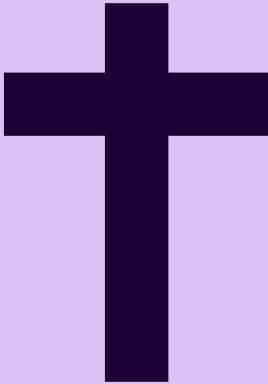

Diuusi ñiooquida
utuducami oodamicada

New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan,
Northern)

Diuusi ñiooquidΛ utuducami oodamicΛdΛ

New Testament in Tepehuan, Northern

(MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421

Contents

MATAIVO	1
MARCUSI	87
RUUCASI	137
VUAANA	224
HECHOS	292
ROMANOS	371
1 CORINTIOS	407
2 CORINTIOS	441
GÁLATAS	464
EFESIOS	478
FILIPENSES	491
COLOSENSES	500
1 TESALONICENSES	509
2 TESALONICENSES	516
1 TIMOTEO	520
2 TIMOTEO	531
TITO	538
FILEMÓN	543
EBREOS	545
SANTIAGO	573
1 PIIDURU	582
2 PIIDURU	593
1 VUAANA	599
2 VUAANA	608
3 VUAANA	610
UUDASI	612
APOCALIPSIS	616

Mataivo ooja istumaasi ivuaadana ΔSuusi Cristo aidΔsi aimΔraitadai tami oidigi daama

¹ PotΔΔgiducatadai ΔΔqui aaduñΔcarudΔ Suusi Cristo ismaacΔΔ ΔrcajiudadΔ Δraí Davicaru dai Davicaru ΔrcajiudadΔ Avraañicaru.

² Avraañicaru ΔroogadΔ Isaacaru, Isaacaru ΔroogadΔ Jacocarū, Jacocarū ΔroogadΔ Judacaru dai aa ismaacΔΔ maamarai Δgai. ³ Judacaru ΔroogadΔ Paaresicaru daidΔ Saaracaru daidΔ ΔΔΔΔΔ Tamara tΔΔgiducatadai, Paaresicaru ΔroogadΔ Esinomicaru, Esinomicaru ΔroogadΔ Aramacaru. ⁴ Aramacaru ΔroogadΔ Aminadabacaru, Aminadabacaru ΔroogadΔ Naasonacaru, Naasonacaru ΔroogadΔ Salmonacaru, ⁵ Salmonacaru ΔroogadΔ Boosocarū daidΔ ΔΔΔΔΔ Raaba tΔΔgiducatadai, Boosocarū ΔroogadΔ Obedicaru daidΔ ΔΔΔΔΔ Ruuta tΔΔgiducatadai, Obedicaru ΔroogadΔ Isaícarū. ⁶ Isaícarū ΔroogadΔ Δraí Davicaru, daidΔ Δraí Davicaru ΔroogadΔ Salomoñicaru daidΔ ΔΔΔΔΔ ΔrUriiasicaru ooñigadΔ.

⁷ DaidΔ Salomoñicaru ΔroogadΔ Roboamicaru, Roboamicaru ΔroogadΔ Aviiasicaru, Aviiasicaru ΔroogadΔ Asacaru, ⁸ Asacaru ΔroogadΔ Josapaatacarū, Josapaatacarū ΔroogadΔ Joramacaru, Joramacaru ΔroogadΔ Usiasicaru, ⁹ Usiasicaru ΔroogadΔ Jotamacaru, Jotamacaru ΔroogadΔ Acasicaru, Acasicaru ΔroogadΔ Esequiiasicaru, ¹⁰ Esequiiasicaru ΔroogadΔ Manaseesicaru, Manaseesicaru ΔroogadΔ Amoñicaru, Amoñicaru ΔroogadΔ Josiiasicaru, ¹¹ Josiiasicaru ΔroogadΔ Jeconiiasicaru dai aa ismaacΔΔ maamarai Δgai. Δgai oidacatadai aidΔsi ΔraígdΔ Babilooniana oidacami divia dΔVΔΔragadΔana Δjudidíu dai maisapicami vuucai mui gΔΔVΔΔragamu.

¹² Dai gooquiΔΔ Jeconiiasicaru ΔroogadΔ Salatielicaru, Salatielicaru ΔroogadΔ Sorovaveelicaru, ¹³ Sorovaveelicaru ΔroogadΔ Aviudicaru, Aviudicaru ΔroogadΔ Eliaquiimicaru, Eliaquiimicaru ΔroogadΔ Asoracaru, ¹⁴ Asoracaru ΔroogadΔ Sodocarū, Sodocarū ΔroogadΔ Aquimicaru, Aquimicaru ΔroogadΔ Eliudacaru, ¹⁵ Eliudacaru ΔroogadΔ Eleasaracaru, Eleasaracaru ΔroogadΔ Matanacaru, Matanacaru ΔroogadΔ Jacocarū, ¹⁶ Jacocarū ΔroogadΔ Osee ismaacΔΔ ΔrcunadΔ María dai María ΔrdΔΔΔΔ Suusi ismaacΔΔ ΔrΔCristo.

17 Tami gaaagai baivustaama dan maacova oodami ismaacada oidacatadai aidasi oidacatadai Avraañicaru abiaadara asta aidasi oidacatadai Davicaru uucami tomasi maivaaasi lapana oidacatadai dai lara baivustaama dan maacova Davicaru abiaadara asta aidasi arai Babilooniara oidacami maisapicami vuucai ajudidú Babilooniamu agai maivaaascatai lapana oidacatadai dai lara baivustaama dan maacova aid abiaadara asta aidasi vuusai Cristo, agai maivaaascatai lapana oidacatadai.

18 Aduucai aradi tai divia Suusi Cristo: María arada dai casi argancucunamicatadai agai lamadu Osee damos maiquia amapai oidacatadai, taida María nonoatu guvucadadacada Diuusi Ibada. 19 Osee aramo calli calga tuigacami dai maitipaliditadai ismatiagi oodami isnonoacatadai Maria, baiyoma ipaliditadai agai isastocai dagituagi sai maisoimaa taatatuldana atataanadamigada. 20 Dai aidasi quiaa tatagitoitadai Osee gomaasi, tai coosigadara gamaasitu amo Diuusi taañicaruda daida itadai:

—Osee Davicaru cajiudad, maitiduaadicuda vanañi Maria vaid argaoñiacana, Diuusi Ibada guvucadadacada viaaca agai agai ali oodami. 21 Agai marata agai amo ali galli pai Suusi tala. ASuusi calgacara vuvaida agai oodami soimaascamigadaañidara ismaacada vaavoitudagi cascada potlagiduca agai agai —astadai.

22 Aidasi aradi gomaasi aid aradi ismaacada aagai Diuusi gañioquituldiadamigacada saida icaiti:

23 Amo ali taji nonoatumu dai maratamu amo ali galli dai Emanuel aadamu oodami.

Ascaiti Diuusi. Emanuel itaiya ali: Diuusi galamadu daacana.

24 Dai aidasi nana Osee poduucai idui isducatai agidi adiuusi taañicaruda, vana agai Maria. 25 Damos maiaabana voo agai asta aidasi marai Maria. Agai artuucamidara marada tai Suusi tala.

2

1 ASuusi Beleenara vuusai Judeea davanariara, aidasida Eroodasi araicatadai ami davanariara. Tai ami Jerusaleenara Judeea davanariara dada chiqui calli. Jerusaleenara sioma muidu oidacami siaa amapacara Judeea davanariara. Acacalli ismaacada ami dada cal maata ali sisiaavugai. Siaalico padara dada acacalli, 2 dai gatacacaimi daida icaitimi:

—Vaaco daja aapima judidú ganraiga ismaacada vuusai, ali aatama siaavugaigada cascada dada aatama dai siaa duutuda ragai —ascaiti acacalli.

³ Dai aid_Δsid_Δ _Λraí Erood_Δsi maí gomaasi ali_Δ duaadimu _Λgai. _Λgai po_Λlidadai isoidaca agai _Λmai raí si_Λgai camaitat_Λaan_Λda agaitadai. Dai v_Λasi _Λoodami Jerusaleen_Λra_Λ oidacami ali_Δ duduaadimu _Λpa_Λ. _Λgai po_Λlidadai isat_Λtaaan_Λdami istutuiditadai isg_Λncocodagi. ⁴ Taid_Δ _ΛErood_Δsi _Λmpagi v_Λasi _Λpapaali bait_Λguucacamigad_Δ, _Λmadu _Λmamaat_Λtuldiadami Diuusi s_Λalicamigad_Δ dai tacacai saaco vuusia agaitadai _ΛCristo. ⁵ Tai _Λgai aa noragi daid_Δ it_Λadai:

—Beleen_Λra_Λ tami Judeea d_Λv_Λari_Λra_Λ, dai Diuusi ñiooquituldiadamigad_Δ ooja sai pocaiti Diuusi:

⁶ Ismaac_Δd_Δ Beleen_Λra_Λ oidaca agai Judeea d_Λv_Λari_Λra_Λ aa judidíu vaamioma siaa duutuadamu siaa judidíu.

_Λgai saagida vuusia agai _Λmo g_Λl t_Λaan_Λdami.

Dai _Λgai t_Λaan_Λdamu _Λjudidíu.

Asc_Λiti Diuusi —ast_Λadai _Λgai.

⁷ Taid_Δ _ΛErood_Δsi astocai vaí _Λc_Λc_Λali ismaac_Δd_Δ dada siaalico pad_Λra_Λ, dai c_Λlga tacacai suu duucu g_Δmaasitu _Λsiaavugai.

⁸ Dai gooqui_Λra_Λ ootoi _ΛErood_Δsi _Λc_Λc_Λali Beleen_Λra_Λ daid_Δ it_Λadai:

—Imivurai dai gaaga _Λali si_Λñi dai masi_Λascad_Δ t_Λgiagi v_Λrai dadacai giñaagida nai aan_Λ _Λpa_Λ m_Λl siaa duutudagi —ast_Λadai _ΛErood_Δsi.

⁹⁻¹⁰ Pot_Λadai _Λraí taid_Δ _Λc_Λc_Λali iji. Daid_Δ _Λsiaavugai ismaac_Δd_Δ t_Λl _Λgai vaas_Λquioma mosbait_Λqui im_Λitadai. Taida c_Λquiiva _Λsiaavugai daama siaaco daacatadai _Λali si_Λñi. Dai aid_Δsi _Λc_Λc_Λali t_Λl _Λsiaavugai ali_Δ baig_Λn_Λl_Λli. ¹¹ Dai vaapac_Λc_Λai ami quiy_Λra_Λ t_Λl _Λgai _Λali si_Λñi _Λmadu _Λd_Λad_Δ. Dai g_Λntootonac_Δd_Δ guuquiiva dai siaa duutuli _Λgai _Λali si_Λñi dai gooqui_Λra_Λ cuupioco _Λgai g_Λncajojooñiga dai oi ooro, dai cubimadali dai mirra. Mirra _Λra_Λmo istumaasi chigian uuvadami. ¹² Dai gooqui_Λra_Λ Diuusi aagidi _Λc_Λc_Λali coosigad_Λra_Λ sai camaiiim_Λna siaaco daacatadai _ΛErood_Δsi tai casc_Δd_Δ _Λmai voiyamu s_Λali noonora _Λgai.

¹³ Dai aid_Δsi canoonora _Λc_Λc_Λali, _Λmo Diuusi t_Λaañicarud_Δ g_Δmaasitu coosigad_Λra_Λ _ΛOsee daid_Δ it_Λadai:

—Vañigiñi dai vaidacai goali si_Λñi _Λmadu god_Λad_Δ voopoivurai Ejiipituamu dai mom_Λlca av_Λr daraaja asta si_Λascad_Δ g_Λnaagida aan_Λ. _ΛErood_Δsi gaaga agai goali si_Λñi dai muua _Λlidi —ast_Λadai _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Δ.

¹⁴ Taid_Δ _ΛOsee vañi dai tucar_Λ vaidacai _Λali si_Λñi _Λmadu _Λd_Λad_Δ Ejiipituamu. ¹⁵ Dai anaasi daraaja _Λgai asta aid_Δsi muu _ΛErood_Δsi. Aid_Δsi poduuc_Λi idui _Λgai poduuc_Λi _Λpa_Δdui ismaac_Δd_Δ aagai Diuusi _Λlquioma g_Λñiooquituldiadamigac_Δd_Δ

dai pocaiti: “Aagidamu aan^Λ giñmara sai vuusaiña Ejiipitu-aiñ^ΔΓ^Λ”, ascaiti Diuusi.

¹⁶ Dai aid^Λsi maí ^ΛErood^Λsi isyaatagi ^Λc^Λc^Λali ali^Λ baamu, dai gat^Λjai coodaragai v^Λasi aali ismaac^ΛΔ^Λ viaacatadai googo uumigi coidamacoga ismaac^ΛΔ^Λ Beleen^ΛΓ^Λ oidacatadai dai v^Λasi sicoli Beleena oidacami. ^Λc^Λc^Λali sastuduac^ΛΔ^Λ caaagidi ^ΛErood^Λsi si^Λquid^Λ t^Λtadai ^Λgai ^Λsiaavugai dai poduuc^Λai ^Λsitu ^ΛErood^Λsi si^Λjudidíu raígad^Λ ismaac^ΛΔ^Λ gaa-gai ^Λgai cayoga viaacatadai gooca uumigi. Dai casc^ΛΔ^Λ gat^Λjai coodaragai v^Λasi aali ismaac^ΛΔ^Λ viaacatadai googo uumigi coidamacoga. ¹⁷ Poduuc^Λai ^Λp^Λdui ismaac^ΛΔ^Λ ooja g^Λraduñicar^Λu Jeremi^Λasi Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ dai poduuc^Λai ooja:

¹⁸ Muidutai judidíu ooqui suaan^Λda agai muiyap^ΛΓ^Λ oida-cami.

Λooqui suaan^Λda agai g^Λc^Λooditudacai maamarad^Λ.

Dai maitip^Λliadamu ^Λooqui isaa bai^Λliatudagi.

Cacoimu maamarad^Λ casc^ΛΔ^Λ.

Asc^Λaiti Jeremi^Λasicaru.

¹⁹ Dai aid^Λsi camuu ^ΛErood^Λsi, tai ^Λmo Diuusi t^Λaañicarud^Λ g^Λmaasitu ^ΛOsee coosigad^ΛΓ^Λ Ejiipit^ΛΓ^Λ daid^Λ it^Λtadai:

²⁰ —Vañigiñi dai vaidacai goali si^Λñi ^Λmadu d^ΛΔ^Λ ^Λpamu av^Λr iimi g^Λnd^Λv^Λragamu casi atcoi ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ muaa ^Λlidadai goali si^Λñi —ast^Λtadai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ.

²¹ Taid^Λ ^ΛOsee vañi dai vuua ^Λali si^Λñi ^Λmadu ^Λd^ΛΔ^Λ tami Isireli d^Λv^Λri^ΛΓ^Λ. ²² D^Λmos aid^Λsi maí ^ΛOsee si^ΛArquelao ^Λr^Λtaan^Λdamicatadai Judee^ΛΓ^Λ g^Λooga Erood^Λsi v^ΛΓ^Λ, duaadicuitadai ^Λgai isimiagi gaamucu, tai coosigad^ΛΓ^Λ aagidi Diuusi t^Λaañicarud^Λ sai Galileeamu iim^Λna. ²³ Dai a^Λc^Λai Galilee^ΛΓ^Λ d^Λv^Λri^ΛΓ^Λ Nasareeta oidatu. Aid^Λsi poduuc^Λai idui ^Λgai poduuc^Λai ^Λp^Λdui ismaac^ΛΔ^Λ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ said^Λ ^Λoodami pocaitiada agai said^Λ ^ΛSuusi ^Λr^ΛNasareet^ΛΓ^Λ oidacami.

3

¹ Aid^Λ tuigaco oidigana Judeea d^Λv^Λri^ΛΓ^Λ divia ^ΛVuaana ismaac^ΛΔ^Λ vapaconai ^Λoodami, ² daid^Λ it^Λtadai:

—^Λma duuc^Λai av^Λr g^Λnt^Λagito dai camaisoimaasi ivuaada casia miaad^Λimi istuigaco Diuusi soiña agai oodami sai c^Λgac^ΛΓ^Λ oidacana —ast^Λtadai.

³ Idi Vuaana ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ aagai ^ΛDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ Isaí^Λcaru aduuc^Λai ooja ^Λgai:

Diuusi ootosa agai ^Λmo c^Λali sai oidigana gamamaat^Λtuldiña dai poduuc^Λai gaaagidamu ^Λgai:

“Caotoma divia agai gARTAAanADamiga cascADa ama duucaí avAR gANTATagito dai camaisoimaasi ivuaada”.

Asduu ooja Isaía.

4 AVuaana yuucusida cameyu vopodACADa duñisicatadai dai givuradA ogicADa duñisicatadai, dai soosoyi cuadana AVuaana AMmadu saivoli. 5 Vai daiVaiña oodami vAAsi Judeea dAVAAriaiñdARa JerusaleenaiñdARa dai aa AMmapACATAAiñdARa caACA Aliditai istumaasi aagai AVuaana dai ismaacADa miaanai oidacatadai Aaqui Jordán AAPA. 6 Dai ismaacADa daanaiña Diuusi sai oigADana soimaascamigada AVuaana vapaconaiña ami AGLA Jordán aquiARA.

7 DAMOS aidasi tAA AVuaana ismuidutai fariseo AMmadu saduseo daivimi sai Agai vapaconana tai Agai itADai:

—AapimA ismaacADa daiVAi tami ansai gANvapaaconana APan ducami coocoyi ismaacADa vopooyi siuu duucu camAAjidagi vaoi, poliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gantaatatulda agai. AAPaga gAAagai issALLicADa ama duucaí gANTATagituagi aapimA dai camaisoimaasi ivuaadagi. 8 CAAgacARA avAR oidaca vai nAidiña aa MASSALLicADa caama duucaí gANTATagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. 9 Dai maitavAR povANliada aapimA masaidA AVraañicaru cajiudadA sai cascADa CAAgacARA gANNaidi Diuusi. SALLicADa angAnaagidi sai Diuusi istutuidi isiduñiagi AVraañicaru cajiudadA asta idi ojoodiaiñdARa isipaliadagi. 10 Diuusi cabaigADuu issoimaa taatatuldagi maicAAga tuutiacADa APan duucaí AMo cALLi ismaacADa guicutai uusi ismaacADa maicAAgadu iibiada dai mAMlidi. Poduucai Diuusi ootosamu Aoodami ismaacADa soimaasi ivueeyi mAAca siaaco tomastuigaco mAAcana taí. 11 AanA gia suudagicADa gANvapaconai sai nAidiña aa masai caama duucaí gANTATagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. DAMOS divia agai Amaí ismaacADa gANvapacona agai Diuusi IbADACADa sai gANAMmadu daacana Diuusi IbADA. Dai Agai vaa nAida agai oodami ismaacADa ARCAAga ivuaadami dai ismaacADa ARmaicAAga ivuaadami. Agai vaamioma viaa guvucadagai iñsaana. AanA maitistutuidi siAAsi istutuidi Agai. 12 AMo cALLi ismaacADa calivai taligi bai tueeyi ATaligi daida ACosada mAMlidi. Poduucai iduñia agai Agai ismaacADa divia agai AoodamicADa. IsmaacADa vaavoitudai Agai iimia agai tAVAagiamu dai ismaacADa maivaavoitudai Diaavora AMmadu iimia agai Agai siaaco tomastuigaco mAAcana taí —astATADai AVuaana Aoodami.

13 VaidA ASuusi Galilea dAVAAri amaadarA imaitadai dai aayi ami AGLA Jordán aquiARA siaaco daacatadai AVuaana sai Agai

vacuaanana. ¹⁴ ΛVuaana maitipΛidimi tuucamidΛrΛ isvacuaanagi daidΛ itΛtΛdai Λgai ΛSuusi:

—AanΛava Λgai dai gΛaagai pΛsgiñvacuaanagi. ¿TuipΛsi aapi ipΛlidi isaanΛ gΛvacuaanagi? —astΛtΛdai ΛVuaana.

¹⁵ DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—Casi maiñioocada sioomΛ arcΛΛgai tΛsiduñiagi istumaasi Diuusi ipΛlidi —astΛtΛdai ΛSuusi.

TaidΛ ΛVuaana ipΛli. ¹⁶ Dai aidΛsi mosvacoi ΛVuaana ΛSuusi taidΛ ΛSuusi vuusai suudagiaiñdΛrΛ. Tai otoma gΛcupiooco ΛtΛvaagi taidΛ ΛSuusi tΛΛ Diuusi IbΛadΛ vai tΛvai siaaco uu-cami daacatadai Λgai Λpa maasi Λmo tugu. ¹⁷ Tai caidatu Λmo ñiooqui tΛvaagiaiñdΛrΛ daidΛ icaiti:

—IdiavΛr giñmara nai alia oigΛdai aanΛ. Dai aanΛ alia baigiñΛlidi goocΛdΛ —ascaiti Λñiooqui.

4

¹ TaidΛ Diuusi IbΛadΛ vaidacai ΛSuusi oidigamu, sabai ΛDiaavora iduiñtuldana Λmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipΛlidi.

² DaidΛ Suusi maitauu goo coobai tasai dai goo coobai tucagi dai cascΛdΛ biuugimucatadai. ³ TaidΛ ΛDiaavora mi-aadΛrΛ cΛquiva siaaco daacatadai ΛSuusi nΛida Λlidityai sabai iduiñtuldana Λmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipΛlidi daidΛ itΛtΛdai:

—PΛsaapi rDiuusi maradΛ di, tΛaaniñi goojodai vai tas-cali gΛnaatona —astΛtΛdai ΛDiaavora.

⁴ DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—Diuusi ñiooquidΛrΛ icaiti: “Maisiu mosΛca tascalicΛdΛ istutuidi oodami isoidacagi, gΛaagiava Diuusi ñiooquidΛ ΛpΛ”, ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁵ TaidΛ ΛDiaavora vaidacai ΛSuusi Jerusaleenamu dai ami ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ Λjudidiu daama tΛsagi, ⁶ daidΛ itΛtΛdai:

—PΛsaapi rDiuusi maradΛ di, tabiaadΛrΛ matana gΛsi tuduidΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ di:

Diuusi ootosamu gatΛtΛaaniñicarΛ vaidΛ gΛnuucaticana.

SigΛdaagiadamu Λgai gΛnnoonovicΛdΛ pai maisaraana aapi gΛΛΛcaso Λmo odiana.

Ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ —astΛtΛdai ΛDiaavora.

⁷ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Pocaiti ΛpΛΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ di: “MaitΛaagai pΛsaagiadagi Diuusi saidΛ iduuna Λmo istumaasi mosnΛida Λlidityai sabai giduuna”, ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁸ Tai Λpamu ΛDiaavora vaidacai ΛSuusi Λmo gΛΛ tuvidacamu dai abiaadΛrΛ tΛtΛΛgidi vΛsi gΛgar tΛtΛaanΛdami ismaacΛdΛ

oidaga oidigi daama dai vΛasi oodami ismaacΛda tΛaanΛi atΛaanΛdami,⁹ daidΛ itΛtdai:

—AanΛ angΛmaquiagi oigaragai pai tΛaanΛda vΛasi goovai pΛsgĩñvuidarΛ gatoonacΛda cΛquivagi dai giñsiasa duutudagi —astΛtdai ΛDiaavora.

¹⁰ TaidΛ ΛSuusi itΛtdai:

—ImΛdañi tabiaadarΛ Diaavora, pocaiti Diuusi ñiooquidarΛ: “Aliasi glaagai issiasa duutuadagi Diuusi dai mosaca agai Λlgiaadagi”, ascaiti Diuusi ñiooquidarΛ —astΛtdai ΛSuusi.

¹¹ TaidΛ ΛDiaavora ii abiaadarΛ, tai dada Diuusi tΛtaañicarudΛ dai nuucagi ΛSuusi.

¹² Aidasi maí ΛSuusi ismaisapicatadai ΛVuaana ii Galilea dΛvΛΛriamu. ¹³ DΛmos camaivii agai NasareetarΛ baiyoma Capernauumamu ii agai dai mΛΛca oidaca agai. Capernauuma argΛΛ suudagi ugidiana. AgΛΛ suudagi ugidiana arNepatalicaru dΛvΛΛragadΛcatadai dai abaana Nepatalicaru dΛvΛΛragadΛ arSebulonacaru dΛvΛΛragadΛcatadai. ¹⁴ Aidasi ΛSuusi ii gamucu aidΛ arpadi ismaacΛda ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ Isaiacaru daidΛ icaiti:

¹⁵ Mui oodami sibΛadarΛ oidacami oidaca agai GalileearΛ Sebulonacaru dΛvΛΛragadarΛ dai Nepatalicaru dΛvΛΛragadarΛ agΛΛ suudagi abaana Jordán aqui maigovai.

¹⁶ Dai agai maimaatΛcamu Diuusi ñiooquidΛ dai alia soimaasi ivuaadamu.

DΛmos gooquiarΛ caΛcamu agai istumaasi gamamaatΛtulda agai acΛagacarΛ vuviaadami dai baiganΛliadamu agai. Ascaiti Isaiacaru.

¹⁷ AidΛ abiaadarΛ ΛSuusi potΛtdaiña aoodami:

—Ama duuquivaar gantΛgito dai camaisoimaasi ivuaada. Casia miaadimi istuigaco soĩña agai Diuusi oodami sai cΛagacarΛ oidacana —astΛtdaiña ΛSuusi.

¹⁸ ΛSuusi gΛΛ suudagi ugidiamu sΛali imaitadai GalileearΛ, dai tΛΛ gooca gansiΛgΛmΛ. Amoco Simuñi Piiduru tΛΛgidu, dai agΛmai AandarΛsi. Agai arvatopa vuudamicatadai, dai suudarΛ dadaitudai ganvatopa vuicararu. ¹⁹ TaidΛ ΛSuusi itΛtdai:

—Giñoidávurai nai aanΛ ganmaatΛtuldana mΛsducatai gaa-gada aapimΛ oodami vaidΛ giñvaavoitudana —astΛtdai ΛSuusi.

²⁰ Tai agai otoma anaasi viaa ganvatopa vuicararu dai oi ΛSuusi.

²¹ Dai baitΛquiooma tΛΛ ΛSuusi ΛpΛ gooca gansiΛgΛmΛ. Jacovo ΛΛmadu Vuaana Sevedeo maamaradΛ. Vai Λmo vaarcu araana daraajatadai ΛΛmadu oogadΛ dai daraasdi ganvatopa

vuicaru. TaidΛ ΛSuusi vai. ²² Tai Λgai otoma anaasi viaa Λvaarcu ΛΛmadu gΛnooga dai oí ΛSuusi.

²³ ΛSuusi vΛasi Galilea dΛvΛariana aimaraitadai, dai vΛasi judidiu quiquiupaigadΛΓΛ gaaagidimi isDiuusi soiña agai oodami sai cΛagacΛΓΛ oidacana. VΛasi istumaasi gaaagidiña ΛSuusi sΛalicadΛ arcΛagaducami. Dai Suusi duduaaidimi mui oodami naana maasi coocodagai viaacami. ²⁴ Tai otoma mai vΛasi Siria dΛvΛariarΛ oidacami istumaasi ivuaadana ΛSuusi, dai otoma vuaapi Λgai ΛSuusi vΛasi ΛcoococoidadΛ sai duduaaidana tomastuma coocodagai viaacami dai ismaacadΛ maitistutuiditadai isoifidagi vaidΛ ΛSuusi duduaaidiña vΛascatai dai vuvaitu Diaavora tΛtaañicarudΛ oodamiaiñdΛΓΛ. ²⁵ Tai oí mui oodami ΛSuusi GalileeiñdΛΓΛ, dai Decapolisi dΛvΛariiaiñdΛΓΛ, dai vΛasi Judeea dΛvΛariiaiñdΛΓΛ JerusaleeniñdΛΓΛ dai aa ΛmapΛcΛΓlaiñdΛΓΛ, gΛΛ aqui Jordán vasoñiomaiñdΛΓΛ.

5

¹ Dai aidasi tΛΛ ΛSuusi vΛasi Λoodami, tΛsai Λmo giidiana dai ami daiva. TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ gΛnΛmpagi ΛSuusi sicoli dai vΛasi Λoodami. ² VaidΛ ΛSuusi mamaatΛtuldi daidΛ itΛtadai:

³ —Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi vΛascatai ismaacadΛ maata istΛgito isDiuusi soiñagi vaidΛ ivuaada Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi. Diuusi soiñamu vai Λgai ivuaadana istumaasi Diuusi ipΛlidi.

⁴ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ sivi soigΛlidi soimaasi ivuaadatai Λgai Diuusi bai Λliatudamu.

⁵ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ maigΛgΛrducadΛ gΛnΛlidi, Λgai tΛaanΛdamu oidigi utudiarΛ sΛascadΛ ugitiagi idi oidigi.

⁶ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ sΛalicadΛ cΛagacΛΓΛ oidaca lidi, Diuusi soiña agai Λgai vai poduucai oidacana.

⁷ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ soigΛnΛlidi aacadΛ, Diuusi soigΛliadamu ΛgaicadΛ ΛpΛ.

⁸ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ maisoimaasi ivuaada lidi. Agai Diuusi ΛΛmadu iimimu.

⁹ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ soicΛi Λcocoadami sai camaitΛncocodaiña. Diuusi gΛmaamara duucai nΛijadamu.

¹⁰ Diuusi cΛagacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacadΛ aa soimaa taatamituldi ivuaadatai Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi. Diuusi soiñamu vaidΛ apiavuaada Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi.

11 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ siʌʌscadʌ ʌoodami gʌnaagiadagi soimaasi ñiooqui dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai mʌsiʌʌscadʌ gʌnyaatagʌdagi, giñvaavoitudaitai aapimʌ. 12 Dʌmos baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ, poduucai ʌʌrʌ soimaa taata ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌrʌga dada isaapimʌ.

13 Ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ oodami maitipʌliadamu isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami maitipʌlidiña iscuaadagi cuaadagai maiyoovicami. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Nʌiditai aa iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ poduucai ipʌliadamu ʌgai isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ aidʌ gia maisoicʌi aapimʌ oodami dai Diuusi gajiaadʌrʌ gʌnviaamu aapimʌ.

14-16 Aliʌsi ʌrsoiñi cuudagi tucara. Poduucai ʌʌrʌ aliʌsi ʌrsoiñi aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai vai poduucai maatʌna aa isducatai Diuusi ipʌlidi isoidacagi. Vʌʌsi oodami gʌntʌgito nʌidi isaapimʌ ʌrvaavoitudadami. Daidʌ ʌoodami nʌiditai iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

17 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ iñsaanʌ divia dai maiʌʌgiada iñagai Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai Moseesacaru dai gʌñiñiooquituldiadamiga, baiyoma divia aanʌ dai ʌʌgiada iñagai. 18 Sʌʌlicadʌ angʌnaagidi sai siʌʌsi uucami cʌaacagi oidigi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi moduucai imʌda ʌgai maitʌviaa ʌgai tomalaachi tomali ʌmo oojai maimaigovai gʌdaasa ʌgai asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui vʌʌsi ismaacʌdʌ viaa siʌpʌduñiagi. 19 Cascʌdʌ sioora ʌmapiadʌrʌ viaagi ʌmo istumaasi Diuusi sʌʌlicamigadʌiñdʌrʌ, tomasi ʌgai polʌlidi ismaisi gʌaagai isiduñiagi dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai ivuaadana ʌgai maicʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai ivuaadana ʌgai gia cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. 20 Aanʌ angʌnaagidi aapimʌ sai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo polʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dʌmos maitʌrvaavoi. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai issʌʌlicadʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi maisiu ʌpan duucai ʌgai. Dʌmos istʌʌgitoda aapimʌ ʌpan duucai ʌgai, Diuusi maitʌnsoiñamu iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ.

²¹ Aapim_Λ cajioma m_Λsaid_Λ it_Λt_Λdai g_Λn_ΛΛ_Λqui aaduñicaru: “Maitav_Λr gacoodada, is_Λmaadutai gamuaagi _Λdudunucami g_Λaagai isgat_Λaañiagi muaaragai _Λgai _Λp_Λ”. ²² D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai tomasioor_Λ sioor_Λ baamuagi g_Λaduñi vui, dai sioor_Λ galnaasi ñioocadagi g_Λaduñi vui, dai sioor_Λ vuiirugami aagadagi g_Λaduñi Diuusi soimaa taatatuldamu tomasi g_Λn_Λmamaat_Λtuldiadamiga maipoduucai g_Λn_Λmamaat_Λtuldiadagi.

²³ Poduucai is_Λmaadutai imiagi _Λg_ΛΛ quiuupiamu dai siaa duutuda agadagi Diuusi dai ami t_Λgituagi said_Λ idui _Λmo istumaasi soimaascami g_Λaduñi vui vai casc_Λd_Λ vui baamucagi _Λaduñd_Λ, ²⁴ g_Λaagai isvuusia _Λgai abiaad_Λr_Λ dai m_ΛΛ n_Λidagi g_Λaduñi dai baiduñiagi ñiooqui _Λgai _ΛΛmadu. Dai aid_Λ gia _Λpamu imiagi _Λgai _Λg_ΛΛ quiuupiamu dai ami siaa duutudagi Diuusi.

²⁵ Is_Λmaadutai soimaasi iduñiagi g_Λaduñi vui vaid_Λ _Λaduñd_Λ vaidaquiaagi dudunucami_Λr_Λ d_Λmos baiyoma g_Λaagai isbai duñia _Λgai ñiooqui _Λgai _ΛΛmadu voyamu vai _Λgai maivaidaquiaagi dudunucami_Λr_Λ vaid_Λ _Λdudunucami t_ΛΛgidan tada _Λsandaaru vaid_Λ _Λsandaaru maisagi. ²⁶ Aan_Λ gia g_Λnaagidi sai maivuusian tada _Λgai abiaad_Λr_Λ asta si_ΛΛscad_Λ gaa nam_Λqui v_ΛΛsi m_Λsi_Λsi tañiagi.

²⁷ Aapim_Λ cajioma sai _ΛΛqui abiaad_Λr_Λ aduucai g_Λaa: “Sai mait_Λaagai isgoogosi g_Λnducamicagi oodami”. ²⁸ D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai tomasioor_Λ sioor_Λ galnaasi g_Λnt_Λt_Λgitodagi _Λmo ooqui vui tomasi m_ΛΛcasd_Λr_Λ n_Λidi _Λgai, _Λgai ca_Λpan _Λsi soimaasi ivueeyi is_ΛΛmadu voimudai.

²⁹ Is_Λmaadutai n_Λijadagi _Λmo istumaasi dai g_ΛΛsida _Λliadagi si_ΛΛp_Λ ama maasi soimaascami baiyoma g_Λaagai ismain_Λijadagi dai Diuusi _ΛΛmadu imiagi dai maisiu _ΛDiaavora _ΛΛmadu imiagi. ³⁰ Is_Λmaadutai iduñia _Λliadagi _Λmo istumaasi soimaascami g_Λn_Λoonovic_Λd_Λ baiyoma g_Λaagai ispo_Λliadagi _Λgai ismainoonov_Λ dai Diuusi _ΛΛmadu imiagi dai maisiu _ΛDiaavora _ΛΛmadu imiagi. Poduucai aagai _ΛSuusi sai _Λoodami camaisoimaasi ivuaadana.

³¹ _ΛΛqui aduucai g_Λaagai _Λp_Λ: “Tomasioor_Λ sioor_Λ dagituagi g_Λooñiga g_Λaagai ismaquiagi _Λmo oojai siaaco aagadagi iscadagito”. ³² D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai is_Λmo c_ΛΛli dagituagi g_Λooñiga, maiviaacatai istuisid_Λ dagituagi, oodami po_Λliadamu is_Λooqui gogoosi g_Λducami sai casc_Λd_Λ dagito _Λc_Λli d_Λmos _Λc_Λli _Λrduñid_Λ ispoduucai t_Λt_Λgitodagi _Λoodami, dai sioor_Λ v_ΛΛnagi _Λmo ooqui dagitobarui _Λgai soimaasi ivueeyi _Λp_Λ.

33 Aapim_Λ cajioma _Λpa masaid_Λ itatadai gan_Λqui aaduñicarū: “Si_Λscad_Λ amaadutai pocaitiadagi sai maata Diuusi sai s_Λlicad_Λ iduñia agai _Λmo istumaasi Diuusi vaatar_Λ ali_Λsi g_Λagai isiduñiagi”. 34 D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai mait_Λagai isaagadagi Diuusi tomastumaasicad_Λ. G_Λagai isaagadagi Diuusi mos_Λcaasi si_Λscad_Λ s_Λlicad_Λ g_Λagadagi dai sai si_Λscad_Λ aagadagi is_Λmo istumaasi _Λrvaavoi maiaagadagi t_Λvaagi m_Λca gata_Λan_Λ Diuusi cascad_Λ, 35 tomali maiaagadagi d_Λv_Λr_Λai ami daja Diuusi cascad_Λ, tomali Jerusaleena ami gata_Λan_Λda agai Diuusi g_Λrbait_Λcaacamiga cascad_Λ. 36 Dai tomali maiaagadagi gan_Λmoomo aapim_Λ maitistutuidi istojatudagi si_Λpa tucutudagi tomali _Λmo cupai. 37 Mosav_Λr cho caitiada si_Λpa _Λja dai mait_Λr_Λgai isvaamioma aagadagi.

38 Aapim_Λ cajioma is_Λqui g_Λagai aducai: “Is_Λmaadutai g_Λg_Λviagi g_Λv_Λji pai camain_Λaada aapi g_Λv_Λji_Λ _Λdudunucami viaa ispoduucai iduñiagi _Λgaicad_Λ _Λpa dai is_Λmaadutai g_Λg_Λviagi dai daitudagi gata_Λatamu _Λdudunucami viaa ispoduucai iduñiagi _Λpa _Λgaicad_Λ”. 39 D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi: Mait_Λagai p_Λv_Λvi g_Λsia aapi _Λoomaligami baiyoma is_Λmoco g_Λg_Λviagi g_Λv_Λivasana dagitoñi vai ajad_Λr_Λ g_Λg_Λna _Λpa. 40 Is_Λmoco vaama g_Λcaasagi dai g_Λyaatag_Λdagi g_Λv_Λoopoida _Λlidity g_Λvaasaraga dagitoñi vai b_Λcaña g_Λdaan vaasaraga _Λpa. 41 Is_Λmaadutai g_Λagidagi issoña b_Λquia aapi cusuvid_Λ tomasi daan duucu uucami soñañi asta uruunoco uucami. 42 Tomasioora sioora g_Λtaan_Λdagi _Λmo istumaasi maacañi aapi, dai sioora g_Λtaan_Λdagi _Λmo istumaasi tañiuvidicami tañiuvidañi.

43 Aapim_Λ cajioma _Λpa sai aducai g_Λaa _Λqui: “Oig_Λadañi g_Λaduñi dai c_Λadada g_Λsaayu”. 44 D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi: Oig_Λadavurai g_Λnsasayu, c_Λgav_Λr ñioocada v_Λi agai ismaac_Λd_Λ ganñiooquidi, c_Λgav_Λr ivuidiada sioora g_Λnc_Λdadagi, gamamadadavurai agai vaatar_Λ ismaac_Λd_Λ soimaasi ñiooqui g_Λnsuuligiadagi dai soimaasi g_Λntaatamituldiadagi. 45 Poduucai g_Λmaata isaapim_Λ _Λrmaamarad_Λ g_Λrooga ismaac_Λd_Λ t_Λvaagi_Λr_Λ daja. Agai ootosdi tonoli c_Λga tuutiacami dai maic_Λga tuutiacami, dai agai ootosdi duuqui ismaac_Λd_Λ siaa duatudai dai ismaac_Λd_Λ maisiaa duatudai. 46 Dai isaapim_Λ oig_Λadagi mos_Λca agai ismaac_Λd_Λ g_Λnoig_Λdai aapim_Λ poduucai siaad_Λr_Λ g_Λnoidana Diuusi _Λmo istumaasi. Asta maic_Λga tuutiacami _Λpa poduucai ivueyi di. 47 Dai isviaatuldiada aapim_Λ mos_Λca

g^Λnaaduñi tuma c^Λga ivueeyi aapim^Λ asta ^Λgai ismaac^Λda maivaavoitudai Diuusi ^Λpp^Λ poduucai ivueeyi di. ⁴⁸ C^Λgav^Λr ivuaada aapim^Λ ^Λpan duucai g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja.

6

¹ Si^Λascad^Λ aapim^Λ siaa duutuadagi Diuusi maitav^Λr poduucai ivuaada mosip^Λlidityai isg^Λnn^Λijadagi ^Λoodami dai c^Λga ñioocadagi aapim^Λ g^Λvui, m^Λs^Λpo^Λvuaada aapim^Λ aid^Λ gia g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja mait^Λnoidamu tomali ^Λmo istumaasi. ² Cascad^Λ m^Λsi^Λascad^Λ oidiadagi soituutuigami ^Λmo istumaasi maitav^Λr poduucai ivuaada mosip^Λlidityai isg^Λnn^Λijadagi oodami poduucai isduucai ivueeyi ^Λgai ismaac^Λda aagaiña ^Λmo istumaasi dai ^Λma maasi ivuaadana. Quiquiuupi^Λra dai cacaayana poduucai ivuaadana ^Λgai sai c^Λga ñioocaiña oodami ^Λgai v^Λatara. D^Λmos aana ang^Λnaagidi sai ^Λgai ismaac^Λda povuaadagi g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja maioidamu tomali ^Λmo istumaasi. ³ D^Λmos m^Λsi^Λascad^Λ aapim^Λ oidiadagi ^Λmo istumaasi soituutuigami maitav^Λr poduucai ivuaada ip^Λlidityai isg^Λnn^Λijadagi aa. ⁴ Dai Diuusi g^Λrooga ismaac^Λda n^Λidi m^Λstumaasi ivueeyi ^Λgai g^Λnoidamu ^Λmo istumaasi aapim^Λ.

⁵ Dai m^Λsi^Λascad^Λ gamamadada aapim^Λ, maitav^Λr ^Λpan duucai ivuaada ^Λgai ismaac^Λda aagai ^Λmo istumaasi dai ^Λma maasi ivueeyi, ^Λgai oojoidi isgugucaitai gamamadadagi quiquiuupi^Λra dai cacaayana sai n^Λidiña ^Λoodami. S^Λalicad^Λ ang^Λnaagidi sai g^Λrooga ismaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja mait^Λnoidamu tomali ^Λmo istumaasi. ⁶ D^Λmos aapim^Λ m^Λsi^Λascad^Λ gamamadadagi iimivurai siaaco maitiipu oodami dai gamamadada. Dai Diuusi g^Λrooga ismaac^Λda n^Λidi m^Λstumaasi ivueeyi ^Λstocai ^Λgai g^Λnsoic^Λdamu.

⁷ M^Λsi^Λascad^Λ gamamadadagi maitav^Λr muiyoco agada ^Λmo istumaasi isduucai ivueeyi ^Λgai ismaac^Λda maivaavoitudai Diuusi dai po^Λlidiña ^Λgai sai ^Λmomoono ca^Λca ^Λgai ali^Λ t^Λv^Λpi ñioocaitai ^Λgai tomasi maica^Λ. ⁸ Maitav^Λr potuutiaca aapim^Λ, Diuusi g^Λrooga maiquiaa aagidacai aapim^Λ abiaad^Λra camaat^Λcana m^Λstumaasi tagito aapim^Λ. ⁹ Cascad^Λ aduqu^Λav^Λr gamamadada:

G^Λrooga aapi p^Λasmaac^Λda t^Λvaagi^Λra daja, aat^Λma ip^Λlidi is^Λoodami g^Λsiaa duutuadagi.

¹⁰ Vai otoma aana istuigaco gataaan^Λda ^Λgai aapi ^Λgi tami oidigi daama.

Vaid_Δ ap_Δduuna p_Δstumaasi aapi ip_Δlidi tami oidigi daama poduucai isduucai ap_Δvueeyi tavaagi_ΓΓ_Δ.

¹¹ Garsoiñañi t_Δtai viaaca aat_ΔΔ_Δ cuaadagai tasi_ΔΔ_Δsi t_Δgito sivi v_ΔΔ_Δtar_Δ.

¹² Garoig_Δldañi garsoimaascamiga tasmaac_ΔΔ_Δ ivueeyi poduucai tasduucai oig_Δldi aat_ΔΔ_Δ Δgai ismaac_ΔΔ_Δ soimaasi garvuiididi.

¹³ Maiti dagito is_ΔDiaavora garaagiadan taadacagi isiduñia aat_ΔΔ_Δ soimaasi.

C_ΔΔ_Δ maat_Δ aat_ΔΔ_Δ isaapi ar_Δg_ΔΔ_Δ bait_Δc_ΔΔ_Δacami tavaagi_ΓΓ_Δ dai oidi daama tomastuigaco, dai aapi vaamioma viaa guvucadagai tomastuigaco istomali Δmo Δmai dai isali_Δsi g_ΔΔ_Δagai isv_ΔΔ_Δsi oodami g_Δsiaa duutuadagi tomastuigaco.

V_ΔΔ_Δsi gomaasi s_ΔΔ_Δlic_ΔΔ_Δ ap_Δduñia agai poduuquiav_Δr gamamadada.

¹⁴ Masaapim_Δ oig_Δldiadagi aa si_ΔΔ_Δscad_Δ soimaasi ganvuiidiada Δgai, Diuusi garooga ismaac_ΔΔ_Δ tavaagi_ΓΓ_Δ daja ganoig_Δldiadamu aapim_Δ gansoimaascamiga Δp_ΔΔ_Δ,
¹⁵ dai masaapim_Δ maioig_Δldiadagi aa aid_Δ gia tomali Diuusi garooga mait_Δnoig_Δldiadamu gansoimaascamiga.

¹⁶ Masia_Δscad_Δ aapim_Δ gayunandudagi maitav_Δr soig_ΔΔ_Δliadan vuaada ap_Δan duucai Δgai ismaac_ΔΔ_Δ aagai Δmo istumaasi dai Δma maasi ivueeyi, Δgai soig_ΔΔ_Δliadan vuaadana sai n_Δidiña oodami isyunandui Δgai. S_ΔΔ_Δlic_ΔΔ_Δ ang_Δnaagidi sai garooga ismaac_ΔΔ_Δ tavaagi_ΓΓ_Δ daja maioidamu tomali Δmo istumaasi. ¹⁷ D_Δmos aapim_Δ masia_Δscad_Δ gayunandudagi mait_ΔΔ_Δagai massoig_ΔΔ_Δliadan vuaadagi, ¹⁸ vai maimaat_Δna oodami masgayunandui. Vai mos_Δca Diuusi garooga maat_Δcana dai poduucai Δgai g_Δnoidamu Δmo istumaasi c_ΔΔ_Δgaducami.

¹⁹ Mait_ΔΔ_Δagai ist_Δt_Δgitodagi oodami isampaidiadagi mui naana maasi tami oidigi daama siaaco maamarad_Δ uugiugai dai siaa g_Δvueeyi istumaasi dai tami siaaco Δsivogami vapac_Δi dai ga_ΔΔ_Δsidi. ²⁰ Baiyoma g_ΔΔ_Δagai isivuaadagi v_ΔΔ_Δsi istumaasi Diuusi ip_Δlidi dai Δgai maaquimu istumaasi t_Δgito tavaagi_ΓΓ_Δ. ²¹⁻²³ Isampaidiada oodami mui naana maasi dai riricutuagi aid_Δ gia most_Δt_Δgitodamu Δgai g_Δnvustuidaga dai poduucai Δgi g_Δnvupuiirumadai dai maisoic_Δi aa dai maitistutiadamu ist_Δt_Δgitodagi istumaasi Diuusi ip_Δlidi isivuaada Δgai. Dai camait_Δt_Δgitoi istumaasi aagai Diuusi ñiooquid_ΔΓ_Δ dai apiasoimaasi ivuaadana. Baiyoma g_ΔΔ_Δagai ist_Δt_Δgitodagi oodami istumaasi Diuusi ip_Δlidi isivuaadagi poduucai gia soic_Δi Δgai aa.

²⁴ SioorΛ mostΛtagitodagi isducatai gamaitΛcadagi mui tumiñsi Λgai gia maitistutuidi isΛΛgiadagi Diuusi.

²⁵ GΛnaagidiana maitavar vuam ΛnΛliada cuaadagaicΛda masmaacΛda ugia agadagi siΛppΛ mastumaasi iiya agadagi dai oidacagi, tomali yuucusicΛda masmaacΛda gΛnaada agadagi. Diuusi gΛndui aapimΛ Diuusi gΛnmaa iibΛdagai Λgai gΛnsoiñamu isviaacagi cuaadagai dai yuucusi. ²⁶ NΛidavurai ujuurugi. Goovai maita Λsai tomali maita yoovai, tomali maibai tueeyi gΛnyoova troojara, vai vΛascara Diuusi gΛrooga ismaacΛda tavaagiara daja maacai cuaadagai. Aoodami vaamioma namΛga siujuurugi. ²⁷ Cascada maitarsoiñi isnaana maasi tΛtagitodagi oodami. Tomali maitistutuidi istaajucami metro vaamioma gatΛcavaldiagi, tomasi naana maasi gatΛtagitoi.

²⁸ ¿Tuisida mosΛsi tΛtagitoiña oodami yuucusi? Aoodami gΛagagai isnΛijadagi isducatai gΛarai yoosigai oidigana maita aata vuaadatai dai tomali maita ilutaitai. ²⁹ Dai vΛascara gΛnaagidi aana sai tomali araí Salomoiñicaru ismaacΛda viaacatadai yuucusi cacΛagaducami vΛascara yuucusida maiapan Λsi chigiamaaasi yoosigai. ³⁰ GΛagagai isgantΛgito nΛijadagi oodami vasoi. ChiΛΛqui tasai dΛjiana guucacana dai gaacacai gamΛmΛidi ooroñiara maitiipucatai cuaagi vai vΛascara Diuusi sigia maastudai, vΛasi vaamioma soiñana Λgai oodami isyuucustada. VΛascara Aoodami maicΛga vaavoitudai isDiuusi nuucada. ³¹ Cascada gΛagagai ismaivuam ΛnΛliadagi oodami dai maitaagagai ispocaitiadagi: “¿Istumaasi ugimu aatΛmΛ?” SiΛppΛ: “¿Istumaasi iimu aatΛmΛ?” SiΛppΛ: “¿Istumaasi gΛraadamu aatΛmΛ?” ³² VΛasi Aoodami ismaacΛda maivaavoitudai Diuusi mosΛca gomaasi gantΛtagitoiña, dΛmos gΛrooga ismaacΛda tavaagiara daja camaata isvΛasi gomaasi tagito aatΛmΛ. ³³ Baiyoma gΛagagai isipΛliadagi oodami sai Diuusi soiñana vai cΛagacara oidaca Λgai isducatai Diuusi ipΛlidi, siDiuusi soicΛdamu siviaacamu Λgai istumaasi tagitocagi. ³⁴ Maitaagagai issoimaasi gantaatamituldiadagi oodami naana maasi gantΛtagitotai. VΛas tasai naana maasi oidacana dai vΛascara Diuusi gΛrnuucada aatΛmΛ.

7

¹ Maitavar pocaitiadai: “Dañi tΛΛ soimaasi idui Λgai maiviaacatai istuisida pocaitiadagi”. Ispocaitiada aapimΛ Diuusi potΛimu sai maicΛga ivueeyi aapimΛ pocaititai. ² Isamaadutai gatΛgito nΛijadagi Λsoimaasi ismaacΛda ivuaadagi Λaduñda aida gia Diuusi gatΛgito nΛijadamu

Λsoimaasi ismaacΛΔΛ ivuaadana Λgai ΛΛΡΛ. ³ ¿TuipΛasi gΛtΛgito nΛidi issoimaasi ivueeyi gΛaduñi dai maitΛtΛgito nΛidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi? ⁴ ¿TuipΛasi maisiaa Λrai aapi?, sai potΛtΛdai gΛaduñi: “Dañi aliΛ soimaasi ivueeyi aapi”, tΛtΛdai.

Dai maitΛtΛgito nΛidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi. ⁵ Aapi ΛtΛmoco ismaacΛΔΛ aagai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. ΛpΛga gΛaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiΛΓΛ aagidagi gΛaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana. MΛsapiaaagiadamudai aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ Λoodami ismaacΛΔΛ cΛΛdai Diuusi mosgalnasi ñioocadamudai Λgai Diuusi vui dai soimaasi ivuüidiadamudai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ.

⁶ CascΛΔΛ maitΛaagai mΛsapiaaagiada Diuusi ñiooquidΛ Λoodami ismaacΛΔΛ cΛΛdai Diuusi dai maivaavoituda Λlidi.

⁷ Aliasi gΛaagai mΛsiapiataanΛdagi Diuusi istumaasi tΛgitocagi siΛgai gΛnsoicΛdamu sai viaacana istumaasi tΛgitocagi. ⁸ SiooΓΛ apiataanΛdagi Diuusi istumaasi tΛgitocagi Diuusi sΛΛlicΛΔΛ soicΛdamu Λgai sai viaacana istumaasi tΛgitocagi.

⁹ ¿Baisoidaga Λmaadutai aapimΛ isgΛntaañiagi gΛnmara Λmo paana baisoidana aapimΛ Λmo odai? ¹⁰ ¿SiΛΛpΛ isbaioidana aapimΛ Λmo cooyi isgΛntaañia Λgai vatopa? ¹¹ MΛsaapimΛ ismaacΛΔΛ maicΛΛ tuutuiga maatΛ oidi gΛnmaamara istumaasi cΛΛgaducami, sioma cΛΛga gΛrooga ismaacΛΔΛ tΛvaagiΛΓΛ daja Λgai maacai istumaasi cΛcΛΛgaducami siooΓΛ taanΛdagi.

¹² Pocaiti Diuusi sΛΛlicamigadΛΓΛ dai pocaiti ΛpΛ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. MΛstumaasi ipΛliada aapimΛ isgΛnvuüidiadagi aa poduuquiavΛr ivuüidiada aapimΛ Λgai ΛpΛ.

¹³⁻¹⁴ SΛΛlicΛΔΛ avΛr ipΛliada aapimΛ isDiuusi gΛnsoicΛdagi isΛΛgiada aapimΛ. Muidutai maitipΛlidi isDiuusi soicΛdagi. Sioma maisijaiga isΛgai ivuaadagi istumaasi ipΛlidi dΛmos Λgai gia iimimu Diaavora ΛΛmadu. AliΛ sijaiga oodami vΛΛtΛrΛ isipΛliadagi isDiuusi soicΛdagi isΛΛgiada Λgai Diuusi, dai vaamioma chiΛΛquidu siooΓΛ ΛΛgidi Diuusi dai Λgai gia iimimu Diuusi ΛΛmadu.

¹⁵ GΛnnuucadacavurai dai maitivuaada istumaasi gΛnaagiadagi ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami. Λgai gΛnΛΛmadu gΛnΛmpaidi ducami isvaavoitudadagi Diuusi ñiooquidΛ dΛmos maitΛrvaavoi isvaavoitudai Λgai. Λgai ipΛlidi isgΛnvupuiirumadagi mΛsaidΛ ΛrmamaatΛrdamigadΛcana dai oidña mui naana maasi mΛstumaasi viaacagi.

16 Aapim_Λ istutuidi ismatiagi isbai s_{ΛΛ}lic_{ΛΔ} arDiuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ agai ischo _{ΛΛ}p_Λ, agaic_{ΛΔ} ismaac_{ΛΔ} ivuaada agai. C_{ΛΛ}ga maat_Λ aapim_Λ ismait_Λyoovai uuvasi uupariaiñd_Λr_Λ, tomali iigosi uuvasi d_{ΛΔ}d_{ΛΔ}aiñd_Λr_Λ, poduuc_Λ _{ΛΛ}p_Λ _Λoodami yaatavogami maitistutuidi isc_{ΛΛ}gac_{Λr_Λ} oidacagi. 17 Poduuc_Λ _{ΛΛ}p_Λ oidaga uusi ismaac_{ΛΔ} yoovi iibiad_Λ dai oidaga aa uusi ismaac_{ΛΔ} maiyoovi iibiad_Λ. 18 _Λmo uusi c_{ΛΛ}gaducami maitistutuidi issoimaascagi iibiad_Λ, dai _Λmo uusi maic_{ΛΛ}gaducami maitistutuidi isc_{ΛΛ}gaducagi iibiad_Λ. 19 V_{ΛΛ}si uusi ismaac_{ΛΔ} maic_Λc_{ΛΛ}gaducagi iibiad_Λ tami g_{Λr}d_{ΛV}_{ΛΛ}r_{Λr_Λ} g_Λguicumai dai taiy_{Λr_Λ} g_Λm_Λm_Λidi. Poduuc_Λ _{ΛΛ}p_Λ Diuusi soimaa taatatuldamu _Λmamaat_Λtuldiadami yaatavogami ag_{ΛΛ} taiy_{Λr_Λ} _ΛDiaavora _{ΛΛ}madu. 20 Naiditai issoimaasi ivueeyi agai poduuc_Λ g_Λmaat_Λ is_Λgai _Λryaatavogami.

21 Maisiu v_{ΛΛ}scatai ismaac_{ΛΔ} pocaitiadagi sai aan_Λ _{Λr}_Λaan_Λdamigad_Λ iimia agai siaaco gata_Λaan_Λ Diuusi mo_Λca agai ismaac_{ΛΔ} ivueeyi istumaasi ip_Λlidi Diuusi g_Λrooga ismaac_{ΛΔ} t_Λv_Λaagi_{Λr_Λ} daja. 22 Si_{ΛΛ}scad_Λ ajiagi istuigaco n_Λida iñagada aan_Λ v_{ΛΛ}si oodami ismaac_{ΛΔ} _{Λr}c_{ΛΛ}ga ivuaadami dai ismaac_{ΛΔ} _Λrmaic_{ΛΛ}ga ivuaadami amaasi muidutai povai iñt_Λt_Λadamu: “T_Λaan_Λdamu aat_Λm_Λ gamamaat_Λtuldiña g_Λñiooqui, dai g_Λg_Λvucadagac_{ΛΔ} vuvaidiña Diaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ oodamiaiñd_Λr_Λ, dai g_Λg_Λvucadagac_{ΛΔ} ivuaadana aat_Λm_Λ mui naana maasi g_Λg_Λrducami”, iscaitiadamu agai. 23 D_Λmos aan_Λ pot_{ΛΛ}damu: “Aapim_Λ tomali _Λmo imidagai maitiñvaavoitu. Iimivurai tabiaad_{Λr_Λ}. Aapim_Λ _{Λr}soimaasi ivuaadami”, ant_{ΛΛ}damu aan_Λ —ast_Λt_Λdai Suusi.

24 Daid_Λ it_Λt_Λdai _{ΛΛ}p_Λ:

—Sioor_Λ giñc_{ΛΛ}cagi daid_Λ ivuaadagi istumaasi aagai aan_Λ agai _{Λr}_Λpan ducami _Λmo c_{ΛΛ}li ismaac_{ΛΔ} ali_Λ saituduga daid_Λ idui _Λmo vaaqui d_Λmos _{ΛΛ}p_Λga c_{ΛΛ}ga cooco d_{ΛV}_{ΛΛ}r_Λ dai c_{ΛΛ}gaducami darai simientogad_Λ. 25 Tai duudu dai g_{ΛΛ}pi daivusai suudagi dai cavami _{ΛV}_Λ tai v_{ΛΛ}sc_{Λr_Λ} maig_Λ _Λv_Λaaqui c_{ΛΛ}gaducataid_Λ agai simientogad_Λ casc_{ΛΔ}. 26 D_Λmos sioor_Λ giñc_{ΛΛ}cagi dai maitivuaadagi istumaasi aagai aan_Λ agai _{Λr}_Λpan ducami _Λmo c_{ΛΛ}li v_Λiirugami ismaac_{ΛΔ} mosoorai daama idui _Λmo quii. 27 Tai duudu dai g_{ΛΛ}pi daivusai suudagi dai cavami _{ΛV}_Λ tai g_Λ _Λv_Λaaqui dai camait_{Λr}soiñi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

28 Aid_Λsi canaatocai ñioo _ΛSuusi, vaid_Λ _Λoodami camait_{ΛΛ} isducatai g_Λnt_Λt_Λgituagi ca_Λcatai si_{ΛΛ} c_{ΛΛ}ga ñioocai _ΛSuusi.

29 Amo sállicami viaacami duucai mamaatatuldi agai dai maisiu apán duucai amo mamaatatuldiadami Diuusi sállicamigadla ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi cascada.

8

¹ Aidasi asuusi tavai giidaiñdaga tai oí mui oodami. ² Tai miaadaga caquiva amo calli ismaacada viaacatadai amo coocodagai ismaacada duvaaldi gatuucuga dai siaa duutuli asuusi, daidla italdai:

—Taanadami pasipaliadagi istutuidi aapi isgiñduaidagi —astaldai calli.

³ Taidla asuusi taata ganovicada daidla italdai:

—Ipalidiana isgaduaidagi, duaadicami ivii —astaldai asuusi.

Mopotai asuusi taidla coocoadla duaadicami vii. ⁴ Taidla asuusi italdai:

—Dañi, maitiaagiada tomali maadutai pasducatai dueeyi mosaiimi dai malla vuidaga caquiva paali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sállicamigadla vai naidiña oodami pascadueeyi —astaldai asuusi.

⁵ Aidasi mosaayi asuusi Capernaumaga tai miaadaga caquiva amo sandaaru taanadamigada. Agai arromanu dai daañimi, ⁶ daidla italdai:

—Taanadami giñmara quiyaga caatla maitistutuidi isaimardagi dai alia soimaa taataca coocodagai —astaldai.

⁷ Taidla asuusi italdai:

—Aanla gaamu imimu dai duaaidamu —astaldai.

⁸ Taidla sandaaru taanadamigada aa noragi daidla italdai:

—Taanadami aapi vaamioma taanai iñsaana cascada maitaagai passoigavuaadagi mosai potai sai duaadana giñmara sigai duaadimu. ⁹ Aanla viaa giñtaanadamiga, dai aanla viaa apra giñsandaaruga ismaacada taanai aanla, siascada aagida aanla amoco sai imana vai aimarai, dai siascada aagida aanla amai sai diviana vai didivai, dai siascada taañia aanla amo istumaasi giñpiooñiga vaidla ivueeyi —astaldai sandaaru taanadamigada.

¹⁰ Aidasi calla asuusi imaasi, maitalla istumaasi gatagituagi daidla italdai ajudidíu ismaacada oiditadai:

—Sállicada angnaagidi, sai garaaduñi saagida maiquiaa naidi aanla tomali amoco ispocaasi vaavoitudadagi siasi vaavoitudai idi calli. ¹¹ Aanla angnaagidi sai mui ismaacada maitarjudidíu aipaco oidacami vaavoituda agai Diuusi ñiooquida. Dai agai iimia agai tavaagiamu malla

siaaco gataa^Λan^Λi Diuusi dai ^ΛΛmadu daraaja agai Avraañicar^Λu dai Isaacaru, dai Jacocar^Λu. ¹² D^Λmos ^Λjjudidíu ^Λgai ismaac^Λda polidi sai iimia agai m^Λca siaaco gataa^Λan^Λi Diuusi Avraañicar^Λu cajiudad^Λcatai, ^Λgai gia maiviaacamu oigaragai isiimiagi. Diuusi ootosa agai ^Λgai m^Λca siaaco tomastuigaco tucamuga dai suaan^Λda agai ^Λgai dai ali^Λ soimaa taataca agai —ast^Λda^Λi ^ΛSuusi.

¹³ Dai amaasi ^ΛSuusi it^Λda^Λi ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ:

—Im^Λdañi g^Λquiiyamu dai p^Λstumaasi vaavoitudai poduu^Λcai ^Λp^Λduuñimu —ast^Λda^Λi.

Dai mospot^Λi ^ΛSuusi tai dueeyi marad^Λ ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ.

¹⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi ii Piiduru quiidiamu vai ami caat^Λcatadai ^ΛPiiduru tuumud^Λ ali^Λ oiditadai toiñdagai. ¹⁵ Taid^Λ ^ΛSuusi mostaata novid^Λ tai dagito toiñdagai tai otoma vañi ^Λgai dai bibi g^Λdadidacami.

¹⁶ Dai aid^Λsi catuca taid^Λ ^Λoodami vuaapi ^ΛSuusi mui oodami ismaac^Λda viaacatadai Diaavora t^Λt^Λaañicarud^Λ, taid^Λ ^ΛSuusi mosali ^Λmo ñiooquic^Λda vuvaitu v^Λasi ^ΛDiaavora t^Λt^Λaañicarud^Λ dai duduaadi v^Λasi ^Λcoococoidad^Λ. ¹⁷ Aid^Λsi ^Λp^Λdui imaasi poduucai ^Λp^Λdui ismaac^Λda aagai Isaía Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ dai poduucai ooja aagaitai ^ΛCristo: “^Λgai g^Λrduduaaidamu”, ascaiti Isaía.

¹⁸ Aid^Λsi t^Λaa ^ΛSuusi isali^Λ muidu oodami ^Λgai sicoli, aagidi ^Λgai g^Λmamaat^Λardamiga sai daivuñdana vaasad^Λr^Λ ^Λg^Λla suudagi Galilea. ¹⁹ Tai ^Λmo mamaat^Λtuldiadami Diuusi s^Λalicamigad^Λ miaad^Λr^Λ c^Λquiva daid^Λ it^Λda^Λi ^ΛSuusi:

—Mamaat^Λtuldiadami aan^Λ g^Λoidatucuda iñ^Λlidi tomasi-aaco siaaco aim^Λrda aapi —ast^Λda^Λi.

²⁰ Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λda^Λi:

—Cacaasiocai viaa g^Λnt^Λat^Λjoga dai ujuurugi viaa g^Λncocosa, d^Λmos aan^Λ ismaac^Λda viaa ^Λmo s^Λalicami maivaac^Λ —ast^Λda^Λi ^ΛSuusi.

²¹ Dai ^Λmai ismaac^Λda ^Λr^ΛSuusi ma^Λmaat^Λardamigad^Λcatadai pot^Λda^Λi ^Λgai ^ΛSuusi:

—T^Λaan^Λdami giñdagitoñi nai ^Λp^Λaga m^Λla yaasa aan^Λ giñoo^Λca dai gooqui^Λr^Λ g^Λoidatucudagi —ast^Λda^Λi.

²² Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λda^Λi:

—Giñoidañi dai dagito vai ^Λgai ismaac^Λda ^Λr^Λpan ducami coidad^Λ maitiñ^Λagiditai yaasana g^Λncoidad^Λga —ast^Λda^Λi ^ΛSuusi.

²³ Amaasi ΔSuusi tāsai amo vaarcuara amadu aatama mamaatardamigada agai. ²⁴ Dai aidasi gaa suudagi daama iimaitadai agai tai alia cavami avai tai taasada suudagi dai vaarcu araana vaacai. Vaid ΔSuusi coosocatadai. ²⁵ Taitai aatama mamaatardamigada agai iji dai maa nanaitu daida itadai:

—Taanadami calgacara igarvuvaida casiata yooga duudupi —astadai aatama.

²⁶ Taid ΔSuusi aa noragi daida itadai:

—¿Tuimasi duduaadimuca? Aapima maivaavoitudai iñsaana istutuidi isgannuucadacagi —gartadai ΔSuusi.

Dai vañi dai dodoligitu avalli amadu gaa suudagi tai vasi dodoli vij. ²⁷ Taitai aatama maitaa isducatai gartagituagi daida icaiti:

—¿Istuma cali idi vai asta avalli dai goga suudagi agidi? —caiti aatama.

²⁸ Dai amaasi vaasadara dagavusai agai gaa suudagi dai aayi Gadara davarara, tai vuvaaaja gooca calali campasantuaiñdara agai viaacatadai Diaavora tataañicaruda dai alia oomaliga tomali oodami maitistutuidiña ismiaanai dagavuscadagi. ²⁹ Amaasi miaadara guuquiva agai siaaco caacatadai ΔSuusi dai iñaquimi daida icaitimi:

—¿Tuipasi garamadu vapacai aapi Suusi Diusi marada maitiquiaa acai istuigaco soimaasi gartaatatulda agai aapi? —ascaiti agai.

³⁰ Dai bai miaanai abiaadara ajioopaitadai mui tataisoli, ³¹ vaid ΔDiaavora tataañicaruda daañimi ΔSuusi daida itadai:

—Pasgarvuvaidagi idi calaliñdara pai gardagito taitai vaapaquia aatama gotataisolar —astadai ΔDiaavora tataañicaruda.

³² Taid ΔSuusi itadai:

—Iimivurai tudu —astadai.

Taid ΔDiaavora tataañicaruda vuvaaaja calaliñdara dai tataisolar vaapa, taid atataisoli koidam voopoi dai gaa suudara suuli dai vasi baicoi.

³³ Taid anuucadacami tataisoli voopoi dai duduaadimutugai, dai maa gaaagidi quiquiana vasi istumaasi apdui, dai isducatai apdui calalicada ismaacada viaacatadai ΔDiaavora tataañicaruda. ³⁴ Tai vascatai oidacami iji siaaco daacatadai ΔSuusi, dai tagacai daañimi sai imana ami davaraiñdara.

1 Tai amaasi ΔSuusi tAsai Δmo vaarcuΛΛ, dai daivusai vaasadΛΛΛ ΛgΛΛ suudagi dai Δpamu aayi ΛΛgi gΔdΛvΛΛΛragΛΛ. 2 MΛtai uusiarΛ vuaapi Δmo cΛΛli ismaacΛdΛ maitistutuiditadai isoiñdagi. Dai aidΛsi tΛΛ ΔSuusi isaliΛ vaavoitudai Δoodami potΛtΛdai Λgai ΛcΛΛli coocoadΛ:

—Maiti soigΛΛliada giñaduñi, casiant oigΛli aanΛ vΛΛsi istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivuaadana aapi —astΛtΛdai ΔSuusi.

3 Amaasi ΛΛmoco ΔmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ aduucai gΛntΛtΛgitoitadai: “Idi cΛΛli polidi isΛrDiuusi”, asΛnΛlidi. 4 VaidΛ ΔSuusi maatΛcatadai istumaasi gΛntΛtΛgitoi Λgai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tuimasi mosΛΛ soimaasi gΛntΛtΛgitoi? 5-6 AanΛ viaa Δmo sΛΛlicami dai cascΛdΛ viaa guvucadagai isoigΛldiadagi vΛΛsi soimaascamigadΛ oodami. DΛmos maisijaiga ispoduucai aagagi tomasiooγΛ cascΛdΛ sivi gΛntΛΛgidamu aanΛ issΛΛlicΛdΛ viaa aanΛ guvucadagai isduaaidagi idi cΛΛli —astΛtΛdai ΔSuusi ΔmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ.

Dai amaasi itΛtΛdai ΔSuusi ΛcΛΛli coocoadΛ:

—Vañigiñi dai bΛi gΛvaacosi dai noragi gΛquiiyamu —astΛtΛdai.

7 TaidΛ ΛcoocoadΛ vañi dai nora gΛquiiyamu. 8 AidΛsi tΛΛ Δoodami imaasi, aliΛ duduaadimu dai siaa duutuli Diuusi, maacacai Λgai guvucadagai Δmo cΛΛli.

9 TaidΛ ΔSuusi ii abiaadΛΛΛ dai giñtΛΛ iñsaana daacatai gavuyi tumiñsi, dai povai iñtΛtΛdai:

—Mataivo, giñoidañi —iñtΛtΛdai.

Antai aanΛ cΛquiva dai oi.

10 Dai Δmo imidagai gacuaadatadai ΔSuusi Δmo quiiyΛΛtai mui tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami dada dai ami meesa vuidΛΛ daraaja Suusi ΛΛmadu dai aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ ΔSuusi ΛpΛ. 11 DΛmos tΛΛgacai Λfariseo gΛrtΛcacai aatΛmΛ ΔSuusi mamaatΛrdamigadΛ dai povartΛtΛdai:

—¿TuisidΛ gacueeyi gΛnmamaatΛtuldiadamiga tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami ΛΛmadu? —gΛrtΛtΛdai.

12 VaidΛ ΔSuusi caΛ gomaasi daidΛ itΛtΛdai:

—Λgi coococoidadΛ tagito gaduduaaidiadami ΛmaicoococoidadΛ maitΛgito. 13 MaatΛvurai aapimΛ istΛiya Λlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidΛγΛ: “AanΛ maitipΛlidi isΛoodami giñoidiadagi naana maasi tomali maitipΛlidi aanΛ isΛoodami coodadagi tutuuru tomali sisiivatu aanΛ giñvΛΛtarΛ, baiyoma ipΛlidi aanΛ sai soigΛnΛlidiña oodami aacΛdΛ”. AanΛ andivia tami oidigi daama vai Λsoimaasi ivuaadami Δma duucai gΛntΛtΛgitonai dai camaisoimaasi

ivuaadana. Ismaacada polidi ismaisoimaasi ivueeyi siaadara ama duucaigantatagitona —astatadai asuusi.

14 Amaasi amamaatardamigada Vuaana miaadara guquiva siaaco daacatadai asuusi dai potatadai:

—Aatama amadu fariseo duudatai maitacueeyi. ¿Tuisida aapi gamamaatardamiga gacueeyi? —astatadai.

15 Taidai asuusi aa noragi daidai itatadai:

—Aana gia amadu aimara giñmamaatardamiga cascada gacueeyi goovai, dāmos siāscada agai ismaacada giñvuidara vāata giñmuaagi aidai gia maitaugimu giñmamaatardamiga.

16-17 Tomali amaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatatuldi aana dai apiavaavoitudadagi gavaavoidaraga —astatadai asuusi.

18 Aidaidai asuusi aagaitadai imaasi tai ami divia amo judidū taanadamigada dai gatootonacada caquiva asuusi vuidara daidai itatadai:

—Giñmara ooqui utudama muu dai isaapi imiagi dai daama daasagi ganovi apamu duaacan tada agai —astatadai a judidū taanadamigada.

19 Taidai asuusi caquiva dai ii agai amadu dai aatama mamaatardamigada ara oi.

20 Amaasi amo ooqui ismaacada cabaiivustaama dan gooca uumigi soimaascatadai masaadaigada miaadara caquiva agai asuusi abaana dai gooquiamadara mostaata ugidiana daama vaasarada.

21 Povalliditadai agai: “Tomasi mosaca daama vaasarada taata aana cascada caduaadian tada aana”, asalidi oooqui.

22 Dāmos asuusi gooquiamaco nanaava daidai itatadai oooqui: —Baigi galliada giñmara giñvaavoitu aapi cascada dueeyi —astatadai.

Dai aidai todian duucaioooqui dueeyi.

23 Aidasi aayi asuusi quidiara taanadami ta agai aiivadami cabaiganducacatadai dai iivitulda agaitadai aidamasi yaasa agaitadai ali taji dai ta mui oodami vai gagara suaanitadai.

24 Taidai asuusi itatadai: —Vuvaaquivurai tabiaadara, goali taji maitarmuquiadā mosacooso goovai —astatadai asuusi.

Dāmos oodami mosasi pocaititai asuusi.

25 Aidasi cavāasi vuvaja oodami taidai asuusi vaa dai bai amuquiadā novida tai agai vañi.

26 Dai vāasi aipacoga sicoli oidacami maī istumaasi apadi.

27 Aidasi vuusai asuusi abiaadara gooca mainanaadami oi agai dai iñaquimi daidai icaitimi:

—Aapi Davicaru cajiudad_Λ ismaac_Λda_Λ Diuusi maa _Λmo s_{ΛΛ}licami soigi g_{ΛΛ}lda aat_Λm_Λc_Λda_Λ —t_Λt_Λdai _Λmain_Λn_Λaic_Λda_Λ.

²⁸ Dai aid_Λsid_Λ _ΛSuusi vaa _Λmo quiiy_ΛΓ_Λ taid_Λ _Λmain_Λn_Λaic_Λda_Λ abaana guuquiva taid_Λ _ΛSuusi t_Λcacai daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿Vaavoitudaim_Λsi aapim_Λ iñsaana istutuidi isg_Λnduduaaidagi? —t_Λt_Λdai.

Tai _Λgai aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—_Λj_Λ —t_Λt_Λdai.

²⁹ Amaasi _ΛSuusi taata _Λgai vuupuid_Λ daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Pov_Λduñia _Λgai isducatai vaavoitudai aapim_Λ —t_Λt_Λdai.

³⁰ Tai pov_Λdui caduduaadicami vii. Amaasi _ΛSuusi c_{ΛΛ}ga aagidi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maitav_Λr aagiada aapim_Λ tomali _Λmaadutai istumaasi idui aan_Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

³¹ Dai mosutudama vuvac_Λc_Λai abiaad_ΛΓ_Λ tomasioor_Λ aagidimi aipacoga istumaasi iduitadai _ΛSuusi.

³² Aid_Λsi quiaa vuvaquimi _Λc_Λc_Λli tai aa vuaa _Λmo c_{ΛΛ}li muudugami sai duaaidana _ΛSuusi. _Λgai viacatadai _Λmo Diaavora t_Λaañicarud_Λ. ³³ Dai vuvaidacai _ΛSuusi _ΛDiaavora t_Λaañicarud_Λ tai bovasd_Λr_Λ g_{ΛΛ}agacai ñioo _Λc_{ΛΛ}li. Taid_Λ _Λjudidíu mait_{ΛΛ} istumaasi g_Λnt_Λt_Λg_Λituagi daid_Λ icaiti:

—Tomali _Λmo imidagai mait_Λn_Λidíña _Λmo istumaasi po_Λmaasi v_{ΛΛ}si g_Λr_Δv_{ΛΛ}r_Λg_ΛΓ_Λ —caiti _Λjudidíu.

³⁴ D_Λmos _Λfariseo vui ñioocai _ΛSuusi daid_Λ icaiti:

—Goc_{ΛΛ}li vuvaidi Diaavora t_Λaañicarud_Λ guvucadad_Λc_Λda_Λ _Λbait_Λc_{ΛΛ}acamigad_Λ _ΛDiaavora t_Λaañicarud_Λ —caiti.

³⁵ Vaid_Λ _ΛSuusi aim_Λraiña v_{ΛΛ}si aali quiquiana dai aipaco ami d_Λv_{ΛΛ}r_Λi_ΛΓ_Λ uugidiana mamaat_Λtuldíña _Λgai _Λoodami judidíu quiquiupaigad_ΛΓ_Λ. _ΛSuusi aagidíña _Λoodami sai Diuusi soic_Λda _Λlidi oodami sai c_{ΛΛ}gac_Λr_Λ oidacana. Dai duduaaidíña _ΛSuusi tomastuma coocodagai viaacagi oodami.

³⁶ T_{ΛΛ}gacai _ΛSuusi mui oodami ali_Λ soig_{ΛΛ}li _Λgaic_Λda_Λ. _Λgai ali_Λ soig_{ΛΛ}li vaamioma gataaan_Λitai _Λromamano dai maitipu sioor_Λ soíñagi vai _Λgi gataaan_Λdagi _Λgai. _Λgai _Λpan ducami cañiru maipastuturuacami, maiviaacatai sioor_Λ nuucadacagi. ³⁷ Amaasi _ΛSuusi pov_Λr_Λt_Λdai aat_Λm_Λ ismaac_Λda_Λ _Λrmamaat_Λr_Δdamigad_Λ:

—Tami oidigi daama oidaga mui oodami ismaac_Λda_Λ vaavoituda _Λlidi Diuusi ñiooquid_Λ, d_Λmos maitipu sioor_Λ aagidagi, chi_{ΛΛ}quidu oodami ismaac_Λda_Λ gaaagidi Diuusi ñiooquid_Λ casc_Λda_Λ. Vai ismaac_Λda_Λ ca_Λca _Λlidi _Λpan ducami g_{ΛΛ}pi yoovaragai dai yoovadami chi_{ΛΛ}quidu. ³⁸ Casc_Λda_Λ daan_Λdavurai aapim_Λ Diuusi ismaac_Λda_Λ _Λr_Λt_Λaan_Λdami

aidΛ gia gΛniibΛstacan tadacamu Λgai. Dai ismaicaΛca
 Λliada Λgai aidΛ gia maitΛniibΛstacan tadacamu Λgai. ¹⁴ Dai
 mΛsiaaco maitΛnmiaadΛgida agadagi dai tomali maitΛncaΛca
 Λliadagi vΛrai vuvaaqui abiaadΛΓΛ dai gigigida ΛΔVΛΛΓΛ
 gΛnΛΛcasuaiñdΛΓΛ vai poduucai maatΛna Λoodami ismaicΛΛga
 idui. ¹⁵ SΛΛlicadΛ angΛnaagidi sai siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi
 ismaacadΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacadΛ ΛrmaicΛΛga
 ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu Λgai Λoodami
 ismaacadΛ maitΛnmiaadΛgidagi siΛoodami ismaacadΛ
 SodoomΛΓΛ dai GomoorΛΓΛ oidacatadai.

¹⁶ GΛnootosai aanΛ Λoodami saagida dai Λmoco alia
 oomaliga dai soimaasi gAntaatatulda agai poduucai isduucai
 sΛsΛyi soivueeyi cañiiru. CΛΛga avΛr gAntatΛΛgitoca dai
 cΛΛga tuutiaca vΛascatai vui. ¹⁷ Damos aapimΛ gΛaagai
 masajΛΛgi gΛnnuucadacagi, gAntΛΛgida magari dudunucami
 dai gAngΛgΛΛgΛtudamu aapimΛ quiquiuupiΛΓΛ. ¹⁸ Dai asta
 vaama gAntutusadamu oodami tΛtΛaanΛdami vuidΛΓΛ dai
 rarai vuidΛΓΛ giñvaavoitudaitai aapimΛ, poduucai istutiadamu
 aapimΛ isgiñagadagi Λgai vuitapi dai Λgai ismaacadΛ
 maitΛrjudidiu vuitapi ΛpΛ. ¹⁹⁻²⁰ Damos masiΛΛscadΛ
 vaama gAntutusadagi aapimΛ dudunucamiΛΓΛ maitavΛr
 vuaam ΛnΛliada maimaatΛcatai istaiyagi. Diuusi IbΛada
 gΛnsoicadamu vΛrai aagada mΛstumaasi tAgitocagi amaasi.

²¹ Dai oodami gatΛtΛgiada agai Λgi gAnsusuuculi dai
 gAnsiisiΛgi dudunucamiΛΓΛ masai coodaiña, dai dΛΛdΛdΛ
 gatΛtΛgiada agai Λgi gΛnmaamara, dai maamaradΛ vuidΛΓΛ
 vΛΛtaca agai gΛndΛΛdΛ dai gataaanΛdamu coodaragai
 ΛpΛ. ²² Dai vΛasi oidigi daama oidacami gΛncΛΛdada agai
 giñvaavoitudaitai aapimΛ. Damos siora apiagiñvaavoitudadagi
 siΛΛscadΛ uucami oidacagi oidigi daama agai cΛΛgacΛΓΛ
 vuvaaquimu. ²³ MasiΛΛscadΛ soimaasi gAntaatamituldiadagi
 Λmo ali quiyΛΓΛ iimivurai sibΛaacoga Λmai ali quiyΛΓΛ.
 SΛΛlicadΛ angΛnaagidi sai maiquiaa naatocai iimia agai
 aapimΛ vΛasi aali quiquidΛΓΛ Λjudidiu sidivimu aanΛ
 ismaacadΛ via Λmo sΛΛlicami.

²⁴ Tomali Λmo mamaatΛrdami maivaamioma maata
 siΛmaata gamamaatΛtuldiadami dai tomali Λmo piooñi
 maivaamioma gataaanΛi siΛsi gataaanΛi gataaanΛdami.

²⁵ Isoimaasi taatamadagi ΛmamaatΛtuldiadami
 ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛpΛ soimaa taatamaiña. Dai
 issoimaasi taatamadagi gataaanΛdamiga ΛpiooñigadΛ
 soimaasi taatamaiña ΛpΛ cascadΛ aapimΛ soimaasi
 taatamadamu ΛpΛ Λpan duucai aanΛ. Λoodami Diaavora
 giñagaiña dai vaamioma galnaasi ñiooqui gΛnaagiadamu
 agai aapimΛ giñmamaatΛrdamiga.

²⁶ Damos maitav^{ar} ^Λbiada ^Λoodami ismaac^{ad} ^Λsoimaasi g^Λnduiñda ^Λliadagi. C^ΛΛ maat^Λ Diuusi v^Λasi istumaasi iduñia ^Λliada ^Λgai aapim^Λ g^Λnvui dai Diuusi maasiuldamu v^Λasi gomaasi si^Λascad^Λ n^Λidagi ^Λgai ismaac^{ad} ^Λrc^Λga ivuaadami dai ismaac^{ad} ^Λrmaic^Λga ivuaadami. ²⁷ V^Λasi ismaac^{ad} ^Λg^Λnaagidi aan^Λ ^Λgi daraajatai aat^Λm^Λ aagidavurai aapim^Λ ^Λoodami v^Λasi aipacoga oidacami. ²⁸ Maitav^{ar} ^Λbiada ^Λgai ismaac^{ad} ^Λmumueeyi gatuucuga d^Λmos maitistutuidi ismuaagi gaib^{ad}daga. Baiyomav^{ar} ^Λbiada Diuusi ismaac^{ad} ^Λistutuidi isootosagi gaib^{ad}daga ^Λmadu gatuucuga m^Λca siaaco oidaga ^ΛDiaavora.

²⁹⁻³¹ C^ΛΛ maat^Λ aapim^Λ isg^Λgaagarai gooca ujuurugi ^Λmo sintaavuc^{ad} ^Λamos Diuusi v^Λasc^{ar} ^Λnuucadacana. ^Λoodami maitistutuidi ismuaagi tomali ^Λmo urugi maimaacacai oigaragai Diuusi. Dai Diuusi vaamioma g^Λnnuucada aapim^Λ si^Λ ujuurugi casc^{ad} ^Λmaitav^{ar} duduaadicuda Diuusi g^Λnnuucadaca ^Λgai. Diuusi maat^Λ v^Λascatai asta si^Λaj^Λquidu ^Λmadutai cuucupa^Λ.

³² V^Λascatai ismaac^{ad} ^Λg^Λmmaasiuldagi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aan^Λ ^Λpa aagamu giñooga vuitapi ismaac^{ad} ^Λvaagi^{ar} ^Λdaja is^Λgai ^Λrgiñmaamara. ³³ Dai ismaac^{ad} ^Λgiñastocadagi oodami vuitapi aan^Λ aagamu Diuusi g^Λrooga vuitapi ismaac^{ad} ^Λvaagi^{ar} ^Λdaja sai ^Λgai mait^Λrgiñmaamara.

³⁴ Maitav^{ar} pov^Λliada aapim^Λ ansai aan^Λ divia sai sioma oidacana v^Λasi oodami maitav^{ar} vaavoi baiyoma divia aan^Λ vai oidacana cocodi. Ismaac^{ad} ^Λmaitiñvaavoitudai cocoadamu ^Λgai ismaac^{ad} ^Λgiñvaavoitudai. ³⁵ Is^Λmo c^Λli giñvaavoitudagi mara^Δ vuid^{ar} ^Λcaat^Λcamu. Dai is^Λmo ooqui giñvaavoitudagi ooqui mara^Δ vuid^{ar} ^Λcaat^Λcamu. Dai is^Λmo ooqui giñvaavoitudagi caas^Δ ^Λvuid^{ar} ^Λcaat^Λcamu. ³⁶ Dai poduucai aipaco g^Λnvupui v^Λat^Λcamu ^Λoodami ^Λgi g^Λnaadunuma.

³⁷ Tomasioora sioora maitiñvaavoituda ^Λliadagi baamuc^{ai} d^Λ ^Λmaimaaquimu aan^Λ oigaragai is^Λrgiñmamaat^{ar}damicagi dai tomasioora sioora maitiñvaavoituda ^Λliadagi baacoicai maamarad^Λ maitip^Λlidity isgiñvaavoitudagi oogad^Λ maimaaquimu aan^Λ oigaragai is^Λrgiñmamaat^{ar}damicagi. ³⁸ Dai sioora maibaig^{ad}ducagi isoimaa taatagi dai asta muquiagi ^Λmo curusiaba giñvaavoitudaitai maimaaquimu aan^Λ oigaragai is^Λgai ^Λrgiñmamaat^{ar}damicagi. ³⁹ Dai sioora giñvaavoitudadagi vai casc^{ad} ^Λoodami muaagi ^Λgai Diuusi ^Λmadu oidacamu tomastuigaco d^Λmos sioora duaadicudagi m^Λsmuaagi dai

cascΛΔΛ pocaitiadagi sai maitiñvaavoitudai λgai gia maiimimu Diuusi ΛΛmadu tΛvaagiamu.

⁴⁰ Dai sioorΛ ΛΛgidityai gancaΛcagi aapimΛ λgai ΛΛgidityai giñcaΛ aanΛ ΛpΛ dai sioorΛ ΛΛgidityai giñcaΛ aanΛ λgai ΛΛgidityai caΛ gΛrooga ismaacΛΔΛ giñootoi. ⁴¹ Dai sioorΛ ΛΛgidityai caΛ Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ Diuusi ootosadΛcatai λgai, λgai ismaacΛΔΛ ΛΛgidityai caΛ Diuusi maaquimu Λmo istumaasi λpan duucaı gΛñiooquituldiadamiga. Dai sioorΛ ΛΛgidityai caΛ Λmoco ismaacΛΔΛ siaa duutudai Diuusi, siaa duutudaitai λgai Diuusi, Diuusi maaquimu Λmo istumaasi cΛΛgaducami poduucai isduucai maa λgai ismaacΛΔΛ siaa duutudai Diuusi. ⁴² Dai tomasioorΛ sioorΛ baigΛΛliaracΛΔΛ vasidagi Λmo avΛsi suudagi Λmoco ismaacΛΔΛ giñvaavoitudai, giñΛΛgidityai caΛ λgai sΛΛlicΛΔΛ Diuusi maaquimu λgai Λmo istumaasi cΛΛgaducami, tomasi mosvasidagi Λmo avΛsi suudagi —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

11

¹ Dai aidΛsi naatocai gΛrmaamatΛtuli ΛSuusi aatΛmΛ mamatΛrdamigadΛ iji abiaadΛrΛ dai aagida ragai Diuusi ñiooquidΛ vΛΛsi aipaco sicoli oidacami.

² ΛVuaana ismaacΛΔΛ vapaconaitadai Λoodami agΛΛ aqui JordañiΛrΛ maisacariΛrΛ daacatadai dai mai vΛΛsi istumaasi ivuaadatadai ΛSuusi. Amaasi ootoi gooca gΛmamaatΛrdamiga siaaco daacatadai ΛSuusi ³ sai tΛcacana sabai λgai sΛΛlicΛΔΛ ΛrΛCristo ismaacΛΔΛ viaacatadai isdiviagi sabai gΛaagai isnΛnΛracagi λmai.

⁴ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—MΛΛcavΛr aagida ΛVuaana vΛΛsi mastuma naidi dai caΛ. ⁵ Dai aagidavurai isducatai ismaacΛΔΛ mainΛnΛaitadai casi istutuidi isnΛaadagi dai ismaacΛΔΛ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacΛΔΛ viaacatadai gocoocodagai ismaacΛΔΛ duvaldi gatuucuga duduaadΛi, dai ismaacΛΔΛ maitΛtΛcaidacatadai catΛtΛcaidaga, dai coidadΛ duduaacarΛi dai soituutuigami vΛΛsi gΛmamaatΛtuldi isducatai cΛΛgacΛrΛ gΛvuvacΛi. ⁶ BaigΛΛliadamu sioorΛ apiagiñvaavoitudadagi —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁷ Dai aidΛsi caiji λgai ismaacΛΔΛ ootoi ΛVuaana taidΛ ΛSuusi gΛaagacai aagidi Λoodami aagaitai ΛVuaana dai potΛtΛdai λgai Λoodami:

—AapimΛ iji mΛΛ oidigana siaaco daacatadai ΛVuaana. AapimΛ maatΛcatadai sai λgai maitΛrΛmoco ismaacΛΔΛ aagai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. ⁸ AapimΛ iji mΛΛca siaaco daacatadai ΛVuaana. AapimΛ maatΛcatadai

isducatai Diuusi garsoi Vuaana amadu aanai sai maatana aatana istumaasi gaagai tasiduniagi —tatadai ASuusi.

²⁰ Amaasi ASuusi gaagacai aagidi oodami siaa soimaasi ivuaadana Corasiiniara oidacami dai Betasaidara oidacami dai siaa soimaa taata agai agai. ASuusi ivuaadana mui naana maasi gagarducami Corasiiniara dai Betasaidara tai vascara maiama duucai gantatagito dai apiasoimaasi ivueeyi ami oidacami cascada ASuusi bagaimi daida itadai:

²¹ —Soogigi aapima Corasiiniara oidacami dai Betasaidara oidacami siaa soimaa taatamu aapima. Oodami ismaacada Tiiorara dai Sidoonira oidacatadai maitarjudidiu dai maivaavoitudai Diuusi. Istagimudai agai istumaasi gagarducami masmaasi taa aapima agai gia ama duucai gantatagitomudai dai camaisoimaasi ivuaadamudai dai gnaadamudai yucusi tutuucucami dai gancocomaivadamudai mataicada dai poduucai tagidamudai aa oodami iscaama duucai gantatagito dai camaisoimassi ivuaada agai. ²² Damos siascada Diuusi naidagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami vaamioma soimaasi gantaatatuldamu agai aapima sia Tiiorara dai Sidoonira oidacami. ²³ Dai aapima judidiu Capernaumara oidacami povai alidi masai iimia agai Diuusi amadu baiyoma miimia agai Diaavora amadu. Oodami ismaacada Sodoomara oidaga maitarjudidiu dai maivaavoitudai Diuusi damos isagai tagimudai istumaasi gagarducami masmaasi taa aapima aidai gia Diuusi maugitudamudai Sodoomara oidacami quiaa oidacamudai oodami Sodoomara. ²⁴ Damos siascada Diuusi naidagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami vaamioma soimaasi gantaatatuldamu agai aapima sia Sodoomara oidacami —tatadai ASuusi.

²⁵ Amaasi ASuusi potadai Diuusi gaoga:

—Gihoa ana gia sallaicada siaa gaduutudai aapi aparbaitaacami tavaagira dai oidigi daama. Aapi apatmaimaatatuli idi maasi ismaacada polidi isarsastudugami, aapi maatatuli mosaca agai ismaacada maatia lidi gamamaatatuldaraga. ²⁶ Cagaduava gihoa poduucai ipali aapi dai poduucai idui —tatadai ASuusi gaoga.

²⁷ Dai apiamamaatatuldi ASuusi oodami dai potadai:

—Gihoa gihmaa vasiaacatai. Ana arDiuusi marada dai tomali amaadutai maicalaga gihmaata mosaca gihoa dai tomali amaadutai maicalaga maata gihoa mosaca ana ismaacada armarada agai. Dai vascara oidaga aa ismaacada maata gihoa mosaca agai ismaacada ana ipalidi sai maatana. ²⁸⁻²⁹ Vascatai aapima ismaacada

caoojogi $\Delta\Delta$ gidityai mamaat Δ tuldaragada ismaac Δ da gamamaat Δ tuldi quiquiuupi Δ ra, aapim Δ mait Δ niib Δ stacan tadaga g Δ niib Δ daga gomaasic Δ da, giñvaavoitudavurai dai giñdagito nai aan Δ g Δ nmamaat Δ tuldiadagi dai $\Delta\Delta$ giadavurai istumaasi g Δ nmamaat Δ tuldiada aan Δ . Aan Δ maioojodai giñmamaat Δ rdamiga dai maig $\Delta\Delta$ duc Δ da giñ Δ lidi aan Δ dai g Δ niib Δ stacan taadacamu aapim Δ . ³⁰ Maisijaiga is $\Delta\Delta$ giada aapim Δ giñmamaat Δ tuldaraga —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

12

¹ Amo imidagai ib Δ staragai tas Δ ra Δ sicami saagida im Δ itadai Δ Suusi t Δ tai aat Δ m Δ mamaat Δ rdamigada vaiñcumaimi t Δ ligi muurada dai g Δ rnoonovic Δ da calivaimi aat Δ m Δ dai cuumimi.

² Vai $\Delta\Delta$ moco Δ fariseo t $\Delta\Delta$ gacai gomaasi pot Δ t Δ dai Δ gai Δ Suusi:
—Dañi g Δ mamaat Δ rdamiga ivueeyi aa duiñdagai ismaac Δ da maitiipu oigaragai isivuaadagi ib Δ staragai tas Δ ra —t Δ t Δ dai Δ fariseo.

³ D Δ mos Δ Suusi pot Δ t Δ dai:

—Can Δ idi aapim Δ Δ oojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaruramo imidagai aid Δ si Δ gai $\Delta\Delta$ madu aaduñ Δ biuugicoi. ⁴ Vaa Δ gai Δ quiiy Δ ra siaaco siaa duutudaiña g Δ ra Δ qui aaduñicarur Diuusi dai uu Δ paana daasdarada Diuusi ismaac Δ da $\Delta\Delta$ gi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi $\Delta\Delta$ gi poduucayi viituli Moseesacaru casc Δ da. Tai va Δ scar Δ vui Davicarur dai uu dai gomaasi maitarsoimaascami. ⁵ Si Δ ra can Δ idi aapim Δ oojai siaaco oojisi Moseesacaru s $\Delta\Delta$ licamigada said Δ Δ papaali Δ g $\Delta\Delta$ quiuupaigada Δ ra judidiu aata vuaadana ib Δ staragai tas Δ ra dai gomaasi maitarsoimaascami. ⁶ D Δ mos aan Δ ang Δ naagidi sai aan Δ cadivia dai vaamioma g $\Delta\Delta$ agai aan Δ siadudunucami Δ g $\Delta\Delta$ quiuupi Δ ra. ⁷ Aapim Δ maimaata ca Δ ist Δ iya Δ lidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquid Δ ra ismaac Δ da pocaiti: “Aan Δ ip Δ lidi isaapim Δ soig Δ n Δ liadagi aac Δ da maisiu mos Δ caasi giñdadaadiadagi naana maasi istumaasi dai coodadagi tuturu dai sisiivatu dai giñdadasdiadagi”, ascaiti Diuusi. Ismaata ca Δ camudai aapim Δ gomaasi aid Δ gia maig $\Delta\Delta$ pi Δ ra vupadamudai giñmamaat Δ rdamiga. Goovai maitivueeyi tomali amo istumaasi soimaascami. ⁸ Aan Δ viaa amo s $\Delta\Delta$ licaami casc Δ da viaa aan Δ s $\Delta\Delta$ licami isaagagi istumaasi Δ p Δ duñiagi ib Δ staragai tas Δ ra —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

⁹ Amaasi ii Δ Suusi abiaada Δ ra dai vaa Δ g $\Delta\Delta$ quiuupaigada Δ ra judidiu. ¹⁰ Vai ami ca Δ acatadai amo ca Δ li ismaac Δ da gaquisapicatadai amo novida, vaid Δ Δ fariseo gaagaitadai istuuc Δ da g $\Delta\Delta$ pi Δ ra vuaajagi Δ Suusi dai t Δ cacai dai pot Δ t Δ dai:

—¿Oidagasi oigaragai isduaaidagi amo coocoad^Λ ib^Λstaragai tas^Λra^Λ cho sio?— t^Λt^Λdai ^Λfariseo.

¹¹ Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi dai pot^Λt^Λdai:

—¿Maac^Λd^Λ aapim^Λ maiotoma vañigidana g^Λnsoiga cañiiru issib^Λcai d^Λacar^Λ g^Λsiagi ^Λgai tomasi ^Λrib^Λstaragai tas^Λra^Λ?

¹² Dai ^Λmo oodami vaamioma nam^Λga is^Λmo cañiiru. Poduucai tudu oidaga oigaragai isivuaadagi ^Λmo istumaasi c^Λagaducami ib^Λstaragai tas^Λra^Λ —t^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

¹³ Amaasi pot^Λt^Λdai ^ΛSuusi ^Λc^Λali:

—Giñuuliñdañi g^Λnovi —^Λt^Λdai.

Dai mosuuliñi ^Λgai g^Λnovi tai cac^Λga duaadicami vii ^Λpan duucai ^Λg^Λmai novid^Λ. ¹⁴ Amaasi vuvaaja ^Λfariseo abiaad^Λra^Λ daid^Λ icaiti:

—Isducatai iduuñimu aat^Λm^Λ dai muaamu goSuusi —asc^Λaiti.

¹⁵ Dai aid^Λsi maí ^ΛSuusi gomaasi, ii abiaad^Λra^Λ tai mui oodami oí. Taid^Λ ^ΛSuusi duduaadi v^Λasi ^Λcoococoidad^Λ. ¹⁶ Dai aagidi ^Λgai ^Λoodami sai maiaagaiña sioor^Λ ^Λgai. ¹⁷ Aid^Λsi ^Λp^Λdui gomaasi aid^Λ ^Λp^Λdui ismaac^Λd^Λ ooja Isaía sai pocaiti Diuusi:

¹⁸ Idi ^Λrgiñpiooñiga ismaac^Λd^Λ ^Λco vuusaitu aan^Λ.

Dai ali^Λ oig^Λdai aan^Λ goovai dai baigiñlidi gooc^Λd^Λ.

Giñib^Λdaga imia ^Λgai goovai ^Λmadu.

Dai goovai aagida ^Λgai ^Λoodami ismaac^Λd^Λ mait^Λrjudidíu sai Diuusi oig^Λldi ^Λsoimaasi ivuaadami.

¹⁹ Dai goovai maicocoada ^Λgai oodami dai maiiñacada ^Λgai caayana.

²⁰ Dai duduaaidiada ^Λgai ^Λcoococoidad^Λ dai c^Λagac^Λra^Λ vuvaida ^Λgai ^Λsoimaasi ivuaadami.

Dai ^Λmo imidagai goovai taiy^Λra^Λ daituda ^Λgai ^ΛDiaavora siaaco tomastuigaco m^Λacana.

²¹ Dai ^Λgai ismaac^Λd^Λ mait^Λrjudidíu vaavoituda ^Λgai istumaasi aagai giñpiooñiga dai poduucai tomastuigaco Diuusi ^Λmadu daraaja ^Λgai.

Asc^Λaiti Diuusi, asduu ooja Isaía.

²² Amaasi m^Λtai vaidacai ^Λmo c^Λali main^Λaadami dai muudugami m^Λaca siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ^Λc^Λali viaacatadai ^Λmo Diaavora t^Λaañicarud^Λ taid^Λ ^ΛSuusi duaadi ^Λmuudu tai ^Λgai istui isñiooquiagi. ²³ Taid^Λ ^Λoodami mait^Λ isducatai g^Λnt^Λt^Λagituagi t^Λagacai gomaasi, daid^Λ icaiti:

—Davicar^Λu cajiudad^Λ lien^Λ goovai ismaac^Λd^Λ cat^Λv^Λpi ^Λp^Λdui isn^Λn^Λra aat^Λm^Λ, ismaac^Λd^Λ Diuusi daasa ^Λgai said^Λ ^Λrraícana ^Λpan duucai g^Λraduñi Davicar^Λu ^Λrraícataidai —asc^Λaiti ^Λoodami.

²⁴ D^Λmos aid^Λsi ^Λfariseo ca^Λ gomaasi pocaiti:

—Idi $C_{\Delta\Delta}$ li vuvaidi Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ Diaavora guvucadad $\Delta C\Delta d\Delta$ —ascaiti Δ fariseo.

²⁵ D_{Δ} mos Δ Suusi maat Δ catadai istumaasi $g_{\Delta}nt\Delta t\Delta gitoitadai$ Δ gai dai pot $\Delta t\Delta$ dai:

—Is Δ dudunucami mosaipaco $g_{\Delta}ncocoadagi$ camaitistutudi isapiagat Δ aan Δ dagi, isaipaco $g_{\Delta}ncocoadagi$ Δ map $\Delta C\Delta r\Delta$ oidacami ugitimu Δ oodami dai baabaquid Δ suuligimu. Dai isaipaco $g_{\Delta}ncocoadagi$ Δ mo adunum Δ v_{Δ} asi ugitimu Δ gai. ²⁶ Poduucai $\Delta r\Delta$ is Δ Diaavora Δ agi vuvaidagi Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ poduucai isduucai icaiti aapim Δ Δ gai poduucai Δ agi $g_{\Delta}c\Delta c\Delta$ dagi otoma camaitat Δ aan Δ dan tada Δ gai. ²⁷ Aapim Δ pocaiti ansai aan Δ vuvaidi Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ Diaavora guvucadad $\Delta C\Delta d\Delta$. Si Δ rvaavoicamudai isDiaavora guvucadad $\Delta C\Delta d\Delta$ vuvaidi aan Δ Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ aid Δ gia aapim Δ g_{Δ} naaduñi vuvaidi Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ Diaavora guvucadad $\Delta C\Delta d\Delta$ $\Delta r\Delta$. Δ agi Δ gai g_{Δ} naagidamu ismait Δ rvaavoi isDiaavora guvucadad $\Delta C\Delta d\Delta$ vuvaidi Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ aan Δ Δ madu Δ gai. ²⁸ Baiyoma Diuusi Ib Δ ad Δ guvucadad $\Delta C\Delta d\Delta$ vuvaidi aan Δ Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ dai poduucai $C_{\Delta\Delta}$ maat Δ aapim Δ iscaaayi istuigaco Diuusi soic Δ da Δ gai oodami sai $C_{\Delta\Delta}g\Delta C\Delta r\Delta$ oidacana.

²⁹ Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai is Δ Diaavora casc Δ d Δ istui isvuvaidagi Diaavora $t\Delta t\Delta a\Delta a\Delta\tilde{n}icarud\Delta$ oodami-aiñ $\Delta r\Delta$.

³⁰ Sioor Δ maitiñvaavoitudadagi Δ gai giñvuid $\Delta r\Delta$ v_{Δ} at Δ , sioor Δ maitiñsoiña aagiadagi Δ oodami isducatai $C_{\Delta\Delta}g\Delta C\Delta r\Delta$ vuvaquia Δ gai, Δ gai sobic Δ i sai maivaavoitudana dai maic $\Delta\Delta$ g $\Delta C\Delta r\Delta$ vuvac Δ na.

³¹ Casc Δ d Δ aan Δ ang Δ naagidi sai v_{Δ} asi istumaasi soimaascami ismaac Δ d Δ ivueeyi Δ oodami $g_{\Delta}oig\Delta$ ldi dai v_{Δ} asi istumaasi galnaasi ismaac Δ d Δ aagadagi oodami $g_{\Delta}oig\Delta$ ldi d_{Δ} mos sioor Δ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ib Δ ad Δ vui Δ gai gia maiviaa $g_{\Delta}oig\Delta$ ldaraga. ³² Dai tomasioor Δ ismaac Δ d Δ giñvui ñioocadagi aan Δ ismaac Δ d Δ viaa Δ mo s_{Δ} allicami Δ gai $g_{\Delta}oig\Delta$ ldi d_{Δ} mos sioor Δ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ib Δ ad Δ vui Δ gai gia maiviaa $g_{\Delta}oig\Delta$ ldaraga tomali Δ mo imidagai.

³³ Ispo Δ lidi aapim Δ ansai aan Δ ivueeyi Diaavora aa duiñdad Δ mosav Δr $g_{\Delta}nt\Delta gito$ n_{Δ} ijada aapim Δ istumaasi ivueeyi aan Δ dai poduucai maat Δ mu aapim Δ sai istumaasi ivueeyi aan Δ Δr Diuusi aa duiñdad Δ maisiu Δ Diaavora aa duiñdad Δ . Poduucai isduucai Δ mo uusi $C_{\Delta\Delta}g\Delta ducami$ $C_{\Delta\Delta}g\Delta ducami$ iibiatai dai Δ mo uusi maic $\Delta\Delta$ g $\Delta ducami$ maic $\Delta\Delta$ g $\Delta ducami$ iibiatai. v_{Δ} asi uusi $C_{\Delta\Delta}g\Delta$ g_{Δ} maat Δ iibiad $\Delta r\Delta$. ³⁴ Aapim Δ ivuaadana naana maasi soimaascami. Siaad $\Delta r\Delta$ istuid Δ na aapim Δ isaagagi Δ mo istumaasi $C_{\Delta\Delta}g\Delta ducami$

soimaasi ivuaadatai. VΛΛsi ismaacΛΔΛ aagai Λmo oodami ibΛadΛaiñdΛrΛ vusacΛi. ³⁵ Λmo cΛΛli cΛΛ tuigacami viaa naana maasi cΛcΛΛgaducami gΛibΛdagΛrΛ cascΛΔΛ aagai naana maasi cΛcΛΛgaducami. Dai Λmo cΛΛli maicΛΛ tuigacami viaa naana maasi soimamaascami gΛibΛdagΛrΛ cascΛΔΛ aagaiña Λgai naana maasi soimamaascami. ³⁶⁻³⁷ Dai aanΛ angΛnaagidi sai siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi ismaacΛΔΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami Λgai soimaa taatatuldamu vΛΛscatai ismaacΛΔΛ galnaasi ñiocoai, dai Diuusi maisoimaa taatatuldamu ismaacΛΔΛ cΛΛga ñiocoai —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁸ Amaasi ΛΛmoco Λfariseo ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ potΛtΛdai Λgai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami nΛida ΛrΛlidi aatΛmΛ siduñia aapi Λmo istumaasi gΛducami —tΛtΛdai.

³⁹ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Λoodami maicΛΛga tuutiacami giñaaagidi ansaidΛ iduuna Λmo istumaasi gΛducami Λgai vuitapi dΛmos maitΛΛgimu Λgai Λmai istumaasi gΛducami mosΛca Λistumaasi gΛducΛΔΛ ismaacΛΔΛ idui Diuusi ootosacai Joonasi gaamu Ñiñiviamu. ⁴⁰ Dai poduucai isduucai Joonasi Λraana daacataidai Λvatopa gΛducΛΔΛ vaica tasai dai vaica tucagi poduucai aanΛ ismaacΛΔΛ viaa Λmo sΛΛlicami yaasapicamu vaica tasai dai vaica tucagi. ⁴¹ Dai siΛΛscadΛ caiyagi istuigaco Diuusi nΛida agadagi oodami sividadΛ ismaacΛΔΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi sai ismaacΛΔΛ ÑiñiviΛrΛ oidacataidai ΛΛqui maitΛrγapiΛrΛ vΛΛtΛcami dΛmos aapimΛ gia sΛΛlicΛΔΛ γapiΛrΛ vΛΛtΛ, ΛÑiñiviΛrΛ oidacami Λma duucai gantΛtΛgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidΛsi Joonasi agidi Diuusi ñiiooquidΛ cascΛΔΛ. Dai tami daja aanΛ sivi dai vaamioma ΛrtΛaanΛdami aanΛ siJoonasi dai aapimΛ maitiñΛΛgiditai caΛ. ⁴² Dai siΛΛscadΛ caiyagi istuigaco Diuusi nΛida agadagi oodami sividadΛ ismaacΛΔΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛΔΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi isΛooqui ΛΛquidΛ ismaacΛΔΛ ΛrbaitΛcΛaacamicatadai mΛΛ SiipΛrΛ cΛΛga gatΛgito Λgai mΛΛcasdΛrΛ divia dai caΛca agai istumaasi aagai ΛSalomoñi ismaacΛΔΛ ΛrΛmo tΛaanΛdami saitudugami. Dai tami daja aanΛ sivi dai vaamioma ΛrtΛaanΛdami aanΛ siΛSalomoñi mai aapimΛ maitiñΛΛgiditai caΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁴³⁻⁴⁵ Λoodami sividadΛ soimaasi ivuaadami ΛrΛpan ducami Λmo cΛΛli ismaacΛΔΛ ibΛadΛrΛ daja Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ. SiΛΛscadΛ ΛDiaavora tΛaañicarudΛ vuusiagi ΛcΛΛliaiñdΛrΛ oidigana aimΛraiña dai gaagaiña siaaco

gΛiBastagi dai siΛΛscadΛ maitΛΛgia Λgai siaaco povΛ Λlidiña: “Λpamu animiagi giñquiyamu iñsiaadΛrΛ vuusai”, asΛΛlidiña. Dai siΛΛscadΛ Λpamu ami divia Λgai dai tΛtΛΛgaiña ΛcΛΛli Λpan duucai Λmo quii siaaco maitiipu oidacami dai cΛΛga voisiquicami dai cΛΛga baiduñisicami. Dai amaasi Λgai aimΛraiña dai vuaapaiña ΛpΛ cuvaracami Diaavora tΛtΛaañicarudΛ, ismaacΛdΛ Λrvaamioma soimaascami siΛgai. Dai Λgai Λmadu vΛΛsi Λгаа vapacΛiña ami cΛΛliΛrΛ dai ami oidacana dai poduucai vaamioma soigΛ vuaadana Λgai isvaasΛquioma. Poduucai ΛpΛduuñimu ΛpΛ idi oodamicΛdΛ sividadΛ soimaasi ivuaadami, Λgai maitiñΛΛgiditai caΛ cascΛdΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁶ DaidΛ ΛSuusi quiaa ñiooquiditadai Λoodami aidΛsi ami dada ΛSuusi dΛΛdΛ Λmadu susuuculidΛ. DΛmos quiidigana guucacatadai Λgai dai nΛida Λlidadai ΛSuusi. ⁴⁷ Tai Λmoco aagidi ΛSuusi dai potΛtΛdai:

—GΛdaada Λmadu gΛsusuuculi quiidigaiñdΛrΛ guuca dai gΛaatagida Λlidi —tΛtΛdai.

⁴⁸ TaidΛ ΛSuusi aa noragi dai potΛtΛdai:

—VΛascatai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛi giñvaavoitudaitai tomasi Λrgiñdaada dai giñsusuuculi —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁹ Amaasi gΛrvui nΛnΛava ΛSuusi aatΛmΛ ma-maatΛrdamigadΛ daidΛ itΛtΛdai Λoodami:

—Idi ΛpΛ Λrgiñaaduñi. ⁵⁰ TomasioorΛ sioorΛ ivuaadagi istumaasi ipΛlidi gΛrooga ismaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ daja Λgai ΛpΛ Λrgiñaaduñi —tΛtΛdai ΛSuusi.

13

¹ Λgai vaa tasΛrΛ ii Λgai ami quiiyaiñdΛrΛ dai mΛΛ gΛΛ su-udagi ugidiana daiva. ² Tai mui oodami gΛnΛmpagi ami siaaco daacatadai ΛSuusi. TaidΛ ΛSuusi Λmo vaarcu Λraana vaa dai ami daiva. Tai vΛΛsi Λoodami anaasi gΛΛ suudagi ugidiana vii. ³ Tai naana maasi istumaasi mamaatΛtuli ΛSuusi cuentocΛdΛ dai potΛtΛdai:

—Λmo Λsadami gaΛsimu ⁴ dai gaΛsaimi Λgai tai chiΛΛqui taligi voyΛrΛ suuli tai dada ujuurugi dai uu. ⁵ Tai aa taligi ojoodai saagida suuli siaaco maitiipucatadai gΛΛpi dΛvΛΛrai. Tai otoma vuvaja ΛtΛligi maituucavi dΛvΛΛracatadai ΛdΛvΛΛrai cascΛdΛ. ⁶ Tai mosvuusai tasai tai gaquisa maitatcatadai Λgai cascΛdΛ. ⁷ Aa tΛligi vasoi saagida suuli taidΛ Λvasoi maidagito isgΛΛliagi. ⁸ Tai aa tΛligi cΛΛgaducami dΛvΛΛriΛrΛ suuli dai gΛΛ dai cΛΛga iibaji asta Λmo sientro litro vuvaja ali Λmo litroiñdΛrΛ. Dai aa vaicobai litro vuvaja Λmo

litroaiñdara. Dai aa asta amo coobai dan baivustaama litro vuvaja amo litroaiñdara. ⁹ Caa gavara gantagito caaca aapima istumaasi ganaagidi aana —tatadai asuusi.

¹⁰ Amaasi aatama mamaatardamigada asuusi miaadara guquiva dai cacacai daida itadai:

—¿Tuipasi ñiooquidi goodami cuentocada? —tatadai aatama mamaatardamigada.

¹¹ Tai agai garaa noragi dai povartadai:

—Diuusi ganmaatatuldamu aapima mastumaasi maimaata iducatai ipalidi Diuusi issoicadagi oodami sai caagacara oidacana damos gogaa maiviaa oigaragai ismatiagi. ¹² Sioora balaia giññiooqui dai giññagidi agai vaamioma maatatuldamu aana, dai sioora maibalaia giññiooqui dai maitiññagidi tomasi palapi maata agai aana vascara maitagitoldamu istumaasi maata agai. ¹³ Cascada ganñiooquidi aana cuentocada. Agai canidina istumaasi ivuaadana aana dai maitipalidi isgiñvaavoitudagi dai cacacana istumaasi gamamaatuldi aana dai maitipalidi ismaat cacagi. ¹⁴ Agaicada casi apdui ismaacada ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigada dai pocaiti:

Caacamu aapima Diuusi ñiooquida damos tomali amo imidagai maimaata caacamu.

Naijadamu aapima istumaasi ivueeyi Diuusi damos maimaata naijadamu.

Ducami iscuupicagi ganvuupuji. Aapima maitipalidi isvaavoitudagi cascada.

¹⁵ Aapima vuidara vata Diuusi.

Tomali maitantagito caa aapima Diuusi ñiooquida.

Mainajada alidi aapima tomali maicala alidi tomali maiama duucai gantagitua alidi dai camaisoimaasi ivuaadagi isaana caagacara ganvuvaidana.

Astadai Diuusi Ibadai Isaiá sai potana.

¹⁶ Damos Diuusi ganmaa oigaragai masai aapima giñmamaatardamiga gia naidina naana maasi istumaasi ismaacada ivueeyi aana dai masai cacana istumaasi gamamaatuldi aana cascada baiganalidi aapima. ¹⁷ Sallicada ganaagidi aana sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai aa oodami caa tuutiacami naida aliditadai istumaasi naidi aapima damos mainalidi. Agai caaca aliditadai damos maicaa.

¹⁸ Caacavurai aapima istaiya inalidi aana aagaitai sadami.

¹⁹ Ismaacada caa Diuusi ñiooquida ismaacada aagai istumaasi Diuusi ipalidi issoiñagi oodami sai caagacara oidacana dai

maimaat_Λ ca_Λ _Λgai vaa _Λra_Λgai daid_Λ _Λra_Λpan ducami _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ voiy_Λra_Λ suuli. _ΛDi_Λaavora didivai dai mait_Λgitoldi Diuusi ñiooquid_Λ. ²⁰ Daid_Λ _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ oloodai saagida suuli _Λpan ducami _Λoodami ismaac_Λda_Λ ca_Λcana Diuusi ñiooquid_Λ dai ca_Λga baig_Λna_Λliarac_Λda_Λ _Λgidiña, ²¹ d_Λmos maisiguupucana _Λgai vaavoidaragad_Λ. Vaavoitudaiña chi_Λqui tasai dai si_Λscad_Λ parunadagi aa vaavoitudaitai _Λgai Diuusi ñiooquid_Λ vai cadadagitoi g_Λnvaavoidaraga. ²² Daid_Λ _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ vasoi saagida suuli _Λgai _Λpan ducami _Λoodami ismaac_Λda_Λ ca_Λcana Diuusi ñiooquid_Λ dai most_Λgitocana tumiñsi_Λra_Λ dai istumaasi ta_Λgito va_Λsi tasai dai mui aa naana maasi_Λra_Λ dai poduucai maitivueeyi _Λgai istumaasi Diuusi ip_Λlidi dai _Λpan ducami _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ maiiibiatai. ²³ D_Λmos _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ ca_Λga d_Λv_Λra_Λri_Λra_Λ suuli _Λgai _Λra_Λpan ducami _Λoodami ismaac_Λda_Λ maata ca_Λ Diuusi ñiooquid_Λ dai mamaat_Λtuldi aa _Λgai ismaac_Λda_Λ va_Λta_Λma mamaatar_Λai _Λgai _Λgai daid_Λ _Λra_Λpan ducami iibiada_Λ. _Λamoco _Λra_Λpan ducami _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ ca_Λga iibaji asta _Λmo sientro vuvaja _Λmo litroaiñda_Λra_Λ dai aa _Λra_Λpan ducami _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ iibaji vaicobai litro dai aa _Λra_Λpan ducami _Λta_Λligi ismaac_Λda_Λ iibaji _Λmo coobai dan baivustaama litro —g_Λrt_Λta_Λdai _ΛSuusi.

²⁴ Daid_Λ _ΛSuusi g_Λraagidi _Λmai ñiooqui cuentoc_Λda_Λ dai pot_Λta_Λdai:

—Diuusi soic_Λai oodami sai ca_Λga g_Λnt_Λta_Λgitocana. Gomaasi _Λpan ducami aid_Λsi _Λmo oodami _Λi ta_Λligi ca_Λgaducami g_Λd_Λv_Λra_Λrag_Λra_Λ. ²⁵ Dai gooqui_Λra_Λ coi _Λgai _Λmadu g_Λp_Λipiooñiga tai tucara_Λ divia _Λmo saayud_Λ _Λsa_Λcami dai ta_Λligi saagida _Λi _Λgai vasoi dai _Λpamu nora. ²⁶ Dai aid_Λsi cag_Λ _Λta_Λligi dai muuradagai moguucacatadai _Λvasoi _Λpa_Λ. ²⁷ Amaasi iji _Λp_Λipiooñigada dai ma_Λ aagidi g_Λaamu dai pot_Λta_Λdai: “Ca_Λliodami _Λi aapi ta_Λligi ca_Λgaducami. ¿Siaadara_Λ vuvaja idi vasoi?” ast_Λta_Λdai. ²⁸ Taid_Λ _Λaamud_Λ it_Λta_Λdai: “_Λmocho giñsaayu _Λi gomaasi”, ast_Λta_Λdai. Amaasi _Λp_Λipiooñigada it_Λta_Λdai: “¿Ip_Λalidip_Λsi isimia aat_Λma_Λ dai vooonagi _Λvasoi?” ast_Λta_Λdai _Λp_Λipiooñigada. ²⁹ “Cho”, ast_Λta_Λdai _Λgai. “Is_Λvooona aapim_Λ _Λvasoi vooonan tada aapim_Λ _Λta_Λligi _Λpa_Λ. ³⁰ Baiyomav_Λar dagito vai va_Λsi baig_Λduuna va_Λrai amaasi iimi dai _Λpa_Λga vooona _Λvasoi dai ma_Λida dai gooqui_Λra_Λ vooona _Λta_Λligi dai baitua giñtroojog_Λra_Λ”, ast_Λta_Λdai _Λaamud_Λ g_Λp_Λipiooñiga —ta_Λta_Λdai _ΛSuusi.

³¹ Daid_Λ _ΛSuusi g_Λraagidi _Λmai ñiooqui cuentoc_Λda_Λ sai poduucai maata_Λna _Λoodami isducatai Diuusi ñiooquid_Λ aipacogaimai oidigi daama dai pot_Λta_Λdai:

—Diuusi soicai oodami sai cllaga gantatagitocana. Gomaasi arapan ducami istumaasi aravueeyi acaidamo uusi ismaacada apa maasi coravi caida ismaacada ai amo oodami gadavallaragana. ³² Goovai araliducadioma uusi caida oidigi daama ismaacada gllasai. Vai gagara dai gagara mamartai. Dai asta ujuurugi daivai dai ami maamaradara cocosatai —gartatadai asuusi.

³³ Daidamo asuusi garaagidi amai ñiooqui cuentocada larpa sai poduucai maatana oodami isducatai Diuusi ñiooquidai aipaco imai oidigi daama, dai potatadai:

—Diuusi soicai oodami sai cllaga gantatagitocana, gomaasi arapan ducami navaiti ismaacada vllanagi amo ooqui vaica muuli taligi tuicami tai copoda. Vllasi tui saagida ii anavaiti dai poduucai vllasi aipacoga oidigi daama imai Diuusi ñiooquidai —gartatadai asuusi.

³⁴ Vllasi gomaasi aagidi asuusi oodami cuentocada dai tomastuigaco mamaatatuldiña asuusi oodami cuentocada.

³⁵ Aidasi poduucai ivuaadana asuusi poduucai aradui ismaacada ooja Diuusi ñiñoquituldiadamigada istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti:

Ñiooquidamu aanamo oodami cuentocada.

Aagidamu aanamo naanamo maasi istumaasi ismaacada maimaata tomali amo oodami mosllagi aanamo.

Ascaiti Diuusi.

³⁶ Amaasi asuusi diosagi oodami dai vaaamo quiiyara tatai ami miaadara guuquiva aatama mamaatardamigada daida itatadai aatama:

—Garaagidañi aapi istaiya alidi gocuento avasoi ismaacada gllai taligi saagida —tatadai aatama.

³⁷ Amaasi asuusi povai gartatadai:

—Aanamo ismaacada viaa amo salllicami arapan ducami agai ismaacada ai ataligi. ³⁸ Daidamo adavallarai arapan ducami aoidigi. Daidamo ataligi arapan ducami oodami ismaacada gandagito sai Diuusi soicaña iscaga gantatagitoca agai daidamo avasoi arapan ducami agai ismaacada iimia agai mallaca siaaco oidaga adiaavora. ³⁹ Daidamo gñsaayu ismaacada ai avasoi arapan ducami adiaavora. Lyoovaragai arapan ducami sillascada ugitiagi oidigi. Dai apipioñi ismaacada voopoi ataligi arapan ducami Diuusi tatalaañicaruda. ⁴⁰ Poduucai isduucamo avasoi gavooipo dai gamamaji poduucamo larpa araduñia agai sillascada ugitiagi oidigi. ⁴¹ Aanamo ismaacada viaa amo salllicami ootosamu gñtataañicaru siampaidamu agai vllasi soimaasi

ivuaadami dai vΛascatai ismaacΛΔ soimaasi iduiñtuldi aa vai Λcovai vuvaidana Λgai sai camaiΛΛmadu daraajana Λgai ismaacΛΔ aanΛ soicai sai cΛga gantΛgitocana. 42 Dai mΛca taiyΛΓΛ siaaco oidaga ΔDiaavora ootosamu Diuusi Λgai sisuaanΛdamu Λgai dai aliΛ soimaa taatacamu. 43 Amaasi vΛascatai ismaacΛΔ ivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi dadadacΛda agai Λgai Λpan duucal tasai mΛca siaaco gataaanΛi Diuusi gΛrooga. CΛgavΛr gantΛgito caΛca istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai Λgiadavurai.

44 Agai ismaacΛΔ ipΛlidi sai Diuusi soicaiña sai cΛga gantΛgitocana ΛrΛpan ducami ΛcΛli ismaacΛΔ tΛΛ tumiñsi yaasapicami Λmo dΛvΛΓiΛrΛ, dai Λpamu yaasa anaasi. Dai baigΛΛiditai imΛi dai gagara vΛasi istumaasi viaacatadai dai gasavΛΛi adΛvΛΛrai.

45 Agai ismaacΛΔ ipΛlidi sai Diuusi soicaiña sai cΛga gantΛgitocana ΛrΛpan ducami Λmo riicugami ismaacΛΔ gaagaimi soorΛ viaa aali ojoodai namΛacami. 46 Dai aidΛsi tΛΛ Λmoco ismaacΛΔ viaacatadai Λmo odai vaamioma namΛacami sivΛΛsi Λgai ii Λgai dai gagaara vΛasi gΛvustuidaga dai gasavΛΛi Λali odai.

47 Diuusi soicai oodami sai cΛga gantΛgitocana dai gomaasi ΛrΛpan ducami Λmo gΛΛ vatopa vuicarui ismaacΛΔ dadaitudai Λvatopa vuudami ΛgΛΛ suudarΛ dai vuuyi mui naana maasi vatopa. 48 Siu duucu suudagi Λvatopa vuicarui Λvatopa vuudami bΛΛ ajioopai gΛΛ suudagi ugidiana dai ami dadarΛi dai Λcovai vuvaidi Λvatopa cΛcΛΛgaducΛΔ dai asarΛrΛ tueeyi dai maigovai suuligai Λvatopa maicΛcΛΛgaducΛΔ. 49 Poduucal pΛduñia agai ugitalcail oidigi. Diuusi tΛtΛaañicarudΛ dadimu dai Λcovai vuvaidamu Λoodami soimaasi ivuaadami dai Λgai ismaacΛΔ camaitarsoimaasi ivuaadami. 50 Dai maigovai suuligamu Λsoimaasi ivuaadami taiyΛΓΛ siaaco oidaga ΔDiaavora sisuaanΛdamu Λgai dai soimaa taatacamu —gartΛtΛdai ΛSuusi.

51 Amaasi ΛSuusi gartΛcacai dai povartΛtΛdai:

—¿MaatΛmas caΛ aapimΛ vΛasi gomaasi? —gartΛtΛdai ΛSuusi.

Tai aa noragi aatΛmΛ daidΛ itΛtΛdai:

—Δja tΛaanΛdami —tΛtΛdai aatΛmΛ.

52 Amaasi ΛSuusi gΛraa noragi dai povartΛtΛdai:

—Λmoco ismaacΛΔ cΛΛ maata istumaasi aagai judidiu sΛlicamigadΛrΛ dai cΛΛ maata ΛpΛ ismaacΛΔ

gamamaatatluldi aanΛ isducatai Diuusi soicΛi oodami sai cΛΛga gΛntΛtΛgitocana Λgai gia cabai gΛnduuduna isaagidagi aa Diuusi ñiiooquidΛ —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

⁵³ AidΛsi naato gΛraagidi ΛSuusi Λcuento ii abiaadΛrΛ ⁵⁴ gaamucu siaaco gΛΛ Λgai. Dai judidiu quiupaigadΛrΛ gΛaagacai gamamaatatluldi Λgai Diuusi ñiiooquidΛ. TaidΛ Λoodami camaitΛΛ isducatai gΛntΛtΛgituagi daidΛ icaiti:

—¿Ducatai istutuidi goovai ismosΛΛ cΛΛga tΛtΛgitodagi daidΛ ivueeyi goovai istumaasi gΛgΛrducami? ⁵⁵ IdiavΛr Λuusi ivisumadami maradΛ dai María ΛrdΛΛdΛ. Dai susuuculidΛ ΛrJacovo, dai Osee, dai Simuñi, dai Uudasi. ⁵⁶ Dai susuuculidΛ ooqui ΛpΛtami gΛrsaagida oidaga. ¿Siaacoga maí goovai vΛΛsi imaasi? —caiti Λoodami.

⁵⁷ AliΛ mui naana maasi maatΛcatadai ΛSuusi cascΛdΛ baa-coican tada Λoodami Λgai vui. Damos ΛSuusi itΛtΛdai:

—VΛΛsi oodami cΛΛgacΛrΛ nΛidiña Λmo Diuusi ñiiooquituldiadamigadΛ mosΛca Λgi dΛvΛΛragadΛana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aduñdΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁵⁸ DaidΛ ΛSuusi maitidui mui naana maasi gΛgΛrducami ami. Λoodami maivaavoitudaiña Λgai cascΛdΛ.

14

¹ AidΛ tuigaco ΛEroodΛsi Λrcaigicatadai GalileeΛrΛ dai maí istumaasi ivuaadatadai ΛSuusi. ² DaidΛ ΛEroodΛsi aagidi Λgai ismaacΛdΛ ΛΛmadu daraajatadai dai potΛtΛdai:

—Gooviava ΛrVuaana ismaacΛdΛ vapaconaitadai Λoodami dai caduaaca Λgai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ cascΛdΛ viaa Λgai guvucadagai daidΛ ivueeyi naana maasi gΛgΛrducami —astΛtΛdai ΛEroodΛsi.

³ ΛEroodΛsi ΛΛquioma gatΛjaitadai masai bΛΛcaiña ΛVuaana dai maisacarui vuurana cadeenacΛdΛ. ΛErodiiasi ΛrduñidΛcatadai. ΛErodiiasi ΛrooñigadΛcatadai ΛPiili ΛEroodΛsi suculidΛ. Damos ΛEroodΛsi Λsi gΛsuculi ooñigadΛ. ⁴ TaidΛ ΛVuaana itΛtΛdai ΛEroodΛsi:

—MaitavΛaagai pΛSΛΛsiadagi gΛsuculi Piili ooñigadΛ —astΛtΛdai ΛVuaana.

⁵ EroodΛsi aidΛ otoma muua Λliditadai ΛVuaana dΛmos ΛΛbΛiditadai Λgai Λoodami. Λoodami vaavoitudai isΛVuaana ΛrDiuusi ñiiooquituldiadamigadΛ cascΛdΛ. ⁶ Damos tasagadΛrΛ ΛEroodΛsi idui Λgai Λmo vagimi dai Λmo ali tΛji Erodiiasi maradΛ vaa dai gatuudai ΛvapaidadΛ vuitapi vaidΛ ΛEroodΛsi aliΛ oojoidei tuudaidadΛ Λali tΛji. ⁷ DaidΛ itΛtΛdai ΛEroodΛsi Λali tΛji:

—MaatΛ Diuusi nai gΛmaquiagi pΛstumaasi giñtañiagi —astΛtΛdai.

⁸ Amaasi ii Δ gai siaaco daacatadai Δ d Δ Δ taid Δ Δ d Δ Δ aagidi istumaasi tañia Δ gai Δ Eroodasi. Dai Δ pamu divia Δ gai daid Δ it Δ Δ dai Δ Eroodasi:

—Giñmaacañi Δ mo aasocoli Δ Δ mood Δ Δ Vuaana ismaac Δ Δ vapaconaiña Δ oodami —ast Δ Δ dai Δ ali t Δ ji.

⁹ Taid Δ Δ raí s Δ Δ lic Δ Δ soi g Δ Δ li. Δ amos caaagiditadai Δ gai sai maat Δ Diuusi sai maquia Δ gai Δ Δ gi istumaasi tañia Δ gai. Daid Δ Δ vapaidad Δ ca Δ catadai Δ Δ Δ casc Δ Δ . ¹⁰ Amaasi gat Δ jai Δ Eroodasi Δ sai guicutana Δ Vuaana cusivod Δ am Δ Δ maisacari Δ Δ . ¹¹ Bood Δ Δ Δ mo aasocoli Δ Δ vuaa dai maa Δ ali t Δ ji, taid Δ Δ ali t Δ ji maa g Δ Δ .

¹² Amaasi dada Δ Vuaana mamaat Δ rdamigad Δ dai m Δ Δ bai Δ Vuaana tuucugad Δ dai b Δ Δ cai dai yaasa. Dai gooqui Δ Δ iji siaaco daacatadai Δ Suusi dai aagidi istumaasi Δ Δ dui.

¹³ Aid Δ si maí Δ Suusi gomaasi ii abiaad Δ Δ Δ mo vaarcu Δ Δ Δ map Δ c Δ Δ siaaco maitipu oidacami. Δ amos Δ oodami maí isii Δ Suusi, gooqui Δ Δ iji aali quiiquiaiñd Δ Δ . Δ amos Δ gai d Δ v Δ Δ rapi s Δ Δ li iji. ¹⁴ Dai aid Δ si t Δ vai Δ Suusi vaarcuaiñd Δ Δ t Δ Δ Δ gai mui oodami dai soig Δ ldan tada Δ gaic Δ Δ , dai duduaadi Δ coococoidad Δ ismaac Δ Δ vaidaticatadai Δ gai. ¹⁵ Dai aid Δ si casi Δ rurunococatadai miaad Δ Δ guuquiva aat Δ Δ Δ Suusi mamaat Δ rdamigad Δ daid Δ it Δ Δ dai:

—Casiat urui dai tomali Δ maadutai maioidaga tanai. Ooto-sañi goodami vai iim Δ na aali quiiquiamu siaaco miaaga vai gasav Δ dana cuaadagai dai gaugaana —t Δ Δ dai aat Δ Δ Δ Suusi.

¹⁶ Taid Δ Δ Suusi pov Δ rt Δ Δ dai:

—Maita viaa goovai isiimiagi. Bibidavurai aapim Δ —g Δ rt Δ Δ dai Δ Suusi.

¹⁷ T Δ tai aat Δ Δ it Δ Δ dai:

—Mos Δ ca taama paana dai gooca vatopa viaa aat Δ Δ —t Δ Δ dai aat Δ Δ .

¹⁸ Taid Δ Δ Suusi pov Δ rt Δ Δ dai:

—Baigovai av Δ r giñvuaapida —g Δ rt Δ Δ dai.

¹⁹ Dai amaasi Δ gai aagidi Δ oodami sai vasoi saagida daraivana. Dai amaasi Δ Suusi vui Δ taama paana dai tai n Δ n Δ ava t Δ v Δ agiamu dai gamamagi dai saasacai g Δ rmaa aat Δ Δ mamaat Δ rdamigad Δ t Δ sai taacogidana Δ oodami. ²⁰ Dai v Δ Δ scatai gauu dai tataascovai. Dai gooqui Δ Δ Δ mpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami saasaquigad Δ Δ paana Δ Δ madu vatopa. ²¹ Daid Δ Δ oodami ismaac Δ Δ gauu Δ rtaama milicatadai, dai Δ covai ooqui dai aali.

²² Taid Δ Δ Suusi g Δ raagidi aat Δ Δ mamaat Δ rdamigad Δ t Δ sai t Δ Δ t Δ idana vaarcu Δ Δ dai d Δ gavunana vaasad Δ Δ Δ g Δ Δ suudagi Δ Δ Δ ga is Δ gai dai Δ gai diosaidimi Δ oodami quiaa. ²³ Dai

aidasi cadioosagi agai ii amo tuvidacamu dai agi gamamada agai. Dai aidasi cadidiaimi asuusi quiaa agi daacatadai amaca. ²⁴ Daidavaarcu caaran asi imitadai gaa suudagi. Daidavaarcu vuidava vustai avalli dai tai vapañigai suudagi dai mavaarcuaba astai. ²⁵ Dai casiaalimoda asuusi cayoga graayitadai aatama mamaatardamigada mossuudagi daama imitadai agai. ²⁶ Dai aidasi taa aatama issuudagi daama imitadai agai alia duduaadimu aatama dai ijiña daid icaiti:

—Gooviava amo suiñali —caiti aatama.

²⁷ Damos asuusi garñiooqui dai povartadai:

—Maitavar vuaam aliada aanana. Maitavar duduaadica —gartadai agai.

²⁸ Amaasi Piiduru ñiooqui daid itadai:

—Taanadami isaraapi giñtaañiñi isimia ana suudagi daama dai maca gajagi —tadai Piiduru.

²⁹ Taid asuusi itadai:

—Giimi tudu —tadai.

Amaasi tava Piiduru vaarcuaiñdara dai gaagacai aimarai suudagi daama dai mavaarcu aja agai asuusi. ³⁰ Dai aidasi taa agai isalia cavami avalli ali duaadimu, dai casuudagi uta vaaquimi dai iña daid itai:

—Taanadami cagacara igiñvuusaida —caiti agai.

³¹ Taid asuusi otoma bai novida daid itadai:

—Sallica maicaga giñvaavoitudai aapi. ¿Tuipasi maicaga giñvaavoitudai? —tadai agai.

³² Aidasi taatasai vaarcuara Piiduru amadu asuusi otoma gaa pitu avalli. ³³ Amaasi aatama ismaacada vaarcuara daraajatadai gartootonacada guuquiva asuusi vuidava daid itadai:

—Sallica aapi aparmarada Diuusi —tadai aatama.

³⁴ Dai vaasadara dagavusai aatama gaa suudagi dai aayi Genesareta avallaria. ³⁵ Dai aidasi mai aoodami isagai arsuusi otoma agidi vasi ami avallaria oidacami. Taid aoodami otoma vuaa vasi acoococidadami siaaco daacatadai asuusi. ³⁶ Daid aoodami daañimi asuusi daid itadai:

—Gadagitoñi tatai taata aatama gayuucusi tomasi ugidiana gayuucusi taata aatama —tadai aoodami.

Dai vascatai ismaacada taata yuucuida duduaadicami vii.

15

¹ Amaasi miaadara guuquiva afariseo amadu amamaatuldadami Diuusi sallicamigada siaaco daacatadai asuusi. Agai Jerusaleenaiñdara dada, daid itadai:

² —¿Tuisida maitivueeyi gamamaatardamiga istumaasi garviituli garaaqui aaduñicaru dai maitarapan duucaí vapaconai gannoonovi siuu duucu gaugia aagadagi? —tatadai agai.

³ Taidan Suusi tacacai daidan itadai:

—¿Tuimasi aapimamai agidi istumaasi ipalidi Diuusi baiyoma agidi aapimam istumaasi ganviituli ganaaqui aaduñicaru?

⁴ Mospoduucái icaiti Diuusi: “Siaavar duutuada gandad”, dai pocaiti ara: “Sioram maicaga ñioocadagi googa sipra gadan vui, agai gaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Diuusi.

⁵ Damos aapimam pocaitiña sai amo oodami istutuidi isitadagi googa sipra gadan: “Maitan istutuidi isgansoiñagi tomali istumaasicadan vasi istuma viaa aanar Diuusi aa duiñdadan vataran”.

⁶ Dai ispotiya amaadutai mai aapimam pocaitiña sai camaiviaa agai issoicadagi googa sipra gadan. Dai poduucái aapimam mosgajiaadara vipieeyi istumaasi ipalidi Diuusi ducami isiaramo istumaasi maicagaducamicagi.

Dai baiyoma ivueeyi aapimam itumaasi ganviituli ganaaduñicaru. ⁷ Aapimam aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Sallicanan arvaavoi istumaasi aagai Isaiacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadan ganaagaitai aapimam dai agai ooja istumaasi agidi Diuusi dai poduucái ooja:

⁸ Aapimam pocaiti masai giñsaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.

⁹ Gomaasi gia maitarsoiñi tomali amaadutai vataran.

Aapimam maigamamaatatuldi giññoiqui baiyoma gamamaatatuldi aapimam istumaasi oodami ganviituli. Ascaiti Diuusi sai ooja Isaiacaru.

¹⁰ Amaasi Suusi agidi aoodami sai miaadara guuquivana daidan itadai:

—Giñcavurai dai canaga maata cana: ¹¹ Tomali amo istumaasi ismaacadan cueeyi oodami maivapacai tagitoidadara cascadan cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tagitoidagadan ñañdara vusacai mui naana maasi soimaascami dai poduucái gamaata isiarsoimaasi ivuaadami —tatadai Suusi.

¹² Amaasi aatamam mamaatardamigadan Suusi miaadara guuquiva daidan itadai:

—¿Maatarasi isaliam baacoi fariseo cancai istumaasi aagai aapi? —tatadai aatamam.

¹³ Damos agai povartadai:

—Tomastuma mamaatatuldiaragai istumaasi gamamaatatuldiadagi oodami ismaacadan maitar Diuusi mamaatatuldaragadan vasi gomaasi ugitimu. ¹⁴ Dagitovurai aapimam agai ismaacadan gamamaatatuldi gomaasi. Agai aran ducami amoco mainaadami ismaacadan vaidaquia alidi

Λmai mainΛaadami, isvaidaquia Λgai vΛgocatai sibΛ dΛΛcarΛ suuligian tada Λgai —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁵ Amaasi ΛPiiduru itΛtΛdai:

—GΛraagidañi aapi istaiya Λlidi gocuento —tΛtΛdai ΛPiiduru.

¹⁶ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—¿Tomali aapimΛ mΛsmaimaatΛ caΛ? ¹⁷ ¿MaitamΛsmaatΛ aapimΛ sai vΛΛsi cuaadagai ismaacΛdΛ cueeyi oodami gavoocΛrΛ vapacΛi dai gooquiΛrΛ vusacΛi? ¹⁸ DΛmos istumaasi aagai oodami Λgai gia gatΛgitoidagaiñdΛrΛ vusacΛi, gomaasi Λgai dai soimaasi iduiñtuldi oodami. ¹⁹ GatΛgitoidagaiñdΛrΛ vusacΛi gosoiimaasi tΛgitoidagai cascΛdΛ, dai gomuaaragai, dai goΛΛmadu voidagai aa ooqui, dai goΛΛsidaragai, dai goyaatagidaragai, dai goñiooquidaragai. ²⁰ VΛΛsi gomaasi Λristumaasi soimaascami. DΛmos isΛmo oodami maivacuanagi gΛnoonovi poduucai isduucai ivueeyi Λfariseo siuu duucu gaugia agadagi gomaasi maitarsoimaasi —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

²¹ DaidΛ ΛSuusi ii abiaadΛrΛ gamu Tiioamu dai Sidooni-
amu. ²² Tai Λmo ooqui CananeeaiñdΛrΛ divia siaaco daa-
catadai ΛSuusi dai iiañΛgai daidΛ itΛtΛdai:

—TΛaanΛdami, aanΛ anvaavoitudai sai aapi ΛrDavicarΛ cajiudadΛ ismaacΛdΛ ΛΛqui abiaadΛrΛ nΛnΛracatadai aatΛmΛ daidΛ Λrraicamu aapi. Ali tΛji giñmara sΛΛlicΛdΛ soimaa taat-
aca viaacatai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ. Soigi gΛΛlda dai duaaida —tΛtΛdai Λooqui.

²³ DΛmos ΛSuusi maiaa noragi tomali Λmo ñiooqui. Amaasi aatΛmΛ ΛSuusi mamaatΛrdamigadΛ dada dai daañimi daidΛ itΛtΛdai:

—Ootosañi idi ooqui mosΛrgooquiΛrΛ aimΛraiña goovai dai iiañacaiña —tΛtΛdai aatΛmΛ.

²⁴ Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai Λooqui:

—Diuusi giñootoi ansai aagidana aanΛ Λgai ñiooquidΛ mosΛca judidíu. Λgai ΛrΛpan ducami cañiiru sibΛ iimiadΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁵ TaidΛ Λooqui miaadΛrΛ cΛquiva dai gΛtootonacΛdΛ cΛquiva ΛSuusi vuidΛrΛ daidΛ itΛtΛdai:

—TΛaanΛdami giñsoiñañi —tΛtΛdai Λgai.

²⁶ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—MaitavΛr cΛΛgai isΛΛsiadagi oodami gΛmaamara tascalidΛ dai oidiadagi googosi —tΛtΛdai Λgai.

²⁷ TaidΛ Λooqui itΛtΛdai:

—Vaavuava isΛjudidíu googosi gΛraagai dΛmos vΛΛscΛrΛ Λgoogosi cuaadana vΛΛsi istumaasi gΛΛsΛi meesagadΛaiñdΛrΛ

sosiaacami, casc^ΛΔ^Λ tomasi mait^Λrjudíu aan^Λ giñsoiñañi aapi sivi —t^Λt^Λdai ^Λooqui.

²⁸ Amaasi ^ΛSuusi it^Λt^Λdai:

—Aapi ooqui ali^Λ c^ΛΛga vaavoitudai, casc^ΛΔ^Λ ^Λp^Λduuñia agai istumaasi ip^Λlidi aapi —t^Λt^Λdai.

Dai aid^Λ todian duucaí ^Λooqui marad^Λ dueeyi.

²⁹ Taid^Λ ^ΛSuusi ii abiaad^Λr^Λ dai ugidiana daivusai ^Λg^ΛΛ suudagi dai ^Λmo giidian t^Λsai dai ami daiva. ³⁰ Tai ami aayi mui oodami dai vaidaticatadai chuchuecogami dai momochugami dai main^Λn^Λaadami dai mumuudugami dai mui naana maasi coococoidad^Λ. Daid^Λ ^ΛSuusi ^Λcasod^Λ abaana tuaa ^Λcoococoidad^Λ tai ^Λgai duduaadi. ³¹ Dai poduucái ^Λoodami mait^ΛΛ istumaasi g^Λt^Λt^Λgituagi t^ΛΛgacái is^Λmumuudu ñioocái dai duduaad^Λcái ^Λmomosiuc^ΛΔ^Λ ^Λp^Λ, dai ajioopaitai ^Λchuchuecoc^ΛΔ^Λ, dai n^Λn^Λaavacái ^Λmain^Λaadami. Daid^Λ ^Λoodami g^Λnaagacái siaa duutudai g^ΛrDiuusiga.

³² Amaasi ^ΛSuusi g^Λr^Λvai aat^Λm^Λ mamaat^Λr^Λdamigad^Λ ^Λgai daid^Λ ^Λp^Λr^Λt^Λdai:

—Soigñ^Λlidi aan^Λ idi oodamic^ΛΔ^Λ caaayi vaica tasai istami giñ^ΛΛ^Λmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi. Dai maiotosa iñ^Λlidi aan^Λ sai noonoig^Λna goovai maitaugacái, susuiquituan tada goovai voiyamu —g^Λr^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

³³ T^Λtai aat^Λm^Λ mamaat^Λr^Λdamigad^Λ it^Λt^Λdai ^ΛSuusi:

—Ducatai t^ΛΛgimu aat^Λm^Λ cuadagai mos^ΛΛqui oodami v^ΛΛt^Λr^Λ, dai tami maioidaga tomali ^Λmo oodami —t^Λt^Λdai aat^Λm^Λ.

³⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi p^Λv^Λr^Λt^Λdai:

—M^ΛΛqui paana viaa aapim^Λ —g^Λr^Λt^Λdai.

T^Λtai aat^Λm^Λ it^Λt^Λdai:

—Cuvaracami paana dai chi^ΛΛqui vatopa —t^Λt^Λdai aat^Λm^Λ.

³⁵ Tai amaasi ^ΛSuusi aagidi ^Λoodami sai d^Λv^ΛΛrapi daraivana. ³⁶ Dai ^Λgai vui ^Λcuvaracami paana dai ^Λvatopa dai gamamagi dai gooqui^Λr^Λ saasarai dai g^Λr^Λmaa aat^Λm^Λ mamaat^Λr^Λdamigad^Λ ^Λgai t^Λtai aat^Λm^Λ taacogi ^Λoodami. ³⁷ Tai v^ΛΛscaitai gauu dai tatascovai. Dai gooquir^Λ ^Λmpagi cuvaracami aasarai ismaac^ΛΔ^Λ baivito. ³⁸ Daid^Λ ^Λoodami ismaac^ΛΔ^Λ gauu ^Λarmaacova millicatadai, dai ^Λcovai ooqui dai aali. ³⁹ Dai gooquir^Λ ^ΛSuusi diosagi ^Λoodami dai vaarcu^Λr^Λ vaa dai iji aat^Λm^Λ gamu Magadaalamu.

16

¹ Taid^Λ ^Λfariseo ^ΛΛ^Λmadu ^Λsaduseo m^ΛΛ n^Λidamu ^ΛSuusi mosn^Λijada ^Λlidityai astuma duuna ^ΛSuusi gaagaitadai ^Λgai

isducatai gapiara vaaajagi dai aagidi saida iduuna amo istumaasi gaducami Diuusi guvucadadada. ² Tai agai aa noragi daida itadai:

—Siascada urunoco vagicagi icomai aapima icaitiña sai caduca agai tasai. ³ Dai siascada quiaamoco vagicagi icomai aapima icaitiña sai maicaduca agai tasai. Aapima aagaiña amo istumaasi dai amamaasi ivuaadana. Caga maata nidi aapima oidigi siascada duuduquia aagadagi dai siascada maiduuduquia agadagi damos maimaata nidi aapima istumaasi avueeyi sivi oidigi daama. ⁴ Aapima sivi oidacami arsoimaasi ivuaadami dai maivaavoitudadami dai gitananai aapima isidunia anan amo istumaasi gaducami dai poduucanijada lidi aapima sabai anan araCristo ismaacada nanara aapima damos maitagimu aapima amai istumaasi gaducami mosacaasi istumaasi gaducada ismaacada idui Diuusi ootosacai Joonasi gamu Niñiviamu —tadai Asuusi.

Dai anaasi viaa agai dai ii.

⁵ Dai aidasi aatama Asuusi mamaatardamigada vaasmocoradara dagavusai tagito ismaivuucaticatadai paana. ⁶ Amaasi Asuusi povartadai:

—Gofariseo navaitigada dai gosaduseo navaitigada maicadugu —gartadai.

⁷ Taitai aatama garaagacai aipaco gaaatagidimi daida icaiti:

—Maivuucati aatama paana cascada pocaiti goovai —caiti aatama.

⁸ Taida Asuusi mai istumaasi aatagaitadai aatama dai povartadai:

—¿Tuimasi pocaiti masai maivuucati paana? Sallicada maicaga vaavoitudai aapima. ⁹ ¿Maitamasquiaa maata nidi tomali maitagito aapima aidansi bibi anan taama mil oodami taama paanacada matanqui aasarai ampagi saasaquigada?

¹⁰ ¿Tomali maitamastagito aapima aidansi bibi anan maacova mil oodami cuvaracami paanacada matanqui aasarai ampagi saasaquigada? ¹¹ ¿Ducatai maitantagito caa aapima aidasi ganaagidi anan masai ganuucadacana afariseo navaitigada dai saduseo navaitigada anan maiaagaitadai paana? —gartadai Asuusi.

¹² Amaasi gia maata caa aatama isaSuusi maiaagaitadai navaiti paana vatarai baiyoma aagaitadai agai amamaatatuldaragada afariseo dai saduseo sai maicadugu.

¹³ Dai aidasida Asuusi aayi Sesarea Filiposi davarilara gartacacai daida partadai:

—Aana aragai ismaacada viaa amo samicami damos oodami, zvoora ginaagai? —gartaadai asuusi.

¹⁴Tatai aatama aa noragi daida itadai:

—Amoco pocaiti pasaida arVuaanacaru ismaacada va-paconaitadai oodami, dai aa pocaiti pasaida arEliasicaru, dai aa pocaiti pasaida arJeremiasicaru silapa amai Diuusi niooquituldiadamigada —tadai aatama mamaatardamigada.

¹⁵Amaasi asuusi povartadai:

—Zdai aapima moora ginaagai? —gartaadai asuusi.

¹⁶Amaasi asimuñi Piiduru itadai:

—Aapi ararCristo agai ismaacada viaa amo samicami. Dai aapi arDiuusi marada ismaacada tomastuigaco oidaga —tadai asuusi.

¹⁷Taida asuusi itadai:

—Diuusi calagacara ganidi aapi Simuñi, Joonasi marada tomali amo oodami maitamaatutuli gomaasi mosaca Diuusi garooga ismaacada tavaagiana daja agai gia gammaatutuli gomaasi. ¹⁸Dai ana angaagidi sai aapi Piiduru aagiada agai oodami ansai ana arcalagacara vuviaadami dai muidutai ginvavoituda agai dai agai gia calagacara vuvaidamu ana, dai tomasi coiyagi vascara amo imidagai apamu duduaacamu vascatai. ¹⁹Dai ana gmaaquimu amo samicami pai aagida oodami sai soora ginvavoitudagi soicada aagai sai calaga gantatgitocana Diuusi vai poduucai tomasioora soora maitinvavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama maidagitomu ana isvaquia agai tavaagiarai dai tomasioora soora ginvavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama agai gia dagitomu ana isvaquia tavaagiarai —tadai asuusi.

²⁰Amaasi asuusi samicada gardai aatama mamaatardami sai maiaagidina tomali maadutai silagai arCristo.

²¹Aida abiaadara asuusi gaagacai garaagidi aatama mamaatardami sai agai viaacataidai isimiagi Jerusaleenamu dai sai soimaa taatatulda agai atataandamigada judidiu amadu abaitaguucacamigada apapaali amadu amamaatatuldiadami Diuusi samicamigada. Dai garaagidi asuusi sai agai muaa agaitadai damos bovaica tasaicada apamu duaaca agaitadai. ²²Amaasi asuusi covai vaidacai dai vui niooquimi daida itadai:

—Chu caliodami Diuusi maitipaldana dai maitadagitona. Tomali amo imidagai maitipaduuna imaasi —tadai asuusi.

²³Taida asuusi ajaco calquiva daida itadai asuusi:

—Maitiginamadu aimarda aapi Diaavora ginsobicai aapi. Aapi pocaiti sai maitaagai isivuaadagi ana istumaasi Diuusi ipalidi —tadai asuusi.

²⁴ Amaasi ΔSuusi povARTATAdai aatΔMΛ:

—IsΔmaadutai giñΛΛgiada aliada maitΛaagai isΔagi gΛTAgitocagi dai glaagai isVΛΛS tasai baigΔducagi siΛduñiada gΛmuaatuda Agai giñvaavoitudaitai daida giñΛΛgiadagi. ²⁵ Sioora ivuaadagi Δagi istumaasi ipΛliadagi Agai gia imimu Diaavora Δmadu, dΛmos sioora baigΔducagi dai muquiagi giñvaavoitudaitai Agai gia cΛAgacATΛ vuusaimu. ²⁶ ¿Tumaasi Arsoiñi Δmo oodami vΛΛtarΛ isgamaitΔagi vΛΛsi istumaasi oidaga oidigi daama vai iibΛadΛ imiagi Diaavora Δmadu? Tomali Δmaadutai maitistutuidi isgaanamΔquidagi dai cΛAgacATΛ vuusiagi. ²⁷ Dai aanΛ ismaacΔdΛ viaa Δmo sΔlicami divimu Δmaadu mui Diuusi tΔtaañicarudΛ dai giñooCa dadadaquigadΛ garsicoli dadadaquida agai. SiΛascadΛ diviagi Diuusi Agai nΛidamu vΛΛscatai ismaacΔdΛ ArcΛAgA ivuaadami dai ismaacΔdΛ ArmaicΛAgA ivuaadami. ²⁸ SΔlicΔdΛ oidaga Δmoco ismaacΔdΛ tami guuca dai maicoiya Agai asta siΛascadΛ tΛΛ goovai ismaasca iñAgai aanΛ ismaacΔdΛ viaa Δmo sΔlicami siΛascadΛ gataaanΔdagi Diuusi Δmadu —gARTATAdai ΔSuusi.

17

¹ DaidΛ ΔSuusi bonaadami tasaicΔdΛ vaidacai ΔPiiduru Δmadu ΔJacovo Δmadu ΔVuaana Jacovo suculidΛ Δmo tAcA giidiana. ² Dai ami ΔSuusi ΔmapΔdui vuitapi gΛmamaatARDamiga. Dai vuiwasadΛ dadadaquitu Δpamaastu tasai, dai yuucusidΛ cΛAgA tootuatΛ. ³ Dai todian duucal tΛΛ Agai Eliiasicaru Δmadu Moseesacaru vai gaaatagaitadai Δmadu ΔSuusi. ⁴ Amaasi ΔPiiduru itATAdai ΔSuusi:

—TΛaanΔdami vΛΛsi ArcΛAgai istami daraaja aatΔMΛ isipΛliada aapi tAtai duuñi vaica uucusai, Δmoco aapi gΔVΛΛtarΛ dai Δmai Moseesa vΛΛtarΛ dai Δmai Eliiasi vΛΛtarΛ —astATAdai ΔPiiduru.

⁵ Dai quiaa ñioocaitadai Agai tai divia Δmo icomai dadadaCΔdami dai iñña vΛΛscatai ismaacΔdΛ ami daraajatadai. Tai icomiaiñdΛrΛ caidatu Δmo ñiooqui daidΛ icaiti:

—Idi Suusiava Argiñmara nai aanΛ aliΛ oigΔdai dai baigiñΛlidi aanΛ goovaicΔdΛ. Λgiadavurai aapimΛ —ascaiti Δñiooqui.

⁶ MoscaAcAi ΔmamaatARDami Δñiooqui dΔVΛΛrapi cuiiqui dai aliΛ duduaadimu. ⁷ Amaasi ΔSuusi miaadΛrΛ cΛquiva daidΛ itATAdai:

—Vaapaigivurai aapimΛ maitavAr duduaadimu —astATAdai ΔSuusi.

⁸ Dai aidasi aipaco nΛnΛaava Agai camaitΛΛ Agai AcAcΛli mosAcA Δagi ΔSuusi.

⁹ Dai aidasi taaapañimi agai agaa giidaiñdarā ḌSuusi dai amamaatardamigadā daidā itatadai:

—Maitavar aagiada tomali maadutai istumaasi taa aapimā asta siāscadā aanā ismaacādā viaa amo sāllicami caduaacagi coidadā saagidaiñdarā —astatadai ḌSuusi.

¹⁰ Amaasi amamaatardamigadā tacacai ḌSuusi daidā itatadai:

—¿Tuisidā icaiti amamaatatuldiadami Diuusi sāllicamigadā saidā ḌEliasicaru viaacatadai isdiviagi Ḍpaga isaapi? —astatadai amamaatardamigadā.

¹¹ Taidā ḌSuusi aa noragi daidā itatadai:

—Vaavoava istumaasi aagai amamaatatuldiadami Diuusi sāllicamigadā sai Eliasi viaacatadai isḌpaga diviagi dai baiduñiagi oodami iibadā. ¹² Damos aanā angnaagidi sai cadivia Eliasi dai amamaatatuldiadami Diuusi sāllicamigadā maimā dai soimaa taatatuli agai isducatai ipali. Poduucā Ḍpā Ḍoodami sividadā soimaasi giñtaatatuldamu aanā ismaacādā viaa amo sāllicami —astatadai ḌSuusi.

¹³ Amaasi amamaatardamigadā maata caā isḌSuusi aagaitadai ḌVuaana ismaacādā vaponaitadai Ḍoodami.

¹⁴ Dai aidasi aayi agai maaca siaaco daraajatadai Ḍoodami amo cālī miaadārā caquiva ḌSuusi daidā itatadai:

¹⁵ —Taanādami soigi gālāda aapi giñmaracādā. Susuiquitārāi agai dai aliā soimaa taatamai. Muiyoco imidagai taiyārā gāgasāi dai suudarā. ¹⁶ Tami vuaapi aanā gamamaatardamiga ismaacādā tami vii tai goovai maitistui isduaaidagi —tatadai acālī.

¹⁷ Taidā ḌSuusi povartatadai:

—Aapimā oodami maivaavoitudadami dai soimaasi ivuaadami catavāpi ganāama daja aanā mai aapimā vāascārā maitiñvaavoitudai. Aliasi Ḍroojodaragai aapimā. Baigovai avār giñvuaapidi goali gālī —gartatadai.

¹⁸ Damos ḌSuusi aagidi ḌDiaavora taañicarudā sai dagitona Ḍali gālī dai camaiḌmadu daacana. Tai agai vuusai Ḍali gālīaiñdarā, tai Ḍali gālī todian duucā duaadicami vii.

¹⁹ Dai gooquiārā aatāmā mamaatardamigadā ḌSuusi aatagi agai Ḍagi dai tacacai daidā itatadai:

—¿Tuisidā maitistui aatāmā isvuusaidagi ḌDiaavora taañicarudā? —tatadai aatāmā.

²⁰ Taidā ḌSuusi povartatadai:

—Aapimā maicāga giñvaavoitudai cascādā. Ismaacādā gānaagidi aanā Ḍrvaavoi. Sai iscāga giñvaavoitudadamudai aapimā aidā gia istutiadamudai aapimā isivuaadagi istumaasi tomasi sāllicādā sijaiga. ²¹ Gomaā Diaavora tatāañicarudā aliā sijaiga vuvaidaragai oodamiaiñdarā

cascadΛ avΛnacai maitaugacai gamamadagi vai poduucai vuvacΛi goovai —gartatadai ΛSuusi.

22 Dai aatΛmΛ mamaatardamigadΛ ΛSuusi gΛrΛmpaidimi GalilearΛ taidΛ ΛSuusi povartatadai:

—AanΛ ismaacadΛ viaa Λmo sΛalicami mΛgiñtΛagida aagai aa oodami ²³ siagai giñmuaamu dΛmos vaica tasaicadΛ duaacamu aanΛ —gartatadai ΛSuusi.

TatΛi aliΛ soigarΛli aatΛmΛ imaasicadΛ.

24 Aidasi aayi ΛSuusi Λmadu aatΛmΛ CapernaumarΛ Λtumiñsi vuudami agΛΛ quiuupaigadarΛ judidíu iji siaaco daacatadai ΛPiiduru daidΛ itatadai:

—¿GΛmamaatΛtuldadamiga isgamaacai ΛpΛ tumiñsi agΛΛ quiuupai vΛatarΛ? —astatadai Λtumiñsi vuudami.

²⁵ TaidΛ ΛPiiduru aa noragi daidΛ itatadai:

—ΛjΛ —astatadai.

Amaasi utudama vaacacai ΛPiiduru quiiyarΛ ΛSuusi ΛpΛga ñiooqui daidΛ itatadai:

—¿Tuma tatagitoi aapi? ¿MaacadΛ oodami taanΛi ΛtΛaanΛdami tumiñsi, Λgi gΛnaaduñi sisibΛacoga oidacami? —tatadai.

²⁶ TaidΛ ΛPiiduru aa noragi daidΛ itatadai:

—ΛsibΛadarΛ oidacami —tatadai.

TaidΛ ΛSuusi itatadai:

—Amaasi aduñdΛ maitΛagai ismamaacadagi tumiñsi.

²⁷ DΛmos vΛascarΛ maaquimu aanΛ tumiñsi vai poduucai maibaacuagi Λtumiñsi vuudami. Imiñi aapi agΛΛ sudagi ugidiamu dai daituda Λmo babaidacarui dai vuu-saida Λvatopa ismaacadΛ ΛpΛga baiya gobabaidacarui. Agai vatopa tañiarΛ tΛgimu aapi tumiñsi. Atumiñsi garaimu isgaaanamΛquida aanΛ dai aapi ΛpΛ. BΛcaiñi aapi dai mΛΛca aa namΛquida —tatadai ΛSuusi.

18

¹ Amaasi aatΛmΛ mamaatardamigadΛ ΛSuusi miaadarΛ guuquiva dai tacacai daidΛ itatadai:

—¿SiΛscadΛ gataaanΛdagi aapi vΛasi oidigi daama maascadΛ aatΛmΛ gΛmamaatardamiga vaamioma gataaanΛda ragai? —tatadai aatΛmΛ.

² Amaasi ΛSuusi vai Λmo ali dai garsaagida cΛi, ³ dai povartatadai:

—SΛalicadΛ rvaavoi isaapimΛ maiΛma duucai gantatΛgituagi dai camaigΛrducadΛ gΛnΛliadagi Λpan duucai idi ali poduucai gia maiimimu aapimΛ siaaco

tlaanai Diuusi. ⁴ Poduucai gia agai ismaacada vaamioma gataanai maa ca siaaco gataanai Diuusi agagai ismaacada maigagarducada ganalidi ap an duucai idi ali. ⁵ Tomasioora sioora vaavoitudai giñmamaatatuldaraga dai cascada oigadai idi ali oodami agai gia giñoigadai aan.

⁶ Tomasioora sioora soimaasi iduiñtulda aliadagi amoco ismaacada utudama giñvaavoitudagi sioma arcagagai agai vaatar mascusivuana vulidagi amo gaa mauturui dai gaa suudara daitudagi. ⁷ Sallicada maicagadu oodami vaatar isoidacagi naana maasi ismaacada soimaasi iduiñtuldiadagi aoodami. Vascara oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami damos soimaasi taatamu agai ismaacada soimaasi iduiñtuldiadagi aoodami.

⁸ Isamaadutai iduñia aliadagi amo istumaasi soimaascami ganovicada siapaa gaa casocada baiyoma gaaagai ispoliada agai ismainova siapaa maicaso dai maisiu Diaavora amadu imiagi. ⁹ Dai isamaadutai iduñia aliada amo istumaasi soimaascami gavuupujcada baiyoma gaaagai ispoliada agai ismaivuupuju. Sioma arcagagai ispoliada agai ismaivuupuju dai maisiu Diaavora amadu imiagi.

¹⁰ Cagacara avar najada aapima vaascatai ismaacada giñvaavoitudagi. Aan angnaagidi sai Diuusi tataañicaruda ismaacada tavaagiara daraaja Diuusi amadu caga nuucada agai ismaacada giñvaavoitudai tami oidigi daama. ¹¹ Dai aan ismaacada viaa amo sallicami divia dai cagacara vuvaida iñgai soimaasi ivuaadami agai arsiiba iimiada Diuusi vaatar.

¹² Isamaadutai viaacagi amo sient cañiru vai siiba imiagi amoco siaadara maianaasi viaana agai agaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna asiba imiaada. ¹³ Dai istagiagi sallicada vaamioma baigalliatugadagi agacada sigaa ismaacada maisiba imiagi. ¹⁴ Poduucai aapaa Diuusi garooga tavaagiara daja dai agai maitipalidi isiimiagi Diaavora amadu tomali amoco ismaacada giñvaavoitudai.

¹⁵ Isamaadutai soimaasi duiñdagi amai, agai gaaagai isaagidagi aagi agai sai soimaasi duñi. Dai isagai caga baiduñia aliadagi ñiooqui aida gia argnaadunumacamu agai. ¹⁶ Dai isagai maibaiduñia aliadagi aida gia gaaagai isvaidaquiagi amoco siapaa gooca gaaduñi vai poduucai oidacana najadami ismaitipalidi agai isbaiduñiagi ñiooqui. ¹⁷ Dai isapiaquiaa maibaiduñia aliada agai aida gia gaaagai isaagidagi vaasi vaavoitudadami, dai isapiaquiaa

maibaiduñia aliada agai aidagia gaaagai isapan duucaijadagi agai ismaacada maivaavoitudai siappa apan duucaj tumiñsi vuudami.

18 Dai aana angnaagidi sai siascada aagiada aapima Diuusi ñiooquida oodami tomasioora siora maitiñvaavoitudagi aagiditai aapima agai maidagitemu aana isvaquiagi tavaagira, dai tomasioora siora giñvaavoitudagi aagiditai aapima agai gia dagitemu aana isvaquiagi tavaagira.

19 Dai aana angnaagidi appa sai isgoocatai aapima gnaagidagi dai daañiagi isDiuusi gansoiñagi, Diuusi grooga gansoiñamu. 20 Tomasiaaco siaaco gnapaidadagi gooca siappa vaica dai giñsaa duutuada agadagi dai gamamadada agadagi ami daacamu aana appa —gartatadai asuusi.

21 Amaasi ii piiduru dai tacacai asuusi daida itatadai:

—Taanadami, zvaalquiojo imidagai gaaagai isoigladada aana amoco giñaduñi ismaacada soimaasi giñvuiidadagi? ¿Paracucaracamiojo? —tatadai piiduru.

22 Taid asuusi aa noragi daida itatadai:

—Chu aana anmaitaagidi sai cucaracamiojo baiyoma angaagidi aana sai maicaldacai gaogliada.

23 Isducatai apvueeyi siascada Diuusi soicadagi oodami iscaga gantatagitocagi apan ducami istumaasi idui amo taanadami. Ataanadami ipaliditadai ispipiooñigada aa namquidagi. 24 Utudama gaagacai taañimi agai gapipiooñiga ismaacada vupuaatulditadai matai vuaapi amo piooñigada ismaacada mui mil vuaatulditadai. 25 Daida apiooñigada maiviaacatadai istucada aa namquidagi. Taid aamuda agidi sai gagaarana vasi gvustuidaga dai gamaamara dai glooñiga dai lagi agai dai vuvaidana tumiñsi dai acad aa namquidana. 26 Amaasi apiooñigada gtootonacada caquiva gaamu vuidira dai daañimi daida itatadai: “Giñamu giñnaracañi aapi gaa namquidamu aana vasi”, astatadai. 27 Taid aamuda soigalli dai oigali dai camaitai aid, dai dagito isimiagi agai. 28 Tai ii agai dai moo maigovai ta amoco gaduñi ismaacada vuaatulditadai chiaqui tumiñsi. Dai cuchivuna bai dai cayoga vuliji daida itatadai: “Aata giñnamquida pasmaacada giñvuaatuli”, astatadai. 29 Amaasi aduñda gtootonacada caquiva agai vuidira dai daañimi daida itatadai: “Giñnaracañi aapi gaa namquidamu aana vasi”, astatadai. 30 Taid agamai maitipali, baiyoma vaidacai dai gatjai maisaragai dai gaaagidi masai anaasi maisacana asta siascada aa namqui agai vasi. 31 Amaasi gaa pipiooñigada gaa taanadami

tAA gomaasi dai sAAlicADa soigAnAAli dai iji dai mAA aagidi ALaanAdami vAAsi istumaasi ApAdui. ³² Amaasi ALaanAdami gatAJai masai mAA vaidana Agai daidA itAtAdai: “Aapi gia sAAlicADa maicAA tuiga. ¿Duucaida aanA gAoiGali vAAsi pAsmaacADa giñvuaatulditadai aapi, giñdaañimi aapi cascADa? ³³ ¿Duucaida aapi maisoigAAli gAaduñicADa, poduucai isduucai soigiñli aanA aapicADa?” astAtAdai. ³⁴ Dai sAAlicADa baamu AAamudA dai gatAJai maisaragai dai gaaagidi masai anaasi maisacana asta siAAscadA aa namAqui Agai —tAtAdai ASuusi.

³⁵ CuugatarA povArtAtAdai ASuusi:

—Poduucai iduñia agai gArooga tAvAagiARA aapimAcADa issAAlicADa maitAnoigAliada aapimA aipacoga —gArtAtAdai.

19

¹ Caaagacai ASuusi imaasi ii ami GalileeaiñdARA dai aayi mAA Judea dAvAAriARA vaasadARA Jordán aqui. ² Dai mui oodami oiditadai tai ami duduaadi ASuusi coococoidaA.

³ Amaasi AAmoCO fariseo miaadARA guuquiva siaaco daacatadi ASuusi dai mossoimaasi ñiooquituda Alidi Agai cascADa tAcacai daidA itAtAdai:

—¿Oidagasi oigaragai siAmo cAAli dagituagi gAooñiga tomas-tucADa? —tAtAdai Afariseo.

⁴ Tai Agai aa noragi daidA itAtAdai:

—AapimA canAidi Diuusi ñooquidA siaaco oojisi sai aidAsi Diuusi idui oodami idui Agai cAAli dai ooqui. ⁵ Dai Diuusi ñiooquidARA icaiti APA: “CascADa cAcAAli dagitomu gAndAAda dai AAmadu oidacamu gAooñiga dai vAgooCatai Amo oodami gAnducamicamu Agai”, asduucai oojisi Diuusi ñiooquidARA.

⁶ CascADa Amo cAAli maitAagagai isdagituagi gAooñiga tomali Amo ooqui gAcuuna. Diuusi ipAlidi isAmapai oidaca Agai asta siAAscadA coi —tAtAdai ASuusi.

⁷ Amaasi tAcacai Afariseo daidA itAtAdai:

—¿TuisidA Moseesacaru gamaa oigaragai isAmo cAAli dagitua Aliada gAooñiga saidA istutuidi isbaiduñiagi Amo oojai dudunucamiARA dai poduucai dagituagi? —tAtAdai Afariseo.

⁸ TaidA ASuusi itAtAdai:

—GAnAAqui aaduñicaru vuidARA vAAtAcana Diuusi cascADa Moseesacaru maa Agai oigaragai isdadagitoda gAnooñiga dai poduucai gAnviituldi Agai. DAmos tucamARA maitiipucataidai oigaragai poduucai. ⁹ Dai aanA angAnaagidi siora dagituagi gAooñiga maigogoosi gAducamicatai Agai dai vAAnagi Amai ooqui Agai gia gogoosi gAducami —tAtAdai ASuusi.

¹⁰ Amaasi aatAmA mamaatArdamigadA tAtAdai:

—Siarvaavoi ismaitiipu oigaragai isdagituagi amo calli gaoñiga aidā gia sioma arcalla ismaicuucuntadagi oodami —tātdai aatama.

¹¹ Taidā asuusi povartātdai:

—Maisiu vascatai istutuidi ismaioñtadagi mosaca agai ismaacada Diuusi soicai. ¹² Amō ccalli maioñtai soimaa vuvacai agai cascada dai aa mascacaapuñtudagi maioñtai, dai aa maioñtai aipaco ajiopaitai gaaagiada aliditai isducatai Diuusi soicai oodami sai cāga gantatagitocana. Tomasioora sioora istutiadagi ismaioñtadagi callagadu ismaioñiacatai oidaca agai —gartātdai asuusi.

¹³ Mātai aidā vuaapi asuusi chialqui aali sai taatana agai moomoda dai mamatuldana. Taidā aatama mamaatardamigada agai bagaidimi aoodami ismaacada vuaapaimi aali. ¹⁴ Taidā asuusi povartātdai:

—Dagitovurai goali vai dadana siaaco daja aanā dai maitavar daidiada. Ismaacada āpan ducami aali agai gia Diuusi soicai agai sai cāga gantatagitocana —gartātdai asuusi.

¹⁵ Daidā asuusi taata aali moomoda dai gooquira ii abiaadara.

¹⁶ Amō gāli ii dai mā naidamu asuusi daidā itātdai:

—Mamaatātdadami call tuigacada. ¿Tumaasi istutuidi aanā isiduñiagi dai vascara oidacagi Diuusi amadu? —tātdai agai.

¹⁷ Taidā asuusi itātdai:

—¿Tuipasi call tuigacada giñaagai? Alimadugava call tuigacami dai agai arDiuusi. ¿Ipālidipasi isimiagi Diuusi amadu? āgīditai caaca vāsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara —tātdai asuusi.

¹⁸ Taidā gāli itātdai:

—¿Tumaasi agai? —tātdai.

Taidā asuusi itātdai:

—Maitavar gacoodada, dai maitavar googosi gānducamica, dai maitavar gāsiada gavustuidaga, dai maitavar yaatavoaca, ¹⁹ dai siaa duutuada gāndāda dai oigādavurai gānaaduñi poduucai masduucai gānoigā dai aapima āgi —tātdai asuusi.

²⁰ Taidā gāli itātdai:

—Vāsi gomaasi ansiaa duutudai aanā aliducatai abiaadara. ¿Tumaasi vāga isiduñia aanā? —tātdai gāli.

²¹ Taidā asuusi itātdai:

—Ipālidipasi isiduñiagi vāsi istumaasi Diuusi ipālidi aidā gia imiñi dai gagaara vāsi pāstumaasi viaa dai oida atumiñi asoituuuigami dai poduucai viaacamu aapi mui

naana maasi tavaagiara dai gooquiara divia dai giñoidatucuda —tatadai Asuusi.

²² Dai aidasi mosca agali gomaasi alia soigali dai soigaliatugai aliasi argaviidacamicatadai agai cascada.

²³ Amaasi Asuusi povartatadai aatama mamaatardami:

—Gia sijaiga isganviipidacami dagituagi isDiuusi soicadagi iscala ga antatagitocagi. ²⁴ Dai aana anganaagidi apa sai sioma maisijaiga amo muura vatara isvaquiagi amo oi dagadamu salli isamo gaviidacami dagitoagi isDiuusi soicadagi iscala gatagitocagi —gartatadai Asuusi.

²⁵ Mosaagai Asuusi gomaasi tatai aatama mamaatardami maitaa isducatai gartatagituguai dai aipaco gartacacai daida icaiti:

—¿Vooa istutuididao iscalagacara vuvaquiagi? —caiti aatama.

²⁶ Taid Asuusi garvui nanava dai povartatadai:

—Oodami gia maitistutuidi isiduñiagi imaasi damos Diuusi gia istutuidi isiduñiagi. Diuusi vassiacatai istutuidi isiduñiagi —gartatadai Asuusi.

²⁷ Amaasi Apiiduru itatadai:

—Taanadami, aatama viaa vasi tastumaasi viaacatadai goidatucuda araliditai, ¿tumaasi viaacamu aatama? —tatadai Apiiduru.

²⁸ Taid Asuusi aa noragi dai povartatadai:

—Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi, siascada Diuusi utuldagi vasi istumaasi dai siascada aana ismaacada viaa amo samicami gataaanadagi daacatai amo daicarui dadadacadamiara aapima apa ismaacada giñoidatucudagi gataaanadamu apa achigiyamaasi daraicarara daraajatai. Aapima baivustaama dan goocadu dai amoco taanadamu Ruvenicaruru cajiudad, dai gamai taanadamu Danacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Gadacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Nefatalicaruru cajiudad, dai gamai taanadamu Aseracaru cajiudad, dai gamai taanadamu Isaacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Judacaru cajiudad, dai gamai taanadamu Zavulonicaru cajiudad, dai gamai taanadamu Simioñicaruru cajiudad, dai gamai taanadamu Benjamiñicaruru cajiudad, dai gamai taanadamu Efrañicaruru cajiudad, dai gamai taanadamu Manaasesicaruru cajiudad. ²⁹ Dai tomasioora sioora dagituagi gavustuidaga siapa gaaduñi ivuaadatai giñaa duiñdaga agai viaacamu amo sientu vaamioma dai siascada imiagi agai idi oidigiañdara vascara oidacamu agai Diuusi amadu. ³⁰ Dai maca siaaco taanai Diuusi muidutai ismaacada vaamioma taanai tami, maca sioma maitaanadamu dai ismaacada sioma maitaanai tami maca vaamioma taanadamu.

20

1 Isducatai apavueeyi siascada Diuusi soicadagi oodami sai calga gantlagitocana arapan ducami istumaasi idui amo calli ismaacada galpi viaecatadai davalarai aiqui quiaamoco ii agai dai gaaga agai pipiooni sai yoovana uvvasi. 2 Dai baidui agai galpipiooniga amadu sai amo coobai piisu aa namquida agai amo tasaicada. Dai otoma ootoi sai malca gayoovana. 3 Dai laascadioma ii calli plaasamu dai malca taa aa oodami mosdaraacami, 4 daida itadai: "Imdavurai dai gaata duña giñasiara dai aana ganaa namquidamu siasi calgaducagi", astadai. Tai agai iji. 5 Dai dan duucu apamu ii lasacami dai apua ootoi aata vaaadami, dai coi galacai tasai ii agai dai apua ootoi. 6 Dai cauruñimoda ii agai plaasamu dai malca taa aa oodami ismosdaraaja daida itadai: "¿Tuimasi mosdaraaja amo tasai dai maitaata vueeyi?" astadai. 7 Taida aoodami itadai: "Tomali amaadutai maitarmamacai aa duiñdagai cascada", astadai. Amaasi itadai lasacami: "Imdavurai aapima vasi dai malca aata duña giñasiara dai aana ganaa namquidamu siasi calgaducagi", astadai. 8 Dai caacai siuu duucu ganlapidagi apipiooni taida lasacami aagidi agai ismaacada taanai apipiooni daida itadai: "Baigovai vaido goata vaaadami dai aa namquida. Gaaagacai aa namquida lapaga ismaacada gooquira ganaaga dai ismaacada lapaga ganaaga vasia gooquira aa namquida aapi", astadai. 9 Amaasi dada agai ismaacada gooquira ganaagacai gaata dui matai amo coobai piisu aa namqui. 10 Dai gooquira caaa namquida agai ismaacada lapaga ganaagacai gaata dui vai agai povanlilitadai masi vaamioma aa namquida agaitadai, matai agai amo coobai piisu aa namqui lapa. 11 Dai aidamasi mosaa namqui vai agai ñiooquimi lasacami vui. 12 Daida itadai: "Goovai ismaacada gooquira ganaaga ali amo oora aata dui matai vascara garapan asi aa namqui dai aatama amo tasai soimaa taata toiñdagai", astadai. 13 Taida laamuda aa noragi daida itadai ali amoco lagi agai: "Giñaduña aana maisoimaasi gavuiididi. ¿Maitasirvaavoi iñsaana ganaagidi sai amo coobai piisu ganaa namquiada iñgaitadai isgaata duña aapima giñamadu? 14 Naa, gaa namquidaraga imadañi. Aana ipalidi isganapan asi maquiagi goovai ismaacada gooquira ganaaga. 15 ¿Maitisviaa aana sallicami isiduña giñtumiñsigacada istumaasi ipaliadagi? ¿Tuipasi muuquimudada caiti aapi naitadai iscala ga dui aana gogaa vatar?" astadai laamuda. 16 Poduucacai ismaacada aoodami soi duu naidi tami oidigi

daama vaamioma namaga malla siaaco taaanai Diuusi, damos ismaacada polidi isvaamioma namaga tami oidigi daama agai gia maisii namacamu siaaco taaanai Diuusi. Diuusi finioquituldadamigada aagidi mui oodami saida istutuidi iscagacaga vuvaquiagi damos Diuusi chilaqui laco vuvaitu —gartatadai lSuusi.

17 Dai amo imidagai voyamu imatadai lSuusi catasadimi Jerusaleenamu daida lSuusi acovai garvai aatama baivustaama dan gooca mamaatardamigada agai dai povartatadai:

18 —Aapimaa naidi tascataatidimi aatama Jerusaleenama masiaaco giñtagida agai aanaa ismaacada viaa amo samicami giñtagida magari lbaitaguucacamigada papaali amadu amamaatuldiamami samicami isagai gatlaañimu masaida giñmuaana, 19 dai giñtagidamu agai aa sibadaga oidacami ismaacada maitarjudiduu sigai giñparunadamu dai saasasamu giñtuucuga dai giñsiisamu curusiaba. Dai bovaica tasaicada apamu duaacamu aanaa coidada saagidaiñaga —gartatadai lSuusi.

20 Amaasi lJacovo dai lVuaana amadu adada miaadaga guuquiva siaaco daacatadai lSuusi. lJacovo dai lVuaana arSevedeo maamarada. Taida adada gatoonacada caquiva lSuusi vuidaga. 21 Taida lSuusi tacaai daida itatadai:

—¿Tumaasi aagai aapi? —tatadai agai.

Tai agai itatadai:

—Silaacada aapi vaasia daama argabaitaacamicagi giñoigadacai darasa aapi giñmaamara vaida artataandamicana goovai —tatadai agai.

22 Taida lSuusi aa noragi daida itatadai:

—Aapimaa maimaata mastumaasi giñaagidi. ¿Baisistuidana aapimaa issoimaa taatagi silaa soimaa taata iñagai aanaa? —tatadai lSuusi.

Tai agai itatadai:

—Istutuidiatata —tatadai agai.

23 Taida lSuusi itatadai:

—Samicada arvaavoi. Aapimaa gia soimaa taatamu silaa soimaa taata iñagai aanaa dai vaasaga aanaa maitistutuidi isdaraasagi tataandami baiyoma lagi Diuusi garooga daraasamu tataandami —tatadai lSuusi.

24 Aidasi aatama baivustaama cai gomaasi alia baacoi aatama agaa gooca garaaduñi vui. 25 Taida lSuusi garvai aatama dai povartatadai:

—Caa maata aapimaa sai ismaacada maitarjudiduu saagida lbaitaacami gapipiooñiga duucaai naidi gaaduñi dai ismaacada vaamioma gataanai samicada talaañicui.

26-27 Damos aapima gansaagida maitaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioora arbaitacaamicagi gaaagai isoicadagi vascatai. ²⁸ Poduucai isduucai ivueeyi aana ismaacada viaa amo samicami. Aana gia divia oidigara maisiu isgiñsoicadagi aa baiyoma divia aana dai soicada iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cacagara vuvacana mui oodami —gartatadai Asuusi.

²⁹ Aidasi vuvaquimi aatama Jericooiñdara mui oodami oí Asuusi. ³⁰ Vai voi ugidiana daraajatadai gooca mainanaadami. Dai mai agai isami daivusai Asuusi dai iñoqui daida itatadai:

—Davi cajiudad ismaacada Diuusi maa amo samicami soigi galda aapi aatamacada —tatadai agai.

³¹ Taida oodami bagaimi sai camaiiñacaiña vaamioma. Damos agai vaamioma iñacai daida itatadai:

—Taanadami, Davi cajiudad ismaacada Diuusi maa amo samicami soigi galda aatamacada —tatadai agai.

³² Amaasi Asuusi cacuiva dai vai mainanaadami dai tacacai daida itatadai:

—¿Tumaasi ipalidi aapima isganduiñda aana? —tatadai Asuusi.

³³ Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Taanadami, nada alalidi aatama —tatadai agai.

³⁴ Amaasi Asuusi soigalli agaicada dai taata vuupuida. Tai bovasdara ismaacada mainanaaitadai istui isnanaavagi dai oí Asuusi.

21

¹ Aidasi camiaadimitadai Asuusi Jerusaleenara aayi Beta-pagiarra miaanai agiidi siaaco Oliivosi tagidu, Asuusi ootoi gooca gamamaatardamiga, ² dai potatadai:

—Iimivurai mala aali quiquiara ismaacada malmojoro guuca dai acai tagimu aapima amo asñiitu maracami vulicami varai uupana dai vuaapa vagoocai. ³ Dai ismaadutai ganaagidagi masai maiuupanana varai potada ansai aana tagito dai ansai otoma apamu ootosda iñagai —tatadai Asuusi.

⁴ Poduucai apadui saida apaduuna ismaacada aagai Diuusi ñiooquituldadamigada dai poduucai ooja:

⁵ Aagidavurai Jerusaleenara oidacami dai potada:

“Dañi barimai garaí. Maigaducada galidi goovai, amo asñiitu mara daama daitugai”, astada. Asduucai ooja Diuusi ñiooquituldiadamigada.

⁶ Amaasi amamaatardamigada iji daida idui isducatai aagidi Asuusi. ⁷ Dai vuaa asñiitu lamadu amarada dai agai

daama darai g^Λnsosuaa dai daama daí ^ΛSuusi. ⁸ Dai voiy^ΛΓ^Λ ajioopaitadai mui oodami ismaac^ΛΔ^Λ voiy^ΛΓ^Λ ^ΛΛligaimi g^Λnsosuaa dai aa guicuma uusi maamarad^Λ dai voiy^ΛΓ^Λ tuajaimi sai daama daivun^ΛΔ^Λ ^ΛSuusi. ⁹ Dai ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ bait^Λqui iim^Λitadai dai ismaac^ΛΔ^Λ gooqui^ΛΓ^Λ iim^Λitadai iñ^Λquimi daid^Λ icaitimi:

—Ali^Λ c^ΛΛ tuiga gorá Davi cajiudad^Λ ismaac^ΛΔ^Λ Diuusi maa ^Λmo s^ΛΛlicami. Diuusi ali^Λ c^ΛΛgac^ΛΓ^Λ n^Λidi goovai ismaac^ΛΔ^Λ divia Diuusi guvucadad^Λc^ΛΔ^Λ. S^ΛΛlic^ΛΔ^Λ c^ΛΛga tuiga Diuusi —caitimi ^Λoodami.

¹⁰ Aid^Λsid^Λ ^ΛSuusi vaa Jerusaleen^ΛΓ^Λ v^ΛΛsi ^Λoodami sisioli dai muidutai aipaco g^Λnt^Λcacai daid^Λ icaiti:

—¿Sioor^Λ goovai? —caiti.

¹¹ Vai aa aagidi daid^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—Gooviava ^ΛR^ΛSuusi Diuusi ñiooquituldadamigad^Λ daid^Λ ^ΛR^ΛNasareet^ΛΓ^Λ oidacami Galilea d^ΛΓ^ΛΛΓ^ΛΓ^Λ —t^ΛΔ^Λdai.

¹² Tai gooquir^Λ vaa ^ΛSuusi ^Λg^ΛΛ quiuupaigad^Λ tuisic^ΛΓ^Λ siaaco siaa duutudai Diuusi dai vuvaitu ^Λjudidíu ismaac^ΛΔ^Λ ami gagaagaraitadai dai ismaac^ΛΔ^Λ gasaap^Λdaitadai. Dai aipaco suuli memesagad^Λ ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ cambiando ^Λjudidíu quiuupaigad^Λ tumiñsigad^Λ dai aipaco suuli daraicarud^Λ ismaac^ΛΔ^Λ gagaagaraitadai tutuugu. ¹³ Daid^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—Diuusi ñiooquid^ΛΓ^Λ aduucai oojisi: “^Λg^ΛΛ quii ismaac^ΛΔ^Λ idui ^Λoodami dai ami giñs^Λiaa duutuada ^Λgai it^ΛΛgiducamu quii mamaadaragai v^ΛΛtar^Λ”, mai aapim^Λ ^Λsivogami t^Λjogad^Λ duucai n^Λidi —t^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi ^Λoodami.

¹⁴ Tai ami ^Λg^ΛΛ quiuupaigad^ΛΓ^Λ judiuíu ^ΛΛmoco main^ΛΔ^Λadami ^ΛΛmadu chuchuecogami miaad^ΛΓ^Λ guuquiva siaaco daacatadai ^ΛSuusi tai ^Λgai duduaadi.

¹⁵ Dai aid^Λsi ^Λbait^Λguucacamigad^Λ papaali ^ΛΛmadu ^Λmamaat^Λtuldiadami Diuusi s^ΛΛlicamigad^Λ n^Λidi ^Λistumaasi g^ΛΛduc^ΛΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ idui ^ΛSuusi dai aid^Λsi c^ΛΛ isducatai iñ^Λacai ^Λaali ^Λg^ΛΛ quiuupi^ΛΓ^Λ daid^Λ icaiti: “Ali^Λ c^ΛΛ tuiga gorá Davi cajiudad^Λ ismaac^ΛΔ^Λ Diuusi maa ^Λmo s^ΛΛlicami”, caiti ^Λaali. ^Λbait^Λguucacamigad^Λ papaali ^ΛΛmadu ^Λmamaat^Λtuldadami Diuusi s^ΛΛlicamigad^Λ s^ΛΛlic^ΛΔ^Λ baacoi ^ΛSuusi vui, ¹⁶ daid^Λ it^ΛΔ^Λdai ^Λgai ^ΛSuusi:

—¿Maitap^Λsca^Λ istumaasi aagai goaali? Dodoligitudañi aapi —t^ΛΔ^Λdai.

Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—^Λja c^ΛΛana. Dai can^Λidi aapim^Λ isduucai oojisi Diuusi ñiooquid^ΛΓ^Λ daid^Λ icaiti:

Aali ali^Λ c^ΛΛga ñioocada ^Λgai Diuusi vui.

Asc^Λaiti Diuusi ñiooquid^ΛΓ^Λ —t^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi.

17 Amaasi ΔSuusi anaasi viaa dai ii JerusaleenaiñdΛrΛ Betaa-niamu dai anaasi siaa.

18 Dai siaadiqui caΛpamu ajacoga imΛitadai ΔSuusi Jerusaleenamū dai biuugimu. 19 Dai tΛΛ Λmo iigosi dΛΛdΛ voi ugidiana dai abaana cΛquiva dai maitΛΛ iigosi mosΛca aagadΛ. DaidΛ ΔSuusi itΛtΛdai Λiigosi dΛΛdΛ:

—Aapi gia tomali Λmo imidagai maiiibiatamu —tΛtΛdai ΔSuusi.

Tai otoma gaquisa Λiigosi dΛΛdΛ. 20 Dai aidΛsi tΛΛ aatΛmΛ mamaatΛrdami gomaasi camaitΛΛ istumaasi gartΛtΛgituagi dai tΛcacai ΔSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—Ducatai mosΛΛ otoma gaquisa goiigosi dΛΛdΛ —tΛtΛdai aatΛmΛ.

21 TaidΛ ΔSuusi gΛraa noragi dai povΛrtΛtΛdai:

—IsmaacΛdΛ gΛnaagidi aanΛ rvaavoi. IscΛΛga vaavoi-tudadagi aapimΛ maisiu mosΛcaasi istutiadamudai isiduñia gomaasi ismaacΛdΛ idui aanΛ goiigosi dΛΛdΛcΛdΛ asta istutiadamudai aapimΛ ΛpΛ isivuaadagi naana maasi istumaasi sΛΛlicΛdΛ sijiacami. 22 Dai vΛΛsi istumaasi taanΛi aapimΛ Diuusi mamadaitai issΛΛlicΛdΛ vaavoitudada aapimΛ Diuusi gΛnmaaquimu —gartΛtΛdai ΔSuusi.

23 Amaasi ΔSuusi vaa aΓΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu dai ami gamamaatΛtulditadai Diuusi ñiooquidΛ tai miaadΛrΛ gu-quiva ΛbaitΛguucacamigadΛ papaali daidΛ ΛtΛtΛaanΛdami judidíu dai tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tuma sΛΛlicamicΛdΛ vuvaitu aapi Λjudidíu tabiaadΛrΛ? ¿ToorΛ gΛmaa gosΛΛlicami? —tΛtΛdai Λgai.

24 TaidΛ ΔSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛan ΛpΛ gΛntΛcacagi Λmo istumaasi mΛscΛΛga giñaa noragidagi istumaasi gΛntΛcaca iñagai aanΛ nai aanΛ ΛpΛ gΛnaagidagi istumaasi sΛΛlicamicΛdΛ ivueeyi aanΛ gomaasi.

25 ¿ToorΛ ootoi ΔVuaana sai vapaconana oodami Diuusi oodami sio? Aago vΛrai iñnoragida —tΛtΛdai ΔSuusi.

Vai Λgai Λgi aipaco gΛnaatagidi dai pocaiti:

—IspotΛΛda aatΛmΛ sai Diuusi ootoi goovai gΛraa noragidamu dai povΛrtΛΛdamu: “¿TuimΛsi maivaavoitu?”

26 Dai ispotΛΛda aatΛmΛ sai oodami ootoi, gΛrvui baacoimu goodami. Goovai sΛΛlicΛdΛ vaavoitudai siΛVuaana rDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ cascΛdΛ —caiti.

27 Dai amaasi itΛtΛdai Λgai ΔSuusi:

—MaitatΛmaatΛ aatΛmΛ —tΛtΛdai Λgai.

Amaasi ΔSuusi itΛtΛdai:

—Tomali aanΛ anmaitΛnaagidagi istumaasi sΛΛlicamicΛdΛ ivueeyi aanΛ gomaasi —tΛtΛdai ΔSuusi.

28 Daid_Λ _ΛSuusi it_ΛΛdai:

—_Λmo c_{ΛΛ}li maamaracatadai gooca, daid_Λ it_ΛΛdai _Λmoco g_Λmara: “Giñmara im_Λdañi sivi dai m_{ΛΛ} yoova uuvasi giñ_{ΛΛ}si”, ast_ΛΛdai. 29 Taid_Λ _Λmarad_Λ aa noragi daid_Λ it_ΛΛdai: “Aana maiimia iñ_Λlidi”, ast_ΛΛdai. Dai gooqui_Λrioma gia c_{ΛΛ}ma duucaí g_ΛΛgito _Λgai dai m_{ΛΛ}ca aata duñimu. 30 Taid_Λ _Λoogad_Λ ii dai m_{ΛΛ} aagidi _Λg_Λmai g_Λmara dai pot_ΛΛdai _{ΛΛ}p_Λ. Tai _Λgai it_ΛΛdai: “_Λja_{ΛΛ}”, ast_ΛΛdai. Dai maiiii. 31 _ΛMaac_ΛΛ_Λ v_Λgoocatai idui istumaasi _Λgitocataidai _Λoogad_Λ? —t_ΛΛdai _ΛSuusi.

Tai _Λgai it_ΛΛdai:

—_Λp_Λgadad_Λ —t_ΛΛdai _Λgai.

Amaasi _ΛSuusi it_ΛΛdai:

—Ismaac_ΛΛ_Λ aan_Λ g_Λnaagidi _Λrvaavoi. Sai _Λtumiñsi vuudami daid_Λ _Λoogui taatacaligami c_{ΛΛ}ma duucaí g_Λnt_ΛΛgito dai camaisoimaasi ivuaada aagai vaavoitudacai istumaasi aagai _ΛVuaana. Diuusi soic_Λiña _Λgai sai c_{ΛΛ}ga g_Λnt_ΛΛgitocana. Dai aapim_Λ gia cho. 32 _ΛVuaana ismaac_ΛΛ_Λ vapaconaitadai _Λoodami g_Λnmamaat_Λtuldi isducatai g_Λaagai isoidacagi m_Λtai aapim_Λ mai_Λma duucaí g_Λnt_ΛΛgito maivaavoitudacai tomasi n_Λidi aapim_Λ is_Λgaa oodami s_{ΛΛ}lic_ΛΛ_Λ vaavoitu. Poduucái aapim_Λ maidadagitoi isDiuusi g_Λnsaic_Λidagi isc_{ΛΛ}ga g_Λnt_ΛΛgitocagi aapim_Λ.

33 Ca_Λcavurai aapim_Λ idi cuento: _Λmo oodami ismaac_ΛΛ_Λ viaacataidai d_Λv_{ΛΛ}rai _Λi uuvasi dai sicoli curarai daid_Λ idui siaaco vuusiadagi uuvasi varagad_Λ daid_Λ idui _{ΛΛ}p_Λ _Λmo vaaqui t_Λcavacami dai abiaad_Λr_Λ nuucadaca aagai v_{ΛΛ}si g_{ΛΛΛ}si.

Dai gooqui_Λr_Λ taajucamic_ΛΛ_Λ maa g_{ΛΛΛ}si aa oodami dai m_{ΛΛ}casi ii. 34 Dai a_Λcái yoovaragai ootoi _Λgai chi_{ΛΛ}qui g_Λpipiooñiga sai m_{ΛΛ} taan_Λna _Λoodami _Λyoovi si_{ΛΛ}qui a_Λcataidai. 35 Taid_Λ _Λoodami vui _Λpipiooñigad_Λ dai saasarai tuucugad_Λ _Λmoco, dai _Λmai muaa, dai _Λmai maicacarai. 36 Taid_Λ _Λaamud_Λ vaamioma muiyoma ootoi situcamid_Λr_Λ taid_Λ _Λoodami poduucái idui _Λgaic_ΛΛ_Λ _{ΛΛ}p_Λ.

37 Dai m_{ΛΛ} gooqui_Λr_Λ ootoi _Λgai g_Λmara dai pov_Λ _Λlidadai: “Goovai gia siaa duutudan taada _Λgai”, as_{ΛΛ}lidi. 38 Amaasi t_{ΛΛ}gacai _Λoodami _Λmarad_Λ aipaco g_Λnaagidi daid_Λ icaiti: “Gooviava _Λr_Λgai ismaac_ΛΛ_Λ ajiagai v_{ΛΛ}si vustuidad_Λ _Λoogad_Λ g_Λaagai t_Λsmuaagi dai poduucái aat_Λm_Λ _Λrtutuidacamicamu”, asc_Λaiti _Λoodami. 39 Dai b_Λi dai d_Λjoi ugidiana vuusaitu dai muaa —t_ΛΛdai _ΛSuusi.

40 Amaasi _ΛSuusi t_Λcacai _Λoodami daid_Λ it_ΛΛdai:

—_ΛSi_{ΛΛ}scad_Λ diviagi _Λtuidacami _Λd_Λv_{ΛΛ}rai istumaasi iduñimu _Λgai? —t_ΛΛdai _ΛSuusi.

41 Tai _Λgai it_ΛΛdai:

caayamu dai vapaida vΛasi masioorΛ tΛΛgiagi vai dadana idi cunataragΛΛ”, astΛtΛdai Λraí. ¹⁰ TaidΛ ΛpipiooñigadΛ aipaco voyiamu iji dai ΛΛmpagi vΛasi siΛΛqui tΛΛ oodami cΛΛga tuutiacami dai maicΛΛga tuutiacami dai poduucai suuda ami gΛΛ tuucavi oodami.

¹¹ TaidΛ Λraí vaa dai nΛnΛidi gΛvΛapaida dai gatΛgito tΛΛ siami cΛaacatadai Λmoco ismaacΛdΛ maitΛ aadaca yuucusi ismaacΛdΛ maa Λraí gΛvΛapaida sai gΛnaadana cunataragΛΛ.

¹² DaidΛ itΛtΛdai: “¿Ducatai vaa aapi maitΛaadacatai yuucusi ismaasi gΛaadai cunataragΛΛ?” astΛtΛdai Λraí. TaidΛ Λgai maiñiooqui.

¹³ TaidΛ Λraí itΛtΛdai Λgai ismaacΛdΛ gabibiditadai: “Vuravurai noonovidΛ dai ΛΛcasodΛ dai quidigana daasa siaaco tucagamu siami aliΛ soimasi taatacamu goovai dai suaacadamu”, astΛtΛdai Λraí. ¹⁴ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aagidi mui oodami saidΛ istutuidi iscΛΛgacΛrΛ vuvaaquiagi dΛmos Diuusi chiΛΛqui ΛΛco vuvaitu —tΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁵ TaidΛ Λfariseo iji dai gΛnaagi sabai aagatudana Λgai ΛSuusi Λmo istumaasi vai poduucai viaaca Λgai isducatai gΛΛpiΛrΛ vuaajagi dudunucamiΛrΛ. ¹⁶ Dai cascΛdΛ ootoi Λfariseo gΛnaaduñi ΛΛmadu ΛΛmoco ΛEroodΛsi aaduñdΛ sai mΛΛ aatagidana ΛSuusi vai Λgai itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami cΛΛga maataΛ aatΛmΛ sai istumaasi gaaagidi aapi dai gamamaatΛtuldi Λrvaavoi. Dai maivuaamΛ Λlidi aapi oodamicΛdΛ siΛrgΛnviiipidacami siΛrsoituutuigami ΛpΛ, mosgamamaatΛtuldi aapi istumaasi Diuusi ipΛlidi.

¹⁷ Garaagidañi: ¿CΛΛgaisi tΛsaa namΛquiada aatΛmΛ gocuota agΛΛ baitΛcΛaacamigadΛ Λromamano chio sio? —tΛtΛdai Λgai.

¹⁸ DΛmos ΛSuusi maataΛ tΛΛ isΛgai vuurumada Λlidadai dai potΛtΛdai:

—AapimΛ aagai Λmo istumaasi dai Λmamaasi ivueeyi. ¿Tumiñsi giñvuurumada Λlidi aapimΛ? ¹⁹ GiñtΛΛgidavurai Λmo tumiñsi ismaacΛdΛcΛdΛ aa namΛquidi aapimΛ Λcuota agΛΛ baitΛcΛaacamigadΛ romamano —tΛtΛdai ΛSuusi.

Tai Λgai tΛΛgi Λmo tumiñsi. ²⁰ TaidΛ ΛSuusi mostΛΛ dai tacacai daidΛ itΛtΛdai:

—¿VoorΛ moodΛ dai voorΛ tΛΛtΛarada tumiñsiΛrΛ daja? —tΛtΛdai ΛSuusi.

²¹ Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AgΛΛ baitΛcΛaacami moodΛ dai tΛΛtΛaragadΛava —tΛtΛdai Λgai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Maacavurai agΛΛ baitΛcΛaacami istumaasi ΛrtuidadΛ dai iduũñivurai istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaadagi ΛpΛ, Λgai

aragaa baitaaacami tavaagiara dai oidigara aapa cascada —tatadai ASuusi.

²² Amaasi caa agai imaasi dai maitaa istumaasi gantatagituagi dai dagito dai iji.

²³ Agai vaa tasara amoco saduseo iji siaaco daacatadai ASuusi. Asaduseo pocaiti sai maioidaga coidada duaacarada cascada potadai agai ASuusi:

²⁴ —Mamaatatuldiadami, AMoseesacaru oojisicami garvii gasaallicamiga vai pocaiti sai ismuquiagi amo caali dai viaagi gaooniga maiquiaa maratacai abaana, saida asuculida caali gaaagai isvannagi aviuudu dai maratagi abaana asiaagida vaaara ismaacada muu. ²⁵ Dai tami garsaagida oidacatadai cuvaracami amo siagama. Dai aapagadada oonigai dai muu maiquiaa maamatacai. Tai gooquigara agamai vanna aviuudu dai muu aapa maiquiaa maamatacai. ²⁶ Tai gooquigara agamai vanna agai vaa ooqui dai muu aapa maiquiaa maamatacai. Vaa cuvaracami podui dai vaaasi coi maimaamatacai tomali amaadutai. ²⁷ Dai amaasi muu looqui aapa. ²⁸ Dai duduaacacai coidada saagidaindara. ¿Ismaacada arcunadacamu looqui vaaasi arcuucunadacatadai agai di? —tatadai asaduseo.

²⁹ Taida ASuusi aa noragi daida itadai:

—Maicaga gantatagito aapima maimaatacatai iscaiti Diuusi ñiooquida dai tomali maimaatacatai siiasi guvucadagai viaa Diuusi. ³⁰ Siiascada duduaacagi coidada camaicucuntada agai tomali maioontada agai mosapan ducamicana agai Diuusi talaanicaruda tavaagiara. ³¹ Canidi aapima oojai istumaasi ganaagidi Diuusi sai oidaga duaacaragai coidada vaaara. ³² Tomasi catavapi apadui sicoi Avraanicarudai Isaacaru dai Jacocarudaa caara pocaiti Diuusi: “Aana anarDiuusigada Avraani dai Isaa dai Jaco dai aa aapa”, astatadai Diuusi. Agai Diuusi amadu daraaja tavaagiara. Diuusi arDiuusigada ismaacada catavaagiara daraaja dai ismaacada iimia agai tavaagiamu —tatadai ASuusi.

³³ Moscaacai loodami imaasi vaascatai maitaa istumaasi gantatagituagi ASuusi mamaatatuldaragadacada.

³⁴ Aidasi afariseo mai siasuusi caaga aa noragi asaduseo tai agai maitaa isducatai aa noragidagi afariseo agi ganampagi. ³⁵ Dai amoco agai saagidaindara ismaacada armamaatatuldadamicatadai Diuusi saalicamigada viiirumada aliditadai agai ASuusi daida itadai:

³⁶ —¿Mamaatatuldadami vaaasi ismaacada ipalidi Diuusi tasivuaadagi tumaasi vaamioma gaaagai tasivuaadagi? —tatadai agai.

³⁷Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—“Oig_Λadañi _ΛC_Λliodami g_ΛDiuusiga v_Λasi g_Λib_Λdac_Λd_Λ dai v_Λasi g_Λg_Λuvucadagac_Λd_Λ dai v_Λasi g_Λt_Λgitoidagac_Λd_Λ.
³⁸Gooviava _Λgai dai sioma g_Λaagai isivuaadagi”. ³⁹Dai gooqui_Λrdad_Λ baitoma pocaidaga _ΛΛp_Λ: “Oig_Λadañi g_Λaaduñi poduuc_Λi p_Λsduuc_Λi g_Λoig_Λdai aapi _ΛΛgi”. ⁴⁰Tomasioor_Λ sioor_Λ s_Λllic_Λd_Λ _Λlgidi idi ñiooqui _Λgai gia v_Λasc_Λr_Λ ivueeyi v_Λasi istumaasi aagai Diuusi s_Λllicamigad_Λr_Λ dai istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldadamigad_Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁴¹Vai quiaa _Λmapai guucacatadai _Λfariseo ⁴²taid_Λ _ΛSuusi t_Λcacai daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿Ducatai t_Λt_Λgitoi aapim_Λ voor_Λ cajiudad_Λ _ΛCristo?
 —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

Tai _Λgai it_Λt_Λdai:

—Davicar_Λ cajiudad_Λava —t_Λt_Λdai _Λgai.

⁴³Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Tuisid_Λ _Λgai vaa Davicar_Λ aagai isducatai aagidi Diuusi Ib_Λad_Λ daid_Λ icaiti: “_ΛCristo _ΛrgiñDiuusiga”. Daid_Λ Davicar_Λ icaiti _ΛΛp_Λ:

⁴⁴Diuusi pot_Λt_Λdai _ΛCristo:

“G_Λmaaquimu aan_Λ _Λmo s_Λllicami ismaac_Λd_Λ vaamioma nam_Λga.

Dai ugititudamu aan_Λ v_Λasi ismaac_Λd_Λ g_Λvuid_Λr_Λ v_Λat_Λcagi”. Asc_Λaiti Davicar_Λ aagaitai _ΛCristo. ⁴⁵¿Ducatai istutuidi _ΛCristo si_Λrcajiudad_Λcagi _ΛDavicar_Λ vai _ΛΛgi _ΛDavicar_Λ giñDiuusiga aagai? —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁴⁶Dai tomali _Λmaadutai maitistutuiditadai isaa noragidagi tomali _Λmo ñiooqui dai aid_Λ abiaad_Λr_Λ v_Λascatai _ΛΛb_Λidiña ist_Λcacadagi _Λmo istumaasi.

23

¹Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai _Λoodami dai aat_Λm_Λ ma_Λmaat_Λrdamigad_Λ:

²—_Λmamaat_Λtuldiadami Diuusi s_Λllicamigad_Λ _ΛΛmadu _Λfariseo pov_Λn_Λlidi si_Λgai vaamioma c_ΛΛga maat_Λ ca_Λ istumaasi ooja Moseesacaru dai si_ΛΛgi _Λgai viaa s_Λllicami isgamamaat_Λtuldiadagi s_Λllicamigad_Λ Moseesacaru.

³C_ΛΛgadu is_ΛΛgiada aapim_Λ d_Λmos mos_Λcaasi si_ΛΛscad_Λ g_Λnaagiada _Λgai mos_Λcaasi istumaasi aagai Moseesacaru d_Λmos maitivuaada aapim_Λ ismaasi ivueeyi _Λgai. _Λgai aagai _Λmo istumaasi dai _Λmamaasi ivueeyi. ⁴Pocaiti _Λgai sai g_Λaagai isid_Λñiagi mui naana maasi istumaasi dai _Λgai _ΛΛgi maitivueeyi isduuc_Λi aagai. ⁵_Λgai ali_Λ oojoidi isoojadagi Diuusi ñiooquid_Λ papepeeli_Λr_Λ dai ali cajiit_Λr_Λ daraasaiña dai

gancovana vupuraiña dai gannacana. Agai maisiaa duutudai Diuusi mospovuaadana agai sai pocaitiña loodami isagai alia siaa duutudai Diuusi. Dai agai oojoidi isgnaadadagi yuucusi ismaacada tatlavadu naanacada uugidiana. Lagi poduucai gnaadaiña siora siaa duutudagi Diuusi damos amamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada lammadu afariseo maisiaa duutudai Diuusi mosgnaadaiña agai ayuucusi sai pocaitiña loodami isagai alia siaa duutudai Diuusi. ⁶ Dai agai vasscaga gagaagai caccagaducadioma daraicarui siu duucu gaugia agadagi muidutai dai quiquiupiaga. ⁷ Dai oojoidi sioodami cucuaasada gnvapanamu dai viaatuldiada cacaayana dai siaa duutuadagi dai agai aadaga maioojoidi ispoduucai ivuaadagi.

⁸⁻¹⁰ Aapima mosamo aadunumu duucami dai mosaca aana Cristo arganbaitcacaacamiga cascada maitaagai isaagiada aapima oodami sai siaa ganduutudaiña tataanadami duucai. Diuusi garooga vassia daama argabaitcacaacami cascada gaagai isvaamioma siaa duutuadagi agai sioodami. ¹¹ Ismaacada soicadagi aa agai argaducadacamicamu aapima gansaagida. ¹² Agai ismaacada sioma gaducada gallyadagi agai gia sioma maitargaducadacamicamu dai agai ismaacada sioma maigaducada gallyadagi agai gia sioma argaducadacamicamu.

¹³ Siala soimaasi taatamu aapima mamaatatuldadami Diuusi sallycamigada dai aapima fariseo siala soimaa taatamu aapima. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima mamaatatuldi oodami Diuusi sallycamigada dai vasscaga aapima maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. Aapima mamaatatuldadami maitipalidi isDiuusi gansoicadagi mai caga gantatagitoca aapima dai aapima sobicai aa oodami sai maitipalidiña isDiuusi soicadagi vai caga gantatagitoca agai tomasi agai gia ipalidi isDiuusi soicadagi sai caga gantatagitocana.

¹⁴ Siala soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada dai aapima fariseo siala soimaa taatamu aapima. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. ¿Tuimasi voopoidi baabaquida avipiuudu? Dai tavapi gamamadaiña aapima sai pocaitiña loodami isalia siaa duutudai aapima Diuusi damos maitarvaavoi. Cascada aapima alia soimaasi gantaatatuldamu Diuusi.

¹⁵ Siala soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada dai aapima fariseo. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima tomasiaaco ajiopai dai gaagai oodami dai vaavoitulda alidi ganapan duucai dai

si_Λscad_Λ vaavoituda _Λgai g_ΛΛpan duuca_i _Λgai vaamioma soimaasi ivueeyi isaapim_Λ dai aapim_Λ _Λrg_Λnduñi.

¹⁶ Si_Λ soimaa taatamu aapim_Λ. Aapim_Λ mamaat_Λtuldi _Λoodami Diuusi ñiooquid_Λ d_Λmos tomali aapim_Λ maimaata_Λ ist_Λiya _Λlidi. Dai gamamaat_Λtuldi aapim_Λ sai is_Λmo oodami aagadagi isiduñia _Λmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λrvaavoi istumaasi aagai poduuc_i isduuc_i _Λrvaavoi isoidaga _Λg_ΛΛ quiuupai aid_Λ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, d_Λmos ispocaitiadagi sai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λrvaavoi istumaasi aagai poduuc_i isduuc_i _Λrvaavoi isoidaga ooro _Λg_ΛΛ quiuupi_Λr_Λ aid_Λ gia s_ΛΛlic_Λd_Λ viaaca isiduñia istumaasi aagai. ¹⁷ Vupuiiruga aapim_Λ dai maimaata_Λ istumaasi Diuusi ip_Λlidi isivuaada aapim_Λ. Vaamioma _Λrsoiñi _Λg_ΛΛ quiuupai si_Λoro ismaac_Λd_Λ _Λg_ΛΛ quiuupi_Λr_Λ daja. _Λoro quiuupai _Λrana daja casc_Λd_Λ siaa duutudi _Λgai. ¹⁸ Dai aapim_Λ gamamaat_Λtuldi _Λp_ΛΛ sai is_Λmo oodami aagadagi isiduñia _Λmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λrvaavoi istumaasi aagai poduuc_i isduuc_i _Λrvaavoi isoidaga _Λmo altar _Λg_ΛΛ quiuupi_Λr_Λ aid_Λ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, d_Λmos ispocaitiadagi sai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λrvaavoi istumaasi aagai poduuc_i isduuc_i _Λrvaavoi isoidaga istumaasi Diuusi daasdarad_Λ _Λaltar daama aid_Λ gia s_ΛΛlic_Λd_Λ viaaca isiduñia istumaasi aagai. ¹⁹ Vupuiiruga aapim_Λ dai maimaata_Λ istumaasi Diuusi ip_Λlidi isivuaada aapim_Λ. Vaamioma _Λrsoiñi _Λaltar si_ΛDiuusi daasdarad_Λ. Diuusi daasdarad_Λ _Λaltar daama daja casc_Λd_Λ siaa duutudi _Λgai. ²⁰ Is_Λmo oodami aagadagi isiduñia _Λmo istumaasi dai pocaitiadagi sai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λrvaavoi istumaasi aagai poduuc_i isduuc_i _Λrvaavoi isoidaga _Λmo altar _Λg_ΛΛ quiuupi_Λr_Λ dai poduuc_i aagai _Λgai v_ΛΛsi istumaasi oidaga _Λaltar daama. ²¹ Is_Λmo oodami aagadagi isiduñia aagai _Λmo istumaasi dai pocaitiadagi sai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λrvaavoi istumaasi aagai poduuc_i isduuc_i _Λrvaavoi isoidaga _Λg_ΛΛ quiuupai dai poduuc_i aagai _Λgai v_ΛΛsi Diuusi, _Λgai quiuupi_Λr_Λ daja casc_Λd_Λ. ²² Is_Λmo oodami aagadagi isiduñia aagai _Λmo istumaasi dai pocaitiadagi sai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λrvaavoi istumaasi aagai poduuc_i isduuc_i _Λrvaavoi isoidaga t_Λvaagi dai poduuc_i aagai _Λgai v_ΛΛsi Diuusi, _Λgai t_Λvaagi_Λr_Λ daja casc_Λd_Λ.

²³ Si_Λ soimaasi taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami Diuusi s_ΛΛlicamigad_Λ dai aapim_Λ fariseo. Aapim_Λ aagai _Λmo istumaasi dai _Λmamaasi ivueeyi. V_ΛΛsi istumaasi viaa aapim_Λ aa oidiña oodami Diuusi aa duiñdad_Λ v_ΛΛtar_Λ asta ivaagi m_Λsmaac_Λd_Λ b_ΛΛj_Λi. C_ΛΛgadu isoidiada aapim_Λ oodami Diuusi aa duiñdad_Λ v_ΛΛtar_Λ m_Λstumaasi viaacagi d_Λmos maitivueeyi aapim_Λ istumaasi Diuusi ip_Λlidi gomaasi gia maic_ΛΛgadu. Aapim_Λ maic_ΛΛga oidaga tomali maisoig_ΛΛlidi

aapim_Λ aac_Λd_Λ tomali maic_{ΛΛ}ga vaavoitudai aapim_Λ Diuusi ñiooquid_Λ poduucai ali_Λ soimaasi ivueeyi aapim_Λ. ²⁴ Aapim_Λ _Λr_Λpan ducami main_Λn_Λaaadami ismaac_Λd_Λ voidaquia _Λlidi oodami _Λmap_Λc_Λr_Λ. Aapim_Λ ivueeyi istumaasi maisi g_Λaaagai dai maitivueeyi istumaasi vaamioma g_Λaaagai.

²⁵ Si_{ΛΛ} soimaasi taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ dai aapim_Λ fariseo. Aapim_Λ c_{ΛΛ} tuutiacami g_Λnvueeyi oodami vuitapi d_Λmos ali_Λ soimaasi ivueeyi aapim_Λ. _Λsivucatai dai coimudad_Λ tuutiacatai. ²⁶ Aapim_Λ s_{ΛΛ}lic_Λd_Λ maic_{ΛΛ}ga maata c_Λ Diuusi ñiooquid_Λ ali_Λsi g_Λaaagai is_{ΛΛ}p_Λga daan_Λda aapim_Λ Diuusi vai _Λgai g_Λnoig_Λlda g_Λnsoimaascamiga dai poduucai camait_Λrsoimaasi iduucamicamu aapim_Λ.

²⁷ Si_{ΛΛ} soimaasi taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ dai aapim_Λ fariseo. Aapim_Λ aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi. Aapim_Λ _Λr_Λpan ducami siaaco g_Λyaasapai coidad_Λ dai ali_Λ c_{ΛΛ}ga baiduñisi daamad_Λr_Λ dai _Λrana ali_Λ sigalnaasi. ²⁸ Pomaasi aapim_Λ ali_Λ c_{ΛΛ}ga tuutiacami g_Λnvueeyi oodami vuitapi dai g_Λnt_Λgitoidag_Λr_Λ ali_Λ soimaasi aagaiña _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivuaadana.

²⁹ Si_{ΛΛ} soimaasi taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ dai aapim_Λ fariseo. Aapim_Λ aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi. Aapim_Λ ivuuididi baabaquid_Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ ismaac_Λd_Λ coi g_Λn_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λ dai siaaco yaasapi dai g_Λn_Λaduñicar_Λ coi _Λp_Λ aa oodami c_{ΛΛ} tuutiacami _Λgai ami daama _Λsai aapim_Λ yoosigai. ³⁰ Dai pocaiti aapim_Λ: “Isoidacamudai aat_Λm_Λ _{ΛΛ}quioma aid_Λsi oidacatadai g_Λr_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λ maisoiña coodamudai aat_Λm_Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ”. ³¹ Poduucai _Λgi aapim_Λ aagai m_Λsida _Λrcajiudad_Λ dai _Λpan tuutuiga aapim_Λ _Λgai ismaac_Λd_Λ coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ. ³² Isapiasoimaasi ivuaada aapim_Λ otoma _Λpan _Λsi g_Λp_Λi_Λr_Λ v_{ΛΛ}t_Λcamu aapim_Λ g_Λn_{ΛΛ}qui aaduñicar_Λ.

³³ S_{ΛΛ}lic_Λd_Λ _Λrsoimaasi ivuaadami aapim_Λ. Aapim_Λ gia maic_{ΛΛ}gac_Λr_Λ vuvaquimu baiyoma iimimu aapim_Λ m_{ΛΛ}ca siaaco oidaga _ΛDiaavora. ³⁴ Casc_Λd_Λ ootosamu aan_Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ dai oodami sastuduacami, dai maataatuldiamami. D_Λmos aapim_Λ coodamu _{ΛΛ}moco dai aa curusiaba siisam_Λ dai aa g_Λv_Λarsam_Λ quiquiuup_Λr_Λ, dai aa soimaa taatatuld_Λamu aali quiqui_Λr_Λ. ³⁵ Dai poduucai aapim_Λ g_Λp_Λi_Λr_Λ v_{ΛΛ}t_Λcamu v_{ΛΛ}si g_Λoc_{ΛΛ} tuutiacamica_Λd_Λ ismaac_Λd_Λ g_Λncooditu. Aid_Λsi abiaad_Λr_Λ g_Λmuaatu Aveelicar_Λ c_{ΛΛ} tuigac_Λd_Λ asta aid_Λsi g_Λmuaatu Zacariasi Berequias_Λ marad_Λ _Λgai ismaac_Λd_Λ muaa _Λgai _Λg_{ΛΛ} quiquupai vuid_Λr_Λ _Λaltar

abaana. ³⁶ Ismaacada gnaagidi aanarvaavoi. Aapima sivi oidacami gapirra vaaacamu vaasi gomaasicada.

³⁷ Aapima Jerusaleenra oidacami aapima masmaacada coodai Diusi niioquituldiadamigada ooodaicada, mosaa muiyoco imidagai ipaliditadai aanar isganampaidagi dai gannuucadacagi apan duucatacucu ampaidi gamaamara gaana uta matai maitipali aapima. ³⁸⁻³⁹ Daa aapima sivi gandagitomu aanar dai camaitiingimu aapima apamu asta siascada aiyagi istuigaco potiya aapima: “Alia siaa duutudai aatama ismaacada borimari Diusi guvucadadacada” —tatadai asusi.

24

¹ Daidaa suusi vuusai agra quiuupaigadaaindraa ajudiduu dai caimia agaitadai tai miaadara guuquiva aatama maataradamigada agai dai aagidi sai alia chigiamaasi agra quiupai. ² Taidaa suusi garaa noragi dai povartatadai:

—¿Na idimasi aapima vaasi idi? Ismaacada gnaagidi aanarvaavoi sai tomali amo odai maiviiya agai amai daama, vaasi siaa gaduunimu goovai —gartatadai asusi.

³ Amaasi iji aatama Oliivosi giidiamu dai ami daiva asusi. Mosacaasi asusi amadu aatama maataradamigada agai ami daacatadai tatai aatama itatadai:

—Aatama ipalidi pasgaraagida aapi siascada apaduña agai gomaasi ismaacada aagai aapio. ¿Duucatai maatacamu oodami iscayo divi agai aapi dai cayo ugitimu oidigi? —tatadai aatama.

⁴ Amaasi asusi povartatadai:

—Gannuucadacavurai vai tomali amaadutai maitanvupuiirumadaña. ⁵ Muidutai dadia agai daidi caitiadamu agai: “Aanar anarCristo”, dai muidutai vupuiirumadadamu agai. ⁶ Cajiomacamu aoodami muiyapara cocodi, dai aa cayo gancocoda aara, maitavar duduaadicuda gomaasi apaduña agai aara, damos maiquia aayi cuugarara tasara. ⁷ Amo davaaariara oidacami cocuadamu amai davaaariara oidacami dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga dai alia cavami gigivucudamu aamapacara gooidigi. ⁸ Vaasi gomaasicada utudama gaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

⁹ Dai amaasi aoodami taagidamu avavoitudadami dudunucamira masaida gaagana dai coodana. Dai vaasi oidigi daama oidacami caadadamu giivaavoitudaitai agai. ¹⁰ Siascada aiyagi amaasi tasara muidutai

camaitiñvaavoitudada agai, dai aipaco gancadadamu dai aipaco gantatagiadamu dudunucamiara. ¹¹ Dai oidacamu mui yaatavogami ismaacada pocaitada agai saida arDiuusi ñiñiooquituldiadamigada dai vupuiirumadadamu mui oodami. ¹² Dai sallyicada oidacamu soimaasi dai cascada mui oodami camaitanoigadamu aipacoga. ¹³ Damos agai ismaacada apiagiñvaavoitudadagi siyasi uucami oidacagi oidigi daama agai gia cllagacara vuvauquimu. ¹⁴ Dai vllasi oidigara glaagadamu gocaa caidacada isducatai Diuusi soicai oodami sai cllaga gantatagitocana sipoduucai vllasi oidigi daama oidacami maatcamu. Dai amaasi gia caugitimu oidigi.

¹⁵⁻¹⁶ Tai Daniel amo Diuusi ñiñiooquituldiadamigada poduucai ooja sai divia aagai amoco ismaacada sallyicada soimaasi iduñia agai amo istumaasi agaa quiuupaigadara judidura. Siascada nlijada oodami ispomaasi apvuimi, amaasi agai ismaacada tami Judeera daraajagi glaagai isvoopiagi gigiidamu —gartatadai asuusi.

Sioora nlijadagi idi oojai glaagai ismaat caacagi. ¹⁷ Daida asuusi potatadai ara:

—Sioora vaaqui daama daacagi aid tasara aliasi glaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gavustuidaga tuucavidara, ¹⁸ dai sioora djiana ajioopadagi maitlaagai isapamu iimiagi ganquiiquiamu dai vuiyagi ganyuucusi. ¹⁹ Sial soimaa taatamu looqui ismaacada noonoacagi siara viaacagi aali siisidami, aid tasara. ²⁰ Aliasi glaagai isdaanadagi Diuusi vai maitaroomococana masiascada voopiagi, tomali maitaramo ibastaragai tasara. ²¹ Alia soima taata agai vaavoitudadami cascada. Vaamioma soimaasi gataatamu amaasi sitomali amo imidagai aidasi abiaadara Diuusi idui oidigi dai gooquira tomali amo imidagai maipomaasi gataatamu. ²² Isbai tavapi apaduñiagi gomaasi aid gia vllasi coiyantada oodami damos Diuusi maidagitomu istavapi apaduñia gomaasi agai alia oigadai ismaacada acovai vuvaitu cascada.

²³ Amaasi isamaadutai povantatadagi: “Dañi tami daja acristo”, masiara povantatadagi: “Dañi mala daja”, maitavara vaavoitudada. ²⁴ Dadia vagai yaatavogami dai pocaitiada agai saida aracristo dai pocaitiada agai saida arDiuusi ñiñiooquituldiadamigada, daida ivuaada agai naana maasi gagarducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta agai ismaacada Diuusi lagi acovai vuvaitu isistutiadagi. ²⁵ Damos aana llaquiasdara abiaadara glaagidi. ²⁶ Cascada isaagiada agai dai povantatadagi: “Dañi mala oidigana daja acristo”. Maitlaagai isiimiagi loodami daida isaagiadagi agai dai povantadai: “Dañi tami quiiyara daja”, maitlaagai isvaavoitudadagi. ²⁷ Poduucai ismaascana siascada

vΛpΛdocΛdagi oidigi poduucai ΛpΛ vΛasi oodami giññaida agai siΛascadΛ ajiagi istuigaco diviagi aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami. ²⁸ Tomasiaaco siaaco caatΛcagi baabaidi duvaligadΛ ami gΛnΛmpaidiña nuunui, poduucai Λrvaavoi ΛpΛ saidΛ pΛduuñi agai vΛasi istumaasi aagai aanΛ.

²⁹ Dai amaasi siΛascadΛ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai tasai tucapi viiya agai dai masaadai gΛiñña agai, dai sisiaavugai suuligia agai tΛvaagiaiñdΛrΛ, dai vΛasi istumaasi oidaga tΛvaagiΛrΛ givivucudamu. ³⁰ Dai amaasi tΛagimu oodami tΛvaagiΛrΛ Λmo istumaasi dai poduucai maatΛmu iscadivia aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami dai vΛasi oidigi daama oidacami suaanΛda agai daidΛ giñtΛagimu Λgai istΛvaagiaiñdΛrΛ imΛdamu aanΛ icomai saagidaiñdΛrΛ guvucadagaicΛdΛ dai Diuusi dadadaquigadΛ Λmadu. ³¹ Dai ootosamu aanΛ giñtΛaañicarΛ vai Λgai cavami iivana trompeetacΛdΛ dai poduucai Λmpaida aagai vΛasi Λoodami ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaitu vΛasi oidigiaiñdΛrΛ dai vΛasi tΛvaagiaiñdΛrΛ.

³² MaatΛvurai aapimΛ idi ñiooqui ismaacΛdΛ gΛnaagidia iñagai aanΛ aagaitai Λiigosi. SiΛascadΛ momiacagi iigosi mamaradΛ dai iipoidagi aagadΛ poduucai camaatΛca iscamiaadimi taaco. ³³ Poduucai ΛpΛ mΛsiΛascadΛ nΛijadagi iscasi pΛvuidagi gomaasi ismaacΛdΛ caagidi aanΛ camaatΛca iscayoga ugidagai oidigi. ³⁴ IsmaacΛdΛ gΛnaagidi aanΛ Λrvaavoi sai gomaasi pΛduñia agai maiquiaa ugitΛcai oodami sivi oidacami. ³⁵ TΛvaagi dai dΛvΛΛrai ugitimu dΛmos giññiooqui maiugitimu.

³⁶ DΛmos tomali Λmaadutai maimaatΛ siΛascadΛ tomali siu duucu tomali Diuusi tΛtΛaañicarudΛ tΛvaagiΛrΛ daraajatai maimaatΛ, tomali aanΛ Diuusi maradΛcatai. MosΛΛgi gΛrooga Diuusi Λgai dai maatΛ.

³⁷ Poduucai isduucai pΛpΛdui aidΛsi oidacatadai ΛNoé poduucai pΛpΛduuñimu ΛpΛ siΛascadΛ cadivia iñagada aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami. ³⁸ ΛΛqui aidΛsi maiquiaa cavami duudu dai maiquiaa gΛiñña oidigi suudagicΛdΛ Λoodami gacuaadana dai gayΛdana dai cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gΛnmaamara ooqui mΛsai ooñtaiña asta aidΛ uucami sivaa ΛNoé gΛvaarcugΛrΛ. ³⁹ Sai moduu maimai Λgai asta aidΛsi caduuquimi tai vΛasi Λoodami coi. Poduucai pΛpΛduuñimu ΛpΛ siΛascadΛ divia aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami. ⁴⁰ Dai amaasi gooca cΛcΛΛli oidigana daraajamu siDiuusi vaidacaimu Λmoco dai ΛgΛmai viaamu. ⁴¹ Dai gooca ooqui gatuaadamu siDiuusi vaidacaimu Λmoco dai ΛgΛmai viaamu.

⁴² VΛΛSCARΛ gΛaagai isbaigΛduca aapimΛ maimaatΛcatai tomali siuu duucu divia aagai ΛTΛaanΛdami. ⁴³ DΛmos cΛΛga maatΛ aapimΛ sai isΛmo oodami maatΛcagi siuu duucu ami quidiARΛ divia agadagi ΛMO ΛSIVOGAMI maicosian tada Λgai nuucadacatai sai maivaacΛna quidiARΛ dai ΛSIdana. ⁴⁴ Poduucai ΛPΛ aapimΛ aliAsi gΛaagai mΛsbaigΛn ducagi, siuu duucu sioma maitAgitoca aapimΛ iñsidivimu aanΛ ismaacΛdΛ viaa ΛMO SΛlicami —tΛTΛdai ΛSuusi.

⁴⁵ DaidΛ ΛSuusi itΛTΛdai ΛPΛ:

—Λmoco gaaamu vΛΛSCARΛ gaagaiña Λmoco ΛΛgidaracami dai saituduacami saidΛ ARTΛaanΛdamigadΛcana pipiooñigadΛ dai bibidiña siuu duucu gΛaagadagi. ⁴⁶ BaigΛΛliadamu ΛTΛaanΛdami ismaacΛdΛ iducagi vΛΛsi cΛΛga siuu duucu diviagi ΛaamudΛ. ⁴⁷ SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi saidΛ ΛaamudΛ tΛaanΛdami duucai viituldamu vΛΛsi istumaasi viaacagi. ⁴⁸ DΛmos siΛpiooñi ismaacΛdΛ tΛaanΛdami duucai viaagi ΛaamudΛ maicΛΛga tuigacagi dai povΛΛldagi siΛaamudΛ maiotoma divia aagai ⁴⁹ dai gΛaagacai soivuaadagi Λgaa pipiooñi dai Λgai gacuaadagi dai gayΛΛdagi dai navamuagi aa navacoidadΛ ΛΛmadu. ⁵⁰ Dai poduucai ΛaamudΛ diviagi siuu duucu ΛpiooñigadΛ sioma mainΛnΛracagi dai siuu duucu Λgai maimaatΛcagi. ⁵¹ Dai sΛΛlicΛdΛ soima taatatuldamu Λgai daidΛ iduufñimu ΛgaicΛdΛ isducatai ΛPΛvueeyi ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ aagai ΛMO istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. Amaasi susuaaquimu Λgai dai aliΛ soimaasi taata agai.

25

¹ Isducatai ΛPΛ vueeyi siΛΛscadΛ Diuusi soicΛdagi oodami sai cΛΛga gANTΛgitocana ARΛpan ducami istumaasi idui baivustaama aali tΛTΛΛji ismaacΛdΛ iimi agaitadai ΛMO cunataragiamu dai bΛΛ iimΛi gANCuucudacaru. Dai Λgai ajia agai ΛNOOVIO ΛmapΛCARΛ. ² Dai taamatai Λgai maicΛΛga gANTΛgito dai taamatai Λgai aliΛ cΛΛga gANTΛgito. ³ Λgai ismaacΛdΛ maicΛΛga gANTΛgito maibΛcai asaiti istucΛdΛ suusudadagi gANCuucudacaru siuu duucu caugitiagi asaitigadΛ Λcuucudacarui. ⁴ Dai Λgai ismaacΛdΛ cΛΛga gANTΛgito Λgai gia bΛcai asaiti istucΛdΛ suusudadagi gANCuucudacaru. ⁵ DaidΛ ΛNOOVIO camaiotoma divia sai cavΛΛscatai sΛΛlicΛdΛ coocosimu dai coocoi. ⁶ Sai caΛran tucARΛ sibΛ iñña istumaasi saidΛ icaiti: “CasibΛdARΛ imΛi lienΛ ΛNOOVIO, mΛcAVAR vuidARΛ aji”, ascaiti. ⁷ Tai vΛΛscatai Λaali tΛTΛΛji vaapañi dai baidui gANCuucudacaru. ⁸ DaidΛ Λtaama ismaacΛdΛ maicΛΛga gANTΛgito itΛTΛdai Λgaa

ismaacada caga gantatagito: “Garcuucudacaru cayoga tuu garmaacavurai laalachi asaiti”, astatadai. ⁹ Sai aa noragi agai ismaacada caga gantatagito daida itatadai: “Chu, aidia gia maitarajia goovai dai tomali aapima lapa. Baiyoma avar iimi aapima maa ca siaaco gagaagarai dai savada aapima ganvataran”, astatadai. ¹⁰ Dai aidasi utudama maa ca gasavadamu agai asaiti sai aayi anoovio. Dai aali tatallji ismaacada caga gantatagito vaapa anoovio amadu ami cunataragiara, dai cuu acupparagai. ¹¹ Sai gooquilara dada agaa aali tatallji daida icaiti: “Caliodami, caliodami garcupioquidani”, astatadai. ¹² Sai agai aa noragi daida itatadai: “Maitanmaata”, astatadai agai —tatadai asusi.

¹³ Taidan asusi povartatadai aatama mamaatardami:

—Cascada baigavar ganduca aapima maitamaata siascada tomali siuu duucu divia inagai aan ismaacada via amo samicami.

¹⁴ Siascada Diusi soicadagi oodami sai caga gantagiticana gomaasi lapan ducai isduucai idui amo calli ismaacada imia agaitadai amai davarriamu dai vai gapipiooniga dai maa tumiinsi.

¹⁵ Amoco maa agai taama mil piisu, dai agamai goo mil, dai agamai amo mil. Lapagadaga sioma saituduga cascada vaamioma mui maa agai tumiinsi daida agaa sioma maisatuduga cascada vaamioma chiichiqui maa agai tumiinsi. Dai ii agai amai davarriamu. ¹⁶ Apioonigada ismaacada viaacatadai taama mil piisu gamaita lapa taama mil piisu atumiinsicada. ¹⁷ Poduucalapa agamai ismaacada viaacatadai goo mil gamaita lapa goo mil. ¹⁸ Tai agai ismaacada viaacatadai amo mil ii dai asto atumiinsigada gaaamu davarrai uta.

¹⁹ Tavapicada apamu divia laamuda dai vai agai gapipiooniga dai maataca aagai sallaqui gamaita amadutai. ²⁰ Lapaga divia agai ismaacada viaacatadai taama mil piisi dai tagi atumiinsi ismaacada gamaita daida itatadai: “Ginaamu, aapi ginmaa taama mil piisu dai tami daja lapa taama mil piisu ismaacada gamaita aan”, astatadai. ²¹ Taidan laamuda itatadai: “Cagaduava, aapi lamo cal piooni cacaga idui aapi laachicada sivi gia gamaaquimu aan galpioma. Miaadi dai baigalliada aan ginlamadu”, astatadai. ²² Tai gooquilara ami divia apioonigada ismaacada viaacatadai goo mil piisu daida itatadai: “Ginaamu ginmaa aapi goo mil piisu dai tami daja lapa goo mil ismaacada gamaita aan”, astatadai. ²³ Taidan laamuda itatadai: “Cagaduava, aapi apalamo cal piooni cacaga idui aapi laachicada sivi gia gamaaquimu aan galpioma. Miaadi dai baigalliada ginlamadu”, astatadai.

24 Tai gooqui Λ Γ Λ ami divia Λ Γ Λ mai piooñigada ismaac Λ Δ Λ viaacatada Λ mo mil piisu, Λ gai it Λ Δ ada Λ g Λ amu: “Giñaamu c Λ Λ maat Λ aan Λ sialia oomaliga aapi dai aa g Λ situldiña pai aapi mosvuudana yoovisicami dai maita aata vueeyi aapi dai v Λ ascara Λ vuuyi tumiñsi. 25 Cascada g Λ Λ Λ bañi aan Λ dai ii dai asto g Λ tumiñsiga d Λ v Λ Λ rai uta dai tami daja”, ast Λ Δ ada Λ . 26 Taida Λ amuda Λ aa noragi daida it Λ Δ ada Λ : “Aapi Λ Γ Λ mo piooñi maic Λ Λ tuigacami dai par Λ gami camaatacatada Λ aapi isaa giñasituldi dai iñsaana Λ mosvuuyi yoovisicami dai ismaita aata vueeyi aan Λ dai v Λ ascara Λ vuuyi tumiñsi. 27 Cascada sib Λ aco gamaaquimudai aapi gotumiñsi masiaaco maitatuldamudai simuiyoma vuimudai aan Λ diviacai”, ast Λ Δ ada Λ Λ amuda Λ . 28 Daida it Λ Δ ada Λ Λ gai Λ gaa ismaac Λ Δ Λ ami guucacatada Λ : “Baivurai gotumiñsi dai maaca Λ gai ismaac Λ Δ Λ viaa baivustaama mil”, ast Λ Δ ada Λ Λ amuda Λ . 29 “Tomasioora c Λ Λ ga aata vueeyi istucuda Λ Diuusi g Λ roidi vaamioma viaaca aagai. Dai siora maic Λ Λ ga aata vueeyi istucada Λ viaa, Λ gai gia ootoma maiviaaca agai. 30 Dai idi giñpiooñiga maic Λ Λ tuigacada Λ vuusaidavurai quidigamu dai poduucai Λ Λ Λ Diuusi ootosamu v Λ asi Λ soimasi ivuaadami m Λ aca siaaco oidacagi Λ Diaavora sisuaanadamu Λ gai dai alia soimaasi taata agai”, asc Λ iti Λ amuda Λ .

31 Si Λ ascada Λ divia aan Λ ismaacada Λ viaa mo s Λ alicami v Λ asi giñt Λ aañicar Λ Λ madu daida arra Λ icamu aan Λ amaasi. Diuusi giñdaasamu bait Λ c Λ aacami sit Λ aanadamu aan Λ v Λ asi oodami oidigi daama oidacami. 32-33 Dai v Λ asi oidacami g Λ Λ mpaidamu giñabaana dai Λ covai vuvaidamu aan Λ Λ vaavoitudadami dai s Λ alisapada Γ Λ daraasamu dai Λ soimaasi ivuaadami oogisapada Γ Λ poduucai isduucai Λ mo pastuuru judid Λ Λ covai vuvaidiña cañiiru sisiivatu saagidaiñda Γ Λ . 34 Amaasi aan Λ ismaacada Λ Λ ra Λ aagidamu ismaacada Λ s Λ alisa pada Γ Λ daraaja: “Aapima ismaacada Λ Diuusi g Λ rooga c Λ agacara Λ naidi giñ Λ madu daraajamu dai aan Λ g Λ nmaaquimu s Λ alicami isaapima giñ Λ madu t Λ aanadagi. Aidasi abiaada Γ Λ idui Diuusi oidigi aagai sai aapima gataanada agai aan Λ iñ Λ madu. 35 Biuugimu aan Λ m Λ taida imbi. Tonomu aan Λ m Λ taida iñvasiibi suudagi. Aan Λ aim Λ raitada Λ mai aapima maitiñmaatacatada Λ dai v Λ ascara Λ giñmaa aapima oigaragai isg Λ nquiiya Γ Λ tiñuuliña aan Λ . 36 Dai camaviaacatada Λ aan Λ yuucusi m Λ tai aapima giñmaa yuucusi, dai coococatada Λ aan Λ m Λ tai aapima giñdadiji, dai maisapicatada Λ aan Λ m Λ tai aapima giñdadiji Λ Λ Λ ”, pov Λ nt Λ aaadamu aan Λ . 37 Amaasi Λ vaavoitudadami giñaa noragidamu dai povai iñt Λ adamu: “¿T Λ aanadami, v Λ quida g Λ Λ idi aatama isbiuugimucatada Λ aapi siaatama

g_Λbii? ¿V_Λquid_Λ g_ΛΛidi aat_Λma istonomucatadai aapi
 siaat_Λma g_Λvasiibi suudagi? ³⁸ ¿V_Λquid_Λ daivusai
 aapi siaat_Λma mait_Λmaat_Λcatadai dai v_Λascara g_Λmaa
 oigaragai isgarquiiy_Λra coi aapi? ¿V_Λquid_Λ g_ΛΛidi aat_Λma
 ismaiyuucusu aapi dai g_Λmaa yuucusi? ³⁹ ¿V_Λquid_Λ
 coococatadai aapi dai v_Λquid_Λ maisapicatadai aapi sig_Λdadiji
 aat_Λma?” Povai iñtat_Λadamu _Λv_Λavoitudadami. ⁴⁰ Dai aan_Λ
 aa noragidamu daid_Λ it_Λadamu: “Ismaac_Λda g_Λnaadidi
 aan_Λ _Λrvaavoi tomastumaasi c_Λagaducami ismaac_Λda
 aapim_Λ giñaaduñi g_Λnvuiididiña aipacoga g_Λnsocaitai
 ducami isgomaasi iduuiñimudai aapim_Λ aan imv_Λatar_Λ”,
 pov_Λnt_Λadamu aan_Λ.

⁴¹ Amaasi aan_Λ g_ΛΛ raí, it_Λadamu _Λgai ismaac_Λda
 giñoogisa pad_Λra guuca: “Im_Λdavurai aapim_Λ tabiaad_Λra
 Diuusi maic_Λagac_Λra g_Λnn_Λidi aapim_Λ, iim_Λdavurai siaaco
 tomastuigaco m_ΛΛcana taí, m_ΛΛca siaaco baidui Diuusi
_ΛDiaavora v_Λatar_Λ dai _ΛDiaavora tat_Λaañicarud_Λ v_Λatar_Λ:
⁴² Biuugimu aan_Λ m_Λtai maitiñbii, tonomu aan_Λ m_Λtai

maitiñvasiibi suudagi, ⁴³ dai g_Λndiviji aan_Λ maiaapim_Λ
 maitiñmaat_Λcatadai dai cas_Λc_Λda maitiñmaa oigaragai
 isganquiiy_Λra giñuuliña aan_Λ. Dai maiyuucusucatadai aan_Λ
 m_Λtai maitiñoi yuucusi, coococatadai aan_Λ m_Λtai maitiñdadiji,
 maisapicatadai aan_Λ m_Λtai maitiñdadiji”, pot_Λadamu aan_Λ.

⁴⁴ Amaasi _Λgai povaiñtat_Λadamu: “T_Λaan_Λdami, ¿v_Λquid_Λ
 biuugimu aapi, dai tonomu, dai g_Λrdiviji, dai maiyuucusu,
 dai coco, dai maisapicatadai simait_Λ soi aat_Λma?”
 povaiñtat_Λadamu _Λgai. ⁴⁵ Siaan_Λ g_ΛΛ raí aa noragidamu
 daid_Λ it_Λadamu: “Ismaac_Λda g_Λnaagidi aan_Λ _Λrvaavoi
 tomastumaasi c_Λagaducami ismaac_Λda maitidui aapim_Λ
 govaavoitudadami v_Λatar_Λ tomasi maisi g_Λaagai goovai
 gomaasi maitidui aapim_Λ aan_Λ giñv_Λatar_Λ”, pot_Λadamu
 aan_Λ.

⁴⁶ Daid_Λ _Λsoimaasi ivuaadami iimia _Λgai siaaco
 tomastuigaco Diuusi soimaasi taatamituldiadamu daid_Λ
_Λc_Λga t_Λgitocami iimia _Λgai t_Λv_Λagiamu siaaco oidacamu
 Diuusi _Λmadu tomastuigaco —tat_Λdai _ΛSuusi.

26

1 Aid_Λsi canaato aa _ΛSuusi v_Λasi gomaasi, _Λgai pov_Λrt_Λdai
 aat_Λma mamaat_Λdami:

2—C_ΛΛ maata aapim_Λ sigoo tasaic_Λda aiya _Λgai _Λsiaa duuda-
 gai ismaac_Λda pascua t_Λagidu, siamaasi giñb_Λimu _Λoodami
 dai m_ΛΛca iñtat_Λgidamu m_Λsaid_Λ giñsiisana curusiaba poduu-
 cai iñmuaamu aan_Λ ismaac_Λda viaa _Λmo s_Λlicami —g_Λrt_Λdai
_Λgai.

³ Amaasi Λ bait Λ guucacamigad Λ Λ papaaligad Λ Λ judidíu daid Λ Λ mamaat Λ tuldiadami Diuusi Σ Λ Λ licamigad Λ Λ Λ madu Λ pipiscaligad Λ Λ judidíu Caifási quiidiana tuisicana g Λ Λ Λ mpagi. Λ gai Λ r Λ bait Λ c Λ aacamigad Λ catadai papaaligad Λ Λ judidíu. ⁴ Dai \vee Λ Λ scatai Λ gai g Λ naatagi isducatai yaatagidagi Λ Suusi dai b Λ jiagi dai muaagi. ⁵ Daid Λ icaiti:

—Baiyoma n Λ n Λ raca aat Λ m Λ vai dai \vee uñiagi gosiaa duudagai tataida baiya aat Λ m Λ vai mait Λ r \vee ui baacoagi oodami —asc Λ it Λ i.

⁶ Vaid Λ Λ Suusi Betaani Λ r Λ daacatadai Simuñi quiidí Λ r Λ . Λ Simuñi Λ Λ quioma viaacatadai Λ mo coocodagai ismaac Λ d Λ duvaldi gatuu \vee cuga d Λ mos cadueeyi Λ gai. ⁷ Tai ami divia Λ mo ooqui dai b Λ Λ cati Λ mo tucayu alavastroc Λ d Λ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami Σ Λ Λ lic Λ d Λ nam Λ acami. Daacatadai Λ Suusi mesa abaana taid Λ Λ ooqui t Λ i Λ asaiti mood Λ r Λ . ⁸ Aid Λ si t Λ Λ aat Λ m Λ Λ Suusi mamaat Λ r \vee damigad Λ gomaasi alia baaco Λ aat Λ m Λ dai aipaco g Λ raatagidimi daid Λ icaiti:

—¿Istuisid Λ siaa doodai goovai goasaiti? ⁹ C Λ Λ ga g Λ gagaramudai goovai mui tumiñsic Λ d Λ dai Λ c Λ d Λ soiñamudai so Λ tutuigami —c Λ it Λ i aat Λ m Λ .

¹⁰ Vaid Λ Λ Suusi ca Λ istumaasi aagai aat Λ m Λ ma Λ maat Λ r \vee damigad Λ Λ gai daid Λ pov Λ r Λ t Λ dai:

—¿Tuimasi pocai n Λ idi aapim Λ idi ooqui? Gomaasi ismaac Λ d Λ giñduñi goovai Λ r Λ mo istumaasi c Λ Λ gaducami.

¹¹ So Λ tutuigami \vee Λ Λ scat Λ r Λ viaacamu aapim Λ g Λ nsaagida dai aan Λ gia maisiu \vee Λ Λ scat Λ r Λ giñn Λ ijadamu aapim Λ . ¹² Idi ooqui giñt Λ i asaiti giñmooana otoma muquia iñagai aan Λ casc Λ d Λ .

¹³ Ismaac Λ d Λ g Λ naagidi aan Λ Λ r \vee vaavoi sai tomasiaacoga siaaco gaagiadagi Diuusi ñiñiooquituldiadamigad Λ Diuusi ñiooquid Λ \vee Λ Λ si oidigi daama gaaagiadamu Λ Λ r Λ istumaasi idui idi ooqui sipoduuc Λ i \vee Λ Λ si oodami maat Λ camu —g Λ r Λ t Λ d Λ dai Λ Suusi.

¹⁴ Tai amaasi Λ Uudasi Iscaliote, Λ moco Λ baivustaama dan gooca mamaat Λ r \vee damigad Λ Λ Suusi ii dai gaaataga Λ gai Λ bait Λ guucacamigad Λ Λ papaaligad Λ Λ judidíu Λ Λ madu, ¹⁵ daid Λ it Λ t Λ dai:

—¿M Λ Λ qui giñmaquiagi tumiñsi isg Λ nt Λ agida aan Λ Λ Suusi? —ast Λ t Λ dai.

Tai Λ gai aa nam Λ qui Λ mo coobai dan baivustaama piisu plata. ¹⁶ Aid Λ abiaad Λ r Λ Λ Uudasi gaagai isducatai gat Λ Λ gidagi Λ Suusi.

¹⁷ Tai aayi Λ siaa duudagai istuigaco g Λ t Λ gitoi Λ judidíu aid Λ si Diuusi c Λ Λ gac Λ r Λ vuvaidi Ejiipituaifñ Λ r Λ . Tai aat Λ m Λ Λ Suusi

mamaatardamigada miaadara guuquiva ASuusi dai tacacai daida itatadai:

—Vaacoga ipalidi aapi tsabaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vaaara —tatadai aatama.

¹⁸ Tai agai povartatadai:

—Iimivurai maaca gagar quiquiara dai aagida acalli ismaacada caaagidi aan dai aagidavurai sai aan pocaiti sai camiaadimi masialascada giñmua aagai sai quidiara gaugia ragai aatama aan amadu aapima idi siaa duudagara cuaadagai —gartatadai ASuusi.

¹⁹ Ttai aatama mamaatardamigada agai idui isducatai garaagidi ASuusi dai baidui acuaadagai siaa duudagara vaaara. Idi siaa duudagara tagitoi judidíu aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituaiñara.

²⁰ Dai aidasi catuca mesa vuidara daacatadai ASuusi amadu aatama abavustaama dan gooca mamaatardamigada agai. ²¹ Dai gacuaadatadai aatama taida ASuusi povartatadai:

—Ismaacada ganaagidi aan arvaavoi, amaadutai aapima giñaaagida agai adudunucami sigai giñmuaamu —gartatadai agai.

²² Ttai aatama alia soigaraali dai aipaco garaagidimi dai pocaitimi aatama.

—Taanadami, aan gia cho —tatadai aatama.

²³ Taida ASuusi garaa noragi dai povartatadai:

—Ismaacada giñamadu gacueeyi agai vaa plaatara gooviava agai daida giñaaagida agai dudunucami. ²⁴ Aan ismaacada viaa amo sallaicami ivueeyi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara dmos sial soimaa taatamu gocalli ismaacada giñaaagida agai sioma arcallaicamudai gocalli vaaara ismaivuusaimudai tami oidigi daama —gartatadai ASuusi.

²⁵ Amaasi ñioo Uudasi ismaacada gatagida agaitadai ASuusi daida itatadai agai ASuusi:

—Giñmamaatatuldiadamiga, aan gia cho —tatadai agai.

Taida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Aja aapiapa —tatadai ASuusi.

²⁶ Dai aidasi gacuaadatadai aatama, taida ASuusi bai paana dai gamamagi dai saasarai dai garmaa aatama maataardami daida povartatadai:

—Ugavurai. Idi argiñtuucuga —gartatadai ASuusi.

²⁷ Dai bai ara amo vaasu uvvasi varagada dai gamamada-cai garmaa ara daida povartatadai:

—Iivurai idi vaascatai aapima. ²⁸ Idi arapan ducami giñara ismaacada aastia agai muucuai aan sipoduucai gaoigaldamu soimaascamigada, tomasioora sioora vaavoi-tudagi. Inisialscada muquiaagi vai aastia giñara aida

abiaad_ΛΛ_Λ g_Λaa_Λgamu goñiooqui utudui ismaac_ΛΛ_Λ gaaagidi isduucatai gaoig_Λldi soimascami dai c_ΛΛgac_ΛΛ_Λ vuvaquiagi. ²⁹ Dai aan_Λ ang_Λnaagidi ansai camaiy_ΛΛ_Λda iñagai aan_Λ uuvasi varagad_Λ asta iñsia_ΛΛscad_Λ iiyagi utudui aapim_Λ g_ΛΛΛ_Λmadu m_ΛΛca siaaco gata_Λaan_Λi g_Λrooga Diuusi —g_Λrt_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³⁰ Dai can_ΛΛ_Λcai _Λmo Diuusi n_Λidad_Λ siaa duutudaitai Diuusi, iji aat_Λm_Λ Oliivosi giidiamu. ³¹ Taid_Λ _ΛSuusi pov_Λrt_ΛΛ_Λdai:

—V_ΛΛscatai aapim_Λ voopoimu dai _ΛΛgi giñdagitomu sivi tucar_Λ, pocaiti Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ: “Dagitomu aan_Λ isg_Λmuaatudamu pasturu sicañiirugad_Λ aipaco iimimu”, caiti Diuusi ñiooquid_ΛΓ_Λ. ³² D_Λmos sia_ΛΛscad_Λ _Λpamu duaaca aan_Λ _ΛΛp_Λga aimu aan_Λ Galilee_ΛΓ_Λ isaapim_Λ —g_Λrt_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³³ Taid_Λ _ΛPiiduru aa noragi daid_Λ it_ΛΛ_Λdai:

—Tomasi v_ΛΛscatai gogaa voopiagi dai _ΛΛgi g_Λdagituagi aan_Λ gia mai_ΛΛgi g_Λdagituagi —t_ΛΛ_Λdai _ΛPiiduru.

³⁴ Taid_Λ _ΛSuusi it_ΛΛ_Λdai:

—Ismaac_ΛΛ_Λ g_Λaa_Λgidi aan_Λ _Λrvaavoi sai sivi tucar_Λ maiquiaa cuujuicai tacucu aapi vaicojo pot_Λiya agai pasai maitiñmaat_Λ —t_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³⁵ Taid_Λ _ΛPiiduru it_ΛΛ_Λdai:

—Tomañsi aapi g_ΛΛ_Λmadu muu maitanpot_Λiyaagi iñsmait_Λmaat_Λ —t_ΛΛ_Λdai _ΛPiiduru.

T_Λtai v_ΛΛscatai aat_Λm_Λ pot_Λi _ΛΛp_Λ.

³⁶ Dai amaasi aayi _ΛSuusi _ΛΛ_Λmadu aat_Λm_Λ ma_Λmaat_Λrdamigad_Λ _Λgai _Λmap_Λc_ΛΛ_Λ siaaco Getasemani t_ΛΛgidu taid_Λ _ΛSuusi pov_Λrt_ΛΛ_Λdai:

—Tamiav_Λr daraaja naida aan_Λ m_ΛΛca gamamadagi —g_Λrt_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

³⁷ Dai vaidacai _ΛPiiduru _ΛΛ_Λmadu _Λgocca Sevedeo maamarad_Λ dai alia_Λ soig_ΛΛlidi dai camost_Λgitocan tada isdadiagi _Λt_ΛΛaan_Λdami dai b_ΛΛquiagi. ³⁸ Daid_Λ it_ΛΛ_Λdai:

—Camuquiadan tada aan_Λ soigiñ_Λlidityai. Tanasiav_Λr vii aapim_Λ d_Λmos maitav_Λr coocosi —t_ΛΛ_Λdai.

³⁹ Dai bait_Λquioma ii dai cupulia voi d_Λv_ΛΛrapi dai daan_Λi Diuusi dai pot_ΛΛ_Λdai:

—Giñoo_Λca isbaigaca ismaisii soimaa taata aan_Λ d_Λmos vai mait_ΛΛp_Λ duuna istumaasi aan_Λ ip_Λlidi mos_Λcaasi istumaasi aapi ip_Λldagi —ast_ΛΛ_Λdai _ΛSuusi.

⁴⁰ Dai amaasi _Λpamu ii _Λgai m_ΛΛca siaaco daraajatadai _Λmamaat_Λrdamigad_Λ vai _Λgai coococ_Λcatadai, daid_Λ pot_ΛΛ_Λdai _Λgai _ΛPiiduru:

—¿Maitap_Λs istui isn_Λaa_Λgagi tomasi _Λmo oora aan_Λ giñ_ΛΛ_Λmadu? ⁴¹ Maitav_Λr coocosi dai gamamadada vai maisoimaasi g_Λnduiñtuldana _ΛDiaavora. Aapim_Λ iduñia

Alidi istumaasi Diuusi ipalidi dai vΛascara maiquiaa cΛaga vaavoitudai cascada maitvueeyi —astatadai.

⁴² Dai imacai gamamagi ΛSuusi apamu dai poduucai gamamagi:

—Giñooa ismaibaigacagi ismaisoima taata ana isducatai cabaidui aatama aidΛ gia apaduuna isducatai aapi ipaliadagi —asduucai gamamadai.

⁴³ Dai otoma apamu ii siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai apamu cocosacatadai alia cocosimucataidai agai mossusuligai vuupuidΛ. ⁴⁴ Dai dagito agai dai imacai gamamagi apamu agai vaa ñiooquicada. ⁴⁵ Amaasi apamu ii agai siaaco daraajatadai amamaatardamigada daidΛ itatadai:

—Siviavar gia cocosi daidΛ ganiibasta. Casiat aayi masiuu duucu giñtagida agai ana ismaacada viaa amo sallicami. Giñtagida maagai soimaasi ivuaadami. ⁴⁶ Vaapaigivurai. Tiimada. Casia boodara imai ismaacada giñtagida agai —astatadai ΛSuusi.

⁴⁷ Dai quiaa ñioocaitadai ΛSuusi tai ami divia AUdasi. Agai ramoco graduñi aatama baivustaama dan gooca mamaatardamigada ΛSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamaastai dai uusi. Agai rojootosadacatadai abaitaguucacamigada papaaligada judidiu dai pipiscaligada judidiu. ⁴⁸ Udasi ismaacada gatagida agaitadai ΛSuusi casi itatadai lloquioma agai oodami:

—Ismaacada usupiga ana agiava agai varai bai —tatadai AUdasi.

⁴⁹ Amaasi miaadara calquiva agai ΛSuusi daidΛ itatadai:

—Baiga giñmamaatatuldiadamiga —tatadai AUdasi.

Dai usupi.

⁵⁰ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—¿Giñaduñi patuma duñia agai dai divia? —tatadai agai.

Amaasi miaadara guuquiva oodami dai bai ΛSuusi.

⁵¹ Amaasi maadutai ismaacada ami guucacatadai Suusi amadu vuusaitu gacusiru dai iquita amo naacada abaitacacacami papaali pioñigada. ⁵² TaidΛ ΛSuusi itatadai:

—Gacuvieritagara icasa gacusiru. Vascatai siora gacocoadagi cusiruicada cusiruicada coimu agai. ⁵³ ¿Maitapas maata aapi iñsaana istutuidi istaañiagi giñooa amo soñi vai agai cΛaga istutuidi isgiñootosdagi mui mil gasandaaruga tvaagiaiñdara? ⁵⁴ Isagai giñootosdagi aidΛ gia camaitapaduñia go ismaacada aagai Diuusi ñiooquidara —tatadai ΛSuusi.

⁵⁵ Amaasi ΛSuusi itatadai oodami:

—¿Tuimasi dada aapim Δ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimasi giñb $\Delta\Delta$ quia agai ducami siaan Δ Δ ramo Δ asivogamicagi? V $\Delta\Delta$ s tasai g Δ nsaagida daacana aan Δ Δ g $\Delta\Delta$ quiuupaigad Δ judidíu dai g Δ nmamaat Δ tuldiña Diuusi ñiooquid Δ m Δ tai tomali Δ mo imidagai maimaisapicami giñb Δ i. ⁵⁶ Dai v $\Delta\Delta$ si gomaasi idui aapim Δ vaid Δ Δ p Δ aduuna isducatai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad Δ Diuusi ñiooquid Δ ra —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

T Δ tai v $\Delta\Delta$ scatai aat Δ m Δ mamaat Δ rdamigad Δ voopoi dai Δ agi viaa Δ Suusi.

⁵⁷ Tai Δ gai ismaac Δ d Δ b Δ i Δ Suusi b $\Delta\Delta$ c Δ i m $\Delta\Delta$ c Δ siaaco daacatadai Δ Caifási. Δ gai Δ rbait Δ c Δ aacamigad Δ papaaligad Δ Δ judidíu. Ami casi g Δ n Δ mpaidacatadai Δ mamaat Δ tuldiadami Diuusi s $\Delta\Delta$ licamigad Δ Δ madu Δ pipiscaligad Δ Δ judidíu. ⁵⁸ Vaid Δ Δ Piiduru mosm $\Delta\Delta$ casd Δ ra oiditadai Δ g $\Delta\Delta$ bait Δ c Δ aacamigad Δ papaaligad Δ Δ judidíu tuisiquigad Δ ra ucami dai amaasi vaa dai daiva Δ sandaaru Δ madu dai n Δ ijada aagai istumaasi iduñia Δ gai Δ Suusic Δ d Δ .

⁵⁹ Taid Δ Δ t Δ aan Δ damigad Δ Δ papaali Δ madu Δ pipiscali v $\Delta\Delta$ scatai Δ vaamioma t Δ aan Δ damigad Δ uusi dadag Δ c Δ d Δ dudunucami Δ judidíu gaagai Δ mo istumaasi istuc Δ d Δ g Δ pi Δ ra vaaajagi tomasi mait Δ rvaavoi dai poduuc Δ i gataañia Δ gai muaaragai. ⁶⁰ Dai v $\Delta\Delta$ scar Δ mait $\Delta\Delta$ tomali Δ mo istumaasi istuc Δ d Δ g Δ pi Δ ra vaaajagi tomasi muidutai dada dai yaatag Δ i. Dai cuugat Δ ra dada gooca n Δ ijadami yaatavogami ⁶¹ daid Δ icaiti:

—Goc $\Delta\Delta$ li icaiti: “Aan Δ istutuidi isdaitudagi Δ g $\Delta\Delta$ quiuupai dai vaica tasaic Δ d Δ Δ pamu vañigidagi”, caiti goc $\Delta\Delta$ li —asc Δ aiti gon Δ ijadami.

⁶² Amaasi Δ bait Δ c Δ aacamigad Δ Δ papaali judidíu c Δ quiva daid Δ it Δ t Δ dai Δ Suusi:

—¿Maitap Δ s gaaa noragida Δ gai tomali Δ mo istumaasi? ¿Tu-maasi goovai ismaac Δ d Δ aagai goovai g Δ vui? —ast Δ t Δ dai.

⁶³ Taid Δ Δ Suusi maiñioocacai vii. Taid Δ Δ bait Δ c Δ aacamigad Δ Δ papaali judidíu it Δ t Δ dai:

—Aan Δ ang Δ aagidi p Δ said Δ g Δ raagidana Diuusi vuitapi ismaac Δ d Δ tomastuigaco oidaga p Δ sabai aapi Δ r Δ Cristo Diuusi marad Δ si $\Delta\Delta$ p Δ cho —ast Δ t Δ dai.

⁶⁴ Taid Δ Δ Suusi it Δ t Δ dai:

— Δ j Δ Diuusi marad Δ ana poduuc Δ i isducatai aagai aapi. Dai aapim Δ giñt $\Delta\Delta$ gimu aan Δ ismaac Δ d Δ viaa Δ mo s $\Delta\Delta$ licami siDiuusi s $\Delta\Delta$ lisa pad Δ ra daacamu aan Δ dai giñt $\Delta\Delta$ gimu aapim Δ si $\Delta\Delta$ scad Δ t Δ vaagiaiñd Δ ra im Δ da aan Δ icomai saagida —ast Δ t Δ dai Δ Suusi.

⁶⁵ Taid_Λ Δbait_Λ C_ΛΛaacamigad_Λ papaali judidíu saasarai g_Λyucusi. Ali_Λ baamu Δgai ca_Λcatai istumaasi aagai ΔSuusi. Daid_Λ it_ΛΔdai Δbait_Λ C_ΛΛaacami:

—Goc_ΛΛli pol_Λlidi is_ΔrDiuusi marad_Λ di. Dai vui ñioocai Diuusi camait_Δgito aat_ΔΔ vaamioma n_Δijadami. Aapim_Λ caca_Λ isducatai vui ñioocai goovai Diuusi. ⁶⁶ ¿T_Δtuma duuna goc_ΛΛlic_ΔΔ? —ast_ΛΔdai.

Tai Δgai it_ΛΔdai:

—G_Δpi_Δr_Δ caat_Δcamia va goovai gataañivurai muaaragai —ast_ΛΔdai.

⁶⁷ Daid_Λ Δoodami sisividimi ΔSuusi vuivasad_Λ dai capi-acarai. Dai aa vuivasana capiacarai. ⁶⁸ Daid_Λ it_ΛΔdai:

—Aapi pol_Λlidi isDiuusi g_Δmaa Δmo s_ΔΛlicami. Maat_Δñi toor_Δ g_ΔΛg_Δ —ast_ΛΔdai.

⁶⁹ Vaid_Λ ΔPiiduru maigovai tuisicana daacatadai tai Δmo cusñiirugad_Λ Δbait_Λ C_ΛΛaacamigad_Λ Δpapaali ami divia daid_Λ it_ΛΔdai Δgai ΔPiiduru:

—Aapiapa Δp_Δr_Δ Δmadu aim_Δraiña ΔSuusi Galilee_Δr_Δ oida-cami —ast_ΛΔdai Δcusñiiru.

⁷⁰ D_Δmos ΔPiiduru yaatagi daid_Λ it_ΛΔdai:

—Maitan maat_Λ aan_Λ p_Δsioor_Δ aagai aapi —ast_ΛΔdai.

⁷¹ ΔPiiduru cavuusaimi maigo quidigamu, tai Δp_Δr_Δ Δmai Δgai vaa cusñiirugad_Λ t_ΔΔ ΔPiiduru Δp_Δr_Δ daid_Λ it_ΛΔdai is-maac_ΔΔ ami daraajatadai:

—Goc_ΛΛli Δp_Δr_Δ Δmadu aim_Δraiña ΔSuusi Nasareet_Δr_Δ oida-cami —ast_ΛΔdai Δali t_Δji.

⁷² D_Δmos ΔPiiduru Δpamu yaatagi daid_Λ it_ΛΔdai:

—Maat_Λ Diuusi ismaimaat_Λ aan_Λ goc_ΛΛli —ast_ΛΔdai ΔPiiduru.

⁷³ Dai laachic_ΔΔ Δgai ismaac_ΔΔ ami daraajatadai abaana guuquiva ΔPiiduru daid_Λ it_ΛΔdai:

—S_ΔΛlic_ΔΔ aapiap_Δ Δr_Δmoco ΔSuusi mamaat_Δrdamigad_Λ Δp_Δr_Δ. Asta Δpamaasi ñioocai aapi ΔSuusi —ast_ΛΔdai.

⁷⁴ Vaid_Λ ΔPiiduru galñaasi ñiooquimi daid_Λ icaitimi:

—Maat_Λ Diuusi nai aan_Λ maimaat_Λ goc_ΛΛli —ascaiti.

Tai aid_Λ otoma cuujui Δtacucu. ⁷⁵ Taid_Λ ΔPiiduru t_Δgito ist_ΛΔdai ΔSuusi sai maiquiaa cuujuicai Δtacucu Δgai vaicojo it_Δya agaitadai sai maimaat_Λ ΔSuusi. Daid_Λ ΔPiiduru ii abi-aad_Δr_Δ dai soig_Δldacai sosua.

27

¹ Dai mosmaasicai v_Δasi at_ΔΔaan_Δdamigad_Λ Δpapaali Δmadu Δpipiscali judidíu g_Δnaatagi isducatai muaagi ΔSuusi.

² Dai vulicami bΛΛcai ΛSuusi dai mΛΛ tΛΛgi ΔPilaato, Δgai ΔrtaaanΔdamigadΛ JudeeΛrΛ oidacami.

³ AidΛsidΛ ΛUudasi ismaacΛdΛ gatΛΛgi ΛSuusi tΛΛ mΛscamuaa agaitadai ΛSuusi aliΛ soigΛΛli dai Λma duucaigΛtΛgito. Dai Λpamu vuidacai vΛΛsi goΛmo coobai dan baivustaama piisu ΔbaitΛguucacamigadΛ papaali judiuuΛΛmadu Δpipiscali. ⁴DaidΛ itΛtΛdai:

—AliΛ soimaasi idui aanΛ gatΛΛgidacai Δmo cΛΛli maigΛpiΛrΛ caatΛcami mΛsai muaana —astΛtΛdai ΛUudasi.

Δmos Δgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—¿Dai gomaasi tumaasi ΔrgΛrvΛΛtarΛ aatΛmΛ? Aapi Δgi ΔrgΛduñi —astΛtΛdai.

⁵TaidΛ ΛUudasi ami ΔgΛΛ quiupai Δrana suuli Δtumiñsi, dai ii dai gΛvuliji.

⁶TaidΛ ΔbaitΛguucacami Δpapaali Δmpagi Δtumiñsi daidΛ itΛtΛdai:

—Maibaiga isvΛΛnaida aatΛmΛ gogaa tumiñsi ismaacΛdΛ gΛoidi oodami Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ. Idi tumiñsi ΔrnamΛgadΛ ΔrΛi cascΛdΛ —astΛtΛdai.

⁷Dai aipaco gΛnaagi sai Δgai tumiñsicΛdΛ savΛda Δgai Δmo dΛvΛΛrΛi siaaco Aajatadami tΛΛgidu dai ami viaaca aagai siaaco yaasapadagi ismaacΛdΛ maitΛroidacami ami.

⁸Dai DΛvΛΛrΛi ΔrΛi tΛΛgidu asta sivi ucami. ⁹Poduucai ΔpΛdui ismaacΛdΛ ΔΛquioma aagai Jeremiiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ daidΛ icaiti: “Δjudidú tΛtΛaanΔdamigadΛ vuuquia Δgai goΛmo coobai dan baivΛstaama piisu plaata ismaacΛdΛ baiga duu dai aa namΛquida gocΛΛli ismaacΛdΛ gatΛΛgi gogΛmai cΛΛli. ¹⁰Dai ΔgaicΛdΛ gasavΛli Δgai ΔdΛvΛΛrΛi ismaacΛdΛ Aajatadami tΛΛgidu, poduucai isduucai giñΛagidi giñtΛaanΔdamiga”, ascaiti Jeremiiasicaru.

¹¹Tai vaidacai Δgai ΛSuusi ΔgΛΛ tΛaanΔdami vuitapi tai Δgai tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—¿AapipΛsi ΔrraigadΛ judidú? —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Vaavuava, ΔjΛ —astΛtΛdai.

¹²TaidΛ ΔbaitΛguucacamigadΛ Δpapaali ΔΛmadu Δpipiscali gΛpiΛrΛ vuupai dΛmos ΛSuusi maiaa noragi tomali Δmo ñiooqui. ¹³TaidΛ ΔPilaato itΛtΛdai:

—¿MaitapΛs caΛ aapi vΛΛsi goovai mΛsmaacΛdΛ aagai gΛvui? —astΛtΛdai.

¹⁴TaidΛ ΛSuusi vΛΛscΛrΛ maiaa noragi tomali Δmo istumaasi, dai poduucai ΔgΛΛ tΛaanΔdami maitΛΛ istumaasi gatΛgituagi.

15 Vaid_Λ _ΛPilaato dadagitoiña _Λmo maisapicami aid_Λ siasa duudag_Λ_Λ _Λagi poduuc_Λ g_Λviidacatadai _Λgai isdadagitoldiadagi _Λoodami _Λagi ismaac_Λ_Λ ip_Λliadagi _Λgai. 16 Vai ami maisacari_Λ_Λ cuupicatadai _Λmo c_Λli Baraavási t_Λgiducami ismaac_Λ_Λ tomasioor_Λ cajiomacatadai. 17 Tai aid_Λsi _Λoodami g_Λn_Λampagi _ΛPilaato t_Λcacai daid_Λ it_Λ_Λdai:

—¿Maac_Λ_Λ ip_Λlidi aapim_Λ isdagitua aan_Λ Baraavási si_ΛSuusi ismaac_Λ_Λ Cristo aagai? —ast_Λ_Λdai.

18 _Λgai maat_Λcatadai ismoscoimudad_Λ tadacatadai _Λbait_Λguucacamigad_Λ _Λpapaali dai casc_Λ_Λ gat_Λ_Λagi _ΛSuusi.

19 _ΛPilaato quiaa daacatadai _Λdudunucami_Λ_Λ taid_Λ _Λooñigad_Λ ootosi ñiooqui daid_Λ it_Λ_Λdai:

—Maitig_Λvapasada aapi goc_Λli c_Λ tuigacami _Λmadu. Tucar_Λ t_Λat_Λquimi aan_Λ _Λmo istumaasi soimasi _Λgai v_Λatar_Λ —asduc_Λ ootosi ñiooqui Pilaato ooñigad_Λ.

20 D_Λmos _Λbait_Λguucacamigad_Λ _Λpapaali _Λmadu _Λpipiscali av_Λnaqui _Λoodami sai baiyoma gataan_Λna m_Λsdagituagi Baraavási dai sai muaana _ΛSuusi. 21 Taid_Λ _Λg_Λ t_Λaan_Λdami _Λpamu ñioo dai t_Λcacai _Λoodami daid_Λ it_Λ_Λdai:

—¿Maac_Λ_Λ goovai v_Λgoocai sioma ip_Λlidi aapim_Λ isg_Λndagitolda aan_Λ? —ast_Λ_Λdai.

Tai _Λgai aa noragi daid_Λ it_Λ_Λdai:

—Baraavási —ast_Λ_Λdai.

22 Taid_Λ _ΛPilaato t_Λcacai daid_Λ it_Λ_Λdai:

—¿Dai goSuusi ma_Λismaac_Λ_Λ Cristo aagai ducatai iduuna aan_Λ? —ast_Λ_Λdai.

Tai v_Λascatai aa noragi daid_Λ it_Λ_Λdai:

—Siisañi curusiaba vai poduu muucuna —ast_Λ_Λdai.

23 Taid_Λ _ΛPilaato it_Λ_Λdai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami goovio? —ast_Λ_Λdai.

Tai _Λgai _Λpamu ijiña daid_Λ it_Λ_Λdai:

—Siisañi curusiaba, vai poduu muucuna —ast_Λ_Λdai.

24 Aid_Λsi _ΛPilaato cat_Λ iscamaitistui _Λoodamic_Λ_Λ cavaamioma galcaiteitai _Λgai, dai gatai suudagi dai g_Λico v_Λasi _Λoodami vuitapi daid_Λ it_Λ_Λdai:

—Aan_Λ gia mait_Λrgiñduñi goc_Λlic_Λ_Λ. Goovai gia mait_Λrg_Λpi_Λ_Λ caat_Λcam_Λ, goovai gia _Λagi aapim_Λ _Λrg_Λnaa duiñdaga —ast_Λ_Λdai _ΛPilaato.

25 Tai v_Λascatai _Λoodami aa noragi daid_Λ it_Λ_Λdai:

—Aat_Λm_Λ _Λmadu g_Λrmaamara t_Λrg_Λpi_Λ_Λ v_Λat_Λcamicagi —ast_Λ_Λdai.

26 Taid_Λ _ΛPilaato dagitoli Baraavási daid_Λ _ΛPilaato gat_Λjai m_Λsai g_Λcarsana iquisanaic_Λ_Λ _ΛSuusi dai t_Λagi _Λoodami sai curusiaba siisana sai poduu muucuna.

27 Tai gooqui_Λ_Λ _Λg_Λ t_Λaan_Λdami sandaarugad_Λ vaidacai _ΛSuusi gamu Pilaato quiidiamu dai vai v_Λasi _Λsandaaru dai

ami siaaco cΛacata dai ΛSuusi vΛasi sicoli guuquiva. ²⁸ Matai uupasi yuucusidΛ ΛSuusi dai aadi aa yuucusi vΛpΛgicami sai pΛa maascamu Λmo raí, ²⁹ dai moo daama daí Λmo cooronai uuparaicΛdΛ duñisicami dai maa Λmo tΛvΛali sΛlisa padΛra noviaΛra. DaidΛ gΛntootonacΛdΛ guuquiva ΛSuusi vuidΛra dai parunai daidΛ icaiti:

—Sivi gia tΛvΛapi oidacamu aapi raígadΛ Λjudidíu —ascaiti.

³⁰ Dai sisividimi ΛpΛ dai bΛbΛyi tΛvΛali dai ΛgaicΛdΛ moodΛana gΛvai. ³¹ Dai canaato parunacai Λpamu uupasi Λyuucusi vΛpΛgicΛdΛ dai Λpamu aadi Λagi yuucusidΛ. Dai boodΛra vaidacai dai mΛΛ siisa agai curusiaba sai poduu muucuna.

³² Dai aidΛsi utudama iji Λgai abiaadΛra vuidΛra aayi Λmo cΛli Simuñi tΛlgiducami SireñiaΛra oidacami matai aagidi sai bΛΛcaíña Λgai ΛcurusigadΛ ΛSuusi.

³³ Dai poduucai aayi mΛΛca siaaco Gólgota tΛgidu. Gólgota icaidaga moodΛ muuquidΛ. ³⁴ Dai ami oidi uuvasi varagadΛ vΛΛnagΛcami Λmo doadigami alia Λcocami sai ΛgaicΛdΛ palapioma soimaa taatana. TaidΛ ΛSuusi mosdΛΛ dai camaitipΛli isiiyagi.

³⁵ Dai casiisacai curusiaba dΛmos maiquiaa muu Λgai tai goquiΛra nΛΛnΛitudai volao dai poduucai nΛida agai isioorai ajia agai yuucusidΛ ΛSuusi. Dai poduucai ΛpΛdui istumaasi aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ daidΛ icaiti: “Sai nΛΛnΛituda agai volao dai poduucai nΛida aagai isioorai ajiagi ΛyuucusidΛ”. ³⁶ Dai ami daraajatai nuucada. ³⁷ Dai curusiaba moo daama daí Λmo oojai ismaacΛdΛ gatΛjai ΛPilaato dai aagai mastuisidΛ gatΛjai muaaragai daidΛ icaiti: “Idiava rΛSuusi, raígadΛ judidíu”, ascaiti Λoojai.

³⁸ Dai abaana ΛSuusi siisisa gooca Λsivogami Λmoco sΛlisa padΛra Λmai curusiaba dai ΛgΛmai oogisa padΛra Λmai curusiaba. ³⁹ Dai ismaacΛdΛ amui dΛgavusai galnaasi ñiooqui suuligidi ΛSuusi dai gidai gΛnmoomo, ⁴⁰ daidΛ itΛtdai:

—Epa aapi pΛsmaacΛdΛ dadaitudai ΛgΛΛ quiuupaigadΛ Λjudidíu dai vaica tasaicΛdΛ ivueeyi Λpamu cΛgacΛra igΛvuusaida aapi Λagi. Siaapi rΛDiuusi maradΛ tΛvañiñi bocurusiaiñdΛra —astΛtdai.

⁴¹ Poduucai ΛpΛ parunai ΛbaitguucacamigadΛ Λpapaali ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigadΛ ΛΛmadu Λfariseo ΛΛmadu Λpipiscali dai aipaco gΛnaagidi daidΛ icaiti:

⁴² —CΛgacΛra vuvaitu goovai aa dai goovai Λagi gia maititutuidi iscΛgacΛra gΛvuusaidagi. IssΛlicΛdΛ rΛvaavoí isΛgai rΛgarraiġa aatΛmΛ judidíu vai tΛvanΛna curusiaiñdΛra tΛtai poduucai vaavoituda aatΛmΛ ΛpΛ. ⁴³ Goovai povΛlidi siDiuusi

nuucada. SiDiuusi sALLicADΛ oigADai cALLgacARΛ vuusaidana tuduidΛ sivi. Gocaasi gARaagidi goovai saidΛ ARDiuusi maradΛ —ascaiti Λgai.

⁴⁴ Dai asta ΛΛΛsivogami ismaacADΛ cucurusiaba siisisapicatadai ami sonuana ΛSuusi galnaasi ñioocai Λgai vui vΛΛsi.

⁴⁵ Dai dan duucu vΛΛsi oidigi tucapi vii vaic oora. ⁴⁶ Dai aidΛ coi gΛΛSACO gΛGARΛ iifña ΛSuusi daidΛ icaiti:

—Eloi, Eloi, lama sabactani —ascaiti. AsmaacADΛ itΛiya Λlidi giñDiuusiga, giñDiuusiga ¿tuipΛsi giñdagito? astΛiya Λlidi.

⁴⁷ Dai ΛΛmoco ismaacADΛ ami daraajatadai caΛ ispocaiti Λgai daidΛ icaiti:

—Dañi vapaidi goovai ΛDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ Eliiasi —ascaiti.

⁴⁸ Tai otoma Λmaadutai mΛΛ dai bΛi Λmo visiocoli dai vadΛitu uuvasi varagadΛ ΛCOCAMICADΛ dai Λmo tootoicami cuugARΛ dai Λvisiocoli dai miaadARΛ dadasdi ΛSuusi sai vi-siusuna. ⁴⁹ DΛmos aa itΛADai:

—TADagito sabai diviana Eliiasi dai cALLgacARΛ vuusaidana —astΛADai.

⁵⁰ TaidΛ ΛSuusi gΛGARΛ iifña dai muu. ⁵¹ VaidΛ ΛgΛΛ icusi ismaacADΛ ΛgΛΛ quiuupaigadARΛ judidíu sagiACatadai Λpan ΛΛsi covocami Λmo sueeyi dai Λraana sALLi sarai tAcavidARΛ abi-aadARΛ mΛtana ucami. Dai dΛVΛΛrai gigivuli dai ojoodai taat-apai. ⁵² DaidΛ gΛcuucupioco siaaco yaasapicatadai ΛcoidadΛ dai mui oodami ismaacADΛ vaavoitudaitadai Diuusi dud-uaca ΛcoidadΛ saagidaiñDARΛ. ⁵³ Dai caduaacacai Λpamu ΛSuusi coidadΛ saagidaiñDARΛ daidΛ Λgaa vΛΛsi vuvaja coidadΛ saagidaiñDARΛ dai mΛΛ JerusaleenARΛ vaapa tai mui oodami tΛΛ.

⁵⁴ Tai amaasi tΛAanADamigadΛ sandaaru ΛΛmadu Λgaa ismaacADΛ nuucadacatadai ΛSuusi aidΛsi tΛΛ Λgai isgigivuli dΛVΛΛrai dai tΛΛ vΛΛsi ismaacADΛ ΛpADui sALLicADΛ duduaadimu, daidΛ icaiti:

—Baivaavoi idi cALLi sALLicADΛ ARDiuusi maradACatadai ismaacADΛ tAVai tAVaagiaiñDARΛ —ascaiti.

⁵⁵ Dai ami guccacatadai mui ooqui mΛΛcasDARΛ nΛiditadai ΛpRΛ ismaacADΛ GalileeaiñDARΛ oidatucuitadai ΛSuusi dai soicAITadai. ⁵⁶ Λgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María Jacovo dΛADΛ dai Osee dΛADΛ, dai Zevedeo maradΛ dΛADΛ.

⁵⁷ Dai caurui tai ami divia Λmo cALLi gΛviidacami Osee tΛΛgiducami. Λgai ARArimateeARΛ oidacami, Λgai ARvaavoitudadami ΛSuusi ΛpRΛ. ⁵⁸ Dai amaasi Λgai nΛidamu ΛPilaato dai tai ΛSuusi tuucugadΛ. TaidΛ ΛPilaato gatΛjai mAsai tΛΛgidana. ⁵⁹ Dai tAVaifñacai ΛSuusi ami curusiaifñARΛ

dai amo icusi maitucuracami^{ar} biisa. ⁶⁰ Daid^Λ Osee casi gatajaitadai coocodagai amo vavuana masai ami yaasana si^Λscad^Λ muquiagi ^Λgai d^Λmos ^ΛSuusi ami t^ΛΛ ^Λgai. Dai cacuupacai ^Λquitaagiña amo g^ΛΛ odaic^Λd^Λ daivunu ii. ⁶¹ Vai ami daacatadai ^ΛMaría Madaliña ^Λmadu ^Λg^Λmai María siaaco yaasapicatadai ^ΛSuusi sonuana.

⁶² Aid^Λ ^Λr^Λtasaicatadai istuigaco baivuaadana ^Λgai v^Λasi dai siaadiqui ^Λrib^Λstaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana ^Λgai. Dai siaadiqui ^Λbait^Λguucacamigad^Λ ^Λpapaali judidíu, ^Λmadu ^Λfariseo m^ΛΛ n^Λidamu ^ΛPilaato ⁶³ daid^Λ it^Λd^Λai:

—T^Λgito aat^Λm^Λ ^Λyaatavogami Suusi aid^Λsi quiaa oida-catadai ^Λgai iscaititadai sai vaica tasaic^Λd^Λ duaaca agaitadai ^Λgai coidad^Λ saagidaiñ^dr^Λ. ⁶⁴ Casc^Λd^Λ gataañiñi masai c^Λga nuucadacana m^Λca siaaco yaasapi ^ΛSuusi vaica tasai uu-cami vai poduucai maidadana ^ΛSuusi mamaat^Λrdamigad^Λ tucar^Λ vai maib^Λna ^Λtuucugad^Λ vai gooqui^Λr^Λ maipocaiti-ada ^Λgai iscaduaaca. Dai poduucai ^Λgooqui^Λrdad^Λ yaatagi vaamioma maic^Λgaducagi si^Λtuucamid^Λr^Λ —ast^Λd^Λai.

⁶⁵ Daid^Λ ^ΛPilaato it^Λd^Λai:

—Moguuca giñsandaaruga. Vaidacai aapim^Λ dai m^Λca siaaco cayaasa ^ΛSuusi c^ΛΛ bai ñia isistutuidi di vai poduucai maib^Λna ^Λmuuquiad^Λ —ast^Λd^Λai ^ΛPilaato.

⁶⁶ Dai iji dai m^ΛΛ c^Λga baidui siaaco yaasapicatadai ^ΛSuusi dai seerac^Λd^Λ bidasa dai ami seeraba daí ^Λseeyogad^Λ ^Λg^ΛΛ bait^Λc^Λaacamigad^Λ ^Λromamano. Vai ami daraajatadai ^Λsandaaru ^Λr^Λ.

28

¹ Dai cadaivunucai ^Λib^Λstaragai tas^Λr^Λ dai camaasimi oidigi tumiñoco daid^Λ ^ΛMaría Madaliña ^Λmadu ^Λg^Λmai María iji m^Λca siaaco yaasapicatadai ^ΛSuusi. ² Tai todian duucai gi-givuli d^Λv^Λr^Λai, amo Diuusi t^Λañicarud^Λ t^Λvai t^Λvaagiaiñ^dr^ΛΛ casc^Λd^Λ. Dai a^Λcai m^Λca siaaco yaasapicatadai ^ΛSuusi maigovai daitu ^Λodai istuc^Λd^Λ cuupicatadai ^Λgai dai daama daiva ^Λodai. ³ Dadadac^Λ ^Λgai ^Λpan duucai p^Λr^Λdoc^Λdami dai yuucusid^Λ ^Λpan ^Λasi tootujaja c^Λvai. ⁴ Most^Λgacai ^Λsandaaru ^ΛDiuusi t^Λañicarud^Λ giigivuli duduaadimucui dai camoscoidad^Λ duucai vii. ⁵ Dai amaasi ^ΛDiuusi t^Λañicarud^Λ it^Λd^Λai ^Λooqui:

—Maitav^Λr duduaadicuda. Aan^Λ c^Λga maat^Λ isgaagai aapim^Λ ^ΛSuusi ismaac^Λd^Λ curusiaba g^Λsiisatu. ⁶ Dai ^Λgai maitiipu tami casiat duaaca isduucai aagaitadai ^Λgai. Baigo-vai av^Λr iimi dai ñida siaaco caat^Λcatadai ^Λgai. ⁷ Iim^Λdavurai

otoma dai m^{ΛΛ} aagida ^Λmamaat^Λrdamigad^Λ iscaduaaca ^Λgai coidad^Λ saagidaif^Λda^ΛΓ^Λ dai sivi imia ^Λgai ^Λgai g^Λn^Λbait^Λqui Galileeamu dai ami t^{ΛΛ}gimu aapim^Λ. Goovai ^Λr^Λv^Λasi ismaac^Λda g^Λnaagida iñ^Λgai aan^Λ —ast^Λadai.

⁸Taid^Λ ^Λooqui otoma iji abiaad^ΛΓ^Λ baig^Λn^Λliatugai dai duduaadimutugai. Dai voopoigi dai m^{ΛΛ} g^Λraagida ^Λgai aat^Λm^Λ mamaat^Λrdamigad^Λ ^ΛSuusi v^Λasi istumaasi aagidi ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ. ⁹Dai aid^Λsi voopoigitadai ^Λgai tai vuid^ΛΓ^Λ aayi ^ΛSuusi dai viaatuli. Tai ^Λgai abaana g^Λntootonac^Λda guuquiva ^ΛSuusi dai siaa duutuli dai taata ^Λcasoda. ¹⁰Tai ^Λgai it^Λadai: —Maitav^Λr duduaadicuda. Iimivurai dai m^{ΛΛ} aagida giñ^Λaaduñi vai iim^Λna Galileeamu dai ami giñ^Λt^{ΛΛ}gimu ^Λgai —ast^Λadai.

¹¹Aid^Λsi ^Λooqui gamu iim^Λitadai taid^Λ ^Λsandaaru chi^{ΛΛ}qui caayamu iji dai aagidi ^Λbait^Λguucacamigad^Λ ^Λpapaligad^Λ ^Λjudidíu v^Λasi istumaasi ^Λp^Λdui. ¹²Taid^Λ ^Λbait^Λguucacamigad^Λ iji dai m^{ΛΛ} aatagi ^Λgai ^Λpipiscali ^Λmadu dai n^Λida aagai isducatai iduñiagi. Dai gooqui^ΛΓ^Λ aa nam^Λqui ^Λgai mui tumiñsi ^Λsandaaru ¹³daid^Λ it^Λadai:

—Aagidavurai aapim^Λ situcar^Λ coocosacatadai aapim^Λ sai dada ^ΛSuusi mamaat^Λrdamigad^Λ dai b^{ΛΛ}cai ^Λtuucugad^Λ ^ΛSuusi. ¹⁴Is^Λg^{ΛΛ} t^Λaan^Λdami maatia goovai aat^Λm^Λ at^Λbai duñiagi ^Λgai ^Λmadu casc^Λda mait^Λsi^Λanduñia ^Λgai —ast^Λadai.

¹⁵Taid^Λ ^Λsandaaru vui ^Λtumiñsi dai iji dai m^{ΛΛ} aagidi istumaasi aagidi ^Λgai. Dai poduucai aagai ^Λjudidíu asta sivi ucami.

¹⁶Dai poduucai iji aat^Λm^Λ baivustaama dan ^Λmoco ma^Λmaat^Λrdamigad^Λ ^ΛSuusi gamu Galileeamu ^Λmo quiidiamu siaaco aagai ^ΛSuusi. ¹⁷Dai aid^Λsi t^{ΛΛ} aat^Λm^Λ ^ΛSuusi siaa duutuli d^Λmos ^{ΛΛ}moco g^Λraaduñi maic^{ΛΛ}ga vaavoitudaitadai. ¹⁸Taid^Λ ^ΛSuusi abaana c^Λquiva aat^Λm^Λ dai pov^Λr^Λt^Λadai:

—Aan^Λ via ^Λmo s^{ΛΛ}licami dai vaamioma gataaan^Λi t^Λvaagi^ΛΓ^Λ dai tami oidig^ΛΓ^Λ. ¹⁹Iim^Λdavurai aapim^Λ dai aagida oodami v^Λasi oidig^ΛΓ^Λ oidacami sai ali^Λsi g^Λaaagai isvaavoitudai iñ^Λsaan^Λ ^Λr^Λc^{ΛΛ}gac^ΛΓ^Λ vuviadami dai poduucai ^Λrgiñ^Λmamaat^Λrdamicagi. Ismaac^Λda vaavoitudai ^Λgai gia vapaconavurai Diuusi g^Λrooga guvucadad^Λc^Λda dai giñ^Λguvucadagac^Λda, aan^Λ ^Λr^ΛDiuusi marad^Λ, dai Diuusi Ib^Λada guvucadad^Λc^Λda vai poduucai maatiagi aa iscavaavoitudai ^Λgai. ²⁰Dai maat^Λtuldavurai sai ^Λgidiñ^Λ v^Λasi istumaasi g^Λnaagidi aan^Λ. Maat^Λcavurai aapim^Λ iñ^Λsaan^Λ g^Λn^{ΛΛ}madu daaca iñ^Λgai v^Λas tasai ugit^Λcai oidigi ucami —g^Λr^Λt^Λadai ^ΛSuusi.

Mosacaasi.

gΛcupioco dai Diuusi IbΛadΛ amo tugu maasi tΛvai Λgai daama. ¹¹Tai caidatu amo ñiooqui tΛvaagiaiñdarΛ daidi caiti:

—AapiapΛ argiñmara ismaacΛdΛ alia oigΛdai aanΛ dai alia baigiñlidi aanΛ aapicΛdΛ —ascaiti añiooqui.

¹²Tai gooquiΛrΛ Diuusi IbΛadΛ vaidacai ΛSuusi oidigamu.

¹³Tai Λgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai cΛcΛsi saagida vaidΛ ΔDiaavora soimaasi iduiñtulda Aliditadai ΛSuusi. Tai dada Diuusi tΛtΛaañicarudΛ dai nuucada ΛSuusi sai maisoimaasi iduiñtuldana ΔDiaavora.

¹⁴AidΛ tuigaco sidΛ ΔEroodΛsi maisa ΔVuaana, ii ΛSuusi Galileeamu, dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidΛ dai isducatai gataaanΛi Diuusi. ¹⁵DaidΛ itΛtΛdai Λgai ΛpΛ loodami:

—Casi atyoga aayi istuigaco soña agai Diuusi oodami sai cΛagacΛrΛ oidacana cascΛdΛ ama duucai avΛr gantΛtΛgito vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi cΛagacΛrΛ vuvaida agai oodami —astΛdai Suusi.

¹⁶AgΛΛ suudagi ismaacΛdΛ Galilea tΛagidu ugidiana sΛΛli imΛitadai ΛSuusi dai tΛΛ gooca gΛnsiΛagΛmΛ Simuñi ΛΛmadu AandΛrΛsi. Agai arvatopa vuudamicatadai dai suudarΛ dadai-tudai gΛnvatopa vuicaru. ¹⁷TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Giñoidávurai nai aanΛ gΛnmaatΛtuldana mΛsducatai gaa-gadagi oodami vaidΛ giñvaavoitudaiña —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁸Tai Λgai otoma anaasi viaa gΛnvatopa vuicaru dai oí ΛSuusi.

¹⁹VaidΛ ΛSuusi apiaimΛi dai baitΛquioma tΛΛ ΔJacovo Sevedeo maradΛ dai Vuaana Jacovo suculidΛ, vai amo vaarcu Λrana daraajatai darasdi gΛnvatopa vuicaru. ²⁰TaidΛ ΛSuusi vai Λgai sai oidana tai Λgai anaasi vaarcu Λrana viaa gΛnooga ΛΛmadu apipiooñigadΛ dai oí ΛSuusi.

²¹Amaasi aayi Λgai CapernaumΛrΛ; dai mosaayi ibΛstaragai tasΛrΛ tai vaa ΛSuusi ajudidíu quiuupaigadarΛ dai gΛagacai gamamaatΛtuldimi Diuusi ñiooquidΛ. ²²Dai vΛascatai ismaacΛdΛ caΛ maitΛΛ isducatai gantΛtΛgituagi caΛcatai siΛΛ cΛaga ñioocai ΛSuusi. Amo sΛlicami viaacami duucai gamamaatΛtuldi Λgai dai maisiu Λpan duucai amo mamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigadΛ. ²³Dai ami ajudidíu quiuupaigadarΛ daacatadai amo cΛΛi ismaacΛdΛ viaacatadai amo Diaavora tΛaañicarudΛ daidΛ ΔDiaavora tΛaañicarudΛ iññaquitu ΛcΛΛli daidΛ itΛtΛdai Λgai Suusi:

²⁴—¿TuipΛsi garsaagida vapacΛi aapi Suusi NasareetΛrΛ oidacami? ¿GarcoodapΛsi agai dai divia? AanΛan gia cΛaga gΛmaatΛ dai maataΛ aanΛ pasiarDiuusi maradΛ ismaacΛdΛ

tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi —astatadai acalli ismaacada viaacatadai Diaavora taañicaruda.

²⁵ Taidai Suusi bagaimi Diaavora taañicaruda daidai itatadai:

—Maitiñioocada mosaivuusai dai dagito gocalli —astatadai Suusi.

²⁶ Tai amaasi Diaavora taañicaruda suiquituli acalli dai gagara iñaquimi dai vuusai acalliaiñdara. ²⁷ Tai vascatai ismaacada ami daraajatadai alia duduaadimu, dai aipaco gantacacaimi daidai icaitimi:

—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui garmamaat tuldi goovai? Gocalli gia sallyicada viaa guvucadagai asta Diaavora taañicaruda ara agidi dai vuuvacai oodamiaiñdara —ascaiti oodami.

²⁸ Tai otoma gamaí vasi Galilea davariala istumaasi ivuaadatadai Suusi.

²⁹ Aidasi vuvaja judidíu quiuupaigadañdara Suusi amadu Jacovo amadu Vuaana oí agai Simuñi dai Aandasi quidiamu. ³⁰ Vaidai Simuñi tuumuda alia coococatadai oiditai toiñdagai dai caatcatadai, matai agidi Suusi sai agai coococatadai. ³¹ Taidai Suusi miaadara calquiva dai noviaiñdara bai dai vañigi. Mospodui agai tai dagito toiñdagai, dai agai vaa ooqui agai dai bibi.

³² Dai aidasi catuca, matai vuaapi Suusi vasi acococoidada dai ismaacada viaacatadai Diaavora taañicaruda ara. ³³ Dai vasi oodami ganmpagi ami quitaagiña. ³⁴ Taidai Suusi duduaadi muidutai naana maasi coocodagai viaacami dai vuvaitu oodamiaiñdara mui Diaavora taañicaruda. Diaavora taañicaruda gia maatcatadai Suusi dmos agai maidadagitoiña isñioocada agai sai maimaasico vuajana oodami vuitapi siora agai.

³⁵ Suusi siaalimoda vañi quiaa tucagamucatai dai ii oidigamu dai maca gamamada agai. ³⁶ Taidai Simuñi amadu aduñda gaagamu Suusi. ³⁷ Dai aidasi ta agai potatadai:

—Vasi oodamiava agaagai —astatadai.

³⁸ Damos Suusi itatadai:

—Timada sibacoga dai ami gaaagida ara Diuusi ñiooquida. Gomaasi ivuaada ñagai aanai dai divia tami oidigi daama —astatadai Suusi.

³⁹ Dai ii vasi judidíu quiquiupaigadara Galilea davariala dai ami gamamaat tuldimi Diuusi ñiooquida dai vuvaidimi Diaavora taañicaruda oodamiaiñdara.

⁴⁰ Taid_Λ _ΛSuusi miaad_{ΛΓΛ} c_Λquiva _Λmo c_{ΛΛ}li ismaac_{ΛΔ} vi-aacatadai _Λmo coocodagai ismaac_{ΛΔ} duvaldi gatuucuga, dai g_Λtootonac_{ΛΔ} c_Λquiva daid_Λ it_ΛΔdai:

—P_Λsip_Λliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —ast_ΛΔdai _Λc_{ΛΛ}li coocoad_Λ _ΛSuusi.

⁴¹ Taid_Λ _ΛSuusi soig_{ΛΛ}dan tadata dai taata g_Λnovic_{ΛΔ} daid_Λ it_ΛΔdai:

—Ip_Λlidiana isg_Λduaaidagi, duaadicami ivii —ast_ΛΔdai.

⁴² Mospot_Λ _ΛSuusi tai maigo ii _Λc_{ΛΛ}li coocodad_Λ dai cac_{ΛΛ} duaadicami vii. ⁴³ Taid_Λ _ΛSuusi ootoi dai s_{ΛΛ}lic_{ΛΔ} dai isaa-gada _Λgai gomaasi daid_Λ it_ΛΔdai:

⁴⁴ —Dañi, maitiaagiada tomali _Λmaadutai p_Λsducatai dueeyi mosai imi dai m_{ΛΛ} vuid_{ΛΓΛ} c_Λquiva _Λpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru s_{ΛΛ}licamigad_Λ vai n_Λidiña _Λoodami p_Λscadueeyi —ast_ΛΔdai _ΛSuusi.

⁴⁵ Taid_Λ _Λc_{ΛΛ}li mosii dai otoma aagidimi v_{ΛΛ}scatai isducatai _Λp_Λdui. Casc_{ΛΔ} _ΛSuusi maitistutuiditadai isvaquiagi tomali _Λmap_Λc_{ΛΓΛ} v_{ΛΛ}si oidacami vuitapi dai baiyoma mosugidiana aim_Λraiña siaaco maitiipucataidai oidacami, vai v_{ΛΛ}sc_{ΛΓΛ} muidutai aipad_{ΛΓΛ} ajiopaiña siaaco ucami daaca _Λgai.

2

¹ Dai bochi_{ΛΛ}qui tasaic_{ΛΔ} _ΛSuusi _Λpamu ii Capernau-umamu; tai otoma maí _Λoidacami isg_Λquiiy_{ΛΓΛ} daacatadai _Λgai. ² Dai otoma s_{ΛΛ}lic_{ΛΔ} mui g_ΛΛmpagi oodami tomali maia_Λcatadai siaa s_{ΛΛ}li vaapaquiagi aa; vai _Λgai gamaat_Λtulditadai Diuusi ñiooquid_Λ. ³ Amaasi aayi maacova c_Λc_{ΛΛ}li dai uusi_{ΛΓΛ} b_Λcaiticatadai _Λmo c_{ΛΛ}li ismaac_{ΛΔ} maitistutuiditadai isoifiagi. ⁴ D_Λmos mait_Λgaitadai _Λgai isducatai aitudagi _Λcoocoad_Λ siaaco daacatadai _ΛSuusi mos_{ΛΛ} muiducatai oodami, dai amaasi vaaqui daama t_{ΛΛ}Δsai dai siaaco daacatadai _ΛSuusi s_{ΛΛ}li daama cupioco dai amui s_{ΛΛ}li t_Λv_Λñi _Λcoocoad_Λ uusi_{ΛΓΛ}. ⁵ Dai aid_Λsid_Λ _ΛSuusi t_{ΛΛ} si_{ΛΛ} c_{ΛΛ}ga vaavoitudaitadai _Λgai, it_ΛΔdai _Λgai _Λcoocoad_Λ:

—Giñmara g_Λsoimaascamiga caoig_Λldi —ast_ΛΔdai.

⁶ D_Λmos _{ΛΛ}moco mamaat_Λtuldiadami s_{ΛΛ}licami ismaac_{ΛΔ} ami daraajatadai _Λp_ΛΔ_Λlidi: ⁷ “¿Istuisid_Λ poduuc_Λ ñiooc_Λ goc_{ΛΛ}li? Parundan caiti goovai Diuusi, tomali _Λmaadutai maitistutuidi isgaoig_Λliadagi gasoimaascamiga mos_{ΛΛ}gi Diuusi”, as_ΛΔ_Λlidi _Λmamaat_Λtuldiadami s_{ΛΛ}licami. ⁸ D_Λmos _ΛSuusi maat_Λcatadai istumaasi g_Λnt_Λgitoitadai _Λgai daid_Λ it_ΛΔdai:

—¿Tuim_Λsi poduuc_Λ g_Λnt_Λgitoi aapim_Λ?

⁹ ¿Tumaasi sioma maisijaiga isaagidagi gococoad_Λ: “G_Λsoimaascamiga caoig_Λldi”, si_Λp_Λ pot_{ΛΛ}dagi: “Vañigifiñi

—¿Istutuidisi isgayunanduagi avapaidarsicada amo cunataragiara siascada quiaa daraajagi acucuntadami? Siascada quiaa daraajagi acucuntadami maitaagai isgayunandudagi avapaidarsicada. ²⁰ Damos istodian duucai gamuaatudagi acalli aidai gia gayunanduan tada avapaidarsicada —astadai Asuusi.

²¹⁻²² Dai vaamioma aagidi daidai itadai:

—Tomali amaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatutuldi aanai dai apiavaavoitudadagi gvaavoitudaraga —astadai Asuusi.

²³ Amo imidagai ibastaragai tasara taligi asicami saagida imitadai Asuusi; vaidai amamaatardamigada vaiñcumaimi taligi muuradai saagida iimitai. ²⁴ Vaidai afariseo itadai Asuusi:

—Dañi ¿tuisida ivueeyi gamamaatardamiga aa duiñdagai ismaacada Moseesacaru sallycamigada aagai sai maitipu oigaragai isivuaadagai ibastaragai tasara? —astadai afariseo.

²⁵ Damos Asuusi itadai:

—¿Tomali amo imidagai masmaiquiaa naidi aapimaa loojai siaaco aagai istumaasi idui adavi amadu aaduñda amo imidagai aliai oidacai biuugigai? ²⁶ Siaaco aagai sai vaa adavi quiuupiarai aidasida abiaataara abaitacaaacamigadacatadai papaali, dai bai agai acuaadagai Diuusi dasdarada ismaacada lagi papaali viaacatadai oigaragai isugiagi tai agai uu dai aa oí gaaduñi —astadai Asuusi.

²⁷ Daidai itadai ara Asuusi afariseo:

—Ibastaragai tasai arsiaa duutudaragai Diuusi vaalara. Vaamioma namaga oodami siabastaragai tasai. ²⁸ Cascada aanai iñmaacada viaa amo sallycami ara viaa guvucadagai isgaaagiadagai istumaasi gaagai isivuaadagai ibastaragai tasara —astadai Asuusi.

3

¹ Taidai Asuusi vaa apamu amo quiuupaigadara ajudidíu vai ami daacatadai amo calli ismaacada gaquisapi amo novida. ² Vai aa soobidacatadai Asuusi dai naida agai sabai duaaidana agai calli ibastaragai tasara vai poduucai viaaca agai istucada galpi arvuaajagi. ³ Amaasi Asuusi itadai calli ismaacada gaquisapi acadai:

—Vañigiñi dai aran asiquiva —astadai.

⁴ Dai amaasi itadai Asuusi aoodami ismaacada ami daraajatadai:

—¿Tumaa aagai Moseesacaru sállicamigadara? ¿Isoidaga oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara amo istumaasi cagaducami maicagaducami sio? ¿Cagacara vuusaidagi amo oodami muaagi sio? —astadai Asuusi.

Damos aga maiñiooca vii. ⁵ Vaida Asuusi baamudacada naniidi dai soaliaragaicada maimaata cacatai agai istumaasi agidi Asuusi. Amaasi Asuusi itadai calli ismaacada gquisapicatadai novida:

—Salliñañi ganovi —astadai.

Tai agai salli dai caga duaadicami vii. ⁶ Tai amaasi otoma vuvaja fariseo abiaadara dai avanaquida agai Eroodasi aaduna dai muaa agai Asuusi.

⁷ Damos ii Asuusi amadu amamaatardamigada agaa suudagi ugidiamu, tai mui oodami Galileara oidacami oi. ⁸ Dai aidasi aa oodami mai ara isivuaadatadai Asuusi istumaasi garducami muidutai dada siaaco daacataidai agai dai nida agai Judeeaindara, dai Jerusaleenaindara, dai Idumeaindara dai vasmocoradara agaa aqui Jordán dai Tiira davaraiindara dai Sidooniaidara. ⁹ Vaida Asuusi caaquiasdara abiaadara agidi gamamaatardamiga sai baiduindecana amo vaarcu, vai ami daaca agai agai sai mainituscaña mosaqui oodami. ¹⁰ Asuusi casalicada mui duduaadi oodami gaguvucadacada vai cascada aa cococoidada aipaco nuituscaña Asuusi vascatai taata liditai. ¹¹ Vaida oodami ismaacada viaacataidai Diaavora tataañicaruda mostatagaiña Asuusi dai vuidara gtootonacada guguucaña vaida Diaavora tataañicaruda iñaquitudaiña vai agai itadaiña:

—Aapiara rDiuusi marada —astadaiña.

¹² Damos Asuusi salicada dai Diaavora tataañicaruda ismaasiuldagi siora agai.

¹³ Dai gooquira tsai Asuusi amo giidiamu, dai vaidacai ismaacada agai ipali tai agai oi. ¹⁴ Dai amaasi covai vuvaitu baivustaama dan gooca oodami saagidaindara sai amadu ajioopaiña, dai sai gooquira gaaagidiña agai Diuusi ñiooquida. ¹⁵ Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña cococoidada dai sai vuvaidiña Diaavora tataañicaruda oodamaindara. ¹⁶ Covai vusaitu Asuusi, Simuñi Piiduru, dai ¹⁷ Jacovo dai siagida ismaacada Vuana tagidu agai rSevedeo maamarada, dai Suusi Boanerges aagai agai ismaacada taya lidi calli ismaacada cavami ñioocai an duuca covonami. ¹⁸ Dai Aandasi, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo. Alfeo marada dai Tadeo, dai Simuñi ismaacada amoco ismaacada vuvaida liditai romamano. ¹⁹ Dai

Uudasi Iscaliote ismaacada gooquiara gatlagi Asuusi masai muaana.

Dai gooquiara vaa Asuusi amo quiiyara amadu ismaacada acovai vuvaitu agai. ²⁰ Tai apamu sallowicada mui ganampagi oodami ami quiiyara vai agai tomali maitistutuiditadai isgau-giagi. ²¹ Dai aidasi mai Asuusi aduñda gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaititai sai vuirutu agai.

²² Vaidama mamaatutuldiadami sallowicami ismaacada Jerusaleenaiñdara dada icaiti:

—Idi calli viaa Beelsevú ismaacada arDiaavora vai agai guvucadadacada vuvaidi goovai Diaavora talaañicaruda —ascaiti amamaatutuldiadami sallowicami.

²³ Tai amaasi Asuusi vai aoodami dai aagidi amo ñiooqui cuentocada daida itadai:

—¿Siaadara istuidana adiaavora isallowi gausaidagi oodami aiñdara? ²⁴ Isamapacara oidacami allowi gancocodagi otoma aipacoga gancoodian tada agai. ²⁵ Isamo quiiyara oidacami allowi gancocodagi otoma aipaco gancoodian tada agai. ²⁶ Dai siadiaavora allowi gavui gasiaa liada siaadara istuidana agai, baiyoma mosugitian tada agai.

²⁷ Tomali amaadutai maivaquian tada amo calli omaligami quidara dai asidagi, ismaivuliagi laraga; avanacai isvulia gia gadagitian tada agai masasdagi.

²⁸ Sallowicada aan ganaagidi sai baiga isoigaldagi oodami vansi soimaascamigada dai issoimaasi ñiooqui ñioocada agai laraga; ²⁹ Damos siora vui ñioocadagi Diuusi Ibada agai gia maiviaa oigaldaragai tomali amo imidagai poduucai agai arduñida tomastuigaco —astadai Asuusi.

³⁰ Asuusi poduucai aagidi aoodami pocaititai agai saida Asuusi viaa amo Diaavora talaañicaruda.

³¹ Tai gooquiara ami dada Asuusi susuculida amadu adada, damos quidigaiñdara vii agai dai abiaadara ootosi ñiooqui Asuusi sai diviana. ³² Vai agai ismaacada sonuana daraajatadai Asuusi itadai:

—Quidigaiñdara daraaja gadaada amadu gasusuculi daida gagaagai —astadai.

³³ Damos Asuusi itadai:

—¿Vooru ipalidi aapima isargiñdaada daida giñsusuculi? —astadai.

³⁴ Dai amaasi nanaidi vascatai ismaacada ami sicoli daraajatadai siaaco daacatadai agai daidi tai:

—Idi laru arapan ducami giñdaada dai giñsusuculi. ³⁵ Tomasioora siora ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi agai

ΛΛΡΛ ΔΡΛΡ pan ducami giñdaada ΛΛmadu giñsusuculi —ascaiti
 ΔSuusi.

4

¹ ΛΛΡΛ Δmo imidagai gamamaatΔtulditadai ΔSuusi ΔΓΛΛ su-
 udagi ugidiana, tai ΣΛΛlicΔΔ mui ΓΛΛΛmpagi oodami ami
 siaaco daacatadai Δgai. Dai ΣΛΛlicΔΔ muiducatadai Δgai
 tai cascΔΔ ΔSuusi Δmo vaarcu Δraana daiva ΓΛΛ suudagi
 daama. Tai VΛΛsi Δoodami ooratana vii. ² TaidΔ ΔSuusi aagidi
 mui naana maasi cuentocΔΔ dai aidΔsi mamaatΔtuldi Δgai
 itΔΔdai:

³ —CaΔcavurai aapimΔ imaasi: Δmo imidagai Δmo oodami
 gaΔi, ⁴ tai χiΛΛqui ΔstucΔi voyΔΓΔ suuli; tai dada ujuurugi dai
 cuucu. ⁵ Tai aa ΔstucΔi ojoodai saagida suuli, siaaco maisi
 tiipu dΔVΛΛrai; dai otoma vuvaja maisi tuucavi suuli Δgai
 cascΔΔ. ⁶ Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca
 Δgai cascΔΔ mosgaquisa. ⁷ Dai aa ΔstucΔi uuparai saagida su-
 uli taidΔ Δuuparai ΓΛΛ dai mosvuaamatu, tai poduucΔi ΔtΔligi
 maiibaji. ⁸ Tai aa ΔstucΔi cΔΔgaducami dΔVΛΛriΔΓΔ suuli dai
 vuvaja dai cΔΔga ΓΛΛ, dai cΔΔga iibaji. Δmo caidΔaiñdΔΓΔ Δmo
 coobai dan baivustaama vuvaja, dai ΔmiaiñdΔΓΔ vaicoobai,
 dai ΔmiaiñdΔΓΔ Δmo sientu. ⁹ CΔΔgavΔΓ gΔntΔgito caΔca aapimΔ
 istumaasi ΓΛΛnaagidi aanΔ —astΔtΔdai ΔSuusi Δoodami.

¹⁰ Amaasi caiimΔcai Δoodami tai ΛΔgi vii ΔSuusi
 Δbaivustaama dan gooca ΓamamaatΔrdamiga ΛΛmadu. Dai
 Δgai ismaacΔΔ sonuana daraajatadai ΔSuusi tΔcacai astΔiya
 Δlidi Δgai ΔcuentocΔΔ. ¹¹ TaidΔ ΔSuusi itΔΔdai:

—Diuusi ΓΔnmaatΔtuldamu aapimΔ mΔstumaasi maimaatΔ
 iducatai ipΔlidi Diuusi issoicΔdagi oodami sai cΔΔgacΔΓΔ
 oidacana dΔmos gogaa mamaatΔtuldi aanΔ cuentocΔΔ.
¹² Δgai canΔidiña istumaasi ivuaadana aanΔ dai maitipΔlidi
 isgiñvaavoitudagi dai caΔcana istumaasi ΓamamaatΔtuldi
 aanΔ dai maitipΔlidi ismaatΔ caΔcagi, cascΔΔ Diuusi
 maioigΔldi soimaascamigadΔ dai maicΔΔgacΔΓΔ vuvaidamu
 Δgai —astΔtΔdai ΔSuusi.

¹³ DaidΔ itΔΔdai Δgai ΛΛΡΛ:

—¿MaitamasmaatΔ caΔ aapimΔ idi cuento? ¿Ducatai maatΔ
 caΔca agaidΔ aapimΔ Δgaa cuento? ¹⁴ ΔcΔΛli Δsadami
 ΔΡΛΡ pan ducami Δmoco ismaacΔΔ aagidiña oodami Diuusi
 ñiooquidΔ. ¹⁵ ΔΛmoco oodami Δpan ducami ΔstucΔi
 ismaacΔΔ voyΔΓΔ suuli ismaacΔΔ caΔcana Diuusi ñiooquidΔ
 vai didivai ΔDiaavora dai maigovai dadasai Δñiooqui
 ibΔadΔaiñdΔΓΔ sai maivaavoitudana. ¹⁶ Dai aa oodami

ʔpan ducami ʔʔstucʔi ismaacʔʔ ʔjoodai saagida suuli
 ismaacʔʔ baigʔʔʔliaracʔʔ caʔcana Diuusi ʔiiooquidʔ dai
 vaavoitudaiʔa, ¹⁷ dʔmos maiquiaa sigupucʔʔdan vuaadana
 ʔgai vaavoidaragadʔ cascʔʔ mosparunaiʔa aa ʔʔiiooquicʔʔ
 dai soimaa taatamituldiʔa vai ʔgai caugiatʔi vaavoidaragadʔ.
¹⁸ Dai aa oodami ʔpan duucami ʔʔstucʔi ismaacʔʔ uuparai
 saagida suuli caʔcana ʔgai Diuusi ʔiiooquidʔ, ¹⁹ dʔmos alia
 tatʔgitoiʔa ʔgai istumaasiʔʔ ismaacʔʔ oidaga tami oidigi
 daama, tumiʔsiʔʔ dai vʔʔʔʔʔcʔʔ viaaca ʔlidiʔa ʔgai dai
 mosgomaasiʔʔ tatʔgitoiʔa dai camaitʔʔgitoiʔa Diuusi
 ʔiiooquidʔ cascʔʔ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʔlidi
 dai maicʔʔgacʔʔ vuvacʔi. ²⁰ Daidʔ ʔʔstucʔi ismaacʔʔ
 cʔʔgaducami dʔvʔʔʔʔʔ suuli ʔpan ducami ʔoodami
 ismaacʔʔ baigʔʔʔliaracʔʔ caʔcana Diuusi ʔiiooquidʔ dai
 vaavoitudaiʔa daidʔ ivuaadana istumaasi Diuusi ipʔlidi.
 ʔʔmoco ʔʔʔpan ducami ʔʔstucʔi ismaacʔʔ ʔmo coobai
 dan baivustaama vuvaja ʔmo caidʔʔiʔdarʔ dai ʔmiaiʔdarʔ
 vaicoobai dai ʔmiaiʔdarʔ ʔmo sientu —astʔʔʔdai ʔSuusi.

²¹ Dai gooquiʔʔ itʔʔʔdai ʔʔʔʔ:

—Tomali ʔmo oodami maicucuudagai ʔmo cuudacarui dai
 gooquiʔʔ iʔiʔapai tomali maivoicarui uta dadasai. Baiyoma
 tʔcavi gʔdadasai vai cʔʔga maasicagi. ²² Poduucʔi istumaasi
 aanʔ gamamaatʔtuldi vʔʔʔʔ gʔmaasiuldi, sivi maiquiaa cʔʔga
 maata caʔ ʔoodami dʔmos gooquiʔʔrioma gia vʔʔʔʔ maata
 caʔcamu ʔgai. ²³ Cʔʔgavʔʔ gʔntʔgito caʔca aapimʔ istumaasi
 gʔnaagidi aanʔ —astʔʔʔdai ʔSuusi.

²⁴ Daidʔ itʔʔʔdai ʔʔʔʔ:

—ʔʔgidityai avʔʔ caʔca aapimʔ vʔʔʔʔ mʔstuma caʔ. Iscʔʔga
 ʔʔgidityai caʔca aapimʔ giʔmamaatʔtuldaraga vaamioma cʔʔga
 maata caʔcamu vʔʔʔʔ istumaasi gʔnaagidi aanʔ. ²⁵ Sioorʔ
 bʔʔʔʔ giʔʔiiooqui dai giʔʔʔʔgidi ʔgai vaamioma maatʔtuldamu
 aanʔ, dai sioorʔ maibʔʔʔʔ giʔʔiiooqui dai maitiʔʔʔgidi
 voopoidamu aanʔ istumaasi maata gʔʔlidi ʔgai —astʔʔʔdai
 ʔSuusi.

²⁶ Daidʔ ʔSuusi itʔʔʔdai ʔʔʔʔ ʔoodami:

—Diuusi soicʔi oodami sai cʔʔga gʔntʔʔgityona. Gomaasi
 ʔʔʔpan ducami aidʔsi ʔmo oodami ʔi tʔligi. ²⁷ Dai gooquiʔʔ
 nonoragai dai cocosʔi, vaidʔ chiʔʔqui tasaicʔʔ vuvacʔi tʔligi
 dai gʔʔrai, vaidʔ ʔcʔʔli maimaatʔcana isducatai. ²⁸ ʔdʔvʔʔʔʔ
 ʔʔgi baivueeyi cuaadagai ʔcʔʔli mosʔcaasi nuucada ʔsicami.
 ʔʔʔga vuvacʔi aagadʔ dai gooquiʔʔ muuradʔ, dai gooquiʔʔ
 ibiadʔ. ²⁹ Dai siʔʔscadʔ cacaibia ʔgai vai aiyagi yoovaragai
 otoma gʔyoovai —astʔʔʔdai ʔSuusi.

³⁰ Daid_Δ it_Δtdai_Δ Δp_Δ ΔSuusi_Δ Δoodami:

—Diuusi soic_Δ oodami sai c_{ΔΔ}ga g_Δnt_Δgitocana. Dai aan_Δ cuentoc_{ΔΔ} gamamaat_Δtuldi isducatai ivueeyi gomaasi.

³¹ Gomaasi Δr_Δpan ducami istumaasi Δp_Δv_Δueeyi Δcaid_Δ Δmo uusi ismaac_{ΔΔ} Δp_{ΔΔ} maasi coravi caid_Δ. Goovai Δraliduc_Δdioma uusi caid_Δ oidigi daama ³² ismaac_{ΔΔ} g_{ΔΔ}sai vai g_Δg_Δr_Δ dai g_Δg_Δr_Δ mamartai vaid_Δ Δujuurugi Δcagid_{Δr_Δ} g_Δn_Δiib_Δstaiña —ast_Δtdai_Δ ΔSuusi_Δ Δoodami.

³³ Poduucai mamaat_Δtuldiña ΔSuusi Diuusi ñiooquid_Δ Δoodami go_{ΔΔ} cuentoc_{ΔΔ} tomasi maimaat_Δ ca_Δcana Δgai.

³⁴ Maitipucana Δmo imidagai ismaiaagiada ΔSuusi Δmo istumaasi cuentoc_{ΔΔ} Δmos gooqui_{Δr_Δ} v_{ΔΔ}si aagidiña Δgai g_Δmamaat_Δrdamiga ist_Δiya Δlidi cuento.

³⁵ Dai Δgai vaa tas_{Δr_Δ} aid_Δsi catucaimi ΔSuusi it_Δtdai g_Δmamaat_Δrdamiga:

—Tiim_Δda vaasad_{Δr_Δ} gog_{ΔΔ} suudagi —ast_Δtdai.

³⁶ Taid_Δ Δmamaat_Δrdamigada anaasi viaa Δoodami dai vaidacai ΔSuusi Δvaarcu_{Δr_Δ} ismaac_{ΔΔ}Δr_Δ daacatadai Δgai, tai aa oodami oí Δp_Δ aa vaarcu_{Δr_Δ}. ³⁷ Tai caavami Δv_Δ daid_Δ Δv_Δli nuitusc_Δ suudagi vai vaarcu Δraana vaac_Δ dai cayoga suuda Δvaarcu suudagic_{ΔΔ}. ³⁸ Vaid_Δ ΔSuusi Δvaarcu gooquiamad_{Δr_Δ} coosocatadai. Taid_Δ Δmamaat_Δrdamigada n_Δñitu Δgai daid_Δ it_Δtdai:

—Mamaat_Δtuldiadami, ¿maitap_Δs v_Δuaam_Δ Δlidi tasbaicoagi? —ast_Δtdai.

³⁹ Tai vañi ΔSuusi dai dodoligitu Δv_Δli Δmadu Δg_{ΔΔ} suudagi daid_Δ it_Δtdai:

—G_{ΔΔΔ}pidañi —ast_Δtdai.

Taid_Δ Δv_Δli g_{ΔΔΔ}pitu tai v_Δsi dodoli vii ⁴⁰ amaasi ΔSuusi it_Δtdai g_Δmamaat_Δrdamiga:

—¿Tuim_Δsi duduaadimuca dai maivaavoitudai iñsaan_Δ istu-tuidi isg_Δnnuucadajagi? —ast_Δtdai ΔSuusi.

⁴¹ Vai Δgai ali_Δ duduaadimuca dai aipaco g_Δnaagidi daid_Δ icaiti:

—¿Sioor_Δ idi c_Δli vai asta Δv_Δli dai gog_{ΔΔ} suudagi Δgidi? —asc_Δiti.

5

¹ Dai amaasi vaasad_{Δr_Δ} Δgavusai Δgai Δg_{ΔΔ} suudagi dai aayi Gadara Δv_Δri_{Δr_Δ}. ² Dai aid_Δsi t_Δvai ΔSuusi vaarcuaiñd_{Δr_Δ} tai otoma ami divia Δmo c_Δli caposantuaiñd_{Δr_Δ}. Δc_Δli viaacatadai Δmo Diaavora t_Δaañicarud_Δ. ³ Δc_Δli

moscaposantuana oidacana vai tomali Δ maadutai maitistutuidiña isvuracagi tomali cadeenac Δ Δ . ⁴ Muiyoco imidagai vupuraiña aa oodami cadeenac Δ Δ noonovid Δ dai Δ casod Δ d Δ mos Δ gai otoma Δ quitudaiña vai tomali Δ maadutai maitistutuidiña isdodoli daasacagi. ⁵ Dai tas Δ Δ dai tucara Δ oidi-gana dai caposantuana aim Δ raitai iñacaiña Δ gai dai saasa-saiña g Δ tuucuga ojoodaic Δ Δ . ⁶ Damos aidasi t Δ Δ Δ gai Δ Suusi macasd Δ Δ vuid Δ Δ m Δ Δ dai vuid Δ Δ g Δ tootonac Δ Δ caquiva. ⁷ Dai iñaquidat Δ it Δ Δ dai:

—¿Tui Δ asi divia aapi Suusi tami siaaco aim Δ rai aan Δ ? Aapi Δ RDiuusi baitac Δ aacami marad Δ . G Δ daan Δ aan Δ Diuusi guvucadad Δ Δ pai maitiñoiñiada —ast Δ Δ dai Δ c Δ li.

⁸ Pocaiti Δ gai it Δ Δ daitai Δ Suusi:

—Aapi Diaavora t Δ aañicarud Δ dagitoñi idi c Δ li —ast Δ Δ dai Δ Suusi Δ Diaavora t Δ aañicarud Δ .

⁹ Daid Δ Δ Suusi t Δ cacai Δ Diaavora t Δ aañicarud Δ daid Δ it Δ Δ dai:

—¿T Δ agidu aapi? —ast Δ Δ dai.

Tai Δ gai aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Legión ant Δ agidu aan Δ . Muidu aat Δ m Δ casc Δ Δ —ast Δ Δ dai.

¹⁰ Daid Δ Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ daañimi Δ Suusi sai Δ gai maiotosana ami d Δ v Δ riañid Δ Δ . ¹¹ Vai muiducatadai tataisoli ami giid Δ Δ daida cuaayitadai. ¹² Taid Δ Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ it Δ Δ dai Δ Suusi:

—G Δ rdagitoñi t Δ tai vaapaquia aat Δ m Δ gotataisoli Δ Δ —ast Δ Δ dai Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ .

¹³ Taid Δ Δ Suusi maa oigaragai isvaapaquia Δ gai tataisoli Δ Δ , taid Δ Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ vuvuaaja Δ c Δ liaiñid Δ Δ dai tataisoli Δ Δ vaapa. Atataisoli Δ rgoo mil Δ catadai dai coidam voopoi dai g Δ Δ suudar Δ suuli dai baicoi.

¹⁴ Taid Δ Δ nuucadacami atataisoli ali Δ dudaadimu dai voopoi dai m Δ ca gaaagidi quiiquiana dai d Δ jiana. Tai dada Δ oodami dai n Δ ida Δ gai astumaasi Δ p Δ duitadai.

¹⁵ Dai aidasi aayi Δ gai ami siaaco daacatadai Δ Suusi, t Δ Δ Δ c Δ li ismaac Δ Δ viaacatadai Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ vai cac Δ ga dodoli daacatadai dai cac Δ ga yuucusu taid Δ Δ oodami ali Δ duduaadamu. ¹⁶ Dai Δ gai ismaac Δ Δ n Δ iditadai isducatai Δ p Δ dui Δ c Δ lic Δ Δ ismaac Δ Δ viaacatadai Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ daid Δ atataisolic Δ Δ aagidi Δ oodami gomaasi. ¹⁷ Taid Δ Δ oodami goguama oi Δ Suusi sai im Δ na abiaad Δ Δ .

¹⁸ Dai aidasi tasai Δ Suusi Δ pamu vaarcu Δ Δ vaid Δ Δ c Δ li ismaac Δ Δ viaacatadai Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ daañimi Δ Suusi sai dagitona isoidagi. ¹⁹ Damos Δ Suusi maimaa oigaragai, baiyoma it Δ Δ dai:

—Im Δ dañi g Δ quiiyamu siaacoga daraaja g Δ aduñi dai aagida v Δ asi istuma idui aan Δ aapic Δ Δ dai isducatai soigiñ Δ li aan Δ aapic Δ Δ —ast Δ Δ dai Δ Suusi.

20 Taid_Λ _Λca_Λli ii dai m_Λca gaaagidi Decápolis d_Λv_Λri_Λg_Λ v_Λsi istumaasi idui _ΛSuusi _Λgaic_Λd_Λ vai v_Λscatai mait_Λgaitadai isducatai g_Λnt_Λgitoagi ca_Λcatai istumaasi aagidi _Λgai.

21 Dai aid_Λsi vaasad_Λg_Λ _Λg_ΛΛ suudagi divia _ΛSuusi _Λpamu tai ami dada mui oodami siaaco daacatadai _Λgai. Taid_Λ _ΛSuusi anaasi vii _Λg_ΛΛ suudagi ugidiana. 22 Tai amaasi ami divia _Λmo bait_Λcaacami _Λjudid_Λ quiuupaigad_Λg_Λ Jairo t_Λg_Λiducami; dai aid_Λsi most_ΛΛ _Λgai _ΛSuusi g_Λtootonac_Λd_Λ ca_Λquiva _ΛSuusi _Λcasod_Λ abaana. 23 Dai s_Λlic_Λd_Λ daañimi daid_Λ it_Λd_Λdai:

—Giñmara ooqui atcayooga muu. Tinda pai daama daraasa g_Λnoonovi vai duaad_Λna _Λgai dai oidacana —ast_Λd_Λdai _ΛJairo.

24 Taid_Λ _ΛSuusi oi _ΛJairo; vai mui oodami oidatucitadai _ΛSuusi, dai asta nuitusquimi _Λgai _ΛSuusi. 25 Daid_Λ _Λoodami saagida im_Λtadai _Λmo ooqui ismaac_Λd_Λ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai g_Λrac_Λd_Λ. 26 Dai s_Λlic_Λd_Λ soimaa taatacatadai _Λgai mos_ΛΛ mui duduaaidiadam _Λmadu aim_Λraitai dai casiaa dodai v_Λsi istuma viaacatadai. Dai v_Λscat_Λg_Λ maidueeyi, baiyoma vaamuimi _Λgai. 27 Aid_Λsi cajiona _Λooqui si_ΛSuusi gaduduaaidiña, miaad_Λg_Λ ca_Λquiva _Λoodami saagida dai gooquiamad_Λg_Λ taata _Λgai _ΛSuusi yuucusid_Λ.

28 Dai po_Λlidi _Λooqui: “Tomasi mos_Λca yuucusid_Λ taata aan_Λ casc_Λd_Λ caduaadian tada aan_Λ”, as_Λlidadai _Λooqui. 29 Dai aid_Λsi mostaata _Λgai otoma uu _Λrad_Λ dai otoma maat_Λ taata _Λgai g_Λtuucug_Λg_Λ iscamaigo ii coocodad_Λ. 30 Taid_Λ _ΛSuusi maí isduaadi _Λgai _Λmaadutai g_Λg_Λvucadac_Λd_Λ dai amaasi gooquiamaco n_Λn_Λaava _Λgai daid_Λ icaiti:

—¿Toora taata giñyuucusi? —ascaiti.

31 Taid_Λ _Λmamaat_Λrdamigad_Λ it_Λd_Λdai:

—Can_Λidi aapi isaipad_Λg_Λ g_Λnuituscaí gooodami pai v_Λscat_Λg_Λ gat_Λcaai soora g_Λtaata —ast_Λd_Λdai.

32 D_Λmos _ΛSuusi aipaaco n_Λajimi dai n_Λida agai soora taata. 33 Vaid_Λ _Λooqui gigivuquimi duaadimucai dai maatacatadai _Λgai isducatai _Λp_Λduitadai _Λgaic_Λd_Λ, ii dai g_Λtootonac_Λd_Λ ca_Λquiva _ΛSuusi vuid_Λg_Λ, dai aagidi v_Λsi isducatai _Λp_Λduitadai. 34 Taid_Λ _ΛSuusi it_Λd_Λdai _Λooqui:

—Giñvaavoitu aapi casc_Λd_Λ dueeyi. Im_Λdañi dai maivuaama _Λliatugada dai caduaadicami vii —ast_Λd_Λdai _ΛSuusi _Λooqui.

35 Dai quiaa ñiioocaitadai _ΛSuusi tai dada oootosicami Jairo quidiiañd_Λg_Λ daid_Λ it_Λd_Λdai _Λali ooqui oogad_Λ:

—Casi atmuu g_Λmara. Casi maivaidacai gomaat_Λtuldiadam —ast_Λd_Λdai _Λootosicami.

³⁶ Damos asuusi mosca istumaasi aagaitadai agai daida itadai agai abaitacaacami judidiu quiupaigadaga:

—Maitiduaadica; mosai ginvaavoituda —astadai.

³⁷ Daida asuusi maidagito oodami isoidagi mosacaasi Piiduru dai Jacovo daida Vuana Jacovo suculida. ³⁸ Dai aidasi aayi agai abaitacaacami quidiaga, cai agai oodami vai siaa caiti gaga suana dai iñacai. ³⁹ Taida asuusi vaa daida itadai oodami:

—¿Tuimasi mosaa sisiocai dai tuimasi mosaa gaga suana? Goali ooqui maitarmuquiada mosacooso —astadai asuusi.

⁴⁰ Vaida oodami parunai pocaititai asuusi. Taida asuusi vuvaitu vasi oodami abiaadaga, dai mosaca ali ooqui dadada dagito isvaapaquiagi amadu acacali ismaacada vaidaticadai agai. Dai vaapa siaaco caatcatadai ali ooqui.

⁴¹ Taida asuusi noviañidaga bai ali ooqui daida itadai:

—Talita cumi —astadai. Gomaasi itiya ali: Ali ooqui, aapi angaagidi vañigiñi.

⁴² Tai otoma vañi ali ooqui dai gaagacai aimari. Baivustaama dan gooca uumigi viaacadai agai. Taida oodami mital isducatai antatagitoagi. ⁴³ Taida asuusi salicada dai oodami sai maiaagidiña tomali maadutai gomaasi. Dai gatajai biidaragai ali ooqui.

6

¹ Taida asuusi ii abiaadaga gadavragamu, amadu gamamaatadamiga. ² Dai aidasi aayi ibastaragai tasaga, asuusi gaagaca gamamaatatuldimi Diuusi ñiooquida judidiu quiupaigadaga. Dai muidutai ismaacada caatadai camital istumaasi antatagitoagi daida icaiti:

—¿Siaaco mai goovai vasi imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai ismosaa caga tatagitodagi daida ivueeyi goovai istumaasi gagarducami? ³ Dai idiava aruusi ivisumadami, María marad daida rsiagida Jacovo daida Osee daida Udasi amadu Simuñi, daida susuculida ooqui ara tami garsaagida oidaga —ascaiti oodami.

Ali mui naana maasi maatcatadai asuusi cascada baicoican tada oodami agai vui. ⁴ Damos asuusi itadai:

—Vasi oodami cagacaga naidiña amo Diuusi ñiooquituldiadamigada mosaca lagi davragadana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñda —astadai asuusi.

⁵ Dai maitidui mui istumaasi gagarducami ami mosdaama daarai ganoonovi chiqui coococidadai dudu-aadi. ⁶ Daida asuusi maitatagaitadai istumaasi gatagitoagi nititai isoodami maivaavoitudai. Dai gooqiga ii asuusi

vΛasi ami dΛvΛΛariaΛa aipaco uugidiana dai gaaagidimi Diuusi ñiooquida.

7 Dai amaasi vai Λbaivustaama dan gooca gΛmamaatΛrdamiga, dai aipaco ootoi mosgoogocatai, dai maa guvucadagai sai vuvaididana Diaavora tΛtΛaañicarudΛ oodamiaiñdΛra. 8 Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voyΛra vΛatarΛ, mosaca gangigiica sai maivuucaiña tomali morarali, tomali biitugai tomali tumiñsi. 9 Dai sai gΛnadacaiña sususacai maisiu sasaputusi, dai sai maivuucaiña aa yuucusi. 10 DaidΛ itΛtdai:

—MASIΛASCadΛ ajiagi Λmo quiiyΛra vΛrai anaasi gΛnuuliñaca asta masiΛASCadΛ iimiagi Λgai dΛvΛΛriañdΛra. 11 Dai masajiagi ΛmapΛcΛra masiaaco maitΛnmiaadΛgidagi dai tomali maitΛncΛca agadagi, vΛrai vuvaiqui abiaadΛra dai gigigida dΛvΛΛrai gΛncΛsuaiñdΛra vai poduucai ñaijada Λgai ismaicΛga idui. SΛlicadΛ angΛnaagidi sai siΛASCadΛ Diuusi ñΛida agadagi ismaacΛdΛ rrcΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ maitΛncΛga ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu Λgai Λoodami ismaacΛdΛ maitΛnmiaadΛgidagi siΛSodoomΛra ΛΛmadu GomooraΛra oidacami —astΛtdai ΛSuusi.

12 TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ iji dai aagidimi Λoodami sai gΛaagai isΛma duucai gΛntΛtΛgitoagi vuitapi Diuusi. 13 Dai vuvaitu ΛpΛ mui Diaavora tΛtΛaañicarudΛ oodamiaiñdΛra, dai mui duduaadi cococoidadΛ mostΛiditai asaiti.

14 TaidΛ ΛgΛΛ baitΛcΛaacami EroodΛsi maí gomaasi aidΛsi cavΛasi aipaco gΛaagaitadai ΛSuusi. VaidΛ ΛEroodΛsi icaiti:

—Duaacatiqui ΛVuaana ismaacΛdΛ vapaconaitadai oodami cascadΛ viaa Λgai guvucadagai —ascaiti ΛEroodΛsi.

15 Vai aa icaiti:

—Eliasicaru lienΛ Λgai ΛDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigadΛava Λpan duucai ΛΛquidΛ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ —ascaiti.

16 Dai aidΛsidΛ ΛEroodΛsi caΛ imaasi icaiti:

—Gooviava ΛrVuaana di, Λgai ismaacΛdΛ gatΛjai aanΛ cui-cutaragai moodΛ, dai sivi duaaca Λgai coidadΛ saagidaiñdΛra —ascaiti ΛEroodΛsi.

17 ΛEroodΛsi ΛΛquioma gatΛjaitadai mΛsai bΛΛcaiña ΛVuaana dai maisacarui Λrana vuunana cadeenacΛdΛ. ΛErodiiasi ΛrduiñdΛcatadai. ΛErodiiasi ΛrooñigadΛcatadai ΛPiili EroodΛsi suculidΛ. Damos ΛEroodΛsi Λasi gasuculi ooñigadΛ. 18 TaidΛ ΛVuaana itΛtdai ΛEroodΛsi:

—MaitavΛaagai pΛsΛΛsiadagi gasuculi Piili ooñigadΛ —astΛtdai.

19 Vai cascada Erodiiasi caddaitadai Vuana dai muua lilitadai dmos maitistutuiditadai. ²⁰ Eroodasi caga maacatadai isVuana amoco ca tuigacami dai maitarsoimaasi ivuaadami. Dai agai lablilitadai Vuana cascada maidadagitoitadai agai issoimaasi iduiñdagi Erodiiasi Vuana, tomasi maicaga maacacatadai Eroodasi istumaasi aagaitadai Vuana vascaga baagaliragacada cacatadai. ²¹ Dmos Erodiiasi amo imidagai tla isducatai muaagi Vuana. Amo imidagai tasagadaga Eroodasi, tai agai idui amo vagimi daida idui cagaducami cuaadagai dai vapai gasonarguucacamiga, lamadu baitguucacamigada sandaaru, lamadu aaganviipidacami Galileega oidacami. ²² Taida Erodiiasi marad ooquei vaa ami siaaco gacuaadatadai vapaidarsicada dai gatuudai. Taida Eroodasi lamadu ismaacada lamadu gacuaadatadai oojoida tla ali ooquei. Taida Eroodasi itadai ali ooquei:

—Giñtaañiñi pástumaasi ipaliadagi iñsaana gamaaquimu —astadai.

²³ Daida itadai apamu:

—Maata Diuusi naida gamaquiagi pástumaasi giñtaañiagi tomapas giñtai tajucami davarai ismaacada taana ana —astadai Eroodasi ali ooquei.

²⁴ Taida ali ooquei vuusai daida itadai gada:

—¿Istumaasi taana ana? —astadai.

Taida adada itadai:

—Tañiñi Vuana mooda ismaacada vaponaiña oodami —astadai adada.

²⁵ Taida ali ooquei otoma vaa apamu siaaco daacatadai rai Eroodasi, daida itadai:

—Ipaldiana pasisivi otoma giñmaquiagi amo aasocoliava Vuana mooda —astadai ali ooquei.

²⁶ Taida rai salicada sogalali. Dmos caagaitadai sai maata Diuusi gavapaida vuitapi cascada maitistutuiditadai agai ismaiquiagi istumaasi taana ali ooquei. ²⁷ Taida rai otoma ootoi amo sandaaru dai aagidi sai vaaapidana Vuana mooda. ²⁸ Taida sandaaru ii maisacaruanu, dai mala guicuta Vuana mooda dai amo aasocoliana vaa. Taida rai maa ali ooquei, taida ali ooquei tlagi gada.

²⁹ Dai aidsida Vuana mamaatardamigada mai imaasi, mala bai Vuana tuucugada dai bcai dai yaasa.

³⁰ Tai gooqueiava Suusi oootosada apamu aayi siaaco daacatadai Suusi dai aagidi vasi istumaasi idui, dai istumaasi gamamaatutuli agai aoodami saagida. ³¹ Taida Suusi itadai gamamaatardamiga:

—Tinda dai g_Ar_ii_b_Asta siaaco maitiipu oodami —ast_At_Adai.

Ali_A mui oidatucuitadai oodami casc_Ad_A _Agai mai_Aj_Aitadai tasai tomali ugidagai v_Al_Atar_A. ³² Taid_A _ASuusi _Al_Amadu g_Amamaat_Ardamiga _Al_Agi iji _Amo vaarcuana _Amap_Ac_Ar_Al_A siaaco maitiipu oidacami. ³³ D_Amos muidutai t_Al_A isiji _Agai dai maí is_Ar_ASuusi dai mosd_Av_Al_Ar_Ar_Api s_Al_Ali voopai v_Al_Asi aipad_Ar_Al_A oida-cami, dai _Ap_Aga aayi is_Agai. ³⁴ Dai aid_Asi t_Av_Aai _ASuusi vaarcuaiñd_Ar_Al_A t_Al_A mui oodami dai soig_Al_Aldan tadatu _Agai_Ad_A, _Agai t_Agitocatadai sioor_A aagidagi duucatai g_Aaagai isoidacagi. Dai g_Aaagacai mamaat_Atuldimi mui naana maasi. ³⁵ Dai aid_Asi casi _Ar_Arurunococatadai taid_A _Amamaat_Ardamigad_A _ASuusi mi-aad_Ar_Al_A guuquiva daid_A it_At_Adai:

—Casiat urui dai tomali _Amo oodami maioidaga tanai. ³⁶ Ootosañi goodami vai iim_Ana aali quiiquiamu siaaco miaaga dai sav_Adana cuaadagai daida uana, maitavuucati goovai istuma ugiagi —ast_At_Adai mamaat_Ardamigad_A _ASuusi.

³⁷ D_Amos _ASuusi aa noragi daid_A it_At_Adai:

—Bibidavurai aapim_A —ast_At_Adai _ASuusi.

Tai _Agai it_At_Adai:

—¿sav_Adatasi _Aragai goo siento piisu a_Acami paana goodami v_Al_Atar_A? —ast_At_Adai.

³⁸ Taid_A _ASuusi it_At_Adai:

—M_Acav_Ar n_Aida m_As_Al_Aqui paana viaa —ast_At_Adai.

Dai aid_Asi camaí _Agai si_Al_Aquidu it_At_Adai:

—Taama t_Av_Aiaa paana dai gooca vatopa —ast_At_Adai _Amamaat_Ardamigad_A.

³⁹ Tai amaasi _Agai t_Aj_Ai _Aoodami sai vasoi saagida daraivana ch_Ach_Al_Aquiatai aipaco; ⁴⁰ Taid_A _Aoodami daraiva _Al_Amo siento dai tataucami siento. ⁴¹ Tai amaasi _ASuusi vui _Ataama paana _Al_Amadu _Ag_Aooa vatopa dai taí n_Al_Aaaava dai gamamagi dai saasacai paana maa g_Amamaat_Ardamiga sai taacogidana _Aoodami. Dai _Ag_Aooa vatopaiñd_Ar_Al_A _Ap_A taacogi v_Al_Ascatai. ⁴² Dai v_Al_Ascatai gauu dai tatasovai. ⁴³ Dai gooqui_Ar_Al_A _Ampagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami paana saasaquigad_A _Al_Amadu vatopa. ⁴⁴ Daid_A ismaac_Ad_A gauu _Ataama paanaiñd_Ar_Al_A _Ar_Ataama mil c_Ac_Al_Ali.

⁴⁵ Taid_A _ASuusi aagidi g_Amamaat_Ardamiga sai tat_Aid_Ana vaarcu_Ar_Al_A dai d_Agavun_Ana vaasad_Ar_Al_A _Ag_Al_A suudagi dai a_Ana Betasaida d_Av_Al_Ar_Ai_Ar_Al_A _Ap_Aga is_Agai. Dai _Agai diosaidimi _Aoodami quiaa. ⁴⁶ Dai aid_Asi cadiosagi _Agai ii _Amo giidi-
amu dai gamamada agai. ⁴⁷ Dai aid_Asi cadidiaimi _Avaarcu ca_Aran _Al_Asi im_Aitadai _Ag_Al_A suudagi vaid_A _ASuusi _Al_Agi ugidiana c_Aaacatadai. ⁴⁸ Dai t_Al_A _Agai si_Amamaat_Ardamigad_A camaitis-tutuiditadai isimitudagi _Avaarcu vuid_Ar_Al_A vustaitai _Av_Al_Ali.

Dai casiaalimoda ΔSuusi caaijimitadai gΔmamaatΔrdamiga mossuudagi daama imΔitai dai mosdaivuñia Δlidadai. ⁴⁹ Dai aidasi tΔΔ ΔmamaatΔrdamigada Δssuudagi daama imΔitadai Δgai pollidadai Δgai sida ΔΓΔmo suiñali dai vΔΔscatai ijiña tΔΔgacai. ⁵⁰ VΔΔscatai tΔΔ Δgai cascΔΔ aliΔ duduaadimu. Δmos ΔSuusi ñiooqui daidΔ itΔΔdai:

—MaitavΔr vuaamΔ ΔnΔliada aanΔana maitavΔr duduaaducuda —astΔΔdai.

⁵¹ Dai tΔsai ΔvaarcuΔΓΔ ismaacΔΔΓΔ iimΔitadai Δgai tai otoma gΔΔpitu ΔvΔΔli. VaidΔ ΔmamaatΔrdamigada maitΔtΔΔgaitadai isducatai gΔntΔtΔgitoagi. ⁵² Dai aidΔ maiquiaa tΔtΔΔgaitadai Δgai isducatai idui ΔSuusi ΔpaanacΔΔ, aidΔ maiquiaa cΔΔga vaavoitudai Δgai cascΔΔ.

⁵³ Dai vaasadΔΓΔ dΔgavusai Δgai ΔgΔΔ suudagi dai aayi Genesareta dΔvΔΔriΔΓΔ, dai ΔgΔΔ suudagi ugidiana vuu Δgai Δvaarcu. ⁵⁴ Dai aidasi mostΔaapai Δgai ΔvaarcuaiñΔΔΓΔ, taidΔ Δoodami maí ΔSuusi. ⁵⁵ Dai ootoma voopei dai uusidΓΔ vuaapaimi Δcoococoidada Δsiaaco cajiomacatadai Δgai isdaacatadai ΔSuusi. ⁵⁶ Dai tomasiaaco Δsiaaco daacagi ΔSuusi gΔgΔΓΔ quiiquiana siΔpΔ ali quiiquiana siΔpΔ dΔjiana Δoodami vuvaidiña Δcoococoidada cacaayana dai daanΔiña Δgai ΔSuusi sai gΔdagitona istaatagi Δcoococoidada tomasi mosΔcaasi yuucusedΔ, dai vΔΔscatai ismaacΔΔ mostaata dodoi.

7

¹ Amaasi miaadΔΓΔ guuquiva Δsiaaco daacatadai ΔSuusi Δfariseo ΔΔmadu ΔmamaatΔtuldiadami sΔΔlicami. Δgai JerusaleenaiñΔΔΓΔ dada. ² Dai Δgai gΔntΔgito tΔΔ isΔΔmoco ΔmamaatΔrdamigada ΔSuusi maitΔniicomai poduucai isduucai ivuaadana Δgai siuu duucu gaugia agadagi cascΔΔ ñiooquidi Δgai. ³ Δfariseo ΔΔmadu vΔΔsi Δgaa Δjudidiu Δpan duucai gΔnviidacatadai gΔnΔqui aaduñicar. ΔpΔga gΔniicomaiña Δgai muioco dai gooquiΔΓΔ gacuaadana. ⁴ Dai siuu duucu dadiagi Δgai plaasaiñΔΔΓΔ, maitacuaadana asta siuu duucu vapacoi gΔnnoonovi isducai gΔnviidacatadai Δgai. Dai quiaa ivueeyi Δgai mui naana maasi gΔnviituldaraga duucami isducatai vacuanai Δgai gΔnajaasocoli dai gΔnajaa dai gΔniidoracaru dai gΔnvopoicaru. ⁵ Tai amaasi ΔmamaatΔrdami sΔΔlicami ΔΔmadu Δfariseo tΔcacai ΔSuusi daidΔ itΔΔdai:

—¿Tuisida gΔmamaatΔrdamiga maitivueeyi mΔsducatai gΔrvituli dai maitΔΓΔpan duucai vacuanai gΔnnoonovi siuu duucu gaugia agadagi? —astΔΔdai.

⁶ TaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΔΔdai:

—Aapim_Λ aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi. S_{ΛΛ}lic_{ΛΔ} _Λrvaavoi istumaasi aagai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ g_Λnaagaitai aapim_Λ dai ooja istumaasi aagidi Diuusi dai poduucai _Λooja:

Aapim_Λ pocaiti m_Λsai giñs_Λiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.

⁷ Gomaasi gia mait_Λrsoiñi tomali _Λmaadutai v_{ΛΛ}tar_Λ.

Aapim_Λ maigamamaat_Λtuldi giññiooqui

baiyoma gamamaat_Λtuli aapim_Λ istumaasi oodami g_Λnviituli.

Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru. ⁸ Aapim_Λ maitivueeyi istumaasi Diuusi ip_Λlidi, ivuaada _Λliditai istumaasi oodami g_Λnviituli, isducatai vacuanadagi g_Λnajaa _{ΛΛ}madu g_Λnajaasocoli, dai mui aa naana maasi.

⁹ Daid_Λ it_Λadai _{ΛΛ}p_Λ:

—Mosivuaada _Λlidi aapim_Λ g_Λnviituldaraga casc_{ΛΔ} maitivueeyi istumaasi Diuusi ip_Λlidi. ¹⁰ Moseesacaru icaititadai: “Siaav_Λr duutuada g_Λnooga _{ΛΛ}madu g_Λnd_{ΛΛ}”,

dai “Sioor_Λ maic_{ΛΛ}ga ñioocadagi g_Λooga si_Λp_Λ g_Λd_{ΛΛ} vui _Λgai g_Λaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Moseesacaru.

¹¹ D_Λmos aapim_Λ pocaitiña sai _Λmo oodami istutuidi isit_{ΛΛ}dagi g_Λooga si_Λp_Λ g_Λd_{ΛΛ}: “Maitan istutuidi isg_Λsoiñagi tomali istumaasic_{ΛΔ}. V_{ΛΛ}si istumaasi viaa aana _Λrcorvan”, ismaac_{ΛΔ} it_Λiya _Λlidi v_{ΛΛ}si _ΛrDiuusi aa duiñdada v_{ΛΛ}tar_Λ.

¹² Dai ispot_Λiyaagi _Λmaadutai mai aapim_Λ pocaitiña sai camaiviaa _Λgai issoic_Λdagi g_Λooga si_Λp_Λ g_Λd_{ΛΛ}. ¹³ Dai poduucai aapim_Λ mosgajiaad_Λr_Λ vipieeyi istumaasi ip_Λlidi

Diuusi ducami ismaic_{ΛΛ}gaducagi, mosvuaada _Λliditai g_Λnviituldaraga dai mui naana maasi pomaasi ivuaadana aapim_Λ —ast_Λadai _ΛSuusi.

¹⁴ Taid_Λ _ΛSuusi _Λpamu vaí _Λoodami daid_Λ it_Λadai:

—Giñca_Λcavurai v_{ΛΛ}scatai dai g_Λnt_Λgito ca_Λca: ¹⁵ Tomali _Λmo istumaasi ismaac_{ΛΔ} cueeyi oodami maivapac_Λi t_Λgitoidad_Λr_Λ casc_{ΛΔ} cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma t_Λgitoidagad_Λaiñd_Λr_Λ vusac_Λi mui naana maasi soimaascami dai poduucai g_Λmaata is_Λrsoimaasi ivuaadami. ¹⁶ C_{ΛΛ}gav_Λr g_Λnt_Λgito ca_Λca aapim_Λ istumaasi g_Λnaagidi aana —ast_Λadai _ΛSuusi _Λoodami.

¹⁷ Dai aid_Λsi anaasi viaa _ΛSuusi _Λoodami dai quiiy_Λr_Λ vaa _Λmamaat_Λrdamigad_Λ t_Λcacai ast_Λiya _Λlidi _Λcuento. ¹⁸⁻¹⁹ Taid_Λ _ΛSuusi it_Λadai:

—¿Tomali aapim_Λ m_Λsmaimaata ca_Λ sai istumaasi ismaac_{ΛΔ} cueeyi oodami maivapac_Λi t_Λgitoidad_Λr_Λ casc_{ΛΔ} cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami? Gomaa

cuaadaga. Mosgavoocara vapacai dai gooquiaa vusacai gatuucugaiñara —astatadai ASuusi.

Poduucai aagidi agai aagidi aliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. ²⁰ Daid itatadai ASuusi ara:

—Gatagitoidagaiñara vusacai gosoimaasi ²¹ tagitoidagai cascada, dai goamadu voidagai aa ooqui, dai oodami ipalidiña isivuaadagi mosacaasi istumaasi ipalidi, gomuaaragai, ²² dai goasidaragai, dai viaaca alidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai, dai muuquimudagai, dai ñooquidaragai, dai soiducal nadjadagi soitutuigami, dai maicanga tatagitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaascami. ²³ Vasi gomaasi gatagitoidagaiñara vusacai dai soimaasi iduiñtuldi oodami —astatadai ASuusi.

²⁴ Tai amaasi ii ASuusi abiaadara Tiroomu dai Sidoniamu dai ami vaa amo quiiyara dai maitipaliditadai ismatiagi oodami isami daacatadai agai, damos maitistui isgastuagi. ²⁵ Otoma mai amo ooqui danda amo ali taji ismaacada viaacatadai amo Diaavora taañicaruda dai divia siaaco daacatadai ASuusi dai acasoda abaana gtootonacada calquiva. ²⁶ Daid aooqui ñooçaitadai giliego ñooquida daida arSiropeniisara oidacamicatadai. Divia agai dai daañimi ASuusi sai vusaidana ADiaavora taañicaruda maradaiñara. ²⁷ Damos ASuusi itatadai:

—Alasi gaagai isoodami dagitoagi ismaamarada tatascoñiagi araga maitavar cagai isasiadagi oodami gamara tascada dai maacadagi googosi —astatadai ASuusi.

²⁸ Taid aooqui aa noragi daidi tatadai:

—Vaavuava isjudidiu googosi garaagai damos vascara agoogosi ismaacada mesa uta vatacana cuaadana asaasuigada ismaacada suuligaiña aali —astatadai aooqui.

²⁹ Taid ASuusi itatadai:

—Canga paagai. Dai casi istutuidi aapi patoragiagi ADiaavora taañicaruda atcavuusai gamaraiñara —astatadai ASuusi.

³⁰ Dai aidasi aayi aooqui gquiiyara amarada caacatadai daida ADiaavora taañicaruda cavuusai agiaiñara.

³¹ Taid ASuusi ii Tiroomuñara dai Sidoniamu salli daivusai dai amapacara Decapolisia davarara salli dai aayi aga sudagi siaaco Galilea tagidu. ³² Matai ami vaaapi amo calli maitacaidacami dai sasaimiacami, dai daañimi sai daama daasana ASuusi ganovi. ³³ Taid ASuusi covai vaidacai siaaco maitipucatadai oodami dai naanacada raana vaapai gamamasquiga dai sisivi ganovi dai taata nanda. ³⁴ Dai tavaagiamu nanaava dai sobvai daida itatadai:

—Efata —astatadai. Gomaasi itaiya alidi gacupiocoñi.

³⁵ Mospotai agai taida amaitacaidacada naanacada gacupiooco, dai nalanada cacanga gadi dai agai cacanga istui isñiooquiagi. ³⁶ Taida asuusi samicada dai oodami sai maiaagidiña tomali amaadutai. Damos siascada vaamioma daidiada agai oodami vaamioma aipaco aagaiña. ³⁷ Vaidai oodami maitatagaiña isducatai gantatagitoagi daida iscaitiña:

—Vasiaacatai canga ivueeyi goovai asta maitacaidacada taitacaidatudai dai mumudu ñiooquitudai —ascaitiña oodami.

8

¹ Dai aidai tuigaco mui ganampagi oodami siaaco daacatadai asuusi dai maiviaacatadai istuma ugiagi. Tai amaasi asuusi vai gamamaatardamiga daida itadai:

² —Soigiñalidi aanai idi oodamicada, caaayi vaica tasai istami giñamaduru daraaja goovai dai maivia istuma ugiagi.

³ Dai ismaitaugacai ootosa aanai sai noonoigana goovai susuquituan tada goovai voyamu. Amoco alai macasdarada di —ascaiti asuusi.

⁴ Taidai amamaatardamigada aa noragi daida itadai:

—¿Vooa bibidana mosqui oodami tanai siaaco maitipu istumaasi dai tomali oidacami? —astadai amamaatardamigada.

⁵ Taidai asuusi tacacai daidi tadai:

—¿Mqui paana viaa apim? —astadai.

Taidai amamaatardamigada itadai:

—Cuvaracami ataviaa —astadai.

⁶ Tai amaasi asuusi taji oodami sai davarapi daraivana, dai agai vui paana dai gamamagi. Dai gooquira saasarai dai maa agai gamamaatardamiga tai agai taacogi oodami.

⁷ Dai viaacatadai agai chiñqui vatopa ara taida asuusi pocaiti sai baigalidi Diusicada dai gataji taacogidaragai ara. ⁸ Vascatai gauu dai tascovai. Dai gooquira ampagi cuvaracami aasarai saasaquigada ismacada baivito. ⁹ Daidai oodami ismacada gauu arpar maacova milcatadai. Taidai asuusi ootoi sai noonoigana. ¹⁰ Dai agai tasai vaarcuara amadu gamamaatardamiga dai iji Dalmanuta davariamu.

¹¹ Tai amaasi dada fariseo siaaco daacatadai asuusi dai gaaatagimi amadu asuusi. Daidai fariseo mosnida liditadai sabaig arvaivoi isasuusi istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai oodami saidai ivueeyi agai, dai aagidi sai tagidana mo istumaasi gducami tavaagiaiñara. ¹² Taidai asuusi garai sobavai daida itai:

—¿Tuimasiḁ giñtaanḁi aapimḁ istumaasi gḁgḁrducami? Sḁḁlicḁḁ angḁnaagidi sai maitḁḁgimu aapimḁ tomali ḁmo istumaasi gḁducami —astḁi ḁSuusi.

13 Dai anaasi viaa ḁgai ḁoodami dai ḁpamu tḁsai vaarcuḁḁḁ dai ii vaasadḁḁḁ ḁgḁḁ suudagi.

14 Dai maitḁgito ḁgai isbḁquiagi cuaadagai dai mosaliḁmo paana bḁcaiticatadai vaarcuḁḁḁ. 15 Taidḁ ḁSuusi itḁḁdai gḁmamaatḁrdamiga:

—Gofariseo navaitigadḁ dai Eroodḁsi navaitigadḁ maicḁḁḁgadu —astḁḁdai ḁSuusi.

16 Vaidḁ ḁmamaatḁrdamigadḁ aipaco gḁnaatagidimi daidi caiti:

—Maiviaa aatḁmḁ paana cascḁḁḁ pocaiti goovai —ascaiti.

17 Taidḁ ḁSuusi maí istumaasi aatagaitadai ḁgai daidḁ itḁḁdai:

—¿Tuimasi pocaiti mḁsai maiviaa paana? ¿Maitamḁsquiaa maatḁ caḁ istumaasi gḁnaagidi aanḁ? ¿Tomali maitḁntḁgito nḁidi istumaasi ivueeyi aanḁ? Sḁḁlicḁḁ maicḁḁḁga vaavoitudai aapimḁ. 18 ¿Maitamḁsnḁnḁeeyi aapimḁ dai maitamḁstḁḁcaidaga? 19 ¿Maitamḁstḁgito aidḁñsi bibi aanḁ ḁtaama mil oodami ḁtaama paana mḁḁḁḁqui aasarai ḁmpagi saasaquigadḁ? —astḁḁdai ḁSuusi.

Taidḁ ḁmamaatḁrdamigadḁ itḁḁdai:

—Baivustaama dan gooca —astḁḁdai.

20 —Dai aidḁñsi bibi aanḁ ḁmaacova mil oodami cuvaracami paanacḁḁḁ, ¿mḁḁḁḁqui aasarai susudacami ḁmpagi? —astḁḁdai ḁSuusi.

Taidḁ ḁgai itḁḁdai:

—Cuvaracami —astḁḁdai ḁmamaatḁrdamigadḁ.

21 Taidḁ ḁSuusi itḁḁdai:

—¿Vḁḁscḁḁḁ mḁsmaiquiaa maatḁ caḁ? —astḁḁdai.

Suusi maiaagaitadai navaiti paana vḁḁtarḁ baiyoma aagaitadai ḁgai ḁmamaatḁtuldaragadḁ ḁfariseo dai Eroodḁsi sai maicḁḁḁgadu.

22 Dai gooquiḁḁḁ aayi ḁgai Betasaidḁḁḁ, mḁtai ami vuaapi ḁSuusi ḁmo caḁḁi mainḁaadami, dai daañimi sai taatana.

23 Taidḁ ḁSuusi noviaiñdḁḁḁ bḁi ḁcaḁḁi dai vaidacai ugidi-ana ḁBetasaida. Dai ami vuupujiana tḁi gḁsisivaraga dai vuupuidḁ daama darai gḁnoonovi, dai tḁcacai sabaig istuiditadai isḁaadagi tomasi palapi. 24 Taidḁ ismaacḁḁḁ mainḁaadatadai nḁnḁaava daidḁ itḁḁdai:

—Nḁidi aanḁ oodami ḁpa maasi uusi dḁmos ajiopai —ascaiti.

25 Taid_Λ _ΛSuusi _Λpamu vuupuid_Λ daama darai g_Λnoonovi, vaid_Λ _Λc_Λli c_Λga g_Λt_Λgito n_Λn_Λnai dai cac_Λga istui is_Λn_Λaaavagi dai c_Λga n_Λidi v_Λas_Λia_Λcatai. 26 Taid_Λ _ΛSuusi ootoi _Λc_Λli sai norag_Λna daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maiti vaaqui Betasaid_Λr_Λ, dai tomali maiaagiada imaasi tomali _Λmaadutai —ast_Λt_Λdai.

27 Dai gooqui_Λr_Λ ii _ΛSuusi _Λmadu g_Λmamaat_Λrdamiga v_Λasi _Λmap_Λc_Λr_Λ Sesaree_Λr_Λ Filiposi d_Λv_Λari_Λr_Λ. Dai voyiamu t_Λcacai _ΛSuusi g_Λmamaat_Λrdamiga daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿Voor_Λ giñ_Λagai _Λoodami? —ast_Λt_Λdai.

28 Tai _Λgai aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—_Λmoco pocaiti p_Λsaid_Λ r_Λv_Λuaana ismaac_Λd_Λ v_Λp_Λconaiña oodami dai aa pocaiti p_Λsaid_Λ r_ΛEliiasicar_Λ, dai aa pocaiti p_Λsaid_Λ r_Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ —ast_Λt_Λdai _Λmamaat_Λrdamigad_Λ.

29 Tai amaasi _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—¿Dai aapim_Λo moor_Λ giñ_Λagai? —ast_Λt_Λdai.

Taid_Λ _ΛPiiduru it_Λt_Λdai:

—Aapiap_Λ r_ΛCristo dai Diuusi g_Λootoi —ast_Λt_Λdai.

30 D_Λmos _ΛSuusi s_Λalic_Λd_Λ dai sai maiaagidiña tomali _Λmaadutai.

31 Dai amaasi _ΛSuusi g_Λaaagacai mamaat_Λtuldimi dai aagidi sai _Λgai viaacatadai _Λmo s_Λalicami dai viaacatadai iss_Λalic_Λd_Λ soimaa taatagi dai aagidi sai mosgajiaad_Λr_Λ viaa agaitadai t_Λt_Λaan_Λdami _Λmadu _Λpapaali t_Λt_Λaan_Λdamigad_Λ dai _Λmadu _Λmamaat_Λtuldiadami s_Λalicami. Dai aagidi _Λp_Λ masai muaa agaitadai dai aagidi sai bovaica tasaic_Λd_Λ duaaca agaitadai. 32 V_Λasi gomaasi c_Λ s_Λali aagidi _Λgai g_Λmamaat_Λrdamiga. Taid_Λ _ΛPiiduru _Λcovai vaidacai dai bagaidimi. 33 Taid_Λ _ΛSuusi ajaco c_Λquiva dai n_Λn_Λidi g_Λmamaat_Λrdamiga dai bagaimi _ΛPiiduru aduucai:

—Maitigiñ_Λmadu aim_Λrda aapi Diaavora. Aapi pocaiti sai mait_Λagai isivuaadagi aan_Λ istumaasi Diuusi ip_Λlidi —ast_Λt_Λdai.

34 Dai amaasi vai _ΛSuusi g_Λmamaat_Λrdamiga _Λmadu _Λoodami daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Is_Λmaadutai giñ_Λoidatucuda _Λliada mait_Λagai is_Λagi g_Λt_Λgitocagi, dai g_Λagai isv_Λasc_Λr_Λ baig_Λducagi si_Λaduñiada g_Λmuaatuda giñ_Λv_Λavoitudaitai daida giñ_Λoidatucuda. 35 D_Λmos sioor_Λ ivuaadagi istumaasi _Λagi _Λgai ip_Λlidi, _Λgai gia imimu Diaavora _Λmadu. D_Λmos sioor_Λ baig_Λduu dai muquiagi giñ_Λv_Λavoitudaitai dai _Λgidi Diuusi ñiooquid_Λ _Λgai gia c_Λgac_Λr_Λ vusaimu. 36 Tumaasi r_Λc_Λgai oodami v_Λatar_Λ isgamait_Λagai v_Λasi istumaasi oidaga oidigi daama vai ib_Λad_Λ Diaavora

ΛΛmadu imiagi. ³⁷ Tomali Λmaadutai maitistutuidi isgaa namΛquidagi dai cΛΛgacΛrΛ vuusiagi. ³⁸ IsΛmaadutai siaa Λradagi isgΛmaasiuldagi oodami vuitapi dai soimaasi ivuaadami vuitapi isgĩñvaavoitudai dai ismaatΛ giññiooqui aanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami ΛpΛ siaa Λrogiamu ΛgaicΛdΛ siΛascadΛ giñooga tΛΛgidagi isaliasi viaa aanΛ guvucadagai dai diviagi aanΛ ΛtΛtaañicarudΛ ΛΛmadu —astΛtΛdai ΛSuusi.

9

¹ DaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai ΛpΛ:

—SΛΛlicΛdΛ aangΛnaagidi sai oidaga ΛΛmadutai tami ismaacΛdΛ maicoiya agai asta siΛascadΛ tΛΛ ismaasi siaaco tΛaanΛi Diuusi gΛguvucadacΛdΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

² DaidΛ ΛSuusi bonaadami tasaicΛdΛ vaidacai ΛPiiduru, ΛΛmadu ΛJacovo, ΛΛmadu ΛVuaana, Λmo taca tuvidacΛrΛ dai ami ΛSuusi ΛmapΛdui vuitapi gΛmamaatΛrdamiga. ³ DaidΛ ΛyuucusidΛ dadadaquitu dai cΛΛga tootoatu Λpa maastu cΛvai tomali Λmo vacuandami oidigi daama maipocasi tootoatudai yuucusi. ⁴ Dai ΛmamaatΛrdami tΛΛ ΛEliiasicaru ΛΛmadu Moseesacaru vaidΛ gaaatagai ΛSuusi ΛΛmadu. ⁵ TaidΛ ΛPiiduru itΛtΛdai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami, vΛasi ΛrcΛΛgai istami daraaja aatΛmΛ tΛtai duuñi vaica uucusai Λmoco aapi gΛvΛatarΛ dai Λmai Moseesa vΛΛtarΛ dai Λmai Eliiasi vΛΛtarΛ —astΛtΛdai ΛPiiduru.

⁶ ΛmamaatΛrdami aliΛ duduaadimucata dai, daidΛ ΛPiiduru maimaatΛcatadai istumaasi aagaitadai. ⁷ Tai amaasi divia Λmo icomai dai iñña, daidΛ Λicomai saagida caidatu Λmo ñiooqui ismaacΛdΛ icaiti:

—IdiavΛr giñmara ismaacΛdΛ aliΛ oigΛdai aanΛ cΛΛgavΛr ΛΛgiada —ascaiti Λñiooqui.

⁸ Dai otoma aipaco nΛnΛaava Λgai dai camaitΛΛ ΛcΛcΛΛli mosΛca ΛSuusi ΛΛgi.

⁹ Dai aidΛsi tΛapañimi Λgai ΛtuvidacaiñdΛrΛ, ΛSuusi dai gΛmamaatΛrdamiga sai maiaagidiñña tomali Λmaadutai istuma tΛΛ Λgai asta siΛascadΛ duaacagi Λgai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ.

¹⁰ CascΛdΛ maiaagidi Λgai tomali Λmaadutai, dΛmos aipaco gΛntΛcacaitadai Λgai istΛiya Λlidi ΛSuusi aagitai isduaaca agai coidadΛ saagidaiñdΛrΛ. ¹¹ Dai amaasi tΛcacai Λgai ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—¿TuisidΛ icaiti ΛmamaatΛtuldiadami sΛΛlicami saidΛ ΛEliiasi ΛpΛga viaacata dai isdiviagi isaapi? —astΛtΛdai ΛmamaatΛrdami.

¹² TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Vaavuava istumaasi aagai amamaatatuldiadami Diuusi samicamigada sai Eliiasi viaacata dai isapaga diviagi dai soinagi oodami sai vaavoitudana Diuusi. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidar giñaagaitai aan ismaacada via amo samicami an-sai ali soimaa taata inagi dai masai amapiadar giñviaa agai. 13 Damos aan angnaagidi said Eliiasi cadivia, mataida idui gaicada vasi istumaasi ipali, poduucai isduucatai aagai Diuusi ñiooquidar masaid iduñia agaitadai gaicada —astadai Suusi gamamaatardamiga.

14 Dai gooquilar pamu aayi agai siaaco daraajatadai agaa mamaatardami, dai taa mui oodami agai sicoli. Dai ami amadu gaaatagaitadai ap amamaatatuldiadami samicami. 15 Dai aidasida oodami taa Suusi vascatai maitaa isducatai gantatagitoagi dai vui voopoi dai viaatulda agai. 16 Taida ASuusi taccacai daida itadai:

—¿Matumaasi aatagai aapima amada giñmamaatardamiga? —astadai.

17 Tai maadutai ismaacada ami daraajatadai aa noragi daida itadai:

—Mamaatatuldiadami, gavuapianta giñmara ismaacada viaa amo Diaavora taañicaruda dai goDiaavora taañicaruda muudutuli. 18 Tomasiaaco davarapi dadaitudaiña goDiaavora taañicaruda dai totostudai tñida dai cacarantudai taatamuda, vai cascada goovai maiviaa gavgucadaga dai aan caagidi gamamaatardamiga sai vusaidana goDiaavora taañicaruda tai maitistui —astadai acali.

19 Taida ASuusi baamuan tada daida itadai:

—Aapima oodami maivaavoidaracami, ¿asta siascada uucami viaacamu aan isgavamadu daacagi? Giñvuaapidavurai goali gali —astadai ASuusi.

20 Matai vuaapi siaaco daacata dai agai. Dai aidasida ADiaavora taañicaruda taa ASuusi suiquituli agai ali gali taida ali gali davarapi gai, dai aipaco yaalimi, dai totostuimi tñida. 21 Taida ASuusi taccacai oogada daida itadai:

—¿Vaquida abiaadar povvueyi goovai? —astadai.

Taida oogada itadai:

—Aliducatai abiaadar. 22 Dai goDiaavora taañicaruda muiyoco imidagai taiyara dadaitudaiña dai suudar muaa liditai. Dai paaapi istutiadagi isiduñiagi istumaasi goovai vatar, soigi galda aatmacada dai garsoiña —astadai oogada.

23 Taida ASuusi itadai:

—Pasistutiadagi isvaavoitudagi di, vaavoitudadami vatar tomali amo istumaasi maisijaiga —astadai ASuusi.

24 Taida ali gali oogada garra iña daida itadai:

—Vaavoitudiana. Giñsoiñañi nai vaamioma vaavoituda aana —astatadai.

²⁵ Dai aidasi taa ΔSuusi isami gana mpaidimi mui oodami Δgai bagaimi ΔDiaavora taañicaruda daida itatadai:

—Diaavora taañicaruda maiñioocadami dai maitacaidacami aana angataanaɩ pasai vusaiña. Dagitoñi idi ali gaaɩi dai camaivapacada apamu idiaɩa —astatadai ΔSuusi.

²⁶ Taida ΔDiaavora taañicaruda gagaɩa iña dai apamu sui-quituli ali gaaɩi, dai vuusaicai muuquiada ducai viaa Δgai ali gaaɩi vai muidutai pocaitimi sai casi armuuquiadacatadai.

²⁷ Damos ΔSuusi noviañidatɩ bai dai vañigi taida ali gaaɩi caquiva.

²⁸ Taida ΔSuusi vaa amo quiiyaɩa, taida amamaatardamigada covai tacacai daida itatadai:

—Tuisida maitistui aatama isvusaidagi ΔDiaavora taañicaruda —astatadai.

²⁹ Taida ΔSuusi itatadai:

—Idi Diaavora taañicaruda alia sijaiga vusaidaragai cascada avanacai maitaugacai gamamaadagi vai poduucai vuvacai goovai —astatadai ΔSuusi.

³⁰ Dai aidasi iji Δgai abiaadatɩ Galileeamu saali dagavusai damos ΔSuusi maitipaliditadai ismatiagi tomali amo oodami,

³¹ mamaatulditadai Δgai gamamaatardamiga cascada dai aagiditadai sai Δgai viaacatadai amo saalicami dai masai taagida agaitadai aa oodami sai Δgai muua agaitadai sai vaascataɩ Δgai bovaica tasaicada duaaca agaitadai.

³² Damos amamaatardamigada maimaata cacatadai istumaasi aagidi ΔSuusi dai duduaadicuitadai Δgai iscalaɩa tacacagi.

³³ Dai amaasi aayi Δgai Capernaumata. Dai aidasi caamo quiiyaɩa daraajatadai Δgai, taida ΔSuusi itatadai gamamaatardamiga:

—¿Matumaasi aatagaimi aapima voyaiñidatɩ iimatai? —astatadai.

³⁴ Damos amamaatardamigada mosdodoli vii, voyamu aagaimitadai Δgai sai ismaacada vaamioma namaga cascada.

³⁵ Tai amaasi daiva ΔSuusi dai vai abaiivustaama dan gooca gamamaatardamiga daida itatadai:

—Isaadutai vaamioma namaca liadagi Δgai gaaagai ismaigaducada liadagi dai gaaagai issoicadagi vaascatai —astatadai ΔSuusi.

³⁶ Amaasi bai ΔSuusi amo ali gaaɩi daida gamamaatardamiga saagida cai dai gooquiata mootoi daida itatadai gamamaatardamiga:

³⁷ —Tomasioota sioota vaavoitudai giñmamaatuldidiaraga dai cascada oigadai idi ali oodami, Δgai giñoigadai aana

ΛΛΡΛ. Dai Λgai ismaacΛδΛ giñoigΛdai aanΛ Λgai oigΛdai Λgai ismaacΛδΛ giñootoi —astΛtΛdai ΛSuusi.

³⁸ Amaasi ΛVuaana itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, tΛΛ aatΛmΛ Λmo cΛΛli vai aagai gΛtΛtaaraga dai poduucai vuvaidi Diaavora tΛtΛaañicaruda oodamiaĩndΛrΛ. DΛmos maigΛrΛΛmadu aimΛrai Λgai tΛtai cascΛδΛ dai —astΛtΛdai ΛVuaana.

³⁹ DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—MaitavΛr daidiada. Maitatiipu tomali Λmaadutai isivuaadagi istumaasi gΛgΛrducami aagaitai giñtΛtΛaraga dai gooquiΛrΛ giññiooquiadagi. ⁴⁰ SioorΛ maitΛrvui caatΛcagi Λgai gΛrΛpa maasi tΛgito. ⁴¹ TomasioorΛ sioorΛ baigΛΛliaragacΛδΛ gΛnoidagi tomasi Λmo avΛsi suudagi giñvaavoitudaitai aapimΛ sΛΛlicΛδΛ Diuusi maaquimu Λgai Λmo istumaasi cΛΛgaducami.

⁴² TomasioorΛ sioorΛ soimaasi iduiñtulda Λliadagi Λmoco ismaacΛδΛ utudama giñvaavoitudagi sioomΛ ΛrcΛΛgai Λgai vΛΛtarΛ mΛscusivuan vulidagi Λmo gΛΛ mouturui dai gΛΛ sudarΛ daitudagi. ⁴³⁻⁴⁸ Dai isΛmaadutai iduñia Λliadagi Λmo istumaasi soimaascami gΛnoonovicΛδΛ siΛpΛ gΛΛΛcasocΛδΛ siΛpΛ gΛvuupujicΛδΛ baiyoma gΛaagai ispoΛliada Λgai ismainoonovΛ siΛpΛ maiΛΛcaso siΛpΛ maivuupuju dai maisiuu ΛDiaavora ΛΛmadu imiagi siaaco tomastuigaco soimaasi gΛtaatacana dai tomastuigaco mΛΛcana tai baiyoma isimiagi Diuusi ΛΛmadu. ⁴⁹ Dai tomasioorΛ sioorΛ cΛΛgacΛrΛ oidaca Λliadagi aliΛsi soimaasi taatatuldia Λgai aa oodami. ⁵⁰ AliΛsi gΛaagai aapimΛ iscΛΛgacΛrΛ oidacagi vai aa oodami ipΛliadagi isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidΛ poduucai isduucai Λmo oodami siooma cueeyi cuaadagai yoovicami —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

10

¹ Tai amaasi ΛSuusi ii CapernauumaiñdΛrΛ. Judeea dΛvΛΛriamu vaasadΛrΛ Λaqui Jordán. Tai Λpamu gΛnΛmpagi oodami siaaco daacatadai ΛSuusi vai Λgai mamaatΛtuldimi poduucai isduucai ivuaadana Λgai vΛΛscΛrΛ. ² Tai ΛΛmoco Λfariseo miaadΛrΛ guuquiva siaaco daacatadai ΛSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda Λlidi Λgai ΛSuusi cascΛδΛ tacacai sabai oidaga oigaragai isΛmo cΛΛli dagitoagi gΛooñiga. ³ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tumaasi gΛntΛjai Moseesacaru? —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴ TaidΛ Λfariseo itΛtΛdai:

—ΔMosesacaru gARmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui dΔmos sai gΔagagai ismamaacadagi Δmo oojai siaaco aagadagi iscadagito —astΔΔdai Δfariseo.

⁵TaidΔ ΔSuusi itΔΔdai:

—Aliasi Δrsoimaasi ivuaadami oodami cascΔΔ poduucai aagidi Δgai ΔMosesacaru. ⁶DΔmos aidΔsi tucamidΔrΔ idui Diuusi gooidigi, idui cΔΔli dai ooqui, ⁷cascΔΔ ΔcΔΔli viaa isdagitoagi gΔooga ΔΔmadu gΔΔΔ dai vΔΔnagi Δmo ooqui. ⁸Dai poduucai ducami si ΔraliΔmo oodamicagi Δgai. ⁹CascΔΔ ismaacΔΔ Δmapagidi Diuusi Δoodami maitΔagai isdadagitodagi —astΔΔdai ΔSuusi Δfariseo.

¹⁰Dai aidΔsi aayi ΔSuusi Δmo quiiyΔrΔ taidΔ ΔmamaatΔrdamigadΔ Δpamu tΔcakai astΔiya Δlidi Δgai ismaacΔΔ aagaitadai Δgai. ¹¹TaidΔ ΔSuusi itΔΔdai:

—SiooγΔ dagitoagi gΔooñiga dai vΔΔnagi Δmai ooqui Δgai soimaasi ivueeyi gΔooñiga ΔpΔgadadΔ vui. ¹²Dai isΔmo ooqui dagitoagi gΔcuna dai vΔΔnagi Δmai cΔΔli Δgai ΔpΔ soimaasi ivueeyi —astΔΔdai ΔSuusi.

¹³MΔtai aidΔ vuaapi ΔSuusi chiΔΔqui aali sai taatana. DΔmos ΔmamaatΔrdamigadΔ bagaidimi Δoodami ismaacΔΔ vuaapaimi Δaali. ¹⁴Dai aidΔsi tΔΔ ΔSuusi aliΔ baamu daidΔ itΔΔdai Δgai gΔmamaatΔrdamiga:

—Dagitovurai goali vai dadana siaaco daja aanΔ dai maitavΔr daidiada. Siaaco gataΔaanΔi Diuusi ΔrΔgai vΔΔtara ismaacΔΔ Δpan ducami aali. ¹⁵SΔΔlicΔΔ angΔnaagidi sai siooγΔ maivaavoitudagi Diuusi Δpan ducai Δmo aliducami Δgai maiimimu siaaco gataΔaanΔi Diuusi —astΔΔdai ΔSuusi.

¹⁶Dai moomotoi Δgai Δaali dai daama darai gΔnoonovi dai siaa duutuli.

¹⁷Dai aidΔsi apiaimΔitadai ΔSuusi, tai voiγΔrΔ mΔraitai aayi Δmo cΔΔli dai vuidΔrΔ gΔtootonacΔΔ cΔquiva daidΔ itΔΔdai:

—MamaatΔtuldiadami cΔΔ tuigacami, ¿tuma duuna aanΔ dai vΔΔscarΔ oidacana Diuusi ΔΔmadu? —astΔΔdai.

¹⁸TaidΔ ΔSuusi itΔΔdai:

—¿TuipΔsi cΔΔ tuigacami giñagagai? AliΔmadugava cΔΔ tuigacami dai Δgai ΔrDiuusi. ¹⁹Aapi cΔΔga maata istumaasi ipΔlidi Diuusi isivuaadagi oodami maitigaΔΔsiada gaoñiga, dai maitigacoodadai, dai maitigaΔΔsiada gavustuidaga, dai maitiyaatagΔda, dai maitigavupuiirumadada dai siaa iduutu-ada gΔooca dai gΔdaada —astΔΔdai ΔSuusi.

²⁰TaidΔ ΔcΔΔli aa noragi daidΔ itΔΔdai:

—MamaatΔtuldiadami, vΔΔsi gomaasi ansiaa duutudai aanΔ aliducatai abiaadΔrΔ —astΔΔdai.

21 Taid_Λ _ΛSuusi baig_{ΛΛ}liaragac_{ΛΔ} _Λn_Λn_Λid_i _Λc_{ΛΛ}li daid_i t_Λt_Λdai:

—_Λmo istumaasi avi_{ΛΛ}ga p_Λsiduñiagi. Imiñi dai gagara v_{ΛΛ}si p_Λstuma viaa dai oida _Λtumiñsi _Λsoitutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi t_Λv_Λvaagi_ΛΛ. Dai gooqui_ΛΛ divia daid_Λ iñooida. _Δmos _Λp_Λga g_Λaagai p_Λsbaig_Λducagi si_Λduñiada g_Λmuaatudagi giñvaavoitudaitai —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

22 _Δmos aid_Λsi ca_Λ _Λc_{ΛΛ}li imaasi ali_Λ soig_{ΛΛ}li dai im_Λcai soig_{ΛΛ}liatugai ali_Λsi _Λrg_Λv_Λvidacamicatadai _Λgai casc_{ΛΔ}.

23 Tai amaasi _ΛSuusi aipaco _Λn_Λn_Λaava daid_Λ it_Λt_Λdai g_Λmamaat_Λrdamiga:

—G_ia sijaiga isg_Λnviipidacami g_Λndagituagi isDiuusi t_Λaan_Λdagi dai soic_Λdagi sai c_Λga g_Λnt_Λt_Λgitocana —ast_Λt_Λdai.

24 Taid_Λ _Λmamaat_Λrdamigad_Λ mait_{ΛΛ} isducatai g_Λnt_Λt_Λgitoagi pocaititai _ΛSuusi, _Δmos _ΛSuusi it_Λt_Λdai _Λpamu:

—Giñaaduñi g_ia sijaiga is_Λgai ismaac_{ΛΔ} _Δmos_Λcaasi g_Λn_Λvustuidag_ΛΛ t_Λt_Λgitoi dagituagi isDiuusi soic_Λdagi isc_{ΛΛ}ga g_Λnt_Λt_Λgitocagi ali_Λsi g_Λnviipidacatai _Λgai. 25 Sioma maisijaiga _Λmo muura v_{ΛΛ}t_ΛΛ isvaquiagi _Λmo oyi d_Λgad_Λamu s_{ΛΛ}li is_Λmo g_Λv_Λiidacami dagituagi isDiuusi soic_Λdagi isc_{ΛΛ}ga g_Λt_Λgitocagi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

26 Dai aid_Λsi ca_Λ _Λgai imaasi mait_{ΛΛ} isducatai g_Λnt_Λt_Λgitoagi dai aipaco g_Λnt_Λcacai daid_Λ icaiti:

—¿Voora istutuidid_Λo isc_{ΛΛ}gac_ΛΛ vuvaquiagi? —ascaiti.

27 Taid_Λ _ΛSuusi vui _Λn_Λn_Λava daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Oodami g_ia maitistutuidi isiduñia imaasi, _Δmos Diuusi g_ia istutuidi. Diuusi v_{ΛΛ}siaacatai istutuidi isiduñiagi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

28 Tai amaasi it_Λt_Λdai _ΛPiiduru:

—Mamaat_Λtuldiadami, aat_Λm_Λ viaa v_{ΛΛ}si t_Λstuma viaacatadai g_Λoidatucuda _Λg_Λliditai —ast_Λt_Λdai.

29 Taid_Λ _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—S_{ΛΛ}lic_{ΛΔ} ang_Λnaagidi sai tomasioora siora dagitoagi g_Λquii dai g_Λsisia_Λgi, dai g_Λsusuculi, dai g_Λooga, dai g_Λd_{ΛΛ}, dai g_Λooñiga, dai g_Λmaamara, dai g_Λd_Λv_{ΛΛ}raga giñvaavoitudaitai aana dai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquid_Λ,

30 _Λgai viaacamu idi oidig_ΛΛ _Λmo siento vaamioma baabaqui, dai siisia_Λgi, dai susuculi, dai d_{ΛΔ}d_Λcamu, dai maamaracamu, dai d_Δd_{ΛΛ}v_Λracamu, tomasi soimaa taatamaitai. Dai si_{ΛΛ}scad_Λ imiagi _Λgai idi oidigaiñd_ΛΛ v_{ΛΛ}sc_ΛΛ oidacamu Diuusi _Λmadu. 31 _Δmos m_{ΛΛ}ca siaaco gataaan_Λi Diuusi muidutai ismaac_{ΛΔ} vaamioma t_Λaan_Λi tami m_{ΛΛ}ca sioma mait_Λaan_Λdamu dai ismaac_{ΛΔ} sioma mait_Λaan_Λi tami, m_{ΛΛ}ca vaamioma t_Λaan_Λdamu —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

³² Dai amo imidagai voyamu iimaitadai agai cataatidimi Jerusaleena asuusi baitaqui imaitadai gamamaatardamiga, vaid amamaatardamigada maitatagaitadai istumaasi gantatagitoagi dai duduaadimutugaitai oidi. Taid asuusi apamu covai vuvaitu abaiivustaama dan gooca gamamaatardamiga, dai aagidi isducatai apadunia agaitadai agaicada. ³³ Daid itadai:

—Aapim nidi tascatatidimi Jerusaleenara, masiaaco giñagida agai aan ismaacada viaa amo samicami. Giñagida magari abaitaguucacamigada papaali amadu amamaatatuldiadami samicami isagai gatlaañimu masaid giñmuaana. Giñagidamu agai aa sibadara oidacami. ³⁴ Dai giñparundada magari dai saasasa magari giñtuucuga dai giñsisiviada magari dai giñmuaa magari. Damos bovaica tasaicada apamu duaacamu aan coidada saagidañdara —astadai asuusi.

³⁵ Tai amaasi Jacovo amadu avuaana aSevedeo mamarada miaadara guuquiva siaaco daacataidai asuusi daid itadai:

—Mamaatatuldiadami, aatama ipalidi pasiduniagi tadicatai gaagida ragai —astadai.

³⁶ Taid asuusi itadai:

—¿Tumaasi ipalidi aapim isidunia aan? —astadai.

³⁷ Tai agai itadai:

—Siscada aapi vasia daama argabaitacaamicagi garmaacañi oigaragai taid artalaanadamica aatama —astadai.

³⁸ Tai amaasi asuusi itadai:

—Aapim maimaata mastumaasi giñaagidi. ¿Baisi istutuidana aapim issoimaasi taatagi sila soimaa taata inagai aan? —astadai asuusi.

³⁹ Tai agai aa noragi daid itadai:

—Istutuidiatata —astadai.

Taid asuusi itadai:

—Samicada avvaavoi. Aapim gia soimaa taatamu silasi soimaa taata inagai aan. ⁴⁰ Damos aan maitistutuidi isdaraasagi talaanadami baiyoma agi Diuusi grooga daraasamu talaanadamicagi —astadai asuusi.

⁴¹ Dai aidasida agaa baiivustaama mamaatardami cai go-
maasi baacoi Jacovo amadu avuaana vui. ⁴² Damos asuusi
vai agai daid itadai:

—Cala maata aapim sai ismaacada maitarjudidiu saagida abaitacaacami gapipiooñiga duucanidi gaaduni dai ismaacada vaamioma gataalan samicada talaañicui. ⁴³⁻⁴⁴ Damos aapim gansaagida maitaagai ispoduucui ivuaadagi baiyoma siora abaitacaamicagi gaagai

issoic^Λdagi v^{ΛΛ}scatai. ⁴⁵ Poduuc^Λai isduuc^Λai ivueeyi aan^Λ iñsmaac^Λd^Λ viaa ^Λmo s^{ΛΛ}licami. Aan^Λ gia divia oidig^Λr^ΛΛ maisiu isgiñsoic^Λdagi aa baiyoma divia aan^Λ dai soic^Λd^Λ iñgai oodami dai muquia iñgai vai poduuc^Λai c^{ΛΛ}gac^Λr^ΛΛ vuvac^Λna mui oodami —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

⁴⁶ Amaasi aayi ^Λgai Jericoo^Λr^ΛΛ dai aid^Λsi cavuvaquimi abiaad^Λr^ΛΛ ^ΛSuusi ^{ΛΛ}madu ^Λmamaat^Λr^Λdami g^Λd^Λ dai muidutai aa oodami, vai ^Λmo c^{ΛΛ}li main^Λadami Vatimeo t^{ΛΛ}giducami Timeo marad^Λ, voi ugidiana daacatai gataan^Λi oidicami. ⁴⁷ Dai aid^Λsi ca^Λ ^Λc^{ΛΛ}li ismiaadimi ami ^ΛSuusi otoma iññoquidimi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Suusi Davi cajiudad^Λ soigig^Λl^Λda aan^Λc^Λd^Λ —ast^Λt^Λdai.

⁴⁸ Tai muidutai bagaimi sai maitadacana, d^Λmos ^Λc^{ΛΛ}li vaamioma iññac^Λi daid^Λ icaiti:

—Davi marad^Λ soigig^Λl^Λda aan^Λc^Λd^Λ —asc^Λaiti.

⁴⁹ Taid^Λ ^ΛSuusi c^Λquiva, daid^Λ it^Λt^Λdai g^Λaaduñi:

—Baigovai av^Λr vaida —ast^Λt^Λdai.

Taid^Λ ^Λoodami vai ^Λmain^Λadami dai av^Λnaquidimi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Baigi g^Λliada, otoma ic^Λquiva, g^Λvaidiava ^ΛSuusi —ast^Λt^Λdai.

⁵⁰ Taid^Λ ^Λc^{ΛΛ}li otoma maigovai daitu g^Λsuaa dai otoma c^Λquivac^Λi ii siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ⁵¹ Taid^Λ ^ΛSuusi it^Λt^Λdai:

—¿Tumaasi ip^Λlidi aapi isg^Λduiñda aan^Λ? —ast^Λt^Λdai.

Taid^Λ ^Λmain^Λadac^Λd^Λ aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Mamaat^Λtuldiadami, n^Λada iñ^Λlidi aan^Λ —ast^Λt^Λdai.

⁵² Taid^Λ ^ΛSuusi it^Λt^Λdai:

—Casi aapi istutuidi isim^Λdagi, giñvaavoitu aapi casc^Λd^Λ can^Λnaava —ast^Λt^Λdai.

Mospot^Λi ^Λgai taid^Λ ^Λc^{ΛΛ}li istui isn^Λnaavagi, dai o^Λ ^ΛSuusi voyamu.

11

¹ Dai aid^Λsi camiaadimi ^Λgai Jerusaleen^Λr^ΛΛ ugidana iim^Λitai Betapagi dai Betania vuid^Λr^ΛΛ ^ΛOliivosi giidi, taid^Λ ^ΛSuusi ootoi gooca g^Λmamaat^Λr^Λdami g^Λ. ² Daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Iimivurai m^Λmocoro ali quiiy^Λr^ΛΛ, dai m^Λsiuu duucu aiyagi t^{ΛΛ}gimu aapim^Λ ^Λmo asñiitu vulicami. ^Λgai maiquiaa dada^Λj^Λi tomali amaadutai. Upanavurai dai vuaapa.

³ Dai is^Λmaadutai g^Λnt^Λcacagi m^Λstuisid^Λ povueeyi v^Λr^Λi aagida ansai aan^Λ t^Λgito, ansai otoma ^Λpamu ootsoda iñgai —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi g^Λmamaat^Λr^Λdami g^Λ.

duucai ivueeyi Δ Δsivogami tami Diuusi quidi Δ Δ —ast Δ Δ dai Suusi Δ oodami.

¹⁸ Taid Δ Δ bait Δ guucacamigad Δ Δ papaali Δ Δ madu Δ maat Δ tuldiadami s Δ Δ licami ca Δ iscaiti Δ Suusi, dai otoma gaagaimi isduucatai muaagi, po Δ lidadai isv Δ Δ si oodami vaavoituda aagaitadai. Vaid Δ Δ oodami v Δ Δ scatai mait Δ Δ gaitadai isducatai g Δ nt Δ Δ gitoagi ca Δ catai isducatai mamaat Δ tuldi Δ Suusi. ¹⁹ D Δ mos Δ Suusi mostuca tai ii abiaad Δ Δ .

²⁰ Dai siaadico quiamoco d Δ gavusai Δ gai dai t Δ Δ Δ iigosi d Δ Δ d Δ vai cagaquisapi tatacad Δ aiñd Δ Δ abiaad Δ Δ . ²¹ Taid Δ Δ Piiduru tagito daid Δ it Δ Δ dai Δ gai Δ Suusi:

—Mamaat Δ tuldiadami, dañi goiigosi d Δ Δ d Δ ismaac Δ Δ ñiooquidi aapi tacavo ticagaquisa —ast Δ Δ dai.

²² Taid Δ Δ Suusi aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Vaavoitudadavurai Diuusi. ²³ S Δ Δ lic Δ Δ ang Δ naagidi, sai tomasioor Δ sioor Δ s Δ Δ lic Δ Δ c Δ Δ ga giñvaavoitudadagi c Δ Δ ga istutuidi isivuaadagi naana maasi istumaasi s Δ Δ lic Δ Δ sijiacami. ²⁴ C Δ sc Δ Δ ang Δ naagidi sai m Δ si Δ Δ scad Δ taan Δ dagi Diuusi Δ mo istumaasi g Δ nmamaadi Δ Δ dai m Δ ss Δ Δ lic Δ Δ vaavoitudadagi is Δ gai istutuidi isg Δ naquiagi viaacamu aapim Δ m Δ stumaasi taañiagi. ²⁵ Dai m Δ si Δ Δ scad Δ gamamadadagi m Δ sviaacagi Δ moco g Δ nsaayu oig Δ ldavurai, vai giñooga ismaac Δ Δ t Δ vaagi Δ Δ daja g Δ noig Δ ldana g Δ nsomaascamiga Δ Δ p Δ . ²⁶ Dai m Δ siaapim Δ maioig Δ dagi, tomali g Δ nooga ismaac Δ Δ t Δ vaagi Δ Δ daja mait Δ noig Δ ldamu Δ Δ p Δ —ast Δ Δ dai.

²⁷ Dai amaasi aayi Δ gai Δ pamu Jerusaleen Δ Δ . Dai aid Δ sid Δ Δ Suusi Δ g Δ Δ quiuupaigad Δ Δ Δ judid Δ u Δ rana aim Δ raitadai, tai miaad Δ Δ guuquiva Δ bait Δ guucacamigad Δ Δ papaali Δ Δ madu Δ mamaat Δ tuldiadami s Δ Δ licami, Δ Δ madu Δ son Δ Δ guucacami, ²⁸ daid Δ it Δ Δ dai:

—¿Tuma s Δ Δ licamic Δ Δ ivueeyi aapi imaasi? ¿Toor Δ g Δ maa s Δ Δ licami p Δ sai pomaasi ivuaadana? —ast Δ Δ dai.

²⁹ Taid Δ Δ Suusi aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Aan Δ an Δ Δ p Δ g Δ nt Δ cacagi Δ mo istumaasi m Δ sc Δ Δ ga giñaa noragidagi dai giñaaagidagi istumaasi giñ Δ caca iñagai, nai aana Δ Δ p Δ g Δ naagidagi istuma s Δ Δ licamic Δ Δ ivueeyi aan Δ gomaasi.

³⁰ ¿Toor Δ ootoi Δ Vuaana sai vaponana oodami, Diuusi, oodamisio? Aagav Δ rai, noragida —ast Δ Δ dai Δ Suusi.

³¹ Vaid Δ Δ c Δ c Δ li aipaco g Δ naagidimi daid Δ icaiti:

—Ispot Δ iya aat Δ m Δ sai Diuusi ootoi Δ Vuaana goovai pov Δ rt Δ Δ dan tada t Δ sai tuisi maivaavoitu. ³² Isbai pot Δ ana aat Δ m Δ o sai oodami ootoi —ascaiti Δ t Δ taan Δ dami.

AliA ABΔiditadai Λgai Λoodami cascΔΔ. CΛΛga maatacatadai Λgai siΛoodami sΛΛlicΔΔ vaavoitudai siΛVuaana ΔrDiuusi ñiooquituldiadamigadΔcatadai.

³³ Dai amaasi itΔΔdai Λgai ΛSuusi:

—MaitatΔmaata sioorΛ ootoi ΛVuaana —astΔΔdai.

TaidΛ ΛSuusi itΔΔdai:

—Tomali aanΛ anmaitΔnaagidagi tuduida istuma sΛΛlicamicΔΔ ivueeyi aanΛ gomaasi —astΔΔdai ΛSuusi.

12

¹ Amaasi ΛSuusi gΛaagacai mamaatΔtuldimi cuentocΔΔ daidΛ itΔΔdai:

—Δmo imidagai oidacatadai Δmo cΛΛli dai Λi uuvasi gΔΔVΛΛragana, dai sicoli curarai. Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagadΔ. DaidΛ idui ΔpΛ Δmo vaaqui tΔcavacami dai abiaadΔrΛ nuucadaca agai vΛΛsi gΛΛsi.

Dai gooquiΔrΛ taajucamicΔΔ maa gΛΛsi aa oodami dai mΔcasi ii. ² Dai aidasi aayi yoovaragai ootoi Λgai Δmoco gΔpiooñiga sai mΔtaanΛna Δaata vuadami Δuuvasi varagadΔ siΛΛqui aΔcatadai. ³ DΔmos Δaata vuadami bΛi Δootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucugadΔ dai maimaa toma laachi dai ootoi. ⁴ TaidΛ ΔamudΛ ootoi Δmai piooñi, mΔtai Λgai maicacarai, dai saasarai moodΛ dai galnaasi ñiooqui aagidi dai mosooto ΔpΛ. ⁵ TaidΛ ΔamudΛ ootoi Δmai gΔpiooñiga, mΔtai Λgai muua. Dai gooquiΔrΛ ΔamudΛ ootoi mui aa pipiooñi mΔtai Δmoco soidoodai dai saasarai tuutucugadΔ dai aa coi.

⁶ Dai maracatadai ΔcΛΛli Δmo cΛΛli dai aliA oigΔdaitadai dai cuugatΔrΛ ootoi poliditai: “Giñmara gia siaadΔrΛ maisiaa duutudana Λgai”, asΛΛlidi. ⁷ DΔmos Δaata vuadami tΔgacai, aipaco gΔnaatagidimi daidΛ icaiti: “Gooviava Λgai ismaacΔΔ ajiagai vΛΛsi oogadΔ vustuidadΛ gΛaagai tΔsmuaagi dai poduucai aatΔmΛ Δrtutuidacamicamu”, ascaiti. ⁸ Dai bΛi dai muua dai dΔjoi ugidiana daitu ΔtuucugadΔ —astΔΔdai ΛSuusi.

⁹ Dai amaasi ΛSuusi tΔcacai ΔtΔtaanΔdami daidΛ itΔΔdai:

—¿Isduuñimu Δtuidacami ΔdΔvΛΛrai Δpipiooñi? Divimu Λgai dai codimu Δaata vuadami dai maaquimu Λgai ΔdΔvΛΛrai aa oodami.

¹⁰ AapimΛ cΛΛ maata isduucal oojisi Diuusi ñiooquidΔrΛ daidΛ icaiti:

ΔsΛΛlicami viaacami ismaacΔΔ daasa agai Diuusi ΔtΔtaanΔdamigadΛ Δjudidíu gajiaadΔrΛ viaa agai.

Dai Λgai ΔrΛgai vaa ismaacΔΔ vaamioma gataaanΔda agai.

¹¹ Diuusi iduñia gomaasi. Dai gomaasi ΔrΔmo istumaasi cΛΛgaducamicamu Λgai vΛΛtarΛ ismaacΔΔ vaavoitudagi.

maamatacai. Taid_Δ ag_Δmai suculid_Δ v_{ΔΔ}na dai podui
 ΔΔp_Δ. ²² V_{ΔΔ} cuvaracami podui agai vaa ooqui dai v_{ΔΔ}si
 coi maimaamatacai, taida muu Δooqui ΔΔp_Δ. ²³ Dai
 si_{ΔΔ}scad_Δ duduaacagi agai dai Δpamu oidacagio ismaac_{ΔΔ}
 Δrcunad_Δcamu Δooqui v_{ΔΔ} cuvaracami Δrcucunad_Δcatai tami
 oidi daama —ast_{ΔΔ}Δdai Δsaduseo.

²⁴Tai amaasi ΔSuusi aa noragi daid_Δ it_{ΔΔ}Δdai:

—Maic_{ΔΔ}ga g_Δnt_{ΔΔ}gitoi aapim_Δ maimaat_Δcatai iscaiti Di-
 uusi ñiooquid_Δ dai tomali maimaat_Δcatai isDiuusi viaa gu-
 vucadagai. ²⁵ Si_{ΔΔ}scad_Δ duduaacagi coidad_Δ camaicucun-
 tai tomali maiooñtai, mos_Δpan ducamicana agai Diuusi
 tat_{ΔΔ}añicarud_Δ t_Δvaagi_Δr_Δ. ²⁶ G_Δnaagidamu aan_Δ Δmo istu-
 maasi aagitai goduaacaragai. Can_Δidi aapim_Δ Mosesacaru
 oojad_Δ siaaco ooja agai istumaasi aagidi Diuusi Δmo uusi
 iipoad_Δañd_Δr_Δ siaaco m_{ΔΔ}catadai taí dai aagidi sai oidaga
 duaacaragai. Tomasi cat_Δv_Δpi Δp_Δdui sicoi Avraañicaru
 dai Isaacaru dai Jacocar_Δ v_{ΔΔ}si_Δc_Δr_Δ pocaiti Diuusi: “Aan_Δ
 an_Δr_ΔDiuusigad_Δ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ΔΔp_Δ”
 —ast_{ΔΔ}Δdai Diuusi. ²⁷ Agai Diuusi Δmadu daraaja t_Δvaagi_Δr_Δ
 Diuusi r_ΔDiuusigad_Δ ismaac_{ΔΔ} cat_Δvaagi_Δr_Δ daraaja dai is-
 maac_{ΔΔ} iimia agai t_Δvaagiamu. Casc_{ΔΔ} g_Δnaagidi aan_Δ
 masai maic_{ΔΔ}ga g_Δnt_{ΔΔ}gitoi aagitai sai maioidaga duaacara-
 gai coidad_Δ —ast_{ΔΔ}Δdai ΔSuusi Δsaduseo.

²⁸ Tai ami divia ΔΔp_Δ siaaco daacatadai ΔSuusi Δmoco
 Δmamaat_Δtuldiadami s_{ΔΔ}licami, agai ca_Δ istumaasi aata-
 gaitadai ΔSuusi Δmadu Δsaduseo dai maat_Δcataidai agai
 is_ΔSuusi c_{ΔΔ}ga aa noragi, casc_{ΔΔ} it_{ΔΔ}Δdai agai ΔSuusi:

—V_{ΔΔ}si ismaac_{ΔΔ} ip_Δlidi Diuusi t_Δsivuaadagi
 g_Δtumaasi vaamioma g_Δagagai t_Δsivuaadagi? —ast_{ΔΔ}Δdai
 Δmamaat_Δtuldiadami s_{ΔΔ}licami.

²⁹Taid_Δ ΔSuusi it_{ΔΔ}Δdai:

—Pocaiti Diuusi ñiooquid_Δr_Δ: “Giñca_Δcavurai Isireli_Δr_Δ oida-
 cami Δc_Δliodamiava arg_Δr_ΔDiuusiga dai mos_Δca Δmadugava
 Diuusi. ³⁰ Oig_Δadañi Δc_Δliodami g_ΔDiuusi v_{ΔΔ}si g_Δib_Δadac_{ΔΔ},
 dai v_{ΔΔ}si g_Δt_Δgitoidac_{ΔΔ}, dai v_{ΔΔ}si g_Δg_Δvucadac_{ΔΔ}”. Goovai
 Δr_Δagai ismaac_{ΔΔ} vaamioma g_Δagagai isivuaadagi. ³¹ Dai go-
 tordad_Δ baitoma pocaidaga ΔΔp_Δ. “Oig_Δadañi g_Δaa_Δduñi podu-
 ucai p_Δsduucai g_Δoig_Δdai aapi Δgi”. Goovai v_Δg_Δoo_Δcai agai dai
 vaamioma g_Δagagai is_{ΔΔ}giadagi —ast_{ΔΔ}Δdai ΔSuusi.

³²Taid_Δ Δmamaat_Δtuldiadami s_{ΔΔ}licami it_{ΔΔ}Δdai:

—Gi_Δ c_{ΔΔ}ga aagai aapi mamaat_Δtuldiadami. Vaavuava is-
 maac_{ΔΔ} aagai aapi, sai mos_Δca Δmaduga Diuusi sai maitipu
 Δmai mos_Δca Δmoco. ³³ Dai sai g_Δagagai t_Δsoig_Δadagi Diu-
 usi v_{ΔΔ}si g_Δrib_Δadac_{ΔΔ}, dai v_{ΔΔ}si g_Δr_Δt_Δgitoidac_{ΔΔ}, dai v_{ΔΔ}si
 g_Δrg_Δvucadac_{ΔΔ}, dai t_Δsai oig_Δadañi g_Δraaduñi poduucai

tasduucaí gároigadai aatama lagi. Vasi gomaasi vaamioma namaga isavustaqui dai aa naana maasi ismaacada coodaiña oodami dai mamaidiña Diuusi vatar siaa duutudaitai Diuusi —astadai mamaatatuldiadami samicami.

³⁴ Dai aidasi caa Suusi iscaga aa noragi mamaatatuldiadami samicami itadai:

—Baitoma maata caacan caiti aapi isducatai gataanai Diuusi —astadai Suusi.

Tai tomali maadutai camaitapali istacacagi vaamioma.

³⁵ Suusi mamaatatulditadai oodami agaa quiuupaigadara judidíu, daida itadai:

—¿Tuisida pocaiti mamaatatuldiadami samicami, saida Cristo rDavi cajiudad? ³⁶ Vai agai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibada daida icaiti: “Cristo argiñDiuusiga”, ascaiti.

Diuusi potadai Cristo:

“Gamaaquimu aana amo samicami ismaacada vaamioma namaga.

Dai ugitudamu aana vasi ismaacada gavidara vatacagi”, astadai Diuusi.

Ascaiti Davicaru aagaitai Cristo.

³⁷ ¿Ducatai istutuidi Cristo siarDavi cajiudadacagi vai lagi aDavi giñDiuusiga aagadagi? —astadai Suusi.

Daida oodami samicada muiducataidai dai baiganliaragacada cacatadai istumaasi aagai Suusi.

³⁸ Daida itadai Suusi oodami aidasi mamaatatulditadai:

—Maitavar apan duucaí ivuaada aapima gomaatatuldiadami samicacada, ismaacada oojoidi iscagaducami gnaadadagi yuucusi, dai oojoidi mascucuanadagi gnvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana.

³⁹ Dai goovai gaagaiña cacagaducadioma daraicarui judidíu quiuupaigadara, dai siaaco gacuaada goovai cacagaducadioma daraicarui oojoidi isdadaradagi. ⁴⁰ Dai asidiña goovai vipiudu baabaquidavio dai tavapi gamamaadaiña sai maimaatacana oodami issoimaasi ivueeyi agai. Goovai tuduida agai dai vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astadai Suusi oodami.

⁴¹ Amo imidagai agaa quiuupaigadara judidíu daacataidai Suusi vidadara cajojoñi siaaco gatuadana tumiñsi Diuusi aa duiñdad vatar. Daacatai naidi agai vaid aganviipidacada muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñiara. ⁴² Tai ami aayi ara amo viuudu soitigami dai amo cajoñiara tuua goo sintavo.

⁴³ Tai amaasi Suusi vai gamamaatar damiga daida itadai:

—S_{AA}lic_{AD} ang_{AD}naagidi sai idi viuudu soitigami sioma mui motuaa tumiñsi siv_{AA}scatai gogaa ismaac_{AD} muumuji motueeyi tumiñsi. ⁴⁴ V_{AA}scatai goovai motueeyi ismaac_{AD} cababaivitocai, d_{AM}os gooquui soitigamicatai motuaa v_{AA}si ismaac_{AD} viaacatai istuc_{AD} oidacagi —ast_{AD} dai _{AS}uusi.

13

¹ Dai aid_{AS}i vuusai _{AS}uusi ag_{AA} quiuupaigada_{AD} aiñ_{AD}ra _{AD}judidíu tai amaadutai amamaatardamigada it_{AD} dai:

—Mamaat_{AD}tuldiadami, dañi v_{AA} sigiamaasi goojoodai ismaac_{AD} ac_{AD} duñisi gog_{AA} quiuupai dai gog_{AG} baabaqui —ast_{AD} dai.

² D_{AM}os _{AS}uusi it_{AD} dai:

—Can_{AD}i aapim_{AD} idi gag_{AG} baabaqui tami. Maiviimu tomali amo odai daama amai. V_{AA}si siaa gaduunímu goovai —ast_{AD} dai _{AS}uusi.

³ Amaasi iji agai Oliivosi giidiamu, agai arvuid_{AG} ag_{AA} quiuupaigada _{AD}judidíu. Dai aid_{AS}i ami daiva _{AS}uusi, taid_{AD} _{AD}Piiduru, am_{AD}adu _{AD}Jacovo, am_{AD}adu _{AD}Vuaana, am_{AD}adu _{AD}Aand_{AG}asi, acovai it_{AD} dai agai _{AS}uusi:

⁴ —Aat_{AM} ipalidi pasg_{AG}raagidagi aapi si_{AA}scada _{AD}aduñia agai gomaasi. ¿Ducatai maatacamu aat_{AM} isv_{AA}si gomaasi casi _{AD}aduñia agadagi? —ast_{AD} dai.

⁵ Taid_{AD} _{AS}uusi aa noragi daid_{AD} it_{AD} dai:

—G_{AN}nuucadacavurai, vai tomali amaadutai mait_{AN}vupuiirumadaíña. ⁶ Muidutai dadia agai daidi caitidamu: “Aan_{AD} an_{AG} Cristo”, dai muidutai vupuiirumadamu agai.

⁷ D_{AM}os mas_{AA}scada cajiomacagi aapim_{AD} cocodi muiyap_{AG} maitav_{AG} duduaadicuda. V_{AA}si gomaasi gaagai is_{AD}aduñiagi. D_{AM}os gomaasi maiquiaa arcuugada. ⁸ Amo oodami cocoda agai aa oodami, dai amo d_{AV}ari_{AG} oidacami cocoda agai amai d_{AV}ari_{AG} oidacami. Dai muiyap_{AG} gigivucudamu d_{AV}ari. Dai oidacamu biuugigai, dai siaa caitadamu cocoadami. V_{AA}si gomaasic_{AD} utudama gaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

⁹ D_{AM}os aapim_{AD} gaagai mas_{AG} g_{AN}nuucadacagi; g_{AN}taagida magari bait_{AG}uucacami, dai gang_{AG}atudadamu aapim_{AD} quiquiuupia_{AG}. Dai viaacamu aapim_{AD} isvan guguucadagi dudunucami vuid_{AG} dai rarái vuid_{AG} giñvaavoitudaítai aapim_{AD}. Poduucai istuidimu aapim_{AD} isgiñagadagi agai vuitapi. ¹⁰ D_{AM}os maiquiaa ac_{AD}ai cuugata_{AG} tas_{AG} gaagai isaagidagi v_{AA}si oidigi daama oidacami isducatai Diuusi c_{AG}ac_{AG} vuvaidi oodami. ¹¹ Dai

masi^Λascad^Λ vaama g^Λntuutusagi aapim^Λ dudunucami^Λra, maitavar^Λ vuaam^Λ ^Λn^Λliada maimaat^Λcatai istaiyagi, tomali mait^Λaagai mast^Λt^Λagitodagi. Diuusi g^Λnsaic^Λdamu varai aagada mast^Λtumaasi t^Λagitocagi aid^Λp^Λc^Λ. Aapim^Λ maiñiooquia agai mos^Λagi Diuusi Ib^Λada g^Λnñiooquitudamu. ¹² Dai oodami gat^Λt^Λgiada agai ^Λagi g^Λnsusuculi dai g^Λnsisi^Λagi masai coodaiña. Dai d^Λad^Λ gat^Λt^Λgiada agai ^Λagi g^Λnmaamara. Dai maamarad^Λ vui v^Λat^Λcamu g^Λnd^Λad^Λ dai asta gata^Λan^Λdamu coodaragai. ¹³ Dai v^Λasi oidigi daama oidacami g^Λnc^Λad^Λada agai giñvaavoitudaitai aapim^Λ. D^Λmos sioora^Λ mo^Λ c^Λga giñvaavoitudadagi si^Λasi ucami oidacagi oidigi daama ^Λgai c^Λgac^Λra vuvauquimu.

¹⁴ ^ΛDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ Daniel ooja sai divia agai ^Λmoco ismaac^Λad^Λ s^Λallic^Λad^Λ soimaasi iduñia agai ^Λmo istumaasi ^Λmap^Λc^Λra siaaco maiviaa ^Λgai oigaragai isvapac^Λdagi (sioora^Λ n^Λidagi idi oojai g^Λaagai ismaat^Λ c^Λc^Λagi). Si^Λascad^Λ n^Λijada oodami ispomaasi ^Λp^Λv^Λuimi, amaasi ^Λgai ismaac^Λad^Λ tami Judee^Λra daraajagi g^Λaagai isvoopiagi gigiidamu. ¹⁵ Dai amaasi sioora^Λ vaaqui daama daacagi aid^Λ tas^Λra ali^Λsi g^Λaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai g^Λvustuidaga tucavid^Λra. ¹⁶ Dai sioora^Λ d^Λjiana ajioopadagi, mait^Λaagai is^Λpamu iimiagi g^Λnquiiyamu dai vuiyagi g^Λnyuucusi. ¹⁷ Si^Λ soimaa taatamu ^Λo^Λqui ismaac^Λad^Λ noonoacagi si^Λp^Λ viaacagi aali sisi^Λdami aid^Λ tas^Λra. ¹⁸ Ali^Λsi g^Λaagai isdaan^Λdagi Diuusi vai mait^Λrtoomococana masi^Λascad^Λ voopiagi. ¹⁹ Ali^Λ soimaa taata agai oodami casc^Λad^Λ. Vaamioma soimaasi g^Λtaatamu amaasi sitomali ^Λmo imidagai aid^Λsi abiaad^Λra idui Diuusi oidigi, dai gooqui^Λra tomali ^Λmo imidagai maipo^Λmaasi g^Λtaatama. ²⁰ Isbai t^Λv^Λapi ^Λp^Λduñiagi gomaasi aid^Λ gia v^Λasi coiyantada oodami d^Λmos Diuusi maidagitomu ist^Λv^Λapi ^Λp^Λduñi gomaasi ^Λgai ali^Λ oig^Λdai ismaac^Λad^Λ ^Λcovai vuvaitu casc^Λad^Λ.

²¹ Amaasi is^Λmaadutai pov^Λant^Λadagi: “Dañi tami daja ^ΛCristo”, masi^Λp^Λ pov^Λant^Λadagi: “Dañi m^Λca daja”, maitavar^Λ vaavoitudada. ²² Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai said^Λ ^ΛraCristo dai pocaitiada agai said^Λ ^ΛrDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ, daid^Λ ivuaada agai naana maasi g^Λg^Λrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ^Λgai ismaac^Λad^Λ Diuusi ^Λagi ^Λcovai vuvaitu isistuidiagi. ²³ D^Λmos aapim^Λ av^Λar baig^Λnduca casc^Λad^Λ ^Λquiasd^Λra abiaad^Λra g^Λnaagidi aan^Λ gomaasi.

²⁴ Dai amaasi si^Λascad^Λ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai, tasai tucapi viiya agai dai masaadai g^Λiñia agai. ²⁵ Dai sisiaavugai suuligia agai t^Λvaagiañ^Λra, dai v^Λasi

istumaasi oidaga tavaagiara gigivucudamu. ²⁶ Dai amaasi giñtagimu oodami aan iñsimaacada viaa amo sallyicami, iñsimacada imadamu icomai saagida guvucadagaicada, dai Diuusi dadadaquigada amadu. ²⁷ Dai ootosamu aan giñtataañicaru sai agai ampaidana vasi oodami ismaacada Diuusi covai vuvaitu vasi oidigaiñdara dai vasi tavaagiñdara.

²⁸ Maatavurai aapima idi ñiooqui iñsimaacada gnaagidia iñgai aan aagaita ligosi: Simacada momiacagi mamarada dai iipoidagi aagada poduucai camaataca iscamiaadimi taaco. ²⁹ Poduucai ara masimacada najadagi iscasi avuidagi gomaasi ismaacada caagidi aan camaataca iscayoga ugidagai oidigi. ³⁰ Iñsimaacada gnaagidi aan arvaavoi sai gomaasi araduña agai maiquiaa ugitcai oodami sivi oidacami. ³¹ Tavaagi dai davarai ugitimu, damos giñiooqui maiugitimu.

³² Damos tomali maadutai maimaata simacada tomali siuu duucu, tomali Diuusi tataañicaruda tavaagiara daraajatai maimaata, tomali aan Diuusi maradacatai. Mosagi garga Diuusi agai dai maata.

³³ Cascada gaaagai masbaiganducagi, dai gamamadadagi maitavamaata simacada ajia agai aca duucu. ³⁴ Gomaasi arapan ducami amo callyi simacada imiagi sibcai mllacasi. Maiquiaa imacai vipiidiña agai gapipioñiga amadutai aa duiñdagai, dai quitaagiña vipieeyi nuucadacami. ³⁵ Dai aan ara imia iñgai dai maimaata siuu duucu divia iñgai cascada baigavar ganduca maimaatacatai siuu duucu divia iñgai aan simo imidagai urunuco, sara aran tucara, sara cuujuicai tacucu, sara maasicai. ³⁶ Todian duucai divimu aan dai cascada gaaagai masbaiganducagi. ³⁷ Istumaasi gnaagidi aan aapima arvascatai vatar. Baigavar ganduca —astadai Suusi gamamaatardamiga.

14

¹ Dai gooca tasai vllagacata dai gopascua vatar. Gopascua arasiaa duudagai istuigaco ajudidi tatagitoiña aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituañdara. Vaid abaitaguucacamigada apapaali amadu amamaatatuldiadami sallyicami gaagaitadai isducatai yaatagidacai bajiagi Suusi dai muaagi. ² Damos icaitidai agai:

—Baiyoma asta simacada daivuñiagi gosiaa duudagai vai poduucai maitavui baacoagi oodami —ascaiti.

³ VaidΛ ΛSuusi BetaaniΛΛΛ daacatadai Simuñi quidiΛΛΛ. ΛSimuñi ΛΛquioma viaacatadai Λcoocodagai ismaacΛΔΛ duvaldi gatuucuga ΔΛmos cadueeyi Λgai. Dai aidΛsi mesa vuidΛΛΛ daacatadai ΛSuusi, tai ami divia Λmo ooqui dai bΛΛcati Λmo tucayu alavastrocΔΔ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sΛΛlicΔΔ namΛacami. Dai taipai Λtucayu dai ΛSuusi moodΛΛΛ tΛi Λasaiti sigian uuvaicΔΔ. ⁴ Tai ΛΛmoco ismaacΔΔΛ ami daraajatadai aliΛ baacoi dai aipaco gΛnaatagidimi daidΛ icaiti:

—¿IstuisidΛ siaa doodai goovai goasaiti sigian uuvadami?

⁵ CΛΛga gΛgagaramudai goovai vaamiomacΔΔΛ isvaica sientoo piisu dai ΛcΔΔΛ soiñamudai soitutuigami —ascaiti.

Dai sΛΛlicΔΔΛ baacoi Λooqui vui.

⁶ DΛmos ΛSuusi itΛtΔdai:

—CasiavΛr maiñioocada aapimΛ gooqui vui. Goovai ismaacΔΔΛ iñduñi goovai ΛrΛmo istumaasi cΛΛgaducami.

⁷ Soitutuigami vΛΛscΛrΛ viaacamu aapimΛ gΛnsaagida, daidΛ istutuidi aapimΛ iscΛΛga iduiñdagi mΛsiΛscΔΔΛ ipΛliadagi. DΛmos aanΛ gia maisiuu vΛΛscΛrΛ giñnΛijada agai aapimΛ.

⁸ Idi ooqui giñduñi istumaasi istui. TΛi goovai giñtuucuga sigian uuvadami otoma muquia iñagai aanΛ cascΔΔΛ.

⁹ IsmaacΔΔΛ gΛnaagidi aanΛ Λrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gΛaagadagi Diuusi ñiooquidΛ vΛΛsi oidigi daama gΛagada agai ΛpΛ istumaasi idui idi ooqui vΛrai poduucai tΛtΛgitoda —astΛtΔdai ΛSuusi.

¹⁰ Tai amaasi ΛUudasi Iscaliote, Λmoco Λbaivustaama dan gooca mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi, ii daidΛ gaaataga agai ΛbaitΛguucacamigadΛ Λpapaali ΛΛmadu dai baiduñia agai ñiooqui dai tΛΛgida agai Λgai ΛSuusi. ¹¹ Dai aidΛsidΛ caΛ ΛbaitΛguucacami imaasi aliΛ baigΛnΛli dai aagidi Λgai ΛUudasi sai aa namΛquida agai. TaidΛ ΛUudasi gΛaagacai gaa isducatai gatΛΛgidagi ΛSuusi mΛsai muaana.

¹² Tai aayi ΛtucamidΛrΛ tasΛrΛ Λsiaa duudagai istuigaco tΛtΛgitoiña Λjudidíu aidasi Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaitu Ejiipitu-aiñdΛrΛΛ dai istuigaco gΛcuaadana paana maicopodatudicami, dai gΛmumueeyiña Λmo ali cañiiru dai aa gΛdadaasdiña Diuusi. TaidΛ ΛSuusi mamaatΛramigadΛ itΛtΔdai ΛSuusi:

—Vaacoga ipΛlidi aapi tΛsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vΛΛtarΛ —astΛtΔdai.

¹³ TaidΛ ΛSuusi ootoi gooca gΛmamaatΛrdamiga daidΛ itΛtΔdai:

—Íimivurai mΛΛca gΛgΛrΛ quiquiana, dai ami tΛΛgimu aapimΛ Λmo cΛΛli vai vaigatica agai Λmo aayi suudagi vΛrai oida. ¹⁴ Dai siaaco vaquiagi Λgai vΛrai ami itΛΛda ΛquiΛΛcami:

“AmamaatΛtuldiadami icaiti saaco cΛΛca Λtucavi siaaco gau-gia agai Λgai idi siaa duudagΛΓΛ cuaadagai ΛΛmadu aatΛMΛ avΛr tΛΛda”.¹⁵ SiΛgai gΛntΛΛgidamu Λmo tuucavi gΛducami gocua daama vaquiΛΓΛ tΛcaviacoga, cabaiduñisicami, vΛrai ami baiduuñi Λcuaadagai —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁶ TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ iji dai aayi ΛgΛgΛΓΛ qui-iquiΛΓΛ, dai vΛasi tΛΛ isducatai aagidi ΛSuusi. Dai baidui Λcuaadagai Λsiaa duudagai vΛΛtarΛ.

¹⁷ Dai aidΛsi cadidia ami divia ΛSuusi ΛΛmadu gΛmamaatΛrdamiga. ¹⁸ Dai aidΛsi mesa vuidΛΓΛ daraajatai gacueeyi Λgai, taidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi sai Λmaadutai aapimΛ ismaacΛdΛ giñΛΛmadu gacueeyi giñtΛΛgida agai dudunucami siΛgai giñmuaamu —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

¹⁹ TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ aliΛ soigΛnΛΛli, dai vΛascatai tΛcacaimi daidΛ itΛtΛdaimi:

—¿AanΛnsi ΛpΛ? —astΛi Λmoco.

Tai Λmai potΛi ΛpΛ:

—¿AanΛnsio? —astΛi ΛgΛmai.

²⁰ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Λmaadutai aapimΛ baivustaama dan goocaiñdΛΓΛava. Goovai ismaacΛdΛ giñsoiña cueeyi Λgai vaa asocoliΛΓΛ.

²¹ AanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami ivueeyi istumaasi aagidi Diuusi ñiooquidΛΓΛ dΛmos siΛsoimaa taatamu gocΛΛli ismaacΛdΛ giñtΛΛgida agai sioomΛ Λrcagaicamudai gocΛΛli vΛΛtarΛ ismai vuusaimudai tami oidigi daama —astΛtΛdai ΛSuusi.

²² Dai aidΛsi gacuaadatadai Λgai, taidΛ ΛSuusi bΛi Λpaana dai gamamagi dai saasacai maa gΛmamaatΛrdamiga daidΛ itΛtΛdai:

—Ugavurai idi paana. Idi Λrgiñtuucuga —astΛtΛdai.

²³ Dai bΛi ΛpΛ Λmo viaacami uuvasi varagadΛ dai gamamadacai maa ΛpΛ tai vΛascatai ii ΛvaasuaiñdΛΓΛ. ²⁴ DaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Idi ΛrgiñΛΛra ismaacΛdΛ aastia agai muucucai aanΛ sipoduucai gΛoigaldamu soimaascamigadΛ tomasiooΓΛ siooΓΛ vaavoitudagi. Dai gomaasicΛdΛ canamΛaca agai Diuusi ñiooquidΛ gooquirdadΛ. ²⁵ SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi, ansai camaiyΛΛda iñagai uuvasi varagadΛ asta iñsiΛΛscadΛ iiyagi utudui mΛΛca siaaco gatΛaanΛi Diuusi —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

²⁶ Dai canΛΛcai Λmo nΛidagai iji Oliivosi giidiamu. ²⁷ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—VΛascatai aapimΛ Λgi giñviaa agai sivi tucarΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ: “GΛmuuatudamu pastuuru sicañiirugadΛ

aipaco iimimu”. ²⁸ Damos siascada apamu duaaca aanapaga aimu aan Galileeana isaapima —astatadai Suusi.

²⁹ Tai amaasi Piiduru itatadai:

—Tomasi vascatai dagito aanan gia maitdagitoagi —astatadai.

³⁰ Damos Suusi itatadai:

—Salicada angaagidi sai sivi tucara maiquiaa goocuaja cuujuicai tacucu aapi vaicojo maimaasi aag agai pasgiñmaat —astatadai Suusi.

³¹ Damos Piiduru vaamioma guvucamicada ñioo daida icaiti:

—Tomañsi aapi gammadu muu maitanastuagi iñsigamaat —astatadai.

Tai vascatai potai apa.

³² Dai amaasi aayi agai mapacata siaaco Getasemani tagidu, taida Suusi itatadai gamamaatardamiga:

—Tami avar daraiva naida aan malca gamamaadagi —astatadai.

³³ Dai vaidacai Piiduru, amadu Jacovo, amadu Vuana, dai duaadicudan tadatuimi dai soigalidi. ³⁴ Daida itatadai agai gamamaatardamiga:

—Salicada soigalidi giñibadaga muquiadan tada. Tanasi avar vii aapima, damos maitavar cocosi —astatadai.

³⁵ Dai baitaquioma ii, dai cupuliaco voi davarapi daanai Diusi sai isbaigacamudai iducal maisoimaa taatamudai agai istumaasi casi apadunia agaitadai aida. ³⁶ Daida aduucal gamamadai Suusi:

—Giñooga, aapi vasiaacatai istutuidi isiduniagi maitdagito issoimaa taata aan damos vai maitapaduna iducatai aan ipliadagi mosaca iducatai aapi ipliidi —astatadai Suusi googa.

³⁷ Dai amaasi ii agai siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai cocosacatadai, daida itatadai agai Piiduru:

—Simuñi, ¿coosopasi? ¿Maitapistui isnaadagi tomas amo ora? ³⁸ Maitavar cocosi dai gamamadadavurai vai maisoimaasi ganduñituldana Diaavora. Aapima idunia alidi istumaasi Diusi ipliidi dai vascata maitistui isnaadagi dai midaanai aapima Diusi sai gansoñana —astatadai Suusi.

³⁹ Dai imacal gamamagi Suusi apamu agai vaa ñiooquicada.

⁴⁰ Dai apamu ii siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai apamu cocosacatadai, alia cocosimucataidai agai mossusuligai vupuida. Dai maimaatacatadai agai iducatai aa noragidagi Suusi. ⁴¹ Dai apamu gamamada agai Suusi daida itatadai gamamaatardamiga:

—Siviav_{AR} gia coocosi daid_Λ g_Λniib_{ASTA}. Casia c_{ΛΛ}gadu, casi ataayi m_Λsiuu duucu giñ_{ΛΛ}gida agai aan_Λ ismaac_{ΛΔ} viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami giñ_{ΛΛ}gida magari soimaasi ivuaadami. ⁴² Vaapaigivurai, tim_Δda. Casia bod_{ΔΓΛ} im_Λi ismaac_{ΛΔ} giñ_{ΛΛ}gida agai —ast_{ΛΔ}dai _ΛSuusi.

⁴³ Dai quiaa ñioocaitadai _ΛSuusi tai ami divia _ΛUudasi. Agai _{ΛΓ}amoco _Λbaivustaama dan gooca mamaat_Λrdamigad_Λ _ΛSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamastai dai uusi. Agai _Λrojootosad_Λcatadai _Λpapaali bait_Λguucacamigad_Λ _{ΛΛ}madu _Λmamaat_Λtuldiadami s_{ΛΛ}licami, _Λjudidíu son_Λrguucacamigad_Λ _{ΛΛ}madu. ⁴⁴ Daid_Λ _ΛUudasi ismaac_{ΛΔ} gat_{ΛΛ}gida agaitadai _ΛSuusi caaagiditadai agai _Λoodami:

—Ismaac_{ΛΔ} usupiga aan_Λ agiava agai v_Λrai bai dai c_{ΛΛ}ga vulicami b_Λcai —ast_{ΛΔ}dai.

⁴⁵ Dai mosaayi siaaco daacatadai _ΛSuusi daid_Λ it_{ΛΔ}dai:

—Mamaat_Λtuldiadami, mamaat_Λtuldiadami —ast_{ΛΔ}dai.

Dai usupi. ⁴⁶ M_Λtai otoma bai dai vulicami b_{ΛΛ}cai.

⁴⁷ D_Λmos _Λmaadutai ismaac_{ΛΔ} ami daraajatadai vusaitu g_Λcusiru dai iquit_Λ _Λmo naacad_Λ _Λbait_Λc_{ΛΛ}aacamigad_Λ papaali piooñigad_Λ. ⁴⁸ Taid_Λ _ΛSuusi it_{ΛΔ}dai _Λoodami:

—¿Tuimasi dada aapim_Λ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimasi giñ_Λbaquia agai, ducami siaan_Λ _{ΛΓ}amo _{ΛΛ}sivogamicagi? ⁴⁹ V_{ΛΛ}s tasai g_Λnsaagida daacana aan_Λ _Λg_{ΛΛ} quiupagad_{ΛΓΛ} _Λjudidíu dai g_Λn_Λmamaat_Λtuldiña Diuusi ñiooquid_Λ, m_Λtai tomali _Λmo imidagai maitimb_Λi. D_Λmos poduucai idui aapim_Λ vaid_Λ _Λp_Λduuna isducatai oojisi Diuusi ñiooquid_{ΛΓΛ} —ast_{ΛΔ}dai _ΛSuusi.

⁵⁰ Tai v_{ΛΛ}scatai _Λmamaat_Λrdamigad_Λ voopoi dai _{ΛΛ}gi viaa _ΛSuusi.

⁵¹ D_Λmos _Λmo g_{ΛΛ}li apiaoiditadai _ΛSuusi dai mait_Λaadacatadai yuucusi mos_Λmo icuusi t_Λigigi m_Λtai bai _Λgai _Λicusd_Λaiñ_{ΔΓΛ}. ⁵² Tai agai anaasi viaa g_Λicuusi dai mosm_{ΛΛ}.

⁵³ M_Λtai b_Λidacai _ΛSuusi _Λbait_Λc_{ΛΛ}aacamigad_Λ _Λpapaali, taid_Λ g_Λn_Λmpagi v_{ΛΛ}si _Λpapaali t_Λt_Λaan_Λdamigad_Λ _{ΛΛ}madu _Λson_Λrguucacamigad_Λ _Λjudidíu _{ΛΛ}madu _Λmamaat_Λtuldiadami s_{ΛΛ}licami. ⁵⁴ Vaid_Λ _ΛPiiduru mosm_{ΛΛ}casd_{ΔΓΛ} oiditadai _Λg_{ΛΛ} bait_Λc_{ΛΛ}aacamigad_Λ papaali tuisiquigad_{ΔΓΛ} ucami. Anaasi tuisicana vii agai _{ΛΛ}madu sandaaru g_Λucada taí.

⁵⁵ Vaid_Λ _Λt_Λt_Λaan_Λdamigad_Λ papaali _{ΛΛ}madu v_{ΛΛ}s _Λson_Λrguucacamigad_Λ _Λjudidíu _{ΛΛ}madu dudunucami gat_Λcacaitadai astuma soimaasi idui _ΛSuusi daida gat_Λaañia

agai muaragai. Damos maitaa agai istumaasi soimaascami vui asuusi. ⁵⁶ Vai muidutai mosyaatagai asuusi, dai maiamadugan duucai aagai. ⁵⁷ Vai aa mosyaatagai daidi caiti:

⁵⁸ —Aataa caa vaidi icaiti goovai: “Aanaan daitudagi gogaa quiupagada judiduu ismaacada idui oodami dai vaica tasaicada apamu iduñimu aana amai quiupai dai agai maitaroodami duñidaca agai”, pocaiti goovai —ascaiti aoodami.

⁵⁹ Damos vaascara maiamaduga maasi ñioocai aoodami.

⁶⁰ Tai amaasi agaa baitacaaacamigada apapaali calquiva vaascatai saagida daida itatadai agai asuusi:

—¿Tumaasi goovai ismaacada aagai goovai gavui? ¿Maitapas gaaa noragida agai? —astatadai.

⁶¹ Damos asuusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taida abaitacaaacamigada papaali apamu tacacai daida itatadai:

—¿Aapipasi aracristo Diuusi marad? Diuusi gia sias duutadai aataa —astatadai.

⁶² Taida asuusi itatadai:

—Ajaa Diuusi maradana. Dai apimaa giñtagimu aana siascada Diuusi ismaacada salicada viaa guvucadagai giñmaaqiagi amo salicami dai giñtagimu apimaa siascada tavaagiaiñdara imada aana iicoma saagida —astatadai asuusi.

⁶³ Taida abaitacaaacamigada papaali saasarai galyuucusi baamucacatai istumaasi aagai asuusi daida itai:

—¿Tuisida gaagaiña aataa vaamioma najadami?

⁶⁴ Aapimaa cacaa isducatai caiti goovai sai apaan tuiga Diuusi. ¿Matumaasi tatagitoi? —astatadai.

Vai vaascatai aagidi sai gataanaanana muaraga.

⁶⁵ Vai amoco sisividimi, dai iñapai vuivasada dai gavai daida itatadai:

—Maatañi toora gagaga —astatadai.

Vaida asandaaru vuivasana gavai.

⁶⁶ Vaida apiiduru maigotana tuisicana daacataidai, tai ami divia amo cusñirugada abaitacaaacamigada papaali. ⁶⁷ Dai najiditai istaicovai daja apiiduru calaga gatagito nanaidi daida itatadai:

—Aapiapa apa amadu aimaraiña asuusi Nasareetara oidacada —astatadai.

⁶⁸ Damos apiiduru asto daida itatadai:

—Maitan maata aana agai, tomali maimaata aana pastumaasi agai aapi —astatadai.

Dai ii apiiduru abiaadara dai quitaagiña calquiva. Tai cuujui amo tacu caliadai. ⁶⁹ Taida acusñiru apapa vui nanlaava apiiduru daida itatadai agai ismaacada ami daraajatadai:

—GooviavΛr aduñΔ gomaisapicΔΔ —astΛΔdai.

⁷⁰ DΛmos ΔPiiduru Δsto. Tai bolaascΔΔ Δgai ismaacΔΔ ami daraajatadai Δpamu itΛΔdai Δgai ΔPiiduru:

—SΔΔlicΔΔ ΔrΔaduñΔ aapi goSuusi. GalileeΛrΛ oidacami aapi ΔpΛ di, dai Δpa maasi ñiioocai aapi goSuusi aaduñΔ —astΛΔdai.

⁷¹ VaidΛ ΔPiiduru galnaasi ñiiooquimi daidΛ icaiti:

—MaatΛ Diuusi nai aanΛ maimaatΛ gocΛΛli ismaacΔΔ Δgai aapimΛ —astΛΔdai.

⁷² Tai ΔpΛpΛ cuujui tacu cΛliadΔ, taidΛ ΔPiiduru Δgito istΛΔdai ΔSuusi sai maiquiaa cuujuicai tacucu goocuaja Δgai vaicojo itΛiya agaitadai sai maimaatΛ ΔSuusi. Dai Δgito Δgai gomaasi dai sosua.

15

¹ Dai mosmaasicai gΛΔΔmpagi ΔtΛtΛaanΔdamigadΛ Δpapaali, ΔΛmadu ΔsonΔrguucacamigadΛ Δjudidíu ΔΛmadu ΔmamaatΛtuldiadami sΔΔlicami, ΔΛmadu vΛΔscatai tΛtΛaanΔdami. Dai vulicami bΔcai ΔSuusi dai tΛΔgi ΔPilaato.

² TaidΛ ΔPilaato tΔcakai daidΛ itΛΔdai:

—¿AapipΔsi ΔrraigadΛ Δjudidíu? —astΛΔdai.

TaidΛ ΔSuusi itΛΔdai:

—ΔjΛ, poduuquiava pΔsducatai Δgai —astΛΔdai.

³ VaidΛ ΔtΛtΛaanΔdamigadΛ Δpapaali naana maasicΔΔ gΔpiΛrΛ vuupaimi. ⁴ VaidΛ ΔPilaato Δpamu itΛΔdai ΔSuusi:

—¿MaitapΔs gaa noragida Δgai tomali Δmo ñiiooqui? Dañi vΛΔ naana maasicΔΔ gΔpiΛrΛ gΔvuupai goovai —astΛΔdai.

⁵ DΛmos ΔSuusi maiaa noragi tomali Δmo ñiiooqui. CascΔΔ ΔPilaato maitΛΔgaitadai istumaasi Δgitoagi.

⁶ VaidΛ ΔPilaato dadagitoiña Δmo maisapicami aidΛ siaa duudagarΛ ΔΔgi poduucai gΔviidacatadai Δgai isdadagitoldiadagi Δoodami ΔΔgi ismaacΔΔ ipΛliadagi Δgai.

⁷ Vai ami maisacariΛrΛ cuupicatadai Δmo cΛΛli Baraavási tΛΔgiducami ΔΛmadu aa ismaacΔΔ coitadai oodami Δmo cocodiΛrΛ. ⁸ Tai ami dada Δoodami dai aagidimi ΔPilaato saidΛ iduuna poduucai isduucai ivuaadana Δgai vΛΔsi uumigi.

⁹ TaidΛ ΔPilaato aa noragi daidΛ itΛΔdai:

—¿IpΛlidimΔsi isgΔndagitolda aanΛ gΔnraíga? —astΛΔdai.

¹⁰ ΔPilaato maacatadai isΛtΛtΛaanΔdamigadΛ Δpapaali vui baacoicatadai ΔSuusi. Δgai cΛΔdaitadai ΔSuusi oidatucuitai mui oodami dai cascΔΔ gatΔΔgi ΔSuusi. ¹¹ DΛmos ΔtΛtΛaanΔdamigadΛ Δpapaali avΛnaqui Δoodami sai baiyoma gataanΛna ΔBaraavási. ¹² TaidΛ ΔPilaato tΔcakai daidi tΛΔdai:

—¿Dai tumaasi ipalidi aapimΛ isiduñia aanΛ goocΛdΛ ismaacΛdΛ Λjudidíu raígadΛ aagai aapimΛ? —astΛdΛdai ΛPilaato.

13 Tai Λgai ijiña daidΛ itΛdΛdai:

—Siisañi curusiaba —astΛdΛdai.

14 TaidΛ ΛPilaato itΛdΛdai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami goovaio? —astΛdΛdai.

Tai Λgai Λpamu ijiña daidΛ itΛdΛdai:

—Siisañi curusiaba —astΛdΛdai.

15 VaidΛ ΛPilaato maitipΛlidadai isvui baacoagi Λoodami cascΛdΛ dagitoli Baraavási, dai gatajai mΛsai gΛicarsana ΛSuusi dai gooquiΛrΛ gatajai curusiaba siisaragai.

16 TaidΛ Λsandaaru vaidacai ΛSuusi tuisicamu dai ami Λmpagi vΛasi Λsandaaru. 17 Dai aadi yuucusi moraduacami daidΛ iduñi amo cooronai uuparaicΛdΛ dai cΛasi sai Λpa maascana Λmo raí dai poduucai parunai. 18 Dai vΛascatai iñacai daidΛ icaiti:

—Tan cΛaca ΛraígadΛ Λjudidíu —ascaiti.

19 Dai amo ali uusicΛdΛ moodΛrΛ gΛvai. Dai sisividi, dai gantootonacΛdΛ guguucai dai siaa duutudadan vueeyi. 20 VΛasi poduucai parunai Λgai dai gooquiΛrΛ uupasi Λyuucusi moraduacΛdΛ dai Λagi yuucusidΛ aadi. Dai gooquiΛrΛ vusaitu abiaadΛrΛ dai curusiaba siisa agai.

21 Vai Λmo cΛali SireñiΛrΛ oidacami Simuñi tΛΛgiducami Λgai ΛroogadΛ Lejandro Λmadu Rufo. Dai oidigaiñdΛrΛ imΛitadai Λgai dai amui daivusai mΛtai goguama cusuvi Λcurusi ismaacΛdΛ cusuvaticatadai ΛSuusi.

22 MΛtai bΛacai ΛSuusi ΛmapΛcΛrΛ siaaco Gólgota aagaiña saidΛ itliya Λlidi oodami moodΛ. 23 Dai oida agaitadai Λgai uuvasi varagadΛ Λcocami vΛΛnacami miira taidΛ ΛSuusi maitipΛli isiyyagi. 24 MΛtai curusiaba siisa. VaidΛ Λsandaaru nΛΛnΛitudai volao dai nΛida agai sooriatai vuiya agai ΛSuusi yuucusidΛ dai astumaasi ajia agai Λmadutai.

25 Quiaa Λrquiaamococatadai aidΛmΛsi curusiaba siisa ΛSuusi. 26 DaidΛ Λoojai mΛsmaacΛdΛ ooja curusiaba dai agai mΛstuisidΛ gatajai muaaragai, icaiti ΛpΛ: “RaígadΛ judidíu”. 27 Dai abaana ΛSuusi ticurusiaba siisisa gooca Λsivogami ΛpΛ Λmoco sΛΛlisa padΛrΛ Λmai curusiaba dai ΛgΛmai oogisa padΛrΛ Λmai curusiaba. 28 Poduucai ΛpΛdúi saidΛ ΛpΛduuna ismaacΛdΛ aagai oojiΛrΛ ismaacΛdΛ icaiti: “Oodami soimaasi ivuaadami duucai nΛidi ΛCristo”.

29 Dai ismaacΛdΛ amui dΛgavuscΛi galnaasi ñiooqui suuligidi ΛSuusi dai gidai ganmoomo parunaitai ΛSuusi daidΛ itΛdΛdai:

—Epa aapi pΛsmaacΛdΛ pocaiti pΛsaidΛ istutuidi isdaitudagi ΛgΛΛ quiuupagadΛ Λjudidíu dai vaica tasaicΛdΛ ivueeyi

Λpamu, ³⁰ cΛΛgacΛrΛ igΛvuusaida aapi ΛΛgi dai tΛvañi curusi-aiñdΛrΛ —astΛtΛdai.

³¹ Poduucai ΛpΛ parunai atΛtΛaanΛdamigadΛ papaali ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami sΛΛlicami dai aipaco gΛnaagidi daidΛ icaiti:

—CΛΛgacΛrΛ vuvaitu goovai aa dai goovai ΛΛgi gia maitistutuidi iscΛΛgacΛrΛ gΛvuusaidagi. ³² IsnΛijada aatΛmΛ goCristo raigadΛ Λjudidíu issivi tΛvañiagi curusiaindΛrΛ, aidΛ gia vaavoi-tudan tada aatΛmΛ —ascaiti.

Dai asta ΛcΛcΛΛli ismaacΛdΛ saigiΛcatadai soimaasi ñiooqui suuligidi ΛSuusi.

³³ Dai dan duucu vΛΛsi oidigi tucapi vii coigΛsΛco tasai uucami. ³⁴ Dai aidΛ uruno tadaco gΛgΛrΛ iñña ΛSuusi daidi caiti:

—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.

Sai Λgai itΛiya Λlidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿TuipΛsidΛ giñdagito?

³⁵ Dai ΛΛmoco ismaacΛdΛ ami daraajatadai caΛ ispocaiti Λgai daidΛ icaiti:

—Dañi, vapaidi goovai ΛDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ Eliasi —ascaiti.

³⁶ Tai Λmaadutai mΛΛ dai bΛi Λmo visocli dai vadΛitu uuvasi varagadΛ ΛΛcocamicΛdΛ, dai Λmo uusi tΛvΛducami cuugΛrΛ daí Λvisocoli dai miaadΛrΛ dadasdi ΛSuusi sai visiusuna daidΛ icaiti:

—TΛdagito sabai diviana Eliasi dai tΛvaiñdana —ascaiti.

³⁷ TaidΛ ΛSuusi gΛgΛrΛ iñña daida muu. ³⁸ VaidΛ ΛgΛΛ icuusi ismaacΛdΛ ΛgΛΛ quiuupagadΛrΛ Λjudidíu sagiΛcatadai Λpan ΛΛsi covoca Λmo sueeyi dai rana sΛΛli sarai tΛcavidΛrΛ abi-aadΛrΛ mΛtana ucami. ³⁹ DaidΛ Λcapitán romanu ismaacΛdΛ vuidΛrΛ cΛaacatadai ΛSuusi tΛΛgacai isducatai iñña Λgai dai isducatai muu icaiti:

—SΛΛlicΛdΛ qui ΛrDiuusi maradΛcatadai gocΛΛli —ascaiti.

⁴⁰ ΛΛmoco ooqui mΛcasdΛrΛ nΛiditadai ΛpΛ. Λgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María ismaacΛdΛ ardΛΛdΛ Jacovo ΛΛmadu Osee. Vai ali Jacovo aagaiña oodami Jacovo. Dai modaja ΛpΛ Salomé. ⁴¹ Idi ooqui oidatucuiña ΛSuusi dai soicΛiña aidΛsi Galileana aimaraiña Λgai. Dai muiducatadai aa ooqui ismaacΛdΛ oiditadai ΛSuusi JerusaleenΛrΛ uucami.

⁴² Dai caurui dai aidΛ baivuaadana Λjudidíu vΛΛsiaΛcatai dai siaadico ibΛstaragaicatai maitistuma vuaadana. ⁴³ Tai ami divia Osee ArimateeΛrΛ oidacami, dai Λgai ΛrΛmo gΛΛ tΛaanΛdamicatadai ΛpΛ. Dai Λgai nΛnΛracatadai siΛΛscadΛ gataaanΛda Λgai Diuusi. Dai maiduaadicuitai vaa siaaco daacatadai Pilaato dai taí oigaragai dai tΛvaiñda Λgai ΛSuusi

tuucugad Δ dai yaasa agai. ⁴⁴ Taid Δ Pilaato mait $\Delta\Delta$ isducatai tagituagi maic $\Delta\Delta$ ga maatacatai isbai camuu Δ gai. Dai vai Δ capitán dai t Δ caca agai sabai camuu. ⁴⁵ Vaid Δ Δ capitán aagidi sai camuu. Taid Δ Pilaato maa oigaragai Δ Osee isyaasagi Δ Suusi. ⁴⁶ Taid Δ Osee sav Δ li Δ mo icuusi nam Δ acami dai t Δ v Δ ñi Δ muuquiad Δ dai Δ icuusi Δ T Δ biisa. Dai Δ mo ait Δ ana siaaco cad Δ garsicatadai ami t $\Delta\Delta$. Dai taagiña dai Δ mo g $\Delta\Delta$ odai. ⁴⁷ Vaid Δ Marí Δ Madaliña $\Delta\Delta$ madu Marí Δ Osee d $\Delta\Delta$ d Δ n Δ idi m Δ siaaco t $\Delta\Delta$ Δ Suusi.

16

¹ Dai cadaivunucai Δ ib Δ staragai tas Δ T Δ , taid Δ Marí Δ Madaliña $\Delta\Delta$ madu Marí Δ Jacovo d $\Delta\Delta$ d Δ $\Delta\Delta$ madu Salomé, Δ gai sav Δ li sigian uuvadami dai toida agai Δ muuquiad Δ . ² Dai tumiñoco $\Delta\Delta$ qui iji Δ gai siaaco yaasapicatadai Δ Suusi. Tasai vusaico aayi Δ gai. ³ Dai aipaco g Δ naagidimi Δ gai daid Δ icaitimi:

—¿Sioora maigovai daasamu Δ g $\Delta\Delta$ odai sivaapaquimu aat Δ m Δ ? —ascaitimi.

⁴ Dai n Δ n Δ aavacai t $\Delta\Delta$ Δ g $\Delta\Delta$ odai vai camaianaasi daacatadai. ⁵ Tai Δ gai vaapa siaaco yaasapicatadai Δ Suusi, dai ami t $\Delta\Delta$ Δ mo Diuusi t Δ aañicarud Δ . Δ gai Δ pa maasi Δ mo g $\Delta\Delta$ li vai s $\Delta\Delta$ lisa pad Δ T Δ daacatadai, dai m Δ tana ugurui yuucusid Δ dai tootoaja. Taid Δ Δ ooqui ali Δ duduaadimu. ⁶ D Δ mos Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ it Δ t Δ dai:

—Maitav Δ r duduaadicuda. Aapim Δ gaagai Δ Suusi ismaac Δ d Δ Nasareet Δ T Δ oidacatadai, Δ gai m Δ smaac Δ d Δ curusiaba siisa. D Δ mos Δ gai caduaaca maitatiipu tami. N Δ idavurai movai m Δ siaaco t $\Delta\Delta$. ⁷ Iimivurai dai aagida Δ Piiduru $\Delta\Delta$ madu Δ gaa mamaat Δ rdamigad Δ Δ Suusi said Δ Δ Suusi Δ p Δ ga ajiagai Galilee Δ T Δ isaapim Δ . Ami t $\Delta\Delta$ gimu aapim Δ poduucai isduucai g Δ naagidi Δ gai —ast Δ t Δ dai Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ .

⁸ Taid Δ Δ ooqui voopoi abiaad Δ T Δ duduaadimucai dai gii-givuquimi. Dai maiaagidi Δ gai tomali Δ maadutai ali Δ duduaadimucai.

⁹ Aid Δ si duaaca Δ Suusi Δ p Δ ga g Δ maasitu Δ gai Marí Δ Madaliña vuitapi ismaac Δ d Δ aiñ Δ d Δ T Δ vuvaitu Δ gai cuvaracami Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ . ¹⁰ Tai Δ gai ii dai aagidi Δ gai ismaac Δ d Δ $\Delta\Delta$ madu ajiopaiña Δ Suusi. Δ gai ali Δ soig Δ n Δ liditadai dai suan Δ itadai. ¹¹ Dai aid Δ si ca Δ Δ gai isduaaca Δ Suusi, dai isn Δ idi Δ ooqui Δ gai maivaavoitu.

¹² Dai gooquiΛΓΛ ΛSuusi gΛmaasitu Λma duucaı gooa gΛoidatucudami vuitapi. Λgai oidigamu iimΛitadai. ¹³Tai Λgai iji dai aagidi Λгаа, dai tomali poduucı maıvaavoıtu Λgai.

¹⁴ Tai gooquiΛΓΛ gΛmaasitu ΛSuusi Λbaıvustama dan Λmoco mamaatΛrdami vuitapi aidΛsi mesa vuidΛΓΛ daraajatadai Λgai. DaidΛ ΛSuusi bagaimi gΛmamaatΛrdamıga maıvaavoidaracataı Λgai maıvaavoıtudacı Λgai Λгаа ismaacΛdΛ aagidi isnΛıdı isduaaca. ¹⁵DaidΛ itΛtΛdai:

—İimivurai vΛΛsi oidigi daama dai aagıda vΛΛsi oidigi daama oidacami sai casi istutuidi iscΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi.

¹⁶ Dai sioorΛ vaavoıtudagi dai gΛnvapaconagi Λgai cΛΛgacΛΓΛ vuvaquımu. Dai sioorΛ maıvaavoıtudagi Λgai Diaavora ΛΛmadu iımımu. ¹⁷Dai naana maasi istumaasi gΛgΛrducami ivuaadamu sioorΛ giñvaavoıtudagi. Vuviadamu Λgai oodamıaiñdΛΓΛ Diaavora tΛtΛaañıcarudΛ giñgıvucadacΛdΛ dai Λmamaasi ñıooqui ñıoocadamu ismaacΛdΛ maimaatΛcana Λgai. ¹⁸Dai gΛnnoovıcΛdΛ vuudamu Λgai gΛgΛΓΛ coocoyı. Dai isyΛΛda Λgai muuquıgami maıgalvuaadamu. Dai coococoidadΛ daama daraasadamu Λgai gΛnnoovı sidΛ ΛcoococoidadΛ duduaadΛdamu —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamıga.

¹⁹ Dai aidΛsi canaatocı ñıooqui gΛrtΛaanΛdamıga Suusi gΛmamaatΛrdamıga, taidΛ Diuusi vaidacı tΛvaagıamu dai maa Λmo gΛΛ sΛΛlıcamı. ²⁰TaidΛ ΛmamaatΛrdamıgadΛ aıpacı iji dai aagidi oodamı sai casi istutuidi iscΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi vaavoıtudacı gΛrtΛaanΛdamıga Suusi Cristo. Dai Λgai vaa Suusi Cristo soıcΛiña aa duiñdadΛΓΛ vai Λgai naana maasi gΛgΛrducami ivuaadana dai poduucı maasiuldi sai ismaacΛdΛ aagaiña Λgai Λrvaaıvoı.

Dai mosΛcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimaraitai oidi daama

¹ Giñaduñi Teopilo amo istumaasi gaoojidi aan. Mui oodami caoaja isducatai apadui aatama garsaagida. ² Agai ooja ismaacada aagidi aa ismaacada arnajibadami. Agai naidi isducatai apadui tucamara abiaadara, dai agai vaa argamamaatatuldiadamicatadai Diuusi ñiooquida. ³ Aan lapla caga giñtaatacai gatacacai isducatai apadui tucamidara abiaadara, dai cagadu alidi aan isgaoojidagi vaa si gomaasi, ⁴ pai caga maataca aapi ismaacada arvaavoi dai sai maisiu vaa si masmaacada gaagidiña arvaavoi.

⁵ Aidasida eroodasi argaa taaanadamicatadai Judeera, vai ami oidacatai amo paali Zacaría taagiducami, daida araduñadacatai aviaasicaru. Daida sooñigada Zacaría Elisabeeta taagidu, dai vagoocatai araduñda paali Aarónicaru. ⁶ Dai vagoocatai alia caga tuutuiga Diuusi vui, dai caga agidiña daida ivuaadana istumaasi Diuusi ipalidi, dai poduucai tomali amaadutai maigapira vuupaiña tomali amo istumaasicada. ⁷ Damos maimamaracatai agai, Elisabeeta maitistutuiditadai ismaatadagi cascada. Casi aroocodamicatadai agai daida calali casi arcaliadamicatadai.

⁸ Dai amo imidagai aacatai Zacaría amadu aaduñda isiduñiagi ganaa duiñdaga gaa quiuupaigadara ajudidíu. Diuusi pipiooñigada agai. ⁹ Dai tacaivi daitu amo tumiñsi agi poduucai gaviidacatai apapaali dai naida agai soora vaacana gaa quiuupaigadara ajudidíu siaaco siaa duutudai Diuusi dai maidana acuubimidali. Taida Zacaría aayi isvaquiagi gaa quiuupira dai maidagi acuubimidali. ¹⁰ Dai aidasi mamaiditadai Zacaría acuubimidali vaascatai gaa quidigaiñdara guucatai gamamadai. ¹¹ Tai todian duucai ta Zacaría amo Diuusi taañicaruda vai bo caacatai sallsia padara siaaco gamamaidi cuubimidali. ¹² Dai aidasi Zacaría ta Diuusi taañicaruda maitaa isducatai gaduñiagi dai alia duaadimu. ¹³ Damos Diuusi taañicaruda itatadai:

—Zacaría, maitiduaadicuda cacaa Diuusi ismaacada taana aapi daanaitai cascada gaooñiga maraata agai amo ali gaa li vaira Vuaana taatai ganmara. ¹⁴ Dai baiganliadamu aapima dai muidutai lapla diviacai ali oodami, ¹⁵ Diuusi taaanadami duucai nijada agai agai cascada. Dai agai gia maitayanda agai uvasi varagada tomali ama maasi ismaacada navamudaga dai maiquiaa vuusaicai agai aida abiaadara Diuusi Ibada amadu daacamu. ¹⁶ Dai agai vaa aagida agai ajudidíu sai

cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi Δpan duucaí ΔΛqui aaduñΔcardu dai muidutai Δma duucaí gΔntΔtΔgitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu dai vaavoitudamu Diuusi. ¹⁷ Dai Δgai ismaacΔΔ ΔrVuaanaca agai ΔpΔga imimu Δgai isΔtΔaanΔdami dai Diuusi IbΔΔΔ ΔΔmadu daacamu sipoduucaí viaacamu Δgai guvucadagai Δpan duucaí ΔDiuusi ñiooquituldiadamigadΔ Eliiasicaru dai aagidamu Δgai vΔΔsi oodami dΔΔdΔΔ sai Δpamu oigΔdaiña gΔnmaamara dai Δgai ismaacΔΔ soimaasi ivueeyi sai Δma duucaí gΔntΔtΔgitona Diuusi vuitapi Δpan duucaí aa ismaacΔΔ vaavoitudai Diuusi. Dai poduUCAI cabai gΔnducamu Δoodami iibΔΔΔ siΔΔscadΔ diviagi ΔtΔaanΔdami Cristo —astΔtΔdai ΔDiuusi tΔaañicarudΔ ΔZacaría.

¹⁸ Amaasi ΔZacaría tΔcacai ΔDiuusi tΔaañicarudΔ daidΔ itΔtΔdai:

—Isducatai maatΔna aanΔ siΔrvaavoi ismaacΔΔ giñaaagidi aapi casi ΔrcΔcΔΔliocoidadΔ aatΔmΔ vΔgococatai di —astΔtΔdai ΔZacaría.

¹⁹ TaidΔ ΔDiuusi tΔaañicarudΔ aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—AanΔ anΔrGavriel daidΔ ΔrootosadΔ Diuusi. Agai giñootoi ansaidΔ gΔaaagidana goñiooqui ismaacΔΔ casi gΔaaagidi aanΔ.

²⁰ DΔmos maivaavoitu aapi ismaacΔΔ gΔaaagidi aanΔ cascΔΔ muudutumumu aapi dai maiñiooquimu asta siΔΔscadΔ divia gΔmara. Idi gia povΔduñia agai ismaacΔΔ gΔaaagidi aanΔ siΔΔscadΔ Diuusi ipΔliadagi —astΔtΔdai Gabriel.

²¹ VaidΔ Δoodami quiidigamadΔrΔ guucacatai nΔnΔra ΔZacaría dai maitΔtΔgaitadai isgΔnΔldagi maiootoma vuusaicai ΔZacaría ΔgΔΔ quiuupaigadΔaiñdΔrΔ judidíu.

²² AidΔsi vuusai ΔZacaría maitistui isñiooquiadagi Δoodami ismaacΔΔ quiidigana guucacatadai. Dai poduUCAI maí Δgai istΔΔ Δgai Δmo istumaasi ΔgΔΔ quiuupaigadΔrΔ judidíu dai cascΔΔ muudutu. Dai seeñacΔΔ ñiooquidi.

²³ AidΔsi caaitu ΔZacaría siΔΔqui tasai gaaata duñia agaitadai ΔgΔΔ quiuupiaΔrΔ, nora gΔquiiyamu. ²⁴ Dai bo chíΔΔqui tasaicΔΔ tΔΔ Elisabeeta Δmo ali siΔΔñi. Dai taama masaadai maivuusai Δgai gΔquiiyaiñdΔrΔ. Dai poduUCAI gΔtΔgito Δgai: ²⁵ “Δagi poduUCAI giñduñi Diuusi dai sivi maraatamu aanΔ sicamaitiñcΔΔdadamu oodami”, asΔlidi Elisabeeta.

²⁶ Dai bo naadami masaadaicΔΔ Diuusi ootoi ΔGavriel Nasareetamu Galilea dΔvΔΔrΔrΔ, ²⁷ sai aagidana Δmo ñiooqui Δmo ali tΔji María tΔΔgiducami. NasareetΔrΔ oidacatadai Δmo cΔΔli Osee tΔΔgiducami dai Δgai ΔrcajiudadΔ Davicaru. Casi ΔrgΔncuucunacamicatadai Δgai dΔmos maiquiaa Δmapai oidacatadai. ²⁸ AidΔsi aayi ΔGavriel mΔΔca siaaco daacatadai María itΔtΔdai:

—Baiga, Diuusi *caagacara* *gan*idi dai *vaascara* *g*lamadu daja, Diuusi vaamioma *caagacara* *gan*idi aapi istomasmaasca^{ca}da ooqui —astat^{ca}dai *la*Gavriel.

²⁹ Aidasi *ta*l *María* *la*Gavriel dai *ca*i istumaasi aagidi *la*gai mait^{ca}la isducatai *ga*ta^{ca}gi^{ca}tuagi. “Tuisi povai iñtat^{ca}dai goovai sai Diuusi *caagacara* *gi*ñ^{ca}idi”, *as*allidi *la*María.

³⁰ Tai amaasi itat^{ca}dai *la*gai:

—María maitiduaadicuda, Diuusi *caagacara* *gan*idi. ³¹ Aapi *María* maraatamu *la*mo ali *ga*lli dai *Suusi* *ta*latamu aapi. ³² Dai siaa duutuadamu muidutai *la*Suusi. Dai pocaitadamu gooviava *la*R^{ca}Diuusi marada *la*vaamioma *ga*la bait^{ca}laacami. Dai Diuusi maaquimu *la*Suusi *sa*llicamigada *ga*aduñi Davicarú. ³³ Dai *vaascara* *ta*aanadamu *la*gai *la*judidíu. Dai tomali *la*mo imidagai maiugitimu *la*gai *sa*llicamigada —astat^{ca}dai Gavriel.

³⁴ Tai amaasi *la*María *ta*cacai *la*Gavriel:

—*ca*Ducatai *la*pa^{ca}duñia *la*gai goovai ismaac^{ca}da *gi*ñaagidi aapi? *Mai*quiaa *la*R^{ca}vaanacami aan *ca*lli di —astat^{ca}dai *María*.

³⁵ Tai aa noragi Gavriel daida itat^{ca}dai:

—*T*avaañimu Diuusi *la*baada dai *ga*lamadu daacamu. *la*gai *sa*llicada viaa *gu*vucadagai. *ca*scada *sa*laascada vuusiagi *la*li *ga*lli ismaac^{ca}da *Suusi* *ta*lagiduca *la*gai, pocaitadamu oodami: “Gooviava *la*R^{ca}Diuusi marada ismaac^{ca}da tomali *la*mo imidagai maisoimaasi ivueeyi”. ³⁶ Dañi *ga*laduñi *Elisabeeta* maraata *la*gai *la*mo ali *ga*lli casi *la*rooquimudadacatai ismaac^{ca}da pocaidacatadai sai maitistutuiditadai ismaamatagi vai sivi caviaa naadami masaadai ist^{ca}la *la*mo ali *sa*lañi. ³⁷ Diuusi ivueeyi *la*agi istumaasi iduñia *la*liada —astat^{ca}dai Gavriel.

³⁸ Taid *la*María itat^{ca}dai:

—Aan iduuñimu *la*agi istumaasi *gi*ñaagidagi Diuusi. Vai Diuusi iduuna aan^{ca}da *pa*stumaasi *gi*ñaagidi —astat^{ca}dai *María*. *Bod*ra^{ca} daivunu ii *Gabriel*.

³⁹ Dai bo *chi*laqui *ta*saicada *ca*vami ii *María* *ga*amu ucoidigamu *la*mo ali *qui*yamu *Judeea* *da*va^{ca}la^{ca}ra. ⁴⁰ Dai *Zacaría* *qui*idi^{ca}ra *va*a dai *via*atuli *Elisabeeta*. ⁴¹ Aidasi *María* *via*atuli *Elisabeeta* maat^{ca} taata *la*Elisabeeta isoiñi marada *la*raana. Dai aid *la*Diuusi *la*baada *div*ia dai *la*madu daaca *la*gai. ⁴² Amaasi *ga*ra^{ca} ñioo *Elisabeeta* dai *pot*at^{ca}dai:

—Diuusi vaamioma *caagacara* *gan*idi aapi istomasmaasca^{ca}da ooqui. Dai *caagacara* *na*idi Diuusi *ga*lara *la*pa. ⁴³ Noor^{ca} aan *si*diviacai *gi*ñdiviji *caagacara* *gi*ñvuviaadamiga *da*la^{ca}da. ⁴⁴ *Mosi*ñ^{ca}viaatuli aapi antai otoma maat^{ca} taata aan isoiñi *gi*ñmara *gi*ñraana *baig*alldacai. ⁴⁵ Ali^{ca} *baig*alldidi aapi vaavoitudacai *si*pa^{ca}duñia *la*gai *la*gai ismaac^{ca}da *ga*aaagidi Diuusi *ta*añicaruda —astat^{ca}dai *Elisabeeta*.

⁴⁶ Amaasi icaiti María:

Ali^Λ siaa duutudai aan^Λ Diuusi.

⁴⁷ Dai ali^Λ baigiñ^Λlidi aan^Λ Diuusic^ΛΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ c^Λagac^ΛΓ^Λ giñ^νusadi.

⁴⁸ Aan^Λ arsoitigami vai Diuusi v^Λasc^ΛΓ^Λ c^Λagac^ΛΓ^Λ giñ^ñaidi.

Dai sivi abiaad^ΓΓ^Λ baitaacoga v^Λasi aoodami aduucai giñⁱⁱm^Λdamu “Ismaac^ΛΔ^Λ Diuusi c^Λagac^ΛΓ^Λ n^Λidi”.

⁴⁹ Agai ismaac^ΛΔ^Λ s^Λalic^ΛΔ^Λ viaa guvucadagai idui mui naana maasi ga^Γarducami aan^Λ giñ^νv^Λat^ΓΓ^Λ.

S^Λalic^ΛΔ^Λ tomali am^o imidagai maisoimaasi ivueeyi agai.

⁵⁰ Diuusi v^Λasc^ΛΓ^Λ soig^Λlidi v^Λascataic^ΛΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ siaa duutudai agai.

⁵¹ Mui naana maasi ga^Γarducami ivueeyi Diuusi ga^Γgitoidac^ΛΔ^Λ.

Diuusi ali^Λ siaa ar^Λatudai agai ismaac^ΛΔ^Λ ga^Γarduc^ΛΔ^Λ ga^ñlidi.

⁵² Diuusi camaitip^Λli si^Λrt^Λta^Λaan^Λdamicagi agai ismaac^ΛΔ^Λ vaamioma gata^Λan^Λi, dai casc^ΛΔ^Λ maa as^Λalicamigada asoituutuigami.

⁵³ Dai asoituutuigami ismaac^ΛΔ^Λ biuugicoñ^{ic}atadai Diuusi maa mui naana maasi istuuc^ΛΔ^Λ tataascon^Λca agai.

Daid^Λ ar^{ic}icu soituutuigami^ΓΓ^Λ viaa.

⁵⁴ Diuusi c^Λaga nuucada a^Γjudid^u agai ar^πipiooñ^{ig}ada dai Diuusi ali^Λ soig^Λlidi agaic^ΛΔ^Λ casc^ΛΔ^Λ.

⁵⁵ V^Λasi gomaasi idui agai poduucai bai duí agai Avraañ^{ic}aru dai aaaduñ^ΔΔ^Λ amadu casc^ΛΔ^Λ.

Dai goñ^{ioo}qui ismaac^ΛΔ^Λ bai dui agai ar^τomastuigaco v^Λat^ΓΓ^Λ. Asc^Λiti María.

⁵⁶ Daid^Λ María vaica masaadai daja Zacaría quiidi^ΛΓ^Λ daida apamu nora ga^Γquiiyamu.

⁵⁷ Dai caaayi istuigaco maraata agai Elisabeeta dai marai am^o ali ga^Λli. ⁵⁸ Aid^Λsi marai agai aaaduñ^ΔΔ^Λ ismaac^ΛΔ^Λ miaanioma oidacatadai iji dai m^ΛΛ^Λ dadiji dai n^Λñ^Λlidi dai poduucai camai agai isDiuusi s^Λalic^ΛΔ^Λ c^Λaga tuiga Elisabeeta vuí. Dai baig^Λñ^Λli v^Λascatai. ⁵⁹ Dai bo mamacova tasaic^ΛΔ^Λ apamu iji agai dai m^ΛΛ^Λ iquit^Λ tuucugada ali ga^Λli dai aaaduñ^ΔΔ^Λ Zacaría t^Λat^ΛΛ^Λ agaitadai pot^Λagidu aogada casc^ΛΔ^Λ. ⁶⁰ Taid^Λ ad^ΛΔ^Λ it^ΛΔ^Λdai:

—Cho, Vuaana t^Λat^Λmu aat^Λm^Λ —ast^ΛΔ^Λdai.

⁶¹ Taid^Λ it^ΛΔ^Λdai aaaduñ^ΔΔ^Λ:

—Tomali amoco ga^Λaduñi maipot^Λagidu di —ast^ΛΔ^Λdai.

⁶² Daid^Λ aaaduñ^ΔΔ^Λ seeñ^Λamagi Zacaría maat^Λca liditai ist^Λagiduca agai agai. ⁶³ Taid^Λ aZacaría seeñ^Λac^ΛΔ^Λ tai ga^Λaduñi am^o istumaasi istuuc^ΛΔ^Λ oojagi dai poduucai ooja: “Vuaana t^Λagiducamu goovai”, asduucai ooja agai. Tai camait^ΛΛ

aaaduñda isducatai gantatagitugi tagacai ismaacada oja
 azacaría. ⁶⁴ Aida azacaría nandidi aaaduñda ismaacada oja
 azacaría taida azacaría apamu ñioo dai sállicada canga siaa
 duutuli Diusi. ⁶⁵ Taida aaaduñda sállicada duduaadimu
 apamu ñioocacai azacaría, vai vlassi ucoidigana Judeera
 vlassi aipacoga gnaagidi oodami isducatai apadi ami
 Judeera. ⁶⁶ Vlassi ismaacada cai isducatai apadi naana
 maasi gantatagitoi dai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Sioor maata istumaasicamu goovai? Sállicada Diusi
 cagacera nandi goovai —ascaiti oodami.

⁶⁷ Dai Diusi Ibada divia dai amadu daja Zacaría avuaana
 oogada. Aida azacaría agidi agaa oodami istadai Diusi
 Ibada azacaría dai potadai:

⁶⁸ Diusi cadivia garlamadu dai casi cagacera garvuvaitu
 cascada alia siaa duutudai ana Diusi.

Aatama arjudidu Diusi maamarada cascada.

⁶⁹ Diusi garrootosi amo cagacera garvuviaadamiga
 ismaacada sállicada viaa guvucadagai.

Dai agai arcajiudad Davicaru ismaacada canga agiditadi
 Diusi.

⁷⁰ Poduucai aiqui utu oidigera idui Diusi gaatagi
 gñiñioquituldiadamiga amadu.

⁷¹ Tai agai agidi garaaduñicaru iscagacera garvuvaida agai
 Diusi.

Dai maidagito agai isoigaruvaada agai garsasaayu dai vlassi
 ismaacada maitroigadi.

⁷² Dai sai Diusi soigallia da agaitadi garaaduñicaruada.

Dai sai maiugu tagitoca agai Diusi gaatagi ismaacada idui
 tucamera.

⁷³ Goovai argoatagi cagaducada ismaacada agidi Diusi
 gaduñi Avraañicaru dai pocaiti sai sállicada arvaavoi.

⁷⁴ Dai sai Diusi garsoña agai sai maisoimaasi
 gartaatamituldiña garsasaayu.

Dai tasi siaa duutudaiña aatama Diusi maiduduaadicuitai.

⁷⁵ Dai canga vuadatai Diusi vui.

Dai canga agiditai aatama Diusi slassi uucami oidacagi
 aatama amaasi uucami.

⁷⁶ Dai aapi giñmara poduucai gaiimadamu oodami Diusi
 baitacacami ñiooquituldiadamigada.

Aapi baitaqui imia agai laanadami dai maa agida agai
 oodami sai bai anduucana dai sállicada maa diviagi
 laanadami sai cagacera miaadagidana.

⁷⁷ Dai maatulda agai aapi oodami sai Diusi agai dai
 cagacera garvuvaidi.

Dai garoigaldi vlassi garsoimaascamiga.

78 Diuusi g_{AR}ooga s_{AA}lic_{AD} g_{AR}oig_{AD} dai soig_{AA}lidi aat_{AM}ac_{AD} casc_{AD} g_{AR}ootosi g_{AM}ara t_{VA}agiaiñ_{DA}RA.

79 Sai g_{AR}aagidana isducatai Diuusi soic_{AI} oodami sai c_{AA}ga g_{ANT}at_{AG}itocana t_{AS}ai vaavoitudacai maiim_{ANA} Diaa-
vora _{AA}madu.

Casc_{AD} povueeyi Diuusi t_{AS}ai _{AA}madu ajioopaiña.

Ascaiti Zacaría.

⁸⁰ Dai g_{AA}limi _{ALI} g_{AA}li dai v_{AA}s tasai vaamioma b_{AA}jimi g_{AT}agitoidaga. Dai aid_{ASI} cag_{AA} _{AG}ai oidigana oidatu asta aid_{ASI} g_{AA}agacai aagidi _{AG}ai Diuusi ñiooquid_{LA} _{AJ}judidú. Dai m_{AA} diviacai aagidi _{AG}ai ismaac_{AD} aagidi Diuusi isaagida _{AG}ai.

2

¹ Aid_{ASI} vuusai Vuaana aid_{LA} Augusto _{ARG}AA bait_{AC}aaacamicatadai Room_{ARA}. Dai _{AG}ai t_{AJ}ai g_{AS}on_{ARA} guucacamiga sai _{AA}caldana _{AO}odami dai oojana ist_{AA}at_{AG}idu.

² Aid_{LA} _{ART}ucamid_{AR}acatadai m_{AS}i_{AC}alda _{AG}ai v_{AA}si _{AO}odami oidi daama oidacami. Aid_{AM}asi _{AC}ali _{AO}odami aid_{LA} _{AS}ireñio _{AR}caigicatadai Siriana. ³ M_{ATA}i t_{AJ}ai _{AO}odami sai iim_{ANA} siaaco vuvaaja m_{AS}ai _{AC}aldana. ⁴ Casc_{AD} ii _{AO}see

Nasareetaiñ_{DA}RA Galilea d_{AV}AAriaiñ_{DA}RA Beleenamu Judeea d_{AV}AAri_{AR}LA. Davicaru _{AR}Beleen_{AR}LA vuusaicami dai _{AO}see _{AR}c_{AJ}iudada Davicaru casc_{AD} ii _{AG}ai Beleenamu m_{AS}ai _{AC}aldana. ⁵ Dai _{AO}see vaidacai María Beleenamu. Casi _{ARG}ancuucunacamicatadai _{AG}ai d_{AMOS} maiquiaa _{AM}apai oidacatadai. Dai María cayoga dueeyitadai. ⁶⁻⁷ Aid_{ASI} aayi _{AG}ai Beleen_{AR}LA camaitiipucatadai siaaco g_{AN}uuliña _{AG}ai casc_{AD} caapayu quiidi_{AR}LA g_{AN}uuli _{AG}ai. Dai aid_{ASI} quiaa m_{AA}ca daraajatadai _{AG}ai, tai caaayi istuigaco duaadia agaitadai María dai dueeyi. _{AG}ai _{ART}uucamid_{AR}LA maracatadai tai biisa dai ami siaaco gacuaadana caapayu ami vooda.

⁸ Dai Beleena maigovai oidigana ajioopaitadai pastuturu dai nuucadacatadai g_{ANS}osoiga cañiiru tucara. ⁹ Tai todian duucai g_{AM}asitu _{AMO} Diuusi t_{AA}añicarud_{LA} _{AP}astuturu vuitapi. Tai Diuusi g_{AG}uvucadac_{AD}LA cuudan duí ami siaaco daraajatadai _{AG}ai tai duduaadimu _{AP}astuturu. ¹⁰ Tai pot_{AT}adai _{AD}iuusi t_{AA}añicarud_{LA}:

—Maitav_{AR} duduaadicuda aapim_{LA}. Aana ang_{AN}b_{AI}idati c_{AA}ga ñiooqui dai idi ñiooquic_{AD}LA ali_{LA} baig_{AN}liadamu aapim_{LA} dai v_{AA}si _{AO}idacami oidi daama. ¹¹ _{LA}quiapo moqui_YARLA siaaco oidacatadai Davicaru _{AA}quioma movuusai _{AMO} c_{AA}gac_{AR}LA g_{AN}vuviaadamiga. _{AG}ai _{ARG}ant_{AA}an_{AD}amiga

Cristo. ΔCristo icaidaga Δmo gΛΛ tΛaanΔdami ismaacΔΔ Δcovai vuusaitu Diuusi sai cΛΛgacΔrΔ gavuvaidiña. ¹² Mo siaaco gacuaadana Δcaapayu mo caatΔcamu Δali gΛΛli biisapicami sitΛΛgimu aapimΔ dai poduucai maatΔmu aapimΔ sai ismaacΔΔ gΛnaagidi aanΔ sΛΛlicΔΔ Δrvaavoi —astΔtΔdai ΔDiuusi tΛaañicarudΔ.

¹³ Mosai cuugaida ñioo Δgai tai mui vaamioma gΔnmaasitu Diuusi tΔtΛaañicarudΔ daidΔ itΔtΔdai Δgai Δpastutuuru:

¹⁴ MΛΛ tΔvaagiΔrΔ vΛasi Diuusi tΔtΛaañicarudΔ cΛΛga ñioocai Diuusi vui.

Dai sivi tami oidigi daama Diuusi cΛΛgacΔrΔ nΔidi oodami.

CascΔΔ sivi gia cacΛΛga gΔniibΔstacan taadacamu gooidacami.

Ascaiti ΔDiuusi tΔtΛaañicarudΔ.

¹⁵ Aidasi iji Δgai abiaadΔrΔ tΔvaagiamu vaidΔ Δpastutuuru aipaco gΛnaagidi daidΔ icaiti:

—TiimΔda gaamu moocoro Beleenamu dai nΔida istumaasi asducatai ΔpΔdui goovai ismaacΔΔ gΔraagidi Diuusi —ascaiti Δpastutuuru.

¹⁶ Dai otoma iji dai cavami iji dai mΛaca tΛΛ Δgai ΔMaría dai ΔOsee dai Δali siΛΛñi mo caatΔcatadai siaaco gacuaadana Δcaapayu.

¹⁷ MostΛΛgacai Δpastutuuru Δgai otoma aagidi ΔMaría Δmadu ΔOsee iscaiti ΔDiuusi tΔtΛaañicarudΔ aagaitai Δali siΛΛñi.

¹⁸ Dai vΛascatai ismaacΔΔ cai ismaacΔΔ aagai Δpastutuuru camaitΛΛ isducatai gΔntatΔgituagi.

¹⁹ Dai ΔMaría maiugu tΔgitocana istumaasi ΔpΔdui.

²⁰ Aidasi caΔpamu aa suuli Δpastutuuru voyamu iimΔitai siaa duutudaimi Δgai Diuusi dai cΛΛga aatagi aatagaimi Δgai Diuusi vΛatarΔ vΛasicΔΔ ismaacΔΔ tΛΛ Δgai dai caΛ.

VΛasi povΔdui isducatai aagidi ΔDiuusi tΔtΛaañicarudΔ cascΔΔ.

²¹ MΔtai bo mamacova tasaicΔΔ iquitΔ tuucugadΔ Δali siΛΛñi dai Suusi tΛΛtai. Maiquiaa nonoacatai María abiaadΔrΔ aagidi Diuusi tΛaañicarudΔ sai Suusi tΛΛtana cascΔΔ Suusi tΛΛta Δgai.

²² Dai aidasi casi idui Δgai vΛasi isducatai aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΔrΔ saidΔ ivuaadana vΛasi Δooqui siΛΛscadΔ maamatadagi amaasi bΛΛcai Δgai Δali gΛΛli Jerusaleenamu. Dai ami ΔgΛΛ quiuupaigadΔrΔ judidíu itΔtΔdai Δgai Diuusi:

—AatΔmΔ ipΔlidi sai gΔrmara vΛascΔrΔ gΛΛgidiña —astΔtΔdai.

²³ Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidΔrΔ sai vΛasi judidíu maamaradΔ tucamidΔrΔ isΔrcacΔlicagi sai viaacatadai isivuaadagi Diuusi aa duiñdadΔ.

²⁴ Iji Δgai dai dasda Δgai Diuusi gooca voutu dai gooca tutuugu poduucai isduucai oojisi Diuusi ñiooquidΔrΔ.

25 Mo Jerusaleen^{ΛΓΛ} oidacatadai ^Λmo ^Λmo ^Λmo c^{ΛΛ}li Simuñi t^{ΛΛ}giducami. Dai c^{ΛΛ}ga ^{ΛΛ}gidiña Diuusi dai siaa duutudai. Dai ^Λgai ^{ΛΓ}Amoco ^{ΛΛ}p^Λ ismaac^{ΛΔ}Δ n^{ΛΛ}racatadai isdiviagi ^Λmaadutai dai soiñagi ^Λjudidíu vai ^Λgai ^{ΛΛ}gi gata^{ΛΛ}adagi g^{ΛΔ}Δ^{ΛΛ}rag^{ΛΓΛ}. Dai Diuusi Ib^{ΛΔ}Δ ^{ΛΛ}madu daacatadai Simuñi. 26 Dai caaagiditadai Diuusi Ib^{ΛΔ}Δ Simuñi sai maiquiaa muucucai ^Λgai t^{ΛΛ}gia agaitadai ^ΛCristo ismaac^{ΛΔ}Δ ootosa ^Λgai Diuusi. 27 Dai Diuusi Ib^{ΛΔ}Δ ootoi Simuñi ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^Λamu judidíu. Tai aid^Λ ami dada Osee ^{ΛΛ}madu María dai b^{ΛΛ}cati ^Λali g^{ΛΛ}li daid^Λ iduñia ^Λgai isducatai viituli Moseesacaru. 28 Tai ^ΛSimuñi b^Λi ^Λali si^{ΛΛ}ñi dai siaa duutuli Diuusi dai pot^Λadai ^Λgai Diuusi:

29 T^{ΛΛ}aan^Λdami, aana ivueeyi v^{ΛΛ}si istumaasi giñaagidi aapi. Sivi gia cac^{ΛΛ}ga baigiñ^Λliarac^{ΛΔ}Δ muuquimu aana. Casi iñ^{ΛΛ}gi aapi ismaac^{ΛΔ}Δ giñaagidi casc^{ΛΔ}Δ.

30 Cata^{ΛΛ} aana idi c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuviaadami 31 Ismaac^{ΛΔ}Δ ootosi aapi v^{ΛΛ}si oidi daama oidacami.

32 Idi maatatuldamu ^Λgai ismaac^{ΛΔ}Δ mait^{ΛΓ}judidíu g^Λñiooqui. Dai idi c^{ΛΛ}ga ñioocadamu g^Λamaamara judidíu v^{ΛΛ}tar^Λ.

Ast^Λadai Simuñi.

33 Daid^Λ ad^{ΛΛ}ad^ΛΔ Suusi mait^{ΛΛ} isducatai g^Λnt^Λat^Λgituagi ca^Λcai istumaasi aagai Simuñi agaitai ^Λmarad^Λ. 34 Taid^Λ ^ΛSimuñi it^Λadai:

—Vai Diuusi c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} g^Λann^Λidiña —ast^Λadai.

Dai gooqui^{ΛΓΛ} it^Λadai ^Λgai ^ΛMaría ^{ΛΛ}gi:

—Si^{ΛΛ}scad^Λ g^{ΛΛ}liagi idi ali si^{ΛΛ}ñi ismaac^{ΛΔ}Δ ootoi Diuusi muidutai judidíu c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvaaquimu idic^{ΛΔ}Δ dai aa mui maic^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvaaquimu dai muidutai vui ñioocadamu.

35 Dai poduucai g^Λmaat^Λamu isducatai g^Λnt^Λat^Λgitoi ^Λoodami. Dai aapi s^{ΛΛ}lic^{ΛΔ}Δ g^Λaimu soi^Λliaragai —ast^Λadai Simuñi ^ΛMaría.

36 Ami Jerusaleen^{ΛΓΛ} oidacatadai ^Λmo oocodami Aana t^{ΛΛ}giducami. ^Λgai ^{ΛΓ}Panuelicaru marad^Λcatadai daid^Λ arcajiudad^Λ Asielicaru. Dai ^Λgai ^{ΛΓ}Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λcatadai. Aid^Λsid^Λ ^{ΛΓ}t^Λjicatadai

cunai ^Λgai ^Λmo c^{ΛΛ}li. Dai bo cuvaracami uumigic^{ΛΔ}Δ viuudutu. 37 Dai aid^Λ camaaco coobai dan maacova uumigi viaacatadai. Dai v^{ΛΛ}Δ tasai maitacuaadatai aim^Λraiña ^Λgai ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^Λamu ^Λjudidíu dai daan^Λña Diuusi sai soic^Λña dai siaa duutudaiña Diuusi. 38 Aid^Λsi quiaa ami ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^{ΛΓΛ} judidíu guucacatadai Suusi d^{ΛΛ}ad^ΛΔ ^{ΛΛ}madu Simuñi tai ami divia ^ΛAana dai ^{ΛΛ}p^Λga siaa duutuli Diuusi dai gooqui^{ΛΓΛ} ii dai m^{ΛΛ}Δ aagidi v^{ΛΛ}si ^ΛJerusaleen^{ΛΓΛ} oidacami ismaac^{ΛΔ}Δ n^{ΛΛ}racatadai isDiuusi c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvaidagi agaitai ^ΛSuusi.

³⁹ Aidasi canaato Osee amadu María vlassi ismaacada aagai Diuusi ñiooquidar canoonora Nasareetamu Galilea davalariaga. ⁴⁰ Vaida aali galli galimi dai caga bajimi gatagitoidaga dai Diuusi cagacaga naidi.

⁴¹ Vlassi uumigi mosajaiña aga siaa duudagada judidiu vai ajioopaiña daddada Suusi Jerusaleenamu. ⁴² Dai amo imidagai caviaacatadai Suusi baiivustaama dan gooca uumigi aidasi aayi istuigaco ajioopaiña agai Jerusaleenamu. ⁴³ Dai cadaivunucai aga siaa duudagai tai cavlassi noonora oodami tai Suusi anaasi Jerusaleenaga vii. Daida daddada maimaatatadai ismomaca vii Suusi. ⁴⁴ Povanaliditadai daddada sida Suusi oodami saagida imitatadai dai amo tasai iji. Dai gaa agai Suusi oodami saagida dai tacaaimi ganaaduni dai aa oodami ismaacada maatatadai agai, ⁴⁵ dai maitaa. Dai apamu aa suuli Jerusaleenamu dai gaaga agai.

⁴⁶ Vaica tasai gaa daida taa vai aga quiuupaigadaga judidiu daacatadai Suusi amadu ismaacada gamamaatatuldi Diuusi ñiooquida. Dai caga gatagito caa dai tacaai ara. ⁴⁷ Dai vlassatai ismaacada caa ismaacada aagai Suusi camitaa isducatai gantatagituagi. Dai povanalidi ducatai mosaa cagadu goovai mooda dai mosaa caga gaaa nonoragidi mastumaasi tacaai, asanalidi. ⁴⁸ Aidasi daddada taa Suusi poduucai gantatagitoi: “¿Ducatai tanai daja goovai?” asduucai gantatagitoi. Daida daddada itatadai:

—¿Giñmara tuipasi povarduuñi? Gaooca amadu aana alia duduaadimucataidai gagaagaitai —astatadai María.

⁴⁹ Taida Suusi itatadai:

—¿Tuimasida giñgaagai? ¿Maitamasmaat aapimaa isviaa aana isiduniagi istumaasi giñtajai giñooqa? —astatadai.

⁵⁰ Taida daddada maimaat caa istumaasi aagidi Suusi maimaatatadai agai isDiuusi gaooaga aagai agai.

⁵¹ Taida oi Suusi gaddada gamu Nasareetamu dai apiamooasi caga agidi gaddada. Daida daddada maiugu tagitocana vlassi isducatai avueeyi dai istumaasi aagaiña Suusi. ⁵² Daida Suusi galimi dai vaamioma bajimi gatagitoidaga dai Diuusi cagacaga naidi Suusi daida oodami caa cagacaga naidi ara.

3

¹ Aidasi ATiverio Sesara agaga baitacaaacamicatadai Roomaga. Cabaivustaama dan taama uumigi daacatadai agai, vaidaa Ponsio Pilaato arcaigicatadai Judeeaga, vaidaa Eroodasi arcaigicatadai Galileeaga, vaidaa Piili Eroodasi suculida arcaigicatadai Itureeaga amadu Traconiitaa,

vaid_Λ Lisaaniasi _Λraigicatadai Aviliini_Λra, ² vaid_Λ Aanasi _ΛΛmadu Caifasi _Λrbait_Λguucacamigad_Λcatadai _Λpapaali. Dai aid_Λ _ΛVuaana Zacaria marad_Λ oidigana oidacatadai taid_Λ Diuusi ootosi _Λmo ñiooqui. ³ Daid_Λ _ΛVuaana muiyap_Λra aim_Λraifna _Λaqui Jordán ugidiana, dai aagidiña _Λoodami sai _Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgitona dai camaisoimaasi ivuaadana sai Diuusi oig_Λldana v_Λasi soimaascamigad_Λ dai sai g_Λnvapaconana sai n_Λidiña _Λoodami isca_Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgito dai camaisomaasi ivuaada agai. ⁴ Isducatai aagaitadai Isaia_Λcaru Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ siduuña agai Vuaana mospov_Λdui. Agai aduucai ooja:

Diuusi ootosa agai _Λmo c_Λali sai oidigana gamamaat_Λtuldiña dai poduucai gaaagidamu _Λgai:

“Si_Λascad_Λ _Λoodami n_Λn_Λracagi isdiviagi _Λmo bait_Λc_Λaacami g_Λaagai isbaiduiñdiagi voog_Λd_Λ.

Poduucai _Λp_Λra g_Λaagai m_Λs_Λbaiduiñdiagi g_Λn_Λiib_Λdaga caotoma divia agai g_Λr_Λt_Λaan_Λdamiga casc_Λd_Λ.

⁵ Si_Λascad_Λ baiduiñdiagi _Λbait_Λc_Λaacami voog_Λd_Λ siaaco d_Λd_Λcagiga g_Λaagai isc_Λaga t_Λpaalicadagi.

Dai siaacoga tuutuvidaca g_Λaagai isc_Λaga t_Λpaalicadagi.

Dai siaacoga noonoliñicagi voi g_Λaagai iss_Λali t_Λquiagi.

Dai poduucai _Λp_Λra g_Λaagai isbaiduiñdiagi _Λoodami g_Λn_Λiib_Λdaga.

⁶ Dai v_Λasi _Λoodami oidi daama oidacami maat_Λmu isDiuusi _Λt_Λgai ismaac_Λd_Λ c_Λagac_Λra gavuvaidi”.

Asc_Λiti Isaia oojad_Λ.

⁷ Aid_Λsi v_Λvaaja _Λoodami g_Λn_Λquiiquiaiñd_Λra sai vapac_Λnana _ΛVuaana taid_Λ _ΛVuaana pot_Λt_Λdai:

—Aapim_Λ ismaac_Λd_Λ daiv_Λi tami ansai g_Λnvapaconana _Λpan ducami coocoyi ismaac_Λd_Λ vopooyi siuu duucu cam_Λajidagi vasoi pol_Λiditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi g_Λntaatatulda agai. _Λp_Λra g_Λaagai iss_Λalic_Λd_Λ _Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgituagi aapim_Λ dai camaisoimaasi ivuaadagi. ⁸ G_Λaagai m_Λs_Λc_Λagac_Λra oidaca aapim_Λ vai n_Λidiña aa m_Λsca_Λma duucaí g_Λnt_Λt_Λgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai maitav_Λr g_Λnaagiada aapim_Λ aipacoga m_Λsaid_Λ _ΛrAvraañicaru cajiudad_Λ sai casc_Λd_Λ c_Λagac_Λra g_Λnn_Λidi Diuusi. Aan_Λ ang_Λnaagidi sai asta goojodai ismaac_Λd_Λ modaraaja c_Λaga istutuidi Diuusi isiduiñdiagi Avraañicaru cajiudad_Λ isip_Λliadagi. ⁹ Diuusi cabai g_Λduu issoimaa taatatuldagí maic_Λ tuutiac_Λd_Λ _Λpan duucaí _Λmo c_Λali ismaac_Λd_Λ guicutai uusi ismaac_Λd_Λ maic_Λgadu iibiad_Λ dai m_Λm_Λidi. Poduucai Diuusi ootosamu _Λoodami ismaac_Λd_Λ soimaasi ivueeyi m_Λca siaaco tomastuigaco m_Λca taí —ast_Λt_Λdai _ΛVuaana.

¹⁰ Amaasi _Λoodami t_Λcacai _ΛVuaana daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿Tuma duuna aatΛMΛ sividΛO? —astΛTΔdai.

¹¹ TaidΛ ΛVuaana aa noragi daidΛ itΛTΔdai:

—Λgai ismaacΛDΛ gΛviida gooca vaapasaragai gΛaagai isoidagi ΔMOCO Λgai ismaacΛDΛ maiviaa dai Λgai ismaacΛDΛ gΛviidacagi cuaadagai gΛaagai isaa oidagi ismaacΛDΛ maitΛviida —astΛTΔdai ΛVuaana.

¹² Tai dada ΛMOCO tumiñsi vuudami sai vapaconana ΛVuaana daidΛ itΛTΔdai:

—MamaatΛtuldiadami, ¿tuma duuna aatΛMΛ? —astΛTΔdai.

¹³ TaidΛ ΛVuaana aa noragi daidΛ itΛTΔdai:

—Maitavaamioma gΛtaanΛi tumiñsi mosΛcaasi siΛasi maigarsi mΛsgataanΛdagi —astΛTΔdai ΛVuaana.

¹⁴ Tai dada sandaaru ΛpΛ dai tΛcacai ΛpΛ:

—¿Dai aatΛMΛ tuma duuna? —astΛTΔdai.

TaidΛ ΛVuaana itΛTΔdai:

—MaitavΛr Λsiada aapimΛ Aoodami tomali Λmo istumaasi guvucadacΛDΛ tomali maitΛaagai mΛsgapiΛr vuupada ismaacΛDΛ maigapiΛrΛ vΛΛΛ, baiyomavΛr baiganΛliada ΛgaicΛDΛ mΛsmaacΛDΛ gamaitΛcΛi —astΛTΔdai.

¹⁵ VΛasi Aoodami camaatΛcatadai isDiuusi ootosa agai ΛCristo dai canΛnΛracatadai dai cascΛDΛ povΛnΛlidadai saidΛ ΛVuaana rΛgai. ¹⁶ DΛmos ΛVuaana potΛTΔdai vΛascatai:

—AanΛ gia suudagicΛDΛ gΛnvapaconai dΛmos divia agai Λmai ismaacΛDΛ gΛnvapacona agai Diuusi IbΛadΛcΛDΛ sai gΛnΛΛmadu daacana Diuusi IbΛadΛ. Dai Λgai vaa nΛida agai oodami ismaacΛDΛ rΛcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛDΛ rmaicΛΛga ivuaadami. Λgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanΛ. AanΛ maitistutuidi siΛasi istutuidi Λgai. AanΛ tomali maiviaa sΛΛlicami isuupasdagi susuusacadΛ gigiaaragadΛ.

¹⁷ Amo cΛΛi ismaacΛDΛ cΛlivai tΛligi bai tueeyi ΛtΛligi daidΛ ΛcosadΛ mΛmΛidi. Poduucai iduñia agai Λgai ismaacΛDΛ divia agai AoodamicΛDΛ. IsmaacΛDΛ vaavoitudai Λgai iimia agai tΛvaagiamu dai ismaacΛDΛ maivaavoitudai Diaavora ΛΛmadu iimi agai Λgai siaaco tomali Λmo imidagai maitutucui Λtai —astΛTΔdai ΛVuaana Aoodami.

¹⁸ Dai poduucai dai mui vaamioma ñiooqui cΛΛgaducami aagidi ΛVuaana Aoodami. ¹⁹ Dai aagidi Λgai ΛpΛ Λcaigi Eroodasi sai alia soimaasi idui Λgai Λsidacai gΛsuculi Pi-ili ooñigadΛ Erodiiasi, dai sai Λma maasi soimaascami idui Λgai ΛpΛ. ²⁰ GooquiΛrΛ vaamioma soimaasi idui ΛEroodasi maisacai ΛVuaana.

²¹ DΛmos aidΛsi maiquiaa gΛmaisatu ΛVuaana Λgai v-pacoi mui oodami dai vacoi ΛSuusi ΛpΛ. VaidΛ ΛSuusi gadaanΛitadai Diuusi dai aidΛsi gadaanΛitadai Λgai Diuusi tai gΛcupiooco ΛtΛvaagi, ²² tai Diuusi IbΛadΛ tΛvai ΛSuusi daama

amo tugu maasi. Tai caidatu amo ñiooqui tavaagiaiñdar dai pocaiti:

—Aapiap argiñmara nai aliasi gaoigadai aan dai alia baigiñlidi aan aapicad —ascaiti ñiooqui.

²³ Suusi viaacatadai par amo coobai dan baiivustaama uumigi aidasi gaaaga gaa duiñdaga. Dai poliditadai oodami isagai rOsee marad. Osee armarad Elicaru, ²⁴ ismaacada armaradacatadai Maatataru, ismaacada armaradacatadai Levícaru, ismaacada armaradacatadai Melquicaru, ismaacada armaradacatadai Anacaru, ismaacada armaradacatadai Osecaru, ²⁵ ismaacada armaradacatadai Matatiasicaru, ismaacada armaradacatadai Amoosicaru, ismaacada armaradacatadai Naumacaru, ismaacada armaradacatadai Eslicaru, ismaacada armaradacatadai Nagaicaru, ²⁶ ismaacada armaradacatadai Maataru, ismaacada armaradacatadai Matatiasicaru, ismaacada armaradacatadai Semeicaru, ismaacada armaradacatadai Osecaru, ismaacada armaradacatadai Uudacaru, ²⁷ ismaacada armaradacatadai Oanacaru, ismaacada armaradacatadai Resacaru, ismaacada armaradacatadai Sorovaveelicaru, ismaacada armaradacatadai Salatieelicaru, ismaacada armaradacatadai Nelicaru, ²⁸ ismaacada armaradacatadai Melquicaru, ismaacada armaradacatadai Adicaru, ismaacada armaradacatadai Cosaamacaru, ismaacada armaradacatadai Elimoodamacaru, ismaacada armaradacatadai Eracaru, ²⁹ ismaacada armaradacatadai Osecaru, ismaacada armaradacatadai Elieesicaru, ismaacada armaradacatadai Oorimacaru, ismaacada armaradacatadai Mataataru, ³⁰ ismaacada armaradacatadai Levícaru, ismaacada armaradacatadai Simeoñicaru, ismaacada armaradacatadai Uudacaru, ismaacada armaradacatadai Osecaru, ismaacada armaradacatadai Onanacaru, ismaacada armaradacatadai Eliaaquimacaru, ³¹ ismaacada armaradacatadai Meliacaru, ismaacada armaradacatadai Mainacaru, ismaacada armaradacatadai Mataataru, ismaacada armaradacatadai Nataanacaru, ³² ismaacada armaradacatadai Davicaru, ismaacada armaradacatadai Isaícaru, ismaacada armaradacatadai Obedicaru, ismaacada armaradacatadai Boosocaru, ismaacada armaradacatadai Salimoonocaru, ismaacada armaradacatadai Naasonocaru, ³³ ismaacada armaradacatadai Aminadaavacaru, ismaacada armaradacatadai Araamacaru, ismaacada armaradacatadai Esiroomacaru, ismaacada armaradacatadai Pareesicaru, ismaacada armaradacatadai Uudacaru. ³⁴ Ismaacada armaradacatadai Jacocaru, ismaacada armaradacatadai Isaacaru, ismaacada armaradacatadai Avraañicaru, ismaacada armaradacatadai Tarecaru, ismaacada

ʌrmaradʌcatadai Nacoracaru, ³⁵ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Serugacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Raagucaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Peleegacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eveelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Salacaru, ³⁶ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Arapaajadacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Semicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Noecaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Lamecaru, ³⁷ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matusaleenacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoococar, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Areedicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maalaleelicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Cainanacaru, ³⁸ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Enoosicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Setacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Adáñicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Diuusi ʌgai idui Adáñi cascʌdʌ.

4

¹ Taidʌ ʌSuusi ii ʌaqui Jordánaiñdʌrʌ vaidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ vaidacai oidigamu. ² Amaasi aidʌsi mʌʌ oidigana divia ʌgai anaasi daja goo coobai tasai. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai camosaagidiña ʌDiaavora siduñia ʌgai soimaasi. Dai siʌʌqui tasai daja ʌgai oidigana ʌcaaqui tasai maitauu ʌgai. Dai asta ʌcaaqui ta-saicʌdʌ aayi biuugigai. ³ Amaasi ʌDiaavora itʌʌdai:

—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di aagidañi goojodai vai tascali gʌnaatona —astʌʌdai ʌDiaavora.

⁴ Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌʌdai:

—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ istutuidi oodami isoidacagi, gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌrʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌʌdai Suusi.

⁵ Aidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ tʌʌʌgidi vʌʌsi gʌgʌr tʌʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌʌʌaanʌdami. ⁶ Daidʌ ʌDiaavora itʌʌdai:

—Vʌʌsi goovai ismaacʌdʌ gʌʌʌgidi aanʌ, aanʌrgiñtuidaga. Aanʌ istutuidi ismaquia ʌʌgi sioorʌ maquia iñʌliada aanʌ. Aapi angʌmaquiagi vʌʌsi goovai paidʌ ʌrtʌaanʌdamica. ⁷ Isaapi gʌtootonacʌdʌ cʌquivagi giñvuidʌrʌ daidʌ giñsiaa duutudagi vʌʌsi ʌrgʌtuidacamu goovai —astʌʌdai ʌDiaavora.

⁸ Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌʌdai:

—Imʌdañi tabiaadʌrʌ aapi Diaavora poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Siaavʌr duutuada aapimʌ gʌnDiuusiga dai mosʌca ʌgai ʌmoco avʌr ʌʌgiada” —astʌʌdai ʌSuusi.

⁹ Dai gooqui^{ΛΓΛ} vaidacai ^ΛDiaavora ^ΛSuusi Jerusaleenamu. Dai ami ^Λg^{ΛΛ} quiuupaigad^{ΛΓΛ} ^Λjudidíu daama ^Λsagi daid^Λ it^Λadai:

—Isaapi ^ΛrDiuusi marada di, tabiaad^{ΛΓΛ} matana g^{ΛΛ}si tuduid^Λ. ¹⁰ Poduucai oojisi Diuusi ñiooquid^{ΛΓΛ}:

Diuusi ootosamu gat^Λaañicaru vaid^Λ g^Λnuucaticana.

¹¹ Sig^Λdaagiadamu ^Λgai g^Λnoonovic^Λ ^Λpai maisaraana g^{ΛΛ}caso ^Λmo odiaba.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquid^{ΛΓΛ} —ast^Λadai ^ΛDiaavora.

¹² Taid^Λ ^ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λadai:

—Poduucai oojisi Diuusi ñiooquid^{ΛΓΛ} di: “Mait^Λaagai p^Λsaagiadagi Diuusi said^Λ iduuna ^Λmo istumaasi mosn^Λida ^Λliditai sabai giduuna” —ast^Λadai ^ΛSuusi.

¹³ Amaasi ^ΛDiaavora camait^Λagacai isducatai soimaasi iduiñtuldagi ^ΛSuusi dagito chi^Λqui tasai.

¹⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi ^Λpamu aa g^Λi Galileeamu. Daid^Λ Diuusi Ib^Λada ^ΛΛmadu daacataidai casc^Λ ^Λvíaa ^Λgai guvucadada Diuusi. Dai v^Λasi Galilee^{ΛΓΛ} oidacami dai v^Λasi ^ΛΛmap^Λc^ΛΓ^Λ sicoli Galilea oidacami mai istumaasi ivuaadadadai ^Λgai. ¹⁵ Dai ami Galilee^{ΛΓΛ} ^ΛSuusi aipaco aim^Λraíña judidíu quiquiupaigad^{ΛΓΛ} dai gamamaat^Λtuldiña Diuusi ñiooquid^Λ dai v^Λascatai g^{ΛΛ} c^Λga ñiooqui aagaiña aagaitai ^ΛSuusi.

¹⁶ Amaasi ^ΛSuusi aayi Nasaretana siaaco g^{ΛΛ} ^Λgai. Dai aid^Λsi aayi ib^Λstaragai tas^{ΛΓΛ} ii ^Λgai judidíu quiuupaigad^Λamu ^ΛΛgi poduucai g^Λviidacataidai ^Λgai casc^Λ. Dai c^Λquiva dai aaga ^Λgai oojai. ¹⁷ Taid^Λ ^Λnuucadacami ^Λlilivru maa ^Λlivru ismaac^Λ ^Λooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ. Vai ^Λgai n^Λñidi dai t^ΛΛ siaaco aduucai oojisi:

¹⁸ Diuusi Ib^Λada giñ^ΛΛmadu daja.

Diuusi ^Λcovai giñ^Λvuusaitu ansai aan^Λ im^Λna dai aagidana ^Λc^Λagaduc^Λ ñiooqui ismaac^Λ ^Λgito sioo^{ΓΛ} soic^Λdagi vaid^Λ ivuaada ^Λgai istumaasi Diuusi ip^Λlidi.

Dai ansai aagidana aan^Λ ^Λgai ismaac^Λ ^Λmaamaisaca ^ΛDiaavora sai casi istutuidi isvuv^Λquiagi.

Dai ansai n^Λñavaatudana ismaac^Λ ^Λmaiñ^Λñeeyi.

Dai ansai soiñana m^Λismaac^Λ ^Λsoi duucai n^Λidi.

¹⁹ Dai ansai aagidana aan^Λ ^Λoodami sai caaayi istuigaco Diuusi c^Λagac^{ΛΓΛ} n^Λijada ^Λgai v^Λascatai.

Asc^Λaiti ^Λoojai.

²⁰ Amaasi ^ΛSuusi cuu ^Λlivru dai gat^Λgi dai daiva. Dai v^Λascatai ismaac^Λ ^Λami daraajatadai apian^Λñidi ^ΛSuusi.

²¹ Tai ^Λgai ñioo daid^Λ it^Λ:

—Siviat caaayi aapim_Λ g_Λnsaagida ismaac_ΛΔ_Λ ooja Isaia_Λcaru —ast_ΛΔ_Λdai ΔSuusi.

²² Vai v_Λascatai c_Λlga ñioocai aagaitai ΔSuusi dai mait_ΛΔ isducatai g_Λnt_ΛΔgituagi ca_Λcatai ismos_ΛΔ c_Λlga ñioocai ΔSuusi. Dai aipaco g_Λnaagidi daid_Λ icaiti:

—C_ΛΔ maata aat_ΛΔ_Λ idi c_Λl_Λi sida rOsee marada daid_Λ Δrtami oidacami —asc_Λit_Λ Δoodami.

²³ Taid_Λ ΔSuusi it_ΛΔdai:

—S_Λlic_ΛΔ_Λ povai iñt_ΛΔaadamu aapim_Λ: “P_Λss_Λlic_ΛΔ_Λ istutuidi isiduñiagi gomaasi di, iduñiñi”. Dai povai iñt_ΛΔaadamu aapim_Λ Δp_Λ: “Tami siaaco arg_ΛΔracami aapi igiduñi Δp_Λ istumaasi ca_Λ aat_ΛΔ_Λ said_Λ idui aapi Capernaum_Λr_Λ”, iñt_ΛΔaadamu aapim_Λ —ast_ΛΔ_Λdai ΔSuusi.

²⁴ Daid_Λ ΔSuusi vaamioma ñioo daid_Λ it_ΛΔdai:

—S_Λlic_ΛΔ_Λava r_Λvaavo_i ismaac_ΛΔ_Λ g_Λnaagidi aana sai si_Λascad_Λ gamamaat_Λtuldiadagi Δmo Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ Δgi g_ΔΔv_ΛΔrag_Δr_Λ mai_ΛΔg_iditai ca_Λcana Δoodami. ²⁵ Goovai ismaac_ΛΔ_Λ g_Λnaagidi aana gia s_Λlic_ΛΔ_Λ r_Λvaavo_i. Δ_Λquioma alia ii biuugigai Isireli d_Δv_ΛΔri_Δr_Λ, maiduudu vaica uumigi dan taucami casc_ΛΔ_Λ. Vai aid_Λ oidacatadai Eliiasicaru dai muiducatadai vipiuudu Δp_Λ.

²⁶ Taid_Λ Diuusi maiotoi Eliiasicaru tomali Δmo viuudu quiidiamu anaasi issoiñagi Δgai dai baiyoma sib_Λacoga ootoi Δgai Δmo viuudu quiidiamu Sarepat_Δr_Δ Sidóni d_Δv_ΛΔri_Δr_Λ sai soiñana. ²⁷ Dai aid_Λsi quiaa oidacatadai Eliiasicaru mui judidíu viaacatadai Δcoocodagai ismaac_ΛΔ_Λ duvaldi gatuuuga. Tai v_Λascat_Δr_Δ tomali Δmaadutai Δgai maiduadi Eliiasicaru dai baiyoma duaadi Δmai sib_Λaco oidacami Naamán t_ΔΔgiducami Siri_Δr_Δ oidacami —asc_Λit_Λ ΔSuusi.

²⁸ Dai goovai ismaac_ΛΔ_Λ aa ΔSuusi ca_Λ Δoodami dai s_Λlic_ΛΔ_Λ baaco_i vui. ²⁹ Dai v_Λascatai guuquiva dai goguaama vaidacai ΔSuusi dai vuusaitu Nasareetaiñ_Δr_Δ. Nasareeta r_Δuranacatadai. M_Δtai t_Δsagi ΔSuusi Δmo vavuana dai abiaad_Δr_Δ m_Δtana daituda agaitadai. ³⁰ Taid_Λ ΔSuusi mossaaagida daivusai Δoodami dai daivunu ii.

³¹ Amaasi ii ΔSuusi Capernaumamu Galilea d_Δv_ΛΔri_Δr_Δ. Dai ami mamaat_Λtuldi Δoodami Diuusi ñiooquid_Λ Δmo ib_Δstaragai tas_Δr_Δ. ³² Tai camait_ΛΔ Δoodami isducatai g_Λnt_ΛΔgituagi ca_Λcatai isducatai gamamaat_Λtuldi Δgai dai Δpan Δsi c_Λlga ñioocaitai Δmo guvucadagai viaacami.

³³ Dai ami judidíu quiuupaigad_Δr_Δ daacatadai Δmo c_Λl_Λi ismaac_ΛΔ_Λ viaacatadai Δmo Diaavora t_Δaañicarud_Δ dai g_Δg_Δr_ΔΔ iñña daid_Λ icaiti:

³⁴ —G_Δrdagitoñi. ¿Tui_Δpasí divia aapi dai g_Δroojotuldi aapi Suusi Nasareeta_Δr_Δ oidacami? ¿G_Δrugiuga p_Δsi_Δlidi aapi divia- cai? Aana gia c_Λlga g_Δmaata_Λ aapi. Aapiap_Δ r_Δco vuusaidad_Λ

Diuusi ismaac^{ad} tomali ^{amo} imidagai maisoimaasi ivueeyi —ascaiti ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a.

³⁵ Taid^a ^{ad}Suusi bagaimi ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a daid^a it^{ad}dai:

—Maitiñioocada. Dagitoñi goc^{ali} —ast^{ad}dai ^{ad}Suusi.

Taid^a ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a d^{av}ll^{ar}rapi daitu ^{ac}ll^{ali} v^{lasi} ^{ad}oodami vuitapi dai vuusai ^{ac}ll^{ali}iañ^{dar} dai daivunu ii. Dai v^{lasi}sc^{ar} tomali ^{amo} soimaasi maitiduuñi. ³⁶ Tai v^{lasi} ^{ad}oodami duduaadimu dai aipaco g^{ana}agidi daid^a icaiti:

—¿Ducatai istutuidi goovai ispoduucai ñioocadagi? Ducatai istutuidi goc^{ali} ist^{aan}adagi Diaavora t^{aa}ñicarud^a mo^{saa} guvucadac^{ad} vai go^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a ^{agidi} dai otoma vuvac^{ai} —ascaiti ^{ad}oodami.

³⁷ Daid^a ^{ad}oodami v^{lasi} aipaco oidacami aatagaiña dai aagaiña ^{ad}Suusi.

³⁸ Amaasi ^{ad}Suusi vuusai ami judidíu quiuupaigad^{aiñdar} dai ii Simuñi quiidiamu. Vaid^a ^{ad}Simuñi tuumud^a s^{allic}ad^a coococatadai oiditadai toiñdagai. Vaid^a ^{aa}duñ^{ad} ^{aco}cooad^a daañimi ^{ad}Suusi sai duaaidana. ³⁹ Taid^a ^{ad}Suusi miaad^{ar} ^{ca}quiva dai duaadi tai otoma dagito ^{at}oiñdagai. Tai otoma vañi ^{oo}qui dai bibi g^{ad}dadidacami.

⁴⁰ Dai aid^a ^{ac}ar^a urunoco duupidatai tasai m^{at}ai mui vuaapi ^{ad}Suusi coococoidad^a mui naana maasi coocodagai viaacami. Vaid^a ^{ad}Suusi mostaatamai ^{aco}coocoidad^a tuu-tucugad^a g^{ano}onovic^{ad} vai duduaad^{ai}. ⁴¹ Dai muidutai ^{aco}coocoidad^{aiñdar} vuvaja Diaavora t^{aa}ñicarud^a. Dai g^{ar}ar^a ñioocai ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a daid^a it^{ad}dai ^{ad}Suusi:

—Aapiap^a ^{ar}marad^a Diuusi —ast^{ad}dai.

Taid^a ^{ad}Suusi bagaimi dai camaidagito isvaamioma ñioocada ^{agai}. ^{ad}Diaavora t^{aa}ñicarud^a maat^{ac}atadai is^{agai} ^{ar}ar^aCristo d^{amos} ^{ad}Suusi maitip^{al}iditadai isaaga ^{agai} casc^{ad} maidagito isvaamioma ñiooquiagi.

⁴² Dai camaasidatai ii ^{ad}Suusi ami Capernaumaiñ^{dar} bai m^{ac}asi oidigana siaaco maioidaga oodami. Taid^a ^{ad}oodami gaagamu daid^a aayi siaaco daacatadai ^{agai}. Maitip^{al}iditadai ^{ad}oodami isimia ^{agai}. ⁴³ D^{amos} ^{ad}Suusi it^{ad}dai:

—Ali^a t^{agito} aan^a isimiagi sib^{aco} g^{ar}ar^a quiiquiamu ^{ar}ar^a dai aagidagi ^{ad}oodami sai Diuusi soic^{ai} ^{ad}oodami sai c^{al}gac^{ar}ar^a oidacana, casc^{ad} giñootoi Diuusi idi oidig^{ar}ar^a —ast^{ad}dai ^{ad}Suusi.

⁴⁴ Daid^a ^{ad}Suusi gaaagidimi Diuusi ñiooquid^a quiquiuu-paigad^{ar} ^{aj}judidíu Galilee^{ar}.

5

¹ Amo imidagai ΔSuusi gΛΛ suudagi ugidiana daacatadai siaaco Genesareta tΛΛgidu ΔgΛΛ suudagi. Tai mui dada oodami dai camogΔvisa Δoodami dai sΛΛlicΔΔ abaana gugucai asta baitoma maioiñitudai caΔca Δlilitadai Δgai Diuusi ñiooquidΔ cascΔΔ. ² TaidΔ ΔSuusi tΛΛ gooca vaarcu ΔgΛΛ suudagi ugidiana suudagi daama simosguuca. Δvatopa vuviadami cavuvajatadai abiaadΔrΔ dai vapaconaitadai gΔnvatopa vuicar. ³ TaidΔ ΔSuusi ii dai tΔsai vaarcugadΔrΔ Simuñi dai potΔtΔdai ΔSuusi ΔSimuñi sai mΛΔcasioma imitudana Δsuudagi ugidi-aiñdΔrΔ. TaidΔ ΔSuusi ami vaarcuΔrΔ daiva dai abiaadΔrΔ mamaatΔtuldi Δoodami Diuusi ñiooquidΔ. ⁴ Dai aidΔsi canaato ñioo ΔSuusi potΔtΔdai Δgai ΔSimuñi:

—Imitudañi govaarcu siaaco vaamioma tuucavaga dai suudarΔ avΔr suuliga gΔnvatopa vuvaidacar. dai vuvaida vatopa —astΔtΔdai ΔSuusi.

⁵ TaidΔ Simuñi aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—MamaatΔtuldiadami amo tucagi gΔraaga aatΔmΔ dai maivui tomali Δmoco, isaapi pocaiti di vΛΔscΔrΔ atΔsuudarΔ suuligagi govatopa vuvaidacarui —astΔtΔdai ΔSimuñi.

⁶ Dai mospodui Δgai dai sΛΛlicΔΔ mui vuvaitu vatopa asta saasaquimi Δvatopa vuvaidacarui. ⁷ Tai mooguvidΔ Δgai gΔnaaduñi ismaacΔΔ ΔgΔmai vaarcuΔrΔ daraajatadai sai dadana dai soiñana. Tai Δgai dada dai cΛΔga suusudagi vΔgoocai vaarcu dai asta baitoma dupiquimi Δvaarcu vΛΔtΔcΔtai. ⁸ TΔΔgacai imaasi ΔSimuñi Piiduru gΔtootonacΔΔ cΔquiva ΔSuusi vuidΔrΔ daidΔ itΔtΔdai:

—MamaatΔtuldiadami, iñdagitoñi, aanΔrΔmo cΔli soimaasi ivuaadami —astΔtΔdai ΔSimuñi.

⁹ ΔSimuñi aliΔ duaadimucata dai cascΔΔ. Dai vΛΔsi Δgaa ΔpΔ ismaacΔΔ ΔmΔdu daraajatadai vΛΔscΔtai duduaadimucata dai mosΔΔ mui tΔΔgacai vatopa. ¹⁰ Jacovo dai Vuaana Sevedeo maamaradΔ ΔraaduñΔcatadai ΔSimuñi dai duduaadimucata dai ΔpΔ. Damos ΔSuusi potΔtΔdai ΔSimuñi:

—Maiti duaadicuda sivi uucami Δrvatopa vuudamicamu aapi dai sivi abiaadΔrΔ gaagadamu aapi oodami vaidΔ giñoidatucuiña aanΔ —astΔtΔdai ΔSuusi.

¹¹ Dai amaasi cavuvaidacai Δvaarcu ΔgΛΛ suudagi ugidiana anaasi viaa vΛΔsiaΔcΔtai dai oí ΔSuusi.

¹² Amo imidagai ΔSuusi amo ali quiiyΔrΔ daacatadai tai ami aayi amo cΔli ismaacΔΔ viaacatadai amo coocodagai ismaacΔΔ duvaldi gatuucuga. Dai aidΔsi tΛΛ Δgai ΔSuusi gΔtootonacΔΔ cΔquiva dai dΔvΔrΔpΔ cuiqui dai daañimi daidΔ itΔtΔdai:

—Mamaat^Λtuldiadami p^Λsip^Λliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —ast^Λt^Λdai ^Λcoocoad^Λ.

¹³ Taid^Λ ^ΛSuusi taata g^Λnoovic^Λd^Λ daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Ip^Λlidiana isg^Λduaaidagi. Duaadicami vii —ast^Λt^Λdai.

Mospot^Λi ^Λgai tai maigo ii ^Λc^Λli coocodad^Λ. ¹⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi pot^Λt^Λdai sai maiaagidiña tomali ^Λmaadutai imaasi dai pot^Λt^Λdai:

—Mosai imi dai m^ΛΛ vuid^Λr^Λ c^Λquiva ^Λpaali dai oida istu-maasi aagai Moseesacaru sipoduucai maat^Λcamu ^Λoodami iscadueeyi aapi —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

¹⁵ Dai aid^Λsi duduaaidiña ^ΛSuusi ^Λmo coocoad^Λ vai vaamioma aipaco imimi goñiooqui vai vaamioma mui oodami g^ΛΛmpaidimi v^ΛΛs tasai ca^Λc^Λ ^Λliditai Diuusi ñiooquid^Λ. Dai sai duduaaidana ^Λgai coococoidad^Λ ^Λp^Λ. ¹⁶ D^Λmos ^ΛSuusi ^Λcovai vusac^Λiña siaaco maitipu oodami dai ami daan^Λiña Diuusi sai soiñana.

¹⁷ ^Λmo imidagai ^ΛSuusi gamamaat^Λtulditadai Diuusi ñiooquid^Λ vai ami daraajatadai ^Λmoco fariseo ^Λp^Λ dai ^Λmoco mamaat^Λtuldiadami Diuusi s^ΛΛlicamigad^Λ ismaac^Λd^Λ v^ΛΛsi ^Λmap^Λc^Λr^Λiñd^Λr^Λ Galilea dada dai v^ΛΛsi Judeeaiñd^Λr^Λ dai Jerusaleenaiñd^Λr^Λ. Taid^Λ ^ΛSuusi Diuusi guvucadad^Λc^Λd^Λ duduaadi ^Λcoococoidad^Λ. ¹⁸ Tai ami dada ^Λmoco c^Λc^Λli dai b^ΛΛcaticatadai uusi^Λr^Λ ^Λmo c^Λli ismaac^Λd^Λ maitistutuiditadai isoñiagi vai ^Λgai vaasa ^Λliditadai tuucavi siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ¹⁹ D^Λmos mait^ΛΛgaitadai siaa s^Λli vaasagi ^Λgai ^Λcoocoad^Λ g^Λvistudicatadai oodami casc^Λd^Λ. Dai vaaqui daama t^ΛΛt^Λsai dai abiaad^Λr^Λ cupiooco dai amui s^Λli t^Λv^Λñi ^Λcoocoad^Λ sueeyi^Λr^Λ v^ΛΛsi ^Λoodami saagida s^Λli dai aitu siaaco daacatadai ^ΛSuusi. ²⁰ Dai aid^Λsi t^Λ ^ΛSuusi si^Λsi vaavoitudaitadai ^Λgai, pot^Λt^Λdai ^Λgai ^Λcoocoad^Λ:

—Giñaduñi g^Λsoimaascamiga caoig^Λldi —ast^Λt^Λdai.

²¹ Amaasi ^Λmamaat^Λtuldiadami Diuusi s^ΛΛlicamigad^Λ ^ΛΛmadu ^Λfariseo ^Λagi g^Λnt^Λt^Λgitoimi dai pov^ΛΛlidi: “Sioora idi c^Λli dai pomaasi ñioocai. Vui ñioocai Diuusi tomali ^Λmaadutai maitistutuidi isgaoig^Λldiadagi gasoimaascamiga mos^Λagi Diuusi”, as^ΛΛlidi ^Λgai.

²² D^Λmos ^ΛSuusi maat^Λcatadai ispomaasi g^Λnt^Λt^Λgitoitadai ^Λgai dai pot^Λt^Λdai:

—¿Tuimasi poduucai g^Λnt^Λt^Λgitoi aapim^Λ? ²³ ¿Tumaasi sioma maisijaiga isaagagi: “G^Λsoimaascamiga caoig^Λldi”, si^Λp^Λ pot^ΛΛdagi: “C^Λquivañi dai aim^Λrda”? ²⁴ G^Λnt^ΛΛgidamu aan^Λ aapim^Λ iñsaan^Λ viaa ^Λmo s^Λlicami dai viaa guvucadagai tami oidigi daama isgaoig^Λldiadagi gasoimaascamiga —ast^Λt^Λdai ^ΛSuusi ^Λoodami.

Dai amaasi potatadai agai acalli cocoad:

—Aapi angaagidi vañigiñi dai bai gasuaa dai imada gacquiyamu —astatadai.

²⁵ Mospotai asuusi tai otoma vañi acocoad vascatai vuitapi dai bai gasuaa istuucara caatcatadai dai nora gacquiyamu dai calga ñooquimi Diuusi vui. ²⁶ Dai vascatai oodami maita isducatai gantatagituagi dai calga ñooquimi Diuusi vui. Dai duduaadimucatai pocaiti:

—Sivi gia taa aatama istumaasi garducami —ascaiti.

²⁷ Dai amaasi vuusai asuusi abiaadara dai taa amo calli tumiñsi vuudami. Agai Levi tagidu dai daacatadai quiyara siaaco gavuudana tumiñsi dai potatadai asuusi:

—Giñoidañi —astatadai.

²⁸ Amaasi Levi calquiva dai anaasi viaa vasiaacatai dai oi asuusi.

²⁹ Dai gooquira Levi idui amo ga vagimi gacuiyara asuusi vatarai dai ami daraajatadai mui tumiñsi vuudami dai aa oodami meesa vuidara ga amadu. ³⁰ Vaidafariseo amamaatatuldiadami Diuusi salicamigada aatagidi asuusi mamaatardamigada dai potatadai:

—¿Tuimasida gacueeyi dai gayayy aapima gotumiñsi vuudami dai gosoimaasi ivuaadami amadu? Aapima maicalga ivueeyi —astatadai agai asuusi mamaatardamigada.

³¹ Taid asuusi aa noragi daida itatadai:

—Ismaacada maitarococoidada maitagito duduaaidadami mosagi cococoidada. ³² Poduucai aana ara maicalgaduada vatarai divia mosagi soimaasi ivuaadami vatarai antdivia aana vai amaa duucai gantatagitona —astatadai asuusi.

³³ Amaasi agai taccacai asuusi daida itatadai:

—Tuisida mos maitacueeyi dai mosasi gamamadaiña amamaatardamigada vuana daida amamaatardamigada fariseo. Dai aapi gamamaatardamiga vascara gacueeyi dai gayayy —astatadai agai.

³⁴ Taid asuusi aa noragi daida itatadai:

—¿Istutuidisi ismaitaugiagi vapaidarsicada amo cunataragiara silacada quiaa daraajagi cuucuntadami?

³⁵ Damos todian duucai gamuaatudamu acalli amaasi maitaugimu vapaidarsicada —astatadai asuusi oodami.

³⁶ Dai apiamamaatuldai dai potatadai:

—Tomali maadutai maisaranan tada amo ipuurui utuudui dai acada daasdagi amo ipuurui calindada. Ispoduuñiagi agai siaa tuidimu apuurui utuuducada dai vascara icuusi utuuducada maicalga viimu apuurui

caliñdadara. ³⁷ Tomali amaadutai maitueeyi valienti utuudui ojoogi cacalliocoidadara ispoduunñiagi valienti utuudui cocopoñtudamu ojoogi dai siaa tuidimu vaaasi siaasi valienti acaasi ojoogi. ³⁸ Cascada gaagagai isoojogi uutuducamiara tuaadagi valienti utuudui dai poduucai maisiaa tuidara valienti tomali ojoogi. ³⁹ Vaaascatai ismaacada yaayi valienti caliñdada gooquiara maiaagaiña valienti utuudui pocaitiña sai sioma vaanñiga caliñdada —astadai aSuusi aoodami.

Gomaasi aagidi aSuusi aoodami calga maatacatai isaoodami apiavaamioma calga vaavoitudai aquida ganvaavoidaraga dai maisiu utuuducada maataatuldaragada aSuusi.

6

¹ Amo imidagai ibastaragai tasara asicami saagida imitadai aSuusi vaid amamaatardamigada vaiñcumaimi taligi murada dai gannoonovicada calivaimi dai cuumimi.

² Tai amaadutai afariseo itadai:

—¿Tuimasida ivueeyi aapima aa duiñdagai ismaacada maitipu oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara? —astadai.

³ Taida aSuusi aa noragi daida itadai:

—¿Maitamasquiaa naida aapima oojai siaaco aagai isaasi idui Davicarum amo imidagai aida agai amadu aaduñda biuugicoi? ⁴ Vaa agai aquiiyara siaaco siaa duutudaiña ajudidu Diusi dai vui paana daasdarada Diusi dai uu agai dai oi gaaduñi ismaacada amadu daraajatadai. Daida paana mosagapi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi agi poduucai viituli Moseesacaru cascada, tai vaascara vui Davicarum dai uu.

⁵ Dai potadai ara:

—Aana viaa amo samicami cascada viaa ana samicami isaagagi istumaasi apaduunñiagi ibastaragai tasara —astadai aSuusi.

⁶ Ara amo ibastaragai tasara judidu quiupaigadara vaa aSuusi dai gaagacai mamaatuldami Diusi ñiooquida. Tai ami vaa amo cali ismaacada gaquisapicatadai novida sallis padara. ⁷ Vaida amamaatuldiamidi Diusi samicamigada amadu afariseo soobidacatadai aSuusi sabai duuaidana ibastaragai tasara dai poduucai viaacagi istucada gapiyara vaaajagi agai aSuusi. ⁸ Damos aSuusi maatacatadai isaasi gantagitoitadai agai daida itadai cali ismaacada gaquisapicatadai novida:

—Cequivañi dai mana aran asi equiva —astadai.

Taid Δ Δ C Δ Li c Δ quiva dai ami c Δ quiva siaaco aagidi Δ Suusi.
 9 Amaasi Δ Suusi pot Δ adai Δ gaa:

—Giñaagidavurai Δ mo istumaasi: ¿Tumaasi oidaga oigara-gai isivuaadagi ib Δ staragai tas Δ ra istumaasi c Δ agaducami maic Δ agaducami sio, c Δ agac Δ ra vuvaidagi oodami coodagi sio? —ast Δ adai Δ Suusi.

10 Amaasi Δ Suusi n Δ n Δ idi v Δ ascatai ismaac Δ ami daraa-jatadai dai pot Δ adai Δ gai Δ C Δ Li:

—Giñuuliñdañi g Δ novi —ast Δ adai.

Taid Δ Δ C Δ Li uuliñi g Δ novi dai cac Δ ga duaadicami vii.

11 Taid Δ Δ gaa s Δ lic Δ baacoi dai aipaco g Δ nt Δ cacaimi astu-maasi istutuidi isiduuñiagi Δ Suusi vui.

12 Amaasi ii Δ Suusi Δ mo giidiamu dai daañia agai Diu-usi sai soiñana dai Δ mo tucagi anaasi siaa daan Δ itai Diuusi.

13 Dai aid Δ si camaasi Δ gai vai g Δ mamaat Δ rdamiga dai Δ covai vuvaitu baivustaama dan gooca Δ gai saagidaiñ Δ ra said Δ Δ rojootosad Δ cana. 14 Dai pot Δ at Δ gidu Δ gai: Δ moco Δ rSimuñi taid Δ Δ Suusi Piiduru t Δ t Δ i Δ ra, dai Aand Δ rasi Δ ra Simuñi su-culid Δ , dai Jacovo, dai Vuaana, dai Piili, dai Bartolomé, 15 dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo Alfeo mara Δ , dai Simuñi Δ gai Δ ramoco zelolote saagidaiñ Δ ra, 16 daid Δ Uudasi Jacovo suculid Δ , daid Δ Uudasi Iscaliote ismaac Δ gooqui Δ rioma gat Δ agi Δ Suusi.

17 Daid Δ Δ Suusi t Δ vai giidiaiñ Δ ra v Δ ascatai Δ gai Δ madu. Dai Δ map Δ c Δ ra siaaco t Δ paalica c Δ quiva Δ Suusi mui g Δ mamaat Δ rdamiga Δ madu dai oidacatadai Δ ra mui oodami v Δ asi Judeea d Δ v Δ riañ Δ ra dai Jerusaleenaiñ Δ ra dai coostaiñ Δ ra siaaco Tiio t Δ gidu dai Sidóni Δ ra. V Δ asi idi ami dada ca Δ c Δ liditai Diuusi ñiooquid Δ dai duduaadia liditai Δ ra casc Δ dada Δ gai. 18 Dai ismaac Δ soimaa taatacana viaacatai Diaavora t Δ t Δ añicarud Δ v Δ asi duduaadi Δ Suusi. 19 V Δ asi Δ oodami taata liditadai Δ Suusi. Δ gai duduaaidiña Δ coococoidad Δ g Δ guvucadac Δ casc Δ .

20 Amaasi Δ Suusi vui n Δ n Δ ava g Δ mamaat Δ rdamiga daid Δ it Δ adai:

—Diuusi c Δ agac Δ ra g Δ n Δ idi aapim Δ giñmamaat Δ rdamiga. Aapim Δ c Δ ga maat Δ istagito sioora g Δ nsoiñagi maid Δ ivuaada aapim Δ istumaasi Diuusi ip Δ lidi.

21 Diuusi c Δ agac Δ ra g Δ n Δ idi aapim Δ ismaac Δ biuugicoñi sivi gooqui Δ ra tatascon Δ ca agai aapim Δ casc Δ .

Diuusi c Δ agac Δ ra g Δ n Δ idi aapim Δ ismaac Δ suaan Δ sivi, gooqui Δ ra as Δ da agai aapim Δ casc Δ .

22 Diuusi cAagacAra gannAidi aapimA ismaacAa gAncAA dai oodami dai siAAscadA maitAnñiooquiadagi, daidA gAnñiooquiadagi, dai tomali maicaAca A liadagi gAntAA taraga vAA si goovai povAduuñimu giñoidatucuitai aapimA. 23 VAAscara sAAlicAAvAr baiganAliada amaasi. Poduucai idui AAqui aaduñAcardu goodami maicAA tuutiacAdA Diuusi ñiñiooquituldiadamigadAdA. MAA tAvaagiAra ganmaaquimu Diuusi mui naana maasi cAcAAgaducami.

24 DAmos siAA soimaa taatamu Ariricu gooquiAra, sivi gia viaa Agai istucAdA baiganAliadagi.

25 SiAA soimaa taatamu Agai ismaacAdA tatascona sivi, gooquiAra biuugicoñicamu Agai. SiAA soimaa taatamu Agai ismaacAdA sivi asAi, gooquiAra suaanAdamu Agai soAliaragaicAdA.

26 SiAA soimaa taatamu Agai siAAscadA vAAscatai cAAga ñioocadagi Agai vui, poduucai idui AAqui aaduñAcardu AgaicAdA ismaacAdA poduucai yaatagai saidA ArDiuusi ñiñiooquituldiadamigadA.

27 DAmos aapimA mAsmaacAdA giñcaA aapimA angAnaagidi: OigAadavurai gAnsasaayu, dai cAAgavAr ivuidiada ismaacAdA gAncAA dai. 28 CAAgavAr ñioocada Agai vui ismaacAdA maicAAga ñioocai aapimA gAnvui. Ismaadutai gAnñiooquiadagi daanAdavurai Diuusi Agai vAA tarA. 29 Ismaadutai gangAAgaviagi AmapiadAra gAnvuivasa vArAi ajadAra vui daasa AAra. Dai ismaadutai baiyagi gasuaa dagitoñi vai bAAcaiña gAvaasaraga AAra. 30 Dai sioora gAtaanAdagi Amo istumaasi pai oidiada. Ismaadutai baiyagi istumaasi ArgAtuidaga maititaanAdA. 31 Ivuidiadavurai aa mastumaasi aapimA ipAliadagi isganvuidiada Agai AAra.

32 MAsaapimA oigAadagi mosAcAasi ismaacAdA gAnoigAdai aapimA, gumaasi ArcAAgai poduucai? Asta Agai ismaacAdA maicAAga tuutuiga AAra poduucai ivueeyi. 33 MasiaAAra cAAga ivuidiadagi mosAcAa Agai ismaacAdA cAAga gAnvuuididi aapimA, gumaA cAAga ivueeyi aapimA poduucai? MaicAAga tuutiacAdA AAra poduucai ivueeyi. 34 Dai mastaañiupiadagi mosAcAa Agai ismaacAdA gAnaA noragidadan tadacagi, gumaasi cAAga ivueeyi aapimA poduucai? MaicAAga tuutiacAdA AAra taañiupidi Agaa maicAAga tuutiacAdA dai nAnAracana isaa noragidagi. 35 DAmos aapimA gAAagai isoigAadagi gAnsasaayu dai cAAga ivuidiadagi dai taañiupiadagi dai maitAgitocagi mAsaa gAnnoragidagi. Poduucai Diuusi naana maasi ganmaaquimu dai poduucai aapimA maamarAdA Diuusi ismaacAdA ArAvaamioma baitAcAAacami gAnducamicamu. Diuusi cAAtuiga maicAAga

ivuaadami vui dai ismaac^{ad} maiDiuusiat^{an}am^{quid}ana
caitiña. ³⁶ Oig^{aldi}adavurai aapim^{aa} poduucai isduuca
Diuusi g^{nooga} oig^{aldi} maic^{aga} tuutiaca^{ad}.

³⁷ Maitav^{ar} pocaitiada: “Dañi t^{aa} soimaasi idui ^{agai}”,
masimaipov^{ant}at^{adamu} aapim^{aa} ^{aa}. Maitav^{ar} pocaitiada
siarg^{apiar} caat^{cam} ^{agai} masimaipov^{ant}at^{adamu} aapim^{aa}
^{aa}. Oig^{aldi}adavurai aa mas^{aa}aapim^g ^gnoig^{aldi}adamu
^{aa}. ³⁸ Oidiadavurai aapim^{aa} mas^{aa}iaapim^g ^gnoidiadamu
^gnbaimocora^{ra} ^{amo} ^{ap}avidacarui ^{ca}agaducami^{ra}
^{ca} suudacami gigigidicami, dai ^{ca} ^gaisatudicami dai
^vat^{anc}acami. ^{ap}avidacarui^{ca} ismaac^{ad} ^{ca}ad^{ca} ^gamaacai
aapim^{aa} istumaasi ^{agai} vaac^{ad} ^ganmaaquimu ^{agai} ^{aa}
—ast^{at}dai ^{su}usi.

³⁹ Dai ^{su}usi aduuc^{ai} gamamaat^{at}tuldi:

—¿Istutuidisi ^{amo} main^{aa}adami isvoidaticagi ^{amai}
main^{aa}adami? ¿Maisiu suuligia ^{agai} v^{ago}ocatai sib^a
d^{aa}car^a? ⁴⁰ ^{amo} ^mamaat^{ard}ami maivaamioma maat^a
is^mamaat^{at}tuldiadamig^{ad}, dai si^{aa}scad^a cac^{aga} maatia
^{agai} ^{apan} ^{aa}si maat^{cam} ^gamamaat^{at}tuldiadamiga.

⁴¹ ¿Tuip^{asi} g^{at}agito n^{aidi} aapi issoimaasi ivueeyi ^gaduñi
dai mait^{at}agito n^{aidi} isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
⁴² Ducatai maisiaa ^{aa}rai aapi ispot^{at}adagi ^gaduñi: “Dañi
ali^a soimaasi ivueeyi aapi”. Dai mait^{at}agito n^{aidi} isvaamioma
soimaasi ivueeyi aapi. Aapi ^{ar}amoco ismaac^{ad} ^aagai ^{amo}
istumaasi daid^a ivueeyi ^{ama} maasi. ^{aa}raga ^gaaagai isca-
maisoimaasi ivuaada aapi dai gooqui^{ra} ^aagidagi ^ganaduñi
sai camaisoimaasi ivuaadana.

⁴³ Maioidaga uusi ^{ca}ca^{aga}gaducami issoimaasi iibiatadagi
dai ^{amo} uusi maic^{aga}gaducami maitistutuidi isca^{aga}gaducagi
iibiada. ⁴⁴ ^vaa^{si} uusi ^gamaat^a iibiad^{ra}. Maitav^{ayoo}vai
iigosi tomali uuv^{asi} uupariaiñ^{dar}. ⁴⁵ ^{amo} ^{ca}ali maisoimaasi
ivuaadami maisoimaasi ñioocaiña, ib^{aad}ra ^{daja} ^{go}ca
^{at}gitoidagai casc^{ad}. Dai ^{ca}ali maic^{aga} ivuaadami ^{go}aa^{gi}
soimaasi ñioocaiña, ib^{aad}ra ^{daja} ^{go}soimaasi ^{at}gitoidagai
casc^{ad} istumaasi ^aagai ^{agai} ^gat^{añi}ca^{ad} ^vaa^{si} ib^{aad}ra^{iñ}
vusaci.

⁴⁶ ¿Tuim^{asi} pocaitiña ansai aana ^{ar}g^{ana}amu dai ^vaa^{sc}ra
maitiñ^{aa}gidiña? ⁴⁷ ^ganaagidamu aana ^{si}oor^a ^{apan} ducami
^{agai} ismaac^{ad} ^{gi}ñ^{aa}giditai ^{ca} daid^a ivueeyi istumaasi
aagidi aana. ⁴⁸ ^{agai} ^{apan} ducami ^{amo} ^{ca}ali ismaac^{ad} idui
^{amo} vaaqui d^{amos} ^{aa}raga ^{ca}aga tuucavi cooco ^{agai} dai
^{ca}agaducami dai simiento dai aid^{asi} ^gapi daivusai suudagi
^vaa^{sc}ra maioiñitu ali^a ^{ca}agaducata^{dai} simientoga^d casc^{ad}.

49 Dai ismaac^ΛΔ^Λ giñca^Λ dai maitivueeyi istumaasi t^Λaan^Λi aan^Λ ^Λgai ^Λpan ducami ^Λmo c^Λali ismaac^ΛΔ^Λ idui ^Λmo vaaqui mosd^Λv^ΛΛ^Λrapi maidarasacai ojoodai uta tai gooqui^Λr^Λ ^Λg^Λpi daivusai suudagi dai daitu taid^Λ ^Λvaaqui camaic^ΛΛ^Λgaducami vii —ast^Λt^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi ^Λoodami.

7

1 Aid^Λsid^Λ ^ΛSuusi naato ñiooqui ^Λoodami ii Capernauumamu. 2 Vai ami oidacatadai ^Λmo sandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ ^Λgai ^Λrromanu dai ^Λgai viaacatadai ^Λmo piooñi ismaac^ΛΔ^Λ ali^Λ oig^Λdai ^Λgai vai ^Λgai ali^Λ coococatadai cayoga muu. 3 Daid^Λ ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ cajoomacatadai isami aim^Λraitadai ^ΛSuusi dai ootoi chi^ΛΛ^Λqui t^Λt^Λaan^Λdamigad^Λ judidíu sai m^ΛΛ^Λ daan^Λna ^ΛSuusi sai diviana dai duaaidana ^Λpiooñigad^Λ. 4 Tai ^Λgai miaad^Λr^Λ guuquiva siaaco daacatadai ^ΛSuusi dai s^Λalic^ΛΔ^Λ goguaama oidatucui dai pot^Λt^ΛΔ^Λdai:

—Idi sandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ gia g^Λaagai p^Λssoiñagi. 5 ^Λgai gia siaa g^Λrduutudai aat^Λm^Λ judidíu dai ^Λgai vaa ^Λgai dai gat^Λjai duiñdagai g^Λrquiuupaiga —ast^Λt^ΛΔ^Λdai.

6 Taid^Λ ^ΛSuusi ii ^Λgai ^Λmadu d^Λmos aidasi cayoga aayi ^Λgai quii taid^Λ t^Λaan^Λdamigad^Λ sandaaru ootoi aa g^Λaaduñi sai pot^ΛΛ^Λdana ^ΛSuusi:

—Mamaat^Λtuldiadami maitisoí g^Λvuaada aan^Λ tomali maiviaa s^Λalicami p^Λsvaquiagi giñquiiy^Λr^Λ, 7 casc^ΛΔ^Λ maitipiñ^Λli aan^Λ is^ΛΛ^Λgi m^ΛΛ^Λca g^Λgaagamuagi. Mosai pot^Λi sai duaad^Λna sid^Λ giñpiooñiga caduaadimu, asduucai ootosi ^Λsandaaru t^Λaan^Λdamigad^Λ ñiooqui. 8 Aan^Λan ^Λp^Λr^Λ viaa giñt^Λt^Λaan^Λdamiga dai poduucai ^Λp^Λr^Λ viaa aan^Λ giñsandaaruga ismaac^ΛΔ^Λ t^Λaan^Λi aan^Λ siuu duucu pot^ΛΛ^Λda aan^Λ ^Λmoco sai im^ΛΛ^Λna vai aim^Λrai dai siuu duucu pot^ΛΛ^Λda aan^Λ sai diviana vai didivai, dai siuu duucu t^Λaañia aan^Λ giñpiooñiga said^Λ iduuna ^Λmo istumaasi vaid^Λ ivueeyi.

9 Aidasi ca^Λ ^ΛSuusi imaasi mait^ΛΛ istumaasi g^Λt^Λgituagi ^Λc^Λali vui dai vui n^Λn^Λaaava ^Λoodami ismaac^ΛΔ^Λ oiditadai dai pot^Λt^ΛΔ^Λdai:

—S^Λalic^ΛΔ^Λ tomali judidíu saagida main^Λidi aan^Λ tomali ^Λmoco ispocaasi vaavoitudai si^ΛΛ^Λsi vaavoitudai idi c^Λali —ast^Λt^ΛΔ^Λdai.

10 Dai aid^Λsid^Λ ^Λojootosicami quiiy^Λr^Λ dada vaid^Λ ^Λpiooñi coocoad^Λ caduaadicatadai.

11 Dai cadaivunucai imaasi vaid^Λ ^ΛSuusi Naína amaco im^Λitadai vaid^Λ ^Λmamaat^Λr^Λdamigad^Λ oiditadai dai mui aa oodami ^Λp^Λr^Λ. 12 Dai aidasi cayoga aayi ^Λgai ami Naínr^Λ t^ΛΛ

m_{AS}b_Λcaticatadai _Λmo muuquiad_Λ dai yaasa agai dai _Λgai _Λmaaduc_Λatadai marad_Λ _Λooqui viuudu vai mui oodami ami d_Λv_ΛΛ_Λri_Λr_ΛΛ oidacami oiditadai. ¹³ Dai aid_Λsi t_ΛΛ _ΛSuusi soig_ΛΛ_Λ _Λooquic_ΛΛ_Λ dai pot_Λt_Λdai:

—Maiti suaacada —ast_Λt_Λdai.

¹⁴ Dai miaad_Λr_ΛΛ c_Λquii_Λva dai taata _Λcajooñi tai guuquiva _Λgai ismaac_ΛΛ_Λ b_ΛΛcaticatadai taid_Λ _ΛSuusi pot_Λt_Λdai _Λg_ΛΛ_Λ muuquiad_Λ:

—G_ΛΛ_Λli aan_Λ ang_ΛΛagidi vañigiñi —ast_Λt_Λdai.

¹⁵ Tai _Λgai ismaac_ΛΛ_Λ _Λrmuuquiad_Λc_Λatadai s_ΛΛ_Λli daiva dai g_ΛΛagacai ñioocai taid_Λ _ΛSuusi t_ΛΛgi _Λd_ΛΛ_Λd_Λ. ¹⁶ Dai t_ΛΛgacai _Λoodami imaasi v_ΛΛscatai duduaadimu dai siaa duutudaimi Diuusi dai pocaitimi:

—G_Λr_Λsaagida tig_ΛΛmaasitu _Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ —asc_Λaiti.

Daid_Λ icaiti _ΛΛp_Λ:

—Diviatiqui Diuusi dai soña agai g_ΛΛmaamara —asc_Λaiti _Λoodami.

¹⁷ Dai v_ΛΛsi Judee_Λr_ΛΛ dai v_ΛΛsi uugidiana g_ΛΛmaí istumaasi idui _ΛSuusi.

¹⁸ Taid_Λ _ΛVuaana maí v_ΛΛsi gomaasi, _Λmamaat_Λr_Λd_Λamigad_Λ aagidi casc_Λd_Λ. Taid_Λ _ΛVuaana vaí gooca g_ΛΛmamaat_Λr_Λd_Λamiga. ¹⁹ Dai ootoi siaaco daacatadai _ΛSuusi sai t_Λcacana sabai _Λgai s_ΛΛlic_Λd_Λ _Λr_ΛΛCristo ismaac_ΛΛ_Λ viaacatadai isdiviagi sabai g_ΛΛagai isn_ΛΛ_Λr_Λcacagi _Λmai. ²⁰ Taid_Λ _Λmamaat_Λr_Λd_Λamigad_Λ _ΛVuaana miaad_Λr_ΛΛ guuquiva _ΛSuusi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—_ΛVuaana, _Λgai ismaac_ΛΛ_Λ v_Λpaconai _Λoodami, g_Λr_Λootoi t_Λsai g_Λt_Λcacana p_Λsabai aapi _Λr_ΛΛCristo ismaac_ΛΛ_Λ viaa isdiviagi si_ΛΛp_Λ sabai g_ΛΛagai t_Λs_Λn_ΛΛ_Λr_Λcacagi _Λmai —asc_Λaiti _ΛVuaana mamaat_Λr_Λd_Λamigad_Λ.

²¹ Dai aid_Λsi mosaayi _Λgai ami _ΛSuusi duduaadi mui oodami coococoidad_Λ dai ismaac_ΛΛ_Λ viaacatadai Diaavora t_Λt_ΛΛaañicarud_Λ duduaadi _ΛΛp_Λ dai mui ismaac_ΛΛ_Λ main_ΛΛ_Λee_Λeyitadai _Λgai n_Λn_ΛΛaavatu. ²² Dai poduucai _ΛSuusi aa noragi dai pot_Λt_Λdai:

—M_ΛΛcav_Λr_ΛΛ aagida _ΛVuaana v_ΛΛsi m_Λst_Λumaa n_Λidi dai ca_Λ. Dai aagidavurai isducatai ismaac_ΛΛ_Λ main_ΛΛ_Λee_Λeyitadai casi istutuidi isn_ΛΛ_Λadagi dai ismaac_ΛΛ_Λ mai_Λjioopaitadai caajioopai, dai ismaac_ΛΛ_Λ viaacatadai gocoocodagai ismaac_ΛΛ_Λ duvaldi gatuucuga duduaad_Λi, dai ismaac_ΛΛ_Λ mait_Λt_ΛΛcaidacatadai cat_Λt_ΛΛcaidaga, dai coidad_Λ duduaacar_Λi, dai soituutuigami v_ΛΛsi g_ΛΛmamaat_Λtuldi ismaac_ΛΛ_Λ _Λgai daid_Λ _Λr_Λc_ΛΛgac_Λr_ΛΛ vuvaidaragai. ²³ Baig_ΛΛliadamu sioor_Λ apiagiñvaavoitudadagi —asc_Λaiti _ΛSuusi.

24 Dai aidasi caiji agai ismaacada ootoi avuaana taida asuusi gaagacai aagidi aoodami dai aagai avuaana dai potadai aoodami:

—¿Matumaasi naidamu aapima oidigamu? ¿Masbai naidamu aapima avasoi ismaacada mosaipaco oiñidi avalli? 25 ¿Matumaa naidamu aapima, amo calli ismaacada canga dadaapacami yuucustai? Aapima canga maata sai ismaacada canga dadaapacami yuucustai cacagaducami quiquiara oidaga gagar raí baabaquidara. 26 ¿Matumaasi naidamu, amo Diuusi ñiooquituldiadamigada? Ajali salliada angnaagidi, daida arasta vaamioma isamo Diuusi ñiooquituldiadamigada. 27 Vuaana aragai ismaacada aagai Diuusi ñiooquidara dai pocaiti: “Ootosamu aan amo ootosicami aapi gbaitaqui vai agai aagidana giñiooqui aoodami dai poduucai agai cabai ganducamu dai vaavoitudamu ismaacada aagida aapi”, ascaiti Diuusi. 28 Ganaagidiana aan sai Vuaana vaamioma taanai istomaliamaadutai Diuusi ñiooquituldiadamigada dai vascatai ismaacada gataanada agai siaaco taanai Diuusi vaamioma gataanada agai isvuaana —astadai asuusi.

29 Dai aidasi caa imaasi vasi aoodami amadu atumiñsi vuudami ismaacada ganvapacoinaitadai avuaana vacuanaragadacada maata taa sai istumaasi aagai Diuusi arvaavoi. 30 Damos afariseo amadu amamaatatuldiadami Diuusi salliadamigada ismaacada maitanvapacoi Vuaana vacuanaragadacada mosamaapiadara viaa istumaasi Diuusi ipaliditadai isidufiagi agai vatarara. 31 Vaida asuusi pocaiti:

—¿Tumaasi apan ducami aoodami sividada? 32 Apan ducami aali ismaacada plaasara gatavalliña dai iñoquidiña ganaaduñi daida itadaiña: “Iiva aatama muusicocada matai maitatuutudai. Susuañi aatama matai aapima maisusuañi”, astadaiña. 33 Diviacai Vuaana agai ismaacada vaponai aoodami dai maitacueeyi tascali tomali maitayalyi istumaasi guvuucami, mai aapima pocaiti sai viaa amo Diaavora taanicaruda. 34 Dai diviacai aan ismaacada viaa amo salliadami dai gacueeyi dai gayalyi mai pocaiti ansaidara tuu naacadami daida ariitaracami, dai ansaidara raduñda tumiñsi vuudami dai amaicanga ivuaadami. 35 Vascatai ismaacada agidi Diuusi caa maata isalia cagadu Diuusi maadagada —astadai asuusi.

36 Amaadutai afariseo vai asuusi sai quidiara gaugana taida asuusi ii quidiamu dai meesa vuidara daiva. 37 Tai amo ooqui agai vaa davallara oidacami ismaacada gogoosi gaducamicana mai siasuusi ii fariseo quidiamu dai amadu gaugia agai. Agai ami divia dai bacati amo tucayu suudacami asaiti sгийн uuvadami. Atucayu alavastrocada duñisi.

Agai ʌrodai namaacami. ³⁸ Dai suaaquimi daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana daiva dai vacuañdimi ʌʌcasodʌ gaooqacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gaʌcuupacʌdʌ gaqui dai usupi dai gooquiʌrʌ tai ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ. ³⁹ Aidʌsidʌ ʌfariseo ismaacʌdʌ vai ʌSuusi tʌʌ imaasi povʌʌli: “Isidi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcamudai maatʌmudai goovai ismaa ooqui goovai dai taatamai. Goovai gogoosi gaʌducami”, asʌlidi ʌfariseo. ⁴⁰ Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌfariseo:

—Simuñi gaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌfariseo aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Giñaagidañi —astʌtʌdai.

⁴¹ Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—ʌmo cʌʌli tañiuuvi tumiñsi goocatai cʌcʌʌli. ʌmaadutai tañiuuvi ʌgai taan siento daidʌ ʌgʌmai taajucan siento.

⁴² Dai tomali ʌmaadutai vaʌgoocatai maitistutuiditadai isaa noragidagi taidʌ ismaacʌdʌ gatañiuuvi mosoi ismaacʌdʌ vuaatulditadai ʌgai. Sivi giñaagidañi ¿ismaacʌdʌ vaʌgoocatai vaamioma oigʌdai? —astʌtʌdai ʌSuusi.

⁴³ Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma mui oi —astʌtʌdai ʌfariseo.

Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi —astʌtʌdai.

⁴⁴ Amaasi ʌSuusi vui naʌnaava ʌooqui dai potʌtʌdai ʌSimuñi:

—¿Naʌidipasi idi ooqui? Vaa aanʌ gaquiiyʌrʌ pʌtai maitiñmaa suudagi istuucʌdʌ vacuana aanʌ giñʌʌcaso poduucai isduucai gaʌrviida aatʌmʌ tai idi ooqui vapacoi giñʌʌcaso gaooqacʌdʌ dai gaʌcuupacʌdʌ gaqui. ⁴⁵ Dai aapi maitiñusupi poduucai isduucai gaʌrviida aatʌmʌ, vai goovai aidʌsi abiaadʌrʌ vaa aanʌ maidagitocai uusupigai giñʌʌcaso.

⁴⁶ Dai aapi maitiñtʌi asaiti giñmoosana poduucai isduucai gaʌrviida aatʌmʌ tai goovai giñtʌi asaiti sigian uuvadami giñʌʌcasoana. ⁴⁷ Cascʌdʌ angʌagidi sai idi ooqui tʌtʌgidi vaʌscatai isaliʌsi iñoigʌdai aliʌsi ʌrsoimaasi iducami goovai cascʌdʌ dai vaʌsi soimaascamigadʌ caoigʌldi. Damos ʌmai oodami ismaacʌdʌ ʌrmaisi soimaasi iducami gatʌtʌgidi ismaisi iñoigʌdai maitʌrgʌpi soimaascamigadʌ cascʌdʌ dai cavʌʌsi oigʌldi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.

⁴⁸ Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui:

—Gaʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.

⁴⁹ Vaidʌ vaʌpaidarsicʌdʌ ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌagi aipaco gaʌnaagidimi daidʌ icaiti:

—¿Sioora idi cʌʌli dai asta gasoimaascamiga oigʌldi? —ascaiti.

⁵⁰ Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌooqui:

—Vaavoitu aapi cascada cacagacara vuusai, imadañi dai maivuaa liatugada —astadai.

8

¹ Dai cadaivunucai imaasi ii Suusi mui mapacra ami davarria dai gamamaatuldimi Diuusi ñiooquida dai isDi-uusi soicai oodami sai cagacra oidacana. Dai va baivus-taama dan gooca mamaatrdamigada oidatucitadai Suusi.

² Dai oidatucitadai ara chiqui ooqui ismaacada duduaadi Suusi. Amoco viaacatadai Diaavora tlaañicaruda dai ama maasi coocodagai. Dai ami amadu imitadai María ismaacada rMadaliña agai ooquiaiñdara vuvaaja cuvaracami Diaavora tlaañicaruda, ³ dai Vuañiita ara ooñigada Chusa. Chusa ramo taanadamigada Eroodasi pipioñigada, dai Susaana, dai mui aa ooqui ismaacada soicitadai istucada viaacatadai Suusi.

⁴ Muidutai oodami vuvaaja gandavragaiñdara dai naida agai Suusi dai aidasi ganampagi mui oodami taida Suusi ñiooqui daida itadai:

⁵ —Amo saadami gasimu dai gasaimi agai tai chiqui astucada voyara suuli matai cajiata tai dada ujuurugi dai uu.

⁶ Tai aa astucai ojoodai saagida suuli dai aidasi vuvaaja agai gaquiisa viagacatadai vaagidagai cascada. ⁷ Tai aa astucai uuparai saagida suuli dai vuvaaja taida uuparai ismaacada amadu vuvaaja gaquiistu. ⁸ Tai aa astucai cagaducami davarria suuli dai ga dai caga iibaji asta amo sientro litro vuvaaja alitroaiñdara.

Dai aidasi capotai Suusi garra ñioo dai potadai:

—Masaapima tacaicadacagi varai caaca —astadai.

⁹ Taida amamaatrdamigada cacacai daida itadai:

—Taya lidi aapi idi cuentocada —astadai.

¹⁰ Taida Suusi potadai:

—Aapima Diuusi ganmaatuldamu istumaasi maimaata aapima isducatai Diuusi soicai oodami sai caga gantatgitocana, damos gogaa poduucai ñiooquidi ana vai najjada goovai dai ducami ismaiñlijadagi dai caaca dai ducami ismaicacagi.

¹¹ Ganaagidamu ana istiya lidi gocuento:

—Goastucai an ducami Diuusi ñiooquida. ¹² Goastucai ismaacada voyara suuli agai an ducami oodami ismaacada caacana Diuusi ñiooquida vai didivai Diaavora dai

maigovai dadasai ibadadaiñdarai sai maivaavoitudaiña dai maicagacaru vuvaacana. ¹³ Daidai astucai ismaacada ooodai saagida suuli agai anpan ducami oodami ismaacada caacana Diuusi ñiooquida dai calga baiganliaracada angidiña damos maisi guupuacana agai vaavoidaragada. Vaavoitudaiña agai chilaqui tasai dai silascada parunadagi aa vai cadadagi-toiña ganvaavoidaraga. ¹⁴ Daidai astucai ismaacada uuparai saagida suuli agai anpan ducami oodami ismaacada caacana Diuusi ñiooquida dai mailagidiña momaasi gatagitocana dai gaquiistudai ganvaavoidaraga mosaa tagitocatai tumiñsiara dai ganvagimadagara dai mui aa naana maasira dai poduucai maitivueeyi agai istumaasi Diuusi ipalidi dai anpan ducami astucai ismaacada maiiibiatai. ¹⁵ Daidai astucai ismaacada calgaducami davalgira suuli agai angoodami ismaacada baiganliaracada calca alidiña Diuusi ñiooquida dai vasi angidiña istumaasi mamaatarai Diuusi ñiooquidara dai agai ismaacada apiavaavoitudai dai mamaatutuldi aa agai ismaacada vatama mamaatarai agai agai daidai riiibiada ganducami.

¹⁶ Tomali amo oodami maicucuudagai amo cuudacarui dai gooquira iñapai tomali maivoicarui uta dadasai, baiyoma taciavi dadasai vai cuudagidaca agai valscatai sioora vapacadagi. ¹⁷ Poduucai istumaasi aanaa gamamaatutuldi vasi gamaasiuldi, sivi maiquiaa calga maata caa oodami gooquiraiaa gia vasi maata caacamu agai.

¹⁸ Poduucai tudu calgavar calca. Sioora baljai giññiooqui dai giñlagidi agai vaamioma maatatuldamu aanaa, dai sioora maibaljai giññiooqui dai maitiñlagidi poopoidamu aanaa istumaasi maata galidi agai —astatadai asuusi.

¹⁹ Amaasi asuusi dala lamadu susuuculida ami dada siaaco daacata dai agai damos maitistutuiditadai agai ismi-aadara ajiagi alia muiducatai oodami. ²⁰ Tai amaadutai aagidi asuusi daidai itatadai:

—Gadaada lamadu gasusuuculi quidigaiñdara guuca dai ganaida alidi —astatadai.

²¹ Damos asuusi potatadai:

—Sioora calcagi Diuusi ñiooquida dai lagiditai calcagi agiava agai daidai argiñdaada ducami lamadu giñsusuuculi ducami —astatadai.

²² Amo imidagai tasai asuusi amo vaarcuara lamadu gamamaatardamiga daidai itatadai agai:

—Tiimada vaasadara gogaa suudagi —astatadai asuusi.

Tai bod_{ΛΓΛ} iji. ²³ Dai aid_Λsi g_{ΛΛ} suudagi _Λraana iim_Λitadai _Λgai taid_Λ _ΛSuusi coí. Tai todian duucaí cavami _ΛV_Λ vai taí t_Λasadaí suudagi daid_Λ _Λvaarcu casuudaimi suudagi dai asta cayoga duupi. ²⁴ Tai _Λgai iji dai n_ΛΛ_Λitu _ΛSuusi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, Mamaat_Λldiadami, casiat_Λ yooga duudupi —ast_Λt_Λdai.

Taid_Λ _ΛSuusi vañi dai _ΛΛ_Λpitu _ΛΛ_VΛ_Λli _ΛΛ_Λmadu _Λsuudagi tai v_ΛΛ_Λsi g_ΛΛ_Λpitu dai v_ΛΛ_Λsi dodoli vii. ²⁵ Amaasi _ΛSuusi pot_Λt_Λdai g_Λmamaat_Λrdamiga:

—¿T_Λdui g_Λnvaavoidaraga? —ast_Λt_Λdai.

Vai _Λgai duduaadimucata dai mait_ΛΛ istumaasi g_Λnt_Λt_Λg_Λituagi dai aipaco g_Λnt_Λcacai daid_Λ icaiti:

—¿Si₀₀r_Λ idi c_ΛΛ_Λli dai t_Λaan_Λi _ΛV_ΛΛ_Λli _ΛΛ_Λmadu gosuudagi vai _ΛΛ_Λgidi? —asc_Λaiti.

²⁶ Daida aayi ali quiiy_Λr_Λ. Gadar_Λr_Λ t_ΛΛ_Λgidu ali quii. Vaasad_Λr_Λ _Λg_ΛΛ suudagi _Λr_ΛGadara ajaad_Λr_Λ _Λr_ΛGalilea.

²⁷ Mostuvan_Λc_Λai _ΛSuusi d_ΛV_ΛΛ_Λrapi tai miaad_Λr_Λ c_Λquiva _Λmo c_ΛΛ_Λli Gadarana oidaacami dai cat_ΛV_Λpi _Λp_Λduitadai is_Λc_ΛΛ_Λli viaacata dai Diaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ dai mait_Λaa daiñ_Λ yuucusi tomali maioidacata dai quiiy_Λr_Λ mos_Λc_Λasi siaaco g_Λyaasapai coidad_Λ. ²⁸ Dai most_ΛΛ_Λgacai _Λgai _ΛSuusi vuid_Λr_Λ g_Λtootonac_Λd_Λ c_Λquiva dai iñ_Λquimi dai pot_Λt_Λdai:

—¿Tui_Λsid_Λ giñ_ΛΛ_Λmadu vapaac_Λi aapi Suusi _Λg_ΛΛ bait_Λc_Λaacami marad_Λ? G_Λdaan_Λi aan_Λ pai maitiñoiñ_Λada —ast_Λt_Λdai.

²⁹ Pocaiti _Λgai t_Λaan_Λitai _ΛSuusi _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ sai vuvaac_Λna _Λgi_Λiñ_Λd_Λr_Λ. Muiyoco imidagai b_Λb_ΛΛ_Λjiñ_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ vaid_Λ _Λoodami vupuuraiñ_Λ noonovid_Λ dai _ΛΛ_Λcasod_Λ cadeenac_Λd_Λ sai maiuupan_Λna vai _Λgai _ΛΛ_Λquitudaiñ_Λ _Λcadeena. Daid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ mosm_Λm_Λlitudaiñ_Λ _Λgai oidigamu. ³⁰ Taid_Λ _ΛSuusi t_Λcacai daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿T_ΛΛ_Λgidu aapi? —ast_Λt_Λdai.

Tai _Λgai aa noragi dai pot_Λt_Λdai:

—Legión ant_ΛΛ_Λgidu aan_Λ —asc_Λaiti.

Poduuc_Λ ai aagai _Λgai ali_Λ muiducatai _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ ismaac_Λd_Λ _Λgi_Λr_Λ vaapa casc_Λd_Λ. ³¹ Daid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ pot_Λt_Λdai _ΛSuusi sai maiotosana siaaco tuucavaga ami siaaco oidaga v_ΛΛ_Λsi _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ.

³² Dai muiducata dai t_Λtaisoli ami giidi_Λr_Λ daida cueeyitadai. Daid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ pot_Λt_Λdai _ΛSuusi sai dagitona isvaapaquiagi _Λt_Λtaisoli_Λr_Λ. Taid_Λ _ΛSuusi maa oigaragai. ³³ Taid_Λ _ΛDiaavora t_Λt_Λaañicarud_Λ vuvaaja _Λc_ΛΛ_Λli_Λiñ_Λd_Λr_Λ dai t_Λtaisoli_Λr_Λ vaapa. Tai v_ΛΛ_Λsi _Λgai g_ΛΛ

vaapavuana s^{aa}li suuli gaamu taana dai g^{aa} suudar^a suuli dai baicoi.

³⁴ Tai ^agai ismaac^{ad}^a nuucadacatadai ^atataisoli ali^a duduaadimu aid^{asi} t^{aa} imaasi dai voopoi dai m^{aa}ca gaaagidi quiquiana dai d^ajiana. ³⁵ Taid^a ^aoodami v^{aa}scatai iji dai n^aida ^agai astumaasi ^ap^adui dai aid^{asi} aayi ^agai siaaco daacatadai ^aSuusi t^{aa} ^agai ^ac^{aa}li ismaac^{ad}^aiñd^ar^a vuvaaaja ^aDiaavora t^at^{aa}añicarud^a vai ^accasod^a abaana daacatadai ^agai ^aSuusi c^{aa}ga yuucusu dai ca^aga dodoli daja tai ^agai ali^a duduaadimu. ³⁶ Daid^a ^atataisoli nuucadacami ismaac^{ad}^a n^aiditadai aagidi v^{aa}si isducatai dueeyi ^ac^{aa}li ismaac^{ad}^a viaacatadai ^aDiaavora t^at^{aa}añicarud^a. ³⁷ Imaasic^{ad}^a v^{aa}si ^aoodami ami Gadar^ar^a oidacami g^anaaga daañimi ^aSuusi sai im^{aa}na abiaad^ar^a ali^a duduaadicuitadai ^agai casc^{ad}^a. Taid^a ^aSuusi t^asai vaarcu^ar^a dai ii abiaad^ar^a. ³⁸ Daid^a ^ac^{aa}li ismaac^{ad}^aiñd^ar^a vuvaaaja ^aDiaavora t^at^{aa}añicarud^a goguaama oí sai dagitona isoidagi d^amos ^aSuusi pot^at^adai sai vi^{aa}na dai pot^at^adai:

³⁹ —Noragiñi g^aquiiyamu dai m^{aa}ca gaaagida v^{aa}si istumaasi idui Diuusi aapic^{ad}^a —ast^at^adai.

Taid^a ^ac^{aa}li nora dai m^{aa}ca gaaagidi v^{aa}si ami d^av^{aa}r^ar^a s^a c^{aa}ga idui ^aSuusi ^agai v^{aa}tar^a.

⁴⁰ Aid^{asid}^a ^aSuusi vaasad^ar^a divia ^apamu ^ag^{aa} suudagi tai v^{aa}scatai baig^an^aliarac^{ad}^a miaad^agi can^an^ar^aracatadai ^agai casc^{ad}^a. ⁴¹ Tai ami divia ^amo c^{aa}li Jairo t^{aa}giducami ^agai ^ar^taan^adamicatadai quiuupaigad^ar^a judidíu dai g^atootonac^{ad}^a c^aquiva ^aSuusi vuid^ar^a dai daañimi sai im^{aa}na quiidiamu. ⁴² Ali ^amaaduacatadai ^agai marad^a daid^a ^arooqui par^a baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai dai cayoga muutadai. Dai im^acai ^aSuusi oí mui oodami dai asta g^aisatudaimi.

⁴³ Dai ^agai saagida im^atadai ^amo ooqui ismaac^{ad}^a cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai g^{aa}r^arac^{ad}^a dai casiaa doodai v^{aa}si istumaasi viaacatadai duduaadigami^ar^a vai tomali ^amaadutai maitistutuiditadai isduaaidagi. ⁴⁴ Tai ^agai miaad^ar^a c^aquiva ^aSuusi dai gooquiamad^ar^a mostaata yuucusid^a taid^a ^ar^arad^a g^{aa}apitu.

⁴⁵ Vaid^a ^aSuusi gat^acacaimi daid^a icaitimi:

—¿Toor^a giñtaata? —ascaiti ^aSuusi.

Vai v^{aa}scatai pocaiti sai tomali ^amaadutai vaid^a Piiduru ^amadu ^aaaduñd^a pot^at^adai:

—Mamaat^atuldiadami, mos^{aa}quidu oodami dai g^ag^aisatudai dai aipaco g^anuitusc^ai paid^a gat^acacai soor^a g^ataata —ast^at^adai.

⁴⁶ D^amos ^aSuusi pot^ai:

—Amaadutai atgiñtaata, maiyanta aanΛ iñsiduaadi Λmaadutai giñguvucadacΛΔΛ —ascaiti ΔSuusi.

⁴⁷ Dai mostΛΛgacai Λooqui iscamaasico vuaa ΔSuusi divia dai gigivuquimi dai gΛtootonacΛΔΛ cΛquiva vuidΛΓΛ ΔSuusi dai vΛasi oodami vuitapi aagidi istuisi taata dai isducatai caduaadicami vii mostaatacai. ⁴⁸ Amaasi ΔSuusi potΛΔΔai:

—Giñaduñi vaavoitu aapi cascΛΔΛ cadueeyi. ImΛΛdañi dai maivuaΛΛ liatugada —astΛΔΔai.

⁴⁹ Dai quiaa ñiocoaitadai ΔSuusi tai divia Λmaadutai Jairo quidiiañdΛΓΛ dai potΛΔΔai Λgai ΛJairo:

—Casiatmuu gΛmara casi maisoi vuaada goma-maatΛtuldiadami —astΛΔΔai.

⁵⁰ DΛmos aidasi caΛ ΔSuusi potΛΔΔai:

—Maitiduaadicuda mosai giñvaavoituda sigΛmara duaadimu —astΛΔΔai.

⁵¹ Dai aidasi aayi ΔSuusi quiiyΛΓΛ maidagito Λgai Λoodami isvaapaquiagi ΛΛmadu tuucavi mosΛcaa Piiduru dai Jacovo dai Vuaana ΛΛmadu Λali ooqui dΛΛdΛΔ. ⁵² VΛascatai suaanΛitadai dai aliΛ soigΛΛΛlidadai Λali ooquicΛΔΛ dΛmos ΔSuusi potΛΔΔai:

—MaitavΛr suanΛda goali ooqui maitΛrmuuquiada mosacooso —astΛΔΔai.

⁵³ DΛmos Λoodami mosparunai pocaititai ΔSuusi. Λoodami maatacatadai isiΛrmuuquiada Λgai cascΛΔΛ parunai. ⁵⁴ TaidΛ ΔSuusi bai novidΛ dai gΛgΛΓΛ ñioco dai potΛΔΔai:

—Ali ooqui vañigiñi —astΛΔΔai.

⁵⁵ Tai Λgai Λpamu duaaca dai otoma vañi taidΛ ΔSuusi gatΛjai masai biidana. ⁵⁶ DaidΛ ΛdΛΛdΛΔ maitΛtΛgaitadai istumaasi gΛntΛtΛgituagi. DΛmos ΔSuusi potΛΔΔai sai maiaagidiña tomali Λmaadutai istumaasi ΛpΛdui.

9

¹ ΔSuusi Λmapagi Λbaivustaama dan gooca gΛmamaatΛrdamiga dai maa guvucadagai dai sΛalicami sai vuvaidiña vΛasi Diaavora tΛtΛaañicarudΛ oodamiaiñdΛΓΛ dai sai duduaaididana gacocodaga. ² Dai Suusi ootoi Λgai sai gaaagidana sai Diuusi soicΛi oodami sai cΛΛgacΛΓΛ oidacana dai duduaaididana cococoidadΛ. ³ Dai potΛΔΔai:

—MaitavΛr vuucai tomali Λmo istumaasi voiyΛΓΛ vΛatarΛ tomali gΛngiica tomali gΛnmoraaliga tomali biitugai tomali tumiñsi dai mosaliΛΛmoco vaapasaragai avΛr gΛnaadatica maisiu googoca. ⁴ Tomastuma quiiyΛΓΛ masiaaco gΛnuuliñagi anaasiavΛr gΛnuuliñaca asta masiΛascadΛ iji Λgai dΛvΛΛriaiñdΛΓΛ. ⁵ Dai masiaaco maitΛnmiaadΛgidagi vΛrai vuvaagui abiaadΛΓΛ dai gigigida ΛdΛvΛΛrai gΛnΛΛcasoaiñdΛΓΛ

vai poduucai maatana agai ismaicaga idui —astadai
 ΔSuusi.

⁶Tai iji agai dai mosamapacaga iimai dai gaaagidimi Diuusi
 ñiooquida dai duduaaidimi coococoidada vasi aipacoga.

⁷Taida taanaanadami Eroodasi mai vasi istumaasi ivuaa-
 datadai ΔSuusi dai maitagaitadai istumaasi gatagituagi.
 Dai amoco pocaititadai saida vuaana duaaca coidada
 saagidaiñaga. ⁸Dai aa pocaititadai saida rEliiasicaru Di-
 uusi ñiooquituldiadamigada daida maasitu. Dai aa pocaititadai
 saida ramoco aquida Diuusi ñiooquituldiadamigada dai du-
 aaca. ⁹Damos Eroodasi pocaiti:

—Aana agi antgatajai guicutaragai mooda vuaana ¿dai
 idio siora ismaacada mosaa naana maasi caa ana aatagi?
 —ascaiti Eroodasi.

Daida Eroodasi gaajagai isnaidagi.

¹⁰Dai aidasi dada ΔSuusi ojootosada aagidi agai ΔSuusi vasi
 istumaasi idui. Taida ΔSuusi vaidacai amapacaga siaaco
 baitoma maitipu oidacami Betasaidamacoga. ¹¹Dai aidasi
 mai oodami isii ΔSuusi gooquira iji taida ΔSuusi miaadagi
 dai aagidi sai Diuusi soicai oodami sai cacagacaga oidacana
 daida ΔSuusi duduaadi coococoidada.

¹²Dai aidasi cauruñimi baivustaama dan gooca ma-
 maatardami miaadaga guuquiva dai potadai agai ΔSuusi:

—Ootosañi goodami vai ganiibastana dai gaagana cuaada-
 gai aali quiquiana siaaco vaamioma miaagacagi. Tami
 siaaco daraaja aatama maitipu tomali istumaasi —astadai
 amamaatardami.

¹³Taida ΔSuusi potadai:

—Bibidavurai aapima —astadai.

Taida amamaatardamigada aa noragi daida itadai:

—Maitataviaa vaamioma mosaltaama paana dai gooca
 vatopa. Sigisgiaa maca savada aatama cuaadagai vasi idi
 oodami vatar —astadai amamaatardamigada.

¹⁴Daida oodami para taama miil acatadai. Damos ΔSuusi
 potadai gamamaatardamiga:

—Aagidavurai goodami sai daraivana chiichi-
 aipacoga para taataucami sienta —astadai ΔSuusi.

¹⁵Tai podui vascatai daraiva. ¹⁶Taida ΔSuusi vui taama
 paana daida gooca vatopa dai tvaagiamu nanavaa dai
 gamamagi dai gooquira saasarai paana dai vatopa dai
 maa gamamaatardamiga sai taacoidana oodami. ¹⁷Tai
 vascatai gauu dai tataascovai dai gooquira suusudagi
 baivustaama dan gooca asarai saasaquigada ismaacada
 baivito.

18 Amo imidagai aidasi covai daanaitadai Diuusi Suusi vaid mamaatardamigada madu daraajatadai taida Suusi cacai mamaatardamiga daida itadai:

—¿Voor giñagai oodami? —astadai.

19 Tai agai itadai:

—Amoco pocaiti pasaida rVuaana agai ismaacada vaconaiña oodami, dai aa pocaiti pasaida rEliasi, dai aa pocaiti pasaida rquid Diuusi ñooquituldiadamigada dai duaca —astadai.

20 Taida Suusi potadai:

—¿Dai aapimao macaiti ansoora ana? —astadai.

Taida Piiduru aa noragi daida itadai:

—Aapiara rDiuusi Cristogada ismaacada agai covai vuusaitu —astadai.

21 Damos Suusi samicada dai sai maiaagidiña imaasi tomali amaadutai. 22 Dai potadai:

—Aana ismaacada viaa amo samicami viaacamu issamicada soimaa taatagi dai mosamapiadara giñviaamu atataandamigada judidiu madu baitaguucacamigada papaali madu mamaatatuldiadami Diuusi samicamigada. Dai giñmuaaa magari vasi dai vascara bo vaica tasaicada apamu duaacamu ana —astadai.

23 Dai gooquira potadai vascatai:

—Sioora giñagiada aliada mitaagagai isagi gatagitocagi dai vas tasai gaagagai isbai gducagi siaduniada gmuaatuda giñvaavoitudaitai daida giñagiadagi. 24 Sioora ivuaadagi agi istumaasi ipalidi, agai gia imimu Diaavora madu, damos agai ismaacada bai gduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai agi gia cagacara vuusaimu. 25 Tumaasi rccagai amo oodami vatar isgamaitagi vasi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibada imiagi Diaavora madu. 26 Aana ismaacada viaa amo samicami tvaagiaiñdara divia dai apamu noragia iñagai dai gooquira apamu divimu ana madu mui Diuusi talaañicaruda. Dai giñoga dadadaquigada garsicoli dadadaquida agai. Isamaadutai siaa radagi giñvaavoitudaitai ana ara siaa rogiadamu amaasi iñisicada diviagi. 27 Ismaacada gnaagidi ana rvaavoi sai oidaga amaadutai ismaacada tami guuca sai maicoiya agai asta tagacai ismaasi siaaco taana Diuusi —astadai Suusi.

28 Dai aidasi potai Suusi bo mamacova tasaicada tasai amo giidara dai gamamada agai dai madu iimitadai Piiduru dai Jacovo dai Vuaana. 29 Dai aidasi daanaitadai Diuusi Suusi vuivasada mapadi dai yuucusida caga tootatu

dai dadadacΛdami gΛnaato. ³⁰ Tai gΛmaasitu gooca cΛcΛli abaana ΛSuusi dai ΛΛmadu gaaatagitadai Λgai ΛrMosesacaru ΛΛmadu Eliiasi. ³¹ Dai sicolimadi Λmo cuudagi dadadacΛdami dai aagaitadai issoimaa taata agai ΛSuusi dai isducatai muquia agai JerusaleenΛΓΛ. ³² Tomasi ΛPiiduru ΛΛmadu ΛaaduñΔ aliΛ coocosimucatai vΛascara maicoocoi dai tΛΛ isducatai dadadacΛi ΛSuusi sicoli dai vΛgoocai cΛcΛli ismaacΛΔ ΛΛmadu guucacatadai. ³³ Dai aidΛsidΛ ΛcΛcΛli mΛΛcasioma iimimitadai ΛSuusi sonuaiñΔΓΛ taidΛ ΛPiiduru potΛtadai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami, vΛasi ΛrcΛΛgai istami daraaja aatΛmΛ tΛtai duuñi vaica uucusai Λmoco aapi gΛvΛΛtara dai Λmai Moseesa vΛΛtara dai Λmai Eliiasi vΛΛtara —astΛtadai.

DΛmos ΛPiiduru maimaatΛcatadai iscaititadai. ³⁴ Dai quiaa ñioocaitadai Λgai tai divia Λmo icomai dai iina vΛascatai tai Λgai aliΛ duduaadimu tΛΛgacai isicomai saagida iji ΛcΛcΛli. ³⁵ Tai icomiañΔΓΛ caidatu Λmo ñiooqui ismaacΛΔ icaiti:

—IdiavΛr giñmara dai aana aliΛ oigΛdai. Λgiadavurai aapimΛ —ascaiti ñiooqui.

³⁶ Dai aidΛsi capotΛi ñiooqui Λgai gΛntΛgito tΛΛ sidΛ ΛSuusi caΛΛgi cΛacatadai. Dai vΛvaicai mamaatΛrdamigadΛ maiaagidi tomali Λmaadutai tomali Λmo ñiooqui istumaasi tΛΛ Λgai.

³⁷ Dai siaadiqui aidΛsi tΛaapai Λgai giidiaiñΔΓΛ tai mui oodami vuvaaja dai vuidΓΛ aayi ΛSuusi. ³⁸ Tai Λmo cΛli Λoodami saagida gΛΓara ñiooqui daidΛ itΛtadai:

—MamaatΛtuldiadami, giñoigΛdañi dai nΛida giñmara, idi caΛmaduga giñmara cΛli. ³⁹ Vai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ bΛbΛjΛi dai iinaquitudai dai susuiquituldi dai totosacatudai tΛñidΛ dai soi vueeyi dai maidagitua Δlidi. ⁴⁰ Casiant goguama oí gΛmamaatΛrdamiga sai vuusaidana Λgai goDiaavora tΛaañicarudΛ dΛmos Λgai maitistui —astΛtadai.

⁴¹ Tai aa noragi ΛSuusi dai potΛtadai:

—Dañi aapimΛ sivi oidacami maivaavoidaracami dai maiΛΛgidaracami siΛΛ tΛvΛpi vaamioma viaacamu aana isgΛnΛΛmadu daacagi dai gΛnnΛijadagi —astΛtadai ΛSuusi.

Dai potΛtadai Λgai ΛoogadΛ:

—Baigovai vuaapa gΛmara —astΛtadai.

⁴² DΛmos aidΛsi Λali gΛli miaadΓΛ cΛquiva taidΛ ΛDiaavora tΛaañicarudΛ dΛvΛΛrapi daitu dai suiquituli. DΛmos ΛSuusi dodoligitu ΛDiaavora tΛaañicarudΛ dai duaadi Λali gΛli dai tΛΛgi oogadΛ. ⁴³ Tai vΛascatai maitΛΛ istumaasi gΛntΛtΛΛgituagi tΛΛgacai istumaasi mosΛΛ gΛducami ismaacΛΔ idui Diuusi.

Dai maiquiaa tātāgaitadai ḡgai istumaasi ḡantātāḡgituagi gomaasicāda ismaacāda idui ḡSuusi tai ḡgai potātadai ḡmamaatārdamiga:

44 —Cāḡgavār caāca idi dai mostāgitoca. Aan ismaacāda viaa ḡmo sāllicami māḡiñtāḡgida ḡgai aa oodami —ascaiti ḡSuusi.

45 Dāmos ḡmamaatārdamigada maimaata caācatadai istumaasi aagidi ḡgai, maimaaquiarsicatadai ḡgai oigaragai ismaatā cajiagi cascāda, dai ḡgai duduaadicuitadai isaagidagi sai cāḡga aagidana isducatai maata cajiagi ḡgai istumaasi ḡgaitadai ḡgai.

46 Vaidā ḡSuusi mamaatārdamigada ḡḡgi ḡnaatagidi dai pocaiti sai sioorā ḡgaiñdārā cāḡgadu isvaamioma gataānādagi.

47 Dāmos ḡSuusi maī istumaasi ḡantātāḡgitoitadai ḡgai dai bāi ḡmo ali oodami dai ḡḡabaana cāi 48 dai potātadai:

—Tomasioorā ismaacāda vaavoitudai ḡiñmamaatātuldiaraga dai cascāda oigādai idi ali oodami ḡgai ḡiñoigādai aanā ḡḡḡ dai ḡgai ismaacāda ḡiñoigādai aanā ḡgai oigādai ḡgai ismaacāda ḡiñootoi. Ismaacāda poāliidi ismaisi gataānāi ḡgai vaa ḡgai dai vaamioma gataānāi —astātadai ḡSuusi.

49 Taidā ḡVuaana potātadai:

—Mamaatātuldiadami, tāā aatāma ḡmoco ismaacāda potai sai ḡḡgucadacāda vuvaiditadai Diaavora tātāañicaruda tātai daī sai camaivuvaidiña maitārāmadu aimāraitai ḡgai —astātadai ḡVuaana.

50 Dāmos ḡSuusi potātadai:

—Maitavār daidiada. Ismaacāda maitārvui caata ḡgai ḡḡḡpa maasi tātāgitoi —astātadai ḡSuusi.

51 Aidāsi camiaadimi istuigaco tāsadia ḡgaitadai ḡSuusi tāvaagiamu ḡgai pocaiti:

—Aanā angia imia iñḡgai Jerusaleenamū —ascaiti ḡSuusi.

52 Dai baitāqui ootoi ojootosicami tai ḡgai iji ḡmo ḡmapācārā Samaalia dai ḡagida ḡgai siaaco ḡuuliñḡgi ḡSuusi.

53 Dāmos ḡSamaaliārā oidacāda maitipāli ismiaanai daasagi maatacai isJerusaleenamaco imāitadai ḡgai. 54 Aidāsidā ḡmamaatārdamigada ḡSuusi Jacovo ḡmadu Vuaana tāā imaasi potātadai ḡgai ḡSuusi:

—Mamaatātuldiadami, ḡipālidipāsi tāsgatañiagi tāi tāvaagiaiñdārā dai vāasi ugititudagi ḡoodami poduucai isduucai idui Eliasicaru Diuusi ñīooquituldiadamigada? —astātadai.

55 Taidā ḡSuusi vui nānāava dai bagaimi dai potātadai:

—Aapim_Λ maimaat_Λ ismaasi g_Λniib_Λdaga. ⁵⁶ Aan_Λ ismaac_Λd_Λ viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami maidiviagai cooda iñagai oodami baiyoma mosc_{ΛΛ}gac_{ΛΓ}_Λ vuvaida iñagai aan_Λ —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.
Dai amaasi iji sib_{ΛΛ}acoga.

⁵⁷ Dai aid_Λsi voiy_{ΛΓ}_Λ iim_Λitadai _Λgai tai _Λmo c_{ΛΛ}li pot_Λt_Λdai _ΛSuusi:

—Mamaat_Λtuldiadami, g_Λoidatucuda iñ_Λlidi aan_Λ v_{ΛΛ}si p_Λsiaaco aim_Λdagi —ast_Λt_Λdai.

⁵⁸ Taid_Λ _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Cacaasiocai viaa g_Λant_{ΛΛ}t_Λjoga vaid_Λ _Λujuurugi g_Λncocosa, d_Λmos aan_Λ ismaac_Λd_Λ viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami maiviaa tomali siaaco mootagi —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁵⁹ Daid_Λ _ΛSuusi pot_Λt_Λdai _Λmai c_{ΛΛ}li:

—Giñoidañi —ast_Λt_Λdai.

D_Λmos _Λc_{ΛΛ}li pot_Λt_Λdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, giñdagitoñi quiaa _Λp_Λga anm_{ΛΛ} yaasagi giñoo_Λca —ast_Λt_Λdai.

⁶⁰ D_Λmos _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Dagitoñi vai _Λgai ismaac_Λd_Λ _Λpan ducami coidad_Λ mai_{ΛΛ}gigitai Diuusi yaasana g_Λncoidad_Λga, dai aapi imi dai gaaagida sai Diuusi soic_Λi oodami sai c_{ΛΛ}gac_{ΛΓ}_Λ oidacana —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁶¹ Tai _Λmai c_{ΛΛ}li pot_Λt_Λdai:

—Mamaat_Λtuldiadami, g_Λoida iñ_Λlidi aan_Λ d_Λmos giñdagitoñi quiaa nai m_{ΛΛ} diosagidagi giñ_Λaaduñi —ast_Λt_Λdai.

⁶² D_Λmos _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Sioor_Λ gasicuandagi dai aa n_{ΛΛ}jidagi mais_{ΛΛ}li sicuanai, poduucai _Λp_Λ _Λgai ismaac_Λd_Λ giñoidatucuda _Λliada dai otoma imia _Λlidi g_Λquiiyamu _Λgai mait_{ΛΓ}c_{ΛΛ}ga aata vuaadami Diuusi aa duiñdad_{ΛΓ}_Λ —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi.

10

¹ Dai cadaivunucai imaasi taid_Λ _ΛSuusi _Λcovai vuvaitu _Λp_Λ vaic coobai dan baivustaama oodami dai mosgoogocatai bait_Λqui ootoi v_{ΛΛ}si _{ΛΛ}map_Λc_{ΛΓ}_Λ siaaco viaacatadai _Λgai isimiagi. ² Dai pot_Λt_Λdai:

—M_Λsiaaco iimia _Λgai aapim_Λ mui oodami cabaig_Λnduuduna iib_Λd_Λ dai ca_Λca _Λgai Diuusi ñiooquid_Λ _Λpan duucai g_Λp_Λ _Λsicami ismaac_Λd_Λ casi g_Λaa_Λgai yoovaragai. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ chi_{ΛΛ}quidu casc_Λd_Λ daan_Λdavurai aapim_Λ Diuusi ismaac_Λd_Λ _Λp_Λpan ducami _ΛΛs_Λcami vai ootosana aa g_Λñiñiooquituldiadamiga ismaac_Λd_Λ _Λp_Λpan ducami pipiooñi vai aagida _Λgai ñiooquid_Λ _Λoodami

ismaac_ΛΔ_Λ baig_Λnduuduna iib_Λad_Λ _Λgai _Λpan ducami _Λsicami. ³ Iimivurai aapim_Λ. Dañi aan_Λ _Λpan duuca i g_Λnootosai cañiiru s_Λas_Λyi saagida. ⁴ Maitav_Λr vuuca i g_Λnmoraraaliga tomali g_Λntumiñsi daraasacaru tomali aa susuusacai, dai maitav_Λr guguquida voiy_Λr_Λ m_Λsiaaco ajiagi oodami. ⁵ M_Λsia_Λscad_Λ ajiagi _Λmo quiiy_Λr_Λ v_Λr_Λai aagida _Λoidacami sai Diuusi ip_Λlidi isib_Λstudacan tadacagi _Λgai iib_Λad_Λ. ⁶ Dai isami daacagi _Λmaadutai dai n_Λn_Λr_Λacagi isDiuusi soiñagi vai g_Λiib_Λstacan tadaca _Λgai ib_Λad_Λ aid_Λ gia g_Λiib_Λstacan tadacamu _Λgai. Dai ismaitiipucagi tomali _Λmaadutai ami isn_Λn_Λr_Λacagi isDiuusi soiñagi vai g_Λiib_Λstacan tadacagi _Λgai v_Λas_Λcar_Λ aapim_Λ g_Λaagai isaagididagi gomaasi aa oodami. ⁷ Dai anaasi m_Λsiaaco c_Λaga g_Λn_Λmiaad_Λgidagi _Λgai vaa quiiy_Λr_Λ av_Λr g_Λnuuliña dai ugaavurai dai ii istumaasi viaacagi _Λgai, _Λmo piooñi viaa s_Λallicami m_Λsaa nam_Λquidagi. Dai maitav_Λr mosquiiqui_Λr_Λ ajioopada. ⁸ Dai m_Λsia_Λscad_Λ ajiagi _Λmap_Λcar_Λ m_Λsic_Λaga g_Λn_Λmiaad_Λgidagi ugaavurai m_Λstumaasi g_Λn_Λbiidagi. ⁹ Dai duduaaidavurai _Λcoococoidad_Λ ismaac_ΛΔ_Λ ami oidacagi dai povia_Λv_Λr t_Λad_Λ _Λoidacami: “Cadivia Diuusi dai g_Λn_Λmadu daaca agai daid_Λ ip_Λlidi isg_Λnsoiñagi mai c_Λagac_Λr_Λ oidaca aapim_Λ”. ¹⁰ Dai m_Λsajiagi _Λmap_Λcar_Λ m_Λsiaaco mait_Λn_Λmiaad_Λgidagi v_Λr_Λai vuv_Λqui caay_Λr_Λ dai pot_Λad_Λ: ¹¹ “Asta d_Λv_Λragad_Λ g_Λnoidaga ismaac_ΛΔ_Λ g_Λr_Λcasuana saí gigigidamu aat_Λm_Λ v_Λr_Λai poduca i maat_Λca aapim_Λ m_Λsmaic_Λaga idui. D_Λmos maat_Λcavurai sicayooga aayi si_Λscad_Λ gataan_Λda agai Diuusi”.

¹² Dai quiaa ñi_Λocai _ΛSuusi dai pot_Λad_Λ:

—Aan_Λ ang_Λnaagidi sai si_Λscad_Λ Diuusi n_Λidagi ismaac_ΛΔ_Λ _Λr_Λc_Λaga ivuaadami dai ismaac_ΛΔ_Λ _Λr_Λmaic_Λaga ivuaadami _Λgai soimaasi taatatulda agai _Λoodami ismaac_ΛΔ_Λ mait_Λn_Λmiaad_Λgidagi vaamioma soimaasi taatatuldamu _Λgai si_Λ Sodom_Λr_Λ oidacami.

¹³ Aapim_Λ Corasiñi_Λr_Λ oidacami dai Betasaid_Λr_Λ oida-cami si_Λ soimaa taatamu aapim_Λ. IsTi_Λro_Λr_Λ dai Sidooni_Λr_Λ oidacami t_Λagimudai istumaasi g_Λg_Λrducami m_Λsmaasi t_Λaa aapim_Λ _Λgai gia ca_Λqui abiaad_Λr_Λ g_Λnaadadamudai yuucusi tutucucami dai g_Λncocoomaivad_Λdamudai mataic_ΛΔ_Λ dai po-duuca i maasiuld_Λdamudai isca_Λma duuca i g_Λnt_Λg_Λgito dai ca-maisoimaasi ivuaada agai. ¹⁴ D_Λmos si_Λscad_Λ Diuusi n_Λidagi ismaac_ΛΔ_Λ _Λr_Λc_Λaga ivuaadami dai ismaac_ΛΔ_Λ _Λr_Λmaic_Λaga ivuaadami g_Λng_Λg_Λavituldaraga vaamioma soimaascamu is_ΛTi_Λro_Λr_Λ dai Sidooni_Λr_Λ oidacami v_Λat_Λr_Λ. ¹⁵ Dai aapim_Λ Capernaum_Λr_Λ oidacami. ¿Povai m_Λsian_Λlidi m_Λst_Λv_Λagi_Λr_Λ

ucami t^{aa}t^{id}ia agai? Baiyoma m^{aa}t^{aa}paañia agai d^{aa}v^{aa}r^{aa}ai utamacoga —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi.

16 Dai pot^{aa}t^{aa}dai ^{aa}gai g^{aa}mamaat^{aa}r^{aa}d^{aa}m^{aa}iga:

—Ismaac^{aa}d^{aa} ^{aa}g^{aa}iditai g^{aa}nca^{aa} aapim^{aa} ^{aa}gai giñ^{aa}g^{aa}iditai ca^{aa} aan^{aa} ^{aa}p^{aa}a dai ismaac^{aa}d^{aa} g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa} g^{aa}nvipieeyi aapim^{aa} ^{aa}gai g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa} giñvipieeyi aan^{aa} ^{aa}p^{aa}a dai ismaac^{aa}d^{aa} g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa} giñvipieeyi aan^{aa} ^{aa}gai g^{aa}jaiaad^{aa}r^{aa} vipieeyi ^{aa}p^{aa}a ^{aa}gai ismaac^{aa}d^{aa} giñootoi —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi.

17 Taid^{aa} ^{aa}vaic coobai dan baivustaama ^{aa}pamu dadacai baig^{aa}n^{aa}liatugai dai pot^{aa}t^{aa}dai ^{aa}gai ^{aa}Suusi:

—Mamaat^{aa}t^{aa}uldiadami, asta Diaavora t^{aa}t^{aa}aañicarud^{aa} v^{aa}asi g^{aa}r^{aa}agi aagaitai aatama g^{aa}t^{aa}aa^{aa}r^{aa}aga —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}ojootosicami ^{aa}Suusi.

18 Taid^{aa} ^{aa}Suusi pot^{aa}t^{aa}dai:

—Aan^{aa} ann^{aa}idi isducatai g^{aa}i ^{aa}Diaavora t^{aa}vaagiaiñd^{aa}r^{aa} ^{aa}p^{aa}n duucai ^{aa}mo siitañi. 19 Aan^{aa} ang^{aa}n^{aa}maa guvucadagai aapim^{aa} m^{aa}sai ca^{aa}isapaiña g^{aa}ar coocoyi dai nanacas^{aa}r^{aa}ai dai poduucai vaamioma viaa aapim^{aa} guvucadagai isg^{aa}r^{aa}saayu Diaavora. Dai aapim^{aa} maisoimaa taatamai tomali ^{aa}mo istumaasic^{aa}d^{aa}. 20 Maitav^{aa}r baig^{aa}n^{aa}liada casc^{aa}d^{aa} g^{aa}n^{aa}g^{aa}iditai Diaavora t^{aa}t^{aa}aañicarud^{aa}. Baiyoma mosg^{aa}ag^{aa}ai m^{aa}sbaig^{aa}n^{aa}liadagi oojisicatai g^{aa}nt^{aa}aa^{aa}r^{aa}aga m^{aa} ^{aa}vaagi^{aa}r^{aa} —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi.

21 Aid^{aa} otoma bai^{aa}liatu Diuusi Ib^{aa}ad^{aa} ^{aa}Suusi tai ^{aa}gai pot^{aa}t^{aa}dai:

—Giñ^{aa}oca aan^{aa} g^{aa}ia s^{aa}allic^{aa}d^{aa} siaa g^{aa}duutudai, aapiap^{aa} ^{aa}rbait^{aa}ca^{aa}acami t^{aa}vaagi^{aa}r^{aa} dai oidigi daama. Aapi ap^{aa}t^{aa}maimaat^{aa}t^{aa}t^{aa}uli idi maasi ^{aa}sastudugami tomali ^{aa}gai ismaac^{aa}d^{aa} naana maasi mamaat^{aa}r^{aa}ai mos^{aa}ca ^{aa}gai ismaac^{aa}d^{aa} maisi sastuduga dai ismaac^{aa}d^{aa} mainaana maasi mamaat^{aa}r^{aa}ai. C^{aa}lagaduava giñ^{aa}oca poduucai ip^{aa}li aapi dai poduucai idui —ast^{aa}t^{aa}dai ^{aa}Suusi g^{aa}ooga.

22 Dai apiamamaat^{aa}t^{aa}uldi ^{aa}Suusi ^{aa}oodami dai pot^{aa}t^{aa}dai:

—Giñ^{aa}oca giñ^{aa}maa v^{aa}asiaacatai. Aan^{aa} ^{aa}r^{aa}Diuusi marad^{aa} ismaac^{aa}d^{aa} t^{aa}vai t^{aa}vaagiaiñd^{aa}r^{aa} dai tomali ^{aa}maadutai maic^{aa}aga giñ^{aa}maat^{aa} mos^{aa}ca giñ^{aa}oca dai tomali ^{aa}maadutai maic^{aa}aga maat^{aa} giñ^{aa}oca mos^{aa}ca aan^{aa} ismaac^{aa}d^{aa} ^{aa}r^{aa}marad^{aa} ^{aa}gai. Dai v^{aa}asc^{aa}r^{aa}ai oidaga aa ismaac^{aa}d^{aa} maat^{aa} giñ^{aa}oca mos^{aa}ca ismaac^{aa}d^{aa} aan^{aa} ip^{aa}lidi sai maat^{aa}na.

23 Amaasi ^{aa}gai vui n^{aa}n^{aa}ava g^{aa}mamaat^{aa}r^{aa}d^{aa}m^{aa}iga dai ^{aa}agi ^{aa}gai pot^{aa}t^{aa}dai:

—Baig^{aa}n^{aa}lidi aapim^{aa} n^{aa}iditai m^{aa}stumaa n^{aa}idi. 24 Aan^{aa} ang^{aa}naagidi sai mui Diuusi ñiñ^{aa}iooquituldiadamigad^{aa} ^{aa}madu

mui raraí naida aliditadai mastumaasi aapimΛ naidi dai maitΛΛ, dai agai caaca aliditadai mastumaasi aapimΛ caΛ dai maicaΛ —astatadai ΛSuusi.

²⁵ Amaasi amo mamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada cΛquiva dai ii dai mΛΛ aatagida agai ΛSuusi. Mosnaida aliditadai agai sabai aagana Suusi amo istumaasi istumaasi vui caatΛcagi Λvaavoidaragada dai potatadai:

—Mamaatatuldiadami, ¿tumaasi istutuidi aanΛ isidufiagi dai vΛascara ΛΛmadu daacagi Diuusi? —astatadai.

²⁶ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—¿Tumaasi agai dai oojisi sallycamiaγΛ? Aapi nΛnΛidiña oojai vΛas tasai giñaagidañi iscaiti —astatadai ΛSuusi.

²⁷ TaidΛ amamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada aa noragi daidΛ itatadai:

—“OigΛadañi gΛDiuusiga vΛasi gΛiibadacada, dai vΛasi gΛgυvucadacada dai vΛasi gΛtagitoidacada, dai oigΛadañi gΛaaduñi poduucai pasduucai gΛoigadai aapi Λagi” —astatadai.

²⁸ TaidΛ ΛSuusi itatadai:

—CΛga patgiña noragi isvΛasi gomaasi iduñia aapi, aapi vΛascara oidacamu Diuusi ΛΛmadu —astatadai ΛSuusi.

²⁹ VaidΛ amamaatatuldiadami Diuusi sallycamigada Λagi gΛsoiña aliditadai dai potatadai agai ΛSuusi:

—¿VoorΛ argiñaaduñi? —astatadai.

³⁰ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—Amo imidagai amo cΛli tavañimitadai amo voi JerusalemΛñdara Jericooamu tai voyara aayi Λsivogami dai baitoma gΛviji dai Λasi istumaasi vuucaticatadai agai asta yuucusida dai sallycada soidoodai dai baitoma muuquiada viaa dai iji. ³¹ Dai aidapaca amui imitadai amo paaligada judidú agai vaa voyara dai tΛagacai mossΛli daivusai.

³² Dai amo leviita Λpa amui sallyli daivusai dai aidasi tΛΛ agai mosdaivusai Λpa. ³³ Dai amai cΛli Samaaliañdara agai vaa voyamu imitadai dai tΛagacai soigΛldian taada.

³⁴ Dai miaadara cΛquiva siaaco caatΛcatadai ΛcΛli dai duaadi istuidana saasaquicatadai asaitcada dai valieenticada, dai vipiosolicada vuupuli dai Λagi gΛsoiga daama dai dai bΛcai amo quiiyamu dai ami gΛuuli ΛΛmadu dai nuucagi. ³⁵ Dai siaadiqui aidasi caimia agaitadai ΛSamaaliaγΛ oidacami vuuvaitu goo piisu dai maa Λoidacami dai potatadai: “Nuucadacañi idi cΛli dai pasvaamioma siaa duadagi gΛaa namΛΛquidamu aanΛ iñsiΛscada apamu diviagi”, astatadai ΛSamaaliaγΛ oidacada Λoidacami. ³⁶ Dai sivi maacada idi vΛaicaí cΛcΛli araduñda ΛcΛli ismaacada baitoma gΛviji Λsivogami —astatadai ΛSuusi.

³⁷ Taid^Λ Λmamaat^Λtuldiadami Diuusi s^{ΛΛ}licamigad^Λ it^Λi:

—Agai ismaac^Λd^Λ soig^{ΛΛ}li t^{ΛΛ}agacai —ast^Λt^Λdai.

Taid^Λ ΛSuusi pot^Λt^Λdai:

—Imiñi aapi dai poduuñi ^ΛΛp^Λ —ast^Λt^Λdai.

³⁸ Dai apiaim^Λi ΛSuusi dai aayi Λmaap^Λc^Λg^Λg^Λ. Vai ami oidacatadai Λmo ooqui Maaruta t^{ΛΛ}giducami dai miaad^Λgi g^Λquiiy^Λg^Λ. ³⁹ Daid^Λ ΛMaaruta si^Λg^Λc^Λatadai Λmai ooqui María t^{ΛΛ}giducami. Tai Agai void^Λr^Λ daiva ΛSuusi dai ca^Λc^Λa agai istumaasi aagaitadai Agai. ⁴⁰ D^Λmos ΛMaaruta ali^Λsi istumaa v^Λuaadatadai cusiñi^Λr^Λ dai miaad^Λr^Λ c^Λquiva siaaco daacatadai ΛSuusi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Mamaat^Λtuldiadami, ¿maitap^Λsvuam^Λ Λlidi tomalaachi isgiñsiisi ^ΛΛgi giñvidagi mos^ΛΛsi aa duiñdagai? Aagidañi tudu vaid^Λ giñsoiñana —ast^Λt^Λdai ΛMaaruta.

⁴¹ Taid^Λ ΛSuusi aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Maaruta, Maaruta, maitivuam^Λ Λliada aapi mos^ΛΛ naana maasic^Λd^Λ. ⁴² Mosali^Λmo istumaasi oidaga ismaac^Λd^Λ vaamioma g^Λaagai dai goMaría gia b^Λi c^{ΛΛ}gaduc^Λdioma aa duiñdagai dai tomali Λmaadutai maivoopoidamu —ast^Λt^Λdai ΛSuusi.

11

¹ Λmo imidagai ΛSuusi gamamadaitadai Λmo Λmaap^Λc^Λg^Λg^Λ. Dai aidasi canaato mamagi Agai tai Λmaadutai Λmamaat^Λrdamigad^Λ it^Λt^Λdai:

—Mamaat^Λtuldiadami, g^Λrmaat^Λtuldañi mamadaragai poduucai isduucai ΛVuaana maat^Λtuli g^Λmamaat^Λrdamiga —ast^Λt^Λdai.

² Taid^Λ ΛSuusi pot^Λt^Λdai:

—M^Λsi^Λascad^Λ gamamadadagi v^Λr^Λi aduucai gamamadada:

G^Λrooga aapi p^Λasmaac^Λd^Λ t^Λvaagi^Λr^Λ daja, aat^Λm^Λ ip^Λlidi is^Λoodami g^Λsiaa duutuadagi, dai maat^Λna isaapi maisoimaasi ivueeyi vai otoma a^Λna istuigaco gat^Λaan^Λda agai aapi tami oidigi daama vaid^Λ ^Λp^Λduuna p^Λstumaasi aapi ip^Λlidi tanai oidigi daama ^Λp^Λn duucai t^Λvaagi^Λr^Λ.

³ G^Λrsoiñañi t^Λtai viaaca aat^Λm^Λ cuaadagai si^ΛΛsi t^Λgito sivi v^ΛΛtar^Λ.

⁴ Dai g^Λroig^Λldañi v^ΛΛsi g^Λrsoimaascamiga aat^Λm^Λ ^ΛΛp^Λ oig^Λldi v^ΛΛscatai ismaac^Λd^Λ soimaasi g^Λr^Λvuiididi.

Maiti dagito is^ΛDiaavora g^Λraagiadan tadacagi isiduñia aat^Λm^Λ soimaasi poduucai v^Λrgamamadada.

Ast^Λt^Λdai ΛSuusi.

⁵ Daid^Λ ΛSuusi pot^Λt^Λdai ^ΛΛp^Λ:

—Ducami is Δ maadutai aapim Δ viaacagi Δ moco g Δ naduñi pai aapi imiagi quidiimu Δ rantucar Δ pai pot $\Delta\Delta$ da aapi: “Giñaduñi giñtañiuvidañi vaica tascali, ⁶ utudama giñdiviji Δ moco giñaduñi m $\Delta\Delta$ casd Δ r Δ im $\Delta\Delta$ dami dai aan Δ maiviaa istumaasi biidagi”. ⁷ Dai ducami si Δ g Δ mai aa g Δ noragidagi tuucavid Δ r Δ dai pov Δ t $\Delta\Delta$ dagi: “Maitigiñiiooquiada casia cuupi quitaagiña dai giñmaamara giñ $\Delta\Delta$ madu v $\Delta\Delta$ t Δ giñvaacosiar Δ nai casc Δ d Δ maitistutuidi aan Δ isvañig Δ cai g Δ maquiagi tomali Δ mo istumaasi”. ⁸ Aan Δ ang Δ naagidi tomasi maivañig Δ cai g Δ maa Δ gai istumaasi g Δ aduñicatai baiyoma vañigian taada Δ gai dai g Δ maquiagi v $\Delta\Delta$ si istumaasi t Δ gitoca aapi maica Δ ca Δ lilitai ñioocadami. ⁹ Casc Δ d Δ aan Δ ang Δ naagidi masai daan Δ iña Diuusi sai g Δ nsoic Δ iña mai viaaca aapim Δ t Δ gitocagi dai g Δ aaagai m Δ sc $\Delta\Delta$ ga vaavoitudadagi sai Diuusi g Δ nsoic Δ da agai. ¹⁰ Sioor Δ daan Δ dagi Diuusi sai soic Δ iña gia soic Δ iña.

¹¹ Amaadutai aapim Δ ismaac Δ d Δ argaooga ζ m Δ sbai oidana aapim Δ g Δ nmara Δ mo odai isg Δ ntaan Δ da Δ gai paana? ζ Si Δ r Δ oidagi Δ mo cooyi isg Δ ntaan Δ da Δ gai vatopa? ¹² ζ Is Δ g Δ ntaan Δ da Δ gai Δ mo tacunono isbai oidana aapim Δ Δ mo nacas Δ rai? ¹³ M Δ saapim Δ ismaac Δ d Δ maic $\Delta\Delta$ tuutuiga maat Δ oidi g Δ nmaamara istumaasi c $\Delta\Delta$ gaducami sioma c $\Delta\Delta$ ga g Δ nooga ismaac Δ d Δ t Δ vaagi Δ r Δ daja g Δ nootosdamu g Δ l Δ daga vai g Δ n $\Delta\Delta$ madu daacana v $\Delta\Delta$ scatai sioor Δ ip Δ liadagi is $\Delta\Delta$ madu daaca Δ gai —ast Δ t Δ dai Δ Suusi.

¹⁴ Δ Suusi vusaasditadai Δ mo c $\Delta\Delta$ liaiñd Δ r Δ Δ mo Diaavora t Δ aañicarud Δ . Δ Diaavora t Δ aañicarud Δ muudutu Δ c $\Delta\Delta$ li. Dai aid Δ si vuusai Δ Diaavora t Δ aañicarud Δ taid Δ ismaac Δ d Δ muudutu istui isñiooquiagi Δ pamu. Taid Δ Δ oodami mait $\Delta\Delta$ isducatai g Δ nt Δ t Δ gituagi t $\Delta\Delta$ gacai imaasi. ¹⁵ Δ amos $\Delta\Delta$ moco pocaiti:

—Idi c $\Delta\Delta$ li vuvaidi Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ Beelsevú guvucadad Δ c Δ d Δ —ascaiti Δ oodami. Beelsevú Δ rDiaavora dai alia guvuca.

¹⁶ Dai aa mos Δ ñijada Δ lidi astumaa duuna Δ Suusi dai casc Δ d Δ pot Δ t Δ dai sai t $\Delta\Delta$ gidana Δ mo istumaasi g Δ ducami t Δ vaagi Δ iñd Δ r Δ . ¹⁷ Δ amos Δ Suusi maat Δ catadai istumaasi g Δ nt Δ t Δ gitoitadai Δ gai dai pot Δ t Δ dai:

—Isaipaco g Δ ncocodagi Δ map Δ c Δ r Δ oidacami ugitimu Δ oodami dai baabaquid Δ suuligimu. ¹⁸ Poduucai $\Delta\Delta$ r Δ is Δ Diaavora $\Delta\Delta$ gi g Δ cocodagi otoma camaitat Δ aan Δ dan tada Δ gai casc Δ d Δ poduucai g Δ naagidi aan Δ pocaititai aapim Δ ansai aan Δ vuvaidi Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ Beelsevú guvucadad Δ c Δ d Δ . ¹⁹ Si Δ rvaavoicamudai isDiaavora guvucadad Δ c Δ d Δ vuvaidi aan Δ Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ aid Δ gia aapim Δ g Δ naaduñi vuvaidi Diaavora t Δ t Δ aañicarud Δ

Diaavora guvucadad_{ΛCΛDΛ} _{ΛΛPΛ}. Λagi _{Λgai} g_Λnaagidamu ismait_{ΛR}vaavoi isDiaavora guvucadad_{ΛCΛDΛ} vuvaidi aan_Λ _{ΛΛ}madu _{Λgai}. ²⁰ Baiyoma Diuusi guvucadad_{ΛCΛDΛ} vuvaidi aan_Λ Diaavora t_{ΛT}Λaañicarud_Λ dai poduucai _{CΛΛ} maat_Λ aapim_Λ iscaayi istuigaco Diuusi soic_{ΛDΛ} agai oodami sai _{CΛΛ}gac_{ΛRΛ} oidacana.

²¹ Si_{ΛΛ}scad_Λ _{Λmo} oodami guvuacami dai _{CΛΛ}ga gagatocami nuucadacagi g_Λquii dai v_{ΛΛ}si istumaasi oidaga ami poduucai maitiipu sioor_Λ ga_{ΛΛ}sidagi ami. ²² D_Λmos isdiviagi _{Λmai} vaamioma guvuacami dai vaamioma istuidiagi dai _{ΛΛ}sidagi v_{ΛΛ}si gagatod_Λ istuuc_{ΛDΛ} g_{ΛT}Λgitocatadai _{Λgai} isg_Λsoiñagi dai gataacogida _{Λgai} v_{ΛΛ}si istumaasi ga_{ΛΛ}sidagi.

²³ Sioor_Λ mait_Λrgiñ_{ΛΛ}maducagi _{Λgai} giñvuid_{ΛRΛ} caat_Λ sioor_Λ maitiñsoiña aagiadagi _Λoodami isducatai _{CΛΛ}gac_{ΛRΛ} vuvaqui _{Λgai} sobic_{Λi} sai maivaavoitudana dai maic_{ΛΛ}gac_{ΛRΛ} vu-vaac_{ΛNΛ}.

²⁴ Si_{ΛΛ}scad_Λ _{Λmo} Diaavora t_{Λaa}ñicarud_Λ vusiagi _{Λmo} _{CΛΛ}liaiñd_{ΛRΛ} oidigana aim_Λraiña dai gaagaiña siaaco g_{Λi}b_{ΛΛ}stagi dai si_{ΛΛ}scad_Λ mait_Λgia _{Λgai} siaacoga pov_Λ _{ΛΛ}lidiña: “_Λpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaad_{ΛRΛ} vuusai”, as_{ΛΛ}lidiña. ²⁵ Dai si_{ΛΛ}scad_Λ _{Λpamu} ami diviagi _{Λgai} dai t_{ΛT}Λgaiña _{ΛCΛΛ}li _{Λpan} duucai _{Λmo} quii _{CΛΛ}ga voisiquicami dai _{CΛΛ}ga bai duñisicami. ²⁶ Dai amaasi _{Λgai} aim_Λrai dai vuaapai _{ΛΛPΛ} cuvaracami Diaavora t_{ΛT}Λaañicarud_Λ. Dai _{Λgai} _{ΛΛ}madu v_{ΛΛ}si _{Λgaa} vapac_{Λi}ña ami _{CΛΛ}li_{ΛRΛ} dai ami oidacana dai poduucai _{ΛCΛΛ}li vaamioma soi g_{ΛV}uaadana isvaas_Λquioma —ascaiti _ΛSuusi.

²⁷ Aid_Λsid_Λ _ΛSuusi aagaitadai imaasi, tai _{Λmo} ooqui oodami saagida iñña dai pocaiti:

—Si_Λ _{CΛΛ}gac_{ΛRΛ} n_Λidi Diuusi _{Λgai} ismaac_{ΛDΛ} g_Λmarai dai g_Λsiitu —ast_{ΛT}Λdai _Λooqui _ΛSuusi.

²⁸ D_Λmos _ΛSuusi pot_{ΛT}Λdai:

—_Λcaasi _{CΛΛ}gac_{ΛRΛ} n_Λidi _{Λgai} _{ΛΛPΛ} v_{ΛΛ}si oodami ismaac_{ΛDΛ} ca_Λ Diuusi ñiooquid_Λ dai _{ΛΛ}gigitai ca_Λ —ast_{ΛT}Λdai _ΛSuusi.

²⁹ Daid_Λ _Λoodami apiagan_Λmpaidimi ami _ΛSuusi sicoli taid_Λ _ΛSuusi g_Λaaagacai mamaat_Λtuldimi Diuusi ñiooquid_Λ dai pot_{ΛT}Λdai:

—Oodami sivi oidacami ali_Λ maic_{ΛΛ}ga tuutuiga dai giñaaagidi ansaid_Λ iduuna _{Λmo} istumaasi g_Λducami _{Λgai} vuitapi, d_Λmos mait_{ΛΛ}gimu _{Λgai} _{Λmai} istumaasi g_Λducami mos_Λcaasi _Λistumaasi g_Λduc_{ΛDΛ} ismaac_{ΛDΛ} idui Diuusi ootosacai Joonasi Ñiñiviamu vai _{Λgai} aagidi _Λoidacami sai ugitia _{Λgai}

Agai ismai Δ ma duuca Δ i g Δ nt Δ t Δ g Δ ituagi dai camaiso Δ imaasi ivuaadagi. ³⁰ Poduuc Δ i Δ pp Δ gi Δ ñootoi Diuusi. Aan Δ Δ ragai ismaac Δ d Δ viaa Δ mo s Δ allicami dai aagidamu aan Δ sivi oidacami sai ugitia agai Δ pp Δ ismai Δ ma duuca Δ i g Δ nt Δ t Δ g Δ ituagi dai camaiso Δ imaasi ivuaadagi. ³¹ Si Δ ascad Δ caiyagi istuigaco Diuusi n Δ idagi oodami sividad Δ ismaac Δ d Δ Δ rc Δ aga ivuaadami dai ismaac Δ d Δ Δ rmaic Δ aga ivuaadami, daid Δ Δ ooqui ismaac Δ d Δ Δ rbait Δ c Δ aacamicatadai Siip Δ ra Δ divimu dai g Δ pi Δ ra Δ suuligamu Δ oodami sivi oidacami. Agai s Δ allic Δ d Δ m Δ ascad Δ ra Δ divia dai ca Δ ca agai istumaasi aagai Δ Salomo Δ ni. Agai Δ ra Δ mo t Δ aan Δ dami saitudugami dai tami daja aan Δ sivi dai vaamioma Δ rtaan Δ dami aan Δ siSalomo Δ ni mai aapim Δ maiti Δ ñ Δ g Δ iditai ca Δ . ³² Ismaac Δ d Δ Ñi Δ ñivi Δ ra Δ oidacatadai dadimu si Δ ascad Δ Diuusi n Δ ida agadagi sivi oidacami ismaac Δ d Δ Δ rc Δ aga ivuaadami dai ismaac Δ d Δ Δ rmaic Δ aga ivuaadami, daid Δ Δ Ñi Δ ñivi Δ ra Δ oidacami g Δ pi Δ ra Δ suuligamu Δ oodami sivi oidacami Δ pp Δ mai aapim Δ maiti Δ ñ Δ g Δ iditai ca Δ agai gia ca Δ ma duuca Δ i g Δ nt Δ t Δ g Δ ito dai camaiso Δ imaasi ivuaada agai aidasi Δ Joonasicaru aagidi Diuusi ñi Δ ooquid Δ , dai tami daja aan Δ dai vaamioma Δ rtaan Δ dami aan Δ siJoonasi.

³³ Tomali Δ maadutai cucuudagai Δ mo cuudacarui dai gooqui Δ ra Δ Δ stoquic Δ ra Δ dadasai tomali Δ mo cajoo Δ ni uta baiyoma t Δ cavacami Δ ra Δ g Δ dadasai vai siora Δ vapac Δ dagi istutiadagi isnaadagi. ³⁴ Gavuu Δ puji Δ ra Δ pan ducami Δ mo cuudacarui gatuucuga v Δ at Δ ra Δ isg Δ vuupuji c Δ c Δ agaducagi v Δ asi gatuucuga Δ pp Δ viaa cuudagi, dai isg Δ vuupuji maic Δ c Δ agaducagi gatuucuga Δ pp Δ ducami istucagamucagi. ³⁵ Goovai ismaac Δ d Δ maat Δ aapim Δ Diuusi Δ d Δ Δ pan ducami Δ mo cuudagi g Δ nt Δ gitoidag Δ ra Δ g Δ nnuucadacavurai aapim Δ vai maituucuna dai poduuc Δ i tucapi viimu aapim Δ . ³⁶ Isc Δ aga cuudag Δ cagi v Δ asi g Δ nt Δ gitoidag Δ ra Δ dai maitiipucagi tomalaachi tucapi dai poduuc Δ i c Δ aga maat Δ ca Δ camu aapim Δ Δ pan duuca Δ i m Δ sduuca Δ i n Δ idi Δ mo tuucavi siaaco c Δ aga cuudag Δ cagi —ast Δ t Δ dai Δ Suusi Δ oodami.

³⁷ Dai aidasi cadagito ñi Δ oo Δ Suusi tai Δ mo fariseo vai sai quiidi Δ ra Δ gaugana. Taid Δ Δ Suusi ii dai meesa vuid Δ ra Δ daiva. ³⁸ Taid Δ Δ fariseo mait Δ ñ Δ istumaasi g Δ t Δ g Δ ituagi t Δ agacai si Δ Suusi maivacoi g Δ nnoonovi isducatai viituli Moseesacaru Δ judidíu. ³⁹ Tai amaasi Δ Suusi pot Δ t Δ dai:

—Aapim Δ fariseo vuaanai g Δ najaasocoli Δ ab Δ ad Δ ra Δ Δ amos aapim Δ tuculimadai g Δ n Δ ranaga muuquimudagaic Δ d Δ dai soimaascamic Δ d Δ . ⁴⁰ Vupuiiruga aapim Δ , ¿maitamas maat Δ t Δ t Δ g Δ itoi maitamas maat Δ sai siora Δ idui Δ ab Δ ad Δ ra Δ idui Δ pp Δ

araviadara? ⁴¹ Gaoidiadvurai oidicami baiganliaracada dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapima.

⁴² Sia soimaa taatamu aapima fariseo vasi istumaasi viaa aapima aa oidi oodami Diuusi aa duiñdada vatar, asta ivaagi masmaacada bala. Cagadu isoidiada aapima oodami Diuusi aa duiñdada vatar mastumaasi viaacagi damos alia soi duucai nidi aapima ganaadufi dai maioigadai Diuusi gomaasi gia maicagadu.

⁴³ Sia soimaa taatamu aapima fariseo. Ojoidi aapima iscagaducadioma daraicariada daaaradagi judidiu quiquiuupaigadara dai ojoidi aapima isvasi oodami siaa ganduutuadagi.

⁴⁴ Sia soimaa taatamu aapima fariseo dai aapima mamaatutlidiadami Diuusi samicamigada. Aagai aapima amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima arapan ducami siaaco gyaasapai coidada dai camaimaatagia maasi daamadara vaid aoodami daama dagavuscaina maimaatacatai sia sigalnaasi uta, pomaasi aapima araviadara ara —astadai Suusi.

⁴⁵ Tai amoco mamaatutlidiadami Diuusi samicamigada aa noragi dai potadai:

—Mamaatutlidiadami, aagaitai aapi imaasi asta aatama vasi garñioquidi —astadai agai Suusi.

⁴⁶ Damos Suusi potadai:

—Sia soimaa taatamu aapima mamaatutlidiadami Diuusi samicamigada ara. Aapima pocaiti sai gaagai siduñiagi mui naana maasi istumaasi maiaagai Moseesacaru. Ducami isvaamioma cucuspiada aapima asta siasi uucami maitistutidi aoodami dai aapima maicucuspai tomalaachi.

⁴⁷ Sia soimaa taatamu aapima. Aapima ivuididi baabaquida Diuusi ñioquituldiadamigada ismaacada coi ganalqui aduñicaru. ⁴⁸ Caga maata aapima vasi gomaasi dai soicada malididi aapima ganaaduñicaru. Agai coi Diuusi ñioquituldiadamigada mai aapima ivuididi baabaquida.

⁴⁹ Cascada Diuusi ismaacada maata vasiaacatai pocaiti: “Ganoosdamu aan giñioquituldiadamiga lamadu giñojootosa masiaapima coodamu amoco dai aa soimaa taatatuldamu”, ascaiti Diuusi. ⁵⁰ Diuusi soimaasi gantaatatulda agai aapima sivi oidicami vasicada ñioquituldiadamigada ismaacada gancooditu aidasi abiaadara caquiva gooidigi. ⁵¹ Aidasi abiaadara gamuaatu Aveelicaru asta aidasida gamuaatu Zacariiasicaru agai ismaacada gamuaatu gala quiupai abaana vai adara caca looroñi masiaaco mamaidiña vustaaqui isducatai gatajai Diuusi. Samicada anganaagidi sai Diuusi gapiara gansuuliga

agai aapima sivi oidicami ara.

⁵² Si_Λ soimaa taatamu aapim_Λ mamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ. Ducami iscuupaca aapim_Λ candaadoc_{ΛΔ} siaaco oidaga Diuusi mamaat_Λtuldaragad_Λ, dai aapim_Λ viaa yaavigad_Λ dai maivapac_Λi aapim_Λ dai tomali maidadagitoi aa isvaapaquiagi tomasi vaapaquia _Λlidi _Λgai —ast_ΛΛdai _ΛSuusi.

⁵³ Aidasi aagidi _ΛSuusi imaasi taid_Λ _Λmamaat_Λtuldiadami Diuusi s_{ΛΛ}licamigad_Λ _{ΛΛ}madu _Λfariseo ali_Λ baacoi _Λgai vui dai g_Λnaagacai t_Λcacaimi mui naana maasi, ⁵⁴ sabai aagana _Λgai _Λmo istumaasi vaavoidaragad_Λ vui vai poduucai g_Λpi_Λg_Λ vuaaja _Λgai.

12

¹ Tai amaasi mui miil oodami g_ΛΛmpagi s_{ΛΛ}lic_{ΛΔ}Λ muidu dai asta g_Λnc_Λc_Λisapai aipacoga. Taid_Λ _ΛSuusi g_Λaaagacai aagidi _{ΛΛ}p_Λga g_Λmamaat_Λrdamiga dai pot_ΛΛdai:

—C_{ΛΛ}gav_Λr g_Λnt_ΛΛgitoca aapim_Λ. Maitav_Λr _Λpan duucai ivuaada gofariseo. Goovai aagai _Λmo istumaasi dai _Λma maasi ivueeyi vai aa n_Λidiñ_Λ dai poduucai ivuaada _Λlidiñ_Λ _{ΛΛ}p_Λ d_Λmos aapim_Λ mait_Λag_Λi ispoduuc_Λi ivuaadagi.

² Maioidaga tomali _Λmo istumaasi _Λstoquicami tomasi duudusali g_Λaaagai v_{ΛΛ}sc_Λg_Λ v_{ΛΛ}si g_Λmamaat_Λi, dai maioidaga tomali _Λmo istumaasi _Λstoquicami ismait_Λmaasiuldagi.

³ V_{ΛΛ}si m_Λsmaac_{ΛΔ}Λ aagai aapim_Λ tucara v_{ΛΛ}si gomaasi g_Λca_Λcamu tas_Λr_Λ, dai m_Λsmaac_{ΛΔ}Λ duudusali aagai aapim_Λ cuupacatai quitaagiñ_Λ goovai v_{ΛΛ}si iñ_Λacaitai g_Λaaagadamu baabaqui daamad_Λr_Λ.

⁴ Aapim_Λ giñ_Λaduñi ang_Λnaagidi sai mait_Λag_Λi m_Λs_{ΛΛ}biadagi _Λgai ismaac_{ΛΔ}Λ mumueeyi gatuucuga, dai gooqui_Λr_Λ _Λgai camaitistutuidi isiduñiagi vaamioma.

⁵ D_Λmos g_Λnaagidamu aan_Λ sioor_Λ gia g_Λaaagai m_Λs_{ΛΛ}biadagi. _{ΛΛ}biadavurai _Λgai ismaac_{ΛΔ}Λ viaa guvucadagai isb_{ΛΛ}quiagi muuquiad_Λ ib_{ΛΔ}Λ Diaavor _{ΛΛ}madu. _Λj_Λ, _Λgai gia g_Λaaagai m_Λs_{ΛΛ}biadagi.

⁶⁻⁷ Diuusi vaamioma g_Λnoig_Λdai aapim_Λ si_Λ ujuurugi casc_{ΛΔ}Λ maitav_Λr duduaadicuda c_{ΛΛ} maat_Λ aapim_Λ isg_Λgaagarai taama ujuurugi gooca sintavuc_{ΛΔ}Λ vai Diuusi v_{ΛΛ}sc_Λg_Λ nuucadacana. Diuusi maat_Λ v_{ΛΛ}sia_Λcatai asta si_{ΛΛ}j_Λquidu _{ΛΛ}madutai cuupad_Λ.

⁸ G_Λnaagidiana sai v_{ΛΛ}scatai ismaac_{ΛΔ}Λ g_Λnmaasiuldi oodami vuitapi isgiñ_Λvaavoitudai aan_Λ _{ΛΛ}p_Λ ismaac_{ΛΔ}Λ viaa _Λmo s_{ΛΛ}licami mai_Λstocadamu Diuusi t_ΛΛaañicarud_Λ vuitapi mosaagamu aan_Λ is_Λgai _Λrgiñ_Λmaamara. ⁹ Dai ismaac_{ΛΔ}Λ

giñastocadagi oodami vuitapi aanΛ ΛapΛ astocadamu agai Diuusi tΛtΛaañicarudΛ vuitapi.

10 Dai tomasioora ismaacada giñvui ñiioocadagi aanΛ ismaacada viaa Λmo sΛΛlicami istutuidi isoigaldagi. Damos sioora soimaasi ñiiooqui aagadagi Diuusi Ibada vui agai gia maiviaa gΛoigaldaraga.

11 Masiascada vaama gantuutusa agadagi Λmo quiuupaigadara judidiu siappa baitaguucacami dai aa sΛΛlicami viaacami vuidara, maitavar vuama analiada Diuusi Ibada gansoiñamu. 12 Masiuu duucu caviaacagi isñiiooquiagi masducatai gaa noragidagi dai mastaiyagi —astadai ΛSuusi gamamaatardamiga.

13 Tai maadutai oodami saagidaiñara potadai ΛSuusi:

—Mamaatatuldiadami, aagidañi giñsiisi taitada artaacoida aatama garvustuidaga —astadai.

14 Damos ΛSuusi potadai:

—Giñaduñi, ztoora giñdaí aanΛ dunucami duucaí siappa taacogiadami aapima ganvatar? —astadai.

15 Dai potadai appa:

—Dañi gannuucadacavurai dai maicoimudada tuutiaca tomasi naana maasi viaa Λmo oodami mimosaca agaicada duaaca —astadai ΛSuusi.

16 Dai amaasi agidi ΛSuusi Λmo ñiiooqui oodami cuentocada dai potadai:

—Oidacatai Λmo cΛΛli riicucacami, daida ΛsidΛ sΛΛlicada cΛΛga gduitadai. 17 Vaida rriicu gatagitoi dai povallidi: “Istumaa duuñimu aanΛ maiviaa aanΛ siaaco baituagi giñyoova”.

18 Daida povalli: “Casian maata istumaa duñiagi. Suligamu aanΛ gotroojo daida iduuñimu aa ggarducamioma dai ami baituamu aanΛ vΛasi giñyoova dai vΛasi iñstumaa viaa. 19 Dai amaasi povaiñadamu aanΛ”, ascaiti rriicu.

“Mui naana maasi apaviaa baidarajami mui uumigi vatar sivi gia glibastañi gacuaadañi dai baigaliada”, ascaiti rriicu.

20 Damos Diuusi potadai: “Vuiirugami aapi idi vaa tucara pamuquia agai dai vΛasi istumaasi viaa aapi, zsiora vatar viimu goovai?” astadai Diuusi. 21 Agi poducaí apavueeyi oodamicada ismpaidiadagi mui naana maasi agi ganvatar agai mossoitigamiara vipiayi Diuusi vuitapi —astadai ΛSuusi.

22 Dai gooquilara potadai ΛSuusi gamamaatardamiga:

—Ganaagidiana maitavar vuama analiada cuaadagaicada masmaacada ugia agai dai oidaca agai, tomali yuucusicada masmaacada ganaada agai. 23 Gaibadaga vaamioma gaagagai

sicuaadagai, dai gatuucuga vaamioma gaaagai siyuucusi. ²⁴ Gantagitovar naida coocoñiara, agai maitaasai tomali maitayoovai tomali maiviaa gantroojoga, damos Diuusi agai dai maacai cuaadagai. Sallicaða vaamioma namalaga aapima siujuurugi. ²⁵ ¿Dai voora aapima tomasiñasi naana maasi gantatagitoi istutuidimasi istaajucami metro vaamioma gantacavaldagi? ²⁶ Mas maitistutuidi isiduñiagi istumaasi maisijaiga maitavar vuama anliada ama maasicada.

²⁷ Gantagitovar naida yoosigara ducatai galarai maitaata vaaadantai tomali maitailutaitai, dai vaascara ganaagidi aanai sai tomali arai Salomoni ismaacada viaacatadai yuucusi cacalagaducami vaascara maipa maasi gai goyoosigai. ²⁸ Gantagitovar naida yoosigara amo imidagai oidigana gucacana dai siaadiqui maicana, vai vaascara Diuusi sigia maasi yuucustudai, vasi vaamioma ganyuucustudana agai aapima tomasi maicalaga vaavoitudai aapima. ²⁹ Cascada avar maivuaama anliada gaagaitai istumaasi ugiagi dai istumaasi iiyagi. ³⁰ Vasi aoodami oidigi daama oidacami mosaca gomaasiara gantatagitoiña, damos aapima viaa amoco ganooaga ismaacada camaata istagito aapima vasi gomaasi. ³¹ Baiyomavar ipliada aapima sai Diuusi gansoicaiña vai calgacara oidaca aapima siDiuusi gansoicadamu siviaacamu aapima istumaasi tagitocagi.

³² Maitavar duduaadicuda aapima arapan ducami giñsosoiga cañiiru dai chiallquidu aapima. Dai alia baigallidi Diuusi ganmaacacai oigaragai isgataanada aapima siaaco taanai agai. ³³ Gaagardavurai aapima mastumaa viaa dai oidiada soituutuigami poduucai ivuaadamu aapima Diuusi aa duiñada vai gantumiñsiga maisiaa gvueeyi dai poduucai ara bai darasaidamu aapima gnvustuidaga tvaagiarai siaaco maiuugiatai dai siaaco maivapacai asivogami tomali vatopadagai isugiugagi. ³⁴ Ami siaaco ampaidiada aapima gnvustuidaga mosami gantagitocana.

³⁵ Aana imia iñagai tvaagiamu amo imidagai dai apamu divimu aana. Baigavar anduuca dai giñnanaraca. ³⁶ Apan duucai apipioñi nanaracana ganaamu isdiviagi amo cunataragiaiñdara vai cupioquidagi agai quitaagiña mosacai agai dai quitaagiña ñiooquiagi. ³⁷ Sial baiganliadamu apipioñi ismaacada maicoocosacagi aacai aamuda. Sallicaða anganaagidi sai lagi gaaamu bai gaduñimu dai meesa vuidara daraasamu gapiioñiga dai bibidamu. ³⁸ Tomasi aran tucara divia agai siara sialimada, sial baiganliadamu apipioñi ismaacada naaadagi vai diviagi aamuda. ³⁹ Dai

maatΛcavurai aapimΛ idi ΛΛpΛ —ascaiti ΛSuusi—. Ducami isΛmo oidacami Λmo quiiyΛrΛ ismaatΛcagi isiuu duucu ami quidiΛrΛ divia agadagi Λmo ΛΛsivogami maicosian tada Λgai nuucadacatai sai maivaacΛna quidiΛrΛ dai ΛΛsidana. 40 Poduucai ΛΛpΛ aapimΛ glaagai mΛsbai gΛnducagi siuu duucu aapimΛ siooma maitΛgitocagi divimu aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami —astΛΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

41 Tai amaasi ΛPiiduru tΛcacai dai potΛΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, ζVOOΓΛ VΛΛtarΛ aagai aapi idi cuento mosΛca aatΛmΛ vΛΛscatai sio? —astΛΛdai.

42 TaidΛ ΛSuusi itai:

—Λmoco gaaamu vΛΛscarΛ gaagaiña Λmoco ΛΛgidaracami dai saituduacami saidΛ artΛaanΛdamigadΛcana pipiooñigada dai bibidiña siuu duucu glaagadagi. 43 BaigΛΛliadamu ΛΛaanΛdami ismaacΛdΛ ivueeyi vΛΛsi cΛΛga siuu duucu diviagi ΛaamudΛ. 44 SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi saidΛ ΛaamudΛ tΛaanΛdami duucai vituldamu vΛΛsi istumaasi viaaca Λgai. 45 DΛmos siΛpiooñi ismaacΛdΛ tΛaanΛdami duucai viaagi ΛaamudΛ povΛΛldagi siΛaamudΛ maiotoma divia agai, dai glaagacai soi vuaadagi Λгаа pipiooñi ΛΛmadu Λcusñiñiru dai Λgai gacuaadagi dai gayΛΛdagi dai navamuagi. 46 Dai poduucai ΛaamudΛ divimu siuu ducuu Λpiooñigada siooma mainΛnaracagi, dai siuu duucu Λgai maimaatΛcagi dai sΛΛlicΛdΛ soimaa taatatuldamu Λgai daidΛ iduunimu ΛgaicΛdΛ isducatai ΛpΛvueeyi ΛmaiΛΛgidaracΛdΛ ΛΛmadu.

47 DaidΛ Λpiooñi ismaacΛdΛ maata istumaasi ΛaamudΛ ipΛlidi isiduñiagi dai maibai gΛducagi dai maiΛΛgidagi vΛΛsi ismaacΛdΛ tΛjai ΛaamudΛ, Λgai soimaa taatamu gΛgΛΛgtudacai. 48 DΛmos Λpiooñi ismaacΛdΛ maimaatΛcagi daidΛ iduñiagi istumaasi soimaascami Λgai vΛΛscarΛ maisi soimaa taatamu. Dai Λgai ismaacΛdΛ vaamioma maata Diuusi ñiooquidΛ dai maiΛΛgidi Λgai vaamioma soimaasi taatatuldamu Diuusi.

49 Divia aanΛ dai cΛΛgacarΛ vuvaida iñagai vΛΛsi oidi daama oidacami vΛΛscatai ismaacΛdΛ giñvaavoitudagi oigΛldamu aanΛ vΛΛsi soimaascamigada dai Λgai ismaacΛdΛ maitiñvaavoitudagi ugitimu. SΛΛlicΛdΛ canΛijada iñΛlidi aanΛ idi cΛΛgacarΛ vuvaidaragai iscaaipaco imΛdagi Λpan duucai tai. 50 AliΛ soimaa taatamu aanΛ chiΛΛqui tasai, dai soigiñΛliadamu asta siΛΛscadΛ ajiagi istuigaco soimaa taata iñagai aanΛ. 51 AapimΛ povΛΛlidi ansai aanΛ divia sai siooma oidacana vΛΛsi oodami, maitavar vaavoi baiyoma divia aanΛ vai oidacana cocodi aanΛcΛdΛ. 52 Dai sivi baitΛacoga oidacamu taama Λmo quiiyΛrΛ oidacami dai vaica vuidarΛ vΛΛtacamu gooca.

⁵³ AooɣadΛ vuidΛrΛ caatΛcamu ɣΛmara cΛΛli daidΛ ΛmaradΛ ɣΛooɣa, daidΛ ΛdΛΛdΛ vuidΛrΛ caatΛcamu ɣΛmara ooqui daidΛ maradΛ ɣdΛΛ, daidΛ tuumudΛ vuidΛrΛ caatΛcamu ɣΛcaa dΛΛ daidΛ Λcaa dΛΛdΛ ɣΛtuumu —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁵⁴ DaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai ΛpΛ Λoodami:

—Siuu duucu nΛijada aapimΛ iicomai isuruñi amadΛrΛ vuvacΛi otoma pocaitiña aapimΛ sai duuduquia agai, vai povΛ vuaadana. ⁵⁵ Dai siΛΛscadΛ dΛvΛΛrai toñiamadΛrΛ ΛvΛrdagi pocaitiña aapimΛ sai toñica agai, vai povΛ vuaadana. ⁵⁶ AapimΛ ismaacΛdΛ aagaiña Λmo istumaasi dai Λma maasi ivuaadana. ¿Ducatai maata aapimΛ ismaasca agai oidigi mosnΛiditai mastumaa nΛidi? Dai vΛΛscΛrΛ maimaata nΛidi tomali maimaata caΛ istumaasi ΛpΛvueeyi sivi aapimΛ ɣΛnsaagida.

⁵⁷ ¿Tuimasi maitΛntΛgitoi aapimΛ istumaasi ΛrcΛΛgaducami? ⁵⁸ IsΛmaadutai ɣΛpiΛrΛ ɣΛvuupadagi dai ɣΛvaidaquiagi dunucamiΛrΛ baigi duuñi ñiooqui Λgai ΛΛmadu voyiamu vai Λgai maitΛvaidaquiagi dunucamiΛrΛ vaidΛ Λdunucami ɣΛtΛΛgidagi Λsandaaru vaidΛ Λsandaaru ɣΛmaisagi. ⁵⁹ Dai abiaadΛrΛ ɣia siaadΛrΛ vuusaiña aapi asta pΛsiΛΛscadΛ gaa namΛqui vΛΛsi mΛsiΛΛsi ɣΛtΛñiagi —astΛtΛdai ΛSuusi Λoodami.

13

¹ Amaasi tuigaco ami dada chiΛΛqui cΛcΛΛli siaaco daacatadai ΛSuusi dai aagidi isducatai ΛPilaato coi chiΛΛqui cΛcΛΛli Galileeana oidacami dai bΛi ΛΛradΛ dai saagida vΛΛnagi vustaaqui ΛΛradΛ ismaacΛdΛ coitadai ΛcΛcΛΛli Galileeana oidacΛdΛ maiquiaa ɣΛncooditudacai ismaacΛdΛ daasda agaitadai Λgai Diuusi. ² DΛmos ΛSuusi potΛtΛdai:

—¿Povai mΛsiΛnΛlidi aapimΛ ispomaasi ΛpΛdui ΛcΛcΛΛlicΛdΛ GalileeΛrΛ oidacami vaamioma soimaasi ivuaadamicatai Λgai siΛɣaa anaasi oidacami? ³ AanΛ angΛnaagidi sai cho, dai mΛsaapimΛ maiΛma duuca ɣΛntΛtΛgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vΛΛscatai ugitimu aapimΛ ΛpΛ. ⁴ ¿Povai mΛsiΛnΛlidi aapimΛ siΛbaivustaama dan mamacova ismaacΛdΛ coi daama ɣΛΛsΛcai ΛɣΛΛ vaaqui tΛcavacΛdΛ SiloeΛrΛ siΛgai vaamioma arduñidΛcatadai isΛɣaa JerusaleenΛrΛ oidacΛdΛ? ⁵ AanΛ angΛnaagidi sai cho dai mΛsaapimΛ maiΛma duuca ɣΛntΛtΛgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vΛΛscatai ugitimu aapimΛ ΛpΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁶ DaidΛ ΛSuusi aagidi Λmo ñiooqui cuentocΛdΛ dai potΛtΛdai:

—Amo cAali AAsAcata dai amo iigosi gADAVAAragana, dai amo imidagai mAa nAidamu sabai iibaidaga, dAmos maitAA tomali amo iibiada. ⁷ Dai amaasi potAtAdai Agai ACALI ismaacAdA nuucatuldacatada Agai gADAVAAraga: “Dañi cavaica uumigi miaad oidacai didivai aanA dai gaagaiña goiigosi iibiada dai maitAtAgai mosAAgi cAAca goovai maiiibiataliacatai”, astAtAdai AAsAcami gApiooñiga. “Daitudañi”, astAtAdai. ⁸ DAmos Anuucadacami aa noragi dai potAtAdai: “Dagitoñi quiaa tomasi mosAcA idi uumigi, moicadagena godAVAAragada dai daasdagi Apua dAVAArai duaadidicami. ⁹ Sabai poduucai iibatana, dai ismaiibiatagi aidA gia daitudagi”, astAtAdai Anuucadacami.

¹⁰ Dai amo ibAstaragai tAsAra ASuusi gamamaatAtulditada Diuusi ñiooquidA amo judidú quiuupaigadAra. ¹¹ Vai ami daacatada amo ooqui ismaacAdA cabaivustaama dan mamacova uumigi coococatada. Amo Diaavora tAAñicarudA topostudacatada vai Agai maitistutuiditada isgASALLiñagi tomali palApi. ¹² Dai aidAsi tAA ASuusi Aooqui vai dai potAtAdai:

—Giñaduñi casiapAt duaadicami vii —astAtAdai.

¹³ Mosdaama darai Agai gAnoonovi taidA Aooqui gASALI, dai gAAagacai cAAga ñioo Diuusi vui. ¹⁴ DAmos AtAAaanAdami judidú quiuupaigadAra sAAlicAdA baamu duaaidacai ASuusi Aooqui ibAstaragai tAsAra, dai potAtAdai Agai Aoodami:

—Oidagava naadami tasai aa duiñdagai vAAtarA dai istutuidi aapimA isdadacai ganduduaaidagi, dai maisiu ibAstaragai tAsAra —astAtAdai AtAAaanAdami Aoodami.

¹⁵ Tai amaasi ASuusi aa noragi dai potAtAdai:

—AapimA ismaacAdA aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. ¿Istutuidimasi aapimA ismaiupanagi gansoiga vooyisi siAra gansoiga asñiitu ibAstaragai tAsAra dai iitudagi suudagi? ¹⁶ Dai idi ooqui ismaacAdA ArcajiudadA Avraañicaru vaidA ADiaavora vuracatada idi coocodagaicAdA cabaivustaama dan mamacova uumigi. ¿Dai maitisbaiga tomali isduaidagi coocodada ibAstaragai tAsAra? —astAtAdai ASuusi.

¹⁷ Dai aidAsi capotAI ASuusi, vAAscatai ismaacAdA vuidAra vAAAcatada siaa AArAn tadata dAmos vAAsi Aoodami baigAnAliditada nAiditai istumaasi gAgarducami ismaacAdA ivuaadatada ASuusi.

¹⁸ Amaasi potAI ASuusi:

—Siuu duucu Diuusi soicAI oodami sai cAAgacAra oida-cana ¹⁹ gomaasi ArApan ducami istumaasi ApAVueeyi AcaidA amo uusi ismaacAdA coravi tAAgidu ismaacAdA amo cAali gADAJoogana AI. TaidA Aali caida gAA dai gAA uusi gANAato.

Vaid_Δ _Λjuurugi maamarad_{ΔΓΛ} dadar_{Λiñ}a dai ami gacoocosa-tai. Poduucai si_Δ otoma g_{ΔΔ} _Δali caid_Δ poduucai otoma g_Δmaat_Δmu aipacoga isducatai soic_{Δi} Diuusi oodami sai c_{ΔΔ}gac_{ΔΓΛ} oidacana —ast_ΔΔ_Δdai _ΔSuusi.

²⁰ Dai pot_{Δi} _ΔSuusi _{ΔΔ}Δ:

—Siuu duucu Diuusi soic_{Δi} oodami sai c_{ΔΔ}gac_{ΔΓΛ} oidacana ²¹gomaasi _{ΔΓΛ}pan ducami istumaasic_{ΔΔ} _Δooqui avocamadai t_Δligi tuicami dai gooqui_{ΔΓΛ} ivueeyi paana. _Δmo ooqui v_{ΔΔ}naidi gocopodacarui vaica muuli t_Δligi tuicami vai copo-dar_{Δi}. V_{ΔΔ}si tui saagida aim_{ΔΓΛi} gocopodacarui dai poduucai v_{ΔΔ}si oidigi daama im_{Δi} Diuusi ñiooquid_Δ —ast_ΔΔ_Δdai _ΔSuusi _Δoodami.

²² Vaid_Δ _ΔSuusi apiaim_Δitadai Jerusaleenamu dai aijimi quiiqui_{ΔΓΛ} dai gamamaat_Δtuldimi Diuusi ñiooquid_Δ. ²³ Tai _Δmaadutai t_Δcacai dai pot_ΔΔ_Δdai:

—Mamaat_Δtuldiadami, ¿maitasmuidu ismaac_{ΔΔ} c_{ΔΔ}gac_{ΔΓΛ} vuvac_{Δi}? —ast_ΔΔ_Δdai.

Taid_Δ _ΔSuusi aa noragi daid_Δ it_ΔΔ_Δdai:

²⁴ —G_Δnaagavurai dai vaapaqui goquitaagiña ismaac_{ΔΔ} alidu gajiaacoga. Aan_Δ ang_Δnaagidi sai muidutai vaapaquia _Δliadamu dai maitistuidimu ali_Δ sijaiga isvaapaquiagi siaaco t_Δaan_{Δi} Diuusi casc_{ΔΔ}Δ. ²⁵ Dai siuu duucu _Δqui_{ΔΔ}cami cacuupagi g_Δquii, dai aapim_Δ m_Δsmaac_{ΔΔ}Δ quiidigana guuca ñiooquiadamu aapim_Δ dai pot_ΔΔ_Δadamu: “C_Δliodami g_Δrcupioquidañi”. D_Δmos _Δgai g_Δnaa noragidamu dai pov_Δnt_{ΔΔ}damu: “Maitanmaata aan_Δ m_Δsiaad_{ΔΓΛ} aapim_Δ”.

²⁶ M_Δsi aapim_Δ pot_{ΔΔ}damu: “G_{ΔΔΔ}madu gacuaadana aat_Δm_Δ dai gay_{ΔΔ}dana dai aapi gamamaat_Δtuldiña t_Δsiaaco oidaga aat_Δm_Δ”.

²⁷ D_Δmos _Δgai g_Δnaa noragidamu dai pov_Δnt_{ΔΔ}damu: “Casian g_Δnaagidi ansai maimaata m_Δsiaad_{ΔΓΛ} aapim_Δ. _Δcovai av_{ΔΓ} iimi giñabaiñd_{ΔΓΛ}, v_{ΔΔ}scatai aapim_Δ m_Δsmaac_{ΔΔ}Δ soimaasi ivueeyi”, ast_{ΔΔ}adamu _Δgai.

²⁸ Dai ami suan_Δdamu aapim_Δ dai ali_Δ soimaa taata _Δgai, n_Δiditai _ΔAvraañi _{ΔΔ}madu Isaa, dai Jaco dai v_{ΔΔ}si Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Δ _{ΔΔ}madu daraaja Diuusi siaaco gata_Δaan_{Δi} _Δgai, mai aapim_Δ quiidigamu g_Δnvuvaidagi.

²⁹ Aipad_{ΔΓΛ} dadimu oodami dai daraivacai gaugimu ami siaaco gata_Δaan_{Δi} Diuusi. ³⁰ Amaasi _{ΔΔ}madutai ismaac_{ΔΔ}Δ vaamioma nam_Δga tami oidigi daama m_{ΔΔ}ca siooma maiñ_Δm_Δacamu dai _{ΔΔ}madutai ismaac_{ΔΔ}Δ maiñ_Δm_Δga tami oidigi daama m_{ΔΔ}ca siooma nam_Δacamu —ast_ΔΔ_Δdai _ΔSuusi.

8 —Si^Λscad^Λ ^Λmaadutai g^Λnvaidagi ^Λmo cunataragi^ΛΛ^Λ maitav^ΛΛ^Λ c^Λc^ΛΛgaduc^Λdioma daraicari^ΛΛ^Λ daraiva. Divian tada ^Λmai vaidarsicami ismaac^ΛΔ^Λ vaamioma nam^Λga isaapim^Λ. 9 Vai ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ g^Λnvpapai divian tada dai pov^Λnt^ΛΛ^Λdagi ^Λmaadutai aapim^Λ: “Maacañi godaicarui idi g^Λmai”. Amaasi ^Λgai siaa ^Λratugaitai c^Λquivan tada dai cugat^ΛΛ^Λ daicari^ΛΛ^Λ daivagi. 10 Baiyoma m^Λs^Λi^ΛΛscad^Λ g^Λnvaidagi v^Λrai soimaasc^Λdioma daraicari^ΛΛ^Λ daraiva, dai poduucai divimu ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ g^Λnvpapai dai pov^Λnt^ΛΛ^Λdamu: “Giñaaduñi vaamioma c^Λc^ΛΛgaduc^Λdioma daraicari^ΛΛ^Λ av^Λrdaraiva”. Dai poduucai vaamioma g^Λduc^ΛΔ^Λ g^Λaldamu ^Λgai vuitapi ismaac^ΛΔ^Λ ^ΛΛ^Λmadu daraajagi meesa vuid^ΛΛ^Λ. 11 ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ sioma g^Λduc^ΛΔ^Λ g^Λliadagi ^Λgai sioma mait^Λrg^Λduc^ΛΔ^Λcamicamu dai ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ sioma maig^Λduc^ΛΔ^Λ g^Λliadagi ^Λgai sioma ^Λrg^Λduc^ΛΔ^Λcamicamu —ast^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi ^Λoodami.

12 Daid^Λ ^ΛSuusi pot^ΛΔ^Λdai ^ΛΛ^ΛΛ^Λ ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ vai:

—P^Λs^Λi^ΛΛscad^Λ gabibida ^Λliada maitivapiada g^Λaaaduñi tomali g^Λsiisi^Λgi tomali g^Λsusuuculi, tomali g^Λaaaduñi riricu ^Λgai ^ΛΛ^ΛΛ^Λ g^Λvaidan tada dai poduucai viaacamu aapi g^Λaa noragidaraga. 13 Baiyoma p^Λs^Λi^ΛΛscad^Λ gabibida ^Λliada pai vapaida soituutuigami ismaac^ΛΔ^Λ maiviaa istumaasi, dai ismaac^ΛΔ^Λ maitistutuidi isgaaata vuaadagi, dai ismaac^ΛΔ^Λ maitistutuidi isajioopadagi, dai ismaac^ΛΔ^Λ maiñ^ΛΛ^Λeeyi. 14 Dai baig^Λliadamu aapi maitistutuiditai ^Λgai isg^Λaa noragidagi. Viaacamu aapi g^Λaa noragidaraga si^ΛΛscad^Λ duduaacagi coidad^Λ saagidaiñ^Λd^ΛΛ^Λ ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ ^ΛΛ^Λgidi Diusi —ast^ΛΔ^Λdai ^ΛSuusi.

15 Dai ca^Λcai imaasi ^Λmaadutai ismaac^ΛΔ^Λ meesa vuid^ΛΛ^Λ daacatadai pot^ΛΔ^Λdai ^Λgai ^ΛSuusi:

—Baig^Λliadamu ^Λgai ismaac^ΛΔ^Λ gacuaadagi m^ΛΛca siaaco gata^Λaan^Λ Diusi —ast^ΛΔ^Λdai.

16 Taid^Λ ^ΛSuusi pot^ΛΔ^Λdai:

—^Λmo c^ΛΛ^Λli idui g^Λpi cuaadagai, dai ootoi sior^Λ vapaidagi mui oodami. 17 Dai aid^Λsi caayi siuu duucu g^Λugia ^Λgai, taid^Λ ^Λc^ΛΛ^Λli ootoi ^Λmoco g^Λpiooñiga sai pot^ΛΔ^Λdana ^Λvapaidarsic^ΛΔ^Λ sai cadadana sai cabaig^Λduu v^ΛΛsia^Λcatai. 18 D^Λmos v^ΛΛsi ^Λvapaidarsic^ΛΔ^Λ maiiimia ^Λlidi casc^ΛΔ^Λ pot^ΛΔ^Λdai sai oig^Λldana. ^ΛΛ^Λrgadad^Λ pot^ΛΔ^Λdai: “Utudama sav^ΛΛli aan^Λ ^Λmo d^Λv^ΛΛ^Λrai dai viaa ism^ΛΛ n^Λidagi aagidañi vaid^Λ giñoig^Λldana sivi^ΛΛ^Λ”, ast^ΛΔ^Λdai. 19 Taid^Λ ^Λg^Λmai pot^ΛΔ^Λdai: “Sav^ΛΛli aan^Λ taama vuupulicami vopooyisi dai viaa aan^Λ is^Λn^Λidagi sabai c^Λc^ΛΛgad^Λu aagidañi vaid^Λ giñoig^Λldana”, ast^ΛΔ^Λdai. 20 Tai ^Λmai pot^ΛΔ^Λdai: “Utudama

antooñgai dai cascada maitistutuidi isimiagi”, astadai.
 21 Dai aidasida apioñi apamu quiyara divia dai aagidi
 vasi imaasi gaamu tai agai samicada baamu dai potadai
 gapioñiga: “Imiñi otoma cacayamu dai plaasamu dai
 baigovai vuaapa vasi asoituuuigami ismaacada maiviipia
 istumaasi dai agai ismaacada maitistutuidi isgaaata
 vuaadagi dai agai ismaacada maitistutuidi isajioopadagi
 dai ismaacada maiñaneeyi”, astadai laamuda gapioñiga.
 22 Tai bo laacada potadai apioñigada: “Casiant idui
 pasducatai giñaagidi, vai quiaa oidaga siaacoga aa vatar”,
 astadai apioñigada. 23 Tai amaasi laamuda potadai
 gapioñiga: “Imiñi apamu voyamu dai djiamu dai goguama
 vapaida aa vai vaapacana, vai poduucai suudana giñquii.
 24 Ganaagidiana sai tomali amaadutai ismaacada vapai
 aana apaga maiugimu giñcuaadagaiga”, astadai laamuda
 gapioñiga —astadai Suusi oodami.

25 Mui oodami oidatucuitadai Suusi, dai agai aa nanaava
 dai potadai:

26 —Isamaadutai giñoidatucuda liada dai vaamioma
 oigadagi gaoga dai gada, dai gaoniga, dai gamaamara,
 dai gasusuuculi, dai gasiisiagi, dai asta agi gibadaga
 isana, agai maitistutuidi isargiñmamaatardamicagi.
 27 Dai siora maibaiga ducagi issoimaa taatagi dai asta
 muquiagi curuusiaba giñvaavoitudaitai maitistutuidi
 isargiñmamaatardamicagi. 28 Isamaadutai aapima iduñia
 liada amo quii siaadara maiñitudana aapima apaga sasi
 gaagai masabai aitudadan tada caasi. 29 Ama duucai
 isdarasa aapima ooodagada dai maiviaacagi istuucada
 naatuagi dai vascatai siora najadagi anparunadamu
 30 dai pocaitadamu: “Gocali mosgaaga gaquii dai maitistui
 isnaatuagi”, caitiadan tada oodami. 31 Siapa amo raí
 cocoda agadagi amai raí siaadara maiñitudana agai
 apaga sabai istuidiadan tada iscocodagi baivustaama
 miil sandarucada vui agamai ismaacada viaa amo coobai
 miil. 32 Dai ismaitistuidiadan tadaca agai ootosan tada agai
 ojotosicami sascada quiaa macasara imadagi agamai,
 sai baiduuna ñiooqui. 33 Poduucai apa siora maidagituagi
 vasi istumaasi viaa maitistutuidi isargiñmamaatardamicagi
 —astadai Suusi.

34 Daidai itadai apa:

—Gomaa onai alia vañiga damos iscamaiyoovica agai,
 ¿ducatai yoovituna agai apamu? 35 Camaicagaducamu agai

duaaidaragai dAVAArai VAAtarA mosA daituda Agai. AapimA maSmaacADA taTAcidaga caAcavurai —astAtAdai ASuusi.

15

1 VAAscatai Atumiñsi vuudami AMmadu Agai ismaacADA maivaavoitudai vaavoidaragadA Afariseo miaadAra guuquiva siaaco daacatadai ASuusi dai caAcA agai istumaasi aagaitadai Agai, 2 vai cascADA Afariseo AMmadu AmamaatAtuldiadami Diuusi sAAlicamigadA ñiooquidi Agai ASuusi dai pocaiti:

—Idi cAAli miaadAgidi soimaasi ivuaadami dai AMmadu gacueeyi —ascaiti.

3 TaidA ASuusi aagidi AMmo ñiooqui cuentocADA dai potAtAdai:

4 —VoorA aapimA isviaacagi AMmo sientocañiru vai sibA imiagi Amoco siaadAra maianaasi viaana aapimA Agaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna ASibA imiaadA asta siuu duucu tAA.

5 Dai tAAgacai baiyagi dai baigAAliatugaitai mootiagi dai bAAquiagi. 6 Dai aAcAI gAquiyaAra Ampaidagi gAAaduñi dai potAADagi: “BaigAVar Analiada giñAMmadu casiantAA giñsoiga ismaacADA sibA iitadai”. 7 AanA angAnaagidi sai poduucAI AAPA vaamioma oidaga baiAliaragai mAA tAVAagiAra AMmo soimaasi ivuaadamicADA ismaacADA ama duucAI gAtAgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi isbai maaco coobai dan baivustaama dan tustaamacADA ismaacADA maitArsoimaasi ivuaadami dai maitAAagai isama duucAI gAntAtAgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi —astAtAdai ASuusi.

8 DaidA ASuusi itAtAdai AAPA:

—SiAPa AMmo ooqui viaacagi Agai ali baivustaama piisu dai sibA vuaajagi Amoco siaadAra maicuudana Agai AMmo cuudagi dai voisicana dai cAAga gAtaatacai gaagana asta siuu duucu tAA. 9 Dai tAAgacAI Ampaidagi gAAaduñi dai potAADagi: “GiñAMmadu AVar baigAnAliada casiantAA Atumiñsi ismaacADA sibA vuaatadai aanA”. 10 AanA angAnaagidi sai poduucAI AAPA aliA baigAnAlidiña Diuusi taTAAañicarudA AMmo soimaasi ivuaadamicADA siAAscadA ama duucAI gAtAgituagi Agai dai camaisoimaasi ivuaadagi —astAtAdai ASuusi.

11 DaidA ASuusi potAtAdai AAPA:

—AMmo cAAli maamaracatadai gooca cAcAAli, 12 taidA AgooquiArdada potAtAdai gAooGa: “GiñooCa giñmaacañi gAVustuidaga siAAsi giñajaga”, astAtAdai. TaidA AooGadA maa gAVustuidaga siAAsi aAcatadai. 13 Tai bo chiAAqui tasaicADA AmaradA gooquiArdada Ampagi VAAsi gAVustuidaga

dai daivunu ii mΛΛcasi Δmai dΔVΛΛRIRΛ, dai ami VΛΛsi soimaasiΔRΛ siaa doodai gΔVustuidaga. ¹⁴ DΔmos aidΔsi cavΛΛsi siaa doodai Δgai tai divia gΔΔ biuugigai ami dΔVΛΛRIRΛ, vai Δgai bibiuugΔi. ¹⁵ Dai amaasi gaagamu aa duiŋdagai Δmo cΔΔli ami dΔVΛΛRIRΛ oidacami ΔΛmadu, tai Δgai ootoi sai nuucadana tataisoli. ¹⁶ Tascoŋia Δliditadai Δuuparai iibiadΔCΔΔ ismaacΔΔ cuadatadai Δtataisoli dai tomali Δmaadutai maibibiditadai tomalaachi. ¹⁷ Tai amaasi divia tΔgitoidadΔ dai Δgai povΛΛli: “MosΔΔ muidu giŋooca quidiΔRΛ pipiooŋi vai vΛΛscΔRΛ babaivitocΔi cuaadagai, dai aanΔ tanai cayooga muu biuugimucai. ¹⁸ Imimu aanΔ giŋooca quiidiamu dai potΔΔdamu: Giŋooca, soimaasi idui aanΔ Diuusi vui dai aapi gΔVui, ¹⁹ camaiviaa aanΔ sΔΔlicami siΔRgΔmaracagi, tomasi Δmoco gΔpiooŋiga duucai giŋŋΔijada aapi istΔΔdamu aanΔ”, asΔΔlidi. ²⁰ Dai amaasi voiYΔRΛ cΔquiva dai ii gΔooga quiidiamu.

Dai quiaa mΛΛcasdΔRΛ imΔi tai tΔΔ ΔoogadΔ dai aayi soΔliaragai tΔΔgacai gΔmara dai mΔΔ dai mΔΔ vuidΔRΛ aayi dai coomitu dai usupi. ²¹ TaidΔ ΔmaradΔ potΔtΔdai gΔooga: “Giŋooca, soimaasi idui aanΔ Diuusi vui dai aapi gΔVui, camaiviaa aanΔ sΔΔlicami siΔRgΔmaracagi”, astΔtΔdai. ²² DΔmos ΔoogadΔ potΔtΔdai gΔpipiooŋiga: “OtomavΔR vuvaida cΔCΔΔgΔducΔdioma yuucusi dai aadida dai daasdavurai Δmo aniyu novIΔRΛ, dai aadidavurai sasapatusi ΔΔRΔ. ²³ Dai vuaapavurai Δvaaca mara giΔCΔdioma dai muaa tΔtaidΔ iduũŋi vagimi. ²⁴ Idi giŋmara casi ΔrmuquiadΔcatadai dai Δpamu duaaca casi ΔrsibΔ imiadΔcatadai goovai tΔtai Δpamu tΔΔ”, ascΔiti ΔoogadΔ daidΔ idui vagimi.

²⁵ VaidΔ ΔmaradΔ gΔducΔdioma dΔjiana aimΔraitadai dai aidΔsi divia Δgai cayoga aijimitadai quii dai cai iivaragai dai tuutudacΔdami. ²⁶ Dai amaasi vai Δgai Δmaadutai ΔgΔgΔΔli dai tΔcΔcΔi astumaasi ΔpΔduitadai. ²⁷ TaidΔ ΔgΔΔli potΔtΔdai: “Casi atdivia gΔsucuuli cascΔΔ gΔooca gatΔjai muaragai Δvaaca mara giΔCΔdioma cΔΔgacΔRΛ diviacai Δgai dai maicoocotugaitai”, astΔtΔdai ΔgΔΔli. ²⁸ DΔmos ΔsiΔΔgidΔ sΔΔlicΔΔ baamu, dai maitipΔliditadai isvaquiagi taidΔ ΔoogadΔ vuusai dai goguama oí sai vaacΔna. ²⁹ Tai Δgai potΔtΔdai gΔooga: “Aapi cΔΔga maatΔ iscamui uumigi vaa gΔsoi aanΔ dai vΛΛscΔRΛ gΔΔΔgidiŋa pai tomali Δmo imidagai maiquiaa giŋoidi tomali Δmo sivatΔ isΔΔmadu iduũŋia aanΔ vagimi giŋaaduũŋi. ³⁰ DΔmos sivi diviacai gΔmara ismaacΔΔ soimaasiΔRΛ siaa doodai gΔtumiŋsiga oocui taatacaligami ΔΛmadu pΔtai muí Δvaaca mara giΔCΔdioma”, astΔtΔdai ΔmaradΔ gΔducΔdioma gΔooga. ³¹ Amaasi ΔoogadΔ potΔtΔdai: “Giŋmara aapi vΛΛscΔRΛ giŋΔΛmadu daacana dai vΛΛsi istumaasi viaa aanΔ vΛΛsi

araapi g_Λv_ΛΛtar_Λ. ³² D_Λmos sivi s_ΛΛlic_Λd_Λ g_Λaagaitadai isiduñia aat_Λm_Λ vagimi dai baig_Λr_Λliadagi, g_Λsucuuli ismaac_Λd_Λ casi _Λrmuuquiad_Λcatadai _Λpamu duaaca casi _Λrsib_Λ imiad_Λcatadai t_Λtai _Λpamu t_ΛΛ”, ast_Λt_Λdai _Λoogad_Λ g_Λmara —ast_Λt_Λdai _ΛSuusi _Λoodami.

16

¹ Daid_Λ _ΛSuusi pot_Λt_Λdai _Λp_Λ g_Λmamaat_Λr_Λdami ga:

—Oidacatadai _Λmoco gaaamu g_Λv_Λiidacami dai viaacatadai mui pipiooñi dai _Λmoco _Λrpipiooñi t_Λaan_Λdami g_Λd_Λ. Dai amaasi maí _Λaamud_Λ si_Λpipiooñi t_Λaan_Λdami g_Λd_Λ siaa vuididi vustuidad_Λ. ² Amaasi _Λaamud_Λ vaí dai pot_Λt_Λdai: “¿Tumaasi idi m_Λsmaac_Λd_Λ giñaagidi p_Λsaid_Λ ivueeyi? Giñaagidañi p_Λstumaasi idui aapi vaa giñvustuidagac_Λd_Λ casiap_Λ mait_Λrgiñt_Λaañicaruca agai”, ast_Λt_Λdai _Λaamud_Λ. ³ Amaasi _Λpipiooñi t_Λaan_Λdami g_Λd_Λ aduucai g_Λt_Λgito: “¿Istuma duuñimu aan_Λ giñvuusaidacai giñaamu idi aa duiñdagiañd_Λr_Λ? Maiguvuca aan_Λ isaata vuaadagi d_Λjiana, dai siaa _Λrai aan_Λ isgataan_Λdagi oidicami. ⁴ Casian maat_Λ istuma duñiagi dai viaacagi sioor_Λ giñmiaad_Λgidagi iñsi_Λascad_Λ maiviaaca aan_Λ aa duiñdagi”, as_Λlidi. ⁵ Amaasi vaí mos_Λmadutai ismaac_Λd_Λ vupuaatulditadai _Λaamud_Λ. Dai t_Λcacai _Λp_Λgadad_Λ dai pot_Λt_Λdai: “¿P_Λasi vuaatuldi aapi giñaamu?” ast_Λt_Λdai. ⁶ Tai _Λgai aa noragi dai pot_Λt_Λdai: “_Λmo sientu vopoti giigi”, ast_Λt_Λdai. Taid_Λ _Λt_Λaan_Λdami pot_Λt_Λdai: “Tanai daja siaaco oojisi p_Λsi_Λasi vuaatuldi. B_Λiñi dai siaa duaada dai _Λpamu ooja dai poduucai ooja p_Λsai altaajucami sientu vuaatuldi”, ast_Λt_Λdai. ⁷ Amaasi vaí _Λgai _Λmai dai pot_Λt_Λdai: “¿Aapio p_Λasi vuaatuldi?” ast_Λt_Λdai. Tai _Λgai pot_Λt_Λdai: “_Λmo baimocoroi t_Λligi”, ast_Λt_Λdai. Taid_Λ _Λt_Λaan_Λdami pot_Λt_Λdai: “Tami daja siaaco oojisi p_Λsi_Λasi vuaatuldi. B_Λiñi dai siaa duada dai _Λpamu ooja dai poduucai ooja p_Λsai ali maaco coobai vuaatuldi”, ast_Λt_Λdai. ⁸ Taid_Λ _Λaamud_Λ maat_Λ t_ΛΛ isaliai saituduacatadai _Λt_Λaan_Λdami _Λsi_Λvuaac_Λd_Λ. _Λoodami ismaac_Λd_Λ ivueeyi istumaasi _Λagi _Λgai ip_Λlidi sioma sastuduga isgaagadagi istumaasi ip_Λlidi is_Λgai ismaac_Λd_Λ ivueeyi istumaasi Diuusi ip_Λlidi.

⁹ D_Λmos aan_Λ ang_Λnaagidi sai tomam_Λs saagida daraaja _Λgai ismaac_Λd_Λ gamait_Λc_Λi g_Λv_Λvustuidaga vupuiirumadaitai aa d_Λmos aapim_Λ g_Λaagai m_Λsoic_Λdagi aa g_Λv_Λvustuidagac_Λd_Λ isducatai Diuusi ip_Λlidi si_Λascad_Λ coiyagi aapim_Λ g_Λv_Λvustuidaga camait_Λnsoiñamu dai Diuusi g_Λn_Λmiaad_Λgidamu t_Λvaagi_Λr_Λ dai g_Λn_Λmaaquimu baabaqui ismaac_Λd_Λ tomali _Λmo imidagai maiuugiat_Λi.

10 Sioora ivueeyi laachi istumaasi isducatai aagai poduucai iduñian tada agai gapi aapa, dai isasivuaca agai laachicada poduucai asivuacan tada agai aapa gapicada. 11 Mas maitivueeyi mastumaasi aagai anvustuidagacada tami oidi daama Diusi maitanmaaquimu istumaasi vascata namacana. 12 Mas maitivueeyi mastumaasi aagai gavustuidagacada vora gannaquia agai istumaasi apima agi anvatar.

13 Tomali amo pioñi maitistutuidi isgoaducagi aamuda, caddadan tada agai amoco dai oigadagi agamai, agiadan tada agai amoco dai maiaagadagi agamai. Sioora oigadagi anvustuidaga maitistutuidi isagiadagi Diusi —astatadai asuusi.

14 Afariseo ismaacada alia oojoidi ismpaidiada mui tumiñsi caacai vasi imaasi agai mosparunai asuusi. 15 Amaasi asuusi potadai:

—Aapima cca tuutiacami gnaagai oodami vuitapi, damos Diusi cca maata ganiibadaga. Lamo istumaasi istumaasi oodami cagadu alidi Diusi alia cadai.

16 Aidas maiquiaa divia avuaana ismaacada vapacoi oodami oidacatadai Moseesacaru sallicamigada ismaacada maa Diusi dai oidacatadai aapa Diusi ñiñoquituldiadamigada mamaatuldaragada. Dai aidasi divia avuaana aid abiaadaga gaagai sai Diusi soicada alidi oodami sai cagacata oidacana, dai vascatai gnaajagai vaavoituda aliditai sai Diusi soicada alidi oodami sai cagacata oidacana.

17 Sioma maisijaiga isugitiagi tavaagi amadu davarai siugitiagi amo ñiñoqui sallicamigada Diusi.

18 Tomastuma ccali isdagituagi gaoniga dai vnanagi amai agai alia soimaasi ivueeyi, dai agai ismaacada vnanagi amo oqui dagitobarui agai alia soimaasi ivueeyi aapa.

19 Amo imidagai oidacatadai amo ccali gaviidacami dai caga dadapacami gaadaña yuucusi dai caga titiodicami, dai vas tasai ivaadana vagimi garducami. 20 Dai oidacatadai aapa amo soitigami Lazaru tagiducami, ismaacada ivosicatadai vasi tuucugada dai mosdavarapi dadañaiña gaviidacada quitaagiñagadaga. 21 Vaidasoitigami tascoña aliditadai acuaadagai viigidacada ismaacada gasai gaviidacada meesagadañaga, vai asta googosi viñiumiditadai ivoidada. 22 Tai amo imidagai muu soitigami, tai dada Diusi taañicaruda dai bacai sai amadu daacana Avraañicaru siaaco ajoopai acoidada. Dai bo chiacui

tasaic_{ΔΔ} muu _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} _{ΔΔ}p_Δ m_Δtai yaasa. ²³ Dai aid_Δsid_Δ _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} soimaa taatacatadai m_{ΔΔ}ca siaaco ajioopai maic_{ΔΔ}ga tuutiac_{ΔΔ}, dai taí n_{ΔΔ}aaava dai m_{ΔΔ}casd_{ΔΔ} t_{ΔΔ} _Δgai _ΔAvraa_Δni, daid_Δ _ΔLázar_Δu _{ΔΔ}madu daja. ²⁴ Dai amaasi i_Δña dai pot_Δi: “Avraa_Δni soigi g_{ΔΔ}lda aan_Δc_{ΔΔ} dai baigovai ootosa goLázar_Δu vai vad_Δidana g_Δmasaiga cuugad_Δ suudar_Δ dai diviana dai _Δvogidana gi_Δñ_{ΔΔΔ} aliana soimaa taataca aan_Δ tami taiy_{ΔΔ}”, ast_Δt_Δdai _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ}. ²⁵ D_Δmos _ΔAvraa_Δni pot_Δt_Δdai: “Gi_Δñ_Δmara, g_Δg_Δgito_Δni p_Δsiaaapi c_{ΔΔ}gac_{ΔΔ} oidacatadai maiquiaa muucuc_Δi, dai goLázar_Δu ali_Δ soimaa taata. Dai sivi goovai baig_{ΔΔ}lidi tami pai aapi soimaa taataca. ²⁶ Dai tomasducatai maibaiga isducatai oidagava _Δmo g_{ΔΔ} d_{ΔΔ}cagi tuucavacami dai poduuc_Δi sioor_Δ imia _Δliada tabiaad_{ΔΔ} gaamucu maitistutuidi tomali m_{ΔΔ}cad_{ΔΔ} baigovaco maibaiga”, ast_Δt_Δdai _ΔAvraa_Δni. ²⁷ Amaasi _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} pot_Δt_Δdai: “G_Δdaan_Δi aan_Δ tuduid_Δ aapi, c_Δliodami Avraa_Δni, pai ootosa goLázar_Δu gi_Δñ_Δoca quiidiamu, ²⁸ ami siaaco daraaja taama gi_Δñ_Δsusuuculi dai gi_Δñ_Δsiis_Δgi vai aagidana goovai isducatai maidadiagi _Δgai _{ΔΔ}p_Δ tami siaaco mos_{ΔΔ} soimaasi g_Δtaatamai”, ast_Δt_Δdai. ²⁹ D_Δmos _ΔAvraa_Δni pot_Δt_Δdai: “_Δgai viaa _Δgai ismaac_{ΔΔ} ooja Moseesacaru _{ΔΔ}madu Diuusi ñi_Δñi_Δooquituldiadamigad_Δ, vai _{ΔΔ}g_Δiditai ca_Δcana”, ast_Δt_Δdai Avraa_Δni. ³⁰ Taid_Δ _Δg_Δv_Δi_Δdac_{ΔΔ} aa noragi dai pot_Δt_Δdai: “Da_Δni aapi Avraa_Δni, siaad_{ΔΔ} _{ΔΔ}gidana _Δgai Avraa_Δni d_Δmos isimiagi _Δmaadutai coidad_Δ saagidaiñ_{ΔΔ} m_{ΔΔ}ca siaaco daraaja _Δgai poduuc_Δi gia _Δma duuc_Δi g_Δnt_Δg_Δituan tada _Δgai dai camaisoimaasi ivuaadagi”, ast_Δt_Δdai. ³¹ D_Δmos _ΔAvraa_Δni pot_Δt_Δdai: “Ismai_{ΔΔ}gida _Δliada _Δgai _ΔMoseesacaru _{ΔΔ}madu Diuusi ñi_Δñi_Δooquituldiadamigad_Δ poduuc_Δi _{ΔΔ}p_Δ siaad_{ΔΔ} _{ΔΔ}gidana _Δgai tomasi _Δmaadutai duaacagi coidad_Δ saagidaiñ_{ΔΔ}”, ast_Δt_Δdai _ΔAvraa_Δni —ast_Δt_Δdai _ΔSuusi _Δfariseo.

17

¹ Amaasi _ΔSuusi pot_Δt_Δdai g_Δmamaat_Δrdamiga:

—V_{ΔΔ}sc_{ΔΔ} oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami d_Δmos si_{ΔΔ} soimaa taatamu _Δgai ismaac_{ΔΔ} soimaasi iduiñ_Δtulda _Δliada oodami. ² Siom_Δ _Δrc_{ΔΔ}gai _Δgai v_{ΔΔ}t_{ΔΔ} m_Δscusivuana vulidagi _Δmo mauturui dai g_{ΔΔ} suudar_Δ daitudagi baiyoma issoimaasi iduiñ_Δtuldada _Δgai _Δmaadutai idi ismaac_{ΔΔ} utudama vaavoitu. ³ C_{ΔΔ}gav_Δ g_Δnt_Δg_Δitoca aapim_Δ is_Δmaadutai soimaasi iduñ_Δia g_Δvui aagidavurai aapim_Δ _Δgai issoimaasi idui _Δgai g_Δvui. Dai is_Δma duuc_Δi g_Δt_Δg_Δituagi _Δgai dai camaisoimaasi ivuaada agadagi oig_Δldavurai. ⁴ Tomasi muiyoco soimaasi g_Δvuiidiada _Δgai dai

vΛasi vuidagΛra didivadagi dai povai gantΛadagi: “Casian maipovuaadagi”, vΛascara gaaagai masoiganaldiadagi —astΛdai ΛSuusi.

⁵ Λojootosicami potΛdai ΛSuusi:

—Garsoiñañi tatai vaamioma vaavoituda aatama —astΛdai.

⁶ Amaasi ΛSuusi potΛdai:

—Isviaacamudai aapima tomasi lΛchi vaavoidaragai tomasi Λpan Λsi isuiduru Λmo caida coravi istutiadamudai aapima ispotΛadagi idi iigosi: “Gavañcumañi dai gΛΛ suudara cΛquiva”, idi iigosi gia ganΛgidamudai —astΛdai ΛSuusi.

⁷ Isamaadutai aapima viaacagi Λmo pioñi vai Λgai gasicuandagi dΛjana siΛpa nuucadacagi vustaqui, dai siuu duucu divia Λgai ¿bais potΛdana aapima giimi dai gauga?

⁸ MaipotΛdan tada aapima baiyoma potΛdan tada aapima: “Baigi tua gocuaagi nai aanΛ gaugiagi quiaa pai gooquiΛga gauga aapi”. ⁹ ¿Bais DiusiatΛnamΛquidana tΛdana aapima Λpioñi iduucai Λgai mastumaasi tΛjai? Cho lienΛ. ¹⁰ Poduucai aapima Λpa masiΛscada naatuagi vΛsi istumaasi ismaacada gantΛaanΛ Diusi, gaaagai maspotΛadagi: “Aatama Λpan ducami tomastuma pipioñi idui aatama mosacaasi istumaasi viaacatadai isiduñiagi cascada” —astΛdai ΛSuusi.

¹¹ Dai apiaimaitadai ΛSuusi Jerusaleenamu ΛmapiadΛra ΛrSamaalia dai ajadΛra ΛrGalilea tai Λgai Λrana sΛli daivusai. ¹² Dai aΛcai Λgai Λmo ΛmapΛcΛra vai vuidΛra iimaitadai baivustaama cΛcΛli ismaacada viaacatadai Λcoocodagai ismaacada duvaldi gatuucuga dΛmos bai mΛcascadΛra guuquiva Λgai ¹³ dai ijiña daidΛ icaiti:

—Suusi mamaatuldiamami soigi gΛlda aatΛmΛcΛda —ascaiti ΛcΛcΛli.

¹⁴ Dai aidΛsi tΛΛ ΛSuusi potΛdai:

—Iimivurai dai mΛΛ vuidΛra guuquiva Λpapaaligada Λjudidiu —astΛdai ΛSuusi.

Dai aidΛsi iimaitadai Λgai todian duucai duduaadicami vii. ¹⁵ Amaasi maadutai Λgai mostΛΛ iscadueeyi aa gai dai iññaquitadai siaa duutudaimi Diusi. ¹⁶ Dai gΛtootonacada cΛquiva ΛSuusi vuidΛra dai dΛvΛΛrapi cuiqui dai potΛdai: “DiusiatΛnamΛquidana”, astΛdai. Dai idi cΛli ΛrSamaaliΛra oidacamicatadai. ¹⁷ Amaasi ΛSuusi pocaiti:

—¿Bais maivΛΛ baivustaama dudueeyi? ¿Siaaco daraaja Λgaa tuustaama? ¹⁸ Mosaca idi ismaacada maitΛrjudiu aa gai dai siaa duutuda agai Diusi —ascaiti ΛSuusi.

¹⁹ Dai amaasi potΛdai Λgai ΛcΛli:

—CΛquivañi dai imΛda. Giñvaavoitu aapi cascΛda dueeyi
—astΛtdai ΛSuusi.

²⁰ TaidΛ Λfariseo tAcacai ΛSuusi sΛascadΛ Λgai sigatΛaanΛda
agai Diuusi tami oidigi daama, taidΛ ΛSuusi aa noragi dai
potΛtdai:

—SiΛascadΛ gataaanΛdagi Diuusi tami maitΛrΛmo
istumaasi ismaacΛda maasi. ²¹ Maita povAcaitiada agai:
“Tamia daja”, siΛpΛ “MΛca daja”; Diuusi catanai gΛnsaagida
gataaanΛ —astΛtdai ΛSuusi.

²² Dai amaasi potΛtdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga:

—Aimu istuigaco aapimΛ ipΛliadamu isgataaanΛda aanΛ
ismaacΛda viaa Λmo sΛlicami tami tomasi Λmo tasai dΛmos
maiaimu amaasi. ²³ Dai aa povAntΛadamu: “Tamia
daja”, siΛpΛ “MΛca daja”. DΛmos maitavΛr ajiopada,
tomali maioidatucuda. ²⁴ Poduucai ismaascana siΛscadΛ
vΛpΛdocΛdagi oidigi pomaascamu siΛscadΛ ajiagi istuigaco
diviagi aanΛ ismaacΛda viaa Λmo sΛlicami. ²⁵ DΛmos
ΛpΛga viaa aanΛ issΛlicadΛ soimaa taatagi, daidΛ Λoodami
sivi oidacami gajiaadΛrΛ giñviaamu. ²⁶ Poduucai isducatai
pΛdui aidΛsi oidacata dai ΛNoe, poduucai pΛduuñimu
ΛpΛ siΛscadΛ cadivia iñagada aanΛ ismaacΛda viaa Λmo
sΛlicami. ²⁷ Λoodami gacuaadana dai gayΛdana, dai
cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gΛnmaamara ooqui masai
ooñtaiña, asta aidΛ uucami sivaa ΛNoe gΛvaarcugΛrΛ tai
sΛlicadΛ tΛvΛpi duudu tai vΛsi Λoodami coi. ²⁸ Dai poduucai
pΛdui ΛpΛ aidΛsi oidacata dai ΛLota Λoodami gacuaadana,
dai gayΛdana, dai gasapΛdaiña dai gaagaraiña, dai
gaΛsaiña, daidΛ ivuaadana baabaqui. ²⁹ DΛmos aidΛsi ii ΛLota
SodoomaiñdΛrΛ tai duudu tai Λmadu asufre tΛvaagiaiñdΛrΛ,
tai vΛsi oodami coi. ³⁰ Poduucai pΛduuñimu ΛpΛ siΛscadΛ
diviagi aanΛ ismaacΛda viaa Λmo sΛlicami.

³¹ Amaasi isΛmaadutai vaaqui daama daacagi dai
tuucavi viaacagi gΛvustuidaga maitΛagai istΛvañiagi
Λgai dai vuvaidagi, dai isΛmaadutai dΛjiana aimΛrdagi
maitΛagai isimiagi Λgai gΛquiiyamu. ³² GantΛgitovurai Lota
ooñigadΛ isducatai muu vaamioma oigΛdatai gΛvustuidaga
tami oidi daama siDiuusi. ³³ SioorΛ mostΛtΛgitodagi
isducatai cΛgacΛrΛ oidacagi tami oidigi daama Λgai
tomali Λmo istumaasi maiviaacamu gooquiΛrΛ, dai sioorΛ
maitΛtΛgitodagi mosΛcaasi isducatai cΛgacΛrΛ oidacagi tami
oidigi daama Λgai sΛlicadΛ baigΛliadamu.

³⁴ GΛnaagidiana sai amaasi tucarΛ goocatai abaana
vΛΛtAcamu siDiuusi bΛacaimu Λmoco dai ΛgΛmai viaamu.

³⁵ Dai gooca ooqui Λmapai gatuadamu siDiuusi bΛacaimu

amoco dai agamai viaamu. ³⁶ Dai gooca cacalli dajiana daraajamu siDiuisi balaaimu amoco dai agamai viaamu —astatadai asuusi.

³⁷ Moscaacai agaa imaasi tacaacai dai potatadai:

—¿Vaaco apadunia agai imaasi? —astatadai.

Tai agai aa noragi daid itatadai:

—Tomasiaco siaaco caatacagi baabaidi duvaligada ami ganampaidina nunui poduucai arvavaoii apaa saida apadunia agai istumaasi aagai aan —astatadai asuusi.

18

¹ ASuusi aagidi aoodami amo ñiooqui cuentocada dai aagidi sai gaagai ismaiugutai daanadagi Diuisi dai maiibio-coralitai. ² Dai potatadai:

—Amapacala oidacatadai amo dunucami ismaacada maisiaa duutudaitadai Diuisi dai tomali maivuama aliditadai tomalia maadutaicada. ³ Dai amaasi agai vaa davalariaga oidacatadai apaa amo ooqui viuudu, ismaacada cocodacatadai amai dai alia duudatai aimaraina agai adunucami quiidiamu dai potatadaina sabai baiduinana ñiooqui asaayuda amadu. ⁴ Tavapi mospovuaadana agai vaid adunucami moscaacana. Damos gooquiaga povalli:

“Tomasi maisiaa duutudai aan Diuisi dai maivuama inalidi tomali maadutaicada, ⁵ damos idi ooqui viuudu apiagiñojotuldi soñamu aan vai camaididivaitai giñojotuldiña vaamioma”, ascaiti adunucami —astatadai asuusi.

⁶ Dai potatadai asuusi:

—Poduucai aagai adunucami maicaa tuigacada. ⁷ ¿Isbai maisoinana Diuisi apaa ismaacada acovai vuvaitu agai ismaacada maiugutai taanadagi soñi? ¿Isbai tavapicada soñana agai? ⁸ Aan angnaagidi sai agai gia otoma soñamu. Damos silascada diviagi aan ismaacada viaa amo samicami, ¿isbai quiaa tagimu aan oodami vaavoitudadami tami oidigi daama?

⁹ Daid asuusi aagidi amai cuento chilaquiatai valara ismaacada sioma calga tuutiacami ganalidi siaa dai soiduucai alidi agaa. Dai potatadai:

¹⁰ —Gooa cacalli iji agaa quiupaigadamu judidu dai gamamada agai. Amoco arfariseocatadai dai agamai arvuudamicatadai tumiñsi. ¹¹ Afariseo cacatai gamamadai dai aduucai gamamadai: “GiñDiuisiga, alia baigiñalidi aan maitarapan ducamicatai aa ismaacada arlasivogami dai ismaacada arsoimaasi ivuaadami, dai ismaacada

googosi g_Λnducami aan_Λ tomali mait_Λr_Λpan ducami idi vuudami tumiñsi. ¹² Dai aan_Λ maitacueeyi gocuaja _Λmo _Λcaldiar_Λ, dai aa g_Λoidi aan_Λ iñsmaac_Λda gamait_Λc_Λi”. ¹³ D_Λmos _Λvuudami tumiñsi baim_Λcasd_Λr_Λ vii dai tomali mait_Λp_Λali tomali istai n_Λn_Λaaavagi t_Λvaagiamu, mosg_Λvai g_Λmoo dai pocaiti: “GiñDiuusiga soigi g_Λlda aan_Λc_Λda ali_Λsi _Λrsoimaasi ivuaadami aan_Λ”, asc_Λiti _Λvuudami tumiñsi. ¹⁴ Aan_Λ ang_Λnaagidi sai idi vuudami tumiñsi nora g_Λquiiyamu caoig_Λldicami soimaascamigad_Λ dai _Λg_Λmai gia chio. Tomasioor_Λ ismaac_Λda g_Λduc_Λda g_Λliadagi _Λgai mait_Λrg_Λduc_Λacamicamu dai sioor_Λ maig_Λduc_Λda g_Λliadagi _Λgai _Λrg_Λduc_Λacamicamu.

¹⁵ Dai aa oodami vuapaimi _Λr_Λ aali siaaco daacatadai _ΛSuusi, sai _Λgai taatana. D_Λmos aid_Λsid_Λ _Λmamaat_Λrdamigad_Λ _ΛSuusi t_Λ imaasi, bagaidimi _Λgai ismaac_Λda v_Λuapaimi _Λaali. ¹⁶ D_Λmos _ΛSuusi vai g_Λmamaat_Λrdamiga dai pot_Λadai:

—Dagitovurai vai dadana goaali siaaco daja aan_Λ, dai maitav_Λr daidiada. Ismaac_Λda _Λpan ducami idi aaliduc_Λda _Λgai _Λgai ismaac_Λda ajioopai m_Λca siaaco gata_Λan_Λi Diuusi. ¹⁷ Aan_Λan s_Λlic_Λda g_Λnaagidi sioor_Λ iimia _Λliada siaaco gata_Λan_Λi Diuusi _Λgai g_Λagai si_Λpan ducamica _Λmo ali dai ismaipoducamica _Λgai siaad_Λr_Λ v_Λac_Λna —ast_Λadai _ΛSuusi g_Λmamaat_Λrdamiga.

¹⁸ _Λmaadutai _Λt_Λtaan_Λdami t_Λcacai _ΛSuusi dai pot_Λadai:

—Mamaat_Λtuldiadami c_Λ tuigac_Λda, ζtumaasi istutuidi aan_Λ siduñiagi dai v_Λasc_Λr_Λ oidacagi Diuusi _Λmadu? —ast_Λadai.

¹⁹ Taid_Λ _ΛSuusi pot_Λadai:

—Mos_Λca Diuusi c_Λ tuiga dai tomali _Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aapi maivaavoitudai iñsaan_Λ _ΛrDiuusi. Mos_Λgi pocaiti aapi ansai aan_Λ _Λr_Λc_Λ tuigacami dai tomali _Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ²⁰ Aapi c_Λga maata istumaasi gata_Λan_Λi Diuusi: “Maitav_Λr googosi g_Λnducamica, maitav_Λr gacoodada, maitav_Λr g_Λasiada, maitav_Λr yaatag_Λda aa, dai siaav_Λr duutuada g_Λnooga _Λmadu g_Λnd_Λ”, podu gata_Λan_Λi Diuusi —ast_Λadai _ΛSuusi.

²¹ Taid_Λ _Λc_Λali pot_Λadai:

—V_Λasi gomaasi aan aliducatai abiaad_Λr_Λ _Λgidi —ast_Λadai _Λc_Λali.

²² Amaasi ca_Λc_Λi _ΛSuusi imaasi pot_Λadai:

—D_Λmos quiaa v_Λga _Λmo istumaasi p_Λsiduñiagi, gagarañi v_Λasi p_Λstumaasi viaa dai oida _Λsoituutuigami _Λtumiñsi, dai

poduucai viaacamu aapi vaamioma tavaagiara. Imiñi dai poduñi dai diviacai giñoidatucuda —astatadai asuusi.

²³ Dai aidasi caa acalli imaasi, alia soigalli, aliasi argaviidacamicatadai agai cascada. ²⁴ Dai tagacai asuusi isalia soigalli agai potadai:

—Gia sijaiga isganviipidacami iimiagi siaaco gataanai Diuusi. ²⁵ Sioma maisijaiga amo muura vatar isdaivuñiagi amo oi dagadamu salli isamo gaviidacami imiagi siaaco gataanai Diuusi —astatadai.

²⁶ Dai agai ismaacada caa imaasi potadai:

—¿Vooriatai istutuidido iscagacara vuvaquiagi? —ascaiti.

²⁷ Taid asuusi potadai:

—Istumaasi oodami maitistutuidi isiduñiagi Diuusi gia istutuidi —astatadai asuusi.

²⁸ Taid apiiduru potadai:

—Mamaatardami, aatama viaa vasi tastaasi viaacatadai, goidatucuda araliditai —astatadai.

²⁹ Amaasi asuusi aa noragi dai potadai:

—Salicada angnaagidi tomasioora ismaacada viaagi giqui, silpa gadada, silpa gasusuuculi, silpa gooniga, silpa gamaamara iduñia aliditai Diuusi aa duñida, ³⁰ agai sion mui viaacamu idi oidi daama dai goquiara agamai oidigara vascara oidacamu —astatadai.

³¹ asuusi acovai vai abavustaama dan gooca gamamaatardamiga dai potadai:

—Siviata iimiagi Jerusaleenamu, siaaco glaagai ispaduñiagi vasi istumaasi ooja adiuusi ñiñioquituldiadamigada giñaagaitai aan ismaacada viaa amo salicami. ³² Giñtagida magari aa sibadara oidacami, dai giñparunada magari, dai soimaasi ñioqui giñsuuligiada agai, dai giñsisiviada agai. ³³ Dai giñgacarsa magari, dai goquiara giñmuaamu, damos bo vaica tasaicada apamu duaacamu aan coidada saagidaiñdara —astatadai asuusi gamamaatardamiga.

³⁴ Damos amamaatardamigada maimaata caa tomali amo istumaasi idi maasi, tomali maimaatatadai agai istumaasi aagidi asuusi, goovai aramo istumaasicatadai istumaasi maitistutuiditadai agai ismaat calcagi cascada.

³⁵ Aidasida asuusi caajimitadai Jericoora vai voi ugidiana daacatadai amo maiñaadami daida gataanitatadai oidicami.

³⁶ Dai aidasi caa agai ismui iimadan caitimi oodami, amaiñaadami gatacacai astumaasi apaduitadai. ³⁷ Matai

potatadai sai amui imaitadai aSuusi Nasareetara oidacada.

³⁸ Tai agai iina dai pocaitimi:

—Suusi Davi marad soigi galda aanacada —ascaiti acalli.

³⁹ Damos agai ismaacada baitaqui iimaitadai bagaimi sai camaiina vaamioma. Damos agai apaiina dai pocaiti:

—Davi marad soigi galda aanacada —ascaiti.

⁴⁰ Amaasi aSuusi caquiva dai ootoi soora vaaapagi ami siaaco daacatadai agai. Dai aidansi caami vaa taida aSuusi tacacai dai potatadai:

⁴¹ —¿Tumaasi ipalidi aapi insiaduiinda aan? —astatadai.

Taida acalli ismaacada maiinaadatadai aa noragi dai potatadai:

—Mamaatuldiadami, nada inlidi aan —astatadai.

⁴² Taida aSuusi potatadai:

—Naaadañi, vaavoitu aapi cascada nanaava —astatadai aSuusi.

⁴³ Mospotai agai taida ismaacada maiinaadatadai istui isnanaavagi, dai oi aSuusi dai siaa duutudaimi Diuusi. Dai vansi oodami ismaacada ta imaasi siaa duutuli Diuusi.

19

¹ Taida aSuusi aayi ami Jericoora dai amui daivusquimi agai. ² Vai ami oidacatadai amo calli gaviidacami Zaqueo taagiducami, dai agai abaitacaacamigadacatadai tumiñsi vuudami. ³ Daida aZaqueo matia aliditadai aSuusi, damos maitistutuiditadai istagiagi alia maitacavacatadai aZaqueo cascada dai oodami alia muiducatadai. ⁴ Vai agai maitatagaitadai isducatai matiagi dai amaasi baitaqui maa dai tsai amo uusi tacavacamira voiyara siaaco viaacatadai aSuusi isdaivuñiagi. ⁵ Dai aidasi amui daivusquimi aSuusi tacavi nanaava dai potatadai:

—Zaqueo otoma itavani boodara sivi anviaa aan isgacuiiyara giñuuliñagi —astatadai aSuusi.

⁶ Taida aZaqueo otoma tavai, dai baigalliaracada miaadagi agai aSuusi. ⁷ Amaasi tagacai oodami imaasi vascatai ñiooquidimi aSuusi dai pocaitimi saida aSuusi amo soimaasi ivaadami quiidira gluuli. ⁸ Amaasi aZaqueo caquiva dai potatadai aSuusi:

—Dañi, mamaatuldiadami oidamu aan asoitutuigami taajucami vansi giñvustuidaga inismaacada viaa dai insiamaadutai asi aan viirumadacai aa noragidamu aan asta macovaco vaamioma ismaacada asi aan —astatadai aZaqueo.

⁹ Taida aSuusi potatadai:

—Idi cALLi cavaavoitu Diuusi isduucaí vaavoitu aduñdΛ Avraañicaru cascΛΔ siviát aayi cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai idi quiiyΛrΛ. ¹⁰ AanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sALLicami divia dai gaaga iñagai dai cΛΛgacΛrΛ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami Λgai ΔrsibaiimiadΛ Diuusi vΛΛtarΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹¹ Dai camiaanai daacatadai Λgai Jerusaleena daidΛ Λoodami povΛnΛlidadai iscaotoma gataaanΛda agai Diuusi oidi daama cascΛdΛ aidΛsi quiaa tΛtΛgitoitadai Λoodami ismaacΛdΛ aagidi ΔSuusi, Λgai aagidi Λmo ñiooqui cuentocΛdΛ, ¹² dai potΛtΛdai:

—Λmo imidagai oidacatadai Λmo cALLi dai vΛΛsi ΛaaduñdΛ ΔrtΛtaaanΛdamicatadai daidΛ argΛnviipidacamicatadai. Dai mΛAcasi ii Λgai Λmai dΛvΛΛriΛrΛ mΛsiaaco daasa agaitadai raí dai gooquiΛrΛ Λpamu divia agaitadai. ¹³ Dai maiquiaa imΛcai vaí baivustaama gΛpipiooñiga dai vΛΛscatai ΛΛmadutai maa tumiñsi dai potΛtΛdai: “Aa duiñtuldavurai idi tumiñsi asta siΛΛscadΛ divia aanΛ”, astΛtΛdai. ¹⁴ DΛmos ΛgΛmai dΛvΛΛriΛrΛ oidacami aliΛ cΛΛdaitadai dai imΛcai Λgai tai Λgaa gooquiamu ootoi chiΛΛqui cacΛΛli sai potΛdΛna: “MaitatΛ ipΛlidi aatΛmΛ isaapi argartΛaanΛdamicagi”, astΛtΛdai. ¹⁵ MΛtai vΛΛscΛrΛ daí Λgai gataaanΛdami duucaí tai Λpamu nora. Amaasi aΛcai gΛquiiyΛrΛ vaí Λgai gΛpipiooñiga ismaacΛdΛ vii Λgai tumiñsi dai maatΛca agai sΛΛjΛqui gamaitΛ ΛΛmadutai. ¹⁶ ΛΛΛpΛgadadΛ divia dai potΛtΛdai: “Giñaamu, gΛtumiñsiga gamaitΛ baivustaamaojo vaamioma”, astΛtΛdai. ¹⁷ TaidΛ Λraí aa noragi dai potΛtΛdai: “CΛΛgaduava aapiapΛ ΔrΛmo cΛΛ piooñi cacΛΛga idui aapi lachicΛdΛ sivi gia gΛdaasamu aanΛ caigi pai tΛaanΛda baivustaama quiiqui”, astΛtΛdai. ¹⁸ Tai gooquiΛrΛ divia Λmai dai potΛtΛdai: “Giñaamu, gΛtumiñsiga gamaitΛ taamojo vaamioma”, astΛtΛdai. ¹⁹ TaidΛ ΛamudΛ aa noragi dai potΛtΛdai: “Aapi arcaigicamu ΛpΛ dai tΛaanΛdamu taama quiiqui”, astΛtΛdai. ²⁰ Tai gooquiΛrΛ divia Λmai dai potΛtΛdai: “Giñaamu, tanai daja gΛtumiñsiga giñpañiitugΛrΛ vuraca aanΛ dai baidasaca. ²¹ GΛΛΛbΛñi aanΛ. MaatΛ aanΛ isaliΛ oomaliga aapi cascΛdΛ. Dai maita aata vueeyi dai vΛΛscΛrΛ vuuyi tumiñsi, dai aa gΛΛsituldi pai aapi mosvuuyi yoovisicami”, astΛtΛdai. ²² Amaasi Λraí potΛtΛdai: “AapiapΛ ΔrΛmo piooñi maicΛΛ tuigacami. GΛñiooquicΛdΛ maatΛ aanΛ isaapi ΔrgΛduñi dai maicΛΛ dui. IscamaatΛcatadai aapi siaanΛ Λroomaligami dai ismaitaata vueeyi aanΛ dai vΛΛscΛrΛ vuuyi tumiñsi dai isaa giñΛsituldi dai isaanΛ mosvuuyi yoovisicami. ²³ CamaatΛcatadai aapi ¿tuipΛsi maitamaa gotumiñsi sibΛacoga mΛsiaaco gamaitΛmudai vaamioma ΛtumiñsicΛdΛ simuiyoma vuimudai aanΛ diviacai?” astΛtΛdai aamudΛ.

24 Amaasi potatadai agai agaa ismaacada ami daraajatadai: “Baiivurai gotumiñsi dai maaca agai ismaacada viaa baiivustaama”, astatadai arai. 25 Tai agai potatadai: “Garaamu, agai caviaa baiivustaama”, astatadai. 26 Taid arai aa noragi dai potatadai: “Aan anganaagidi sai ismaacada viaa vaamioma gamaacai dai ismaacada maiviaa gavoopoidi tomasi laachi ismaacada viaaca agai. 27 Dai loodami ismaacada giñvui vaata dai maitipaliditadai isirtaanadamica aan, vuaapavurai dai giñvuitapi cooda”, astatadai arai gapipiooñga.

28 Dai amaasi caagacai asuusi imaasi apamu apiaimitadai Jerusaleenamu. 29 Dai aidasi caajimitadai asuusi Betapagiara dai Betaaniara miaanai agiidi siaaco Oliivosi taagidu, asuusi ootoi gooca gamamaatardamiga, 30 dai potatadai:

—Iimivurai mala aali quiquiara ismaacada miaaga tabiaadara dai aacai taagimu aapima amo asñiitu vulicami ismaacada tomali maadutai maiquiaa dadaaja vaari uupana dai vuaapa. 31 Dai ismaadutai gantacacagi mastuisi uupasai varai potada ansai aan tagito —astatadai asuusi gamamaatardamiga.

32 Amaasi amamaatardamigada iji dai ta vaasi isducatai aagidi asuusi. 33 Dai aidasi uupasaitadai agai asñiitu taida asoigacami cacai dai potatadai:

—¿Tuimasi uupasai goasñiitu? —astatadai.

34 Tai agai aa noragi dai potatadai:

—Amamaatatuldiadami tagito cascada —astatadai.

35 Amaasi baidacai agai asñiitu asuusi, dai asñiitu daama darai gansosua dai daama dai asuusi. 36 Dai aidasi asñiitu daama imitadai asuusi loodami voyara alligaimi gansosua. 37 Dai aidasi camiaadimi agai coidama gallasacara Oliivosi giidiaiñdara, vai vaascatai vaavoitudadami ismaacada oiditadai iñaquimi baiganliatugaitai dai siaa duutudaimi Diuusi vaasi ismaacada gargarducamicada ismaacada taatadai agai. 38 Dai pocaitimi:

—Diuusi alia cacacara naidi goovai ismaacada divia Diuusi guvucadacada. Vaascatai ganiibastacan tada tavaagiara aatama alia siaa duutudai Diuusi —ascaitimi vaavoitudadami.

39 Amaasi amoco fariseo ismaacada loodami saagida daraajatadai potatadai agai asuusi:

—Mamaatatuldiadami bagaidañi gamamaatardamiga —astatadai.

40 Damos asuusi aa noragi dai potatadai:

—AanΛ angΛnaagidi sai isidi maiiñacadagi sΛΛlicΛdΛ goojodai iñacadamu —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴¹ Dai aidΛsi caaijimitadai Λgai JerusaleenΛrΛ dai tΛagacai Jerusaleena ΛSuusi sosua ΛoidacamicΛdΛ ⁴² dai pocaiti:

—Gia ipΛlidi aanΛ issivi maataΛ caΛcagi gooidacami isducatai istutuidi isgΛniibΛstacan tadacagi dΛmos maitistutuidi goovai ismaatΛ caΛcagi. ⁴³ Aimu istuigaco sicolimagi sasaayudΛ dai sicoli curartamu, dai vΛΛsi aipadΛrΛ cocodamu, ⁴⁴ vΛΛsi dΛvΛΛrapi suuligamu dai coodamu dai vΛΛsi JerusaleenΛrΛ maiviimu tomali Λmo odai Λmai daama. AidΛsi diviji aanΛ ismaacΛdΛ ΛrDiuusi tai maitiñmiaadΛgi gooidacami cascΛdΛ —ascaiti ΛSuusi.

⁴⁵ Amaasi ΛSuusi vaa ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu dai vuvaitu ismaacΛdΛ ami gagaagaraitadai dai ismaacΛdΛ gasaapΛdaitadai, ⁴⁶ dai potΛtΛdai:

—Diuusi ñiooquidΛrΛ pocaiti: “GiñquiiavΛr mamadaragai vΛΛtarΛ”. Mai aapimΛ tΛjogadΛ Λsivogami duucal nΛidi —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁷ ΛSuusi vΛΛs tasai gamamaatΛtuldiña Diuusi ñiooquidΛ ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu, dΛmos ΛbaitΛguucacamigadΛ ΛpapaaligadΛ judidíu ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ, dai ΛΛmadu ΛdudunucamigadΛ Λoodami gaagaitadai isducatai muaagi ΛSuusi. ⁴⁸ DΛmos vΛΛsi Λoodami cΛΛga gantΛgito caΛcatadai iscaiti ΛSuusi cascΛdΛ maitΛtagaitadai Λgai isducatai muaagi.

20

¹ Λmo imidagai ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu daacatadai ΛSuusi dai mamaatΛtulditadai Λoodami Diuusi ñiooquidΛ ΛΛmadu cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai, tai ami dada ΛbaitΛguucacamigadΛ papaaligadΛ Λjudidíu ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ, ΛΛmadu aa baitΛguucacami, ² dai potΛtΛdai Λgai ΛSuusi:

—GΛraagidañi, ¿tuma sΛΛlicamicΛdΛ pomaasi ivueeyi aapi? ¿Toora gΛmaa gosΛΛlicami? —astΛtΛdai.

³ Amaasi ΛSuusi potΛtΛdai:

—AanΛan ΛpΛ gantΛcacagi Λmo istumaasi vΛrai giñaagida:

⁴ ¿Toora ootoi ΛVuaana sai gavapaconana? ¿Diuusi oodami sio? —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁵ DΛmos vΛΛsi ΛbaitΛguucacami Λagi aipaco gΛnaatagidimi dai pocaiti:

—¿IstΛΛdamu aatΛmΛ? IspotΛΛda aatΛmΛ sai Diuusi ootoi goovai otoma gΛraa noragidamu dai povΛrtΛΛdamu: “¿Tuimasi maivaavoitu?” ⁶ Dai ispotΛΛda aatΛmΛ sai oodami

ootoi, vΛascatai gooodami gΛrcoodian tada ojoodaicΛΔ, vΛascatai goovai sΛalicΛΔ vaavoitudai siΛVuaana ΛrDiuusi ñiooquituldiadamigadΛ —ascaiti ΛbaitΛguucacami.

7 Dai amaasi aa noragi Λgai ΛSuusi dai potΛtΛdai sai maimaataΛ sioorΛ ootoi ΛVuaana sai gavapaconana. 8 Amaasi ΛSuusi potΛtΛdai:

—Tomali aanΛan maitΛnaagidagi istuma sΛalicamicΛΔ ivueeyi aanΛ imaasi —astΛtΛdai ΛSuusi.

9 Amaasi ΛSuusi gΛaagacai aagidi Λoodami, dai aagidi Λmo ñiooqui cuentocΛΔ dai potΛtΛdai:

—Oidacataidai Λmo cΛali ismaacΛΔ Λi uuvasi gΛΔvΛΛragana, dai gooquiΛrΛ taajucamicΛΔ maa Λgai aa oodami gΛΛsi dai ii abiaadΛrΛ sibΛaco dai tΛvΛpi daja.

10 Dai aidΛsi aayi yoovaragai Λgai ootoi Λmoco gΛpiooñiga sai taanΛna Λgai Λoodami Λyoovi siΛΛsi aΛacataidai, dΛmos Λoodami gΛicacarai dai soi doodai dai ootoi maimaacacai istumaasi. 11 Amaasi Λtuidacami ootoi Λmai piooñi, mΛtai Λgai ΛpΛ aliΛ soimaasi ñiooqui aagidi dai gΛicacarai dai ootoi maimaacacai istumaasi aagaimi Λgai. 12 DaidΛ Λtuidacami ootoi Λmai, dΛmos Λoodami aliΛ soi doodai Λgai ΛpΛ dai aadaji.

13 Dai cagooquiΛrΛ pocaiti Λtuidacami ΛΔvΛΛrai: “¿Isducatai iduũñimu aanΛ? Ootosamu aanΛ giñmara tomasi aliΛ oigΔdai aanΛ, siaadΛrΛ maisiaa duutudadan tadacana Λgai siuu duucu tΛgiagi”, ascaiti ΛcΛali. 14 DΛmos aidΛsidΛ Λaata vuaadami tΛΛ gΛamo maradΛ aipaco gΛnaatagidimi dai pocaiti: “Idi Λgai ismaacΛΔ Λrtuidacamica agai oogadΛ vustuidadΛ gΛaagai tΛsmuaagi dai poduucai aatΛmΛ Λrtutuidamicamu”, ascaiti Λaata vuaadami. 15 Dai amaasi vuusaitu ami dΛjiaiñdarΛ dai muua. Amaasi ΛSuusi tΛcacai Λoodami dai potΛtΛdai:

—¿Isduuñimu ΛΔvΛΛrai tuidacami Λaata vuaadami? 16 Divimu Λgai dai coodimu dai maaquimu ΛΔvΛΛrai aa oodami —astΛtΛdai ΛSuusi.

MoscaΛcai Λgai imaasi maí isΛgai aagadamΛ alidi ΛSuusi cascΛΔ pocaiti Λgai:

—Diuusi maidagitona ispoΛvΛ duñiagi —ascaiti.

17 DΛmos ΛSuusi vui nΛnΛava dai potΛtΛdai:

—¿TΛiya alidi idΛ goovio ismaacΛΔ oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ siaaco pocaiti?:

Λodai ismaacΛΔ gajiaadΛrΛ viaa Λbaabaquitadami sivi Λgai ΛrΛgai ismaacΛΔ vaamioma gΛaagai Λvaaqui vΛΛtarΛ.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ. 18 TomasioorΛ ismaacΛΔ utuvagi ΛodiΛrΛ moslalachidaivamu, dai isΛodai daama gΛsiagi Λmai Λgai mosΛtuisamu —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁹ AbaitaguucacamigadΛ apapaaligadΛ judidíu Λmadu
ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigadΛ ipΛlidadai
isaidΛ otoma bΛjiagi ΛSuusi, cΛga maatΛcatadai Λgai
isΛgai vΛΛtarΛ aagaitadai ΛSuusi Λcuento cascΛdΛ, dΛmos
ΛbΛlidadai Λgai Λoodami. ²⁰ Dai amaasi ootoi sioorΛ
soobidacagi vai Λgai cΛ tuutiacami gΛnvueeyi, dai
gaagai isducatai aagagi ΛSuusi Λmo istumaasi istumaasi
vui caatΛcagi Λdudunucami vai poduucai tΛΛgida Λgai
Λdudunucami. ²¹ CascΛdΛ tΛcacai Λgai dai potΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, cΛ maata aatΛma sai ismaacΛdΛ
gaaagidi aapi dai gamamaatΛtuldi arvaavoi. Dai maivuaama
Λlidi aapi oodamicΛdΛ siar gΛnvii pidacami siar soitutuigami
ΛpΛ, mosgamamaatΛtuldi aapi istumaasi Diuusi ipΛlidi.
²² Garaagidañi, ¿cΛΛgaisi tΛsaa namΛΛquiadagi ΛgΛΛ
baitΛcΛaacami romano cho sio? —astΛdai.

²³ DΛmos ΛSuusi maata tΛΛ isΛgai vuurumada Λlidadai dai
potΛdai:

—¿TuimΛsi giñvuurumada Λlidi aapimΛ? ²⁴ GiñtΛΛgidavurai
aapimΛ Λmo tumiñsi. ¿VoorΛ moodΛ dai voorΛ tΛΛtaradΛ
tumiñsiarΛ daja? —astΛdai ΛSuusi.

Tai Λgaa aa noragi daidΛ itΛdai:

—ΛgΛΛ baitΛcΛaacami moodΛ dai tΛΛtaragadΛava
—astΛdai.

²⁵ TaidΛ ΛSuusi potΛdai:

—Maacavurai ΛgΛΛ baitΛcΛaacami istumaasi artuidadΛ dai
maacavurai Diuusi istumaasi arDiuusi tuidadΛ —astΛdai
ΛSuusi.

²⁶ Tai Λgai maitistui issoimaasi ñiooquitudagi oodami vuitapi
baiyoma maitΛΛ Λgai isducatai gΛntΛΛgituagi caΛcatai isdu-
catai ñioocai ΛSuusi dai cascΛdΛ maiñioocacai vii.

²⁷ Dai gooquiΛrΛ iji ΛΛmoco Λsaduseo siaaco daacatadai
ΛSuusi. Λsaduseo pocaiti sai maioidaga coidadΛ duaacaradΛ
cascΛdΛ potΛdai Λgai ΛSuusi:

²⁸ —MamaatΛtuldiadami, ΛMosesacaru oojisicami gΛrvii
vai pocaiti sai ismuquiagi Λmo cΛli dai viaagi gΛooñiga
maiquiaa maamatacai abaana, saidΛ ΛsucuulidΛ ΛcΛli
gΛagai isvΛΛnagi Λviuudu dai maamatagi abaana ΛsiΛΛgidΛ
vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ muu. ²⁹ Dai Λmo imidagai oidacatadai
cucaracami Λmo siΛΛgΛmΛ, ΛpΛgadadΛ ooñigai dΛmos muu
maiquiaa maamatacai. ³⁰ Amaasi ΛgooquiΛrdadΛ vΛΛna
Λviuudu, dai muu ΛpΛ maiquiaa maamatacai. ³¹ Tai
gooquiΛrΛ ΛgΛmai vΛΛna Λgai vaa ooqui, dai muu ΛpΛ
maiquiaa maamatacai, vΛΛ cucaracami podui dai vΛsi
coi maimaamatacai tomali Λmaadutai. ³² Dai amaasi muu

Λooqui ΛΛΡΛ. ³³ Dai duduaacacai coidadΛ saagidaiñdΛΓΛ, ζismaacΛdΛ ΔrcunadΛcamu Λooqui vΛΛsi ΔrcuucunadΛcatadai Δgai di? —astΛtΛdai Λsaduseo.

³⁴ Amaasi ΛSuusi aa noragi dai potΛtΛdai:

—Tami oidigi daama cΛcΛΛli dai ooqui cuucuntai dai ooñtai.

³⁵ DΛmos Δgai ismaacΛdΛ Diuusi maaquiagi oigaragai isiimiagi tΛvaagiamu caduduaacacai coidadΛ saagidaiñdΛΓΛ mΛΛca maitΛcuucuntai tomali maitΛmamacai gΛnmaamara cuucuntaragai vΛΛtarΛ, ³⁶ mΛΛca camaitΛcooyi cascΛdΛ. Moscaduduaacacai Δgai Δpan ducamica agai Diuusi tΛtΛaañicarudΛ Δgai ΔrDiuusi maamaradΛ. ³⁷ Moseesa ΛΡΡΛ gΛrmamaatΛtuldi sai duduaacarΛi coidadΛ siaaco gΛaagai Λli uusi ismaacΛdΛΓΛ mΛi taí daidΛ Λuusi maimΛi ami gΛaagai ΛΡΡΛ sai Diuusi ΔrAvraañicarΛ dai Isaacaru dai JacocarΛ DiuusigadΛ. ³⁸ DΛmos Diuusi maitΔrDiuusigadΛ Δgai ismaacΛdΛ ΔDiaavora Λmadu ajioopai coocai, baiyoma ΔrDiuusigadΛ Δgai ismaacΛdΛ Δgai Λmadu ajioopai —astΛtΛdai ΛSuusi.

³⁹ Amaasi ΔmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ potΛtΛdai:

—CΛΛga aagai aapi mamaatΛtuldiadami —astΛtΛdai.

⁴⁰ Dai camaitΔΡΔnΛli isvaamioma tΛcacagi.

⁴¹ TaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai:

—¿Ducatai pocaiti aapimΛ saidΛ ΔCristo ΔrDavi maradΛ?

⁴² VaidΛ ΔDavi aduucai ooja Salmosi liivrugadΛΓΛ:

ΔtΛaanΛdami potΛtΛdai giñtΛaanΛdamiga:

“GΛmaaquimu aanΛ Λmo sΛΛlicami ismaacΛdΛ vaamioma namΛga.

⁴³ Dai ugitudamu aanΛ vΛΛsi ismaacΛdΛ gΛvuidΛΓΛ vΛΛtΛ”.

⁴⁴ ¿DΛmos ducatai istutuidi ΔCristo siΔrmaradΛcagi ΔDavi vai Λgi ΔDavi giñtΛaanΛdamiga aagai? —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁵ vΛΛsi Λoodami caΛcatadai aidΛsi ΛSuusi potΛtΛdai gΛmamaatΛrdamiga:

⁴⁶ —CΛΛgavΛr gantΛtΛgitoca aapimΛ. MaitavΛr Δpan duucai ivuaada gomamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ. Goovai oojoidi iscΛcΛΛgaducami yuucustadagi, dai ipΛlidiña mΛscocoanadagi gΛnvapaanamu dai viaatuldiadagi cacaayana, dai cΛcΛΛgaducΛdioma daraicariΛΓΛ oojoidi isdadarΛdagi judidíu quiquiuupaigadΛΓΛ, dai siaaco gacuaada goovai cΛcΛΛgaducΛdioma daraicariΛΓΛ oojoidi isdadarΛdagi ΛΡΡΛ. ⁴⁷ Dai Λsidiña goovai ΛΡΡΛ Δvipiuudu baabaquidΛ dai tΛvΛpi gamamadaiña sai nΛidiña Λoodami. Goovai Δgai ismaacΛdΛ vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

21

1 Dai Δ Suusi t_{AA} Δ g $\Delta\Delta$ quiuupaigad Δ r Δ judidíu Δ g Δ nviipidac Δ d Δ ismaac Δ d Δ tueeyi tumiñsi cajojooñi Δ r Δ ismaac Δ d Δ r Δ g $\Delta\Delta$ mpaidi tumiñsi Diuusi aa duiñd Δ d Δ v $\Delta\Delta$ tar Δ .

2 Dai t_{AA} Δ p Δ Δ mo viuudu soitigami ismaac Δ d Δ ami cajojooñi Δ r Δ darai goo sintaavu, 3 tai pot Δ i Δ Suusi:

—S $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ ang Δ naagidi sai idi viuudu soitigami vaamioma daí isv $\Delta\Delta$ scatai. 4 V $\Delta\Delta$ scatai gogaa darai ismaac Δ d Δ cababai Δ v Δ itoc Δ i, d Δ mos goo Δ qui soitigamicatai modái v $\Delta\Delta$ si ismaac Δ d Δ viaacatadai istuuc Δ d Δ oidacagi —ast Δ t Δ dai Δ Suusi Δ oodami.

5 Dai $\Delta\Delta$ madutai aagai Δ g $\Delta\Delta$ quiuupaigad Δ judidíu dai pocaiti sai alia sigia maasi Δ quiupai Δ ojoodaic Δ d Δ sigia maascamic Δ d Δ dai aa Δ mamaasic Δ d Δ ismaac Δ d Δ aa ami darai sai sigia maascana Δ quiuupaigad Δ judidíu. Tai amaasi Δ Suusi pot Δ t Δ dai:

6—Aimu si $\Delta\Delta$ scad Δ v $\Delta\Delta$ si idi m Δ smaac Δ d Δ n Δ idi aapim Δ v $\Delta\Delta$ si siaa g Δ duuñimu, dai maiviimu tomali ojodai goocua daama —ast Δ t Δ dai Δ Suusi.

7 Tai Δ gai t Δ cacai dai pot Δ t Δ dai:

—Mamaat Δ tuldiadami, Δ v $\Delta\Delta$ scad Δ Δ p Δ duñia agai imaasi? Δ Ducatai maat Δ mu aat Δ ma isimaasi casi Δ p Δ duñia agai? —ast Δ t Δ dai Δ gai Δ Suusi.

8 Taid Δ Δ Suusi pot Δ t Δ dai:

—G Δ n Δ gitov Δ r n Δ ijada, dai maitav Δ r g Δ ndagito m Δ sg Δ n Δ vupuiirumadadagi, dadiava agai muidutai giñ Δ l Δ taaragac Δ d Δ dai pocaitiadamu Δ gai: “Aan Δ an Δ r Δ Cristo”, dai “Casiat aayi istuigaco ugitia agai oidigi”. D Δ mos maitav Δ r oidatucuda. 9 Dai m Δ si $\Delta\Delta$ scad Δ cajiomacagi muiyap Δ r Δ cocoodi, maitav Δ r duduaadicuda gomaasi daivuñia agai Δ p Δ ga, d Δ mos maiquiaa aayi cugat Δ r Δ tas Δ r Δ .

10 Dai bod Δ r Δ apiaaatagidimi vaamioma dai pot Δ t Δ dai:

— Δ mo d Δ v $\Delta\Delta$ ri Δ r Δ oidacami cocoaadamu Δ mai d Δ v $\Delta\Delta$ ri Δ r Δ oidacami. 11 Dai alia cavami gigivucudamu $\Delta\Delta$ map Δ c Δ r Δ gooidigi, dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga, dai t Δ vaagi Δ r Δ duaadimudaca maascamu istumaasi dai naana maasi g Δ g Δ rducami maascamu $\Delta\Delta$ p Δ .

12 D Δ mos $\Delta\Delta$ p Δ ga g Δ nsasaayu g Δ n Δ vuiimu dai soimaasi g Δ ntaatatuldamu, dai vaama g Δ ntuutusada agai Δ gai Δ t Δ l Δ aan Δ dami vuid Δ r Δ Δ gai vaa ismaac Δ d Δ gataaani quiuupaigad Δ r Δ judidíu, dai g Δ nmaamaisapada agai dai vaama g Δ ntutusada agai Δ raraí vuid Δ r Δ dai moomoyi vuid Δ r Δ giñvaavoitudaitai aapim Δ . 13 Amaasi tuigaco istutiaadamu

aapimΛ isaagadagi Λgai vuitapi isvaavoitudai aapimΛ istumaasi gamamaatΛtuldi aanΛ. ¹⁴ Dai maibai vuaada ΛΛquisdΛrΛ isducatai aa noragidagi Λgai ismaacΛdΛ gΛpiΛrΛ gΛnsusuuligadagi. ¹⁵ AanΛ gΛnmaaquimu maatΛdagai dai ñiooqui isducatai gΛnsoiña aapimΛ dai poduucai gΛnsasaayu maiviaacamu isducatai gΛnaa noragidagi tomali maitΛnvui ñioocadamu. ¹⁶ Dai asta gΛndΛdΛ dai gΛnsusuuculi dai gΛnsiisiagi dai gΛnaaduñi aagiada agai gΛnsasaayu masiaaco daraaja aapimΛ. Dai gΛncooditudamu aapimΛ ΛΛmadutai. ¹⁷ Dai vΛΛsi oidacami gΛncΛdadamu giñvaavoitudaitai aapimΛ, ¹⁸ dΛmos maisibΛ imimu tomali Λmo cuupai gΛnmooiñdΛrΛ. ¹⁹ DΛmos aapimΛ apiavaavoitudadamu dai masiΛscadΛ dΛgavuñiagi vΛΛsi gosoimaa taataragai gooquiΛrΛ vΛascΛrΛ oidacamu aapimΛ Diuusi ΛΛmadu.

²⁰ MasiΛscadΛ naijadagi iscasicoolimadi sandaaru JerusaleenΛrΛ, maatΛcamu aapimΛ iscaotoma vΛΛsi siaa gΛduuñimu. ²¹ Amaasi ismaacΛdΛ JudeeΛrΛ daraajagi gΛaagai isvoopiagi gigiidiamu, dai siorΛ JerusaleenΛrΛ daraajagi gΛaagai isvuvaaquiagi abiaadΛrΛ, dai siorΛ dΛjiaadana ajioopadagi maitΛaagai isΛpamu iimiagi gΛnquiiquiamu. ²² Amaasi Λgai istuigaco soimaasi taatatulda agai Diuusi Λjudidíu ismaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛcagi Diuusi. Poduucai ΛpΛduñia agai ismaacΛdΛ oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ. ²³ SiΛ soimaa taatamu Λooqui ismaacΛdΛ amaasi noonoacagi siΛpΛ viaacagi aali siisiΛdami aliaΛ oidacamu soimaa taataragai oidi daama, dai sΛlicΛdΛ soimaasi gΛgΛvituldaragai idi oodami JerusaleenΛrΛ oidacami vΛΛtarΛ. ²⁴ ΛΛmoco coimu cocodiΛrΛ, dai aa sibΛadΛrΛ oidacami maamaisapicami vuimu aa dai vuucaimu. Dai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu gataΛanΛda agai JerusaleenΛrΛ asta siΛscadΛ uucami Diuusi maquiagi oigaragai.

²⁵ Dai amaasi oidacamu maasidaragai tasiΛrΛ dai masaadiΛrΛ dai sisiaavugiΛrΛ, dai tami oidigi daama vΛΛsi oidacami maitΛtΛgadamu isducatai gΛntΛtΛgitodagi aliaΛ duduaadicudamu Λgai aliaΛ sigal caititai agΛΛ suudagi. ²⁶ Λoodami susuiquitΛrdamu duduaadicuitai dai tΛtΛgitoitai istumaasiΛrΛ istumaasi daivuñia agai oidigi daama, asta tΛvaagi gigivucudamu. ²⁷ Dai amaasi giñtΛagimu aapimΛ aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami iñsiboodΛrΛ imΛdamu Λmo icomai saagida guvucadagaicΛdΛ dai sΛlicΛdΛ dadadaquidatΛ. ²⁸ SiΛscadΛ casi ΛpΛvuiidagi imaasi varai taí nΛnΛnda moscamiaadΛidatΛi mastuigadΛ cΛgacΛrΛ gΛnvuvaida agai —astΛtΛdai ΛSuusi.

²⁹ Dai aagidi ΛpΛ Λmo ñiooqui cuentocΛdΛ dai potΛtΛdai:

—Naidavurai goiigosi siɬpa tomastuma ʌmai uusi.
 30 Masiʌʌscadʌ naijadagi iscaiipoidagi aagadʌ, aapimʌ
 camaatʌcana iscamiaadimi toiɳdagai. 31 Dai poduuquiavar
 maataca ʌpa masiʌʌscadʌ naijadagi gomaasi varai maataca
 iscamiaadimi istuigaco gataʌanʌda agai Diuusi tami oidi
 daama.

32 Sʌʌlicadʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi imaasi ʌpʌduɳia agai
 maiquiaa ugitaɬcai idi oodami. 33 Tʌvaagi ʌʌmadu oidigi
 ugitemu, dʌmos ismaacʌdʌ aagai aanʌ goovai gia ʌpʌduɳia
 agai.

34-35 Todian duucai aimu Diuusi ʌpan duucai isduucai
 gaɬcucuupai ʌmo trampa dai vʌʌsi oidi daama oidacami
 maatʌmu imaasi, cascʌdʌ gaɳtagitovʌr naijada dai maiga-
 jiaadʌra vipiaada Diuusi mosgayʌʌdatai dai taɬgitoitai is-
 tumaasi oidaga oidi daama. 36 Baigavʌr ʌnduca aapimʌ
 tudu, dai tomastuigaco avʌr gamamadada dai poduucai
 istuidimi aapimʌ iscaʌagacʌra vuvaaquiagi vʌʌsi gomaasi-
 aiɳdʌra ismaacʌdʌ ʌpʌduɳia agai, dai poduucai istuidimu
 isgiɳvuidʌra guuquivagi aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa mo
 sʌʌlicami—astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

37 ʌSuusi gamamaatʌtuldiɳa tasʌra ʌgaʌ quiuupaigadʌra ju-
 didiú dai tucara aimʌraɳa dai giidiana cocosaɳa siaaco Oli-
 ivosi taʌgidu. 38 Dai vʌʌsi ʌoodami ʌqui quiamoco ʌgaʌ quiu-
 upaigadʌra judidíu dai vʌiɳa caʌca ʌlidityai istumaasi aagidiɳa
 ʌSuusi.

22

1 Aidʌ camiaadimitadai ʌsaa duudagai istuigaco
 taɬgitoiɳa ʌjudidíu aidʌsi Diuusi caʌagacʌra vuvaitu
 Ejiipituaɳdʌra. ʌsaa duudagai pascua taʌgidu. 2 Vaidʌ
 ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu
 ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ gaagaitadai
 isducatai muaagi ʌSuusi, dʌmos aliʌ ʌʌbʌidityai agai
 ʌoodami.

3 Tai amaasi ʌDiaavora vaa ʌUudasiʌra, mʌsmaacʌdʌ
 Iscaliote aagaiɳa ʌpa, ʌgai ʌraʌmoco ʌbaivustaama dan
 gooca ismaacʌdʌ ʌraʌSuusi ojootosadʌ. 4 Daidʌ ʌUudasi
 naiadamu ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu
 sandaaru ʌgaʌ quiuupaigadʌra judidíu dai ʌgaʌ quiuupiʌra
 sandaaru dai ʌʌmadu gaaataga dai aagidi isducatai istutu-
 idityai ʌgai istʌʌgidagi ʌSuusi. 5 Tai ʌgai aliʌ baiganʌʌli
 dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai maquia agai tumiɳsi, 6 taidʌ
 ʌUudasi bai aa dai gaʌagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi
 siʌʌscadʌ maitiipucagi aa oodami.

⁷ Tai amaasi aayi asiaa duudagai istuigaco tatagitoiña ajudidíu aidasi Diuusi cagacara vuvaitu Ejiipituaiñara dai aid coodaiña ajudidíu cañiru dai dadasdiña Diuusi. ⁸ Taid aSuusi ootoi Piiduru amadu Vuaana, dai potadai:

—Imivurai dai bai duuñi cuaadagai idi siaa duudagai vatar —astadai aSuusi.

⁹ Tai agai cacai dai potadai:

—¿Vaaco ipalidi aapi tsbai duñiagi? —astadai.

¹⁰ Taid aSuusi aa noragi dai potadai:

—Masuu duucu ajiagi aquiqura, tagimu aapima amo cali ismaacada vaigatica agai amo aayi suudagi varai oida siaaco vaquia agai. ¹¹ Dai cacavurai quicami saaco caaca tuucavi siaaco gaugia iñagai aan idi siaa duudagara amadu aapima. ¹² Siagai gantagidamu amo tuucavi gducami goocua daama vaqura taviacoga cabai duñisicami varai ami bai duuñi cuaadagai —astadai aSuusi.

¹³ Tai agai iji dai ta vasiaacatai isducatai aagidi aSuusi, dai bai dui cuaadagai siaa duudagai vatar.

¹⁴ Dai caacai ugidagai, taid aSuusi meesa vudara daiva amadu gajootosa. ¹⁵ Taid aSuusi potadai gajootosa:

—Gia ipaliditadi aan isganamadu gaugiagi idi siaa duudagara maiquiaa muucuai. ¹⁶ Aan angaagidi ansai sivi gaugia iñagai idi siaa duudagara cuaadagai dai camaitacuaada iñagai idi siaa duudagara cuaadagai asta siascada idui Diuusi vasi istumaasi iduñia agai dai cagacara vuvaidagi oidi daama oidacami diviacai agai dai gataanada tami oidigi daama.

¹⁷ Amaasi bai amo tucayu uvasi varaagada dai gamamagi dai gooqura maa gamamaatardamiga daida itadai:

—Vascatai avar ii idi tucayuaiñara. ¹⁸ Sallicada angaagidi ansai camaitayada iñagai uvasi varaagada asta siascada aiyagi istuigaco diviagi Diuusi dai nidagi oodami ismaacada arcaaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami —astadai aSuusi.

¹⁹ Dai gooqura bai apaana dai gamamagi dai gooqura saasarai dai maa gamamaatardamiga, daida itadai:

—Idiav arpan ducami gñtuucuga masmaacada gatagida agai masai muaana masai aapima cagacara vuvacana. Poduquivav ivuaada daida gñtatagitoda —astadai aSuusi.

²⁰ Dai caugitocai aSuusi bai tucayu dai potadai gamamaatardamiga:

—Idi uvasi varaagada ismaacada idi tucayuna daja arpan ducami gñlara ismaacada aastia agai masai aapima cagacara vuvacana. Iñsiascada muquiaagi vai aastia gñlara aid abiaadara gaagadamu goñooqui utudui ismaacada Diuusi ootosda agai aoodami.

21 Damos sivi gocalli ismaacada giñtagida agai adudunucami tami meesa daama caata novida giñpan duucai. 22 Aana ismaacada viaa amo sallowicami cabacaiti govoi ismaacada gaa aqwi abiaadara damos sial soimaa taatamu allali ismaacada giñtagida agai —astatadai Asuusi.

23 Amaasi amamaatardamigada aipaco gantacacaimi soora agai dai gatagida agai.

24 Amaasi amamaatardami lagi ganvupui ñiño aagaitai sai ismaacada vaamioma artaanadamica agai siascada iimiagi siaaco gataana Diuusi. 25 Damos Asuusi potatadai:

—Ismaacada maitarjudidú saagida abaitacacacamicigada gapipioñiga duucai naidiña aoodami, dai agai aadara ipalidi mascalaga tuutiacami duucai najadagi. 26 Damos aapima maitaagai maspoduucai ivuaadagi, baiyoma ismaacada abaitacacacamicagi gaaagai isvaamioma galli gvuaadagi dai pioñi duucai. 27 ¿Maacada arvaamioma taaanadami ismaacada meesa vuidara daja ismaacada gabiaajai sio? ¿Maitasi arvaavoio sai ismaacada meesa vuidara daja? Damos aana gansaagida daja amo pioñi duucai.

28 Aapima vascara giñlamadu daraajana aidasi soimaa taatamaña aana. 29 Cascada aana ganmaaquia iñagai amo sallowicami poduucai isduucai giñoca giñmaa aana. 30 Dai aapima giñlamadu gacuaadamu malca siaaco gataanada iñagai aana dai giñsoiña taaanadamu aapima Diuusi maamarada —astatadai Asuusi gamamaatardamiga.

31 Amaasi potai apa Asuusi:

—Simuñi, Simuñi, diaavora tai oigaragai Diuusi isgadiñdagi mui naana maasi soimaascami masai camaitiñvaavoitudaiña. 32 Damos aana daana Diuusi aapima ganvallara vai maivasi ugitana ganvaavoidaraga, dai siascada pamu calga giñvaavoituda aapi pai soiña gaaaduñi vai vaamioma calga giñvaavoitudana —astatadai.

33 Taida Asimuñi aa noragi daida itatadai:

—Mamaatatuldiadami, baigan giñduu isgoidagi maisacaruanu dai asta muquiaagi galamadu —astatadai Simuñi.

34 Taida Asuusi potatadai:

—Piiduru, sallowicada angaagidi sai sivi maiquiaa cuujicai tacucu paapi vaicojo potaiya agai pasai maitiñmaata —astatadai Asuusi.

35 Taida Asuusi potatadai:

—Aid_Δsid_Δ g_Δnootoi aan_Δ maimoraraaliacami dai tomali tumiñsi daraasacarucami, dai tomali aa sususacaic_ΔΔ ¿is-bai vi_ΔΔgacata dai aapim_Δ istumaasi? —ast_ΔΔdai ΔSuusi g_Δmamaat_Δrdamiga.

Tai Δgai aa noragi dai pot_ΔΔdai:

—Tomali Δmo istumaasi —ast_ΔΔdai.

³⁶Tai amaasi ΔSuusi pot_ΔΔdai:

—Sivi ang_Δnaagidi sai sioo_ΔΔ viaacagi moraali g_Δaaagai isb_ΔΔ aim_Δrdagi, dai tumiñsi darasacarui Δp_ΔΔ, dai sioo_ΔΔ maiviaacagi maastai vai gagarana Δmoco g_Δvaasaraga dai sav_ΔΔdana. ³⁷Aan_Δ ang_Δnaagidi sai g_Δaaagai si_Δp_Δduñiagi isducatai ooja Isai_Δacarui Diuusi ñioo_Δquid_ΔΔ siaaco icaiti: “Soi duucai m_Δn_Δlijada agai tomastuma soimaasi iducami duucai”. Istumaasi oojisi giñaagaitai g_Δaaagai si_Δp_Δduñiagi —ast_ΔΔdai ΔSuusi g_Δmamaat_Δrdamiga.

³⁸Tai Δgai pot_ΔΔdai:

—Mamaat_Δtuldiadami, tami v_ΔΔΔ gooca mamaastai —ast_ΔΔdai.

Tai Δgai aa noragi dai pot_ΔΔdai:

—Casc_ΔΔ —ast_ΔΔdai.

³⁹Amaasi ΔSuusi vuusai dai ii Oliivosi giidiamu poducai isduucai ivuaadana Δgai taid_Δ Δmamaat_Δrdamigad_Δ oí. ⁴⁰Amaasi a_Δc_Δai ami giidi_ΔΔ, taid_Δ ΔSuusi pot_ΔΔdai g_Δmamaat_Δrdamiga:

—Daan_Δdavurai aapim_Δ Diuusi vai Δgai maidagitona ΔDiaavora issoimaasi g_Δnduiñtuldagi —ast_ΔΔdai.

⁴¹Taid_Δ ΔSuusi Δcovai ii maisi m_ΔΔcasi Δpan Δ m_ΔΔcasi si_ΔΔsi vuupai Δmoco Δmo odai, dai g_Δtootonac_ΔΔ c_Δquiva dai gamamada agai. ⁴²Dai aduucai gamamagi:

—Giñooca isbaigacamudai ismaisoimaa taata aan_Δ poduucai isducatai Δp_Δduñia agai d_Δmos vaid_Δ Δp_Δduuna p_Δsducatai aapi ip_Δliadagi. Dai maisiu istumaasi aan_Δ ip_Δliadagi —asduucai gamamagi ΔSuusi.

⁴³Tai amaasi vuitapi g_Δmaasitu Δmo Diuusi t_Δaañicarud_Δ t_Δvaagiaiñd_ΔΔ dai vaamioma maquia agai guvucadagai.

⁴⁴Dai ali_Δ soimaa taatacatai vaamioma daan_Δi Diuusi dai vaajurdad_Δ Δpan duucai ootai ΔΔrai dai d_Δv_ΔΔrapi g_ΔΔs_Δi.

⁴⁵Dai aid_Δsi canaato mamagi Δgai c_Δquiva dai ii siaaco daraajatadai Δmamaat_Δrdamigad_Δ dai coococ_ΔΔcami t_ΔΔ, gamait_Δ soi_Δliaragai casc_ΔΔ. ⁴⁶Daid_Δ ΔSuusi pot_ΔΔdai:

—¿Tuim_Δsi coococ_Δ? Vaapaigivurai, dai daan_Δda Diuusi vai Δgai maidagitona ΔDiaavora issoimaasi g_Δnduiñtuldagi —ast_ΔΔdai.

47 Dai quiaa ñiooquiditadai ΔSuusi, tai ami aayi mui oodami. Dai ismaacada Uudasi taa giducata dai Δbaivustaama dan gooca mamaatar damia iñdara, agai baita qui imatadai aoodami, dai miaadara ca quiva dai usupiga agai ΔSuusi.

48 Amaasi ΔSuusi potatadai:

—Uudasi, amo ¿usupigaicada pasgiñta gida agai aapi aana ismaacada viaa amo sallaicami? —astatadai.

49 Tai agai ismaacada amadu daraajatadai ΔSuusi dai naitadai istumaasi iduñia agaitadai agai tacaai ΔSuusi dai potatadai:

—Mamaatatuldiadami, ¿vuidara tassuuligana mamaastaicada? —astatadai.

50 Dai amaadutai agai iquitaa sallasia padara naacada apiooñigada abaitacaacamigada papaaligada ajudidíu.

51 Damos ΔSuusi potatadai:

—Dagitovurai casia calgadu —astatadai.

Taidaa ΔSuusi mostaata apiooñi naacada tai dueeyi. 52 Dai amaasi ΔSuusi potatadai abaitaguucacamigada papaaligada ajudidíu, amadu agaa quiuupiarara sandaaru, amadu asonara guucacami judidíu agai ismaacada dada dai baalquia agai:

—¿Ducatai dada aapimaa mamaastaicada dai uusicada ducami iñsaanar amo asivogamicagi? 53 Aidasi ganamadu daacata dai aana vaa tasai agaa quiuupaigadara judidíu tomali maitiñtaata aapimaa, damos sivi casiganajaga aapimaa tucagi arDiaavora aa duiñdada vaataraa cascada —astatadai ΔSuusi.

54 Tai amaasi agai maisapicami bai ΔSuusi, dai baacai abaitacaacamigada papaali quiidiamu, vaidaa apiiduru mosmalcasdara oidi. 55 Tai aa ami tuisiqui araana ganai, dai taicovai daraiva, taidaa apiiduru saagida daiva aara. 56 Tai amaasi amo cusñiiru taagacai istaicovai daacata dai agai, gatagito nanaidi daida itatadai:

—Idi calli aara amadu aimaraña gomaisapicada —astatadai acusñiiru.

57 Damos apiiduru asto, daida itatadai:

—Maitanmaataa aana gocalli di —astatadai apiiduru.

58 Tai gooquiarioma, amai calli taa daida itatadai:

—Aapiara aramoco gomaisapicada aduñda aara —astatadai.

Damos apiiduru itatadai:

—Cho, maitanmaataa aana gocalli di —astatadai.

59 Tai bo laascada amai itai:

—Sallaicada idi calli amadu aimaraña gomaisapicada aara daida arGalileeara oidacami aara —astatadai calli.

60 Taidaa apiiduru itai:

—Cho, aanΛ tomali maimaatΛ mΛsioorΛ aagai aapimΛ —astΛtΛdai ΛPiiduru.

Dai quiaa ñioocaitadai Λgai tai cuujui tacucu. ⁶¹ TaidΛ ΛSuusi vui nΛnΛaava ΛPiiduru, taidΛ ΛPiiduru tΛgito istumaasi aagidi ΛmamaatΛtuldiadami, sai maiquiaa cuujuicai tacucu Λgai vaicojo Λstua agaitadai ismaatΛ ΛSuusi. ⁶² TaidΛ ΛPiiduru vuusai abiaadΛΓΛ dai soigΛldacai sosua.

⁶³ DaidΛ ΛcΛcΛΛli ismaacΛdΛ nuucadacatadai ΛSuusi parunai dai saasarai tuucugadΛ. ⁶⁴ Dai iifia vuupuidΛ dai vuivasana gΛvai, daidΛ itΛtΛdai:

—¿Maatañi toorΛ gΛgΛΛgΛ? —astΛtΛdai.

⁶⁵ Dai aagidi mui naana maasi ñiooqui sigalnascami.

⁶⁶ Dai aidasi casi ΛrtasΛΓΛcatadai, gΛnΛmpagi Λjudidíu sonΛΓΛ guucacamigadΛ, ΛΛmadu ΛbaitΛguucacamigadΛ ΛpapaaligadΛ Λjudidíu, ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ, mΛtai vaan cΛi ΛSuusi dudunucami vuidΛΓΛ mΛtai ami tΛcacai, daidΛ itΛtΛdai:

⁶⁷ —¿GΛraagidañi povai pΛscaiti aapi pΛsaidΛ ΛΓΛCristo ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuusaitu pΛsai cΛΛgacΛΓΛ gΛrvuvaidana? —astΛtΛdai.

Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—IsrovΛntΛΛda aanΛ sai ΛjΛ, siaadΛΓΛ giñvaavoitudana aapimΛ. ⁶⁸ Dai isgΛntΛcaca aanΛ Λmo istumaasi siaadΛΓΛ giñaa noragidana aapimΛ tomali maitiñdagituan taada aapimΛ.

⁶⁹ Dai aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami caotoma imimu Diuusi ΛΛmadu dai ΛΛmadu gataaanΛda iñagai, ismaacΛdΛ vaamioma viaa guvucadagai istomali Λmo Λmai —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁷⁰ Tai amaasi vΛΛscatai tΛcacai ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—¿AidΛ gia aapi ΛrDiuusi maradΛ? —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—ΛjΛ Diuusi maradΛana poduucai mΛsduucai aagai aapimΛ —astΛtΛdai.

⁷¹ Tai Λgai itΛi:

—¿TuisidΛ nΛnΛracana aatΛmΛ vaamioma nΛijadami cacaΛcatai isΛΛgi gΛtΛñicΛdΛ gΛraagidi goovai? —ascaiti ΛbaitΛguucacami.

23

¹ Amaasi vΛΛscatai ΛbaitΛguucacami bΛΛcai ΛSuusi dai Pi-laato vuidΛΓΛ cΛi. ² Dai ami gΛpiΛΓΛ vuupaimi daidΛ icaiti:

—TΛΛ aatΛmΛ idi cΛΛli vai sioquitudai gΛraaduñi daidΛ icaiti sai maitΛaagai tΛsaa namΛquiadagi gΛΛΛ baitΛcΛaacami

romano, daid^Δ icaiti ^Δap^Δ sai ^Δs^Δalic^Δad^Δ ^Δr^ΔCristo goovai ismaac^Δad^Δ ^Δr^Δraí ^Δap^Δ —ast^Δad^Δai.

³ Amaasi ^ΔPilaato t^Δacacai daid^Δ it^Δad^Δai:

—¿Aapip^Δasi ^Δr^Δjudidíu raígad^Δ? —ast^Δad^Δai.

Taid^Δ ^ΔSuusi aa noragi daid^Δ it^Δad^Δai:

—^Δja poduuquiava p^Δsducatai aagai aapi —ast^Δad^Δai.

⁴ Amaasi ^ΔPilaato it^Δad^Δai ^Δbait^Δguucacamigad^Δ papaali ^Δmadu ^Δoodami:

—Maitant^Δagai tomali ^Δmo istumaasi soimaascami idi ^Δali^Δ ^Δr^Δ —ast^Δad^Δai.

⁵ D^Δamos ^Δoodami vaamioma g^Δg^Δr^Δ aagidi daid^Δ it^Δad^Δai:

—Goovai sisioquitudai v^Δasi Judee^Δr^Δ oidacami g^Δmamaat^Δtuldaragac^Δad^Δ, Galileeaiñd^Δr^Δ abiaad^Δr^Δ g^Δaaaga goovai dai asta tami —ast^Δad^Δai.

⁶ Dai aid^Δasi ^Δca^Δ ^ΔPilaato imaasi gat^Δacacai sabaig^Δ ^Δr^ΔGalilee^Δr^Δ oidacami ^Δca^Δli. ⁷ Dai aid^Δmasi aagidi sai ^Δja, tai ^Δgai ootosi ^ΔErood^Δasi ismaac^Δad^Δ ^Δr^Δt^Δaan^Δad^Δamicatadai Galilee^Δr^Δ d^Δamos aid^Δ Jerusaleen^Δr^Δ daacatadai ^Δgai. ⁸ Taid^Δ ^ΔErood^Δasi alia baig^Δali t^Δagacai ^ΔSuusi ^Δquioma abiaad^Δr^Δ n^Δida ^Δlidadai ^Δgai cajioomacatadai ^Δgai dai n^Δida ^Δlidiña isivuaada ^Δgai ^Δmo istumaasi g^Δg^Δr^Δducami. ⁹ Daid^Δ ^ΔErood^Δasi naana maasi t^Δacacai, d^Δamos ^ΔSuusi maiaa noragi tomali ^Δmo istumaasi. ¹⁰ Dai ami daraajatadai ^Δap^Δ ^Δbait^Δguucacamigad^Δ ^Δpapaaligad^Δ ^Δjudidíu ^Δmadu ^Δmamaat^Δtuldiadami Diuusi ^Δs^Δalicamigad^Δ, ^Δgai alia goguama g^Δpi^Δr^Δ v^Δuupai. ¹¹ Amaasi ^ΔErood^Δasi ^Δmadu ^Δsandaarugad^Δ soi duucai n^Δidi ^ΔSuusi, dai mosparunda ^Δlidi ^Δgai dai ^Δga dadapacami aadi yuucusi ^Δmo raí duucai. Amaasi ^ΔErood^Δasi ootosi ^Δpamu ^ΔPilaato. ¹² Dai aid^Δ tas^Δr^Δ g^Δnaaduñta ^ΔPilaato ^Δmadu ^ΔErood^Δasi ^Δquioma ^Δr^Δg^Δnsasaayum^Δcatadai ^Δgai.

¹³ Amaasi ^ΔPilaato ^Δmpagi ^Δbait^Δguucacamigad^Δ papaali ^Δmadu ^Δt^Δaan^Δad^Δami ^Δmadu ^Δoodami, ¹⁴ daid^Δ it^Δad^Δai:

—Aapim^Δ m^Δtaiñv^Δuapi idi ^Δca^Δli pocaititai sai goovai sisioquitudai oodami, nai aan^Δ cat^Δacacai aapim^Δ g^Δnvuitapi dai can^Δidi aapim^Δ iñsmait^Δagai istumaasic^Δad^Δ g^Δpi^Δr^Δ caat^Δcagi goovai tomali ^Δmo istumaasic^Δad^Δ m^Δstuuc^Δad^Δ g^Δpi^Δr^Δ v^Δuupai aapim^Δ. ¹⁵ Tomali ^ΔErood^Δasi baiyoma ^Δpamu g^Δr^Δootosi ^Δgai can^Δidi aapim^Δ ismait^Δristuma ducami goovai tomali maiviaa aat^Δm^Δ istuisid^Δ muaagi. ¹⁶ Mossoimaa taat^Δtuldamu aan^Δ dai gooqui^Δr^Δ dagitomu —ast^Δad^Δai ^ΔPilaato.

¹⁷ Pilaato aid^Δ siaa duudag^Δr^Δ viaacatadai isdagitoldagi ^Δoodami amaadutai ^Δmaamaisapic^Δad^Δ poduucai ivuaadana ^Δgai v^Δasi uumigi casc^Δad^Δ. ¹⁸ Tai v^Δasi ^Δoodami ^Δmapai ijiña dai pocaiti:

—Vaidacaivurai goovai dai muua dai dagito Baraavási —ascaiti ʌoodami.

¹⁹ Baraavási ʌmpagi oodami dai cocotuli ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu daidʌ ʌrgamuaacamicatadai ʌʌpʌ mai cascʌdʌ maisacatadai. ²⁰ Vaidʌ Pilaato dagitua ʌlidadai ʌSuusi, dai aagidi ʌoodami ʌpamu. ²¹ Dʌmos ʌgai vaamioma ijiña daidʌ icaiti:

—Siisañi curusiaba. Siisañi curusiaba —ascaiti ʌoodami.

²² Dai amaasi cavaicʌrʌ itʌtʌdai ʌPilaato:

—¿Tuma soimaasi iducami goovio? Aanʌ maitʌʌgai istuusi muaagi, soimaa taatatuldamu aanʌ dai dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.

²³ Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌr ñiooquimi daidʌ icaiti mʌsai curusiaba siisana, dai mosʌʌ gʌgʌr ñiooquimi ʌgai mʌsai siisana curusiaba mʌtai poduucai idui isducatai aagai ʌgai. ²⁴ Taidʌ ʌPilaato ipʌli isiduñiagi mʌsducatai aagidi, ²⁵ dai dagito ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌoodami ipʌli, ʌgai ismaacʌdʌ maisapicatadai gamuaacamicatai dai cocotuldacai ʌoodami. Taidʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌoodami saidʌ iduuna ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌliadagi.

²⁶ Dai aidʌsi vaidaticatadai ʌgai ʌSuusi dai curusiaba siisa ʌgai, dai caayana aayi ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ dʌjiañdʌrʌ imʌitadai Simuñi tʌʌgiducami, mʌtai bai dai tʌjajai sai gooquiʌrʌ imʌiña ʌSuusi dai bʌʌcaticana ʌcurusi.

²⁷ Dai oiditadai mui oodami dai mui ooqui ʌpʌ ooiditadai dai gʌgʌrʌ suaañimi dai iññaquimi soigʌʌlidadai ʌlidadai ʌSuusi. ²⁸ Dʌmos ʌSuusi vui ʌʌʌaava daidʌ itʌtʌdai:

—Ooqui Jerusaleenʌrʌ oidacami maitavʌr suaanʌda soimaa taatacatai aanʌ baiyomavʌr suaanʌda mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatacagi aapimʌ ʌʌmadu gʌnmaamara giñvaavoitudaitai. ²⁹ Aimu istuigaco aliʌ soimaasi gʌtaatamu dai povʌcaitiada ʌgai: “Siʌʌ baigʌʌlidi ʌooqui ismaacʌdʌ maitistutuidi ismaamatadagi dai ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maimaamatai”. ³⁰ Dai amaasi ʌoodami ipʌliadamu isdaama suuligiagi ʌgigiidi dai sai iñña. ³¹ Canʌidi aapimʌ siʌ soimaasi giñtaatamituldi gooodami maitʌristuma ducamicatai aanʌ, dʌmos ʌidamʌ aapimʌ siʌ soimaa taatamu goovai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi iducami —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

³² Dai vaidaticatadai ʌpʌ gooca ʌsivogami dai ʌʌmadu coodia ʌgai ʌSuusi. ³³ Dai amaasi aʌcai mʌʌca siaaco Calavera tʌʌgidu ami curusiaba siisa ʌSuusi, ʌʌmadu ʌvʌgoocai gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamí. ʌmoco ʌmo curusiaba sʌʌlisia padʌrʌ ʌSuusi dai ʌgʌmai ʌmai curusiaba oogisia padʌrʌ. ³⁴ Dai aidʌmʌsi curusiaba siisapaitadai ʌSuusi tai ʌgai itʌi:

—Giñoooca oigaldañi idi oodami maitamaatΛ goovai istuma vueeyi —astatadai ΔSuusi.

DaidΛ asandaaru tΛcavi dadaitudai tumiñsi dai nΛida agai sooriatai gΛntaacoida agai ΔSuusi yuucudΛ. ³⁵ VaidΛ aoodami nΛiditadai ami daraajatai, dai asta atΛtaanΛdami parunaitadai ΔSuusi daidΛ icaiti:

—CΛagacΛrΛ vuvaitu goovai aa dai sivi ζtuisidΛ maicΛagacΛrΛ gΛvuusaida Δlidi goovai Δagi? IssΛlicadΛ arΛCristo goovai di daidΛ arDiuusi Λcovai vuusaidadΛ —ascaiti atΛtaanΛdami.

³⁶ DaidΛ asandaaru ΔpΛ parunai dai miaadΛrΛ gugucai dai iituda agaitadai valienti maisi cΛagaducami ³⁷ daidΛ itatadai ΔpΛ:

—PΛsaapi arraigadΛ judidú di cΛagacΛrΛ igΛvuusaida aapi Δagi —astatadai Δsandaaru.

³⁸ Dai moodΛ daanioma oojiscatadai gilieegocadΛ dai latiiñicadΛ dai evreocadΛ, siaacoga icaiti: “IdiavΛr raigadΛ judidú”, ascaiti Λoojai.

³⁹ Amaadutai agapiΛrΛ vΛΛtΛcadΛ ismaacadΛ ami saigiΛcatadai parunai Δgai cascadΛ itatadai:

—PΛsaapi arCristo cΛagacΛrΛ igΛvuusaida aapi Δagi dai cΛagacΛrΛ garvuvaida aatΛmΛ ΔpΛ —astatadai.

⁴⁰ DΛmos agΛmai bagaimi gΛaduñi daidΛ itatadai:

—¿Maitapas ΛΛbΛidi Diuusi? Aapi ΔpΛ soimaasi taataca Λpan duucai goovai. ⁴¹ DΛmos aatΛmΛ gia viaa istucadΛ soimaasi taatacagi, soimaasi idui aatΛmΛ cascadΛ. DΛmos idi cΛΛli maitidui tomali Λmo soimaasi —astatadai.

⁴² Dai amaasi itatadai Δgai ΔSuusi:

—PΛsiΛscadΛ aiyagi pasiaaco gatΛaanΛda agai pai giñtΛgito —astatadai.

⁴³ TaidΛ ΔSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—SΛlicadΛ angΛagidi pasai sivi giñΛΛmadu daaca agai tΛvaagiΛrΛ —astatadai ΔSuusi.

⁴⁴ AidΛsi casi ardaan duucucatadai vΛΛsi oidigi tucapi vii uruno taadaco uucami. ⁴⁵ Tasai mostucapi vii, taidΛ agΛΛ icuusi vaamioma covooCAMI siΛmo sueeyi ismaacadΛ agΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidú sagiΛcatadai Λran sΛΛli sarai sΛΛliacoga tΛcavidΛrΛ abiaadΛrΛ. ⁴⁶ Amaasi ΔSuusi gΛgarΛ iñña daidΛ itai:

—Giñoooca gΛviituldagena giñibadaga —astatadai. Dai mospotΛi agai dai muu.

⁴⁷ Dai aidΛsidΛ asandaaru tΛaanΛdamigadΛ ismaacadΛ arromano nΛiditai istumaasi apΛduitadai, siaa duutuli Diuusi daidΛ icaiti:

—SΛlicadΛ arvaavoi isidi cΛΛli maitarsoimaasi iducamicatadai —ascaiti.

⁴⁸ Dai vΛΛsi aoodami ismaacadΛ ami daraajatadai dai nΛidi istumaasi apΛdui, iji abiaadΛrΛ dai gΛvimi

g_{AN}moomo. ⁴⁹ D_{AMOS} v_{AA}scatai ismaac_{AD} maatacatadai _{ASuusi} m_{AA}casd_{AR} guucacatai n_{AI}di imaasi _{AM}madu _{AOO}qui ismaac_{AD} oiditadai Galileeaiñ_{AR} abiaad_{AR}.

⁵⁰ Dai oidacatadai _{AMO} c_{AA}li c_{AA} tuigacami dai mait_{AR}soimaasi ivuaadami, Osee t_{AA}giducami, Arimatee_{AR} oidacami Judeea d_{AV}AAr_{AR}. Dai _{AGAI} _{AR}amo t_{AA}aan_{AD}ami ismaac_{AD} t_{AC}acaiña m_{AS}maac_{AD} vaan tutusaiña. ⁵¹ _{AGAI} n_{AN}ARacatadai istuigaco gataaan_{AD} _{AGAI} Diuusi, casc_{AD} maibai aagaitadai _{AGAI} isducatai idui _{AGAA} bait_{AGU}ucacami. ⁵² Dai amaasi _{AGAI} n_{AI}damu _{APilaato} dai tai _{ASuusi} tuucugad_{AD}. ⁵³ Dai t_{AV}aañ_{AD}acai curusiañ_{AR} _{AMO} icuusi tuaacami_{AR} biisa dai _{AMO} t_{AJOO}vai t_{AA} m_{AS}iaaco tomali _{AMA}adutai maiqu_{IAA} yaasa _{AMAI} muuquiad_{AD}. ⁵⁴ Aid_{AD} _{AR}atasaicatadai istuigaco bai v_{UA}adana _{AGAI} v_{AA}si dai siaadiqui _{ARIB}astaragaicatadai istuigaco maitistuma v_{UA}adana _{AGAI}.

⁵⁵ Daid_{AD} _{AOO}qui ismaac_{AD} oiditadai _{ASuusi} Galileeaiñ_{AR} abiaad_{AR} iji dai n_{AN}AI_{DI} t_{AT}jo_I dai gant_{AG}ito n_{AN}AI_{DI} m_{AS}ducatai t_{AA} _{AMU}uquiad_{AD}. ⁵⁶ Dai aid_{ASI} quiiyana dada _{AGAI} bai dui asaiti sigian uuvadami dai siaadiqui _{IB}astarag_{AR} g_{AN}iibasi poduuc_{AI} isducatai g_{AN}viidacatadai _{AGAI}.

24

¹ Dai siaadiqui tuucamid_{AR} t_{AS}AR _{AC}cald_{AR}, _{AOO}qui _{AA}qui quiaamoco iji siaaco caatacatadai _{ASuusi} tuucugad_{AD} dai v_Uucaticatadai _{AS}igian uuvaic_{AD} ismaac_{AD} bai duitadai _{AGAI} dai t_{AI}da agaitadai _{AMU}uquiad_{AD} dai aa _{OO}qui _{AA}p_{AD} oiditadai.

² Dai aid_{ASI} aayi _{AGAI} gant_{AG}ito t_{AA} is_{AO}dai ismaac_{AD} _{AC}AD cuupicatadai t_{AT}jo_I iscamaianaasi daacatadai, ³ tai _{AGAI} vaapa d_{AMOS} mait_{AA} _{AGAI} _{ASuusi} tuucugad_{AD}. ⁴ Dai _{AGAI} ali_{AD} dudu-aadimucataidai dai tomali maimaat_{AC}atadai istuma duñiagi, dai t_{AA} gooca c_{AC}AAli vai sonuana guucacatadai dai dadadac_{AI} yuucusid_{AD}. ⁵ Daid_{AD} _{AOO}qui cuic_{AS}acatadai duduaadimucai taid_{AD} _{AC}ACAAli it_{AT}adai:

—¿Tuimasi gaagai coidad_{AD} saagida _{AGAI} ismaac_{AD} duaaca?

⁶ Maita tami daja _{AGAI} duaacata. Gant_{AG}itovurai isducatai g_{AN}aagidi _{AGAI} aid_{AM}asi quiaa Galilee_{AR} daraajatadai.

⁷ Aid_{ASI} pov_{ANT}at_{AD} _{AGAI} sai _{AGAI} ismaac_{AD} viaa _{AMO} s_{AA}licami g_{AA}agaitadai m_{AS}t_{AA}gidagi soimaasi ivuaadami, dai sai bo vaica tasaic_{AD} duaaca agaitadai —ast_{AT}adai _{AC}ACAAli.

⁸ Tai _{AGAI} gant_{AG}ito añiooqui ismaac_{AD} aagidi _{ASuusi}.

⁹ Dai iim_{ACAI} abiaad_{AR} _{AOO}qui iji dai m_{AA} aagidi v_{AA}si imaasi _{AB}aivustaama dan _{AMOCO} _{ASuusi} ojootosad_{AD} _{AM}madu v_{AA}scatai _{AGAA}. ¹⁰ _{AOO}qui ismaac_{AD} aagidi _{AO}jootosicami

arMaría Madaliña, amadu Vuañiita, amadu María Jacovo dlad, dai aa ooqui. ¹¹ Damos lojootosicami mosvuiirugami duuca caa ñiooqui ismaacada aagidi looqui dai maivaavoitu.

¹² Damos Piiduru maraitai vuusai dai mala nanaidi siaaco caatcatadai asuusi, dai acai tuucavi nanaava dai taa licuusi tuaacada ismaacadara biisapicatadai amuquiad vai mosgajiaadara daacatadai, tai agai apamu aa gai dai duadimutugaitai gaicada ismaacada apaduitadai.

¹³ Dai agai vaa tasara goocatai asuusi mamaatardamigada Emausamaco iimitadai, Emausa maisi malcoraga Jerusaleenaidara para goo oora imidagai. ¹⁴ Dai iimitai aatagaimi dai aagaimi agai vasi istumaasi daivusai Jerusaleenara. ¹⁵ Dai aidasi aipaco ganaatagidimi agai, tai lagi asuusi miaadara caquiva dai oi. ¹⁶ Daidaa ccaalli naitadai damos Diuusi maimaa oigaragai ismatiagi sioora agai. ¹⁷ Taidaa asuusi cacai daida itadai:

—¿Tumaasi aatagaimi aapima iimitai? ¿Tuimasi soigalidi? —astadai asuusi.

¹⁸ Tai maadutai ccaalli ismaacada Cleofasi tagidu aa noragi daida itadai:

—Vasi oidacami maata istumaasi apadi Jerusaleenara, ¿mosaca aapipas maima, ami gauuliñacatai ara? —astadai.

¹⁹ Amaasi asuusi itadai:

—¿Tumaasi apadio? —astadai.

Tai agai itadai:

—Agai ismaacada apadi asuusi Nasareetara oidacamicada, ismaacada aramo Diuusi ñioquituldiadamigadcatadai daida ivuaadana mui naana maasi gagarducami asta gñiooquicada Diuusi vuitapi dai loodami vuitapi. ²⁰ Dai isduuca abaitaguucacamigada apapaaligada judiduu amadu gartalaanadamiga gatalagi masai gataanana maaragai dai curusiaba siisana. ²¹ Aatama poliditadai isagai agai dai cagacara vuvaida agaitadai judiduu. Damos sivi casiapadi vaica tasai sapadi gomaasi. ²² Damos amoco ooqui aatama garsaagidaidara garlabacatai. Alia lqui iji agai siaaco caatcatadai asuusi, ²³ dai mitala agai tuucugada, dai dadacai pocaitimi sai vuitapi ganmaasitu Diuusi tataañicaruda sai potadai sai asuusi duaaca. ²⁴ Tai amadutai garaaduñi iji siaaco caatcatadai agai dai taa vasi isducatai aagai ooqui damos asuusi gia mitala agai ara —astadai ccaalli.

²⁵ Amaasi asuusi itadai:

—Gia maimaata caa aapima dai mosaa tavpicada maiquiaa vaavoitudai ismaacada aagai adiuusi ñioquituldiadamigada.

26 ¿Maitasi viaacatadai ΔCristo issoimaa taatagi vΛΛsi go-
maasi vai gooquiΛrΛ siaa duutuadagi vΛΛscatai tavaagiΛrΛ?
—astΛtΛdai ΔSuusi.

27 Amaasi ΔSuusi aagidi istΛiya Δlidi vΛΛsi Δoojai
ismaacΛdΛ oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ siaaco ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadΛ aagitai ΔSuusi. ΔpΛga aagai Δgai
ismaacΛdΛ ooja Mosesacaru dai gooquiΛrΛ aagai ismaacΛdΛ
ooja Δгаа Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ.

28 Dai aidΛsi aayi ΔcΛcΛΛli siaacoga iimia agaitadai vaidΛ
ΔSuusi mosdaivuñia agaitadai abiaadΛrΛ. 29 ΔΛmos ΔcΛcΛΛli
goguama oí sai viΛΛna daidΛ itΛtΛdai:

—GΛrΛΛmadu ivii casia uruñimi oidigi dai catucaimi vΛΛsi
—astΛtΛdai.

TaidΛ ΔSuusi ami aayi ΔpΛ dai ΔΛmadu viiya agai. 30 Dai
aidΛsi gaugia agaitadai Δgai ΔcΛcΛΛli ΔΛmadu meesa vuidΛrΛ
taidΛ ΔSuusi bΛi Δpaana dai gamamagi dai saasarai dai maa
ΔcΛcΛΛli. 31 Mospodui Δgai tai Diuusi maa oigaragai ΔcΛcΛΛli
sai maatΛna isΔgai ΔrΛSuusi. ΔΛmos aidΛ otoma ΔSuusi
maitΛmaasitu abiaadΛrΛ. 32 VaidΛ ΔcΛcΛΛli povai gΛntΛtΛdai
aipacoga:

—¿Maitasi Δrvaavoi tasaliΛ baigarΛlidadai aatΛmΛ aidΛsi
gΛroiditadai Δgai voiyaiñdΛrΛ dai gΛraagidimi isducatai icaiti
Diuusi ñiooquidΛ? —astΛtΛdai ΔcΛcΛΛli.

33 Dai amaasi Δgai mainΛnΛra vaamioma mosotoma
Δpamu aa suuli Jerusaleenamυ, vai ami gΛnΛmpaidacatadai
Δbaivustaama dan Δmoco ojootosicami ΔΛmadu ΔaaduñdΛ.

34 DaidΛ Δojootosicami potΛtΛdai Δгаа gooca cΛcΛΛli:

—SΛlicΛdΛ Δrvaavoi isduaaca ΔmamaatΛtuldiadami
goSimuñi cataΛ —astΛtΛdai.

35 Amaasi ΔvΛgocai cΛcΛΛli aagidi isducatai ΔpΛdui voiyΛrΛ,
dai isducatai maí Δgai ΔSuusi aidΛsi saasarai Δgai Δpaana.

36 Amaasi quiaa aagaitadai Δgai imaasi, taidΛ ΔSuusi
saagida cΛquiva dai aduucai viaatuli:

—¿BaigamΛsi ΔnΛlidi? —astΛtΛdai.

37 Tai Δgai aliΛ duduaadimu dai povΛnΛlidadai siΛrΛmo
suiñali ismaacΛdΛ nΛidi Δgai. 38 ΔΛmos ΔSuusi itΛtΛdai:

—¿TuimΛsi duduaadimucu? ¿TuimΛsi maicΛΛga vaavoitu
aapimΛ? 39 NΛidavurai giñnoonovi ΔΛmadu giñΛcΛso Δgai
vaa Suusiana. Giñtaatavurai dai nΛida. Δmo suiñali maioo
tomali maituucuga poduucai mΛsducatai giñnΛidi aapimΛ
—astΛtΛdai ΔSuusi.

40 Dai potΛΛcai tΛtΛgidi gΛnoonovi ΔΛmadu gΛΛcΛso.
41 ΔΛmos Δgai maiquiaa vaavoitudaitai baigΛnΛldacai dai
maitΛgaitai istumaasi gΛntΛgituagi. CascΛdΛ ΔSuusi
potΛtΛdai:

—¿Viaamasi istumaa ugia aan? —astatadai ASuusi.

⁴² Tai agai maa laachi vatopa gaicami dai amo mllmavai.

⁴³ Taidai ASuusi bai dai uu agai vuitapi. ⁴⁴ Dai gooquiara itatadai ASuusi:

—Vlasi istumaasi ismaacada soimaa taata aan aragai isducatai gnaagidi aan aidasi quiaa ganllmadu daecatadai, sai viaecatadai siapaduniagi vlasi gomaasi ismaacada glaagai lliivroara ismaacada ooja Moseesacaru dai ismaacada ooja ADiuusi niinioquituldiadamigada dai ismaacada oojisi Salmosi liivrugadara ginaagaitai —astatadai ASuusi.

⁴⁵ Dai soi ASuusi agai sai maata caacana. ⁴⁶ Daidai itatadai:

—Poduucai oojisi saidai ACristo viaecatadai ismuquiaagi dai bo vaica tasaicada viaecatadai isduaacagi coidada saagidaindara. ⁴⁷ Dai gomaasi ismaacada soimaa taata aan glaagai msaagidagi vlasi oidigi daama oidacami

Jerusaleenaindara abiaadara gnaagacai dai sai glaagai isama duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vai poduucai oigaldica agai vlasi soimaascamigada. ⁴⁸ Dai aapim arnlijadami vlasi imaasi. ⁴⁹ Dai aan ganootosdamu vlasi istumaasi aagai ginooca, damos tanasi Jerusaleenara avar daraaja asta silascada diviagi Diuusi guvucadada tavaagiaiindara aapima ganllmadu —astatadai ASuusi.

⁵⁰ Daidai ASuusi vaidacai gajootosa abiaadara Betaaniumu, dai vanigidacai ganoonovi siaan duutuli. ⁵¹ Dai siaan duutuldacai acovai ii dai tavaagiamu tasi. ⁵² Daidai ajootosicami casiaan duutudacai aa suuli Jerusaleenamu dai alia baigalliatugai, ⁵³ dai vlascara gaa quiupaigadara ajudidu daraajatai siaan duutudaina Diuusi.

Mosacaasi.

Λ Vuaana ooja istumaasi ivuaadana Λ Suusi Cristo aidasi quiaa aimraitadai tami oidi daama

1-2 Diuusi maradΛ agai dai tomastuigaco tavaagiΛΓΛ daacana Diuusi ΛΛmadu. Aidasi maiquiaa caquiva oidigi vΛascΛΓΛ oidaga Diuusi maradΛ Diuusi ΛΛmadu. Diuusi maradΛ agai daidΛ gArmaatΛtuli istuiga Diuusi. Diuusi maradΛ rDiuusi ΛpΛ cascΛΔ. 3 Diuusi maradΛ ΛΛmadu Diuusi idui vΛasiaΛcatai. 4 Diuusi maradΛ gArmaacai ibΛdagai utuducami dai soicΛi oodami ismaatΛ caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ. 5 Diuusi maradΛ divia oidigi daama dai oidacatadai oodami saagida. Λoodami maimaatΛ caΛcatadai Diuusi ñiooquidΛ baiyoma api-asoimaasi ivuaadana. Diuusi maradΛ soi mui oodami sai maatΛ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ tomasi vaamioma muidu ismaacΛΔ gajiaadΛΓΛ vipieeyi Diuusi ñiooquidΛ. Siaaco oidaga cuudagi maitutucagΛi. Poduucai ΛpΛ sioorΛ vaavoitudai dai Λgidi Diuusi maradΛ agai gia gajiaadΛΓΛ vipieeyi gosoimaascami.

6-7 Diuusi ootoi ΛVuaana sai vapaconana oodami sai gaagidana isDiuusi maradΛ ΛΓagai ismaacΛΔ maatΛtuldia agai oodami Diuusi ñiooquidΛ, sai oodami vaavoitudana ΛCristo. 8 ΛVuaana maitarΛCristocatadai baiyoma Diuusi ootoi ΛVuaana sai gaaagidiana sioorΛ ΛΓΛCristo. 9 ΛCristo divia agaitadai gooquiarioma dai soiña agai oodami sai maatΛ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ.

10 ΛCristo oidacatadai oidi daama dΛmos Λoodami maimaatΛcatadai sioorΛ agai. Agai agai daidΛ idui oidigi. 11 DaidΛ ΛCristo rjudiucatadai dΛmos chiΛΛqui judidiu vaavoitudaitadai agai. 12 DΛmos vΛascΛΓΛ ΛΛmoco cΛΛga gantΛgito caΛ dai vaavoitu ΛSuusi Cristo tai Diuusi maa agai sΛΛlicami saidΛ rDiuusi maamaradΛcana. 13 Mospoduucai rDiuusi maamaradΛcana oodami maisiu mosvuaacΛcai oodami iñdΛΓΛ. Λvaavoitudadami rDiuusi maamaradΛ maisiu mosipΛlidityai dΛΛdΛΔ tomali maisiu mosipΛlidityai Λmo oodami baiyoma rDiuusi maamaradΛ ipΛlidityai Diuusi.

14 DaidΛ ΛCristo Diuusi maradΛ tΛvai tavaagiaiñdΛΓΛ dai ΛgaicΛΔ gΛmaí istuiga Diuusi. Diuusi maradΛ vuusai oodami duucai dai oodami saagida oidacana. Dai agai sΛΛlicΛΔ cΛΛgacΛΓΛ nΛidiña oodami dai vΛasi istumaasi aagaiña agai rvaavoi. Dai aatΛmΛ maí siΛgai viaa Λmo sΛΛlicami dai alia viaa guvucadagai. Diuusi agai dai maa gΛmara sΛΛlicami dai guvucadagai. Diuusi mosaliΛmaduga maradΛ. 15 Dai poduu aagai ΛVuaana aagaitai agai:

—Idiava aragai ismaacada gnaagidi aana sai divia agaitadai, dai vaamioma namaga ifsaan dai aana maitistutuidi siansi istutuidi idi. Maiquiaa vuusaicai aana abiaadara caoidacatadai idi —ascaiti avuaana.

¹⁶ Daidai agai samicada garioigadai dai calgacara garnaidi dai vascara garsoicai naana maasi istumaasicada aatama ismaacada vaavoitudai agai. ¹⁷ Moseesacaru agai daidai garmaa Diuusi samicamigada dai sioga maiagidifia salicami adudunucami gavafia agai iscodafia ara. Damos asuusi Cristo agai dai oigadai oodami dai oigaldi dai calgacara naidi dai vansi istumaasi aagai agai arvaavo. ¹⁸ Tomali amaadutai mainaidi Diuusi tomali amo imidagai. Damos Diuusi marada ismaacada tomastuigaco tavaagira daja Diuusi garga amadu dai cascada cal maata istuiga Diuusi. Agai agai dai garmaatuldi istuiga Diuusi. Diuusi mosalamaduga marada.

¹⁹ Afariseo Jerusaleenara oidacami ootoi papaali amadu pipiofigada sai taccana avuaana soor agai. ²⁰ Taidai avuaana salli aagidi dai potadai:

—Aana anmaitara Cristo —astadai avuaana.

²¹ Amaasi potadai apapaali amadu pipiofigada agai:

—¿Poor aapi? ¿Aapipasi arEliasi Diuusi ñioquituldiadamigada? —astadai.

Taidai avuaana potadai:

—Chuu —astadai.

Tai agaa potadai:

—¿Aapipasi arDiuusi ñioquituldiadamigada ismaacada aagai Diuusi ñioquidara sai divia agaitadai? —astadai.

Taidai avuaana potadai:

—Chuu —astadai.

²² Amaasi agaa potadai:

—¿Poor aapi? Garaagidafi aapi taitai aagida aatama amo istumaasi agai ismaacada grootoi. ¿Tumaasi garaagidamu aapi? ¿Poor aapi? —astadai.

²³ Taidai avuaana potadai:

—Aanaan agai ismaacada aagai Diuusi ñioquituldiadamigada Isaiacaru sai oidigana gamamaatuldia agai Diuusi ñioquidai dai aduucai ooja agai: “Aagidamu agai oodami sai otoma divia agai gabaitaacamiga, cascada aliasi gaagai isama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai”, asduucai ooja Isaiacaru —astadai avuaana.

²⁴ Amaasi afariseo ojootosada ismaacada dada Jerusaleenara ²⁵ potadai:

—Isaapi maitarΛCristo, tomali maitarEliiasi, tomali maitarDiuusi ñiooquituldiadamigada ismaacΛda divia agaitadai, aidΛ gia ζtuipΛsi vapaconai aapi oodami? —astΛtdai Λgai.

²⁶ TaidΛ ΛVuaana potΛtdai:

—AanΛ gia suudagicΛda vapaconai oodami dΛmos aapima gΛnsaagida aimarai Λmai dai maimaatΛ aapimΛ sioorΛ Λgai.

²⁷ AanΛ apΛga divia isΛgai dΛmos Λgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanΛ. AanΛ maitistutuidi siΛasi istutuidi Λgai. Λgai sΛalicΛda vaamioma namΛga iñsaanΛ —astΛtdai ΛVuaana.

²⁸ VΛasi gomaasi apΛdui BetaabarΛΓΛ vaasmocoradΛrΛ ΛgΛΛ aqui Jordán. Λaqui JordánarΛ Λgai siaaco vapaconai ΛVuaana Λoodami.

²⁹ Siaadico ΛVuaana nΛidi isvuidarΛ imΛi ΛSuusi. DaidΛ ΛVuaana itΛtdai Λoodami:

—Dañi gooviava Λgai ismaacΛda ootoi Diuusi sai gamuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidana isoigΛldiagi oodami soimaascamigada. Poduucai goSuusi arΛpan ducami Λali cañiiru ismaacΛda ΛΛquioma garaaduñicarΛ coodaiña sai Diuusi oigΛldiña soimaascamigada. ³⁰ Goovai aagai aanΛ aidΛñsi pocaiti: “AanΛ apΛga divia isΛgai dΛmos Λgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanΛ. AanΛ maitistutuidi siΛasi istutuidi Λgai. Maiquiaa vuusaicai aanΛ abiaadarΛ caoidacatadai Λgai”, tΛtdai aanΛ. ³¹ AanΛ apΛ maimaatΛcatadai sioorΛ Λgai. DΛmos aanΛ vapaconai Λjudidíu suudagicΛda vai poduucai Λgai maatana sioorΛ Λgai —astΛtdai ΛVuaana.

³² DaidΛ ΛVuaana pocaiti apΛ:

—AanΛ tΛΛ aidasi Diuusi lbΛada tavai tavaagiaiñdarΛ ΛSuusi daama Λmo tugu maasi. ³³ AanΛ maiquiaa maatacatadai sioorΛ Λgai dΛmos Diuusi Λgai dai giñootoi sai vapaconana aanΛ oodami suudagicΛda dai Λgai povaiñtΛtdai: “SiΛascada nΛijadagi giñibΛdaga istavañiagi dai dan daiva Λmo cΛli Λgai vaa arΛgai dai maaqui agai oodami guvucadada giñibΛdaga”, iñtΛtdai Diuusi. ³⁴ Dai nΛidi aanΛ istumaasi apΛdui acΛalicΛda dai aanΛ arnΛijadami isΛgai arDiuusi maradΛ ismaacΛda tavai tavaagiaiñdarΛ —astΛtdai ΛVuaana.

³⁵ Siaadico ΛVuaana movaasi daacatadai ΛΛmadu gooca gamamaatarΛdamiga. ³⁶ Dai nΛiditai isdaivusai ΛSuusi, ΛVuaana itΛtdai gamamaatarΛdamiga:

—Dañi bodarΛ imΛi goovai ismaacΛda Diuusi ootoi sai gamuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidana isoigΛldiagi oodami soimaascamigada. Poduucai Suusi arΛpan duucami Λali cañiiru ismaacΛda

ΛΛquioma gΛraaduñicarū coodaiña vai Diuusi oigΛldiña soimaascamigadΛ —astΛtΛdai ΛVuaana.

³⁷ VΛgoocatai mamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana cai iscaiti ΛVuaana dai oí Λgai ΛSuusi. ³⁸ Amaasi ΛSuusi aa nΛnΛava dai tΛΛ isoidi Λgai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tuma gaagai aapimΛ? —astΛtΛdai ΛSuusi.

Tai Λgai itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, ¿paaco oidaga aapi? —astΛtΛdai.

³⁹ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Giñoidávurai dai nΛida —astΛtΛdai.

Amaasi oí Λgai dai tΛΛ siaaco gΛuliñacatadai Λgai. Dai casi Λrurunucocatadai dai movaasi daraaja Λgai ΛSuusi ΛΛmadu asta duupicoi tasai.

⁴⁰ Λmaadutai Λgai AandΛrasi tΛΛgidu. Λgai ΛrsuculidΛ Simuñi Piiduru. ⁴¹ Otoma ii Λgai dai tΛΛ gΛsiΛagi daidΛ itΛtΛdai:

—AatΛmΛ tΛΛ ΛCristo ismaacΛdΛ Diuusi ootoi tΛvaagiaiñdΛrΛ —astΛtΛdai.

⁴² Dai AandΛrasi vaidacai Simuñi mΛΛca siaaco daacatadai ΛSuusi. Dai mostΛΛgacai ΛSuusi ΛSimuñi potΛtΛdai:

—AapiapΛ ΛrSimuñi Joonási maradΛ dΛmos sivi Sefasi gΛaagadamu aanΛ. Sefasi ΛrPiiduru —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴³ Dai siaadico ΛSuusi imia agaitadai Galilea dΛvΛΛriamu. DΛmos ΛpΛga tΛΛ Λgai ΛPiili daidΛ itΛtΛdai:

—Giñoidáni —astΛtΛdai.

⁴⁴ ΛPiili ΛrBetasaidΛrΛ oidacami. Dai ami oidacatadai ΛpΛ AandΛrasi ΛΛmadu Piiduru. ⁴⁵ Amaasi ii ΛPiili dai gaagamu Natanieli daidΛ itΛtΛdai:

—AatΛmΛ tΛΛ ΛcΛΛli ismaacΛdΛ aagai Moseesacaru daidΛ ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aidasi ooja Λgai Diuusi ñiiooquidΛ. Λgai ΛrSuusi, Osee maradΛ NasareetΛrΛ oidacami —astΛtΛdai ΛPiili.

⁴⁶ TaidΛ ΛNatanieli itΛtΛdai:

—SiaadΛrΛ diviana Λmo oodami cΛΛ tuigajami NasareetaiñdΛrΛ —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛPiili itΛtΛdai:

—Timuda pai nΛida —astΛtΛdai.

⁴⁷ Aidasi ΛSuusi tΛΛ isvuidΛrΛ imΛi ΛNatanieli, potΛtΛdai Λgai Λoodami:

—BodΛr imΛi Natanieli. Goovai ΛrΛmo judíu ismaacΛdΛ sΛΛlicΛdΛ siaa duutudai Diuusi dai cΛΛga ΛΛgidi Diuusi sΛΛlicamigadΛ dai maitΛryaatavogami —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁸ Amaasi Natanieli itΛtΛdai:

—¿Ducatai giñmaatΛ aapi? —astΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AanΛ gΛnΛidi aidasi abiaadΛrΛ maiquiaa gΛvaí goPiili pai Λmo iigosi uta daacatadai aapi —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁴⁹ Amaasi Natanieli itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, aapi aparDiuusi maradΛ ismaacΛdΛ tΛvai tΛvaagiaiñdΛrΛ. Aapi aparraigadΛ Λjudidíu —astΛtdai Natanieli.

⁵⁰TaidΛ ΛSuusi itΛtdai:

—¿MosgΛaagidacai aanΛ sai gΛnΛidi liigosi uta giñvaavoitu aapi? Naidamu aapi naana maasi istumaasi vaamioma gΛgΛrducami sigomaasi —astΛtdai ΛSuusi.

⁵¹DaidΛ ΛSuusi itΛtdai ΛpΛ:

—SΛlicadΛ tΛlgimu aapimΛ iscupioquiñi Λtavaagi dai Diuusi tΛtaañicarudΛ tΛsadΛdamu dai tΛapanΛdamu siaaco aimΛrda aanΛ. AanΛanΛ Λgai dai viaa Λmo sΛlicami —astΛtdai ΛSuusi.

2

¹Bovaica tasaicadΛ Suusi ii Λmo cunataragΛrΛ CanaaΛrΛ Galilea dΛvΛΛriΛrΛ. Vai ami daacatadai ΛSuusi dΛdΛ ΛpΛ.

²DaidΛ ΛSuusi Λmadu aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ vapaidarsicatadai ΛpΛ cascadΛ iji aatΛmΛ. ³Tai ugidagai uuvasi varagadΛ. TaidΛ ΛSuusi dΛdΛ itΛtdai ΛSuusi:

—Camaitipu uuvasi varagadΛ —tΛtdai.

⁴DΛmos ΛSuusi itΛtdai:

—Giñdaada, ¿tuipΛsi giñagidi gomaasi? Maiquiaa aayi siuu duucu iduñia iñagai aanΛ Λmo istumaasi gΛducami —tΛtdai.

⁵DΛmos ΛSuusi dΛdΛ potΛtdai Λvasibadami:

—IduñivurΛi tomastumaasi istumaasi gΛnaagidagi goSuusi —tΛtdai ΛSuusi dΛdΛ.

⁶Vai ami daraajatadai naadami ojoodai ajaayi, ismaacΛdΛrΛ toadana Λjudidíu suudagi sai ΛcadΛ gΛniicomana vΛsi Λvapaidarsicami poduucΛi isduucΛi viituli Λjudidíu ΛΛqui aaduñdΛcardu. Λmo ajaayi aajΛi parΛ maaco coobai litro suudagi. ⁷TaidΛ ΛSuusi potΛtdai Λvasibadami:

—SuusudadavurΛi idi ajaayi suudagicadΛ —tΛtdai ΛSuusi.

Tai Λgai cΛΛ suusudagi Λajaayi suudagicadΛ. ⁸Tai amaasi ΛSuusi itΛtdai:

—SivivΛr gia vaasiba lΛΛchi dai bΛidacai ΛtΛaanΛdami idi cunataragiΛrΛ —tΛtdai ΛSuusi.

Tai podui Λgai. ⁹TaidΛ ΛtΛaanΛdami dΛΛ gosuudagi ismaacΛdΛ uuvasi varagadΛ gΛnaato. DΛmos Λgai maimΛi siaadΛrΛ vuaa Λvasibadami gouuvasi varagadΛ. MosΛagi Λvasibadami maacatadai. Λgi Λgai vaigi Λsuudagi cascadΛ. TaidΛ ΛtΛaanΛdami vai Λnovio ¹⁰daidΛ itΛtdai:

—SΛlicadΛ vΛñiga idi uuvasi varagadΛ. VΛsi oodami ΛpΛga gavasidiña Λuuvasi varagadΛ vΛñiacΛdioma dai gooquiΛrΛ maisi vΛñiacadΛ. DΛmos aapi ΛpΛga gatΛjai vasibaragai gouuvasi varagadΛ maisi vΛñiacadΛ dai gooquiΛrΛ ΛvΛñiacΛdioma —tΛtdai.

23 Aidasi asuusi modaacatadai Jerusaleenara asiaa duudagara ajudidíu istuigaco agai tagitoina aidasi Diuusi calagacara vuvaitu cajiudad Ejiipituaindara muidutai vaavoitu isagai aracristo, naiditai naana maasi istumaasi galarducami ismaacada ivuaadana asuusi. 24 Damos asuusi labiadan tada agai maacatai isagai maianggiada agaitadai. Asuusi calaga maata iducatai tagitoina vasa oodami cascada. 25 Asuusi maitagito isaagidiagi mai iducatai tagitoina oodami mosangi agai maata cascada.

3

1-2 Amo imidagai tucara ii Nicodemo dai mala diviji asuusi. Nicodemo arfariseo daida aramo dunucamigada ajudidíu. Daida itadai Nicodemo asuusi:

—Mamaatuldiadami, cal maata aatama isDiuusi galootoi aapi pasai garmamaatuldana niooquida. Mosmaitipu aa siora istutiadagi isivuaadagi naana maasi galarducami iducatai ivueeyi aapi isDiuusi maiamadu daacagi. Poduucai gamaata issallicada viaa guvucadagai aapi —astadai Nicodemo.

3 Amaasi asuusi itadai:

—Aana angaagidi sai sallicada ismaipamu vuusiagi amo oodami maitistutiada agai ismatiagi iducatai taana Diuusi —astadai asuusi.

4 Taida Nicodemo cacai daida itadai:

—¿Ducatai istutuidi amo cali isapamu vusiagi cacalitucai? Siaadara apamu vaacana amo oodami galala raana dai apamu vuusaina —astadai Nicodemo.

5 Taida asuusi aa noragi daida itadai:

—Aana angaagidi sai siora maivuusiagi suudagicada dai Diuusi Ibadacada lapa agai gia maiimia agai tavaagiamu dai Diuusi amadu oidacagi. 6 Istumaasi vuusai oodamaindara agai aroodami. Istumaasi vuusai Diuusi Ibadaindara agai viaa amo ibadagai utudui: 7 ¿Tuipasi maitaa aapi istumaa tagituagi gaagiditai aana sai vascatai viaa isapamu vuvaiagi? 8 Lavali tomasiaaco vustai dai cacana aapi iscaiti damos maimaata siaadara daivuscaí tomali siaaco imia agai. Poduucai lapa gaicada ismaacada vuscaí Diuusi Ibadaguvucadacada, tomali amaadutai mainaidi Diuusi Ibadamosacaasi naidi iducatai ama maasi tagito oodami aidasi Diuusi Ibad amadu daacagi —astadai asuusi.

9 Taida Nicodemo itadai:

—¿Ducatai pavueeyi imaasi? —astadai.

10 Taida asuusi itadai:

—Aapi aparamo ga mamaatuldiadamigada ajudidíu. ¿Ducatai maimaata caa aapi istumaasi gaagidi aana? 11 Aana

gaaagidi istumaasi s_{AA}lic_{AD}Δ_A maata dai aan_A ar_Naijadami istumaasi s_{AA}lic_{AD}Δ_A n_{AI}di. D_{AM}os aapim_A maivaavoitudai istumaasi g_Δnaagidi aan_A. ¹² Isaapim_A maitiñvaavoitudagi aagaitai aan_A istumaasi ap_{AV}ueeyi tami oidigi daama ħducatai iñvaavoituda agai isg_Δnaagidiagi istumaasi ap_{AV}ueeyi t_{AV}aagi_ΔΔ_A?

¹³ Tomali Δ_{MO} oodami maiii t_{AV}aagiamu dai Δ_Pamu divia tami oidi daami daid_A istutuidi isaagidiagi aa ismaasi m_{AA}ca. Mos_Δcaasi aan_A ismaac_{AD}Δ_A viaa Δ_{MO} s_{AA}licami t_{AV}vai t_{AV}aagiaiñ_ΔΔ_AΔ_A dai Δ_Pamu imimu aan_A t_{AV}aagiamu. ¹⁴ Dai poduucai isduucai Moseesacaru Δ_{MO} uusi_ΔΔ_AΔ_A sagia Δ_{MO} cooyi vaiñomic_{AD}Δ_A duñisicami dai oodami vuitapi c_{AI} Δ_Uusi oidigana, poduucai m_Δgiñsiisa agai curusiaba dai Δ_{OO}dami vuitapi c_{AA}sa agai Δ_Curusi. Aan_A Δ_Δagai dai divia t_{AV}aagiaiñ_ΔΔ_AΔ_A dai aan_A viaa Δ_{MO} s_{AA}licami. ¹⁵ Giñmuaamu Δ_{OO}dami curusiaba vai tomasioora sioora vaavoitudagi iñsaana Δ_Δc_{AA}gac_ΔΔ_A vuviadami Δ_{GA}i gia camaiimia agai Δ_{DI}aavora Δ_Δmadu baiyomia imia agai t_{AV}aagiamu dai Diuusi Δ_Δmadu oidaca agai tomas_Δuigaco.

¹⁶ Diuusi s_{AA}lic_{AD}Δ_A oig_Δdai Δ_{OO}dami oidigi daama oidacami casc_{AD}Δ_A ootoi Δ_{GA}i g_Δmara, mosali_ΔΔ_Δmaduga Δ_{GA}i mara_Δ, dai g_Δmuaatu sai tomasioora sioora vaavoitudagi is_Δgai Δ_Δc_{AA}gac_ΔΔ_A vuviadami camaiimi agai Δ_{DI}aavora Δ_Δmadu baiyomia imia agai t_{AV}aagiamu dai Diuusi Δ_Δmadu oidaca agai tomas_Δuigaco. ¹⁷ Diuusi ootoi g_Δmara tami oidi daama sai c_{AA}gac_ΔΔ_A vuvaidana oodami sioora vaavoitudagi maisiu isootosa Δ_{GA}i Δ_{DI}aavora Δ_Δmadu.

¹⁸ Sioora vaavoitudai Diuusi mara_Δ Δ_{GA}i gia maiimia agai Δ_{DI}aavora Δ_Δmadu d_{AM}os sioora maivaavoitudagi Δ_{GA}i gia imia agai Δ_{DI}aavora Δ_Δmadu maivaavoitudacai Δ_{GA}i Diuusi mara_Δ. Mosali_ΔΔ_Δmaduga Diuusi mara_Δ. ¹⁹ Sioora maivaavoitudagi s_{AA}lic_{AD}Δ_A imia agai Δ_{DI}aavora Δ_Δmadu. Δ_Cristo divia tami oidigi daama dai soic_{AD}Δ_A agai oodami sai maata ca_Δcana Diuusi ñiooquid_A d_{AM}os Δ_{OO}dami vaamioma oojoidi issoimaasi ivuaadagi dai maisiu vaavoitudagi Δ_Cristo. Δ_{OO}dami Δ_Rsoimaasi ivuaadamicatadai casc_{AD}Δ_A. ²⁰ Sioora soimaasi ivueeyi Δ_{GA}i gia c_{AA}dai Δ_Cristo dai maivaavoitudai Δ_Cristo maitip_Δlidity isaa maatiagi issoimaasi ivueeyi. ²¹ D_{AM}os sioora Δ_Δgidi Diuusi Δ_{GA}i gia dai vaavoitudai Δ_Cristo vai poduucai g_Δmaat_Δcana isivueeyi Δ_{GA}i istumaasi Diuusi ip_Δlidi —ast_ΔΔ_Δdai Δ_Suusi Δ_Δgi g_Δaagaitadai.

²² Dai casi ap_Δduucai gomaasi ii Δ_Suusi Δ_Δmadu aat_ΔΔ_Δ ma_Δmaat_Δrdamigad_A Judeea d_{AV}Δ_Δriamu. Dai movaasi daraaja aat_ΔΔ_Δ chi_ΔΔ_Δqui tasai vapaconaitadai oodami. ²³ Daid_A

ΛVuaana vapaconaitadai oodami ΛΑΡΛ EnoonΛΓΛ dai abi-aadΛΓΛ SalimΛΓΛ miaaga. Ami γΛpiacatadai suudagi cascΛΔ. Tai daada oodami sai vapaconana ΛVuaana. ²⁴AidΛ maiquiaa maisapicatadai ΛVuaana ismaacΛΔΛ vapaconaitadai oodami.

²⁵ Λjudidíu muiyoco imidaga dai naana duucaí gΛniicomaíña siuu duucu gaugia agadagi. Λgai poΛlidiña sai poduucái Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidiña. ΔMOS ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana maipoduucái ivuaadana cascΛΔΛ Λmo imidagai aliasi γΛnvupui ñiñio Λgai ΛΛmadu aa judidíu aagaitai gomaasi. ²⁶Dai gooquiΛΓΛ iji ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana daidΛ itΛtdai Λgai ΛVuaana:

—MamaatΛtuldiadami ΛcΛΛli ismaacΛΔΛ gΛΛΛmadu daacatadai ΛgΛΛ aqui Jordán vaasadΛΓΛ ismaacΛΔΛ gΛraagidi aapi saidΛ ΛΓΛCristo sivi Λgai vapaconai oodami dai muidutai oidatucui Λgai —astΛtdai ΛmamaatΛrdamigadΛ ΛVuaana.

²⁷ Amaasi ΛVuaana itΛtdai:

—Tomasioora sioora viaacagi sΛΛlicami Diuusi Λgai dai maacai gomaasi. ²⁸AapimΛ cacaΛ iscaiti aana ansai maitΛΓΛCristo. Aana ΛpΛga divia isΛgai. ²⁹SiΛascΛΔΛ cunaata agadagi Λmo ali tΛji vΛascΛΓΛ ipΛlidiña isΛΛmadu daacagi Λnovio. DaidΛ Λnovio vapaidadΛ aliasi baigΛnΛlidiña isΛmapai daraaja Λgai. Dai sivi aana ΛΑΡΛ baigiñΛlidi nΛiditai ismui oodami oidatucui ΛCristo. ³⁰Aliasí gΛaagai isΛCristo vaamioma ΛrbaitΛcΛaacamicagi iñsaana vai poduucái otoma camaiñamΛacagi giñsΛΛlicamiga.

³¹ ΛCristo tΛvai tΛvaagiaiñdΛΓΛ dai vaamioma namΛga sΛΛlicamigadΛ Λgai sitomasioora sΛΛlicamigadΛ. ΔMOS aana Λroidigi daama oidacami dai gaaagidi aana istumaasi ΛpΛvueeyi tami oidigi daama. ³²ΛCristo gaaagidi istumaasi nΛidi dai istumaasi caΛ tΛvaagiΛΓΛ vai chiΛΛquidu ismaacΛΔΛ vaavoitudai. ³³ΔMOS sioora vaavoitudai poduucái cΛΛga maata isDiuusi maiyaatagΛi tomali Λmo imidagai. ³⁴Suusi Cristo ΛrΛgai ismaacΛΔΛ Diuusi ootoi sai gaaagidana Diuusi ñiooquidΛ. SΛΛlicadΛ Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daja Λgai cascΛΔΛ sΛΛlicadΛ viaa guvucadagai dai maitistutuidi ismaatiagi siΛasi guvucadagai viaa Λgai. ³⁵Diuusi γΛrooga sΛΛlicadΛ oigadai Λgai. Agai ΛrmaradΛ cascΛΔΛ. Dai Diuusi maa Λgai Λmo sΛΛlicami sai vaamioma tΛaanΛiña sitomasioora. ³⁶Sioora vaavoitudai Diuusi maradΛ Λgai gia tomastuigaco oidaca Λgai tΛvaagiΛΓΛ Diuusi ΛΛmadu. ΔMOS sioora maivaavoitudagi Λgai maiimi Λgai tΛvaagiamu baiyoma Diuusi sΛΛlicadΛ soimaasi taatatuldia Λgai Λgai —astΛtdai ΛVuaana.

4

¹ Afariseo cajioma sai Suusi vaamioma mui vapaconaitadai oodami siΛVuaana dai vaamioma mui oodami oidatucui ΛSuusi siΛVuaana. ² Damos maitarvaavoi isΛSuusi vapaconaitadai oodami. AatΛmΛ mamaatardamigadΛ Λgai dai vapoconaitadai oodami. ³ Dai aidasi maí ΛSuusi ismaí Λfariseo gomaasi ii Λgai JudeeaiñdΛΓΛ dai nora Galileeamu.

⁴ Λgai viaacatadai isdaivuñiagi Samaaria dΛVΛΛRIΛΓΛ. ⁵ Dai aayi SicaarΛΓΛ Samaaria dΛVΛΛRIΛΓΛ ismaacΛdΛ miaan daja JacocarΛ dΛVΛΛRagadΛ. Λgai vaa ΛΓΛdΛVΛΛRai ismaacΛdΛ JacocarΛ maa gΛmara Osee. ⁶ Ami Λgai siaaco daja JacocarΛ poosogadΛ. ΛSuusi caibimucatatadai aimΛraitai dai modaiva pooso soonoana. AidΛ cayoga dan duitadai. ⁷ Tai ami divia Λmo ooqui SamaariΛΓΛ oidacami dai vaigi Λgai suudagi. TaidΛ ΛSuusi itΛΛdai:

—Giñvasidañi suudagi —astΛΛdai ΛSuusi.

⁸ AatΛmΛ caijitadai caayamu dai gasavΛda ragai cuaadagai.

⁹ Amaasi Λooqui itΛΛdai ΛSuusi:

—¿Tuipasi giñtaanΛi suudagi? Aapi Λrjudíu nai aana ΛrSamaariΛΓΛ oidacami —astΛΛdai Λooqui.

Λjudidíu ΛΛmadu ΛSamaariΛΓΛ oidacami maicΛΛga gΛññiñiooquidi aipacoga cascΛdΛ potΛΛdai Λooqui. ¹⁰ Amaasi ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛΛdai:

—IsmaatΛcamudai aapi istumaasi maacai Diuusi Λoodami dai sioraΛ aana aidΛ gia aapi giñtaañimudai suudagi, dai aana gΛoidamudai suudagi ismaacΛdΛcΛdΛ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ΛΛmadu —astΛΛdai ΛSuusi.

¹¹ TaidΛ Λooqui itΛΛdai:

—Aapi maiviaa istucudΛ vusaidagi suudagi dai aliΛ tuucavuga gopooso. ¿VaadarΛ vusaida Λgai aapi suudagi ismaacΛdΛcΛdΛ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ΛΛmadu daidΛ giñoidagi? ¹² GΛΓΛΛqui aduñicarΛ Jaco idui idi pooso. Λgai ΛΛmadu maamaradΛ ΛΛmadu sosoigadΛ gayΛΛdana suudagi idi poosoaiñdΛΓΛ. SiaadΛΓΛ vaamioma gataaanΛiñΛ aapi siΛgai —astΛΛdai Λooqui.

¹³ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛΛdai:

—SioraΛ yΛΛdagi idi suudagi vΛΛscarΛ Λpamu tonocorΛiñΛ.

¹⁴ Damos sioraΛ iiyagi Λsuudagi ismaacΛdΛ aana gaoidi, camaitonocorΛi Λgai tomali Λmo imidagai. Λsuudagi ismaacΛdΛ aana gaoidi gaibΛdagΛΓΛ daacana dai vΛΛscarΛ vu-sanΛiñΛ gosuudagi poduucai isduucai vusanΛi suudagi Λmo vagΛacañiañdΛΓΛ dai gosuudagicΛdΛ tomastuigaco oidacana oodami tΛvaagiΛΓΛ Diuusi ΛΛmadu —astΛΛdai ΛSuusi.

¹⁵ Amaasi Λooqui itΛΛdai:

—Giñoida aapi ʌsuudagi nai poduucai camaitonoomu-
curʌda aanʌ tomali maiviaacagi isdidivaitai gavaigʌdagi su-
udagi idi poosoaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌooqui.

¹⁶Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Imʌdañi dai vuaapa gʌcuna —astʌtʌdai ʌSuusi.

¹⁷Amaasi aa noragi ʌooqui daidʌ itʌtʌdai:

—Maicuna aanʌ —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Vaavuava ismaicuna aapi cascʌdʌ pocaiti. ¹⁸Cataama
ñiooquiditadai aapi cʌcʌʌli dai sivi ʌmoco ʌʌmadu oidaga aapi
vai ʌgai maitʌrgʌcuna cascʌdʌ istumaasi aagai aapi ʌrvaavoi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

¹⁹Moscaʌ gomaasi ʌooqui daidʌ tʌtʌdai:

—Aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

²⁰Gʌrʌʌqui aaduñicarʌu tami Samaariʌrʌ oidacatadai dai
siaa duutudaiña Diuusi tami idi giidiana dʌmos aapimʌ
judidíu pocaiti sai Jerusaleenʌrʌ ʌgai siaaco gʌaagai issiaa
duutuadagi Diuusi —astʌtʌdai ʌooqui.

²¹Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Giñvaavoitudañi aapi, aimu istuigaco aapimʌ siaa
duutuadamu Diuusi maisiu tami idi giidiana tomali
Jerusaleenana. ²²Aapimʌ Samaariʌrʌ oidacami maicʌʌ
maatʌ Diuusi tomasi siaa duutuadai. Aatʌmʌ judidíu
cʌʌga maatʌ Diuusi. ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida
agai oodami ʌrjudíu. ²³Dʌmos aimu istuigaco sioora
sʌʌlicʌdʌ siaa duutuadagi Diuusi siaa duutuada agai
maisiu mosʌcaasi ñiooquicʌdʌ baiyoma siaa duutuada agai
Diuusi gʌniibʌdagacʌdʌ dai gʌntʌtʌgitoidagacʌdʌ poduucai
isduucai Diuusi ipʌlidi. ²⁴Diuusi ʌribʌdagai cascʌdʌ sioora
siaa duutuada ʌliadagi Diuusi gʌniibʌdagacʌdʌ viaa isiaa
duutuadagi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi dai maisiu
mosʌcaasi ñiooquicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

²⁵Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:

—Aanʌ gia maatʌ isdivia agai ʌCristo dai siʌʌscadʌ diviagi
ʌgai cʌʌga gʌraagida agai vʌʌsi istumaasi —astʌtʌdai ʌooqui.

²⁶Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ anʌrʌCristo —astʌtʌdai.

²⁷Dai quiaa aatagiditadai ʌgai tʌtai dada aatʌmʌ
mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi. Dai maitʌʌ istumaasi
gʌrtʌtʌgituagi tʌʌgacai ʌSuusi isaatagidi ʌmo ooqui. Dʌmos
vʌʌscatai aatʌmʌ ʌʌbʌiditadai ʌSuusi cascʌdʌ tomali
ʌʌmadutai maitʌcacai istumaa agai tomali istumaasi aatagidi
ʌooqui. ²⁸Amaasi ʌooqui anaasi viaa gʌvaigacarʌu dai ii
caayamu dai potʌtʌdai ʌoodami:

²⁹—Mʌʌcavʌr nʌida ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ giñaagidi vʌʌsi
istumaasi ivuaadana aanʌ. ʌCristo lienʌ ʌgai —astʌtʌdai
ʌooqui.

³⁰ Amaasi iji aoodami caayaiñdara dai aayi maaca siaaco daacatadai aSuusi. ³¹ Mosimacai aooqui poosoiñdara tatai aatama mamaatardamigada aSuusi daañimi sai gaugana.

³² Damos aSuusi povartadai:

—Viaa aanana amo istumaasi istumaasi cueeyi istumaasi maimaata aapima —gartadai aSuusi.

³³ Amaasi aatama mamaatardamigada aSuusi aipaco gartacacaimi dai pocaiti:

—¿Sioora vuaapi cuaadagai? —caiti aatama.

³⁴ Damos aSuusi itadai:

—Siuu duucu ivuaada aan istumaasi ipalidi Diuusi giñooga ismaacada giñootoi ivuaadatai aa duiñdada agai, gomaasi arapan duucami cuaadagai aan imvatar. ³⁵ Aapima pocaiti sai quiaa vaaaga maaco masaadai isyoovagi oodami taligi. Damos aan anganaagidi sai caoidaga mui oodami ismaacada caaca lidi isgaaagiadagi aapima Diuusi ñiooquida.

³⁶ Sioora gaasai taligi gamaitacai tumiñsi dai sioora gayoovai taligi gamaitacai tumiñsi arpa. Poduucai arpa Diuusi aa duiñdara. Amadutai aagidiña Diuusi ñiooquida oodami vai aa daivuiña gooquira dai apamu aagidiña Diuusi ñiooquida oodami vai agai vaavoitudaiña Diuusi ñiooquida dai calgacara vuvacai dai tomastuigaco oidacana lavaagiara Diuusi amadu. Daida ismaacada arpa gaaagiadagi Diuusi ñiooquida daida ismaacada gooquira gaaagiadagi Diuusi ñiooquida alia baiganliadamu. ³⁷ Sallcada arvaavoitu istumaasi gaaagai sai amoco gaasai daida aa gayoovai. ³⁸ Aana ganotoi masai aagidana Diuusi ñiooquida oodami vai agai giñvaavoitudana. Damos aa Diuusi ñiñoquituldiadamigada caagidi Diuusi ñiooquida aoodami dai aapima aagidi aoodami sai aliasi gaaagai isvaavoitudagi. Poduucai agaa arapan ducami asadami taligi dai aapima arapan ducami yoovadami taligi —gartadai aSuusi.

³⁹ Dai muidutai Samaarira oidacada vaavoitu isaSuusi aracristo cacatai aooqui potadai saida aSuusi maata vasi istumaasi ivuaadana agai. ⁴⁰ Cascada aidasi aayi aSamaarira oidacada daañimi agai aSuusi sai anaasi vana. Taida aSuusi anaasi daja goo tasai. ⁴¹ Tai vaamioma muidutai vaavoitu cacatai istumaasi aagidi aSuusi. ⁴² Amaasi potadai aoodami aooqui:

—Sivi vaavoitu aatama maisiu mosacaasi istumaasicada graagidi aapi aagi aatama cacaa arpa istumaasi graagidi goovai dai calga maata aatama issallcada aracristo dai calgacara vuvaidi goovai oodami —tadai oodami.

⁴³ Dai bogooa tasaicada aSuusi ii Samaariañdara Galilea davariamu. ⁴⁴ aSuusi pocaitidai sai isamo

Diuusi ñiooquituldiadamigada gaaagiadagi Diuusi ñiooquida
 ʌʌgi gadʌvʌʌragara ami dʌvʌʌriaʌra oidacami maiʌʌgigitai
 caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai. ⁴⁵ Dai aidʌsi aayi ʌSuusi
 Galilea dʌvʌʌriaʌra baigʌnʌliaracʌda viaatuli dai miaadʌga
 ʌGalileeʌra oidacami. ʌgai nʌiditadai vʌʌsi istumaasi idui
 ʌSuusi Jerusaleenʌra ʌgaʌ siaa duudagara cascʌda.

⁴⁶ Amaasi aa gaʌ ʌSuusi Canaamu siaaco idui ʌgai uuvasi
 varagada suudagicʌda. Dai Capernaumʌra oidacatai ʌmo
 gaʌ dunucami. Dai maracatai ʌgai ʌmo caʌli vai aliʌ coco.

⁴⁷ Aidʌsi mai ʌdunucami isʌSuusi caaayi Galileeʌra ii ʌgai
 dai nʌida agai ʌSuusi. Dai daaʌimi ʌgai ʌSuusi sai imʌna
 quidamu dai duaaidana marada ismaacʌda camuquimi.

⁴⁸ Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:

—Aapimʌ maivaavoitudai ismainʌijadagi ʌmo istumaasi
 gaʌducami ismaacʌda ivuaadagi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

⁴⁹ Dʌmos dunucami itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, timʌda otoma vai maimuucuna
 giñmara —tʌtʌdai.

⁵⁰ Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Noragiñi aapi gaʌquiiamu gaʌmara cadueeyi —tʌtʌdai
 ʌSuusi.

Taida ʌcaʌli vaavoitu ʌSuusi dai ii. ⁵¹ Dai voyara aayi
 pipiooñigada tai ʌgai potʌtʌdai:

—Cadueeyi gaʌmara —tʌtʌdai.

⁵² Amaasi ʌtaʌanʌdami tʌcacai suu duucu dueeyi. Taida
 ʌpipiooñigada itʌtʌdai:

—Tacavo moscoi gasaco tasai dagito toiñdagai —tʌtʌdai
 ʌpipiooñigada.

⁵³ Amaasi ʌali gaʌli oogada tʌgitu isʌca duucu ʌSuusi aagidi
 sai cadueeyi marada. Daida ʌdunucami ʌʌmadu vʌʌscatai
 ismaacʌda quidaʌra oidaga vaavoitu isSuusi ʌraCristo.

⁵⁴ ʌgaicʌda casi ʌrgooa istumaasi gaʌgarducami ismaacʌda
 idui ʌSuusi Galileeʌra aidasi abiaadaʌra vuusai Judeeaiñdara.

5

¹ Dai gooquiara ʌpamu ii ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami
 daivuñda agai ʌjudidú siaa duudagada. ² Jerusaleenʌra
 oidaga ʌmo gaʌ piila. Ami cañiiru cuuparagadaʌra tʌʌgidu.
 ʌgaʌ piila Betesada tʌʌgidu ʌjudidú ñiooquidaʌcʌda. Dai
 sicoli taamadu portatali. ³ Vai ami portataliana vʌʌtʌcatadai
 mui cococoidada ʌʌmadu mui maiñʌadami, ʌʌmadu mui
 chuchuecugami ʌʌmadu muidutai ismaacʌda maitistutuidi
 isoiñadagi. Vʌʌscatai mosnʌnʌʌracatadai isoiñiagi ʌsuudagi.
⁴ ʌmo iimidagai tʌapanaiña ʌmo Diuusi tʌaañicaruda dai
 oiñidiña ʌsuudagi. Vai tomasmaacʌda cocoadʌ ismaacʌda

ΛΛΡΑga vaaquiagi ΛsuudarΛ caoiñicami Λgai gia duduaadai.
⁵ Amo cΛΛli ismaacΛΔa ami caatΛcatadai viaacatadai Λmo coobai dan baiVΛstaama dan mamaco uumigi iscoococatadai.
⁶ DaidΛ ΛSuusi tΛΛgacai dai maatΛcai isΛgai catΛVΛpi mo-caatΛcatadai potΛΔdai:

—¿IplidipΛsi isduaadiagi? —tΛΔdai.

⁷ TaidΛ ΛcocoadaΛ itΛΔdai:

—MamaatΛtuldiadami, siuu duucu ΛDiuusi tΛaañicaruda tΛapanΛdagi dai oiñiadagi Λsuudagi maitiipucana sioora giñvaasagi suudarΛ. VΛASCATΛ aana vaaquia iñΛlidiña suudarΛ vai aa giñmamaitΛcai dai ΛΡΑga vaapacΛiña Λgai suudarΛ —tΛΔdai ΛcocoadaΛ.

⁸ TaidΛ ΛSuusi itΛΔdai:

—Vañiñi dai bΛi gΛvaacosi dai imΛda —tΛΔdai ΛSuusi.

⁹ Tai otoma dueeyi ΛcΛli dai bΛi gΛvaacosi dai gΛaagacai aimΛrai. DΛmos aidΛ tasΛra ΛribΛstaragaicatadai. ¹⁰ TaidΛ Λjudidíu potΛΔdai ΛcΛli ismaacΛΔa dueeyi:

—Sivi ΛribΛstaragai tasΛra dai Moseesacaru sΛΛlicamigadaΛ aagai sai maitipu oigaragai isaata vuaadagi cascΛda maitΛaagai pasbΛΛquiagi gΛvaacosi —astΛΔdai.

¹¹ TaidΛ ΛcΛli aa noragi daidΛ itΛΔdai:

—Λgai ismaacΛΔa giñduaadi giñaagidi ansai bΛΛcaiña giñvaacosi dai imΛdana —astΛΔdai ΛcΛli.

¹² Amaasi Λjudidíu itΛΔdai:

—¿Voor gΛaagidi pasai bΛΛcaiña gΛvaacosi dai imΛdana? —astΛΔdai.

¹³ DΛmos ΛcΛli maimai sioora duaadi, aliΛ muiducatadai oodami cascΛda. AidΛ ΛSuusi caiitadai. ¹⁴ Dai gooquiΛra ΛSuusi tΛΛ ΛcΛli agΛΛ quiuupaigadΛra Λjudidíu daidΛ itΛΔdai:

—Dañi aapi cadueeyi dai casi maisoimaasi ivuaada tadu vaamioma soimaasi taata aapi —tΛΔdai ΛSuusi.

¹⁵ TaidΛ ΛcΛli ii abiaadΛra dai agidi Λjudidíu saidΛ ΛSuusi Λgai dai duaadi. ¹⁶ CascΛda Λjudidíu gaagaitadai ΛSuusi dai muua Λliditadai. ΛSuusi ivuaadana naana maasi istumaasi ibΛstaragai tasΛra cascΛda. ¹⁷ DΛmos ΛSuusi itΛΔdai Λjudidíu:

—Diuusi giñooga apiavueeyi naana maasi gagΛrducami vΛs tasai dai aana ΛΡΛ ivueeyi naana maasi gagΛrducami —tΛΔdai ΛSuusi.

¹⁸ Mosaagidi ΛSuusi gomaasi vaidΛ Λjudidíu vaamioma cΛga ipΛliditadai ismuaagi. ΛSuusi maiΛΛgidi Λjudidíu sΛΛlicamigadaΛ aata vuaadatai ibΛstaragai tasΛra dai agidacai ΛSuusi sai Diuusi ΛroogadΛ. Aagaitai ΛSuusi gomaasi potΛiya Λlidi sai apan tuiga Diuusi.

¹⁹ Amaasi ΛSuusi itΛΔdai:

—Aana anganaagidi sai aana Diuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara maitistutuidi isalagi ivuaadagi amo istumaasi. Aana ivueeyi mosacaasi istumaasi ivueeyi Diuusi giñooga. Poduucai aana amadu giñooga mosamadugan duucai ivueeyi istumaasi. ²⁰ Giñooga aliagi giñoigadai dai giñtatlagidi vaaasi istumaasi ivueeyi agai dai aana iduunimu naana maasi istumaasi vaamioma gagarducami siagai ismaacada casi idui aana. Dai aapima sallowada mitalagi agai istumaasi gantatagitodagi. ²¹ Dai asta duduaacaldiamu aana amo oodami coidada saagidiaiñdara poduucai isduucai ivueeyi Diuusi giñooga. ²² Dai Diuusi giñooga giñmaa sallowami ansai aana naidana vaaasi oodami ismaacada cawaga ivuaadana dai ismaacada maicawaga ivuaadana. ²³ Vai poduucai vawscatai siaa giñduutuadagi poduucai isduucai siaa duutudai Diuusi giñooga. Aana anarDiuusi marada dai tavai aana tavaagiaiñdara dai siora maisiaa giñduutuadagi agai gia maisiaa duutudai Diuusi giñooga. Agai agai dai giñooto tami oidigi daama.

²⁴ Siora gantagito cacagi istumaasi ganaagidi aana dai vaavoitudagi Diuusi agai gia sallowada tomastuigaco oidacamu tavaagiara Diuusi amadu. Dai agai maiimia agai adiaavora amadu cacawgacara vuvacai agai cascada. ²⁵ Aana anarDiuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara. Dai aana anganaagidi sai caayi istuigaco soimaasi ivuaadami caaca agai giññoiqui. Dai siora giñlagiditai cacagi aana cawgacara vuvaidamu dai tomastuigaco oidacamu agai Diuusi amadu. ²⁶ Diuusi agai dai viaa guvucadagai ismaquiagi oodami ibadagai utudui. Dai aana arDiuusi marada dai Diuusi giñmaa guvucadagai sai aana ara maacaiña oodami ibadagai utudui. ²⁷ Dai Diuusi giñmaa sallowami ansai aana naidana oodami ismaacada arcawaga ivuaadami dai ismaacada armaicawaga ivuaadami. Diuusi giñooto tavaagiaiñdara saida ivuaadana imaasi cascada. ²⁸ Tomasi aapima mitalagiadagi istumaasi gantatagitodagi gomaasicada vawscara aimu istuigaco vawscatai ismaacada cacoi caaca agai iisaana Diuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara vapaida agai ²⁹ dai gacucupiooca agai siaaco yaasapi siagai vuvaquimu. Dai ismaacada arcawaga ivuaadamicatadai tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu dai ismaacada arsoimaasi ivuaadamicatadai iimia agai adiaavora amadu.

³⁰ Aana lagi giñsallowamigacada maitivueeyi tomali amo istumaasi. Aana ivueeyi mosacaasi istumaasi ipalidi Diuusi giñooga. Cascada siawscada naidi aana sabai cawaga ivuaadana

siap^Λ maic^{ΛΛ}ga ivuaadana ^Λmo oodami aan^Λ ivueeyi istumaasi ^Λrs^{ΛΛ}licami ^Λgaic^{ΛΔ}. ³¹ Iñsaana ^Λagi g^Λnaagidagi iñsaana ^Λr^ΛCristo siaad^Λr^Λ giñvaavoitudana aapim^Λ. ³² Damos isDiuusi g^Λnaagidagi iñsaana viaa ^Λmo s^{ΛΛ}licami aid^Λ gia vaavoitudan tada aapim^Λ. ³³ Aapim^Λ ootoi ^{ΛΛ}moco sai t^Λcacana ^ΛVuaana soor ^Λgai daid^Λ ^ΛVuaana aa istumaasi ^Λrvaavoi. ³⁴ Damos aan^Λ mait^Λgito ^Λmo n^Λijadami oodami saagidaiñd^Λr^Λ isaagagi iñsi^Λoor^Λ aan^Λ. Aan^Λ g^Λnaagidi gomaasi masai poduuc^Λi vaavoitudana aapim^Λ iñsaana ^Λr^ΛCristo dai c^{ΛΛ}gac^Λr^Λ vuvaac^Λna. ³⁵ Siaaco daacagi ^Λmo cuudagi c^{ΛΛ}maascana v^{ΛΛ}sia^Λcatai. Poduuc^Λi ^Λp^Λ si^Λoor^Λ ca^Λ istumaasi aagai ^ΛVuaana c^{ΛΛ}maat^Λ ca^Λcana Diuusi ñi^Λooquid^Λ. Dai aapim^Λ baig^Λn^Λliarac^{ΛΔ} ca^Λna ^Λgai chi^{ΛΛ}qui tasai. ³⁶ Dai aan^Λ ivueeyi naana maasi istumaasi g^Λg^Λrducami istumaasi giñt^Λjai Diuusi giñ^Λooga ansaid^Λ ivuaadana dai ^Λgaic^{ΛΔ} c^{ΛΛ}ga g^Λmaat^Λ isDiuusi giñ^Λootoi ansai g^Λnaagidana ñi^Λooquid^Λ ^Λgai dai c^{ΛΛ}ga g^Λmaat^Λ iñsaana viaa ^Λmo s^{ΛΛ}licami. Dai gomaasic^{ΛΔ} vaamioma c^{ΛΛ}ga g^Λmaat^Λ iñsi^Λoor^Λ aan^Λ si^Λ ^ΛVuaana ñi^Λooquid^Λc^{ΛΔ}. ³⁷ Dai aan^Λ ^Λrootosad^Λ Diuusi giñ^Λooga. Dai ^Λgai ^Λrca^Λcami sai istumaasi aagai aan^Λ ^Λrvaavoi, tomasi aapim^Λ tomali ^Λmo imidagai maica^Λ isñi^Λocai ^Λgai tomali main^Λidi aapim^Λ. ³⁸ Damos aapim^Λ mais^{ΛΛ}lic^{ΛΔ} vaavoitudai Diuusi ñi^Λooquid^Λ, aapim^Λ maitiñvaavoitudai aan^Λ Diuusi ootosad^Λ casc^{ΛΔ}. ³⁹ Aapim^Λ c^{ΛΛ}ga n^Λn^Λidi oojai Diuusi ñi^Λooquid^Λr^Λ po^Λl^Λiditai ispoduuc^Λi tomastuigaco oidaca ^Λgai aapim^Λ Diuusi ^{ΛΛ}madu. Damos Diuusi ñiñi^Λooquituldiadamigada giñ^Λaagai Diuusi ñi^Λooquid^Λr^Λ dai pocaitiña ansai aan^Λ ^Λr^ΛCristo. ⁴⁰ Damos aapim^Λ maitiñvaavoitudai poduuc^Λi siaad^Λr^Λ tomas^Λtuigaco oidacana Diuusi ^{ΛΛ}madu.

⁴¹ Aan^Λ maigaagai si^Λoor^Λ c^{ΛΛ}ga ñi^Λoocadagi aan^Λ gimv^{ΛΛ}tar^Λ. ⁴² Aan^Λ c^{ΛΛ}ga g^Λnmaat^Λ aapim^Λ. Maat^Λ aan^Λ ismaioig^{ΛΔ} dai aapim^Λ Diuusi. ⁴³ Aan^Λ ^Λrootosad^Λ Diuusi giñ^Λooga dai aapim^Λ maitiñvaavoitudai. Damos dai v^Λaitai aa ismaac^{ΛΔ} mait^Λrojootosad^Λ Diuusi giñ^Λooga ^Λgai gia vaavoitudadaiña aapim^Λ. ⁴⁴ Aapim^Λ mai^{ΛΛ}gidi Diuusi vai ^Λgai c^{ΛΛ}gac^Λr^Λ g^Λn^Λijadagi baiyoma aapim^Λ ip^Λlidi isoodami c^{ΛΛ}ga ñi^Λoocadagi aapim^Λ g^Λm v^{ΛΛ}tar^Λ casc^{ΛΔ} maitistutuidi aapim^Λ isgiñvaavoitudagi. ⁴⁵ Aan^Λ maig^Λpi^Λr^Λ g^Λnsuuliga iñagai Diuusi vuitapi, Moseesacaru ^Λgai dai g^Λpi^Λr^Λ g^Λnvuupai tomasi aapim^Λ pocaiti masai vaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru. ⁴⁶ Iss^{ΛΛ}lic^{ΛΔ} vaavoitudadamudai aapim^Λ istumaasi gaaagidi Moseesacaru aid^Λ gia aapim^Λ giñvaavoitudadamudai aan^Λ ^Λp^Λ. Moseesacaru oojad^Λr^Λ giñ^Λaagai casc^{ΛΔ}. ⁴⁷ Aapim^Λ maivaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru casc^{ΛΔ} maivaavoitudai aapim^Λ istumaasi

g_Λnaagidi aan_Λ —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

6

¹ Dai gooqui_ΛΓ_Λ ii _ΛSuusi vaasad_ΛΓ_Λ _Λg_ΛΛ suudagi ismaac_ΛΔ_Λ Galilea t_ΛΛgidu dai Tibeeriasi t_ΛΛgidu _ΛΛp_Λ. ² Tai mui oodami o_Γ _ΛSuusi. _Λoodami can_Λidi is_ΛSuusi dudu_Λadi mui coocoidad_Λ casc_ΛΔ_Λ. ³ Aid_Λ _ΛSuusi tasai _Λmo giidi_ΛΓ_Λ dai modaiva aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ _ΛΛmadu. ⁴ Aid_Λ camiaadimitadai _Λg_ΛΛ siaa duudagai istuigaco _Λjudid_Γu t_Λt_Λgitoi_Γña aid_Λsi Diuusi c_ΛΛgac_ΛΓ_Λ vuvaitu cajiudad_Λ Ejiipituai_Γñd_ΛΓ_Λ. _Λsiaa duudagai pascua t_ΛΛgidu. ⁵ Dai aid_Λsi t_ΛΛ _ΛSuusi ismuidutugai oodami, _Λgai gooqui_ΛΓ_Λ pot_Λt_Λdai _ΛPiili:

—_ζSiaaco sav_Λdamu aat_Λm_Λ cuaadagai mos_ΛΛqui oodami v_ΛΛtar_Λ? —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

⁶ Suusi aagidi gomaasi _ΛPiili maatia _Λlidity ai ist_Λiya _Λgai. _ΛSuusi camaat_Λcatadai istumaasi idu_Γña agai. ⁷ Amaasi _ΛPiili it_Λt_Λdai:

—Issav_Λda aat_Λm_Λ goo sientu piisu a_Λcami paana v_ΛΛsc_ΛΓ_Λ moslaalachi ajian tada goovai —t_Λt_Λdai _ΛPiili.

⁸⁻⁹ Amaasi Aand_ΛΓ_Λsi pot_Λt_Λdai _ΛSuusi:

—Tami c_ΛΛca _Λmo ali g_ΛΛli dai viaa taama paana dai gooca vatopa. _ζΔamos siaad_ΛΓ_Λ aana goovai mos_ΛΛqui oodami v_ΛΛtar_Λ? —t_Λt_Λdai Aand_ΛΓ_Λsi.

Aand_ΛΓ_Λsi _ΛΓ_Λmoco _ΛSuusi mamaat_Λrdamigad_Λ daid_Λ _Λrsuculid_Λ _ΛSimu_Γñi Piiduru.

¹⁰ Amaasi _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Aagidavurai goodami vai daraivana —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

Alia vaasoacatadai ami oidigi tai ami daraiva _Λoodami. _Λgai aj_Λacatadai p_ΛΓ_Λ taam mil c_Λc_ΛΛli. ¹¹ Amaasi _ΛSuusi vui _Λpaana dai aagidi Diuusi sai ali_Λsi baig_ΛΛlidi oidacatai cuaadagai. Dai amaasi _ΛSuusi g_Λrmaa _Λpaana tasai aat_Λm_Λ taacogidana _Λoodami daid_Λ taacogi _Λv_Λtopa _ΛΛp_Λ tai _Λgai uu v_ΛΛsi si_ΛΛj_Λsi ip_Λli. ¹² Dai catatascovai v_ΛΛscatai taid_Λ _ΛSuusi pov_Λrt_Λt_Λdai:

—_Λmpaidavurai aapim_Λ gosaasaquigad_Λ ismaac_ΛΔ_Λ baivito vai maisuuligagi toma l_ΛΛchi —g_Λrt_Λt_Λdai _ΛSuusi.

¹³ T_Λtai aat_Λm_Λ _Λmpagi saasaquigad_Λ ismaac_ΛΔ_Λ vii tai su-usuda baivustan dan goo aasarai _Λpaana saasaquigad_Λc_ΛΔ_Λ.

¹⁴ Amaasi _Λoodami t_ΛΛgacai is_ΛSuusi idui gomaasi g_Λducami pocaiti:

—S_ΛΛlic_ΛΔ_Λ _Λrvaavoi isidi c_ΛΛli _ΛΓ_ΛDiuusi ñiooquituldiadamigad_Λ ismaac_ΛΔ_Λ divia agaitadai tami oidigi daama —caiti _Λoodami.

¹⁵ Δamos _ΛSuusi maat_Λcatadai is_Λoodami poip_Λliditydai is_Λgai _Λrraigad_Λ casc_ΛΔ_Λ goguama vaidaquia agaitadai said_Λ

arraígadΛcana dΛmos ΛSuusi maitipΛlidadai, cascΛdΛ Λagi ii abiaadΛrΛ sibΛacoga ami giidΛrΛ.

16 Dai aidΛsi cadidiaimi aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi tΛapai ΛgΛΛ suudagi ugidiana. Amaasi catuca taidΛ ΛSuusi maiquia divia, 17 taidΛ aatΛmΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ tΛΛtasai vaarcuΛrΛ dai dΛgavusquimi ΛgΛΛ suudagi Capernaumamu. 18 DaidΛ Λvaarcu vuidΛrΛ cavami vustai ΛΛvΛΛli dai taí va-pañigΛi suudagi dai mΛΛ vaarcuaba aastΛcΛi. 19 Dai aidΛsi caiji aatΛmΛ parΛ taam mil metro ΛgΛΛ suudagi daama todian duucai tΛΛ aatΛmΛ ΛSuusi issuudagi daama imΛitadai dai alia duduaadimu aatΛmΛ. 20 DΛmos ΛSuusi povΛrtΛtΛdai:

—AanΛana. MaitavΛrduduaadica —gΛrtΛtΛdai ΛSuusi.

21 Amaasi baigΛrΛliaracΛdΛ miaadagi aatΛmΛ taidΛ ΛSuusi tasai ΛvaarcuΛrΛ dai otoma aayi aatΛmΛ mΛca siaaco iimia rgaitadai.

22 Dai siaadico Λoodami ismaacΛdΛ vaasadΛrΛ ΛgΛΛ suudagi viitadai maata tΛΛ iscaiji aatΛmΛ abiaadΛrΛ ΛvaarcuΛrΛ dai ami maitiipucataidai Λmai vaarcu. Dai maí Λgai isΛSuusi maitΛroí. 23 VΛascΛrΛ aa cΛcΛΛli aayi aa vaarcuΛrΛ TibeeriasiaiñdΛrΛ dai ami tuutui Λgai Λvaarcu miaanai siaaco ΛSuusi baigΛΛliaracΛdΛ bibi Λoodami gamamadacai. 24 AidΛsi Λoodami maí ismaitiipu ΛSuusi tomali aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ aidΛ gia tΛtasai Λgai ΛvaarcuΛrΛ dai iji Capernaumamu dai gaaga Λgai ΛSuusi.

25 Mosaayi Λoodami vaasadΛrΛ ΛgΛΛ suudagi dai tΛΛ ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—MamaatΛtuldiadami, ¿pΛtΛquidΛ aayi aapi tami? —tΛtΛdai Λoodami.

26 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—SΛlicΛdΛ giñgaagaitadai aapimΛ tatasconΛcΛi ΛcuaadagaicΛdΛ ismaacΛdΛ gambii aanΛ dai maisiu maata nΛiditai istumaasi gΛgΛrducami ismaacΛdΛ ivueeyi aanΛ. 27 MaitΛagai isvuaamΛ ΛnΛliada aapimΛ cuaadagaicΛdΛ otoma uugiatΛi cuaadagai cascΛdΛ. Baiyoma aliΛsi gΛaagai mΛscΛΛga gΛntΛgito caΛcagi istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai poduucai cΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi tΛvaagiΛrΛ. Giññiooqui ΛrΛpan ducami cuaadagai ismaacΛdΛ tomali Λmo imidagai maiuugiatΛi. AanΛ Λgai dai viaa Λmo sΛlicami ismaacΛdΛ giñmaa Diuusi giñooga. CascΛdΛ aanΛ gΛnmaaquimu ibΛdagai utudui dai ΛgaicΛdΛ tomastuigaco oidacamu aapimΛ tΛvaagiΛrΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

28 Amaasi Λoodami itΛtΛdai:

—¿Tumaasi glaagai isivuaada aatama dai poduucai ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi? —tatadai aoodami.

²⁹ Taid aSuusi aa noragi daida itadai:

—Diuusi ipalidi isaapima giñvaavoitudagi. Aana giñootoi Diuusi ansaid aagacara vuvaidana oodami —tatadai aSuusi.

³⁰ Amaasi aoodami itadai:

—¿Tumaasi istumaasi gducami iduñia agai aapi tatai najjada aatama dai gvaavoitudagi? ³¹ Garalqui aaduñicaru gau amaná oidigana dai podu oojisi Diuusi ñiooquidara: “Diuusi bibi agai paana tvaagiaiñdara” —tatadai aoodami.

³² Taid aSuusi itadai:

—Vaavuava, isgiñooga agai dai maa aoodami paana tvaagiaiñdara maisiu Moseesacaru. Dai sivi Diuusi giñooga ganmaacai aapima paana tvaagiaiñdara. ³³ Daida paana ismaacada Diuusi gamaacai sivi tavai tvaagiaiñdara dai agaicada aoodami tomastuigaco oidacagi —tatadai aSuusi.

³⁴ Amaasi aoodami itadai:

—Groidañi gopaana tvaagiaiñdara —tatadai aoodami.

³⁵ Taid aSuusi itadai:

—Aana anrapan ducami paana agai vatar a ismaacada maacai aana ibadagai utudui giñvaavoitudacai agai. Dai poduucai agai camaibiuugicoñicamu tomali maitonocoñicamu. ³⁶ Damos casi ganaagidi aana sai aapima maitiñvaavoitudai tomasi casi giñnadi. ³⁷ Tomasioora Diuusi giñooga ipalidi sai giñagidiña agai gia giñvaavoitudai dai aana maigajiaadara vipieeyi tomali amaadutai. ³⁸ Dai aana tavai tvaagiaiñdara dai maisiu ivuaada iñagai istumaasi lagi ipaliadagi aana baiyoma aana ipalidi isivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi giñooga. Agai agai daidi giñootoi. ³⁹ Daida giñooga ipalidi ansai aana aagacara vuvaidiña vascatai ismaacada agai aco vuvaitu dai ansai aana duduaacaldana vasi vaavoitudadami coidada saagidiaiñdara siascada caugitiagi oidigi. ⁴⁰ Diuusi giñooga ipalidi isvascatai ismaacada giñnadi dai giñvaavoitudai tomasguigaco oidacana tvaagiarai dai aana duduaacalda iñagai agai siascada caugitiagi oidigi —tatadai aSuusi.

⁴¹ Vaid ajudidíu vui ñiooquimi aSuusi. aSuusi pocaitidai said arapan ducami paana dai sai agai tavai tvaagiaiñdara cascada. ⁴² Daida ajudidíu pocaiti:

—¿Maitasi arosee marad idi cali? Caga maata aatama dladada. ¿Tuisi pocaiti goovai said tavai tvaagiaiñdara? —caiti ajudidíu.

⁴³ Amasi aSuusi itadai:

—Casiavar maitiñiooquiada aapima. ⁴⁴ Mosacaasi agai ismaacada Diuusi ipalidi sai giñagidiña agai gia giñvaavoitudai. Diuusi giñooga giñootoi tami oidigi daama ansaid aagacara

vuvaidana sioor^Λ giñvaavoitudagi dai aan^Λ duduaacaldamu v^Λasi vaavoitudadami si^Λascad^Λ ugitiagi oidigi. ⁴⁵ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ ooja Diuusi ñiooquid^Λra dai poduu ooja: “Diuusi maat^Λtuldiamu oodami sioor^Λ ^ΛraCristo”, asc^Λaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ. Poduuc^Λai tomasioor^Λ sioor^Λ ^Λagiditai ca^Λ Diuusi giñoo^Λga giñvaavoitudai ^Λpa^Λ.

⁴⁶ Tomali ^Λmo oodami oidigi daama oidacami main^Λidi Diuusi. Mos^Λcaasi aan^Λ n^Λidi Diuusi. Aan^Λ divia t^Λvaagiaiñ^Λda^Λra siaaco daja Diuusi. Aan^Λ ^ΛraDiuusi marad^Λ casc^Λad^Λ. ⁴⁷ Vaavuava sai sioor^Λ giñvaavoitudai tomastuigaco oidaca agai t^Λvaagi^Λra. ⁴⁸ Aan^Λ an^Λra^Λpan ducami ^Λpaana oodami v^Λatar^Λ. Aan^Λ ca^Λgac^Λra vuvaidi oodami vai ^Λgai tomastuigaco oidacagi t^Λvaagi^Λra casc^Λad^Λ. ⁴⁹ G^Λn^Λqui aaduñicar^Λu oidigana gau ^Λpaana ismaac^Λad^Λ ^Λmaná t^Λagiducatadai d^Λmos v^Λasc^Λra coi ^Λgai. ⁵⁰ D^Λmos tomasioor^Λ sioor^Λ cueeyi ^Λpaana ismaac^Λad^Λ t^Λvai t^Λvaagiaiñ^Λda^Λra ^Λgai gia maiimia agai ^ΛDiaavora ^Λmadu. ⁵¹ Aan^Λ ant^Λvai t^Λvaagiaiñ^Λda^Λra dai aan^Λ ^Λra^Λpan ducami ^Λpaana dai tomasioor^Λ sioor^Λ giñu^Λgiagi tomastuigaco oidacamu t^Λvaagi^Λra. Aan^Λ muuquimu curusiaba vai poduuc^Λai mui oodami tomastuigaco oidacana t^Λvaagi^Λra —t^Λad^Λai ^ΛSuusi.

⁵² Amaasi ^Λjudidíu g^Λnaatagidimi aipacoga daidi pocaiti:

—¿Ducat^Λ istutuidi goovai isg^Λrbiidagi gatuu^Λcuga t^Λsai uu-gana? —caiti ^Λjudidíu.

⁵³⁻⁵⁴ Taid^Λ ^ΛSuusi it^Λad^Λai:

—Aan^Λ an^Λv^Λiaa ^Λmo s^Λallicami nam^Λacami. Daid^Λ ^Λoodami giñmuaamu ^Λmo curusiaba siastimu giñ^Λra vai tomasioor^Λ sioor^Λ vaavoitudagi iñsaan^Λ ^Λca^Λgac^Λra vuviadami ^Λgai gia tomastuigaco oidaca agai t^Λvaagi^Λra Diuusi ^Λmadu dai aan^Λ duduaacaldamu ^Λgai si^Λascad^Λ caugitiagi oidigi. D^Λmos sioor^Λ maitiñvaavoitudagi ^Λgai gia maiimia agai t^Λvaagiamu tomali maioidaca agai Diuusi ^Λmadu. ⁵⁵ Casc^Λad^Λ ali^Λsi g^Λaagai iñsaan^Λ muuquiagi curusiaba vai astiagi giñ^Λra mos^Λcaasi poduuc^Λai istutuidi ^Λoodami isca^Λgac^Λra vuv^Λquiagi. ⁵⁶ Sioor^Λ giñvaavoitudagi giñ^Λma daacamu ^Λgai dai soiñamu aan^Λ ^Λgai sai ca^Λgac^Λra oidacana. ⁵⁷ Diuusi giñoo^Λga giñootoi dai ^Λgai tomastuigaco oidaga dai casc^Λad^Λ aan^Λ ^Λpa^Λ tomastuigaco oidaga poduuc^Λai ^Λpa^Λ sioor^Λ giñvaavoitudagi tomastuigaco oidaca agai. ⁵⁸ Aan^Λ an^Λra^Λpan ducami ^Λpaana dai t^Λvai aan^Λ t^Λvaagiaiñ^Λda^Λra. ^Λpaana ismaac^Λad^Λ maná t^Λagidu tai uu g^Λn^Λqui aaduñicar^Λu maitarsoiñicatadai istomastuigaco oidacagi. D^Λmos sioor^Λ giñvaavoitudagi dai giñ^Λgiadagi ^Λgai gia tomastuigaco oidaca agai t^Λvaagi^Λra Diuusi ^Λmadu —t^Λad^Λai ^ΛSuusi.

⁵⁹ Gomaasi gamamaat^Λtuli ^ΛSuusi ^Λjudidíu quiupaigad^Λra Capernaum^Λra.

60 Dai muidutai ismaacada oiditadai ASuusi mosca go-
maasi daid icaiti:

—Salicada sijaiga ismaat calcagi aatama idi ñiooqui.
¿Siaadara istuidana oodami islagiadagi gomaasi? —caiti
loodami.

61 Amaasi ASuusi maí isloodami maibaiganalli goma-
sicaada ismaacada aagiditadai Agai cascada itadai:

—¿Gansobicaisi aana idi ñiooquicada isvaavoituda aapima?

62 ¿Isducatai gantatagitona aapima masgiñtagiagi aana
ismaacada viaa amo salicami isnoragiagi aana tavaagiamu?

63 Diuusi Ibadada Agai dai maacai oodami ibadagai utudui.
Giñtuucuga maisoicai oodami sai calgacara vuvacana
mosacaasi giñibadaga. Istumaasi aagai aana argaibadaga
vatar maisiu gatuuçuga. Tomasioora siora vaavoitudagi
goñiooqui ismaacada gnaagidi aana Agai gia viaaca Agai
ibadagai utudui dai tomastuigaco oidaca Agai tavaagiaru
Diuusi amadu. 64 Damos quiaa oidaga amoco aapima
gansaagida ismaacada maivaavoitudai —tadai ASuusi.

ASuusi maí tucamidara abiaadara ismaacada ma-
maatardamigada maivaavoitudaitadai dai ismaacada
maaatardamigadaiañdara gatagida agaitadai masai
muaana. 65 Daid ASuusi itadai loodami:

—Cascada casi gnaagidi aana sai mosacaasi Agai
ismaacada Diuusi giñooga ipalidi isgiñagidiña Agai gia
giñvaavoitudai —tadai ASuusi.

66 Aid abiaadara muidutai ismaacada oidatucuitadai
ASuusi acovai iji dai camaioidatucui Agai ASuusi. 67 Amaasi
ASuusi povartadai aatama abaiivustan dan gooca
maaatardamigada:

—¿Giñdagitoamasi alidi aapima apa? —gartadai ASuusi.

68 Tai Simuñi Piiduru itadai:

—¿Siaadara gadagitona aatama? Aapi argarbaitaacami.
Dai gamamaatatuldiaragacada camaata aatama isducatai
calgacara vuvacai oodami dai tomastuigaco oidaca Agai
tavaagiaru Diuusi amadu. 69 Dai aatama cavaavoitu. Dai
cala maata aatama isaapi arCristo Diuusi marada dai tavai
tavaagiañdara. Dai Diuusi tomastuigaco oidaga —tadai
Simuñi Piiduru.

70 Taid ASuusi povartadai:

—Acovai gnvuvaitu aana baiivustan dan gooca aapima dai
amoco arDiaavora piooñigada —gartadai ASuusi.

71 ASuusi aagidi gomaasi aagaita AUudasi Iscaliote ASimuñi
marada. Dai tomaasi Agai amoco abaiivustan dan gooca ma-
maatardamigada ASuusi, vascara Uudasi gatagida agaitadai
masai muaana ASuusi cascada pocaiti ASuusi.

7

1 Dai gooquiara aSuusi aimaraitadai aGalilea dAvAariara. Agai maitipali isaimardagi Judeea dAvAariara, aJudidiu ipaliditadai ismuaagi agai cascada. 2 Dai camiaadimi asiaa duudagada aJudidiu istuigaco ivuaadana uucusai cascada potagidi asiaa duudagai uucusai. 3 Taida aSuusi susuculida itadai:

—Maiviimu aapi tanai. Imadani aapi Judeea dAvAariamu vai poduucai goidatucadami ismaacada maa ca daraaja najadagi istumaasi ivueeyi aapi. 4 Tomasioora sioora ipaliadagi ismaatacagi oodami istumaasi ivueeyi agai gia maistocai ivueeyi istumaasi. Issalica ivueeyi aapi naana maasi istumaasi aidai gia ivuaadani gomaasi aoodami vuitapi vai najada agai vascatai —tadai aSuusi susuculida.

5 Damos tomali agai maivaavoitudaitadai aSuusi cascada pocaiti. 6 Amaasi aSuusi itadai:

—Maiquiaa aayi istuigaco imia aana gaamucu. Damos aapima caaga istutuidi isgaamucu iimiagi tomasalacada. 7 Aoodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi maitancadai aapima mosaca aana. Aana aagidi saida arsoimaasi ivuaadami agai cascada. 8 Iimivurai aapima gaamucu idi siaa duudagara. Aana gia maiimimu. Maiquiaa aayi istuigaco imiagi aana cascada —tadai aSuusi.

9 Dai mospotadai aSuusi dai anaasi Galilea dAvAariara vii.

10 Amaasi caiji aSuusi susuculida tai gooquiara ii aSuusi ara asiaa duudagamu. Agai gasto ii sai mainidina oodami. 11 aJudidiu gaagai aSuusi asiaa duudagara daida icaiti:

—iSiaaco daja calli? —caiti agai.

12 Dai aliisi gnaatagidimi aoodami aipacoga aagaitai aSuusi. Dai amoco pocaiti sai caa tuiga agai. Dai aa pocaiti sai maicaa tuiga sai mosyaatagidi agai oodami.

13 Damos aoodami ismaacada caaga nioocai aSuusi vatarava maitipali ismaatacagi aJudidiu tataanadami iscala nioocai agai aSuusi vatarava baidi agai cascada.

14 Aidasi catajucami viitugai isugitiagi avagimi ii aSuusi aJudidiu gaa quiupaigadamu dai ami gamamaatuldi. 15 Daida tataanadamigada aJudidiu maitaa istumaasi gantatagitoagi caacatai aSuusi daida icaiti:

—iDucatai maata idi calli mosaa naana maasi istumaasi maitavapi daivacai ojara? —caiti aJudidiu.

16 Taida aSuusi aa noragi daida itadai:

—Istumaasi gamamaatuldi aana arDiuusi niooquida mai-siu aana lagi. Agai ginootoi. 17 Dai sioora ipaliadagi

isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi agai gia maatamu is-
giñmamaatatuldaraga arDiuusi ñiooquida siapa sabai aan
gamamaatatuldi istumaasi lagi aan ipalidi. ¹⁸ Sioora
gaaagiadagi mosacaasi istumaasi lagi agai tatagitodagi agai
povuaadana sai oodami caga ñioocaiña agai vatar. Damos
sioora ipaliadagi isloodami caga ñioocadagi agai vatar is-
maacada otoi agai gia gaaagidi istumaasi arvaavoi dai tomali
amo imidagai maiyaatagidiña agai loodami.

¹⁹ Vaavuava isMosesacaru garmaa asalicami damos
tomali amaadutai aapima maiagidi vasi asalicami.
¿Tuimasi giñmuua lidi aapima? —tatadai asuusi.

²⁰ Taid loodami itadai:

—Aapi viaa amo Diaavora taañicaruda. ¿Vooru gamuua
lidi? —tatadai loodami.

²¹ Taid asuusi itadai:

—Aan idui amo istumaasi amo ibastaragai tasara dai
aapima maita istumaasi gantatagitoagi. ²² Damos aapima
iiquitacai aali tuutucugada tomasi aribastaragai tasara.
Mosesacaru gantajai masai poduucai ivuaadana cascada
poduucai ivueeyi aapima. Vascara lqui abiaadara
capovuaadana garalqui aaduñicarua. ²³ Isaapima ivueeyi
gomaasi tomasi aramo ibastaragai tasara agida liditai
Mosesacaru salicamigada, ¿tuimasi bacocoi aapima aan
giñvui duaaidacai aan amo cali amo ibastaragai tasara?

²⁴ Cagavar gantatagito aapima. Maisiu gapiar giñvuupada
maicaga gantatagitoitai, baiyomavar caga gantatagitoda
aapima istumaasi arsalicami —tatadai asuusi.

²⁵ Amaasi amoco arJerusaleenara oidacami aipacoga
gantacacaimi dai pocaitimi:

—¿Maitasi aridi cali agai masmaacada gaagai dai muua
agai? ²⁶ Mosmocaca goovai dai mamaatatuldi goodami
vai tomali amaadutai maivui ñioocai. ¿Maisiu cavaavoitu
ajudidíu tataanadamigada isgoovai araCristo? ²⁷ Siaadar
araCristocana goovai. Aatama caa maata siaaco oidaga idi
cali. Siacada diviagi arCristo tomali amaadutai maimaataca
agai siaadara divia agai agai —caiti loodami.

²⁸ Daid asuusi quiaa mamaatatulditadai loodami agla
quiupiar dai cacai istumaasi aagai loodami cavami ñioo
agai dai potadai:

—Vaavuava ismaat aapima siaaco oidaga aan. Damos
maimaata aapima sioora giñootoi. Aan divia maisiu mosagi
ipaliditai aan baiyoma agai ismaacada tomali amo imidagai
maiyaatagai atgiñootoi. Vasi istumaasi aagai agai arvaavoi.
Dai aapima maimaata agai. ²⁹ Aan gia maata agai. Aan

Agai lamadu daacatadai tai agai giñootoi tami oidigi daama —tatadai asuusi.

³⁰ Amaasi aoodami baiya aliditadai asuusi dai maisagi damos tomali amaadutai maibai, maiquiaa aayi istuigaco cascada. ³¹ Dai vascara muidutai vaavoitu asuusi daid icaiti:

—Siscada diviagi Cristo siaadara iduuna agai vaamioma garducami istumaasi isidi cali —caiti aoodami.

³² Amaasi afariseo cacai ispocaiti aoodami aagaitai asuusi agai lamadu abaitagucacamigada apapaali judidiu ootoi sandaru isaacada nuucada aquiuupai sai banna asuusi dai maisana. ³³ Taid asuusi itadai:

—Chiqui tasai daacamu ana aapima gansaagida dai gooquira noragimu ana dai lamadu daacamu agai isaacada giñootoi. ³⁴ Aapima giंगाagamu dai maitiñtagimu. Aapima maitistutuidi isiimiagi maca siaaco daaca ana cascada —tatadai asuusi.

³⁵ Amaasi ajudidiu aipaco gacacaimi daid icaiti:

—¿Siaaco imia agai idi cali tasai maitagana aatama? ¿Imia alidi lien goovai ajudidiu lamadu isaacada agiliego saagida oidaga mamaatulda alidi lien goovai agiliego? ³⁶ ¿Istaiya alidi goovai dai pocaiti tasai gaaga ragai dai maitagia ragai, dai sai aatama maitistutuidi isiimiagi maca siaaco daaca agai agai? —caiti ajudidiu.

³⁷ Acuugarara tarara asiaa duudagara vaamioma namaga isaga tasai. Amaasi asuusi aquiva dai cavami ñioo dai potadai aoodami:

—Sioora ipaliadagi iscagacara vuvaquiagi vai dadana dai giñacana. ³⁸ Poducaj oojisi Diuusi ñiooquidara sai tomasioora giñvaavoitudagi agai gia viaacamu guvucadagai isaagidagi muidutai isducatai Diuusi cacagacara vuuvaidi aoodami —tatadai asuusi.

³⁹ Pocaiti asuusi vai maataca aoodami isDiuusi Ibadal lamadu daacana sioora vaavoitudagi agai. Aid maiquiaa tavai Diuusi Ibadal tavaagiaiñdara. Asuusi maiquiaa ii tavaagiamu cascada.

⁴⁰ Lamo oodami mosca gomaasi daid icaiti:

—Salicada arvaavoi isidi cali aradiuusi ñiooquituldiadamigada isaacada Moseesacaru aagai sai divia agai —caiti.

⁴¹ Dai aa icaiti:

—Idiava arCristo —caiti.

Damos aa icaiti:

—ACristo maidivia agai Galileeaiñdara. ⁴² Pocaiti Diuusi ñiooquidara saida Cristo arDavicararu cajiudadaca agai, dai

Beleen_{ΛΓΛ} vuusia agai _Λgai vaa ali quiiy_{ΛΓΛ} siaaco vuusai Davicaru —caiti _Λgai.

⁴³ Poduucai _Λoodami mai_Λmadugan caiti aagaitai _ΛSuusi.
⁴⁴ _{ΛΛ}moco b_Λiya _Λlidi dai maisagi _{ΔΛ}mos tomali _Λmaadutai maib_Λi.

⁴⁵ _Λsandaarugad_Λ _Λg_{ΛΛ} quiiupai _Λpamu dada siaaco daraa-catadai _Λfariseo _{ΛΛ}madu _Λbait_Λgucacamigad_Λ _Λpapaali ju-didíu tai _Λgai it_Λadai:

—¿Tuim_Λsi maivuaa aapim_Λ _ΛSuusi? —ast_Λadai.

⁴⁶ Taid_Λ _Λsandaaru aa noragi daid_Λ it_Λadai:

—Tomali _Λmo imidagai tomali _Λmaadutai mai_Λpan duucai ñioocaiña idi _{ΔΛΛ}i —ast_Λadai _Λsandaaru.

⁴⁷ Amaasi _Λfariseo it_Λadai:

—¿Aapim_Λ m_Λscasi _Λndagitu _{ΛΛ}p_Λ isg_Λnyaataida _Λgai?

⁴⁸ Tomali _Λmaadutai aat_Λm_Λ dudunucamigad_Λ _Λjudidíu daid_Λ _Λfariseo maivaavoitudai. ⁴⁹ _{ΔΛ}mos idi oodami maic_{ΔΛ} maat_Λ Moseesacaru _{ΔΛΛ}icamigad_Λ. Dai _{ΔΛΛ}icad_Λ Diuusi soimaasi taatatludiamu _Λgai vaavoitudaitai _Λgai _{ΔΔΛ}i —ast_Λadai _Λfariseo.

⁵⁰ Taid_Λ _ΛNicodemo, _Λgai vaa ismaac_{ΔΛ} diviji _ΛSuusi tu-car_Λ, _{ΔΓΛ}mo fariseo daid_Λ it_Λadai:

⁵¹ —G_Δr_{ΔΛΛ}icami_{ΔΓΛ} pocaiti sai mait_Λaagai ispocaitiadagi sai _Λmo _{ΔΛΛ}i _Λrg_Δp_Δr caat_Λcami asta si_{ΔΛ}scad_Λ vuaa _{ΔΔΛ}i dai t_Δcacagi dai maat_Λcagi istumaasi idui _Λgai sabai g_Δp_Δr caat_Λcami ischo _{ΛΛ}p_Λ —ast_Λadai _ΛNicodemo.

⁵² Amaasi _Λgaa aa noragi daid_Λ it_Λadai:

—¿Aapip_Δsi _ΔrGalilee_{ΔΓΛ} oidacami _{ΛΛ}p_Λ? Gaagañi aapi Diuusi ñiooquid_{ΔΓΛ} dai n_Δidamu aapi sai tomali _Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ maivuusai Galileeaiñd_{ΔΓΛ} —ast_Λadai _Λfariseo.

⁵³ Amaasi v_{ΔΛ}scatai noonora.

8

¹ Daid_Λ _ΛSuusi ii _ΛOliivosi giidiamu. ² Dai siaadico mos-maasico _{ΛΛ}pamu ii _Λgai quiiupiamu. Tai v_{ΔΛ}scatai dada siaaco daacatadai _ΛSuusi vai _Λgai mamaat_Λtuldimi _Λoodami.

³ Dai quiaa ñioocaitadai _ΛSuusi tai dada _Λfariseo _{ΛΛ}madu _Λdudunucamigad_Λ _Λjudidíu dai vuaa _Λmo ooqui ismaac_{ΔΛ} gogoosi g_Δducami dai aa t_{ΔΔ} is_Δma voopoi _Λmo _{ΔΛΛ}i is-maac_{ΔΛ} mait_Δrcunad_Λ. Daid_Λ _Λfariseo _Λoodami vuitapi van _Δi _Λooqui, ⁴ daidi it_Λadai _Λfariseo _ΛSuusi:

—Mamaat_Λtuldiadami, _{ΔΛ}moco t_{ΔΔ} idi ooqui is_{ΔΔ}madu voopoi _Λmo _{ΔΛΛ}i ismaac_{ΔΛ} mait_Δrcunad_Λ. ⁵ Moseesacaru _{ΔΛΛ}icamigad_{ΔΓΛ} pocaiti sai g_Δaagai iscoodadagi ismaac_{ΔΛ}

googosi gānducami ojoodaicaḏḏ. ¿Aapio paḏaiti? —tātḏadai ḏfariseo ḏḏmadu ḏgaa.

⁶ Pocaiti ḏgai mosnḏijada ḏliditai astḏḏna ḏSuusi gaagaitadai ḏgai isducatai ḏḏpiar vuaajagi ḏSuusi. ḏḏmos ḏSuusi cuicaḏḏsa dai ooja ḏḏvḏḏrapi ḏamasavicaḏḏ. ⁷ Dai ḏgaa apiatḏcacaimi, taidḏ ḏSuusi caḏquiva daidḏ itātḏadai:

—Tomasmaacḏḏa aapimḏ maḏasmaacḏḏa vuaa gooḏqui dai ismaacḏḏa tomali ḏmo imidagai maisoimaasi ivuaadana vai ḏḏḏga maiñana gooḏqui —tātḏadai ḏSuusi.

⁸ Dai ḏpamu cuicaḏḏsa dai gaooja ḏḏvḏḏrapi. ⁹ ḏḏmos ḏgai ismaacḏḏa vuaa ḏooqui moscaḏ istumaasi aagai ḏSuusi dai mosḏḏmadutai iimimi. ḏḏḏḏga ḏcaḏcaḏḏliocoidadioma dai gooḏquiḏḏ ḏuutuducḏdioma maatḏcatai vḏḏscatai isḏrsoimaasi ivuaadami. Dai maivii tomali ḏmoco mosḏḏgi vii ḏSuusi ḏḏmadu ḏooqui. ¹⁰ Amaasi ḏSuusi caḏquiva dai camaitḏḏ tomali ḏmaadutai ḏgaa, potātḏadai ḏgai ḏooqui:

—¿Siaaco duudui ḏoodami ismaacḏḏa ḏḏpiarḏ ḏḏvuupai? ¿Camaitiipu siorḏ ḏmaicarsagi? —tātḏadai ḏSuusi.

¹¹ Tai ḏooqui potātḏadai:

—Chu. Camaitiipu, tomali ḏmaadutai —tātḏadai.

Amaasi ḏSuusi itātḏadai:

—Tomali aanḏ maitḏmaicarsamu. Sivi gia imḏdañi dai camaisoimaasi ivuaada —tātḏadai.

¹² Daidḏ ḏSuusi apiaaatagidimi ḏoodami ismaacḏḏa ḏḏmadu aatagaitadai:

—Aanḏ anḏsoicai ḏoodami iscaḏḏga maatḏ caḏcagi istumaasi Diuusi ipḏlidi isivuaadagi. Dai siorḏ ḏiñvaavoitudai ḏgai gia viaacamu ibḏdagai utudui dai camaioojiadamu issoimaasi ivuaadagi —tātḏadai ḏSuusi.

¹³ Amaasi ḏfariseo itātḏadai ḏSuusi:

—Aapi caḏḏga ñioocai ḏḏgi ḏḏvḏḏtarḏ ḏḏmos ḏḏñiooqui maiñamḏga —tātḏadai ḏfariseo.

¹⁴ Daidḏ ḏSuusi aa noragi daidḏ itātḏadai:

—Tomasi ḏḏgi aanḏ caḏḏga ñioocai ḏiñvḏḏtarḏ vḏḏscarḏ saḏḏlicḏḏa ḏrvaavoi istumaasi aagai aanḏ. Caḏḏ maatḏ aanḏ iñsiaadarḏ divia dai iñsiaaco imia iñagai ḏḏmos aapimḏ gia maimaatḏ iñsiaadar divia tomali iñsiaaco imia iñagai. ¹⁵ Aapimḏ caḏ istumaasi aagai aanḏ dai pocaiti sai maiñamḏga ḏiñiooqui maimaatḏcatai siorḏ aanḏ ḏḏmos aanḏ maigḏpiar vuupai tomali ḏmaadutai.

¹⁶ ḏḏmos isḏḏpiar ḏḏvuupadamudai aanḏ istumaasi aagadamudai ḏrsḏḏlicamicamudai. Aanḏ maiḏḏgi ḏḏpiar ḏḏvuupadamudai. Diuusi ḏiñoogai ismaacḏḏa ḏiñootoi ḏgai ḏḏpiar ḏḏvuupai aanḏ iñḏḏmadu. ¹⁷ Dai Moseesacaru saḏḏlicamigadḏḏa pocaiti sai siḏḏscadḏ gooca caḏcaḏḏli nḏijadami

Λmadugan caitiadagi aliΛsi gΛaagai isvaavoitudagi. ¹⁸ AanΛ anΛrΛmo nΛijadami daidΛ giñooğa ismaacΛdΛ giñootoi Λgai ΛrΛmai nΛijadami —tΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁹ Amaasi Λgaa itΛtΛdai:

—¿Vaa daja gΛooga? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AapimΛ maimaataΛ iñsiooraΛ aanΛ, tomali maimaataΛ giñooğa. IsmaatΛmudai aapimΛ iñsiooraΛ aanΛ aidΛ gia maatΛmudai ΛpΛ giñooğa —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁰ ΛSuusi gaaagidi vΛΛsi gomaasi gamamaatΛtulditai daacatai ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ anaasi siaaco daraaja Λcajoñi siaaco gΛdaraasai Λtumiñsi Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ. DΛmos tomali Λmaadutai maibΛi ΛSuusi. Maiquiaa aayi istuigaco cascΛdΛ.

²¹ DaidΛ ΛSuusi Λpamu ñiooqui Λoodami daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛ anΛimia iñagai dai aapimΛ giñgaagamu dΛmos aapimΛ iimia Λgai ΛDiaavorΛ ΛΛmadu aapimΛ Λrsoimaasi ivuaadami cascΛdΛ. Dai maitistutuidi isimiagi aapimΛ mΛΛca iñsiaaco imia iñagai aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

²² Amaasi Λjudidíu pocaiti:

—¿Λagi gΛmuaa Λgai lienΛ goovai dai cascΛdΛ povΛrtΛtΛdai tΛsai maitistutuidi isiimiagi mΛΛca siaaco imia Λgai goovai? —caiti.

²³ Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai:

—AapimΛ Λroidigi daama oidacami dΛmos aanΛ gia chu. AanΛ tΛvai tΛvaagiaiñdarΛ. ²⁴ CascΛdΛ povΛntΛtΛdai aanΛ mΛsai aapimΛ imia Λgai ΛDiaavora ΛΛmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai. Ismaitiñvaavoitudai aapimΛ gΛnaagiditai iñsiooraΛ aanΛ aidΛ gia aapimΛ iimia Λgai ΛDiaavora ΛΛmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁵ Amaasi Λjudidíu itΛtΛdai:

—¿Pooora aapio? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Casi gΛnaagidi aanΛ tucamidΛrΛ abiaadΛrΛ. ²⁶ Dai aanΛ quiaa gaaagidamu naana maasi istumaasi gΛnaagaitai aapimΛ dai aanΛ gΛpiΛrΛ gΛnvuaajamu ΛΛmo istumaasicΛdΛ. DΛmos aanΛ gaaagidi mosΛcaasi istumaasi giñaagidi Λgai ismaacΛdΛ giñootoi dai Λgai gia sΛlicΛdΛ aagai mosΛcaasi istumaasi Λrvaavoi —tΛtΛdai ΛSuusi.

²⁷ DΛmos Λjudidíu maimaataΛ caΛ isΛSuusi aagai Diuusi gΛrooga. ²⁸ CascΛdΛ ΛSuusi potΛtΛdai:

—SΛascadΛ aapimΛ giñmuaagi aidΛ gia maatΛmu aapimΛ iñsaanΛ ΛrΛCristo Λgai vaa ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami. Dai aanΛ gΛñaagidi mosΛcaasi istumaasi giñmamaatΛtuli giñooğa maisiu istumaasi Λagi aanΛ ipΛlidi. ²⁹ Dai giñooğa Λgai

daid_Δ giñootoi dai v_{ΛΛ}sc_Δr_Δ giñ_{ΛΛ}madu daja. Agai mai_Λagi giñdadagitu. Aan_Δ v_{ΛΛ}sc_Δr_Δ ivueeyi istumaasi agai ip_Λlidi —t_Δt_Δdai ΔSuusi.

³⁰ Aid_Δsi ΔSuusi aagidi gomaasi muidutai vaavoitu.

³¹ Amaasi ΔSuusi it_Δt_Δdai Δjudidíu ismaac_Δd_Δ vaavoitu:

—Isaapim_Δ apiavaavoitudadagi istumaasi g_Δnaagidi aan_Δ, s_{ΔΛ}lic_Δd_Δ aapim_Δ Δrgiñmamaat_Δrdamicamu. ³² Dai maat_Δmu istumaasi Δrvaavoi. Dai si_{ΛΛ}sc_Δd_Δ camaatia aapim_Δ istumaasi Δrvaavoi aid_Δ gia camait_Δrpipiooñicamu aapim_Δ —t_Δt_Δdai ΔSuusi.

³³ Tai agai it_Δt_Δdai:

—Aat_Δm_Δ ΔrAvraañicar_Δ cajiudad_Δ. Dai tomali Δmo indagai mait_Δrpipiooñigad_Δcatadai tomali Δmaadutai. ¿Ducata caiti aapi iscamait_Δrpipiooñicamu aat_Δm_Δ? —t_Δt_Δdai agai.

³⁴ Taid_Δ ΔSuusi it_Δt_Δdai:

—S_{ΔΛ}lic_Δd_Δ Δrvaavoi sai sioor_Δ soimaasi ivuaadagi agai gia Δrpiooñigad_Δ ΔDiaavora. ³⁵ Δmo c_{ΔΛ}li mai_Δmadugan duuc_Δi n_Δlidi g_Δrpipiooñiga dai g_Δmaamara. ³⁶ Dai si_{ΛΛ}sc_Δd_Δ aan_Δ Diuusi marad_Δ ismaac_Δd_Δ t_Δvai t_Δv_Δagiaiñd_Δr_Δ c_{ΔΛ}gac_Δr_Δ v_Δsaidiagi Δmo c_{ΔΛ}li agai camait_Δrpiooñigad_Δcamu ΔDiaavora. ³⁷ Camaat_Δ aan_Δ isaapim_Δ Δrcajiudad_Δ Avraañicar_Δ d_Δmos aapim_Δ maitiñvaavoitudai casc_Δd_Δ giñmu_Δa_Δ Δlidi. ³⁸ Aan_Δ an_Δg_Δnaagidi istumaasi giñooga giñmaat_Δt_Δt_Δlidi dai aapim_Δ ivueeyi istumaasi g_Δnaagidi g_Δnooga —t_Δt_Δdai ΔSuusi.

³⁹ Taid_Δ agai aa noragi daid_Δ it_Δt_Δdai:

—Avraañicar_Δ Δrg_Δr_Δaduñicar_Δ —t_Δt_Δdai agai.

D_Δmos ΔSuusi it_Δt_Δdai:

—Iss_{ΔΛ}lic_Δd_Δ Δrvaavoi isaapim_Δ ΔrAvraañicar_Δ cajiudad_Δcamudai aid_Δ gia giñvaavoitudamudai aapim_Δ Δpan duuc_Δi Avraañicar_Δ. ⁴⁰ D_Δmos aapim_Δ giñmu_Δa_Δ Δlidi tomasi aan_Δ g_Δnaagidi mos_Δcaasi itumaasi Δrvaavoi istumaasi Diuusi giñmaat_Δt_Δlidi. Avraañicar_Δ maipoduuc_Δi iduñimudai. ⁴¹ Aapim_Δ ivueeyi poduuc_Δi isduuc_Δi ivueeyi g_Δnooga —t_Δt_Δdai ΔSuusi.

Amaasi agai it_Δt_Δdai:

—Aat_Δm_Δ mait_Δrmaamarad_Δ ooqui taatacaligami. Mos_Δmaduga g_Δrooga agai vaa ΔrDiuusi —t_Δt_Δdai Δjudidíu.

⁴² Amaasi ΔSuusi it_Δt_Δdai:

—Iss_{ΔΛ}lic_Δd_Δ Δrvaavoicamudai isDiuusi Δrg_Δnoogacamudai aid_Δ gia aapim_Δ giñoi_Δg_Δadamudai. Diuusi giñootoi maisiu mos_Δagi divia aan_Δ. ⁴³ Aapim_Δ maitip_Δlidi is_Δg_Δiadagi istumaasi g_Δnaagidi aan_Δ casc_Δd_Δ maimaat_Δ ca_Δ giñmamaat_Δt_Δuldiaraga. ⁴⁴ Aapim_Δ g_Δnooga Δr_ΔDiaavora casc_Δd_Δ aapim_Δ Δrmaamarad_Δ ΔDiaavora daid_Δ ivuaada Δlidi istumaasi agai ip_Δlidi. Tucamid_Δr_Δ abiaad_Δr_Δ

ΔDiaavora Δrgamuaacami daidΔ Δryaatavogami. Agai tomali Δmo imidagai maiagagai istumaasi Δrvaavoi baiyoma VΛASCATA mosyaatagΔi Agai. VΛasi istumaasi tΔtagitoi Agai maitΔrvaavoi potuiga Agai cascΔΔ. Agai ΔroogadΔ ducami VΛasi Δyaatavogami. ⁴⁵ CascΔΔ siΛascadΔ aanΔ gΔnaagidi istumaasi Δrvaavoi aapimΔ maitiñvaavoitudai. ⁴⁶ Tomali Δmaadutai aapimΔ gΔnsaagida maitistutuidi isaagagi iñsaana idui Δmo istumaasi soimaasicami. SiΛascadΔ gΔnaagiada aanΔ istumaasi Δrvaavoi, ¿tuimasi maitiñvaavoitudai aapimΔ? ⁴⁷ Diuusi maamaradΔ sΔlicΔΔ oojoidi iscaΔcagi Diuusi ñiooquidΔ dΔmos aapimΔ maicaΔca Δlidi Diuusi ñiooquidΔ, aapimΔ maitΔrDiuusi maamaradΔ cascΔΔ —tΔtΔdai ΔSuusi.

⁴⁸ Amaasi Δjudidíu itΔtΔdai:

—SΔlicΔΔ Δrvaavoi istumaasi aagai aatΔmΔ sai aapi Δrsamaritano dai isviaa aapi Δmo Diaavora tΔaañicarudΔ —tΔtΔdai Δjudidíu.

⁴⁹ DaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—AanΔ gia maiviaa Diaavora tΔaañicarudΔ. AanΔ mossiaa duutudai giñoooga dai aapimΔ maisiaa giñduutudai mossoiduucai giñnΔidi. ⁵⁰ AanΔ maigagaagai sioorΔ siaa giñduutuadagi dΔmos VΛASCATA oidaga Δmoco ismaacΔΔ gagaagai sioorΔ siaa giñduutuadagi, dai Agai soimaasi taatatuldiami sioorΔ maisiaa giñduutuadagi. ⁵¹ Vaavuava sai sioorΔ Δgigitai caΔ istumaasi gaaagidi aanΔ Agai gia tomastuigaco oidaca agai —tΔtΔdai ΔSuusi.

⁵² Amaasi Δjudidíu aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—Sivi gia cΔΔ maata aatΔmΔ issΔlicΔΔ viaa aapi Δmo Diaavora tΔaañicarudΔ. Avraañicaru dai VΛasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΔ coi dai VΛASCATA aapi gΔraagidi sai sioorΔ Δgigitai caΔ istumaasi gaaagidi aapi Agai gia tomastuigaco oidaca agai. ⁵³ ¿Povaiasi Δlidi aapi pΔsai vaamioma viaa guvucadagai isΔAvraañicaru gΔrΔΔqui aduñicaru ismaacΔΔ camuu? ¿Dai povaiasi Δlidi aapi pΔsai vaamioma viaa guvucadagai siΔDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΔcaru ismaacΔΔ cacoi? ¿Aapia poorΔ gΔΔlidi? —tΔtΔdai Δjudidíu.

⁵⁴ Amaasi ΔSuusi itΔtΔdai:

—Iñsaana Δgi cΔga ñioocadagi Δgi gimVΛΔtarΔ aidΔ gia maiñamΔga giññiooqui. DΔmos Diuusi giñoooga Agai vaa ismaacΔΔ aagai aapimΔ saidΔ ΔrgΔnDiuusiga Agai gia cΔga ñioocai aanΔ gimVΛΔtarΔ. ⁵⁵ DΔmos aapimΔ maimaata Agai. AanΔ gia maata Agai. DaidΔ isgΔnaagiadagi aanΔ ansai maimaata aanΔ Agai aidΔ gia aanΔ Δryaatavogamicagi gΔnΔpan duucai. DΔmos sΔlicΔΔ Δrvaavoi iñsaana maata Agai dai Δgigitai caΔ aanΔ VΛasi istumaasi giñnaagidi Agai.

⁵⁶ GΛηλλ qui aduñicaru Avraañi aliΛsi baigΛli maatΛcai iñsaana divia iñagaitadai oidigi daama dai vaamioma baigΛli Λgai aidΛsi divia aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁵⁷ Amaasi Λjudidíu potΛtΛdai ΛSuusi:

—Maiquiaa viaa aapi goo coobai dan baivΛstaama uumigi, ¿ducatai caiti aapi isnΛidi Avraañicaru? —tΛtΛdai Λgai.

⁵⁸ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Vaavuava ismaiquiaa vuusaicai Avraañicaru abiaadΛra catΛvaagiΛra daacatadai aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁵⁹ Amaasi vui Λjudidíu ojoodai dai maicarsa Λliatugai Λgai ΛSuusi. DΛmos ΛSuusi gΛΛasto ii dai vuusai ΛgΛΛ quiuupi-aiñdΛra. Dai Λoodami saagida daivusai dai ii.

9

¹ VaidΛ ΛSuusi daivusquimi ΛmapΛcΛra dai tΛΛ Λmo maiñΛadami. Podu vuusai Λgai. ² TΛtai aatΛma mamaatΛrdamigadΛ ΛSuusi tΛcacai daidΛ itΛtΛdai:

—GΛrmamaatΛtuldiadamiga, ¿tuisi podu vuusai idi cΛli? ¿VoorΛ soimaasi idui gocΛli isΛdΛdΛdΛ? —povΛrtΛtΛdai aatΛma.

³ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Idi cΛli maisoimaasi idui tomali ΛdΛdΛdΛ. Baiyoma goovai maiñΛai sai poduucai aa oodami maatΛna issΛlicΛdΛ viaa guvucadagai Diusui isduaaidagi. ⁴ IñsiΛsi uucami oidacagi tami oidigi daama aliΛsi gΛagagai iñsivuaadagi aa duiñdadΛ Λgai ismaacΛdΛ giñootoi. Aimu istuigaco isca-maitistutuidi isaata vuaadagi tomali Λmaadutai tomali aanΛ.

⁵ Quiaa oidacatai aanΛ tami oidigi daama aanΛ soicΛi oodami iscΛΛga maatΛ caΛcagi istumaasi Diusui ipΛlidi isivuaadagi —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁶ Caaagacai gomaasi ΛSuusi dΛvΛΛrapi sisiva dai vadΛitu laachi dΛvΛΛrai dai ΛmaiñΛadami vuupuidΛ daama dai ΛdΛvΛΛrai vaagiadΛ. ⁷ Amaasi itΛtΛdai:

—ImΛdañi dai vacuana gΛvuupuji ΛpiilΛra ismaacΛdΛ Siloé tΛΛgidu —tΛtΛdai ΛSuusi.

Siloé tΛiya Λlidi ootosicami oodamicΛdΛ. TaidΛ ΛmaiñΛadami ii dai vacoi gΛvuupuji dai Λpamu divia dai canΛeeyi. ⁸ Amaasi ΛaaduñdΛ ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ ΛΛquioma nΛiditadai ΛmaiñΛadami icaiti:

—¿Maitasi Λridi cΛli Λgai vaa ismaacΛdΛ daacatai gataanΛiña tumiñsi? —ascaiti Λgai.

⁹ Vai aa icaiti:

—Λja Λgai vaa goovai —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Chu, maitΛragai dΛmos ΛpΛa maasi goovai —ascaiti.

DΛmos ΛcΛli Λagi pocaiti:

10 —Aanava —ascaiti.

Amaasi agaa taccacai daid itadai:

—¿Ducatai naeeyi aapi sivi? —astadai.

11 Tai agai aa noragi daid itadai:

—Acali ismaacada Suusi tagidu vaditu davarai dai giñvuupujiana dagivi daid povaiñitadai ansai imana dai vacuanana giñvuupuji piilara ismaacada Siloé tagidu. Antai aan ii dai vacuanacai casistui aan isnavagi —astadai agai.

12 Amaasi taccacai agaa daidi itadai:

—¿Vaa daja cali? —astadai.

Tai agai itadai:

—Maimaata aan —astadai.

13 Amaasi oodami vaidacai agai ismaacada mainaadatadai fariseo vuitapi. 14 Aidasi Suusi vaditu davarai gasisivaragacada dai dagivi vuupuidara agai ismaacada maiñaadatadai aid aribastaragai tasacatadai.

15 Cascada fariseo ara taccacai cali dai potadai:

—¿Ducatai nanaava aapi? —astadai fariseo.

Tai agai itadai:

—Giñdagiviamata davarai vagiad giñvuupuji daama antai vacoi aan dai sivi caneeyi —astadai.

16 Amaasi amoco fariseo icaiti:

—Acali ismaacada idui goomasi maitrootosada Diuusi, agai maisiaa duutudai ibastaragai tasai cascada —ascaiti agai.

Damos aa icaiti:

—¿Ducata ivueeyi agai naana maasi ggarducami isiarsoimaasi ivuaadami? —ascaiti agai.

Poduucai amoco aagai amo istumaasi dai aa aagai amai istumaasi. 17 Dai apamu taccacai agai ismaacada maiñaadatadai daid itadai:

—¿Dai aapi patiya agai aagaitai cali ismaacada gduaadi? —astadai.

Tai agai itadai:

—Aan gnaagidi said aramo Diuusi ñioquituldiadamigada —astadai.

18 Damos judidíu maitipaliditadai isvaavoitudagi isalquioma maiñaadatadai agai dai sivi caneeyi cascada vai agai dadada cali ismaacada maiñaadatadai. 19 Dai taccacai daid itadai:

—¿Idisi arganmara aapima ismaacada pocaiti aapimaisai maiñaadami vuusai? ¿Ducatai caneeyi goovai sivi? —astadai judidíu.

20 Taid cali dadada itadai:

—Maata aatama isidi arganmara dai ismaiñaadami vuusai. 21 Damos maimaata aatama isducatai sivi caneeyi goovai

tomali maimaatΛ aatΛmΛ sioorΛ nΛnΛaavatu. ΛΛgiavΛr tΛcaca aapimΛ. Goovai casi ΔrgΔducami. ΛΛgi goovai gΛnaagidiamu —astΛtΛdai ΔdΛΛdΛdΛ.

²² PotΛtΛdai Δgai ΔbΛiditai Δjudidíu. Δjudidíu casi gΛnaagi aipacoga sai isΛmoco vaavoitudagi saidΛ ΔSuusi ΔrΛCristo Δgai ismaacΛdΛ vaavoitudagi camaiviaaca agai oigaragai isva-paacΛdagi Δjudidíu quiuupaigadΔrΛ. ²³ CascΛdΛ ΔcΛΛli dΛΛdΛdΛ itΛtΛdai sai tΛcacana maradΛ dai sai Δgai casi ΔrgΔducami.

²⁴ Amaasi Δjudidíu Δpamu vai ΔcΛΛli ismaacΛdΛ maiñΛaadatadai daidΛ itΛtΛdai:

—ΛΛgi Diuusi vΛΛtarΛ icΛΛga ñioocada aapi dai maisiu ΔSuusi. CΛΛga maataΛ aatΛmΛ saidΛ ΔSuusi Δrsoimaasi ivuaadami —astΛtΛdai Δjudidíu.

²⁵ Amaasi Δgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛ maimaatΛ isiΔrsoimaasi ivuaadami ischo ΔpΛ. MosΔcaasi maataΛ aanΛ iñsaanΛ ΔrmaiñΛaadamicatadai dai sivi gia canΛnΛaava aanΛ —astΛtΛdai.

²⁶ Tai Δpamu tΛcaca Δgai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tumaasi idui Δgai? ¿Ducatai idui pΛsicanΛnΛaava? —astΛtΛdai Δgai.

²⁷ Tai aa noragi ΔcΛΛli daidΛ itΛtΛdai:

—Casian gΛnaagidi, ¿maitamΔscΛΛ aapimΛ? ¿TuimΛsi ipΛlidi isΔpamu gΛnaagida aanΛ? ¿AapimΛ mΛsiΛpΛ vaavoituda Δlidi? —astΛtΛdai ΔcΛΛli.

²⁸ Amaasi Δjudidíu vui ñiooquimi ΔcΛΛli daidΛ itΛtΛdai:

—Aapiapa vaavoitudai Δgai dΛmos aatΛmΛ ΔΛgidi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. ²⁹ AatΛmΛ maataΛ isDiuusi ñiooqui Moseesacaru dΛmos maimaatΛ aatΛmΛ tomali siaadΔrΛ divia ΔSuusi —astΛtΛdai.

³⁰ Amaasi ΔcΛΛli aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Calio maimaatΛ aanΛ istumaasi tΛtΛgitoi pocaititai aapimΛ. ΔSuusi giñΛnΛaavatu dai vΛΛscΛrΛ aapimΛ maimaatΛ siaadΔrΛ divia. ³¹ CΛΛga gΛmaataΛ isDiuusi maicaΛ Δsoimaasi ivuaadami baiyoma Diuusi caΛ mosΔcaasi Δgai ismaacΛdΛ siaa duutudai Diuusi daidΛ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi. ³² Tomali Δmo imidagai maicajiomacatadai aatΛmΛ isΛmaadutai duaadi Δmoco ismaacΛdΛ maiñΛaadami vuusai dai nΛnΛaavatu. ³³ IsΔgai maitΔrDiuusi ootosadΛcamudai maitistutiadamudai ispoduucai ivuaadagi —astΛtΛdai Δgai ismaacΛdΛ maiñΛaadatadai.

³⁴ Amaasi Δgaa itΛtΛdai:

—GΔdΛΛdΛ ΛΛmadu aapi Δrsoimaasi ivuaadami dai vΛΛscΛrΛ aapi gΔrmaatΛtulda Δlidi —astΛtΛdai Δjudidíu.

DaidΛ quiidamacoga vuusaitu.

³⁵ Amaasi maí ΔSuusi mASIgΔΔ quiupai quidigamu vuu-saitu ΔCΔΔli ismaacΔΔ maiñAAadatadai. Dai aidΔsi ΔSuusi tΔΔ Δgai potΔΔdai:

—¿VaavoitudaipΔsi aapi ΔCristo Diuusi maradΔ ismaacΔΔ tΔvai tΔvaagiaiñΔrΔ? —tΔΔdai ΔSuusi.

³⁶ TaidΔ ΔCΔΔli itΔΔdai:

—Iñaaagidañi aapi sioor Δgai nai vaavoitudagi aanΔ —tΔΔdai.

³⁷ TaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΔΔdai:

—NΔidapa. Aatagidapa. AanΔana —tΔΔdai ΔSuusi.

³⁸ Amaasi ΔCΔΔli gΔtootonacΔΔ cΔquiva ΔSuusi vuidΔrΔ daidΔ itΔΔdai:

—GiñtAaanΔdamiga aanΔ gia gΔvaavoitudai —tΔΔdai.

³⁹ Amaasi ΔSuusi itΔΔdai:

—AanΔ divia tami oidigi daama dai nΔnAAavatuda iñagai Δgai ismaacΔΔ maiñΔnΔai, dai Δgai ismaacΔΔ pocaiti sai cΔΔga maata caΔ Diuusi ñiooquidΔ maataΔna ismaitΔrvaavoi baiyoma ΔrΔpan ducami maiñAAadami maimaatΔcatai —astΔΔdai ΔSuusi.

⁴⁰ Amaasi ΔΔmoco Δfariseo ismaacΔΔ ami daraajatadai itΔΔdai:

—¿PovaiPAS caiti aapi tΔsai aatΔma maiñΔnΔai ΔrΔ? —tΔΔdai.

⁴¹ TaidΔ ΔSuusi aa noragi daidΔ itΔΔdai:

—IssΔlicΔΔ maiñΔnAAadamudai aapimΔ dai maimaatΔ caΔcamudai Diuusi ñiooquidΔ aidΔ gia maitΔrgΔnduñicamudai aapimΔ Δmos aapimΔ pocaiti mΔsai cΔΔga maata caΔ Diuusi ñiooquidΔ cascΔΔ Δrsoimaasi ivuaadami aapimΔ —tΔΔdai ΔSuusi.

10

¹ Vaavuava sai sioorΔ vapacΔdagi Δmo curarΔrΔ daama sΔΔli maisiu quitaagiña sΔΔli Δgai gia ΔrΔAsivogami. ² Δpastuuru Δgai dai nuucada Δcañiiru dai Δgai gia quitaagiña sΔΔli vapacΔ. ³ ΔCΔΔli ismaacΔΔ quitaagiña cΔaacana dai nuucadacana Δcañiiru tucarΔ siuu duucu ami diviagi Δpastuuru Δgai otoma cupioscΔiña. Δcañiiru cΔΔ maata caΔcana Δpastuuru ñiooquidΔ. Δpastuuru vapaidiña Δcañiiru poduucai istΔΔtΔgida Δgai dai vuvaidi Δgai curaraiñΔrΔ. ⁴ Dai cavuvaidacai vΔΔsi Δcañiiru Δpastuuru baitΔqui imΔiña vaidΔ Δcañiiru oidíña. Δcañiiru cΔΔ maata ñiooquidΔ Δpastuuru cascΔΔ. ⁵ Δmos Δcañiiru maioidátucui Δmoco ismaacΔΔ maimaatΔ Δgai baiyoma vopooyiña Δgai maimaatΔcatai ñiooquidΔ —tΔΔdai ΔSuusi.

⁶ ΔSuusi aagidi gomaasi ipΔlidityai ismamaatΔtuldagi Δoodami naana maasi istumaasi Δmos Δgai maimaatΔ caΔ.

⁷ Amaasi ΔSuusi Δpaamu aagidi Δoodami daidΔ itΔΔdai:

—Vaavuava iñsaana arapan ducami acurarai quitaagiñagada siaa salli vapacai acañiiru. ⁸ Vlassi amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada dada maiquiaa diviacai aanaga ai arassivogami ducami damos Diuusi maamarada maioidatucui agai. ⁹ Vaavuava iñsaana arapan ducami amo quitaagiña. Siorea ipaliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi giñvaavoitudaitai agai gia poduucai calgacara vuvacai. Daida vaavoitudadami arapan ducami cañiiru ismaacada apastuuru vlassi tucagi vaapasai acurarara dai vlassi tasai nunucadai.

¹⁰ Lassivogami dada dai mosacaasi mosgassidiña dai coodaiña dai siaa vuaadana naana maasi istumaasi damos aan divia vaid aoodami tomastuigaco oidaca agai calgacara vuvaacaitai dai vai sallicada baiganaliaracada oidacana. ¹¹ Amo pastuuru cal tuigacami calga nunucada gasosoiga cañiiru tomasi gamuaatu sai maicuucuna aslayi. Dai aan arapan ducami amo pastuuru cal tuigacami. ¹² Damos amo pastuuru ismaacada maitarsosiacami agai gia mosmamaraña siuu duucu tallagiagi amo slayi dai dadagitoi acañiiru. Vaida aslayi bablayiña amo acañiiru vaid agaa aipaco vopooyiña. ¹³ Apastuuru maitarsosiacamicana cascada mamaraña dai maivuaama alidiña acañiirucada.

¹⁴ Aana anarapan ducami amo pastuuru cal tuigacami ismaacada cal maata gasosoiga cañiiru dai acañiiru cal maata gapastuuruga. ¹⁵ Poduucai isduucai Diuusi giñooga calga giñmaata dai aana calga maata giñooca. Dai aana sallicada soñamu siorea giñvaavoitudagi dai aana muuquimu vai agai calgacara vuvaquiagi. ¹⁶ Dai oidaga aa oodami ismaacada maitarjudidíu ismaacada giñvaavoituda agai arpa. Dai aana calgacara vuvaidamu. Quiaa arsiaba oidacami agai damos aimu istuigaco isagai amadu aa giñvaavoitudadami aramo aadunumaca agai dai viaaca agai amo baitacaaacami.

¹⁷ Aana muuquimu dai apamu duaacamu vai poduucai calgacara vuvaquiagi oodami. Cascada giñoigadai giñooca. ¹⁸ Tomali amaadutai maitistutuidi isgiñmuuagi ismaitiñdagitu aana. Vlassara iñdagitamu aana malsgiñmuaagi mosaana ipalidi cascada. Aana viaa sallicami isdagituagi isgiñmuaagi dai aana viaa guvucadagai isapamu duaacagi. Diuusi giñooca giñmaa sallicami dai guvucadagai cascada —tatadai asuusi.

¹⁹ Aidasi ajudidíu talaañadamigada cal gomaasi amoco aagai amo istumaasi dai aa aagai amai istumaasi. ²⁰ Dai nuidutai pocaiti:

—¡Goovai viaa amo Diaavora talañicaruda di! Sallicada arvuiirugami goovai. Maitaagai tascaacagi istumaasi aagai goovai —caiti ajudidíu.

²¹ Damos aa icaiti:

—Isviaacamudai goovai amo Diaavora taañicaruda maitistutiadamudai iscalağa ñiooquiagi poduucai isduucai ñioocai goovai. Tomali maitistutiadamudai isduaaidagi amo maiñaadami —caiti amoco.

22 Aidasi Suusi Jerusaleenaga daacatadai, aidar toomococatadai. Dai aidacasi avagimicatadai ismaacada ivuaadana judidiu tagitoitai istuigaco idui agal quiuupai. 23 Daidacasi moimaitadai agal quiuupiaraga siaaco Solomoni portaaligada tagidu. 24 Daidacatanadami agal judidiu sicoli guuquiva Suusi abaana daidi itadai:

—¿Pascada garaagida agai isbai aapi salicada arCristo ischo ara? —tadai agai.

25 Taidacasi aa noragi daidacai itadai:

—Casiant ganaagidi aana dmos aapim maitiñvaavoitu. Diusi giñooga giñmaa salicami ansaida ivuaadana aana naana maasi istumaasi garducami ismaacadaada calaga gamaata iñsiora aana. 26 Dmos aapim maitiñvaavoitudai. Aapim maitar giñaaduñi vaavoitudadami cascada, poduucai isduucai casiganagidi aana. 27 Giñaaduñi vaavoitudadami cal maata giñmamaatatuldaraga daidacai giñamadudu ajioopai. Dai aana calaga maata giñaaduñi vaavoitudadami. 28 Aana calgacaga vuvaidi agai vai tomastuigaco oidacana lavaagiaraga. Maitipu siora istutuidi isgiñvoopoidagi giñaaduñi vaavoitudadami. 29 Diusi giñooga agai daidacai covai vuvaitu agai saidacai giñvaavoitudana. Diusi giñooga salicamigada vaamioma namaga istomasiorai dai cascada maitipu siora istutuidi isvoopoidagi giñooga giñaaduñi vaavoitudadami. 30 Aana amadu giñooga viaa agai vaa salicami daidacai agai vaa tagitoidagai dai agai vaa guvucadagai —tadai Suusi.

31 Amaasi judidiu apamu vui ooodai dai maicarsa agaitadai Suusi. 32 Taidacasi itadai:

—Casivuaadana aana mui naana maasi garducami guvucadadaada giñooga aapim gansaagida. ¿Maascada gaicada giñmaicarsa agai aapim? —tadai Suusi.

33 Taidacai judidiu aa noragi daidacai itadai:

—Maisiu ivuaadatai aapi amo istumaasi gducami aatama gamaicarsa agai vui ñioocaitai aapi Diusi aagaitai sai aapi arDiusi dmos aapi arcali —tadai judidiu.

34 Amaasi Suusi itadai:

—Diusi ñiooquidaga pocaiti saidacai dudunucami judidiu ardidiusi ducami. Diusi maacai salicami cascada. 35 Cal maata aatama sai istumaasi oojisi Diusi ñiooquidaga salicada arvaavoi. Dai Diusi pocaiti sai agai ismaacada Diusi maa amo salicami ardiusi ducami. 36 Dai Diusi covai giñvusaitu daidacai giñootoi tami oidagi daama. ¿Ducatai

povaiñtatadai aapimΛ sai aanΛ vui ñioocai Diuusi aagaitai ansaidΛ araana Diuusi maradΛ? ³⁷ AanΛ ivueeyi naana maasi gΛgΛrducami. Diuusi giñooqa giñmaa Λmo sΛalicami cascΛΔ. Dai cascΛΔ aliΛsi glaagai isaapimΛ giñvaavoitudagi. ³⁸ Tomasi maivaavoitudai aapimΛ istumaasi gΛnaagidi aanΛ vΛascΛga cΛga maata aapimΛ isivuaadana aanΛ naana maasi istumaasi gΛgΛrducami dai gomaasicΔΔ aliΛsi glaagai isvaavoitudagi iñsaana ΛrDiuusi maradΛ dai istΛvai aanΛ tΛvaagiaiñΔrΛ dai poduucai vaavoitudagi sai Diuusi giñooqa aanΛ giñΛΛmadu daja dai sai aanΛ Diuusi giñooqa ΛΛmadu daja —tatadai ΛSuusi.

³⁹TaidΛ apamu Λjudidíu ipΛlidadai isbΛiyagi ΛSuusi dai maisagi dΛmos ΛSuusi mosdaivunu ii.

⁴⁰Amaasi ΛSuusi apamu ii ΛgΛΛ aqui Jordán mΛΛmojoradΛrΛ siaaco ΛΛquioma gavapaconaitadai ΛVuaana dai ami daaca agai. ⁴¹TaidΛ mui oodami iji dai mΛΛ nΛidamu ΛSuusi daida icaiti:

—Tomasi ΛVuaana maitidui tomali Λmo istumaasi gΛducami vΛascΛga vΛΛsi istumaasi aagai Λgai aagaitai idi cΛΛli sΛalicΔΔ Λrvaavoi —caiti Λoodami.

⁴²Tai ami mui oodami vaavoitu ΛSuusi.

11

¹Λmo cΛΛli BetaaniarΛ oidacami aliΛ coococatadai. Lázaru tΛΛgidu Λgai. DaidΛ ΛLázaru susuculidΛ ΛrMaría dai Maaruta.

²María Λgai dai ΛΛquioma tai asaiti sigian uuvaicΔΔ ΛSuusi ΛΛcasodΛ daama dai gΛcuupacΔΔ gaqui. ³DaidΛ María ΛΛmadu Maaruta ootoi Λmo piooñi sai aagidana ΛSuusi sai aliΛ coco ΛLázaru dai potatadai Λpiooñi ΛSuusi:

—GΛrbaitΛcΛaacamiga, aliΛ coco glaamiiguga Lázaru —tatadai Λpiooñi.

⁴Tai mosmaí ΛSuusi daidΛ icaiti:

—Λgai oí coocodagai dai tomasi muuquiagi vΛascΛga mai-siu cascΔΔ oí coocodagai. Λgai oí coocodagai sai poduucai gooquiΛrΛ mui oodami maata na issΛalicΔΔ viaa guvucadagai Diuusi, dai sai Λoodami maata na ΛpΛ isaliΛ cΛΛ tuiga aanΛ Diuusi maradΛ —tatadai ΛSuusi.

⁵Tomasi ΛSuusi sΛalicΔΔ oigΔdai Maaruta ΛΛmadΛ suculidΛ ΛΛmadu Lázaru ⁶vΛascΛga anaasi vii ΛpΛ goo tasai. ⁷Dai gooquiΛrΛ povartatadai Λgai aatΛmΛ:

—TimΛda apamu Judeeamu —gΛrtatadai.

⁸TatΛi aatΛmΛ itatadai:

—Mamaatatuldiadami, maiquiaa daivusai mui tasai daida Λjudidíu mΛΛca JudeeΛrΛ ipΛlidadai isgΛmaicarsagi. ¿Ducatai apamu mΛΛca imia Λlidi aapi? —tatadai aatΛmΛ.

⁹⁻¹⁰TaidΛ ΛSuusi povartatadai:

—Tomali Δ maadutai maitistutuidi isgiñmuaagi maiquiaa naatocai aan Δ giñaa duiñdaga. ¹¹ Δ aramiiguga Lázaru cooso dai aan Δ imia iñagai dai n Δ ñiituda iñagai — Δ artat Δ dai Δ Suusi.

¹² Amaasi aat Δ ma it Δ t Δ dai:

— Δ artaan Δ damiga, iscooso Δ gai aid Δ gia casi Δ taumadaimi Δ gai —t Δ t Δ dai aat Δ ma.

¹³ Δ ovartat Δ dai Δ Suusi pot Δ iya Δ lidityai said Δ Lázaru camuu. Δ amos aat Δ ma polidityadai is Δ rvaavoi iscooso Δ gai. ¹⁴ Amaasi Δ Suusi s Δ ali Δ araagidi dai povartat Δ dai:

—Camuu Lázaru. ¹⁵ Dai c Δ agadu ismai Δ madu daacatadai aan Δ . Poduucai vaamioma c Δ agaduca Δ gai aapim Δ Δ nv Δ atar Δ , vaamioma giñvaavoituda Δ gai casc Δ d Δ . Tiñda — Δ artat Δ dai Δ Suusi.

¹⁶ Amaasi Δ Tomás m Δ smaac Δ d Δ cuete aagaiña povartat Δ dai:

—T Δ oidá casc Δ d Δ Δ mapai cooyi aat Δ ma — Δ artat Δ dai Δ Tomás.

¹⁷ Tai mosaayi Δ Suusi Betaani Δ r Δ dai maí iscasi Δ p Δ duitadai maaco tasai isyaasapi Δ Lázaru. ¹⁸ Betaaniaiñ Δ r Δ miaaga Jerusaleenamu par Δ goo mil dan taan sientometro Δ asi. ¹⁹ Dai muijudidíu caaayi dai daadiji Maaruta Δ madu María camuucuai Lázaru. ²⁰ Aid Δ si Δ Maaruta maí is Δ Suusi camiaadimi, ii Δ gai dai m Δ l vuid Δ r Δ ajia Δ gai. Δ amos Δ María anaasi quiiy Δ r Δ vii. ²¹ Daid Δ Δ Maaruta it Δ t Δ dai Δ Suusi:

—Giñtaan Δ damiga, istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsi Δ agi. ²² Δ amos c Δ l maata Δ aan Δ sai Diuusi iduñia Δ gai tomastumaasi istumaasi aagida aapi —t Δ t Δ dai Δ Maaruta.

²³ Taid Δ Δ Suusi it Δ t Δ dai:

— Δ si Δ agi Δ pamu duaacamu —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

²⁴ Taid Δ Δ Maaruta it Δ t Δ dai:

— Δ j Δ , c Δ lga maata Δ aan Δ sai Δ pamu duaaca Δ gai Δ gai si Δ scad Δ aiyagi istuigaco duduaacagi v Δ asi coidad Δ —t Δ t Δ dai Δ Maaruta.

²⁵ Amaasi Δ Suusi it Δ t Δ dai:

—Aan Δ an Δ Δ gai dai Δ pamu duduaacalda iñagai coidad Δ sitomastuigaco oidacamu Δ gai. Sioor Δ giñvaavoitudai tomasi muuquiagi v Δ ascar Δ tomastuigaco oidaca Δ gai t Δ vaagi Δ r Δ .

²⁶ Dai sioor Δ oidaga giñvaavoitudaitai Δ gai gia maiimia Δ gai Δ Diaavora Δ madu. ¿Vaavoitudaip Δ si aapi imaasi? —t Δ t Δ dai Δ Suusi.

²⁷ Taid Δ Δ Maaruta it Δ t Δ dai:

— Δ j Δ , vaavoitudiana isaapi Δ r Δ Cristo, Diuusi marad Δ ismaac Δ d Δ t Δ vai t Δ vaagiaiñ Δ r Δ . Δ gai vaa ismaac Δ d Δ t Δ v Δ pi n Δ n Δ racatadai aat Δ ma —t Δ t Δ dai Δ Maaruta.

28 Caaagidi Δ Maaruta gomaasi dai ii dai duudusali aagidi g_{Δ} suculi María dai pot Δ adai:

— G_{Δ} rmamaat Δ tuldiadami cadivia dai g_{Δ} vaidi —ast Δ adai Δ Maaruta.

29 Amaasi mosmaí Δ gai gomaasi dai c_{Δ} quiva dai ii dai $m_{\Delta\Delta}$ viaatuli Δ Suusi. 30 Maiquiaa vaatadai Δ Suusi caay Δ r Δ . Quiaa mom $\Delta\Delta$ ca c_{Δ} aacatadai Δ gai siaaco aayi Δ Maaruta. 31 Aid Δ si Δ judidíu ismaac Δ d Δ quiiy Δ r Δ daraacatadai $\Delta\Delta$ madu Δ María $t_{\Delta\Delta}$ is Δ gai todian duucaí c_{Δ} quiva dai otoma vuusai oidi Δ gai Δ María. Δ gai pov Δ n Δ lidadai isimia Δ gai Δ gai $m_{\Delta\Delta}$ ca siaaco yaasapi Δ si $\Delta\Delta$ gid Δ dai ami suaacada Δ gai.

32 Amaasi a Δ cai Δ María $m_{\Delta\Delta}$ ca siaaco c_{Δ} aacatadai Δ Suusi g_{Δ} tootonac Δ d Δ c_{Δ} quiva Δ gai Δ Suusi vuid Δ r Δ daid Δ it Δ adai:

—Giñbait Δ c Δ aacamiga istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiisi — t_{Δ} adai Δ María.

33 Most $\Delta\Delta$ gacai Δ Suusi issuan Δ Δ judidíu $\Delta\Delta$ madu Δ María $s_{\Delta\Delta}$ lic Δ d Δ soig $\Delta\Delta$ li Δ gai. 34 Daid Δ it Δ adai:

—¿Vaaco yaasa aapim Δ Δ gai? — t_{Δ} adai Δ Suusi.

Tai Δ gai it Δ adai:

— G_{Δ} r t_{Δ} aan Δ damiga tiñda pai n Δ ida — t_{Δ} adai Δ gai.

35 Taid Δ Δ Suusi soso. 36 Amaasi Δ judidíu icaiti:

—Dañi $s_{\Delta\Delta}$ lic Δ d Δ oig Δ daitadai goovai —caiti Δ judidíu.

37 D_{Δ} mos $\Delta\Delta$ moco icaiti:

—Idi $c_{\Delta\Delta}$ li n Δ n Δ aavatu Δ maiñ Δ aadami. $C_{\Delta\Delta}$ ga istuidimudai goovai issoiñagi Δ Lázaru simaimuuquimudai Δ gai —caiti Δ gai.

38 Taid Δ Δ Suusi Δ pamu soig $\Delta\Delta$ li aid Δ si caajimi Δ t Δ jobvai siaaco yaasapi Δ Lázaru. Dai Δ t Δ jobvai vaac Δ aac Δ r Δ daja Δ mo odai g_{Δ} ducami. 39 Taid Δ Δ Suusi it Δ adai:

—Maigovaiav Δ r daasa goodai — t_{Δ} adai Δ Suusi.

Taid Δ Δ Maaruta suculid Δ Δ muuquiad Δ it Δ adai:

—Giñ t_{Δ} aan Δ damiga, casi Δ p Δ dui maaco tasai ismuu goovai dai galiuvai goovai nai iñ Δ lidi aan Δ — t_{Δ} adai Δ Maaruta.

40 D_{Δ} mos Δ Suusi it Δ adai:

—¿Maitasi Δ rvaavoi said Δ g_{Δ} aagidi aan Δ isvaavoitudagi aapi naidagi isDiuusi $s_{\Delta\Delta}$ lic Δ d Δ viaa guvucadagai? — t_{Δ} adai Δ Suusi.

41 Amaasi maigovai daí Δ gai Δ oodai. Taid Δ Δ Suusi taí n Δ n Δ aava daid Δ it Δ adai Diuusi g_{Δ} ooga:

—Giñ Δ ooga, baigiñ Δ lidi aan Δ aapic Δ d Δ isgiñ $c_{\Delta\Delta}$ cana aapi siuu duucu g_{Δ} ñiooquiada aan Δ . 42 $C_{\Delta\Delta}$ ga maat Δ aan Δ isv $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ giñ $c_{\Delta\Delta}$ cana aapi d_{Δ} mos sivi poduucái g_{Δ} aagidi aan Δ sai v $\Delta\Delta$ si idi oodami ismaac Δ d Δ tanasi guuca vaavoitudagi isaapi giñootoi — t_{Δ} adai Δ Suusi.

43 Dai capot $\Delta\Delta$ cai Δ Suusi cavami iña daid Δ it Δ ai:

—¡Lázaru vuusaiñi! — t_{Δ} adai.

44 Tai vuusai amuuquiada dai quiaa biisapicatadai noonovida dai acasoda amo icusi tavvavducamicada. Daidavuivasada ap quiaa biisapi amo icusicada. Taida asuusi itadai:

—Upनावुरai vaid istuida aimaraiña —tadai asuusi.

45 Dai muidutai ajudidú ismaacada oidatucuitadai María vaavoitu asuusi naiditai ispan duaacali asuusi Lázaru. 46 Damos amoco ajudidú ismaaca vuidava vavta asuusi iji dai naida agai fariseo dai agidi istumaasi idui asuusi. 47 Amaasi fariseo amadu tavaanadamigada apapaali ganapagi ajudidú dudunucami daida itadai:

—¿Tuma duuna aatava? Idi cali ivueeyi mui naana maasi garducami. 48 Ismosdagitu aatava dai maitiduníagi tomali amo istumaasi muidutai vaavoituda agai agai daida tavaanadamigada romamanu dadimu dai daitudamu garquuupaiga gducada dai garcodamu —tadai ajudidú.

49 Damos amoco avaamioma tavaanadamigada ajudidú saagida ismaacada Caifási tavgidu dai aidu uumiva agai abaitacaacamigada apapaali aa noragi daida itadai:

—Vupuiirugami aapiva, maimava tomali amo istumaasi. 50 Maimava aapiva isvaamioma arcagai aatava gavavata ismuuquiagi amo cali vvasi oodami vavata dai poduucai maiugitimu vvasi oodami —astadai Caifási.

51 Damos Caifási pocaiti maisiu poduucai tagitoitai agi agai baiyoma agai abaitacaacamigada apapaali cascada Diuusi poduucai tagitoli agai ismuuquiagi asuusi ajudidú vavata.

52 Dai maisiu mosacaasi ajudidú vavata muuquia agaitadai asuusi baiyoma vvasi oodami ismaacada aipa oidaga vvasi oidiva. 53 Aida tavava abiaadava tavaanadamigada ajudidú gagaagaimi isducatai muaagi asuusi.

54 Cascada asuusi camaiaimarai caayana ajudidú saagida. Baiyoma ii agai Judeeaindiva mav Efraiinamu amo ali quivava oidigana ugidana. Dai movaasi daraaja aatava amadu asuusi.

55 Aida camiaadimitadai asiaa duudagai istuigaco ajudidú tavgitoina avidi Diuusi cavacava vuvaitu cajiudad Ejiipitvaindiva. Asiaa duudagai pascua tavgidu. Dai mui oodami vaali quiquivaindiva iji Jerusaleenamu dai ami iduní agai istumaasi gavagaitadai siduníagi maiquia avai gava siaa duudagai. 56 Gagaagaimi oodami asuusi dai gava quiupiva guucacatadai dai apaco gavavacai daida icaiti:

—¿Tumaasi tavgitoi aapiva? ¿Bais divimu asuusi sivi siaa duudava? —ascaiti.

⁵⁷ Afariseo ammadu atataanadamigad apapaali gaaagidi sai soor matiagi siaaco daja asuusi sai aagidaña vaid a judidíu bajiagi asuusi.

12

¹ Quiaa viagacatadai naadami tasai isaayagi asiaa duudagai taid asuusi ii Betaaniumu. Ami oidacatadai alázarú agai vaa ismaacada asuusi apamu duaacali acoidada saagidañdará. ² Tai ami oodami vai asuusi sai gauugana. Taid amaaruta gabibi dai alázarú meesa vuidarú daiva asuusi amadu. ³ Amaasi María vuua para taucami litro asaiti sigian uvadami sállicada namacami. Dai tai agai asaiti asuusi acasoda dai gacuupacada gaqui. Tai sállicada sigian uvaitu vasi aquiiarú. ⁴ Amaasi Uudasi Iscaliote amo maardamigad asuusi ñiooqui asuusi. Agai vaa Uudasi arSimuñi marada daida gatagida agaitadai asuusi daida potadai:

⁵ —¿Tuisi maitagagaara idi asaiti sigian uvadami? Caga gvuiimudai para vaic sientu piisu dai gaicada soñamudai aatama soitutuigami —tatadai Uudasi.

⁶ Damos Uudasi potadai maisiu soigaliditai agai asoitutuigamicada baiyoma arasivogami agai cascada pocaiti. Agai argartumiñsiga nuucadacamicatadai dai garasidiña. ⁷ Amaasi asuusi itadai:

—Daigitoñi gooqui. Dagitoñi vai bai daasana goovai gogaa asaiti ismaacada vii asta masiascada giñyaasagi. ⁸ Vascara oidaca agai soitutuigami gansaagida varai soicada damos aan maivascara oidacamu aapima gansaagida —tatadai asuusi.

⁹ Muidutai ajudidíu maí isasuusi Betaaniarú daacatadai. Dai malla iji maisiu mosacaasi naidi aliditai asuusi damos naidi aliditadai alázarú ará. Agai vaa alázarú ismaacada asuusi duaacali coida saagidiañdará. ¹⁰⁻¹¹ Dai muidutai judidíu maí isasuusi duaacali alázarú dai cascada gajiaadarú viaa ajudidíu vaavoidaragada dai vaavoitudaimi asuusi. Cascada atataanadamigad apapaali bai idui ismuaagi alázarú ará.

¹² Mui oodami Jerusaleenarú dada gosiaa duudagarú. Dai cajioma oodami sai siaadico divia agaitadai asuusi Jerusaleenarú. ¹³ Amaasi oodami guicuma souvali maamarada dai iji dai malla vuidarú aayi asuusi dai iñaquimi daida icaiti:

—AliA sias duutudai aatama Diuusi. Aatama ipalidi sai Diuusi alia calagacara najjadagi aragada ajjudidu ismaacada divia Diuusi guvucadadacada —caiti loodami.

14 TaidA ASuusi taa amo asniitu dai dan daiva poduucai isduucai gaaagidi Diuusi niooquituldiadamigada Diuusi niooquidara dai podu oja:

15 Maitavar duduaadicuda aapima Jerusaleenara oidacami.

Dañi barmai garaga amo asniitu dan daitugai.

Asduu oja Diuusi niooquidara.

16 AidA apadui gomaasi maimai aatama maataardamigada ASuusi istuusi podui. Damos gooquidara aidasi ASuusi apamu nora tavaagiamu aidA gia agitu aatama isDiuusi niooquituldiadamigada oja Diuusi niooquidara aagaitai ACristo dai sai poduucai apaduñia agaitadai.

17 Loodami ismaacada moguucacatadai ASuusi amadu aidasi agai vai ALazaru quiaa yaasapicatai agai dai naidi agai isASuusi duaacali ALazaru coidada saagidiaiñdara agidi aoodami istumaasi naidi. 18 Cascada iji loodami dai mala vuidara aayi ASuusi. Cal maata loodami isASuusi idui amo istumaasi gaducami. 19 Amaasi afariseo aipaco ganaagidi daida icaiti:

—Dañi. Maitistutuidi aatama isbiyagi ASuusi sivi. Vascatai oidatucui agai cascada —ascaiti afariseo.

20 Loodami saagida ajioopaitadai amo giliego. Agai dada Jerusaleenara sai sias duutuda agai Diuusi asias duudagara.

21 Dai agai miaadara guuquiva Piili ismaacada arBetasaidara oidacami. Betasaida aramo ali quii Galilea davariara. Daida loodami giliego itatadai Piili:

—Aapi cali, aatama naida aralidi ASuusi —astatadai agiliego.

22 TaidA Piili ii dai aagidi Aandarasi. TaidA vagoocatai iji dai aagidi ASuusi. 23 Amaasi ASuusi itatadai:

—Aana aragai ismaacada viaa amo samicami dai caayi istuigaco matiagi oodami isvaamioma namaga giñsamicamiga sitomasmaascada samicami. 24 Vaavuava isamo caida taligi vascara mosaliamaducana asta masiascada asiagi vai vusacai vupusiada dai garai vai ugiatai astucui dai muuratai vai muidarai taligi. 25 Siora ivuaadagi lagi istumaasi ipalidi, agai gia iimimu ADiaavora amadu, damos siora mai-ivuaadagi lagi istumaasi ipalidi tami oidigi daama agai gia calgacara vuusaimu dai tomastuigaco oidacamu tavaagidara.

26 Isamaadutai giñsoicada liadagi gaagai isgiñoidatucudagi dai tomasiaaco aimarda ana movaasi aimradagi agai ara. Dai siora giñsoicai, giñooga calgacara najjada agai, agai.

27 Camuquiadan tada aan^Λ soigiñ^Λliditai. D^Λmos v^Λascara maiaagidamu aan^Λ giñ^{ooga} sai giñ^{soiñana} ismaisii soimaasi taatagi aan^Λ. Aan^Λ divia tami oidi daama dai soimaasi taata iñ^{agai} dai muuquia iñ^{agai} oodami v^Λatar^Λ, casc^{ada} maiaagidamu aan^Λ giñ^{ooga} sai giñ^{soiñana} nai maisoimaasi taata aan^Λ.
28 Baiyoma aagidamu aan^Λ giñ^{ooga} sai v^Λasi oodami maat^{ana} sai Diuusi ^{ar}bait^{aca}acamigad^Λ v^Λasi oidigi dama oidacami dai sai v^Λascatai siaa duutuadagi Diuusi —tat^{ada} ^ΛSuusi.

Amaasi ñ^{ioo} Diuusi t^{ava}agiaiñ^{dara} daid^Λ it^{ada} ^Λgai ^ΛSuusi:

—^Λoodami gia maat^Λ isaapi siaa giñ^{duutudai} soimaasi taata-mai aapi casc^{ada} —tat^{ada} Diuusi.

29 Taid^Λ ^Λoodami ismaac^{ada} novaasi guucacatadai daid^Λ cai isDiuusi ñ^{ioo} icaiti sai covoi oidigi dai aa oodami icaiti:

—^Λmo t^{aa}ñ^{icarud} Diuusi ñ^{ioo}qui —caiti.

30 Amaasi ^ΛSuusi pot^{ada} ^Λoodami:

—Pocaiti giñ^{ooga} sai aapim^Λ maat^{ana} is^{agai} c^Λgac^{ara} giñⁿidi. 31 Camiaadimi istuigaco camainam^Λaca ^{agai} ^ΛDiaavora s^Λlicamigad^Λ tami oidigi daama baiyoma aan^Λ iñ^salicamiga nam^Λaca ^{agai}. 32 Dai m^{asi}ascad^Λ giñ^{siisagi} curusiaba Diuusi soiña ^{agai} muidutai v^Λasi oidigi daama sai giñ^{vaavoitudana} —tat^{ada} ^ΛSuusi.

33 Pot^{ada} ^ΛSuusi sai maat^{ana} ^Λoodami isducatai muuquia ^{agai} ^Λgai. 34 Taid^Λ ^Λoodami aa noragi daid^Λ it^{ada}:

—Diuusi ñ^{ioo}quid^{dara} pocaiti said^Λ ^ΛCristo tomastuigaco oidaca ^{agai}. ¿Ducata caiti aapi said^Λ ^Λoodami siisapa ^{agai} ^Λmo curusiaba ^Λgai ismaac^{ada} viaa ^Λmo s^Λlicami? ¿Sioora ^Λgai ismaac^{ada} viaa ^Λmo s^Λlicami? —tat^{ada} ^Λoodami.

35 Amaasi ^ΛSuusi it^{ada}:

—Aan^Λ quiaa daacamu aapim^Λ ^ΛΛ^{madu} ^Λpr^Λ chi^Λqui tasai dai g^Λn^mamaatulda iñ^{agai} aan^Λ. C^Λgav^{ar} giñ^{ca}ca aapim^Λ istumaasi g^Λnaagidi aan^Λ vai poduucai c^Λgac^{ara} oidacagi dai c^Λgac^{ara} vuvaquiagi. Sioora maic^Λgac^{ara} oidaga maimaata siaaco iimia ^{agai} coocai. 36 Alias g^Λaagai isvaavoitudadagi aapim^Λ istumaasi g^Λn^mamaat^Λtuldi aan^Λ quiaa daacatai aan^Λ aapim^Λ g^Λn^ΛΛ^{madu} vai poduucai c^Λgac^{ara} oidaca aapim^Λ —tat^{ada} ^ΛSuusi.

Caaagidacai ^ΛSuusi imaasi ii abiaad^{dara} dai g^ΛΛ^Λsto taid^Λ ^Λoodami camait^Λ.

37 ^ΛSuusi idui mui naana maasi istumaasi g^Λrg^{ard}ducami ^Λoodami vuitapi d^Λmos v^Λascara maivaavoitu ^Λgai.
38 Poduucai ^Λpr^Λdui istumaasi gaaagidiña Diuusi ñ^{ioo}quituldiadamigad^Λ Isaíacar^u pot^{ada} ^Λgai Diuusi:

GiñDiuusiga baitoma tomali amaadutai maivaavoitu aidasi aagidi aatama gñiñiooquituldiadamiga gñiooqui oodami.

Tomasi oodami naidi issallicada viaa aapi giñDiuusi guvucadagai vascara maimaata naidi istumaasi apadi.

Astada Isaiacar.

³⁹ Dai Isaiacar ooja apa istuusi maitistutuidi oodami isvaavoitudagi dai podu ooja:

⁴⁰ Najadamu agai istumaasi ivueeyi Diuusi dmos Diuusi maidagito ismaata najadagi.

Ducami iscuupicagi vuupuid.

Ca agai Diuusi ñiooquida dmos Diuusi maidagito ismaata cagagi.

Dai Diuusi pocaiti: “Agai maiama duucai antatagito lidi dai maitnvaavoitu vai poduucai cagacaga gnvuvaidan aan”, ascaiti Diuusi.

Asduucai ooja Isaiacar.

⁴¹ Pocaiti Isaiacar aagaitai Cristo. Isaia naidi Cristo gacoosigaga dai poduucai mai issallicada vaamioma viaa guvucadagai Cristo sitomasioora dai isvaamioma taanai sitomasioora.

⁴² Dmos vascara muidutai judidu taanadamigada vaavoitu Suusi dmos maiagidi vasi oodami. Agai mbaidi ismaatmudai fariseo. Agai camaidagitu isvaapaquiagi aquiuupaigadaga. ⁴³ Vaamioma oojoidi agai isooodami cagacaga najadagi siadiuusi.

⁴⁴ Suusi cavami iina daida icaiti:

—Tomasioora soora invaavoitudagi agai vaavoitudai apa Diuusi gnooga. Agai agai daida gnootoi. ⁴⁵ Dai tomasioora soora maata istuiga aan caga maata istuiga agai ismaacada gnootoi. ⁴⁶ Aan andivia tami oidigi daama vai oodami maatana istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi dai divia aan sai soora ginvvaavoitudagi camaisoimaasi ivuaadagi. ⁴⁷ Tomasioora soora cagagi istumaasi gaaagiada aan dai maitnlagiadagi aan maitragai ismaacada gaaagida inagai isducatai soimaasi taata agai agai. Aan divia tami oidigi daama sai cagacaga vuuvacana oodami, dai maisiu agida inagai oodami isducatai soimaasi taata agai agai. ⁴⁸ Tomasioora soora gajaadaga gnviaa aan dai maivaavoitudai gñiooqui agai gia sallicada soimaasi taata agai silscada caugitagi oidigi. Giñmamaatatuldiaragacada caga gamaatamu isagai arsoimaasi ivuaadami. ⁴⁹ Istumaasi aagai aan maitraan lagi gñiooqui baiyoma aan aagai mosacaasi istumaasi ipalidi gnooga. Agai gnootoi daida gnaagidi istumaasi gnaagida aan dai istumaasi

g_Λnmaat_Λtuldiagi aan_Λ. ⁵⁰ Dai c_{ΛΛ} maat_Λ aan_Λ sai istumaasi giñ_Λaagidi giñ_Λooga ansai gaaagidana gomaasic_Λd_Λ c_{ΛΛ}gac_Λr_ΛΛ vuvac_Λi oodami. Casc_Λd_Λ aan_Λ angaaagidi mos_Λcaasi istumaasi giñ_Λt_Λjai giñ_Λooga ansai gaaagidana —caiti _ΛSuusi aoodami.

13

¹ Dai cayoga aayitadai _Λsiaa duudagai istuigaco _Λjudidíu tat_Λgitoiña aid_Λsi Diuusi c_{ΛΛ}gac_Λr_ΛΛ vuvaitu Ejiipituaiñ_Λd_Λr_ΛΛ, mos_Λmo tasai vi_{ΛΛ}ga. Camaat_Λcatadai _ΛSuusi iscaaayi istuigaco daivunu imia agai _Λgai idi oidigiañ_Λd_Λr_ΛΛ dai _Λpamu noragia agai m_{ΛΛ}ca siaaco daja oogad_Λ. _ΛSuusi s_{ΛΛ}lic_Λd_ΛΛ oig_Λdai v_{ΛΛ}si ismaac_Λd_ΛΛ vaavoitudai _Λgai tami oidi daama, v_{ΛΛ}si g_Λib_Λdagac_Λd_ΛΛ oig_Λdai _Λgai.

² Dai _ΛSuusi _{ΛΛ}madu aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ gacueeyitadai tucara. Taid_Λ _{ΛΛ}quioma abiaad_Λr_ΛΛ _ΛDiaavora divia Simuñi marad_Λ _ΛUudasi Iscaliote _{ΛΛ}madu dai ip_Λlitu isgat_{ΛΛ}gida _Λgai _ΛSuusi sai b_{ΛΛ}na _Λgai ismaac_Λd_ΛΛ vuid_Λr_ΛΛ v_{ΛΛ}t_Λcatadai. ³ _ΛSuusi maat_Λcatadai isDiuusi oogad_Λ _Λgai ootoi tami oidi daama t_Λv_Λagiaiñ_Λd_Λr_ΛΛ dai is_Λpamu gaamu aa g_Λsiagi Diuusi _{ΛΛ}madu. Dai _Λgai maat_Λcatadai _{ΛΛ}p_Λ is_Λoogad_Λ camaa guvucadagai sai t_Λaan_Λiña v_{ΛΛ}sia_Λcatai. ⁴ Daid_Λ quiaa acueeyitadai _ΛSuusi _{ΛΛ}madu aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ dai c_Λquiva _Λgai dai maigo daí g_Λdaamanaga yuucusi dai b_Λi _Λmo gaquidacarui dai g_Λpuraan vuu. ⁵ Amaasi toa suudagi _Λmo vaatee_Λr_ΛΛ dai g_Λaagacai g_Λr_Λvacuañ_Λimi g_Λr_ΛΛcaso aat_Λm_Λ mamaat_Λrdamigad_Λ. Dai gaquigi gaquidacaruc_Λd_ΛΛ ismaac_Λd_ΛΛ g_Λpuraana vuutadai.

⁶ Dai aid_Λsi vacuaañ_Λda agaitadai _Λgai _ΛSimuñi Piiduru _{ΛΛ}casod_Λ _Λgai pot_Λt_Λdai:

—¿Aan_Λ iñ_{ΛΛ}caso p_Λsvacuaana agai _{ΛΛ}p_Λ? —t_Λt_Λdai.

⁷ Taid_Λ _ΛSuusi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Sivi maimaat_Λ n_Λidi aapi istuma vueeyi aan_Λ d_Λmos gooqui_Λr_ΛΛ gia maat_Λ n_Λidamu aapi —t_Λt_Λdai.

⁸ D_Λmos _ΛPiiduru it_Λt_Λdai:

—Aan_Λ giñ_{ΛΛ}caso gia tomali _Λmo imidagai maitiñ_Λvacuaañ_Λdamu aapi —t_Λt_Λdai.

Taid_Λ _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Ismaivacuaana aan_Λ g_{ΛΛΛ}caso aid_Λ gia aapia mait_Λrgiñ_Λaduñi —t_Λt_Λdai.

⁹ Taid_Λ _ΛSimuñi Piiduru it_Λt_Λdai:

—Giñ_Λbait_Λc_Λaaacamiga aid_Λ gia maisiu mos_Λcaasi giñ_{ΛΛ}caso vacuaanamu aapi, g_Λaagai p_Λsvacuaanagi aapi giñ_Λnoonovi daid_Λ giñ_Λmo _{ΛΛ}p_Λ —t_Λt_Λdai.

¹⁰ D_Λmos _ΛSuusi it_Λt_Λdai:

—Sioora utudami ganvapaaviagi maitaagai isvasi tuucugada vacuaanagi mosacaasi acasoda gaaagai isvacuaanagi. Dai aapima cavuaanicam vii damos maisiu vascatai —tadai asusi.

¹¹ Caa mai asusi sioora tagida agaitadai, cascada pocaiti sai maivascatai vuananicam vii, poduucai tiya alidi asusi isarsoimaasi ivuaadami agai ismaacada tagida agaitadai.

¹² Dai canaato vacuaandacai asusi aatama maamatardamigada acasoda apamugaa gadaamanaga yuucusi dai apamu daiva meesa vuidara. Daidai itadai aatama maamatardamigada:

—Maatamasi naidi aapima istumaasi idui aana aapimacada? ¹³ Aapima maamatatuldiadami dai baitacaaacami ginaagai daidai arvaavoi insaana

armamaatuldiadami daidai arbaitacaaacami cascada poduucai caga aagai aapima. ¹⁴ Dai aana insmaacada argamamaatuldiadamiga daidai argabaitacaaacamiga

cavacoi aana aapima ganlacaso cascada aliasi gaaagai masiaipacoga ganvacuaandiadagi aapima ganlacaso.

¹⁵ Aapima aliasi gaaagai masivuaadagi ara isducatai ivueeyi aana. ¹⁶ Vaavuava istumaasi gnaagidi aana sai tomali

amo piooni maivaamioma namaga isgaaamu dai tomali amo ootocami maivaamioma namaga sia agai ismaacda ootoi. ¹⁷ Masimaata caa aapima vasi imaasi dai agiditai caa

salicada baiganliadamu aapima.

¹⁸ Dai aana maivascatai gnaagai agaitai masaidai arsoimaasi ivuaadami. Caa maata ismaacada covai vuvaitu aana. Dai vascata aliasi gaaagai ispaduñiagai

istumaasi aagai Diusi ñooquidara dai poduucai aagai: “Agai vaa ismaacada ginlamadu acueeyi casi ginvidara gi”, caiti Diusi ñooquidara. ¹⁹ Gnaagidi aana imaasi

maiquiaa apduucai vai poduucai silascada apduñiagai aapima vaavoitudana insaana aragai insmaacada aagai aana. ²⁰ Vaavuava istumaasi gnaagidi aana sai sioora

miaadagidagi ginootosa agai gia ginmiaadagi aana ara dai sioora ginmiaadagidagi aana agai gia miaadagi agai ismaacada ginootoi —gartadai asusi.

²¹ Caaagidacai asusi imaasi salicada soigalli agai dai sali agidi dai potadai:

—Vaavuava ismaadutai aapima gntagida agai saida ginbana ginvidara vatacami —tadai asusi.

²² Amaasi aatama maamatardamigada agai aipaco garnanidimi vascatai maimatacatali ismaacada aagai asusi.

²³ AanΛ ΛSuusi abaana daivacai gauu. AanΛ aliΛsi giñoigΛdaiña ΛSuusi. ²⁴ VaidΛ ΛSimuñi Piiduru gΛnoovicΛdΛ giñsisigidi ansai tΛcacana sioorΛ aagai Λgai. ²⁵ Amaasi aanΛ aabanion daiva ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga. ¿VoorΛ aagai aapi? —tΛtΛdai aanΛ.

²⁶ TaidΛ ΛSuusi giñaa noragi daidΛ povaiñtΛtΛdai:

—VadΛidamu aanΛ laachi paana dai sioor maaquia aanΛ aģiava Λgai —iñtΛtΛdai.

Amaasi vadΛitu laachi paana dai maa ΛUudasi. Λgai ΛrmaradΛ Simuñi Iscaliote. ²⁷ Dai mosbΛi ΛUudasi Λpaana daidΛ ΛDiaavora vaa ibΛdagΛrΛ Λgai. Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai ΛUudasi:

—Istumaasi iduñia agai aapi, otoma iduñi tuduidi —tΛtΛdai.

²⁸ DΛmos tomali Λmaadutai ismaacΛdΛ mees vuidΛrΛ daraaja maimaatΛ caΛ istuusi potΛtΛdai ΛSuusi. ²⁹ ΛUudasi Λgai dai bai darasacana vΛascatai tumiñsigadΛ cascΛdΛ Λmadutai poduucai gΛntΛtΛgito sai Suusi tΛaanΛi issavΛda Λgai Λmo istumaasi ΛtumiñsicΛdΛ Λsiaa duudagΛrΛ vΛatarΛ siΛpΛ maaquiagi Λmo istumaasi Λsoituutuigami. ³⁰ Dai mosgau Λpaana ΛUudasi dai vuusai quidigamu. Dai casi artucarΛcatadai.

³¹ Dai mosvuusai ΛUudasi taidΛ ΛSuusi potΛi:

—Sivi ġia maatΛmu oodami issΛlicΛdΛ viaa aanΛ ġuvucadagΛi aanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami. Dai maatΛmu ΛpΛ issΛlicΛdΛ siaa duutudai aanΛ Diuusi ġiñooga muucucai aanΛ curusiaba sai cΛgacΛrΛ vuvacΛna oodami poduucai isduucai Λgai ipΛlidi. ³² SiΛascadΛ aanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛlicami tΛġidagi Λoodami isDiuusi ġiñooga sΛlicΛdΛ viaa ġuvucadagΛi aidΛ ġia Diuusi ġiñooga tΛġidamu oodami issΛlicΛdΛ viaa aanΛ ġuvucadagai ΛpΛ. Dai otoma iduñimu Λgai ġomaasi. ³³ ġiñaaduñi camaitΛvΛpi daacamu aanΛ aapimΛ ġanΛΛmadu. AapimΛ ġiñġaagamu dai maitiñtΛġimu. Dai aanΛ angΛnaagidi aapimΛ Λpan duucai aagidi aanΛ Λjudidġi sai mΛca siaaco imiagi aanΛ, aapimΛ maitistutuidi isiimiagi.

³⁴ Dai aanΛ ġanaagidi idi ñiiooqui utudui sai aapimΛ aipacoga ġanoigΛdaiña. Poduucai isduucai ġanoigΛdai aanΛ poduucΛi ΛpΛ aliΛsi ġaagai mΛsiaapimΛ aipacoga ġanoigΛdagi.

³⁵ Vai poduucai vΛasi oodami oidi daama cΛġa maatΛmu mΛsiaapimΛ argiñmamaatΛrdamiga —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁶ TaidΛ ΛSimuñi Piiduru itΛtΛdai:

—ġiñbaitΛcΛaacamiga, ¿pa imia agai aapi? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—MΛΛca siaaco imia iñagai aanΛ aapi maitistutuidi isiñoidági sivi, dΛmos gooquiΛrioma giñoidámu aapi —tΛtΛdai ΛSuusi.

³⁷ Amaasi ΛPiiduru itΛtΛdai:

—GiñbaitΛCΛaacamiga, ¿tuisi maitistutuidi aanΛ isΛoidági sivi? AanΛ baigiñduu iñsmuuquiagi aapi gΛVΛΛtarΛ —tΛtΛdai.

³⁸ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Mospocaiti aapi isbaigΛduu pΛsmuuquiagi aanΛ giñVΛΛtarΛ. Baiyoma sivi tucarΛ maiquiaa cucuicai Λtacucu potΛimu aapi vaicojo ismaitΛgiñmaatΛ.

14

¹ MaitavΛrvuaamΛ Λnliada aapimΛ. CΛagavΛr vaavoitudada Diuusi dai cΛagavΛr giñvaavoitudada aanΛ ΛpΛ. ² MΛΛca siaaco daja giñooga muidu baabaqui. Dai mΛΛca imia iñagai aanΛ dai movai duuñimu aanΛ siaaco oidaca aapimΛ. IsmaitΛrvaavoicamudai imaasi aanΛ gia maitΛnaagidamudai. ³ Dai caimΛcai aanΛ bai duuñimu siaaco oidaca aapimΛ aidΛ gia Λpan divimu aanΛ daidΛ gΛnvaidacamu aanΛ vai aapimΛ oidacagi aan iñΛΛmadu. ⁴ AapimΛ gia cΛΛ maatΛ siaaco imia iñagai aanΛ dai maatΛ ΛpΛ voi —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁵ TaidΛ ΛTomás itΛtΛdai:

—GiñbaitΛCΛaacamiga aatΛmΛ maimaatΛ siaaco imia agai aapi. ¿DuucataΛ maatΛna aatΛmΛ voi? —tΛtΛdai.

⁶ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AanΛ voi iñducami aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ cascΛdΛ aanΛcΛdΛ aimu aapimΛ mΛΛca siaaco daja Diuusi. Dai aanΛcΛdΛ maatΛmu istumaasi Λrvaavoi. Dai aanΛ gΛnmaacai ibΛdagai utudui. MosΛcaasi sioraΛ giñvaavoitudagi aimu mΛΛca siaaco daja giñooga. ⁷ IscΛaga maatΛmudai aapimΛ iñsioraΛ aanΛ aidΛ gia maatΛmudai aapimΛ giñooga ΛpΛ. DΛmos sivi maatΛ aapimΛ Λgai canΛidi Λgai cascΛdΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

⁸ TaidΛ ΛPiili itΛtΛdai:

—GiñbaitΛCΛaacamiga, gΛrdagitoñi tΛsnΛida aatΛmΛ Diuusi gΛrooga. MosΛcaasi gomaasi ipΛlidi aatΛmΛ —tΛtΛdai ΛPiili.

⁹ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—Piili, mosΛΛ tΛvΛpi daja aanΛ gΛnΛΛmadu. ¿Ducatai maitiñmaatΛ aapimΛ quiaa? SioraΛ giñnΛidi Λgai nΛidi giñooga ΛpΛ. ¿TuiPASi giñaaagidi iñsaanΛ gΛndagituagi mΛsnΛidagi aapimΛ Diuusi gΛrooga? ¹⁰ ¿MaitapΛsvaavoitudai aapi ismosΛmadugan tuutuiga aanΛ ΛΛmadu gΛrooga? Idi ñiooqui ismaacΛdΛ gΛnaagidi aanΛ maisiu Λagi giñtΛgitoidacΛdΛ aagi aanΛ. GΛrooga Λgai daidΛ giñΛΛmadu daja daidΛ giñmaa guvucadagai isiduuna aanΛ aa duiñdagada Λgai. ¹¹ Giñvaavoitudavurai aapimΛ isΛmadugan tuutuiga aanΛ ΛΛmadu gΛrooga. Ismaitiñvaavoitudai mosΛcaasi

giññiooquicada aidā gia giñvaavoitudavurai aapimā anaana maasi gāgarducamicada iñsmaacada ivuaadana ana. ¹²Salicada arvaavoi isagai ismaacada giñvaavoitudai iduūñimu apā naana maasi gāgarducami poduucāi isduucāi ivueeyi ana dai asta istumaasi gāgarducadioma iduñia agai agai. Ana noragimu maaca siaaco daja gārooga cascada. ¹³Dai siuu duucu daanada aapimā Diuusi giñvaavoitudacāi taanadavurai istumaasi ipalidi naidā ganmaaquimu ana vai poduucāi gāmaatiagi isviaa guvucadagai giñooga. ¹⁴Salicada iduūñimu ana tomastumaasi istumaasi ismaacada taanadagi aapimā giñvaavoitudacāi.

¹⁵Maasiaapimā iñoigadai agiditai avarcaaca ismaacada gānaagidi ana. ¹⁶Siaanā daanadamu gārooga sigai gānootosdamu gāibadaga vai agai gānsoicadagi masai vaamioma cāga vaavoitudaiñā daidā baigānliatudagi apān duucāi ana gānsoicāi daidā baigānliatudai sivi. Agai vaa agai daidā gamaatātuldiamu mosacaasi istumaasi arvaavoi. Dai agai vaascāga gānāmadu daaca agai. ¹⁷loodami maivaavoitudadami maimaata Diuusi Ibada tomali maimaata istan daja agai cascada maitistutuidi isdagituagi isāmadu daacagi. Damos agai cadaja aapimā gānāmadu daidā gānāmadu daaca agai tomastuigaco cascada aapimā maata Diuusi Ibada. ¹⁸Ana gia maitāndagitomu siāgi daraaca aapimā. Apān divimu ana daidā gānāmadu daacamu. ¹⁹Otoma loodami tami oidi daama oidacami camaitiñāijadamu, damos aapimā gia giñtāgimu apāmu. Ana gia apāmu duaacamu cascada aapimā oidaca agai tomastuigaco. ²⁰Aidā gia aapimā maatamu iñsaana vaascāga daja Diuusi giñooga āmadu. Dai ana vaascāga gānāmadu daja. ²¹Ismaadutai maatacagi istumaasi gataānāi ana dai agiditai caacagi poduucāi cā maata ana issalicada iñoigadai agai. Dai Diuusi giñooga oigadamu vaascatai ismaacada iñoigadai. Dai ana apā oigadamu agai. Dai ana maatauldamu agai iñsaana daja agai āmadu —tātdai āSuusi.

²²Aidā gia ñioo āUudasi (idi āramāi Uudasi maisiu Uudasi Iscaliote) dai potātdai:

—Gārbaitācaacamiga, ĩducatai aapi gāрмаatātuldamu mosacaasi aatāma pasgāgāmadu daja dai maimaataulda agai loodami maivaavoitudadami? —tātdai.

²³Taidā āSuusi itātdai:

—Siooga giñoigadai agai gia agiditai caacamu giññiooqui. Daidā gārooga oigadamu agai. Dai giñooga āmadu ana daraajamu agai āmadu. ²⁴Siooga maitiñoigadai agai gia maiāgiditai ca giññiooqui. Idi ñiooqui ismaacada gānaagidi

aanΛ maisiu mosΛΛgi gΛnaagidi aanΛ baiyoma gomaasi
 ΛrñiooquidΛ Diuusi giñooğa dai Λgai giñootoi.

²⁵ AanΛ gΛnaagidi vΛasi imaasi quiaa aimΛraitai tami oidi
 daama aapimΛ gΛnΛΛmadu. ²⁶ Dai daañidamu aanΛ Diuusi
 giñooğa sai Λgai ootosana gΛIbΛdaga sai Λgai gΛnnuucadacana
 daidΛ baigΛnΛliatudana. Λgai Λgai daidΛ gΛnmaatΛtuldiamu
 vΛasiaΛcatai dai Λgai gΛntΛgitotulda vΛasi istumaasi gΛnaagidi
 aanΛ.

²⁷ Canoragimu aanΛ dΛmos aapimΛ daraajamu dai
 gΛniibastacan tadacamu gΛniibΛdaga. VΛascaraΛ aanΛ
 gΛniibastudan tadatudamu gΛniibΛdaga maisiu Λpan
 duucai oodami caiti isiibastudan tadacana. Maitavar
 vuaamΛ nΛliada aapimΛ tomali maiΛΛbiada tomali Λmo
 istumaasi. ²⁸ AapimΛ casi giñcai iscaiti aanΛ isimia iñagai
 mΛΛca siaaco daja gΛrooga dai iñsΛpamu divimu aanΛ dai
 Λmapai daraajamu aatΛmΛ. IssΛΛlicadΛ giñoiğΛadamudai
 aapimΛ aidΛ gia baigΛnΛliadamudai caΛcai iñsimia iñagai
 aanΛ. Giñooğa vaamioma viaa guvucadagai iñsaanaΛ cascadΛ.
²⁹ AanΛ gΛnaagidi imaasi sivi maiquiaa ΛpΛdui vai poduucai
 siΛΛscadΛ ΛpΛduñiagi aapimΛ cΛga vaavoitudamu istumaasi
 gΛnaagidi aanΛ.

³⁰ CamaitΛvΛpi gΛnaatagidamu aanΛ aapimΛ. Casi bΛrimui
 ΛDiaavora. Λgai Λgai dai tΛaanΛi Λoodami ismaacΛdΛ
 maitiñvaavoitudai. DΛmos Λgai maitistutuidi aanΛcadΛ.
³¹ DΛmos vΛascaraΛ gΛaagai ispoduucai ΛpΛduñiagi vai Λoodami
 maatiagi iñsaanaΛ oigΛdai gΛrooga daidΛ iñsaanaΛ ivueeyi vΛasi
 istumaasi giñtΛaanΛi Λgai. Guuquivavurai aapimΛ. Timada
 tabarΛ.

15

¹ Uuvasi dΛdΛ iñducami aanΛ. Dai uuvasi dΛdΛ
 nuucadacami ducami Diuusi gΛrooga. ² AmaamaradΛ
 ismaacΛdΛ maiiibiatai guicumai Λnuucadacami daidΛ
 ΛgaquiadΛ maamaradΛ guicumai ΛpΛ vai poduucai
 vaamioma cΛga iibiatai Λuuvasi dΛdΛ. ³ DaidΛ ΛmaamaradΛ
 ismaacΛdΛ cΛga iibiatai gΛnducami aapimΛ cΛga
 giñvaavoitudaitai. ⁴ Maitavar gajiaadΛrΛ giñviaa aapimΛ dai
 aanΛ maigajiaadΛrΛ gΛnviaa ΛpΛ. Λuuvasi maamaradΛ maisiu
 ΛΛgi iibiatai. MosΛcaasi ΛmaamaradΛ ismaacΛdΛ quiaa
 arasaca Λuuvasi dΛdΛ istutuidi isiibiatagi. Dai poduucai
 aapimΛcadΛ ΛpΛ. MosΛcaasi siooraΛ apiavaavoitudada
 giññiooqui istutuidi iscΛΛgacΛrΛ oidacagi.

⁵ Uuvasi dΛdΛ iñducami aanΛ dai aapimΛ maamaradΛ
 gΛnducami. SiooraΛ maigajiaadΛrΛ giñviaagi Λgai vaamioma
 cΛga istutuidi iscΛΛgacΛrΛ oidacagi. AatΛmΛ Λmapai daraaja

cascada. Aapima lagi maitistutuidi isiduñiagi tomali amo istumaasi calgaducami. ⁶ Sioora gajiaadara viaa giññiooqui gajiaadara viaamu aana ara, poduucai isduucai galguicomai luuvasi maamarada ismaacada maiibiatai dai gaquisara. Dai gooqura galmpaidi amaamarada gaquiada daida mamaidi.

⁷ Isaapima maitiñdagitu damos baiyoma apiavaavoitudada giñmamaatatuldaraga aidia giñtaañimu istumaasi ipaliadagi dai aidia gia aana ganmaaquimu. ⁸ Siascada aapima calgacara oidacagi poduucai siaa duutuda aapima Diuusi, dai poduucai calga gamaata isaapima argiñmamaatar damiga. ⁹ Poduucai isduucai giñoigadai giñooga poduucai aana ara galnoigadai aapima. Apiavar tatagitoda aapima iñsganoigadai aana. ¹⁰ Isagiadagi aapima giñmamaatatuldaraga poduucai tatagitodamu aapima iñsganoigadai aana. Dai aana ara lagi vasi istumaasi giñaagidi giñooga dai baigiñalidi aana giñoigadaitai lagi.

¹¹ Ganaagidi aana idi ñiooqui vai poduucai aapima baiganaliadagi aana iñlamadu dai isvasi ganiibadacada baiganaliada aapima. ¹² Dai aana gantajai masiaipacoga galnoigada aapima poduucai isduucai galnoigadai aana. ¹³ Sioora aliasi oigadagi amoco gaduñi lagi gia bai gaduu ismuuquiagi lagi vatar. ¹⁴ Dai aapima argiñaadunīcamu masivuaadagi istumaasi ganaagidi aana. ¹⁵ Aana camaiñpipiooñiga ganaagai. Apiooñi maimaata istuma vueeyi amuda cascada. Baiyoma aana giñaaduñi ganaagai. Aana casi ganaagidi vasi istumaasi giñaagidi giñooga cascada. ¹⁶ Aapima maicovai giñvusaitu baiyoma aana covai ganvuvaitu aapima. Dai aana ganootoi aapima sai aagidana giññiooqui aa oodami vascara calgacara oidacatai aapima. Daida giñooga ganmaaquimu vasi istumaasi tañadagi aapima giñvaavoitudaitai. ¹⁷ Dai aana gantaananai siaipacoga galnoigada aapima.

¹⁸ Isoodami gancadadagi aapima gantagitovurai isaana giñcaldaina lagi araga. ¹⁹ Isaapima uurapacadamudai oodami maivaavoitudadami aidia lagi galnoigadamudai poduucai isduucai galnoigadai lagi aipacoga. Damos aana covai ganvuvaitu oodami maivaavoitudadami saagidiaiñdara dai sivi camaiuurapaci aapima lagi. Cascada lagi gancaldai. ²⁰ Gantagitovurai aapima isganaagidi aana sai tomali amo piooñi maivaamioma namaga siaamuda. Oodami soimaasi giñtaatutuli aana ismaacada gaaamu cascada soimaasi gantaatatuldamu ismaacada giñpipiooñiga ganducami. Lamo oodami lagi gitai cal giññiooqui poduucai

ΛΛΡΛ ΛΛμο oodami ΛΛgiditai caΛcamu γανñiooqui. ²¹ VΛΛsi gomaasi iduũñimu Λgai giñvaavoitudacai aapimΛ. Λgai maimaataΛ Λgai ismaacΛdaΛ giñootoi cascΛdaΛ.

²² IñsaanaΛ maidivimudai dai maiñiooquidamudai Λgai aidΛ gia Λgai maigajiaadΛΓΛ giñviaamudai. Damos aliasi soimaasi idui Λgai gajiaadΛΓΛ giñviaacai maitiipucatai istui. ²³ SioorΛ giñcΛΛdada Λgai gia cΛΛdai Diuusi γarooga ΛΡΛ. ²⁴ IñsaanaΛ maitiduũñimudai Λgai saagida naana maasi γagΛrducami ismaacΛdaΛ maitidui tomali Λμο Λmai Λgai maisoimaasi iduũñimudai gajiaadΛΓΛ giñviaacai. Damos tomasi Λgai nΛidi vΛΛsi gomaasi vΛΛscarΛ giñcΛΛdai daidΛ Λgai cΛΛdai giñooga ΛΡΛ. ²⁵ Aidasi ΛΡΛdui imaasi aidΛ ΛΡΛdui istumaasi caoojisi Λjudidíu sΛΛlicamigadΛΓΛ dai pocaiti: “GiñcΛΛdai Λgai maitiipucatai istucudΛ”, ascaiti.

²⁶ Damos daañimu aanaΛ giñooga vai Λgai ootosana γIbΛdaga. Dai siΛΛscadΛ diviagi Λgai γansoicΛdamu masai cΛΛga vaavoitudaiña daidΛ baigΛnΛliatudamu Λgai. Dai Λgai gia γanaagidamu mosΛcaasi istumaasi Λrvaavoi. Dai Λgai γanaagidamu naana maasi istumaasi giñaagaitai aanaΛ. ²⁷ Dai aapimΛ ΛΡΛ aagidamu aa oodami naana maasi istumaasi cΛcΛΛgaducami giñaagaitai aanaΛ. AapimΛ aanaΛ iñΛΛmadu ajiopaitadai tucamidΛΓΛ abiaadΛΓΛ cascΛdaΛ.

16

¹ VΛΛsi imaasi γanaagidi aanaΛ masai apiacΛΛga vaavoitudaiña. ²⁻³ DaidΛ Λjudidíu ismaacΛdaΛ maisΛΛlicΛdaΛ maataΛ Diuusi γarooga tomali maisΛΛlicΛdaΛ giñmaataΛ maitΛndagitamu isaapimΛ vappaquiagi quiquiuupaigΛdΛΓΛ. Dai aimu istuigaco Λgai vaa γancoodamu poΛliditai ispoduucai ivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi. ⁴ Poduucai γanaagidi aanaΛ vai siΛΛscadΛ ΛΡΛduũñiagi gomaasi ismaacΛdaΛ γanaagidi aanaΛ aidΛ gia tΛgitomu aapimΛ iscasi γanaagidi aanaΛ.

AanaΛ γanΛΛmadu aimΛraitadai cascΛdaΛ maitΛnaagidi aanaΛ imaasi ΛΛquioma. ⁵ Damos sivi caΛpamu imimu aanaΛ mΛΛca siaaco daja giñooga. Λgai Λgai dai giñootoi tami oidi daama. Dai tomali Λmaadutai maitiñtΛcacai aapimΛ iñsiaaco imia iñaagai. ⁶ Baiyoma soigΛnΛΛli aapimΛ γanaagidacai aanaΛ imaasi. ⁷ Damos sΛΛlicΛdaΛ Λrvaavoi isvaamiomaΛ ΛrcΛΛgai aapimΛ γanvΛΛtarΛ iñsimi aanaΛ. Iñsmiimia aanaΛ aidΛ gia maidivimu Λgai ismaacΛdaΛ γansoicΛdaΛ agai masai vaamioma cΛΛga vaavoitudaiña dai baigΛnΛliatudagi. Damos iñsimia aanaΛ aidΛ gia baigovai ootosamu aanaΛ Λgai. ⁸⁻¹¹ SiΛΛscadΛ divia Λgai maataΛtuldiamu oodami isΛrsoimaasi ivuaadami maitiñvaavoitudacai Λgai. DaidΛ Diuusi IbΛada

maatatuldiadamu ʌoodami ʌʌpʌ iñsaana sʌʌlicʌdʌ cʌʌga giñtagito dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui aana. Vʌʌsi imaasi cʌʌga maatʌmu ʌgai imʌcai aana mʌʌca siaaco daja giñooga dai aapimʌ camaitiñʌijadamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ maatatuldiadamu ʌoodami isʌmo imidagai Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌoodami maivaavoitudadami. Dai aidʌ gia Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌDiaavora ʌʌpʌ.

¹² Quiaa oidaga naana maasi istumaasi gʌnaagida iñʌlidi aana dʌmos aapimʌ maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi sivi. ¹³ Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu maisiu istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi, baiyoma ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi aagidi aana. Dai ʌgai gʌnaagidamu istumaasi ʌpʌduñia ʌgai. ¹⁴ Dai ʌgai soicʌda ʌgai oodami sai siaa giñduutudaiña mamaatʌtulditai ʌgai istumaasi aana aagidi. ¹⁵ Vʌʌsi istumaasi aagai giñooga ʌgai vaa ñiooqui aagai aana ʌʌpʌ cascʌdʌ pocaiti aana sai Diuusi Ibʌadʌ gʌnmaatʌtuldiamu istumaasi aagai aana.

¹⁶ Caotoma maitiñʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌʌʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. Aana imimu tʌvaagiamu siaaco daja giñooga cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

¹⁷ Amaasi ʌʌmoco aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aipaco gʌrtʌcacaimi dai pocaitimi:

—Istʌiya ʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai caotoma mainʌijada ragai aatʌmʌ dai gooquiʌʌʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu tʌʌgia ragai. Dai sai imia ʌgai tʌvaagiamu siaaco daja oogadʌ. ¹⁸ Istuisi pocaiti goovai tʌsai otoma camaitʌʌgia ragai. Aatʌmʌ maimaatʌ caʌ istʌiya ʌlidi goovai —caiti aatʌmʌ.

¹⁹ ʌSuusi maatʌcatadai isaatʌmʌ tʌcaca ipʌlidadai ʌmo istumaasi cascʌdʌ povʌrtʌtʌdai:

—Casi gʌnaagidi aana sai caotoma maitiñʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌʌʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. ¿Gomaasi mʌsaagai aapimʌ? ²⁰ Sʌʌlicʌdʌ aapimʌ soigʌʌliadamu dai suaanʌdamu dʌmos ʌoodami maivaavoitudadami baigʌʌliadamu. Dʌmos gʌnsoiʌliaraga ugitimu sibaigʌʌliadamu aapimʌ. ²¹ Siʌʌscadʌ ʌmo ooqui cacoocoagi duaaidia agaitai ali oodami aliʌ soimaasi taatacana ʌgai dʌmos siʌʌscadʌ cavuusai ʌali oodami camaitʌgito iscavami coco baigʌʌliatugaitai iscavuusai ʌmo ali oodami. ²² Poduucʌi aapimʌ soigʌʌlidi sivi dʌmos ʌpan divimu aana dai gʌnnʌidamu dai aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ baigʌʌliadamu aapimʌ dai maitiipucamu sioora soigʌʌliatudagi.

²³ Aid_Λ tas_ΛΛ camaitiñ_Λcacamu aapim_Λ tomali _Λmo istumaasi. S_Λlic_ΛΔ_Λ Δ_Λrvaavoi m_Λsiaapim_Λ tañiagi Diuusi g_Λrooga tomastumaasi giñ_Λvaavoitudacai _Λgai gia g_Λnmaaquimu istumaasi tañiagi aapim_Λ. ²⁴ Δ_Λquioma daan_Λiña aapim_Λ Diuusi maisiu giñ_Λs_Λlicamigac_ΛΔ_Λ. Sivi gia taan_Λdavurai aapim_Λ Diuusi istumaasi t_Λgitocagi giñ_Λs_Λlicamigac_ΛΔ_Λ dai Diuusi g_Λnmaaquimu vai poduucai s_Λlic_ΛΔ_Λ baig_ΛΔ_Λliadamu aapim_Λ.

²⁵ Aan_Λ g_Λnaagidi _Λmo istumaasi g_Λnmaat_Λtulda iñ_Λliditai _Λma maasi. D_Λmos aimu istuigaco aan_Λ camaipoduucai g_Λnmaat_Λtuldiadamu baiyoma s_Λli g_Λnaagidamu aan_Λ naana maasi istumaasi aagaitai Diuusi g_Λrooga. ²⁶ Dai aid_Λ tas_ΛΛ daañidamu aapim_Λ Diuusi g_Λrooga giñ_Λs_Λlicamigac_ΛΔ_Λ. Dai camait_Λgitocamu aapim_Λ iñ_Λsaan_Λ daan_Λdagi g_Λrooga aapim_Λ g_Λn_ΛΛ_Λtar_Λ. ²⁷ Diuusi g_Λrooga s_Λlic_ΛΔ_Λ g_Λnoig_Λdai giñ_Λoig_Λdaitai aapim_Λ dai vaavoitudaitai iñ_Λsaan_Λ divia m_ΛΛcad_ΛΔ_Λ siaaco oidaga Diuusi g_Λrooga. ²⁸ Vaavuava iñ_Λsaan_Λ divia m_ΛΛcad_ΛΔ_Λ siaaco oidaga Diuusi giñ_Λooga dai divia aan_Λ tami oidi daama. Dai sivi caim_Λdamu aan_Λ Δ_Λpamu gaamucu siaaco daja g_Λrooga —t_Λt_Λdai _ΛSuusi.

²⁹ Taid_Λ aat_Λm_Λ _ΛSuusi mamaat_Λrdamigad_Λ pot_Λt_Λdai:

—Sivi gia cas_Λli g_Λraagidi dai maisiu g_Λraagidi _Λmo istumaasi g_Λrmaat_Λtulda _Λliditai _Λma maasi. ³⁰ Sivi gia c_ΛΛ maata aat_Λm_Λ isaapi maata _ΛΛ_Λsiaacatai. Aapi mait_Λgito is_Λmo oodami g_Λt_Λcaca _Λmo istumaasi. Aapi camaata _ΛΛ_Λsi istumaasi t_Λt_Λgitoi oodami casc_ΛΔ_Λ. Imaasic_ΛΔ_Λ cavaavoitu aat_Λm_Λ isaapi divia m_ΛΛcad_ΛΔ_Λ siaaco daja Diuusi —t_Λt_Λdai aat_Λm_Λ.

³¹ Taid_Λ _ΛSuusi pov_Λt_Λt_Λdai:

—¿S_Λlic_ΛΔ_Λ m_Λs_Λgiñ_Λvaavoitudai aapim_Λ? ³² Otoma aimu istuigaco aapim_Λ aipacoga voopoimu dai _ΛΛgi ginviaamu. D_Λmos _ΛΛ_Λscar_Λ mai_ΛΛgi daacamu aan_Λ. Diuusi giñ_Λooga giñ_ΛΛ_Λmadu daacamu casc_ΛΔ_Λ. ³³ _ΛΛ_Λsi imaasi g_Λnaagidi aan_Λ vai aapim_Λ g_Λn_Λiib_Λstacan tadaca giñ_Λvaavoitudacai. Tami oidigi daama s_Λlic_ΛΔ_Λ soimaasi taatamu aapim_Λ. D_Λmos mait_Λv_Λr_Λvuaam _ΛΔ_Λliada aapim_Λ aan_Λ gia vaamioma istu-tuidi si_Λgai ismaac_ΛΔ_Λ viaa guvucadagai tami oidi daama —g_Λt_Λt_Λdai _ΛSuusi.

17

¹ Caaagidacai _ΛSuusi imaasi dai tai n_ΛΔ_ΛΛaava t_Λvaagi amacoga daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Giñ_Λooga caaayi siuu duucu aapi t_ΛΛgidagi oodami iñ_Λsaan_Λ g_Λmara viaa guvucadagai dai t_ΛΛgidamu aan_Λ oodami

issallicadā viaa guvucadagai aapi. ² Aapiapa ḷgai daidā giñmaa sallicami ansai aanā tlaanañña vlassi oodami oidi daama oidacami. Dai ansai aanā maacana ibadagai utudui vlassi ismaacadā aapi ḷco vuvaitu vai ḷgai vlasscarā oidacamu aatama galamadū. ³ Dai sioorā viaacamu idi ibadagai utudui poduucai ḷgai gamaata aapi daidā giñmaata aanā ḷpra. Daidā maata ḷgai issalgi aapi sallicadā arDiuusi, dai isaapi giñootoī tami oidigi daama.

⁴ Camamaatātuli aanā ḷoidacami tami oidi daama isaapi vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorā. Canaato aanā aa duiñdagai ismaacadā giñtajai aapi. ⁵ Sivi gia giñooga ḷpamu igiñmaaca ḷgai vaa guvucadagai ismaacadā viaacatadaī aanā aapi ḷlamadu maiquiaa tiipucatai oidigi abiaadāra.

⁶ Camaatātuli aanā ḷgai ismaacadā ḷco vuvaitu aapi oidigi daama oidajami saagidiaiñdarā istuiga aapi. Aapi ḷco vuvaitu ḷgai vaidā giñoidātucuiñña dai ḷagiditai calcana gñiooqui ismaacadā aagidi aanā. ⁷ Dai sivi ḷgai cal maata ismosacaasi istumaasi giñāagidi aapi ḷgai vaa ñiooqui aagidi aanā ḷgai. ⁸ Poduucai aanā aagidi ḷgai gñiooqui ismaacadā giñmaa aapi dai ḷgai vaavoitu giñiooqui. Dai ḷgai vaavoitudaī ḷpra iñsaana divia malcadara siaaco daja aapi daidā isaapi giñootoī tami oidi daama.

⁹ Gadaaññai aanā pasai nuucadacana ḷgai ismaacadā giñoidatucui ḷgai vaa ismaacadā ḷco vuvaitu aapi dai maisiu gadaaññai pasai nuucadacana aapi ḷmaivaavoitudadami. ¹⁰ Vlassi istumaasi viaa aapi ḷraana iñtuidaga ḷpra dai vlassi istumaasi viaa aanā ḷraapi gatuidaga ḷpra. Dai vlassi aapi gamaamara ḷraana giñmaamara ḷpra. Sallicadā siaa giñduutuadamu oodami ñaiditai isducatai ivueeyi ḷgai ismaacadā giñvaavoitudaī.

¹¹ Aanā gia camaiviimu tami oidi daama baiyoma imimu aanā malca siaaco daja aapi. Damos ḷgai gia viimu tami oidi daama. Giñooga aapi tomali ḷmo imidagai maisoimaasi ivueeyi sallicadā calaga ḷgito aapi. Nuucadaññi aapi ḷgugvucadacadā ḷgai ismaacadā ḷco vuvaitu aapi vai ḷgai viaacagi ḷmo ḷagitoidagai ḷpan duucai aatama viaa ḷmo ḷagitoidagai. ¹² Aidasi quiaa aimaraitadaī aanā ḷgai ḷlamadu tami oidi daama calaga nuucadatadaī aanā ḷgugvucadacadā ḷgai ismaacadā ḷco vuvaitu aapi dai soicitadaī aanā sai apiavaavoitudañña. Tomali ḷmoco maigajiaadara giñviaa mosaca ḷmoco ḷgai ismaacadā ḷlamadu daja ḷDiaavora dai poduucai ḷpadi ismaacadā casi ooja Diuusi ñiooquidara.

¹³ Dai sivi caimia iñgai aanā malca siaaco daja aapi. Damos quiaa daacatai aanā tami oidi daama aagidi aanā vlassi imaasi giñmamaatardamiga vai ḷgai baiganliada

poduucai isduucai baigiñalidi aanλ. ¹⁴ Camaa aanλ gñiooqui λgai. Daidλ λmaivaavoitudadami sλλlicadλ cλλdai λvaavoitudadami. λvaavoitudadami camaisoiduucai oidaga cascadλ. λvaavoitudadami cλλgacara oidaga giñλλpan duucai. ¹⁵ Aanλ maitλaanλi pasai vuvaidana λvaavoitudadami oidigi daamaifndara mosλcaasi gλdaanλi aanλ pasai sobicadana λDiaavora vai λgai maisoimaasi duiñtuldana. ¹⁶ Aanλ gia maisoiduu oidaga daidλ giñmamaatardamiga maisoiduu oidaga poduucai isduucai soiduu oidaga λmaivaavoitudadami. ¹⁷ Soicλdañi aapi giñmamaatardamiga vai λgai sλλlicadλ cλλga gantλgitocana dai cλλga oidacagi vaavoitudacai λgai gñiooqui. Gñiooqui sλλlicadλ λrvaavoi cascadλ. ¹⁸ Poduucai isduucai aapi giñootoi tami oidi daama aanλ λpa ootosa giñmamaatardamiga vai aagidiana λgai gñiooqui λoodami tami oidi daama oidacami. ¹⁹ Dai aanλ gia sλλlicadλ gλλλgidi vλλsi istumaasi giñtaaanλi aapi vai poduucai λgai λpa sλλlicadλ gλλλgiadagi dai cλλgacara oidacagi.

²⁰ Maisiu mosλcaasi gλdaanλi aanλ pasai soicλiña giñmamaatardamiga baiyoma gλdaanλi aanλ pasai soicλiña λga ismaacadλ vaavoituda agai aagidacai giñmamaatardamiga gñiooqui. ²¹ Dai gλdaanλi aanλ giñooga isλgai vλλscatai mosλmadugan duucai tλgitoiña λpan duucai aatλmλ mosλmadugan duucai tλgitoi. Mosλmadugan duucai tλgitodacai λgai poduucai λoodami oidi daama oidacami vaavoituda agai pasigiñootoi aapi tami oidi daama. ²² Poduucai isduucai aapi giñooga giñsiaa duutudai iñλλmadu aimλraitai poduucai λpa aanλ siaa duutudai giñmamaatardamiga λmadu aimλraitai aanλ. ²³ Agai λmadu daja aanλ. Dai aapi giñλλmadu daja. Dai poduucai λmadugan duucai tλgitoi λgai daidλ poduucai λmaivaavoitudadami maatλmu isaapi giñootoi daidλ isaapi oigλdai giñmamaatardamiga poduucai isduucai giñoigλdai aapi.

²⁴ Giñooga, aapi λco vuvaitu λgai aanλ iñvλatarλ. Dai aanλ ipλlidi isλgai giñλλma daraajagi dai nλidagi iñsaanλ viaa λmo sλλlicami ismaacadλ giñmaa aapi dai iñsaanλ λrλmo gλλ taanλdami mλλca siaaco daja aapi. Maiquiaa cλquivacai oidigi abiaadara giñoigλdai aapi cascadλ giñmaa λsλλlicami. ²⁵ Giñooga aapi ivueeyi mosλcaasi istumaasi λrsλλlicami. λoodami maivaavoitudadami maitλmaatλ dλmos aanλ gia gλmaatλ. Daidλ giñmamaatardamiga cλλ maatλ isaapi giñootoi ansai diviana tami. ²⁶ Aanλ casi aagidi λgai istuiga aapi. Dai quiaa aagidimi aanλ λgai istuiga aapi, vai poduucai λgai giñoigλadagi poduucai isduucai aapi giñoigλdai, λλmadu daa-

catai aanΛ agai —tΛtΛdai ΔSuusi gΛooga.

18

¹ Dai casi aagidacai ΔSuusi imaasi ii agai aatΛmΛ ma-
maatardamigadΛ ΛΛmadu mΛΛΛmocoradΛΓΛ Λaqui SedΛróñi
mΛΛca siaaco muidu oliivosi dΛΛdΛdΛ. Dai movaapa agai
uusi saagida. ² DaidΛ ΔUudasi cΛΛga maatacatadai ami,
ΔSuusi ΛΛmadu aatΛmΛ mamaatardamigadΛ agai duudatai
ami gΛrΛmpaidiña cascΛdΛ. ΔUudasi agai dai ami gatΛΛgida
agaitadai ΔSuusi mΛsai bΛΛcaiña dai muaana. ³ TaidΛ ΔUudasi
ami divia siaaco daacatadai ΔSuusi dai vaidati mui sandaarū.
SiΛΛsi guviernu sandaarugadΛ icaasi Δjudidíu quiuupaigadΛ
sandaarugadΛ ismaacΛdΛ ootoi ΔbaitΛguucacamigadΛ papaali
daidΛ Δfariseo. Δsandaaru vucati mamaastai dai cuudagi.
⁴ DΛmos ΔSuusi camaatacatai vΛΛsi istumaasi ΔpΛduñia agaitai
vuidΛrΛ cΛquiva Δsandaaru dai tΛcakai dai potΛtΛdai:

—¿Moor gaagai aapimΛ? —tΛtΛdai.

⁵ TaidΛ Δsandaaru aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Gaagai aatΛmΛ ΔSuusi NasareetΛΓΛ oidacami —tΛtΛdai.

TaidΛ ΔSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AanΛava —tΛtΛdai.

TaidΛ Δsandaaru saagida cΛΛca ΔUudasi. Agai vaa agai daidΛ
gatΛΛgi ΔSuusi. ⁶ AidΛsi ΔSuusi itΛtΛdai: “AanΛanΛ”, taidΛ
Δsandaaru taí suuli dΛvΛΛrapi. ⁷ TaidΛ ΔSuusi mostΛcakai
ΛpΛpΛ Δsandaaru daidΛ itΛtΛdai:

—¿Moor gaagai aapimΛ? —tΛtΛdai.

TaidΛ Δsandaaru itΛtΛdai:

—Gaagai aatΛmΛ ΔSuusi NasareetΛΓΛ oidajami —tΛtΛdai.

⁸ Amaasi ΔSuusi itΛtΛdai:

—Casi gΛnaagidi aanΛava. Isgiñgaagaimi aapimΛ, dagitavu-
rai vai iimΛna idi ismaacΛdΛ giñΛΛmadu guuca —tΛtΛdai.

⁹ Dai mopovΛdui dai ΔpΛdui istumaasi caagaitaidai
ΔSuusi: “IsmaacΛdΛ Δco vuvaitu giñooga tomali amaadutai
maitiñvoopoji”, caititadai ΔSuusi. ¹⁰ Amaasi Simuñi Piiduru
vusaitu gΛcusiru dai ΔgaicΛdΛ iquitΛ naacadΛ sΛΛlisa padΛrΛ
Malico. Agai ΔrpiooñigadΛ ΔbaitΛcΛaacamigadΛ Δpapaali.

¹¹ DΛmos ΔSuusi itΛtΛdai Piiduru:

—Apamu igΛcubiertagΛΓΛ cΛΛsa gΛcusiru. Aliasi gΛaagai
iñsaanΛ soimaasi taatagi poduucai isduucai aagai giñooga is-
soimaasi taata iñagai aanΛ —tΛtΛdai ΔSuusi.

¹² Amaasi Δguviernu sandaarugadΛ ΛΛmadu
ΛtΛaanΛdamigadΛ agai ΛΛmadu Δjudidíu sandaarugadΛ
bΛi ΔSuusi dai vuu. ¹³ Dai otoma vaidacai ΔAanási
quiidiamu Aanási ArtuubadΛ Caifási. AidΛ uumirΛ

Caifási ʔrbaitʔcʔaacamigadʔ ʔpapaali. ¹⁴ ʔgai vaa Caifási caaagiditadai ʔjudidíu isvaamioma ʔrcʔʔgai ʔgai vʔʔtarʔ ismuuquiagi ʔmo cʔʔli vʔʔsi oodami vʔʔtarʔ.

¹⁵ Simuñi Piiduru ʔʔmadu aanʔ oí ʔSuusi. ʔbaitʔcʔaacamigadʔ ʔpapaali giñmaatʔcatadai cascʔdʔ vaa aanʔ Suusi ʔʔmadu tuisicana quidiʔrʔʔ ʔbaitʔcʔaacamigadʔ. ¹⁶ Dʔmos Piiduru quidiigana vii cuuparagai abaana. Cascʔdʔ aagidi aanʔ ʔali ooqui ismaacʔdʔ nuucada quitaagiña sai maacana oigaragai isvaaquiagi Piiduru. Dai mosai vaaquimi ʔPiiduru ¹⁷ taidʔ ʔali ooqui tʔcacai ʔPiiduru daidi itʔʔdai:

—¿Maitasi ʔrvaavoi isaapi ʔrmamaatʔrdamigadʔ gomais-
apicʔdʔ? —tʔʔdai ʔali ooqui.

Taidʔ ʔPiiduru itʔʔdai:

—Chuava. Angia chu —tʔʔdai.

¹⁸ ʔpidicatadai aidʔrʔrʔ cascʔdʔ ʔpipiooñi ʔʔmadu ʔsandaaru ganai daidʔ gʔuucadaca taí. Vaidʔ ʔPiiduru ami gasaagida cʔʔcʔ ʔrʔʔ daidʔ uucadacai ʔrʔʔ.

¹⁹ ʔbaitʔcʔaacamigadʔ ʔpapaali tʔcacaimi ʔSuusi soorʔ ʔrmamaatʔrdamigadʔ ʔgai dai astumaasi mamaatʔtuli ʔgai. ²⁰ Taidʔ ʔSuusi itʔʔdai:

—Aanʔ gaaagidi giññiooqui ʔoodami vuitapi dai vʔʔscʔrʔ gamamaatʔtulitadai ʔaali quiquiuupaigadʔrʔʔ ʔjudidíu daidʔ ʔgʔʔ quiuupaigadʔrʔʔ ʔjudidíu siaaco gʔʔʔmpaidi ʔgai. Dai aanʔ maisiu ʔʔstocai gaaagidi tomali ʔmo istumaasi. ²¹ ¿Tuiʔasi giñtʔcacai? Tʔcacañi aapi ʔgai ismaacʔdʔ giñcaʔ vai ʔgai gʔʔaagidana istumaasi gaaagidi aanʔ. Cʔʔ maata ʔgai istumaasi gaaagidi aanʔ —tʔʔdai ʔSuusi.

²² Potʔʔdacai ʔSuusi tai ʔmo sandaaru ʔgʔʔ quiuupiaíñdʔrʔʔ mocʔaacatadai dai gʔʔgʔ ʔgai ʔSuusi vuiwasadʔrʔʔ daidʔ itʔʔdai:

—Maitiñiooquiada ʔbaitʔcʔaacamigadʔ ʔpapaali —tʔʔdai ʔsandaaru.

²³ Taidʔ ʔSuusi aa noragi daidʔ itʔʔdai:

—Isaagai aanʔ ʔmo istumaasi maicʔʔgaducami iñʔaagidañi aapi istumaasi maicʔʔgaducami aagai aanʔ. Dʔmos iscʔʔgadu istumaasi aagidi aanʔ, ¿tuiʔasi giñgʔʔgʔ? —tʔʔdai ʔSuusi.

²⁴ Amaasi ʔsandaaru vuu ʔSuusi tai Aanási ootoi ʔSuusi Caifási quiidiamu. Caifási ʔrʔʔbaitʔcʔaacamigadʔ ʔpapaali.

²⁵ Vaidʔ Piiduru quiaa taíco cʔʔaacatadai dai gʔʔuucada. Daidʔ ʔгаа ismaacʔdʔ moguucacatadai itʔʔdai:

—¿Maitasi ʔrvaavoi isaapi ʔrmamaatʔrdamigadʔ gomais-
apicʔdʔ? —tʔʔdai ʔgai.

Taid^Δ ΔPiiduru it^Δt^Δdai:

—Chu, angia chu —t^Δt^Δdai.

²⁶ Vai ami c^Δaacatadai Δmo piooñigad^Δ Δbait^Δc^Δaaacamigad^Δ Δpapaali. Δpiooñi Δraduñ^Δ Δc^Δalli ismaac^Δd^Δ Piiduru iquit^Δ naacad^Δ. Daid^Δ Δpiooñi it^Δt^Δdai ΔPiiduru:

—¿Maitasi Δrvaavoi isg^Δn^Δidi aan^Δ m^Δlca siaaco muidu olivosi d^Δl^Δd^Δ Δmaisapic^Δd^Δ Δm^Δadu? —t^Δt^Δdai.

²⁷ Dai Piiduru Δp^Δp^Δ it^Δt^Δdai ismait^Δrvaavoi. Pocaitimi Piiduru tai cuujui Δmo tacu c^Δliad^Δ.

²⁸ Dai camaasidatai oidigi Δsandaaru vaidacai ΔSuusi Δg^Δl^Δ quiiyamu siaaco daacatadai Δcaigi. Δmos ami siaaco daacatadai Δcaigi maivaapa Δjudidíu. Camiaadimitadai istuigaco Δjudidíu t^Δt^Δgitoiña aidasi Diuusi c^Δl^Δgac^Δr^Δ vuvaitu Ejiipituaíñ^Δd^Δr^Δ casc^Δd^Δ. Δjudidíu daidarsi isvaapaquiagi quiid^Δr^Δ Δmoco ismaac^Δd^Δ Δmait^Δrjudidíu siaa duutudaitai Δsiaa duudagai. ²⁹ Casc^Δd^Δ Δcaigi ismaac^Δd^Δ Pilaato t^Δl^Δgidu vuusai dai ñiooquida agai Δjudidíu dai pot^Δt^Δdai:

—¿Tumaasic^Δd^Δ g^Δp^Δi^Δr vupai aapim^Δ idi c^Δl^Δli? —t^Δt^Δdai Δcaigi.

³⁰ Tai Δgaa aa noragi daid^Δ it^Δt^Δdai:

—Isgoovai mait^Δrsoimaasi ivuaadamicamudai maivuaa-pamudai aat^Δm^Δ —t^Δt^Δdai Δjudidíu.

³¹ Amaasi ΔPilaato t^Δt^Δdai:

—B^Δcavurai aapim^Δ goc^Δl^Δli dai Δgi aapim^Δ n^Δlida iss^Δl^Δlic^Δd^Δ g^Δp^Δi^Δr caat^Δcam^Δ ischu Δp^Δr^Δ aapim^Δ g^Δn^Δs^Δl^Δlicamigac^Δd^Δ —t^Δt^Δdai ΔPilaato.

Tai aa noragi Δjudidíu dai pot^Δt^Δdai:

—Δmos aat^Δm^Δ Δjudidíu maiviaa oigaragai ismuaagi tomali Δmaadutai —t^Δt^Δdai.

³² Aid^Δsi Δp^Δdui gomaasi aid^Δ Δp^Δdui ismaac^Δd^Δ aagai ΔSuusi aagaitai isducatai muuqui agai. ³³ Taid^Δ ΔPilaato aa g^Δi dai vaa Δg^Δl^Δ quiiy^Δr^Δ. Dai vai Δgai ΔSuusi daid^Δ t^Δcacai dai pot^Δt^Δdai:

—¿Aapip^Δsi Δrraígad^Δ Δjudidíu chu sio? —ast^Δt^Δdai ΔPilaato.

³⁴ Taid^Δ ΔSuusi it^Δt^Δdai:

—¿Aapi Δg^Δip^Δsi giñ^Δt^Δcacai gomaasi aa isg^Δaa^Δgidio? —ast^Δt^Δdai ΔSuusi.

³⁵ Taid^Δ ΔPilaato aa noragi daid^Δ it^Δt^Δdai:

—¿Povai^Δs l^Δidi aapi iñ^Δsaan^Δ Δrjudíu? G^Δlaaduñi Δjudidíu Δm^Δadu Δbait^Δguucacamigad^Δ Δpapaali g^Δvuaa tami. ¿Tuma^Δdui aapi? —ast^Δt^Δdai ΔPilaato.

³⁶ Amaasi ΔSuusi it^Δt^Δdai:

—Giñ^Δs^Δl^Δlicamiga maisiu Δpan ducami s^Δl^Δlicamigad^Δ bait^Δguucacami tami oidi daama. Is^Δrraícamudai aan^Δ Δpan duucai Δmo raí tami oidi daama aid^Δ g^Δi giñ^Δoidatucudamiga

—Siisañi curusiaba, siisañi curusiaba vai poduu muucuna —caiti aoodami.

Taid^Δ ΔPilaato it^ΔΔdai:

—Vaidacai vurai aapim^Δ idi c^ΔΔli dai siisa curusiaba. Aan^Δ gia mait^ΔΔgai isducatai Δrsoimaasi ivuaadami idi —t^ΔΔdai ΔPilaato.

⁷ Daid^Δ Δjudidíu aa noragi daid^Δ it^ΔΔdai:

—G^Δr^Δs^ΔΔlicamigad^Δc^Δd^Δ ali^Δsi g^Δaagai ismuuquiagi goc^ΔΔli. Goovai gaagidi said^Δ ΔrDiuusi marad^Δ ismaac^Δd^Δ divia t^Δv^Δaagiaiñ^Δr^Δ daid^Δ is^Δp^Δan tuiga Diuusi. Casc^Δd^Δ ali^Δsi g^Δaagai ismuquiagi —t^ΔΔdai Δjudidíu.

⁸ Mosca^Δc^Δi imaasi ΔPilaato dai vaamioma duaadimu Δgai.

⁹ Dai Δpa aa g^Δi dai vaa Δg^ΔΔ quii^Δr^Δ dai t^Δcacai ΔSuusi dai pot^ΔΔdai:

—¿Paaco oidacami aapi? —ast^ΔΔdai.

D^Δmos ΔSuusi maiaa noragi tomali Δmo ñiooqui.

¹⁰ Amaasi ΔPilaato it^ΔΔdai:

—¿Maitiñaa noragi aapi? ¿Maitap^Δsmaat^Δ aapi iñsaan^Δ viaa s^ΔΔlicami isg^Δsiisagi curusiaba? Dai aan^Δ viaa s^ΔΔlicami Δp^ΔΔ isg^Δdagituagi p^Δsai im^Δna —t^ΔΔdai ΔPilaato.

¹¹ Taid^Δ ΔSuusi aa noragi daid^Δ it^ΔΔdai:

—Aapi gia maiviaacamudai toma l^ΔΔchi s^ΔΔlicami p^Δsigiñmuaagi isgiñoo^Δga mait^Δmaaquimudai s^ΔΔlicami. Casc^Δd^Δ Δgai ismaac^Δd^Δ giñt^ΔΔgi aapi vuitapi vaamioma Δrsoimaasi ivuaadami isaapi —ast^ΔΔdai ΔSuusi.

¹² Aid^Δ abiaad^Δr^Δ ΔPilaato gaagaimi isducatai dagituagi isimiagi ΔSuusi. D^Δmos Δjudidíu iñ^Δquimi dai pot^ΔΔdai:

—Isaapi dagituagi isimiagi goovai aid^Δ gia aapi mait^Δramiigugad^Δ Δbait^Δc^ΔΔaacamigad^Δ ΔRoom^Δr^Δ oidacami. Tomasioo^Δr^Δ sioo^Δr^Δ raíca Δl^Δliadagi Δgai Δrsaayud^Δ Δbait^Δc^ΔΔaacamigad^Δ Δromamano —t^ΔΔdai Δjudidíu.

¹³ Mosca^Δc^Δi ΔPilaato imaasi gat^Δjai sai vusaidana ΔSuusi. Daid^Δ ΔPilaato daiva ami siaaco gat^Δcacai ismaac^Δd^Δ g^Δapi^Δr vuupai sabai isg^Δapi^Δr caatacami ischu Δp^ΔΔ. Ami Gabat^Δr^Δ t^ΔΔgidu ismaac^Δd^Δ evreo ñiooquid^Δc^Δd^Δ it^Δiya Δlidi odai daapacami. ¹⁴ Aid^Δ Δr^Δmo tasai Δb^Δid^Δr^Δ Δsiaa duudagai istuigaco Δjudidíu t^Δt^Δgitoiña aid^Δsi Diuusi c^ΔΔgac^Δr^Δ vuvaitu Ejiipitu-aiñ^Δr^Δ daid^Δ cayoga dan duitadai. Amaasi ΔPilaato it^ΔΔdai Δjudidíu:

—Tan c^ΔΔca g^ΔΔnraíga —t^ΔΔdai.

¹⁵ D^Δmos cavami ijiñ^Δ Δjudidíu:

—Muucuna, muucuuna, siisañi curusiaba —t^ΔΔdai Δjudidíu.

Taid^Δ ΔPilaato it^ΔΔdai:

—¿Ip^Δalidim^Δsi aapim^Δ iñsaan^Δ siisana curusiaba g^ΔΔnraíga? —t^ΔΔdai ΔPilaato.

Damos abaitacaaacamigada apapaali aa noragi daida itatadai:

—Mosaliamaduga aatama garraiga. Mosagi abaitacaaacamigada aromamano —tatadai.

¹⁶ Gomaasicada apilaato tagi asuusi ajudiduu sai gataana siisaragai curusiaba. Tai agai vaidacai asuusi.

¹⁷ Tai vuusai asuusi dai bacati gacurusiga. Dai imai maa oodami moodamu ismaacada tagidu Gólgota evreo ñiooquidacada. ¹⁸ Dai ami siisa asandaaru asuusi curusiaba. Dai abaana asuusi siisisa ara gooca. Amoco saalisa padara mai curusiaba dai agamai ogisa padara mai curusiaba dai asuusi raana. ¹⁹ Dai curusiaba moo daama dai amo oojai ismaacada gatajai apilaato daida icaiti: “Idiavar asuusi Nasareetara oidacami raigada ajudiduu”, caiti loojai. ²⁰ Dai ooja ñiooqui evreo ñiooquicada dai giliego ñiooquicada dai latiñi ñiooquicada. Dai maa siaaco siisa agai asuusi miaaga abaabacacada muidutai ajudiduu naidi gooojai. ²¹ Cascada abaitacaaacamigada apapaaligada ajudiduu, itatadai apilaato.

—Maitiooja aapi “Raigada ajudiduu”, baiyoma poduu ooja. “Agi pocaiti idi caali saida arraigada ajudiduu” —astatadai.

²² Damos apilaato aa noragi daida itatadai:

—Isduu ooja aana poduu viimu goo —astatadai apilaato.

²³ Dai casiisacai asandaaru asuusi curusiaba dai ampagi yuucuseda asuusi dai gantaacogi agi vatar amaacova sandaaru. Daida bai asuusi vaasaragada tavalludacada. Maisoomi agai mosaran daga. ²⁴ Daida asandaaru aipacoga gaagidi dai pocaiti:

—Maisaranamu aatama govaasaragai. Baiyoma nalanaituda aatama volao dai poduucai naida agai isioora ajiagi govaasaragai —caiti asandaaru.

Aidasi apadui imaasi aidapadui istumaasi aagai Diuusi ñiooquituldiadamigada daida poduu ooja: “Gantaacogi agai giñyuucusi agi agi gantavatar nalanaitudacai volao giñyuucusi vatar”, asduu oojisi. Poduucai idui asandaaru.

²⁵ Suusi curusigada abaana guccatadai Suusi dala lamadu Suusi duusulida lamadu María Caliopasi oonigada, lamadu María Madaliña. ²⁶ Daida asuusi ta gada dai aana abaana caacatadai. Dai aliñi giñoigadaña. Daidi itatadai asuusi gada.

—Giñdaada, mocaca gamaara —tatadai asuusi giñaagaitai.

²⁷ Amaasi povaiñtatadai asuusi.

—Mocaca gadaada, iñtatadai.

Dai aidabaaadara asuusi adada giñquiyara oidatu.

²⁸ Daid_Λ maí_Λ Suusi isca_Λ p_Λ duí_{VΛ} si istumaasi g_Λ aagaitadai is_Λ p_Λ duñiagi vai ca_Λ ga ca_Λ r_Λ vuvaquiagi oodami. Daid_Λ _Λ Suusi icaiti.

—Tonomo aana —caiti.

Daid_Λ gomaasic_Λ d_Λ a_Λ p_Λ duí istumaasi oojisi Diuusi ñiooquid_Λ r_Λ is_Λ p_Λ duuñi agaitadai.

²⁹ Dai ami daacatadai _Λ mo aayi suudacami uuvasi varagad_Λ _Λ cocami. Daid_Λ _Λ sandaaru bai _Λ mo visiocoli dai vad_Λ i_Λ tu _Λ uuvasi varagad_Λ c_Λ d_Λ dai _Λ mo tootoicami cuug_Λ r_Λ dai _Λ visiocoli dai miaad_Λ r_Λ dadasdi _Λ Suusi sai visiusuna. ³⁰ Taid_Λ _Λ Suusi visiusu _Λ uuvasi varagad_Λ _Λ coc_Λ d_Λ daid_Λ icaiti:

—Ca_Λ p_Λ duí_{VΛ} si istumaasi a_Λ p_Λ duñia agaitadai —caiti _Λ Suusi.

Amaasi coidamacoga cuiqui _Λ Suusi dai muu.

³¹ Aid_Λ _Λ r_Λ amo tasai _Λ b_Λ id_Λ r_Λ _Λ siaa duudagai istuigaco _Λ judidíu tat_Λ gitoiña aid_Λ si Diuusi ca_Λ ga ca_Λ r_Λ vuvaitu Ejiipitu-aiñ_Λ d_Λ r_Λ. Daid_Λ _Λ judidíu maitip_Λ l_Λ iditadai iscurusiaba viagi _Λ coidad_Λ i_Λ b_Λ staragai ta_Λ s_Λ r_Λ. Vaamioma siaa g_Λ duu aid_Λ ta_Λ s_Λ r_Λ ca_Λ s_Λ c_Λ d_Λ. Dai ca_Λ s_Λ c_Λ d_Λ daan_Λ itadai _Λ gai _Λ Pilaato sai gata_Λ an_Λ na omisaragai nonoosacad_Λ _Λ gai ismaac_Λ d_Λ cucurusiaba siisipai dai ist_Λ aapaiñdagi tuutucugad_Λ cucurusi-aiñ_Λ d_Λ r_Λ. ³² Amaasi _Λ sandaaru iji dai oomi nonoosacad_Λ a_Λ p_Λ gadad_Λ daid_Λ _Λ g_Λ mai _Λ p_Λ r_Λ ismaac_Λ d_Λ _Λ Suusi abaana si-_Λ sipai _Λ mai curusiaba. ³³ D_Λ mos aid_Λ si miaad_Λ r_Λ n_Λ n_Λ l_Λ idi _Λ gai _Λ Suusi ta_Λ _Λ gai iscasi a_Λ r_Λ muuquiad_Λ dai ca_Λ s_Λ c_Λ d_Λ maioomi nonoosacad_Λ _Λ Suusi.

³⁴ V_Λ _Λ s_Λ ca_Λ r_Λ _Λ mo sandaaru bai _Λ mo uusi ta_Λ v_Λ _Λ l_Λ ducami muu-_Λ cacami cuugad_Λ dai _Λ gaic_Λ d_Λ sai oonomad_Λ uuta tai vuusai _Λ _Λ rad_Λ _Λ _Λ madu suudagi abaid_Λ r_Λ. ³⁵ Idi ismaac_Λ d_Λ ooja aana, aana gia ñ_Λ idi dai sa_Λ l_Λ ic_Λ d_Λ _Λ r_Λ vaavoi. Dai ca_Λ maata aana vaid_Λ _Λ r_Λ vaavoi daid_Λ poduu ooja aana ma_Λ sai vaavoitudana aapim_Λ _Λ p_Λ r_Λ. ³⁶ Aid_Λ si a_Λ p_Λ duí_{VΛ} si gomaasi aid_Λ a_Λ p_Λ duí istumaa ooja Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ dai poduu ooja: “Maimuuliña _Λ gai tomali _Λ mo od_Λ _Λ gai”. ³⁷ Dai ooja _Λ p_Λ r_Λ Diuusi ñiooquituldiadamigad_Λ dai poduu ooja: “Dai n_Λ idamu _Λ oodami ma_Λ sai tuucugad_Λ _Λ gai”, asduu ooja.

³⁸ Amaasi _Λ mo ca_Λ l_Λ i Osee ta_Λ _Λ giducami Arimatee_Λ r_Λ oida-_Λ cami ii dai taí oigaragai _Λ Pilaato sai dagitona isb_Λ _Λ _Λ quia _Λ gai _Λ Suusi tuucugad_Λ. Daid_Λ _Λ Ose _Λ r_Λ vaavoitudadamicatadai, tomasi _Λ sto vaavoitudai _Λ gai. _Λ b_Λ l_Λ idi _Λ gai _Λ judidíu ca_Λ s_Λ c_Λ d_Λ. Taid_Λ _Λ Pilaato maa oigaragai isb_Λ _Λ _Λ quiagi _Λ gai _Λ Suusi tuucu-_Λ gad_Λ. Taid_Λ _Λ Osee ii dai ba_Λ cai tuucugad_Λ _Λ Suusi. ³⁹ _Λ Osee _Λ _Λ madu ii Nicodemo. _Λ Nicodemo _Λ gai dai tuc_Λ r_Λ _Λ diviji _Λ Suusi.

Dai bΛcati Λgai Λmo coobai dan baivustaama kilo chigian uuvadami. Achigian uuvadami mirracΛdΛ ΛΛmadu áloesicΛdΛ duñisicatadai. Mirra ΛTΛsabai daidΛ áloesi ΛTΛmo uusi. ⁴⁰ DaidΛ ΛOsee ΛΛmadu ΛNicodemo bΛΛcai ΛtuucugadΛ ΛSuusi dai biisa yuucusicΛdΛ ismaacΛdΛ sarabi Λgai Λchigian uuvadami poduucai isduucai gΛnviidacana Λjudidíu yaasapaitai ΛcoidadΛ. ⁴¹ MΛΛca siaaco siisa Λoodami ΛSuusi curusiaba ami oidacatadai mui uusi ismaacΛdΛ iibiatai. Dai ami oidacatadai Λmo tΛjoi ismaacΛdΛ idui Λoodami aitΛTΛ dai ami yaasa agai Λmo muuquiadΛ. DΛmos maiquiaa yaasa tomali Λmaadutai tΛjoviΛTΛ. ⁴² Dai ami Λsto Λgai ΛSuusi tuucugadΛ. AliΛ miaaga ΛtΛjoi cascΛdΛ dai cayoga aayi siuu duucu abiaadΛTΛ siaa duutudaiña Λjudidíu libΛstaragatΛ tasai.

20

¹ Dai tumiñoco maiquiaa maasicai María Madaliña ii mΛΛca siaaco caatΛcatadai ΛSuusi tuucugadΛ. Dai aidΛsi aayi Λgai tΛΛ isΛodai ismaacΛdΛ ΛcΛdΛ cuupicatadai ΛtΛjoi camaianaasi daacatadai. ² Amaasi mΛΛ ΛMaría mΛΛca siaaco daraacatadai ΛSimuñi Piiduru ΛΛmadu aanΛ. ΛSuusi aliΛsi giñoiǵdaiña aanΛ. DaidΛ ΛMaría povartΛtΛdai:

—Casi mΛtibΛcai gΛrbaitΛcΛaacamiga ΛtΛjooiviaiñdΛTΛ dai maimaatΛ aatΛmΛ mΛsiaaco Λsto —gΛrtΛtΛdai ΛMaría.

³ Amaasi ΛPiiduru ΛΛmadu aanΛ vuvaja dai iji. ⁴ Amapai voopoigi aatΛmΛ vΛgoocatai. DΛmos vaamioma maldaga aanΛ siΛPiiduru dai ΛpΛga aayi mΛΛ tΛjoovai. ⁵ Dai gai nΛnΛaava aanΛ tuucavi. Dai tΛΛ Λyuucusi ismaacΛdΛ ΛcΛdΛ biisapicatadai ΛSuusi tuucugadΛ ismodaraaja dΛmos maivaa aanΛ. ⁶ GooquiΛTΛ aayi ΛPiiduru dai tuucavi vaa. Dai Piiduru tΛΛ ΛpΛ Λyuucusi ismodaraaja. ⁷ Dai tΛΛ ΛpΛ Λicuusi isaacΛdΛ ΛcΛdΛ biisapicatadai ΛSuusi moodΛ ismaiabaana daja Λгаа yuucusi baiyoma Λcovai daacatadai dai biisapica daja. ⁸ Amaasi vaa aanΛ ΛpΛ dai tΛΛ istumaasi ΛpΛduitadai dai vaavoitu. ⁹ AatΛmΛ maiquiaa maatΛ caΛcatadai istumaasi ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ Diuusi ñiiooquidΛTΛ dai pocaiti sai aliΛsi gΛaagai isΛSuusi Λpamu duaacagi coidadΛ saagidiaiñdΛTΛ. ¹⁰ Amaasi aa suuli aatΛmΛ quiiyamu.

¹¹ DΛmos ΛMaría anaasi quiidigana vii ΛtΛjoi abaana dai suaacai soigΛΛldacai maitΛΛgacai ΛSuusi tuucugadΛ. DaidΛ quiaa suaacaitai gai nΛnΛaava tucavi tΛjovai. ¹² Dai tΛΛ gooca Diuusi tΛtΛaañicarudΛ tooto yuucuscami vai daraaja ami siaaco caatΛcatadai ΛtuucugadΛ ΛSuusi. Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ moovasa amadΛTΛ daacatadai dai ΛgΛmai

taatapasi amadara. ¹³ Taida ΔDiuusi tatlaañicaruda itatadai ΔMaría:

—¿Tuipasi suaacai? —astatadai.

Taida ΔMaría itatadai:

—Balaquiamata giñbaitacaaacamiga dai maimaata aana masiaaco imitu —astatadai ΔMaría.

¹⁴ Mospotatadai ΔMaría dai aa nanaaava dai taa ΔSuusi vai ami calca damos maimai agai siarSuusi. ¹⁵ Amaasi ΔSuusi tacacai dai potatadai:

—¿Tuipasi suaacai? ¿Poora gaagai aapi? —astatadai ΔSuusi.

Daida ΔMaría povlidi sigai araaasicami nuucadacami daidai itatadai:

—Aapi calli, pasbalaacai amuuquiadai iñaagidañi pasiaaco dai nai aana balaquiagi —astatadai.

¹⁶ Taida ΔSuusi itatadai:

—María —astatadai.

Taida ΔMaría aa nanaaava daidai itatadai evreocada:

—Raboñi —astatadai.

Ismaacada itaiya alidi mamaatatuldiadami.

¹⁷ Taida ΔSuusi itatadai:

—Casi maitiñtaatamada. Maiquiaa tasai aana malca siaaco daja giñooga. Baiyoma imadañi dai aagidañi giñaaduñi iñscaimia iñagai aana malca siaaco daja Diuusi garooga —astatadai ΔSuusi.

¹⁸ Amaasi ii ΔMaría Madaliña dai garaagida agai iscataa ΔSuusi dai istumaasi aagidi agai.

¹⁹ Agai vaa tasara tucara garalamapagi aatama amo quiiyara. Dai cucupacatadai cucuparagai. Abaiditadai aatama aljudidiu cascada. Tai todian duucai vaa ΔSuusi dai aran calquiva agai. Dai garviaatuli dai povartatadai:

—Ganiibastacan tadacavurai ganiibadaga —gartatadai ΔSuusi.

²⁰ Garaagidacai gomaasi ΔSuusi gartaaagi ganoovovi daidai gaoonomaba gartaaagi apra siaaco saasiñi. Taitai aatama sallaicada baigaralli tagacai ΔSuusi. ²¹ Amaasi ΔSuusi apamu povartatadai:

—Ganiibastacan tadacavurai ganiibadaga. Poduucai isduucai giñootoi giñooga tami oidi daama saidai iduuna aana istumaasi agai ipalidi poduucai gnootoi aana aapima saidai iduuna aapima istumaasi agai ipalidi —gartatadai agai.

²² Amaasi ΔSuusi garvuijago vusiji dai povartatadai:

—Diuusi Ibadai ganalamadu daacana. ²³ Isaapima oigaldi asoimaascamigada aoodami casiatgaoigaldi asoimaascamigada agai. Dai isaapima maioigaldi asoimaascamigada aoodami casiatamaigaoigaldi asoimaascamigada agai —gartatadai ΔSuusi.

24 Damos Tomás amoco aatama garaduñi abaiᵛastaama dan gooca mamaatardamigada ᵛSuusi maitarama daacatadai aidasi divia ᵛSuusi. Cuatai aagaiña oodami Tomás. 25 Dai gooquiara aatama potatadai Tomás:

—Taa aatama garbaitacaaacamiga —tatadai aatama.

Damos Tomás povartadai:

—Ismaitaagi aana masiaaco dladagarai aclaavocada noonovidara dai ismaivaasa aana giñmaasaviga siaaco dladaga noonovidara aclaavocada dai ismaivaasa aana giñoovi siaaco saasiñi oonomaba maitistuidi antada aana isvaavoitudagi —gartadai Tomás.

26 Bomamaco tasaicada apamu garalamapagi aatama maataardamigada ᵛSuusi amo quiiyara. Dai aidai Tomás modaacatadai aatama garamadu. Vai cucuupicatadai cucuuparagai tai vascara vaa ᵛSuusi dai aran caquiva. Dai garviaatuli agai dai povartadai:

—Ganibastacan tadacavurai ganiibadaga —gartadai ᵛSuusi.

27 Daidai ᵛSuusi itadai Tomás:

—Vaasañi tami gamasaviga dai naida giñmaataca. Dai vaasañi ganoovi dagacara giñoonoma. Cascada camaipoaliada aapi ismaitarvaavo, baiyoma vaavoitudañi —tatadai ᵛSuusi.

28 Aidai gia aa noragi Tomás daidai itadai:

—Giñbaitacaaacamiga, giñDiuusiga —tatadai Tomás.

29 Taidai ᵛSuusi itadai:

—Tomás sivi gia vaavoitudai aapi giñtagacai. Sallicada baiganalidi agai ismaacada vaavoitudai tomasi maitiñnaidi —tatadai ᵛSuusi.

30 Daidai ᵛSuusi idui mui naana maasi gagarducami aatama garvuitapi ismaacada maioojisi idi liivruara. 31 Damos vaaasi istumaasi oojisi idi liivruara casi galooja vai poduucai vaavoitudana aapimaa isSuusi araCristo daidai arDiuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara. Daidai isvascara oidaca agai aapimaa Diuusi amadu vaavoitudacai Suusi Cristo.

21

1 Dai apaa amo imidagai ᵛSuusi apamu gamaasitu aatama garvuitapi maaca ugidana agaa suudagi Tiveriiasi. Dai poduucai idui agai: 2 amapai daraaja ᵛSimuñi Piiduru amadu Tomás ismaacada Cuatai aagaiña oodami amadu Nataniel Canaara oidacami. Canaa aramo ali quii Galilea davalariara. Daidai modaraaja apaa Sevideo maamarada dai apaa gooca

gΛraaduñi ΔSuusi mamaatΛrdamigadΛ. ³ TaidΛ ΔSimuñi Piiduru povΛrtΛtΛdai:

—MΛΛca vuvaida iñagai aanΛ vatopa —tΛtΛdai.

TΛtai aatΛmΛ aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—AatΛmΛ ΛpΛ imia ragai aapi gΛΛΛmadu —tΛtΛdai.

Amaasi iji aatΛmΛ dai tΛΛtasai Λmo vaarcuΛrΛ. Dai Λmo tucagi gaagai aatΛmΛ vatopa dai tomali Λmoco maivuusaitu.

⁴ Dai camaasidatΛi gΛmaasitu ΔSuusi ΛgΛΛ suudagi ugidana dΛmos maimai aatΛmΛ isΛrSuusi Λgai. ⁵ Amaasi ΔSuusi povΛrtΛtΛdai:

—Giñaaduñi, ¿maitamasi vuusaitu tomali Λmoco? —gΛrtΛtΛdai Λgai.

TΛtai aatΛmΛ aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Tomali Λmoco —tΛtΛdai aatΛmΛ.

⁶ TaidΛ ΔSuusi tΛtΛdai:

—Daitudavurai Λvatop vuicarΛ sΛΛlisa apadΛrΛ govaarcu dai poduucΛi vuvaidamu aapimΛ vatopa —gΛrtΛtΛdai ΔSuusi.

Dai podui aatΛmΛ dai camaitistui isvusaaidagi Λvatop vuicarui mui vatopa vuucaticatai. ⁷ Amaasi aanΛ itΛtΛdai ΔPiiduru:

—Goovai ΛrgΛrbaitΛcΛaacamiga —tΛtΛdai aanΛ.

MoscaΛ ΔSimuñi Piiduru isΛrgΛrbaitΛcΛaacamiga Λgai dai otoma gΛai gΛyuucusi dai suudarΛ gΛi. ΛΛquiapioma Piiduru uupai gΛyuucusi vuvaidacai vatopa. ⁸ Λvaarcu maisi mΛΛcasi daja ΛgΛΛ suudagi ugidiaiñdΛrΛ Λmo sien metro ΛΛsi. Dai aatΛmΛ ismaacΛdΛ vaarcuΛrΛ vii vaiñstugai aatΛmΛ Λvatopa vuicarui suudacami vatopa dai uugidiΛrΛ vuusaitu. ⁹ Amaasi mostΛapai aatΛmΛ dΛvΛΛrapi dai tΛΛ tutupali mΛΛcamΛ dai dan caatΛ Λmo vatopa dai an vΛΛtΛ paana ΛpΛ. ¹⁰ TaidΛ ΔSuusi povΛrtΛtΛdai:

—Baigovai avΛrgimvuida chiΛΛqui vatopa ismaacΛdΛ utudami vuvaitu aapimΛ —gΛrtΛtΛdai ΔSuusi.

¹¹ TaidΛ ΔSimuñi Piiduru tΛsai ΛvaarcuΛrΛ dai tΛvaimΛ Λvatopa vuicarui ΛgΛΛ suudagi ugidana. CΛΛ suudacami vatopa gΛgΛrducami Λvatop vuicarui asta Λmo sientΛ dan goo coobai dan baivΛstaama dai vaica ajΛga vatopa. Dai tomasi muidu Λvatopa vΛΛscΛrΛ maiΛΛcai Λvatop vuicarui. ¹² Amaasi ΔSuusi povΛrtΛtΛdai:

—BaigovΛr iimi tΛtaida uuga —gΛrtΛtΛdai ΔSuusi.

Dai tomali Λmaadutai aatΛmΛ maitpΛrΛΛli istΛcacagi ΔSuusi sioorΛ Λgai cΛΛga maatΛcatai isΛgai ΛrSuusi. ¹³ Amaasi ΔSuusi taicovai cΛquiva dai vui Λpaana dai Λvatopa gaicami dai gΛrtaacogi Λgai.

¹⁴ AidΛcΛdΛ casi Λrvaicojo isΔSuusi gΛmaasitu gΛrvuitapi duaacai abiaadΛrΛ.

15 Cauugitocai aatΛmΛ taidΛ ΛSuusi tΛcacai ΛSimuñi Piiduru dai potΛtΛdai:

—Simuñi, Joonasi maradΛ, ¿vaamiomapsi giñoiɡΛdai aapi isgogaa? —tΛtΛdai ΛSuusi.

TaidΛ ΛPiiduru aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Λja, giñbaitΛcΛaacamiga cΛΛ maatΛ aapi iñsaanΛ gΛoigadai —tΛtΛdai ΛPiiduru.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AidΛ gia nuucadacañi aapi Λoodami ismaacΛdΛ giñvaavoitudai. Aapi rΛpan ducami Λmo pastuuru.

16 Dai ΛpΛpΛ tΛcacai ΛSuusi ΛPiiduru daidΛ itΛtΛdai:

—Simuñi, Joonasi maradΛ, ¿giñoiɡΛdaipΛsi aapi? —tΛtΛdai.

TaidΛ ΛPiiduru aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Λja giñbaitΛcΛaacamiga cΛΛ maatΛ aapi iñsaanΛ gΛoigadai —tΛtΛdai Λgai.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AidΛ gia nuucadacañi aapi Λoodami ismaacΛdΛ giñvaavoitudai —tΛtΛdai Λgai.

17 Tai Λpamu tΛcacai ΛSuusi ΛPiiduru daidΛ itΛtΛdai:

—Simuñi, Joonasi maradΛ, ¿giñoiɡΛdaipΛsi aapi? —tΛtΛdai ΛSuusi.

TaidΛ soigΛΛli ΛPiiduru catΛcacaitai ΛSuusi vaicojo isbai oigadai Λgai daidΛ itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga cΛΛ maatΛ vΛΛsi istumaasi. CΛΛ maatΛ aapi iñsaanΛ gΛoigadai —tΛtΛdai ΛPiiduru.

TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—AidΛ gia nuucadacañi aapi Λgai ismaacΛdΛ giñvaavoitudai.

18 AanΛ gΛaagidi sai sΛΛlicΛdΛ aidΛsi vaamioma rΛgΛΛli aapi ΛΛgi gΛaada gΛyuucusi dai aimΛrai tomasiaaco imia aliadagi. DΛmos siΛΛscadΛ cacΛΛlimu aapi sΛΛliñamu gΛΛΛca vai Λmai gΛaadidamu gΛyuucusi dai gΛvaidacamu mΛΛca siaaco maitipΛlidi aapi siimiagi —tΛtΛdai ΛSuusi.

19 PotΛtΛdai ΛSuusi ΛPiiduru vai poduucai maatΛna isducatai muuquia agai Λgai vaidΛ poduucai oodami cΛΛga siaa duutuadagi Diuusi. DaidΛ gooquiΛrΛ potΛtΛdai:

—Iñoidáñi —tΛtΛdai ΛSuusi.

20 Tai aa nΛnΛaava ΛPiiduru dai giñtΛΛ isgooquiΛrΛ imΛitadai aanΛ. ΛSuusi aliΛsi giñoiɡΛdaiña aanΛ. Dai aanΛ abaana daivacai gauu ΛSuusi aidΛ tucarΛ mΛsigatΛΛgida agaitadai. Dai aanΛ tΛcacai asmaacΛdΛ Λgai dai tΛΛgida agai.

21 AidΛsi ΛPiiduru giñtΛΛ tΛcaca Λgai ΛSuusi daidΛ itΛtΛdai:

—GiñbaitΛcΛaacamiga, ¿tumaasi ΛpΛduñi agai idi cΛΛlicΛdΛ? —tΛtΛdai ΛPiiduru.

22 TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Iñsaana ipaliadagi isgoovai oidacagi asta siassca apamu divia aana, ¿tumaasi argavattar aapi? Mosai apiacanga giñvaavoitudada aapi —tatadai Asuusi.

²³ Amaasi avavoitudadami aipaco aagaiña ansai aana maimuuquiaa iñagai. Damos Asuusi maiagagai ismimuuquia iñagai aana baiyoma potadai agai Ppiduru: “Iñsaana ipaliadagi isgoovai oidacagi asta siassca apamu divia aana, ¿tumaasi argavattar aapi?” —tatadai Asuusi.

²⁴ Dai aana ooja vasi gomaasi idi liivrua. Dai vasi istumaasi ooja aana sallaicada avavo.

²⁵ Dai oidaga mui vaamioma istumaasi ismaacada idui Asuusi. Daid isgaoojamudai vasi gomaasi liliivrua aana piñalidi ismaiaajiacamudai vasi oidigara liliivru ismaacada apaduñimudai.

Mosacaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo ojootosadΛ caimΛcai Suusi Cristo tΛvaagiamu

¹ Giñaduñi Teopilo aanΛ arRuucasi dai casiant gΛooji aanΛ dai gΛaagidi vΛasi istumaasi idui ΛΛmadu istumaasi mamaatΛtuldiña ΛSuusi oodami. Dai gΛaagidi aanΛ isducatai gΛaaga ΛSuusi gΛaa duiñdaga dai isducatai ivuaadana ² asta aidasi tΛsai Λgai tΛvaagiamu. Aidasi maiquiaa ii ΛSuusi tΛvaagiamu aagidi Λgai guvucadadΛcΛdΛ Diuusi IbΛadΛ gΛojootosa istumaasi gΛaagai isiduñiagi. Λgai arΛgai vaa ismaacΛdΛ Λco vuvaitu ΛSuusi ΛΛquioma abiaadΛrΛ. ³ Aidasi muu ΛSuusi Λpamu duaaca dai Λgai vaa divia dai vuidΛrΛ cΛquiva gΛojootosa dai goo coobai tasai aitu didividitai. Poduucai maasitu ΛSuusi isduaaca. Dai aagadi ΛSuusi gΛojootosa ismaasi siaaco tΛaanΛi Diuusi.

⁴ Aidasi quiaa daacatadai ΛSuusi gΛojootosa ΛΛmadu aagidi sai maiimΛna JerusaleenaiñdΛrΛ, dai potΛtdai:

—NΛnaracavurai aapimΛ asta siΛascadΛ arΛdui ismaacΛdΛ gΛnaagidi Diuusi giñooqa isiapΛduñiagi, Λgai vaa ismaacΛdΛ gΛnaagidi aanΛ. ⁵ SΛalicadΛ ΛVuaana gΛnvapacoi suudagicadΛ mosΛpΛ chiΛΛqui tasaicadΛ vapacoñicamu aapimΛ Diuusi IbΛadΛcΛdΛ sai Λgai gΛnΛΛmadu daaca agai. Poduucai divimu Diuusi IbΛadΛ dai vΛascΛrΛ gΛnΛΛmadu aimardamu —astΛtdai ΛSuusi.

⁶ Dai aidasi gΛnΛmpaidacatadai Λgai Oliivosi giidiΛrΛ taidΛ Λojootosicami itΛtdai ΛSuusi:

—MamaatΛtuldiadami, ¿sivisi arsiΛscadΛ vuvaida agai aapi Λromamano vai camaitatΛaanΛiña Λgai tanai Isireli dΛvΛΛriΛrΛ dai baiyoma aapi tΛaanΛdagi? —astΛtdai Λojootosicami.

⁷ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtdai:

—AapimΛ maitarΛnvΛatarΛ mΛsmaatΛcagi siΛascadΛ tomali istuigaco iduñiagi giñooqa istumaasi Λgi Λgai viaa sΛlicami siduñiagi. ⁸ SiΛscadΛ tΛvañiagi Diuusi IbΛadΛ aapimΛ gΛnΛΛmadu viaacamu aapimΛ guvucadadΛ dai ñiooquimu giñvΛatarΛ siΛasi tami JerusaleenΛrΛ Λcaasi aipacoga sicooli Jerusaleena, siaaco Judeea tΛΛgidu, dai gΛmai dΛvΛΛriΛrΛ vΛasi siaaco Samaalia tΛΛgidu dai asta mΛΛcasi oidigi ugidΛrioma —astΛtdai ΛSuusi.

⁹ Aidasi caagidi ΛSuusi imaasi tΛsai tΛvaagiamu. Dai quiaa tΛΛgigi Λojootosicami tai divia Λmo icomai dai iñna

ΛSuusi tai camaivaamioma τλλ αγai. ¹⁰ Dai quiaa τλλgigi αγai τλvaagiamu dai todian duucaı τλλ gooca cλcλλli tooto yuucscami vai abaana guuca. Αγai dada aidasi quiaa τλsadimi ΛSuusi τλvaagiamu. ¹¹ Dai potλτλdai:

—Cλcλλli Galileeλγλ oidacami, ζtuimasi mosguucacataı τλvaagiamu nλeeyi? αγai vaa Suusi ismaacλdλ τλsai τλvaagiamu aapimλ gλnsaagidaiñdλγλ λpamu divimu poduucı isducataı τλλgigi aapimλ aidasi τλsai αγai τλvaagiamu —astλτλdai λcλcλλli.

¹² Tai iji λojootosicami ami giidiaiñdλγλ Jerusaleenamı. Agiidi miaanai cλλca Jerusaleena parλ goo miil vaan cλisapi λλsi. ¹³ Aidasi caaayi αγai Jerusaleenλγλ goocua daama vaaquiλγλ τλcaviaco τλλτλsai. Ami gλnuuliñcatadai λPiiduru, Jacovo, Vuaana, Aandλγasi, Piili, Tomás, Bartolomé, Mataivo, λλmadu Jacovo Alfeo maradλ, λλmadu Simuñi ismaacλdλ vu-vaida λlidadai λromamano, λλmadu Uudasi Jacovo suculidλ. ¹⁴ Vλλscataı αγai gλλmpaidiña mamaadaragai vλλtarγλ, Suusi susuuculidλ λλmadu dai María Suusi dλλdλ λλmadu dai aa ooqui λλpλ.

¹⁵ Amo imidagai aidasi gλλmpagi λvaavoitudadami tai saagida cλquiva λPiiduru, ami daraajatadai λmo sientı dan λmo coobai oodami. Taidλ λPiiduru potλτλdai:

¹⁶ —Giñaaduñi, poduucı gaagaitadai siλpλduñiagi ismaacλdλ λλquioma aagai Davıcaru guvucadadλcλdλ Diuusi Ibλadλ. Davıcaru aagai Uudasicaru. Uudasicaru λγagai ismaacλdλ vuua αγai ismaacλdλ maisapicami bλλcai λSuusi. ¹⁷ Daidλ λγλmoco gλraduñicatadai dai viaacatadai sλλlicami gλraa duiñdagλγλ. ¹⁸ Dai gasavλλli λmo dλvλλrai λtumiñsicadλ ismaacλdλ aa namλqui λbaitλguucacami λUudasicaru soimaasi iduucı αγai. Tai Uudasicaru gasagia dai vaiguugu dai taapai voocadλ tai vuvaaja ijidλ. ¹⁹ Aidasi mai Jerusaleenλγλ oidacami Aselidama τλλτλi adλvλλrai ismaacλdλ itaiya λlidi oodamicadλ dλvλλrai λλracλγλ. ²⁰ Poduucı ooja Davıcaru liivruλγλ Salmosi τλλgiducλγλ aagaitai Uudasicaru:

λλgi viλλna vaaquidλ. Maitiipucana sioorλ ami oidacagi.

Dai siλmai bλimu sλλlicamigadλ.

Asduucı ooja Davıcaru.

²¹ Tanai aatλmλ gλrsaagida oidaga λλmoco cλcλλli ismaacλdλ gλγλλmadu ajiopaiña vλλs τλsai aidasi daacatadai λSuusi aatλmλ gλγλλmadu. ²² Aidasi abiaadλγλ λVuaana vacoi λSuusi gλγλλmadu ajiopaiña goovai asta aidasi τλsai αγai τλvaagiamu aatλmλ gλrsaagidaiñdλγλ. Aliasi gλaagai isgaaga

aatama amoco goovai saagidañdara ismaacada naidi isdu-
aaca Suusi vaid araagiadamicana Suusi duaacarada aatama
garlamadu —astatadai Piiduru.

²³ Amaasi aco vuvaitu gooca. Amoco Osee Barsavasi tlagidu
mai Justo aagaiña lapa. Dai agamai Matiia tlagidu. ²⁴ Dai
aduucai gamamagi:

—Aapi caliodami Diuusi garooga, cal maata vascatai
iibada. Gartlagidañi ismaacada idi vagoocai aco vuusaitu
aapi ²⁵ sai banna sallicamigada Uudasicaru dai garsoicaiña
idi aa duiñdagiara ismaacada garmaa aapi. Agai arDiuusi
ootosadacatadai dai dagito gasallicamiga dai ii ami siaaco
acatadai alia soimaasi iduucai —asduucai gamamagi.

²⁶ Dai tacavi daitu amo tumiñsi tai gamaita Matiia. Dai
otoma vanna abaiivustaama dan amoco ojootosicami.

2

¹ Aidasi aayi agaa siaa duudagai Pentecostesi tlagiducada
mosamapacara daraajatadai avavoitudadami vascatai
amapai. ² Tai todian duucai ga caidatu tvaagiañdara lpan
caiti silascada cavami avardagi dai vasiaacatai gigiduli
ami quiyara siaaco daraajatadai agai. ³ Amaasi gamaasitu
amo istumaasi tai maascami dai aipaco daama daraiva
ismaacada ami daraajatadai. ⁴ Tai divia Diuusi Ibadai dai
vascatai avavoitudadami lamadu daaca agai tai agai
ganaagacai ñiño ama maa ñiooqui. Vascatai ñiño amo
ñiooqui ismaacada maimaatacatadai ismaacada maa Diuusi
Ibadai.

⁵ Aidai Jerusaleenara oidacatadai judidiu vasi aipadara dai
mai amo ñiooqui ñioocaitadai dai alia siaa duutudai Diuusi.

⁶ Aidasi ca agai isga caidatu ganmpagi ami siaaco daraa-
jatadai avavoitudadami dai maita isducatai gantatlagituagi
cacatai islamadutai ñioocai ñiooquidacada. ⁷ Dai vascatai
vupuiirutuan tada dai aipaco ganaagidi:

—Goovai ismaacada pomaa ñioocai arGalileenara oidacami.

⁸ ¿Dai ducatai aatama lamadutai ca lagi garñiooqui?

⁹ Tami daraaja oodami Partiañdara, dai Meediañdara, dai
Elamañdara, dai Mesapotaamiañdara, dai Judeeaiñdara,
dai Capadusiañdara, dai Poontoaiñdara, dai Aasiañdara,

¹⁰ dai Filijiañdara, dai Panfiliañdara, dai Ejiipituañdara,
dai lamapacalraiñdara Apilica vaasoñiomaiñdara Sireñi.
Tami daraaja amoco Romaiñdara lapa dai amoco arjudidiu
vaavoitudaitai vaavoidaragada ajudidiu dai aa gia arjudidiu
dadada cascada arjudidiu goovai. ¹¹ Tami daraaja lapa
oodami Carataiñdara, dai Araaviaiñdara dai vascatai

aatΛΛ caΛ isgarñiooquicΛΔ aagai gocΛCΛΛi istumaasi gΛgarducami istumaasi ΛΛgi Diuusi ivueeyi —ascaiti Δjudidú ismaacΛΔ ami dada.

12 Dai vupuiirutuan tada dai aipaco gANTΛcacai daidΛ icaiti:
—¿Istuisi ΔpΔdui gomaasi? —ascaiti.

13 Dai aa mosparunai daidΛ icaiti:

—Alia navaacoñi goovai cascΔΔ pomaa ñioocai —ascaiti
Aoodami.

14 Amaasi guuquiva Δbaivustaama dan gooca ojootosicami taidΛ ΔPiiduru gΛgara ñioo daidΛ itΛΔdai:

—JudeeΛΓΛ oidacami ΛΛmadu vΛascatai ismaacΛΔΛ JerusaleenΛΓΛ oidaga maatΛvurai aapimΛ idi dai cΛΛgavΛr caΛca ismaacΛΔΛ gΛnaagida iñagai aanΛ. 15 AatΛΛΛ maitΛrnavaacoidadΛ mΛsducatai gANTΛΛΛgitoi aapimΛ. Tami oidacami mainavaacorΛi ΛΛqui quiaamoco tuustamΛΛ.

16 Idi ΛΓΛgai ismaacΛΔΛ aagidi Joelicaru garΛΛqui aaduñicaru. Agai ΔrDiuusi ñiooquituldiadamigadΛcatadai dai pocaiti:

17 Pocaiti Diuusi: “Cayoga ugitΛcai oidigi divimu giñibΔdaga dai ΛΛmadu daacamu vΛΛsi oodami aipaco oidacami.

VΛΛsi gΛnmaamara ñiooquimu aanΛ giñvΛΛtarΛ.

Dai gΛnmaamara cΛCΛΛi tΛΛgimu mui naana maasi istumaasi mainΛidi aa oodami.

Dai ñiooquida iñagai aanΛ ΔCΛCΛΛliocoidadΛ coosigadΛrΛ.

18 Amaasi ootosamu aanΛ giñibΔdaga vai ΛΛmadu daacana giñpipiooñiga.

SiΛgai ñiooquimu aanΛ giñvΛΛtarΛ.

19 TΛcavi tΛvaagiana gANTΛΛgidamu aanΛ mui naana maasi istumaasi.

Dai oidigi daama gANTΛΛgidamu aanΛ mui naana maasi ΛΛrai ΛΛmadu taí, ΛΛmadu gΛpi cuubusi dai poduucai maatΛmu aapimΛ iscaugitia agai oidigi.

20 Tucaagamucamu gotasai. Dai masaadai moΛΛrai gΔduuñimu dai gooquiΛΓΛ aimu istuigaco divia agai ΛtΛaanΛdami.

Dai vΛascatai siaa duutuada agai.

21 Amaasi vΛascatai ismaacΛΔΛ giñdaanΛdagi cΛΛgacΛΓΛ vu-
vaidamu aanΛ”, ascaiti Diuusi.

Ascaiti Joelicaru.

22 CaΛcavurai aapimΛ judidú ismaacΛΔΛ gΛnaagida iñagai aanΛ. Suusi ΔrNasareeτΓΛ oidamicatadai dai Δgai ΔrΛmo cΛΛi ismaacΛΔΛ maa Diuusi gΛΛ guvucadagai saidΛ iduuna mui naana maasi gΛgarducami aapimΛ ganvuitapi dai idi maasicΔΔ Diuusi gANTΛΛgi isotoi ΔSuusi. VΛΛsi imaasi cΛΛ maatΛ aapimΛ. 23 VΛascτΓΛ aidΛmasi gANTΛΛgi ΔSuusi maisatugai aapimΛ dai tΛΛgi ΔCΛCΛΛi ismaacΛΔΛ maisiaa duutudai

Diuusi sai curusiaba siisana dai poduucai gat_Λjai aapim_Λ muaaragai. V_{ΛΛ}si imaasi camaat_Λcatadai Diuusi. _Λagi _Λgai capomaasi g_Λt_Λgito _{ΛΛ}qui abiaad_Λr_Λ sai poduucai _Λp_Λduuna. ²⁴ _Λgai vaa Diuusi _Λpamu duaacali _ΛSuusi. Tomali _Λmo istumaasi maitistui issoobidagi _ΛSuusi isduaacagi, tomali muuquigami. ²⁵ Dai aagai Davicar_Λ _ΛSuusi dai poduucai ooja: V_{ΛΛ}scat_Λ n_Λidi aan_Λ _Λcaliodami Diuusi aan_Λ giñ_{ΛΛ}madu daja giñ_{ΛΛ}lisa pad_Λr_Λ.

Giñ_{nnuucada} _Λgai vai tomali _Λmaadutai maisoimaasi giñ_{vuiididi}. ²⁶ Casc_Λd_Λ ali_Λ baigiñ_Λlidi aan_Λ dai aagai ansai baigiñ_Λlidi. Casc_Λd_Λ maiduaadicui aan_Λ istuma daivuñiagi giñ_{tuucugac}d_Λ si_{ΛΛ}scad_Λ muuquia aan_Λ.

²⁷ D_Λmos aapi giñ_{Diuusiga} maiviaamu giñ_{ib}daga aa coidad_Λ i_bad_Λ saagida.

Dai maitidagito issiaa tuidiagi giñ_{tuucuga}.

Aan_Λ _Λr_Λgai ismaac_Λd_Λ oig_Λdai aapi.

²⁸ Giñ_{duaacaldamu} aapi.

Aan_Λ giñ_{ΛΛ}madu aim_Λrai aapi casc_Λd_Λ ali_Λ baigiñ_Λlidi aan_Λ.

Asduuc_Λai ooja Davicar_Λ.

²⁹ Giñ_{aaduñi} c_{ΛΛ}ga maata aapim_Λ si_{ΛΛ}qui muu g_Λraduñi Davicar_Λ dai quiaa maasi m_Λsiaaco yaasa. ³⁰ Davicar_Λ _Λr_{Diuusi} ñiooquituldiadamigad_Λcatadai dai c_{ΛΛ}ga maatacatadai is_{Diuusi} aagidi v_{ΛΛ}si g_Λib_Λdac_Λd_Λ sai _Λmaadutai cajiudad_Λ _Λr_{Cristoca} agai dai b_Λjia agai Davicar_Λ s_{ΛΛ}licamigad_Λ.

³¹ Idi vaa c_{ΛΛ}ga maatacatadai Davicar_Λ n_Λijadacan caitiña _{ΛΛ}quioma abiaad_Λr_Λ casc_Λd_Λ aagaitadai _Λgai _ΛSuusi duaacarad_Λ daid_Λ icaiti maiviimu Cristo i_bad_Λ coidad_Λ saagida tomali maisiaa tuidimu tuucugad_Λ. ³² Diuusi duaacali _Λgai vaa Suusi dai v_{ΛΛ}scatai aat_Λm_Λ _Λr_nijadami v_{ΛΛ}si imaasi.

³³ Diuusi vaidacai _ΛSuusi t_Λv_Λagiamu sai sonuana daacana dai poduuc_Λai maa _Λmo g_{ΛΛ} s_{ΛΛ}licami. Dai sivi ootoi _ΛSuusi Diuusi i_bad_Λ, poduuc_Λai isducatai g_Λnaagidi _ΛSuusi oogad_Λ. V_{ΛΛ}si idi ismaac_Λd_Λ n_Λidi aapim_Λ dai ca_Λ Diuusi i_bad_Λ idui. ³⁴ Davicar_Λ mait_Λr_Λgai ismaac_Λd_Λ t_Λsai t_Λv_Λagiamu. _Λagi Davicar_Λ icaiti:

_Λcaliodami Diuusi it_Λd_Λdai giñ_taan_Λdamiga:

“Daacañi giñ_salisa pad_Λr_Λ ³⁵ asta si_{ΛΛ}scad_Λ cabaidui aan_Λ vai camaitistuidiagi vaamioma g_Λsasaayu”.

Asc_Λit_Λ Davicar_Λ.

³⁶ V_{ΛΛ}si judid_Λ s_{ΛΛ}licad_Λ g_Λaagai ismaat_Λcamudai is_Λgai vaa Suusi ismaac_Λd_Λ siisa aapim_Λ curusiaba cadai Diuusi _Λgai said_Λ _Λr_{Cristocana} ismaac_Λd_Λ vaamioma t_Λaan_Λda agai oidigi daama —ast_Λd_Λdai Piiduru.

³⁷ Aid_Λsi ca_Λ _Λgaa gomaasi aayi soi_Λliaragai dai t_Λcacai _Λgai _ΛPiiduru _{ΛΛ}madu _Λgaa ojootosicami:

—¿T_Λtumaa duuna? —asc_Λit_Λ _Λoodami.

38 Amaasi Δ Piiduru aa noragi daid Δ itat Δ dai:

—Ama duucaiv Δ ar gant Δ agito dai camaisoimaasi ivuaada vai Diuusi ganoigaldana v Δ asi g Δ nsoimaascamiga. G Δ nvapaconavurai aapim Δ v Δ ascatai Suusi s Δ allicamigad Δ c Δ siDiuusi ootosamu g Δ lb Δ daga vai g Δ n Δ madu daacana. 39 Idi ñiooqui araapim Δ g Δ nv Δ atar Δ Δ madu g Δ nmaamara dai Δ gai ismaac Δ m Δ acasi daraaja dai v Δ ascatai ismaac Δ Δ cliodami garDiuusiga vapaida Δ lidio —ast Δ dai Δ Piiduru.

40 Idi ñiooquic Δ Δ madu vaamioma aa ñiooquic Δ ñioo Δ Piiduru dai c Δ ga maa ñiooqui dai pot Δ dai:

—C Δ gac Δ av Δ ar vuvaaqui g Δ g Δ vituldaragad Δ aiñ Δ ar Δ oodami soimaasi ivuaadami —ast Δ dai Δ Piiduru.

41 Poduucai tudo v Δ ascatai ismaac Δ Δ gi ñiooquid Δ g Δ nvapacoi. Aid Δ tas Δ urava par Δ vaica miil oodami Δ gaa ismaac Δ vaavoitudai. 42 Dai v Δ ascatai apiavaavoitudai istumaasi mamaat Δ tuldiña Δ ojootosicami. Dai Δ mo tagitoidagai viaacana dai gamamadaiña g Δ n Δ mpaiditai siuu duucu gaugia agadagi.

43 Daid Δ ivuaadana Δ ojootosicami mui naana maasi g Δ g Δ rducami vai v Δ ascatai duduaadicuiña. 44 Dai v Δ ascatai ismaac Δ vaavoitudaitadai s Δ allic Δ c Δ ga g Δ nuraavacatadai dai Δ mapai viaacatadai g Δ nvustuidaga.

45 Dai gaagaraiña g Δ nvustuidaga dai Δ tumiñsi arv Δ ascatai v Δ atar Δ cana. Isamaadutai vaamioma tagitocagi vaamioma maacaiña Δ gai. 46 Dai v Δ as tasai g Δ n Δ mpaidiña Δ g Δ quiupaigad Δ ra judidíu. Dai Δ mapai gacuaadana quiqui Δ ra baig Δ aliarac Δ dai tomali Δ moco maivaamioma g Δ duc Δ g Δ lidiña. 47 Dai v Δ ascatai siaa duutudaiña Diuusi dai v Δ asi oodami c Δ gac Δ n Δ idiña dai v Δ as tasai Δ mpaidimi Diuusi ismaac Δ cac Δ gac Δ vuvaidimi Δ madu Δ gaa ismaac Δ cavaavoitudai.

3

1 Δ mo imidagai coi g Δ asaco tasai t Δ atidimitadai Piiduru Δ madu Vuaana Δ mapai Δ g Δ quiupaigad Δ ra judidíu. Caaayi siuu duucu gamamadaiña Δ gai. 2 V Δ as tasai ami dada Δ aiña Δ mo c Δ li. Δ gai maitistutuidiña isaim Δ rdagi poduucai v Δ usai Δ gai. Δ g Δ quiupaigad Δ amu judidíu b Δ ajiopaiña aa, dai dadaasaiña quitaagiña c Δ tioodic Δ t Δ giducana sai gataanaiña tumiñsi oidicami ismaac Δ vaapaquidagi ami. 3 Aidasi t Δ Δ li soimaasc Δ Δ Piiduru Δ madu Δ Vuaana aidasi vaapaquia agaitadai Δ gai Δ g Δ quiupaigad Δ ra judidíu

taí amo oidicami. ⁴ Amaasi vui nanaava aPiiduru amadu aVuaana aalli taida aPiiduru potadai:

—Garuvidara inanaava —astadai.

⁵ Amaasi vui nanaava aalli poliditai isoida agai istumaasi. ⁶ Damos aPiiduru potadai:

—Maitan viaa tumiñsi vascara goidamu ana istumavia. Suusi Cristo ismaacada Nasareeta oidecatadai guvucadada caquivañi dai amarda —astadai aPiiduru.

⁷ Amaasi bai aPiiduru acooad novida sallsa padara dai vañigi. Tai bovasdara guupucatu acasoda amadu tataanasigada. ⁸ Amaasi taca tual daa agai dai caquiva. Dai gaaagacai amara dai vaa gaamadu gala quiupaigadara judidu. Dai tuali dadaimi. Dai alia calga ñoquimi Diusi vui. ⁹ Dai caniditai vascata iscaimara dai calga ñocai Diusi vui alia duduaadimu, ¹⁰ dai camitaa isducatai gantagituagi tomali istiyagi niditai iscadueeyi acooad. Calga maacatadai agai isagai agagai vaa ismaacada dadaña daida taaña oidicami gala quiupaigadara judidu quitaaña tiodicara.

¹¹ Caduaadacai aalli ismaacada maitistutuiditadai isamardagi mosamadu amaraña agai aPiiduru amadu aVuaana. Dai vasi aodami camitaa istumaasi gantagituagi dai voopoi ami gala quiupaigadamu judidu siaaco Solomoni portaaligada tagidu. ¹² Dai tagacai aPiiduru isganampagi vascatai potadai:

—Aapima judidu, ztuimasi garnañidi ducami isaatama aagi duaaidamudai idi cali dai imitu gavgucadagacada sipa ca tuutiacatai? ¹³ Baiyoma Suusi guvucadada atdueeyi idi cali. Diusi maa gamara Suusi daasicami ismaacada vaamioma viaa guvucadagai. Dai agai vaa Diusi arDiusigadacatadai aipa garaduñi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocararu. Dai Suusi agagai vaa ismaacada tagi aapima dudunucami. Dai aida dagitua agaitadai Pilaato aSuusi mosgajiaadara vipieeyi aapima. ¹⁴ Maiaagidi aapima isdagitomodai agai ismaacada ca tuiga dai maitargapiar caatcami baiyoma aagidi aapima isdagitua agai amo gamuaacami. ¹⁵ Poduucai muaa aapima ismaacada gamaacai ibdagai utudui. Taida Diusi duaacali agai coidada saagidañdara, vasiaacatai idi aatama daraaja najadami. ¹⁶ Agai vaa Suusi guvucadada bai guvucadagai idi cali ismaacada ñidi dai maata aapima. Vavoitudai aatama dai idi cali Suusi guvucadadara cascada cacalga dueeyi goovai. Canidi aapima iscadueeyi.

¹⁷ Giñaaduñi judidu calga maata ana isaapima amadu ganbaitaguacacamiga muaa aSuusi maicalga maacatai

mastuma vueeyi. ¹⁸ Poduucai baidui Diuusi ismaacada
 quiacoga aagai ñiñoquituldiadamigada. Agai vaa agaitadai
 isalia soimaa taata agaitadai Cristo. ¹⁹ Cascada ama
 duucaivar gantatagito aapima dai aagoavar suuligi
 gosoimaa voyaiñdara. Vaavoitudavurai Diuusi vai agai
 ganoigaldana vasi gansoimaascamiga amaasi aliodami
 Diuusi baiganaliatudamu. ²⁰ Dai ganootosdamu Diuusi
 Suusi apamu. Agai vaa Cristo ismaacada quiacoga
 co vuusaitu Diuusi aapima ganvatar. ²¹ Vascara
 tavaagiara viimu Suusi Cristo asta siascada baidui
 Diuusi vasiaacatai istumaasi isducatai agaitadai
 quiacoga ñiñoquituldiadamigada ismaacada agi agai
 co vuvaitu. ²² Poduucai tudu quiacoga potadai
 Moseesacaru garaaduñicaru: “Ootosamu Diuusi amo
 ñiñoquituldiadami aapima ganvatar vascatai aapima
 gnaadunuma saagidaiñdara poduucai isducatai giñotoi
 agai aana. Agiadavurai vasiaacatai istumaasi agai
 gnaagiadagi. ²³ Vascatai ismaacada maiagidi Diuusi
 ñiñoquituldiadamigada ugititudamu Diuusi dai co vuvaidamu
 judidíu saagidaiñdara”, astadai Moseesacaru.

²⁴ Poduucai tudu vasi Diuusi ñiñoquituldiadamigada
 Samueli baigovacoga aagai istumaasi daivuñia
 agaitadai sivi. ²⁵ Aapima rcajiudada vasi Diuusi
 ñiñoquituldiadamigada. Dai vasi ñiñoqui ismaacada ootoi
 Diuusi gñiñoquituldiadamigacada rapima ganvatar.
 Dai vasi istumaasi ismaacada Diuusi baidui gnaaduñicaru
 amadu rapima ganvatar. Dai asta ismaacada agidi
 Diuusi ggraduñi Avraañicaru aidasi potadai: “Aana
 baialiatudamu vasi oodami oidigi daama oidacami aapi
 gacajiudagacada”. ²⁶ Aidasi duaacali Diuusi gamara apaga
 ganootosi aapima sai baiganaliatudana masai aapima
 camaisoimaasi ivuaadana —astadai Piiduru.

4

¹ Quiaa ñiñoquiditadai Piiduru amadu avuaana oodami
 tai dada apapaali judidíu amadu abaitacaacamigada gaa
 quiuupilara sandaaru amadu saduseo. Saduseo ragai
 ismaacada maivaavoitudai duaacaragai. ² Dai alia baacoi
 vascatai mamaatultitai Piiduru amadu avuaana
 oodami isduaacaracada Susi camaata vascatai
 isoidaga duaacaragai coidada vatar. ³ Amaasi vui agai
 Piiduru amadu avuaana dai casi rurunococatadai dai
 camaiacatadai uruñi isbai duñiagi dudunucamiara cascada
 cuu agai asta siaadiqui. ⁴ Muidutai agai ismaacada gantagito

18 Amaasi vai adudunucami apiiduru amadu avuaana dai aagidi sai camaiagaina istumaasi ivuaadana asuusi dai maatatuldiña. 19 Damos aa noragi apiiduru amadu avuaana daidaitadai:

—¿Tuma tagitoi aapima baisi arcagai Diuusi vataraisganagida aatama aapima dai maiagidagi Diuusi? 20 Mosmaibaiga ismaiaaga aatama tasta nidi aatama dai ca —astadai apiiduru amadu avuaana.

21 Baitoma vasi oodami caga ñiño Diuusi vataraduaadacai coocoad cascada adudunucami alia labaiditadai oodami cascada maitapalididi isgaviaarsagi apiiduru amadu avuaana dai mosbaqui dai dagito sai iimana. 22 Alali ismaacada cadueeyi Diuusi guvucadadacada viaacatadai vaamioma isgoo coobai uumigi.

23 Amaasi cadagitocai agai apiiduru amadu avuaana agai mosiji maca siaaco daraajatadai aaduñda dai vasi aagidi istadai baitaguucacamigada papaali amadu judidu pipicali. 24 Aidasi ca agai imaasi vascatai mapai daana Diuusi daidicaiti:

—Garcali odamiga Diuusi, aapiar arDiuusi ismaacada idui tavaagi dai davarai dai gla suudagi dai vasi istumaasi. 25 Gapiooniga Davicarua agai istumaasi aagidi aapi sai aagana dai pocaiti:

¿Tuisida bacocoi vasi oodami naana maasi ñioocadami Diuusi vui?

¿Dai tuisi tagitoi oodami mui naana maasi maicagaducami?

26 Ararai oidigi daama oidacami amadu aa baitaguucacami ganmpagi dai ñiooquiada agai Diuusi amadu Cristogada.

27 Sallicada arvaavoi istanai Jerusaleenara ganmpagi Erodasi amadu Ponsio Pilaato amadu judidu dai aa ismaacada maitarjudidu dai vuidara suuli gamara Suusi ismaacada maisoimaasi idui dai co vuusaitu aapi garDiuusiga. 28 Gomaasicada idui agai vasiaacatai ismaacada ipali aapi garDiuusiga sapaduniagi. 29 Sivi gargaviarsa agaitadai adudunucami cascada gammaacani aatama gapipiooniga guvucadagai tai ñioocadagi gñiooqui maisiu duaadimudacada. 30 Dai duduaaididagi coococoidada guvucadagacada daid ivuaadagi istumaasi garducami gamara Suusi guvucadadacada. Agai vaa Suusi argaco vuusaida aapi —ascaiti aaduñda vaavoitudadami.

31 Aidasi canaato mamagi agai gigivuli aqui siaaco daraajatadai agai tai divia Diuusi Ibadava vascatai amadu dai poduucai maiduduaadicuitai aagaina agai Diuusi ñiooquida.

³² Dai camuiducatadai vaavoitudadami dai vΛascatai viaacatadai Λmo tAgitoidagai. Dai vΛascatai Λmapai viaacatadai gΛnvustuidaga cascAdΛ tomali Λmaadutai maiaagaiña siAgai ArtuidadΛ Λmo istumaasi. ³³ VΛascatai Λojootosicami apiaaagaiña sioma guvucadagaicAdΛ Suusi duaacaragadΛ vai Diuusi cΛAgacAgΛ nΛidiña vΛascatai. ³⁴⁻³⁵ VΛascatai ismaacAdΛ viaacatadai dAdΛΛvΛrai isbaabaqui ΛpΛ gaagaraiña Agai dai vuaapaiña Atumiñsi. Dai maacaiña Agai Λojootosicami Atumiñsi. Atumiñsi ΛrvΛascatai vΛAtarAcana. IsΛmaadutai vaamioma tAgitocagi vaamioma maacaiña Agai cascAdΛ vΛascatai viaacana istumaasi tAgito. ³⁶ Dai ami Agai Λmadu daacatadai Λmo cΛli Levícaru cajiudadΛ Agai Osee tΛAgiducatadai. Agai ΛrSipiliAgΛ vuusaicami. TaidΛ Λojootosicami Bernabé tΛtΛi ismaacAdΛ itΛiya Λlidi Λmo baiΛiatudadami. ³⁷ Agai gagaara Λmo dAvΛΛrai ismaacAdΛ viaacatadai Agai dai vuaapi Atumiñsi Λojootosicami.

5

¹ Dai ami daacatadai ΛpΛ Λmai cΛli Ananiiasi tΛAgiducami dai Safira tΛAgiducatadai ooñigadΛ. Dai vΛgoocatai viaacatadai Agai Λmo dAvΛΛrai dai gagaara. ² ΛcΛli aa maa Atumiñsi Λojootosicami ducami iscavΛasi tΛAgidamudai dai viidadΛ viaa ΛAgι gAvΛΛtarΛ. Dai ΛooñigadΛ maatAcatadai ΛpΛ.

³ Amaasi itΛi ΛPiiduru:

—¿Ananiiasi tuiPasi dagito isvaquiagi ΛDiaavora gΛibAdagAgΛ dai gΛyaatagitu Diuusi IbAdΛ vui? Aapi aa viaa tumiñsi ΛAgι gAvΛΛtarΛ mAsmaacAdΛ gΛaa namΛqui gAdAvΛΛragacAdΛ. ⁴ ¿Maitisi Λrvaavoi isaapi ArgAtuidacatadai AdAvΛΛrai? Dai aidApasi gagaara AdAvΛΛrai ¿maitisi Λrvaavoi isaapi ArgAtuidacatadai Atumiñsi? ¿TuiPasi podui? Yaatagi aapi Diuusi maisiu oodami —astAtAdai ΛPiiduru.

⁵ MoscaΛ ΛAnaniiasi gomaasi dai muucucatai gΛi. Dai vΛascatai ismaacAdΛ maí gomaasi sΛlicAdΛ duduaadimu.

⁶ Amaasi dada Λmoco gAgΛli dai cΛga biisa ΛmuuquiadΛ dai bΛAcai dai yaasa.

⁷ Vaica ooracAdΛ vaa Ananiiasi ooñigadΛ maimaatAcatai Agai istumaasi ApAdui cunaadAcAdΛ. ⁸ TaidΛ ΛPiiduru itAtAdai:

—Giñaagidañi, ¿AcAaquicAdΛ mAsgagaara AdAvΛΛrai? —astAtAdai ΛPiiduru.

—AjΛ, AcAaquicAdΛ —astAtAdai Λooqui.

⁹ Amaasi ΛPiiduru itAtAdai:

—¿Tuimasi pomaasi gAntAtAgito aapimΛ isyaatagidagi Diuusi IbAdΛ? QuiidigaiñdAgΛ iimΛi ismaacAdΛ bΛAcai dai

yaasa gΛcuna. Dai sivi aapi gΛbΛΛquia agai ΛΛpΛ —astΛtΛdai ΛPiiduru.

¹⁰ Tai Λgai otoma muu dai ΛΛcasodΛ abaana gai Λgai ΛPiiduru. Amaasi vaapa agΛgΛΛli dai tΛΛ looqui muuquiadΛ dai vuusaitu dai mΛΛ yaasa cunadΛ abaana. ¹¹ Tai alia duduaadimu Λvaavoitudadami ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacΛdΛ maí gomaasi.

¹² Mui istumaasi gAgarducami ivuaadana lojootosicami loodami saagida dai vΛΛscatai gΛnΛmpagi ami agΛΛ quiuupiΛrΛ siaaco Salomoñi portaaligadΛ tΛΛgidu. ¹³ Tomasi tomali Λmaadutai maitipΛlidadai isgΛnΛmpaidagi Λvaavoitudadami ΛΛmadu vΛΛscarΛ cΛΛga ñioocaitadai Λgai vΛΛtarΛ. ¹⁴ Muidutai cΛcΛΛli ΛΛmadu ooqui vaavoitu isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviaadami. ¹⁵ Amaasi vuvaitu loodami coococoidadΛ caayana dai vopoicariΛrΛ tuua dai vapaacosiarΛ sai siuu duucu daivuñiagi ΛPiiduru sai tomasi mosacaasi ΛcagidΛ aana tomasi Λmaadutai daama. ¹⁶ VΛasi miimianai aali quiiquiaiñdarΛ daivimi muidutai JerusaleenΛrΛ vuucati coococoidadΛ ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ alia soimaa taatamituldi ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ tai vΛΛscatai dudueeyi Diuusi guvucadadΛcΛdΛ.

¹⁷ Amaasi ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali judidíu ΛΛmadu vΛΛsi Λsaduseo ismaacΛdΛ uraavacatadai ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali vui baacoi lojootosicami. ¹⁸ Dai vui Λgai dai maamaisa. ¹⁹ DΛmos tucarΛ divia Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ dai cuucupioco cuucuparagadΛ Λmaisacarui dai vuvaitu lojootosicami daidΛ itΛtΛdai:

²⁰ —Iimivurai dai agΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu guuquiva dai ami aagida loodami isducatai istutuidi Λgai isoidacagi vΛΛscarΛ Diuusi ΛΛmadu —astΛtΛdai.

²¹ Amaasi caΛcai lojootosicami imaasi, siaadiqui ΛΛqui vaapa agΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu dai aagidi loodami Diuusi ñiooquidΛ.

VaidΛ ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali ΛΛmadu ismaacΛdΛ uraavacatadai pollidadai isquiaa maisacariΛrΛ daraajatadai lojootosicami cascΛdΛ mpagi Λgai Λvaamioma tΛtΛaanΛdami. Agai Λrpipiscali judidíu. Dai gooquiΛrΛ ootoi sandaaru sai vuaapana maisacaruiñdarΛ lojootosicami. ²² AidΛsi aayi Λsandaaru maisacariΛrΛ maitΛΛ lojootosicami, ²³ dai Λpamu aa suuli dai mΛΛ potΛtΛdai:

—CΛΛga cuucupi vΛΛsi cuucuparagadΛ Λmaisacarui dai vuidΛrΛ guuca Λsandaaru dai nuucada. Amaasi cupioco Λgai tΛtai tomali Λmoco maitΛΛ tuucavi —astΛtΛdai Λsandaaru.

24 Amaasi caacai imaasi abaitacaaacamigada agaa quiuupiaru sandaaru amadu abaitacaaacamigada papaali judidiu amadu aa papaali tataanadami aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Istumaasi daivuñia agai vansi gomaasicada? —ascaiti.

25 Tai amaasi divia amo calli dai potadai:

—Acacalli ismaacada maamaisa aapima agaa quiuupaigadaru judidiu guucacatai mamaatatuldi oodami —astadai acalli.

26 Amaasi ii abaitacaaacamigada agaa quiuupiaru sandaaru amadu sandaaru dai vuua. Damos alia abaiditadai sandaaru oodami ismaicarsagi agai cascada maisoi vuimi oojotosicami. 27 Amaasi vuua dai vuitapi tuutui vaamioma tataanadami taida abaitacaaacamigada papaali judidiu potadai:

28 —Salicada gandai aatama masai camaitaagidiña Suusi Cristo mamaatatuldaragada. ¿Mostuma dui aapima? Camaatului aapima vansi Jerusaleenaru oidacami gnmamaatatuldaraga. Dai aatama gapiaru garsusuuligai gmuuatudacai acalli ismaacada Suusi aagai aapima —astadai abaitaacami.

29 Amaasi piiduru amadu aa oojotosicami ismaacada oi agaa quiuupiaifndaru ñiño daida itadai:

—Aliasi gaagai isagida aatama Diuusi apaga sioodami.

30 Aatama quiaa vaavoitudai garaadunicararu Diuusigada. Agai apamu duaacali asuusi. Asuusi aragai ismaacada gatjai aapima curusiaba siisaragai dai muaaragai. 31 Tai tavaagiamu vanigi Diuusi asuusi dai salisa padaru dai saida rttaanadamicana daida arcagacaru vuviadamicana vaid istuidana aatama judidiu isama duucal gartatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai poduucal garoigaldamu Diuusi garsoimaascamiga. 32 Dai vansi imaasi arnijadami aatama amadu Diuusi Ibad ismaacada ootoi Diuusi sai vascatai amadu daacana ismaacada agiditai caa —astadai piiduru.

33 Amaasi caacai agaa gomaasi alia baacoi dai cooda liditadai. 34 Amaasi aquiva amo sonaru caacami Gamalieli tagiducami. Agai aramo fariseo daida rmamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada. Dai vansi oodami alia siaa duutudaiña. Dai agai gatjai masai vuvaidana laachi oojotosicami. 35 Dai otoma potadai agai agaa tataanadami:

—Giñaaduni, aatama arjudidiu, gantagitovar naida masduñiagi gocacalli. 36 Gantagitovurai aapima catavapi apdui isoidacatai amo calli Teudasi tagiducami. Dai pocaititadai saida aramo calli ga guvucadagai viaacami tai oi maaco sientu cacalli. Matai muua. Tai vascatai ismaacada

oidatucuitadai vΛasi aipaco iji. Dai vΛasi ugidagai. ³⁷ Dai gooquiΛra aidasi gatajai aΓaΛ tΛaanΛdami acaldaragai oodami oidacatadai amai cΛali Uudasi tΛagiducami agai arGalileeΛra oidacamicatadai. Tai muidutai oi. MΛtai muua ΛpΛ. Dai vΛascatai ismaacΛa oidatucuitadai aipaco iji. ³⁸ CascadΛ aanΛ anganaagidi masai dagitona idi cacΛali. Maitavar oiñiada. Siaduñiada gomaasi aΓamo istumaasi ismaacΛa ivueeyi oodami vΛasi ugitimu goovai. ³⁹ Siaduñiada gomaasi aΓamo istumaasi ismaacΛa ivueeyi Diuusi siaadΛra istuidacai ugititudana aapimΛ. Gantagitovar naida maisiu soimaasi ivuaada Diuusi vui —ascaiti Gamalieli.

⁴⁰ Tai vΛascatai bai aa isducatai aagidi aGamalieli. Amaasi vai agai lojootosicami. Dai gΛviaacarai sai camaivaamioma ñioocaiña Suusi vΛatarΛ. Dai gooquiΛra dagito sai iimΛna. ⁴¹ Lojootosicami vuvaacacai vuitapiaindΛra Λvaamioma tΛaanΛdami baiganΛiatugai dagitocai Diuusi issoimaa taatagi agai gaaagiditai aSuusi mamaatΛtuldaragadΛ. ⁴² Dai vΛas tasai gamamaatΛtuldiña aΓaΛ quiuupaigadΛra judidiu dai quiiquiΛra dai gaaagidiña isSuusi Cristo aΓagai ismaacΛa Diuusi aco vuusaitu saidΛ aΓacΛagacΛra vuviadamicana.

6

¹ Amaasi tuigaco vaamioma muidaimi Λvaavoitudadami dai agai ismaacΛa ñioocaitadai giliego ñiooquidΛ aagidi lojootosicami sai agai ismaacΛa ñioocaitadai judidiu ñiooquidΛ maicΛaga oidi cuaadagai avipiuudu giliego gataacogiditai cuaadagai vΛas tasai. ² TaidΛ abaiivustaama dan gooca ojootosicami aagidi Λvaavoitudadami sai ganΛmpaidana dai potΛadai:

—Maitaagai isdagitocai gaaagiada aatΛmΛ Diuusi ñiooquidΛ, cascadΛ maitistutuidi aatΛmΛ isgantaacogiadagi cuaadagai. ³ CascadΛ garaaduñi, gaagavurai aapimΛ cuvaracami cacΛali gansaagidaindΛra ismaacΛa sastuduga dai aΛgiadagi Diuusi IbaadΛ dai vΛascatai siaa duutuadagi dai nuucatulda idi aa duiñdagai. ⁴ AatΛmΛ apiagamamadada ragai dai apiagamamaatΛtuldiada ragai Diuusi ñiooquidΛ —astΛadai agai.

⁵ Tai vΛascatai bai aa dai nidacai aco vuusaitu Tiivañi agai alia cΛaga vaavoitudai dai aΛgidi Diuusi IbaadΛ aΛmadu Piili, aΛmadu Porocoro, aΛmadu Nicanoro, aΛmadu Tiimoñi, aΛmadu Parameenasi, aΛmadu Micuraasi amo cΛali AntioquiiΛra oidacami ismaacΛa aΛquioma vaavoitudaiña judidiu vaavoidaragadΛ dai sivi cavaavoitudai Suusi Cristo. ⁶ MΛtai vΛascatai vaidacai siaaco daraajatadai lojootosicami tai agai gamamaagi dai daama darai gannoonovi.

⁷ Dai vΛasi aipaco ii Diuusi ñiooquidΛ. JerusaleenΛΛ vaamioma muidaimi Λvaavoitudadami dai muidutai Λpapaali judidíu vaavoitu ΛΛΛ.

⁸ Tiivañi ΛΓΛmo cΛli ismaacΛdΛ Diuusi cΛgacΛΓΛ ñΛdiditadai. Dai Λgai viaacatadai guvucadadΛ Diuusi IbΛadΛ. CascΛdΛ ivuaadana Λgai mui naana maasi gΛgΛrducami Λoodami saagida. ⁹ Amaasi dada ΛΛmoco cΛcΛli Λmo judidíu quiuupaigadΛaiñdΛΓΛ. Λquiupai ΛrcΛcΛli vΛΛtarΛcatadai ismaacΛdΛ ΛΛquioma aa oodami gΛnsosoiga duucai viaacana dai sivi camosajioopaitadai Λgai, dai aa SireñiaiñdΛΓΛ, dai AlijandΛriaiñdΛΓΛ dai SilisiaiñdΛΓΛ, dai AasiaiñdΛΓΛ dai alia ñiñio ΛTiivañi vui. ¹⁰ Tiivañi ñioocaitadai maatΛdagaicΛdΛ ismaacΛdΛ maa Diuusi IbΛadΛ, cascΛdΛ camaitistutuiditadai Λgaa isvaamioma vuidΛΓΛ suuligiagi. ¹¹ Amaasi Λgaa aa namΛqui aa sai potΛΛna sai caΛ Λgai isTiivañi soimaa ñioocai Moseesacaru mamaatΛtuldaragadΛ vui dai Diuusi vui. ¹² Dai poduucai sisiolitu Λgai Λoodami ΛΛmadu Λpipiscali, ΛΛmadu ΛmamaatΛtuldiadami Diuusi sΛlicamigadΛ. Dai vΛscatai vuidΛΓΛ suuli ΛTiivañi. Dai bai. Dai bΛΛcai Λvaamioma tΛtΛaanΛdamigadΛ Λjudidíu vuidΛΓΛ. ¹³ Amaasi ΛpΛpΛ gaa Λgai aa yaatavogami saidΛ itΛΛna:

—Idi cΛli vΛΛscΛΓΛ vui ñioocaiña ΛgΛΛ quiuupai siaaco siaa duutudai aatΛmΛ Diuusi. Dai vΛΛscΛΓΛ vuidΛΓΛ caatΛcana Moseesacaru sΛlicamigadΛ. ¹⁴ CaΛatata aatΛmΛ iscaiti Tiivañi sai ΛSuusi ismaacΛdΛ NasareetΛΓΛ oidacatadai daituda agaitadai ΛgΛΛ quiuupai. Dai gΛrmaatΛtulda Λlidi Λmamaasi vaavoidaragai ismaacΛdΛ maiΛpa maasi ismaacΛdΛ gΛrvii Moseesacaru —ascaiti Λyaatavogami.

¹⁵ Amaasi ΛtΛtΛaanΛdami ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacΛdΛ ami daraajatadai tΛΛgacai ΛTiivañi gΛntΛgito tΛΛ isΛpa maasi vuiv-asadΛ Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ.

7

¹ Amaasi ΛbaitΛcΛaacamigadΛ papaali judidíu itΛtΛdai ΛTiivañi:

—¿Baisi Λrvavoivi vΛΛsiΛcatai imaasi? —astΛtΛdai.

² Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—CΛgΛ baigiñΛliaracΛdΛ gΛnnΛidi aanΛ aapimΛ giñaaduñi ΛΛmadu tΛtΛaanΛdami. GiñcaΛcavurai. Diuusi gΛrooga ΛrΛgai ismaacΛdΛ vaamioma viaa guvucadagai istomali Λmo Λmai. Dai gΛmaasitu gΛraduñi Avraañicaru vuitapi aidΛsi quiaa oidacatadai Λgai MesopotaamiΛΓΛ aidΛsi maiquiaa ii Λgai Araanamu dai mΛΛca oidaca agai. ³ Dai potΛtΛdai: “Dagitoñi gΛdΛvΛΛrΛga ΛΛmadu vΛΛsi gΛaaduñi dai imi nai aanΛ gΛtΛΛgidana oidigi pΛsiaaco oidacagi”, astΛtΛdai Diuusi

4 Avraañicaru. 4 Taid Avraañi vuusaid Calideeaiñdar dai ii Araanamu dai ami oidaca agai. Tai gooquiara muuid oogad. Tai vuaa Diusi Avraañi tami idi davarai siaaco oidaga apim sivi. 5 Dai maioi tomalaachi davarai tami tomali siaaco calsa agai. Dai vascara caagiditadai Diusi isoida agai. Sai siascada muquiaa agai saida arcajiudad vataraca agai. Aid Avraañi maiquiaa maamaracatadai. 6 Dai aagidi ara Diusi Avraañi sai cajiudad oidaca agai macasdar oidacami duucaí gadavaragana dai sai soiduucái oidaca agai dai masai soiduucái najada agai agai maaco siento uumigi. 7 Dai potadai Diusi ara: “Soimaa taatatuldamu aan agai ismaacada taañia agai aa duiñdagai gansosoiga duucaí dai gooquiara vuvaquimu gacajjudaga abiaadar dai giñsaa duutuadamu agai idi davarai”, astadai Diusi. 8 Diusi baidui amo ñiooqui Avraañicaru amadu. Dai tajai sai iquitana gatuucuga dai poduucái tagitocana ismaacada aagidi Diusi. Cascada aidasi vuusai Isaacaru Avraañicaru marad bo mamacova tasaicada poduucái iquita Avraañicaru Isaa ara, dai poduucái idui ara Isaacaru gamera Jacocarú dai Jacocarú podui ara abavustaama dan gooca gamaamara ismaacada iñdar vuvaaja vasi judidú.

9 Garudañi Jacocarú maamarad alia cadai gansuculi Osee cascada gagaali agai Osee aa calali sibadar oidacami tai agai bacai Osee Ejiipitu davariamu dai gagaali Potifara. 10 Dai agai alia soimaa taatamituldina Osee dai maisa. Dai vascara Diusi amadu daacatadai Osee dai calgacara vuusaitu maisacaruaiñdar, dai maa saituducami tagitoidagai. Paroñi calgacara naiditadai Osee, Diusi poduucái ipali cascada. Paroñi ara Ejiipitara dai dai agai Osee ali mooyi sai soina taanina ami davarai dai Paroñi quidiara ara.

11 Amaasi divia ga biuugigai tai alia soimaa taata Ejiipitara oidacami amadu Cananara oidacami. Dai garaaduñicaru aiqui oidacami ismaacada Cananara oidacatadai camaitatgaitadai istumaa ugiagi. 12 Aidasi mai Jacocarú isoidacatadai taligi Ejiipitara gaamucu ootoi gamaamara. Agai argaraiqui aaduñicaru. Dai agai tomali amo imidagai maiquiaa ajioopaiña Ejiipituamu. Dai aidasi ta agai Osee Ejiipitara maimai sida rsuculidacatadai. 13 Dai gooquiara paamu iji agai taida aagidi Osee siora agai. Dai poduucái mai Paroñi istuma oodamicatadai Osee. 14 Amaasi Osee ootosi ñiooqui gaoga Jaco sai dividana vasi maamarad amadu, vasicada arvai coobai dan bavustaama dan taamacatadai agai. 15 Poduucái ii Jaco Ejiipitara oidatu. Dai gooquiara movaasi muu. Dai movaasi coi ara aa garaaduñicaru. 16 Tai gooquiara

acajiudadΛ vuucai gΛnaaduñicaru oodΛ Siqueemamu dai yaasa ΑΑjoovai ismaacΛda savΛali ΑAvraañicaru ΑAmori maamaradΛ SiqueemΛΛ.

17 AidΛ tuigaco cayooga aayitadai istumaasi ismaacΛdaΛ bai duitadai Diuusi Avraañicaru Αmadu vΛasi gatΛgitoidacΛda. Dai Αjudidíu ismaacΛdaΛ EjiipitΛγΛ oidacatadai aliaΛ muidaimi dai sΛalicΛdaΛ muida. 18 AidΛ utuudama daiva EjiipitΛγΛ Αmo baitΛcΛaacami dai Αgai maimaatΛcatadai ΑOsee. 19 Dai idi baitΛcΛaacami naana duucai vupuiirumada Αlidadai gΛraaduñicaru dai aliaΛ soimaasi ivuiididitadai dai dadaagitoldi cΛcΛali maamaradΛ dΛΛdΛdΛaiñdΛγΛ utu vuvaaquiadaΛ sai coona. 20 Aidasi gataaanΑitadai ΑbaitΛcΛaacami maicΛΛ tuigacΛdaΛ aidΛ vuusai Moseesa. Aliducatai abiaadΛγΛ baigΛΛdacai tΛΛ Diuusi. TaidΛ ΑdΛΛdΛdaΛ nuucagi gΛnquiyyΛγΛ vaica masaadai. 21 Aidasi caviaacatadai ΑdΛΛdΛdaΛ isvuusaidagi ΑMoseesa quidiaiñdΛγΛ camaitistutuiditai isastuagi taidΛ Αooqui Paraoñi marada bΛi dai gΛali gΛmara duucai. 22 CascΛdaΛ mamaatΑtuldiña EjiipitΛγΛ mamaatΑtuldiadami ΑMoseesa vΛasi istumaasi mamaatΛcatadai EjiipitΛγΛ oidacami. Dai cΛga maataΛ ñioocai ΑMoseesa dai aliaΛ saituduga ΑpΛΛ.

23 Aidasi caviaacatadai ΑMoseesa goo coobai uumigi diviji Αgai Αjudidíu Goosiena, Αgai Αrjudíucataidai ΑpΛΛ cascΛda. 24 Dai ami tΛΛ ΑMoseesa Αmo cΛali EjiipitΛγΛ oidacami ismaacΛdaΛ soi vuaadatadai Αmo judíu. Dai soíña Αlidadai ΑMoseesa Αjudíu cascΛdaΛ muua Αgai ΑcΛali EjiipitΛγΛ oidacami tai aduucai aa noragi ismaacΛdaΛ soimaasi ivuaadatadai Αgai. 25 Moseesa poAlidadai isΑjudidíu camaatΛcatadai isDiuusi ootosa Αgai Αgai sai vuvaidana Αoodami EjiipituaiñdΛγΛ dai vΛascΛγΛ maimaatΛcatadai Αgai. 26 Dai siaadiqui tΛΛ ΑMoseesa gooca judidíu vai aliasi gΛncocoodaitadai dai Αgai baiΑΑliatuda Αlidi cascΛdaΛ itΑtdai: “AapimΛ ΑrΛmo oodami ¿tuimasi soi gΛnvueeyi?” astΑtdai. 27 Amaasi Αgai ismaacΛdaΛ soi vueeyi ΑgΛmai nuituca Moseesa daidΛ itΑtdai: “¿ToorΛ gΛdaí aapi tΛaanΛdami duucai dai dunucami duucai aatΛmΛ garvΛatarΛ? 28 ¿Giñmuua pasíalidi aanΛ ΑpΛΛ poduucai pasduucai muua aapi tacavo ΑEjiipitΛγΛ oidacΛdaΛ?” astΑtdai. 29 Tai mΛΑidaΛ ΑMoseesa caΛcai iscaiti ΑcΛali. Dai vuusai EjiipituaiñdΛγΛ dai mΛΛcasi ii Madianamu. Dai ami oidacatu mΛΛcasdΛγΛ oidacami duucai. Dai maamarai gooca.

30 Dai cadaivunucai goo coobai uumigi, ami oidigana miaanai Αgiidi siaaco Siñaí tΛΛgidu, gΛmaasitu Αmo Diuusi tΛañicaruΛ ΑMoseesa vuitapi taiyΛγΛ ismaacΛdaΛ mΛΛcatadai Αmo uusi iipudΛγΛ. 31 TaidΛ ΑMoseesa maitΛΛ isducatai gatΛgituagi tΛΛgacai gomaasi. Dai aidasi miaadΛγΛ cΛquiva

agai dai cllagioma naida agai, ca agai Diuusi ñiooquida ismaacada itatadai: ³² “Aanana arDiuusigada glllqui aaduñicaru Avraañicaru llmadu Isaacaru llmadu Jacocarú”, ascaiti ñiooqui. Amaasi Moseesa gigivuquimi duaadimucai dai camaitapalli isvui nanaavagi vaamioma. ³³ Taid Diuusi itatadai Moseesa: “Movai pasiaaco cllca aapi godavllrai aracovai giñvuusaida cascada uupasani gasusuusaca dai poduucai siaa giñduutuda. ³⁴ Aana cll maata slla soimaa taataca vllasi giñmaamara Ejiipitara oidacami, aana ca isaijigai agai cascada lavai aana dai cllgacara vuvaida ñagai. Imiñi tudu gootosamu aana Ejiipituamu”, astatadai Diuusi ñiooquida Moseesa.

³⁵ Tomasi Moseesa aaduñda maicllgacara naiditadai Moseesa dai potatadai: “¿Toora dunucami dai laanadami duucai gadaí?” astatadai. Vllscara Diuusi ootoi Moseesa laanadami duucai dai cllgacara vuviadami, poduucai ootosi agai ñiooqui gllaañicarucada ismaacada gllmaasitu atiyara. ³⁶ Dai Moseesa aragai ismaacada vuvaitu garaaduñicaru Ejiipituaiñdara dai idui mui naana maasi gagarducami Diuusi guvucadadacada ami dlvllriara dai siaaco Gll Sudagi Vlgicara tllgidu llra dai oidigana llra goo coobai uumigi pomaasi ivueeyi agai. ³⁷ Dai Moseesa agai daida itatadai ljudidú: “Diuusi ganootosda agai amoco ismaacada ñioocada agai agai vllara lli aapim gllaadunum saagidaiñdara, poduucai isduucai giñootoi agai aana. Dai llgiadavurai agai”, astatadai Moseesa. ³⁸ Dai Moseesa agai ismaacada oidigana aimaraitadai llmadu loodami, dai agai ñiooqui Diuusi laañicaruda lgiidi Siñalara dai llmadu daacatadai garaaduñicaru llra dai Diuusi agidi Moseesa ñiooqui sai garaagidana isducatai glaagai isoidaca aatama.

³⁹ Damos garaaduñicaru maitipalli isllgidagi, baiyoma mosgajiaadara vipieeyi agai ismaacada mamaatatludi Moseesa dai apamu noonoigia llditadai Ejiipituamu. ⁴⁰ Amaasi itatadai agai Aaróni: “Aatama ipllidi psgarduñdagi didiushi vai gllnuucadacana aatama maimaata siaaco dui Moseesa ismaacada gllvuvaitu Ejiipituaiñdara”, ascaiti loodami. ⁴¹ Amaasi idui agai amo ali clisi vaaca mara maasi, dai coi vustaaqui dai dadasdiña lavaaca mara ismaacada idui agai dai diuusi aagaiña. Dai alia baigalllditadai agai lgaicada ismaacada idui agai gllnoonovicada. ⁴² Amaasi Diuusi acovai ii agai saagidaiñdara, dai dagito sai siaa duutudaiña agai sisiaavugai gllndiuusiga duucai, dai amo Diuusi ñiooquituldiadamigada oja iscaiti Diuusi sai pocaiti:

¿Coimasi aapim judidú vustaaqui dai giñdadasdiña aidasi goo

coobai uumigi oidigana ajioopaitadai aapimΛ?

43 Baiyoma bΛΛ ajioopaiña aapimΛ gΛndiuusiga Moloqui Λmo icuusi vaaquiΛΓΛ daidΛ idui aapimΛ Λmo istumaasi Λmo siaavugai maasi dai Rempañi tΛΛtΛi, Λgai Λrdidiuusi ismaacΛdΛ aapimΛ ΛΛgi idui dai siaa duutudaiña.

CascΛdΛ gΛnvuvaidamu aanΛ gΛndΛvΛΛragaiñdΛΓΛ dai gΛnootosamu mΛΛcasi Babilonia baitΛqui.

Ascaiti Diuusi.

44 GΛraaduñicarυ viaacatadai oidigana Λmo icuusi vaaqui siaaco bai daraasacana Λgai Λojoodai caacaparacΛdΛ ismaacΛdΛΓΛ ooja Diuusi ismaacΛdΛ ΛΓSΛΛlicami. Diuusi tΛjajai ΛMoseesa Λicuusi vaaqui sai poducaı iduuna isducatai nΛiditadai Λgai Λmai sibΛacoga siaaco tΛΛgi Diuusi. 45 Dai gΛraaduñicarυ vii Λicuusi vaaqui ismaacΛdΛ idui Moseesacaru aa gooquiΛrdadioma gΛraaduñicarυ, dai Λgai ismaacΛdΛ oiditadai ΛJosue bΛΛcaticatadai Λicuusi vaaqui aidΛsi voopoji Λgai dΛvΛΛragadΛ aa Λma maa ñiioocadami. Diuusi vuvaitu Λgai ismaacΛdΛ ami oidacatadai sai ami oidacana ΛJosue ΛΛmadu Λgaa oodami. DaidΛ Λicuusi vaaqui movaasi viaacatadai Λoodami dai ami siaa duutudaiña Diuusi asta aidΛsi gatΛjajai ΛbaitΛcΛaacami Davicarυ. 46 Diuusi alia cΛΛgacΛΓΛ nΛiditadai Davicarυ vaidΛ ΛDavicarυ iduñia Λliditadai Λmo vaaqui Diuusi vΛΛtarΛ. GΛraduñi Jacocarυ vaavoitu Diuusi gΛrooga ΛpΛ. 47 DΛmos ΛSalomoñi Λgai daidΛ idui Diuusi vaaquidΛ. 48 Tomasi Diuusi ismaacΛdΛ ΛΓΛbaitΛcΛaacami maioidaga quiquiuupiΛΓΛ ismaacΛdΛ ivueeyi oodami. Poducaı isducatai aagai Diuusi ñiiooquituldiadamigadΛ sai pocaiti Diuusi:

49 AanΛana Λgai ismaacΛdΛ tΛaanΛi tΛvaagi dai vΛΛsi oidigi ΛpΛ.

¿Maasca agai Λvaaqui ismaacΛdΛ giñduiñda agai aapimΛ?

AanΛ anmaitΛgito siaaco giñibastagi.

50 ¿Maitansi ΛΛgi idui aanΛ vΛΛsi gomaasio?

Ascaiti Diuusi.

51 DaidΛ ΛTiivañi apiañiiooquidi Λoodami daidΛ itΛtdai:

—AapimΛ aasñiñitu gΛnducami maitΛtΛΛcaidaga Λpan ducami aapimΛ ismaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi. Dai vΛΛscarΛ vuidΛΓΛ vΛΛtacana aapimΛ Diuusi IbΛadΛ Λpan tuutuiga aapimΛ gΛnΛΛqui aaduñicarυ.

52 GΛnaaduñicarυ soimaa taatatuli dai asta coi vΛΛsi Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΛ ismaacΛdΛ ΛΛquioma dada dai aagidi Diuusi ñiioquidΛ. Λgai vaa ñiñiiooquituldiadami aagai isdivia agai ΛcΛΛ tuigacΛdΛ ismaacΛdΛ tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aidΛsi divia Λgai aapimΛ gatΛΛgi mΛsai muaana. 53 Diuusi gΛnaagidi gatΛtΛaañicarucΛdΛ isducatai gΛaagai mΛsoidacagi mai aapimΛ maiΛagidi —astΛtdai Tiivañi.

⁵⁴ Dai aidasi caa loodami imaasi saalicada baacoi ATiivañi vui dai cacarañdimi gantaatamu. ⁵⁵ Damos Diuusi Ibada lamadu daacatadai ATiivañi tai agai tavaagiamu nanaava dai taa Diuusi isvaamioma dadadaai sitasai dai ASuusi saalisa padara caaca Diuusi. ⁵⁶ Amaasi itadai ATiivañi loodami:

—Dañi naidi aana tavaagi vai cupioquiñi dai agai ismaacada viaa amo saalicami saalisa padara caaca Diuusi —astadai Tiivañi.

⁵⁷ Amaasi loodami cuu gannaanaca maicaca aliditai, dai vaascatai gagara iñaquimi dai vui voopoi ATiivañi ⁵⁸ dai bai dai vuusaitu ami Jerusaleenaidara dai maicacarai. Dai agai ismaacada maisai nuucatulí gansosoa amo gali Saulo tagiducami. ⁵⁹ Dai aidasi quiaa maisaitadai loodami taida ATiivañi aduucai daanagi ASuusi:

—Suusi balaicaiñi giñiibadaga —ascaiti.

⁶⁰ Dai gooquidara gatootonacada caquiva dai gagara iña daida icaiti:

—Taanadami maiti gididara vuupada goodami idi soimaascamicada —ascaiti.

Dai mospotai dai muu.

8

¹ Daidá ASaulo baiáa lara masmuaagi ATiivañi. Dai aidá acara sigamuaatu ATiivañi AJerusaleenara oidacada vui suuli vaavoitudadami dai soimaa taatatulí. Tai vasi vaavoitudadami aipaco iji Judeeamu dai Samaaliomu mosacaasi lojootosicami maiiji abiaadara. ² Dai lamoco cacali ismaacada siaa duutudaitadai Diuusi yaasa ATiivañi dai saalicada sosuañi gaicada. ³ Vaidá ASaulo apiasoi vaaadatadai vaavoitudadami, dai vasi quiquidara vapaacaiña dai tavaimaticatai vuvaidiña cacali dai ooqui gataañia aliditai maamaisaragai.

⁴ Damos vaavoitudadami ismaacada iji Jerusaleenaidara tomasiaaco siaaco ajioopaitadai agai gaaagidimi isSuusi Cristo acalagacara vuviaadami. ⁵ Amaadutai vaavoitudadami Piili tagiducatadai dai ii amapacara Samaalia davalidara. Dai ami gaaagidi isSuusi Cristo acalagacara vuviaadami. ⁶ Vaidá loodami ganampaidiña dai calga gantagito caacana istumaasi aagidiña APiili. Dai naidi agai lara istumaasi galdarducami ismaacada ivaaadatadai APiili Diuusi guvucadadacada. ⁷ Muidutai agai ismaacada viaacatadai Diaavora tataañicaruda duduaadi APiili vaidá ADiaavora tataañicaruda vuvacaiña oodamiñidara iñaquidatadi, dai muidutai ismaacada maitistutuiditadai isoñiadagi lamoco

ganaaca siappa amoco gancaacaji vvasi duduaadi agai. Dai amoco ismaacada maitistutuiditadai isajioopadagi vvasi duduaadi agai. ⁸ Dai poduucai vvasi oodami baiganaali.

⁹ Dai ami oidacatadai amo cali Simuñi tagiducami, ismaacada aequioma arcadaracamicatadai dai mosyaatagidiña agai oodami potadaitadai saida armaatcami. ¹⁰ Vai vvasi oodami amaduga mvasi aaliducami dai ggarducami vvasi gantagito caana istumaasi aagaiña agai daida icaitiña:

—Goovai gia viaa Diuusi guvucadada —ascaitiña oodami.

¹¹ Tavapi yaatagidiña aSimuñi gadaragacada cascada gantagito caana oodami dai agidiña. ¹² Dai aidasi vaavoitu oodami aagiditai aPiili isDiuusi soicai oodami sai calgacala oidacana dai isSuusi Cristo arcagacala vuviadami, muidutai ooqui dai calali ganvapacoi. ¹³ Dai asta aSimuñi ismaacada arcadaracamicatadai vaavoitu dai gavacoi, dai amadu aimaraiña aPiili dai maitagaiña isducatai gatagituagi naititai aPiili isivuaadana naana maasi ggarducami Diuusi guvucadada.

¹⁴ Aidasi mai oojootosicami ismaacada Jerusaleenara daraajatadai isSamaalira oidacami vaavoitu Diuusi ñooquida, gaa-mucu ootoi aPiiduru amadu avuaana. ¹⁵ Dai aidasi aayi agai Samaalira gamamagi avavoitudadami vvalara, sai Diuusi Ibadada diviana avavoitudadami amadu. ¹⁶ Tomali amaadutai agai maiquiaa amadu daacatadai Diuusi Ibadada. Mosvapacoficatadai agai Suusi sallicamigadada. ¹⁷ Cascada aPiiduru amadu avuaana daama darai gannoonovi tai poduucai divia Diuusi Ibadada avavoitudadami amadu.

¹⁸ Dai aidasida aSimuñi ta isdivia Diuusi Ibadada avavoitudadami amadu aidasi daama darai oojootosicami gannoonovi, ¹⁹ amaasi aSimuñi itadai:

—Aana gannaquiaagi tumiñsi vurai aapima giñmaaca guvucadagai nai siascada ana daama darasadagi giñnoonovi tomastuma oodami vai didivadagi Diuusi Ibadada agai amadu —astadai aSimuñi.

²⁰ Amaasi aPiiduru itadai:

—Polidi aapi sai istumaasi gaoidi Diuusi gasaapadai tumiñsica cascada ugitana gatumiñsiga aapi gamadu. ²¹ Aapi maiviaa tomalaachi sallicami idi guvucadagilara maitacagadu gaibadaga Diuusi vuitapi. ²² Dagitoñi vvasi gasoimaascamiga dai daañi Diuusi sabai gaogaldana agai gasoimaascamiga ismaacada viaa aapi gaibadagala. ²³ Giñtagito naidi ana isalasi arsoimaasi iducami aapi dai gasoimaascamiga gamaisacan duu —astadai aPiiduru.

²⁴ Amaasi aSimuñi aa noragi daida itadai:

—Daan^Λdavurai aapim^Λ Diuusi aan^Λc^Λd^Λ nai maipovai iñduñia aan^Λ m^Λsducatai aagai aapim^Λ —ast^Λt^Λdai ^ΛSimuñi.

²⁵ Amaasi ^ΛPiiduru ^Λmadu ^ΛVuaana aatagi ^Λoodami dai aagidi ^Λpp^Λ Diuusi ñiooquid^Λ, dai gooqui^Λr^Λ iji muiyap^Λr^Λ Samaalia d^Λv^Λl^Λr^Λi^Λr^Λ dai gaaagidimi isSuusi Cristo ^Λr^Λc^Λl^Λgac^Λr^Λ vuviaadami dai gooqui^Λr^Λ noonora Jerusaleenamu.

²⁶ Amaasi cadaiyunucaï imaasi ^Λmo Diuusi t^Λaañicarud^Λ ñiooqui ^ΛPiili daid^Λ it^Λt^Λdai:

—C^Λquivañi dai imi govoyamu ismaac^Λd^Λ Jerusaleenaiñd^Λr^Λ caata Gaasamaco dai idi vaa voi ^Λgai dai oidigana daiyunuga siaaco maitipu oidacami —ast^Λt^Λdai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ.

²⁷ Taid^Λ ^ΛPiili c^Λquiva dai ii dai voy^Λr^Λ aayi ^Λmo c^Λl^Λi Etiopii^Λr^Λ oidacami. ^Λgai ^Λr^Λt^Λaan^Λdamicatadai daid^Λ ^Λrnucadacamicatadai ^ΛCandaasi tumiñsigad^Λ. ^ΛCandaasi ^Λr^Λmo ooqui daid^Λ ^Λrbait^Λc^Λaacamicatadai Etiopii^Λr^Λ dai v^Λl^Λsi c^Λc^Λl^Λi ismaac^Λd^Λ aata vuaadana Candaasi v^Λl^Λtar^Λ cacaapuñicatadai c^Λc^Λd^Λ ^Λc^Λl^Λi capuuñicatadai ^Λpp^Λ. Daid^Λ ^Λc^Λl^Λi cag^Λquiiyamaco im^Λtadai Jerusaleenaiñd^Λr^Λ siaaco siaa duutudaitadai ^Λgai Diuusi. ²⁸ Vaid^Λ ^Λc^Λl^Λi ^Λmo careeta ^Λraana daitugaitadai dai aagaimi oojai ismaac^Λd^Λ ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigad^Λ. ²⁹ Amaasi Diuusi Ib^Λad^Λ it^Λt^Λdai ^ΛPiili:

—Imiñi dai abaan c^Λquiva gocareeta —ast^Λt^Λdai.

³⁰ Dai aid^Λsi miaad^Λr^Λ c^Λquiva ^ΛPiili ca^Λ ^Λgai ^Λc^Λl^Λi isaa-gaimi oojai ismaac^Λd^Λ ooja Isaía tai ^Λgai t^Λcacai daid^Λ it^Λt^Λdai: —¿Maat^Λp^Λs ca^Λ gooojai p^Λsmaac^Λd^Λ aagai? —ast^Λt^Λdai ^ΛPiili.

³¹ Taid^Λ ^Λc^Λl^Λi aa noragi daid^Λ it^Λt^Λdai:

—¿Ducatai maat^Λ ca^Λcana aan^Λ maitiipucatai sioora giñaagidagi ist^Λiya ^Λlidi goovai? —ast^Λt^Λdai ^Λc^Λl^Λi.

Dai vai ^ΛPiili sai abaana daivana.

³² Vaid^Λ ^Λc^Λl^Λi aagaitadai ^Λoojai Diuusi ñiooquid^Λr^Λ siaaco icaiti:

Aid^Λm^Λsi b^Λl^Λcai dai muaa ^Λgai maiaijig^Λ ^Λpan duucaï ^Λmo cañiiru ismaac^Λd^Λ maisuaacai m^Λsiuu duu muaagi.

Dai ^Λpan duucaï cañiiru mara ismaac^Λd^Λ maisuaacaiña m^Λsiuu duuca iicadagi,

Poduucal ^Λgai maisosua dai muu.

³³ Soi dui ^Λgai maiviaacatai ^Λgai istuusi soimaa taatagi. ¿Sioora istuid^Λc^Λi ^Λcaldana si^Λl^Λquiatai vaavoituda ^Λgai?

Ascaiti Diuusi ñiooquid^Λr^Λ.

³⁴ Taid^Λ ^Λt^Λaan^Λdami t^Λcacai ^ΛPiili daid^Λ it^Λt^Λdai:

—Giñoig^Λdacai giñaagida, ¿voora aagai goDiuusi ñiooquituldiadamigad^Λ ^Λgi ^Λgai ^Λmai sio? —ast^Λt^Λdai.

³⁵ Amaasi Δ Piili g Δ aagacai aagidi Δ ñiooqui ismaac Δ Δ aagai Δ C Δ Δ Li oojia Δ Δ dai aagidi Δ ma maasi Δ Δ r Δ aagaitai Δ Suusi. ³⁶ Dai aid Δ si aayi Δ gai Δ map Δ C Δ Δ siaaco daacatadai suudagi, taid Δ Δ Δ aan Δ dami it Δ i:

—Tami daja suudagi. ¿Baisi Δ rC Δ Δ gai isvacuañica aan Δ ?
—ast Δ Δ dai Δ gai Δ Piili.

³⁷ Taid Δ Δ Piili it Δ Δ dai:

—P Δ SS Δ LiC Δ Δ vaavoitudadagi aid Δ gia istutuidi aapi
—ast Δ Δ dai Δ Piili.

Taid Δ Δ C Δ Δ Li aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Aan Δ angia vaavoitudai isSuusi Cristo Δ rDiuusi mara Δ
—ascaiti Δ C Δ Δ Li.

³⁸ Amaasi Δ C Δ Δ Li gata Δ jai C Δ Δ saragai Δ careeta, dai v Δ gocatai t Δ aapai siaaco daacatadai Δ suudagi, taid Δ Δ Piili vacoi Δ C Δ Δ Li. ³⁹ Dai aid Δ si Δ paamu t Δ Δ t Δ sai Δ gai abiaad Δ Δ taid Δ Diuusi Ib Δ ada vaidacai Δ Piili, taid Δ Δ Δ aan Δ dami camait Δ vaamioma, Δ amos apiaim Δ Δ gai g Δ voo Δ gamu baig Δ Δ liatugaitai. ⁴⁰ Amaasi Δ Piili aayi Asoot Δ Δ dai v Δ Δ si Δ map Δ C Δ Δ aijimi dai gaaagidimi Δ C Δ Δ gac Δ Δ vuvaidaragai mospovuimi dai aayi Sesaree Δ Δ .

9

¹ Δ Saulo maidagitocai soi vueeyi Δ vaavoitudadami. Dai pocaitiña sai coodia agai casc Δ Δ n Δ idamu Δ gai Δ bait Δ C Δ aacamigada papaali judidíu ² dai taí oojai ismaac Δ Δ Δ maa Δ gai oigaragai sai im Δ na Δ gai judidíu quiquiupagad Δ amu Damasc Δ Δ dai gaagana ismaac Δ Δ apiavaavoitudai Suusi Cristo mamaat Δ tuldaragada dai sai maamaisapicamu vaaapana Jerusaleen Δ Δ v Δ Δ si Δ maduga m Δ Δ si ooqui dai c Δ C Δ Δ Li. ³ Δ amos aid Δ si voyamu im Δ itadai Δ gai camiaad Δ Δ Damasco, tai todian duucai v Δ p Δ doli sicoli Δ gai Δ mo cuudagi t Δ vaagiaiñ Δ Δ Δ . ⁴ Taid Δ Δ Saulo Δ v Δ Δ rapi gai, dai ca Δ Δ mo ñiooqui ismaac Δ Δ it Δ Δ dai:

—Saulo, Saulo, ¿tuip Δ si soi giñvueeyi? —ast Δ Δ dai.

⁵ Amaasi Δ Saulo it Δ Δ dai:

—¿Poo Δ aapi t Δ aan Δ dami? —ast Δ Δ dai.

Taid Δ Δ ñiooqui aa noragi daid Δ it Δ Δ dai:

—Aan Δ an Δ Δ rSuusi Δ gai vaa ismaac Δ Δ soi vueeyi aapi. Δ agi gatomit Δ sca Δ aapi Δ pan duucai Δ mo vooyisi ismaac Δ Δ cuitusca Δ tootoicami cuugada —ast Δ Δ dai Δ ñiooqui.

⁶ Amaasi Δ Saulo gigivuquimi duaadimucai daid Δ it Δ Δ dai:

—T Δ aan Δ dami, ¿tumaasi ip Δ lidi aapi isiduiña aan Δ ?
—ast Δ Δ dai.

Taid Δ Δ Δ aan Δ dami it Δ Δ dai:

—C Δ quivañi dai ai Damasc Δ Δ m Δ sima Δ ca g Δ aagidamu istu-
maasi g Δ aagai p Δ siduñiagi —ast Δ Δ dai Δ Δ aan Δ dami.

⁷ Acaalli ismaacada madu iimaitadai Saulo alia duduaadimu cacacai ñiooqui dai maitagacai tomali maadutai.

⁸ Amaasi Saulo ciquiva davarapidaga, damos maitistui isnaavagi tomalaachi. Taidaaaduñda vaidacai Damascoamu. ⁹ Daid Saulo vaica tasai maitistui isnaavagi dai maituu dai maitaii tomalaachi istumaasi.

¹⁰ Dai ami Damascaga oidacatadai amo vaavoitudadami Anaiiasitlagiducami taigai vuitapi gamaasitu Asuusi daidaitadai:

—Anaiiasii —astadai.

Taigai aa noragi daidaitadai:

—Taanadami tami andaja —astadai Anaiiasii.

¹¹ Amaasi taanadami itadai:

—Ciquivañi dai imi siaaco caayi Saliñicaga tlagidu dai Udasi quidiaga naida amo cali Tarsuaiñdaga Saulo tlagiducami gamamadiava. ¹² Gatataquiga tlagai amo cali Anaiiasitlagiducami sai vaa dai daama darai ganoonovi saida istui taigai isnaavagi apamu —astadai Asuusi.

¹³ Taidaanaiiasii mosca imaasi daidaitadai:

—Taanadami muidutai giñaagidiña gocali dai vaasi soimaascami ismaacada ivuiddiña goovai ismaacada gavaavitudai Jerusalemaga. ¹⁴ Dai sivi divia goovai tami apapaali baitaguucacamigada sallicamigadacada, dai maamaisapicami vuuquia taigai vaascatai ismaacada gavaavitudai aapi —astadai Anaiiasii.

¹⁵ Amaasi taanadami itadai:

—Imiñi casiant co vuusaitu aan Saulo vai aagidana taigai ama maasi ñioocadami dai raraí dai judidú apañiñaana calgacaga vuvaidi oodami. ¹⁶ Aan tlagidamu isalia viaa taigai issoima taatagi giñvaavitudaitai —ascaiti Asuusi.

¹⁷ Amaasi ii Anaiiasii quiiyam siaaco daacatadai Saulo dai ami vaacacai daama darai ganoonovi daidaitadai:

—Giñaduñi Saulo, Asuusi ismaacada gamaasitu aapi gavuitapi voyaiñdaga taigai atgiñootoi pasai apamu naavana dai sai Diuusi Ibada gamadu daaca taigai —astadai Anaiiasii.

¹⁸ Tai otoma suuli vatopa coocomida maasi vuupujaiñdaga dai casi istui taigai isnaavagi. Dai otoma ciquiva dai gavacoi sai nidiña oodami iscaama duucaí gatagito taigai dai camaisoimaasi ivuaada taigai. ¹⁹ Dai gooquiga gauu dai bai aguvucadaga apamu dai anaasi daja chilaqui tasai vaavoitudadami madu Damascaga.

²⁰ Otoma gaagacai gamamaatuldimi Saulo judidú quiquiupaigadaga Diuusi ñiooquida dai gaaagidi sai

Suusi arDiuusi marada. ²¹ Dai vaascatai ismaacada caa maitagaitadai isducatai gantagituagi daida icaiti:

—¿Maitasi atacalli goovai ismaacada Jerusaleenaga aimaraiña dai gaagaiña vaavoitudadami dai soi vaaadana? ¿Dai maitasi atagai vaa ismaacada tami divia dai maamaisapicami vuuquia agaitadai vaavoitudadami apra dai tagida agai abaitaguucacamigada papaali Jerusaleenaga? —ascaiti oodami.

²² Damos aSaulo vaamioma maiduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquida dai gaaagidiña apra saida aSuusi atacristo, taida ajudidiu Damascaga oidacada camaitaa isducatai gantagituagi.

²³ Dai bai tavapicada ajudidiu ganaagi dai muua agai aSaulo. ²⁴ Damos aSaulo mai. Dai Damasco sicoli cuupicatadai gala bidaaviquicada vaid ajudidiu abidaaviqui cuucuparagadaga soobidacana tasaga dai tucara siaaco vuusiagi sai muua agaitadai. ²⁵ Damos vaavoitudadami gala asaarai raana dai aSaulo dai bidaaviquiamu salli tavaaño amo imidagai tucara tai poduucai cagacaga vuusai aSaulo.

²⁶ Aidasi aayi aSaulo Jerusaleenaga agai urava aliditadai vaavoitudadami damos vaavoitudadami abaidiña vascaga maivaavoitudaiña agai siaSaulo casi arvaavoitudadami apra cascada. ²⁷ Damos aBernabé gia vaidacai dai vaan calsi oojootosicami dai aagidi isducatai ta aSaulo aSuusi Cristo voiyaga, dai isducatai ñiooqui aSuusi, dai isducatai aSaulo maiduaadimudacada aagidi Diuusi ñiooquida Damascaga oidacami. ²⁸ Taida aSaulo anaasi Jerusaleenaga vii dai amadu aimaraiña vaavoitudadami. ²⁹ Dai maiduaadicuitai gaaagidiña Diuusi ñiooquida, dai amadu gaaatagaiña agai ajudidiu ismaacada ñioocaitadai giliego ñiooquida, damos ajudidiu gaagaitadai isducatai muaagi aSaulo. ³⁰ Dai aidasida vaavoitudadami mai gomaasi otoma vaidacai agai aSaulo Sesareeamu dai abiaadaga ootoi Tarsuamu.

³¹ Aida camaitiipucata dai siora soi duucai najjadagi vaavoitudadami Judeega dai Galileega dai Samaaliga oidacami cascada baiganaliditai oidaga agai dai vaamioma calga vaavoitudaimi dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai Diuusi Ibad a amadu daacata dai vai vaamioma muidaimi vaavoitudadami.

³² Aidasida aPiiduru didividitadai vaavoitudadami diviji agai apra vaavoitudadami Liidiga oidacada. ³³ Vai ami oidacata dai apra amo calsi Eneesi tagiducami ismaacada

capar_Λ mamacova uumigi moscaat_Λcatadai maitistutuidiña
 agai isaim_Λrdagi casc_Λd_Λ. ³⁴Taid_Λ _ΛPiiduru itat_Λdai:

—Eneesi casiap_Λtduueyi Suusi Cristo guvucadad_Λc_Λd_Λ,
 vañigiñi dai bai duuñi g_Λvaacosi —astat_Λdai _ΛPiiduru.

Taid_Λ Eneesi otoma vañi. ³⁵Dai v_Λascatai Liidi_Λr_Λ
 oidac_Λd_Λ dai Saroñi_Λr_Λ oidac_Λd_Λ t_Λagacai imaasi dagito
_Λquid_Λ g_Λvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.

³⁶Aid_Λ Jop_Λr_Λ oidacatadai _Λmo ooqui vaavoitudadami
 Tavita t_Λagiducami dai giliego ñiooquic_Λd_Λ _ΛrDoorcasi. Idi
 ooqui v_Λasc_Λr_Λ c_Λga ivuaadana dai soic_Λiña _Λsoituutuigami.

³⁷Dai _Λmo imidagai ali_Λ cooco _Λooqui dai muu, m_Λtai va_Λtasi
 dai gooqui_Λr_Λ goocua daama vaaqui_Λr_Λ t_Λcaviaco t_Λ. ³⁸Dai
 Jopaiñ_Λr_Λ miaaga Liidiamu siaaco daacatadai _ΛPiiduru,
 taid_Λ _Λvaavoitudadami maí isami daacatadai _ΛPiiduru dai
 ootoi gooca c_Λc_Λli sai m_Λ aagidana _ΛPiiduru sai otoma
 diviana.

³⁹Taid_Λ _ΛPiiduru otoma oí _Λc_Λli. Aid_Λsi aayi _Λgai m_Λtai
 otoma vaidacai siaaco caat_Λcatadai _Λmuuquiad_Λ, tai v_Λasi
_Λvipiudu sicoli guuquiva dai suaañimi dai vuvaitu yuupu-
 rui dai vaapasaragai ismaac_Λd_Λ idui _ΛDoorcasi maiquiaa
 muucucai dai tat_Λgidi _ΛPiiduru. ⁴⁰Amaasi _ΛPiiduru qui-
 idigamu ootoi v_Λascatai ismaac_Λd_Λ ami daraajatadai dai
 g_Λtootonac_Λd_Λ c_Λquiva dai gamamagi, dai vui n_Λn_Λava _Λgai
_Λooqui muuquiad_Λ daid_Λ itat_Λdai:

—Tavita vañigiñi —astat_Λdai _ΛPiiduru _Λooqui.

Tai _Λgai cupioco g_Λvuupuji dai t_Λ _ΛPiiduru dai s_Λli daiva.
⁴¹Taid_Λ _ΛPiiduru noviaiñ_Λr_Λ bai dai vañigi, dai otoma
 vaí _Λaaduñ_Λ _Λmadu _Λvipiudu dai vaan c_Λasi duaacami.
⁴²V_Λasi gomaasi maí v_Λascatai Jop_Λr_Λ oidacami dai muidutai
 vaavoitu Suusi Cristo. ⁴³Taid_Λ _ΛPiiduru anaasi Jop_Λr_Λ vii bai
 t_Λv_Λpi _Λmo vaqueetatadami quidi_Λr_Λ Simuñi t_Λagiducami.

10

¹Sesare_Λr_Λ oidacatadai _Λmo c_Λli Cornelio t_Λagiducami
 ismaac_Λd_Λ t_Λaan_Λitadai _Λmo sientu sandaar_Λ m_Λsmaac_Λd_Λ
 Italianu aagaiña. ²Dai Cornelio _Λmadu v_Λasi aaduñ_Λ ali_Λ
 siaa duutudaiña Diuusi, dai _Λgai soic_Λiña mui tumiñ_Λsic_Λd_Λ
_Λjudidíu dai v_Λasc_Λr_Λ gamamadaiña. ³Dai _Λmo imidagai coi
 g_Λasaco tasai c_Λga t_Λ _ΛCornelio _Λmo Diuusi t_Λaañicarud_Λ
 ismaac_Λd_Λ vaa siaaco daacatadai _Λgai daid_Λ itat_Λdai:

—Cornelio —astat_Λdai _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Λ.

⁴Vaid_Λ _ΛCornelio mosn_Λidi _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Λ duaadimu-
 cai. Dai amaasi t_Λcacai daid_Λ itat_Λdai:

—¿Tumaasi t_Λgito aapi? —astat_Λdai Cornelio.

Amaasi _ΛDiuusi t_Λaañicarud_Λ itat_Λdai:

—Diuusi alia baigallidi gamamadaragacada dai vassicada ismaacada ivueeyi aapi soicaitai soituutuigami. ⁵ Ootosaŋi cacalli Jopamu vai vaidana Simuŋi Piiduru, ⁶ ismaacada amai Simuŋi quidiara gauuliŋaca. Agai arvaqueetatadami dai gaa suudagi ugidiana oidaga. Piiduru gaagidamu istumaasi gaagai pasiduŋiagi —astadai Diuusi laaŋicaruda.

⁷ Aidasi ii Diuusi laaŋicaruda taida Cornelio vai gooca gapipiooŋiga dai amo sandaaru ismaacada siaa duutudai Diuusi vaid Cornelio baigalliditai nidiŋa. ⁸ Dai agidi vassisi istumaasi laa agai. Dai gooquiara ootoi Jopamu.

⁹ Dai siaadiqui aidasi camiaadimitadai agai Jopara dan duucu vassisi tsai Piiduru vaaqui daama daida mamada agai. ¹⁰ Dai agai alia biugimucataidai damos quiaa bai vuuiditadai cuaadagai, tai gamaasitu agai vuitapi amo istumaasi. ¹¹ Taa agai isgacupioco lavaagi dai davarapi uu-cami laapanai amo istumaasi apa maasi amo gaa tua icuusi vamaacova siisoda vuupuli. ¹² Dai ami tua icuusiara daraitugai naana maasi cacaisi maaco taataracami dai gagar coocoyi dai ujuurugi ara. ¹³ Dai amaasi caa agai amo ŋiooqui ismaacada itadai:

—Cequivaŋi Piiduru dai cooda dai uga —astadai ŋiooqui.

¹⁴ Taida Piiduru aa noragi daida itadai:

—Chio laanadami, tomali amo imidagai maitrugacami aana istumaasi judidu maiviaa oigaragai iscuaadagi —astadai Piiduru.

¹⁵ Taida ŋiooqui apamu ŋioo daida itadai:

—Istumaasi Diuusi aagai saida arcuaadagai mitalaagai paspocaitadagi sai maicagadu —astadai ŋiooqui.

¹⁶ Atua icuusi vaicojo lavai daida tsai lavaagiamu apamu.

¹⁷ Aidasida Piiduru tagitoitadai istiya alidi agai ismaacada gamaasitu vuitapi, tai quitaagiŋa aayi cacalli Cornelio ojotosada gatacacaimi agai siaaco oidaga Simuŋi daida aayi.

¹⁸ Dai acai gagara gatacakai sabai ami gauuliŋacataidai amo cali Simuŋi Piiduru tagiducami. ¹⁹ Dai quiaa tagitoitadai Piiduru agiara ismaacada vuitapi gamaasitu, taida Diuusi Ibadai itadai:

—Daŋi gagaagiava vaica cacalli. ²⁰ Lavaŋiŋi dai oida dai maivuaama liatugada aanaanta ootoi —astadai Diuusi Ibadai.

²¹ Taida Piiduru lavai dai ii siaaco guccatadai cacalli Cornelio ojotosada daida itadai:

—Aana agai masmaacada gaagai aapima. Matumaasi aagaimi? —astadai.

²² Taida cacalli aa noragi daida itadai:

—Garbaitacaacamiga Cornelio atgrootoi. Agai aramo cali caa tuigacami dai siaa duutudai Diuusi. Dai vassisi

ajudidíu cʌʌgacʌʌ nʌidi dai oigʌdai. Tai ʌmo Diuusi tʌaʌñicarudʌ aagidi ʌCornelio sai gʌvaidana pʌsai aapi imʌna quiidiamu sai ʌgai caʌcana pʌstumaasi viaaca isaagidagi —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.

²³ Taidʌ ʌPiiduru miaadʌgi, tai ʌgai anaasi vii aidʌ tucara ʌPiiduru ʌʌmadu. Dai siaadiqui iji tai oí ʌPiiduru dai oí ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌvaavoitudadami Jopʌra oidacami.

²⁴ Dai siaadiqui aayi ʌgai Sesareeʌʌʌ siaaco nʌnʌracatadai ʌCornelio ʌʌmadu muidutai aaduñdʌ dai aa ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌmaducatadai ʌgai vʌʌsi vapai. ²⁵ Aidʌsi aayi ʌPiiduru quiiyʌʌʌ tai vuusai ʌCornelio dai miaadʌgida ʌgai dai vuidʌʌʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai siaa duutuda agaitadai. ²⁶ Dʌmos ʌPiiduru cʌquivatú daidʌ itʌtʌdai:

—Cʌquivañi. Aanʌ anʌʌpʌ ʌrcʌʌli gʌʌpan duucaí —astʌtʌdai.

²⁷ Dai apiaaatagaimi ʌgai ʌCornelio ʌʌmadu dai vaa tuucavi dai ami tʌʌ mui oodami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidacatadai.

²⁸ Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌoodami:

—Aapimʌ cʌʌga maata isjudidíu vaavoidaragadʌ maita-macai oigaragai isuurapʌcʌdagi ʌma maa ñioocadami tomali isvapacʌdagi quiiidʌʌʌ. Dʌmos Diuusi giñmaatʌtuli ansai dagitona aanʌ govaavoidaragai. Dai sioora Diuusi cʌʌgacʌʌ nʌidi aanʌ maiviaa istuisi gajiaadʌʌ vipiaadagi. ²⁹ Cascʌdʌ mosgiñvaí antai maiñioocacai mʌʌcadʌʌ ii. Dai maataca iñʌlidi aanʌ tʌimʌsidʌ giñvaí —astʌtʌdai ʌPiiduru.

³⁰ Taidʌ ʌCornelio aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Casi ʌpʌdui maacova tasai icaduucu lienʌ coi gʌʌsaco tasai tanasi giñquiiyʌʌʌ daacatadai aanʌ dai gamamadaitadai maitaugacai, dai tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli vai dadadacʌi yuucusidʌ.

³¹ Vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cornelio, Diuusi caʌ gʌmamadaraga dai maata ʌʌpʌ istumaasi ivueeyi aapi soicʌital soituutuigami.

³² Ootosañi tudu Jopamu sioora vaidagi ʌSimuñi Piiduru ʌmai Simuñi quiiidʌʌʌ avʌuuliñaca. ʌgai ʌʌvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. Dai siʌʌscadʌ divia ʌgai gʌaagidamu ʌmo istumaasi iñtʌtʌdai ʌcʌʌli”, ascaiti ʌCornelio. ³³ Cascʌdʌ otoma ootoi aanʌ mʌsai gʌgaagana, dai aapi cʌʌga dui diviacai. Dai sivi tami daraaja aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi dai caʌca ʌʌlidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ gʌrootosi Diuusi aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌCornelio.

³⁴ Amaasi gʌaagacai ñioo ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:

—Sivi camaata nʌidi aanʌ isDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌʌ nʌidi ʌʌmoco, ʌgai vʌʌscatai ʌmadugan duucaí nʌidi. ³⁵ Diuusi alia cʌʌgacʌʌ nʌidi tomastuma oodami ismaacʌdʌ siaa duutudai dai maisoimaasi ivuaadagi.

³⁶ Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui ʌjudidíu Suusi Cristocʌdʌ sai

cΛΛgacΛΓΛ oidacana Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi
 daidΛ Suusi Cristo ΛrbaitΛcΛaacamigadΛ vΛΛsi oidi daama
 oidacami. ³⁷ AapimΛ cΛΛga maatΛ istumaasi ΛpΛdui judidíu
 dΛvΛΛragadΛrΛ, aidΛsi casi gaaagidi ΛVuaana Diuusi ñiooquidΛ
 dai casi gavapaconacai vΛΛsi gomaasi GalileeaiñdarΛ gΛaaga.
³⁸ Dai cΛΛga maatΛ aapimΛ ΛpΛ isducatai maa Diuusi ΛSuusi
 ismaacΛdΛ NasareetarΛ oidacatadai guvucadadΛ Diuusi
 IbΛadΛ, dai isducatai aimaraitai cΛΛga ivuaadana Λgai dai
 duduaaidiña vΛΛscatai ismaacΛdΛ soimaa taatacana Diaavora
 tΛtaañicafudΛcΛdΛ. Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daacatadai ΛSuusi
 cascΛdΛ pomaasi ivuaadana Λgai. ³⁹ Dai aatΛmΛ arnΛijadami
 vΛΛsi istumaasi ivuaadana ΛSuusi siΛΛsi Judeea dΛvΛΛriarΛ
 Λcaasi JerusaleenarΛ ΛpΛ mΛtai gooquiarΛ curusiaba siisa
 dai muua. ⁴⁰ Damos Diuusi bo vaica tasaicΛdΛ duaacali
 Λpamu, dai garmaa oigaragai tΛstagiagi. ⁴¹ Damos maisiu
 vΛΛsi oodami maa Λgai oigaragai istagiagi mosΛca aatΛmΛ
 ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaitu ΛΛquioma abiaadΛrΛ
 tΛsaidΛ arnΛijadamicana dai aatΛmΛ ΛΛmadu gauu dai gaii
 caduaacacai Λgai coidadΛ saagidaiñdarΛ. ⁴² Dai Λgai gartΛjai
 tΛsai aagidana oidigi daama oidacami Diuusi ñiooquidΛ dai
 aagidana ΛpΛ tΛstumaasi nΛidiña dai tΛstumaa caΛcana
 sai Diuusi aagidi ΛSuusi sai Λgai nΛidana ΛcoidadΛ dai
 ΛduduaacΛdΛ ismaacΛdΛ arcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ
 ΛrmaicΛΛga ivuaadami. ⁴³ ΛΛquioma abiaadΛrΛ aagai vΛΛsi
 ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ΛSuusi dai pocaiti sai sioorΛ
 vaavoitudagi isΛSuusi arcΛΛgacΛΓΛ vuviadami Diuusi oigalda
 agai vΛΛsi soimaascamigadΛ.

⁴⁴ Quiaa ñioocaitadai ΛPiiduru, tai divia Diuusi IbΛadΛ dai
 ΛΛmadu daaca agai vΛΛscatai ismaacΛdΛ caΛ istumaasi aa-
 gaitadai ΛPiiduru. ⁴⁵ TaidΛ Λjudidíu vaavoitudadami is-
 maacΛdΛ oiditadai ΛPiiduru camaitΛΛ isducatai gantΛtΛgituagi
 nΛiditai isDiuusi IbΛadΛ divia dai ΛΛmadu daaca agai ΛpΛ
 Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu. ⁴⁶ Dai caΛ Λgai isnaana maasi
 ñiooqui ñioocai Λgai dai siaa duutudai Diuusi. ⁴⁷ Amaasi
 ΛPiiduru itΛi:

—¿Baigas potΛΛna aapimΛ isidi oodami maitistutuidi isva-
 pacoñicagi canΛidi aapimΛ isdivia Diuusi IbΛadΛ vΛΛscatai
 ΛΛmadu poduucai isduucai divia aatΛmΛ gΛΓΛΛmadu? —as-
 caiti ΛPiiduru.

⁴⁸ Amaasi tΛjai ΛPiiduru Λoodami sai ganvapaconana isdu-
 ucui gatΛjai Suusi Cristo. Dai gooquiarΛ Λgai goguaama oi
 ΛPiiduru sai anaasi viΛΛna chiΛΛqui tasai.

1 Amaasi lojootosicami lamadu lavaavoitudadami ismaacada Judeeada daraajatadai mai isagai ismaacada maitarjudidiu vaavoitu Diuusi ñiooquida lapa. 2 Dai aidasi apamu ii apiiduru Jerusaleenamu vaidajudidiu ismaacada larvaavoitudadami ñiooquidi, 3 daida itadai:

—¿Tuipasi diviji ismaacada maitarjudidiu dai lamadu gauu? —astadai judidiu vaavoitudadami apiiduru.

4 Taidapiiduru aagidi vasi isducatai apadi daida itadai:

5 —Aan Jopada daacata dai, dai aidasi gamamadaitadai aan taa aan amo istumaasi apa maasi amo gaa tua icuusi, vai tavaagiaiñdada laapanai dai aajai maa ca siaaco daacata dai aan dai va maacova siisodaa vuupuli atua icuusi. 6 Dai aidasi caaga naaidi aan astumaasi oidaga raana, vai ami daraajatadai caacasi maaco taataracami, dai cocoyi dai ujuurugi lapa. 7 Dai ca aan amo ñiooqui vaidapiñtadai: “Caquivañi Piiduru dai cooda dai uga”. 8 Damos aan itadai: “Chio laanadami tomali amo imidagai anmaivapasai aan giññaiaada istumaasi judidiu maiviaa oigaragai iscuaadagi”, antadai aan. 9 Tai amaasi ñiooqui tavaagiaiñdada apamu giññoiqui daida ipiñtadai: “Istumaasi Diuusi aagai saida arcuaadagai maitaagai paspocaiti adagi sai maicaagadu”, caiti ñiooqui. 10 Taidaa tua icuusi vaicojo tavai dai apamu taa tavagiamu. 11 Dai quiaa vaaqui daama daacata dai aan tai ami dada vaica caali daida giñgaagaimi agai lojootosicami Sesareeaiñdada. 12 Taida Diuusi Ibadaa giñaagidi ansai oidana maivuaam iñliatugaitai, tai idi naadami vaavoitudadami giñoi lapa dai vascatai aatama vaapa amo caali quidiada, 13 ismaacada gaaagidi isducatai taa agai amo Diuusi laañicaruda sai caaca daida itadai: “Ootosañi caali Jopamu vai maa vaidana Simuñi Piiduru. 14 Sagai gaagidamu isducatai caagacada vuusia aapi lamadu vasi gaaduñi”, astadai adiuusi laañicaruda. 15 Dai aidasi giñaagacai ñiooqui aan divia Diuusi Ibadaa vascatai agai lamadu poduucai isducatai divia aatama gaa lamadu tuucamidada. 16 Amaasi antai tagito aan iscaiti gartaanadami: “Vaavuava sida vuaana suudagicada gavapacoi damos vapacoñicamu aapimaa Diuusi Ibadacada sai agai gaalamadu daaca agai”. 17 IsDiuusi maa agai lapa istumaasi garmaa aatama ismaacada vaavoitu Suusi Cristo ¿noora aan sivuidada ñioocaiña Diuusi? —astadai apiiduru.

18 Aidasi ca imaasi lavaavoitudadami ismaacada Jerusaleenada daraajatadai camaiñiño apiiduru vui. Mossiaa duutudaimi Diuusi daida icaiti:

—Iscapoadi di isDiuusi maa oigaragai ismaacada maitarjudidiu lapa isama duucai gantatagituagi agai dai

poduucai vΛASCATA oidacagi Diuusi ΛAMadu —ascaiti AJudidú.

¹⁹ Aidasi muua Λoodami ATiivañi, gANAagacai soi vuimi ΛAPΛ AΓaa vaavoitudadami, tai ΛAMOCO dAGavunu voopoi asta PenisiATA uucami dai aa Sipiliamu dai aa AntioquiiATA uucami dai ami aagidi Diuusi ñiooquida MOSACA AJudidú dai aa oodami gia chio. ²⁰ DAMOS ami AntioquiiATA dada aa vaavoitudadami SipiliiñdATA dai SireñiiñdATA dai aagidi Λoodami dai ismaacada maitARjudidú ΛAPΛ isSuusi Cristo ARCΛAGACATA vuviadami. ²¹ Diuusi IBAADA ΛAMadu daacatadai AVAavoitudadami dai poduucai muidutai AΓaa dagito gANAAqui vaavoidaraga dai vaavoitu isSuusi Cristo ARCΛAGACATA vuviadami.

²² Dai aidasi maí AVAavoitudadami JerusaleenATA imaasi ootoi ABernabé asta AntioquiiATA uucami. ²³ Dai ACAI Bernabé TAA isducatai Diuusi alia CΛAGACATA nΛiditadai AVAavoitudadami dai alia baigALI, dai maa ñiooqui daida itATadai sai VΛASI gANIBADACADA apiavaavoitudaiña Diuusi. ²⁴ Bernabé ATAMO CAAI CAA tuigacami dai VΛASI gIBADACADA vaavoitudaiña AΓai vai Diuusi IBAADA ΛAMadu daacatadai dai poduucai muidutai vaavoituli AΓai Diuusi ñiooquida.

²⁵ Dai gooquiiATA ii Bernabé Tarsuamu dai gaaga AΓai ASaulo, dai TAGACAI vaidacai Antioquiiamu. ²⁶ Dai anaasi daraaja AΓai AVAavoitudadami ΛAMadu AMO uumigi suudacami dai gamamaatATuldi Diuusi ñiooquida. AntioquiiATA AΓai siaaco ΛAPΛaga gAAaga goñiooqui iscristianu aagadagi vaavoitudadami.

²⁷ Aida tuigaco iji ΛAMOCO Diuusi ñiñiooquituldiadamigada JerusaleenaiñdATA Antioquiiamu. ²⁸ Tai AMOCO Agavo TAGIDUCAMI CAQUIVA AVAavoitudadami saagida daida itATadai sai imia AΓai AMO gAA biuugigai VΛASI oidigi daama. Gomaasi maatacatadai AΓai aagiditai Diuusi IBAADA, tai SALLICADA POVADUI aidASIDA ARBaitACAacamicatadai AClaudio. ²⁹ Taida AVAavoitudadami AntioquiiATA gANAagi dai ootosda AΓai soiñi AΓaa vaavoitudadami JudeeATA, dai AMPAGI VΛASCATAI SIAAJASI istui. ³⁰ Dai ootosi ATATAANADAMIGADA AVAavoitudadami JudeeATA BernabéCADA dai SauloCADA.

12

¹ Aida tuigaco ARAÍ EROODASI gAAagacai soi vuaadatadai AVAavoitudadami. ² Dai gatAJai muaraagai AJacovo Vuaana SIAAGIDA AMO mastaicADA. ³ Dai aidasi TAA AΓai isalia baigANALI AJudidú pomaasi iduucai AΓai maisapicami bai ΛAPΛ APIIDURU. Gomaasi APADUI siaa duudagATA

istuigaco t^Λgitoiña ^Λjudidíu aid^Λsi Diuusi c^Λagac^Λr^Λ vuvaitu Ejiipituaíñd^Λr^Λ. ⁴ Aid^Λsi cab^Λi ^Λgai ^ΛPiiduru maisacari^Λr^Λ cuu siaacoga s^Λalic^Λd^Λ c^Λaga nuucadicatadai maamacova ^Λmapai ajioopaitadai ^Λsandaaru maacovap^Λr^Λ dai nuucada ^Λmaamaisapic^Λd^Λ. Cadaivunucai ^Λsiaa duudagai ^ΛErood^Λsi vuusaida ^Λlidadai ^ΛPiiduru maisacaruaiñd^Λr^Λ dai v^Λsi ^Λoodami vuitapi gataañia agaitadai muaaragai. ⁵ Vaid^Λ ^ΛPiiduru maisapicatadai dai c^Λaga nuucadicatadai. Vaid^Λ ^Λvaavoitudadami s^Λalic^Λd^Λ gamamadaitadai ^Λgai v^Λtar^Λ.

⁶ Aid^Λsi vuusaida agaitadai ^ΛErood^Λsi ^ΛPiiduru ^Λoodami vuitapi aid^Λ tacavioma tucar^Λ coosocatadai ^ΛPiiduru vai aipad^Λr^Λ guucacatadai gooca sandaaru nuucadacami vaid^Λ ^ΛPiiduru vulicatadai gooca cadeenac^Λd^Λ ^Λv^Λgocai sandaaru-aiñd^Λr^Λ, dai aa sandaaru quiidigamad^Λr^Λ guucacatadai dai nuucadacatadai ^Λmaamaisapic^Λd^Λ. ⁷ Tai todian duucai g^Λmaasitu ^Λmo Diuusi t^Λaañicarud^Λ ^ΛPiiduru vuitapi dai v^Λsi maasiuli ^Λmaisacarui daid^Λ ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ taata ^ΛPiiduru ^Λmaapiad^Λr^Λ dai n^Λn^Λitu daid^Λ it^Λd^Λai:

—Otoma ivañigi —ast^Λd^Λai.

Tai otoma uupai ^Λcadeena ismaac^Λd^Λ ^Λc^Λd^Λ vulicatadai ^ΛPiiduru noonovid^Λ. ⁸ Taid^Λ ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ it^Λd^Λai:

—G^Λisatudañi g^Λgivuura dai g^Λaada g^Λsususaca —ast^Λd^Λai.

Dai aid^Λsi capodui ^ΛPiiduru taid^Λ it^Λd^Λai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ:

—G^Λtuiñi g^Λsuaa daid^Λ iñoida —ast^Λd^Λai.

⁹ Amaasi vuusai ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ vaid^Λ ^ΛPiiduru oidi maimaat^Λcatai si^Λrvaavoi ischio ^Λr^Λ ^Λgai ismaac^Λd^Λ ivui-ididi ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ. Baiyoma t^Λat^Λqui ^Λlidadai ^Λgai.

¹⁰ D^Λmos d^Λgavusai ^Λgai siaaco guucacatadai ^Λtuucamid^Λr^Λ nuucadacami dai gooqui^Λr^Λ siaaco guucacatadai ^Λgaa nuucadacami dai aid^Λsi aayi ^Λgai siaaco c^Λaca ^Λmo g^Λ vaiñomi cuparagai caayamacoga c^Λac^Λd^Λ ^Λcuuparagai ^Λagi g^Λcupioco, tai vuvaja ^Λgai dai ^Λmapai iji laachi dai amaasi ^Λagi viaa ^ΛDiuusi t^Λaañicarud^Λ ^ΛPiiduru. ¹¹ Amaasi ^ΛPiiduru maí si^Λrvaavoi daid^Λ it^Λai:

—Sivi gia camai aan^Λ si^Λrvaavoi isotoi Diuusi g^Λt^Λaañicarui sai c^Λagac^Λr^Λ giñvuusaidana ^ΛErood^Λsi maisacarduaiñd^Λr^Λ dai v^Λsi ^Λsoimaascamiaiñd^Λr^Λ ismaac^Λd^Λ iduñia agaitadai ^Λjudidíu aan^Λc^Λd^Λ —ascaiti ^ΛPiiduru.

¹² Amaasi quiaa pov^Λlidadai ^Λgai dai ii ^ΛMaría quiidiamu d^Λd^Λ ^ΛVuaana Marcusi. Vai ami mui g^Λn^Λmpaidacatadai oodami dai gamamadaitadai ^ΛPiiduru v^Λtar^Λ. ¹³ Dai aid^Λsi aayi ^ΛPiiduru soosoi ^Λcuuparagai caayamad^Λr^Λ c^Λac^Λd^Λ tai vuusai ^Λmo ali t^Λji Rooda t^Λagiducami dai n^Λida ^Λgai soor^Λ ^Λgai. ¹⁴ Dai maat^Λcai ^ΛPiiduru ñiooquid^Λ maicupioqui

baig^Λldacai baiyoma ^Λpamu tuucavi m^{ΛΛ} dai aagida agai ^Λgaa sai quitaagiña c^{ΛΛ}ca ^ΛPiiduru. ¹⁵ Amaasi ^Λgai it^Λadai:

—Vuiirutup^Λtiqui aapi —ast^Λadai.

D^Λmos ^Λali t^Λji apiaaagidi said^Λ ^Λrvaavo. Amaasi ^Λgai icaiti:

—Siaad^Λr^Λ ^ΛrPiidurucana goovai, ib^Λad^Λ lien^Λ goovai —asc^Λaiti.

¹⁶ Vaid^Λ ^ΛPiiduru apiasooñiditadai amaasi cupioco ^Λgai dai t^{ΛΛ}gacai sid^Λ ^ΛrPiiduru ali^Λ duduaadimu. ¹⁷ D^Λmos ^ΛPiiduru g^Λnovic^Λd^Λ aagidi sai dodoligicana dai aagidi isducatai vuu-saitu Diuusi maisacaruaiñd^Λr^Λ daid^Λ it^Λadai ^Λgai ^Λoodami:

—Aagidavurai imaasi ^ΛJacovo dai ^Λgaa vaavoitudadami ^Λpp^Λ —ast^Λadai.

Dai amaasi ii abiaad^Λr^Λ sib^Λacoga.

¹⁸ Dai camaasicai ^Λsandaaru camait^{ΛΛ} isducatai g^Λnt^Λagituagi maimaat^Λc^Λai si^Λdui ^ΛPiiduru. ¹⁹ Amaasi ^ΛErood^Λsi t^Λjai ^Λsandaaru sai gaagana ^ΛPiiduru dai aid^Λsi camait^{ΛΛ} ^Λgai taid^Λ ^ΛErood^Λsi vapai ^Λsandaaru ismaac^Λd^Λ nuucadacatadai amaamaisapic^Λd^Λ dai t^Λcacai istuma dui dai gooqui^Λr^Λ gat^Λjai coodaragai. Dai gooqui^Λr^Λ ii ^ΛErood^Λsi Judeeaiñd^Λr^Λ dai Sesaree^Λr^Λ oidaca agai.

²⁰ ^ΛErood^Λsi vui baamucataidai ^ΛTiiror^Λr^Λ oidacami, amaasi ^Λgai g^Λnaagi dai vaan guuquiva agai ^ΛErood^Λsi vuid^Λr^Λ, d^Λmos ^Λpp^Λga aa nam^Λqui ^Λgai tumiñsic^Λd^Λ ^Λmo son^Λr^Λ c^Λaacamigad^Λ ^ΛErood^Λsi sai aagidana ^Λgai ^ΛErood^Λsi sai camibaamucana vui, ^Λgai cucuusp^Λiña cuaadagai ^ΛErood^Λsi d^Λv^{ΛΛ}ragad^Λaiñd^Λr^Λ casc^Λd^Λ ip^Λlidadai isbai duñiagi ñiooqui.

²¹ Taid^Λ ^ΛErood^Λsi ootosi ñiooqui dai aagidi ismaa tas^Λr^Λ iimia ^Λgai. Daid^Λ ^ΛErood^Λsi aid^Λ tas^Λr^Λ g^Λai c^Λc^{ΛΛ}gaduc^Λdioma g^Λyuuucusi dai raí daicardur^Λ daiva. Dai sid^Λ t^Λv^Λpi aatagi.

²² Taid^Λ ^Λoodami g^Λnaagacai ijiña daid^Λ icaiti:

—Idi ismaac^Λd^Λ ñioocai maitav^Λr^Λmo c^{ΛΛ}li, ^Λmo diuusiava —asc^Λaiti ^Λoodami.

²³ D^Λmos aid^Λsi quiaa iñacaitadai ^Λgai tai divia ^Λmo Diuusi t^Λaañicarud^Λ dai coocotuli ^ΛErood^Λsi maisiaa duutudacai ^Λgai Diuusi casc^Λd^Λ vatopadagai ^Λgai dai muu.

²⁴ Muiyap^Λr^Λ gaaagidi ^Λvaavoitudadami Diuusi ñiooquid^Λ dai muidutai vaavoitudaimi.

²⁵ Aid^Λsid^Λ ^ΛBernabé ^Λmadu ^ΛSaulo canaato g^Λnaa duiñdaga iji Jerusaleenaiñd^Λr^Λ Antioquiiamu dai vaidaticatadai ^Λpp^Λ ^ΛVuaana Marcusi.

1 Antioqui^{AR} ^{AR}avaavoitudadami saagida oida-catadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigada^{AR} dai aa ^{AR}armamaat^{AR}tuldiadamicatadai. ^{AR}Agai ^{AR}Bernabé dai Simuñi tucuc^{AR}ada^{AR}, dai Luusio Sireeñi^{AR} oidadami, dai Manameena ismaac^{AR}ada^{AR} ^{AR}amadu g^{AR} ^{AR}Erood^{AR}asi ismaac^{AR}ada^{AR} ^{AR}arcaigi Galilee^{AR}ada^{AR}, dai Saulo. 2 Dai ^{AR}amo imidagai siaa duutudaitadai ^{AR}agai Diuusi maitaugacai taida^{AR} Diuusi Ib^{AR}ada^{AR} ita^{AR}adai:

—^{AR}Acovai av^{AR}ar giñvuusaitulda Bernabé ^{AR}amadu Saulo vaid^{AR} iduuna goovai ^{AR}aaa duiñdagai ismaac^{AR}ada^{AR} viaa aan^{AR} goovai v^{AR}atara^{AR} —ascaiti ^{AR}Diuusi Ib^{AR}ada^{AR}.

3 Amaasi ^{AR}agai gamamagi maitaugacai dai daama darai gannoonovi dai diosagi dai ootoi.

4 Dai gooqui^{AR} ^{AR}Diuusi Ib^{AR}ada^{AR} ootoi ^{AR}Bernabé ^{AR}amadu ^{AR}Saulo Seliisiamu tai ^{AR}agai iji. Dai ami t^{AR}at^{AR}asai ^{AR}amo vaarcu^{AR}ada^{AR} dai iji Sipiliamu ^{AR}agai ^{AR}aramo ^{AR}amap^{AR}ac^{AR}ara^{AR} sicolimadicami g^{AR} ^{AR}suudagi. 5 Amaasi a^{AR}acai ^{AR}ad^{AR}v^{AR}ara^{AR}rai ugidiana siaaco Salamiña t^{AR}agidu, ^{AR}agai g^{AR}anaagacai mamaat^{AR}tuldi ^{AR}oodami Diuusi ñiooquida^{AR} judidíu quiquiuupaigada^{AR}ana, vaid^{AR} ^{AR}Vuaana ^{AR}ara^{AR} oiditadai ^{AR}amo piooñi duucái. 6 Dai v^{AR}asi aipacoga iji ^{AR}agai ^{AR}ad^{AR}v^{AR}ara^{AR}ria^{AR}ra^{AR} siaaco sicolimadi ^{AR}suudagi dai aayi ^{AR}amap^{AR}ac^{AR}ara^{AR} siaaco Pafosi t^{AR}agidu dai ami t^{AR} ^{AR}amo judidíu Barsuusi t^{AR}agiducami dai ^{AR}agai ^{AR}aramo c^{AR}ad^{AR}aracami. Dai ^{AR}agai mosyaatagidiña ^{AR}oodami dai pocaitiña saida ^{AR}aramo Diuusi ñiooquituldiadamigada^{AR}. 7 Daida ^{AR}ac^{AR}ad^{AR}arac^{AR}ada^{AR} ^{AR}amadu daacatadai ^{AR}acaigi Serjio Paulo, ismaac^{AR}ada^{AR} ^{AR}aramo c^{AR}ali^{AR} saitudugami g^{AR}at^{AR}agitoidag^{AR}ara^{AR}. Daida ^{AR}acaigi ootosi ñiooqui ^{AR}Bernabé ^{AR}amadu ^{AR}Saulo sai iimana quidi^{AR}amu ca^{AR}ca ^{AR}aliditadai ^{AR}agai Diuusi ñiooquida^{AR} casc^{AR}ada^{AR}. 8 Amaasi ^{AR}ac^{AR}ad^{AR}arac^{AR}ada^{AR} Barsuusi Elimasi vui ñiooquimi Bernabé ^{AR}amadu Saulo daida ^{AR}aliditai ^{AR}acaigi isvaavoituda ^{AR}agai. 9 Amaasi ^{AR}Saulo m^{AR}as^{AR}maac^{AR}ada^{AR} Paavora aagaiña ^{AR}ara^{AR} Diuusi Ib^{AR}ada^{AR} ^{AR}amadu daacatadai ^{AR}agai, vai ^{AR}agai g^{AR}at^{AR}agito n^{AR}an^{AR}aidi ^{AR}ac^{AR}ad^{AR}arac^{AR}ada^{AR} 10 daida^{AR} ita^{AR}adai:

—Yaatagidaracami maic^{AR}aga ivuaadami, Diaavora aduñda^{AR} dai vuid^{AR}ara^{AR} caat^{AR}acami v^{AR}asi goc^{AR}agaduc^{AR}ada^{AR}. ¿Dai tuip^{AR}asi sobicai ^{AR}oodami sai maivaavoitudana Diuusi? 11 Sivi Diuusi g^{AR}g^{AR}ag^{AR}amu simain^{AR}ijadamu aapi tomali tasai cuudagida^{AR} —ast^{AR}adai ^{AR}Saulo.

Mospotai ^{AR}agai taida^{AR} ^{AR}ac^{AR}ad^{AR}arac^{AR}ada^{AR} main^{AR}an^{AR}lava mostuca oidigi ^{AR}agai v^{AR}atara^{AR}, dai gaagaiña ^{AR}agai sioora^{AR} b^{AR}aa aim^{AR}ardagi noviaiñ^{AR}ara^{AR} main^{AR}aaadana ^{AR}agai casc^{AR}ada^{AR}. 12 Aidasi t^{AR} ^{AR}acaigi imaasi vaavoitu Diuusi ñiooquida^{AR} mait^{AR}at^{AR}agaitadai ^{AR}agai sia^{AR}aldagi ca^{AR}catai istumaasi gamamaat^{AR}tuldi ^{AR}ac^{AR}ac^{AR}ali.

13 Amaasi ΔPaavora ΔAmadu ΔaaduñΔ tΔatΔasai Δmo vaarcuΔrΔ PafosiΔrΔ dai iji Perjiamu, Panfilia ΔΔVΔΔriΔrΔ, taidΔ ΔVuaana anaasi viaa gΔaaduñi dai aagΔi Jerusaleenamu. 14 Tai gooquiΔrΔ Δgai iji PerjiaiñΔrΔ Antioquiiamu Pisidia ΔΔVΔΔriΔrΔ. Dai ami Δmo imidagai ibΔstaragai tasΔrΔ vaapa Δgai judidíu quiuupaigadΔrΔ dai ami daraiva. 15 Amaasi casi gΔaagacai oojai siaaco ooja Moseesacaru gΔsΔΔlicamiga dai ismaacΔΔ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΔ taidΔ ΔbaitΔguucacami quiuupaigadΔrΔ judidíu ootosi ñiooqui Δdadidacami ami quiuupiΔrΔ mΔsaidΔ itΔΔdana:

—GΔraaduñi mΔsmaquia Δliada aapimΔ gooidacami ñiooqui istutuidiana ismaquiagi —astΔtΔdai.

16 Tai otoma cΔquiva ΔPaavora dai gΔnovicΔΔ aagidi sai dodoligiana daidΔ itΔtΔdai:

—GiñcaΔcavurai aapimΔ judidíu dai vΔascatai ismaacΔΔ siaa duutudai Diuusi. 17 DiuusigadΔ Δjudidíu Δcovai vuvaitu gΔrΔΔqui aaduñicarū dai muidali aidasi quiaa EjiipitΔrΔ oidacatadai Δgai mΔΔcasΔrΔ oidacami duucai dai gooquiΔrΔ vuvaitu Δgai ami ΔΔVΔΔriaiñΔrΔ gΔgυvucadacΔΔ. 18 Dai goo coobai uumigi oidigana oidacatadai Δgai tomasi soimaasi ivuaadana Δgai Diuusi vΔascΔrΔ maiiojogi. 19 Dai Diuusi ugititu cυvaracami naana maasi ñioocadami ismaacΔΔ CanaanΔrΔ oidacatadai dai maa ΔΔVΔΔrai gΔrΔΔqui aaduñicarū. 20 Dai gooquiΔrΔ maaco siento uumigi dan taajucami Diuusi darasdiña dudunucami gΔraaduñicarū asta aidΔ uucami sioidacatadai ΔDiuusi ñiooquituldiadamigadΔ Samueli. 21 Tai aidΔ uumiΔrΔ gΔraaduñicarū gataí sai Diuusi daasagi Δmoco saidΔ Δrraicana dai tΔaanΔiña Δgai, dai sai camaitΔaanΔiña Δdudunucami. Tai Diuusi dai ΔSaul saidΔ Δrraicana dai gataaanΔiña goo coobai uumigi Δgai ΔrSisi maradΔ Benjamín cajiudadΔ. 22 Dai gooquiΔrΔ Diuusi vuusaitu Saúl sai camaitatΔaanΔiña dai maa ΔsΔΔlicami ΔDavi dai Δgai gataaanΔiña daidΔ icaiti Diuusi: “BaigiñΔlidityai nΔidi aanΔ goDavi Isaí maradΔ dai goovai ivuaadamu istumaasi ipΔlidi aanΔ”, ascaiti Diuusi. 23 Dai Suusi ΔrcajiudadΔ Δgai vaa Davicarū, ΔSuusi ismaacΔΔ Δcovai vuusaitu Diuusi sai cΔΔgacΔrΔ vuvaidana Δjudidíu poduucai isducatai bai dui Δgai ñiooqui gΔraaduñicarū ΔAmadu. 24 Dai aidasi maiquiaa divia ΔSuusi, ΔVuaana aagidi vΔasi judidíu dai potΔtΔdai sai gΔaagai isvapacoñicagi dai Δma duucai gΔntΔtΔgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. 25 Aidasi cayoga aayi istuigaco muquia Δgai ΔVuaana Δgai itΔtΔdai Δoodami: “AanΔan maitΔrΔgai mΔsmaacΔΔ aapimΔ tΔtΔgitoi, giñgooquiΔrΔ divia Δgai Δmai ismaacΔΔ aanΔ tomali maiviaa sΔΔlicami isuupasdagi susuusacadΔ gigaragadΔ”, astΔtΔdai ΔVuaana.

²⁶ Aapim_Λ giñaaduñi Avraañicar_u cajiudad_Λ _{ΛΛ}madu aapim_Λ m_Λsmaac_Λda siaa duutudai Diuusi, aapim_Λ g_Λnv_{ΛΛ}tar_Λava idi ñiooqui c_{ΛΛ}gac_Λra vuvaidaragai. ²⁷ Ismaac_Λda Jerusaleen_Λra oidacatadai _{ΛΛ}madu dudunucamigad_Λ maimaat_Λcatadai sioora _ΛSuusi. Dai tomali maimaat_Λ ca_Λcana ñiooqui ismaac_Λda g_Λaagaiña quiquiupiana v_{ΛΛ}sc_Λra ib_Λstaragai tas_Λra oojai ismaac_Λda ooja _ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ, dai poduucai aid_Λsi gat_Λjai _Λdudunucamigad_Λ _ΛJerusaleen_Λra oidacami muaaragai _ΛSuusi poduucai _Λpa_Λdui isducatai aagaitadai _{ΛΛ}quid_Λ Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ. ²⁸ Tomasi mait_{ΛΛ} _Λgai tomali _Λmo istumaasi soimaascami _ΛSuusi vui, v_{ΛΛ}sc_Λra aagidi _Λgai _ΛPilaato sai gata_Λan_Λna muaaragai. ²⁹ Dai aid_Λsi casi idui _Λgai v_{ΛΛ}si isducatai ooja _ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ aagitai _ΛSuusi, t_Λvani _Λgai curusaiñ_Λra dai yaasa. ³⁰ D_Λmos Diuusi duaacali coidad_Λ saagidaiñ_Λra. ³¹ Daid_Λ _ΛSuusi caduaacacai mui tasai g_Λmamasdiña vuitapi _Λgai ismaac_Λda oidatucuiña Galileeaiñ_Λra Jerusaleenam_u, dai sivi _Λgai vaa mamaat_Λrdamigad_Λ aagidi _Λoodami istumaasi ivuaadana dai mamaat_Λtuldiña _ΛSuusi.

³² Dai poduucai _Λpa aat_Λma g_Λnaagidi _Λc_{ΛΛ}gaduc_Λda ñiooqui ismaac_Λda aagidi Diuusi g_Λr_{ΛΛ}qui aaduñicar_u. ³³ Dai aat_Λma _Λrcajiudad_Λ _Λgai. Dai aid_Λsi Diuusi duaacali _ΛSuusi aid_Λ casi idui _Λgai aat_Λma g_Λr_{ΛΛ}ta_Λ ismaac_Λda aagidi _Λgai g_Λr_{ΛΛ}qui aaduñicar_u poduucai isducatai oojisi Salmosi gooc_Λra siaaco icaiti: “Aapiap_Λ _Λrgiñ_Λmar_Λ dai sivi vaam_Λ c_Λi aan_Λ v_{ΛΛ}si oodami vuitapi vai maat_Λcana isaapi _Λrgiñ_Λmar_Λ”, asc_Λaiti Diuusi. ³⁴ Diuusi aagidi _ΛSuusi sai duaacalda _Λgai coidad_Λ saagidaiñ_Λra sai maiduvana tuucugad_Λ, daid_Λ icaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigad_Λ: “G_Λnmaaquimu aan_Λ _Λistumaasi c_{ΛΛ}gaduc_Λda ismaac_Λda aagidi aan_Λ Davicar_u”, asc_Λaiti. ³⁵ Casc_Λda poduucai aagai Cristo _Λmai Salmosi_Λra: “Maidagitomu aapi isduvagi tuucugad_Λ g_Λp_Λiooñiga ismaac_Λda ali_Λ oig_Λdai aapi”. ³⁶ _ΛDavicar_u gia soi ismaac_Λda oidacatadai aid_Λsi oidacatadai _Λgai, poduucai isducatai t_Λjai Diuusi, dai gooqui_Λra muucuc_Λai _Λgai taid_Λ _Λib_Λad_Λ ii m_{ΛΛ}ca siaaco daraajatadai _Λaaduñ_Λcardu d_Λmos tuucugad_Λ gia duva. ³⁷ D_Λmos _Λgai ismaac_Λda duaacali Diuusi _Λgai gia maiduva tuucugad_Λ. ³⁸ Giñaaduñi aapim_Λ g_Λaagai ismaat_Λcagi isSuusi Cristoc_Λda ismaac_Λda muu curusiaba _Λgaic_Λda Diuusi oig_Λldi v_{ΛΛ}si oidigi daama oidacami soimaascamigad_Λ. ³⁹ _ΛGaic_Λda _Λgai vai Diuusi oig_Λldi soimaascamigad_Λ sioora vaavoitudagi isSuusi Cristo _Λrc_{ΛΛ}gac_Λra vuviadami. Moseesacar_u s_{ΛΛ}licamigad_Λra maitiipucatai oig_Λldaragai. ⁴⁰ G_Λnnuucadacavurai

aapimΛ, vai maipoduucai ΛpΛduuna aapimΛcΛdΛ isducatai
ooja ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aidΛsidΛ icaiti:

41 Dañi aapimΛ parunadami, gΛntΛgitovΛr ñaijada ugitivurai.
AanΛanΛ ΛrDiuusi daidΛ iduunimυ aanΛ mui naana maasi
gΛgΛrducami quiaa oidacatai aapimΛ.

Dai maitΛΛgimu aapimΛ istΛiyagi dai vΛΛscΛrΛ maivaavoitu-
damu tomamΛsi gΛnaagidi.

Ascaiti ΛDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ —astΛtΛdai ΛPaavora
Λoodami quiuupiΛrΛ.

42 Dai aidΛsi vuvaja ΛPaavora ΛΛmadu ΛaaduñdΛ judidíu
quiuupaigadΛaiñdΛrΛ, tai Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu
aagidi sai ΛgΛmai ibΛstaragai tasΛrΛ aagidana Paavora
Λpamu gomaasi ñiooqui. 43 AidΛsi caugidagai Λmpaidaragai
quiuupiΛrΛ tai muidutai judidíu ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ
maitΛrjudidíu dΛmos vaavoitu judidíu vaavoidaragadΛ oí
ΛPaavora ΛΛmadu Bernabé, vai Λgai mamaacaiña ñiooqui
dai aagidiña sai gΛaagai isapiavaavoitudadagi isDiuusi aliΛ
oigΛdai.

44 Dai ΛgΛmai ΛcaldiaΓΛ ibΛstaragai tasΛrΛ baitoma vΛΛsi
AntioquiΛrΛ oidacami gΛnΛmpagi dai caΛca agai Diuusi
ñiooquidΛ. 45 DΛmos aidΛsi tΛΛ Λjudidíu isgΛnΛmpagi mosΛΛqui
oodami aliΛ Λgacoi dai vui ñiooquimi Λgai ΛPaavora dai sigal-
naasi ñiooqui suuligidimi. 46 Tai amaasi ΛPaavora ΛΛmadu
Bernabé maiduduaadicuitai ñiñio daidΛ itΛtΛdai:

—AliΛsi gΛaagaitadai isgΛnaagida aatΛmΛ Diuusi ñiooquidΛ
ΛpΛga aapimΛ ismaacΛdΛ Λrjudidíu, dΛmos aapimΛ sivi
caΛmapiadΛrΛ vipieeyi Diuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ camaiviaa
aapimΛ sΛΛlicami isvΛΛscΛrΛ oidacagi Diuusi ΛΛmadu, sivi
iimimυ aatΛmΛ Λgai ΛΛmadu ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu.

47 Λgi poduucai gΛrtΛjai gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo daidΛ
ΛpΛrtΛtΛdai:

AanΛant gΛnootoi Λmo cuudagi duucai Λgai vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ
maitΛrjudidíu

Mai mamaatatulda isducatai cΛΛgacΛrΛ vuvaquia Λgai
vΛΛscatai

Asta oidigi ugidiΛrioma oidacami vΛΛsi.

AstΛtΛdai gΛrtΛaanΛdamiga —astΛtΛdai ΛPaavora.

48 Dai aidΛsi caΛ imaasi Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu aliΛ
baiganΛli daidΛ icaitimi sai Diuusi ñiooquidΛ aliΛ cΛΛgadu,
dai vΛΛscatai vaavoitu ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaitu sai
vΛΛscΛrΛ oidacana Λgai ΛΛmadu. 49 Dai poduucai vΛΛsi Λgai
dΛvΛΛriΛrΛ gΛaa Diuusi ñiooquidΛ. 50 DΛmos Λjudidíu aataga
ΛΛmadu Λmo ooqui ismaacΛdΛ cΛΛga vaavoitudai Λjudidíu
vaavoidaragadΛ dai vΛΛsi Λoodami siaa duutudaiña Λgai
dai aataga ΛpΛ ΛcΛcΛli ΛΛmadu ismaacΛdΛ tΛaanΛi ami

AntioquiiΛΓΑ. Αjudidíu aapΛnaquidi sai soimaasi taatatul-dana Αgai ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé dai sai adaiña abi-aadΛΓΑ. ⁵¹ Amaasi ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé gigigi dΛVΛΛrai γΑΝΛΛcasoaiñdΛΓΑ sai maatΛcana Αoodami ismaacΛΔ adaji ismaicΛΛga idui ΑΛgi poduucai γΑnviidacatadai Αgai. Dai iji Iconiamu. ⁵² DΛmos Αvaavoitudadami AntioquiiΛΓΑ alia baigΑnΑlidity vii ΑΛmadu daacatai Diuusi IbΛadΛ.

14

¹ Amaasi ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé vaapa judidíu quiuupaigadΛΓΑ IconiΛΓΑ, dai alia cΛΛga ñiñio Αgai tai muidutai vaavoitu VΛΛsi mosΛmaduga mΛΛsi judidíu ΑΛmadu ismaacΛΔ maitΛrjudidíu. ² DΛmos Αjudidíu ismaacΛΔ maivaavoitu soimaasi aapΛnaquidi Αgai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu dai soimaasi tatΛgitoituldíña vui Αvaavoitudadami. ³ CascΛΔ ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé anaasi vii bai tΛVΛpi. Dai maiduduaadicuitai ñioocaiña Αgai vaavoitudaitai Diuusi. Dai Diuusi apiamaacaiña guvucadagai saidΛ ivuaadana mui naana maasi γΑγΑrducami. Dai poduucai Diuusi tatΛgidi Αoodami siΛrvaavoi ismaacΛΔ aagidi ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé isDiuusi cΛΛgacΛΓΑ vuvaida Αlidi. ⁴ DΛmos IconiΛΓΑ oidacami aipaco γΑnvupui VΛΛtΛcatadai. ΑΛmoco vuidΛΓΑ VΛΛtΛcatadai Αjudidíu dai cΛΛga ñioocaiña Αojootosicami VΛΛtΛΓΑ vai aa vuidΛΓΑ VΛΛtΛcana Αojootosicami dai cΛΛga ñioocaiña Αjudidíu VΛΛtΛΓΑ. ⁵ Amaasi Αjudidíu ΑΛmadu ismaacΛΔ maitΛrjudidíu VΛΛscatai ismaacΛΔ vuidΛΓΑ VΛΛtΛcatadai Αojootosicami γΑnaagi ΑΛmadu ΑbaitΛguucacami dai soimaasi ñiooqui aagida Αgai dai maicarsa Αgai ojoodaicΛΔ. ⁶ DΛmos aidΛsi maí ΑPaavora ΑΛmadu Bernabé voopoi abiaadΛΓΑ Listiramu dai Derviamu, Licaonia dΛVΛΛriΛΓΑ, dai VΛΛsi sicolu ⁷ siaaco γΑaagaiña ΑΛpΛ isSuusi Cristo ΑrcΛΛgacΛΓΑ vuviadami.

⁸ ListΛΓΑ oidacatadai Αmo cΛΛli ismaacΛΔ maitistutuiditadai isaimΛrdagi. ΑΛgi poduucai vuusai Αgai dai mosdaacana. Dai tomali Αmo imidagai maitΛrimΛcami Αgai. ⁹ Dai Αgai daacatai caΛcatadai istumaasi aagai ΑPaavora. Amaasi ΑPaavora γΑtΛgito tΛΛ isvaavoitudai Αgai isDiuusi istutuidi isduaaidagi. ¹⁰ Dai amaasi γΑγΑΓΑ itΛtΛdai:

—SΛΛli cΛquiva —astΛtΛdai ΑPaavora.

TaidΛ ΑcΛΛli tAcavi tuali tuudai dai cΛquiva dai γΑaagacai aimΛrai. ¹¹ Dai aidΛsi tΛΛ Αoodami ismaacΛΔ idui ΑPaavora iññaquimi γΑññiooquicΛΔ daidΛ icaitimi:

—Didiuusi Αpa maasi cAcΛΛli titΛापai aatΑmΛ γΑrsaagida —ascaiti Αoodami.

12 Daid_Λ icaiti said_Λ _ΛBernabé _Λrdiuusi ismaac_Λ_Δ _ΛUpiteli aagaiña _Λgai, daid_Λ _ΛPaavora _ΛΓ_Λrdiuusi ismaac_Λ_Δ _ΛMercurio aagaiña _Λgai. _ΛPaavora ñiooquiditadai _Λoodami casc_Λ_Δ _ΛMercurio t_ΛΛ_Λ _Λgai. 13 Taid_Λ _ΛUpiteli paaligad_Λ ismaac_Λ_Δ _Λmosvaac_Λ_Δ _ΛListir_Λ_Λ _Λc_Λacatadai quiuupaigad_Λ, _Λgai vuaa tuturu _ΛΛ_Λmadu yoosigai dai _Λgai _ΛΛ_Λmadu _Λoodami cooda agaitadai _Λtuturu _ΛPaavora _ΛΛ_Λmadu Bernabé v_ΛΛ_Λta_Λ dai poduucai siaa duutuda agaitadai. 14 D_Λmos aid_Λsid_Λ _Λojootosicami _ΛPaavora _ΛΛ_Λmadu Bernabé maí gomaasi, saasaimi g_Λnyuucusi _ΛΛ_Λgi poduucai ivuaadana _Λgai sai n_Λidiña _Λoodami ismait_Λrc_ΛΛ_Λgai issiaa duutuadagi oodami didiuusi duucai, dai vaapa _Λgai _Λoodami saagida dai iñaquimi daid_Λ icaitimi:

15 —¿C_Λc_ΛΛ_Λli, tuimasi povueeyi? Aat_ΛΛ_Λ _Λrc_Λc_ΛΛ_Λli _ΛΛ_Λpa g_ΛΛ_Λpan duucai, dai casc_Λ_Δ _Λdada aat_ΛΛ_Λ _Λdai g_ΛΛ_Λagida rai _Λgai sai g_ΛΛ_Λagai m_Λs_Λdagituagi gomaasi ismaac_Λ_Δ _Λmait_Λsoiñi, dai g_ΛΛ_Λagai m_Λs_Λvaavoitudagi _ΛDiuusi ismaac_Λ_Δ _Λduaaca _Λgai ismaac_Λ_Δ _Λidui t_Λv_Λvaagi _ΛΛ_Λmadu d_Λv_ΛΛ_Λrai _ΛΛ_Λmadu _Λg_ΛΛ_Λ sudagi dai v_ΛΛ_Λsi istumaasi oidaga. 16 _ΛΛ_Λquioma Diuusi dagito _Λoodami said_Λ ivuaadana istumaasi ip_Λlidi. 17 Tomasi v_ΛΛ_Λsc_Λta_Λ t_Λt_Λgidiña _Λgai sioor_Λ _Λistumaasi c_Λc_ΛΛ_Λgaducamic_Λ_Δ _Λismaac_Λ_Δ _Λivuaadana _Λgai _Λoidacami v_ΛΛ_Λta_Λ, _Λgai g_Λrootosdi duuqui dai c_ΛΛ_Λga g_Λrmaacai cuaadagai dai t_Λstuuc_Λ_Δ _Λvagiam _ΛΓ_Λliadagi —ascaitimi.

18 D_Λmos tomasi aagidi _Λgai v_ΛΛ_Λsi imaasi maitistui isdaidagi _Λoodami iscoodagi _Λgai _Λtuturu ismaac_Λ_Δ_Δ _Λsiaa duutuda agaitadai _Λgai _ΛPaavora _ΛΛ_Λmadu Bernabé.

19 Tai amaasi ami dada _ΛΛ_Λmoco judidíu Antioquiiainñ_Δra_Λ dai Iconiaind_Λra_Λ dai av_Λnaqui _Λoodami dai maicacarai _ΛPaavora. Dai aid_Λsi po_Λlilitadai _Λgai iscamuaa t_Λv_Λvaim_Λcai m_ΛΛ_Λcasi dai Listira ugidiana viaa. 20 Dai aid_Λsid_Λ _Λv_Λvaavoitudadami g_ΛΛ_Λmpagi _ΛPaavora sicoli tai _Λgai vañi dai ii _Λpamu Listiramu dai siaadiqui iji abiaad_Λra_Λ _Λgai _ΛΛ_Λmadu Bernabé Derviamu.

21 Dai ami gaaagidi Diuusi ñiooquid_Λ dai sioor_Λ _Λrc_ΛΛ_Λgac_Λra_Λ vuviaadami tai muidutai vaavoitu, tai _Λgai _Λpamu iji Listiramu dai Iconiamu dai Antioquiiamu. 22 Dai v_ΛΛ_Λsi amui vaamioma bai_ΛΛ_Λliatudaimi _Λgai _Λv_Λvaavoitudadami dai maacaimi ñiooqui daid_Λ it_Λt_Λadaimi sai g_ΛΛ_Λagai isapiavaavoitudadagi dai sai viaacatadai issoimaa taatagi mui naana maasi dai poduucai istuid_Λcai iimiagi siaaco gat_Λaan_Λi Diuusi. 23 Dai v_ΛΛ_Λsi aipacoga siaaco ajiopaitadai _Λgai _Λv_Λvaavoitudadami saagida daraasaimi _ΛΛ_Λmoco t_Λt_Λaan_Λadami _Λv_Λvaavoitudadami v_ΛΛ_Λta_Λ dai aid_Λsi darasaiña _Λgai maitaugacai gadaan_Λiña Diuusi dai pot_Λt_Λdaiña said_Λ ivuaadana istumaasi Diuusi ip_Λlidi.

²⁴ Dai gooquiara iji dai Pisidia davalariamu salli dagavusai dai aayi Panfilia davalariara. ²⁵ Dai gaaagidimi Diuusi ñiooquida Pelijara, dai amaasi iji Ataliamu. ²⁶ Dai ami tallasai amo vaarcuara dai iji Antioquiamu Siria davalariara, siaadara vuvaaja agai aidasi iji taida vaavoitudadami gadaanadagi Diuusi sai nuucaticana aa duiñdadara vai sivi canaatoli. ²⁷ Dai aidasi aayi agai Antioquiaru ampagi vvasi vaavoitudadami dai aagidi vvasi istumaa dui Diuusi agaicada aidasi gama-maatatulditadai agai Diuusi ñiooquida, dai isducatai Diuusi soi isaagida agai Diuusi ñiooquida agai ismaacada maitarjudidiu dai isducatai agai vaavoitu ara. ²⁸ Daida Paavora amadu Bernabé anaasi vii vaavoitudadami amadu tavapi.

15

¹ Aida tuigaco amoco cacalli ismaacada iji Judeeaiñdara Antioquiamu aagidimi vaavoitudadami sai siora calgacara vuvaquia liada sai glaagaitadai isiquitagi gantuucuga poduucai isducatai viituli Moseesacaru. ² Taida Paavora amadu Bernabé alia ñiño cacalli amadu aagitai gomaasi, dai aagidi sai camaipoduucai gantatagitoña, mataita covai vuvaitu Paavora amadu Bernabé dai aa sai iimana Jerusaleenamu dai mala bai duuna idi ñiooqui lojootosicami dai abaitaguucacamigada vaavoitudadami amadu.

³ Vaavoitudadami Antioquiaru agai dai ootoi, dai voyamu iimaitai Penisia sai Samaalia davalariamu salli dagavusai agai dai aagidimi vaavoitudadami isducatai agai ismaacada maitarjudidiu dagito ganalqui vaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi, tai vvascatali vaavoitudadami alia baiganalli cacai gomaasi.

⁴ Aidasi aayi Paavora amadu Bernabé Jerusaleenara taida vaavoitudadami amadu lojootosicami amadu abaitaguucacami baiganallicada miaadagi, daida Paavora amadu Bernabé aagidi vvasi istumaasi idui Diuusi aipaco siaaco ajioopaitadai agai. ⁵ Damos amoco afariseo ismaacada vaavoitu guuquiva daida itai:

—Glaagiava isiquitagi tuutucugada vvascatali vaavoitudadami ismaacada maitarjudidiu dai glaagai istlaañiagi vai agidiña vvasi istumaasi viituli Moseesacaru —ascati afariseo.

⁶ Tai ganampagi lojootosicami amadu abaitaguucacami dai bai duña agai añiooqui. ⁷ Dai catavapi gaaataga agai tai calquiva Piiduru daida itai:

—Giñaaduñi cΛΛga maatl aapimΛ sai bai ΛΛqui Diuusi Λcovai giñvuusaitu aanΛ aapimΛ gΛnsaagidaiñdΛrΛ ansai aagidana aanΛ Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu Diuusi ñiooquidΛ sai Λgai vaavoitudana ΛpΛ. ⁸ Dai Diuusi maatl vΛascatai iibΛada dai ootoi gΛbΛdaga sai ΛΛmadu daacana Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu ΛpΛ poduucai isduucai gΛrootosi Λgai aatΛmΛ vΛascatai dai poduucai Diuusi gΛrtΛagi isoigadai Λgai ΛpΛ. ⁹ Diuusi mosΛmadugan duucai gΛrnΛidi aatΛmΛ ΛΛmadu Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu cascΛdΛ oigΛldi Λgai soimaascami-gadΛ ΛpΛ vaavoitudacai Λgai. ¹⁰ Sivi tuimΛsi maivaavoitudai aapimΛ ismaacΛdΛ idui Diuusi, dai tuimΛsi poduucai tΛaanΛi aapimΛ Λgai istumaasi tomali aatΛmΛ maitistutuidi isgΛnΛΛgidagi tomali gΛrtΛΛqui aaduñicarΛ maitistui. ¹¹ MaitavΛr poduucai. AatΛmΛ vaavoitudai isDiuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaitu dai cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi dai Suusi gΛroigadai Λpan duucai Λgai —astΛdai ΛPiiduru.

¹² Tai vΛascatai Λgaa mosdodoli vii, vaidΛ ΛPaavora ΛΛmadu Bernabé aagidi vΛasi istumaasi idui Λgai Diuusi guvucadadΛcΛdΛ Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu saagida. ¹³ Dai aidΛsi canaato ñioo ΛPaavora ΛΛmadu Bernabé taidΛ ΛJacovo itΛi:

—Giñaaduñi, giñcaΛcavurai. ¹⁴ Casi gΛraagidi goSimuñi Piiduru siΛΛquidΛ abiaadΛrΛ cΛΛgacΛrΛ nΛidi Diuusi Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu dai Λcovai vuvaitu ΛΛmoco Λgai saagidaiñdΛrΛ sai siaa duutudaiña Diuusi daidΛ ΛrmaamaradΛcana. ¹⁵ Bai ΛΛqui poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ cascΛdΛ gΛaagaitadai siΛpΛduñiagi caΛcavurai aapimΛ isducatai ooja Λmaadutai Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ:

¹⁶ Pocaiti Diuusi:

ΛpΛga naana maasi dΛgavuñia Λgai dai gooquiΛrΛ Λpamu divimu aanΛ judidíu saagida.

Λgai ΛrismaacΛdΛ ΛΛqui abiaadΛrΛ Λcovai vuvaitu aanΛ.

Dai gooquiΛrΛ mui uumigicΛdΛ camaitiñsias duutudaiña Λgai cascΛdΛ aagidamu aanΛ sai Λpamu giñsias duutudaiña poduucai isducatai giñsias duutudaiña Λgai aidΛsi oidacatai DavicarΛ.

¹⁷ Λpamu divimu aanΛ dai aagidamu sai giñΛΛgidiña.

Poduucai iduñimu aanΛ vai vΛasi oodami ismaacΛdΛ maitarjudidíu giñtΛagitoiña daidΛ Λrgiñmaamaracana dai giñΛΛgidiña.

¹⁸ Pocaiti Diuusi ismaacΛdΛ gΛrmaatΛtuli vΛasi idi istumaasi ΛΛqui abiaadΛrΛ.

Ascaiti Diuusi.

¹⁹ CascΛdΛ aanΛ pocaiti maitΛagai issoi vΛaadagi ismaacΛdΛ maitarjudidíu. Λgai cadagito ΛΛquidΛ

ganvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi. ²⁰ Mosacaasi gaaagai tasoojidagi sai camaicuaadana baabaidi ismaacada dadasdi amoono ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucal, dai sai maigoogosi ganducamicana, dai camaicuaadana baabiada vustaaqui baicuada ismaacada maivuusanai arada silascada coiyagi, dai tomali maicuaadana arada. ²¹ Aaqui abiaadara aipacoga oidaga sioora gamamaatutldi Moseesacaru samicamigada vascara ibastaragai tasara judidiu quiquiupaigadara gaaagaiña gomaasi —astatdai Jacovo.

²² Amaasi oootosicami amadu abaitaguucacami amadu vascatai vaavoitudadami aranaali isacovai vuvaidagi amoco lagi gansaagidaindara dai ootosagi Antioquiiamu amadu Paavora dai Bernabé. Dai aco vuusaitu Uudasi masmaacada Barsavasi aagaiña ara, dai aco vuusaitu Siilasi ara lagi abaitacacamigada vaavoitudadami. ²³ Dai gaicada ootoi amo oojai ismaacada icaiti:

“Aatama oootosicami amadu baitaguucacami amadu gogaa vaavoitudadami ganviaatuldi aapima graaduñi ismaacada maitarjudidiu ismaacada Antioquiiara oidaga dai Siria dai Silisia davalvariara oidaga. ²⁴ Mai aatama sai amo oodami iji tabiaadara ismaacada aatama maiotoi. Dai lagi gansoobi ganñiooquicada masi aapima maimaata isducatai gantatagituagi. Lagi povai gantatdai sai gaaagai masiquitagi gantuutucuga dai lagiidagi Moseesacaru samicamigada. ²⁵ Cascada calgadu ali aatama isaco vuvaidagi amoco aatama garsaagidaindara sai malla ganaidana aapima amadu graaduñi Paavora dai Bernabé ismaacada alia oigadai aatama. ²⁶ Paavora dai Bernabé muiyapara ajioopaiña masiaaco cooda agaiña gamamaatutlditai goovai isSuusi Cristo arcalagacara vuviadami. ²⁷ Cascada ganootosi aatama Uudasi amadu Siilasi vai lagi goovai ganaagidana vasi idi ismaacada ganooji aatama. ²⁸ Garaagidi Diuusi Ibadala tastuma duñiagi. Aatama garvatarara ara calgadu cascada maitantaanai aatama mui naana maasi, mosacaasi chilaqui istumaasi ismaacada gaaagai. ²⁹ Masai maicuaadana baabaidi ismaacada gadadasdi amoono ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucal, tomali maicuaadagi arada, tomali baabiada vustaaqui baicuada ismaacada maivuusanai arada silascada coiyagi, dai tomali maigoogosi ganducamicagi. Masalagiadagi vasi idi istumaasi aidala gia cacalaga ivueeyi aapima. Gartalagadamu”, ascaiti abaitacacamigada.

³⁰ Matai ootoidala tai iji vamaacova Antioquiiamu. Dai ami ampagi vasi vaavoitudadami dai maa aoojai. ³¹ Taidala vaavoitudadami alia baiganaali naidacal aoojai. ³² Uudasi

ΛΛmadu Siilasi arDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai baiΛΛliatu Λvaavoitudadami gΛñiñiooquicΛdΛ tai Λgai vaamioma vaavoitu. ³³ Bai tΛvΛpi anaasi daraaja vΛmaacova dai aidΛsi caiimia agaitadai Λgai taidΛ Λvaavoitudadami diosagi dai potΛtΛdai: “DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda JerusaleenΛΓΛ oidacami Λgai ismaacΛdΛ gΛnootoi”, astΛtΛdai. ³⁴ DΛmos ΛSiilasi ipΛli isviiagi. ³⁵ DaidΛ ΛPaavora ΛΛmadu Bernabé ΛpρΛ anaasi vii AntioquiiΛΓΛ. Dai muidutai aa ΛΛmadu anaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ.

³⁶ Cabai tΛvΛpicΛdΛ Paavora potΛtΛdai ΛBernabé:

—Tinda Λpamu mΛΛ dadida gΛraaduñi aipacoga tΛsiaaco casi gaaagidi Diuusi ñiooquidΛ. Dai nΛida asducatai daraaja —astΛtΛdai.

³⁷ Bernabé vaidaquia Λlidadai ΛVuaana Marcusi ³⁸ Λgai ismaacΛdΛ oí aidΛsi tuucamidΛΓΛ iji Λgai aipacoga dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidΛ dai PanfiliaiñdΛΓΛ aa gai dai camaisoicΛiña cascΛdΛ ΛPaavora maitipΛlidadai isvaidaquiagi. ³⁹ Dai aliΛ cavaami ñiñio dai maibai dui dai Λjacovai iji. Bernabé vaidacai Marcusi dai tΛΛtasai Λmo vaarcuΛΓΛ dai iji Sipiliamu. ⁴⁰ TaidΛ ΛPaavora vaidacai Siilasi. TaidΛ Λvaavoitudadami gadaanΛi Diuusi sai nuucaticana taida iji. ⁴¹ Dai Siiliana dai Silisiana dΛgavusai dai vaamioma baiΛΛliatudaimi Λvaavoitudadami.

16

¹ Paavora ΛΛmadu Siilasi DerviΛΓΛ aayi dai ListirΛΓΛ. Dai ami tΛΛ Λmo vaavoitudadami Timoteo tΛΛgiducami. Λgai ΛrmaradΛcatadai Λmo ooqui judiú daidΛ Λrvaavoitudadami ΛpρΛ daidΛ ΛoogadΛ Λrgiliego. ² Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ ListirΛΓΛ dai IconiΛΓΛ oidacatadai cΛΛga ñioocaitadai Timoteo vΛΛtΛΓΛ. ³ ΛPaavora ipΛli isvaidaquiagi ΛTimoteo dΛmos tΛjai sai iquitΛna gΛtuucuga maibaacoituda Λlidadai Λjudidiú ismaacΛdΛ ami oidacatadai tomasi vΛΛscatai maatΛcatadai siΛrgiliego oogadΛ. ⁴ Tomasiaaco siaaco dΛgavusquimi ΛPaavora ΛΛmadu Siilasi aagidimi Λgai Λvaavoitudadami isducatai ooji Λojootosicami ΛΛmadu ΛbaitΛguucacami JerusaleenaiñdΛΓΛ Λvaavoitudadami AntioquiiΛΓΛ vΛΛtΛΓΛ sai vΛΛscatai Λvaavoitudadami ΛΛgidiña. ⁵ Dai poduucai Λvaavoitudadami sioma cΛΛga vaavoitu, dai vΛΛs tasai vaamioma muidaimi Λvaavoitudadami.

⁶ Dai Diuusi IbΛadΛ maidagito isgaaagida Λgai Diuusi ñiooquidΛ Aasia dΛvΛΛriΛΓΛ. CascΛdΛ mosdΛgavusai Λgai Pilijia

dai Galasia dΛΔΛΛVΛRIAMU. ⁷ Dai ugidiana Misia aayi dai abi-aadΛRΛ Bitiñiamaco iimia Λlidadai dΛmos Diuusi IbΛadΛ maid-agito isgaamu iimia Λgai. ⁸ Dai Misia ugidiana sΛΛli dΛgavusai, dai tΛaapai siaaco Troasi tΛΛgidu gΛΛ suudagi ugidiana siaaco aajai vaarcu. ⁹ Dai ami Λmo imidagai tucarΛ tΛΛtΛquimi ΛPaavora Λmo cΛΛli MasedoniaiñdΛRΛ sai vuidΛRΛ cΛΛca dai daanΛi daidΛ itΛtΛdai: “Diimi Masedoniamu dai garsoiña”, astΛtΛdai. ¹⁰ CascΛdΛ otoma bai gardui aatΛMΛ dai iimia ragai Masedoniamu, cacΛΛga vaavoitu aatΛMΛ isgarvaidi Diuusi tasai gaaagidana ami dΛVΛΛRIARΛ ñiooquidΛ.

¹¹ Anaasi TroasiARΛ Λmo vaarcuARΛ tΛΛtasai aatΛMΛ dai sΛΛli iji Samotrasia dΛVΛΛRIAMU siaaco sicolimadi suudagi. Dai gΛN siaadiqui NeápolisARΛ aayi aatΛMΛ dai ami tΛaapai vaarcuaiñdARΛ. ¹² Dai abiaadARΛ iji aatΛMΛ Pilipoosiamu ami Λrromamanu dΛVΛΛragadΛ, Λgai ΛRAMapACARΛ MasedoniARΛ siaaco oidaga mui quiqui. Dai ami daraaja aatΛMΛ chiΛΛqui tasai. ¹³ Λmo imidagai ibΛstaragai tasARΛ vuvaaja aatΛMΛ PilipoosiaiñdARΛ maisi mΛΛcasi gΛΛ aqui ugidiana, siaaco duudatai gamamadaiña Λoodami anaasi daraiva aatΛMΛ dai aagidi aatΛMΛ Diuusi ñiooquidΛ Λooqui ismaacΛdΛ gΛNΛmpagi ami. ¹⁴ Λmoco Lidia tΛΛgiducataidai. Λgai ΛRTiatiirARΛ oidacami daidΛ ARgaagardami yuucusi moraduacami. Dai idi ooqui alia siaa duutudai Diuusi. Dai caΛcatadai Λgai Λñiooqui tai Diuusi soi sai ΛΛgidana Λgai ismaacΛdΛ aagidi Paavora. ¹⁵ Dai gΛVACOI Λgai ΛMmadu VΛΛscatai ismaacΛdΛ quidiARΛ oidacataidai dai gooquiARΛ gardaañimi Λgai dai povARTΛtΛdai:

—Masi aapimΛ sΛΛlicadΛ vaavoitudadagi isvaavoitudai aanΛ Diuusi, vΛrai iimi dai giñquiyana daraaja asta mASiΛΛscadΛ iji tabiaadARΛ —astΛtΛdai Λgai.

Dai maitARDagito tΛscho tΛiyagi.

¹⁶ Λmo imidagai caiimΛitadai aatΛMΛ siaaco gamamadaiña dai vuidARΛ aayi aatΛMΛ Λmo ali ooqui ismaacΛdΛ viaacataidai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ dai Λgai ΛΛquiasdARΛ maatΛcana istumaasi daivuñia agai. Dai viaacataidai Λgai gΛtutuidacami dai Λali ooqui mui gamaitΛCΛiña tumiñsi gΛtutuidacami VΛΛtarΛ. ¹⁷ Idi ali ooqui gΛroidatucuiña Paavora ΛMmadu aatΛMΛ dai iññaquidana daidΛ icaitidana:

—Idi cACΛΛli ΛrpipiooñigadΛ Diuusi ismaacΛdΛ ΛRΛbaitΛCΛaacami, dai goovai gΛnaagidi aapimΛ isducatai cΛΛgacARΛ vuvaquiagi —caitidana Λali ooqui.

¹⁸ Mui tasai povueyi Λgai tai Λmo imidagai oojogi Paavora dai ajaco cΛquiva daidΛ itΛtΛdai ΛDiaavora tΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ viaacataidai Λali ooqui:

—Suusi Cristo guvucadadACAdΛ angΛaagidi vuusaiñi gooquiaiñdARΛ —astΛtΛdai.

Taid_Λ ΔDiaavora t_Λaañicarud_Λ otoma vuusai.

19 Dai aid_Λasi _Λali ooqui tutuidacami maat_Λ t_{ΛΛ} iscamaitis-tutuidi isgamait_Λc_Λdagi tumiñsi _Λgaic_Λd_Λ vui _Λgai ΔPaavora _{ΛΛ}madu Siilasi dai vuucai dai vaan tuutui dudunucami_Λra plaasana. 20-21 Daid_Λ it_Λt_Λdai _Λgai Δdudunucami:

—Idi c_Λc_Λali ismaac_Λd_Λ _Λrjudidíu g_Λrd_Λv_{ΛΛ}ragana dada dai g_Λraagidi t_Λs_Λv_Λaa siduñiagi istumaasi aat_Λm_Λ maitistutuidi. Aat_Λm_Λ _Λrromamanu dai g_Λrdaidi g_Λrt_Λt_Λaan_Λdamiga gomaasi. Dai poduucai baacoitudai goovai oodami g_Λnñiooquic_Λd_Λ —ast_Λt_Λdai.

22 Tai v_Λasi _Λoodami vui baacoi, taid_Λ Δdudunucami gata_Λjai sai uupasdana yuucusid_Λ dai g_Λv_Λiaarsana uusic_Λd_Λ. 23 Dai cat_Λv_Λpi g_Λv_Λiacarai dai maamaisa. Dai t_Λjai _Λmaisacarui nuucadacami sai c_{ΛΛ}ga nuucadacana. 24 Aid_Λasi pot_Λt_Λdai _Λmaisacarui nuucadacami _Λgai tuucavi vavaisanana uucami vaapai maisacari_Λra. Dai uusi maisacari_Λra vaapai _Λcasoda dai anaasi viaa.

25 _Λran tucar_Λ aid_Λasi ΔPaavora _{ΛΛ}madu Siilasi gamamadai dai siaa duutudai Diuusi g_Λn_Λidagac_Λd_Λ vaid_Λ _Λgaa maamaisapic_Λd_Λ mosca_Λcatadai. 26 Tai todian duucai cavami gigiduli d_Λv_Λarai dai oiñitu bibidaviqui ojoodagad_Λ utioma daraaj_Λd_Λ. Tai goc_Λd_Λ g_Λcucupiooco v_Λasi cucuparagad_Λ _Λmaisacarui, dai uupai v_Λasi _Λmaamaisapic_Λd_Λ cadeenagad_Λ ismaac_Λd_Λ _Λc_Λd_Λ vuupulicatadai _Λgai. 27 Dai aid_Λasi n_Λn_Λ _Λmaisacarui nuucadacami t_{ΛΛ} iscucupioquiñi _Λmaisacarui cucuparagad_Λ vuusaitu g_Λmastaga dai _Λc_Λd_Λ _Λagi g_Λmuaa agaitadai po_Λlidityai isvuvaja _Λmaamaisapic_Λd_Λ. 28 D_Λmos ΔPaavora iññoqui daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Maitig_Λmuua tamiat_Λ daraaja v_Λascatai —ast_Λt_Λdai.

29 Taid_Λ _Λmaisacarui nuucadacami gatai _Λmo cuudagi dai m_Λraitai vaa duaadimutugaitai dai gigivuquimi dai vuid_Λra g_Λtootonac_Λd_Λ c_Λquiva _Λgai ΔPaavora _{ΛΛ}madu Siilasi. 30 Dai otoma vuvaitu dai t_Λcacai daid_Λ it_Λt_Λdai:

—¿C_Λc_Λali tuma duuna aan_Λ dai c_{ΛΛ}gac_Λra vuusaiña? —ast_Λt_Λdai.

31 Taid_Λ ΔPaavora _{ΛΛ}madu Siilasi aa noragi daid_Λ it_Λt_Λdai:

—Vaavoitudañi aapi isSuusi Cristo _Λc_Λgac_Λra vuviadami dai poduucai c_{ΛΛ}gac_Λra vuusaimu aapi _{ΛΛ}madu v_Λascatai ismaac_Λd_Λ g_Λquiiy_Λra oidaga —ast_Λt_Λdai.

32 Daid_Λ ΔPaavora _{ΛΛ}madu Siilasi aagidi Diuusi ñiooquid_Λ v_Λascatai ismaac_Λd_Λ _Λmaisacarui nuucadacami quidi_Λra oidacatadai. 33 Dai quiaa _Λrtucar_Λcatadai vaid_Λ _Λmaisacarui nuucadacami vacuañi tuutucugad_Λ m_Λsiaaco saasarai uusic_Λd_Λ. Dai otoma _Λgai _{ΛΛ}madu v_Λascatai ismaac_Λd_Λ quidi_Λra oidacatadai g_Λn_Λvapacoi. 34 Dai gooqui_Λra vaidacai

g^Λquiiyamu dai bibi. Dai ^Λgai ^{ΛΛ}madu ^{vΛΛ}scatai ismaac^{ΛΔ}Λ quiidi^{ΛRΛ} oidacata dai ali^Λ baig^{ΛNΛ}lidadai vaavoitudacai.

³⁵ Siaadiqui quiaamoco ^Δdudunucami ootosi ñiooqui sandaaruc^{ΔΔ} ^Λmaisacarui nuucadacami sai dagitona ^Λgai ^ΛPaavora ^{ΛΛ}madu Siilasi. ³⁶ Taid^Λ ^Λmaisacarui nuucadacami pot^{ΛT}adai ^ΔPaavora:

—^Δdudunucami casi giñootosi ñiooqui ansaid^Λ g^{ΛN}dagitona. Diuusi g^{ΛN}nuucaticana —ast^{ΛT}adai.

³⁷ D^Λmos ^ΛPaavora it^{ΛT}adai ^Λsandaaru:

—Aat^{ΛMΛ} ^Λrromamanu ^{ΛPΛ} m^{ΛT}ai ^{vΛΛ}scat^{ΛRΛ} ^{vΛΛ}si oodami vuitapi g^{ΛR}g^{ΛV}iaacarai mait^{ΛR}dagitocai tasñiooquia aat^{ΛMΛ}, dai g^{ΛR}maamaisa. Dai sivi ^Λstocai g^{ΛR}dagitua ^Λlidi ^Λgai poduucai gia cho. Vai ^{ΛΛ}gi dadana ^Λgai dai g^{ΛR}vuvaidana —ast^{ΛT}adai ^ΛPaavora ^Λsandaaru.

³⁸ Taid^Λ ^Λsandaaru m^{ΛΛ} aagidi idi ñiooqui ^Δdudunucami tai ^Λgai ali^Λ duduaadimu maat^Λcai is^Λgai ^Λrromamanu ^{ΛPΛ}. ³⁹ Dai casc^{ΔΔ} ^{iji} ^Λgai m^{ΛΛ}ca siaaco daraajatadai ^{ΛCΛ}Λ^Λli dai daañimi sai oig^Λdana. Dai vuvaitu dai daañimi sai vuvac^{ΛNΛ} Piliposia iñ^{ΔRΛ}. ⁴⁰ Tai ^Λgai vuvaja maisacaruaiñ^{ΔRΛ} dai ^{iji} Lidia quiidiamu dai aagidi ^Λvaavoitudadami isducatai vuvaitu ^Δdudunucami maisacaruaiñ^{ΔRΛ} sai camaiduduaadicuiña ^Λvaavoitudadami, dai gooqui^{ΛRΛ} ^{iji} ^Λgai abi-aad^{ΛRΛ}.

17

¹ Dai iim^Λcai ^ΛPaavora ^{ΛΛ}madu Siilasi Ampipoliisiana dai Apolooniana s^{ΛΛ}li d^Λgavusai dai bood^{ΛRΛ} aayi Tesalonic^{ΛRΛ} ami c^{ΛA}acata dai ^Λmo judidíu quiuupaigad^Λ. ² Taid^Λ ^ΛPaavora ii ^Λjudidíu quiuupaigad^Λamu poduucai isduucai ivuaadana ^Λgai ^{vΛΛ}scat^{ΛRΛ}. Dai vaica ^Λcaldi anaasi daraaja ^Λgai. Dai ^{vΛΛ}scat^{ΛRΛ} ib^Λstaragai tas^{ΛRΛ} ^{ΛΛ}madu gaaatagaiña ^Λgai ^Λjudidíu isducatai icaiti Diuusi ñiooquid^{ΛRΛ} ³ is^ΛCristo viaacata dai is-soimaa taatagi, dai muquiaagi dai ^Λpamu duaacagi. Dai pot^{ΛT}adaiña ^Λgai:

—^Λgai vaa Suusi ismaac^{ΔΔ} g^{ΛN}aagidi aan^Λ ^{ΛRΛ}Cristo, ^Λgai vaa ismaac^{ΔΔ} ^{ΛΛ}qui abiaad^{ΛRΛ} nan^{ΛRΛ} aapim^Λ —ast^{ΛT}adai ^ΛPaavora.

Vai ^{ΛΛ}moco judidíu pocaitiña sai mait^{ΛR}vavaovi.

⁴ Tai ^{ΛΛ}moco vaavoitu dai uraava ^ΛPaavora dai Siilasi. Dai mui giliego ismaac^{ΔΔ} siaa duutudai Diuusi vaavoitu ^{ΛPΛ}, dai mui ooqui ^{ΛPΛ} ismaac^{ΔΔ} ^Λoodami ali^Λ siaa duutudaiña.

⁵ Casc^{ΔΔ} ali^Λ baacoi ^Λjudidíu ismaac^{ΔΔ} maivaavoitu. Dai ^Λmpagi c^{ΛC}Λ^Λli soimaasi ivuaadami ismaac^{ΔΔ} mosajioopaiña caayana dai ali^Λ siaa caitimi ^Λgai g^{ΛN}Λmpaidacai vaid^Λ ^Λoidacami maisiooma daraajatadai ca^{ΛC}acai. Taid^Λ ^{ΛCΛ}Λ^Λli soimaasi ivuaadami ^{ΛΛ}madu ^Λjudidíu Jasoñi quiidi^{ΛRΛ} dada

dai daitu cuuparagai dai vaapa dai gaagaimi ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi dai vuvaida agaitadai abiaadΔΓΑ dai tΛΛgida agaitadai Δgai Δoodami. ⁶ Dai maitΔΔ Δgai ami dai cascΔΔ tΔvaimΔcai Jasoñi ΔΛmadu aa vaavoitudadami dai vuucai dudunucamiΔΓΑ, dai ami ijiña daidΔ icaiti:

—ΔcΔcΔΔli ismaacΔΔ naana dui vΔΔsi oidigi gΔnñiooquicΔΔ caaayi tami TesalonicΔΓΑ ΔΔΡΑ. ⁷ Tai goJasoñi miaadΔgi gΔquiiyΔΓΑ. Dai vΔΔsi Δgai ivueeyi mui naana maasi istumaasi ΔgΔΔ tΔaanΔdami romanu maitamaacai oigaragai. Δgai pocaiti sai oidaga Δmai gΔΔ baitΔcΔaacami Suusi tΔΛgiducami —ascaiti.

⁸ TaidΔ Δoodami ΔΛmadu Δdudunucami moscaΔ goñiooqui dai sisioli. ⁹ Dai tai Δdudunucami Jasoñi ΔΛmadu Δgaa vaavoitudadami tumiñsigadΔ dai potΔtΔdai sai Δpamu maquia agaitadai siΔΔscadΔ vuvaaquiagi abiaadΔΓΑ ΔPaavora dai Siilasi, tai Δgai gamaa mΔtaida dagito isiimiagi.

¹⁰ TaidΔ Δvaavoitudadami otoma vuvaitu ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi tucΔΓΑ dai ootoi Bereamaco. Tai Δgai mosaayi BereΔΓΑ dai iji judidíu quiuupaigadΔamu. ¹¹ Δjudidíu ami oidacΔΔ vaamioma cΔΔga tuutuiga siΔgaa TesalonicΔΓΑ oidacΔΔ Δgai mosbaigΔnΔliaracΔΔ caΔcana istumaasi aagidiña ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi. Dai vΔΔs tasai gaagaiña Diuusi ñiooquidΔΓΑ dai nΔida agaiña sabaigΔ Δrvaavoi ismaacΔΔ aagidiña ΔPaavora ΔΛmadu Siilasi. ¹² Dai poduucai muidutai judidíu ΔΛmadu giliego vaavoitu, vΔΔsi Δmaduga mΔΔsi cΔcΔΔli ΔΛmadu ooqui ismaacΔΔ Δoodami aliΔ siaa duutudaiña. ¹³ Dai aidasi maí Δjudidíu TesalonicΔΓΑ oidacami siΔPaavora gaaagidi Diuusi ñiooquidΔ BereΔΓΑ ΔΔΡΑ, gaamu iji dai sisiolitu Δoidacami. ¹⁴ DΔmos Δvaavoitudadami otoma ootoi ΔPaavora coostamu, taidΔ ΔSiilasi ΔΛmadu Timoteo anaasi vii. ¹⁵ Δgai ismaacΔΔ oí ΔPaavora AteenasiΔΓΑ uucami dagito dai aa suuli. TaidΔ ΔPaavora ootosi ñiooqui ΔgaicΔΔ ΔSiilasi ΔΛmadu Timoteo sai gaamu iimΔna siΔotoma istutiadagi.

¹⁶ Dai aidasi AteenasiΔΓΑ daacatadai ΔPaavora dai nΔnΔracatadai ΔSiilasi ΔΛmadu Timoteo ami nΔidi Δgai mui Δmoonoo ismaacΔΔ siaa duutudai oodami Diuusi duucai cascΔΔ aliΔ soigΔΔlidadai Δgai dai baamucan tada. ¹⁷ CascΔΔ ΔPaavora aagidiña Diuusi ñiooquidΔ Δjudidíu ismaacΔΔ gΔnΔmpaidiña quiuupiΔΓΑ dai aa ΔΔΡΑ ismaacΔΔ ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai vΔΔs tasai aagidiña Δgai Diuusi ñiooquidΔ Δgai ismaacΔΔ plaasana daraajagi. ¹⁸ Dai ΔΔmoco Δgai Δrepicureo mamaatΔrdamigadΔ dai aa ΔΓΔgai ismaacΔΔ mamaatΔΓΔi estotoico mamaatΔtuldaragadΔ. Dai gΔnaagacai ñiñio Δgai ΔΛmadu ΔPaavora dai ΔΔmoco icaiti:

—¿Istumaasi goovai ismaacada aagai goatagaracada? —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Garaagian caiti goovai sibadada didiushi —ascaiti.

Paavora aagaiña Suusi dai duaacarada cascada pocaiti agai. ¹⁹ Dai bai agai Paavora dai badcai maca siaaco Aliopago tagidu, ami siaaco bai vuaadana ñiooqui adudunucami daida itadai agai Paavora:

—Maataca alidi aatama istumaasi utuducami garmatatulda alidi aapi. ²⁰ Garaagidani istumaasi maimaata aatama dai cascada maataca alidi aatama istaiya alidi aapi goocada —astadai.

²¹ Vascatai Ateenasiala oidacami dai sibadada vuvacacami ismaacada anaasi oidacatadai, maitivuaadana ama maasi moscacana istumaasi utuducami dai gaaagidina ala.

²² Amaasi Paavora calquiva vascatai saagida ami Aliopagada daida itai:

—Cacali Ateenasiala oidacami vasiaacatai naldi aana masalia siaa duutudai aapima gandidiushiga. ²³ Aidasi aimaraini aana dai nalaini vasi amapacala siaaco oidaga moomono, ta aana amapacala siaaco aduucai oojisi: “Tami aladiushi vatar ismaacada maimaata aatama”. Idi vaa ismaacada siaa duutudai aapima maimaatacatai gooviava aladiushi ismaacada gnaagidi aana.

²⁴ Agai aladiushi ismaacada idui oidigi dai vasiaacatai istumaasi oidaga agai rbaitaacami ismaacada taana tavaagi dai vasi oidigi. Agai maiquiquiupiana oidaga ismaacada ivueeyi oodami. ²⁵ Agai maitagito isivuaadagi oodami tomali amo istumaasi agai vatar. Agai vaa alagai ismaacada garmacai ibadagai dai valli dai vasi istumaasi.

²⁶ Vasi naana maasi oodami vuvaja oodamiaiñdala ismaacada idui Diushi alaga. Dai Diushi tajai sai vasi oidigi daama oidacana, dai vascala aagaiña siaacoga dai siascada.

²⁷ Daida icaiti Diushi: “Aana andarai oodami oidigi daama sai matia alidina sabai oidaga Diushi”, ascaiti Diushi. Vascala maimacasi daja Diushi mosalia miaanai daja agai vascatai. ²⁸ Diusicada duduaaca aatama dai ajioopai dai oidaga. Ganalqui aadunicarv sastuduacada pocaiti: “Aatama armaamarada Diushi”, ascaiti. ²⁹ Vaavoava siarDiushi maamarada aatama cascada mitaagai taspoduucai tatagitoda aatama isamo moonoo istutuidi siarDiusicagi ismaacada ivueeyi oodami iducatai gantagitoi agai oorocada, isplatacada isodacada.

³⁰ Alquioma pocaiti Diushi: “Oidacatadai oodami ismaacada maitinaata cascada maitinaagidina antai aana vascala maioojogi dai sivi taana aana vascatai aipaco oidacami sai ama duucai

gANTATAgitona dai camaisoimaasi ivuaadana”, ascaiti Diuusi.
³¹ Amo imidagai amo dunucami naida agai vΛasi oodami
 ismaacΛda ΛΓCΛAg ivuaadami dai ismaacΛda ΛrmaicΛAg
 ivuaadami gomaasi iduñia agai agai Diuusi vΛΛtarΛ dai cΛAg
 iduñia agai. Diuusi aagai siΛascadΛ. Agai ΛrSuusi ismaacΛda
 Λcovai vuusaitu Diuusi. Diuusi duaacali ΛSuusi coidadΛ
 saagidaiñdΛΓΛ dai poduucal cΛAg maatl vΛascatai siΛrvaavo
 ismaacΛda aagai Diuusi —astΛtdai ΛPaavora.

³² Aidasi caΛ agai coidadΛ duaacaradΛ ΛMOCO mosparunai
 dai aa icaiti:

—Baiyoma isΛpΛdaamarΛ garaagida gomaasi —ascaiti
 Λoodami.

³³ Amaasi ΛPaavora anaasi viaa dai ii. ³⁴ Tai ΛMOCO cΛcΛΛli
 oí ΛPaavora dai vaavoitu. Dai agai saagida imΛitadai Dion-
 isio ismaacΛda ΛΓamo dunucami AliopagarΛ, dai amo ooqui
 Dámalisi tΛAgiducami, dai aa ΛpΛ.

18

¹ Dai gooquiΛrΛ ii ΛPaavora AteenasiaindΛrΛ Coriintoamu.

² Dai ami tΛΛ agai amo judidíu Aquilasi tΛAgiducami. Agai
 Λrponto dΛvΛΛriΛrΛ oidacamicatadai. AidΛ vaasΛquioma
 ami divia ΛAquilasi Λmadu ooñigadΛ Prisiilasi ItaliaindΛrΛ.
 AgΛΛ baitΛcΛaacami Claudio tΛjai sai vuvacΛna vΛasi Λjudidíu
 RoomaindΛrΛ cascadΛ agai viaacatadai isvuvacΛniagi ΛpΛ.
 TaidΛ ΛPaavora ii dai diviji. ³ Dai tΛΛ ΛPaavora isΛgai via-
 catadai agai vaa aa duiñdagai ismaa viaacatadai ΛPaavora
 isivuaadagi icuusi baabaqui cascadΛ anaasi Λmadu vii agai
 dai Λmadu gaaata vaaada agai. ⁴ DaidΛ ΛPaavora vΛascΛrΛ
 ibΛstaragai tasΛrΛ aimΛraiña Λjudidíu quiuupaigadΛamu. Dai
 ami gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ tai muidutai vaavoitu siΛasi
 judidíu Λcaasi agai ismaacΛda maitΛrjudidíu ΛpΛ.

⁵ Aidasi Siilasi Λmadu Timoteo aayi MasedoniΛrΛ aidΛ abi-
 aadΛrΛ ΛPaavora maiti vaaadana Λma maasi mosgaaagidiña
 Diuusi ñiooquidΛ. Dai sΛli aagidiña ΛPaavora Λjudidíu daidΛ
 itΛtdaiña:

—ΛSuusi ismaacΛda gnaagidi aanΛ ΛΓCristo ismaacΛda
 nΛnΛra aapimΛ —astΛtdai ΛPaavora.

⁶ Tai agai vui baacoi dai sigalnaasi ñiooqui aagidi taidΛ
 ΛPaavora itΛtdai:

—Λagi aapimΛ argΛnduñi masiΛascadΛ coiya aapimΛ maii-
 imimu Diuusi Λmadu. AanΛ gia camaitΛrgiñduñi —astΛtdai
 ΛPaavora.

CascadΛ ΛPaavora gigigi gΛyuucusi Λgi poduucal
 gaaagidiña agai ismaitΛrduñidΛ. Dai Λpamu ñioo ΛPaavora
 daidΛ itΛtdai:

—Sivi bait^Λqui imimu aan^Λ agai ismaac^Λda^Λ mait^Λrjudidíu^ΛΛ^Λmadu —ast^Λt^Λadai.

⁷ Daid^Λ ^ΛPaavora vuusai ^Λjudidíu quiuupaigad^Λaiñ^Δr^Λ dai ii ^Λmo c^Λali quiidiamu Justo t^Λagiducami ismaac^Λda^Λ ali^Λ siaa duutudai Diuusi. Agai quiuupai abaana oidacatadai. ⁸ Dai ^Λmo c^Λali Calisipo t^Λagiducami ismaac^Λda^Λ ^Λrbait^Λc^Λaacami quiuupi^Λr^Λ, vaavoitu isSuusi Cristo ^Λr^Λc^Λagac^Λr^Λ vuviadami. Dai v^Λascatai ismaac^Λda^Λ quidi^Λr^Λ oidacatadai vaavoitu ^Λpr^Λ. Dai muidutai Coriinto^Λr^Λ oidacami mosca^Λ dai vaavoitu dai g^Λn^Λvapacoi. ⁹ Dai ^Λmo imidagai tuc^Λr^Λ ^ΛPaavora g^Λcoosig^Λr^Λ n^Λidi Diuusi said^Λ it^Λt^Λadai:

—Maitiduaadicuda apiagaaagidida giññiooqui maitidagitocai aagada. ¹⁰ Aan^Λ ang^Λmadu daja dai tomali ^Λmaadutai maisoimaasi g^Λtaatatuldamu, aan^Λ viaa mui oodami tami Coriinto^Λr^Λ —ast^Λt^Λadai Diuusi.

¹¹ Tai casc^Λda^Λ ^ΛPaavora Coriinto^Λr^Λ vii ^Λmo uumigi dan taajucami dai gaaagidiña Diuusi ñiooquid^Λ ^Λoodami saagida.

¹² Aid^Λsi Galioñi ^Λr^Λt^Λaan^Λdamicatadai Acaay^Λr^Λ ^Λjudidíu vui baacoi ^ΛPaavora dai b^Λcai ami siaaco daacatadai ^Λt^Λaan^Λdami ¹³ daid^Λ it^Λt^Λadai:

—Idi c^Λali gaaagidiña sai g^Λaagai issiaa duutuadagi Diuusi d^Λmos daidarsi isducatai ivueeyi goovai —ast^Λt^Λadai agai ^Λt^Λaan^Λdami.

¹⁴ Paavora cañiooquia agaitadai taid^Λ ^ΛGalioñi it^Λt^Λadai ^Λjudidíu:

—Dañi si^Λrsoimaasi iducamicamudai goovai aid^Λ gia bai g^Λnduiñdamudai aan^Λ. ¹⁵ D^Λmos aapim^Λ aagai istumaasi aapim^Λ ^Λgi g^Λndaidi, ^Λgiav^Λr bai duuñi aapim^Λ. Aan^Λ anmaivapac^Λi gomaasi^Λr^Λ —ast^Λt^Λadai.

¹⁶ Dai vuvaitu abiaad^Λr^Λ. ¹⁷ Tai v^Λascatai ^Λgiliego b^Λi Sostiña ismaac^Λda^Λ bait^Λc^Λaacami judidíu quiuupaigad^Λr^Λ dai anaasi vuitapi ^Λt^Λaan^Λdami g^Λicacarai vaid^Λ ^Λt^Λaan^Λdami mosn^Λidi dai maivua^Λ ^Λlidi.

¹⁸ ^ΛPaavora quiaa anaasi vii mui tasai. Dai gooqui^Λr^Λ diosagi agai ^Λvaavoitudadami dai iji Paavora ^Λmadu Prisiilasi dai Aquilasi Sinc^Λliamu. Dai ami ivisu ^ΛPaavora g^Λmo^Λ sai n^Λidiña ^Λoodami is^Λgidi agai istumaasi bai dui vaas^Λquioma Diuusi ^Λmadu. Dai abiaad^Λr^Λ t^Λat^Λsai ^Λmo vaarcu^Λr^Λ dai iimia agai Siilia d^Λv^Λriamu. ¹⁹ Dai aid^Λsi aayi agai Efeesi^Λr^Λ taid^Λ ^ΛPaavora anaasi viaa Prisiilasi ^Λmadu Aquilasi dai ii judidíu quiuupaigad^Λamu dai aagidi Diuusi ñiooquid^Λ ^Λjudidíu ismaac^Λda^Λ ami g^Λn^Λmpaidiña dai agai ali^Λ ñiñio ^ΛPaavora ^Λmadu aagitai imaasi. ²⁰ Daid^Λ ^Λjudidíu daañimi ^ΛPaavora sai vi^Λana t^Λv^Λpioma d^Λmos agai maivii. ²¹ Dai diosagi daid^Λ it^Λt^Λadai:

—Viaa aanΛ isJerusaleenΛΛ daacagi siaa duudagΛΓΛ ismaacΛΔΛ camiaadimi, vΛASCATΓΛ Λpamu divimu aanΛ dai gANNaidamu isDiuusi ipΛIiadagi —astΛTΔdai.

Dai tΛsai Λmo vaarcuΛRΛ dai EfeesiaindΛRΛ ii. ²² Dai aidΛsi aayi Λgai SesareeΛRΛ taidΛ ΛPaavora ii Jerusaleenamumu dai viaatulda agai Λvaavoitudadami, dai otoma tΛvai Antioquiamu. ²³ Dai anaasi vii ΛPaavora bai tΛvΛpi. Amaasi Λpamu ii dai divida agai vΛasi Λvaavoitudadami vΛasi ΛmapΛCΛRΛ GalaasiΛΓΛ dai PilijiarΛ. Dai aagidimi Λpamu Diuusi ñiooquida dai poduucai soiquimi sai vaamioma cΛΛga Λgidiña Diuusi.

²⁴ AidΛ aayi EfeesiΛRΛ Λmo judíu Apoolosi tΛΛgiducami. Agai ΛRΛAlejandΛΛIARΛ oidacami dai Λgai cΛΛga maata ñioocai dai cΛΛga maata Diuusi ñiooquida. ²⁵ AliΛ cΛΛga maata tuldicatadai Λgai Diuusi ñiooquida. Dai baiΛIiaracΛΔΛ ñioocaiña. Dai sΛΛli aagaiña istumaasi idui ΛSuusi. Dai maimaatΛcatadai Λgai Λmai vacuanaragai mosΛcaasi ΛVuaana vacuanaragada maataΛcatadai Λgai. ²⁶ DaidΛ ΛApoolosi maiduaadicuitai ñioocaiña judidíu quiuupaigadΛΓΛ. AidΛsi caΛ Prisiilasi ΛΛmadu Aquuilasi Λcovai vuusaitu dai sioma cΛΛga maata tuli Diuusi ñiooquida. ²⁷ AidΛsi imia agaitadai Apoolosi Acaaya dΛvΛΛriamu taidΛ Λvaavoitudadami soi dai ootosi Λmo oojai Λгаа vaavoitudadami dai potΛTΔdai sai baiganΛIiaracΛΔΛ miaadΛgidana ΛApoolosi. Dai aidΛsi ΛApoolosi aayi AcaayΛRΛ cΛΛga soi Λgai Λvaavoitudadami ismaacΛΔΛ Diuusi aliΛ oigΛdai dai vaavoituli. ²⁸ DaidΛ ΛApoolosi aagidi vΛascatai vuitapi isducatai maicΛΛga ivueeyi Λjudidíu ganvaavoidaragarΛ. Dai aliΛ ñioo dai mamaatΛtuldi iscaiti Diuusi ñiooquidΛRΛ isSuusi Cristo ΛRΛgai vaa ismaacΛΔΛ nΛnΛracatadai Λgai. CascΛΔΛ Λgai maitistutuiditadai isvui ñioocadagi.

19

¹ Apoolosi quiaa CoriintoΛRΛ daacatadai taidΛ ΛPaavora ΛΛmapΛCΛRΛ ucoidigana daivusai dai EfeesiΛRΛ aayi dai ami tΛΛ chiΛΛqui vaavoitudadami. ² DaidΛ itΛTΔdai Λgai Λvaavoitudadami:

—¿AidΛsi vaavoitu aapimΛ diviasi Diuusi IbΛadΛ dai ganΛΛmadu daaca agai? —astΛTΔdai.

Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛTΔdai:

—Tomali maicajiomacatadai aatΛMΛ isoidaga Diuusi IbΛadΛ —astΛTΔdai.

³ TaidΛ ΛPaavorai itΛTΔdai:

—¿MaacΛΔΛ vacuanaragaicΛΔΛ ganvapacoi aapimΛ? —astΛTΔdai.

Tai Λgai aa noragi daidΛ itΛTΔdai:

—ΔVuaana vacuanaragadΛCΛDΛ —astΛTΛDai.

⁴TaidΛ ΔPaavora itΛTΛDai:

—ΔVuaana vapaconaiña oodami sai nΛidiña aa isΛgai caΛma duucai gΛntΛTΛgito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai Λgai potΛTΛdaiña ΔpΛ sai gΛaagai isvaavoitudagi ismaacΛDΛ gooquiΛrioma divia agaitadai. Λgai ΔrSuusi Cristo —astΛTΛDai ΔPaavora.

⁵AidΛsi caΛ Λgai gΛnvapacoi sai nΛidiña aa isΛgai vaavoitu Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ. ⁶AidΛsidΛ ΔPaavora daama darai gΛnoonovi divia Diuusi IbΛadΛ Λgai Δmadu. Tai Λgai gΛnaagacai ñiñio Δma maasi ñiooquicΛDΛ ismaacΛDΛ maimaatΛcatadai Λgai dai aagai istumaasi aagidi Diuusi. ⁷VΛASICΛDΛ ΔrparΛ baivustaama dan gooca Λgai.

⁸DaidΛ ΔPaavora vaica masaadai aitu aimΔraitai judidíu quiquiupaigadΛamu dai maiduaadicuitai gaaagidiña isDiuusi soicΛi oodami sai cΛΛgacΛrΛ oidacana. Tai ΔΛmoco gia vaavoitu. ⁹DΔmos aa maivaavoitu maiΛma duucai gΛntΛTΛgitua Δlidityai. Dai sigalnaasi ñioocai idi mamaatΛtuldaragai vui Δoodami vuitapi. Amaasi ΔPaavora Δcovai ii dai vaidacai Δvaavoitudadami Δmo escueelamu siaaco gamamaatΛtuldiña Tirano. Dai vΛAS tasai mosvusaciña Tirano vai amaasi ΔPaavora Δmadu Δгаа anaasi aatagaiña dai aagaiña Diuusi ñiooquidΛ. ¹⁰Poduucai idui Λgai goo uumigi dai poduucai vΛASi Aasia dΔvΛΔriΛrΛ oidacami caΛ Diuusi ñiooquidΛ vΛASi Δmaduga mΛASi judidíu dai ismaacΛDΛ maitΔrjudidíu. ¹¹Dai Diuusi maa guvucadagai ΔPaavora saidΛ iduuna mui naana maasi gΛgΛrducami. ¹²TaidΛ Δoodami voidacai ΔcoococoidadΛ gΛnpañiñituga dai gΛntaagiñagiacaru ismaacΛDΛ ΔCΛDΛ taata Λgai ΔPaavora tuucugadΛ tai mosΛgaicΛDΛ dudueeyi ΔcoococoidadΛ dai asta Diaavora tΔtΛaañicarudΛ vuvacaiña oodamiaiñΔrΛ.

¹³Dai ΔΛmoco judidíu ismaacΛDΛ mosaipaco ajiopaiña vuvaidimi Diaavora tΔtΛaañicarudΛ oodamiaiñΔrΛ vuvaida Δlidityadai Λgai Suusi guvucadadΛCΛDΛ dai potΛTΛdai Δjudidíu ΔDiaavora tΔtΛaañicarudΛ:

—GΛntΛaanΛi aatΛMΛ Suusi guvucadadΛCΛDΛ Λgai vaa ismaacΛDΛ aagaiña ΔPaavora mΔsai vuvacana —astΛTΛDai.

¹⁴Poduucai ivuaadana cuvaracami cΛCΛli Λgai ΔrmaamaradΛ Δmo cΛli Isiiquiva tΛΛgiducami. Λgai ΔrΔmo baitΔCΛaacamigadΛ tΔtΛaanΛdami judidíu quiupaigadΛrΛ. ¹⁵AidΛsi potΛTΛdai ΔCΛCΛli ΔDiaavora tΔtΛaañicarudΛ tai Λgai aa noragi daidΛ itΛTΛDai:

—MaatΛ aanΛ ΔSuusi dai maatΛ sioorΛ ΔrPaavora. ¿DΔmos aapimo moorΛ? —astΛTΛDai.

¹⁶CascΛDΛ ΔCΛli ismaacΛDΛ viaacatadai ΔDiaavora tΔtΛaañicarudΛ voidΔrΛ gai ΔCΛCΛli dai vaamioma istui isvΛascatai dai cavami capiacarai Λgai taidΛ

ΛCΛCΛΛli maiyuucustugaitai voopoi ami quiiyaiñdΛrΛ dai saasaquitugai tuutucugadΛ. ¹⁷ Dai vΛΛsi EfeesiΛrΛ oidacami maí gomaasi judidíu dai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu ΛpρΛ cascΛdΛ vΛΛscatai aliΛ duduaadimu, dai aliΛ siaa duutudaimi Suusi Cristo.

¹⁸ Dai muidutai ismaacΛdΛ vaavoitu dada dai gaaagidimi istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivuaadana Λgai ΛΛquioma.

¹⁹ Dai muidutai ismaacΛdΛ ΛrcΛCΛΛdaracamicana vuaa gΛnlilivruga dai vΛΛscatai vuitapi mΛmΛΛji. Dai gooquiΛrΛ ΛΛsítu Λlilivru namΛgadΛ sai aayi parΛ taajucami siento miil piisu. ²⁰ Dai poduucai muidutai tΛΛ gomaasi dai muiyapΛrΛ maí oodami Diuusi ñiooquidΛ.

²¹ Cadaivunucai vΛΛsi gomaasi taidΛ ΛPaavora ΛpΛΛli isimiagi Masedoniamu dai Acaayamu dai abiaadΛrΛ Jerusaleenamu. DaidΛ icaiti:

—Cadaivunucai amui gΛaagai isimia aanΛ Roomamu ΛpρΛ —ascaiti.

²² Dai caotosacai gooca gΛaaduñi ismaacΛdΛ soicΛiña aa duiñdadΛrΛ Masedoniamu Λgai ΛrTimoteo ΛΛmadu Erastusi, dai Λgai anaasi vii AasiΛrΛ bai tΛvΛpi.

²³ AidΛ aliΛ sisioli EfeesiΛrΛ oidacami Diuusi ñiooquidΛCΛdΛ.

²⁴ Amo CΛΛli Demetrio tΛΛgiducami sisiolitu Λoodami. Λgai ivuaadana plaata quiquiuupai aaliducami Λpa maasi ismaasi Diana quiuupaigadΛ dai Λraana daasaca Diana. Diana ΛrΛmo odai uvisi ismaacΛdΛ siaa duutudai EfeesiΛrΛ oidacami Diuusi duucai. Dai vΛΛscatai ismaacΛdΛ ΛΛmadu gaaata vuaadana ΛCΛΛli aliΛ mui gamaitΛCΛiña tumiñsi. ²⁵ Dai Λgai Λmpagi vΛΛsi gΛpipiooñiga ΛΛmadu aa ismaacΛdΛ viaacatadai pomaasi aa duiñdagai ΛpρΛ, daidΛ itΛtdai:

—Giñaaduñi, CΛΛga maatΛ aapimΛ isaliΛ CΛΛgacΛrΛ oidaga aatΛmΛ idi aa duiñdagaicΛdΛ. ²⁶ Dai CΛΛga nΛidi aapimΛ dai caΛ siΛPaavora gaaagidiña sai idi moonoo ismaacΛdΛ ivueeyi oodami maitΛrdidiusi. Dai poduucai vaavoit-

uldi Λgai muidutai, maisiuu mosΛca tami EfeesiΛrΛ oidacami vΛΛsi Aasia dΛvΛΛriΛrΛ oidacami ΛpρΛ. ²⁷ VΛΛsi idi aliΛsi Λrduaadimudagai maisiuu mosΛca gΛraa duiñdaga siaa gΛduuñian tada dai vΛΛsi oodami camaitΛgitomu goquiuupaigadΛ gΛducΛdΛ gΛrdiuusiga Diana. VΛΛsi AasiΛrΛ oidacami ΛΛmadu vΛΛscatai vΛΛsi oidigi daama oidacami siaa duutudai idi gΛducΛdΛ gΛrdiuusiga Diana. Dai sivi siaa gΛduñian tada gogΛducamigadΛ goovai —astΛtdai Demetrio gΛaaduñi.

²⁸ Dai moscΛcacai Λoodami gomaasi aliΛ baacoi dai iññaquimi daidΛ icaitimi:

—GΛducΛdΛ gΛrdiuusiga Diana, gΛducΛdΛ —ascaiti.

²⁹ Dai vΛasi EfeesiΛΓΛ oidacami aliΛ siaa caitimi. Dai vui Gaayo ΛΛmadu Aristarco Λgai ΛrgooCa cAcΛli ismaacΛΔ MasedoniΛΓΛ oidaga dai oiditadai ΔPaavora. TaidΛ Λoodami cavami gΛnaagacai tΛvaimΛcai mΛΛca uucami siaaco gΛΛmpaidiña Λoodami. ³⁰ DaidΛ ΔPaavora vaquia Δliditadai dai ñiooquida agaitadai Λoodami dΛmos Λvaavoitudadami maidagito. ³¹ ΛΛmoco ismaacΛΔ Λrdudunucami AasiΛΓΛ ismaacΛΔ amiigugadΛ ΔPaavora Λgai ΛpΛ ootosi ñiooqui dai daañimi sai maivaacΛna ami. ³² Dai ami siaaco gΛΛmpagi Λoodami ΛΛmoco iñacai Λmo istumaasi vai aa Λma maasi dai aliΛ siaa caiti vΛasi oodami dai baitoma vΛascatai maimaatΛcatadai istuisidΛ gΛΛmpagi. ³³ DΛmos ΛΛmoco ismaacΛΔ Λoodami saagida guucacatadai aagidi ΔAlejandro astuisidΛ ami gΛΛmpagi. TaidΛ Λjudidú baitΛqui cai ΔAlejandro. Vai Λgai ñiooquia agaitadai cascΛΔ vañigi gΛnovi sai dodoligicana vΛascatai. ³⁴ Dai aidΛsi maí Λgai isAlejandro Λrjudú vΛascatai ijiña parΛ goo oora daidΛ icaiti:

—GΛducΛΔ gardiूसiga Diana, gΛducΛΔ —ascaiti.

³⁵ Amaasi Λmo dunucami anaasi EfeesiΛΓΛ oidacami cadodoligitudacai vΛascatai itΛtdai:

—Giñaaduñi EfeesiΛΓΛ oidacami, cΛga maata vΛasi oidi daama oidacami isaatΛmΛ nuucada goodai moonο ismaacΛΔ tΛvaagiaiñdΛΓΛ gΛi. Λgai ismaacΛΔ Diana tΛgidu. Λgai ΛrgΛrdiूसiga. Dai nuucada aatΛmΛ quiuupaigadΛ ΛpΛ. ³⁶ CΛga maata aapimΛ istomali Λmaadutai maitistutuidi ispotΛiyagi ismaitΛrvaavoi vΛasi gomaasi, cascΛΔ dodoligivurai. MaitavΛr istuma vuaada mΛsmaicΛga gΛntΛtΛgitodagi ΛpΛga. ³⁷ Idi cAcΛli mΛsmaacΛΔ vuaa aapimΛ maitagaΛΛsidi goovai tomali Λmo istumaasi goquiupiaiñdΛΓΛ dai tomali maisigalnaasi ñioocai gardiूसiga vui. ³⁸ SiΔDemetrio ΛΛmadu Λgaa aata vuaadami viaacagi Λmo istumaasi Λmo oodami vui cascΛΔ oidaga dudunucami siοorΛ bai duñiagi gomaasi. Dai cΛga istutuidi isvan cΛsagi. Dai ami dudunucamiΛΓΛ istutuidi isaipaco gΛpiΛΓΛ gΛnvuupadagi. ³⁹ Dai siΛΓma maasicagi ismaacΛΔ tΛgito aapimΛ ΛpΛdaamΛΓΛ avΛr bai duñi Λoodami ΛmpidaragadΛΓΛ. ⁴⁰ MΛsgΛrtΛcacagi istuisidΛ siaa caitimi aatΛmΛ sivi maitipu istumaasi gaaagida aatΛmΛ cascΛΔ aliΛsi Λrduaadimudagai. DaidΛ Λdudunucami cΛga istutuidi isvaama gΛrtuutusagi dai potΛiyagi tΛsai aatΛmΛ vui baacoi —astΛtdai Λdunucami.

⁴¹ Dai capotΛΛcai ootoi vΛascatai sai noonοigΛna.

20

¹ MosugitΛcai Δsisioligai taidΛ ΔPaavora ootosi ñiooqui Λvaavoitudadami sai gΛΛmpaidana sai Λgai maquia

Mileet^{ΛΓΛ} aayi aat^{ΛΜΛ}. ¹⁶ Ali^Λ otoma aiya ^Λlidadai ^ΛPaavora Jerusaleen^{ΛΓΛ} dai ami daaca ^Λlidadai Pentecosteesico sistuidiagi. Amaasi ^{ΛΓΛ}mo siaa duudagad^Λ judidíu. Casc^{ΛΔ}Δ maitip^Λlidadai ^ΛPaavora ist^{ΛVΛ}pi daacagi Aasi^{ΛΓΛ} dai maiaayi Efeesi^{ΛΓΛ}.

¹⁷ Aid^Λsi quiaa Mileet^{ΛΓΛ} daacatadai ^ΛPaavora ootosi ^Λgai ñiooqui Efeesi^{ΛΓΛ} vaavoitudadami bait^Λguucacamigad^Λ sai dadana. ¹⁸ Dai aid^Λsi dada ^Λgai taid^Λ ^ΛPaavora it^{ΛTΛ}dai:

—C^{ΛΛ}ga maat^Λ aapim^Λ isducatai daacatadai aan^Λ v^{ΛΛ}scatai oidacami ^{ΛΛ}madu, aid^Λsi tuucamid^{ΛΓΛ} abiaad^{ΛΓΛ} divia aan^Λ Aasi^{ΛΓΛ}. ¹⁹ V^{ΛΛ}scara aid^Λsi g^Λnsaagida daacatadai aan^Λ ^Λrpiooñigad^Λcatadai Diuusi. Dai maig^Λduc^{ΛΔ} giñ^Λlidiña aan^Λ. Dai alia suaacaiña aan^Λ n^Λiditai oodami ismaivaavoi-tudai. Dai tomasiaacoga siaaco aim^Λraiña aan^Λ giñ^Λsobicaiña ^Λjudidíu casc^{ΛΔ}Δ alia soimaa taatacana aan^Λ. ²⁰ Dai maidagi-tocai aagaiña aan^Λ v^{ΛΛ}si istumaasi ismaac^{ΛΔ}Δ ^Λrc^{ΛΛ}gaducami aapim^Λ g^{ΛN}v^{ΛΛ}tar^Λ. Dai gamamaat^Λtuldiña aan^Λ v^{ΛΛ}si oodami vuitapi dai g^{ΛN}quiiquiana v^{ΛΛ}si ^Λmaduga m^{ΛΛ}si ju-didíu dai ismaac^{ΛΔ}Δ mait^Λrjudidíu. ²¹ Dai aan^Λ g^Λnaagidiña sai g^Λaagai is^Λma duucai g^{ΛN}t^Λg^Λituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai vaavoitudagi isSuusi Cristo ^Λrc^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} vuvia-dami. ²² Sivi imimu aan^Λ Jerusaleenam^Λ. Giñ^Λootosai Diuusi Ib^Λad^Λ. Dai maimaat^Λ aan^Λ istumaasi iñ^Λduñiagi. ²³ Mos^Λcaasi maat^Λ aan^Λ istomasiaaco iñ^Λsiaaco aim^Λrdagi giñaagidiña Di-uusi Ib^Λad^Λ m^Λsai giñ^Λmaisa agai Jerusaleen^{ΛΓΛ} dai sai alia soimaa taata iñ^Λagai aan^Λ. ²⁴ D^Λmos aan^Λ gia maivuum iñ^Λlidi gomaasic^{ΛΔ}Δ. Aan^Λ gia maisoigiñ^Λlidi giñ^Λtuucugac^{ΛΔ}Δ. Mos^Λcaasi istumaasi ^Λrgiñ^Λv^{ΛΛ}tar^Λ ^Λrnaatuagi ^Λaa duiñ^Λdagai is-maac^{ΛΔ}Δ giñ^Λmaa g^Λr^Λtaan^Λdamiga Suusi Cristo daid^Λ iduñiagi v^{ΛΛ}si istumaasi giñ^Λvii ^Λgai ansaid^Λ iduuna. ^Λaa duiñ^Λdagai ismaac^{ΛΔ}Δ giñ^Λvii ^Λgai ^Λrgaaagidagi c^{ΛΛ}gaduc^{ΛΔ}Δ ñiooqui isDi-uusi oig^Λdai v^{ΛΛ}scatai.

²⁵ Casi gaaagidi aan^Λ aapim^Λ g^Λnsaagida idi ñiooqui isDiuusi soic^Λi oodami sai c^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} oidacana dai sivi c^{ΛΛ}ga maat^Λ aan^Λ sai tomali ^Λmaadutai aapim^Λ camaitiñ^Λg^Λia agai ^Λpamu. ²⁶ Casc^{ΛΔ}Δ ang^Λnaagida iñ^Λlidi aan^Λ sivi sai camait^Λrgiñ^Λduñi m^Λsmaiiimiagi Diuusi ^{ΛΛ}madu m^Λsi^{ΛΛ}scad^Λ coiyagi. ²⁷ Casi g^Λnaagidi aan^Λ mai^Λstocai tomali ^Λmo istumaasi mosv^{ΛΛ}si g^Λnaagidi aan^Λ istumaasi ip^Λlidi Diuusi t^Λsmaat^Λcagi daid^Λ ivuaadagi. ²⁸ Casc^{ΛΔ}Δ g^{ΛN}nuucadacavurai aapim^Λ ^{ΛΛ}gi dai nuucadacavurai v^{ΛΛ}scatai ^Λvaavoitudadami ^{ΛΛ}pa ^Λpan duucai cañiiru pastuurugad^Λ c^{ΛΛ}ga nuucadacana g^Λsosoiga. C^{ΛΛ}ga maat^Λ aapim^Λ isDiuusi Ib^Λad^Λ g^Λandarai m^Λsai nuucadacana ^Λvaavoitudadami ismaac^{ΛΔ}Δ ^Λcovai vuvaitu Diuusi casc^{ΛΔ}Δ c^{ΛΛ}gav^Λr mamaat^Λtulda. Suusi Cristo

Diuusi maradΛ muu dai aasi ΛΛradΛ agai vΛΛtarΛ dai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvaitu saidΛ arΛmo siΛΛgΛmΛ ducamicana. ²⁹ CΛΛga maataΛ aanΛ sai iñsiΛΛscadΛ imiagi dadimu aa dai siaa duñia agadamu agai vaavoidaragadΛ apan duucaΛ sΛΛsayi omaligami daivai dai maivieeyi cañiiru. ³⁰ Todian duucaΛ aapimΛ gansaagidaiñdarΛ baitΛqui guuquivamu ΛΛmoco dai gamamaatΛtuldiadamu yaatagi baiyoma siismaacΛdΛ arvaavoi. Dai poduucai iduuñimu agai sai oidatucuiña aa daidΛ armamaatΛrdamigadΛcana. ³¹ Gannuucadacavurai tudu. Gantagitovurai aapimΛ iñsaanaΛ aitu vaica uumigi ganmaacaitai ñiooqui tasarΛ dai tucarΛ. Maidagitocai ganmaacaiña aana ñiooqui vΛΛscatai ΛΛmadutai dai suaacaiña aana aapimΛcΛdΛ.

³² Sivi giñaaduñi ganviaamu aana Diuusi ΛΛmadu vai agai gannuucadacana dai Diuusi ñiooquidΛ ΛΛmadu ΛpΛ ismaacΛdΛ garaagidi isgaroigadai Diuusi. Idi vaa ñiooqui guvucadaliga dai agaicΛdΛ sioma cΛΛga ΛΛgidi aapimΛ Diuusi. Dai agaicΛdΛ ΛpΛ viaa aatΛmΛ mui naana maasi cacΛΛgaducami ismaacΛdΛ maacai Diuusi agai ismaacΛdΛ acovai vuvaidi agai. ³³ Aidasi ganΛΛmadu aimaraiña aana maitataanΛiña aana tumiñsi tomali yuucusi. ³⁴ Baiyoma cΛΛga maata aapimΛ iñsaanaΛ Λgi gaaata vuaadana dai gaagaiña istumaasi tΛgito aana giñvΛΛtarΛ dai ismaacΛdΛ giñΛΛmadu ajioopaiña ΛpΛ. ³⁵ VΛΛscarΛ ganmamaatΛtuldiña aana ispoduucai glaagai isgaaata vuaadagi dai soicΛdagi soituutuigami. VΛΛscarΛ avatΛgitoda istumaasi caiti Suusi Cristo: “Sioma baigΛΛlidiña ismaacΛdΛ gamaacai siismaacΛdΛ bΛΛjai mastumaasi oidi”, ascaiti Suusi Cristo —astatΛdai Paavora.

³⁶ Mosaagacai aPaavora gomaasi gatootonacΛdΛ cΛquiva vΛΛscatai ΛΛmadu dai gamamagi. ³⁷ Dai vΛΛscatai suaañimi dai cocomituquimi dai uusupigaimi diasidacai. ³⁸ Dai alia soiganΛali potΛΛdacai aPaavora sai camainΛijada agai vaamioma. Dai oí asta siaaco cΛΛca Λvaarcu.

21

¹ Dai anaasi viaacai Λvaavoitudadami tΛΛtasai aatΛmΛ vaarcuarΛ dai sΛΛli iji Coosiamu. Dai siaadiqui iji aatΛmΛ Roodasiamu dai abiaadarΛ Paataramu. ² PaatararΛ tΛΛ aatΛmΛ Λmai vaarcu Penisiamaco imadami tΛtai agiarΛ tΛΛtasai aatΛmΛ dai iji. ³ Dai dagavusai aatΛmΛ ΛmapacΛrΛ siaadarΛ maasi Sipiliamu, Sipili arΛmapacΛrΛ siaaco sicolimadi suudagi. Dai dagavusai aatΛmΛ tai Sipili oogisa padarΛ vii. Dai apiaiimi aatΛmΛ SiilirΛ uucami. Tiirona viaa agaitadai istumaasi cusuvuti Λvaarcu cascΛdΛ ami aayi agai. ⁴ TΛtai anaasi tΛapapai aatΛmΛ dai tΛΛ ΛΛmoco vaavoitudadami. Dai

anaasi vii aatama cuvaracami tasai. Tai Diuusi Ibada ñiooqui avavoitudadami tai agai potadai Paavora sai maitaagai isimia agai Jerusaleenamu. ⁵ Dai mosaagai cuvaracami tasai iji aatama. Tai vasi avavoitudadami dai ooñigada dai maamarada gari gaa suudagi ugidiara uucami dai anaasi ooratana gartootonacada guuquiva aatama dai gamamagi. ⁶ Amaasi coocomitu aatama avavoitudadami dai diosagi dai tatasai aatama vaarcuara tai agai iji anquiiquiamu.

⁷ Dai Tiroiñdara apiaimai aatama vaarcuara Tolemaidara uucami dai ami taapai aatama dai viaatuli garaaduñi dai anaasi daraaja amo tasai agai lamadu. ⁸ Dai siaaдиqui Paavora lamadu aatama ismaacada oiditadai iji abiaadara dai aayi Sesareara. Dai ami iji Piili quiidiamu agai lamoco ismaacada gaaagidiña Diuusi ñiooquida. Dai agai lamoco taticogiadami acuaracamiañdara lara. Taitai anaasi vii aatama agai lamadu. ⁹ Daidala Piili maamaracatadi maacova ooqui. Dai agai maiquiaa arcuucunacami. Daidala ooqui aagaiña istumaasi aagidiña Diuusi. ¹⁰ Cadaraajatadai aatama chilaqui tasai tai ami divia amo calli Agavo tlagiducami. Agai Judeeaiñdara divia dai agai aagai istumaasi aagidiña Diuusi. ¹¹ Dai agai bai Paavora givurada dai acada vuupu gaaacaso dai ganoonovi daidala itai:

—Pocaiti Diuusi Ibada sai Jerusaleenara ajudidú aduucavi via agai idi givurai tuidacami dai tlagida agai ismaacada maitarjudidú —ascaiti Agavo.

¹² Dai moscaagai aatama lamadu Sesareara oidacami gomaasi vascatai daañimi aatama Paavora sai maiimana Jerusaleenamu. ¹³ Damos Paavora garaa noragi dai povai gartadai:

—¿Tuimasi suana dai soigañalliatudai? ¿Ducatai ipalidi aapima isama duucavi giñtagitoituldagi? Masinñuliagi isgiñmuaagi lara Jerusaleenara gaaagiditai ana isSuusi Cristo arcagaara vuviadami. Ana gia maivuum inñlidi —ascaiti Paavora.

¹⁴ Aidasi tala aatama ismaitistui isama duucavi tagitoituldagi dagito aatama daidala icaiti:

—Araduuna istumaasi ipaliadagi Diuusi —caiti aatama.

¹⁵ Cadaivunucaivi chilaqui tasai bai gardui aatama dai iji Jerusaleenamu. ¹⁶ Tai gari lamoco vaavoitudadami Sesareeaiñdara. Dai amaadutai agai lamoco calli Nasoñi tlagiducami. Agai arSipilara oidacami dai laqui abiaadara avavoitudadami. Dai agai quidiara viiya ragaitadai aatama.

¹⁷ Aidasi aayi aatama Jerusaleenara garaaduñi baiganaliaracada garviaatuli. ¹⁸ Siaaдиqui Paavora gari

aidasi dividamu aatama Jacovo. Ami daraajatadai vaasi baitaguucacamigada vaavoitudadami ara. ¹⁹ Taidapaavora viaatuli dai aagidi vaasi istumaasi idui agai Diuusi guvucadadacada ismaacada maitarjudidiu saagida. ²⁰ Dai aidasi ca agai gomaasi caaga ñioocai Diuusi vaatar. Tai amaasi abaitaguucacami potadai Paavora:

—Graduñi, damos caaga maata aapi siquidu vaavoitudadami judidiu saagida dai vaascatai pocaiti sai aliasi glaagai isvasi vaavoitudadami apiaaggiadagi vaasi Moseesacaru samicamigada. ²¹ Dai amo oodami aspocaitiña pasai aapi mamaatutuldi vaasi judidiu ismaacada sibaco oidaga sai maiagidiña Moseesacaru samicamigada, dai poviapas caitiña ara sai mitaagai isiquiacadagi ganmaamara cacalli tuutucugada, tomali maiagidiña garviitularaga. ²² ¿Istumaasi arduñimu? Mosmaatama oodami iscadivia aapi dai ganampaidamu agai dai maataca liadamu isducatai gamamaatutuldiña aapi. ²³ Sivi mosglaagidamu aatama istumaasi glaagai pasiduñiagi. Tanai daraaja graaduñi saagida maacova cacalli ismaacada bai dui amo ñiooqui Diuusi amadu dai maiquiaa naatocai idui. ²⁴ Vaidacaiñi aapi judidiu quiuupaigadamu daida iduñi istumaasi glaagai siduñiagi siascada bai duñiagi amo istumaasi Diuusi amadu poducaisduucaimarmaatuli Moseesacaru dai gaata inamquida aapi agai vaatar quiupira. Dai gooqira casi iducais gomaasi casi istutuidi agai isiicagi ancucupa poducaisduucaisvueeyi aatama. Dai casi iducais aapi gomaasi maatamu vaascatai ismaitarvaavoi mascaiti ganidi, baiyoma mosaapi ara agida mamaatutularagada Moseesacaru. ²⁵ Moscooji aatama amo oojai vaavoitudadami ismaacada maitarjudidiu dai poducais ooji aatama sai camaivuum alididina mamaatutularagadacada Moseesacaru tomali judidiu viitularagadacada, dai sai maicuaadana ara baabaidi ismaacada gadadasdi uvisi ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucais, tomali arada, dai tomali amo casi baabiada baimuada ismaacada acueeyi dai sai maigoogosi ganducamicana —astadai abaitaguucacami Paavora.

²⁶ Taidapaavora vaidacai maacova cacalli judidiu quiuupaigadamu dai siadiqui Paavora amadu agaa maacova idui istumaasi glaagaitadai siduñiagi siascada bai duñiagi amo istumaasi Diuusi amadu. Dai gooqira vaa Paavora aga quiuupaigadara judidiu dai aagida agai taanadami aga quiuupaigadara judidiu istuigaco naatocai iduñia agai

ismaac^{ad}Δ bai dui ^{ag}ai Diuusi ^{am}madu, dai amaasi vuaapa ^{ag}ai ^{ag}ai ^{ap}Δ ^{am}madutai istumaasi daasda ^{ag}ai Diuusi.

²⁷ Dai cayoga ^aΔc^{ai} cuvaracami tasai tai ^{am}moco judidíu Aasia ^dΔ^vΔ^{ri}Δ^rΔ oidacami ^tΔ ^ΔPaavora ^{ag}ΔΔ quiuupaigad^rΔ^rΔ judidíu dai sisiolitu ^vΔ^{si} oodami dai bai ^ΔPaavora. ²⁸ Dai ijiña daid^Δ icaⁱtimi:

—Aapim^Δ judidíu, ^gΔ^rsoiñavurai. Idi ^ΔΔ^cΔ^{li} ismaac^{ad}Δ aipaco aim^raiña dai vui ñioocaiña judidíu dai mamaat^Δtuldaragad^Δ Moseesacaru dai idi judidíu quiuupaigad^Δ vui ^{ap}Δ dai sivi asta vaapai goovai aa oodami ismaac^{ad}Δ mait^rjudidíu ^{ag}ΔΔ quiuupaigad^rΔ^rΔ judidíu dai poduuc^{ai} maisiaa duutuli idi quiuupai siaaco siaa duutudai judidíu Diuusi —asc^{ai}tⁱ Δjudidíu.

²⁹ Δjudidíu Aasia ^dΔ^vΔ^{ri}Δ^rΔ oidacami Jerusaleen^rΔ^rΔ n^Δiditadai ^ΔPaavora vaas^Δquioma Tró^fimo ^{am}madu. Tró^fimo ^ΔrEfeesi^rΔ^rΔ oidacami. Δjudidíu Aasia ^dΔ^vΔ^{ri}Δ^rΔ oidacami po^Δlⁱditadai is^ΔPaavora vaidacai casc^{ad}Δ pocaiti.

³⁰ Tai ^vΔ^{si} oidacami sisioli dai voopoig^{it}ai dada ami dai bai ^ΔPaavora dai ^tvaim^Δc^{ai} quiidigamu dai otoma cuu cuucuparagad^Δ quiuupai. ³¹ Dai camuaa agaitadai sai amaadutai aagidi ^{ag}ΔΔ t^Δaan^Δdamigad^Δ sandaaru sai ^vΔ^{si} Jerusaleen^rΔ^rΔ oidacami siaa caiti. ³² Tai ^{ag}ai otoma vaidacai ^gΔsandaaruga ^{am}madu ^Δt^Δt^Δaan^Δdami dai voopoig^{it}ai ^tap^{ai} ami siaaco daraajatadai ^Δoodami. Dai aid^Δsid^Δ ^Δoodami ^tΔ ^{ag}ΔΔ t^Δaan^Δdami ^{am}madu sandaarugad^Δ cam^{ag}Δ^{ag}Δ vaamioma ^ΔPaavora. ³³ Taid^Δ ^{ag}ΔΔ t^Δaan^Δdami m^ΔΔ dai maisapicami bai ^ΔPaavora dai gat^Δjai m^Δsai vurana gooca cadeenac^{ad}Δ dai gooqui^rΔ^rΔ gat^Δcacai sioo^rΔ ^{ag}ai dai astuma dui. ³⁴ Vaid^Δ ^Δoodami ali^Δ sisiocai dai ^{am}moco aagai ^Δmo istumaasi vai aa ^Δma maasi dai poduuc^{ai} maitistutuidi ^{ag}ΔΔ t^Δaan^Δdami isca^Δcagi dai matiagi astuma si^Δdui casc^{ad}Δ ^tΔjai ^{ag}ai ^gΔsandaaruga sai b^ΔΔc^{ai}ña ^ΔPaavora m^Δdana siaaco oidaga ^{ag}ai. ³⁵⁻³⁶ Dai mosa^Δc^{ai} t^Δsadicarud^Δ sandaaru quid^Δ, ali^Δ muidutugaitai oodami dai baiya ^{ag}ai Paavora dai iñ^Δquimi daid^Δ icaⁱtimi:

—Muaavurai, muaavurai —asc^{ai}timi ^vΔ^Δscatai.

Casc^{ad}Δ ^Δsandaaru viaacatadai ismootiadagi ^ΔPaavora sai maib^ΔΔna ^{ag}aa.

³⁷ Dai aid^Δm^Δsi cavaasa agaitadai ^ΔPaavora tuucavi ^{ag}ai it^Δt^Δdai ^{ag}ΔΔ t^Δaan^Δdamigad^Δ ^Δsandaaru:

—¿Giñ^Δmaquiagip^Δsi oigaragai isñiooquia aan^Δ? —ast^Δt^Δdai ^ΔPaavora.

Taid^Δ ^Δt^Δaan^Δdami it^Δt^Δdai:

—¿Ñioocai^Δsi aapi giliego? ³⁸ ¿Aid^Δ gia aapi mait^rΔ^cΔ^{li} Ejiipit^rΔ^rΔ oidac^{ad}Δ ismaac^{ad}Δ ^{am}quioma ^gΔ^{ag}acai cocoda

dudunucami dai gooqui^{ΛΓΛ} vaidacai maaco miil gacooda-cami oidigamu? —ast^{ΛΤ}adai ^{ΛΓΛΛ} t^Λaan^Λdami.

³⁹Taid^Λ ^ΛPaavora it^{ΛΤ}adai:

—Aan^Λ ^{ΛΓ}judíu. Tars^{ΛΓΛ} vuusaicami aan^Λ dai anaasi ^Λroidacami. ^Λgai ^{ΛΓΛ}map^Λc^{ΛΓΛ} ^Λg^Λducami Silisia d^Λv^{ΛΛ}ari^{ΛΓΛ}. D^Λmos giñmaacañi oigaragai nai ñiooquida aan^Λ goodami —ast^{ΛΤ}adai ^ΛPaavora.

⁴⁰Taid^Λ ^{ΛΓΛΛ} t^Λaan^Λdami maa oigaragai. Taid^Λ ^ΛPaavora c^Λquiva t^Λsadicari^{ΛΓΛ}. Dai vañigi g^Λnovi sai dodoligicana v^{ΛΛ}scatai. Dai aid^Λsi cadodoli vii ^Λgai taid^Λ ^ΛPaavora ñioo evreoc^{ΛΔ} daid^Λ it^{ΛΤ}adai:

22

1 —Giñaaduñi, ca^Λcavurai aapim^Λ istumaasi g^Λnaagida iñgai aan^Λ dai poduucai giñsoiña iñgai —ast^{ΛΤ}adai Paavora.

2 Dai mosca^Λc^Λi ^Λoodami isñiooquidi ^Λgai evreoc^{ΛΔ} vaamioma dodoli vii taid^Λ ^ΛPaavora it^{ΛΤ}adai:

3 —Aan^Λ ^{ΛΓ}judíu. Tars^{ΛΓΛ} vuusaicami aan^Λ. ^Λgai ^{ΛΓΛ}map^Λc^{ΛΓΛ} Silisia. D^Λmos tanai Jerusaleen^{ΛΓΛ} g^{ΛΛ} aan^Λ. Gamalieli ^Λrgiñmamaat^Λtuldiadamicatadai. ^Λgai c^{ΛΛ} s^{ΛΛ}li giñmaat^Λtuli s^{ΛΛ}licamigad^Λ g^{ΛΓΛΛ}qui aaduñicar^Λ. Dai aan^Λ v^{ΛΛ}scat^{ΛΓΛ} giñaajagai isiduñiagi v^{ΛΛ}si giñguvucadac^{ΛΔ} istumaasi ip^Λlidi Diuusi, poduucai isducatai g^Λnaajag^Λi aapim^Λ siduñiagi sivi. ⁴Aan^Λ ^{ΛΛ}quioma ali^Λ soi v^Λaadana v^{ΛΛ}scatai ismaac^{ΛΔ} vaavoitudai isSuusi Cristo ^Λrc^{ΛΛ}gac^{ΛΓΛ} v^Λviadami. Dai coodaiña aan^Λ ^{ΛΛ}moco dai aa vuuyiña aan^Λ dai vupuraiña cadeenac^{ΛΔ} dai maamaisapaiña v^{ΛΛ}si ^Λmaduga m^{ΛΛ}si ooqui dai c^Λc^{ΛΛ}li. ⁵Dai c^{ΛΛ}ga maata ^Λbaitc^{ΛΛ}aacamigad^Λ papaali judidíu dai v^{ΛΛ}si ^Λdudunucami quiuupi^{ΛΓΛ} dai ^Λgai ^Λrn^Λijadami is^Λgai vaa giñmaa oojai g^Λraaduñi judidíu Damasc^{ΛΓΛ} oidacami v^{ΛΛ}tar^Λ. ^Λooji^{ΛΓΛ} giñmaa ^Λgai oigaragai ansai im^Λna Damascamu dai gaagana vaavoitudadami dai v^Λuapa iñgaitadai aan^Λ tanai Jerusaleen^{ΛΓΛ} m^Λsai soimaa taatatuldana.

⁶Mosim^Λitadai aan^Λ dai camiaadimi Damasc^{ΛΓΛ} dai cayoga danduucu tai todian duuc^Λai giñsicoli v^Λp^Λdolian dui ^Λmo g^{ΛΛ} cuudagi t^Λvaagiaiñd^{ΛΓΛ}. ⁷Antai aan^Λ d^Λv^{ΛΛ}arapi g^Λi dai cai aan^Λ ^Λmo ñiooqui vai povaiñt^{ΛΤ}adai: “Saulo, Saulo, ¿tu-^Λip^Λsi soi giñvueeyi?” iñt^{ΛΤ}adai ^Λñiooqui. ⁸Antai t^Λcacai aan^Λ daid^Λ it^{ΛΤ}adai: “¿Poo^Λra aapi?” Tai ^Λgai povaiñt^{ΛΤ}adai: “Aan^Λ an^ΛrSuusi Nasareet^{ΛΓΛ} oidacami ^Λgai vaa ismaac^{ΛΔ} soi vueeyi aapi”, iñt^{ΛΤ}adai ^Λt^Λaan^Λdami. ⁹^Λgai ismaac^{ΛΔ} giñ^{ΛΛ}madu iim^Λitadai t^{ΛΛ} ^Λc^Λuudagi dai ali^Λ duduaadimu d^Λmos maimaata cai ^Λgai ^Λñiooqui ismaac^{ΛΔ} giñaagidi ^Λgai. ¹⁰Antai aan^Λ pot^Λi: “¿Tumaa duuna aan^Λ?” Taid^Λ ^Λt^Λaan^Λdami

ipiñtaldai: “Vañigiñi dai apiaimda Damascamu siami glaagidamu aa vassasi pastumaasi viaa siduñiagi”, iñtaldai. ¹¹ Daidla aglaa cuudagicada mainaadatai vii aana cascada giñaaduñi viaacatadai isgiñnoviana baccaticagi Damascara uucami.

¹² Dai ami oidacatadai amo calli Ananiiasi tlagiducami. Agai aramo calli ismaacada callaga agidi Moseesacaru mamaatuldaragada. Dai vassasi ajudidíu ismaacada Damascara oidacatadai alia callaga ñioocaiña agai vattara.

¹³ Ananiiasi divia dai giñnida agai. Dai mosaayi dai povaiñtaldai: “Giñaduñi Saulo casi istutuidi aapi isnaadagi apamu”, mospotai agai antai otoma nanaava aana dai tlaacalli ismaacada giñaagiditadai. ¹⁴ Tai agai povaiñtaldai: “Agai vaa Diusi ismaacada siaa duutuli garlaqui aduñicaru lqui abiaadara covai gvuusaitu aapi psai maatacana istumaasi agai iduñia alidi tanai oidigi daama, dai psai nidana lpra agai ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi idui, dai psai cacana lpra isagai vaa gñiooqui. ¹⁵ Dai sivi cataa aapi dai caca dai sivi callaga ñiooquimu aapi agai vattara vassasi oodami vuitapi dai agidamu aapi pastuma tla dai pastuma caí. ¹⁶ ¿Dai sivi tatumaa nanaa aatama? Calquivañi dai vaavoituda Suusi Cristo vai agai gloigaldana gsoimaascamiga nai gvacuanana”, iñtaldai acalli.

¹⁷ Dai aidasi divia aana tami Jerusaleenara ii aana quiupiamu dai gamamagi tai ami Diusi giñtangi amo istumaasi. ¹⁸ Tlaa aana tlaaanadami Suusi vaidla ipiñtaldai: “Siascada callaga ñiooquia aapi aana giñvattara tanai Jerusaleenara maivaavoituda agai loodami cascada otoma cavami glaagacai vuusai tanai Jerusaleenaiñdara”, iñtaldai tlaaanadami Suusi Cristo. ¹⁹ Antai aana potaldai: “Dañi tlaaanadami callaga maata agai iñsaana vassasi quiquiupaigadana judidíu aimaraiña dai maamaisapicami vuudana ismaacada gvaavoitudai dai gvaiña aana. ²⁰ Dai aidamasi mumueeyi gñiooquituldiadamiga Tiivañi agai ismaacada callaga ñioocaiña aapi gvattara aana lpra ami daacatadai dai bai agaitadai aana masmuaagi dai asta nuucada aana sosoada agai ismaacada mumueeyitadai”, antaldai aana. ²¹ Damos tlaaanadami povaiñtaldai: “Imiñi aapi glootosana iñagai aana mllacasi ismaacada maitarjudidíu saagida”, iñtaldai tlaaanadami —astaldai lpaavora.

²² Callaga cacatadai loodami asta agacai agai isDiusi ootosa agai ismaacada maitarjudidíu saagida taida ganaagacai ijiña daidla icaitimi:

—Muaavurai gocalli. Siomaa arcagai ismaoidaca goovai —ascaiti oodami.

²³ Dai alia baacoicatadai agai cascada apiaiiñacai dai taci susuligai ganvaapasaraga dai taci daitudai davalrai.

²⁴ Taidaa taaandamigada sandaaru gatjai masai tuucavi vaasana Paavora dai gaicarsana sai fioocana dai aagana istuisida vui baacoi oodami. ²⁵ Damos aidasi cavuracatadai agai dai gaicarsa agaitadai taida Paavora itatadai mai taaandamigada sandaaru ismaacada ami caacatadai:

—Viaamasi aapimaa samicami isgaicarsagi amo romano dai tomali maitacacai dudunucamiata istuma dui —astatadai Paavora.

²⁶ Dai moscaacacai taaandami gomaasi ii dai maa agidi agaa taaandami daida itatadai:

—Ganuucadacani gomaasicada ismaacada iduñia agai. Idi calliava arromano —astatadai.

²⁷ Taidaa taaandami divia siaaco daacatadai Paavora daida itatadai:

—¿Vaa voisi siarromano aapi? —astatadai agaa taaandami.

Taida Paavora itatadai:

—Aja —astatadai Paavora.

²⁸ Taidaa taaandami potatadai:

—Gaaa namqui aana mui tumiñsi dai romanutu —astatadai agaa taaandami.

Taida Paavora aa noragi daida itatadai:

—Aana gia arromamano giñdada —astatadai Paavora.

²⁹ Gomaasicada agai ismaacada gaicarsa agaitadai Paavora dagito dai maigovioma iji. Dai camaatacai agaa taaandami isvuu amo calli ismaacada arromano alia duaadimu.

³⁰ Siaadiqui agaa taaandami callaga maataca aliditadai istucada gapiata vuupai ajudidiu Paavora cascada uupai cadeena ismaacada acada vuracatadai dai tjai abaitaguucacamigada papaali judidiu lamadu vaasi ismaacada vaamioma taaana sai ganmpaidana dai vuusaitu Paavora dai vaascatai vuitapi cai.

23

¹ Taida Paavora vui nanlava vaasi abaitaguucacami ismaacada ganmpagi daida itatadai:

—Giñaaduñi, laqui abiaadara oidaga aana dai callaga ivueeyi Diusi vuitapi asta sivi uucami cascada callaga bai tadaga giñbadaga —astatadai Paavora.

² Taida Ananiiasi ismaacada arbaitacaacamigada papaali judidiu tjai agai ismaacada miaadrioma guucacatadai Paavora sai tñiana gaaana. ³ Damos Paavora itatadai:

—Diuusi soimaasi gataatatuldamu aapi. Aapi aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Mosdaja aapi dai naida agai isbai maicalla ga idui aan isducatai aagai Moseesacaru samicamigadala dai vascala gataaanai aapi masaidala giñgana dai gomaasi daidarsi samicamiara —astadai Paavora.

⁴ Tai agai ismaacala ami guucacatadai potadai:

—¿Ducatai vui ñioocai aapi baitacaacamigada papaali ismaacala ivueeyi Diuusi aa duiñdad? —astadai.

⁵ Taidala Paavora potadai:

—Giñaaduñi, maimaatcatadai aan isgoovai arbaitacaacamigada papaali judidiu mospocaiti Diuusi ñiooquidala: “Maitavar vui ñioocada gandudunucamiga”, caiti Diuusi —astadai Paavora.

⁶ Daidala Paavora maatala tala islamoco adudunucami rsaduseo dai arfariseo, dai gala ñioo daidala itai:

—Giñaaduñi, aan arfariseo aan vaavoitudai fariseo vaavoidaragada cascada. Dai giñdala arfariseo. Dai aan vaavoitudai coidada duaacarada cascada giñvuaa aapimatanai dai vaama giñcai —astadai Paavora.

⁷ Aidasi potai agai fariseo lamadu rsaduseo lagi ganvupui ñiooquimi. ⁸ Rsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai, dai maitipu Diuusi talaañicaruda dai ismaiibadaga oodami. Damos fariseo vaavoitudai vasi gomaasi cascada lamoco aagai amo istumaasi vai ama maasi. ⁹ Dai vascatai iñacai. Tai guuquiva lamoco mamaatuldiadami Diuusi samicamigada ismaacala vaavoitudai agai vaa vaavoidaragai ismaacala vaavoitudai fariseo, daidala icaiti.

—Idi cali maitarsoimaasi iducami siarvaavoi isñiooqui amo Diuusi talaañicaruda isamo ibadala lpa maitarcagai tasvuidala vatacagi Diuusi —ascaiti amamaatuldiadami Diuusi samicamigada.

¹⁰ Dai idi aatagiara alia baacoicatadai oodami cascada gala laanadamigada sandaaru alia duaadicuitadai masoi duñiagi Paavora, cascada ootosi agai ñiooqui sandaaru sai dadana dai vuusaidana Paavora oodami saagidaiñdala dai balañi apamu sandaaru quidiamu.

¹¹ Siaadiqui tucara divia Diuusi dai sonuana calquiva Paavora dai potadai:

—Maitiduaadicuda Paavora poduucai psduucal calga ñioo aapi aan giñvatar tanai Jerusaleenala poduucal lpa pñiooquia agai Roomara —astadai Diuusi.

¹² Siaadiqui $\Lambda\Lambda$ moco judidíu bai dui ñiooqui dai muua agai Λ Paavora. Dai poduucai bai dui sai maid $\Lambda\Lambda$ ca agai cuaadagai tomali suudagi asta si $\Lambda\Lambda$ scad Λ muua Λ Paavora sai Diuusi g $\Lambda\Lambda$ g Λ via agai ismaipoduñia Λ gai. ¹³ Λ c Λ c $\Lambda\Lambda$ li ismaac Λ d Λ poduucai bai dui Λ rvaamioma isgoo coobai. ¹⁴ Dai Λ gai iji siaaco daraajatadai Λ bait Λ guucacamigad Λ papaali $\Lambda\Lambda$ madu aa t Λ t Λ aan Λ damigad Λ judidíu daid Λ it Λ t Λ dai:

—Cabai dui aat Λ m Λ tasai maid $\Lambda\Lambda$ ca ragai cuaadagai asta tas $\Lambda\Lambda$ scad Λ muua Λ Paavora sai Diuusi g Λ rg $\Lambda\Lambda$ g Λ na tasmaipoduñiagi. ¹⁵ Daidi sivi aapim Λ $\Lambda\Lambda$ madu aa ismaac Λ d Λ Λ rvaamioma t Λ t Λ aan Λ damigad Λ judidíu aagidavurai Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ damigad Λ romamano sai baigovai vuaapana Paavora dai povia Λ r t Λ d Λ masai vaamioma c $\Lambda\Lambda$ ga maat Λ ca agai istuma dui Λ gai. T Λ tai aat Λ m Λ soobidaca ragai maiquiaa a Λ na t Λ tai muua ragai —ast Λ t Λ dai Λ c Λ c $\Lambda\Lambda$ li.

¹⁶ D Λ mos Λ marad Λ Paavora si $\Lambda\Lambda$ gid Λ maí gomaasi dai ii sandaaru quidiamu dai aagida agai Λ Paavora. ¹⁷ Taid Λ Λ Paavora vai Λ mo sandaaru t Λ aan Λ damigad Λ daid Λ it Λ t Λ dai:

—Vaidacaiñi idi ali g $\Lambda\Lambda$ li m $\Lambda\Lambda$ ca siaaco daja Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami aagidasa agai goovai Λ mo ñiooqui —ast Λ t Λ dai Λ Paavora.

¹⁸ Taid Λ t Λ aan Λ dami vaidacai siaaco daacatadai Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami daid Λ it Λ t Λ dai:

—Paavora maisapic Λ d Λ giñaagidi ansai g Λ vuapidana idi ali g $\Lambda\Lambda$ li g $\Lambda\Lambda$ aagidasa Λ lidi goovai Λ mo ñiooqui —ast Λ t Λ dai.

¹⁹ Taid Λ Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami noviaiñd Λ r Λ b Λ i Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li dai Λ covai vaidacai daid Λ it Λ t Λ dai:

—¿Tumaasi giñaagida Λ lidi aapi? —ast Λ t Λ dai Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami.

²⁰ Taid Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li it Λ t Λ dai:

— Λ judidíu cabai dui sai g $\Lambda\Lambda$ aagida agai p Λ sai sioroco b $\Lambda\Lambda$ caiña goPaavora m $\Lambda\Lambda$ ca siaaco daraaja t Λ t Λ aan Λ damigad Λ judidíu sai sioma c $\Lambda\Lambda$ ga maat Λ ca agai istuma dui Λ gai.

²¹ D Λ mos maitivaavoituda. Vaamioma isgoo coobai c Λ c $\Lambda\Lambda$ li assoobidaca agai voiy Λ r Λ dai maiquiaa a Λ na sai muua agai dai poduucai bai dui sai maid $\Lambda\Lambda$ ca agai cuaadagai tomali suudagi asta si $\Lambda\Lambda$ scad Λ muua sai Diuusi g $\Lambda\Lambda$ g Λ via agai ismaipoduñia Λ gai. Dai sivi cabai g Λ nduuduna dai mosn Λ n Λ ra ist Λ iya aapi —ast Λ t Λ dai Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li.

²² Taid Λ Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami diosagi Λ ali g $\Lambda\Lambda$ li dai pot Λ t Λ dai sai maiaagidiña tomali Λ maadutai iscaagidi gomaasi.

²³ Taid Λ Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ dami vaí gooca sandaaru t Λ t Λ aan Λ damigad Λ dai t Λ jai sai bai duuna gooca sienta sandaaru g Λ ntaatarac Λ d Λ ajioopadami, dai vaicoobai dan baivustaama sandaaru caapayu daama ajioopadami, dai goo sienta sandaaru ismaac Λ d Λ vuu ajioopai lalansa sai iim Λ na

ΛΛmadu ΛPaavora Sesareeamu aidΛ tucarΛ tustaamarΛ. ²⁴ Dai gatajai ΛΛpΛ sai bai duuna caapayu sai daitugaiña ΛPaavora dai tΛjai ΛpΛ sai cΛΛgaducami tΛΛgidana ΛgΛΛ dunucami Pailisi. ²⁵ Dai ΛgaicΛdΛ ootoi Λmo oojai dai oojiarΛ itΛtΛdai:

²⁶ “GΛΛ dunucami Pailisi, aanΛ arCΛaudio Liisiasi dai aanΛ aliasi siaa gΛduutudai dai gΛviaatuldi. ²⁷ Λjudidíu camaisapicami bΛi idi cΛΛli dai muua agaitadai antai maí aanΛ isgoovai arromano cascΛdΛ otoma ii aanΛ ΛΛmadu giñsandaaruga dai mΛΛ soi. ²⁸ DΛmos aanΛ maatΛca iñΛlidadai mΛstuucΛdΛ gapiarΛ vuupai cascΛdΛ vaidacai aanΛ dudunucamigadΛ judidíu ampaidaragadΛamu, ²⁹ dai mosotoma maí aanΛ masai gapiarΛ vuupai maivaavoitudaitai goovai viituldaragadΛ, dai mosmaitiipucata dai istuisi muaagi tomali istuisi maisagi. ³⁰ DΛmos maí aanΛ isΛjudidíu cabai dui dai muua agai cascΛdΛ antotoma gΛootosi, dai caagidi aanΛ ΛpΛ Λgai ismaacΛdΛ gapiarΛ vuupai sai gaamu iimΛna dai gΛaagidana istuma vi-aaca Λgai goPaavora vui. MosΛcaasi”, astΛtΛdai oojiarΛ.

³¹ TaidΛ Λsandaaru bΛi ΛPaavora tucarΛ poduucai masduucai aagidi dai bΛΛcai AntipatrisiarΛ uucami. ³² Siaadiqui Λsandaaru gantaataracΛdΛ ajiopadami apamu dada ganquiiarΛ daidΛ Λcaapayu daama iimΛicΛdΛ apiavaidaticatada ΛPaavora. ³³ Dai aΛcai SesareeΛrΛ maa loojai adunucami dai bo tΛΛgi ΛPaavora ΛpΛ. ³⁴ TaidΛ adunucami ΛpΛga nΛnΛidi loojai dai gooquiarΛ tΛcacai ΛPaavora saaco oidacami, dai camaatΛcai isiarSiliisiarΛ oidacami ³⁵ potΛtΛdai:

—GΛcaΛcamu aanΛ siΛascadΛ dadiagi Λgai ismaacΛdΛ gapiarΛ gΛvuupai —astΛtΛdai adunucami.

Dai gatajai masai nuucadacana ΛgΛΛ raí Eroodasi quiidiarΛ.

24

¹ Bo taama tasaicΛdΛ ami divia Ananiyasi Λgai arbaitΛcΛaacamigadΛ papaali judidíu. Dai ΛΛmadu iimΛitadai ΛpΛ ΛΛmoco Λjudidíu baitΛguucacamigadΛ dai Λmai ismaacΛdΛ arñiooquituldiadami Λgai Tértulo tΛΛgidu. Dai vΛascatai vuidarΛ guuquiva ΛgΛΛ tΛaanΛdami dai gapiarΛ vuaaja agai ΛPaavora. ² MΛtai mosvuua ΛPaavora vaidΛ ΛTértulo gapiarΛ vuupaimi dai potΛtΛdai Tértulo ΛPailisi:

—AliΛ baigarΛlidi aatΛmΛ aapi garbaitΛcΛaacamigacΛdΛ aliΛ saituduga aapi cascΛdΛ cΛΛgaacΛrΛ oidaga aatΛmΛ, dai vΛasiaacatai sioma cΛΛgadu vΛasi oodami vΛatarΛ tΛaanΛdamicatai aapi, ³ cascΛdΛ sΛΛlicΛdΛ baigarΛlidi aatΛmΛ vΛascatai aipaco oidacami. ⁴ Maisi tΛvΛpi gΛsoobida arΛlidi aatΛmΛ, cascΛdΛ gdaanΛi aanΛ pasai garoigadana dai garcaΛcana laachi. ⁵ Moscamaí aatΛmΛ isidi cΛΛli arcaisi

imisΔiacami gΔducami dai vΔasi aipaco sisoquitudai judidíu. Dai goovai rbaitacΔaacamigadΔ aoodami ismaacΔΔ vaavoitudai mamaatΔtuldaragadΔ ΔSuusi Cristo NasareetΔΔ oidacΔΔ cascΔΔ nasareno aagai Δgai. ⁶ Dai gocΔΔli vaapasa Δlidadai ΔΔmoco ismaacΔΔ maitarjudidíu ΔgΔΔ quiuupaigadΔΔ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli goovai garquiupaiga, tΔtai aatΔΔ bai dai van cΔΔsa ragaitadai gΔrdudunucamiga vuidΔΔ. ⁷ Δamos ΔLiisiasi ΔgΔΔ tΔaanΔdamigadΔ sandaaru anai divia dai guvucadagaicΔΔ garvoopoji. ⁸ DaidΔ icaiti sai siorΔ gΔpiΔΔ vuupadagi sai dadana aapi gΔΔmadu. MostΔcacañi aapi Δgi dai poduucai cΔΔga maatΔcamu aapi isiarvaavoi vΔasi ismaacΔΔ gΔagidi aatΔΔ —astΔΔdai Tértulo.

⁹TaidΔ Δjudidíu ismaacΔΔ ami guucacatadai potΔΔdai ΔpΔΔ sai vΔasi gomaasi Δrvaavoi. ¹⁰Amaasi ΔgΔΔ tΔaanΔdami sisigi ΔPaavora sai ñiocoana taidΔ ΔPaavora potΔi:

—CΔΔga maatΔ aanΔ isaapi ΔrdunucamigadΔ idi oodami ΔΔqui abiaadΔΔ cascΔΔ baigiñΔliaracΔΔ Δgi giñsoiñamu aanΔ aapi gΔvuitapi. ¹¹CΔΔga istutuidi aapi ismatiagi ismaiquiaa baivito baivustaama dan gooca tasai isaayi aanΔ JerusaleenΔΔ dai siaa duutuda iñagai Diuusi. ¹²Dai aanΔ maivui ñiocoai tomali Δmaadutai tomali maisiolitudai aanΔ oodami ΔgΔΔ quiuupaigadΔΔ judidíu tomali aali quiquiupiarΔΔ tomali ΔmapacΔΔ JerusaleenΔΔ. ¹³Idi oodami maitis-tutuidi isvuusaidagi tomali Δmo nΔijadami ispotΔiyagi sidΔ Δrvaavoi gomaasi istucΔΔ gΔpiΔΔ giñvuupai goovai. ¹⁴Δamos Δmo istumaasi sΔΔlicΔΔ gΔnaagidi aanΔ. AanΔ anΔΔgidi Diuusi Δgai vaa ismaacΔΔ Δgidiña giñΔΔqui aaduñicarΔ. Δgidi aanΔ Diuusi Δpan duucai Δgai ismaacΔΔ vaavoitudai Suusi Cristo mamaatΔtuldaragadΔ. Δjudidíu pocaiti sai maitarvaavoi idi vaavoidaragai. AanΔ vaavoitudai ΔpΔΔ vΔasi ismaacΔΔ ooja MoseesacarΔ dai ismaacΔΔ ooja Diuusi ñiñiocoquituldiadamigadΔ. ¹⁵AanΔ ΔpΔΔ vaavoitudai Δpan duucai Δjudidíu isduduaaca Δgai vΔasi coidadΔ cΔΔga tuutiacΔΔ dai maicΔΔga tuutiacΔΔ ΔpΔΔ. ¹⁶CascΔΔ gaagai aanΔ isducatai cΔΔgacΔΔ oidacagi dai maisiaa Δradagi Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi.

¹⁷ChiΔΔqui uumigi sibΔaco aimΔraiña aanΔ dai Δpamu divia giñdΔvΔΔragana dai vaaapida iñagai Δoidacami tumiñsi ismaacΔΔ ootosi aa sibΔadΔΔ oidacami dai aanΔ ΔpΔΔ gamaquia iñagai soiñi. ¹⁸Gomaasi ivuaadatadai aanΔ ΔgΔΔ quiuupaigadΔΔ judidíu aidΔsidΔ giñtΔΔ ΔΔmoco judidíu Aasia dΔvΔΔriΔΔ oidacami. Dai casi iduitadai aanΔ istumaasi gΔagagai siduñiagi siΔascadΔ bai duñiagi Δmo istumaasi Diuusi Δmadu poduucai isduucai garviituli MoseesacarΔ. Dai

maitiipucata dai mui oodami giñ^{ΛΛ}madu dai tomali maisi-siocaitadai oodami. ¹⁹ Agai vaa Aasia d^{ΛVΛΛRIΛ} oidacami ismaac^{ΛΔ} pocaiti ansai aan^Λ maisiaa duutuli ag^{ΛΛ} quiuupai tudu g^{ΛA}agai isdadimudai dai g^{APIΛ} giñ^{VUI}vuajamudai tami isviaacagi agai amo istumaasi giñ^{VUI}. ²⁰ M^{ΛΛ}ca Jerusaleen^{ΛΓ} vaama giñ^{CAI}ajudidíu g^{ΔNBait}aguucacamiga vuid^{ΛΓ}. Dai sivi vai aagana idi ismaac^{ΛΔ} Jerusaleenaiñ^{ΔΓ} dada sabai t^{ΛΛ} n^{ΛI}jadami issoimaasi idui aan^Λ. ²¹ Maat^{AS} pocaiti agai ^{ΛP}Λ issoimaasi idui aan^Λ aidasi g^{AG}Γ^Λ ñi^{OO} aan^Λ dai pot^{ΛI}: “Aan^Λ anvaavoitudai coidad^Λ duaacarad^Λ casc^{ΛΔ} vaama giñ^{CACASAI} aapim^Λ sivi”, ant^Λadai aan^Λ —caiti Paavora.

²² ΔPailisi cac^{ΛΛ}ga maat^{AC}atadai v^{ΛΛ}asi istumaasi ismaac^{ΛΔ} vaavoitudai agai ismaac^{ΛΔ} vaavoitudai Suusi Cristo casc^{ΛΔ} aidasi mosca^Λ istumaasi aagai ΔPaavora camaivaamioma t^{AC}acai dai pot^Λadai:

—Si^{ΛΛ}scad^Λ diviagi ag^{ΛΛ} t^{ΛAAN}damigad^Λ sandaaru Liisiasi bai g^{ΔNDUIÑ}damu aan^Λ idi ñi^{OO}qui —ast^Λadai.

²³ Daid^Λ ΔPailisi t^{ΛJAI} amo sandaaru t^{ΛAAN}damigad^Λ sai apianuucadacana ΔPaavora dai v^{ΛΛ}sc^{ΛΓ} dagitona said^Λ ivuaadana istumaasi ip^Λliada agai dai dagitona ^{ΛP}Λ sai daividiña aduñ^Δ dai soic^{AIÑ} istumaasic^{ΛΔ} t^{AGITOCAGI} ΔPaavora.

²⁴ Dai bo chi^{ΛΛ}qui tasaic^{ΛΔ} apamu divia ΔPailisi dai vaidati g^{AOOÑIGA} Durusila. Agai ^{ΔR}judíu. Daid^Λ ΔPailisi ootosi ñi^{OO}qui ΔPaavora sai diviana dai aagidana Suusi Cristo mamaat^Λtuldiaragad^Λ. ²⁵ Aidasi Paavora aagidi isducatai g^{ΛA}agai isc^{ΛΛ}gac^{ΛΓ} oidacagi sai g^{ΔNNUUCADACANA} dai maisoimaasi ivuaadana, dai aagidi ^{ΛP}Λ sai amo imidagai Diuusi n^Λida agai v^{ΛΛ}asi oodami ismaac^{ΛΔ} ^{ΔRC}Λga ivuaadami dai ismaac^{ΛΔ} ^{ΔRMAIC}Λga ivuaadami. Taid^Λ ΔPailisi aidasi ca^Λ agai gomaasi ali^Λ duaadimu daid^Λ it^Λadai:

—Im^Δdañi, ^{ΛP}Λ daam^{ΛΓ} iñ^{SI}ascad^Λ istutiadagi nai g^{ΛOOTOSDAGI} ñi^{OO}qui —ast^Λadai ΔPailisi.

²⁶ Daid^Λ ΔPailisi pov^{ΛΛ}lidadai ^{ΛP}Λ si^ΔPaavora maquia agai tumiñsi sai dagitona isimiagi casc^{ΛΔ} duudatai vapaidiña agai dai aatagidiña. ²⁷ Dai poduucai aitu goo uumigi. Taida aayi istuigaco gat^{ΛΛ}gi ΔPailisi g^{ΔS}Λlicamiga m^Δtai dai Poolisio Festo. Daid^Λ ΔPailisi ip^Λlidadai isc^{ΛΛ}gac^{ΛΓ} n^{ΛI}jadagi ajudidíu casc^{ΛΔ} maisapicami viaa agai ΔPaavora.

25

¹ Taid^Λ ΔFesto aayi Judee^{ΛΓ} dai baiya agai g^{ΔS}Λlicamiga. Dai bo vaica tasaic^{ΛΔ} Sesareeaiñ^{ΔΓ} t^{ASAI} Jerusaleenamu.

² Dai ami Δbait^{AGUUCACAMIGAD} papaali judidíu ^{ΛΛ}madu

ΛΤΑΛΑΑΝΑΔΑΜΙΓΑΔΑ ΙΥΔΙΔΙΥ ΑΑΓΙΔΙ ΦΕΣΤΟ ΣΑΙ ΠΑΑΒΟΡΑ ΑΡΓΑΠΙΑΡΑ
 CAATACAMI. ³ Dai daañimi dai potATADAI sai oigADANA dai
 oOTOSANA SIOORΑ VUAAPAGI ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΑΜΙ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΡΑ. ΑΓΑΙ
 CΑΒΑΙ ΔΥΙΤΑΔΑΙ ΔΑΙ ΣΟΟΒΙΔΑ ΑΓΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΒΟΙΥΑΡΑ ΔΑΙ ΜΥΑΑ
 ΑΓΑΙ CASCADΑ POTATADAI ΑΓΑΙ ΔΦΕΣΤΟ. ⁴ ΤΑΙΔΑ ΔΦΕΣΤΟ ΑΑ ΝΟΡΑΓΙ
 ΔΑΙΔΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ:

—ΠΑΑΒΟΡΑ ΜΑΙΣΑΠΙ ΣΕΣΑΡΕΕΑΡΑ ΔΑΙ ΑΑΝΑ ΓΑΑΜΥCΥ ΙΜΙΑ
 ΙΝΑΙΔΙ ΧΙΑΛΛΑΚΥ ΤΑΣΑΙCΑΔΑ, ⁵ CASCADΑ ΑΑΠΙΜΑ ΜΑΣΜΑCΑCΑΔΑ ΒΙΑΑ
 ΣΑΛΙCΑΜΙ ΓΑΑΑΓΑΙ ΜΑΣΓΙΝΟΙΔΑΓΙ ΣΕΣΑΡΕΕΑΜΥ. ΔΑΙ ΣΙΑ ΠΑΑΒΟΡΑ
 ΑΡΣΟΙΜΑCΙ ΙΔΥCΑΜΙ ΑΜΙ ΙCΤΥΤΥΔΙ ΑΑΠΙΜΑ ΙCΓΑΠΙΑΡΑ ΒΥΑΑΓΑΓΙ
 —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΦΕCΤΟ.

⁶ ΔΑΙΔΑ ΔΦΕCΤΟ ΑΝΑCΙ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΡΑ ΒΙΙ ΠΑΡΑ ΜΑΜΑCΟΒΑ
 ΤΑΣΑΙ ΔΑΙ ΑΠΑΜΥ ΙΙ ΣΕΣΑΡΕΕΑΜΥ ΔΑΙ ΣΙΑΔΙΚΥ ΒΑΑ ΔΥΔΥΝΥCΑΜΙ
 ΚΥΙΔΙΑΡΑ ΣΙΑΑCΟ ΓΑΤΑΑΝΑΔΑ ΑΓΑΙ ΑΓΑΙ ΔΑΙ ΓΑΤΑΓΑΙ ΜΑΣΑΙ ΒΥΑΑ-
 ΠΑΝΑ ΔΠΑΑΒΟΡΑ. ⁷ ΑΙΔΑΣΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΒΑΑ ΑΜΙ ΤΑΙΔΑ ΔΙΥΔΙΔΙΥ
 ΙCΜΑΑCΑΔΑ ΔΑΔΑ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΙΝΔΑΡΑ ΜΙΑΑΔΑΡΑ ΓΥΥΚΥΙΒΑ ΔΑΙ
 ΓΑΠΙΑΡΑ ΒΥΥΠΑΙΜΙ ΣΑΙ ΝΑΑΝΑ ΜΑCΙ ΙΔΥΙ ΑΛΙΑ ΣΟΙΜΑΑCΑΜΙ.
 ΔΑΜΟC ΜΑΙΤΙΥΠΥCΑΤΑΔΑΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΜΟ ΝΑΙΓΑΔΑΜΙ. ⁸ ΤΑΙΔΑ
 ΔΠΑΑΒΟΡΑ CΑΚΥΙΒΑ ΔΑΙ ΑΑΓΙ ΓΑCΟΙΝΑ ΑΓΑΙ ΔΑΙ ΠΟCΑΙΤΙ:

—ΑΑΝΑ ΓΙΑ ΜΑΙCΟΙΜΑCΙ ΙΒΥΕΕΥΙ ΣΑΛΙCΑΜΙΓΑΔΑ ΙΥΔΙΔΙΥ
 ΒΥΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΓΑΑ ΚΥΙΥΥΠΑΓΑΔΑ ΙΥΔΙΔΙΥ ΒΥΙ, ΤΟΜΑΛΙ
 ΑΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙΓΑΔΑ ΡΟΜΑΜΑΝΟ ΒΥΙ —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ.

⁹ ΒΑΙΔΑ ΔΦΕCΤΟ ΙΠΛΙΔΙΤΑΔΑΙ ΙCΑΛΛΑΓΑCΑΡΑ ΝΑΙΓΑΔΑΓΙ ΑΙΥΔΙΔΙΥ
 CASCADΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ ΑΓΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ:

—ΖΙΜΙΑΡΑCΙ ΑΙΔΙ ΙΕΡΟΣΑΛΕΕΝΑΜΥ ΝΑΙ ΜΑΛΑCΑ ΓΑΤΑCΑCΑ ΝΑΑΝΑ
 ΜΑCΙ ΙCΤΥΜΑCΙ ΔΑΙ ΝΑΙΔΑΜΥ ΑΑΝΑ ΙCΓΑΠΙΑΡ ΓΑΔΥΝΙ ΙCΗΟ
 ΑΑΡΑ? —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΔΦΕCΤΟ.

¹⁰ ΤΑΙΔΑ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΑΑ ΝΟΡΑΓΙ ΔΑΙΔΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ:

—ΤΑΜΙΑΝ CΑΛΑCΑ ΣΙΑΑCΟ ΓΑΤΑΑΝΑΙ ΔΥΔΥΝΥCΑΜΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ
 ΔΑΡΑCΑΙ ΑΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙΓΑΔΑ ΡΟΜΑΜΑΝΟ ΔΑΙ ΤΑΜΙ ΑΓΑΙ
 ΜΑΣΙΑΑCΟ ΙCΤΥΤΥΔΙ ΙCΓΙΝΤΑCΑCΑΓΙ. CΑΛΑΓΑ ΜΑΑΤΑ ΑΑΠΙ ΙΝCΑΑΝΑ
 ΜΑΙΤΙΒΥΕΕΥΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΜΟ ΙCΤΥΜΑCΙ ΣΟΙΜΑΑCΑΜΙ ΑΙΥΔΙΔΙΥ ΒΥΙ.

¹¹ ΣΙΑΔΥΝΙΑΔΑ ΑΡΒΑΑΒΟΙCΑ ΙCCΟΙΜΑCΙ ΙΔΥΙ ΑΑΝΑ ΜΑCΑCΑCΑΔΑ
 ΓΙΝΜΥΑΑ ΑΙΔΑΔΑ ΤΟΜΑΜΑC ΓΙΝΜΥΑΑ. ΔΑΙ ΙCΜΑΙΤΑΡΒΑΑΒΟΙCΑΓΙ
 ΓΟΜΑCΙ ΙCΤΥΜΑCΙ ΓΑΠΙΑΡΑ ΓΙΝΒΥΥΠΑΙ ΤΟΜΑΛΙ ΑΜΑΑΔΥΤΑΙ
 ΜΑΙΒΙΑΑ ΣΑΛΙCΑΜΙ ΙCΓΙΝΤΑΛΛΙΔΑΓΙ ΑΙΥΔΙΔΙΥ. ΑΑΝΑ ΙΠΛΙΔΙ
 ΜΑCΒΑΑΜΑ ΓΙΝCΑΛCΑΓΙ ΑΓΑΑ ΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙΓΑΔΑ ΡΟΜΑΜΑΝΟ
 ΒΥΙΔΑΡΑ —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ.

¹² ΤΑΙΔΑ ΔΦΕCΤΟ ΓΑΑΑΤΑΓΑ ΑΜΑΔΥ ΓΑΜΑΑCΑΔΑΜΙΓΑ ΝΙΟΟΚΥ
 ΔΑΙΔΑ ΑΑ ΝΟΡΑΓΙ ΔΠΑΑΒΟΡΑ ΔΑΙΔΑ ΙΤΑΤΑΔΑΙ:

—CΑΠΟCΑΙΤΙ ΑΑΠΙ ΠΑCΑΙΔΑ ΙΠΛΙΔΙ ΙCΓΑΤΑCΑCΑΓΙ ΑΓΑΑ
 ΒΑΙΤΑCΑΑCΑΜΙ ΑΓΑΙ ΑΜΑΔΥ ΤΥΔΥ ΙΜΙΜΥ ΑΑΠΙ —ΑΣΤΑΤΑΔΑΙ.

¹³ CΑΔΑΙΒΥΝΥCΑΙ ΧΙΑΛΛΑΚΥ ΤΑΣΑΙ ΤΑΙ ΙΙ ΑΜΑΙ ΡΑΙ ΑΜΑΔΥ
 ΟΟΝΙΓΑΔΑ ΒΕΡΕΝΙCΑ ΣΕΣΑΡΕΕΑΜΥ ΔΑΙ ΒΙΑΑΤΥΔΑ ΑΓΑΙ ΦΕCΤΟ. ¹⁴ ΔΑΙ

anaasi daraaja bai tAVVapi taidA Arai Festo aagidi Agilipo sai maisaca AMO CAAli Paavora tAAgiducami dai potATAdai:

—Govaa CAAli ARAgai ismaacADa maisapicami viaa APailisi. ¹⁵ Aidasi JerusaleenARA daacatadai aanA taidA ABaitACAAacamigadA papaali AMadu ATATAANAdamigadA judidíu giñaagidi sai Paavora ARGAPIARA caatAcami dai giñaagidi ansai gataANAna muaaragai. ¹⁶ Antai aanA aa noragi dai potATAdai sai AdudunucamigadA romamano maita maacai oigaragai ismuaagi AMO gAPIARA caatAcami asta siAAscAdA vupuidARA guuquiva AGAPIARA caatAcADa AMadu ismaacADa gAPIARA vuupai, dai poduucai AGAPIARA caatAcADa AAgI istutuidi isgasoñagi. ¹⁷ CascADa aidasi dada Agai mainANARA aanA vaamioma mossiaadiqui vaa aanA dudunucami quidiARA dai gatajai aanA masai vuaapana ACAAli. ¹⁸ DAMOS Agai ismaacADa dada dai gAPIARA vuaaja agai maigAPIARA vuaa tomali AMO istumaasi poduucai isduucai tatAgitoitadai aanA. ¹⁹ MosACAasi ismaacADa aagaitadai Agai mosAAgi gANvaavoidaraga sai Paavora maisiaa duutuli vaavoidaragadA judidíu. Dai mosaagaitadai AAPA ACaa Suusi ismaacADa camuu sai Paavora pocaiti sai duaaca. ²⁰ Dai camaimai aanA isducatai iduñiagi AMO istumaasi pomaasi, dai tAcacai aanA APaavora sabai imia Alidi Jerusaleenamu ansai mAAca tAcacana aanA gomaasi. ²¹ DAMOS Agai ipAlidi masvan CAASagi AGAA baitACAAacami Augusto vuidARA, cascADa gatajai aanA masai apiamaisacana asta siAAscAdA istui aanA isootosdagi AGAA baitACAAacami —astATAdai Festo.

²² TaidA APagilipo potATAdai Festo:

—AanA AAPA CAACA iñAlidi ACAAli —astATAdai APagilipo.

TaidA APesto aa noragi daidA itATAdai:

—Sioroco caAcamu aapi —astATAdai Festo.

²³ Dai siaadiqui aidasi aayi Agilipo AMadu Berenisa dai dudunucami quidiARA vaapa dai gAGAR rai gANTuidigi. Dai Agai AMadu iimaitadai AAPA ABaitAGuucacamigadA sandaaru dai AVaamioma tATAANAdami SesareeARA. TaidA APesto gatajai masai vuaapana APaavora ²⁴ dai potAI:

—Aapi gAA rai Agilipo dai VAAsi CAAli ismaacADa tanai gARAAmadu gANmpagi, tami nAidi aapimA idi CAAli. Idi ARAgai ismaacADa gAPIARA vuupai muidutai AJudidíu VAAsi APANAAsi JerusaleenARA siAAsi tanai SesareeARA dai maidagito-cai giñaagidi sai idi CAAli casi gAAagai ismuquiagi. ²⁵ DAMOS aanA poAlidi istiipu istuisi muaagi. Dai AAgI goovai ipALI masvan CAASagi AGAA baitACAAacami Augusto vuidARA, cascADa capoduucai tAgito aanA iñsiootosdagi. ²⁶ Dai aanA maimaata istumaasi oojidagi ABaitACAAacami cascADa gatajai aanA masai vuaapana tami aapimA gANvuitapi. Sioma CAAga aapicADa

12 Gomaasi^{ΛΓΛ} im^Λitadai aan^Λ Damascamu. Abait^Λguucacamigad^Λ papaali giñ^{maa} oojai asta ^Λagi ^Λgai giñ^{ootoi}. 13 Dañi aapi raí, voi^Υar^Λ im^Λitadai aan^Λ dan duucu t^{ΛΛ} aan^Λ ^Λmo g^{ΛΛ} cuudagi vaamioma dadadac^Λdami sitasai vai g^Λarsicoli dadadac^Λi aan^Λ ^Λmadu ismaac^Λd^Λ giñ^{ΛΛ}madu iim^Λitadai. 14 T^Λtai v^{ΛΛ}scatai d^Λv^{ΛΛ}ar^Λapi suuli aat^Λm^Λ antai aan^Λ ca^Λ ^Λmo ñiooqui evreoc^Λd^Λ vai povaiñt^Λt^Λdai: “Saulo, Saulo, ζ^{tui}pasi soi giñ^{vueeyi}? gatomit^Λsca^Λi aapi ^Λagi ^Λpan duuca^Λ ^Λmo vooyisi ismaac^Λd^Λ cuitusca^Λi tootoicami cuugad^Λ”, iñt^Λt^Λdai ^Λñiooqui. 15 Antai aan^Λ potai: “ζ^{poor}ga aapi?” ant^Λt^Λdai aan^Λ. Tai ^Λgai pov^Λñt^Λt^Λdai: “Aan^Λ an^Λr^ΛSuusi ^Λgai vaa ismaac^Λd^Λ soi vueeyi aapi. 16 Vañiñi tudu. Divia aan^Λ aapi g^{ΛΛ}madu pai giñ^{soiña} dai aagada p^Λstumaasi t^{ΛΛ} sivi dai p^Λstuma t^Λgiagi si^{ΛΛ}scad^Λ divia aan^Λ ^Λpamu g^{ΛΛ}madu. 17 Sivi ang^Λootosai ismaac^Λd^Λ mait^Λr^Λjudidíu saagida dai m^Λsi^{ΛΛ}scad^Λ g^Λmuaa agadagi aan^Λ g^Λsoiñamu dai si^{ΛΛ}scad^Λ judidíu saagida aim^Λr^Λda aapi g^Λnuucadacamu aan^Λ ^Λp^Λ. 18 G^Λootosai aan^Λ ismaac^Λd^Λ mait^Λr^Λjudidíu saagida pai maat^Λtulda sai camaisoi duuca^Λ oidacana vai baiyoma c^{ΛΛ}gac^Λr^Λ oidacana, vai camaitivuaadana isducatai gata^Λan^Λi Diaavora vai baiyoma ivuaadana isducatai gata^Λan^Λi Diuusi. Vai ^Λgai vaavoitudana iñsaan^Λ ^Λr^Λc^{ΛΛ}gac^Λr^Λ vuv^Λviadami dai poduuc^Λi Diuusi oig^Λldamu soimaascamigad^Λ dai maaquimu s^{ΛΛ}licami vai ^Λmadu daraajana ismaac^Λd^Λ Diuusi ^Λcovai vuvaitu”, iñt^Λt^Λdai ^ΛSuusi.

19 Dañi aapi raí Agilipo, poduuc^Λi ^Λagi aan^Λ istuma ca^Λ t^Λvaagiaiñd^Λr^Λ aid^Λsi divia Suusi aan^Λ giñ^{ΛΛ}madu. 20 Dai ^Λp^Λga aagidi aan^Λ gomaasi Damasc^Λr^Λ oidacami dai gooqui^Λr^Λ Jerusaleen^Λr^Λ oidacami, dai v^{ΛΛ}si Judeea d^Λv^{ΛΛ}ri^Λr^Λ dai ismaac^Λd^Λ mait^Λr^Λjudidíu ^Λp^Λ. Aagidiña aan^Λ sai g^Λaagai isama duuca^Λ g^Λnt^Λt^Λg^Λituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai ^Λgidagi Diuusi, dai sai c^{ΛΛ}gac^Λr^Λ oidacana sai n^Λidiña aa isca^Λma duuca^Λ g^Λnt^Λt^Λg^Λito ^Λgai dai camaisoimaasi ivuaada ^Λgai. 21 Mosgomaasic^Λd^Λ giñ^{bai} ^Λjudidíu ^Λg^{ΛΛ} quiupaigad^Λr^Λ judidíu dai giñ^{muaa} agaitadai. 22 Diuusi giñ^{soicai} nai apiaquiaa aagidi aan^Λ v^{ΛΛ}scatai istumaasi Diuusi giñ^{maat^Λtuli} v^{ΛΛ}si ^Λt^Λt^Λaan^Λdami dai ismaac^Λd^Λ mait^Λr^Λt^Λaan^Λdami. Aan^Λ mos^Λcaasi aagai ismaac^Λd^Λ oja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad^Λ ^Λmadu Moseesacaru istuma daivuñia ^Λgai. 23 ^Λgai poduuc^Λi oja sai g^Λaagaitadai issoimaa taatagi Suusi, dai muquiagi dai said^Λ ^Λr^Λp^Λgadad^Λca ^Λgai ismaac^Λd^Λ duaaca ^Λgai coidad^Λ saagidaiñd^Λr^Λ, dai gaaagida ^Λgai sai c^{ΛΛ}gac^Λr^Λ vuvaidaragai ^Λr^Λv^{ΛΛ}scatai v^{ΛΛ}t^Λr^Λ v^{ΛΛ}si

Λmaduga mΛΛsi gΛraaduñi ΛΛmadu aa oodami —astΛtΛdai
 ΛPaavora.

²⁴ MospotΛi Paavora Λagi gΛsoicΛitai, taidΛ ΛFesto gΛgΛrΛ
 ñiioo daidΛ itΛtΛdai:

—VuiirutupΛtiqui aapi Paavora. MosΛΛsi mamaatΛrΛi aapi
 cascΛdΛ cavuiirutu —astΛtΛdai Festo.

²⁵ DΛmos ΛPaavora aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Maitant vuiirutu aanΛ baiyoma goovai ismaacΛdΛ aagai
 aanΛ sΛΛlicΛdΛ Λrvaavoi. ²⁶ Tami daja gorai Agilipo dai goovai
 cΛΛga maata vΛΛsi gomaasi cascΛdΛ maiduaadicuitai aagai
 aanΛ goovai vuitapi. AanΛ sΛΛlicΛdΛ vaavoitudai isgoovai
 cΛΛga maata vΛΛsi gomaasi. Goovai maitΛrΛmo istumaasi
 Λstoquicami. ²⁷ Rai Agilipo, ¿vaavoitudaipΛsi aapi ismaacΛdΛ
 aagai Diuusi ñiñiiooquituldiadamigadΛ? CΛΛga maata aanΛ is-
 vaavoitudai aapi —astΛtΛdai Paavora.

²⁸ TaidΛ ΛAgilipo potΛtΛdai:

—MoschiΛΛqui ñiiooquicΛdΛ baitoma giñvaavoituli aapi isSu-
 usi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami —astΛtΛdai Agilipo.

²⁹ TaidΛ ΛPaavora potΛtΛdai:

—ChiΛΛqui ismuicΛdΛ daanΛda iñΛlidi aanΛ Diuusi sai mai-
 siu mosΛca aapi vaavoitudadana isducatai vaavoitudai aanΛ
 mosvΛΛscatai ismaacΛdΛ giñcaΛ sivi poduucai vaavoitudana
 ΛpΛ, dΛmos maivuupulicagi cadeenacΛdΛ giñΛpan duucai
 —ascaiti ΛPaavora.

³⁰ AidΛsi potΛi ΛPaavora cΛquiva Λrai ΛΛmadu Festo ΛΛmadu
 Berenisa ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacΛdΛ ami daraajatadai.

³¹ Dai Λcovai iji dai Λagi gaaataga agai dai pocaiti:

—Idi cΛΛli maitΛrsoimaasi iducami maitiipu mΛstuisi
 muaagi, tomali maitΛagagai ismaisapica goovai —ascaiti.

³² TaidΛ ΛAgilipo potΛtΛdai Festo:

—Idi cΛΛli cΛΛga baigacamudai mΛsdagituagi
 ismaipotΛimudai goovai saidΛ ipΛlidi mΛsvan cΛΛsagi ΛgΛΛ
 baitΛcΛaacami vuidΛrΛ —astΛtΛdai.

27

¹ AidΛsi povΛnΛΛli Λgai isgΛrootosagi Italiamu mΛtai
 tΛΛgi ΛPaavora ΛΛmadu Λgaa maamaisapicΛdΛ Λmo
 tΛaanΛdamigadΛ sandaaruu Julio tΛΛgiducami. Λgai
 ΛrtΛaanΛdamigadΛ sandaarugadΛ ΛgΛΛ baitΛcΛaacami
 Augusto. ² Dai tΛtΛsai aatΛmΛ Λmo vaarcuΛrΛ ismaacΛdΛ
 ΛrAdaramitΛrΛ oidacami dai casi ΛrimΛdamicatadai
 muiyapΛrΛ Aasia. Dai Aristarco gΛroiditadai ΛpΛ, Λgai
 TesalonicΛrΛ oidaga. ³ Siaadico SidoonιrΛ gΛruuli aatΛmΛ.
 Dai Julio cΛΛgacΛrΛ nΛidi Paavora dai dagito sai mΛΛ nΛidana

glaaduñi. Daidlaaduñdla baiglanliaracada miaadagi tai ami glibasi agai. ⁴ Lvaarcu lvallicada aimarai. Dai abiaadara iimacai garvuidara vustaimi lvalli cascada Sipili labagi dagavusai aatama. Agai larapacara sicolimadicami suudagi. ⁵ Dai dagavunucal aatama agal suudagi Silisia abaana dai Panfilia abaana salli dai Mirilara aayi Lisia dlvallirara.

⁶ Tai ami llaanadamigada sandaaru tala amai vaarcu Alijandaliaindara imadami dai Italia amaco imaitadai. Dai ami gartallaitu tasai apiaiimiña. ⁷ Bai mui tasai moscala duucal iimacal aatama dai alia sijaital aayi Ganido abaana. Vai quiaa garvuidara vustal lvalli cascada dagavusai aatama Salomoni dai Calieta labagi salli iji. Agai larapacara sicolimadicami suudagi. ⁸ Dai apiaquiaa sijaital iimacal Calieta abaana aayi aatama amapacara siaaco Calaga Uulifacarui tlagidu Lasea abaana.

⁹ Camui tasal aradui tasi mosiimaitadai dai camiaadimi toomoco cascada aliasi arduaadimudagai isapiaiimadagi, cascada Paavora maa ñiooqui, ¹⁰ dai potatadai:

—Cacalli aana polidi isgarimidaga aliasi arduaadimudagaica agai dai siaa gaduunimu sialasi govaarcu moduucal cusuvidla, dai asta aatama istutuidi iscoiyagi —astatadai Paavora.

¹¹ Damos asandaaru llaanadamigada vaamioma lagi lvaarcu soigacami dai lvaarcu llaanadamigada silpaavora. ¹² Dai ami maiclagaducadadai isdaivuñdagi toomoco dai baitoma vascatai povanlidadai issioma arcallagai isiimiagi abiaadara dai nada agai sabaig istuidacal aana Peinisiara dai ami daivuñdagi toomoco. Ami laramai amapacara siaaco gugucal vaarcu Calieta dlvallirara. Dai ami maisi aajal lvalli.

¹³ Calvalapamu maisi cavami sur amacoaindara vai cascada povanlidadai agai issistutuidi isapiaiimadagi. Tatal iji dai Calieta dlvallirai abaana salli iimacal. ¹⁴ Damos otoma alia cavami lval dlvallirai amadara. ¹⁵ Dai gal suudagi amaco garnituscal. Dai camaitardagito tsbaitaco iimiagi cascada mosdagito agai sai garballacaiña. ¹⁶ Dai amapacara sicolimadi suudagi Calauda tlagidu tatal labagi dagavusai aatama. Dai alia sijaital tsalagi aatama lali vaarcu ismaacada tvaimaticadadai lvaarcu gducada. ¹⁷ Aidatasi cacalaga vuu lali vaarcu goquiara gagar taltropindicada vuu agal vaarcu sai maisiaa gaduuna. Dai duduaadicutadai aatama isgarballaquiagi lvalli Silite amacoga siaaco oidaga oorai dupiacami cascada tvañi aatama licuusi ismaacada acada nituscal lvalli lvaarcu. Dai mosapiaduucal dagito aatama sai garballacaiña lvalli. ¹⁸ Dai siaadico apiaquiaa alia cavami

vustai $\Lambda\Lambda\Lambda$ li cascada $g_{\Lambda\Lambda}$ suudagi Λ rana suuligaimi Λ gai cuaadagai sai maisi $v_{\Lambda\Lambda}$ tatugaiña Λ vaarcu dai camaidupiq-uidana suudar Λ . ¹⁹ Dai $g_{\Lambda\Lambda}$ siaadico $v_{\Lambda\Lambda}$ scatai aat $\Lambda\Lambda$ suudar Λ suuli $v_{\Lambda\Lambda}$ si istumaasi oidacatadai vaarcu Λ rana. ²⁰ Dai catav Λ pi Λ p Λ dui tasi main Λ idi tasai tomali sisiaavugai. Dai alia cavami Λ v Λ rari quiaa cascada camait Λ gitocatadai aat $\Lambda\Lambda$ isvuv Λ quiagi.

²¹ Dai catav Λ pi Λ p Λ dui tasi maitacueeyi aat $\Lambda\Lambda$ taida Λ Paavora c_{Λ} quiva $v_{\Lambda\Lambda}$ scatai saagida daida it Λ i:

— c_{Λ} c_{Λ} li sioma Λ r c_{Λ} gaicamudai isgiñ $\Lambda\Lambda$ gidamudai aapim Λ dai maivuv Λ quimudai c_{Λ} lietaiñ Λ r Λ simaisoi g_{Λ} duuñimudai govaarcu dai tomali aat $\Lambda\Lambda$ maisoimaa taatamudai dai maisiaa g_{Λ} duuñimudai mos $\Lambda\Lambda$ qui istumaasi. ²² Dai sivi aan Λ g_{Λ} naagidi m Λ sai maisoig Λ Λ lidiña. Tomali Λ maadutai aapim Λ maimuquiaa agai. Tomasi govaarcu siaa g_{Λ} dui. ²³ Aan Λ Λ r Λ Diuusi marada dai Λ gidi aan Λ , dai tucara t $\Lambda\Lambda$ aan Λ Λ mo Diuusi t Λ aañicaruda ²⁴ vai povaiñ Λ t Λ dai: “Paavora maitiduaadicuda viaapa isvuid Λ r Λ c_{Λ} quivagi Λ $g_{\Lambda\Lambda}$ bait Λ c_{Λ} aacamigada romamano. Cascada aapi Λ madu $v_{\Lambda\Lambda}$ scatai ismaacada $g_{\Lambda\Lambda\Lambda}$ madu iim Λ i c_{Λ} Λ gac Λ r Λ vuv Λ quia agai”, iñ Λ t Λ dai Λ Diuusi t Λ aañicaruda. ²⁵ Cascada baigav Λ r g_{Λ} Λ liada aapim Λ $v_{\Lambda\Lambda}$ scatai. Aan Λ gia vaavoitudai Diuusi dai c_{Λ} Λ ga maata aan Λ ispovai g_{Λ} duñia agai isducatai giñaagidi Λ Diuusi t Λ aañicaruda. ²⁶ Siasa g_{Λ} duuñimu govaarcu dai aat $\Lambda\Lambda$ Λ map Λ c_{Λ} r Λ sicolimadicami Λ r Λ suudagi viimu —ast Λ dai Paavora.

²⁷ Dai cagooca Λ caldi $g_{\Lambda\Lambda}$ suudar Λ iim Λ itadai aat $\Lambda\Lambda$ dai Ad Λ liana iim Λ itadai aat $\Lambda\Lambda$ $g_{\Lambda\Lambda}$ tucara vai aipaco g_{Λ} r $b_{\Lambda\Lambda}$ ajioopai Λ v $\Lambda\Lambda$ li. Dai Λ ran tucara maata t $\Lambda\Lambda$ Λ gai ismaacada nuucati Λ vaarcu iscayoga aayi d_{Λ} v $\Lambda\Lambda$ rari. ²⁸ Dai Λ pavi Λ gai suudagi $s_{\Lambda\Lambda}$ tuucavaga saida Λ r Λ mo coobai dan baivustaama dan naadami metro dai bait Λ quioma Λ pamu Λ pavi sai casi Λ r Λ mo coobai dan cuvaracami metro. ²⁹ Dai Λ gai dudu-aadicuitadai is Λ vaarcu $g_{\Lambda\Lambda}$ gaviagi ooodai $g_{\Lambda\Lambda}$ suudagi ugidi-ana cascada gooquiamad Λ r Λ Λ vaarcu t Λ aapañi maacova g_{Λ} g Λ r vapaiñomi v_{Λ} p Λ t Λ cami suudar Λ sai c_{Λ} quivana. Dai aliasi ip Λ lidadai isotoma masiagi. ³⁰ Dai Λ amoco Λ gai ismaacada nuucati Λ vaarcu vuv Λ quia Λ lidadai Λ vaarcuaiñ Λ r Λ cascada catav Λ ñidimi Λ ali vaarcu suudar Λ , duucami istuvañda agadagi Λ g Λ g Λ r vapaiñomi v_{Λ} p Λ t Λ cada bait Λ ad Λ r Λ . ³¹ D Λ mos Λ Paavora aagidi Λ g $\Lambda\Lambda$ t Λ aan Λ damigada sandaaru Λ madu Λ sandaaru dai pot Λ dai:

—Ismaiviiyagi idi c_{Λ} c_{Λ} li vaarcu Λ r Λ aapim Λ maitistuidimu is c_{Λ} Λ gac Λ r Λ vuv Λ quiagi —ast Λ dai Paavora.

³² Taida Λ sandaaru iquiaca Λ ali vaarcu t Λ at Λ ropiñdada dai dagito sai suudar Λ $g_{\Lambda\Lambda}$ sana.

³³ Dai sialimada ΔPaavora daañimi vΛascatai saida ugaana dai potΛadai:

—Caaayi gooca acaldi ismaicΛga gacueeyi aapimΛ nuucaticatai govaarcu. ³⁴ GandaanΛi aanΛ masai ugaana tomasi laachi. Alias gΛaagai isgaugiagi dai cΛagacara vuvaquiagi. Maitavar vuam anliada tomali amaadutai maitasiΛduuñimu —astadai Paavora.

³⁵ Dai mospotΛi dai bai amo paana dai gamamagi vΛascatai vuitapi dai saasarai dai gauu. ³⁶ Dai vΛascatai bai ganΛli dai gauu ΛpΛ. ³⁷ VΛascatai aatama argoo siento dan vaicoobai dan baivustaama dan naadamicatadai vaarcuΛa. ³⁸ Dai aidasi gauu vΛascatai gΛΛ suudarΛ suuli atligi ismaacada baivito sai vaamioma maivΛatuna Λvaarcu.

³⁹ Dai aidasi camaasi anuucadacami vaarcu camaimai tasiaaco daraajatadai. Damos naidi agai amo aqui maasi dai ooraga ugidiana dai ami imituda agaitadai Λvaarcu isistuidiagi. ⁴⁰ Dai iquiaca agagar tΛatropiñdada agagar vapaiñomi vΛpatacada ismaacada acada cΛacai Λvaarcu dai anaasi suudara viaa. Dai uupai atΛatropiñdi ismaacada acada vupurai tavla ismaacada acada imitudai agai Λvaarcu siajacoga ipliadagi. Dai vañigi agΛΛ icuusi baitadara saida ΛvΛali imitudana dΛvΛari amacoga. DaidΛ Λvaarcu dΛvΛari amacoga imimi. ⁴¹ Dai todian duucai aayi mapacara siaacoga goocapadara imΛi suudagi dai ooratana sai baitadara dai anaasi vii dai camaitistui isoñiagi dai gooquiamadara cataataquimi guvuacatai Λsuudagi. ⁴² VaidΛ Λsandaaru cooda agaitadai amaamaisapicada sai maicΛagacara vuvacana susuligidatai suudarΛ dai noonoigana. ⁴³ Damos agΛΛ tΛaanadami cΛagacara vuusaida aliditadai ΔPaavora cascada maidagito mascoodagi. Dai tΛjai vΛascatai ismaacada susuligicui sai ΛpΛga suudarΛ suuligana dai ana dΛvΛarai. ⁴⁴ Sai agaa tavla daama iimana siΛpΛ laalachi vaarcu oomiquigada daama. Dai poduucai vΛascatai cΛagacara aayi dΛvΛarai.

28

¹ Dai cΛagacara vuvacacai mai aatama isami sicolimadicara suudagi Malta tΛagidu. ² Dai ami oidacami cΛga tuutuiga. Dai alia Λpidicatadai dai duucui cascada gΛpΛi ganai agai dai garmiaadagi tsai garuucadana. ³ TaidΛ ΔPaavora vui chilaqui cuaagi gaquida dai taiyara tuaajaimi tai vuusai amo cooyi cuaagiaiñdara toñdakai dai noviana bai ΔPaavora. ⁴ Aidasi tΛΛ Λoodami isnoviaiñdara sagigi Λcooyi aipaco gΛnaagidimi daidΛ icaiti:

—Idi cʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ ʌrgamuaacami. Tomasi cʌʌgacʌrʌ vuusai goovai suudagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi maidagitomu isoidaca goovai —ascaiti ʌoidacami.

⁵Taidʌ ʌPaavora taiyʌrʌ gigigi gʌnovi sai gʌʌsʌna ʌcooyi dai maitʌsiʌdui. ⁶Vʌʌscatai nʌnʌracatadai isvaiguuguagi siʌrʌ todian duucʌi muquiaagi. Dai catʌvʌpi nʌnʌracadatai tai maitʌsiʌdui tai cascʌdʌ vʌʌscatai ʌma duucʌi gʌntʌʌgito dai pocaiti sai Paavora ʌrʌmo diuusi.

⁷Dai maisi mʌʌcasi abiaadʌrʌ oidacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami Maltʌrʌ. ʌgai Puvulio tʌʌgidu. ʌgai cʌʌga gʌrmiadʌgi tʌtai sioma daraaja aatʌmʌ vaica tasai anaasi. ⁸Vaidʌ Puvulio oogadʌ cococatadai dai caatʌcatadai oiditai toñdagai dai ʌrʌrai bitavigai. Taidʌ ʌPaavora dividamu dai ʌrʌpʌga gamamagi dai daama darai gʌnoonovi tai ʌgai dueeyi. ⁹Dai aidʌsi capovʌdui tai ʌgaa cococoidadʌ ismaacʌdʌ anaasi Maltʌrʌ oidacatadai dada dai vʌʌsi dudueeyi. ¹⁰Dai aliʌsi gʌrsiaa duutuli dai gooquiʌrʌ aidʌtʌsi caiimia ragaitadai gʌrmaa ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌaagai voyʌrʌ.

¹¹Dai cavaica masaadai daraaja aatʌmʌ Maltʌrʌ daida tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ anaasi daivuñtu toomoco. ʌvaarcu Alejandʌliaiñdʌrʌ divia dai Cocoatai tʌʌgidu. ¹²Dai aayi aatʌmʌ Siracuusiana dai ami daraaja vaica tasai. ¹³Dai abiaadʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ dʌvʌʌrai sonuana daida aayi Rejiʌrʌ. Dai siaadico cacʌʌga ʌvʌ dai gʌrgooquiamadʌrʌ vus-tai ʌvʌʌli, dai gʌn siaadiqui aayi aatʌmʌ Puteoliʌrʌ. ¹⁴Dai ami tʌʌ aatʌmʌ chiʌʌqui vaavoitudadami tai ʌgai gʌrvaí tasai ʌmʌmadu daraajana ʌmo ʌcaldi. Dai gooquiʌrʌ abiaadʌrʌ iji aatʌmʌ Roomamu. ¹⁵Aidʌsi maí garaaduñi Roomʌrʌ tasaajimi, vuvaja dai voyʌrʌ garaayi. Dai Apiporʌrʌ tʌʌgidu ʌmapʌcʌrʌ tai ami garaayi ʌmʌmoco dai aa garaayi siaaco Vaica Tavernasi tʌʌgidu. Taidʌ ʌPaavora aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai dai siaa duutuli Diuusi. ¹⁶Dai aidʌtʌsi aayi Roomʌrʌ taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌgi ʌmaamaisapicʌdʌ ʌmai sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Dai Paavora gia dagito sai ʌcovai oidacana ʌmʌmadu ʌmo sandaaru ismaacʌdʌ nuucada.

¹⁷Dai bo vaica tasaicʌdʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌbaitʌguucacamigadʌ judidíu sai gʌnʌmpaidana. Dai aidʌsi casi gʌnʌmpagi ʌgai taidʌ ʌPaavora ñiooqui dai potʌtʌdai:

—Giñaaduñi, tomasi maitistuma dui aanʌ ʌjudidíu vui tomali gʌrʌʌqui aaduñicarʌ viituldaragadʌ vui taidʌ ʌjudidíu vʌʌscʌrʌ giñtʌʌgi romamano Jerusaleenʌrʌ, dai vaama giñcʌi. ¹⁸Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdami maitʌʌ tomali ʌmo soimaascami istuisidʌ giñmuaagi cascʌdʌ giñdagitua ʌlilitadai. ¹⁹Dʌmos

Λjudidíu vui baacoi dai viaacatadai aanΛ ispotΛΛdagi sai ΛgΛΛ baitΛCΛaacamigadΛ romamano giñΛcacana, tomasi maiviaa aanΛ istuisidΛ gAPIARΛ vuupadagi giñaaduñi. ²⁰ CascadΛ gANvai aanΛ sivi dai gANNΛida iñagai dai gANAatagida iñagai. Aana anvaavoitudai gANΛpan duucai ΛΛmadu vΛΛsi gARAaduñi judidíu isΛΛqui abiaadΛΓA Diuusi pocaiti sai ootosa agai Λmo CΛAgacΛΓA vuviadami dai vaavoitudai aana vΛΛsi isDiuusi duduaacalda agai coidadΛ cascadΛ vuli aana idi cadeenacadΛ —astΛΛdai Paavora.

²¹ Tai agai potΛΛdai:

—Tami maididivai tomali Λmo oojai JudeeaiñdΛΓA isgAAagadagi aapi, tomali Λmaadutai gARAaduñi judidíu ismaacadΛ daivΛi mΛAcadΛΓA maitΛraagidiña tomali Λmo istumaasi soimaasi aapi gΛvui. ²² CΛΛ maata aatΛmΛ istomasiaacoga ñiooquidiña oodami idi utuducadΛ vaavoidaragai cascadΛ Λmo imidagai gACAACA ΛΓΛlidi aatΛmΛ pΛsiΛΛlidi aapi —astΛΛdai Λjudidíu.

²³ Dai poduucai tudu bai dui istuigaco gANΛmpaidagi. Dai aidΛsi aayi istuigaco bai dui Λgai tai gANΛmpagi mui oodami ami siaaco gΛuuliñacatadai ΛPaavora. Tai agai ñiooqui quiamoco abiaadΛΓA urunoco uucami. Dai aagidi isducatai Diuusi soicΛi oodami sai CΛAgacΛΓA oidacana Paavora aagidi ismaacadΛ ooja Mosesacaru ΛΛmadu aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai gomaasicadΛ ipΛlidadai isvaavoituldagi isSuusi ΛRCΛAgacΛΓA vuviadami. ²⁴ Dai ΛΛmoco vaavoitu ismaacadΛ aagidi ΛPaavora dai aa gia maivaavoitu. ²⁵ Dai maiΛmo tAgitoidagai viaacatadai dai iimimi. TaidΛ ΛPaavora potΛΛdai:

—AliΛsi Λrvaavoi ismaacadΛ aagidi Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ Isaía gΛΓΛΛqui aduñicarΛ. Agai aagidiña istumaasi Diuusi IbΛadΛ aagidiña ismaacadΛ pocaiti:

²⁶ ImΛdañi aapi dai potΛΛda Λoodami:

CaΛcamu aapimΛ dai maimaataΛ caΛcamu.

NΛijadamu aapimΛ dai maimaataΛ nΛijadamu ducami iscupicagi gANvuupuji.

²⁷ MaitΛntAgito caΛ aapimΛ.

MainΛijada Λlidi aapimΛ tomali maicaACA Λlidi,

Tomali maiΛma duucai gANTΛAgitua Λlidi iñsaana CΛAgacΛΓA gANvuvaidana.

Ascaiti Diuusi IbΛadΛ Isaía sai potΛΛna. ²⁸ IpΛlidi aana mASmaatAcagi —ascaiti Paavora—, sai sivi baitΛqui ismaacadΛ maitΛrjudidíu viaacamu isducatai maatiagi isDiuusi CΛAgacΛΓA vuvaida Λlidi Λgai ΛpΛ dai Λgai gia CΛAgagANTAgito caΛcamu —ascaiti Paavora.

29 Aidasi potai ΔPaavora taidΔ Δjudidíu iji dai aipaco gΔnaatagidimi.

30 TaidΔ ΔPaavora anaasi vii gooca uumigi Δmo qui rentagidicamiΔΓΔ. Dai ami miaadΔgidiña vΔΔscatai sioorΔ dai-vidiña. 31 Tomali Δmaadutai maidaidiña isgaaagiada Δgai isDi-uusi soicai oodami sai cΔΔgacΔΓΔ oidacana dai isSuusi Cristo ΔrcΔΔgacΔΓΔ vuviadami cascΔΔ maiduaadicuitai gaaagidiña Δgai gomaasi.

MosΔcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami RoomΛrΛ oidacami

¹ AanΛ arPaavora Suusi Cristo piooñigadΛ. Dai gΛnoojidi aanΛ aapimΛ vaavoitudadami ROOMΛrΛ oidacami. Diuusi giñmaa sΛΛlicami ansaidΛ arrootosicamicana aanΛ dai Λcovai giñvusaitu ansaidΛ gaaagidiña aanΛ sai Diuusi cΛΛgacarΛ gavuvaidi.

² ΛΛquioma Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ooja Diuusi ñiooquidarΛ sai Diuusi aagai sai poduucai arΛduñia agaitadai.

³ Agai aagai sai divia agai gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo Diuusi maradΛ ismacadΛ tΛvai tΛvaagiañdarΛ. Agai oodami duucai vuusai daidΛ ararai DavicarΛ cajiudadΛ.

⁴ Suusi Cristo muu dai apamu duaaca coidadΛ saagidaiñdarΛ. GomaasicadΛ cΛΛga gΛmai issΛΛlicadΛ arDiuusi maradΛ dai viaa guvucadagai dai tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui.

⁵ Cristo cΛΛgacarΛ giññΛidi cascadΛ giñagidi ansaidΛ arrootosicamicana aanΛ, Diuusi ipali cascadΛ. Dai giñootoi agai ansaidΛ gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ sai poduucai vΛasi naana maasi oodami saagida oidacana sioorΛ vaavoitudadagi dai ΛΛgiadagi.

⁶ Dai aapimΛ arΛmo oodami ismaacadΛ Diuusi Λcovai vuvaitu masaidΛ armamaatarΛdamigadΛcana Suusi Cristo.

⁷ Diuusi gΛnoigadai daidΛ Λcovai gΛnvuvaitu masaidΛ armaamaradΛcana. AanΛ ipalidi isDiuusi gΛrooga ΛΛmadu gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛΛgacarΛ gannΛijadagi dai gΛniibastudacan taadacagi.

⁸ Suusi Cristo cΛΛgacarΛ giñvusaitu cascadΛ viaa aanΛ sΛΛlicami isñioocadagi Diuusi ΛΛmadu. Dai aagidi aanΛ Diuusi isalιa baigiñalidi aanΛ vΛasi aapimΛcadΛ. Tomasiaaco siaaco aimarai aanΛ gΛaagai gΛnvaavoidaraga cascadΛ.

⁹ AanΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ vΛasi giñguvucadagacadΛ maioojodaitai gaaagidi aanΛ isSuusi Cristo Diuusi maradΛ arCΛΛgacarΛ vuviadami. Diuusi cΛΛ maata iñsaana aliasi gantatagitoi vΛascarΛ siuu duucu gamamadadagi.

¹⁰ ΛΛqui abiaadarΛ daanai aanΛ Diuusi sai giñmaacana oigaragai isagai ipaliadagi sai aanΛ istuidana ismΛΛca gΛndividagi.

¹¹ GannΛida iñalidi aanΛ, dai vaamioma gΛnsoiña iñalidi mai vaamioma cΛΛga oidaca isducatai Diuusi ipalidi mai vaamioma cΛΛga vaavoituda aapimΛ.

¹² SiΛascadΛ nΛida aanΛ masΛΛ cΛΛga vaavoitudai aapimΛ dai aapimΛ nΛida siΛΛ cΛΛga vaavoitudai aanΛ aipaco baigarΛliatudamu aatΛmΛ.

¹³ Giñaaduñi aanΛ ipΛlidi ismaatΛca aapimΛ ismuyoco imidagai gANNΛidamua iñΛlidiña aanΛ dΛmos maiquia istui. AanΛ ipΛlidi ismuidutai aapimΛ RoomΛrΛ oidacami vaavoi-tudagi Suusi Cristo dai ΛΛgiadagi Λpan duuca i sibΛacoga oida-cami siaaco gaaagidiña aanΛ Diuusi ñiooquidΛ ΛpΛ, cascΛdΛ imia iñΛlidi aanΛ dai gANNΛida iñΛlidi. ¹⁴ AanΛ viaa isaagidagi Diuusi ñiooquidΛ Λgiliego dai aa Λma maasi ñioocadami, dai sas-tuduacami dai maisastuduacami. ¹⁵ Poduucai ΛpΛ sΛΛlicΛdΛ ipΛlidi aanΛ isgΛnaagidagi aapimΛ RoomΛrΛ oidacami isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami.

¹⁶ AanΛ maisiaa Λrai isgaaagiadagi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami. SiΛascadΛ gaaagiadagi aanΛ gomaasi vΛascatai sioraΛ vaavoitudai cΛΛgacΛrΛ vuvacai Diuusi guvucadadΛcΛdΛ. ΛpΛga Diuusi ñiooquidΛ Λrjudidiu vΛΛtarΛcatadai dΛmos sivi ΛrvΛascatai vΛΛtarΛ. ¹⁷ Diuusi ñiooquidΛrΛ aagai sai sioraΛ vaavoitudagi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ΛΛquioma poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai pocaiti: “SiooraΛ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai Λgai vΛascΛrΛ oidacamu Diuusi Λmadu”.

¹⁸ CΛΛga gamaata isDiuusi alia soimaa taatamituldi vΛasi soimaasi ivuaadami. Λgai soimaasi ivueeyi dai podu-ucai maidadagitoi aa isvaavoitudagi istumaasi Λrvaavoi. ¹⁹⁻²⁰ Λsoimaasi ivuaadami cΛΛga maata isoidaga Diuusi. Toma-sioora nΛidi vΛasi istumaasi oidaga oidi daama dai poduucai cΛΛ maata isoidaga Diuusi tomasi mainΛidi oodami Diuusi. Aidasi abiaadΛrΛ Diuusi idui oidigi cΛΛga gamaata isoidaga Diuusi, dai isΛgai tomastuigaco viaa guvucadagai, cascΛdΛ Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Λgai Λgi ΛrduñidΛ isDiuusi soimaasi taatatuldagi. ²¹ Tomasi cΛΛga maata Λsoimaasi ivuaadami isoidaga Diuusi vΛascΛrΛ maisiaa duutudaiña isd-ucatai gΛagai, tomali maipocaitiña Λgai sai baigΛnΛlidi Diu-usicΛdΛ. Baiyoma Λgai tΛΛgitoi istumaasi maicΛcΛΛgaducami dai vaamioma maimaata caΛcana istumaasi cΛcΛΛgaducami. ²² Tomasi poΛlidi Λgai isalia sastuduga dΛmos vaamioma vupuiirutu. ²³ Dai Λgai gΛagai isiaa duutuadagi Diuusi is-maacΛdΛ tomastuigaco oidaga dai vΛascΛrΛ maisiaa duutudai baiyoma idui Λgai momoono uusicΛdΛ dai ooodaicΛdΛ ΛpΛ maasi oodami, dai ΛpΛ maasi ujuurugi, dai ΛpΛ maasi cΛcΛisi, dai ΛpΛ maasi cocoyi, dai siaa duutudaiña poΛlidity isΛgai Λrdidiuusi.

²⁴ CascadΛ Diiusi gajiaadΛΓΛ viaa Λgai dai dagito saidΛ ivuaadana Λgai istumaasi sigal nanaascami istumaasi ΛΛgi Λgai ipΛli isivuaadagi, dai sai googosi gΛnducamicana. ²⁵ Λgai maivaavoitudai istumaasi aagai Diiusi tomasi cΛΛ maatacatadai isiΛrvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi maitΛrvaavoi. Diiusi idui oodami, dai ujuurugi, dai cocoyi, dΛmos Λoodami idui moonoo ismaacΛdΛ ΛpΛ maasi oodami dai ujuurugi dai cocoyi dai siaa duutudaiña. Dai maisiaa duutudaiña Diiusi sioorΛ aliΛsi gΛaagai issiaa duutuadagi VΛΛscΛΓΛ.

²⁶ CascadΛ Diiusi gajiaadΛΓΛ viaa Λgai dai dagito sai googosi gΛnducamicana. Asta ooqui dagito cΛcΛΛli dai ΛΛgi googosi gΛnducamicana. ²⁷ Dai cΛcΛΛli ΛΛgi poduucai ivueeyi ΛpΛ dai Diiusi aliΛ soimaasi taatamituldi cascadΛ cocorΛi poduucai ivuaadatai.

²⁸ AidΛsidΛ Λsoimaasi ivuaadami camaitipali isvaavoitudagi Diiusi tai Diiusi gajiaadΛΓΛ viaa dai dagito sai tatΛgitoiña naana maasi maicΛcΛΛgaducami daidΛ ivuaadana mui naana maasi istumaasi maitΛaagai isivuaadagi. ²⁹ Λgai Λrsoimaasi ivuaadami dai googosi gΛnducami dai maicΛΛ tuutuiga dai viaaca Λlidiña mui naana maasi istumaasi viaa aa dai coimudadΛ tuutuiga, daidΛ Λrgacoodacami, dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti nΛidiña aa ³⁰ dai aagatΛraga istumaasi maitΛrvΛΛtarΛ, dai cΛΛdai Λgai Diiusi, dai gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidiña, dai maisiaa duutudaiña aa, dai vΛΛscΛΓΛ tatΛgitoiña isducatai soimaasi ivuaadagi, dai maisiaa duutudaiña gΛndΛΛdΛ, ³¹ dai maimaata cΛΛ istumaasi cΛcΛΛgaducami, dai maitivueeyi istumaasi aagai, dai maioigΛdai oodami, dai maioigΛldi aa, dai maisoigΛnΛlidi aacΛdΛ. ³² Tomasi cΛΛ maata Λgai istumaasi Diiusi tΛjai oodami saidΛ ivuaadana dai maata Λgai sai sioorΛ soimaasi ivuaadagi maitistutuidi isiimiagi Diiusi ΛΛmadu dai vΛΛscΛΓΛ apiasoimaasi ivueeyi dai baigΛnΛlidiña Λgai siΛΛscadΛ aa po-maasi ivuaadagi ΛpΛ.

2

¹ CascadΛ isΛmaadutai pocaitiadagi sai aliΛsi Λrsoimaasi ivuaadami Λoodami ismaacΛdΛ gΛaagai tami sai gΛaagai is-soimaasi taatagi ducami ispocaitiadagi sai Λgai ΛpΛ gΛaagai issoimaasi taatagi. Λgai Λrsoimaasi ivuaadami ΛpΛ Λpan duucai Λgai cascadΛ. ² Dai cΛΛ maata aatΛmΛ iscΛΛga ivueeyi Diiusi siΛΛscadΛ soimaasi taatamituldiadagi ismaacΛdΛ soimaasi ivueeyi. ³ SioorΛ pocaitiadagi sai aliΛsi Λrsoimaasi ivuaadami aa dai vΛΛscΛΓΛ Λpan duucai ivueeyi maitΛaagai ispoΛliadagi sai Diiusi maisoimaasi taatatulda agai Λgai Λpan duucai

soimaasi taatatulda agai ᵅgaa soimaasi ivuaadami. ⁴ Oodami maitᵅagai istᵅᵅgitodagi ismaicᵅᵅga ivueeyi Diuusi baiyoma aliᵅsi gᵅᵅagai istᵅᵅgitodagi isDiuusi maiquia soimaasi taatatuli dai aliᵅ ᵅᵅ tuiga vui sai ᵅma duucaᵅ tᵅᵅgitona. ⁵ Dᵅmos iscatᵅᵅᵅpi daivuñiagi vai ᵅgai vᵅᵅscᵅᵅᵅ ᵅma duucaᵅ gᵅntᵅᵅgitua Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu, siᵅᵅscadᵅ diviagi ᵅgai dai nᵅidagi ismaacᵅᵅᵅ ᵅrcᵅᵅga ivuaadami dai ismaacᵅᵅᵅ ᵅrmaicᵅᵅga ivuaadami. ⁶ Siᵅᵅscadᵅ diviagi Diuusi ᵅgai baiduñia agai vᵅᵅscatai ᵅᵅmadu. ⁷ Sioorᵅ apiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipᵅlidi ipᵅlidity isDiuusi baigᵅᵅliadagi ᵅgai vui dai isvᵅᵅscᵅᵅᵅ oidaca agai Diuusi ᵅᵅmadu, Diuusi maquia agai oigaragai sai vᵅᵅscᵅᵅᵅ oidacana ᵅgai ᵅᵅmadu. ⁸ Dᵅmos Diuusi aliᵅsi soimaasi taatatuldamu ᵅgai ismaacᵅᵅᵅ vuidᵅᵅᵅ vᵅᵅᵅᵅ Diuusi dai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidᵅ baiyoma soimaasi ivueeyi ᵅgai. ⁹ Sᵅᵅlicᵅᵅᵅ soimaasi taatamu vᵅᵅscatai ismaacᵅᵅᵅ soimaasi ivueeyi, ᵅᵅᵅga ᵅjudidíu dai gooquiᵅᵅᵅ ᵅgai ismaacᵅᵅᵅ maitᵅᵅjudidíu. ¹⁰ Dᵅmos ᵅgai ismacᵅᵅᵅ ivueeyi istumaasi Diuusi ipᵅlidi, Diuusi baigᵅᵅliadamu ᵅgaicᵅᵅᵅ dai iibᵅstudacan tadacamu, ᵅᵅᵅga ᵅjudidíu dai gooquiᵅᵅᵅ ᵅgai ismaacᵅᵅᵅ maitᵅᵅjudidíu.

¹¹ Diuusi nᵅida agai vᵅᵅsi oodami ismaacᵅᵅᵅ ᵅrcᵅᵅga ivuaadami dai ismaacᵅᵅᵅ ᵅrmaicᵅᵅga ivuaadami. Dai Diuusi soimaasi taatamitulda agai vᵅᵅsi ᵅsoimaasi ivuaadami. ¹²⁻¹⁵ Diuusi soimaasi taatatuldamu ᵅgai ismaacᵅᵅᵅ maitᵅᵅjudidíu soimaasi ivuaadamicatai ᵅgai tomasi maimái ᵅgai Moseesacaru sᵅᵅlicamigadᵅ ismaacᵅᵅᵅ maa Diuusi. ᵅᵅᵅ maata ᵅgai istumaasi ᵅrcᵅᵅᵅgaducami dai istumaasi ᵅrmaicᵅᵅᵅgaducami, vᵅᵅsi oodami ᵅᵅᵅga maatacana siᵅᵅscadᵅ soimaasi ivuaadagi. Dai Diuusi soimaasi taatatuldamu ᵅjudidíu soimaasi ivuaadamicatai ᵅgai. ᵅgai maata Moseesacaru sᵅᵅlicamigadᵅ ismaacᵅᵅᵅ maa Diuusi dai vᵅᵅscᵅᵅᵅ maiᵅᵅᵅgidi cascᵅᵅᵅ. ᵅᵅᵅga maata ᵅgai istumaasi ᵅrcᵅᵅᵅgaducami dai vᵅᵅscᵅᵅᵅ maitivueeyi. Ismaacᵅᵅᵅ ᵅᵅᵅgidi Diuusi ñiooquidᵅ ᵅgai gia ᵅᵅᵅgacᵅᵅᵅ vuvaidi Diuusi. Dai ᵅgai ismaacᵅᵅᵅ maiᵅᵅᵅgidi Diuusi ñiooquidᵅ tomasi maata ᵅgai gia maicᵅᵅᵅgacᵅᵅᵅ vuvaidamu Diuusi. ¹⁶ ᵅmo imidagai Diuusi otosa agai Suusi Cristo sai nᵅidana ismaacᵅᵅᵅ ᵅrcᵅᵅga ivuaadami dai ismaacᵅᵅᵅ ᵅrmaicᵅᵅga ivuaadami. ᵅgai maata asta istumaasi tᵅᵅᵅgitoiña oodami. Vᵅᵅsi gomaasi ᵅgai ismaacᵅᵅᵅ gaaagidi aanᵅ.

¹⁷ Diuusi maa Moseesacaru judidíu aduñdᵅ gᵅsᵅᵅlicamiga cascᵅᵅᵅ ᵅjudidíu povᵅᵅlidi sai Diuusi ᵅᵅᵅgacᵅᵅᵅ nᵅidi dai cascᵅᵅᵅ gᵅᵅᵅᵅᵅᵅᵅᵅ gᵅᵅᵅlidi. ¹⁸ ᵅgaicᵅᵅᵅ ismaacᵅᵅᵅ ooja Moseesacaru ᵅᵅᵅ maata ᵅgai istumaasi Diuusi ipᵅlidi

isivuaadagi oodami dai C_{AA} maat Δ istumaasi ΔRC_{AA} gaducami dai istumaasi $\Delta Rmaic_{AA}$ gaducami. ¹⁹⁻²⁰ Δ gai maat Δ V_{AA} si istumaasi aagai Moseesacaru S_{AA} licamigad ΔR_{Δ} casc Δ d Δ po Δ lidi Δ gai said Δ istutuidi ismamaat Δ tuldagi Δ gai ismaac Δ d Δ maimaat Δ Diuusi $\tilde{n}iooquid_{\Delta}$. ²¹ Dai ismaac Δ d Δ po Δ lidi said Δ istutuidi ismamaat Δ tuldiagi aa Δ gai g_{AA} agai isivuaadagi poduucai isducatai gamamaat Δ tulda Δ liadagi. Ismaac Δ d Δ gamamaat Δ tuldi sai mait Δ aaagai isga $\Delta\Delta$ siadagi Δ gai mait Δ aaagai isga $\Delta\Delta$ siadagi $\Delta\Delta R_{\Delta}$. ²² Dai ismaac Δ d Δ gamamaat Δ tuldi sai mait Δ aaagai isgoogosi g_{Δ} nducamicagi Δ gai mait Δ aaagai isgoogosi g_{Δ} nducamicagi $\Delta\Delta R_{\Delta}$. Dai ismaac Δ d Δ C_{AA} dai momoono ismaac Δ d Δ siaa duutuadagi oodami mait Δ aaagai isga $\Delta\Delta$ siadagi istumaasi oidaga quiquiuupi ΔR_{Δ} siaaco oidaga Δ momoono. ²³ Dai Δ gai ismaac Δ d Δ g_{Δ} arduc Δ d Δ g_{Δ} Δ lidi pocaititai sai Diuusi aagidi adu \tilde{n} d Δ Moseesacaru istumaasi ooja Δ gai dai C_{AA} maat Δ Δ gai istumaasi aagai S_{AA} licami ΔR_{Δ} dai V_{AA} scar Δ mai $\Delta\Delta$ gidi poduucai ali Δ soiduucai n_{Δ} idi Diuusi. ²⁴ Pocaiti Diuusi $\tilde{n}iooquid_{\Delta R_{\Delta}}$: “Aapim Δ ismaac Δ d Δ ΔR judid \tilde{u} soimaasi ivueeyi casc Δ d Δ Δ gai ismaac Δ d Δ mait ΔR judid \tilde{u} vui $\tilde{n}ioocai$ Diuusi”.

²⁵ Vaavoava said Δ ΔRC_{AA} agai isia R judid \tilde{u} ucagi is $\Delta\Delta$ giadagi Δ gai Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ d_{Δ} mos ismai $\Delta\Delta$ giada Δ gai aid Δ gia ducami ismait ΔR judid \tilde{u} ucagi Δ gai. ²⁶ D_{Δ} mos is Δ gai ismaac Δ d Δ mait ΔR judid \tilde{u} $\Delta\Delta$ giadagi Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ Diuusi C_{AA} gac ΔR_{Δ} n_{Δ} ijadamu Δ gai ducami isia R judid \tilde{u} ucagi. ²⁷ Si $\Delta\Delta$ scad Δ Δ judid \tilde{u} mai $\Delta\Delta$ giadagi Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ tomasi caoojisicami viaa Δ gai dai ismaac Δ d Δ mait ΔR judid \tilde{u} $\Delta\Delta$ giadagi Moseesacaru S_{AA} licamigad Δ poduucai g_{Δ} maat Δ is Δ judid \tilde{u} maic $\Delta\Delta$ ga ivueeyi. ²⁸ Maisiu V_{AA} si Δ judid \tilde{u} ΔR Diuusi maamarad Δ tomasi iquit Δ qui Δ gai tuutucugad Δ poduucai isduucai aagai Moseesacaru S_{AA} licamigad ΔR_{Δ} . ²⁹ Baiyoma Diuusi maamarad Δ ΔR_{Δ} agai ismaac Δ d Δ Diuusi maacai ib Δ dagai utudui dai poduucai Δ gai camaitivuaada Δ lidi istumaasi soimaasi dai Diuusi Ib Δ ad Δ $\Delta\Delta$ madu daja Δ gai ismaac Δ d Δ vaavoitudai dai $\Delta\Delta$ gidi Diuusi. Dai Diuusi C_{AA} gac ΔR_{Δ} n_{Δ} ijadamu Δ gai tomasi oodami maic $\Delta\Delta$ gac ΔR_{Δ} n_{Δ} idi.

3

¹ V_{AA} scar Δ ali Δ si ΔR soi \tilde{n} i isia R judid \tilde{u} ucagi oodami daid Δ ΔR soi \tilde{n} i isia R judid \tilde{u} iquit Δ quicagi tuutucugad Δ . ² Diuusi Δ covai vuvaitu Δ judid \tilde{u} sai Δ gai oojana $\tilde{n}iooquid_{\Delta}$ dai nuucadacana Δ oojai. ³ Vaavoava sai $\Delta\Delta$ madutai Δ judid \tilde{u} maivaavoitu Diuusi, d_{Δ} mos Diuusi gia V_{AA} scar Δ idu \tilde{u} \tilde{n} imu istumaasi aagai. ⁴ Δ gai V_{AA} scar Δ ivueeyi istumaasi aagai, tomasi V_{AA} si oodami yaatavoga. Pocaiti Diuusi $\tilde{n}iooquid_{\Delta R_{\Delta}}$:

Tomasi oodami poalidi ismaitarvaavoi istumaasi aagai Diuusi,

VΛASCATA naidamu agai isiarvaavoi istumaasi aagai Diuusi.

Ascaiti Diuusi ñiooquidarA.

5-6 Damos isamaadutai pocaiti adagi sai siascada soimaasi ivuaadagi oodami sai poduucai gamaata isDiuusi caa tuiga dai cascada maitaagai issoimaasi gartaatamituldiada agai, tomasi pocaiti amoco vΛascata maitarvaavoi. Diuusi vΛascata caaga ivueeyi siascada soimaasi taatatuldi oodami.

7-8 Amo oodami giñiooquidi dai pocaiti ansai gamamaatatuldi aanA sai gaagai issoimaasi ivuaada oodami sai poduucai sioma caaga gamaata isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami. Agai pocaiti ansai gamamaatatuldi aanA sai isyaatagada amoco poduucai sioma caaga gamaata isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagai cascada. Sai cascada Diuusi maitaagai issoimaasi taatamituldiagi ismaacada soimaasi ivueeyi. Damos Diuusi caaga iduñimu siascada soimaasi taatatuldiagi agai ismaacada pocaiti adagi.

9 Aatama judidú maivaamioma caaga tuutuiga siaa oodami. Camaata aatama isvΛasi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami. 10 Pocaiti Diuusi ñiooquidarA:

Tiipu tomali amaadutai maisoimaasi ivuaadami.

11 Tiipu tomali amaadutai ismaacada maata caacagi Diuusi ñiooquida.

Dai tomali amaadutai maimaataca alidi iscaiti Diuusi ñiooquidarA.

12 VΛascatai gajiaadarA vipieeyi Diuusi,

Dai vΛascatai arsoimaasi ivuaadami.

Tomali amaadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi.

13-14 VΛascatai aryaatavogami daida aroomaligami.

Dai mosAagi soimaasi ñiooqui aagaiña agai.

15 Tomastucada gancoodaiña oodami.

16 Gomaasicada soiduucai gannaidiña oodami aipacoga.

17 Dai mosgancocoda alidiña agai.

18 MaiAAbaidi agai Diuusi.

Ascati Diuusi ñiooquidarA.

19 Caa maata aatama isDiuusi maa Moseesacaru asalicami sai oodami agigitai caacana. Diuusi sAllicada soimaasi taatulda agai siora maiAagi adagi dai agai maiviaacamu isducatai gansoiñagi. Dai poduucai APA vΛasi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi. 20 Moseesacaru sAllicamigadacada maata aatama isiarsoimaasi ivuaadami. Diuusi caagacata naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai

¹ Avraañicaru argarallqui aduñicaru. Sivi naidamu aatama iducatai Diuusi caggacaga naidi agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ²⁻³ IsAvraañi iduñimudai amo istumaasi caggaducami sicasada caggacaga naijadamudai Diuusi aidagia viaacamudai Avraañi istuisida gaducada galliadagi. Damos Diuusi ñiooquidaga pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi cascada Diuusi caggacaga naidi agai”. Cascada Avraañi maiviaa istuisida gaducada galliadagi. ⁴ Isamoco iduñiagi amo aa duiñdagai aamuda gaaagai isaa namaquidagi, mastumaasi aa namaquidagi maitroidicami. ⁵ Diuusi ipalidi isoodami caggacaga oidacagi damos maisiu poduucai oigaldi dai caggacaga naidi Diuusi oodami baiyoma Diuusi oigaldi dai caggacaga naidi amo soimaasi ivuaadami ismaacada vaavoitudagi Diuusi. ⁶ Davicaru aagai sai alia baigallidiña amo oodami siascada Diuusi oigaldagi dai caggacaga naijadagi vaavoitudacai agai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:

⁷ Baigallidi oodami ismaacada Diuusi oigaldi soimaascami-gada.

⁸ Baigallidi oodami ismaacada Diuusi camaisoimaasi taatatulda agai.

Ascaiti Davicaru.

⁹⁻¹⁰ Avraañi sallizada baigalli aidasi Diuusi oigali agai dai caggacaga naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai agai Diuusi maiquiaa iquitacai agai gatuucuga. Poutuucai canga gamaata isDiuusi oigaldi dai caggacaga naidi agai ismaacada iquitacai gatuucuga siasi agai ismaacada maiquitacai gantuucuga. ¹¹ Avraañicaru cavaavoitu Diuusi dai gooquira iquitagatuucuga sai poduucai naidiña aa isDiuusi caggacaga naidi agai, vaavoitu agai Diuusi cascada. Dai poduucai Avraañicaru araduñacatadai agai ismaacada vaavoitudai Diuusi maiquitacai gatuucuga dai poduucai lpa gamaata isDiuusi oigaldi dai caggacaga naidi agai.

¹² Avraañicaru araduñacatadai agai ismaacada iquitacai gantuucuga vaavoitudacai Diuusi lpan duucai Avraañicaru vaavoitudaítadai.

¹³ Diuusi aagidi Avraañicaru sai vasi oidigi artuidadaca agaitadai, agai lamadu cajiudad, Diuusi poduucai aagidi Avraañicaru vaavoitudacai agai dai maisiu agidacai Diuusi sallcamigada. ¹⁴ Lamoco pocaiti sai vasi oidigi artuidadaca agai agai ismaacada agidi Diuusi sallcamigada dai maisiu agai ismaacada vaavoitudai Diuusi damos gomaasi maitarvaavoi. Isirpoduucamudai aidagia maitarsoificamudai vaavoidaragai, tomali maitarsoificamudai

ismaacada aagai Diuusi. ¹⁵ Siascada aatama garaajagadagi isagiadagi Diuusi samicamigada sai agai cagacaga garnidina dai sai cagacaga grvuvaidana agai viaa issoimaasi gartaatamituldiadagi maicaga agiditai aatama. Ismaitiipucamudai samiciami aidai gia maitiipucamudai oodami maiagidaracami.

¹⁶ Diuusi cagacaga naidi aoodami vaavoitudacai agai daida aoodami maigamaitacai cagacaga vuvaidaragai. Caga maata aatama isDiuusi cagacaga garnidi tomasi ivueeyi aatama judidiu viituldaragada ischo apa, isvaavoitudada aatama Diuusi anpan duucai Avraanicaruru. Poduucai agai argaradunnicaru, ¹⁷ cascada pocaiti Diuusi sai Avraanicaruru aroogada ducami mui oodami naana maasi nioocadami. Diuusi cagacaga naidi tomastuma oodami isvaavoitudagi Diuusi anpan duucai Avraanicaruru. Diuusi alia viaa guvucadagai dai agai duduaacaldi coidada dai siascada Diuusi aagadagi saida apadunia agai amo istumaasi ismaacada maiquiaa apadui ducami iscaasi apa duunimudai.

¹⁸ Cascada aidasi Diuusi aagidi Avraanicaruru sai oonigada marata agaitadai saida amarada cajiudada samicada muiduca agaitadai taida Avraanicaruru caga vaavoitu tomasi maibaigaca maascata dai gomaasi. ¹⁹ Tomasi Avraanicaruru viaacata dai amo sientu uumigi daida Saara aroonigada dai viaacata dai maaco coobai dan baivustaama uumigi aliasi arcasaliocoidadacata dai agai dai camaibaigaca maascata dai ismaamaracagi. ²⁰ Damos Avraanicaruru apiacaga vaavoitudaitadai Diuusi dai asta vaamioma vaavoitu. Dai tomasi maiquiaa viaacata dai agai istumaasi aagidi Diuusi vascara caga nioo agai Diuusi vataru.

²¹ Samicada caga vaavoitudai agai isDiuusi istutuidi isidunniagi istumaasi aagai. ²² Cascada Diuusi oigaldi Avraanicaruru soimaascamigada dai Diuusi pocaiti sai camaitarsoimaasi iducami Avraanicaruru. ²³ Aidasi Diuusi aagidi Avraanicaruru sai oigali agai dai cagacaga naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai mosvaavoitudacai agai Diuusi, maisiu moscaasi Avraanicaruru aagidi agai gomaasi. ²⁴ Diuusi garaagidi aatama apa. Diuusi garoigaldi dai cagacaga garnidi aatama apa ismaacada vaavoitudai Diuusi ismaacada duaacali gartaanadamiga Suusi Cristo coidada saagidaindaru. ²⁵ Agai muu dai poduucai garoigaldi garsoimaascamiga dai duaaca dai poduucai Diuusi pocaiti sai camaitarsoimaasi iducami aatama.

1 Poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai aatʌʌ dai poduucai gʌniibʌstacan tadacagi gʌriibʌdaga. Suusi Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga cascʌʌ. 2 Dai poduucai istutuidi aatʌʌ ismamadadagi dai poduucai apiacʌʌgacʌrʌ gʌrʌidi Diuusi. Dai alia baigʌrʌlidi aatʌʌ nanʌracatai siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu tʌsai ʌʌmadu daraajana. 3 Dai gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi, gomaasi gʌrsoicai aatʌʌ issoimaa taatamadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi dai tʌsai vaamioma ivuaada ʌrʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi. 4 Dai siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi dai maivui ñioocadagi poduucai baigʌʌlidi Diuusi aatʌʌcʌʌ. Dai siʌʌscadʌ Diuusi baigʌliadagi aatʌʌcʌʌ gomaasi gʌrsoicai tʌsai nanʌracana aatʌʌ siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu dai sʌʌlicʌʌ vaavoitudai aatʌʌ isDiuusi sʌʌlicʌʌ iduñia agai istumaasi aagai ñiooquidarʌ. 5 Dai siʌʌscadʌ vaavoitudai aatʌʌ Diuusi tomali ʌmo imidagai maisiaa gʌrʌʌratudadamu ʌgai, ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai cascʌʌ. Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmamaatʌtuldi sai Diuusi aliasi gʌroigʌdai.

6 Aatʌʌ maitistutuiditadai isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi. Tai Suusi Cristo divia aidasi Diuusi ipʌli dai muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna soimaasi ivuaadami. 7 Baitoma maitiipu tomali ʌmaadutai oidigi daama sioorʌ muquia ʌliadagi sai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña ʌmai tomasi cʌʌ tuiga ismaacʌʌ gʌmuaatuda agadagi. Dʌmos isalia cʌʌ tuigacagi ʌmo oodami ismaacʌʌ gʌmuaatuda agadagi aidʌ gia oidacan tada ʌmaadutai sioorʌ muquia ʌliadagi ʌgai vʌʌtarʌ. 8 Dʌmos Cristo muu tʌsai aatʌʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna tomasi quiaa ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai aatʌʌ 9 dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isaliasi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌʌ aatʌʌ camaiviaa issoimaa taatagi Diaavora ʌʌmadu. 10 Aidasi maiquiaa vaavoitu aatʌʌ Diuusi, ʌgai gʌrvuidʌrʌ caatʌcatadai soimaasi ivuaadatai aatʌʌ dʌmos Suusi Cristo muu tʌsai aatʌʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai poduucai Diuusi camaitʌrvuidʌrʌ caatʌ. Sivi sioma cʌʌga istutuidi Diuusi iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi duaacacai Suusi Cristo dai camaividʌrʌ vʌʌtʌ aatʌʌ Diuusi. 11 Cascʌʌ alia baigʌrʌlidi aatʌʌ Diuusi vui.

12 Adʌnacaru ʌrʌpʌgadadʌ oodami ismaacʌʌ oidacatadai oidigi daama dai soimaasi idui ʌgai dai cascʌʌ muu cascʌʌ vʌʌsi oodami soimaasi ivueeyi dai cooyi.

13 Ismaitiipucamudai s_{AA}licami tomali amaadutai maitistutiadamudai ispocaitiadagi ismai_{AA}gidi s_{AA}licami v_{AA}scatai aidasi maiquiaa maa Diuusi g_{AS}alicamiga Moseesacaru aoodami casoimaasi ivuaadatadai. 14 Damos aoodami v_{AA}scatai coodana _{AA}p_{AA} aidasi abiaad_{AA} oidacatadai Adánacaru asta aid_{AA} uucami sioidacatadai Moseesacaru poduucai isduucai cooyi Moseesacaru abiaad_{AA} dai sivi quiaa cooyi casc_{AA} g_{AA}maatai issoimaasi ivuaadana _{AA}gai tomasi mai_{AA}pan duucai soimaasi ivuaadana _{AA}gai Adánacaru. Mai_{AA}pan tuutuiga Adánacaru _{AA}madu Cristo ismaac_{AA} divia agaitadai.

15 Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} muu _{AA}gai dai v_{AA}si cajiudad_{AA} coi _{AA}p_{AA} damos Suusi Cristo muu dai poduucai Diuusi oig_{AA}ldi dai c_{AA}gacatai n_{AA}idi muidutai. Poduucai mai_{AA}pan dui Suusi Adán. 16 Asoimaascami ismaac_{AA} idui Adán mai_{AA}pa maasi c_{AA}gacatai vuvaidaragai ismaac_{AA} g_{AA}rmaacai Diuusi. Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} soimaasi ivueeyi v_{AA}si oodami vai Diuusi soimaasi taatamituldi damos Cristo muu vai casc_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai c_{AA}gacatai vuvaidi tomasi aoodami aliasi _{AA}rsoimaasi ivuaadami. 17 Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} v_{AA}si oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai v_{AA}scatai ismaac_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi iduufimudai _{AA}gai oidacamu Suusi Cristo _{AA}madu t_{AA}vaagi_{AA} tomastuigaco.

18 Adánacaru soimaasi idui dai casc_{AA} soimaasi ivueeyi v_{AA}scatai vai Diuusi soimaasi taatamituldi. Damos Suusi Cristo idui _{AA}mo istumaasi c_{AA}gaducami vai casc_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi aoodami ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi iduufimudai dai poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi _{AA}madu. 19 Adánacaru mai_{AA}gi Diuusi vai casc_{AA} v_{AA}scatai soimaasi ivueeyi damos Suusi Cristo _{AA}gi Diuusi vai Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi oodami ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

20 Diuusi maa oodami g_{AS}alicamiga sai poduucai maat_{AA}na oodami isali_{AA} mai_{AA}gidi Diuusi. Damos aidasi aoodami vaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oig_{AA}ldi Diuusi _{AA}gai dai oig_{AA}dai. 21 Aoodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai casc_{AA} viaacatadai iscoiyagi. Damos Suusi Cristo muu sai poduucai aoodami c_{AA}gacatai vuvacana dai tomastuigaco oidacana Diuusi _{AA}madu dai casc_{AA} Diuusi c_{AA}gacatai n_{AA}idi aoodami ducami istomali _{AA}mo imidagai maisoimaasi iduufimudai dai poduucai t_{AA}gi _{AA}gai oodami isali_{AA} oig_{AA}dai.

1-3 Damos maitaaagai isapiasoimaasi ivuaadagi vai poduucai Diuusi oigaldiadagi dai poduucai gamaata issallicada oigadai agai oodami. Gantagitovurai isvasscatai aatama ismaacada casi garvapacoi Suusi Cristo guvucadadacada poduucai arapan ducami iscoimudai aatama agai amadu dai viaa aatama guvucadada agai dai istutuidi aatama iscamaisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isDiaavora, cascada maitaaagai issoimaasi ivuaadagi.

4-5 Aatama quiaa arsoimaasi ivuaadamicatadai dai aidasi garvapacoi aatama ducami isyaasapicamudai amadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatama coidada saagidaiñdara amadu Cristo Diuusi guvucadadacada dai poduucai viaa aatama ibadagai utudui. 6 Dai ducami iscoi aatama curusiaba Suusi Cristo amadu dai poduucai camaitivueeyi aatama mosacaasi istumaasi ipalidi aatama poduucai isduucai ivuaadana aiquioma, 7 amo muuquiada camaisoimaasi ivueeyi cascada. 8 Ducami iscaco i aatama Cristo amadu sallicada ducami iscaduduaaca Cristo amadu dai caviaa ibadagai utudui. 9 Cla maata aatama sai Cristo duaaca coidada saagidaiñdara dai camaimuquia agai tomali amo imidagai cascada. 10 Oodami soimaasi ivueeyi cascada Cristo curusiaba muu poduucai Diuusi soimaasi taatatali Suusi Cristo dai camaiviaa isapamu muquiagi. Damos sivi Suusi Cristo tomastuigaco oidaga Diuusi amadu ivueeyi Diuusi aa duiñdada. 11 Silascada soimaasi iduñia aliada aapima gaaagai maspoliada aapima masaida arcoidada ducami damos isiduñia aliada aapima Diuusi aa duiñdada Suusi Cristo amadu gaaagai maspoliadagi masai maitarcoidada.

12 Casivar maitandadagitoda isDiaavora soimaasi ganduñtuldagi dai poduucai camaisoimaasi ivuaadamu aapima. 13 Maitavar ivuaada istumaasi aDiaavora ipaliadagi baiyomavar ivuaada istumaasi Diuusi ipaliadagi ducami iscacoimudai aapima dai apamu duduaaca. 14 ADiaavora camaitantaanadamu. Aapima camaiviaa islagiadagi vassi ismaacada aagai Moseesacaru sallicamigadara dai calgacara vuvaquiagi, mosgaaagai isvaavoitudagi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi ganoigaldi dai calgacara gannaidi.

15 Vassacara maitaaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi maiviaa islagiadagi vassi ismaacada aagai Moseesacaru sallicamigadara. 16 Cla maata aapima sai isamaadutai baiduñiagi dai gaaata duñia agadagi amo piooñi duucai agai gia viaa islagiadagi gaaamu. Poduucai arpa sioora lagiadagi aDiaavora gaaamu duucai tomali amo imidagai maiimia agai

Diuusi   madu. D  mos sioora   giadagi Diuusi c  gac  ra oidacamu dai imi agai Diuusi   madu. ¹⁷ D  mos baigiñlidi aana Diuusic  da isaapima ismaac  da   quioma   gidi  na   Diaavora gooqui  ra cavaavoitu Diuusi dai sivi   giditai ca   Diuusi   ooquida. ¹⁸ Dai sivi camait  rpipioo  nigada aapima   Diaavora baiyoma   rpipioo  nigada aapima Diuusi dai c  gac  ra oidaga. ¹⁹ Aagai aana gapipioo  niga dai gaaamu mai poduucai siooma c  ga maata ca  ca aapima.   quioma   gidi  na aapima   Diaavora daida ivuaadana mui naana maasi soimaascami d  mos sivi g  agagai is  giada aapima Diuusi daida ivuaadagi istumaasi c  gaducami.

²⁰ Aidasi quiaa   gidi  na aapima   Diaavora maiviaacana aapima isivuaadagi istumaasi c  gaducami. ²¹ Istumaasi ivuaadana aapima mait  rsoi  ni poduucai baiyoma mosmaitistutuiditadai aapima isiimiagi Diuusi   madu mossiaa   rai aapima sivi   gaic  da ismaac  da ivuaadana. ²² D  mos sivi camai  gidi aapima   Diaavora baiyoma   gidi aapima Diuusi gomaasi gia   rsoi  ni dai poduucai aapima   racovai vuvaidada Diuusi dai tomastuigaco oidacamu aapima Diuusi   madu. ²³ Aagai ismaac  da   gidi   Diaavora maiimia agai Diuusi   madu d  mos   gai ismaac  da   gidi Diuusi, Diuusi maaquimu   gai oigaragai istomastuigaco oidacamu Diuusi   madu vaavoitudaitai   gai Suusi Cristo.

7

¹ Gi  aadu  ni aapima c  ga maata is  mo oodami istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai s  licami  ra si  asi uucami oidacagi si  scada coiyagi amaasi gia cho. ² Amo ooqui cunacami viaa is  madu oidacagi g  cuna si  asi uucami oidacagi cunada, poduucai aagai s  licami  ra cascada. D  mos si  scada muquiagi cunada   ooqui camaiviaa is  giadagi gos  licami ismaac  da poduucai aagai sai   mo ooqui cunacami viaa is  madu oidacagi g  cuna. ³ D  mos is  ooqui v  anagi   mai c  li quiaa oidacatai cunada   gai soimaasi ivueeyi. Dai ismuquiagi cunada   gai istutuidi isv  anagi   mai c  li dai maisoimaasi ivueeyi.

⁴ Gi  aadu  ni poduucai   ra aidasi muu Suusi Cristo camaiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru s  licamigada dai aidasi vaavoitudai Suusi Cristo poduucai   ducami iscoimudai aapima Suusi Cristo   madu curusiaba dai cascada maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru s  licamigada dai c  gac  ra vuvaquiagi, dai ducami isduduacamudai aapima coidada saagidai  d  ra   madu Cristo Diuusi guvucadad  cada dai poduucai

viaa ibadagai utudui dai Cristo amadu oidaga daida ivueeyi Diuusi aa duiñdada. ⁵ Aidasi quiaa ivuaadatadai aapim istumaasi adiaavora ipalidi aidasi maí aapim Moseesacaru samicamigada vaamioma soimaasi ivuaada liditadai dai poduucai camaiimia agaitadai aapim Diuusi amadu. ⁶ Damos sivi ducami iscacoimudai Cristo amadu cascada maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru samicamigada. Aquiomaa ivuaadatadai aapim Diuusi aa duiñdada agiditai Moseesacaru samicamigada. Agai arcaalimudada samicami. Damos sivi ivueeyi aapim Diuusi aa duiñdada viaacatai ibadagai utudui Diuusi Ibadada guvucadada.

⁷ Caa maata aapim isMoseesacaru samicamigada maitarsoimaascami. Vascata ismaioidacamudai samicami maimaatacamudai aana istumaasi arsoimaascami. Issamicamiara maiaagadamudai sai maitaagai isviaaca liadagi gavustuidaga aida gia maimaatacamudai aana gomaasi. ⁸ Aidasi maiquiaa maatacatadai aana asamicami maimaatatadai aana istumaasi arsoimaascami damos aidasi maí aana asamicami aida gia aana viaaca inliditadai gavustuidaga aana arsoimaasi ivuaadamicatadai cascada. Ismaioidacamudai samicami maimaatacamudai oodami istumaasi arsoimaascami. ⁹ Aidasi maiquiaa maata caatadai aana asamicamigada Moseesacaru aana alia baiginlidina damos aidasi camai aana istumaasi aagai Moseesacaru samicamigadara aida gia maí aana ismailagiditadai asamicami daida arsoimaasi ivuaadamicatadai, dai poduucai maiimia inagaitadai aana Diuusi amadu. ¹⁰ Dai poduucai asamicamiara glaagaitadai ismaatamudai aana isducatai calgacara oidacagi baiyoma maí aana ismaiimia inagaitadai Diuusi amadu. ¹¹ Poduucai adiaavora ginyaatagi gintagitoli ansaid istutuidi aana islagiadagi vasi Moseesacaru samicamigada dai calgacara vuusiagi damos maitistui aana islagidagi vasi Moseesacaru samicamigada dai cascada maiimia inagaitadai Diuusi amadu. ¹² Samicamiara maiaagai tomali amo istumaasi soimaascami vasi istumaasi gaagai ami arcaaladucami. ¹³ Asamicami maitarduñida ismaiimi inagaitadai aana Diuusi amadu, adiaavora arduñida, agai soimaasi iduñtulti oodami cascada. Aoodami mailagidi Diuusi samicamigada dai poduucai soimaasi ivueeyi dai maiimia agai Diuusi amadu dai poduucai gamaata ismailagadu issoimaasi ivuaadagi.

¹⁴ Diuusi maa asamicami Moseesacaru dai asamicami alia calgadu. Damos aana pioñigada ginducami adiaavora dai cascada soimaasi ivuaada inlidi aana. ¹⁵ Aana samicada

ivuaada iñalidi istumaasi cagaducami, dāmos maitistutuidi, baiyoma ivueeyi aan istumaasi maioojoidi. ¹⁶ Caga maata aan ismaicaga ivueeyi dai maata aan isalicami alia cagadu tomasi maiagidi aan. ¹⁷ Poduucai aan maisoimaasi ivuaada iñalidi dāmos adiaavora soimaasi giñduiñtuldi cascada maitargiñduñi aan. ¹⁸ Dai caga maata aan iñsaana arsoimaasi ivuaadami maitiñmadu daacatai Diuusi. Aan caga ivuaada iñalidi dāmos maitistutuidi. ¹⁹ Aan maitivueeyi istumaasi cagaducami tomasi caga ivuaada iñalidi baiyoma apiasoimaasi ivueeyi aan tomasi maisoimaasi ivuaada iñalidi. ²⁰ Poduucai isivuaada aan istumaasi maitipalidi, adiaavora agai dai soimaasi giñduiñtuldi.

²¹ Gomaasi arvueeyi anacada siascada caga ivuaada iñliada aan baiyoma soimaasi ivueeyi. ²² Aan oojoidi Diuusi samicagada ²³ dāmos oidaga amo istumaasi ismaacada giñsobicai isagiada aan Diuusi samicagada. Agai ardiaavora ismaacada soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.

²⁴ Samicada soigiñalidi aan. Siora arpipiooñigada Diaavora maijioopai Diuusi amadu cascada aliasi tagito aan siora cagacara giñvusaidagi vai giñdagituagi adiaavora nai camaisoimaasi ivuaada aan. ²⁵ Baigiñalidi aan Diuusicada isSuusi Cristo gartaanadamiga istutuidi iscagacara giñvuusaidagi. Aan agiada iñalidi Diuusi samicagada dāmos adiaavora soimaasi giñduiñtuldi.

8

¹ Siora vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi ivueeyi isduucai ivuaadana maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi Ibada ipalidi, agai gia Diuusi caigali dai maisoimaasi taatatuldamu.

² Siora vaavoitudai Suusi Cristo agai viaa guvucadada Diuusi Ibada ismaacada garmaacai ibadagai utudui. Diuusi Ibada guvucadada cagacara giñvusaitu taida adiaavora giñdagito nai imia iñagai aan Diuusi amadu cascada camaitaagai issoimaasi ivuaada aan. ³ Aoodami maitistutuidi iscagacara vuvagiuagi Moseesacaru samicagadacada, maiagidi agai samicami cascada. Dāmos Diuusi ootoi gamara sai agai cagacara vuvaidana aoodami. Suusi Cristo arDiuusi marada dai oodami duucai vuusai dāmos tomali amo imidagai maisoimaasi idui agai. Oodami arsoimaasi ivuaadami cascada Suusi Cristo curusiaba gamuaatu ducami isagai arsoimaasi ivuaadamicamudai dai oodami camaisoimaasi ivuaadami duucai vii. ⁴ Diuusi idui gomaasi tasai poduucai istutuidiña aatama isagiadagi istumaasi aagai samicamara

camaitivueeyi aatΛmΛ istumaasi aatΛmΛ Λgi ipΛlidi baiyoma ivueeyi aatΛmΛ istumaasi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ.

⁵⁻⁶ SioorΛ ivueeyi istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi Λgai mostΛtΛgitoiña istumaasi iduñia Λlidi. Λgai maiviaa ibΛdagai utudui. DΛmos sioorΛ ivueeyi istumaasi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ Λgai mostΛtΛgitoiña istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi isivuaada Λgai. Dai Λgai gia viaa ibΛdagai utudui dai gΛniiBastacan taadacana. ⁷⁻⁸ SioorΛ ivueeyi istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi vui vΛΛtΛ Diuusi. Λgai maitipΛlidi tomali maitistutuidi isΛΛgiadagi Diuusi sΛΛlicamigadΛ cascΛdΛ Diuusi maitistutuidi isbaigΛliadagi ΛgaicΛdΛ.

⁹ DΛmos Diuusi IbΛadΛ aapimΛ gΛnΛΛmadu daja cascΛdΛ maitivueeyi aapimΛ istumaasi Λgi ipΛlidi baiyoma ivueeyi aapimΛ istumaasi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ. IsDiuusi IbΛadΛ maiΛΛmadu daacagi oodami Λgai maivaavoitudai Suusi Cristo. ¹⁰ DΛmos isaCristo ΛΛmadu daacagi oodami Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijadamu Λgai ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascΛdΛ tomastuigaco oidacamu ibΛadΛ. ¹¹ Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadΛ saagidaiñdΛrΛ daidΛ isDiuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daacagi aidΛ gia siΛΛscadΛ coiya aapimΛ Diuusi gΛnduduaacaldamu. Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daja cascΛdΛ.

¹² Giñaaduñi aatΛmΛ viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi dai maisiu istumaasi aatΛmΛ Λgi ipΛliadagi. ¹³ DΛmos isaapimΛ ivuaadagi istumaasi aapimΛ Λgi ipΛliadagi aidΛ gia maiimimu aapimΛ Diuusi ΛΛmadu. Baiyoma isDiuusi IbΛadΛ guvucadadΛcΛdΛ ivuaada aapimΛ istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi aidΛ gia camaisoimaasi ivuaadamu aapimΛ.

¹⁴ SioorΛ vaavoitudadagi isDiuusi IbΛadΛ soicΛi sai cΛΛga tΛtΛgitoiña, Λgai rDiuusi maamaradΛ. ¹⁵ Diuusi IbΛadΛ divia dai gΛnΛΛmadu daaca Λgai cascΛdΛ maitΛagai isΛΛbiada aapimΛ Diuusi Λpan duucΛi Λmo piooñi ΛbΛaidiña gΛaamu. AapimΛ rmaamaradΛ Diuusi, Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi cascΛdΛ. CascΛdΛ gΛaagai isgΛrooga aagada aatΛmΛ Diuusi. ¹⁶ Dai Diuusi IbΛadΛ gΛrmaatΛtuli sai aatΛmΛ sΛΛlicadΛ rDiuusi maamaradΛ. ¹⁷ AatΛmΛ rDiuusi maamaradΛ cascΛdΛ gΛrmaaquimu Λgai istumaasi viaa poduucΛi isduucΛi maacΛi Λgai Suusi Cristo. AatΛmΛ vΛΛscΛrΛ oidaca ragai Suusi Cristo ΛΛmadu tΛvaagiΛrΛ cascΛdΛ viaa aatΛmΛ issoimaa taatamadagi poduucΛi isduucΛi soimaa taata Λgai.

¹⁸ VΛΛscΛrΛ siΛΛscadΛ tΛtΛgitoda aatΛmΛ isDiuusi gΛrmaquia Λgai mui naana maasi cΛcΛΛgaducami dai istumaasi soimaa taatamai aatΛmΛ sivi maitΛristumaasi. ¹⁹⁻²¹ AidΛsi Adánacaru soimaasi idui EdeenΛrΛ aidΛ abiaadΛrΛ divia ΔDiaavora oidigΛrΛ dai Diuusi soimaa taatatuli Adánacaru dai ootoi

oidig^{ar} muuquigami dai darai uuparai dai mui naana maasi istumaasi maic^{ac}gaducami. Si^{ascad} Suusi Cristo diviagi ^{ap}amu tami oidigi daama dai v^{asi} vaavoitudadami ^{amadu} daraajamu poduucai g^{amaat}amu is^{va}vaavoitudadami s^{alica} ^{ar}Diuusi maamarad^a amaasi ugitimu uuparai, dai v^{asi} soimaascami, dai muuquigami dai v^{asi} istumaasi maic^{ac}gadu oidigi daama, ^aDiaavora camait^{aan}ada agai casc^{ad}. Daid^a ^{va}vaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali ^{amo} imidagai. ²² C^{aa} maat^a aat^{ama} iscoocodagai, dai soimaa taataragai, dai muuquigami dai v^{asi} istumaasi soimaascami oidaga oidigi daama. ²³ Dai aat^{ama} ismaac^{ad} vaavoitudai Suusi Cristo soimaa taatamai ^{ap} tasi Diuusi Ib^{ad} g^{ar}amad^a daja dai apiasoimaasi taatamai dai n^{an}ara si^{ascad} g^{amaat}amu is^{va}vaavoitudadami s^{alica} ^{ar}maamarad^a t^{ava}agi^{ar} dai aat^{ama} casi ip^{al}idi isajiagi si^{ascad} Diuusi g^{ar}maaqiagi ib^{ad}agai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu aat^{ama}. ²⁴ Sioor^a c^{agac} v^uvaquia ^{li}adagi g^{aa}agai is^{va}vaavoitudadagi dai n^{an}aracagi si^{ascad} Diuusi c^{agac} v^uvaidagi soimaasi ivuaadamu saagidaind ^{amos} istumaasi can^{lij}ada oodami mait^{aa}agai isapian^{an}aracagi. ²⁵ Baiyoma istumaasi main^{lij}ada ^{agai} gia g^{aa}agai isⁿan^{ar}acagi dai isⁿan^{ar}acagi vaavoitudaitai ^{amo} istumaasi gomaasi g^{ar}soic^{ai} isⁿan^{ar}acagi maivui ⁿⁱoocaitai Diuusi.

²⁶ Dai Diuusi Ib^{ad} g^{ar}soic^{ai} ^{ap} ismamadadagi aat^{ama} maimaata^a isducatai dai maimaata^a istumaasi aagidagi Diuusi. Diuusi Ib^{ad} daan^{ai} Diuusi aat^{ama} g^{ar}v^{aa}atar^a maiⁿⁱooc^{ic}ad^a mosaijig^{ai} ^{agai}. ²⁷ Diuusi c^{aa} maat^a istumaasi tat^{ag}itoi oodami dai c^{aa} maat^a ist^{ai}ya alidi Diuusi Ib^{ad} siuu duucu ^{agai} daan^{ai} Diuusi ^{va}vaavoitudadami v^{aa}atar^a istumaasi Diuusi ip^{al}idi.

²⁸ C^{aa} maat^a aat^{ama} sai isoig^{ada} aat^{ama} Diuusi dai isivuaada istumaasi Diuusi ip^{al}idi aid^a gia v^{asi} istumaasi ^{ap}v^uaadagi aat^{ama}c^{ad} ^{ar}soiⁿⁱ aat^{ama} ^{agai} g^{ar}v^{aa}atar^a. Diuusi poduucai ip^{al}idi said^a ^{ar}soiⁿⁱcana aat^{ama} g^{ar}v^{aa}atar^a casc^{ad}. ²⁹ Tucamid^{ar} abiaad^{ar} Diuusi maat^a sioor^a ^{ac}ovai vuvaituda agai said^a ^{ar}maamarad^{ac}ana. Diuusi ^{aa}qui abiaad^{ar} aagai sai sioor^a vaavoitudagi ^{ap}an tuutiaca agai Diuusi marad^a ismaac^{ad} t^{av}ai t^{ava}agiaind dai poduucai Diuusi marad^a ^{ar}si^{aa}gid^a ducamica agai. ³⁰ Dai ^{ac}ovai vuvaidacai aagidi sai ^{aa}giditai ca^{ac}ana istumaasi aagiadagi ^{agai} dai sioor^a ^{aa}giditai ca^{ac} istumaasi aagai Diuusi. Diuusi c^{agac} ^{ai}di ^{agai} ducami istomali ^{amo} imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diuusi aagai sai ^{amo} imidagai oidacamu ^{agai} ^{amadu} t^{ava}agi^{ar} tomastuigaco.

³¹ VΛasi gomaasicΑΔΛ cΛΛ maata aatΑmΛ isDiuusi sΛΛlicΑΔΛ gαrsoicΑi dai tomali Αmaadutai maivaamioma istutuidi isDiuusi. ³² Diuusi ootoi gΑmara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana muucucΑi curusiaba tAsai poduucΑi cΛAgacΑrΑ vuvacΑna aatΑmΛ dai Diuusi sΛΛlicΑΔΛ gαrmaquia agai vΛasi istumaasi Agito aatΑmΛ poduucΑi isduucΑi ootoi Agai gΑmara sai cΛAgacΑrΑ gαrvuvaidana. ³³ Diuusi casi Αcovai gαrvuvaitu dai cΛAgacΑrΑ gαrNΑidi ducami istomali Αmo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatΑmΛ cascΑΔΛ maitiipu siora istutiadagi isgΑpiArΑ gαrvuupiadagi Diuusi vuitapi tAssoimaasi ivueeyi. ³⁴ CascΑΔΛ maitiipu siora gataaAñiagi masai soimaasi gartaatatuldana. Suusi Cristo muu dai gooquiArΑ Αpamu duaaca dai sivi sΛΛlisa padArΑ daja Diuusi dai daanΛi Diuusi aatΑmΛ gαrvΑAtarΑ. ³⁵ Aliasi gαroigΑdai Suusi Cristo dai tomastuigaco gαroigΑada agai, tomasi soigArΑlidi aatΑmΛ, siArΑ coococoñicagi, siArΑ soimaa taatamadagi, siArΑ Arsoituutuigamicagi siArΑ gαrgAgAvia agadagi aa, siArΑ gαrcooda agadagi aa, ³⁶ poduucΑi oojisi Diuusi ñiooquidArΑ:

Siora ivuaadagi istumaasi Diuusi ipAlidi aa Αoodami cooda agaiña.

Agai poAlidiña saidΑ ArcΛAgai iscoodadagi Αpan duucΑi vus-taqui.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquidArΑ. ³⁷ Damos vΛAscArΑ vΛasi gomaasi maitArsobicΑi isvaavoitudadagi aatΑmΛ baiyoma gαrsoicΑi isvaamioma cΛAgΑ vaavoituda aatΑmΛ dai Suusi Cristo gαroigΑdai daidΑ gαrsoicΑi ΑpAr. ³⁸ Tomali Αmo istumaasi maisobicΑi Diuusi isgαroigΑadagi tomali Diuusi tAtaañicarudΑ, tomali ΑDiaavora tAtaañicarudΑ, tomali istumaasi ΑpAvueeyi sivi tomali istumaasi ΑpAduñia agai gooquiArΑ, tomali ΑDiaavora ³⁹ tomali Αmo istumaasi ismaacΑΔΛ oidaga tAvAagiArΑ tomali Αmo istumaasi ismaacΑΔΛ oidaga oidigi daama, tomasi coi aatΑmΛ vΛAscArΑ Diuusi gαroigΑdai cascΑΔΛ ootoi gΑmara Suusi Cristo tami oidigi daama sai Agai cΛAgacΑrΑ gαrvuvaidana.

9

¹⁻³ Giñaaduñi judidíu aliAsi ipAlidi aanΑ isvaavoitudagi aapimΑ Suusi Cristo. TucArΑ dai tasArΑ aliΑ soigñAlidiña aanΑ aapimAcΑΔΛ. Suusi Cristo Αmadu Diuusi IbAdΑ cΛAgΑ maata issΛΛlicΑΔΛ Arvaavoi ansai aanΑ ipAlidi isDiuusi gajiaadArΑ giñviaagi isgomaasi Arsoiñicagi iscΛAgacΑrΑ vuvaquia aapimΑ. ⁴ AapimΑ Arjudidíu dai Diuusi gΑmaamara duucΑi gAnnΑidi dai gAnaaduñicarυ nΛidiña isducatai Diuusi dadadacΑi

gansaagida. Diuusi aagidi gñaduñi Avraañicaru dai Davicaru saida iduñia agai mui naana maasi cagaducami cajiudadan vataran, dai Diuusi maa salicami Moseesacaru, dai Diuusi aagidi isducatai gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai Diuusi aagidi isamo imidagai ootosa agaitadai amo cagacaran vuviadami. ⁵ Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocararu argñaduñicaru. Agai ismaacadan Diuusi ootoi saidan arcagacaran vuviadamicana agai arjudiu anan daidan arDiuusi dai agai taanan vasi istumaasi oidaga oidigi daama dai tavaagirana. Dai anan ipalidi isoodami caga ñioocadagi Diuusi vataran tomastuigaco.

⁶ Tomasi maivaavoitudai muidutai judidiu dai maitarDiuusi maamaradan, vascaran vasi istumaasi aagadagi Diuusi vasi anavueeyi. ⁷ Maisiu vasi Avraañicaru cajiudadan vaavoitudai anan duucan agai dai maisiu vascatan viaaca agai istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru sai maquia agai, mosaca Avraañicaru cajiudadan ismaacadan vuvaja Isaiñidana. ⁸ Poduucan gamaatan sai maisiu vasi Avraañicaru cajiudadan arDiuusi maamaradan mosacaasi agai ismaacadan vaavoitudai ismaacadan Diuusi aagidi Avraañicaru, agai arDiuusi maamaradan. ⁹ Diuusi aagidi Avraañicaru sai amo uumigicadan divia agaitadai anan sai amaasi Saara marata agaitadai.

¹⁰⁻¹³ Aidasi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai maamaraca agai sai amoco Esaú tanigiduca agai dai gamai Jaco daidan gaducadioma arpioñigadaca agaitadai aliducadan tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa ivuaadana tomali amo istumaasi cagaducami tomali soimaascami. Daidan Isaa aroogadan aali. Dai Diuusi aagidi sai oigadai Jaco dai cadai Esaú. Poduucan gamaatan isDiuusi istutuidi iscovai vuvaidagi sooran ipaliadagi.

¹⁴ Vascaran vasi gomaasicadan maitaagai isaatanan pocaitiadagi sai Diuusi maicanaga ivueeyi. ¹⁵ Diuusi potadai Moseesacaru: “Aan soigniñadadamu dai cagacaran najadamu sooran ipaliada anan”. ¹⁶ Poduucan gamaatan isDiuusi cagacaran naidi oodami maisiu mosipaliditai oodami sai cagacaran naidina tomali cagacaran oidacatai baiyoma Diuusi soigalidi oodamicadan cascadan cagacaran naidi. ¹⁷ Diuusi ñiooquidana pocaiti sai Diuusi potadai araigadan Ejiipitana oidacami: “Aan gadagito isarraica aapi vai poduucan gamaatanan inसान ali viaa guvucadagai dai poduucan gamaatanan vasi oidigi daama sooran anan”. ¹⁸ Dai Diuusi soigalidi sooracadan ipalidi agai dai Diuusi maidadagitoi isagiadagi sooran ipaliada agai.

19 Isamaadutai giñlacacagi: “IsDiuusi maidadagitoi isaaigiadagi oodami tuisi gapiara vuupai Diuusi oodami ismaiagiadagi”.²⁰⁻²¹ Ducami isajaayi ñioocadamudai vascara maitaagai ispotlada agai ajaatadami: “¿Tuipasi poduucai idui giñusu?” Damos oodami maitaagai isñoquiadagi Diuusi. Diuusi idui oodami cascada viaa samicami isivuaadagi oodamicada isducatai ipaliadagi. Caa maata vascatai isDiuusi idui oodami cascada oodami maiviaa samicami ispotladadagi Diuusi: “¿Tuipasi poduucai giñdúi?”

22 Tucamidara caquivacai oidigi abiaadara Diuusi maivui baamucui ismaacada soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi taatamituldi vascara amo imidagai soimaa taatatuldamu poduucai gamaata isDiuusi alia viaa guvucadagai. ²³ Vai poduucai gamaata isaliasi garoigadai Diuusi aatama ismaacada acovai garvuvaitu agai dai cagacara garnaidi daida garvuuquia agai tavaagiamu. ²⁴ Diuusi acovai vuvaitu amoco ajudidú saagidaiñdara dai aa ismaacada maitarjudidú saagidaiñdara. ²⁵ Osea ooja Diuusi ñiooquidara istumaasi aagai Diuusi sai pocaiti:

Ismaacada maitarjudidú saagida gaagamu aanaa vaidaa
argiñmaamaracana.

Dai oigadamu aanaa agai tomasi aaquioma tomali amaadutai
maioigadaiña.

26 Dai ismaacada aaquioma potadai aapimaa
maitargiñmaamara.

Sivi povantadamu aanaa aapimaa argiñmaamara. Aanaa aragai
dai tomastuigaco oidaga.

Ascaiti Diuusi. ²⁷ Isaia pocaiti aagaitai ajudidú: “Tomasi judidú alia muidu vascara chilaqui cagacara vuvaquimu. Poduucai isduucai maibaiga isacaldi lorai poduucai aara maitistutuidi isacaldi ajudidú ismaacada oidaga oidigi daama samicada muidu agai cascada. ²⁸ Siacada Diuusi glaagacai soimaa taatatulda agadagi oodami oidigi daama agai otoma naatomu”. ²⁹ Dai aaquioma pocaiti aara Isaia:

Diuusi agai dai taanaa vasiaacatai.

Isagai maicagacara vuvaidamudai chilaqui aidaa gia aatama
apan duuñimudai Sodoomara oidacami dai Gomomara
oidacami.

Ascaiti Isaia.

³⁰ Vasi gomaasicada gamaata sai tomasi ismaacada maitarjudidú maivuum analidaiña isvaavoitudagi Diuusi sai agai cagacara naidaiña dai todian duucai vaavoitu vai Diuusi cagacara naidi. ³¹ Vaidaa ajudidú gnaajagaiña isaaigiadagi vasi Moseesacaru samicamigada sai poduucai Diuusi cagacara naidaiña agai ducami istomali amo imidagai

maisoiamaasi ivuaadamudai vΛΛscarΛ Λgai maitistui iscΛΛga
 ΛΛgiadagi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. ³² Λgai maitΛtΛgitoiña
 ismosvaavoitudacai Suusi Cristo Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña
 ducami istomali Λmo imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai,
 baiyoma polidiña Λgai sai ΛΛgigitai Moseesacaru
 sΛΛlicamigadΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ducami istomali Λmo
 imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai cascΛdΛ vui baacoi Λgai
 Suusi Cristo. ³³ Dai Isaía ooja isduucaai aagidi Diuusi:

Ootosdamu aanΛ ΛCristo Λjudidíu dai muidutai Λgai vui baa-
 coimu ΛCristo.

DΛmos sioorΛ vaavoitudagi maiviaacamu istuusi siaa Λradagi.
 Poduu ooja Isaía isduucaai aagidi Diuusi.

10

¹ Giñaaduñi sΛΛlicΛdΛ ipΛlidi aanΛ iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi
 Λjudidíu cascΛdΛ mamadai aanΛ sai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vu-
 vaidana. ² CΛΛ maatΛ aanΛ isΛgai sΛΛlicΛdΛ siaa duutudai Diu-
 usi dai gΛnaajagΛi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi dΛmos
 maimaata. ³ Λgai maimaata caΛ isCristo muu curusiaba
 sai Diuusi oigΛdana soimaascamigadΛ dai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña
 ducami istomali Λmo imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai
 cascΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma gΛnaajagΛi
 isΛΛgiadagi vΛΛsi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ poliditai sai
 poduucaai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijada agai ducami istomali Λmo
 imidagai maisoiamaasi ivuaadamudai. ⁴ Maiquiaa divia-
 cai Cristo Λjudidíu gΛnaajagΛitadai isΛΛgiadagi vΛΛsi Diuusi
 sΛΛlicamigadΛ Λgai polidiña isΛΛgigitai sΛΛlicamigadΛ Diuusi
 cΛΛgacΛrΛ nΛidi ducami istomali Λmo imidagai maisoiamaasi
 ivuaadamudai. DΛmos Diuusi ootoi Cristo tami oidigi daama
 sai Λgai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña oodami ducami istomali Λmo im-
 idagai maisoiamaasi ivuaadamudai dai sivi gΛaagai isvaavoi-
 tudagi Cristo maisiu sΛΛlicami.

⁵ Moseesacaru poduucaai ooja sai isΛmaadutai istutiadagi
 isΛΛgiadagi vΛΛsi sΛΛlicami dai maisoiamaasi ivuaadagi tomali
 Λmo imidagai sai poduucaai istutuidi iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi.
⁶ DΛmos Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi oodami mosvaavoi-
 dacai Suusi Cristo. GantΛgitovurai isSuusi Cristo cadivia
 tΛvaagiaiñdΛrΛ, ⁷ daidΛ ismuu Λgai dai Λpan duaaca coidadΛ
 saagidaiñdΛrΛ. ⁸ Dai aanΛ gaaagidi aipacoga sai Diuusi
 cΛΛgacΛrΛ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai
 tomasioorΛ istutuidi isvaavoiitudagi siuu duucu ipΛliadagi.
⁹ SioorΛ pocaitiadagi sai Suusi Cristo artΛaanΛdamigadΛ daidΛ
 isvaavoiitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadΛ
 saagidaiñdΛrΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi. ¹⁰ Mosvaavoitudacai

Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidi oodami ducami istomali Δmo imida-gai maisoimaasi ivuaadamudai, dai sioorΛ aagiadagi aa sai vaavoitudai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ vuvaidi.

11 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ sai sioorΛ vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa Λradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascΛΔ. 12 Diuusi Λmadugan duuca cΛΛgacΛΓΛ vuvaidi Λjudidíu dai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu. Diuusi Λmadugan duuca tΛaanΛi dai nuucada Λjudidíu dai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu dai soigΛΛlidi vΛΛsicΛΔ sioorΛ aagiadagi sai oigΛdana soimaascamigadΛ. 13 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ: “VΛΛscatai sioorΛ vaavoitudagi dai daanΛdagi Diuusi, Diuusi cΛΛgacΛΓΛ vuvaidamu”. 14 DΛmos ismaacΛΔ maiquia vaavoitudai Diuusi siaadΛΓΛ aagidiña sai oigΛdana soimaascamigadΛ. Dai ismaacΛΔ maiquia caΛ Diuusi ñiooquidΛ siaadΛΓΛ vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi sioorΛ aagiadagi Diuusi ñiooquidΛ, ¿ducatai caΛcana Λgai? 15 Dai ismaitiipucagi sioorΛ ootosagi oodami saidΛ gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ poduucai tiipu sioorΛ gaaagiadagi. DΛmos Diuusi gia caotoi gΛñiñiooquituldiadamiga. CascΛΔ pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ: “BaigΛnΛlidiña oodami siΛΛscadΛ tΛΛgiagi Δmo Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ ismaacΛΔ gaaagiadagi sai Diuusi iibΛstudacan tataduda Δlidi oodami iibΛadΛ”.

16 DΛmos maisiu vΛΛscatai vaavoitu Diuusi ñiooquidΛ. Isaíacaru potΛtΛdai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali Λmaadutai maivaavoitu aidΛsi aagidi aatΛmΛ gΛñiñiooquituldiadamiga gΛñiooqui Λoodami”, astΛtΛdai Isaíacaru. 17 Tomali Λmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta siΛΛscadΛ caΛ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aagiadagi isSuusi Cristo cΛΛgacΛΓΛ gavuvaidi.

18 DΛmos Λjudidíu gia caΛ Diuusi ñiooquidΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ:

Tomasiaacoga gΛaagai Diuusi ñiooquidΛ.

19 DaidΛ Λjudidíu sΛΛlicΛΔ maata Diuusi ñiooquidΛ pocaiti Moseesacaru:

Diuusi cΛΛgacΛΓΛ vuvaidamu ismaacΛΔ maitΛrjudidíu dai maimaatΛcatadai Diuusi ñiooquidΛ vai poduucai baa-coiña Λjudidíu.

20 Dai Isaía maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:

Tomasi maitatΛcacai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu isducatai istutuidi isgiñmatiagi vΛΛscΛΓΛ ootoi aanΛ giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai Λgai giñmaí.

Ascaiti Diuusi. 21 Dai aagai Isaía istumaasi aagidi Diuusi aagaitai Λjudidíu:

VΛASCARΛ oigΛdai aanΛ giñmaamara dai daanΛi sai Λma duucaí gANTATΛgitona sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.

DAMOS Λgai gajiaadΛrΛ giñviaa dai maitiñΛΛgi.
Ascaiti Diuusi.

11

¹ AanΛ maipocaiti sai Diuusi gajiaadΛrΛ viaa Λjudidíu. SiaadΛrΛ pocaitiña aanΛ. AanΛ ΛrΡΛ Λrjudíu di. Dai aanΛ ΛrcajiudadΛ giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín.

² Diuusi ΛΛqui abiaadΛrΛ Λcovai vuvaitu Λjudidíu cascΛΔ maigajiaadΛrΛ vipieeyi. TΛgitovurai isducatai oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ. Eliiasi gamamadai dai pocaiti: ³ “GiñDiuusiga Λjudidíu aliΛ soimaasi ivueeyi. Λgai coi gΛñiñiooquituldiadamiga dai suuli Λaltar siaaco siaa gΛduutudaiña Λgai dai mosΛca aanΛ vii dai giñmuaa Λlidi Λgai aanΛ ΛrΡΛ”, ascaiti Eliiasi.

⁴ Damos Diuusi potΛTΔdai: “Quiaa oidaga cuvaracami mil oodami ismaacΛΔ giñsíaa duutudai. AanΛ nuucada Λgai dai Λgai maisíaa duutudai Λmoonoo ismaacΛΔ Baal tΛΛgidu”, ascaiti Diuusi. ⁵ Dai sivi ΛrΡΛ oidaga ΛΛmoco ismaacΛΔ siaa duutudai Diuusi. Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi Λgai cascΛΔ Λcovai vuvaitu. ⁶ Λgai maitivueeyi tomali istumaasi cΛΛgaducami istucΛΔ cΛΛgacΛrΛ nΛijadagi Diuusi. Baiyoma Diuusi ipΛi cascΛΔ cΛΛgacΛrΛ nΛidi.

⁷ GΛnaagidamu aanΛ istumaasi ΛrΡΛdui. Λjudidíu matia Λlidadai isducatai cΛΛgacΛrΛ vuvaiquiagi damos chiΛΛquiatai maí, mosΛca Λgai ismaacΛΔ Diuusi Λcovai vuvaitu. Dai Diuusi dagito isΛгаа maimaataΛ caΛcana dai cascΛΔ maimaí Λgai. ⁸ Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ: “Diuusi dagito sai Λgai maimaataΛ caΛcana istumaasi aagai ñiñiooquituldiadamigada cascΛΔ maimaí Λgai dai sivi maiquiaa maatΛ caΛΛgai”, ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ. ⁹⁻¹⁰ Pocaiti Davicaru ΛrΡΛ:

Λgai cueeyi cΛΛgaducami cuaadagai cascΛΔ polΛlidi sai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi, damos maitarvaavoi.

Dai Λgai maimaataΛ isDiuusi soimaa taatatulda agai. Λgai soimaasi ivueeyi cascΛΔ.

Dai tomastuigaco soimaa taatacamu Λgai.

Ascaiti Davicaru.

¹¹ Dai vΛASCARΛ Diuusi maigajiaadΛrΛ viaa Λjudidíu, tomasi soimaa taatamai. Damos Λjudidíu gia gajiaadΛrΛ viaa Suusi Cristo aidasi divia Λgai dai cΛΛgacΛrΛ vuvaida agaitadai dai cascΛΔ ismaacΛΔ maitarjudidíu saagida gΛaagai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami dai muidutai vaavoitudai saida

Λjudidíu nΛiditai gomaasi vaavoituda Λlidiña ΛΛΡΛ. ¹² AidΛsi Λjudidíu soimaasi ivuaadatadai dai gajiaadΛΓΛ viaa Suusi Cristo poduucai aidΛ abiaadΛΓΛ Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu vΛΛsi oidigΛΓΛ oidacami dai siΛΛscadΛ Λpamu vaavoitudagi Λjudidíu Diuusi sΛΛlicΛΔΛ aliΛsi cΛΛgacΛΓΛ nΛijadamu vΛΛsi oodami oidigi daama oidacami.

¹³ Sivi gΛnaagidamu aanΛ Λmo ñiooqui aapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu. CΛΛ maata aapimΛ isDiuusi giñootoi ansai aanΛ aagidana ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu sai Suusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΛ vuviadami. Istumaasi gΛnaagidi sΛΛlicΛΔΛ gΛaagai mΛsmaatΛcagi. ¹⁴ Dai sΛΛlicΛΔΛ ipΛlidi aanΛ isgiñaaduñi judidíu vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi nΛiditai isaapimΛ vaavoitudai. ¹⁵ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λjudidíu ismaacΛΔΛ maivaavoitudai dai aidΛ abiaadΛΓΛ ootoi gΛñiñiooquituldiadamiga ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu saagida cascΛΔΛ Λgai casi istutuidi isΛrmaamaradΛcagi Diuusi. Dai siΛΛscadΛ Λjudidíu Λpamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛijadagi ducami isduduacacamudai Λgai. ¹⁶ Diuusi Λcovai vuvaitu Λjudidíu aaduñdΛcardu cascΛΔΛ vΛΛsi Λjudidíu ΛrΛcovai vuvaidada Diuusi ΛΛΡΛ.

¹⁷ Diuusi cagajiaadΛΓΛ viaa Λmoco judidíu cajiudada ismaacΛΔΛ maivaavoitu dai Λmoco aapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu ismaacΛΔΛ cavaavoitudai casi ΛrDiuusi maamaradΛ vai cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛidi poduucai isduucai cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai Λjudidíu ismaacΛΔΛ vaavoitudai. ¹⁸ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ismaacΛΔΛ gΛnaagidi Diuusi ñiooquidΛ Λrjudidíu daidΛ ΛcΛΛgacΛΓΛ vuviadami Λrjudíu ΛΛΡΛ cascΛΔΛ aapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu maitΛaagai issoiduucai nΛijadagi Λjudidíu.

¹⁹ DΛmos isaapimΛ ismaacΛΔΛ maitΛrjudidíu pocaitiadagi sai Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λjudidíu sai poduucai aapimΛ ΛrmaamaradΛcana Diuusi ²⁰ gΛaagai istatΛgitodagi aapimΛ sai Λjudidíu maivaavoitudai sai cascΛΔΛ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λgai. DΛmos aapimΛ ΛrDiuusi maamaradΛ vaavoitudaitai. CascΛΔΛ aapimΛ maitΛaagai isgΛgΛrducadΛ gΛnΛliadagi. Baiyoma gΛaagai issiaa duutuadagi Diuusi vai Λgai maigajiaadΛΓΛ gΛnviaagi aapimΛ. ²¹ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λjudidíu daidΛ istutuidi isgajiaadΛΓΛ gΛnviaagi aapimΛ ΛΛΡΛ. ²² SΛΛlicΛΔΛ cΛΛ tuiga Diuusi dΛmos vΛΛscΛΓΛ soimaa taatamituldi oodami. Diuusi soimaa taatamituldi Λgai ismaacΛΔΛ maivaavoitudai dΛmos Diuusi cΛΛ tuiga aapimΛ gΛnvui. DΛmos aapimΛ aliΛsi gΛaagai isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai Λgai maigajiaadΛΓΛ gΛnviaagi. ²³ Dai isaa judidíu vaavoitudagi Diuusi aidΛ gia ΛrmaamaradΛcamu

Diuusi ἄρα. Diuusi istutuidi iscḗgacḗra vuvaidagi tomasioora sioora vaavoitudagi. ²⁴ Isaapima ismaacḗda maitarjudidú cḗga istutuidi isarmaamaradḗcagi Diuusi tomasi ἄquioma maitarmaamaradḗcatadai Diuusi, vaamioma cḗga istutuidi ḗjudidú Diuusi ḗco vuvaidada siarmaamaradḗcagi Diuusi.

²⁵ Giñaaduñi, aana ipḗlidi ismaatḗca aapima ḗmo istumaasi istumaasi maiquiaa maata tomali ḗmaadutai vai poduucai maigḗgarducḗda gḗnḗliada aapima poliditai sai vaamioma sastuduga aapima siḗjudidú. ḗmoco ḗjudidú saagida vupui-irutu dai momaascamu ḗgai asta siḗscadḗ Diuusi cḗgacḗra vuvaitu vḗsi ismaacḗda maitarjudidú ismaacḗda cḗgacḗra vuvaida ḗgai Diuusi. ²⁶ Siḗscadḗ poduucai ἄρα duñiagi amaasi Diuusi cḗgacḗra vuvaida ḗgai vḗsi ḗjudidú. Pocaiti Diuusi ñiooquidḗra ἄρα:

ḗcḗgacḗra vuviadami vuusia ḗgai ḗjudidú saagidaiñḗra.

Dai ḗgai ḗma duucai tḗtḗgitoitulda ḗgai ḗjudidú sai camaisoimaasi ivuaadana.

²⁷ Dai oigḗldamu ḗgai vḗsi soimaascamigadḗ poduucai isduucai aagidi Diuusi ḗjudidú.

Ascaiti Diuusi ñiooquidḗra.

²⁸ Muidutai ḗjudidú maioojoidi iscaḗcagi isSuusi Cristo ḗrcḗgacḗra vuviadami dai ḗgai vui vḗta Diuusi dai poduucai aapima ismaacḗda maitarjudidú istutuidi iscḗgacḗra vuvaiquiagi. Damos vḗscḗra Diuusi quiaa oigḗdai ḗjudidú, Diuusi ḗco vuvaitu aduñḗcardu cascḗda. ²⁹ ḗquioma Diuusi ḗco vuvaitu ḗjudidú sai ḗgai ḗarmaamaradḗcana. Dai aagai sai cḗgacḗra ñaijada ḗgai vḗsi ḗjudidú tomastuigaco dai Diuusi vḗscḗra ivueeyi istumaasi aagai. ³⁰ ḗquioma aapima maiḗḗgidiña Diuusi damos sivi ḗjudidú maiḗḗgidi Diuusi dai poduucai Diuusi cḗgacḗra gḗnḗlidi vaavoitudaitai aapima. ³¹ Dai Diuusi soigḗliadamu ḗjudidúḗcḗda dai oigḗldamu soimaascamigadḗ ḗgai ἄρα siḗscadḗ ḗgai ḗma duucai gḗntḗtḗgitoi. ³² Dai Diuusi ñiooquidḗ pocaiti isvḗsi oodami ḗrsoimaasi ivuaadami dai ḗḗgi oodami cḗḗ maata isḗrsoimaasi ivuaadami dai poduucai cḗḗ maata oodami isḗliasi tḗgito isDiuusi oigḗli soimaascamigadḗ.

³³ Sḗlicḗda cḗḗ tuiga Diuusi. ḗliasi saituduga ḗgai dai maata vḗsiaḗcatai. Oodami maimaata vḗsi istumaasi ivueeyi Diuusi dai istumaasi tḗtḗgitoi. ³⁴ “Tomali ḗmaadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi tḗtḗgitoi Diuusi. Tomali ḗmaadutai maimaatḗtuli Diuusi tomali ḗmo istumaasi. ³⁵ Tomali ḗmaadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi ḗmo istumaasi sai poduucai Diuusi cḗgacḗra ñaiḗña”. ³⁶ Diuusi idui vḗsiaḗcatai dai Diuusi guvucadḗcḗda quiaa cḗca oidigi.

VΛΛsi oodami aliΛsi gΛAagai iscΛΛga ñioocadagi Diuusi vui tomastuigaco.

12

1 Giñaduñi Diuusi casoigΛΛi aapimΛCΛΔΛ dai oigΛi gANsoimaascamiga cascΛΔΛ aanΛ gANDaanΛi mΛsai potΛTΛdaiña Diuusi mΛsaidΛ ivuaada Λlidi istumaasi Λgai ipΛlidi. Dai CΛAgacΛΓΛ avΛR oidaca dai camaisoimaasi ivuaada. CΛAgadu ispoduucai tΛTΛgitodagi aapimΛ dai poduucai ivuaadagi. Poduucai gΛAagai issiaa duutuada aapimΛ Diuusi. ² MaitavΛR Λpan duucai oidaca Λsoimaasi ivuaadami baiyomavΛR Λma duucai gANTΛTΛgito dai poduucai Λma duucai oidacamu aapimΛ. Dai poduucai maatacamu aapimΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada aapimΛ. Diuusi baigΛΛlidi ispoduucai ivuaada aapimΛ daidΛ ARcΛAgai aapimΛ gAMVΛΛtarΛ poduucai vaamioma CΛAg vaavoitudamu aapimΛ. Gomaasi ARvaamioma CΛAg ducami siΛ tomastumaasi istumaasi isivuaadagi aapimΛ.

³ Diuusi CΛAgacΛΓΛ giñnΛidi dai giñmaa sΛΛlicami ansai gamamaatΛtuldiña istumaasi Λgai ipΛlidi cascΛΔΛ gNAagidi aanΛ sai maitAagai isgAGARDUCΛΔΛ gANΛliadagi. CΛAgavΛR gANTΛTΛgitoda. TΛTΛgitodavurai istumaasi ARvaavoi istumaasi istutuidi aapimΛ isivuaadagi dai tΛTΛgitodavurai siΛsi vaavoitudai aapimΛ Diuusi. ⁴ Λmo oodami moo dai noonovΛ dai ΛCaso dai maisiu mosAcasi gomaasi. GAMOOCΛΔΛ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gANoonovicΛΔΛ dai gANoonovicΛΔΛ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gΛΛCAsOCΛΔΛ. ⁵ Poduucai ΛpΛ aatΛmΛ vaavoitudadami tomas muidu VΛASCΛΓΛ aatΛmΛ ARmo adunumΛ ducami vaavoitudaitai Suusi Cristo dai Suusi Cristo argARTaanΛdamiga.

⁶ VΛAscatai istutuidi isivuaadagi Λmo istumaasi Diuusi gARmaacai guvucadagai isducatai Λgai ipΛlidi. Istumaasi istutiada aatΛmΛ isivuaadagi gΛAagai iscΛΛga ivuaadagi. IsDiuusi maaquiagi guvucadagai Λmadutai aapimΛ sai aagiña istumaasi Λgai gNAagiadagi, gΛAagai mAsaagadagi poduucai isduucai gANmamaatΛtuli aatΛmΛ.

⁷ IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soicΛiña oodami, gΛAagai iscΛΛga soicΛdagi. IsΛmaadutai maatai gamamaatΛtuldiadagi Diuusi ñiooquidΛ, gΛAagai iscΛΛga gamamaatΛtuldiadagi. ⁸ SioorΛ maata soicΛdagi aa sai vaamioma vaavoitudana Λgai, gΛAagai ispovuaadagi. SioorΛ mui gamaacadagi tumiñsi Diuusi aa duiñdada VΛAtarΛ maitAagai isgADUCΛΔΛ Λliadagi mui gamaacaitai. SioorΛ gataaanΛdagi gΛAagai iscΛΛga gataaanΛdagi isduucatai

baigaliadagi Diuusi sioora daiviadagi acococoidada daida asoituutuigami gaaagai isbaigaliadagi.

⁹ Sallicada avar ganoigada aipacoga. Dai gajiaadara avar viaa vasi istumaasi soimaascami dai mosacaasi istumaasi cagaducami ivuaada. ¹⁰ Ganoigadavurai aapima gansiagam duucai. Gaaagai issiooma garducada duucai najada aapima aa isaapima lagi.

¹¹ Maitavar paparaca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi ipalidi baigaliaragada.

¹² Baigavar aliada aapima naracatai masiascada iimi agai tavaagiamu dai amadu oidaca agai Diuusi. Maitavar vui niocada Diuusi masiascada soimaa taatamadagi. Vascara avar daanada Diuusi.

¹³ Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutuigami mastumaasi viaacagi. Dai cagavar miaadagiada iimadami ismaacada gandaiviadagi.

¹⁴ Siascada soimaasi gantaatamituldiadagi aa, daanadavurai aapima Diuusi sai agai oigaldiana soimascamigada dai cagacara vuvaidana. Dai maigalnaasi niocada aapima agai vui.

¹⁵ Siascada gnaaduni baigaliadagi aapima lpa gaaagai masbaigaliadagi, dai siascada gnaaduni soigaliadagi aapima lpa gaaagai massoigaliadagi.

¹⁶ Cagacara avar gannajada aipacoga. Maitavar garducada galiada. Cagacara avar najada soituutuigami. Maitavar povaliada aapima masialia sastudaga. ¹⁷ Maitavar soimaasi ivuiidiada sioora soimaasi gnvuiidiada aapima. Mosgolagi istumaasi cagaducami avar ivuaada aapima vascatai vuitapi. ¹⁸ Maitavar vuidara vataca aa oodami tomasi agai gnvuidara vata. ¹⁹ Gnaaduni isamaadutai soimaasi gnduiñdagi aapima maitaagai issoimaasi taatatuldiagi. Diuusi soimaasi taatatuldiamu. Diuusi niooquidara pocaiti: “Aana agai dai soimaasi taatamitildi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. ²⁰ Dai pocaiti lpa: “Isgansasaayu biuugicoñicagi, bibiadavurai aapima, dai istonocoñicagi, oidavurai suudagi. Ispoduucai ivuaada aapima siaa ratudamu aapima”, ascaiti Diuusi niooquidara. ²¹ Maitavar vuidara vataca aa oodami baiyoma cagacara oidaca aapima dai poduucai adiaavora camaitistuidimu issoimaasi gnduiñtuldiagi.

13

¹ Vascatai aliasi gaaagai isaliadagi atataanadami. Diuusi darai vasi tataanadami, tomali maadutai maiviaa

sállicami ñagi, Diuusi ñgai dai maacai. ² Poduucái ismaacáda maiñagidi atataañadami ñgai vuidara valla istumaasi gataañai Diuusi, dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu. ³ Tataañadami maiñabacatai siora maisoimaasi ivueeyi mosacaasi ismaacáda soimaasi ivueeyi. Siora maiñabiada liadagi atataañadami maitaagai issoimaasi ivuaadagi, sida atataañadami cãga ñioocadamu gvui. ⁴ Ñgai arpipioñigada Diuusi daida ivueeyi istumaasi cãgaducami aapima gvãatara. Damos siora soimaasi ivuaadagi gaaagai isñabiada atataañadami. Ñgai viaa sállicami issoimaasi taatatuldiagi asoimaasi ivuaadami. ⁵ Cascada gaaagai isñagiadagi atataañadami maisiu mosmaisoiimaasi taatamada liditai gomaasi gaaagai ispliadagi isivuaadagi cascada. ⁶ Atumiñsi vuudami arpipioñigada atataañadami cascada maacai aapima tumiñsi, vasi uumigi istuigaco gataañai ñgai.

⁷ Anamaquidavurai istumaasi vuaatuldi. Siaavar duutuada atataañadami ñpa. ⁸ Maitaagai isapiagãvuaatuldiadagi. Gãnoigãadavurai aipacoga. Siora oigãada aa ñgai ivueeyi istumaasi gataañai Diuusi. ⁹ Diuusi aagidi gãsállicamiga Moseesacaru dai potatadai: “Maitavar googosi gãducamica, dai maitavar gacoodada, dai maitavar asivuaaca, maitavar yaatagãda tomali maadutai, maitavar viaaca liada gavustuidaga”. Siora aliãsi oigãada aa oodami dai sállicada ipliadagi sai Diuusi soicãña isoigãada aa oodami ñpan duucái ñagi ñgai gãoigãada, poduucái ñgai gãagidi vasi istumaasi gataañai Diuusi. ¹⁰ Siora oigãadagi aa oodami ñgai maisoimaasi ivueeyi baiyoma ivueeyi vasi istumaasi Diuusi gataañai.

¹¹ Dai vasi gomaasi ivuaada aapima tatãgitoitai isotoma dãgavuscãi gotasai dai sivi cavaamioma miaadimi istuigaco iimia ragai aatama tãvaagiamu cascada gaaagai isvaamioma cãga ivuaadagi Diuusi aa duiñdadã. ¹² Cayoga ugidagai sãsi oidaca ragai aatama tãmi oidigi daama siaaco aliãsi soimaasi ivueeyi oodami. Dai miaadimi istuigaco oidaca ragai aatama Diuusi ñmadu siaaco tomali maadutai maisoimaasi ivueeyi. Cascada gaaagai isgajiaadara viaagi vasi soimaascami. Daida ivuaadagi istumaasi cãgaducami. ¹³ Maitavar navacorãda, dai maitavar googosi gãnducamica dai maitavar oomaliaca, maitavar ñgacoitãraca, baiyoma cãgacãra oidaca aapima duucami iscañmadu oidacamudai Diuusi. ¹⁴ Ñpan duucái avãr oidaca aapima Suusi Cristo maitavar ivuaada liada istumaasi soimaascami tomali maitãgitoda gomaasi.

14

¹ Isamo vaavoitudadami maic_{AA} maata caacagi v_{AA}si istumaasi gamamaat_{AT}uldi aan_A lamadu aa oootosad_A Suusi Cristo v_{AA}scata_A c_{AA}gavar miaad_Agiada. Damos maitav_Ar ganvupui ñioocada aagaitai ismaic_{AA}ga maata ca_A agai l_{AA}mo istumaasi. ² Lamoco vaavoitudai said_A istutuidi iscuaadagi tomastuma cuaadagai vai aa ismaac_{AD} maic_{AA}ga maata ca_A istumaasi gamamaat_{AT}uldi aat_{AM} maicueeyi baabaidi. ³ Ismaac_{AD} cueeyi baabaidi mait_{AA}agai issoiduucai n_{AA}jadagi agai ismaac_{AD} maicueeyi. Dai ismaac_{AD} maicueeyi baabaidi mait_{AA}agai ispot_{AT}adagi agai ismaac_A cueeyi sai maic_{AA}ga ivueeyi, Diuusi c_{AA}gacata_A n_{AA}idi v_{AA}scatai casc_{AD}. ⁴ Tomali amaadutai maiviaa s_{AA}licami ispot_{AT}adagi gapipiooñiga sai maic_{AA}ga ivueeyi. Agi aamud_A viaa s_{AA}licami isaagiadagi isc_{AA}ga ivueeyi ismaic_{AA}ga l_{AA}r_A. V_{AA}si l_{AA}vaavoitudadami l_{AA}rDiuusi pipiooñigad_A dai Diuusi istutuidi isc_{AA}ga iduif_{AA}ntuldiagi.

⁵ Lamoco vaamioma s_{AA}aa duutudai l_{AA}mo tasai s_{AA}aa tasai dai aa pol_{AA}lidi sai v_{AA}as tasai l_{AA}r_{AA}gai v_{AA}. V_{AA}scatai g_{AA}agagai isc_{AA}ga maatacagi istumaasi ip_{AA}lidi isivuaadagi sai g_{AA}agagai isivuaadagi. ⁶ Siora_A s_{AA}aa duutudai l_{AA}mo tasai agai povueeyi s_{AA}aa duutuada l_{AA}l_{AA}ditai Diuusi. Dai siora_A mais_{AA}aa duutudai tomali l_{AA}mo tasai agai povueeyi s_{AA}aa duutudai l_{AA}l_{AA}ditai Diuusi. Dai siora_A cueeyi baabaidi agai povueeyi s_{AA}aa duutuada l_{AA}l_{AA}ditai Diuusi dai baig_{AA}lidi agai Diuusi vui. Dai siora_A maicueeyi baabaidi agai povueeyi s_{AA}aa duutuada l_{AA}l_{AA}ditai Diuusi dai baig_{AA}lidi agai Diuusi vui.

⁷ L_{AA}vaavoitudadami maitivueeyi mos_{AA}caasi istumaasi l_{AA}gi ip_{AA}lidi tomali maimaata_A si_{AA}l_{AA}scad_A tomali isduucatai coi agai. ⁸ V_{AA}si vaavoitudadami l_{AA}r_{AA}pipiooñigad_A Suusi Cristo quiaa oidacatai tami oidi daama dai coocai l_{AA}r_A. ⁹ Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali said_A l_{AA}r_{AA}taan_{AA}damigad_{AA}cana vaavoitudadami ismaac_{AD} quiaa oidaga dai ismaac_{AD} cacoi.

¹⁰ Damos aapim_A mait_{AA}r_{AA}taan_{AA}dam_{AA} casc_{AD} mait_{AA}agagai ispot_{AT}adagi aa ismaic_{AA}ga ivueeyi, tomali mait_{AA}agagai issoiduucai n_{AA}jadagi. V_{AA}scatai viaa aat_{AM} isvuid_{AA}r_{AA} quiquivagi Suusi Cristo si_{AA}gai aagamu istumaasi c_{AA}ga ivuaadana aat_{AM} dai istumaasi maic_{AA}ga ivuaadana aat_{AM}. ¹¹ Diuusi ñiooquid_{AA}r_{AA} pocaiti:

S_{AA}lic_{AD} l_{AA}rvaavoi isamo imidagai v_{AA}scatai maat_{AM}mu iñsaana l_{AA}r_{AA}gai ismaac_{AD} vaamioma l_{AA}aan_{AA}l dai di giñs_{AA}aa duutuadamu.

Dai v_{AA}scatai c_{AA}ga ñioocadamu aan_A gimv_{AA}tar_A.

Ascaiti Diuusi ñiooquid_{AA}r_{AA}.

12 Poduucai vΛΛscatai aatΛMΛ aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

13 Amaasi camaitΛrñiooquidamu aatΛMΛ aipacoga baiyoma maitΛaagai isivuaadagi aatΛMΛ tomali Λmo istumaasi istucΛΔΛ soimaasi duiñtuldiagi aa. 14 CΛΛ maatΛ aanΛ istomali Λmo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai Suusi Cristo. DΛmos siooΓΛ poΛliadagi sai daidarsi Λmo cuaadagai Λgai gia maitΛaagai iscuaadagi. 15 IsΛmaadutai cuaadagi Λmo istumaasi vuitapi Λgai ismaacΛΔΛ poΛlidi sai daidarsi dai vΛΛscatΛ uugiagi ΛΛpΛ, ismaacΛΔΛ Λpaga uugiagi ducami ismaioigΛadagi Λgaa. MaitΛaagai mΛssoimaasi iduiñtuldiadagi aa mosugia Aliditai Λmo istumaasi. Suusi Cristo muu Λgai vΛΛtatΛ vΛΛsi. 16 Maitavar dagitu aa ispocaitiadagi mΛsai maicΛΛga ivueeyi tomasi aapimΛ gimvΛΛtarΛ maitΛrsoimaascami. 17 Diuusi ΛrΛgai dai tΛaanΛi vΛΛsi vaavoitudadami. Diuusi maisi vuaamΛ Alidi istumaasi cuaadagi oodami tomali istumaasi γΛΔdagi vaamioma ipΛlidi Λgai iscΛΛgacΛrΛ oidacagi oodami, dai maitΛncocoadagi dai sai baigΛnΛlidiña. Diuusi IbΛadΛ garsoicΛi sai poduucai ivuaadana. 18 IsmaacΛΔΛ poduucai oidaga Λgigiditai Suusi Cristo, Λgai ivueeyi istumaasi Diuusi ipΛli vaidΛ Λoodami cΛΛga ñioocada Λgai vΛΛtarΛ.

19 CascΔΔΛ gΛraajagai aatΛMΛ isivuaadagi Λagi istumaasi garsoicΛi ismaitΛrcocoadagi dai vaamioma cΛΛga maatΛcagi dai ΛΛgiadagi Diuusi ñiooquidΛ. 20 SΛΛlicΔΔΛ maitΛaagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi aapimΛ aa vaavoitudadami vai Λgai vaamioma maicΛΛga maatΛ caΛcagi dai vaamioma maicΛΛga ΛΛgiadagi Diuusi ñiooquidΛ. Vaavuava sai tomali Λmo cuaadagai maidaidarsi. DΛmos vΛΛscatΛ maicΛΛgadu isΛmaadutai cueeyi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldiadagi aa. 21 Aliasi ΛrcΛΛgai ismaicuaadagi baabaidi, tomali maitayΛΔdagi, tomali maitivuaadagi tomali Λmo istumaasi istucΛΔΛ soimaasi iduiñtuldiagi aa vai Λgai vaamioma maicΛΛga maatΛ caΛcagi dai vaamioma maicΛΛga ΛΛgiadagi Diuusi ñiooquidΛ. 22 IsmaacΛΔΛ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali Λmo cuaadagai maitΛaagai isaagiadagi oodami mosΛcaasi Diuusi. Aliasi baigΛlidi Λgai ismaacΛΔΛ ivuaadatai istumaasi Alidi Λgai isΛrcΛΛgaducami maivuaamΛ Alidi tomasi aa Alidi ismaitΛrcΛΛgaducami. 23 DΛmos siooΓΛ cuaadagi baabaidi maicΛΛga vaavoitudaitai ismaidaidarsi baabaidi soimaasi ivueeyi. VΛΛsi istumaasi ivuaadagi gΛaagai isivuaadagi isduucatai vaavoitudadagi. IsmaacΛΔΛ maipovueeyi Λgai soimaasi ivueeyi.

15

¹ AatΛMΛ ismaacΛΔΛ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali Λmo cuaadagai aliΛsi gΛaagai ismaivui ñioocada Λgaa ismaacΛ vaavoitudai sai daidarsi ΛΛmo cuaadagai, dai maisiu ivuaadagi mosΛcaasi istumaasi ipΛlidi aatΛMΛ maitΛΛgitoitai istumaasi vaavoitudai Λgaa. ² VΛascatai aatΛMΛ aliΛsi gΛaagai isivuaadagi istumaasi oojoidi gΛraaduñi vaavoitudadami vai poduucai soicΛida aatΛMΛ Λgaa sai vaamioma cΛΛga maata caΛcana Diuusi ñiooquidΛ dai vaamioma cΛΛga oidacagi. ³ Poduucai idui ΛCristo. Agai maitidui mosΛcaasi istumaasi oojoidi cascΛΔΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ pocaiti: “VΛascatai ismaacΛ gΛcΛΛdai aapi giñcΛΛdai aanΛ ΛpΛ”, astΛtΛdai ΛCristo Diuusi. ⁴ VΛΛsi istumaasi gΛooja ΛΛquioma Diuusi ñiooquidΛrΛ ΛraatΛMΛ gΛrvΛΛtarΛ, tasai poduucai maatΛna istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada aatΛMΛ. SiΛΛscadΛ nΛΛniada aatΛMΛ oojai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ maamatΛrΛi aatΛMΛ isducatai nuucada Diuusi Λoodami ΛΛquidΛ dai isducatai soimaa taatamaiña Λgai dai maiñioocaiña Diuusi vui. Gomaasi gΛrsoicΛi isapiavaavoitudada isDiuusi gΛrsoicΛi. ⁵ Diuusi ΛrΛgai dai gΛrsoicΛi sai maiñioocaiña Λgai vui tomasi soimaasi taatamai daidΛ gΛrsoicΛi isapiavaavoitudadagi isΛgai gΛrnuucada. Dai aanΛ ipΛlidi isΛgai gΛnsoicΛda mai maitΛncocoada aapimΛ aipacoga baiyoma siaa gΛnduutuada aapimΛ aipacoga. Suusi Cristo ipΛlidi ispovuaada aapimΛ cascΛΔΛ. ⁶ Vai poduucai aapimΛ Λmo tagitoidagai viaacagi dai cΛΛga ñioocada Diuusi vui. Diuusi ΛroogadΛ gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo.

⁷ CΛΛgacΛrΛ avΛr gΛnnΛijada aapimΛ aipacoga poduucai isduucai Suusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi aatΛMΛ vai poduucai cΛΛga ñioocadagi aa Diuusi vui. ⁸ ΛCristo divia dai Λjudidíu saagida oidaga cΛΛgacΛrΛ vuvaida Λlidityai Λjudidíu. Poduucai ΛpΛdui istumaasi aagidi Diuusi Λjudidíu ΛΛqui aaduñΔcardu sai Λmo imidagai divi agaitadai Λmo cΛΛgacΛrΛ vuviadami. Dai poduucai maatΛtuldi Diuusi Λgai sai istumaasi aagai Diuusi sΛΛlicΛdΛ ΛrvΛavoi. ⁹ DaidΛ ΛCristo divia vaidΛ Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu cΛΛga ñioocaiña Diuusi vui. Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi Λgai dai cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Λgai cascΛΔΛ. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ:
CascΛΔΛ cΛΛga ñioocadamu aanΛ aapi gΛvΛΛtarΛ Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu saagida.

Dai ganΛdamu aanΛ siaa gΛduutudaitai.
PotΛtΛdai DavicarΛ Diuusi.

¹⁰ Dai pocaiti ΛpΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ:

Baigav_{AR} _{AN}liada aapim_A ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu _{APAN} duucaí aa ismaac_{AD}_A _{AR}Diuusi maamarad_A.
 Ascaiti Diuusi ñiooquid_{AR}_A.

11 Dai pocaiti _{AP}_A Diuusi ñiooquid_{AR}_A:

C_{AA}gav_{AR} ñioocada Diuusi vui v_{AA}scatai aapim_A ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu.

Dai v_{AA}si oodami g_{AA}agai isc_{AA}ga ñioocadagi Diuusi vui.

Dai g_{AA}agai ispocaitiadagi sai Diuusi s_{AA}lic_{AD}_A viaa guvucadagai.

Ascaiti Diuusi ñiooquid_{AR}_A.

12 Dai pocaiti Isaí_A _{AP}_A aagaitai _ACristo:

Dai _Amoco _{AC}ajitudad_{AI}ñ_{AR}_A Isaí_A divimu dai t_{AA}an_{AD}damu _{AG}ai ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu.

Daidi _{AG}ai ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu vaavoitudamu is_{AG}ai c_{AA}gac_{AR}_A vuvaidamu.

Ascaiti Isaí_A.

13 Diuusi _{AR}gai ismaac_{AD}_A g_{AR}soic_{AI} isvaavoitudadagi istumaasi _{AR}vaavoi. Dai aan_A ip_{AD}lidi is_{AG}ai baig_{AN}liatuda dai g_{AN}ib_{AST}udacan tadacatuda vaavoitudacai aapim_A Diuusi vai Diuusi Ib_{AD}_A guvucad_{AC}_{AD} aapim_A s_{AA}lic_{AD}_A vaavoitudada isDiuusi g_{AN}nucada.

14 Giñ_{AA}aduni c_{AA} maata aan_A isaapim_A c_{AA} tuutuiga dai sastuduga dai c_{AA}ga istutuidi isg_{AN}mamaat_{AT}uldiadagi aipacoga istumaasi Diuusi ip_{AD}lidi isivuaadagi. ¹⁵⁻¹⁶ D_{AM}os idi oojai maiduadicuitai g_{AN}oojidi aan_A dai _{AP}amu g_{AN}aagidi aan_A naana maasi. Diuusi giñ_{MAA} s_{AA}licami ansaid_A _{AR}ootosad_{AC}ana Suusi Cristo casc_{AD}_A. Diuusi c_{AA}gac_{AR}_A giñ_{AA}lidi dai giñ_{OOT}oi ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu saagida ansai aagidana sai Diuusi c_{AA}gac_{AR}_A vuvaida _{AL}idi. _{AP}papaali judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi Diuusi dai aan_A ip_{AD}lidi isDiuusi n_{AI}jadagi _{AV}aavoitudadami ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu _{APAN} duucaí istumaasi dadasdi aan_A Diuusi. Diuusi Ib_{AD}_A _{ACO} vuvaitu _{AG}ai casc_{AD}_A Diuusi c_{AA}gac_{AR}_A n_{AI}di _{AG}ai.

17 Suusi Cristo giñ_{SOIC}AI idi aa duiñdaga ismaac_{AD}_A ivueeyi aan_A Diuusi v_{AA}tar_A casc_{AD}_A istutuidi aan_A ispocaitiadagi sai c_{AA}gadu. ¹⁸ Dai maisiaa _{AR}ai aan_A isgaaagiadagi v_{AA}si istumaasi giñ_{SOIC}AI Suusi Cristo isivuaada aan_A. V_{AA}si istumaasi gaaagidi aan_A _{AG}ai giñ_{AA}agidi dai _{AG}ai giñ_{MAA} guvucadagai ansaid_A ivuaadana naana maasi istumaasi sai _{AG}ai ismaac_{AD}_A mait_{AR}judidíu _{AA}gidiña Diuusi. ¹⁹ Si_{AA}scad_A _{AO}odami n_{AI}jadagi v_{AA}si istumaasi g_{AG}arducami ismaac_A ivueeyi aan_A c_{AA}ga maata _{AG}ai isDiuusi Ib_{AD}_A guvucadad_{AC}_{AD} ivueeyi aan_A gomaasi. Poducaí caaagidi aan_A _{AO}odami Jerusaleenaiñ_{AR}_A abiaad_{AR}_A asta Ilirico_{OR}_A isSuusi Cristo _{AR}ac_{AA}gac_{AR}_A vuviadami. ²⁰ Aan_A giñ_{AA}ajag_{AI} isgaaagiadagi gomaasi siaaco

maiquiaa caΛ oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaaagiada iñΛlidi aanΛ siaaco casi gaaagidi aa. ²¹ Vai poduucal apΛduuna istumaasi aagai Diuusi ñiooquidarΛ siaaco pocaiti Isaía:

MaatΛmu ismaacΛdΛ tomali Λmo imidagai maiquiaa caΛ isoidaga ΛCristo.

Dai maata caΛcamu isΛgai arΛcΛagacΛra vuviadami. Ascaiti Isaía.

²² ΛΛqui abiaadarΛ gannΛida iñΛlidiña aanΛ dΛmos maitistutuidiña. Viaacatadai aanΛ isaagiadagi ismaacΛdΛ maiquiaa maatΛcatadai isSuusi Cristo arΛcΛagacΛra vuviadami. ²³ DΛmos sivi caaagidi aanΛ vΛascatai ismaacΛdΛ maimaatΛcatadai siaaco gaaata vvaadana aanΛ cascΛdΛ casistutuidi aanΛ ismΛca gannΛidagi. ²⁴ Modaivana iñΛlidi aanΛ siΛscadΛ imiagi Espaañiamu. Dai siΛscadΛ gΛndivida aanΛ baigiñΛliadamu aanΛ gantΛagacai. AanΛ ipΛlidi isgiñsoiña aapimΛ istucΛdΛ imi aanΛ baitΛquioma. ²⁵ DΛmos quiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia iñagai tumiñsi Λvaavoitudadami JerusaleenΛra oidacami. ²⁶ Λvaavoitudadami MasedooniΛra oidacami dai AcaayΛra oidacami baigΛnΛlidi Λmpaidacai tumiñsi dai ootosda agai Λvaavoitudadami soituutuigami JerusaleenΛra oidacami. ²⁷ Agai soi ΛMasedooniΛra oidacami dai ΛAcaayΛra oidacami sai maatΛna isSuusi Cristo arΛcΛagacΛra vuviadami cascΛdΛ ΛMasedooniΛra oidacami dai ΛAcaayΛra oidacami gΛagaitadai issoiñiagi tumiñsicΛdΛ dai vΛscΛra baigΛnΛlidi caΛmpaidacai. ²⁸ CascΛdΛ siΛscadΛ vuidaquia aanΛ gotumiñsi Λvaavoitudadami JerusaleenΛra oidacami casistutuidi aanΛ isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai gΛndividagi. ²⁹ SiΛscadΛ ai aanΛ masiaaco daraaja aapimΛ cΛΛ maata aanΛ isSuusi Cristo giñbaiΛliatuda agai. AanΛ gΛnmamaatΛtulda iñagai vaamioma Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ.

³⁰ AapimΛ siaa duutudai Suusi Cristo daidΛ Diuusi IbΛadΛ garsoicai isgaroigΛada aatΛma cascΛdΛ gΛndaanai aanΛ masai mamadaiña aanΛ imvΛtarΛ. ³¹ Vai Diuusi maidagitona JudeeΛra oidacami ismaacΛdΛ maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daanΛdavurai Diuusi ΛpΛ vaidΛ Λvaavoitudadami JerusaleenΛra oidacami baigΛraliaracΛdΛ vuuna Λtumiñsi ismaacΛdΛ vuidiaquia iñagai aanΛ. ³² Vai poduucal isDiuusi ipΛlidagi baigiñΛliatugada aanΛ siΛscadΛ gΛndividagi dai giñibastagi gΛndividacai. ³³ Diuusi gariibΛstudacan tadatudai dai aanΛ ipΛlidi isΛgai gΛnΛmadu daacagi.

16

1 Gaamucu imi agai Peve. GoovΛ argΛraduñi vaavoitudadami. Dai goovai soicai looqui vaavoitudadami coococoidadΛ dai soituutuigami SencreeΛΓΛ oidacami. 2 AanΛ ipalidi isaapimΛ cΛΛga miaadΛgiadagi siΛΛscadΛ ajia goovai, poduucai isduucai gΛaagai masmiaadΛgiadagi vΛΛsi Λvaavoitudadami. Dai maacadavurai istumaasi tΛgitoca goovai. Goovai soicΛiña muidutai dai aanΛ ΛpΛ giñsoicΛiña goovai cascΛdΛ.

3 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Prisila Λmadu Aquila. Goovai argiñaduñi ismaacΛ giñsoiñacai gaaagidi isSuusi Cristo ΛΓacΛΛgacΛΓΛ vuviadami. 4 Goovai baitoma gancooditu dai cΛΛgacΛΓΛ gimvusaitu aidamasi giñmuaa aagaitadai cascΛdΛ aliΛsi baigiñalidi aanΛ goovaicΛdΛ. Dai maisiu mosΛcaasi aanΛ baigiñalidi vΛΛscatai vaavoitudadami ismaacΛdΛ maitarjudidiu baiganalidi ΛpΛ. 5 DiuuscadΛ avΛr viaatulda ΛpΛ vΛΛscatai Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ ganampaidi Prisila Λmadu Aquila quidΛrΛ. DiuuscadΛ avΛr viaatulda Epeneto goovai ΛrΛpΛgadadΛ ismaacΛdΛ vaavoitu Suusi Cristo AcaayΛrΛ. 6 DiuuscadΛ avΛr viaatulda MaríΛ. Goovai aliΛsi aata vueeyi aapimΛ gansaagida. 7 DiuuscadΛ avΛr viaatulda giñaduñi Andrónico Λmadu Juniiasi. Goovai giñΛmadu maisapicatadai. DaidΛ lojootosicami cΛΛga maata goovai, dai aliΛ siaa duutudai. Dai goovai pΛga vaavoitu Suusi Cristo iñsaanΛ.

8 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Ampliiasi Λgai ΛΓΛmai vaavoitudadami dai aliΛ oigadai aanΛ. 9 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Urvano goovai gΛrΛmadu aata vuaadana Suusi Cristo aa duiñdadΛrΛ. Dai DiuuscadΛ avΛr viaatulda Estaaquisi. Goovai aliΛ oigadai aanΛ. 10 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Apelesi. Goovai aliΛ soimaa taatamai dai apiavaavoitudai Suusi Cristo. DiuuscadΛ avΛr viaatulda Aristóbulo aaduiñdΛ. 11 DiuuscadΛ avΛr viaatulda giñaduñi Erodiono Λmadu Narsiso aaduiñdΛ Λgai vaavoitudai Suusi Cristo. 12 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Tripena Λmadu Triposa. Goovai aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛrΛ. DiuuscadΛ avΛr viaatulda gΛraduñi Pérsida. Goovai aliΛ oigadai aanΛ dai aliΛsi aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛrΛ. 13 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Rupo. Goovai gia cΛΛga vaavoitudai dai cΛΛgacΛΓΛ oidaga. DiuuscadΛ avΛr viaatulda Rupo dΛdΛ. Goovai argiñdaada ducami. 14 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Asíncrito Λmadu Flegonte Λmadu Ermasi Λmadu Patroovasi Λmadu Ermesi Λmadu Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ Λmadu daraaja. 15 DiuuscadΛ avΛr viaatulda Filólogo Λmadu Julia Λmadu

Nereo $\Lambda\Lambda$ madu suculid Λ $\Lambda\Lambda$ madu Oliimpasi $\Lambda\Lambda$ madu v $\Lambda\Lambda$ scatai Λ vaavoitudadami ismaac Λ d Λ $\Lambda\Lambda$ madu daraaja.

16 Cocomitucudavurai dai viaatuldiada g Λ naaduñi vaavoitudadami. V $\Lambda\Lambda$ si aipacoga siaaco aim Λ rai aan Λ v $\Lambda\Lambda$ scatai ismaac Λ d Λ vaavoitudai Suusi Cristo Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi.

17 G Λ nnuucadacavurai Λ gaic Λ d Λ ismaac Λ d Λ daivui dai gamamaat Λ tuldiña istumaasi mait Λ rvaavoi dai poduucai cocotuldi Λ vaavoitudadami dai soimaasi iduiñtuldi. Maitav Λ r urap Λ c Λ da Λ gai. 18 Λ gai maitivueeyi istumaasi ip Λ lidi Suusi Cristo. Λ gai baiyoma ivueeyi istumaasi Λ agi Λ gai ip Λ lidi. Λ gai v Λ amunaiña oodami ismaac Λ d Λ po Λ lidi ismaitiipu yaatavogami dai poduucai vupuiirumadaña. 19 V $\Lambda\Lambda$ scatai c $\Lambda\Lambda$ maata isduucatai Λ gidiña aapim Λ istumaasi g Λ nmaat Λ tuldi aan Λ casc Λ d Λ baigiñ Λ lidi aan Λ . Dai aan Λ ip Λ lidi issastuduaca aapim Λ daid Λ ivuaadagi istumaasi c $\Lambda\Lambda$ gaducami dai maisiu istumaasi maic $\Lambda\Lambda$ gaducami. 20 Diuusi g Λ rsoic Λ i isc $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ oidacagi mait Λ rcocodaitai aipacoga dai Λ gai ootoma aadaimu Λ Diaavora vai camaisoimaasi g Λ rtaatamituldiña. Aan Λ ip Λ lidi isSuusi Cristo g Λ r Λ aan Λ damiga c $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ g Λ n Λ ijadagi.

21 Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iña duiñdaga. Dai Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Λ Λ p Λ Ja-soñi $\Lambda\Lambda$ madu Sosípater. Goovai Λ rgiñaduñi.

22 Aan Λ Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Λ Λ p Λ . Aan Λ vaavoitudai Suusi Cristo Λ Λ p Λ .

23 Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Gaayo. Goovai quid Λ r Λ giñuuliñaca aan Λ . Dai taañiupidiña goovai g Λ quii Λ vaavoitudadami sai ami g Λ n Λ mpaidiña. Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Erasto Λ Λ p Λ . Goovai Λ r Λ tumiñsi vuudami tanai. Diuusc Λ d Λ g Λ mviaatuldi Cuarto Λ Λ p Λ .

24 Aan Λ ip Λ lidi isSuusi Cristo c $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ g Λ n Λ ijadagi aapim Λ v $\Lambda\Lambda$ scatai.

25 Diuusi istutuidi isg Λ nsoiñagi mai vaamioma c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoituda aapim Λ istumaasi g Λ nmaat Λ tuldi aan Λ . Aan Λ g Λ nmaat Λ tuldi isSuusi Cristo Λ r Λ c $\Lambda\Lambda$ gac Λ r Λ vuviadami dai naana maasi istumaasi Suusi Cristo ip Λ lidi ismaat Λ ca aapim Λ . Gomaasi mait Λ maat Λ catadai Λ Λ quioma 26 Δ mos sivi Diuusi g Λ rmaat Λ tuldi v $\Lambda\Lambda$ si gomaasi vai aat Λ m Λ istutuidi isg Λ nmaat Λ tulda aapim Λ . Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigad Λ Λ Λ quioma ooja isdivia agaitadai Λ Cristo Δ mos Λ oodami maic $\Lambda\Lambda$ ga maata ca Λ catadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai g Λ rmaat Λ tuldi aat Λ m Λ ismaac Λ d Λ Λ rojootosad Λ v $\Lambda\Lambda$ si gomaasi. Dai aat Λ m Λ g Λ nmaat Λ tuldi istuiya Λ lidi ismaac Λ d Λ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad Λ . Diuusi poduucai gat Λ jai vai poduucai Λ oodami v $\Lambda\Lambda$ si oidigi

daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo ΔΓΑΛΛΓΑCΑΓΑ
vuviadami dai ΛΛgidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.

²⁷ AanΛ ipΛlidi isaapimΛ dai vΛΛsi oodami siaa duutuadagi
Diuusi dai CΛΛga ñioocadagi giñΛpan duucaí. Diuusi Λgai dai
maatΛ vΛΛsiaΛcatai. Poduucái ivueeyi aatΛmΛ vaavoitudaitai
isSuusi Cristo ΔΓΑΛΛΓΑCΑΓΑ vuviadami.

MosΛcaasi.

Idi arapagadala oojai ismaacalala ooji Paavora avavoitudadami Coriintoaralaidacami

¹ Aanala arPaavora dai Suusi Cristo acovai giñvuusaitu an-saidala rootosadalacana poduucal ipalila Diuusi cascada. Aanala lamadu gradufi Sostenes ² Diuuscadala ganviaatuldi aatamala aapimala vaavoitudadami masmaacalala ganampaidiña Coriintoaralal dai siaa duutudaiña Diuusi. Aapimala arDiuusi maamaradala vaavoitudaitai Suusi Cristo. Diuusi acovai ganvuvaitu aapimala masai gajiaadalar vipiaadana vlassi soimaascami dai maisiu mosaca aapimala agai ismaacalala vlassi oidigalar siaa duutudai Suusi Cristo laral. Suusi Cristo artlaanadamigadala agai dai aatamala laral. ³ Aanala ipalilidi isDiuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartlaanadamiga apiacalagacalaral ganlaljadagi dai apiaganiibastudacan tadacagi.

⁴ Vallasalaral baigiñalilidiña aanala Diuusicadala. Diuusi calagacalaral ganlalidi vaavoitudaitai aapimala Suusi Cristo. ⁵ Sallicalala Diuusi calagacalaral ganlalidi aapimala vai poduucal aapimala cal maatal cal ñiooquidal dai calaga aagidi aapimala aa istumaasi aagai Diuusi ñiooquidaral. ⁶ Poduucal isduucal ganaagidi aanala sai Suusi Cristo istutuidi iscalagacalaral ganvuvaidagi dai gansoiñagi masai calagacalaral oidacana, tai poduucal idui. ⁷ Dai poduucal aapimala maivilalaga tomali amo istumaasi istumaasi Diuusi maacal vaavoitudadami. Vlassi gomaasi Diuusi ganmaacal nanaracatal aapimala isdiviagi gartlaanadamiga Suusi Cristo. ⁸ Dai Suusi Cristo gansoiñamu isapiavaavoitudada aapimala dai calagacalaral oidacagi asta masialscadala coiyagi vai poduucal tomali amaadutal maigalpialaral ganvuupadagi silalscadala diviagi Suusi Cristo. ⁹ Diuusi vallasalaral ivueeyi istumaasi aagai. Dai agai garaagidi isapiamamadaiña aatamala gartlaanadamiga Suusi Cristo vuitapi agai garoigadai cascada.

¹⁰ Giñaaduñi gartlaanadamiga Suusi Cristo giñmaal sallicalami ansal ganaagidana masai amo tagitoidagai viaacana dai maitanvupui vallaacana. Baiyoma avalar calagacalaral ganlaljadala aipacoga. ¹¹ Cloe aduñidal giñaagidi masai aapimala gancocodaiña cascada poduucal ganaagidi aanala. ¹² Agai giñaagidi masai aapimala ganvupui vallaacana pocaitital: "Aatamala arPaavora mamaatardamigadala". Dai sai aa pocaitiña: "Aatamala arApoolosi mamaatardamigadala". Dai sai

aa pocaitiña: “Aatama arSeefasi mamaatardamigada”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatama arCristo mamaatardamigada, dai aapima gia cho”. ¹³ Amoco viaaca alidi amo tlaanadami dai aa viaaca alidi amai tlaanadami poduucai gia maitarcagai. Mosaca Suusi Cristo tlaanai vlassi vaavoitudadami. Aana maimuu curusiaba masai cagacara vuvacana aapima. Aana maitanvapacoi masaida argiñmamaatardamicana. ¹⁴ Alia baigiñalidi aana Diuusi vui ismaitanvapacoi aana tomali amaadutai aapima mosaca Crispo dai Gaayo vapacoi aana. ¹⁵ Cascada tomali amaadutai aapima maitistutuidi ispotaiyagi sai aana ganvapacoi masaida argiñmamaatardamicana. ¹⁶ Utudami tagito aana isEstéfana aaduñda vapacoi aana apa, damos maitagito aana isvapaconai aa. ¹⁷ Suusi Cristo maitiñootoi ansai gavapaconana. Agai giñootoi ansai gaaagidana isagai arlacagacara vuviadami. Dai aana maiñioocai amo saitudugami duucai. Siascada glaagadagi sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cagacara vuvacana oodami, oodami cagacara vuvacai Diuusi guvucadagacada dai maisiu caa maata ñioocaitai agai ismaacada aagidi Diuusi ñiooquida.

¹⁸ Siascada gaaagiada aatama isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cagacara garvuvaidi, agai ismaacada iimia agai adiaavora amadu mosvuiirugami duucai cacana gomaasi, damos aatama ismaacada Diuusi cagacara garvuvaidi vaavoitudai isgomaasi arDiuusi guvucadada. ¹⁹ Pocaiti Diuusi ñiooquida:

Aana maatatuldamu oodami sai istumaasi aagai
mamaatcami maitarsoiñi cagacara vuvaidaragai
vatar.

Tomali istumaasi ivueeyi astuduacada maitarsoiñi apa.
Ascaiti Diuusi.

²⁰ Tomali mamaatcami, tomali mamaatatuldiadami tomali agai ismaacada caa maata ñioocai maitistutuidi iscagacara garvuvaidagi. Diuusi garmatatuldi sai siascada amamaatcami gamamaatatuldiada aliadagi isducatai gataanai Diuusi sai agai vupuiirugami duucai ñioocai. ²¹ Diuusi caa maata istumaasi lagi agai ivueeyi. Diuusi maidagito tomali amo oodami islagi maatiagi isducatai gataanai Diuusi tomali vaamioma sastuduacada, Diuusi baiyoma ipali iscagacara vuvaquiagi siora vaavoitudagi, naiditai ñiooquida ismaacada oojisi tomasi aa vuiirugami duucai najadagi Diuusi ñiooquida ismaacada aagai cagacara vuvaidaragai.

²² Ajudidíu ipalidi istalagiagi mui naana maasi gararducami ismaacada ivueeyi Diuusi dai poduucai

maatiagi isbaig_Λ arvaavoi Diuusi ñiooquid_Λ ismaac_Λ_Δ aagai c_Λagac_Λ_ΓΛ vuvaidaragai, daid_Λ agiliego ismaac_Λ_Δ poalidi isali_Λ sastuduga vaavoitudai mos_Λcaasi istumaasi maivuid_Λ_ΓΛ caat_Λ mamaat_Λtuldaragad_Λ. ²³ D_Λmos aat_Λm_Λ gamamaat_Λtuldi is_ΛCristo ismaac_Λ_ΔΛ n_Λn_Λra _Λjudid_Λu cadivia dai g_Λmuaatu curusiaba d_Λmos gomaasi ali_Λsi ar_Λsiaa araragai _Λjudid_Λu ismaac_Λ_ΔΛ maivaavoitudai v_Λat_Λra, daid_Λ agiliego vuirugami _Λlidi gomaasi. ²⁴ D_Λmos _Λgai ismaac_Λ_ΔΛ Diuusi _Λco vuvaitu sai c_Λagac_Λ_ΓΛ vuvac_Λna tomasi ar_Λjudid_Λu dai giliego _Λgai maat_Λ is_ΛDiuusi ali_Λ viaa guvucadagai dai is_ΛDiuusi ali_Λ c_ΛΛ tat_Λgitoi dai is_ΛDiuusi ootoi _ΛCristo sai c_Λagac_Λ_ΓΛ g_Λnvuvaidana. ²⁵ Tomasi oodami vuirugami _Λlidi gomaasi ismaac_Λ_ΔΛ ivueeyi Diuusi d_Λmos Diuusi vaamioma c_ΛΛga tat_Λgitoi sioodami. Tomasi oodami poalidi is_ΛDiuusi maiviaa guvucadagai dai dagito m_Λsmuaagi _ΛCristo curusiaba, d_Λmos Diuusi vaamioma viaa guvucadagai sioodami. ²⁶ Giñaaduñi g_Λaagai m_Λsmaat_Λcagi is_ΛDiuusi mai_Λcovai vuvaitu mui sastudugami tomali mui tat_Λaan_Λdami, tomali mui riricu. ²⁷ Baiyoma Diuusi _Λco vuvaitu mui ismaac_Λ_ΔΛ _Λoodami poalidi is_Λrvupuiirugami vai poduucai siaa ar_Λana sastuduac_Λ_Δ, dai Diuusi _Λco vuvaitu mui ismaac_Λ_ΔΛ _Λoodami poalidi is_Λmaitistutuidi isgat_Λaan_Λdagi vai poduucai siaa ar_Λana at_Λtaan_Λdami. ²⁸ Diuusi maidagitua _Λgai at_Λtaan_Λdami isgat_Λaan_Λdagi t_Λvaagi_Λ_ΓΛ baiyoma _Λco vuvaitu _Λgai ismaac_Λ_ΔΛ maitart_Λtaan_Λdami dai ismaac_Λ_ΔΛ _Λoodami soi duucai n_Λidi sai _Λgai gat_Λaan_Λña t_Λvaagi_Λ_ΓΛ. ²⁹ Dai poduucai tomali _Λmaadutai maig_Λduc_Λ_Δ g_Λaliadamu Diuusi vuitapi. ³⁰ Diuusi g_Λmaa iib_Λdagai utudui vaavoitudaitai aat_Λm_Λ Suusi Cristo dai Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama sai poduucai maat_Λna aat_Λm_Λ isducatai c_Λagac_Λ_ΓΛ vuvaidi _Λgai oodami, dai Suusi Cristo muu curusiaba tasai aat_Λm_Λ c_Λagac_Λ_ΓΛ vuvac_Λna casc_Λ_ΔΛ Diuusi c_Λagac_Λ_ΓΛ g_Λrn_Λidi ducami istomali _Λmo imidagai maisoimaasi iduunimudai aat_Λm_Λ, Suusi Cristo garsoic_Λ tasai c_Λagac_Λ_ΓΛ oidacana maisoimaasi ivuaadatai, Suusi Cristo ar_Λgai ismaac_Λ_ΔΛ c_Λagac_Λ_ΓΛ g_Λrvuvaidi. ³¹ Casc_Λ_ΔΛ pocaiti Diuusi ñiooquid_Λ_ΓΛ: “Tomali _Λmaadutai mait_Λagagai isg_Λduc_Λ_Δ g_Λaliadagi _Λgaic_Λ_ΔΛ ismaac_Λ_ΔΛ ivueeyi baiyoma g_Λaagai isbaig_Λn_Λliadagi _Λgaic_Λ_ΔΛ ismaac_Λ_ΔΛ ivueeyi Diuusi”.

2

¹ D_Λmos giñaaduñi aid_Λsa ii aana dai g_Λnaagidi Diuusi ñiooquid_Λ aana mai_Λmo c_ΛΛ maata ñioocadami duucai g_Λnaagidi. ² Aid_Λsi g_Λn_Λlamadu daacatadai aana, aana ip_Λlidityadai isg_Λnaagidagi siora ar_ΛSuusi Cristo dai istumaasi

ivuaadana dai vaamioma ipalidianā ismaatāca aapimā isSuusi Cristo muu curusiaba cascāda muiyoco gānaagidiñā aanā gomaasi. ³ Aidasi tucamarā aayi aanā gigivuquimi aanā duaadimutugaitai poliditadai aanā ismaicāga iduñia iñagai giñāa duiñdaga. ⁴ Dai aidasi gānaagidi aanā Diuusi ñiooquidā aanā maiāmo cāā maata ñioocadami duucāi gānaagidi baiyoma Diuusi Ibādā guvucadadācāda ⁵ vai poduucāi aidasi vaavoitu aapimā Diuusi Ibādā gānvaavoituli dai maisiu oodami cāā maata ñioocadami.

⁶ Vāascarā agai saagida ismaacāda vaamioma cāāga āgidi Diuusi ñiooquidā mamaatātuldi aanā vāasi istumaasi Diuusi giñmamaatātuli vai poduucāi agai vaamioma cāāga maatāna Diuusi ñiooquidā. Gomaasi maimaata āoodami ismaacāda pocaiti sai agai ar̄sastudugami tomali ismaacāda vaamioma taaanāi. Agai mai vāascarā taaanāda agai. ⁷ Baiyoma aagidiñā aatāma istumaasi garmamaatātulidi Diuusi istumaasi āagi agai maatacatadai. Gomaasi gatātāgitoitadai agai maiquiaa cāquivacāi oidigi abiaadārā tātāgitoitadai agai isducatai cāāgacārā garvuvaidagi, tāsai tomastuigaco oidacana aatāma agai āmadu. ⁸ Tomali āmaadutai tātāaanādami oidigi daama maimaata cāā gomaasi. Maata cācamudai agai maicurusiaba siisamudai āSuusi Cristo ismaacāda vāascatai gāāgai issiaa duutuadamudai. ⁹ Dai Diuusi ñiooquidārā pocaiti daidā ar̄vaavoi:

Diuusi bai duu mui naana maasi agai vāatarā ismaacāda oigādai.

Agai ar̄istumaasi istumaasi tomali āmaadutai maināidiñā tomali maicajiomacana tomali maitātāgitoiñā.

¹⁰ Gomaasi agai istumaasi Diuusi Ibādā garmamaatātuldi dai garsoicāi tāsai maatacana. Diuusi Ibādā cāā maata vāasi istumaasi tātāgitoi Diuusi.

¹¹ Tomali āmo oodami maimaata istumaasi tātāgitoi āmai oodami mosājāagi maata istumaasi tātāgitoi. Poduucāi āpā tomali āmo oodami maimaata istumaasi tātāgitoi Diuusi dāmos Diuusi Ibādā maata istumaasi tātāgitoi Diuusi.

¹² Diuusi garrootosi galbādaga sai garāmadu daacana, tāsai poduucāi maata cāācana vāasi istumaasi cācāgaducami istumaasi Diuusi ivueeyi aatāma garvāatarā. Maisiu oodami sastudugami garmamaatātulidi gomaasi. ¹³ Idi ñiooqui ismaacāda gānaagidi aanā Diuusi Ibādā giñmaatātuli maisiu oodami. Dai poduucāi mamaatātuldiñā aanā oodami ismaacāda āmadu daja Diuusi Ibādā.

14-15 Damos agai ismaacada maiamadu daja Diuusi Ibada maitistutuidi ismaata cacagi tomali isvaavoitudagi istumaasi gamamaatutuli Diuusi Ibada gomaasi arvuiirudagai agai vatar. Mosacaasi agai ismaacada amadu daja Diuusi Ibada agai gia istutuidi ismaata cacagi vasi. Damos agai ismaacada maiamadu daja Diuusi Ibada maitistutuidi ismaatiagi istuisi poduucai vaavoitudai aa. ¹⁶ Diuusi nioquidara pocaiti: “Tomali amaadutai maimaata istumaasi gatagitoi Diuusi. Dai tomali amaadutai maitistutuidi ismaatutuldagi Diuusi”. Damos Diuusi Ibada gramadu daaca aatama vaavoitudadami dai garsoicai tasai maatana tomasi palpi istumaasi tatagitoi Suusi Cristo.

3

¹ Aidasi ganama daacatadai aana, aana maitistui iscala ganmaatutuldagi apan duucai agai ismaacada amadu daja Diuusi Ibada. Aapima ivuaadana istumaasi ipalidina maisiu istumaasi ipalidina Suusi Cristo. Baiyoma ganmaatutuli aana poduucai isduucai mamaatutuldina aana ismaacada utudama vaavoitudai. ² Aapima maitistutuiditadai ismaata cacagi istumaasi sijiacami ismaacada aagai Diuusi nioquidara cascada ganmaatutuli aana istumaasi maisijiacami. Dai vascara tomali sivi maiquiaa istutuidi aapima ismaata cacagi. ³ Aapima quiaa ivueeyi istumaasi ipalidi. Aapima coimudada tuutuiga dai oomaliga apan duucai vasi oodami ismaacada maivaavoitudai. Poduucai ivueeyi aapima istumaasi ipalidi maisiu istumaasi ipalidi Suusi Cristo. ⁴ Silascada pocaitiada aapima: “Aana arPaavora mamaatardamigada”. Dai aa pocaitiada: “Aana arApoolosi mamaatardamigada”. Aapima apan vueeyi ismaacada maivaavoitudai.

⁵ Apoolosi dai aana aroodami. ¿Dai tuma guvucadagai viaa aatama? Aatama mosarpipioonigada Diuusi. Diuusi acovai arvuvaitu tasai gaaagidina nioquida dai aatama ganaagidi aapima matai aapima vaavoitu. ⁶ Aana apaga ganaagidi Diuusi nioquida dai gooquidara Apoolosi vaamioma ganmaatutuli damos Diuusi agai dai vaamioma ganvaavoituli. ⁷ Aana ismaacada apaga ganaagidi tomali Apoolosi ismaacada gooquidara ganaagidi aatama maiviaa guvucadagai mosagi Diuusi. Diuusi aragai ismaacada vaamioma ganvaavoituli. ⁸ Dai vasi Diuusi pipioonigada apan ducami dai Diuusi aa namaquida agai gapipiooniga tavaagidara isamaadutai vaamioma calga iduñiagi aa duñidada tami oidigi daama vaamioma aa namaquidamu agai maca.

⁹ Aatama arDiuusi pipiooñigada dai gnaagidi ñiooquida dai Diuusi vaamioma ganvaavoituldi.

Aapima arDiuusi maamarada dai Diuusi Ibada ganlamadu daja. ¹⁰ Diuusi giñmaa sallicami ansaida gaaagidiña aana ñiooquida Diuusi guvucadadacada. Aidasi apaga gnaagidi aana Diuusi ñiooquida aana gnaagidi isSuusi Cristo muu curusiaba. Gomaasi gaaagai isapaga vaavoitudagi. Vai sivi amai vaamioma ganmamaatatuldi Diuusi ñiooquida. Tomasioora sioora gamamaatatuldiadagi gaaagai isgamamaatatuldiadagi istumaasi arvaavoi. ¹¹ Silascada amaadutai gaaagacai gamamaatatuldiada liadagi Diuusi ñiooquida gaaagai isapaga gamamaatatuldiadagi isSuusi Cristo muu curusiaba. ¹² Dai gooquiara vaamioma gamamaatatuldiadagi mosacaasi istumaasi arvaavoi dai maisiu istumaasi maitarvaavoi. ¹³ Silascada diviagi Suusi Cristo dai naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami amaasi caga gamaatamu ismaacada vaamioma caga idui gaa duiñdaga. ¹⁴ Agai ismaacada gaaagidi mosacaasi istumaasi arvaavoi agai gia Diuusi aa namquidamu tavaagiara. ¹⁵ Damos agai ismaacada gamamaatatuldi istumaasi maitarvaavoi agai gia maiaa namquidamu Diuusi, tomasi agai cagacara vuusai.

¹⁶ Aapima arDiuusi maamarada dai Diuusi Ibada ganlamadu daja. ¹⁷ Dai Diuusi acovai ganvuvaitu masai camaisoimaasi ivuaadama. Cascada isamaadutai ganmamaatatuldiadagi istumaasi maitarvaavoi, Diuusi alia soimaa taatatuldamu agai.

¹⁸⁻¹⁹ Tomali amaadutai maitaagai isagi ganvupuiirumadadagi. Isamaadutai polliadagi isalia saituduga aliasi gaaagai istatagitodagi sai Diuusi vupuiirugami duuca naidi aoodami sastuduacada. Sioma arcagai siaa oodami pocaitiadagi saida arvupuiirugami dai Diuusi vatarai gia sastuduga agai. Diuusi ñiooquiara pocaiti: “Agai ismaacada polliidi issastuduga, Diuusi dadagitoi sai ajagi ganvupuiirumadaiña”. ²⁰ Dai pocaiti ara: “Camaata Diuusi sai tatagitoidada ismaacada polliidi issastuduga maitarsoiñi iscagacara oidacagi”. ²¹ Cascada maitaagai masgancocoadagi sastuduacatai ganmamaatatuldiadamiga. Diuusi casi ganmaa vasi istumaasi tagito aapima. ²²⁻²³ Aapima arCristo aduñda dai Cristo arDiuusi marada. Dai aana dai Apoolosi dai Piiduru arganpipiooñiga aapima. Dai oidigi araapima gantuidaga. Dai oidaga aapima dai coiya agai aapima, dai naidi aapima mui naana maasi istumaasi avueeyi sivi, dai tagimu aapima mui naana maasi istumaasi dagavuñia agai, vasi gomaasi arsoiñi

aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ.

4

¹ Poduucai aapimΛ aliΛsi gΛaagai isCristo pipiooñigadΛ duucai gΛrnΛijadagi. Diuusi gΛrootoi tΛsai gΛnmamaatΛtuldana istumaasi ΛΛgi Diuusi maatacatadai. ² Dai vΛascΛrΛ isΛmaadutai viaacagi Λmo aa duiñdagai gΛaagai iscΛΛga ivuaadagi. ³ DΛmos aanΛ maivuum iñΛlidi tomamΛs caiti giñnΛidi aapimΛ dai tomali maivuum iñΛlidi tomasi caiti giñnΛidi dudunucami. DΛmos aanΛ maimaata isbaig Λrsoimaasi iducami aanΛ. ⁴ VΛascΛrΛ poΛlidi iscΛΛgacΛrΛ oidaga dai maisoimaasi ivueeyi, maisiu gomaasicΛdΛ ismaacΛdΛ tΛtΛgitoi aanΛ potΛimu Diuusi ismaitΛrsoimaasi iducami. MosΛΛgi Λgai maata isbaigΛ Λrsoimaasi ivuaadami aanΛ ischo ΛpΛ. ⁵ Dai cascΛdΛ aapimΛ maitΛaagai isapiapocaitiadagi ansai aanΛ Λrsoimaasi ivuaadami asta siΛΛscadΛ divia Suusi Cristo amaasi Λgai maasiuldamu istumaasi maitΛmaata sivi, asta istumaasi tΛtΛgitoiña oodami, dai siora cΛΛga ivuaadana Diuusi potΛΛdamu sai cΛΛga idui.

⁶ Dai casi gΛnaagidi aanΛ sai gΛaagai mΛsΛmaadugan duucai gΛrnΛijadagi Apoolo ΛΛmadu aanΛ vai poduucai cΛΛga maataca aapimΛ sai maitΛaagai ispocaitiadagi sai vaamioma cΛΛgadu gΛnmamaatΛtuldiadamiga siaa. Dai poduucai ivuaada aapimΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi. SiΛΛscada pocaitiada aapimΛ gΛmaata isgΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi aapimΛ. ⁷ AapimΛ maitΛaagai isgΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliadagi. VΛasi istumaasi istutuidi aapimΛ isivuaadagi Diuusi gΛnmaa guvucadagai cascΛdΛ istutuidi aapimΛ isivuaadagi. ¿Tuimasi gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi aapimΛ ducami isΛΛgi aapimΛ viaacagi guvucadagai isivuaadagi?

⁸ AapimΛ poΛlidi iscamaata vΛΛsiaΛcatai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ. Dai aapimΛ tΛtΛaanΛdami duucai oidaga. Dai gajiaadΛrΛ gΛrviaa aapimΛ. SiΛΛsi arcΛΛgaicamudai issΛΛlicΛdΛ artΛtΛaanΛdamicamudai aapimΛ siaatΛmΛ ojotosicami ΛpΛ gΛnsoiñacai gatΛaanΛdamudai. ⁹ Λmo imidaga poΛlidi aanΛ sai Diuusi pipiooñi duucai gΛrnΛijada cascΛdΛ. Ducami istomali Λmo imidagai maitΛaanΛi aatΛmΛ tomali Λmo istumaasicΛdΛ. Dai ducami iscasi gΛrcoodia agadamudai oodami dai Diuusi tΛtΛaañicarudΛ dai oodami mosnΛijadamudai. ¹⁰ Dai ducami isoodami vupuiirugami ducai gΛrnΛijadamudai gaaagiditai aatΛmΛ isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Mai aapimΛ povΛnΛlidi masi alia sastuduga vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ducami isaatΛmΛ maicΛΛga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidΛ mai aapimΛ

poalidi masai cllaga vaavoitudai. Ducami isvllasi oodami soi duucaí garñaijadagi dai ducami mlasapima siaa ganduuuadagi. ¹¹ Aatama bibiuuguiña, dai tonocoficana, dai maiyuucusucana, dai oodami soi duucaí garñaidiña, dai maivaaca aatama. ¹² Dai iibiocorai aatama gaaata vaaadatai. Oodami soimaasi ñiooqui garaagidiña damos aatama daanaiña Diuusi sai agai soicaiña. Oodami soimaasi gartaatamituldiña tatai aatama maivui ñioocaiña. ¹³ Dai oodami garñiooquidiña damos aatama maacaiña ñiooqui ducami siargaraaduñica agai. Dai oodami voisiqui duucaí garñaidi.

¹⁴ Aapima giñmamaara ganducami nai aanal aliási ganoigadai cascada poduucaí ganoojidi aanal ganmaquia iñliditai ñiooqui maisiu gansiaa lratuda iñliditai. ¹⁵ Tomamasi aapima viaacagi baivustaama miil mamaatatuldiadami ismaacada ganmamaatatuldi istumaasi aagai Suusi Cristo damos maimuidu ismaacada apán ducami ganooga mosaca aanal. Aanal gnaagidi isSuusi Cristo arcagacarla vuviadami matai aapima vaavoitu cascada ganooga giñducami aanal. ¹⁶ Cascada gandaanai aanal masai giñapan duucaí oidacana.

¹⁷ Cascada ganotosda iñagai aanal goTimoteo dai goovai glaagidamu isduucatai glaagai isoidaca aapima. Goovai giñmara gducami nai aanal alial oigadai dai goovai cllaga ivueeyi gaa duiñdaga. Dai goovai gnaagidamu isducatai ivueeyi aanal vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai istumaasi mamaatatuldi aanal vllasi aipacoga quiquiupiarla. ¹⁸ Lamadutai aapima ggarducada ganalidi poliditai iñsaanal ganabaidi dai cascada maitndidividi aanal. ¹⁹ Damos aanal otoma mllaca ganñida iñalidi isDiuusi ipaldagi. Dai amaasi ñaidamu aanal sll cllaga vaavoitudai dai sll cllaga oidaga agai ismaacada ggarducada ganalidi dai maisiu mosaca istumaasi aagai agai. ²⁰ Dai agai saagida ismaacada iduñia alidi istumaasi Diuusi ipalidi Diuusi guvucadada vaamioma glaagai sioodami ñiooquida. ²¹ Cllagacarla avlar oidaca aapima dai poduucaí aanal maitanbagaidamu siascada gaamu imiagi dai poduucaí baigiñliadamu aanal aapimacada.

5

¹ Sivi cajioma aatama islamaadutai aapima vllana glooga ooñigada. Gomaasi laramo istumaasi alial soimaascami. Dai maitipu oigaragai isivuaadagi tomali agai saagida ismaacada maiagidi Diuusi. ² Dai vllascarla quiaa ggarducada ganalidi aapima. Baiyoma glaagai massiaa laradamudai dai soiganaliadamudai. Acalli ismaacada pomaasi idui maitaagagai mlsdadagitodagi isvapacada agai

ganaampaidaragara. ³⁻⁴ Tomasi maiganaamadu daja aana vascata gantatagitoina aana. Ataanadami Suusi Cristo giñmaa samicami cascada ganaagidi aana istumaasi idui gocali ali asi arsoimaascami. Aana ganaagidamu istumaasi gaaagai isidunagi aapima ducami isganaamadu daacamudai aana. Ampaidavurai aapima vasi vaavoitudadami dai Suusi Cristo guvucadada ganaamadu daacamu. ⁵ Dai aagidavurai gocali sai camaivapacaina ganaampaidaragara vai poduucali amadai aimaraina oodami ismaacada ivueeyi istumaasi adiaavora ipalidi. Adiaavora alia viaa guvucadagai. Poduucali samicada soimaa taatamu agai. Dai agai soimaasi taatacai istutuidi siama duucali gatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi poduucali cacagara vuusaina silascada diviagi ataanadami Suusi Cristo.

⁶ Maitaagai masgagarducada ganaliadagi poliditai mascala ivueeyi. Cal maata aapima sai amo oodami soimaasi ivuaadami istutuidi issoimaasi iduinuldagi mui oodami. ⁷ Cascada gaaagai isaagidagi gocali sai camaivapacaina ganaampaidaragara. Agai istutuidi issoimaasi iduinuldagi aa vaavoitudadami tomasi maiquiaa soimaasi iduinuli aa. Suusi Cristo arapan ducami aali caniru ismaacada coodaina ganaadunicarua aga siana duudagara ismaacada pascua tagidu vai poduucali Diusi oigaldina soimaascamigada. ⁸ Dai poduucali aatama gaaagai iscamaisoimaasi ivuaadagi dai cacagara oidaca.

⁹ Casi ganaagidi aana amai ojigara dai maitaagai masuurapacadagi agai ismaacada googosi ganducami. ¹⁰ Damos aana maitanaagida inlidadai masai gajiaadara vipiadana vascatai ismaacada googosi ganducami, dai ismaacada coimudada tuutuiga, dai ismaacada lasivoga, dai ismaacada siana duutudai momoona. Ismaiooquiada agadamudai aapima goodami avnacai isiimia aapima idi oidigi daamadara. ¹¹ Baiyoma ganagida inlidadai aana masai maiuurapacaina agai ismaacada pocaitiada saida arvaavoitudadami dai vascara googosi ganducamicagi, dai coimudada tuutiacagi, dai nooquiadagi aa oodami, dai navacoitracagi, dai lasivoacagi, tomali maitaagai masgacuaadagi agai amadu. ¹²⁻¹³ Aana maiviaa samicami isaagadagi ismaacada rcala ivuaadami dai ismaacada armaicala ivuaadami, agai ismaacada maitarvaavoitudadami mosagi Diusi viaa samicami. Damos aapima vaavoitudadami lagi gansaagida gaaagai isaagadagi ismaacada maicala ivuaadagi. Maitavar dadagitoda gocali soimaasi ivuaadami isgansaagida vpacadagi siuu duucu siana duutuadagi aapima Diusi.

6

1 Si¹ascada amaadutai aapima viaacagi amo istumaasi g¹aduñi vaavoitudadami vui mait¹aagai isvan c¹asadagi dudunucami¹ ismaacada mait¹rvaavoitudadami. 2 Maitamas maata aapima sai ismaacada vaavoitudai Diuusi n¹ida agai agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi ismaacada r¹caga ivuaadami dai ismaacada r¹maicaga ivuaadami. Poduucai l¹p¹ g¹aagai m¹sagi baivuaadagi istumaasi t¹gitocagi g¹naaduñi. 3 Maitamas maata aapima t¹sai asta Diuusi t¹aañicaruda n¹ida ragai ismaacada r¹caga ivuaadami dai ismaacada r¹maicaga ivuaadami. Vaamioma c¹aga istutuidi aat¹ma is¹idagi g¹aduñi vaavoitudadami saagida ismaacada r¹caga ivuaadami dai ismaacada r¹maicaga ivuaadami tami oidigi daama. 4 Si¹ascada g¹ncocoda aapima, ¿tuimasi ajiopaiña aapima sai baig¹anduiñdana dudunucami ismaacada mait¹rvaavoitudadami? 5 Gomaasi gia g¹naagidi aana m¹sai siaa l¹rana. Siaad¹r¹ maioidacana amaadutai aapima g¹nsaagida ismaacada istutiadagi isbaig¹nvuiidiadagi ñiooqui aapima vaavoitudadami g¹nsaagida. 6 Amo vaavoitudadami mait¹aagai isvan c¹asagi g¹aduñi dudunucami vuid¹r¹ ismaacada mait¹rvaavoitudadami.

7 S¹licada r¹vaavoivoi sai isg¹ncocoda aapima poduucai ali¹ soimaasi ivueeyi aapima. Baiyoma mait¹aagai m¹svui ñioocadagi siora g¹ncocoda aliadagi. Dai baiyoma mait¹aagai m¹svui ñioocadagi siora g¹naasiadagi. 8 Damos aapima maicaga ivueeyi dai l¹sidiña asta g¹naaduñi vaavoitudadami.

9-10 ¿Maitamas maata aapima sai ismaacada r¹soimaasi ivuaadami maiiimia agai siaaco gataanai Diuusi? Maitavar g¹ndadagitoda m¹sg¹nvupuiirumadadagi. S¹licada r¹vaavoivoi isagai ismaacada googosi g¹nducami, dai ismaacada siaa duutudai amomoono ismaacada ivueeyi oodami dai diuusi aagai dai c¹alli ismaacada maiaaban voopoi ooqui baiyoma c¹alli agi aipacoga g¹nvuudana, dai ismaacada l¹sivoga, dai ismaacada coimudada tuutuiga, dai ismaacada navacoit¹r¹aga, dai ismaacada oojoide isñiooquiadagi aa oodami, maitataanada agai m¹l¹ t¹vaagi¹r¹ Diuusi lamadu. 11 Poduucai oidacatadai lamadutai aapima damos sivi Diuusi casi g¹noigali g¹nsomaascamiga dai casi l¹covai g¹nvuvaitu dai Diuusi c¹agac¹r¹ g¹nn¹idi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduñimudai aapima Suusi Cristo c¹agac¹r¹ g¹nvuvaitu dai Diuusi Ib¹ada g¹namadu daja cascada.

¹² Λαμο oodami pocaiti: “Oodami istutuidi isivuaadagi vΛasiaacatai istumaasi ipλlidi”. Δamos aanλ pocaiti: sai mai-siu vΛasi istumaasi ivueeyi oodami λrsoiñi. Dai maitλaagai isivuaadagi tomali λmo istumaasi soimaascami tomasi iduñia λlidi. ¹³ Aliasi λrvaavoi istumaasi aagai oodami: “Cuaadagai λrugidagai vΛatarλ dai gavoocara vaacai cascada vooca oodami”. Δamos Diuusi ugigituda agai vΛasi gomaasi. Δamos tuucuga oodami maisiu isgama voo-poda tomasmaascada, baiyoma tuucuga oodami vai poduucai ivuaadana Diuusi aa duiñdagada dai Diuusi nuucada oodami tuucugada. ¹⁴ Poduucai isduucai Diuusi duaacali gartλaanλdamiga Suusi Cristo poduucai garduduaacalda agai aatλmλ λpλ gaguvucadagacada.

¹⁵ ¿Maitamasmaatλ aapimλ sai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo λrλpan ducami λgai daidλ λraduñda? Aatλmλ λrSuusi Cristo aaduñda cascada maitaagai tasvapanagadagi ooqui taatacaligami. ¹⁶ ¿Maitamasmaatλ aapimλ sai siλascada λmo cλλli vλλnagi λmo ooqui tatacaligami vλgoocatai λrλmo oodamicana? Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Vλgoocatai λrλmo oodamicana λgai”. ¹⁷ Δamos siλascada λmo oodami vaavoitudagi Suusi Cristo λgai λmo tagitoidagai viaacana Suusi Cristo λλmadu.

¹⁸ Aapimλ gλaagai isgajiaadara vipiaadagi vΛasi goomaasi. Diuusi idui oodami sai siaa duutudaiña λgai dai maisiu isivuaadana mosacaasi istumaasi ipλliadagi. Mui naana maasi soimaascami ivueeyi oodami dλmos λgai ismaacada googosi ganducami λgai soimaasi ivueeyi gatuucuga vui. ¹⁹ ¿Maitamas tagito aapimλ sai Diuusi ootoi gλIbadaga sai ganλλmadu daacana? Poduucai aapimλ camaiλagi gantλaanλ. ²⁰ Diuusi aliλ cλaga idui aapimλ ganvatarλ ootosacai gamara Suusi Cristo masai aapimλ cλagacara vuvacana. Cascada aliλsi gλaagai issiaa duutuada aapimλ Diuusi siλasi gantuucugacada λcaasi ganibadagacada Diuusi tλaanλ gantuucuga dai ganibadaga cascada.

7

¹ Sivi gia gλnaa noragidamu aanλ istumaasi giñtacacai aapimλ giñoojidacai. Cλagaduava ismaioñtadagi cacλλli. ² Δamos aliλ muidu ismaacada googosi ganducami cascada aliλsi gλaagi iscacλλli viaacagi gλnooñiga dai ooqui viaacagi gλncuucuna dai poduucai maisoimaasi ivuaadagi googosi gλnduucamicatai. ³ Acλλli gλaagai isama voo-podagi gλooñiga siuu duucu λooñigada ipλliadagi dai ooqui gλaagai isama voo-podagi gλcuna siuu duucu λcunadλ ipλliadagi. ⁴ Siλascada

cunatagi amo ooqui camai^{aa}gi t^{aa}an^{ai} g^{at}uucuga ^{ac}ali agai dai t^{aa}an^{ai}. Dai si^{aa}scad^a ooñtagi amo c^{aa}li cami^{aa}gi t^{aa}an^{ai} g^{at}uucuga ^{aa}p^a looqui agai dai t^{aa}an^{ai}. ⁵ Cascad^a mait^{aa}agai ischo g^{ant}at^{aa}adagi aipacoga. Si^{aa}gis gia g^{na}agida agai dai mai^{aa}mapai voopodagi chi^{aa}qui tasai gamamadada aliditai. Dai v^{aa}scara gooqui^{aa} g^{aa}agai is^{aa}mapai voopodagi agai vai ^aDiaavora maisoimaasi iduiñtuldagi looqui ^{aa}mai c^{aa}li ^{aa}madu tomali ^{ac}ali ^{aa}mai ooqui ^{aa}madu.

⁶ Aan^a mait^{aa}nt^{aa}an^{ai} masooñtagi masmaiooñtagi ^{aa}p^a baiyoma istutuidi aapim^a isiduiñtagi istumaasi ip^{aa}liadagi.

⁷ Aan^a ^{aa}gi ip^{aa}lidi isv^{aa}scatai maiooñtagi giñpan duucai, d^{aa}mos ^{aa}moco istutuidi isivuaadagi amo istumaasi dai aa ^{aa}ma maasi. Diuusi maacai guvucadagai cascad^a.

⁸ Ismaac^{aa} maiquiaa ooñiga dai ismaac^{aa} maiquiaa cuucuna dai vipiuudu c^{aa}gaicamudai is^{aa}gi viiyagi agai giñpan duucai. ⁹ D^{aa}mos ismaitistutiada agai is^{aa}gi oidacagi vai ooñtana. Vaamioma ^{ac}ali isooñiacagi dai maisoimaa taatamadagi ^{aa}ma voopoda aliditai ooqui.

¹⁰ D^{aa}mos ismaac^{aa} caooñigai dai ismaac^{aa} cacuucuna aan^a g^{ant}aaan^{ai} sai ooqui maidadagitoiña g^{anc}uucuna. Idi ñiooqui aagaiña g^{art}aaan^{aa}damiga Suusi Cristo ^{aa}p^a. ¹¹ D^{aa}mos is^{aa}mo ooqui dagituagi g^{ac}cuna agai mait^{aa}agai iscunatagi ^{aa}pamu baiyoma g^{aa}agai isbaiduñia agai ñiooqui g^{ac}cuna ^{aa}madu. Poduucai ^{aa}p^a ^{ac}ali mait^{aa}agai isdagituagi g^{aa}ooñiga.

¹² Dai ^{aa}ma maasi aagida iñ^{aa}lidi aan^a ismaac^{aa} ooñiga maivaavoitudadami ^{aa}madu dai ismaac^{aa} cuucuna maivaavoitudadami ^{aa}madu. Oidaga amo ñiooqui ismaac^{aa} maiaagaiña g^{art}aaan^{aa}damiga Suusi Cristo d^{aa}mos aan^a gia g^{na}agidamu sivi. Is^{aa}maadutai ooñigada mait^{aa}rvaavoitudadamicagi dai v^{aa}scara ^{aa}madu oidaca aliadagi g^{ac}cuna, cunada mait^{aa}agai isdagituagi saibai poduucai vaavoitudana ooñigada. ¹³ Dai is^{aa}maadutai cunada mait^{aa}rvaavoitudadamicagi dai v^{aa}scara ^{aa}madu oidaca aliadagi g^{aa}ooñiga, ooñigada mait^{aa}agai isdagituagi sabai poduucai vaavoitudana cunada. ¹⁴ ^{ac}ali

ismaac^{aa} mait^{aa}rvaavoitudadamicagi Diuusi c^{aa}gac^{aa} n^{aa}lidi agai v^{aa}anacai agai amo ooqui vaavoitudadami daida looqui ismaac^{aa} mait^{aa}rvaavoitudadamicagi Diuusi c^{aa}gac^{aa} n^{aa}lidi agai v^{aa}anacai agai amo c^{aa}li vaavoitudadami. Dai ismait^{aa}r^{aa}poduucaicamudai maamarada ^{aa}r^{aa}pan ducamicamudai maamarada agai ismaac^{aa} maivaavoitudai, d^{aa}mos Diuusi c^{aa}gac^{aa} n^{aa}lidi maamarada ^{aa}p^a. ¹⁵ D^{aa}mos is^{ac}ali maivaavoitudadamicagi dagitua aliadagi g^{aa}ooñiga vai dagitona daida looqui camai^{aa}

isallmadu oidacagi dai isallooqui maivaavoitudadamicagi dagitua aliadagi gacuna vai dagitona daida acunada camaviala isallmadu oidacagi. Diuusi acovai garvuvaitu tasai calagacala oidacana dai maitarcocodaina. ¹⁶ Dai vassacala maimaata amo cali sia amo ooquei iscalagacala vusaidagi gaduñi sia ismaicalagacala vusaidagi ala quiaa allmadu oidacatai agai.

¹⁷ Dai gaaagai masbaiganaliadagi agaicala ismaacala Diuusi ipalidi isivuaada aapima. Dai aliasi arcalla ismaidagituagi ganaa duiñdaga ismaacala viaacatadai aidasi Diuusi acovai vusaitu sai vaavoitudana. Gomaasi agai istumaasi taanai aana vassai vaavoitudadami aipaco oidacami. ¹⁸ IsDiuusi acovai vuusaidagi amaadutai ismaacala iquitaquicagi tuucugala isducatai gamviidacatadai aljudidui agai gaaagai ismoduucai viiyagi dai isDiuusi acovai vuusaidagi amaadutai ismaacala maiquitaquicagi tuucugala agai maitaagai isiquitagi. ¹⁹ Tomasmaasi oodami isiquitaquicagi tuucugala ischo ala mosgaaagai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi. ²⁰ Alias arcalla isvassai oodami maidagituagi ganaa duiñdaga ismaacala viaacatadai aidasi Diuusi acovai vusaitu sai vaavoitudana. ²¹ Isamaadutai arpioonicatadai aidasi Diuusi acovai vusaitu maitaagai isvuama aliada agai. Damos isviaacagi agai isducatai vuusiagi dai camaitarpioonicagi gaaagai isvuusiagi. ²² Pipioñi ismaacala Diuusi acovai vuvaitu sai vaavoitudadana gaaagai istatagitodagi isaraaduñda Cristo dai agai ismaacala maitargapipioñiga ismaacala Diuusi acovai vuvaitu sai vaavoitudana gaaagai istatagitodagi isarpipioñigala Suusi Cristo. ²³ Diuusi alia calaga idui aapima ganvataa ootosacai gamara dai sivi gaaagai masallgiadagi Diuusi maisiu oodami. ²⁴ Poduucai tudo giñaaduñi tomali amaadutai maitaagai isdagituagi ganaa duiñdaga ismaacala viaacatadai aidasi Diuusi acovai ganvuvaitu sai vaavoitudana, Diuusi ganallmadu daja cascala.

²⁵ Dai sivi maaquimu aana ñiooquei ismaacala maitarooñiacami dai ismaacala maitarcuucunacami. Suusi Cristo maipoduu aagai damos aana anganaagida ñagai. Diuusi calagacala giñnidi daida giñvaavoitudai cascala aapima gaaagai isgiñvaavoitudagi ala cascala ganaagidamu aana istumaasi tatagitoi aana. ²⁶ Otoma aliasi soimaasi taatamituldi agai adudunucami vassai vaavoitudadami cascala polidi aana sai ismaacala maitarooñiacami dai ismaacala maitarcuucunacami gaaagai isapiaduu viiyagi. ²⁷ Vassacala ismaacala caoñiga maitaagai isdadagitodagi ganoñiga dai ismaacala maiquiaa oñiga maitaagai

isooñtagi. ²⁸ Damos isamo callyi ooñtagi maisoimaasi ivueeyi dai isamo ooqui cunatagi maisoimaasi ivueeyi. Damos siora gavallnacami vaamioma soimaasi taata agai dai aan ipalidi isotolioma soimaasi taata agai aapim.

²⁹⁻³¹ Giñaaduñi aan gnaagidi sai chillaqui tasai villa ga masicamaoidacamu tami oidi daama cascada gaaagai tasvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdad siama maasi sivi quiaa istutuiditai. Siora ooñiacagi, dai siora soigalliadagi, dai siora baigalliadagi, dai siora viaacagi tumiñsi dai tomasi ora ismaacada tami oidigi daama oidaga gaaagai isvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdad siama maasi. Idi oidigi caugitimi cascada.

³² Aan ipalidi isaapim maivuum alliadagi tomali amo istumaasicada. Amo callyi maiooñiacami vaamioma tatagitoi Diuusi aa duiñdad daida ivuaada alidiña istumaasi Diuusi ipalidi. ³³ Damos siallscada caoñta agai vaamioma tatagitoiña agai istumaasi gaaagai quiiyaga, daida ivuaada alidiña istumaasi ipalidi ooñigada. ³⁴ Poduucái lapa amo ooqui maicunacami vaamioma tatagitoi Diuusi aa duiñdad daida ivuaada alidiña istumaasi Diuusi ipalidi vai poduucái vaamioma callya ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi siansi tuucugada caasi ibada. Damos siallscada cacunata agai vaamioma tatagitoiña istumaasi gaaagai quiiyaga daida ivuaada alidiña istumaasi ipalidi cunada.

³⁵ Aan gnaagidi gomaasi gansoiña iñaliditai maisiu gandaida iñaliditai mui naana maasi, varai poduucái callagacaga oidaca daida ivuaada Diuusi aa duiñdad oigadaitai Diuusi.

³⁶ Damos isamaadutai polliadagi iscaoquimuimi marada dai polliadagi issiooma arcallagai iscunata agai, dai islooqui polliada lapa vai cunatana gomaasi maitarsoimaascami. ³⁷ Damos isamai sallyicada polliadagi ismaitaagai iscunatagi marada dai ismaitipu istuisi cunata agai, oogada viaa sallyicami isiduñia istumaasi ipaliadagi, agai callya ivueeyi. ³⁸ Damos siora dagituagi gamara sai cunatana callya ivueeyi dai siora maidagituagi gamara sai cunatana vaamioma callya ivueeyi.

³⁹ Amo ooqui cunacami viaa isallmadu oidacagi gacuna asta siallscada muu agai. Damos siallscada muquiagi cunada looqui viaa sallyicami iscunatagi apamu siora allmadu ipaliadagi, damos arvaavoitudamicagi agai. ⁴⁰ Damos looqui vaamioma baigallian tada ismaicunata apamu. Gomaasi agai istumaasi tatagitoi aan. Dai Diuusi Ibad giñama daja aan lapa dai gomaasi ismaacada aagai aan polliidi aan isDiuusi Ibad giñaagidi.

8

1 AapimΛ giñtΛcakai isbai oidaga oigaragai iscuaadagi cuaadagi ismaacΛdΛ gΛdadasdi Λmomoono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami ischo ΛpΛ. BaiyomavΛr maicuaada. VΛascatai aatΛmΛ maatΛ isDiuusi maigapiΛr gΛrvuupai iscuaada aatΛmΛ istumaasi gΛdadasdi Λmomoono. DΛmos sioorΛ pocaitiadagi sai vaamioma maatΛ siaa Λgai gΛgΛrducΛdΛ ganΛlidi. DΛmos sioorΛ oigΛadagi vΛasi oodami Λgai poduucai vaamioma cΛΛga vaavoitudai Diuusi. 2 SioorΛ poΛliadagi iscamaatΛ mui naana maasi Λgai maicΛΛga maΐ isducatai gΛagaitadai ismamaatΛmudai Λgai. 3 DΛmos Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi sioorΛ oigΛdai Diuusi. Λgai armaamaradΛ cascΛdΛ.

4 Amomooono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami dai diuusi aagai maitΛrdidiuusi mosaliΛmadugava Diuusi. 5 Oodami poΛlidi ismuidu didiuusi tΛvaagiΛrΛ dai oidi daama, Λgai vΛatarΛ gia oidaga mui didiuusi. 6 DΛmos cΛΛ maatΛ aatΛmΛ sai mosaliΛmaduga Diuusi, gΛrooga. Λgai idui vΛasiacatai. AatΛmΛ oidaga dai siaa duutuda ragai Diuusi daidΛ ivuaadaragai aa duiñdadΛ. Dai aliΛmaduga gΛrtΛaanΛdamiga Λgai arSuusi Cristo, dai Λgai idui vΛasiacatai. Dai Λgai gΛrmaa ibΛdagai utudui.

7 Gomaasi maisiu vΛasi oodami maatΛ. Λmadutai ismaacΛdΛ Λquioma siaa duutudaiñΛ amooono quiaa vaavoitudai sai cuaadagai cuaadagai ismaacΛdΛ gΛdadasdi amooono sai Λgai siaa duutudai amooono cascΛdΛ poΛlidi Λgai sai maitΛrcΛΛgai iscuaadagi. 8 Vaavoava siDiuusi maivaamioma cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi tomali maivaamioma cΛΛgacΛrΛ oidacana aatΛmΛ cuaadagai cuaadagai. 9 VΛascarΛ avΛarmaicuaada cuaadagai ismaacΛdΛ gΛdadasdi amooono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami dai diuusi aagai. Iscuaada aapimΛ Λcuaadagai aidΛ gia Λgai ismaacΛdΛ maicΛΛga maatΛ caΛ isducatai ipΛlidi Diuusi isoidacana ugian tada ΛpΛ dai gomaasi arsoimaascami Λgai vΛatarΛ. 10 DΛmos isΛmadutai aapimΛ ismaacΛdΛ cΛΛ maatΛ vΛasi gomaasi vΛascarΛ imiagi amooono quiuupaigadΛamu dai gacuaadagi cuaadagai ismaacΛdΛ gΛdadasdi amooono vai gΛntΛgiagi Λmai ismaacΛdΛ maicΛΛga maatΛ caΛ isducatai ipΛlidi Diuusi isoidacana, Λgai ugian tada ΛpΛ. 11 Dai poduucai ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ iduñia aapimΛ Λgai soimaasi iduñian tada, dai Suusi Cristo muu Λgai vΛatarΛ ΛpΛ. 12 Poduucai isaapimΛ soimaasi iduiñtuldagi ganaduñi ismaacΛdΛ maicΛΛga maatΛ caΛ isducatai ipΛlidi Diuusi isoidacana, aapimΛ soimaasi ivueeyi Suusi Cristo vui. 13 Poduucai iñsaana cuaadagi cuaadagai ismaacΛdΛ dadasdi amooono dai poduucai soimaasi iduiñtuldagi giñaduñi

vaavoitudadami baiyoma maicuaadan tada aanΛ cuaadagai ismaacΛda dadaasdi momoono tomali Λmo imidagai maisoimaasi iduiñtulda iñΛlidityai.

9

1-3 Sivi aagidamu aanΛ Λmo ñiooqui Agai ismaacΛda maivaavoitudai iñsaanΛ ArootosadΛ Suusi Cristo. SΛΛlicΛda Aρvaavoi iñsaanΛ ArootosadΛ Suusi Cristo. AanΛ tΛΛ gARTΛaanΛdamiga Suusi Cristo. Dai aapimΛ vaavoitudai Suusi Cristo, aanΛ gΛnaagidi isAgai AρCΛAgacAΓA vuviadami cascΛda. Tomasi aa maivaavoitudai iñsaanΛ AρSuusi Cristo ootosadΛ, dΛmos aapimΛ gia gΛaagai isvaavoitudagi dai aapimΛ Aρvaavoitudadami cascΛda gΛmaata iñsaanΛ AρSuusi Cristo ootosadΛ.

⁴ AanΛ viaa sΛΛlicami isgamaitΛCΛdagi cuaadagai gaaagidityai Diuusi ñiooquida. ⁵ Dai viaa aanΛ sΛΛlicami isooñtagi Λmo ooqui vaavoitudadami poduucai isduucai ivueeyi Agaa Suusi Cristo ojootosadΛ, dai Suusi Cristo susuuculidΛ dai Piiduru. ⁶ ¿Povai mAsiΛnΛlidi aapimΛ ismosΛca aanΛ dai Bernabé maviaa sΛΛlicami isdagituagi aa duiñdagai dai gaaagiadagi isSuusi Cristo AρCΛAgacAΓA vuviadami? ⁷ SandaarΛ maiΛΛgi gaaa namΛquidi istumaasi siaa vueeyi. Dai sioraΛ A sadagi uuvasi viaa sΛΛlicami iscuaadagi iibiada. Dai sioraΛ nuucadacagi sisivatu viaa sΛΛlicami isyΛΛdagi viibada. ⁸ AanΛ maitΛnaagidi istumaasi aagai oodami aanΛ gΛnaagidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquida. ⁹⁻¹¹ AatΛmΛ gΛnaagidi Diuusi ñiooquida dai poduucai gansoicΛi isCΛAgacAΓA oidaca aapimΛ cascΛda viaa aatΛmΛ sΛΛlicami isgantaanΛdagi cuaadagai aapimΛ poduucai soicΛi aa oodami cascΛda gΛaagai isvaamioma garsoicΛda aapimΛ aatΛmΛ. Poduucai ooja Moseesacaru: “MaitavAΓ dacamidacartudada Atuturu mAsiΛAscada calivadagi tΛligi AgaicΛda vai poduucai cuaajida Agai tΛligi”, asduu ooja. Poduucai gΛmaata isaata vuaadami viaa sΛΛlicami isgamaitΛCΛdagi cuaadagai. Agai ismaacΛda gasicuaanai dai ismaacΛda gayoovai Agai gΛaagai istAgitocagi isajiagi aa yoovi. ¹² Isaa viaacagi sΛΛlicami iscuaadagi gAncuaadagaiga siooma CΛga aatΛmΛ.

VΛAscAΓA maiuu aatΛmΛ tomasi viaacatadai sΛΛlicami. Baiyoma ΛΛgi gaaata namΛquidiña aatΛmΛ vΛAsi tAstumaasi siaa vuaadana. AanΛ ipΛlidityadai isCΛAgA gAntAgito caΛca aapimΛ istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai maisiu tAtAgitodagi iñsaanΛ gamaitΛCΛi gΛnaagidityai Diuusi ñiooquida. ¹³ CΛΛ maata aapimΛ sai ismaacΛda gaaata vueeyi AgΛΛ quiuupaigadAΓA Ajudidiu siaaco gAcoodai vustaqui poduucai isduucai gatajai Diuusi Agai istutuidi isaa cuaadagi A baabaidi. ¹⁴ Dai

poduucái Diuusi aagai sai soora gaaagiadagi isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami sai ismaacada vaavoitudadagi gaaagai ismaacadagi vasi istumaasi tágito. ¹⁵ Damos aana tomali amo imidagai maitataanai tomali amo istumaasi tomasi viaa aana samicami isgataanadagi. Aana ganoojidi maisu gantaanadami inliditai istumaasi. Apara muquian tada aana biuugimucái isgantaanadagi amo istumaasi.

¹⁶ Aana maitaagai isgaducada ginliadagi gaaagiditai isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami, gomaasi viaa aana isivuaadagi cascada. Saa soimaa taatamu aana ismaitaagiadagi gomaasi. ¹⁷⁻¹⁸ Ismosacaasi baigini liaracada gnaagidamudai aana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami aidaga baigini lidi viagi aana ducami isaa namquidamudai aapima tuminicaada tomasi matinmaa tomali amo sintavo. Damos maisu mosacaasi baigini liaracada gnaagidi aana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami baiyoma alasi viaa aana isgaaagidagi gomaasi. Diuusi gintaai ansaidai iduuna cascada.

¹⁹ Aana maitarpioonigada tomali amaadutai dai vascaga vascatai pioonigada duucái oidaga aana vai poduucái vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami. ²⁰ Saascada ginaaduni judiduu saagida daaca aana ismaacada ivueeyi vasi istumaasi ooja Moseesacaru aana apa apan duucái ivuaadana vai poduucái vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami tomasi maiviaa aana isivuaadagi vasi istumaasi ooja Moseesacaru. ²¹ Dai saascada saagida daaca aana agai ismaacada maiagidi istumaasi ooja Moseesacaru aana apan duucái ivuaadana agai mosacaasi istumaasi gardaidi Diuusi gomaasi maitivuaadana aana. Aana viaa isivuuadagi istumaasi aagai Diuusi dai istumaasi aagai Suusi Cristo cascada, vai poduucái vaavoitudana agai isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami. ²² Dai saascada saagida daaca aana ismaacada maicaga maata caa istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi aidaga ivueeyi aana istumaasi ivueeyi agai vai poduucái istutuidi aana issoinagi agai isvaamioma caga maata istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. Tomasiaacoga daaca aana apan duucái ivuaadana aana aoodami vai poduucái amadutai vaavoitudana. ²³ Poduucái ivuaadana aana sai caga gantagito caacana agai isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami dai poduucái alia baigini lidiña aana saascada vaavoitudagi amadutai.

²⁴⁻²⁷ Soora vopooyi alasi gnaajagai gamaita aliditai. Istumaasi gamaitacai agai vasi ugiatai. Damos aapima gaaagai iscagacaga oidacagi vaavoitudaitai dai agiditai Diuusi dai

Diuusi ganmaaquimu amo istumaasi tavaagiarā ismaacada tomali amo imidagai maiuugiatāi. Utuisdami aaquiasdarā vopooyiña vaida aajai utuiñaragai dai gajiaadarā vipieeyi agai vāsi istumaasi galvueeyi tuucugada. Poduucai aana āpā cāgacārā oidaga vaavoitudaitai Suusi Cristo cāa maata aana iñsiimia iñagai tavaagiamu. Aana aliāsi ipalidi iscāgacārā oidacagi poduucai isduucai aagaiña aana āoodami tomasi poduucai oidacatai vāscārā soimaa taatamai aana. Maitipalidi aana isDiuusi giñaagidagi sai maicāgadu idui aana cascada.

10

¹ Giñaaduñi aana ipalidi isaapima tatagitodagi siadui āqui garāqui aaduñicarucada oidigana. Diuusi ootosi amo icomai sai baitāqui imaiña sai poduucai maatacana agai siaa sālī iimadagi. Diuusi soi tai cāga dagavusai agai āgā suudagi siaaco Gāa Suudagi vāgicārā tāgīdu. ² Dai poduucai casi ipali agai isoidagi Moseesacaru. ³⁻⁴ Cristo maacaiña cuaadagai dai suudagi māa oidigana. āoodami yādāna suudagi ismaacada vuusanaiña amo odiaiñdarā. Dai Cristo āmadu daacana dai nuucadacana. ⁵ Dai baitoma vāscatai soimaasi ivueeyi oidigana cascada Diuusi maibaigāalidi āgaicada dai coi agai oidigana.

⁶ Cascada maata aatama ismaitāagagai issoimaasi ivuaadagi āpan duucai agai. ⁷ Cascada maitāagagai isaa duutuadagi āmoonu poduucai isduucai idui āmadutai agai. Pocaiti Diuusi ñiooquidarā ispovuaadana agai oidigana dai pocaiti: “āoodami dadaarai dai gacueeyi dai gayāyi dai gooquirā gatutudacai”, siaa duutudaitai āmoonu gāndiūsiga duucai. ⁸ Maitāagagai tsgoogosi garducamicagi poduucai isduucai idui āmadutai agai dai coi amo coobai dan vaica miil āmoonu tasārā. ⁹ Dai aatama maitāagagai isoojotuldiadagi Diuusi poduucai isduucai idui āmadutai agai tai cāquiacarai coocoyi dai coi. ¹⁰ Dai maitavar vui ñioocada Diuusi āpan duucai āmadutai agai vui ñioocai Diuusi tai Diuusi ootoi gatāañicaru sai coodana.

¹¹ Vāsi gomaasi āpadi garaaduñicarucada tasai poduucai maatana aatama sai maitarcāagagai ispoduucai ivuaadagi. Dai cascada vāsi gomaasi gāoja Diuusi ñiooquidarā tasai aatama maatacana sivi cayoga ugītai oidigi. ¹² Siōora poliadagi iscāga vaavoitudai agai gāagagai isgānuucadacagi dai maisoimaasi ivuaadai. ¹³ Siāscada āmadutai soimaasi iduñia aliadagi gāagagai istatagitodagi isvāscatai poduucai tatagitoiña. Diuusi apiagāsoicadamu iscāga ivuaada aapima dai maitādadagitodamu istatagitoda istumaasi maitistutuidi aapima isgajiaadarā vipiadagi baiyoma

gansoiñamu mai gajiaadara vipiada aapima istumaasi soimaascami istumaasi iduñia aliadagi.

14 Cascada giñaaduñi casiavara maisiaa duutuada aapima momoono. 15 Aapima caga maata ca istumaasi. Dai cagavara tagitoca istumaasi ganaagidi aana sabaiga aramo istumaasi cagaducami ischo ara. 16-17 Siascada garampaidiada aatama dai gacuaadagi paana dai gayadagi uuvasi varagada dai poduucai tatagitoña aatama isducatai muu Suusi Cristo aatama garvaatarai dai poduucai Diuusi baigara liatudai. Dai poduucai gatagidiña aatama tasvascatai argaraadunumu vaavoitudadami.

18 Gantagitorara naida isducatai ivueeyi ajudidiu siascada cuaada agai baabiada cañiru ismaacada coodai agai dai dadasdi Diuusi. Poduucai gamaata isvascatai agai arganaadunumu siaa duutuadami Diuusi. 19 Aana maitipalidi isaapima poliadagi isamoono ismaacada ivueeyi oodami viaa guvucadagai tomali ispoliadagi aapima isbaabaidi ismaacada gadadasdi amoono maitarapan ducami tomastuma baabaidi. 20 Poduucai agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi dadasdi cuaadagai Diaavora tataañicaruda maisiu Diuusi. Aana maitipalidi ispoduucai ivuaada aapima dai maitipalidi aana ara isgacuaada aapima agaa amadu siascada gavaagimatada agai dai poduucai araaduñacagi oodami ismaacada vaavoitudai Diaavora tataañicaruda. 21 Aapima maitistutuidi isaraaduñacagi Suusi Cristo daida araaduñacagi Diaavora tataañicaruda ara. 22 Maitaagai tasbaamutudagi Diuusi ganvui daraacatai agai amadu siu duucu siaa duutuadagi Diaavora tataañicaruda. Caga maata aatama isDiuusi vaamioma guvuca isaatama.

23 Mui naana maasi istutuidi aatama isivuaadagi damos maisiu vasi istumaasi garsoicai iscagacara oidaca aatama Diuusi vuitapi. 24 Isamaadutai iduñia aliadagi amo istumaasi glaagai ispara tagitodagi sabaiga aristumaasi soimaascami aaduñara vaatarai.

25 Sapadavurai tomastuma baabaidi ismaacada oidacagi dai maitavara gatacada masbai daasi amo moono ischo ara. Baiyoma maimataca aapima dai maipoliadagi massoimaasi ivueeyi cuadatai. 26 Vasi oidigi dai vasi istumaasi oidaga arDiuusi tuidada cascada glaagai mascuaadagi vasi istumaasi oidacagi.

27 Isamaadutai ismaacada maitarvaavoitudadamicagi ganvaidagi masai quidiara gauugana dai masiimia aliadagi, iimivurai dai ugavurai mastumaasi ganbiidagi

dai maitacacada isbai daasi amo moonoo ischo. Baiyoma maimaataca aapima dai maipovantaliadagi mazzoimaasi ivueeyi cuaadatai. ²⁸ Damos isamaadutai povantaliadagi masai gocuaadagai ismaacada modaja daasi amo moonoo ismaacada siaa duutudai oodami, varai maiuga vai agai maipovantaliadagi masapima vaavoitudai ama amoonoo, ²⁹ tomamas aapima maata masmaivaavoitudai.

Damos aana ipalidi sai amaadutai ginaagidamu: “¿Istuisi maitistutuidi iscuaadagi cuaadagai ismaacada dadasdi moonoo mospocaititai aa saida ama istumaasi soimaascami, ³⁰ dai sai iscuaadagi baigaliditai Diuusi vui, tuisi potana amai issoimaasi ivueeyi?” ³¹ Damos aana ginaagidamu sai masiuu duucu cuaadagi tomastuma cuaadagai sila tomastumaasi mastumaasi ivuaadagi gaagai masivuaadagi siaa duutudaitai Diuusi. ³² Maitaagai isivuaadagi istumaasi sobicadagi oodami isagiada Suusi Cristo tomasi arjudidu ismaitarjudidu ama dai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo ama. ³³ Aana vascara ginaajagai isivuaadagi istumaasi itucada baigantaliadagi aa. Dai aana maitivueeyi mosacaasi istumaasi arcagagai aana ginvatara baiyoma ivueeyi aana istumaasi arsoini aa vatara, vai poduucai cacacara vuvauqua agai.

11

¹ Ginpapan duucai varivuaada aapima poduucai isduucai apapan duucai ivueeyi aana Suusi Cristo.

² Ginaaduini alia caga ivueeyi aapima tatagitoitai daida ivuaadatai istumaasi ganmaatatuli aana. ³ Aana ipalidi masmaatacagi sai Cristo agai dai taana cacalli, dai cacalli taana ganooniga, dai Diuusi taana Cristo. ⁴ Dai aapima Coriintara oidacami pocaiti sai isamo cali gacacacada gavanamu siuu duucu gamamadadagi sila siuu duucu gaaagiadagi Diuusi nioquida gomaasi arsiaa araragai agai vatara. ⁵ Damos isamo ooqui maivuracagi gamoo siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi nioquida gomaasi arsiaa araragai agai vatara gomaasi arapan ducami isivisumicamudai agai mooda. ⁶ Isamo ooqui maivuraca aliadagi gamoo sioma arcagagai isbovasdara ivisua agai gamoo. Damos isgomaasi arsiaa araragaicagi ooqui vatara baiyoma gaagai isvuraca gamoo. ⁷⁻⁹ Diuusi idui cali sai apapan tuigacana naana maasara. Dai cacalli viaa sallicami isgataanaadagi oidigi daama poduucai isduucai Diuusi taana tavaagara, cascada aapima Coriintoara oidacami pocaiti sai siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi nioquida

cacalli maitaagai isgacacacada gavanamu dai poduucaci
 cacalli gatatalgidi isagai vaamioma viaa guvucadagai dai
 vaamioma taanai isooqui, cascada cacalli maitaagai
 istutusadagi gavnapanamu siuu duucu gamamadagi dai
 siuu duucu gaaagiadagi Diusi ñiooquida. Damos Diusi
 idui oooqui callaiñdaga maisiu acalli oooquiñdaga. Dai
 Diusi idui oooqui dai soicaiña acalli maisiu acalli sai
 soicaiña oooqui. ¹⁰ Poduucaci Diusi gatatalgidi isvaamioma
 gataaanai acalli siooqui cascada oooqui gaaagai isvuracagi
 gamoo. Asta Diusi tataañicaruda iñapai gavnvupuivasa siuu
 duucu vuidaga gugucadagi Diusi. ¹¹ Vaaascaga agai saagida
 ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo aliassi tagito calli dai aliassi
 tagito oooqui vai gansoicadagi aipacoga ivuaadatai Diusi aa
 duiñdada. ¹² Vaavoava sicallaiñdaga apadi oooqui daida
 arvaavoi sicacalli oooquiñdaga vuvacai dai vaassi gomaasi
 idui Diusi.

¹³ Giñaagidavurai aapima sabaiga arcagai isamo oooqui
 gamamadadagi maitavuracatai amo pañitu. ¹⁴⁻¹⁵ Maitasi
 arvaavoi sai vaascatai povanalidi sai oooqui gaaagai isvuracagi
 gamoo dai oojoidi istatavducagi cuupada dai cacalli vaatar
 arsiaa araragai istatavducagi cuupada. ¹⁶ Isamaadutai
 giñvui ñiooqui aliada aagaitai gomaasi, agai gaaagai is-
 maatacagi tasai aatama tomali aa vaavoitadadami maiviaa
 amai viitularagai.

¹⁷ Sivi ganaagidamu aanama maasi dai goocada
 maitistutuidi aanaispotiyagi ansai baigiñalidi. Siaaacada
 ganampadiada aapima dai cuaada cuaadagai ismaacada
 cueeyi aapima tatagitoitai isducatai muu Suusi Cristo
 curusiaba vaamioma soimaasi ivueeyi aapima isbai calga
 ivuaadagi. ¹⁸ Cajioma aanamasai aapima gavnvupui ñioocaiña
 dai baitoma vaavoitudai aanama. ¹⁹ Aliassi gaaagai isvaascatai
 aagadagi isducatai vaavoitudai poduucaci gamaatamu
 ismaacada agai dai salicada vaavoitudai Suusi Cristo.
²⁰⁻²¹ Masiaacada ganampadiada aapima dai cuaadagi
 cuaadagai ismaacada cueeyi aapima tatagitoitai isducatai
 muu Suusi Cristo curusiaba amoco apaga cuaadana
 cuaadagai ismaacada vuua dai asta navacoraiña gayadatai
 vai aa maitatasconaraiña, dai chichialliqui aipaco dadaraiña
 poduucaci salicada soimaasi ivueeyi aapima maisiaa
 duutudai aapima Suusi Cristo. ²² Maitamasviaa aapima
 ganquiqui masiaaco gacuaadagi dai maigapi gacuaadagi
 masiaaco ganampadiadagi. Aapima soiduucaci naidi
 ismaacada Diusi aco vuvaitu dai siaa aratudai aapima agai

ismaacada maiviaa cuaadagai. ¿Povai masianalidi aapima iñsaana baigiñalda iñagai? Siaadara baigiñaldana aana.

23 Suusi Cristo lagi giñmaatutuli istumaasi gnaagidi aana. Aidacata tucara masigataggida agaitadai Suusi Cristo lagi bala mo paana 24 dai gamamagi dai gooquara saasarai daida itai: “Ugavurai, idi arapan ducami giñtuucuga iñmaacada tagida agai aana masai aapima cagacara vuvacana. Masiascada poduucai ivuaadagi varai giñtatagitoda”, astai asuusi Cristo. 25 Poduucai ara caugitocai bala lagi mo tucayu uuvasi varagada daida itatadai gaojootosa: “Idi uuvasi varagada ismaacada idi tucayuna daja arapan ducami giñara ismaacada astia agai varai aapima cagacara vuvaqui. Iñsiascada muquiagi vai astia giñara aidabiaadara gaaagamu goñiooqui utudui ismaacada Diuusi ootoca agai oodami. Vascara masiascada gnapaidiadagi dai yadagi uuvasi varagada varai giñtatagitoda”, astatadai Suusi Cristo. 26 Poduucai vascara masiascada gacuaadagi dai yadagi uuvasi varagada poduucai aapima tatagidi aa masvaavoitudai isSuusi Cristo muu curusiaba sai cagacara vuvacana oodami dai aapima gaaagai ispovuaadagi asta siascada diviagi Suusi Cristo.

27 Poduucai tomasioora sioora cuaadagi apaana dai yadagi auuvasi varagada poduucai isduucai giñmaatutuli Suusi Cristo dai maicaga vueeyi navacoraitai dai alia soimaasi ivuaadagi maitatagitoitai isSuusi Cristo muu curusiaba vai cagacara vuvaidi oodami, poduucai lagi soi duucani dai Suusi Cristo. 28 Cascada vascatai maiquiaa gaugacai dai maiquiaa yacai uuvasi varagada alia gaaagai istatagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cagacara vuvacana oodami. 29 Isamadutai cuaadagi apaana dai gayadagi uuvasi varagada dai maitatagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cagacara vuvacana oodami Diuusi soimaasi taatatuldamu. 30 Amadutai aapima poduucai ivuaadana cascada cococoñi dai maiguupuca dai amoco asta cooyi. 31 Damos isaatama istatagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba aidagia Diuusi maiviaacamudai issoimaasi gartaatamituldiadagi. 32 Damos siascada Diuusi nidagi ismaacada arcaaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami lagi soimaasi taatatuldamu ismaacada armaicaga ivuaadami vai poduucai maiimia agai Diaavora amadu.

³³ Poduucai tudo giñaaduñi masi^Λascad^Λ g^Λampaidiadagi dai gaugia aagadagi ^Λpaana dai gay^Λadagi uuvasi varagad^Λ v^Λrai n^Λn^Λraca asta siuu duucu g^Λampagi v^Λascatai v^Λrai ^Λmapai gauga. ³⁴ Is^Λmaadutai biuugimucagi g^Λaagai is^Λapaga gaugiagi g^Λquiiy^Λr^Λ vai poduucai Diuusi maiviaacagi issoimaasi g^Λantaatatuldagi gomaasic^Λd^Λ istumaasi ivueeyi aapim^Λ g^Λampaiditai. Gogaa istumaasi ismaac^Λd^Λ giñ^Λcaca aapim^Λ ooji^Λr^Λ bai duuñimu aan^Λ iñsi^Λascad^Λ m^Λaca g^Λannidagi.

12

¹ Giñaaduñi g^Λnaagida iñ^Λlidi aan^Λ ^Λmo istumaasi v^Λrai maataca. Sai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai vaavoitudadami sai naana maasi ivuaadana.

² C^Λga maata aapim^Λ sai aid^Λmasi maiquiaa vaavoitudaiña Suusi Cristo aapim^Λ siaa duutudaiña mui moonoo ismaac^Λd^Λ maiñioocai. ³ Aapim^Λ g^Λnsaagida dai v^Λi ^Λmmoco ismaac^Λd^Λ pocaiti sai aagai istumaasi aagidi Diuusi. D^Λmos is^Λgai ñiooquiadagi Suusi Cristo poduucai g^Λmaata is^Λgai maiagagai gomaasi Diuusi Ib^Λad^Λ guvucadad^Λc^Λd^Λ. Dai is^Λmaadutai c^Λga vaavoitudadagi isSuusi Cristo ^ΛrDiuusi dai ^Λgiadagi poduucai g^Λmaata sai istumaasi aagai ^Λgai, ^Λgai aagai Diuusi Ib^Λad^Λ guvucadad^Λc^Λd^Λ.

⁴ Vaavoitudadami viaa guvucadagai isivuaadagi ^Λmo istumaasi. Diuusi Ib^Λad^Λ ^Λgai dai maacai guvucadagai.

⁵ V^Λascatai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdada isducatai istutuidi d^Λmos v^Λascatai ivueeyi ^Λgai vaa Suusi Cristo aa duiñdada.

⁶ V^Λascatai ivueeyi Diuusi aa duiñdada d^Λmos mai^Λmadugan duucai d^Λmos v^Λascat^Λr^Λ ^Λgai vaa Diuusi ^Λgai dai soicai v^Λascatai.

⁷ Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai v^Λasi vaavoitudadami said^Λ ivuaadana ^Λmo istumaasi vai poduucai g^Λmaata siDiuusi Ib^Λad^Λ ^Λmadu daja v^Λascatai, dai istumaasi ivueeyi ^Λmadutai ^Λrsoiñi v^Λascatai v^Λat^Λr^Λ.

⁸ Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai ^Λmadutai sai c^Λga maata aagaiña ismaac^Λd^Λ aagai Diuusi, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai c^Λga maata ca^Λcana Diuusi ñiooquid^Λ,

⁹ dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai vaamioma c^Λga vaavoitudaiña Diuusi dai poduucai ivuaadana naana maasi, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai duduaaidiña coococidad^Λ,

¹⁰ dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa said^Λ ivuaadana naana maasi g^Λarducami, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai c^Λga maata gaaagidiña Diuusi ñiooquid^Λ, dai Diuusi Ib^Λad^Λ maacai guvucadagai aa sai maata n^Λidiña asmaac^Λd^Λ ñioocai Diuusi Ib^Λad^Λ guvucadad^Λc^Λd^Λ dai ismaac^Λd^Λ ñioocai Diaavora t^Λt^Λaañicaruda guvucadad^Λc^Λd^Λ,

dai Diuusi IbΛadΛ maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquicadΛ ismaacadΛ maimaatΛ Λgai, dai Diuusi IbΛadΛ maacai guvucadagai aa sai aagaiña istumaasi aagai Λgai ismaacadΛ aa ñiooquicadΛ ñioocai. ¹¹ VΛasi gomaasi ivueeyi Λgai vaa Diuusi IbΛadΛ. Λgai Λgai dai maacai guvucadagai vΛascatai saidΛ ivuaadana Λmadutai istumaasi Λgi Diuusi IbΛadΛ ipalidi.

¹² Oodami Λcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vΛascatai Λgai vaa tuucugadΛaiñdara. Poduucai isduucai ismaacadΛ vaavoitudai Suusi Cristo saagida oidaga ojootosicami dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai maamatuldiadami dai vΛascatai Λgai arganaadunumu. ¹³ Tomasi aatama arjudidiu isgiliego Λpa, tomatasi arpipiooni ischo Λpa vΛascatai casi garvapacoñica Diuusi IbΛadΛ guvucadadΛcadΛ tasaidΛ argaraadunumucana aatama, dai Λgai vaa Diuusi IbΛadΛ gartama daja vΛascatai.

¹⁴ Poduucai isduucai caagai aanΛ oodami Λcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vΛascatai Λgai vaa tuucugadΛaiñdara. ¹⁵ Isamo oodami potiyagi: “Giñcaso maitargiñnovi cascada maitargiñtuucuga”. VΛascatai siaadara maigovai gΛasana acasoda. ¹⁶ Dai isamo oodami potiyagi: “Giñnaaca maitargiñvuji cascada maitargiñtuucuga”. VΛascatai siaadara maigovai gΛasana anaacada. ¹⁷ IsvΛasi gartuucuga arvujicamudai isducatai cacamudai aatama. Siapa isvΛasi gartuucuga arnaacaicamudai isducatai istutiadamudai aatama isuuvapiadagi. ¹⁸ Diuusi darai oodami vuupuida siaaco Λgai ipali dai daacada, naanacada dai vΛasi istumaasi viaa oodami. ¹⁹ Siamo oodami arvujicamudai siaaco daacamudai tuucugadΛ. ²⁰ Damos sΛlicada arvaavoi isamo oodami Λcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vΛascatai Λgai vaa tuucugadΛaiñdara.

²¹ VΛasi gartuucuga aliasi gΛagai. Alia tagito aatama garvuupuji dai garnoonovi dai garmoo dai garΛcaso. ²² Dai ismaacada maiguupuca Λgai dai sioma gΛagai. ²³ Dai istuidaba sioma maitaagada maasi Λgai tatai vaamioma nunucadai aatama dai ismaacada siaa araragai isnidi aa oodami Λgai gia iñapai aatama. ²⁴ Poduucai gardui Diuusi cascada. ²⁵ Oodami Λcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju. Dai vΛasi istumaasi viaa oodami abaana saasa Λgai. Dai vΛasi aliasi gΛagai. ²⁶ Isamo oodami cococagi mapacata tuucugadΛ maibai tadacana vΛasi tuucugadΛ. Isamo cΛli maata ñioocadagi dai aa oodami aagidi sai cΛgadu moodΛ alia baigalididña cΛali.

27 Poduucai $\Lambda\Lambda\Lambda$ aapim Λ muidu daid Λ $\Lambda\Gamma\Lambda$ mo aadunumu. 28 Dai vaavoitudadami saagida darai Diuusi $\Lambda\Lambda$ moco said Λ Δ rojootosicamicana dai aa said Λ Λ rñiñiooquituldiadamigad Λ cana dai aa said Λ Λ rmamaat Λ tuldiadamicana, dai aa said Λ ivuaadana mui naana maasi $g\Lambda g\Lambda$ rducami, dai aa said Λ duduaaidiña coococoidad Λ , dai aa sai soic Λ iña $g\Lambda$ naaduñi, dai aa said Λ Λ r $\Gamma\Lambda$ aan Λ damicana, dai Diuusi maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquic Λ d Λ ismaac Λ d Λ maimaat Λ Λ agi Λ gai. 29 Maisiu $v\Lambda\Lambda$ si vaavoitudadami Δ rojootosicami, dai maisiu $v\Lambda\Lambda$ si Λ rDiuusi ñiñiooquituldiadamigad Λ , dai maisiu $v\Lambda\Lambda$ si Λ rmaat Λ tuldiadami, dai maisiu $v\Lambda\Lambda$ si ivueeyi istumaasi $g\Lambda g\Lambda$ rducami, 30 dai maisiu $v\Lambda\Lambda$ si duduaaidi coococoidad Λ dai maisiu $v\Lambda\Lambda$ si ñioocai aa ñiooquic Λ d Λ , dai maisiu $v\Lambda\Lambda$ scatai maata aagai ist Λ iya Λ lidi Λ oodami aa ñiooquic Λ d Λ ismaac Λ d Λ maimaat Λ Λ gai. 31 Aagiadavurai Diuusi sai $g\Lambda$ nmaacana guvucadagai maid Λ ivuaada aapim Λ istumaasi vaamioma $g\Lambda$ aagai. Δ amos aan Λ $g\Lambda$ naagidi iñ Λ lidi Λ mo istumaasi ismaac Λ d Λ vaamioma Λ rsoiñi is $v\Lambda\Lambda$ si gomaasi.

13

1 Isistutiadamudai aan Λ isñioocadagi aa ñiooquic Λ d Λ ismaac Λ d Λ maimaat Λ aan Λ tomasi Δ roodami ñiooquid Λ si $\Lambda\Lambda\Lambda$ Diuusi t Λ t Λ aañicarud Λ ñiooquid Λ dai ismaioig Λ ad Λ aan Λ oodami mos Λ r Λ pan ducami aan Λ Λ mo istumaasi imaac Λ d Λ moscaiti dai mait Λ rsoiñi. 2 Dai isistutiadamudai aan Λ isaagadagi Diuusi ñiooquid Λ dai ismaat Λ camudai aan Λ istumaasi Λ agi Diuusi maat Λ catadai dai ismaat Λ camudai aan Λ mui naana maasi, is $c\Lambda\Lambda$ ga viaacamudai aan Λ vaavoidaragai dai poduucai istutiadamudai issib Λ aco tutusadagi gigidi, mospocaititai aan Λ ismaigovai im Λ dagi dai ismaioig Λ ada aan Λ oodami ducami ismaitistutiadamudai aan Λ isistuma vuaadagi. 3 Isaan Λ gaoidagi $v\Lambda\Lambda$ si istumaasi viaa aan Λ , dai m Λ s $g\Lambda$ iñ Λ maidagi gaaagiditai aan Λ Diuusi ñiooquid Λ , dai ismaioig Λ ada aan Λ oodami gomaasi mait Λ rsoiñi giñ $v\Lambda\Lambda$ tar Λ .

4 Oodami ismaac Λ d Λ s $\Lambda\Lambda$ lic Λ d Λ oig Λ dai aa Λ gai maioomaliga, dai $c\Lambda\Lambda$ tuutuiga, dai maicoimudad Λ tuutuiga, dai maig Λ arduc Λ d Λ $g\Lambda$ n Λ lidiña, 5 dai maisoiduucui n Λ lidiña aa, dai maivupuiiruga oodami vui, daid Λ ivuaadana istumaasi ip Λ liadagi aa maisiu mos Λ caasi istumaasi ip Λ liadagi Λ gai, si $\Lambda\Lambda$ scad Λ aa ñiooquiadagi Λ gai maita ñiooquidiña, dai maivuaam Λ Λ lidiña tomasi soimaasi ivuiididi aa. 6 Dai maibaig Λ n Λ lidiña si $\Lambda\Lambda$ scad Λ soimaasi ivuaadagi aa baiyoma baig Λ n Λ lidiña si $\Lambda\Lambda$ scad Λ $c\Lambda\Lambda$ ga ivuaadagi aa. 7 Oodami ismaac Λ d Λ s $\Lambda\Lambda$ lic Λ d Λ oig Λ dai aa maivui ñioocai aa ismaac Λ d Λ

soimaasi nλidi, dai vλλscatλ vaavoituda λlidi istumaasi aagidi aa, dai vλλscatλ vaavoitudai isaa ipλlidi iscλλga ivuaadagi, dai vλλscatλ apiaoigλadai aa ismaacλdλ soimaasi taatamitulda.

8 Tomastuigaco oidacamu λλmadutai ismaacλdλ oigλadagi aa, dλmos aimu istuigaco tiipuca agai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadλ, dai tomali maitλñioocada agai aa ñiooquicλdλ, dai tomali maitλaagada agai isDiuusi Ibλadλ maacai guvucadagai oodami sai cλλga maata caλcagi Diuusi ñiooquidλ. 9 Dλmos sivi palλpi maata aatλmλ Diuusi ñiooquidλ dai maicλλga maata aagai aatλmλ Diuusi ñiooquidλ. 10 Aimu istuigaco vλλscatai maata caλca agai vλλsi Diuusi ñiooquidλ cascλdλ maitλaagada agai isDiuusi Ibλadλ maacadagi guvucadagai oodami isivuaadagi tomali λmo istumaasi.

11-12 Tami oidigi daama maimaata aatλmλ vλλsi istumaasi Diuusi maata λpan duucai λmo ali maimaata vλλsi istumaasi maata λmo oodami gλducami. Poduucai λpλ maimaata caλ aatλmλ vλλsi Diuusi ñiooquidλ ducami isnλijadagi λmo nλidacarui ismaacλdλ maicλλga maasi dλmos aimu istuigaco cλλga maata caλcamu aatλmλ vλλsi Diuusi ñiooquidλ poduucai isduucai Diuusi garmaata. Dai λmo oodami gλducami camaitivueeyi istumaasi ivuaadana aliducatai poduucai λpλ sλλscadλ iimia aatλmλ Diuusi λλmadu camaitivuaadamu istumaasi ivuaadana tami. 13 Vλλscatλ oidacamu siora vaavoitudadagi Diuusi dai siora nλnλracagi istumaasi Diuusi iduñia aatλmλ gλrvλλtarλ, dai siora oigλadagi aa. Dλmos vaamioma λrcλλgai isoigλadagi aa.

14

1 Aliasi gλaagai masaipaco gλnoigλadagi. Daanλdavurai aapimλ Diuusi sai λgai gλnmaacana guvucadagai maida ivuaada aapimλ tomasi λmo istumaasi ismaacλdλ ivueeyi aa vaavoitudadami, dλmos sioma λrcλλgai isaagada aapimλ Diuusi ñiooquidλ. 2 Agai ismaacλdλ ñioocai aa ñiooquicλdλ ismaacλdλ maimaata, λgai Diuusi λλmadu ñioocai maisiu oodami. Oodami maimaata caλ istumaasi aagai λgai cascλdλ. Diuusi Ibλadλ maacai guvucadagai sai aagaiña istumaasi λλgi Diuusi maata. 3 Baiyoma λgai ismaacλdλ aagai Diuusi ñiooquidλ λgai gia oodami λλmadu ñioocai, dai poduucai soicλi λgai vaavoitudadami sai vaamioma cλλga vaavoitudana, maacatai ñiooqui dai baiλλliatudaitai. 4 Agai ismaacλdλ ñioocai aa ñiooquicλdλ ismaacλdλ maimaata λλgi λgai vaamioma vaavoitudai, dλmos λgai ismaacλdλ aagai Diuusi ñiooquidλ λgai soicλi aa vaavoitudadami sai vaamioma cλλga vaavoitudana.

5 AanΛ ipΛlidi isvΛascatai aapimΛ istutiadamudai isñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui dΛmos vaamioma ipΛlidi aanΛ isaapimΛ aagadagi Diuusi ñiiooquidΛ. Isñiioocada aapimΛ Λma maasi ñiiooqui dai maiaagadagi istΛiya Λlidi maitΛrsoiñi vaavoitudadami vΛΛtarΛ cascΛdΛ siooma ΛrcΛΛgai isaagiadagi Diuusi ñiiooquidΛ siisñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui. DΛmos isñiioocada aapimΛ Λma maasi ñiiooqui dai aagadagi istΛiya Λlidi goovai gia Λrsoiñi ΛpΛan duucai isduucai Λrsoiñi isaagadagi Diuusi ñiiooquidΛ. 6 CascΛdΛ giñaaduñi iñsaanΛ gΛndividagi dai Λma maasi ñiiooqui gΛññiiooquiadagi poduucai maitΛnsoiñan tada aanΛ isvaamioma vaavoituda aapimΛ. DΛmos iñsaanΛ gΛnaagiadagi istumaasi Diuusi giñaagiadagi, dai istumaasi maata caΛca aanΛ, siΛpΛ isgΛnaagiada aanΛ istumaasi Diuusi iduñia, siΛpΛ gΛnaagiada aanΛ Diuusi ñiiooquidΛ poduucai gia gΛnsoiñan tada aanΛ.

7 SioorΛ iivadagi uusi gitarui gΛagai iscΛΛga iivada Λgai vai poduucai maata caΛcagi aa istuma iivaragai iivai Λgai. 8 Sandaaru saagida oidaga Λmoco ismaacΛdΛ iivai piito dai iivaiña Λgai Λmo iivaragai dai poduucai aagidiña sandaaru sai vaapaigΛna dai iivaiña Λmai iivargai sai gacocodana goΛΛ iivaragaiΛdΛ aagidiña Λgai sandaaru istumaasi gΛagai isiduñiagi cascΛdΛ gΛagai iscΛΛga iivada Λgai vai maata caΛcagi sandaaru daidΛ ivuaadagi istumaasi Λgitocagi Λgai. 9 Poduucai ΛpΛvueeyi aapimΛcΛdΛ. IsΛmaadutai ñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui siaadΛrΛ maata caΛcana aa iscaiti Λgai. Ducami isΛagi ñiioocadamudai Λgai. 10 SΛΛlicΛdΛ Λrvaavoi isoidaga mui naana maasi ñiiooqui oidigi daama dai vΛascatai ismaacΛdΛ ñiioocai maata caΛ. 11 Dai isΛmaadutai giññiiooquiadagi Λma maa ñiiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaataΛ aanΛ poduucai maitΛrcaΛcan tada aatΛmΛ aipacoga. 12 CascΛdΛ aapimΛ ismaacΛdΛ ipΛlidi isDiuusi IbΛadΛ gΛnmaaquiagi guvucadagai isiduñiagi Λmo istumaasi ismaacΛdΛ ivueeyi aa vaavoitudadami, aagiadavurai Diuusi sai Λgai gΛnmaacana guvucadagai maidΛ ivuaada aapimΛ istumaasi Λrsoiñi vaavoitudami vΛΛtarΛ.

13 Poduucai sioorΛ ñiioocadagi Λma maasi ñiiooqui ismaacΛdΛ maimaataΛ Λgai, gΛagai isaagiada Λgai Diuusi sai maacana guvucadagai vai gaaagiada istΛiya Λlidi Λgai ΛñiiooquicΛdΛ.

14 Isgamamadada aanΛ Λmai ñiiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaataΛ aanΛ, maataΛ aanΛ issiaa duutudai Diuusi dΛmos maimaataΛ aanΛ iscaiti. 15 GΛagai isgamamadada aanΛ siaa duutudaitai Diuusi dai maatacagi iscaiti aanΛ. GΛagai isganΛΛda aanΛ siaa duutudaitai Diuusi dai maatacagi iscaiti aanΛ. 16 DΛmos isΛmaadutai gamamadadagi Λmai ñiiooquicΛdΛ ismaacΛdΛ maimaataΛ Λgai tomali aaduñdΛ, ΛaduñdΛ siaadΛrΛ potΛΛna Λgai vaavoava. 17 Tomasi alia cΛΛga gamamadai

Agai maitarsoiñi aaduñda vatar. 18 Aan baigiñlidi Diuusicada isvaamioma ñioocai aan ama maasi ñiooqui isvascatai aapim. 19 Damos silascada gampaidiada aatama vaavoitudadami aan baiyoma ipalidiña isaagadagi altaama ñiooqui damos vascatai maata caacagi maisiu baivustan miil ñiooqui amai ñiooquicada ismaacada maimaata caacagi tomali amaadutai.

20 Giñaaduñi maitavar tatagitoda anpan ducai agai ismaacada maiquiaa calaga maata istumaasi glaagai isivuaadagi baiyoma glaagai mascalaga tatagitodagi. Silascada iduñia aliada aapim amo istumaasi soimaascami amaasi gia glaagai istagitodagi aapim anpan duucal agai ismaacada maiquiaa maata ivueeyi istumaasi soimaascami. 21 Pocaiti liivruaga ismaacada ooja Moseesacaru sai pocaiti Diuusi: "Aa oodami ama maasi ñioocadami giññiooquituldiadamu ajudidíu saagida damos vascatai maitiñlagidamu ajudidíu", caiti Diuusi, asduucal ooja Moseesacaru. 22 Poduucal anpa silascada agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi caacagi vaavoitudadami isñiooquiagi amai ñiooquicada poduucal glaagai ismaatiagi isDiuusi guvucadadacada ñioocai oodami, dai silascada amaadutai gaaagiadagi Diuusi ñiooquida poduucal maata vaavoitudadami isDiuusi guvucadadacada ñioocai agai. 23 Dai isganampaidagi vaavoitudadami dai vascatai ama maasi ñiooqui ñioocadagi vai vaapaquiagi aa ismaacada maivaavoitudai potaiyan tada agai sai vupuiirutu vaavoitudadami. 24 Damos isvascatai aagadagi Diuusi ñiooquida vai vaapaquiagi ammadutai ismaacada maivaavoitudai, agai maatamu isiarsoimaasi ivuaadami dai cascada ama duucal gatagitomu 25 dai siaa duutuadamu Diuusi dai potaimu isDiuusi sallicada ammadu daja vaavoitudadami.

26 Giñaaduñi silascada ganampaidiada aapim vascatai ivueeyi istumaasi istutuidi. Amoco ganadana dai aa gamamaatatuldiña Diuusi ñiooquida dai aa aagaiña istumaasi aagidi Diuusi, dai aa ñioocaiña ama maasi ñiooqui, dai aa aadamu istaiya alidi agai añiooquicada, vascatai mastumaasi ivuaadagi glaagai isiarsoiñicagi vaavoitudadami vatar. 27 Silascada ammadutai ñioocadagi ama maasi ñiooqui ali googocatai glaagai isñioocadagi silpa vaavaicatai damos vaamioma gia cho. Damos ammadutai glaagai isñioocadagi maisiu vascatai anpana. Damos glaagai isoidacagi siora aagadagi istaiya alidi aoodami añiooquicada. 28 Damos ismaitiipucagi siora aagadagi istaiya alidi oodami ama maa ñiooqui, sioma arcalagai ismaitañioocadagi

ama maasi ñiooqui masi¹ascada ganampaidiadagi sioma arc²agai isajagi ñiooquiada agai Diuusi mostagitoidara, gomaasi arsoiñi aj³agai vaatar. ²⁹ Poduucai ⁴si⁵ascada ⁶amadutai aagadagi Diuusi ñiooquida ali googocatai glaagai isaagadagi si⁷ vaavaicatai, dai aa glaagai isaagadagi sabaig arDiuusi ñiooquida ismaacada aagai agai. ³⁰⁻³² Damos isDiuusi aagidagi amo istumaasi amaadutai ismaacada daacagi agamai ismaacada cañioocaitadai glaagai iscamaiñioocadagi vai ñiooquiagi agamai. Caga istutuidi oodami iscamaiñioocadagi ismaiñiooquia liadagi. Poduucai isDiuusi aagiadagi amo istumaasi amaadutai glaagai isaagadagi apaga amoco dai gooquira amai vai poduucai vascatai maatiagi dai baiganliadagi. ³³ Diuusi maisiolitudai oodami baiyoma soicai sai maisiociña dai ibastudacan tadatudai. Vasi gomaasi ismaacada caaagai aan ivueeyi gaaaduñi vaavoitudadami ismaacada ganampaidi tomasiaacoga.

³⁴ Si¹ascada ganampaidiadagi vaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi, ooqui maitaagai isñioocadagi, gomaasi daidarsi. Ooqui ali²asi glaagai isagiadagi gancuucuna poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidara. ³⁵ Dai isooqui maataca liadagi amo istumaasi glaagai isquiyara taca agai gancuucuna. Ali³asi arsiaa araragai isamo ooqui ñioocadagi siaaco ganampaidacagi oodami dai siaa duutuadagi Diuusi.

³⁶ Gantagitovurai masai aapima maitarapagadada ismaacada gaaagidi Diuusi ñiooquida, dai maisiu mosca aapima vaavoitudai Diuusi ñiooquida. ³⁷ Isamaadutai poliadagi isagai istutuidi isaagadagi Diuusi ñiooquida si¹ poliadagi isDiuusi Ibada amadu daja glaagai istatagitodagi sai istumaasi ganooji aan Diuusi poduucai ganootsdi ñiooqui. ³⁸ Damos isamaadutai maiagiadagi istumaasi gaaagidi aan aid¹ gia maitaagai masacacagi istumaasi gaaagiada agai.

³⁹ Poduucai giñaaduñi glaagai masdaanadagi Diuusi sai agai ganmaacana guvucadagai mai aapima aagadagi Diuusi ñiooquida dai maitavar daidiada aa isñioocada agai ama maasi ñiooqui. ⁴⁰ Dai vasi istumaasi ivuaadagi glaagai mascaga ivuaadagi isducatai glaagai isivuaadagi dai maitavar siocada.

15

¹ Sivi giñaaduñi aan ipalidi mastatagitodagi isducatai gaaagidi aan sai Suusi Cristo arcagacara vuviadami. Matai

aapim_Λ vaavoitu gomaasi dai apiavaavoitudai. ² Isiarvaavoi isca_{ΛΛ}ga vaavoitu aapim_Λ tucamid_Λra_Λ dai apivaavoitudai poduuc_Λai ca_{ΛΛ}gaca_Λra_Λ vuvac_Λi aapim_Λ.

³ Aan_Λ ganmamaat_Λtuli aapim_Λ istumaasi giñmaat_Λtuli Suusi Cristo. Aan_Λ ganmaat_Λtuli istumaasi vaamioma gaaag_Λai ismaat_Λcagi. Aan_Λ ganaagidi sai Suusi Cristo muu dai poduuc_Λai garoig_Λldi garsoimaascamiga, poduuc_Λai isducatai aagai Diuusi ñiooquid_Λra_Λ. ⁴ Dai aan_Λ ganaagidi _Λpa_Λ masai yaasa Suusi Cristo tai _Λgai bo vaica tasaic_Λd_Λ _Λpamu duaaca, poduuc_Λai isduuc_Λai aagai Diuusi ñiooquid_Λra_Λ _Λpa_Λ, ⁵ dai sai gamaasitu _Λgai Piiduru vuitapi, dai gooqui_Λra_Λ gamaasitu _Λgai _Λgaa ojootosicami vuitapi. ⁶ Dai gooqui_Λra_Λ gamaasitu _Λgai vaamioma istaama sient_Λo vaavoitudadami vuitapi bo vasd_Λra_Λ, dai muidutai _Λgai quiaa oidaga dai _ΛΛmoco cacoi. ⁷ Dai gooqui_Λra_Λ gamaasitu _Λgai Jacobo vuitapi dai gooqui_Λra_Λ v_Λasi ojootosicami.

⁸ Dai cuugatar_Λ gamaasitu _Λgai aan_Λ giñvuitapi, dai ca_{ΛΛ}gaca_Λra_Λ giñvuusaitu aid_Λsi tomali _Λmaadutai mait_Λgitocatadai ⁹ _Λgaa ojootosicami vaamioma gat_Λaan_Λi iñsaana dai aan_Λ mait_Λaagai m_Λsootosicami giñ_Λagadagi. Aan_Λ soimaa taatatuli _Λvaavoitudadami casc_Λd_Λ. ¹⁰ D_Λmos Diuusi ca_{ΛΛ}gaca_Λra_Λ giñ_Λaidi casc_Λd_Λ _Λrootosad_Λ aan_Λ. Dai aan_Λ ivuaadana mui naana maasi Diuusi guvucadad_Λc_Λd_Λ. Dai vaamioma aata vuaadana aan_Λ siv_Λascatai _Λgaa Diuusi v_Λascata_Λ giñsoic_Λi casc_Λd_Λ. ¹¹ D_Λmos iñsaana ganaagidiña Diuusi ñiooquid_Λ si_Λpa_Λ _Λgaa ojootosicami v_Λascata_Λ _Λra_Λgai vaa Diuusi ñiooquid_Λ ismaac_Λd_Λ vaavoitudai aapim_Λ.

¹² Aan_Λ ganaagidi sai Suusi Cristo duaaca coidad_Λ saagidaiñd_Λra_Λ, mai _ΛΛmadutai aapim_Λ pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidad_Λ v_Λatar_Λ. ¹³ Isiarvaavoicamudai ismaac_Λ aagai aapim_Λ sai maioidaga duaacaragai coidad_Λ v_Λatar_Λ aid_Λ gia tomali Suusi Cristo maiduaacamudai. ¹⁴ D_Λmos isiarvaavoicamudai isSuusi Cristo maiduaaca aid_Λ gia v_Λasi istumaasi aagai aat_Λm_Λ mait_Λrsoiñicamudai. ¹⁵⁻¹⁷ D_Λmos isiarvaavoicamudai ismaioidaga duaacaragai aid_Λ gia aat_Λm_Λ _Λryaatavogami. Aat_Λm_Λ _Λgai dai aagai sai Diuusi duaacali Suusi Cristo casc_Λd_Λ. D_Λmos ismait_Λrvaavoicamudai isoidaga duaacaragai aid_Λ gia mait_Λrvaavoicamudai _Λpa_Λ isDiuusi duaacali Suusi Cristo, dai poduuc_Λai ganvaavoidaraga mait_Λrsoiñicamudai, quiaa _Λrsoimaasi ivuaadamicamudai aapim_Λ. ¹⁸ Daid_Λ _Λvaavoitudadami ismaac_Λd_Λ cacoi maiiimimudai Diuusi _ΛΛmadu. ¹⁹ Ismait_Λrvaavoicamudai isiimia ragai aat_Λm_Λ Suusi Cristo _ΛΛmadu si_Λascad_Λ coiyagi aid_Λ gia vaamioma soig_Λra_Λliadamudai aat_Λm_Λ siaa oodami oidigi daama.

20 Damos arvaavoi isSuusi Cristo duaaca coidada saagidaiñdara. Poduucai clla maata aatama isDiuusi garduduaacalda agai aatama lapa. 21-22 Diuusi idui amo cllali dai Adán tllata. Agai maiaggi Diuusi cascada muu dai cascada vlassi oodami oidigi daama cooyi. Gooquiarra Diuusi ootoi gamara oidigi daama. Agai lagi Diuusi dai aidasi muu agai Diuusi duaacali coidada saagidaiñdara cascada vlasscatali ismaacada vaavoitudai Diuusi, Diuusi duduaacalda agai coidada saagidaiñdara. 23 Suusi Cristo lapaaga duaaca aidasi Diuusi ipali dai agai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo duduaacamu siascada diviagi Suusi Cristo apamu, siascada Diuusi ipaldagi. 24 Dai siascada ugitiagi oidigi tiipuca agai tomali amo taanadami dai Suusi maidagitua agai isgataanadagi adiaavora talaañicaruda tomali adiaavora amaasi Suusi tlagida agai gasallicamiga Diuusi garooga. 25 Cristo gaaagai isapiaviaacagi gasallicamiga asta siascada ugiritu Diuusi vlassi ismaacada vuidara vllataca. 26 Dai cuugatarra Diuusi duduaacalda agai vlassi coidada vai poduucai gmaatana isvaamioma guvuca agai ismuuquigami. 27 Diuusi maa sallicami gamara Suusi Cristo sai agai taanaiña vlassi istumaasi oidaga. Mosaca Diuusi maitaanai agai. 28 Dai siascada vllscatali lagiadagi Cristo amaasi Cristo tlagida agai gasallicamiga Diuusi dai Diuusi taanadamu vlassi.

29 Amoco vaavoitudadami vaavoitudai saida arsoiñi isganvapaconadagi coidada vllatarra. ¿Damos ismaitarvaavoi isoidaga duaacaragai duucatali arsoiñi gomaasi?

30-31 Aatama ojootosicami vlls tasai garcooda agaiña oodami. ¿Dai ismaiduduaaca ragai aatama coocai tumaasi arsoiñi gomaasi aatama garvllatarra? Gomaasi gia arvaavoi masvlls tasai gimuaa agaiña. Isaapima vaavoitudai isganoigadai aanl poduucai lapa gaaagai masvaavoitudadagi istumaasi ganaagidi aanl. 32 Efeesiarra giñcocoda oodami oomaliacami. ¿Tumaasi arsoiñi gomaasi aanl giñvllatarra ismaiduaaca iñaagai aanl camuucucai? Isiarvaavoi ismaitipu duaacaragai gaaagai tsgaiiyagi sivi dai vagiam arliadagi, sioroco sillapa vaasamacada coiya ragai aatama.

33 Maitavar gandadagitoda isaa ganvupuiirumadadagi ganmamaatultditai ama maasi. Clla maata aapima sai sioora uurapacai oodami maicllaga ivuaadami agai apam duucai mamaatarai dai soimaasi ivuaadana lapa. 34 Gaaagai mascalagai gantatagituagi apamu dai camaisoimaasi ivuaada. Amadutai aapima maivaavoitudai isclla tuiga Diuusi dai sillassi viaa guvucadagai, cascada gaaagai massiaa laradagi.

³⁵ Amaadutai aapim^Λ giñ^Λcacamu lien^Λ. “¿Asducatai dudu-aacar^Λi coidad^Λ? ¿Dai asmaascana tuucugad^Λ?” ³⁶ Sioor^Λ giñ^Λcacagi gomaasi ali^Λsi arvuiirugami. Astuc^Λi ismaac^Λd^Λ g^ΛΛsai vuvacai dai g^ΛΛrai dai gooqui^Λr^ΛΛ acaid^Λ ismaac^Λd^Λ g^ΛΛi camaitiipucana. ³⁷ G^ΛΛsai uunui caid^Λ vai vuvac^Λi dai g^ΛΛrai dai camai^Λpa maascana acaid^Λ ismaac^Λd^Λ g^ΛΛi. Poduuc^Λi ap^Λv^Λueeyi tomastuma astucaic^Λd^Λ. ³⁸ Diuusi poduuc^Λi idui casc^Λd^Λ. Poduuc^Λi ap^Λpa oodami ismaac^Λd^Λ cooyi dai g^Λyaasapai uugiat^Λi tuucugad^Λ dai si^ΛΛscad^Λ duduaaca Diuusi g^Λmaaquimu atuucugad^Λ imaac^Λd^Λ ap^Λgi agai ip^Λlidi. ³⁹ Oodami tuutucugad^Λ mai^Λpa maasi cac^Λisi tuutucugad^Λ, tomali ujuurugi, tomali vatopadagai. ⁴⁰ Diuusi t^Λt^Λaañicarud^Λ t^Λvaagi^Λr^ΛΛ oidaga dai oodami oidigi daama oidaga casc^Λd^Λ mai^Λpa mamaasi tuutucugad^Λ. ⁴¹ Tasai dai masaadai dai sisiaavugai mai^Λpan^Λsi dadadac^Λi, v^ΛΛsc^Λr^ΛΛ am^Λo sisiaavugai vaamioma dadadac^Λi siaa. ⁴² Poduuc^Λi idui Diuusi v^ΛΛsi gomaasi dai poduuc^Λi iduñia agai si^ΛΛscad^Λ duduaacaldagi coidad^Λ. Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λd^Λ g^Λyaasapai duvar^Λi d^Λmos si^ΛΛscad^Λ Diuusi duduaacaldagi camaicoodamu ap^Λgai. ⁴³ Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λd^Λ g^Λyaasapai camait^Λrsoiñi d^Λmos si^ΛΛscad^Λ Diuusi duduaacaldagi dadadac^Λd^Λamu ap^Λgai. Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λd^Λ g^Λyaasapai camai^Λguupuacana d^Λmos si^ΛΛscad^Λ Diuusi duduaacaldagi amaasi gia guupuacamu ap^Λgai. ⁴⁴ Oodami tuutucugad^Λ ismaac^Λd^Λ g^Λyaasapai oo dai tuucuga dai ap^Λra dai uugiat^Λi d^Λmos si^ΛΛscad^Λ Diuusi duduaacaldagi camaiugitimu ap^Λgai.

⁴⁵ Pocaiti Diuusi ñiooquid^Λr^ΛΛ sai Adán ar^Λtuucamid^Λr^ΛΛ oodami ismaac^Λd^Λ idui Diuusi sai tami oidigi daama oidacana. D^Λmos ap^ΛSuusi Cristo gooqui^Λrioma divia. Agai ar^ΛDiuusi dai maacai ib^Λdagai utudui oodami. ⁴⁶⁻⁴⁹ Diuusi idui Adán d^Λv^ΛΛraic^Λd^Λ d^Λmos ap^ΛSuusi Cristo t^Λvaagi^Λiñd^Λr^ΛΛ divia. V^ΛΛsi oodami ismaac^Λd^Λ oidigi daama oidaga d^Λv^ΛΛraic^Λd^Λ duñisi ap^Λpan duuc^Λi Adán. Dai v^ΛΛscatai ismaac^Λd^Λ vaavoitudai Suusi Cristo ap^Λpa mamaascamu Suusi Cristo si^ΛΛscad^Λ duduaacagi dai t^Λvaagi^Λr^ΛΛ oidacamu. Suusi Cristo maid^Λv^ΛΛraic^Λd^Λ duñisi.

⁵⁰ Giñaaduñi aan^Λ ang^Λnaagidi sai oodami tuutucugad^Λ maijioopai t^Λvaagiamu istumaasi ismaac^Λd^Λ uugiat^Λi maitistuidi is^ΛΛmadu daacagi istumaasi maiuugiat^Λi. ⁵¹⁻⁵² D^Λmos g^Λnaagidi aan^Λ am^Λo istumaasi istumaasi Diuusi giñaagidi istumaasi ap^Λgi Diuusi maatacatadai. Maisiu v^ΛΛscatai aat^Λma coiya ragai d^Λmos todian duuc^Λi g^Λrnanatudamu dai ama maasi tuucuga viaacamu dai tomastuigaco oidacamu v^ΛΛsi coidad^Λ dai duduaac^Λd^Λ. Siuu duucu cacuugat^Λr^ΛΛ iivagi

Diuusi tatl̄aañicarud̄a piitoc̄ad̄a, duduaacamu coidad̄a dai tomali amo imidagai camaicoimu. ⁵³ Poduucai isduucai oidaga aat̄am̄a sivi maitistutuidi istomastuigaco oidacagi casc̄ad̄a ḡaaagai is̄apa mamaastua aat̄am̄a Diuusi dai amaasi camaicoodamu aat̄am̄a d̄amos ismaac̄ad̄a cooyi gia duvar̄a tuutucugad̄a casc̄ad̄a ḡaaagai is̄apa mamaastua aat̄am̄a Diuusi dai amaasi camaicoodagi. ⁵⁴ Sīasc̄ad̄a ap̄aduñiagi gomaasi amaasi casi ap̄aduñimu istumaasi aagai Diuusi ñiooquidar̄a. Dai aid̄a abiaadar̄a camaicoodamu oodami. ⁵⁵ Casc̄ad̄a mait̄aaagai is̄al̄biadagi muuquigami. ⁵⁶ Aoodami ismaac̄ad̄a caoiḡali Diuusi soimaascamaigad̄a camaisoimaa taatamai sīasc̄ad̄a coiyagi. Diuusi ñiooquidar̄a maat̄a aat̄am̄a is̄iarsoimaasi ivuaadami v̄asc̄atai. ⁵⁷ D̄amos baigiñ̄alidi aan̄a Diuusic̄ad̄a. Aagai ḡaroḡaldi ḡarsoimaascamiga vaavoitudaitai aat̄am̄a Suusi Cristo casc̄ad̄a camaisoimaasi taatamu aat̄am̄a sīasc̄ad̄a coiyagi.

⁵⁸ Casc̄ad̄a giñaaduñi apiavar̄a c̄alga vaavoitudada dai apiac̄alga ivuaada Diuusi aa duiñ̄dad̄a. Aapim̄a c̄alga maat̄a sai aa duiñ̄dagai mas̄maac̄ad̄a ivueeyi Diuusi v̄atar̄a mait̄armos̄agic̄ad̄a.

16

¹ Sivi ḡanaagidamu aan̄a amo ñiooqui. Aan̄a caaagidi vaavoitudadami ismaac̄ad̄a Galaasiar̄a oidaga isduucatai ḡaaagai is̄ampaidiada aagai tumiñ̄si ḡraaduñi vaavoitudadami ismaac̄ad̄a Jerusaleenar̄a oidaga v̄atar̄a. Dai aapim̄a lar̄a ḡaaagai ispoduucai ivuaadagi. ² V̄asi tumiñ̄oco ḡaaagai mas̄acovai darasadagi chichīalqui tumiñ̄si mas̄maac̄ad̄a gamait̄ac̄ai, dai bai darasaca poduucai maiviaaca aapim̄a is̄ampaidagi tumiñ̄si sīasc̄ad̄a m̄al̄ divia aan̄a. ³ Dai sīasc̄ad̄a m̄al̄ divia aan̄a ootosamu aan̄a sioora ip̄liada aapim̄a sai vuidacaiña tumiñ̄si dai oojai ḡraaduñi Jerusaleenar̄a oidac̄ad̄a. ⁴ Dai iñ̄saan̄a istutiadagi isimia lar̄a aid̄a gia giñ̄oidamu goovai.

⁵ Sīasc̄ad̄a imia aan̄a gamucu viaa aan̄a isMasedoniamu s̄al̄li daivuñiagai, dai gooquiar̄a aimu aan̄a Coriintoar̄a. ⁶ Ḡan̄lamadu daaca iñ̄alidi aan̄a chīalqui tasai is̄amo toomoco lar̄a. Dai sīasc̄ad̄a imia iñ̄agada aan̄a boodar̄a sib̄acoga aapim̄a istutuidi isgiñ̄maaquiagi istumaasi t̄agitoca aan̄a voiyar̄a v̄atar̄a. ⁷ Aan̄a maisiu mosdaivunucai ḡann̄aida iñ̄alidi baiyoma ip̄alidi aan̄a isbai t̄av̄api daacagi ḡan̄lamadu, isDiuusi ip̄aldagi. ⁸ D̄amos tanasi Efeesiar̄a daaca iñ̄agai aan̄a quiaa, siaa duudagar̄a uucami ismaac̄ad̄a Pentecostesi t̄al̄gidu. ⁹ Sivi tami c̄alga istutuidi aan̄a isgaaagiadagi Diuusi

ñiooquida dai vΛasi tasai muidutai vaavoitudai, dai muidutai garvuidara vΛata.

¹⁰ IsmΛa diviagi Timoteo varai cΛagacara nΛida vai maidu-aadicuda agai. Agai Λapa ivueeyi Diuusi aa duiñadaΛ apān du-ucai aana. ¹¹ Cascada vΛascatai aapima glaagai mΛscΛagacara nΛijadagi. Dai siΛscada baigovai imia agai boodara varai maaca istumaasi tagitoca agai voiyara vΛatarā. Tami nanara aana Timoteo Λmadu agaa vaavoitudadami ismaacada oidi.

¹² Aana goguama oi graduñi Apoolosi sai oidana gogaa vaavoitudadami dai mΛaca gannidana, dΛmos sivi maitipali agai isimiagi. Agai imimu siΛscada istutiadagi.

¹³ Gannuucadacavurai vai maisoimaasi ganduiñtuldana ΛDiaavora, dai apiavar cΛaga vaavoitudada. Maitavar Λbiada ismaacada gārvuidara vΛata. CΛagacara avaroidaca Diuusi ganmaacai guvucadagai cascada. ¹⁴ Dai vΛscara avar oigada vΛasi oodami.

¹⁵ CΛaga maata aapima giñaduñi sai Acayara apaga vaavoitu Tiivañi Λmadu vΛscatai ismaacada quidiara oidacatai. Dai aidasi cavaavoitudaimi aa agai soicaiña vΛsira istumaasi tagitocana agai. ¹⁶ Aana gnaagidi masai siaa dutudaiña dai agidiña agai ismaacada apān tuutuiga Tiivañi dai aaduñda dai vΛscatai ismaacada gansoicai dai ismaacada ivueeyi Diuusi aa duiñada. ¹⁷ Alia baigiñalidi aana giñdividacai Tiivañi dai Fortunato dai Acayo agai alia baigiñaliatu poduucai aapima Λpa alia baigiñaliatudamudai isdadimudai. ¹⁸ Dai casi giñibastan tada aana go Λmadu gaaatagacai dai polidi aana isaapima Λpa gniibastacan tada. Glaagai issiaa duutuadagi Tiivañi Λmadu Fortunato Λmadu Acayo. Goovai garsoicai cascada.

¹⁹ Avavoitudadami Asira oidacami dai Aquila Λmadu Prisila dai agaa vaavoitudadami ismaacada Aquila dai Prisila quidiara ganampaidi Diuscada ganviaatuldi Λpa. ²⁰ Dai vΛasi avavoitudadami ismaacada tanai daraaja Diuscada ganviaatuldi. Dai casivar maitancocoda baiyomavar ganviaatuldiada aipaco.

²¹ Tami cuugatarā gia agi ooja aana dai Diuscada ganviaatuldi.

²² Siora maioigadai Suusi Cristo Diuusi gajiaadara vipieeyi. Aana ipalidi isotoma diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo.

²³ Aana ipalidi isgartaanadamiga Suusi Cristo cΛagacara ganlijadagi. ²⁴ Aana dai aapima vaavoitudai Suusi Cristo cascada aliasi ganoigadai aana.

Mosacaasi.

Idi arAgotordadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Paavora Λvaavoitudadami CoriintoΛrΛ oidacami

1 Aana arPaavora dai Suusi Cristo acovai giñvusaitu ansaida arootosadΛcana. Poduucai ipali Diuusi cascΛdΛ. Aana amadu garaduñi Timoteo gamviaatuldi. Dai aana ganoojidi idi oojai aapima garaaduñi vaavoitudadami masmaacΛdΛ CoriintoΛrΛ oidaga dai ganampaidiña dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai idi oojai argaraaduñi vaavoitudadami AcaayΛrΛ oidacami vΛΛtarΛ ΛpΛ. 2 Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga apiacΛagacΛrΛ gannΛijadagi dai apiaganibastudacan tadacagi.

3 Diuusi agai dai vΛascΛrΛ soigΛlidi aatΛmacΛdΛ dai garbaiΛliatudai cascΛdΛ cΛga ñioocai aatΛmΛ Diuusi vui. Agai agai daidΛ aroogadΛ gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo. 4 Siuu duucu soimaa taatamadagi aatΛmΛ Diuusi baigarΛliatudai dai poduucai istutuidi aatΛmΛ isbaiΛliatudadagi aa ismaacΛdΛ soimaasi taatamai. 5 AatΛmΛ aliΛ soimaa taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai soimaasi taata Suusi Cristo. Dai agai vaa Suusi Cristo sΛlicΛdΛ baigarΛliatudai. 6 AatΛmΛ soimaasi taatamai ganaagiditai sai Suusi Cristo arCΛagacΛrΛ vuviadami dai poduucai istutuidi aatΛmΛ isbaiganΛliatudadagi. Dai Diuusi baigarΛliatudai aatΛmΛ dai poduucai aapima baiganΛlidiña ΛpΛ. Dai poduucai cΛga istutuidi aapima issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taatamai aatΛmΛ maiyui ñioocaitai Diuusi. 7 Dai sΛlicΛdΛ vaavoitudai aana isapiavaavoitudadamu aapima. CΛΛ maataΛ aana issoimaasi taatamu aapima poduucai isduucai soimaasi taatamai aana. Dai cΛΛ maataΛ aana isDiuusi baiganΛliatudamu aapima poduucai isduucai baigiñΛliatudai agai aana.

8 Garaaduñi ipalidi aatΛmΛ ismaatia aapima siΛasi soimaa taatamaiña aatΛmΛ Asia dΛvΛariΛrΛ. Aliasi cavami soimaasi taatamaiña aatΛmΛ dai camaitistui isvaamioma soimaasi taatagi. Dai asta poliditadai aatΛmΛ masgarcooda agai. 9 SΛlicΛdΛ poliditadai aatΛmΛ iscacoiya aragai aatΛmΛ. Diuusi dagito ispoduucai apaduñiagi tasai aatΛmΛ maataΛna isducatai vaamioma cΛga vaavoitudagi Diuusi dai maisiu poliada aatΛmΛ isΛagi istutuidi isgarsoicΛdagi. Diuusi agai dai apan duduaacaldi acoidadΛ. 10 Dai Diuusi garsoi tΛtai camaitarcooditu aatΛmΛ dai Diuusi quiaa garsoicΛi. DaidΛ cΛΛ

maatΛ aatΛMΛ isVΛASCΛRΛ gARsoicΛdamu Λgai. ¹¹ Aliasi gΛAagai isdaanΛda aapimΛ Diuusi sai gARsoicΛiña. Dai siΛΛscadΛ muidutai daanΛdagi Diuusi sai gARsoicΛiña muidutai pocaiti-ada agai ΛpΛ sai baigANΛlidi DiuusicΛDΛ maatΛcatai isDiuusi gARsoicΛi.

¹² Aliasi baigARΛlidi aatΛMΛ maatΛcatai gARTΛgitoidagARΛ isCΛΛ tuutuiga aatΛMΛ tomasiaacoga sioon CΛΛga aapimΛ gANsaagida VΛASCΛRΛ ipΛlidiña aatΛMΛ isCΛΛga ivuaadagi tomastumaasi. AatΛMΛ Λagi maitistutuidi isivuaadagi gomaasi baiyoma Diuusi Λgai dai gARsoicΛi cascDΛ CΛΛga ivueeyi aatΛMΛ. ¹³⁻¹⁴ Dai gANoojidi aatΛMΛ mosACAasi istumaasi CΛΛga istutuidi ismaatΛ nΛijadagi dai maatΛ caCagi aapimΛ. Dai aanΛ ipΛlidi sai siΛΛscadΛ ajiagi istuigaco Suusi Cristo gARvaidaquiagi tAVAagiamu baigANΛliadamu aapimΛ aatΛMΛCΛDΛ poduucΛi isduucΛi aatΛMΛ baigARΛliadamu aapimΛCΛDΛ ismaacΛDΛ vaavoitu ΛSuusi Cristo gANAagiditai aatΛMΛ isΛgai ΛRΛCΛΛgacARΛ vuviadami.

¹⁵⁻¹⁶ Dai vaavoitudai aanΛ isaliΛ baigANΛlidi aapimΛ aanΛCΛDΛ, aanΛ gANDivida iñΛlidadai aidasi Masedooñia maacoga daivusai aanΛ dai Λpan baigo vacoga daivunucai dai poduucΛi goocoaja gANDividamudai aanΛ dai aapimΛ baigANΛliadamudai giñnΛiditai, dai aapimΛ CΛΛga istutiadamudai isgiñsoiñiagi naana maasicΛDΛ istumaasi tAgitocatadai aanΛ voiyARΛ Judeea maacoga imΛitai. DΛmos maí aanΛ isquiaa soimaasi ivuaadatadai aapimΛ dai aanΛ maisoigANΛΛliatuda iñΛlidadai gANbagaidacai cascDΛ maiii. ¹⁷ Aidasi aagai aanΛ sai gANDivida iñagaitadai aanΛ sΛΛlicDΛ gANDivida iñΛlidadai. AanΛ maitARΛpan ducami ΛMOCO ismaacΛDΛ pocaitiña sai duuñiagi ΛMO istumaasi tomasi maatΛ Λgai ismaitistutuidi. ¹⁸ Diuusi CΛΛ maatΛ iñsaanΛ gANDivida iñΛlidadai cascDΛ aagaitadai aanΛ. ¹⁹ AanΛ ΛΛmadu Timoteo ΛΛmadu Silvanu casi gANAagidi isSuusi Cristo Diuusi maradΛ ismaacΛDΛ tAVai tAVAagiaiñDARΛ ARCΛΛgacARΛ vuviadami. Agai maiaagai ΛMO istumaasi dai Λma maasi ivueeyi. Agai VΛASCΛRΛ ivueeyi VΛΛsi istumaasi aagai. ²⁰ Dai Suusi Cristo Λgai daidΛ ivueeyi VΛΛsi istumaasi aagai Diuusi saidΛ iduñia agaitadai oodami VΛΛtarΛ. Dai Suusi Cristo gARsoicΛi tAsai CΛΛga ñioocaiña aatΛMΛ Diuusi vui. ²¹ Dai Diuusi Λgai daidΛ gARsoicΛi isapiacΛΛga vaavoitudada aatΛMΛ Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gaIbΛdaga sai gARΛΛmadu daacana, ²² sai poduucΛi maatΛna aatΛMΛ isDiuusi sΛΛlicDΛ iduñia agai VΛΛsi istumaasi aagai saidΛ iduñia agai. Diuusi IbΛadΛ Λgai dai gARmaacai gAGuvucadagai tAsai CΛΛga ivuaadana Diuusi aa duiñdada.

23 Damos maat^Λ Diuusi ismai^{qu}iaa ii aan^Λ Coriintoamu mait^Λn^Λbagaida iñ^Λl^Λiditai soimaasi ivuaadatai aapim^Λ.
 24 Si^Λascad^Λ g^Λndadida aat^Λm^Λ, aat^Λm^Λ maitip^Λlidi isg^Λanaagidiagi m^Λsai ^Λma maasi vaavoitudana. Aapim^Λ cac^Λga vaavoitudai istumaasi ^Λr^Λvaavoi casc^Λd^Λ. Baiyoma g^Λnsoiña ^Λr^Λlidi aat^Λm^Λ m^Λsai vaamioma baig^Λn^Λlidiña.

2

1 Dai povai iñ^Λlidi aan^Λ iscamai^Λpamu soig^Λn^Λliatuda iñ^Λgai g^Λndividacai. 2 Siuu duucu baig^Λn^Λliadagi aapim^Λ baigiñ^Λlidiña aan^Λ ^Λr^Λp^Λ dai siuu duucu soig^Λn^Λliadagi aapim^Λ soigiñ^Λlidiña aan^Λ ^Λr^Λp^Λ. Poduucai iñ^Λsoig^Λn^Λliatudagi aan^Λ camaitiipucamu isducatai baigiñ^Λliatuda aapim^Λ. 3 Casc^Λd^Λ casi g^Λnooji aan^Λ ^Λq^Λuioma vai poduucai sioor^Λ soimaasi ivuaadatadai is^Λma duuca t^Λgitocagi sai camaisoimaasi ivuaadana naida g^Λndivida aan^Λ. Vai poduucai si^Λascad^Λ aaji aan^Λ maisoigiñ^Λliatudagi aapim^Λ. Aapim^Λ ^Λr^Λgai daida g^Λaagai isbaigiñ^Λliatudagi. Aan^Λ po^Λlidi issiuu duucu baigiñ^Λliadagi aan^Λ poduucai aapim^Λ ^Λr^Λp^Λ baig^Λn^Λlidiña. 4 Aid^Λsi g^Λnoojiditadai aan^Λ s^Λl^Λic^Λd^Λ soigiñ^Λl^Λiditadai aan^Λ g^Λnt^Λt^Λgitoitai dai asta suaacaitadai aan^Λ. Damos aan^Λ gia maitip^Λlidi issoig^Λn^Λliatudagi baiyoma ip^Λlidi aan^Λ ismaatiagi aapim^Λ si^Λasi g^Λnoig^Λdai aan^Λ.

5 Goc^Λli ismaac^Λd^Λ soig^Λr^Λliatu soimaasi ivuaadatai vaamioma soig^Λn^Λliatu goovai aapim^Λ tomasi aan^Λ soigiñ^Λl^Λli ^Λr^Λp^Λ. Damos camaivaamioma bagai aan^Λ ^Λgai vai maivaamioma soig^Λlidiña. 6 Casi ali^Λ soimaa taatatuldi aapim^Λ ^Λgai casiav^Λr maiñ^Λiooquiada vaamioma. 7 Dai sivi g^Λndaan^Λi aan^Λ m^Λsai oig^Λldana aapim^Λ ^Λgai dai baigav^Λr ^Λliatuda vai poduucai maipov^Λ ^Λlidiña ^Λgai iscamaitiipu oig^Λldaragai ^Λgai v^Λat^Λr^Λ. 8 Vai poduucai maatiagi ^Λgai iss^Λl^Λic^Λd^Λ oig^Λdai aapim^Λ. 9 ^Λqui abiaad^Λr^Λ g^Λnooji aan^Λ m^Λsai soimaasi taatatuldiana goc^Λli dai poduucai maat^Λca iñ^Λgai sabai giñ^Λgidi aapim^Λ ischo ^Λp^Λ. 10 Dai si^Λascad^Λ oig^Λldadagi aapim^Λ ^Λmaadutai aan^Λ oig^Λldadamu ^Λgai ^Λr^Λp^Λ. Dai c^Λl^Λ maat^Λ Suusi Cristo iscaoig^Λli aan^Λ goc^Λli dai poduucai v^Λascatai baig^Λn^Λliadamu aapim^Λ. 11 Vai poduucai ^ΛDiaavora mait^Λr^Λmaitiagi mosc^Λl^Λ maat^Λ aat^Λm^Λ isali^Λ yaatavoga ^Λgai.

12 Aid^Λsi ii aan^Λ Troasiamu dai aagida iñ^Λgai ^Λoidacami isSuusi Cristo ^Λr^Λc^Λagac^Λr^Λ vuviadami, ^Λgai vaa Suusi Cristo giñ^Λsoi sai maat^Λ ca^Λcana dai vaavoitudana mui oodami. 13 Damos aid^Λsi ai aan^Λ mait^Λl^Λ g^Λraduñi Tito

cascada maitabastan tada giñibadaga. Cascada otoma ii aan macadaga Masedonio davarriamu.

14 Damos sállicada baigaralidi aatama Diuusicada. Agai vaa agai daida garsoicai isapiagaaagiadagi aatama ñiooquida dai garsoicai sai maitarsobicaiña ismaacada vuidara vaaata Suusi Cristo. Diuusi garsoicai ismamaatatuldi aatama aa istumaasi idui aSuusi Cristo oodami vaaatar. Dai siascada caaca aoodami isSuusi Cristo arcaagacaga vuviadami baiganaliaracada caacana idi ñiooqui poduucai isduucai baialiaracada uvaida oodami amo chigian uvadami. 15 Dai baigalidi Diuusi gaaagiditai aatama Suusi Cristo ñiooquida. Siascada mamiadagi ajudidíu papaaligada cubimidali quiuupiaraga vaascatai ismaacada ami daraajagi uvagidacana. Dai siascada gaaagiadagi aan Diuusi ñiooquida vaascatai ismaacada ganampaidiadagi caacana dai amoco caagacaga vuvaquimu dai iimimu Diuusi amadu dai aa maivaavoitudamu dai adiaavora amadu iimimu. 16 Ismaacada vaavoitudai Diuusi ñiooquida agai gia caagacaga vuvacai. Dai ismaacada maivaavoitudai agai gia, arsiibaimiada ducami Diuusi vaaatar. Tomali amaadutai maitistutiudi isaa gi gaaagiadagi Diuusi ñiooquida avanacai Diuusi guvucadadacada. 17 Damos aatama maitarapan ducami muidutai ismaacada gaaagidi Diuusi ñiooquida gamaitaa aliditai tumiñsi dai istumaasi gamamaatatuldiña agai maisiu vaasi arDiuusi ñiooquida. Damos aatama gaaagidi Diuusi ñiooquida sállicada maatacatai isarvaavoi dai maisiu gamaitaa aliditai tumiñsi. Diuusi garootoi tasai gaaagidana ñiooquida dai maata agai iscaaga igaaagidi aatama vaavoitudaitai Suusi Cristo. Aatama arCristo ojotosada cascada.

3

1 Gomaasicada ismaacada caagai aatama sioor maata isbai polidi aapima isaatama moscaaga ñioocai aatama aagi garvaatar. Tomasiaaco siaaco ajioopadagi aatama maitagito isbaccaticagi amo oojai siaaco aagadagi isca tuutuiga aatama poduucai isduucai ivueeyi aa.

2 Sállicada vaamioma arsoiñi aapima aatama garvaatar siamo oojai. Mosnaliditai oodami inducatai caaga vaavoitudai aapima poduucai maatamu iscaaga idui aatama graa duiñdaga aapima gansaagida. Vaasi imaasi caa maata aatama garibadagaga. 3 Suusi Cristo agai daida caagacaga ganvuvaitu aapima vaavoitudacai isagai arcaagacaga vuviadami. Dai

Agai gANsoicAI masai camaisoimaasi ivuaadana ootosacai Diuusi IbAada isgANAMadu daacana. Agai Agai dai tomastuigaco oidaga. Dai aatAMA Agai daida gANAagidi Suusi Cristo ñiooquida. Poduucai tomasioora sioora nAidi isducatai cAGA oidaga aapima Agai gia cAGA maata isaatAMA Arojootosada Suusi Cristo. Poduucai ducami isSuusi Cristo oojamudai amo oojai dai AoojiAGA aagidamudai vAasi oodami tasi aatAMA Arojootosada Agai. Agai baiyoma ducami isgANIibADagARA ooja maisiu oodiARA isducatai idui Diuusi aidasi maa Moseesacaru sALLicamigada.

⁴ SALLicADA maata aatAMA isARDiuusi ojootosada vaavoi-tudacai aapima Suusi Cristo. ⁵ AatAMA AAgI maitistutuidi isivuaadagi Diuusi aa duiñdada baiyoma Diuusi Agai daida gARmaacai guvucadagai tAsaida ivuaadana aatAMA istumaasi Agai ipAlidi. ⁶ Agai vaa Agai daida gARsoicAI isaagiadagi aatAMA oodami sai oidaga sALLicami utudui. AatAMA maiaagidi oodami sai coiya Agai ismaiAAGIadagi vAasi istumaasi gatajai Diuusi baiyoma gaaagidi aatAMA sai Diuusi IbAada maacai ibADagai utudui tomasioora sioora vaavoitudagi Suusi Cristo.

⁷ DAMOS cAA maata aatAMA isAAquioma gia coodana oodami ismaacADA maiAAGIdi Diuusi sALLicamigada ismaacADA Diuusi ooji odai daama. Aidasi maa Diuusi gASALLicamiga Moseesacaru aliAsi dadadacAITadai Moseesacaru vuivasada dai cascADA Ajudidiu maitistutuiditadai isvui nANAAvagi Moseesacaru tomasi camaisi dadadacAITadai Agai. ⁸⁻⁹ Diuusi cAGAcARA nAiditadai Moseesacaru aidasi maa Agai gASALLicamiga. ASALLicamicADA coodana ismaacADA maiAAGIdi.

Dai sivi vaamioma cAGAcARA gARNIdi Diuusi aatAMA ismaacADA gaaagidi goutu sALLicami ismaacADA gARmaa Diuusi IbAada. Goutu sALLicamicADA Diuusi IbAada gARmaacai ibADagai utudui. ¹⁰⁻¹¹ GOAAqui sALLicami aliAsi cAGaducatadai tomasi maitAVApi cavaca agaitadai Agai dAMOS sivi camaiñamAGA Agai toma laachi casi gARmaacacai Diuusi goutu sALLicami ismaacADA vaamioma cAGadu. Goovai tomastuigaco namAaca Agai.

¹² CascADA gaaagidi aatAMA vAasi istumaasi Diuusi aagai. Dai aagidi aatAMA ñiooquicADA ismaacADA maisijaiga maata caidagai. CAA maata aatAMA istomastuigaco namAaca Agai idi ñiooqui cascADA. ¹³⁻¹⁶ AatAMA maiAPAN duucai ivueeyi Moseesacaru. Istumaasi aagaiña Agai maicAA maata caAcana Aoodami. Dai asta sivi maiquiaa cAGA maata caA Ajudidiu GOAAqui sALLicami. MOSAcAasi Suusi Cristo Agai dai soicAI oodami ismaata caAcagi GOAAqui sALLicami vaavoitudacai Suusi Cristo. ¹⁷ Suusi Cristo Agai daida gARmaa ibADagai utudui. Tomasioora sioora caviaacagi ibADagai utudui camaiviaa isAAGIadagi vAasi istumaasi aagai Moseesacaru

SAAlicamigadARA. ¹⁸ Dai sivi aatAMA vAAscatai cAAga maata isSuusi Cristo SAAlicada cAA tuiga. Dai vAAscARA maata aatAMA isAgai vaa Suusi Cristo gARTAAanADamiga ARDiuusi marada, dai tAVAagiaiñdARA tAVai Agai tami oidigi daama, dai tomali AMo imidagai maisoimaasi idui Agai. Dai Diuusi Ibaada guvucadadACADA vAAs tasai vaamioma cAAga oidacana aatAMA poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.

4

¹ CascADA baigARAliaracADA gaaagidi aatAMA Diuusi ñiooquida. Diuusi gARmaa idi aa duiñdaga Agai cAAgacARA gARNAidi cascADA. ² Oidaga AMo oodami ismaacADA Astocai ivueeyi istumaasi siaa ARaracami, dai vupuiirumadaña oodami, dai maicAAga gamamaatAtuldiña Diuusi ñiooquida baiyoma aagai Agai istumaasi maitARvaavoi. DAMos aatAMA maitivueeyi gomaasi baiyoma aatAMA gamamaatAtuldi mosACAasi istumaasi ARvaavoi, vai poduucai oodami cAAga istutuidi ismaatiagi iscAAga ivueeyi aatAMA. ³ AMoco maicAA maata caA istumaasi gamamaatAtuldi aatAMA. Agai Agai dai maivaavoitudai Suusi Cristo dai cascADA iimia Agai ADiaavora AMadu. ⁴ ADiaavora Agai daida ARTAAanADamigada Agai ismaacADA maivaavoitudai Suusi Cristo, dai maidadagitoi ismaata caAcagi Agai siaa cAA tuiga Suusi Cristo dai maidadagitoi ismaatiagi isSuusi Cristo ARDiuusi. ⁵ Aana gia gaaagidi sai Suusi Cristo ARAbaitACAacami vai poduucai siaa duutuadagi oodami Suusi Cristo dai maisiu aana Suusi Cristo Agai daida ARTAAanADami dai aana mosARpiooñigada. Agai giñootoi ansai gansoicAña isvaavoituda aapima Agai ñiooquida. ⁶ Diuusi Agai daida idui ACuudagi tuucamidARA. Dai Diuusi GARsoi iscAAga maatiagi aatAMA iscAA tuiga Agai maatacatai aatAMA istuiga Suusi Cristo.

⁷ SAAlicada viaa guvucadagai Diuusi. Agai giñaagidi istumaasi gaaagida aana. Aana AAgI maiviaa guvucadagai baiyoma Diuusi Agai daida giñmaacai guvucadagai ansaidA gaaagidiña ñiooquida. ⁸ Tomasiaaco siaaco ajioopai aatAMA aliasi soimaasi taatamai DAMos vAAscARA GARsoicAI Diuusi. Tomasi AMo imidagai maitAtAAgaiña aatAMA istumaasi gARTAtAgituagi vAAscARA apiavaavoitudai aatAMA Diuusi. ⁹ Tomasi soi duucai gARNAidiña oodami vAAscARA Diuusi GARAAmadu daacana. Dai gARcooda agaiña oodami DAMos maitistutuidiña. ¹⁰⁻¹¹ Tomasiaaco siaaco ajioopai aatAMA gARcooda aagaiña oodami poduucai isduucai muua aagaiña Agai ASuusi quiaa aimARaitai Agai tami oidigi daama dai bai tAVApicada muua DAMos aatAMA gia maiquiaa coi, Suusi Cristo GARsoicAI gAguvucadacADA cascADA. Dai poduucai gamaata

isDiuusi duaacali agai. ¹² Poduucai garcooda aagaiña oodami gaaagiditai aatama Diuusi ñiooquida damos aapima caviaa ibadaga utudui vaavoitudacai Diuusi ñiooquida.

¹³ Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Vaavoitu ana Diuusi ñiooquida dai cascada agidi ana oodami Diuusi ñiooquida”, ascaiti. Poduucai aatama apa vaavoituda Diuusi ñiooquida dai cascada gaaagidi aatama Diuusi ñiooquida. ¹⁴ Dai caa maata aatama isDiuusi duaacali gartlaanadamiga Suusi coidada saagidiaiñdara dai poduucai apa garduduaacalia agai agai aatama coidada saagidiaiñdara. Dai amaasi garvaidaquia agai vascatai amapai tavaagiamu Suusi Cristo amadu. ¹⁵ Dai aatama soimaasi taatamai naana maasi istumaasi dai gaaagidi Diuusi ñiooquida maatacatai ispoduucai vaamioma gansoicai aatama aapima. Dai poduucai vaamioma muidutai vaavoituda agai Diuusi ñiooquida dai Diuusi calagacara najada agai dai agai pocaitiada agai sai baiganalidi Diusicada dai calga ñioocada agai agai Diuusi vui.

¹⁶ Cascada baiganalidi aatama. Tomasi callimuimi gartuucuga vascara todian tada garibadaga. ¹⁷ Tami oidi daama maisi cavami soimaasi gataatamai dai alia otoma daivuscai. Dai gomaasicada Diuusi garmaquia agai naana maasi istumaasi cacalagaducami ismaacada tomastuigaco maiuugiatai. ¹⁸ Dai vaamioma tatagitai aatama istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara sai oidaga tavaagiarai siistumaasi oidaga tami oidigi daama. Vasi istumaasi oidaga oidi daama alia otoma uugiatai damos istumaasi oidaga tavaagiarai go gia tomastuigaco maiuugiatai.

5

¹ Gartuucuga arapan ducami amo vaaqui daida garibadaga gartuucuga arana oidaga. Siascada ugitiagi gartuucuga caa maata aatama isDiuusi garmaquia agai amai utudui tavaagiarai siaaco tomastuigaco oidacamu aatama dai tomali amo imidagai maiuugiatai agai. ² Aliasii aijigai aatama ipaliditai iscaimiagi tavaagiamu dai viaacagi gartuucuga ismaacada garmaquia agai Diuusi ³ poduucai gammaata istuucuaca ragai tavaagiarai. ⁴ Quiaa oidacatai garibadaga tami oidi daama idi tuucugara ismaacada arapan ducami amo quii alia aijigai aatama soimaasi taatamatai. Dai tomasi maicoiya aralidi aatama vascara sioma ipalidi aatama istavaagiarai oidacagi dai viaacagi gartuucuga ismaacada maiuugiatai tomali amo imidagai. ⁵ Diuusi agai dai poduucai idui. Dai Diuusi caotoi garibadaga sai garlamadu daacana sai poduucai maatacana aatama issallicada garmaquia agai tuutucuga uutudui.

6 Cascada baigarlidi aatama Diuuscada, tomasi clla maata aatama isquiaa oidacatai aatama tami oidi daama maitistutuidi aatama isoidaga tavaagiara Diuusi lamadu. 7 Damos vascara garlamadu daja Suusi Cristo vaavoitudaitai aatama ñiooquida agai tomasi maitiquiaa naidi aatama agai. 8 Vascara baigarlidi aatama. Damos vascara vaamioma ipalidi aatama isiimiagi tavaagiamu siaaco naidia aragai Suusi Cristo siapiaoidacagi tami oidi daama idi tuucugiara. 9 Cascada ipalidi aatama isivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi quiaa oidacatai tami oidi daama dai siascada tavaagiara daraaja lapa. 10 Dai aimu istuigaco Suusi Cristo garnaida agai aatama vaavoitudadami ismaacada cllaga ivuaadana aa duiñdada dai ismaacada maicllaga ivuaadana quiaa oidacatai tami oidi daama. Sioora cllaga ivuaadana Suusi Cristo aa duiñdada Suusi Cristo maaquimu agai naana maasi istumaasi cacllagaducami dai sioora maicllaga ivuaadana maimaaquimu agai gomaasi.

11 Aliasi siaa duutudai aatama Diuusi, cascada duudatai aagidi aan lloodami sai vaavoitudana Diuusi ñiooquida. Clla maata Diuusi istuutuiga aatama daida isaatama aagai mosacaasi istumaasi arvaavoi. Daida ipalidi aatama isaapima lapa clla maatacagi gomaasi. 12 Maitipalidi aatama islagi ganaagiadagi isccla tuutuiga aatama, damos vascara ipalidi isbaiganaliada aapima aatamacada. Vai poduucai viaacamu aapima isducatai garsoicadagi siascada gapiar garvuupadagi lloodami ismaacada gagarducada ganalidi ivuaadatai ganviituldaraga, maitatagitoitai istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. 13 Tomasi polidi lloodami ismaisi cllagadu tatagitoi ischo lapa vascara ivuaadamu aan mosacaasi istumaasi ipalidi Diuusi ipaliditai isgansoicadagi aapima. 14 Aliasi giñoigadai Suusi Cristo cascada povueeyi aan. Suusi Cristo muu vvasi oodami vvatara. Diuusi soimaasi taatatuldi Suusi Cristo soimaasi ivuaadatai oodami. Poduucai Diuusi oigaldi oodami ducami isDiuusi casoimaasi taatatuldiamudai oodami, cascada lpan ducami isvvasi oodami cacoimudai. 15 Suusi Cristo muu dai lpan duaaca vvasi oodami vvatara vai ismaacada viaa ibadaga utudui vaavoitudacai Suusi Cristo camaitivuaadaña istumaasi lagi ipalidi isivuaadagi baiyoma ivuaadagi istumaasi Suusi Cristo ipalidi isivuaadagi. 16 Oodami maivaavoitudadami soi duucai naidi lllamo oodami dai cllaga naidi aa oodami. Aan lapa poduucai naidiña oodami maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo dai asta Suusi Cristo soi duucai naidiña aan. Damos sivi cavaavoitu aan Suusi Cristo dai madugan duucai naidi aan oodami. Maiquiaa vaavoitudaitai aan Suusi Cristo lpan duucai naidi

aanΛ oodami poduucai isduucai Λmaivaavoitudadami nΛidi oodami. ΛΛquioma poduu nΛidi aanΛ ΛSuusi Cristo dΛmos sivi camaipoduu nΛidi aanΛ Λgai. ¹⁷ CascΛdΛ tomasioorΛ sioorΛ cavaavoitudagi Suusi Cristo camaiΛpan duucai tΛtΛgitoi tomali maiΛpan duucai ivueeyi maiquiaa vaavoitudacai. Λgai viaa Λmo ibΛdagai utudui cascΛdΛ.

¹⁸ Diuusi Λgai dai soicΛi Λvaavoitudadami sai povuaadana vaavoitudacai Λgai Suusi Cristo. Dai camai vui vΛΛtΛcana aatΛmΛ Diuusi cavaavoitudacai ismuu Suusi Cristo aatΛmΛ gΛrvΛΛtΛrΛ soimaasi ivuaadatai aatΛmΛ. Dai Diuusi gΛrtΛjai tΛsai aagidana oodami sai Λma duucai tΛtΛgitona sai poduucai camai vuidΛrΛ vΛΛtΛcana Λgai Diuusi. ¹⁹ Diuusi Λgai dai ootoi Suusi Cristo sai soiñana oodami sai Λma duucai gΛntΛtΛgitona sai poduucai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiñΛ. Dai poduucai Diuusi oigΛldi oodami soimaascamigadΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai Diuusi gΛrtΛjai tΛsai aagidana oodami sai Λgai sΛΛlicΛdΛ oigΛlda Λlidi soimaascamigadΛ. ²⁰ CascΛdΛ Diuusi gΛrmaa sΛΛlicami tΛsaidΛ ΛrojootosadΛcana Suusi Cristo. Dai aagidi aatΛmΛ oodami istumaasi Diuusi ipΛlidi isaagidiagi. GΛndaanΛi aatΛmΛ mΛsai Λma duucai gΛntΛtΛgitona mΛsai camai vuidΛrΛ vΛΛtΛcana aapimΛ Diuusi. ΛSuusi Cristo ipΛlidi ispovuaada aapimΛ. ²¹ Tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui ΛSuusi Cristo. DΛmos aatΛmΛ gia soimaasi ivuaadatai Diuusi soimaasi taatatuli ΛSuusi Cristo ducami issoimaasi iducamicamudai Λgai dai sivi camaisoimaasi gartaatatulda agai Diuusi aatΛmΛ vaavoitudacai aatΛmΛ Suusi Cristo. Dai Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi ducami ismaisoimaasi ivuaadamudai aatΛmΛ.

6

¹ AatΛmΛ Λmadu aapimΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ cascΛdΛ gΛnaagidi aatΛmΛ mΛsai apiavaavoitudaiñΛ isDiuusi cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛidi. ² Pocaiti Diuusi gΛñiooquiΛrΛ: Aidasi abiaadΛrΛ casi ipΛli aanΛ iscΛΛgacΛrΛ vuviadagi oodami giñdaanΛitadai aapimΛ dai aanΛ gia caΛ.

Dai aanΛ gia gΛnsoí mΛsai cΛΛgacΛrΛ vuvacana.

Ascaiti Diuusi. Sivi ΛrsiΛΛscadΛ caΛ Diuusi oodami ismaacΛdΛ daanΛi. Sivi ΛrsiΛΛscadΛ cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Diuusi oodami.

³ SΛΛlicΛdΛ ipΛlidi aatΛmΛ ismaisoimaasi ivuaadagi vai tomali Λmaadutai maipocaitiadagi sai maicΛΛga ivueeyi aatΛmΛ Diuusi aa duiñdadΛ. ⁴ Baiyoma ipΛlidi aatΛmΛ iscΛΛga oidacagi ivuaadatai Diuusi aa duiñdadΛ vai poduucai vaamioma cΛΛga vaavoitudagi oodami Diuusi ñiooquidΛ. CascΛdΛ soimaasi taatamai aatΛmΛ dai maivui ñioocai Diuusi, tomasi Λmo imidagai maitΛtΛΛgai aatΛmΛ istumaasi gΛrtΛtΛgitoagi tomali siaaco iimiagi. ⁵ DaidΛ cavami

gargavaiña oodami, dai garmamaisapaiña. DaidΛΛmapacara garcadaiña oodami dai siaa caitiña iññaquidatái. Dai ΛΛmo imidagai aliási gaaata vuaadana aatΛΛΛ dai ΛΛmo imidagai maicocoosaiña dai bibiuugaiña aatΛΛΛ. ⁶ Dai maigoogosi garducamica aatΛΛΛ. Dai cΛΛ maata aana Diuusi ñiooquida. Dai maibaacocoi aatΛΛΛ tomasi aa oodami naana caiti garnaídi garñiooquidi. Dai cΛΛ tuutuiga aatΛΛΛ. Dai Diuusi Ibaada garrΛΛmadu daja. Dai sΛΛlicada oigadai aatΛΛΛ vaasi vaavoitudadami. ⁷ Dai gaaagidi aatΛΛΛ Diuusi ñiooquida. Dai Diuusi garmaacai guvucadagai tasaida ivuaadana vaasi istumaasi agai ipalidi. Dai Diuusi garsoicai tasaida ivuaadana mosacaasi istumaasi arcΛΛgaducami dai poduucái istutuidi aatΛΛΛ isΛΛagi garsoicadagi siuu duucu ΛDiaavora soimaasi garduiñtulda aliadagi. ⁸ ΛΛmo imidagai siaa garduutudai oodami dai ΛΛmo imidagai maisiaa garduutudai. ΛΛmo oodami garñiooquidiña dai aa gia cho. ΛΛmo oodami yaatavogamu garaagaiña dai aa pocaitiña tasai aatΛΛΛ aagai istumaasi arvaavoi. ⁹ ΛΛmo oodami maicΛΛ tuutuiga garvui ducami ismaitarmaatacamudai tomasi cΛΛga garmaata dai ΛΛmoco cΛΛ tuutuiga garvui tomasi maitarmaata. ΛΛmo imidagai baitoma garcoodaiña ΛΛmo oodami damos apiaquiaa oidaga aatΛΛΛ. ΛΛmoco aliási soimaasi gartaatamituldiña damos maiquiaa garcoi. ¹⁰ Tomasi ΛΛmo imidagai soimaasi taatamai aatΛΛΛ vaascara baigaralidiña. Tomasi arsoituutuigami aatΛΛΛ vaascara soicai aatΛΛΛ mui oodami idi ñiooquicada ismaacada aagidi aatΛΛΛ. Maiviaa aatΛΛΛ tomali Λmo istumaasi damos Diuusi garmaacai vaasi istumaasi tagito aatΛΛΛ. Vaasi gomaasicada cΛΛga gamaata tasiaatΛΛΛ arDiuusi ojootosadΛ.

¹¹ AapimΛ garaaduñi Coriintoara oidajami casi ganaagidi aatΛΛΛ mui naana maasi istumaasi aatΛΛΛ maitanΛstoquidi tomali Λmo istumaasi. AatΛΛΛ ganoigadai cascada. ¹² AatΛΛΛ ipalidi iscΛΛgacara gannaijadagi damos aapimΛ maitipalidi. ¹³ Aana gandaanai giñmaamara duucái masai cΛΛga tuutiacana giñvui poduucái isduucái cΛΛ tuiga aana ganvui.

¹⁴ Maitavar Λpa maasi ivuaada urapacada aa ismaacada maivaavoitudai. AapimΛ maiapan duucái oidaga agai cascada. Agai oojoidi isivuaadagi naana maasi istumaasi soimaascami dai aapimΛ gia cho. ¹⁵ Suusi Cristo maiapan duucái ivueeyi ΛDiaavora daidΛ vaavoitudadami maiapan duucái ivueeyi maivaavoitudadami. ¹⁶ GogΛΛ quii vaaco siaa duutudai oodami Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga maiapan ducami gogΛΛ quii siaaco siaa duutudai oodami momoono ismaacada ivueeyi agai. Dai aapimΛ Λpan ducami

Λquii siaaco siaa duutudai oodami Diuusi. PotΛΛdai Diuusi
gΛrΛΛqui aaduñicaru:

AanΛ vaavoitudadami saagida oidaga.

AanΛ arDiuusigadΛ.

Dai Λgai argiñmaamara.

Ascaiti Diuusi. ¹⁷ CascadΛ pocaiti ΛpΛ:

AapimΛ vaavoitudadami camaitΛagai masiΛpan duuca
oidacagi Λgai ismaacadΛ maivaavoitudai,

CasiavΛr maitivuaada istumaasi soimaascami.

¹⁸ Dai aanΛ arganoogacamu,

Dai aapimΛ argiñmaamaracamu.

Dai aanΛ cΛagacΛrΛ gΛnnajadamu.

Pocaiti gΛrbaitΛcΛaacami ismaacadΛ sΛllicadΛ viaa guvucada-
gai.

7

¹ AapimΛ giñaaduñi aanΛ gΛnoigadai. Gomaasi aagai
Diuusi maisiu mosΛcaasi gΛrΛΛqui aaduñicaru vΛΛtarΛ,
vΛΛsi gomaasi ΛraatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ ΛpΛ. CascadΛ aliΛsi
gΛaagai tΛsigajiaadΛrΛ vipiaadagi vΛΛsi soimaascami dai
camaisoimaasi ivuaadagi. Dai siaa duutudaitai Diuusi aliΛsi
gΛaagai isivuaadagi mosΛcaasi istumaasi Diuusi ipalidi.

² CΛagavΛr tuutiaca aapimΛ gΛrvui. AatΛmΛ
maitΛnmamaatΛtuli masisoimaasi ivuaadagi aapimΛ tomali
maiyaataidi aatΛmΛ. ³ Aagai aanΛ gomaasi maisiu soimaasi
ivuaadatai aapimΛ. AanΛ sΛllicadΛ gΛnoigadai cascadΛ. Dai
gΛnoigadamu aanΛ asta siΛΛscadΛ muu. ⁴ Vaavoitudai aanΛ
masiaapimΛ iduñia agai vΛΛsi istumaasi gΛnaagidi aanΛ. Dai
sΛllicadΛ baigiñalidi aanΛ aapimΛcadΛ. Dai tomasi soimaasi
taatamai aanΛ vΛΛscΛrΛ sΛllicadΛ baigiñalidi.

⁵ AidΛsi abiaadΛrΛ aayi aatΛmΛ tami MasedooniΛrΛ
maiquiaa gΛniibastacan tada gΛriibadaga aliΛ soimaa
taatamai aatΛmΛ cascadΛ. Tomasiaaco siaaco ajioopada
aatΛmΛ gΛrcocoodai oodami dai vΛΛscΛrΛ tΛgitoi aanΛ
giñaaduñi vaavoitudadami. AanΛ maitipalidi isΛgai dagituagi
gΛnvΛavoidaraga. ⁶ Damos Diuusi Λgai dai baiΛliatudai
vaavoitudadami ismaacadΛ soigΛnliadagi, cascadΛ baigΛrΛli
aatΛmΛ diviacai Tito. ⁷ Maisiu mosΛcaasi diviacai Λgai.
Λgai aliΛ baigΛliatugai aapimΛcadΛ cascadΛ. Λgai gΛraagidi
sai aapimΛ sΛllicadΛ gΛrnΛida alidi. DaidΛ gΛraagidi ΛpΛ
sai aapimΛ aliΛsi giñtΛgitoi dai soigΛnalidi aanΛcadΛ.
GomaasicadΛ vaamioma baigiñalidi aanΛ.

⁸ Tomasi soigΛnΛli aapimΛ nΛidacai Λoojai ismaacadΛ
gΛnootosi aanΛ vΛΛscΛrΛ maivuaam iñalidi aanΛ sivi.
TomastuucamidΛrΛ soigiñalidi aanΛ maatacai issoigΛnΛli

aapimΛ chΛΛqui tasai nΛidacai gooojai ⁹ VΛASCATA sivi baigiñΛlidi, maisiu soigΛNΛiacai aapimΛ, aapimΛ Λma duucaí gANTATAgitoi aidΛsi soigΛNΛΛli cascADΛ. Diuusi alia baigΛΛli nΛiditai isducatai ivuaadana aapimΛ aidΛmasi soigΛNΛlidi. CascADΛ maata aana ismaisoimaasi gANDuñi gANOojidacai. ¹⁰ SiΛASCADΛ amaadutai soigΛΛliadagi dai maivui ñiioocadagi Diuusi, poduucaí Diuusi alia baigΛΛlidiña dai poduucaí Λma duucaí gATATAgitoiña oodami dai CΛAgacATA vuvacΛi. CascADΛ Arsoiñi issoigΛliadagi oodami siΛASCADΛ soimaasi ivuaadagi dai Λma duucaí gATATAgitoiña. Damos siΛASCADΛ soigΛΛliadagi Λmo maivaavoitudadami dai maiΛma duucaí gATATAgitoi aidΛ gia imi agai Λgai ΛDiaavora ΛΛmadu. ¹¹ Damos aapimΛ alia CΛAgA idui cascADΛ alia baigΛΛli Diuusi dai canΛidi aapimΛ istumaasi apΛdui gooquiARA. Alia baacoi aapimΛ Λgi poliditai sai Diuusi soimaasi gantaatatuldi agai dai giñΛΛbΛiditai iñsaana gΛnbagaidagi. CascADΛ ipΛlidi aapimΛ iñsaana gΛnoigΛldagi, dai otoma bagaimi aapimΛ ACΛΛli ismaacADΛ soimaasi idui. Dai ipΛlidadai iñsaana gANDividiagi. VΛasi gomaasicADΛ CΛAgA gΛmaata masiaapimΛ maibaigΛNΛlidi ACΛΛli vui soimaasi ivuaadatai Λgai. ¹² AidΛsi gANOoji aana maisiu mosACAasi gocΛΛli tAgitocatadai aana ismaacADΛ soimaasi idui tomali gΛmai ismaacADΛ soimaasi iduñi goovai. Baiyoma maata Diuusi ispoduucaí gANOoji aana aliasi gANOigADaitai. ¹³ VΛasi gomaasicADΛ alia baigARΛlidi aatΛmΛ.

Dai vaamioma baigARΛlidi aatΛmΛ nΛiditai isbaigΛΛlidi Tito aapimACADΛ. Tito aliasi baigΛΛlidi nΛiditai isducatai Λma duucaí gANTATAgitoi dai gajiaadARA vipiaada aapimΛ Λsoimaascami. ¹⁴ AidΛsi maiquiaa ii Tito Coriintoamu aana aagidi masai aapimΛ ΛgidiΛ agai istumaasi gANOojida iñagaitadai aana dai aapimΛ podui. VΛasi istumaasi gANAagidi aatΛmΛ Arvaavoi dai istumaasi aagidi aatΛmΛ Tito VΛasi apΛdui. ¹⁵ Dai sivi vaamioma gANOigADai Tito tATAgitoitai isaapimΛ CΛAgA Λgi VΛasi istumaasi gANAagidi Λgai dai CΛAgA miaadAgidacai aapimΛ dai CΛAgA siaa duutudai aapimΛ Λgai. ¹⁶ CΛAgA vaavoitudai aana masiaapimΛ apiaΛΛgiada agai istumaasi gANAagidi aana cascADΛ baigiñΛlidi aana.

8

¹ Sivi giñaaaduñi ipΛlidi aana isgANAagidagi isduucatai Diuusi CΛAgacATA nΛidi Λvaavoitudadami MasedooniARA oidajami dai Λgai CΛAgA soicΛi aa vaavoitudadami. ²⁻⁴ Tomasi aliasi soimaa taatamai Λgai VΛASCATA alia baigANΛlidi. Tomasi SAΛlicADΛ Arsoituutuigami Λgai VΛASCATA mui Λmpagi tumiñsi ducami isrircuacamudai Λgai daidΛ gardaañimi tasai

dagitona aatama isootosda atumiñsi avaavoitudadami Jerusaleenara oidajami. ⁵ Aatama maivaavoitudaitadai ismosaa mui ampaida agai tumiñsi. Lapaga idui agai vaasi istumaasi Diuusi ipali dai gooquiara duuñia aliditadai istumaasi aagidi aatama. ⁶ Mosnaiditai aana isalia mui ampagi tumiñsi avaavoitudadami Masedooniara oidacami aagidi aana Tito sai agai apamu imana maaca siaaco daraaja aapima dai ganaagidana masai apamu ampaidiña tumiñsi avaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenara oidajami vaataru poducais iducais ivuaadatadai aapima laquioma. ⁷ Aapima vaasiaacatai sallaicada caga ivueeyi, dai sallaicada caga vaavoitudai aapima. Dai aliassi caga gamamaatutuldiña. Dai istumaasi ivueeyi aapima baiganliaracada ivueeyi. Dai aliassi garoigadai. Dai sivi aliassi gaagai iscaga soña aapima garaaduñi soituutuigami.

⁸ Aana ganaagidi gomaasi maisiu gantaañia inliditai baiyoma ganaagidi aana gomaasi masai maacana isducatai aa vaavoitudadami baiganliaracada ampaidi tumiñsi garaaduñi vaataru. Dai sallaicada aapima gaoidagi lapu vaascatai maatamu isaapima alia oigadai garaaduñi. ⁹ Aapima camaata isSuusi Cristo alia caa tuiga. Aidasi maiquiaa divia agai tami oidigi daama maivaagacatadai tomali amo istumaasi tavaagiara daacatai. Damos diviacai tami oidigi daama soitigami ganaato agai. Suusi aliassi ganoigadai cascada poducais idui, vai poducais istuidana aapima isimiagi tavaagiamu dai ami viacagi naana maasi istumaasi cacagaducami.

¹⁰ Aana ganaagidi saida arcaga isotoma aitudagi atumiñsi ismaacada baiiliaracada ampaidi aapima vasumira abiaadaru. ¹¹ Sivi istutuidi aapima masiaitudagi tumiñsi massiallqui aagai isaituda agai. Vaascatai gaagai isgamaacadagi siassi istutuidi. ¹² Sioora baigaliaracada gamaacadagi siassi istutuidi Diuusi baigalidiña agai vui lapu.

¹³ Aana maitipalidi masvaasi gamaacadagi masiallasi viacagi ¹⁴ baiyoma ipalidi aana masiapan allasi viacagi. Sivi aapima ganbaivitocami viaa cascada gaagai masiaa oidagi garaaduñi soituutuigami. An tasaru agai ganbaivitocami viaacamu dai aapima maiviaacamu sigai ganoidamu lapu. Dai poducais vaascatai viaacamu aapima istumaasi tagito. ¹⁵ Poducais iducais aagai Diuusi ñiooquidaru: “Sioora naana maasi viaacatadai maibaivito, dai sioora baitoma maiviaacatadai vaascaru maivaagacatadai”, pocaiti Diuusi ñiooquidaru.

16 Dai pocaiti aanΛ sai baigiñΛlidi aanΛ DiuusicΛΔ isΛgai soí Tito isΛgai gΛnoigΛadagi aapimΛ poduucai isduucai gΛnoigΛdai aanΛ. 17 Tito aliΛsi ipΛlidiñΛ isvΛASCARΛ baigΛnΛliada aapimΛ cascΔΔ imi agai goovai maisiu mosΔcaasi ootosaitai aanΛ baiyoma goovai Λagi ipΛlidi isimiagi cascΔΔ.

18 Dai ootosa ragai aatΛmΛ Δmai gΛraduñi Tito Λmadu. VΛΛsi Λvaavoitudadami cΛΛga ñioocai gocΛli vui, aliΛ cΛΛga gamamaatΛtulditai goovai Diuusi ñiooquidΛ. 19 Λagi Λvaavoitudadami Λcovai vusaitu gocΛli sai gΛroidana dai gΛrsoiñΛ Λmpaidana Λtumiñsi ismaacΔΔ Λmpagi gΛraaduñi vaavoitudadami aipacoga oidacami. AatΛmΛ Λmpaidi gotumiñsi Λvaavoitudadami soituutuigami vΛΛtarΛ dai poduucai maatΛmu aa oodami sialiΛ cΛΛ tuiga Diuusi, dai poduucai ΛpΛ gΛmaatΛmu isbaigΛrΛliaracΔΔ ivueeyi aatΛmΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi. 20 AatΛmΛ ootosa Λragai idi cacΛli cΛΛga tuutiacΔΔ sai Λmpaidana Λtumiñsi vai poduucai maitΛrñiooquidiñΛ oodami. 21 AatΛmΛ cΛΛga iduuñia ΛrΛlidi goaa duiñdagai Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi ΛpΛ.

22 Dai Δmai cΛli oida agai ΛpΛ Tito Λmadu aduñΔ dai idi cΛli camaatΛ aatΛmΛ ΛpΛ iscΛΛga ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ dai baigΛliaracΔΔ oida agai gogaa vaavoitudaitai masiaapimΛ sΛlicΔΔ cΛΛga soiñΛ agai gΛraaduñi soituutuigami tumiñsicΔΔ. 23 Ismaadutai gΛntacacagi istuisi ootoi aanΛ goTito aagidavurai sai goovai argiñaduñi dai giñsoicai giñaa duiñdagarΛ gΛnmamaatΛtulditai Diuusi ñiooquidΛ. Dai ismaadutai gΛntacacagi istuisi ootoi aanΛ gogaa vΛgoocai, aagidavurai sai govaavoitudadami tami oidacami ootoi. Dai aa oodami nΛiditai iscΛΛ tuutuiga goovai aliΛ cΛΛ ñioocaiñΛ Suusi Cristo vΛΛtarΛ. 24 SiΛscadΛ mΛΛ dadia gocΛcΛli cΛΛgavΛr miaadΛgida dai cΛΛga Λgiada dai poduucai maatΛmu Λvaavoitudadami aipaco oidacami masiaapimΛ aliΛ oigΔdai gΛnaaduñi vaavoitudadami. AanΛ caagidi gΛraaduñi vaavoitudadami aipaco oidacami masai aapimΛ aliΛ oigΔdai gΛnaaduñi vaavoitudadami.

9

1 AanΛ maiviaa isgΛnaagidagi idi oojarΛ masai Λmpaidana tumiñsi gΛraaduñi soituutuigami vΛΛtarΛ. 2 CamaatΛ aanΛ masiaapimΛ baiΛliaracΔΔ soicai gΛnaaduñi soituutuigami. AanΛ vΛASCARΛ baigiñΛliaracΔΔ aagidiñΛ gΛraaduñi vaavoitudadami MasedooniarΛ oidacami masai aapimΛ AcaayarΛ oidacami vasumirΛ abiaadΛrΛ Λmpaidi tumiñsi dai ootosda agai gΛraaduñi soituutuigami. AidΛsi maí Λvaavoitudadami

Masedooniarla oidajami masduucatai ivueeyi aapimla baitoma vaaascatai vaamioma baiganaljaracada ampaidi tumiñsi asoituuuigami vaatarla. ³ Vaascara ootosa inagai aanla idi garaaduñi vai samicada vaavoi vuusaña istumaasi aagai aanla ganaagaitai. Dai aanla ipalidi issamicada bai duuca aapimla atumiñsi poduucai isduucai caagidi aanla garaaduñi Masedooniarla oidacami. ⁴ Samicada ipalidi aanla isbai duuca aapimla atumiñsi siduunjadagi giñoidagi amoco garaaduñi tami Masedooniarla oidacami silascada imiagi aanla. Siallan tada aanla ismaibai duuca aapimla. Aanla vaascara vaavoitudai istumaasi agada aapimla. Aapimla larla siallan tada maibai duucacatai. ⁵ Cascada aanla polidi sai aliasi glaagai isapaga iimiagi idi cacalli dai gansoña naato ampaidagi atumiñsi ismaacada vilaga isaituda aapimla silaqui aagai. Poduucai lagi ampaidamu aapimla mosacaasi silaqui ipalidi maisiu silaqui aatama ipaliadagi.

⁶ Tagitovurai aapimla siora chalaqui gaoidadagi Diusi maisicaga soicaiña, dai siora mui gaoidadagi Diusi caga soicailar. ⁷ Vaascatai glaagai isgaoidadagi silajqui cagadu aliadagi. Mosglaagai isbaiganaljaracada gaoidadagi maisiu guvucadacada. Diusi oigadai siora baigaljaracada gaoidi. ⁸ Diusi caga istutuidi isganmaacadagi naana maasi istumaasi dai poduucai viaacamu aapimla vasi istumaasi tagitocagi aapimla ganvaatarla. Dai poduucai viaacamu aapimla istucuda soicadagi aa. ⁹ Pocaiti Diusi ñiooquidarla:

Siora cal tuutuiga alia caga soicai asoituuuigami.

Dai Diusi vaascara soicadamu siora caga soicai aa.

Ascaiti Diusi ñiooquidarla. ¹⁰ Diusi lagi dai maacai oodami astocai ismaacada asai. Dai lagi vaa Diusi ganmaaquimu aapimla vasi mastumaasi tagitucagi. Dai aapimla ganbaivitocami viaacamu dai poduucai caga soicadamu aa. ¹¹⁻¹² Silascada vuidaquia aatama asoituuuigami gotumiñsi ismaacada ampagi aapimla samicada baiganaldiamu lagi Diusi vui viaacatai istumaasi tagito. ¹³ Dai caga ñioocadamu lagi Diusi vui maatacatai isaapimla caga lagi istumaasi aagai Suusi Cristo cascada ootosdi aapimla gotumiñsi. Dai caga ñioocadamu lagi Diusi vui mui ootosdakai aapimla tumiñsi lagi vaatarla dai aa vaatarla larla. ¹⁴ Dai lagi vaamioma ganoigadamu cascada daanadamu Diusi sai lagi vaamioma gansoicaiña. Lagi maata isDiusi gansoicai iscala tuutiaca aapimla cascada mosal caga soicai aapimla dai cascada aliasi ganoigadai lagi. ¹⁵ Samicada baigatalidi aatama Diusicada isagai mosasi gansoicai. Maitistutuidi aatama iscala agagai isasi gansoicai Diusi.

10

¹ Aana Paavora ganaagidamu amo istumaasi. Caa maata aapima isSuusi Cristo aliisi caa tuiga dai maioomaliga dai aana lapa ipalidi ispotuigacagi. Amoo oodami pocaiti sai siascada ganalamadu daaca aana maioomaliga aana ganvui damos siascada ganoojiada aana aliisi ganbagaiña. ² Aana gandaanai giñaaduñi masai gajiaadara viaana vaasi gosoimaascami poduucai siascada gaamo imia aana maivaaacamu isganbagaidagi. Damos isalamoco quiaa pocaitaidagi sai aana ivueeyi mosacaasi istumaasi aana lagi ipalidi, lagi bagaidamu aana. ³ Vaavuava isaatama lapa aroodami dai quiaa oidi daama oidaga damos maiapan duucai ivueeyi aatama lagi ismaacada maivaavoitudai Diuusi. ⁴ Diuusi lagi dai giñsoicai iscala ivuaada aana aa duiñdada maisiu aana lagi. Amoo oodami lagi maitistutuidi isgajiaadara viaagi gosoimaascami avanacai Diuusi guvucadadacada. Cascada Diuusi giñmaacai guvucadagai ansai calga ivuaadana aa duiñdada. ⁵ Idi guvucadagaicada ismaacada Diuusi giñmaacai vaamioma maata ñioocai aana isagai ismaacada gagarducada ganalidi vui ñioocaitai Diuusi ñiooquida ismaacada gamaatatuldi aana. Lagi maitipalidi isoodami maatiagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. Dai lagi vaa guvucadagaicada vaamioma istutuidi aana isagai dai avanacai poduucai lagi lapa lagi Diuusi ñiooquida. ⁶ Siascada cacalga lagiada aapima vaasiaacatai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara aida gia casi istutiadamu aana isbagaidagi ismaacada maialagidi Diuusi ñiooquida.

⁷ Gaaagai mascalga gantagito najadagi istumaasi apavueeyi aapima gansaagida. Dai lagi ismaacada pocaiti saida arSuusi Cristo oootosada dai giñvui ñioocai gaaagai ismaatacagi iñsaana lapa arSuusi Cristo ootosada. ⁸ Tomasi alia aagai aana sai Suusi Cristo giñmaa amo saalicami vaascara maisiaa larai aana. Suusi Cristo giñmaa gosalicami ansai gansoicaiña masai vaamioma calga vaavoitudaiña Diuusi ñiooquida, maisiu ansai gansobicaiña isvaavoitudadagi aapima. ⁹ Maitipalidi aana isganalbacatadagi gomaasicada ismaacada ganaagidiña aana ganoojiditai. ¹⁰ Amoo oodami pocaitiña sai siascada ganoojiada aana ganbagadan caitiña aana dai sai siascada ganalamadu daaca aana sai aida gia doadicudan duucai ñioocaiña aana. ¹¹ Damos lagi ismaacada pocaitiña gaaagai ismaatacagi sai poduucai isduucai ganoojidiña aana istutuidi ismotuigacagi siascada gandididagi.

¹² Damos maitipalidi aan isapan tuigacagi agai ismaacada gagarducada ganalidi ginviu nioocaitai. Agai polidi sai vaamioma sastuduga siaa oodami. Agai alia vupuiiruga cascada polidina sai vaamioma calaga gamamaatatulidina siaa aadunada mamaatatuldiadami. ¹³ Silascada ganaagiada aan ansai calaga ivueeyi ginaa duihdaga aan ganaagidina mosacaasi istumaasi ivueeyi aan. Aan ivueeyi istumaasi Diusi gintaikai ansaid ivuaadana, cascada mosacaasi gomaasi ganaagidina aan. Dai agai gintaikai ansaid ganmaatatuldana niooquida aapima Coriintoaga oidacami. ¹⁴ Aan ivueeyi mosacaasi istumaasi Diusi ginaagidi. Aan agai dai apaga ganaagidi Suusi Cristo niooquida. ¹⁵ Aan maiaagai istumaasi gamamaatatuldi aa mosacaasi istumaasi aan lagi gamamaatatuldi. Aliasi ipalidi aan masai vaamioma calaga vaavoitudana aapima nai poduucai istutiada aan isvaamioma naana maasi istumaasi ganmaatatuldiagi. ¹⁶ Dai poduucai casi istutuidi aan isgamaatatuldiagi Diusi niooquida sibacoga siaaco maiquiaa gamaatatuldi aa oodami.

¹⁷ Aliasi arcagagai iscala nioocadagi oodami Diusi vui dai maisu lagi gavattara. ¹⁸ Diusi maibaigalidi agacada ismaacada calaga nioocadagi lagi gavattara baiyoma lagi Diusi maata sioaga baiadiagi.

11

¹ Maitavar oojodacai calca istumaasi ganaagida inagai aan tomasi polidi aapima ismaicagaladu gintaigitoidaga. ² Diusi ipalidi sai baamucan tadacana aan gomamaatatuldiadami yaatavogami vui, goovai ganvupuiirumada alidi cascada. Aan agai dai ganaagidi sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami matai aapima vaavoitu. Dai sivi aliase ipalidi aan isaapima apiavaavoitudadagi dai calaga lagiadagi Suusi Cristo. ³ Aan maitipalidi masganvupuiirumadadagi masai gajiaadaga viaana Suusi Cristo poduucai isduucai adiaavora yaatagi dai viiirumagi Eva Edeenaga. ⁴ Aan maata masiapima calaga miaadagidina tomastuma mamaatatuldiadami ismaacada gandaividi dai calaga gantagito calcana istumaasi ganmamaatatuldiadagi agaitai Cristo agai, tomasi maitaragai vaa mamaatatuldiaragai ismaacada ganmaatatuldi aan. Aan ganmaatatuldi sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami dai sai Diusi Ibadaga garlamadu daja dai sai sioaga vaavoitudai Suusi Cristo calgacaga vuvacai. Damos aa ama maasi ganmamaatatuldi dai vaascaga aapima calaga

ganta gito caana. ⁵ Agai polidi sai vaamioma sastuduga siaa damos aan polidi sai maivaamioma sastuduga agai in saana. ⁶ Tomasi aan maicaga maata nioocai vascara caa maata aan istumaasi gnmamaat tuldi agai cascada maata aan isganyaatagidi agai. Dai aapima caga giñmaata dai caa maata istumaasi gamamaat tuldi aan.

⁷ Amo oodami pocaitiña sai isamaadutai gamamaat tuldiadagi dai maitamaitacadagi sai maitarsoiñi mamamaat tuldiaragada. Sioor maata issiooma arcagaicamudai isgiñaa namalquidamudai aapima dai poduucai vaamioma caga lagiadamudai istumaasi gnmamaat tuldiña aan. Baiyoma gaaata vaaadana aan dai gaagaiña istumaasi tagito aidasi gandiviji aan dai gnmamaat tuldi Diuusi niooquida poduucai ivuaadana aan gansoiña inaliditai. ⁸ Dai aa vaavoitudadami sibaa oidacami giñoidiña tumiñsi lapa ansai acad giñsoicaiña ganlamadu daacatai. ⁹ Aidasi mala dada vaavoitudadami Masedooniara oidajami agai agai dai giñoi tumiñsi dai poduucai aapima maisiaa doodai tomali amo istumaasi aan giñvatar dai tomali amo imidagai maiviaacamu aapima issiaa vaaadagi tomali amo istumaasi aan giñvatar. ¹⁰ Aana vaavoitudai Suusi Cristo cascada istumaasi aagai aan arvaavoi. Cascada aagidi aan vasi Acaaya davarara oidacami ansai maitantaanada inagai aapima tomali amo tumiñsi. ¹¹ Maitavar povanliada ismaitanoigadai aan dai cascada pocaiti. Lagi Diuusi maata isaliasi ganoigadai aan.

¹² Amamaat tuldiadami yaatavogami gantaanai tumiñsi gnmamaat tulditai cascada aan maitipalidi masiapima giñoidadagi tumiñsi vai maipocaitiadagi amamaat tuldiadami sai giñapan duucai ivueeyi. ¹³ Agai pocaitiña saida arSuusi Cristo oootosada damos maitarvaavoi. Agai mosaryaatavogami. ¹⁴⁻¹⁵ Dai agai caa tuutiacami ganvuaadana damos ivueeyi istumaasi adiaavora ipalidi isivuaadagi. Adiaavora alia yaatavoga lapa cascada. Damos Diuusi samicada soimaasi taatatuldamu soimaasi ivuaadatai agai.

¹⁶ Aana maitipalidi ispoliada aapima ismaicagadu giñtagitoidaga. Damos ispoliada aapima ismaicagadu giñtagitoidaga vascara gaagai mascaacagi istumaasi ganaagidi aan giñaagaitai aan lagi isalia caa tuiga aan ducami isgaducada giñliadamudai aan. ¹⁷ Damos Suusi Cristo maipoduucai grmaat tuldi agai maigaducada galidiña, cascada vuiirugan tada aan poduucai nioocaitai. ¹⁸ Muidutai mamamaat tuldiadami aagaiña sai alia caga

ivueeyi g_Λnaa duiñdaga casc_Λd_Λ aan_Λ _Λpp_Λ aagai ansai alia c_Λga ivueeyi giñaa duiñdaga. ¹⁹ Aapim_Λ po_Λlidi m_Λsai alia sastuduga casc_Λd_Λ c_Λga istutuidi aapim_Λ m_Λsmaitiñoojoadagi viiirugami duucaí ñioocaitai aan_Λ ²⁰ poduucái isduucái maioojodai aapim_Λ _Λmamaat_Λtuldiadami yaatavogami tomasi _Λgai g_Λnt_Λaañicarú duucaí g_Λnn_Λidi, dai maiñam_Λquidacái vuuyi g_Λnvustuidaga, dai soi duucaí g_Λnn_Λidi, dai g_Λng_Λvaiña. ²¹ D_Λmos aan_Λ maioojoidi ispoduucái ivuaadagi. Dai aliasi baigiñ_Λlidi aan_Λ ismaisoimaasi g_Λnvuiididi.

_Λmamaat_Λtuldiadami yaatavogami aagaiña sai c_Λga ivueeyi g_Λnaa duiñdaga dai aan_Λ aagadamu _Λpp_Λ tomasi viiirugan tada aan_Λ aagaitai. ²² _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi judidíucatai. Aan_Λ _Λpp_Λ _Λrjudíu. Dai _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi Isireli_Λr_Λ oidacamicatai. Aan_Λ _Λpp_Λ _ΛrIsireli_Λr_Λ oidacami. Dai _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi Avraañicarú cajiudad_Λcatai. Aan_Λ _Λpp_Λ _ΛrAvraañicarú cajiudad_Λ. ²³ _Λgai g_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λñ_Λlidi pocaititai said_Λ _ΛrSuusi Cristo ojootosad_Λ. Aan_Λ gia s_Λllíc_Λd_Λ _ΛrSuusi Cristo ootosad_Λ, tomasi viiirugami duucaí ñioocái aan_Λ. Aan_Λ vaamioma gaaagidi Diuusi ñiooquid_Λ is_Λgai. Dai aan_Λ vaamioma giñg_Λvai oodami is_Λgai. Dai aan_Λ vaamioma muiyoco vaa giñmaisatu is_Λgai. Dai muiyoco giñmuaa aagaiña oodami. ²⁴ Taama imidagai giñg_Λg_Λ _Λjudidíu iquisanaic_Λd_Λ dai v_Λ taama imidagai aitu _Λmo coobai dan bai_Λvastaama dan tuvustaamaojo. ²⁵ Dai _Λpp_Λ vaica imidagai uusic_Λd_Λ giñg_Λg_Λ. Dai _Λpp_Λ _Λmo imidagai giñmaicacarai. Vaica imidagai duupi _Λvaarcu suudar_Λ ismaac_Λd_Λr_Λ im_Λiña aan_Λ. Dai _Λmo imidagai suudar_Λ vii aan_Λ _Λmo tasai dai _Λmo tucagi _Λmo uusaiñd_Λr_Λ iñdaag_Λcatai m_Λacasi d_Λv_Λarai uugidiaiñd_Λr_Λ. ²⁶ Aan_Λ aipaco aim_Λraíña. Dai baitoma giñb_Λ aim_Λraíña suudagi. Dai _Λsivogami giñsobicaiña voiy_Λr_Λ. Dai giñaaduñi giñvui v_Λat_Λcana dai sib_Λacoga aa oodami giñvui v_Λat_Λcana _Λpp_Λ. Dai g_Λg_Λr quiiqui_Λr_Λ oidacami giñvui v_Λat_Λcana _Λpp_Λ. Dai si_Λscad_Λ oidagana aim_Λrda aan_Λ giñaaj_Λiña _Λsivogami. Dai si_Λscad_Λ vaarcu_Λr_Λ aim_Λrda aan_Λ _Λmo iimidagai duupic_Λiña _Λvaarcu. Dai _Λgai ismaac_Λd_Λ yaatagai said_Λ _Λrvaavoitudadami giñvui v_Λat_Λcana _Λpp_Λ. ²⁷ Ali_Λ soimaa taatamai aan_Λ aata vaaadatai. Muiyoco maicocos_Λiña aan_Λ. Dai muiyoco alia bibiuug_Λiña dai tonomoc_Λr_Λiña. Dai aliasi gaaata vaaadana aan_Λ casc_Λd_Λ _Λmo imidagai maitiñaaj_Λi tasai ugidagai. Dai muiyoco imidagai _Λvamuc_Λr_Λiña aan_Λ. Dai muiyoco imidagai baitoma maiyuucusucana aan_Λ.

²⁸ Dai v_Λas tasai aan_Λ _Λpp_Λ t_Λgitoi v_Λasi vaavoitudadami v_Λasi aipacoga oidacami. ²⁹ Is_Λmaadutai maic_Λga vaaovitudadagi ducami iñsaan_Λ _Λpp_Λ maic_Λga vaaovitudadagi. Isaa

oodami soimaasi duiñtuldagi amo vaavoitudadami aan siasa
 araifia dai baamucuiña aan adiaavora vui. ³⁰ Aan caaagai
 naana maasi istumaasi aagaitai isducatai soimaa taatamaifia
 vai poduucai gamaatana in saana sallaicada tagito isDiuusi
 gñsoicadagi. ³¹ Caa maata Diuusi sai istumaasi aagai aan
 arvaavoi. Diuusi aroogada gartaanadamiga Suusi Cristo dai
 aliasi gaaagai isvascatai caga ñioocadagi agai vataratoma
 tuigaco. ³² Damasco aramo amapacata adavariata siaaco
 taanai arai Aretas. Dai amo imidagai Damascara daacatai
 aan. Damasco sicoli cuupi gagar bibiidaviquicada. Taid
 asonar caacami daarai nuucadacamio vascuucuparagiata
 sai gñsobidacana siuu duu vuusia aan sai gñbaji aagaitadai.
³³ Damos gñaaduñi amo asarata gñdaí dai bidaviqui an salli
 gñtavañi. Dai poduucai cagacata vuusai aan.

12

¹ Aan polidi sai maitarcagai isgducada gñliada aan
 gomaasicada ismaacada ivueeyi aan baiyoma aagamu aan
 istumaasi gñtangi gartaanadamiga Suusi Cristo dai istu-
 maasi agai gñmaatatuli. ²⁻³ Camui uumigi vaa aradi is-
 vaavoitu aan Suusi Cristo. Casiaradi baivustaama dan
 maacova uumigi isgartaanadamiga Suusi Cristo gñvaidacai
 tavaagiamu siaaco daja agai. Damos maimaata aan isbai agi
 ii gñibadaga ismoduucai gñtuucuga arpa. Angi Diuusi maata
 isducatai aradi. ⁴ Damos caga maata aan isii tavaagiamu
 dai malca caa aan istumaasi gñaagidi Diuusi. Dai Diuusi
 maitiñmaa oigaragai isaagida aan tomali amaadutai istu-
 maasi caa. ⁵ Caga istutuidi aan isgducada gñliadagi aan
 imacai tavaagiamu, damos baiyoma alia tagito aan isDiuusi
 gñsoicadagi vascasai. ⁶ Caga istutuidi aan isgnaagidagi
 naana maasi istumaasi ismaacada ivuaadana aan. Aan
 gnaagiadamudai moscaasi istumaasi arvaavoi dai gomaasi
 maitarvuiirudagaicamudai. Damos vascata maiaagaiña.
 Damos casi gñmaata aapima naiditai isducatai ivuaadana
 aan dai isducatai oidacana dai moscaasi poduucai ipalidi
 aan isgñmaatacagi aapima cascada maiaagaiña naana maasi
 istumaasi ismaacada ivuaadana aan.

⁷ Naana maasi istumaasi ggarducami taan aan tavaagiana.
 Damos Diuusi maitipali isgducada gñliada aan tagacai
 gomaasi cascada Diuusi dagito adiaavora sai soimaasi
 gñtaatatuldana coocodagaicada. Sallaicada cooco gñtuucuga
 ducami isgñsasimudai amo uusi muucacami. ⁸ Vaicojo
 daí aan gñtaanadamiga sai maigovai imitudana
 acocodagai ⁹ damos agai poviñtatadai: “Aapi mosviaa
 ismaatiagi in saana gaogadai. Damos maitan aduaaidagi vai

poduucái gámaatana sai aapi áagi maiviaa guvucadagai isivuaadagai giñaa duiñdaga. Aana ágai daidá gámaacái guvucadagai”, iñtatadái Cristo. Baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai vai poduucái gámaatana isSuusi Cristo giñmaacái guvucadagai ansaidá ivuaadana aa duiñdada. ¹⁰ Baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai poduucái vaamioma cáaga maata aana isCristo ágai dai giñmaacái guvucadagai. Dai baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai isivuaadagai Cristo aa duiñdada, ágai giñmaacái guvucadagai isivuaadagai aa duiñdada cascada, daidá oodami giññiooquidiña vaavoitudaitai aana Suusi Cristo, dai alia soimaa taatamai aana biuugigai, dai soi duucái giñnaldi oodami, dai alia soimaa taatamai naana maasi istumaasi.

¹¹ Aana ápan duucái ñioocái amoco ismaacada maicáagadu tagitoidada aliasi giñagaitai aana áagi damos aapimá arganduñi ispoduucái ñioocái aana, aapimá maicáaga ñioocái aan inváatará cascada. Amamaatatuldiadami yaatavogami pocaiti saidá arojoosada Suusi Cristo dai sai vaamioma namaga ágai istomasioora. Damos tomasi aana ápra maiñamaga váascara ápan áasi namaga aana ágai. ¹² Aana maioojodacái ganaagidiña Diuusi ñiooquida dai Diuusi giñmaa guvucadagai ansaidá iduuna aapimá gansaagida naana maasi gágarducami dai gomaasicada cáaga gámaata iñsaana sálicada aroosada Suusi Cristo. ¹³ Aana cáagacara gannaldi aapimá ápan duucái tomastuma vaavoitudadami ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Mosaca soiñi maitantái aana poduucái isduucái taanaí aana aa. Damos sioor maata isbai polidi aapimá sai gaagái isganaagida aana masai giñoigaldana gocascada.

¹⁴ Sivi cabai giñduu aana ápamu dai gádivida iñagai sivicada casi arvaicojoca ágai. Dai ápamu maitantañimu aana soiñi. Aana maitágitó gánvustuidaga, mosai ipalidi aana isgiñoigada aapimá. Aana gánooga giñducami cascada maitantaanaí aana soiñi. ¹⁵ Baiyoma baigiñaliaracada siaa doadamu aana istumaasi viaa. Aana bai giñduu isapiagánsaicadagai vai vaamioma cáaga oidacana aapimá. Aana gánsaicadamu asta siáscada ugitiagi giñguvucadaga, tomasi aana aliasi gánoigadai polidi aana masiapimá maitiñoigadai.

¹⁶ Damos amoco aapimá gansaagidaiñdara tomasi cá maata ágai ismaitantái aana soiñi gánamadu daacatai, váascara pocaiti ansai aa vuuyi aana tumiñsi ismaacada ámpagi aapimá garaaduñi soituutuigami váatará. ¹⁷ Dai pocaiti ápra ansai aana ootoi Tito sai gánvupuiirumadana.

18 Vaavuava isotoi aanΛ Tito ΛΛmadu Λmai gΛraduñi. DΛmos Λgai maitΛnvupuiirumagi iimΛcai. CΛΛ maataΛ aapimΛ iñsaana ΛΛmadu Tito ΛΛpan duucaı oıdacana aapimΛ gΛnsaagıda.

19 AanΛ maisiu mosΛcaasi aapimΛ gΛnaagıdi gomaasi Diuusi giñcaΛ ΛΛpa. AanΛ gΛnaagıdi istumaasi Cristo ipΛlıdi. Dai aanΛ ipΛlıdi mΛsiaapimΛ vaamioma cΛΛga vaavoıtudagi Diuusi ñıooquıda. SΛΛlıcΛda gΛnoıgΛdai aanΛ cascΛda.

20 MaimaataΛ aanΛ isducataı daraajamu aapimΛ sıΛΛscada mΛΛ divi aanΛ. AanΛ maitipΛlıdi isΛncocoda aapimΛ, dai maitipΛlıdi iscoımudadaΛ tuutiaca, dai maitavΛr baacoıca, dai tΛtΛgitodavurai istumaasi viΛΛgacagi aa, maitavΛr yaatagΛda aa, maitavΛr gΛñıooquiada aıpacoga, maitavΛr gΛgΛrducΛda gΛnΛlıada, dai maitavΛr gΛnvupui ñıoocada. Nai poduucı maıviaaca aanΛ isgΛnbagıdagi. MaitipΛlıdi aanΛ issoıgΛnΛlıatudagi. 21 MaitipΛlıdi aanΛ issıaa Λragı Diuusi vui aapımΛcΛda tomalı maitipΛlıdi aanΛ issusuaquiagi soımaasi ivuaadataı ΛΛmadutai aapimΛ ΛΛqui abıaadΛrΛ. Λgai quıaa googosi gΛnducami.

13

1 Cagoocoaja gΛndıvıjı aanΛ sıvicΛda casi Λrvaıcojoca agai. IsΛmaadutai gΛpıΛr vuaaja Λlıada gΛaduñi sı soımaasi idui gΛaagai isoidacagi gooca isΛΛpa vaıca nΛıjadami. 2 AidΛsı gΛnΛΛmadu daacataıdai aanΛ gΛnaagıdi vΛΛscataı aapimΛ Λmo ñıooqui dai tomasi mΛΛcasi daja aanΛ Λpamu gΛnaagıdamu aanΛ Λgai vaa ñıooqui. Sıvi gia soımaasi gΛntaatatuldamu aanΛ isquıaa soımaasi ivuaada aapimΛ poduucı isduucı gΛnaagıdi aanΛ. 3 Poduucı maataımu aapimΛ isSuusi Cristo guvucadadΛcΛda ñıoocai aanΛ. CΛΛ maataΛ aapimΛ sı istumaasi aagai Suusi Cristo sΛΛlıcΛda ivueeyı Λgai. 4 Vaavuava sı aidΛsı sısapıcatadai Suusi Cristo curusıaba maıviaaca maascataıdai guvucadagai dΛmos Λpan duaaca Λgai dai tΛvaagıΛrΛ daja Diuusi guvucadadΛcΛda. AatΛmΛ gia maıviaa guvucadagai dΛmos Diuusi Λgai daıda gΛrmaacai guvucadagai tΛsı gΛnaagıdıña mΛsı soımaasi ivueeyı.

5 CΛΛgavΛr tΛtΛgitoda aapimΛ istumaasi ivueeyı mΛsbai cΛΛga vaavoıtudai. CΛΛ maataΛ aapimΛ isSuusi Cristo ΛΛmadu daja ismaacΛda cΛΛga vaavoıtudai. 6 IpΛlıdi aanΛ istΛtΛgitoda aapimΛ issΛlıcΛda vaavoıtudai aanΛ Suusi Cristo. AanΛ gia maitΛnyaatagıdi. 7 DaanΛı aanΛ Diuusi mΛsı maısoımaasi ivuaadana aapimΛ, mΛsı baıyoma cΛΛgacΛrΛ oıdacana. AanΛ sΛΛlıcΛda ipΛlıdi ispoduucı oıdaca aapimΛ dΛmos maisiu cascΛda ipΛlıdi aanΛ isΛoodami sıaa giñduutuadagi. 8 Mosı ipΛlıdi aanΛ isoodami vaavoıtudadagi Diuusi ñıooquıda

aatΛmΛ tomali Λmo imidagai maivuidΛrΛ vΛΛtΛcana Diuusi ñiooquida. ⁹ CascΛdΛ baigiñΛlidiña aanΛ siΛΛscadΛ cΛΛga ΛΛgiadagi aapimΛ Diuusi ñiooquida vai poduucai maiviaaca aatΛmΛ isgΛnbagadagi tomasi aa poliadagi ismaiviaa aanΛ guvucadagai. Dai daanΛi aanΛ Diuusi mΛsai vaamioma cΛΛga ΛΛgidiña dai vaamioma cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi. ¹⁰ AanΛ gΛnoojidi idi oojoi maiquiaa gΛndividacai vai poduucai siΛΛscadΛ mΛaca divia aanΛ maiviaaca isgΛnbagaidagi tomasi viaa aanΛ sΛΛlicami. GartΛaanΛdamiga Λgai daidΛ giñmaa idi sΛΛlicami ansai gΛnsoicΛiña isvaamioma cΛΛga vaavoituda dai vaamioma cΛΛga ΛΛgiadagi aapimΛ Diuusi. Diuusi maitipΛlidi issobicΛda aanΛ gΛnvaavoidaraga.

¹¹ Otoma gartΛΛgadamu aatΛmΛ giñaaduñi. Ivuaadavurai mosΛcaasi istumaasi ΛrcΛΛgaducami, dai baigavΛr ΛnΛliada, dai Λmo tagitoidagai avΛr viaaca aapimΛ, dai casiaavΛr maitΛncocoda. DaidΛ garDiuusiga ismaacΛdΛ gΛriibastudan tadatudai dai gΛroigΛdai gΛnΛΛmadu daacamu. ¹² CΛΛgavΛr gΛnmiaadΛgiada aipacoga. ¹³ VΛΛsi gΛraaduñi vaavoitudadami tami oidacami DiuuscΛdΛ gΛmviaatuldi.

¹⁴ AanΛ ipΛlidi isSuusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadagi, dai sai Diuusi apiagΛnoigΛdaiña, dai sai Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daacana.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Paavora vaavoitudadami Galaasiara oidacami

¹ Aana arPaavora Suusi Cristo ootosada. Agai giñootoi sai gaaagidiña aana Diuusi ñiooquida. Suusi Cristo amadu Diuusi garooga giñootoi maisiu oodami. Diuusi agai dai duaacali Suusi Cristo coidada saagidiaiñdara. ² Aana ganoojidi idi oojai dai aana amadu vasi govaavoitudadami ismaacada giñama daraaja gamviaatuldi aapima vaavoitudadami Galaasiara oidacami. ³ Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga calgacara gannajadagi dai ganiibastudacan tadacagi. ⁴ Suusi Cristo lagi gadagitu masmuaagi dai poduucai garoigaldi garsoimaascamiga dai calgacara garvuvaitu sai camaiagidiña adiaavora dai camaisoimaasi ivuaadana poduucai isduucai ivueeyi oodami sivi tanai oidigi daama. Vasi gomaasi apdui poduucai isduucai Diuusi ipali. ⁵ Aana ipalidi isvasi oodami calga ñioocada Diuusi vui tomastuigaco.

⁶ Maitagai aana isducatai giñagituagi mosla otoma gajiaadara viaacai aapima Diuusi. Diuusi sallicada soigalidi aapimacada cascada ootoi Cristo sai muucuna curusiaba sai poduucai calgacara vuvacana oodami. Diuusi ñiooquidara pocaiti sai siora vaavoitudagi Suusi Cristo agai imia agai tavaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco Diuusi amadu. Damos aapima cavaavoitudai ama maasi. ⁷ Damos maitipu amai vaavoidaragai ismaacadacada istutuidi oodami iscalgacara vuvaquiagi mosaca Cristo mamaatatuldiaragada. Damos vascara amadutai ipalidi isganmaatatuldiagi ama maasi dai maisiu mosacaasi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada. ⁸ Damos agai ismaacada ganmamaatatuldiadagi ama maasi ismaacada maiapaa maasi istumaasi ganmaatatuli aatama gaaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi agai tomasi araana isamo Diuusi taañicaruda ismaacada diviagi tavaagiaiñdara lapa. ⁹ Dai apamu ganaagidi aana sai ismaacada ganmamaatatuldiadagi ama maasi ismaacada maiapaa maasi istumaasi ganmaatatuli aatama agai gaaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi agai.

¹⁰ Aana aagai gomaasi damos maitipalidi aana sioodami pocaitiadagi sai calga ivueeyi aana baiyoma ipalidi aana isDiuusi aagagi iscalga ivueeyi aana. Iñsaana ivuaadamudai

istumaasi oodami ipalidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipalidi aidΛ gia maitarSuusi Cristo piooñigadΛcamudai aanΛ.

11-12 Damos maatΛcavurai aapimΛ giñaaduñi sai istumaasi gamamaatΛtuldi aanΛ Suusi Cristo giñmaatΛtuli maisiu oodami.

13 AapimΛ camaatΛ isducatai ivuaadana aanΛ ΛΛquioma aidasi ΛΛgidiña aanΛ Λjudidíu vaavoidaragadΛ. CamaatΛ aapimΛ isaliΛ soimaasi taatamituldiña aanΛ Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudaiña Suusi Cristo. AanΛ vΛasi coodai iñΛlidadai. 14 AanΛ vaamioma cΛga ΛΛgidiña Λjudidíu vaavoidaragadΛ siaa giñaaduñi ismaacΛdΛ ΛrgiñΛpanacami dai aanΛ vaamioma cΛga ΛΛgidiña giñaaduñicarΛ viituldiaragadΛ. 15 Damos Diuusi Λcovai giñvuusaitu aidasi abiaadΛrΛ maiquiaa vuusai aanΛ. Λgai sΛlicΛdΛ giñoigΛdai cascΛdΛ. 16 Dai aanΛ maí Suusi aidasi Diuusi ipali. CascΛdΛ istutuidi aanΛ isaagiadagi Diuusi ñiooquidΛ Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu sai Λgai ΛpΛ maatana isducatai cΛgacΛrΛ vuvaquiagi. Aidasi tΛΛ aanΛ Suusi Cristo aidΛ otoma maiaagidi aanΛ tomali Λmaadutai, 17 tomali maiotoma ii aanΛ Jerusaleenamu dai nΛidamu Λgai ismaacΛdΛ arSuusi Cristo ojootosadΛ pΛga isaanΛ. Baiyoma otoma ii aanΛ Araaviamu. Dai gooquiΛrΛ Λpamu divia aanΛ DamaascΛrΛ.

18 Dai asta vaica uumigicΛdΛ ii aanΛ Jerusaleenamu. AidΛ maí aanΛ Piiduru dai ΛΛmadu daja aanΛ goo Λcaldi. 19 Dai tΛΛ aanΛ Jacovo ΛpΛ Suusi suculidΛ dai Λgaa Suusi ojootosadΛ gia maitΛΛ aanΛ. 20 MaatΛ Diuusi sai istumaasi gΛnoojidi aanΛ arvaavoi.

21 Dai gooquiΛrΛ ii aanΛ Siiriamu dai Siliisiamu. 22 Garaaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ JudeeΛrΛ oidacata dai maitiñmaatΛcatadai. 23 Moscajiomacana Λgai sai aanΛ ΛΛquioma soimaasi taatamituldiña Λvaavoitudadami dai cΛdaiña Suusi Cristo gooquiΛrΛ casi gaaagidi isSuusi Cristo arcΛgacΛrΛ vuviadami. 24 Dai cΛga ñioocaiña Diuusi vΛatarΛ cajiomacatai gomaasi.

2

1 Dai cadaivunucai baivΛstan dan maacova uumigi Λpamu ii aanΛ Jerusaleenamu ΛΛmadu Bernabé. Dai vaidacai aanΛ Tito. 2 Diuusi giñaagidi sai gaamu iimΛna cascΛdΛ ii aanΛ. Dai JerusaleenΛrΛ gΛnΛmpagi vΛasi Λvaavoitudadami tΛaanΛdamigadΛ antai aanΛ aagidi istumaasi mamaatΛtuldi aanΛ ismaacΛdΛ maitarjudidíu aagitai Suusi Cristo cΛgacΛrΛ garvuviaadamiga, dai tΛcacai aanΛ sabai cΛgadu giñmamaatΛtuldaraga. 3 Vai Λgai pocaiti sai cΛgadu cascΛdΛ

maitajai agai isaTito iquitagigi gatuucuga tomaasi agai maitarjudicatadai. ⁴ Ami vaapa amoco yaatavogami. Agai pocaiti saida arvaavoitudadami damos maitarvaavoi. Agai vaapa dai naida agai sabai garvaavoi isaatama ismaacada cavaavoitu Suusi Cristo camaiagidi Moseesacaru samicamigada. Dai agai ipaliditadai isvascatai lagiada aatama Moseesacaru samicamigada. Agai gia ipaliditadai isTito iquitiagigi gatuucuga. ⁵ Damos aatama maiagi, ipaliditai isaapima apiavaavoitudadagi isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami dai maisiu tagitodagi isistutuidi iscagacaga vuvaquiagigi Moseesacaru samicamigadacada.

⁶ Damos avavoitudadami taanadamigada maitinaagidi ansai ama maasi gamamaatatuldiña aan. Aan maivuaama inlidi taanadamicatai agai. Diuusi amadugan duucai nidi vascatai cascada. ⁷ Agai maitinaagidi isducatai gamamaatatuldiada aan. Agai maata ta isDiuusi giñmaa aa duiñdagai ansai mamaatuldiana aan ismaacada maitarjudidiu isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami poduucai isduucai maa agai Piiduru aa duiñdagai dai aagidiña agai ajudidiu isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami. ⁸ Diuusi maa samicami Piiduru saida rootosadacana Suusi Cristo dai aagidiña ajudidiu sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami, dai Diuusi giñmaa aan lpa samicami ansaid rootosadacana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacada maitarjudidiu sai Suusi Cristo arcagacaga vuviadami.

⁹ Cascada Jacovo amadu Piiduru amadu Vuaana, ismaacada arvaavoitudadami baitaguucacamigadacana, maata tagacai isDiuusi samicada cagacaga garnidi aatama, aan amadu Bernabé, agai alia baiganalli aatamacada. Dai graagidi tsai apiaaagidiña aatama Diuusi ñiooquida ismaacada maitarjudidiu sai agai apiaaagida agai Diuusi ñiooquida ajudidiu. ¹⁰ Dai graagidi agai lpa tsai vascaga soicaiña aatama soitutuigami, tomaasi aan vascaga ivuaadana gomaasi.

¹¹⁻¹² Aidasi ii Piiduru Antioquiiamu siaaco daraajatadai aatama, agai tucamidaga gacuaadana agai amadu ismaacada maitarjudidiu. Damos aidasi ami dada amaco Jacovo aadun, Piiduru camaitauu ismaacada maitarjudidiu amadu. Agai maitipaliditadai isñiooquiadagi ajudidiu vaavoitudadami ismaacada apialagiditadai Moseesacaru samicamigada. Cascada aan bagaimi povuaadatai agai. ¹³ Amaasi avavoitudadami judidiu uraava Piiduru tomasi agai aagaitadai amo istumaasi dai ama maasi idui. Dai asta Bernabé uraava agai tomasi Bernabé pocaititadai

sai gaaagaitadai isdagituagi Moseesacaru sállicamigadΛ, gooquiara vΛascara apamu aagida aliditadai. ¹⁴ Damos aidasi taa ana ismaicalla ga ivuaadatadai agai isducatai aagai Diuusi ñiooquidara, amaasi ana potatadai Piiduru vΛasi vaavoitudadami vuitapi: “Maicalla ga ivueeyi aapi. Tomasi aapi arjudiu vΛascara aaguioma gajiaadara viaa aapi Moseesacaru sállicamigadΛ. ¿Dai ducatai sivi ipalidi aapi isagai ismaacada maitarjudidiu aagiadagi Moseesacaru sállicamigadΛ”? antatadai ana.

¹⁵ Aatama arjudidiu, gardaada dai gaaaduñicaru arjudidiu cascada. ¹⁶ Damos vΛascara caa maata aatama sai Diuusi caagacara naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudatai Suusi Cristo maisiu mosaaigitai Moseesacaru sállicamigadΛ. Aatama caagacara vuvaguia aralidi cascada vaavoitu Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru sállicamigadΛ.

¹⁷ Aidasi aatama mamaataraitadai sai Suusi Cristo caagacara naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi mai aatama isaatama aapa arsoimaasi ivuaadami apan duucai agai ismaacada maitarjudidiu. Damos maitistutuidi aatama ispotaiyagi sai Suusi Cristo soimaasi garduiñtulti. ¹⁸ Dai iñsaana apamu gamamaatatuldiadagi sai gaaagai isaaagiadagi Moseesacaru sállicamigadΛ dai poduucai caagacara vuvaguia aidΛ gia gamamaatatuldiadamudai ana istumaasi cagajiaadara viaa ana dai poduucai sállicada soimaasi ivuaadamudai ana. ¹⁹ Ana aagida iñaliditadai Moseesacaru sállicamigadΛ damos maitistui ana cascada mai ana sai tomali amaadutai maitistutuidi iscaagacara vuusiagi Moseesacaru sállicamigadacada. Cascada gajiaadara viaa ana Moseesacaru sállicamigadΛ dai vaavoitu Suusi Cristo dai poduucai caagacara oidaga isducatai Diuusi ipalidi. ²⁰ Aidasi Suusi Cristo muu curusiaba aidΛ abiaadara camainamaga Moseesacaru sállicamigadΛ cascada aidasi vaavoitu ana Suusi Cristo ana gajiaadara viaa Moseesacaru sállicamigadΛ. Dai sivi Suusi Cristo giñamadu daja daidΛ ana ivueeyi istumaasi agai ipalidi maisiu istumaasi ana ipalidi. Suusi Cristo giñoigadai dai agai muu curusiaba ansai ana caagacara vuusiña. ²¹ Dai sállicada vaavoitudai ana ismosacaasi sioora vaavoitudai Suusi Cristo caagacara vuvacai dai Diuusi oigaldi soimaascamigadΛ dai caagacara naidiña. Damos sioora pocaitiadagi sai gaaagai isaaagiadagi Moseesacaru sállicamigadΛ dai poduucai caagacara vuvaguia agai gia

gajiaadara vipieeyi vasi istumaasi idui Suusi Cristo aidasi muu curusiaba. Aana gia maitipalidi ispoduucai ivuaadagi.

3

¹ Ali vupuiiruga aapima giñaaduñi vaavoitudadami Galaasira oidacami gandagitocai isgavupuiirumadagi aoodami ganyaatagi gnmamaatatluditali ama maasi ñiooqui masai maiagidiña Diuusi ñiooquida. Aana calga gnmamaatatluli isSuusi Cristo muu curusiaba sai calgacala vuvacana oodami. ² Talagitodavurai aapima sai Diuusi Ibad divia dai ganlamadu daaca agai vaavoitudacai aapima Suusi Cristo dai maisiu agidacai aapima Moseesacaru sallicamigada. ³ Sallicada vupuiiruga aapima. Cal maata aapima sai aidasi ganaaga aapima isoidacagi isducatai Diuusi ipalidi Diuusi Ibad gansi. Cascada gaagai ismaaca aapima sai maitistutuidi aapima isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi agiditali Moseesacaru sallicamigada. ⁴ Aapima ali asi soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascada ana ipalidi isgomaasi gansiñagi mai apiavaavoitudada aapima. ⁵ Diuusi ootoi gibadaga dai ganlamadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi garducami aapima gansaagida vaavoitudacai aapima Suusi Cristo maisiu agidacai aapima Moseesacaru sallicamigada.

⁶ Cal maata aapima isducatai Avraañicaru vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi tavaagiamu. ⁷ Poduucai calga gamaata sai siora vaavoitudai Diuusi agai avraañicaru cajiudad ducami. ⁸ Diuusi camaatcatadai iscalgacala najada agaitadai mui oodami ismaacada maitarjudidiu ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai agai Suusi Cristo, cascada Diuusi potatadai Avraañicaru: “Aana bai aliatudamu vasi oodami oidigi daama oidacami aapi gacajiudagacada”, astadai Diuusi. ⁹ Poduucai Diuusi bai aliatudai siora vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isducui Diuusi bai aliatu Avraañicaru vaavoitudacai agai Diuusi.

¹⁰ Siora vaavoitudai isistutuidi iscalgacala vuvaquiagi agidacai Moseesacaru sallicamigada, Diuusi gajiaadara viaa agai agai. Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Vascatai ismaacada maivascara agiada vasi Moseesacaru sallicamigada Diuusi sallicada gajiaadara viaa agai”. ¹¹ Pocaiti Diuusi ñiooquidara ara: “Mosacaasi siora vaavoitudagagi Diuusi, Diuusi calgacala nidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai agai vascara oidacamu Diuusi lamadu”. Poduucai calga gamaata isDiuusi calgacala nidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi

ivuaadamudai vaavoitudaitai Suusi Cristo maisiu cΛΛgacΛΓΛ vuvacΛi mosΛΛgidityai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. ¹² Sioora vaavoitudai isistutuidi iscΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi ΛΛgidacai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ maiΛpan duuca i tΛtΛgitoi Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudai isSuusi Cristo arcΛΛgacΛΓΛ vuviadami.

¹³ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu soimaasi ivuaadatai Suusi dΛmos soimaasi ivuaadatai aatΛmΛ. Poduucai Suusi Cristo cΛΛgacΛΓΛ garvuvaitu aatΛmΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai Λgai dai Diuusi gΛroigali dai camaigajiaadΛΓΛ garviaa Λgai tomasi ΛΛquioma maiΛΛgidiña aatΛmΛ Diuusi sΛΛlicamigadΛ. Suusi Cristo casoimaasi taata aatΛmΛ garvΛΛtarΛ cascΛdΛ. Λjudidíu coodaiña ismaacΛdΛ aliΛ soimaasi ivuaadana dai saigiaraiña sai maatana aa issoimaasi idui Λgai. CascΛdΛ pocaiti Diuusi ñiooquidΛΓΛ sai sΛΛlicΛdΛ gajiaadΛΓΛ vipieeyi Diuusi Λgai ismaacΛdΛ gΛsaigiatudai soimaasi ivuaadatai. ¹⁴ Dai poduucai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ vuvaida Λgai Λgai ismaacΛdΛ maitarjudidíu vaavoitudaitai Λgai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ vusaitu Avraañicaru vaavoitudacai Λgai Diuusi. Dai Diuusi IbΛadΛ Λmadu daacamu vΛΛsi vaavoitudadami. Poduucai isduucai aagai Diuusi.

¹⁵ Giñaaduñi, siΛΛscΛdΛ Λmo oodami iduñiagi Λmo oojai siaaco aagai sioora vΛΛtarΛca Λgai vustuidadΛ siΛΛscadΛ muuquiagi Λgai dai daasagi gatΛtΛaaraga tomali Λmaadutai maitistutuidi isΛma duuca iduñiagi. ¹⁶ Poduucai ΛpΛ Diuusi vΛΛscΛΓΛ ivueeyi vΛΛsi istumaasi aagai saidΛ iduñia Λgai. ΛΛquioma Diuusi potΛtΛdai Avraañicaru: “Avraañi, aapi ΛΛmadu Λmaadutai gΛcajiudadΛaiñdΛΓΛ baiΛΛliatuda Λgai mui oodami aipacoga oidacami”, astΛtΛdai Diuusi. Avraañicaru cajiudadΛ ismaacΛdΛ aagai Diuusi sai baiΛΛliatuda Λgai mui oodami ΛΓΛCristo. Dai maisiu mosΛcaasi Λgai baiΛΛliatuda Λgai mui oodami dΛmos Avraañi ΛpΛ baiΛΛliatuda Λgai mui oodami. ¹⁷ Cadaivunucai maaco sientu dan Λmo coobai dan baiVastama uumigi aidΛsi abiaadΛΓΛ aagidi Diuusi gomaasi Avraañicaru Diuusi maa gΛsΛΛlicamiga Moseesacaru. DΛmos vΛΛscΛΓΛ maigajiaadΛΓΛ viaa Λgai istumaasi aagidi Avraañicaru caagidacai issΛΛlicΛdΛ iduñia Λgai istumaasi aagidi. ¹⁸ Tomali Λmaadutai maitistutuidi iscΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi ivuaadatai istumaasi aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. Sioora vaavoitudagi Diuusi Λgai dai cΛΛgacΛΓΛ vuvacΛi poduucai isduucai vaavoitu Avraañicaru istumaasi aagidi Diuusi.

¹⁹ Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ vΛΛscΛΓΛ soí Λoodami sai maatana isiΛrsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi gatΛtΛaañicarudΛ sai maacana sΛΛlicamigadΛ Moseesacaru

taida Moseesacaru aagidi oodami. Dai Moseesacaru sállicamigada namacatadai asta aidá uucami sidivia Cristo. Cristo arAvraañicaru cajiudadacatadai. ²⁰ Diuusi ootosi ajudidíu gállicamiga aacada dmos Avraañicaru gia lagi aagidi lagi.

²¹ Damos maacacai Diuusi gállicamiga ajudidíu vallascaia maigajiaadara viaa istumaasi aagidi Avraañicaru. Moseesacaru sállicamigada maimaa guvucadagai tomali amaadutai saida ivuaadana istumaasi aagai sállicamiara. Isállicami gamaacadamudai guvucadagai istutiadamudai oodami iscallagacara vuvacadagi sallalicamicada. ²² Damos sallalicamicada canga maata vlassi oodami isarsoimaasi ivuaadami dai istagito lagi siora callagacara vuvaidagi poduucai sillascada matiagi oodami sai Suusi Cristo callagacara vuvaidi siora vaavoitudai aidá gia vaavoitudamu lagi dai callagacara vuvaquimu.

²³⁻²⁴ Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vallascaia maatacatadai oodami istumaasi gaagai isivuaadagi dai istumaasi maitaagai isivuaadagi Moseesacaru sállicamigadara. Dai Moseesacaru sállicamigada namacatadai asta aidá uucami sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootosi Suusi Cristo sai callagacara garnaidiña lagi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai aatama. ²⁵ Aidasi abiaadara divia Suusi Cristo casistutuidi oodami iscallagacara vuvacadagi vaavoitudatai lagi, dai Moseesacaru sállicamigada cagajiaadara vii.

²⁶ Vallascaia aapima arDiuusi maamarada vaavoitudaitai Suusi Cristo. ²⁷ Dai aapima ismaacada cavapacoñi vaavoitudacai Suusi Cristo lagi cadivia dai ganlamadu daaca lagi dai poduucai istutuidi aapima iscalla tutiacagi an duucai Suusi Cristo callagacara oidacatadai tami oidi daama. ²⁸ Vallascaia ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo lagi aaduñda ganducami Suusi Cristo tomasi arjudidíucagi ismaitarjudidíucagi lapa, isarpiooñicagi ischo lapa, tomasi arcacalli isooqui lapa. ²⁹ Dai vlassi vaavoitudadami arAvraañicaru cajiudadá ganducami cascada vlassi vaavoitudadami viaaca lagi lapa vlassi istumaasi aagidi Diuusi Avraañicaru sai maaquia lagi cajiudadá.

4

¹⁻² Sillascada muuquiagi amo oodami dai viida gavustuidaga gamara ali galli, aa oodami nuucadacana vustuidada asta sillascada galli lagi. Oodami tomastuma pioñi duucai nidiña tomasi argaviidacami lagi. Lalli galli viaaca islagiadagi aoodami ismaacada nuucada vustuidada lagi. ³ Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vlassi

oodami viaacatadai gansalicamiga dai polidiña agai sai agiditai gansalicamiga istutuidi iscagacaga vuvaquiagi. ⁴ Aidasi caayi istuigaco Diuusi ipalidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi daama agai oodami duucai vuusai dai dada arjudiu cascada Suusi lpa agidiña judiu samicamigada. ⁵ Aatma maicaga agidiña Moseesacaru samicamigada cascada viaacatadai issoimaasi taatagi damos Suusi Cristo cagacaga garvuvaitu vai poduucai aatma istutuidi isirmaamaradacagi Diuusi.

⁶ Dai cascada Diuusi ootoi gaibadaga sai galamadu daacana cascada aatma garooga aagaiña. ⁷ Dai sivi Diuusi camaipipiooñiga duucai garnañidi baiyoma gamaamara duucai garnañidi dai aatma lpa garmaaquimu agai istumaasi maacai agai gamaamara.

⁸ Aaquioma aidasi maiquiaa maacatadai aapima Diuusi siaa duutudaiña aapima naana maasi istumaasi didiuusi aliditai. ⁹⁻¹⁰ Damos sivi camaata aapima Diuusi dai Diuusi gamaamara duucai gannañidi. Damos aapima polidi masaida istutuidi iscagacaga vuvaquiagi mosacaasi ivuaadatai naana maasi vagimi daida maitaata vaaadatai vasi saapatoco poduucai isduucai ganviida ajudidiu. Aana maimaata istu isida apamu vaavoituda alidi aapima lpan duucai aaquioma. ¹¹ Aana polidi sai giña duiñdaga maitansoi.

¹² Giñaaduñi aana gandaanai masai gajiaadara viaana ajudidiu samicamigada poduucai isduucai idui aana. Dai aana lpan duucai oidaga ismaacada maitarjudidiu. Aidasi ganamadu daacatadai aana aapima cagacaga giññidiña. ¹³ Caa maata aapima iscoococatadai aana aidasi tucamidara gandiviji aana dai ganaagidi sai Suusi Cristo arcagacaga vuviaadami. ¹⁴ Tomasi uuvadacara maasi giñcoocodaga vascaga aapima cagacaga giññidiña dai caga giñmiaadagi aapima duucami iñsaana lamo Diuusi taañicarudacamudai dai ducami iñsaana arSuusi Cristocamudai. ¹⁵ Tuimasi camaibaiganalidi aana giñvui? Tucamidara alia baiganalidi aapima aana giñvui dai asta ganvuupuji giñmaaquimudai lien aapima isbaigacamudai. ¹⁶ Damos sivi gansaayu duucai giññidi aapima ganaagidacai aana istumaasi arvaavoi.

¹⁷ Aa oodami yaatavogami ganmamaatatuldi naana maasi istumaasi. Agai caa tuutiacami ganvueeyi masai cagacaga naidiña dai gajiaadara giñviaana aana. ¹⁸ Alias arcagai isaipacoga ganoigada oodami dai maisiu ganvupuiirumadadagi aipacoga. Caga tagito aana issalicada giñoigadaiña aapima aidasi ganamadu daacatadai aana. Dai aana ipalidi isquiaa giñoigada aapima tomasi

maitanlamadu daja. ¹⁹ Giñaduñi sállicada soigiñliatudai aapim dai apiasoigiñliadamu aan asta siascada sállicada caga vaavoitu aapim Suusi Cristo dai caga oidacagi poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama. ²⁰ Aan ipalidi isganlamadu daacagi sivi dai poduucai maacagi aan isducatai gaaagai isganñiooquiada aan. Dai aan maitatagai istumaasi giñtatagituagi maicaga gantatagitoitai aapim.

²¹ Aapim ismaacada ivuaada lidi istumaasi aagai Moseesacaru sállicamigadaga poliditai sai poduucai istutuidi iscagacaga vuvaquiagi gaaagai iscaga maacagi aapim istumaasi gaaagai sállicamira. ²² Moseesacaru oojai amo istumaasi aagaitai Avraañicaru dai pocaiti sai Avraañicaru maamaracatadai gooca cacalli. Amoco armarada Ajaaracaru. Ajaar arcusñirugadacatadai Avraañi. Dai agamai armarada Saracaru. Sara arAvraañi ooñigada. ²³ Diuusi aagidi Avraañi said Sara marata agaitadai cascada marai agai tomasi casi troquimudadacatadai agai. Damos arcusñirugada maitatroquimudadacatadai cascada marai. ²⁴⁻²⁵ Vasi gomaasi ganaagidi aan vai poduucai vaamioma caga maata cacagi aapim vasi istumaasi Diuusi aagidi Moseesacaru agiidi Siñaiaga aidasi maa agai gasállicamiga, dai maata caaca aapim ara vasi istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru aidasi aagidi said iduñi agaitadai mui naana maasi cacagaducami agai vatara. Ismaacada vaavoitudai said istutuidi iscagacaga vuvaquiagi agiditai Moseesacaru sállicamigada tatlaanadami soimaasi taatatuldi dai asta cooda siora maicaga agiadagi sállicami. Poduucai isduucai Avraañicaru istutuiditadai issoimaasi taatatuldiagi Ajaaracaru ismaicaga agiadagi. Ajudidu aragai ismaacada vaavoitudai said istutuidi iscagacaga vuvaquiagi agiditai Moseesacaru sállicamigada. Agai arIsireliaga oidacami dai Jerusaleenaga oidaga ajudidu tatlaanadamigada. ²⁶ Damos aatama vaavoitudai isSuusi Cristo arcagacaga vuviadami dai cascada aatama armaamarada Diuusi. Dai Suusi Cristo argartlaanadamiga. Dai agai oidaga tavaagiaga siaaco vascatai cagajiaadaga vii Moseesacaru sállicamigada, dai maaca iimimu aatama tasai oidacamu tomastuigaco Diuusi lamadu. ²⁷ Dai pocaiti Diuusi ñiooquidaga sai Diuusi potatadai Sara aidasi Avraañicaru lamadu daacatadai gacusñiruga: Baigi galliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaamatagi. Iñacadañi baigalliaracada tomasi maiquiaa coco duduaaiditai. Vaamioma maamata agai aapi sia gacusñiruga.

⁷ Aidasi maiquiaa gansaagida dada amamaatatuldiadami yaatavogami aapimla cllaga vaavoitudaiña. ¿Tuimasi camaiallagidi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada? ⁸ Diuusi ipali isaapimla vaavoitudagi Suusi Cristo damos aapimla camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. ⁹ Maatacavurai sai tomasi amaduga mamaatatuldiadami yaatavogami vllascara istutuidi isvupuiirumada mui oodami. ¹⁰ Aana cllaga vaavoitudai sai Suusi Cristo gansoiña agai mai aagiada aapimla istumaasi ganmamaatatuldi aana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu tomasioora sioora ganvupuiirumadadagi.

¹¹ Giñaaduñi iñsaana quiaa aagiadamudai loodami sai iquitacaiña gantuucuga dai poduucai cllagacara vuvaquiagi aidla gia ajudidü maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai tomali maibacocodamudai giñvui. Damos aana aagidi sai viaa agai isvaavoitudadagi isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cllagacara vuvaquiagi cascada soimaasi giñtaatamituldi agai. ¹² Aana ipalidi sai iimana bodara ayaatavogami ismaacada ganvupuiirumadai.

¹³ Diuusi cllagacara ganvuvaitu masai camaiviaacana isallgiadagi vllasi istumaasi aagai Moseesacaru sallycamigadara. Damos maitlaagai masivuaadagi mosacaasi istumaasi aapimla lagi ipaliadagi. Baiyoma glaagai masigansoicadagi aipacoga ganoigadaitai. ¹⁴ Poduucai isduucai aagai Suusi Cristo. Agai pocaiti: “Oigladavurai aa oodami poduucai isduucai ganoigadai aapimla lagi”, ascaiti Suusi Cristo. Ismaacada sallycada oigada aa oodami agai gia ivueeyi vllasi istumaasi aagai Diuusi sallycamigadara. ¹⁵ Damos isaapimla ganñiooquiada aipacoga dai gancalladadagi poduucai camaicllagacara gannlijadan tada aapimla aipacoga.

¹⁶ Damos aana anganaagidi masai ivuaadana vllasi istumaasi Diuusi Ibada ipalidi dai maisiu mosacaasi istumaasi aapimla lagi ipaliadagi. ¹⁷ Oodami ivuaada alidi istumaasi maioojoidi Diuusi Ibada. Lagi potuutuiga oodami cascada. Dai poduucai maitivueeyi istumaasi maata sai glaagai isivuaadagi. ¹⁸ Ismaacada ivueeyi istumaasi ipalidi Diuusi Ibada camaiviaa isallgiadagi ajudidü sallycamigada.

¹⁹ Cllaga gamaata silascada oodami ivuaadagi istumaasi lagi agai ipalidi. Agai googosi ganducami. ²⁰ Dai siaa duatudai naana maasi istumaasi Diuusi duucai. Dai amoco cacalldaraga. Dai aipacoga gancocodaiña dai gancalldaiña. Dai lagacoitaraga. Dai oomaliga. Daidla ivueeyi mosacaasi istumaasi lagi agai ipalidi. Dai ganvupui bacocoiña. ²¹ Dai

coimudad^Δ tuutuiga. Dai g^Δncoodaiña aipacoga. Dai nava-coit^Δraga. Dai aa naana maasi soimaascami. Aan^Δ casi g^Δnaagidi dai ^Δpamu g^Δnaagidi sai sioor^Δ ivuaadagi gomaasi ^Δgai gia maiimi ^Δgai m^Δaca siaaco Diuusi gat^Δaan^Δ.

²² Damos si^Δascad^Δ amo vaavoitudadami ^Δagiadagi Diuusi Ib^Δad^Δ aid^Δ gia Diuusi Ib^Δad^Δ soic^Δ ^Δgai sai oig^Δdaiña aa oodami, dai soic^Δ sai baig^Δllidiña dai soic^Δ sai g^Δibastacan tadacana, dai soic^Δ sai maivui ñioocaiña Diuusi si^Δascad^Δ soimaasi taatamadagi, dai soic^Δ sai c^Δ tuigacana, dai soic^Δ sai soic^Δña aa oodami, dai soic^Δ sai ivuaadana istumaasi aagada, ²³ dai soic^Δ sai maioomaliacana, dai soic^Δ sai maibaamucuiña tomali maigogoosi g^Δducamicana. V^Δasi gomaasi mait^Δrsoimaascami casc^Δd^Δ maidaidi Moseesacaru s^Δalicamigad^Δ gomaasi. ²⁴ Dai ^Δgai ismaac^Δd^Δ cavaavoiitudai Suusi Cristo cagajiaad^Δr^Δ viaa v^Δasi istumaasi ^Δgi ^Δgai ip^Δlidi isivuaadagi casc^Δd^Δ camaigogoosi g^Δducamica tomali maiomalica tomali maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaac^Δd^Δ ^Δgi ^Δgai ip^Δlidi isivuaadagi. ²⁵ Diuusi Ib^Δad^Δ g^Δrmaa ib^Δdagai utudui vaavoitudaitai Suusi Cristo, casc^Δd^Δ ali^Δsi g^Δaagai isivuaadagi aat^Δm^Δ v^Δasi istumaasi ip^Δlidi Diuusi Ib^Δad^Δ.

²⁶ Dai aat^Δm^Δ mait^Δaagai isg^Δarduc^Δd^Δ g^Δr^Δliadagi poduuc^Δai g^Δnvupuid^Δr^Δ v^Δat^Δcana oodami. Dai mait^Δaagai iscoimudad^Δ tuutiacagi.

6

¹ Is^Δamo vaavoitudadami todian duuc^Δai soimaasi iduñiagi, aapim^Δ ismaac^Δd^Δ c^Δaga ^Δgidi Diuusi Ib^Δad^Δ g^Δaagai m^Δsaagidiagi sai daan^Δna Diuusi sai oig^Δdiana dai g^Δaagai m^Δsaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai baiyoma c^Δaga ^Δgidiña Diuusi Ib^Δad^Δ. Damos mait^Δaagai m^Δsbagadagi. G^Δaagai m^Δst^Δagitodagi is^ΔDiaavora istutuidi issoimaasi g^Δnduiñtuldiagi aapim^Δ ^Δr^Δ. ² Poduuc^Δaiav^Δr g^Δnsoic^Δd^Δ aapim^Δ aipacoga si^Δascad^Δ soimaasi taatamada aapim^Δ dai poduuc^Δai ivuaadamu aapim^Δ istumaasi aagai Suusi Cristo mamaat^Δatuldaragad^Δr^Δ.

³ Is^Δamaadutai g^Δduc^Δd^Δ g^Δaliadagi ^Δgai gia ^Δgi g^Δvuiirumadai dai maitistutuidi issoic^Δd^Δagi aa. ⁴ V^Δascatai g^Δaagai ist^Δagitodagi sabai c^Δaga ivueeyi istumaasi Diuusi ip^Δlidi. Isc^Δaga ivuaada ^Δgai poduuc^Δai baig^Δllidiña. Maitav^Δr g^Δnt^Δgitu ñajada isducatai ivueeyi aa casc^Δd^Δ maipocaitiada aapim^Δ m^Δsai vaamioma c^Δaga ivueeyi is^Δgai. ⁵ V^Δascatai viaa is^Δj^Δagi ivuaadagi istumaasi Diuusi ip^Δlidi dai sioor^Δ maitivuaada istumaasi Diuusi ip^Δlidi ^Δgi ^Δgai ^Δrduñid^Δ.

6 Sioora armamaatardami agai viaa issoicadagi istucada istuutiadagi sioora mamaatatuldiadagi.

7-8 Maitavar ganvupuiirumadada aapima poliditai sai oodami istutuidi isyaatagiadagi Diusi. Diusi maata vassiacatai cascada tomali amaadutai maitistutuidi isyaatagiadagi. Sioora ivuaadagi istumaasi lagi agai ipalidi dai maisiu istumaasi Diusi ipalidi agai gia maitistutuidi iscagacaga oidacagi dai maiimimu Diusi amadu. Damos sioora ivuaadagi istumaasi ipalidi Diusi Ibada agai gia iimi agai tavaagiamu dai tomastuigaco oidacamu Diusi amadu. 9 Cascada maitaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi ipalidi Diusi Ibada. Poduucai Diusi amo imidagai garmaaquimu mui naana maasi istumaasi cacagaducami tavaagigara isapiaivuaadagi istumaasi ipalidi Diusi. 10 Cascada siascada istutiada aatama gaagagai tassoicadagi sioora tagitu amo istumaasi sooma caga gaagai tassoicadagi gaaaduñi vaavoitudadami.

11 Sivi aana lagi ganoojidi cascada gagardu idi ojai. 12 Amamaatatuldiadami yaatavogami agai dai ganaagidi masai viaa isiiquitiagi gantuucuga dai poduucai cacagacaga vuvaquiagi. Agai poduucai ivueeyi sai cacagacaga naidiña judidiu dai maisiu soimaasi taatamituldiña vaavoitudaitai agai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cacagacaga vuvaciña oodami. 13 Tomali agai ismaacada iquitaci gantuucuga maitivueeyi vasi istumaasi aagai Moseesacaru samicamigadaga. Damos amamaatatuldiadami yaatavogami ipalidi isaapima iquitiagi gantuucuga vai poduucai gagarducada ganliada agai ivuaadatai aapima istumaasi agai gantaani. 14 Aana gaducada giñalidi muucucai gartaanadamiga Suusi Cristo curusiaba sai cacagacaga vuvaciña oodami maisiu ama maasicada. Dai cascada aana camaoojoidi isivuaadagi istumaasi ivueeyi agai ismaacada soimaasi ivueeyi. 15 Ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo maitarsoiñi isiquitiquicagi tuucugada ischo ara. Baiyoma arsoiñi isviaacagi amo ibadagai utudui. 16 Aana ipalidi sai Diusi iibastudacan tadacana vasi ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo dai camaiavaavoitudai Moseesacaru samicamigada. Dai aana ipalidi ara sai Diusi soigalidiña gaicada.

17 Sivi baitaqui camaitaagai masvui ñioocadagi istumaasi aana ganmamaatatuli. Aana gaaagidi sai Suusi Cristo acagacaga vuviadami cascada oodami soimaasi giñtaatamituldiña dai quiaa maasi siaaco saasarai agai giñtuucuga.

18 Giñaduñi, aanΔ ipΔlidi sai gΔrtΔaanΔdamiga Suusi Cristo
cΔΔgacΔΓΔ gΔnnΔidiña.
MosΔcaasi.

Idi oojai ooji Paavora vaavoitudadami EfeesiΛrΛ oidacami

¹ AanΛ arPaavora dai gΛnoojidi aanΛ aapimΛ EfeesiΛrΛ oidacami ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo. AapimΛ arDiuusi Λcovai vuvaidadΛ. AanΛ arrootosadΛ Suusi Cristo. Diuusi ipΛli cascΛdΛ. ² AanΛ ipΛlidi isDiuusi gΛrooga Λmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga cΛagacΛrΛ gΛnnΛijadagi dai gΛniibastudacan tadacagi.

³ Diuusi ivueeyi naana maasi cΛcΛagaducami aatΛmΛ garvΛΛtarΛ. Ootoi Λgai Suusi Cristo sai Λgai garΛΛmadu daacana dai sai Λgai gΛroigΛldiña garsoimaascamiga dai cΛagacΛrΛ garvuvaidiña dai garmaacana gΛguvucadaga vai poduucai Λgai bai garvueeyi tasai iimΛna tavaagiamu. VΛasi gomaasicadΛ aanΛ ipΛlidi isvΛasi vaavoitudadami aliasi baigΛnΛliadagi DiuusiΛdΛ dai cΛaga ñiioocadagi Diuusi vui. Agai arroogadΛ Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga. ⁴ Diuusi Λcovai garvuvaitu maiquiaa iduucai oidigi abiaadΛrΛ. DaidΛ garnΛidi ducami siCristo garΛΛmadu daacagi. Suusi Cristo muuquia aagaitadai curusiaba tasai aatΛmΛ cΛagacΛrΛ vuvacΛna dai vuidΛrΛ guuquivana Diuusi maigapiΛr vΛΛacatai gΛroigΛldacai Suusi Cristo garsoimaascamiga. Dai poduucai casi arducamicana istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ⁵ Aliasι gΛroigΛdai Diuusi cascΛdΛ Λlqui abiaadΛrΛ ipΛli tasaidΛ armaamaradΛcana aatΛmΛ cΛagacΛrΛ garvuvaidacai Suusi Cristo. Diuusi poduucai ipΛli cascΛdΛ. ⁶ Dai cascΛdΛ alia siaa duutudai aatΛmΛ Diuusi dai cΛaga ñiioocai Λgai vui. CΛΛ maata aatΛmΛ isDiuusi sΛallicadΛ cΛΛ tuiga cΛagacΛrΛ garnΛiditai Λgai siΛascadΛ Λma duucai gartΛtagitua aatΛmΛ dai camaisoimaasi ivuaadagi vaavoitudacai Diuusi maradΛ Suusi Cristo. Diuusi sΛallicadΛ oigΛdai Λgai. ⁷ Dai Diuusi sΛallicadΛ cΛΛ tuiga cΛagacΛrΛ garnΛiditai cascΛdΛ ootoi gΛmara sai Λgai muucuna curusiaba sai poduucai cΛagacΛrΛ garvuvaidiana dai gΛroigΛldana garsoimaascamiga. ⁸ Diuusi sΛallicadΛ gΛroigΛdai cascΛdΛ garsoicΛi iscΛaga maata caΛcagi aatΛmΛ vΛasi ñiiooquidΛ dai cΛaga maatacagi isducatai gΛaagai isoidacagi. ⁹ Dai Diuusi garmaatΛtuli istumaasi iduñia Λlidi Λgai istumaasi maimaatΛcatadai oodami ΛlquiomΛ. ¹⁰ VΛasi povΛduuñimu isducatai Λgai ipΛlidi. CascΛdΛ ootoi Diuusi gΛmara oidi daama sai Λgai arCristocana daidΛ arcΛagacΛrΛ vuviadamicana. Dai siΛascadΛ apΛduñiagi vΛasi istumaasi

Diuusi ipalidi siapaduñiagi amaasi Cristo gataanadamu tavaagiara dai oidigi daama.

11-12 Aatama vaavoitudai Suusi Cristo dai aequioma Diuusi covai garvuvaitu daida aroida agai istumaasi oidi agai avavoitudadami. Vasi gomaasi apadunia agai poduucai isduucai ipalidi Diuusi. Diuusi ivueeyi istumaasi agai polidi iscagadu. Poduucai idui Diuusi vaid aatama ajudidiu ismaacada apaga vaavoitu Cristo cagacara oidacana vai poduucai caga ñioocadagi oodami Diuusi vui. ¹³ Dai aapima vasi ismaacada maitarjudidiu ca ñiooqui ismaacada arvaavoi daida arcagaducami sai Diuusi cagacara vuvaidi toma-sioora sioora vaavoitudagi Suusi Cristo. Dai aapima vaavoitu Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gaibadaga sai ganlamadu daacana poduucai isduucai aagai agai. Dai poduucai caga gamaata isaatama armaamarada Diuusi. ¹⁴ Poduucai ca maata aatama lamadu aapima isDiuusi garmaaqi agai vascatai vasi istumaasi agai. Vai vasi gomaasicada siaa duutuadagi dai caga ñioocadagi oodami Diuusi vui. Agai alia ca tuiga cascada.

¹⁵ Aan cajioma sai caga vaavoitudai aapima Suusi Cristo dai samicada oigadai aapima aa vaavoitudadami. ¹⁶ Cascada alia baigiñalidi aan Diuusi vui aapimacada gantatagitoitai siuu duucu daanadagi aan Diuusi sai gansoicaina. ¹⁷⁻¹⁸ Saa duutuada aan Diuusi Suusi Cristo gartaanadamiga oogada. Agai agai dai aliasi gaagai isvasi oodami siaa duutuadagi. Dai daanai aan Diuusi sai agai gansoinana iscaga maata ca ca aapima Diuusi ñiooquida daida vaamioma maatacagi istumaasi Diuusi ipalidi ismaatca aapima. Vai poduucai maatacagi aapima vasi istumaasi Diuusi maatatuldia alidi sioora vaavoitudai Suusi Cristo ismaacada Diuusi covai vuvaitu. Dai ismaatcagi aapima apa sila cacagaducami istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami, ¹⁹ dai isDiuusi alia viaa guvucadagai dai isagai garsoicai aatama vaavoitudadami aguvucadagacada. Dai aguvucadagacada ²⁰ Diuusi duaacali Cristo coidada saagidiaiñdara dai gaabaana salisa padara dai tavaagiara. ²¹ Dai maa guvucadagai sai vaamioma gataanaina sitomas tuma samicami viaacami vasi oidigi daama sivi dai tomastuigaco. ²² Vascatai gaagai isagiadagi Cristo. Dai Diuusi maa samicami saida arbaicacacamigadacana vasi vaavoitudadami. ²³ Daida vasi vaavoitudadami lamadu Cristo aamo adunuma ganducami. Dai Cristo lamadu daacana vasi vaavoitudadami poduucai istutuidi vaavoitudadami iscagacara oidacagi.

2

¹ Λαquioma Diuusi maitanλλmadu daacatadai alia soimaasi ivuaadana aapimλ cascαδλ. Damos sivi Diuusi casi ganmaa ibαdagai utudui masai cλλgacαγλ oidacana aapimλ poduucai isduucai λgai ipλlidi. ² Λαquioma λpan duucai oidacatadai aapimλ aa oodami, daidλ ivuaadana istumaasi λDiaavora ipλlidiña. λDiaavora λgai dai gataλaanλi oidigi daama, dai soimaasi iduiñtuldi ismaacαδλ maiλλgiadagi Diuusi. ³ Vλλscatai aatλmλ poduucai oidacatadai λλquioma ivuaadana istumaasi ipλlidiña dai istumaasi oojoidiña aatλmλ dai istumaasi tatλgitoiña aatλmλ. Cascαδλ gλaagaitadai isDiuusi soimaasi gαrtaatatuldiagi λpan duucai aa ismaacαδλ maivaavoitudai Suusi Cristo. ⁴ Damos Diuusi aliasi gαroigαdai dai soigλλli aatλmλcαδλ. ⁵ Cascαδλ aidasi Diuusi maigαrλλmadu daacatadai, quiaa soimaasi ivuaadana aatλmλ, amaasi Diuusi gαrmaa ibαdaga utudui vaavoitudacai aatλmλ Suusi Cristo. Diuusi duaacali Cristo coidadλ saagidaiñdαrλ sai λpamu oidacana dai Diuusi gαrmaa ibαdaga utudui Suusi Cristo diviacai sai gαrλλmadu daacana. Diuusi soigλλli aapimλcαδλ cascαδλ cλλgacαγλ gamvuvaitu. ⁶ Diuusi duaacali Suusi dai gλabaana dai sλλlisa padαrλ tαvaagiαrλ. Dai λλquioma Diuusi maigαrλλmadu daacatadai damos sivi gαrmaa ibαdagai utudui dai gαrmaa sλλlicami tλsai abaana daraajana tαvaagiαrλ siλλscadλ coiyagi Suusi Cristo gαrλλmadu daaca cascαδλ. ⁷ Dai poduucai Diuusi gatαgidi vλλscαrλ isalια cλλ tuiga λgai gαrvui dai issλλlicadλ cλλgacαγλ gαrλidi vaavoitudacai aatλmλ Suusi Cristo. ⁸ Diuusi cλλgacαγλ vuvaidi oodami maisiu cλλga oidacatai λgai. Baiyoma Diuusi cλλgacαγλ nλidi oodami vaavoitudacai λgai Suusi Cristo. Gomaasi maiλλgi ivueeyi oodami Diuusi λgai daidλ ivueeyi. ⁹ Cascαδλ maitλaagai isgαgαrducαδλ gαnλliadagi oodami. ¹⁰ Dai Diuusi λgai daidλ gαrmaa ibαdagai utudui ismaacαδλ vaavoitudai Suusi Cristo sai cλλgacαγλ oidacana. Poduucai isduucai Diuusi ipλli λλquioma abiaadαrλ.

¹¹ Aapimλ maitαrjudidíu, gandλλδλ maitαrjudidíu cascαδλ. λjudidíu iquitαcαi ganmaamara cαcαλλi tuucugadλ cascαδλ iquitαquicαδλ gλnaagaiña λgai aipacoga. Dai aapimλ ismaacαδλ maiiquitαquicαδλ gλnaagaiña λgai. ¹² Gantαgitovurai aapimλ isλλquioma maivaavoitudaiña Cristo dai aapimλ maitαraaduñicatadai λjudidíu dai maimaatacatadai aapimλ istumaasi aagidi Diuusi saidλ iduñi agaitadai λgai vλλtarλ. Aapimλ maiñnλrαcatadai

isiimiagi Diuusi ʌʌmadu siʌʌscada coiyagi tomali Diuusi maitʌʌʌmadu daacata dai. ¹³ ʌʌquioma maivaavoitudaiña aapimʌ Diuusi tomali maidaanʌiña aapimʌ ʌgai sai gʌnsoicʌiña dʌmos sivi vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai daanʌi sai gʌnsoicʌiña vai ʌgai gʌnsoicʌi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. ʌgai muu curusiaba dai aasi ʌʌrada vai poduucʌi tomasioora istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. ¹⁴ Judidíu viaacata dai gʌnsʌʌlicamiga sai ʌʌgi ʌgai istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Cascada judidíu dai ismaacada maitʌrjudidíu ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcana dai aidasi divia Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana sai baiyoma ʌʌmo adunumʌ ducamicana. ¹⁵ Aidasi abiaadʌʌ muu Suusi Cristo curusiaba camaiñamʌga sʌʌlicamigada ʌjudidíu cascada casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacada maitʌrjudidíu isgʌnaadunumʌ gʌnducamicagi Suusi Cristo gʌʌʌmadu daacatai. Poduucʌi Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana. ¹⁶ Aidasi abiaadʌʌ muu Suusi Cristo curusiaba tomasioorai istutuidi isʌʌgacʌʌ vuvʌquiagi vaavoitudacai ʌgai. Poduucʌi Suusi Cristo bai dui ʌjudidíu ʌʌmada ismaacada maitʌrjudidíu sai camai vui vʌʌʌcana Diuusi dai sai camaitʌncocodaiña ʌgai aipacoga.

¹⁷ Suusi Cristo divia dai aipacoga gaaagidi naana maasi cʌcʌʌgaducami siʌʌsi aapimʌ ismaacada maivaavoitudaiña Diuusi ʌcaasi ʌjudidíu ismaacada cavaavoitudaiña Diuusi masai camai vui vʌʌʌcana Diuusi ¹⁸ vaavoitudacai Suusi Cristo. Diuusi Ibʌada gʌrsoicʌi tasai vaavoitudana aatʌʌ Suusi Cristo dai poduucʌi casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmaitʌrjudidíu isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña. ¹⁹ Poduucʌi aapimʌ camaitʌrsibʌadʌʌ oidacami gʌnducami baiyoma aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmo adunumʌ gʌnducami. Vʌʌscatai ʌrDiuusi maamarada cascada. ²⁰ Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai Cristo dai oojotosada Cristo aagai Diuusi ñiooquida poduucʌi maí aapimʌ. Dai vʌʌscatai ismaacada gamamaatʌtuli Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigada. ²¹⁻²² Dai vʌʌscatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌmo siʌʌgʌʌ gʌnducami. Poduucʌi idui Diuusi vai Diuusi Ibʌada diviagi dai gʌʌʌmadu daacagi. Dai Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai Diuusi Ibʌada gʌʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga oidacagi dai vaamioma maata caʌcagi Diuusi ñiooquida.

3

¹ Vʌʌsi gomaasicada aana Paavora gʌndaanʌi masai cʌʌgacʌʌ oidacana. Aana gʌnaagidiña aapimʌ ismaacada

maitarjudidíu isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami cascada maisapi aanla. ² Aapimla camaatal lienla isDiuusi giñaagidi sai ganaagidana aanla sai Diuusi calagacara vuvaiddi alpa ismaacada maitarjudidíu. Gomaasi aramo sallicami ismaacada Diuusi giñmaa. Diuusi calagacara gannaidi aapimla cascada. ³ Aanal ganoojidi chiallqui ñiooquicada daidla ganaagidi isducatai Diuusi giñaagidi amo istumaasi istumaasi alquioma algi Diuusi maatacatadai. ⁴ Siasscada naida aapimla idi oojai maalamu aapimla iscamaatal aanla istumaasi alquioma algi Diuusi maatacatadai sai Cristo iduunña agai amo istumaasi. ⁵ Alquioma Diuusi maiaagidi gomaasi tomali amaadutai damos sivi Diuusi Ibadaa agidi ojootosada Suusi Cristo ismaacadara Diuusi ñiñiooquituldiadamigada ismaacada Diuusi acovai vuvaitu. ⁶ Dai pocaiti sai ismaacada maitarjudidíu viaaca agai lpan duucal judidíu istumaasi Diuusi maaqui agai vaavoitudadami vaavoitudacal agai Suusi Cristo. Ajudidíu dai ismaacada maitarjudidíu amo adunumla ganducami dai vassil istumaasi Diuusi agidi judidíu sai iduunña agai vaavoitudacal agai Suusi Cristo sivi arismaacada maitarjudidíu vattara alpa. ⁷ Diuusi giñmaa sallicami ansaidla ganaagidiña idi ñiooqui sai Suusi Cristo arcaagacara vuviadami. Aanal maicall tuigacana damos vassara Diuusi calagacara giñnaidi daidla giñmaa gaguvucadaga sai ganaagidiña aanla ñiooquidla. ⁸ Aanal polidil issiooma mañamaga aanla isvassil vaavoitudadami damos Diuusi giñmaa sallicami sai agidiña aanla ismaacada maitarjudidíu sai Suusi Cristo calagacara vuvaiddi oodami daidla ivueeyi mui naana maasi vaavoitudadami vattara. Tomali amaadutal maitistutuidil ismaatiagi vassil istumaasi ivueeyi Cristo vaavoitudadami vattara. ⁹ Dai Diuusi giñaagidi ansal agidana aanla vassil oodami istumaasi Diuusi iduunña alidil alquioma abiaadara istumaasi tomali amaadutal maimaatacatadai. Diuusi idul vassilacatail. ¹⁰ Poduucal apaduil vai naijadagi Diuusi talaañicarudal ismaacada taanail tavaagilara istumaasi ivueeyi Diuusi vaavoitudadami vattara sai poduucal maatana Diuusi talaañicarudal sila saituduga Diuusi. ¹¹ Vassil gomaasi apaduil poduucal isduucal agai talagitoina tomastuigaco daidla idul agai isducatail aagal ootasacal Suusi Cristo oidigil daama. ¹² Dai vaavoitudal aatama Suusi Cristo cascada viaa aatama sallicami isdaanadagi Diuusi sai garsoicainña vaavoitudaital isagal garca. ¹³ Cascada gandaanail aanla masal maivuaam analidina soimaa taatacatal aanla. Aanal agidil Diuusi ñiooquidla aapimla ismaacada maitarjudidíu cascada soimaa taataca aanla. Dai aapimla gaaagai istalagitudagi sila ganoigadail aanla cascada alil baigiñalidil soimaa taatacatal

aanΛ aapimΛcΛdΛ.

14 CascΛdΛ siaa duutudai aanΛ oogadΛ Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga. 15 Diuusi idui vΛascatai. Idui Λgai oodami oidigi daama daidΛ idui Λgai gatΛtaañicarΛ tavaagiΛrΛ. VΛasi ΛrΛmo oodami garducami aatΛmΛ cascΛdΛ gΛrooga aagaiña aatΛmΛ. 16 Diuusi sΛallicΛdΛ viaa guvucadagai. Dai daanΛi aanΛ Diuusi sai Λgai gΛnmaacana guvucadagai gΛniibΛdagΛrΛ vai poduucai vaamioma cΛΛga tutiacana aapimΛ, Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daja cascΛdΛ. 17 Dai daanΛi aanΛ Diuusi sai Cristo gΛnΛΛmadu daacana vaavoitudaitai aapimΛ Λgai vai poduucai vaamioma cΛΛga oigΛada aapimΛ aa oodami. 18-19 Dai daanΛi aanΛ Diuusi masai aapimΛ Λmadu vΛasi vaavoitudadami maatana siΛasi gΛroigΛdai Suusi Cristo tomasi maitistutuidi aatΛmΛ ismaatiagi vΛasi siΛasi gΛroigΛdai Λgai. Dai daanΛi aanΛ Diuusi sai Λgai gΛnΛΛmadu daacana dai sai aapimΛ oidacana isducatai Diuusi ipΛlidi.

20 SΛallicΛdΛ viaa guvucadagai Diuusi dai Λgai gΛrΛΛmadu daja. DaidΛ garsoicΛi isivuaada aatΛmΛ istumaasi Λgai ipΛlidi. Dai Λgai cΛΛga istutuidi isivuaadagi vΛasi istumaasi aagiada aatΛmΛ dai istumaasi tatΛgitodagi aatΛmΛ dai asta vaamioma istutuidi Λgai isivuaadagi. 21 AanΛ ipΛlidi sai vΛasi oodami cΛΛga maata iscΛΛ tuiga Diuusi nΛiditai istumaasi ivueeyi Λgai vaavoitudadami vΛΛtarΛ dai maatacatai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo.

4

1 CascΛdΛ gandaanΛi aanΛ aapimΛ masai cΛΛgacΛrΛ oidacana aapimΛ tomasi maisapi aanΛ vaavoitudaitai Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga. Dai gandaanΛi aanΛ masai cΛΛgacΛrΛ oidacana isducatai gΛaagai isoidacagi Diuusi Λco vuvaidadΛ. AapimΛ ΛrDiuusi Λco vuvaidadΛ cascΛdΛ. 2 Maitavar gΛgarducΛdΛ gΛnΛliada dai cΛΛgavar tuutiaca dai maitavar bacocoda dai mosnΛijada istumaasi gΛnvuidadagi aa dai gΛnoigΛadavurai aipacoga. 3 Amo tagitoidagai avΛr viaaca cΛΛgacΛrΛ gΛnΛiditai aipacoga, Diuusi IbΛadΛ gΛnsoicΛi cascΛdΛ. 4 Dai vΛasi vaavoitudadami ΛrΛmo adunumΛ ducami dai vΛascatai viaa Λgai vaa Diuusi IbΛadΛ. Dai Diuusi Λco vuvaitu vΛasi vaavoitudadami dai maata aatΛmΛ isΛmo imidagai iimia ragai Diuusi Λmadu dai tomastuigaco Λmadu daraaja ragai. 5 MosaliΛ Λmaduga gartΛaanΛdamiga, vΛascatai aatΛmΛ vaavoitudadami Λmadugan duucai vaavoitudai, dai mosΛmadugan duucai garvapaconai aatΛmΛ, 6 mosΛmaduga Diuusi gΛrooga dai Λgai ΛrbaitΛcΛaacamigadΛ vΛascatai dai gΛrΛΛmadu daja dai

garnaiditai ismaacada maivaavoitudai istutuidi ismaatiagi isDiuusi alia viaa guvucadagai.

⁷ Cristo garmaacai guvucadagai vascatai amadutai saida ivuaadana amo istumaasi poduucai isduucai agai ipalidi.

⁸ Cascada pocaiti Diuusi ñiooquidara:

Tasadacai Cristo tavaagiamu gamaata isvaamioma istui agai isaDiaavora.

Cascada Diaavora camaitistutuidi iscucupadagi vaavoitudadami iibada.

Dai gotora Cristo maa guvucadagai vaavoitudadami.

Pocaiti Diuusi ñiooquidara.

⁹⁻¹⁰ Capocaititai Diuusi ñiooquidara isSuusi Cristo tasai tavaagiamu poduucai canga gamaata isapaga tavai tavaagiaiñdara dai divia tami oidigi daama. Tasai Cristo siaaco vaamioma tucavaga tavaagiar, dai sivi tomasiaacoga daja agai. ¹¹ Dai Cristo maa guvucadagai vascatai amadutai vaavoitudadami saida ivuaadana amo istumaasi. Amoco maa agai guvucadagai saida aroojotosadacana, dai aa saida arDiuusi ñiñoquituldiadamigadacana, dai aa sai aagidiña oodami ismaacada maiquiaa ca isSuusi Cristo arcagacara

vuviadami sai Suusi Cristo arcagacara vuviadami, dai aa saida arvaavoitudadami tataanadamigadacana, dai aa saida arvaavoitudadami mamaatuldiadamigadacana.

¹² Poduucai bai dui Suusi Cristo agai saida ivuaadana Diuusi aa duiñdada vai poduucai vaavoitudadami vaamioma canga oidacana dai vaamioma canga vaavoitudana Diuusi ñiooquida. ¹³ Vai poduucai vascatai aatama amaduga masi vaavoitudaiña dai amaduga masi maatana aatama mamaatuldiaragada Suusi Cristo. Dai poduucai aatama vaavoitudadami baiyagi tagitoidagai daida ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi, asta siasca canga oidaca aatama isducatai oidacata dai Suusi Cristo.

¹⁴ Dai poduucai camaiapan ducamicamu aatama aali ismaacada tomasioora vupuiirumadai aagiditai ama maasi vaavoidaragai. Dai camaitistutiadamu oodami sastuducami isgarvupuiirumadadagi gamamaatuldiaragacada ismaacada maitarvaavoi. ¹⁵ Baiyoma aatama aagadagi mosagi istumaasi arvaavoi poduucai gaagai isbaiyagi tagitoidagai daida ivuaadagi istumaasi Cristo ipalidi garoigadaitai aatama aipacoga. Aatama amo adunuma garducami dai Suusi Cristo argartaanamiga. ¹⁶ Dai agai garsoicai aguvucadagacada iscagacara garnaijadagi aatama aipacoga daida iscanga ivuaada aatama istumaasi agai ipalidi dai poduucai vaamioma canga oidacamu aatama garoigadaitai aipacoga.

17 AanΛ gAnaagidi istumaasi giñaagidi Suusi Cristo. Agai pocaiti masai camaioidacana aapimΛ isducatai oidaca Agai ismaacAdΛ maivaavoitudai Diuusi. Agai tAtAgitoidadΛ maisoiCai isCΛAgacAΓΛ oidacagi. 18 Agai aliΛ soimaasi ivueeyi cascAdΛ maitistutuidi isCΛAgata tAtAgitodagi. Dai Agai gajiaadAΓΛ viaa Diuusi maitipAliditai istAtAgitodagi Diuusi cascAdΛ camaitistutuidi Agai istAtAgitodagi Diuusi cascAdΛ maiviaa Agai ibAdagai utudui ismaacAdΛ gamaacai Diuusi. 19 Dai camaisiaa ΛΛrai isgoogosi gAnducamicagi baiyoma baigAnAlidiña pomaasi ivuaadatai. 20-21 AidAsi cajyoma aapimΛ isSuusi Cristo ArcΛAgacAΓΛ vuviadami dai maí aapimΛ isducatai oidacataidai Agai dai isducatai gamamaatAtuldiña Agai poduucai maí aapimΛ istumaasi Arvaavoi. Poduucai maí aapimΛ sai maitAAagai isApan duucai oidacagi Amaivaavoitudadami. 22 CasiavAr maioidaca isducatai oidacataidai aapimΛ maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo. ΛΛquioma ADiaavora gAnvupuiirumadaifña cascAdΛ aapimΛ polidifña sai vaamioma sioma oidacana soimaasi ivuaadatai. 23 Baiyoma gAndagitovurai vai Diuusi Ama duucai gAntAtAgitoituldiña vai camaitAtAgitoda aapimΛ isducatai tAtAgitoifña ΛΛquioma baiyoma tAtAgitoda aapimΛ isducatai Diuusi ipAlidi. 24 Dai viaacamu aapimΛ ibAdaga utudai ismaacAdΛ gamaacai Diuusi vai poduucai cΛAgacAΓΛ gAnNijadamu aapimΛ aipacoga poduucai isduucai Diuusi cΛAgacAΓΛ gAnNididi dai ΛAgiadamu aapimΛ Diuusi poduucai isduucai Diuusi ipAlidi.

25 CascAdΛ casivAr maiyaatavoaca, aatAmΛ Amo adunumΛ gArducami cascAdΛ.

26 Isbaamuagi Amaadutai aapimΛ maitavAr soimaasi ivuaada dai maitAAagai isAmo tasai baamuca Agai 27 poduucai istutuidi ADiaavora issoimaasi iduiñtuldiagi cascAdΛ.

28 IsmaacAdΛ Asivucataidai camaitAAagai isAsivucagi baiyoma gAAagai isgaaata vaaadagi dai poduucai viaacagi istumaasi oidadagi soituutuigami.

29 MaitavAr sigalnaasi ñiooqui aagada baiyomavAr cΛAgata ñioocada vai poduucai siooΓΛ gancaAcagi cΛAgacAΓΛ oidacana dai baigAnAlidiña. 30 Dai poduucai maisoiAliatudai aapimΛ Diuusi IbAdΛ. Ducami isdaasamudai Diuusi IbAdΛ gAtApacaru vai poduucai gAmaata isAmo imidagai iimi Agai aapimΛ tAvaaigiamu dai tomastuigaco Diuusi Amadu daraajamu.

31 MaitavAr oomaliaca, maitavAr bacocoda, maitavAr gAncocoda, maitavAr sigalnaasi ñiooqui aagada, maitavAr vui ñioocada aa, dai gajiaadAΓΛ viaa vΛAsi soimaascami. 32 BaiyomavAr cΛΛ tuutiaca dai cΛAgacAΓΛ gAnNijada aipacoga

dai ganoigaldadavurai aipacoga poduucai isduucai Diuusi ganoigali aapimΛ vaavoitudaitai aapimΛ Suusi Cristo.

5

¹ AapimΛ arDiuusi garooga maamaradΛ dai Λgai sΛlicadΛ ganoigΛada. CascadΛ avar Λpan duucai ivuaada aapimΛ Λgai. ² GanoigΛadavurai aipacoga poduucai isduucai Cristo garoigΛdai cascadΛ gΛmuuatu curusiaba sai poduucai Diuusi gaoigΛdiña gasoimaascamiga. Dai Diuusi baigΛlidi Suusi CristocadΛ poduucai iduucai Λgai. Ajudidu coodaiña cañiru maamaradΛ Λmo altar daama dai dadaasdiña Diuusi sai Λgai oigΛdiana soimaascamigadΛ. Istumaasi idui Cristo arΛpan ducami isducatai ivuaadana Λjudidū.

³ AapimΛ casi arDiuusi maamaradΛ cascadΛ maitΛagagai masgoogosi gΛnducamicagi tomali maiaagadagi gomaasi tomali maitΛagagai mascoimudadΛ tuutiacagi. ⁴ Dai maitΛagagai isaagadagi gosoimaascami dai maitΛagagai isvupuiiruga maasi ñioocada gomaasi maitarcalagagai isaagadagi. Baiyoma gΛagagai isbaigarΛliadagi DiuusicadΛ. ⁵ CalΛ maata aapimΛ sai ismaacadΛ googosi gΛnducami maiimia agai siaaco gataanΛi Cristo ΛΛmadu Diuusi. Dai ismaacadΛ coimudadΛ tuutuiga, ΛgΛ arΛpan duucami ismaacadΛ siaa duutudai Λmoomono, Λgai maiimia agai siaaco gataanΛi Cristo ΛΛmadu Diuusi. ⁶ Dai Diuusi sΛlicadΛ soimaa taatatuldiamu ismaacadΛ pomaasi ivueeyi. Λgai maiΛagidi Diuusi cascadΛ. Diuusi maitavar gΛndadagitoda isgΛnvupuiirumadadagi aa gΛnaagiditai sai maitarvaavoi istumaasi gΛnaagidi aanΛ. ⁷ Maitavar urapΛcada siora pocaitadagi.

⁸ ΛΛquioma aapimΛ maimaatΛcatadai Diuusi ñiooquidΛ dai aliΛ soimaasi ivuaadana. DΛmos sivi cavaavoitudai aapimΛ Suusi Cristo dai maata Diuusi ñiooquidΛ cascadΛ gΛagagai mascalagacarΛ oidacagi poduucai isduucai Diuusi ipΛlidi. ⁹ IsmaacadΛ maata dai Λagidi Diuusi ñiooquidΛ Λgai gia calΛ tuutuiga dai calagacarΛ nΛidi aa oodami dai Λgai vaavoitudai sai vΛΛsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidarΛ arvaavoi dai ΛΛgidi. ¹⁰ GΛnajagΛdavurai ismaatiagi vΛΛsi istumaasi baiΛlidi Diuusi. ¹¹ Maitavar urapΛcada ismaacadΛ soimaasi ivueeyi Λgai ivueeyi istumaasi maitarsoiñi dai aapimΛ maitΛagagai ispomaasi ivuaadagi. Baiyomavar aagiada aapimΛ Λgai sai soimaasi ivueeyi. ¹² AliΛsi arsiaa araragai isaagadagi istumaasi ivueeyi Λgai astocai. ¹³ Dai siΛscadΛ aagiadagi aapimΛ Λsoimaasi ivuaadami sai aliΛ soimaasi ivueeyi, dai siΛscadΛ naijadagi Λgai vaavoitudadami iscalagacarΛ oidaga, aidΛ gia

isduucaí oig^{adai} Suusi Cristo ^{avaavoitudadami} poduuccai g^{aaagai} isoig^{adagi} c^{acalli} g^{andooñiga} dai nuucadacagi poduuccai isduucaí g^{annuucada} ^{agai} ^{aggi}. Ismaac^{ad} nuucada g^{andooñiga} ducami is^{aggi} g^{anuucadacamudai} ^{agai}.
 29 Tiipu siora ^{aggi} g^{acalladagi} baiyoma g^{anuucada} si^{ascada} biuugimuca ^{agai} g^{acuaadana} dai si^{ascada} ^{avamuca} ^{agai} g^{auucadaiña} poduuccai isduucaí Cristo nuucada ^{avaavoitudadami}.
 30 ^{agai} ^{araaduñda} ducami casc^{ada}. Dai aat^{ama} ^{appa} ^{arvaavoitudadami} casc^{ada} aaduñda g^{arducami} Cristo.
 31 “Casc^{ada} c^{acalli} dadagitoi g^{andallada} dai v^{apnagi} ooqui, dai v^{aa} goocatai ^{aramo} oodami g^{anducamicana} ^{agai}”.
 32 Dai poduuccai isduucaí ^{amo} c^{alli} ^{amadu} ^{amo} ooqui ^{aramo} oodami g^{anducami} poduuccai Cristo ^{amado} ^{avaavoitudadami} ^{aramo} oodami g^{anducami}. Gomaasi ^{alquioma} maimaat^{atadai} oodami ^{damos} sivi g^{anaagidi} aana dai gomaasi ^{aliasi} g^{aaagai} ismaat^{acagi} v^{assi} vaavoitudadami.
 33 Dai aapima ^{aliasi} g^{aaagai} ist^{agituagi} iscasi g^{anaagidi} aana sai v^{ascatai} g^{aaagai} isoig^{ada} g^{andooñiga} dai nuucadacagi poduuccai isduucaí g^{annuucada} ^{agai} ^{aggi}. Daida ooqui g^{aaagai} issiaa duutuadagi g^{ancuucuna}.

6

1 Aapima aali ^{aggiadavurai} g^{andallada} vaavoitudaitai Suusi Cristo, poduuccai ^{agai} daida ^{arcallagai}.
 2-3 Diuusi s^{allicamigadara} pocaiti ^{amo} ñiooqui: “Siora siaa duutuadagi g^{andallada} ^{agai} gia baig^{liadamu} dai mui uumigi oidacamu ^{agai} tami oidigi daama”.
 Idiavar ^{appagadada} s^{allicamigada} Diuusi ismaac^{adacada} Diuusi aagidi isiduuña agaitadai ^{amo} istumaasi ^{agai} v^{atar} ismaac^{ada} ^{aligidi} ñiooqui.

4 Dai aapima ismaac^{ada} maamara maitavar bacoqitudada g^{anmaamara} baiyomavar c^{alga} nuucadaca dai maacada ñiooqui dai c^{algavar} maamat^{atuldiada} vai vaavoitudana Suusi Cristo.

5 Aapima pipiooñi ^{aggiadavurai} g^{anaamu} siaa duutudaitai, dai c^{alga} soic^{ada} ducami isivuaada Cristo aa duiñdada.

6 C^{algavar} gaaata vuaada maisiu mos^{acaasi} siuu duucu g^{annaijada} g^{anaamu} ip^{aliditai} ispot^{aiya} ^{agai} masai ali^a sastudaga baiyoma Cristo pipiooñigada duucaí s^{allicada} ivuaadatai istumaasi Diuusi ip^{alidi}.

7 Baig^{anliaracada} varai ivuaada g^{anaa} duiñdaga ducami isivuaadamudai aapima Suusi Cristo aa duiñdada maisiu oodami.

8 C^{al} maata aapima isv^{ascatai} tomasi ^{arpipiooñi} tomasi ^{argaaamu} Diuusi maaquimu istumaasi maacai ^{agai} vaavoitudadami c^{alga} ivuaadatai ^{agai}.

9 Dai aapima gaaamu c^{algavar} nuucadaca g^{anpipiooñiga} dai maisoimaasi taatamituldiada. G^{antatagitovurai} sai Suusi

Cristo tavaagiana daja dai agai gantlaanai vaascatai. Dai agai amadugan duucai naidi vaascatai.

¹⁰ Dadagitovurai aapima sai Suusi Cristo ganmaacana gavgucadaga. ¹¹ Adiaavora garvuidara caata aatama vaavoitudadami dai soimaasi garduiñtuldiada lidai agai. Agai alia yaatavoga cascada gaaagai isgarnuucadacagi vaasi istumaasicada ismaacada Diuusi garmaacai, vaavoitudaitai Suusi Cristo vai poduucai agai maidagituagi isadiaavora soimaasi garduiñtuldadagi. ¹² Ismaacada garvuidara vaata maitaroodami. Agai ardiaavora amadu tataañicaruda. Agai alia soimaasi ivueeyi dai oidi daami ajioopai siaaco gataanai agai moomoyi dai dudunucami duucai. Agai taanai ismaacada maivaavoitudai Diuusi. ¹³ Cascada gaaagai isgarnuucadacagi vaavoitudacai Suusi Cristo, vai poduucai maitarmaita adiaavora siuu duucu soimaasi garduiñtuldada liada agai. Dai ismaidadagituda aatama issoimaasi garduiñtuldada adiaavora vaascara aliasi gaaagai isapiagarnuucadacagi. ¹⁴ Aliasi gaaagai isgarnuucadacagi vaavoitudaitai Diuusi ñiooquida. Diuusi ñiooquida sallyicada arvaavoi dai garsoicai ismaiaggiadagi adiaavora. Dai aliasi gaaagai iscaa tuutiacagi aatama dai cagacara oidacagi. ¹⁵ Aliasi gaaagai isbai garduuca aatama tomastuigaco isgaaagiadagi Diuusi ñiooquida ismaacada soicai oodami sai ganiibastacan tadacana. ¹⁶ Dai gaaagai iscanga vaavoitudada Suusi Cristo vai poduucai maisoimaasi garduiñtuldiada diaavora. ¹⁷ Dai cagacara garvuvaidacai Suusi Cristo poduucai sobicai agai diaavora vai maisoimaasi garduiñtuldiña. Dai aliasi gaaagai iscanga maatca aatama Diuusi ñiooquida. Diuusi ñiooquidacada vaamioma istutuidi aatama isadiaavora. ¹⁸ Vaascara gaaagai isdaanada aatama Diuusi isduucatai ipalidi Diuusi Ibada. Gaaagai ismaiojoada aatama isdaanadagi Diuusi sai soicaiña vaasi vaavoitudadami. ¹⁹ Dai daanadavurai aapima Diuusi aanã giñvattara lapa vai Diuusi giñsoicadagi sai canga gaaagidiña aanã maiduaadicuitai Diuusi ñiooquida ismaacada aagai cagacara vuvaidaragai ismaacada lquioma maimaatcatadai oodami. ²⁰ Aana arootosada Suusi Cristo. Agai giñootoi sai gaaagidiña aanã isagai arcagacara vuviadami cascada maisapi aanã. Vaascara daanadavurai aapima Diuusi sai maiduaadicuitai gaaagidiña aanã Diuusi ñiooquida poduucai isduucai gaaagai isivuaada aanã.

²¹⁻²² Tiiquico argaraduñi vaavoitudadami dai aanã alia oigadai. Goovai canga garsoicai Suusi Cristo aa duiñdara.

CascΛdΛ gΛnootosda iñagai aanΛ dai goovai gΛnaagidamu is-
duucatai daraaja aatΛmΛ dai istuma vueeyi aanΛ ΛΛmadu aa
vaavoitudadami ismaacΛdΛ giñΛma daraaja. Dai poduucai
baigΛnΛliadamu aapimΛ.

²³ AanΛ ipΛlidi sai Diuusi gΛrooga ΛΛmadu Suusi Cristo
gArtΛaanΛdamiga iibΛstudacan tadacana Λvaavoitudadami
dai sai Λgai soicΛiña Λvaavoitudadami iscΛΛga gΛnoigΛadagi
aipacoga vaavoitudaitai Suusi Cristo. ²⁴ Dai sai Diuusi
cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛidiña aapimΛ ismaacΛdΛ cΛΛga siaa duutudai
tomastuigaco Suusi Cristo gArtΛaanΛdamiga.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami FilipoosiΛΓΛ oidacami

¹ AanΛ Paavora ΛΛmadu Timoteo ΛrpipiooñigadaΛ Suusi Cristo dai gΛnoojidi idi oojai vΛΛsi aapimΛ gΛraaduñi FilipoosiΛΓΛ oidacami ismaacΛdaΛ vaavoitudai Suusi Cristo ΛΛmadu tΛtΛaanΛdamigadaΛ dai sonΛrguucacamigadaΛ tΛtΛaanΛdami. ² AatΛmΛ ipΛlidi siDiuusi gΛrooga ΛΛmadu gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛijadagi dai gΛniibastudacan tadacagi.

³ AliΛ baigiñΛlidiña aanΛ giñDiuusigacΛdaΛ siΛΛscadaΛ gΛntΛtΛgitodagi. ⁴ Dai siuu duucu gamamadada aanΛ aapimΛ gΛnvΛΛtΛΓΛ vΛΛscΛΓΛ aliΛ baigiñΛlidiña aanΛ. ⁵ AidΛsi abiaadΛΓΛ vaavoitu aapimΛ aipaco gΛrsoicΛi aatΛmΛ Diuusi aa duiñdadΛΓΛ. ⁶⁻⁸ AanΛ aliΛsi gΛnoigΛdai aapimΛ dai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛidi poduucΛi isduucΛi cΛΛgacΛΓΛ giñnΛidi aanΛ ΛpΛ dai Diuusi gΛnsoicΛi aapimΛ poduucΛi isduucΛi giñsoicΛi aanΛ ΛpΛ tΛsai maivuι ñiioocaiña aatΛmΛ Λgai siΛΛscadaΛ soimaa taatamadagi. Maisapi aanΛ cascΛdaΛ aliΛ soimaa taataca aanΛ ΛΛmadu aapimΛ ΛpΛ. Diuusi gΛrsoicΛi ΛpΛ tΛtai maiduduaadicuda aatΛmΛ siΛΛscadaΛ vaan guuquivagi dudunucamiΛΓΛ gaaagiditai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛΓΛ vuviadami. Diuusi ΛrnΛijadami isaliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ aapimΛ vΛΛscatai. Suusi Cristo aanΛ giñΛΛmadu daja cascΛdaΛ gΛnoigΛdai aanΛ poduucΛi isduucΛi gΛnoigΛdai. VΛΛsi imaasicΛdaΛ sΛΛlicΛdaΛ vaavoitudai aanΛ isDiuusi ismaacΛdaΛ gΛnsoi mΛscΛΛgacΛΓΛ oidacagi aidΛmΛsi utudama vaavoitu Λgai apiagΛnsoicΛdamu asta siΛΛscadaΛ diviagi Suusi Cristo. Dai cΛΛgadu ispoduucΛi vaavoitudai aanΛ. ⁹ DaanΛi aanΛ Diuusi mΛsai vaamioma cΛΛga oigΛdaiña aapimΛ gΛnaaduñi vaavoitudadami dai sai Diuusi gΛnmaacana vaamioma maatΛdagai vai vaamioma maata caΛca aapimΛ Diuusi ñiiooquidΛ. ¹⁰ Vai poduucΛi vaamioma cΛΛga maatΛca aapimΛ istumaasi ΛrcΛΛgaducami dai istumaasi ΛrmaicΛΛgaducami. Dai poduucΛi istutiadamu aapimΛ iscΛΛgacΛΓΛ oidacagi dai maitiipucamu istucΛdaΛ gΛpiΛΓΛ gΛnvupadagi tomali Λmo oodami siΛΛscadaΛ diviagi Suusi Cristo. ¹¹ Dai Suusi Cristo gΛnsoiñamu mai cΛΛgacΛΓΛ oidaca aapimΛ. Dai poduucΛi aa nΛijadamu mΛsduucΛi oidaga aapimΛ dai Λgai pocaitiada isDiuusi aliΛ cΛΛ tuiga dai poduucΛi siaa duutuadamu Λgai ΛpΛ.

12 Giñaaduñi aanΛ ipΛlidi iscΛΛga maatΛca aapimΛ isvΛΛsi istumaasi ΛpΛvueeyi aanΛcadΛ sai gomaasi ΛpΛvueeyi aanΛcadΛ sai vaamioma mui oodami maatΛna isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. 13 Dai poduucai vΛΛsi idi sandaarugadΛ agΛΛ raí ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacadΛ Λraí quidiΛrΛ oidaga maatΛna iñsaanΛ maisapi gaaagiditai isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. 14 Dai cayoga vΛΛsi gΛraaduñi vaamioma cΛΛga vaavoitudai isgΛrDiuusiga gΛrnuucada dai maiduduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidΛ nΛidi agai iñsaanΛ maiduaadicui tomasi maisapi cascadΛ agai maiduduaadicui ΛpΛ.

15-17 ΛΛmoco sΛΛlicadΛ giñΛΛgacoi aliΛ cΛΛgacΛrΛ giñnΛidiñΛ Λoodami gamamaatΛtulditai aanΛ Diuusi ñiooquidΛ. Agai vaa oodami ismaacadΛ giñΛΛgacoi soigiñΛiatuda Λlidi cascadΛ gaaagidiñΛ isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Povuaadana agai masai cΛΛgacΛrΛ nΛidiñΛ ΛpΛ dai ΛΛmoco sΛΛlicadΛ iduñia Λlidi Diuusi aa duiñdadΛ cascadΛ gaaagidiñΛ isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. DΛmos agaa gia choo, mospovuaadana agai masai cΛΛgacΛrΛ nΛidiñΛ ΛpΛ. DΛmos aa vaavoitudadami cΛΛga tutuiga dai cascadΛ gaaagidiñΛ isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Agai aliΛsi giñoigadai dai cΛΛga maatΛ iñsaanΛ gaaagidiñΛ isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami dai cascadΛ maisapi aanΛ. 18 Tuido, tomasioora aagai isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami dΛmos aagada istumaasi Diuusi ipΛlidi. Amoco sΛΛlicadΛ iduñia Λlidi Diuusi aa duiñdadΛ cascadΛ gaaagidiñΛ isSuusi Cristo arcΛΛgacΛrΛ vuviadami dΛmos aa gia povuaadana masai cΛΛgacΛrΛ nΛidiñΛ. DΛmos aagada agai Diuusi ñiooquidΛ cascadΛ cabaigiñΛlidi aanΛ.

Dai apiabaigiñΛliadamu aanΛ. 19 MoscΛΛga maatΛ aanΛ isdaanΛi aapimΛ Diuusi aanΛ giñvΛΛtarΛ dai cΛΛga maatΛ aanΛ isgiñsoicai Diuusi IbΛadΛ agai vaa ismaacadΛ ΛΛmadu daja Suusi Cristo cascadΛ vΛΛsi istumaasicadΛ ΛpΛvueeyi aanΛcadΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ giñvusaida agai. 20 AanΛ maatΛ ismaitivuaada iñagai istucadΛ siaa Λradagi aanΛ dai maatΛ aanΛ ismaiduaadicuitai aagada iñagai Diuusi ñiooquidΛ vai sivi Λpan duucai ΛΛquioma vaamioma nΛijadagi dai tΛtΛgitodagi Λoodami iscΛΛgacΛrΛ oidaga aanΛ dai imaasicadΛ siaa duutuadagi Λoodami Suusi Cristo ΛpΛ tomasi camuu aanΛ isquiaa oidacagi ΛpΛ. 21 Tami oidigi daama ipΛlidi aanΛ isivuaadagi mosΛcaasi istumaasi ipΛlidi Suusi Cristo dai siΛΛscadΛ muquia aanΛ vΛΛscarΛ agai ΛΛmadu daacamu aanΛ dai goovai ΛrΛmo istumaasi cΛΛgaducami. 22 DΛmos isquiaa oidaca aanΛ tami oidigi daama istutuidi aanΛ isapiaivuaadagi Diuusi aa duiñdadΛ. Dai vΛΛscarΛ maimaataΛ aanΛ istumaasi

ipalidi ismuquiagi isoidacagi. ²³ AliA sijaiga ismatia aana ismaacada ipalidi. Aana baiyoma ipalidi ismuquiagi dai Suusi Cristo amadu daacagi poduucai sioma arcagai aana ginvatara. ²⁴ Damos aapima ganvatara sioma arcagai isapiaoidaca aana tami oidigi daama. ²⁵ Aana caga maata isginatagito aapima cascada polidi aana isquiaa oidaca inagai aana ganamadu, dai gansoinagi mai vaamioma vaavoituda aapima Suusi Cristo dai vaamioma baiganliada. ²⁶ Poduucai ganamadu daacamu aana apamu vai poduucai aagida aapima aa sila caga ivueeyi Suusi Cristo aapimacada.

²⁷ Dai vascara avar cagacara oidaca aapima masducatai mai Suusi Cristo mamaatuldaragada. Aana ipalidi iscajiomacagi masmola cagacara oidaga tomasi ganamadu daja aana ismaccasi lapa, dai cajiomaca inalidi aana lapa masai amadugan duucai tatagitoi dai masai vascatai api-aagidiina aa oodami Suusi Cristo mamaatuldargada, ²⁸ dai maitandadagitoda isganlabcatada ismaacada ganvuidaru vata. Imaacada caga maatacamu agai ismaimia agai Diuusi amadu damos Diuusi cagacara ganvuvaidamu aapima. Lagi Diuusi maatuldamu gomaasi. ²⁹ Diuusi ganmaa oigara-gai masvaavoitudagi Suusi Cristo dai massoimaa taatagi agacada vuidara vatatai vasi soimaascami ivuaadatai Diuusi aa duindada dai poduucai gia arcagai. ³⁰ Aapima naldi isducatai soimaa taatamaiina aana. Dai maata aapima lapa isducatai soimaa taataca aana sivi. Dai aapima ginapan duucai soimaa taatamai lapa.

2

¹ Camaata aapima isSuusi Cristo gansoicai, dai isagai baiganliatudai ganoigadaitai, dai maata aapima isDiuusi Ibadala ganamadu daja dai soigalidi aapimacada. ² Mosamo tagitoidagai avar viaaca aapima dai ganoigadavurai amo silagam duucai, dai maicada tannijada dai mainaana caiti annijada aipaco dai poduucai vaamioma baiginliatudadamu aapima. ³ Soicadavurai aa maisiu lagi gantagitoca dai maitavar gagarducada ganliada vascatai gaagai ispovaliadagi sai aduinda vaamioma argarducada silagi agai. ⁴ Vascatai aliassi gaagai istatagitodagi isducatai istutuidi issoicadagi aa dai maisiu lagi gansoicadagi.

⁵ Aapima gaagai isapan duucai tatagitodagi Suusi Cristo. ⁶⁻⁷ Tomasi agai arDiuusi vascara dagito gasalicamiga chilaqui uumigi dai oodami duucai vuusai dai gooqilara rpioonigadacataidai vasi oodami. ⁸ Dai caoodamitucai

maig^{aduc}ad^l g^{alidi}ña dai g^{adagito} m^{asmua}aagi curusiaba idu^{ña}ia ^llilitai istumaasi oogad^l ip^{alidi} tomasi ali^{asi} ^lrsiaa ^lraragaicana m^{asmua}aagi ^lmaadutai curusiaba. ⁹ Casc^{ad}ad^l Diuusi maa Suusi Cristo vaamioma g^{aduc}ad^l daasicami istomali ^lmo ^lmai, ¹⁰ sai vaamioma siaa duutudaiña v^{lascatai} t^{lvaagi}l^l dai oidigi daama dai d^{lvalar}ai uta istomali ^lmo ^lmai. ¹¹ Vai poduuc^{ai} v^{lasi} naana maasi oodami matiagi dai pocaitiadagi isSuusi Cristo ^lrt^laan^ladami dai siaa duutuada ^lgai Diuusi g^{arooga}.

¹²⁻¹³ Casc^{ad}ad^l giñaaduñi g^{laagai} isapiagiñ^ll^lg^{iditai} ca^{lca} aapim^l tomasi mait^ll^lmadu daja aan^l poduuc^{ai} isduuc^{ai} giñ^ll^lg^{iditai} aapim^l aid^{asi} g^ll^lmadu daja aan^l. Diuusi g^ll^lmadu daja aapim^l ^ll^lmadutai dai g^ll^lsoic^{ai} maic^ll^lgac^ll^l oidaca aapim^l poduuc^{ai} isduuc^{ai} ip^{alidi} ^lgai casc^{ad}ad^l g^lnaagavurai isc^ll^lgac^ll^l oidacagi s^ll^lic^{ad}ad^l ^ll^ll^liditai Diuusi c^ll^lgac^ll^l g^lnv^lvoididitai ^lgai.

¹⁴ Maitav^ll^l vui ñi^{oocada} Diuusi tomali mait^lnvupui ñi^{oocada} g^lnaaduñi ^ll^lmadu. ¹⁵⁻¹⁶ Vai tomali ^lmaadutai mait^ll^lgaiña tomali ^lmo istumaasi istuc^{ad}ad^l g^lpi^ll^l g^lnv^lpadagi baiyomav^ll^l c^ll^lgac^ll^l oidaca. Aapim^l ^ll^lDiuusi maamarad^l dai mui oodami soimaasi ivuaadami saagida oidaga aapim^l. Dai c^ll^lga gamamaat^ll^ldiadagi ismaac^{ad}ad^l aagai Suusi Cristo isducatai g^{laagai} isoidacagi dai isducatai v^{lascatai} oidaca aat^lma^l ^lgai ^ll^lmadu, vai si^ll^lscad^l ^loodami ismaac^{ad}ad^l oidigi daama oidaga n^lijadagi isducatai oidaga aapim^l poduuc^{ai} matia ^lgai ispoduuc^{ai} g^{laagai} isoidacagi. Dai poduuc^{ai} si^ll^lscad^l diviagi Suusi Cristo aan^l baigiñ^lliadamu aapim^lac^{ad}ad^l maat^lacatai ismaimos^ll^lgic^{ad}ad^l aapim^l g^lnsaagida aim^lraitadai g^lnaagidiña aan^l Diuusi ñi^{oocada}. ¹⁷ Isaapim^l vaamioma vaavoitudagi dai vaamioma siaa duutuadagi Diuusi muucuc^{ai} aan^l, aan^l gia ip^{alidi} ismuquiagi. Dai v^{lascatai} baigiñ^llidi aan^l tomasi muu aan^l aapim^lac^{ad}ad^l. ¹⁸ Dai aapim^l av^ll^l baigan^lliada ^ll^ll^l giñ^lpan duuc^{ai}.

¹⁹ Aan^l po^{alidi} is^ll^laan^ladami Suusi Cristo ip^{alidi} is^ll^l toma gaamucu g^lnootosda aan^l goTimoteo, dai aan^l gia g^lnootosda iñ^llidi vai poduuc^{ai} si^ll^lscad^l ^lpamu diviagi goovai vaamioma baigiñ^lliada aan^l maat^lcai m^lsduuc^{ai} daraaja aapim^l. ²⁰ Maitiipu ^lmai tami ismaac^{ad}ad^l giñ^lpan duuc^{ai} t^ll^lgitoi dai s^ll^lic^{ad}ad^l g^ll^lsoiña ^ll^lidiña. ²¹ V^{lascatai} gogaa mos^ll^lgi g^lnt^ll^lgitoiña dai maivuaman ^ll^lidiña isivuaadagi Suusi Cristo aa duiñ^ldad^l. ²² Camaat^l aapim^l isTimoteo c^ll^lga tuiga goovai ivueeyi istumaasi aagai. Dai c^ll^lga maat^l

aapimΛ isducatai giñsoicΛi goovai gaaagidiña isSuusi Cristo arcΛagacΛΓΛ vuviadami. Goovai giñsoicΛi Δpan duucaī isduucaī soicΛi Δmo ali gΛΛi gΛooga. ²³ CascΛΔ gΔnootosda iñΛlidi aanΛ mosmaatΛcai mΔstumaasi iduñia agai tami maisacarΛΛ aanΛcΛΔ. ²⁴ AanΛ poΛlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isΛΛgi mΛΛca gannΛida aanΛ otoma.

²⁵ AanΛ poΛlidi isgΛaagai isgΔnootosda aanΛ gΛraduñi Epafarodito ismaacΛΔ giñsoicΛi dai giñpan duucaī soimaa taatamai gaaagiditai Diuusi ñiooquidΛ. AapimΛ giñnootosi aidasi tΛgitocatadai aanΛ. ²⁶ Goovai poΛlidi mΔsaapimΛ maibaiganΛlidi maatacai iscococatadai goovai cascΛΔ gannΛida lidi goovai aapimΛ vΛascatai. ²⁷ Vaavoava issΛalicΔΔ cococatadai goovai baitoma muu Δmos Diuusi soigΛli goovaicΛΔ dai aanΛcΛΔ ΔpΛ ansai poduucacai maivaamioma soigiñΛlidiña. ²⁸ CascΛΔ sΛalicΔΔ gΔnootosda iñΛlidi aanΛ vai poduucacai baiganΛlda aapimΛ tΛagacai Δpamu. Dai poduucacai camaisii soigiñΛliadamu aanΛ. ²⁹⁻³⁰ CascΛΔ baiganΛliaragacΛΔ avΛr miaadΛgida. Goovai argΛraduñi vaavoitudadami. GantΛgitovurai aapimΛ isgoovai baitoma muu gaaagiditai Diuusi ñiooquidΛ. Baitoma muu goovai giñsoicΛitai istumaasiΓΓ maitistutuidi aapimΛ isgiñsoiñgi mΛΛcasi daraajatai. GΛaagai mΔsgΔgΛrducΛΔ duucaī nΛijadagi vΛascatai ismaacΛΔ Δpan tuutuiga goEpafarodito.

3

¹ Dai sivi giñaaduñi gΛaagai mΔsbaiganΛliadagi. AapimΛ arDiuusi maamaradΛ cascΛΔ. AanΛ maioojodai isgΔnoojiadagi Δgai vaa ñiooqui ismaacΛΔ casi gΔnooji aanΛ dai aapimΛ gΔnvΛatarΛ gia arsoiñi goovai. ² Gannuucadacavurai ΛgaicΔΔ ismaacΛΔ vuidΛΓΛ vΛatΛ Diuusi ismaacΛΔ arsoimaasi ivuaadami ismaacΛΔ vaavoitudai sai gΛaagai isiquitΛgi gantuucuga dai poduucacai cΛagacΛΓΛ vuvaquiagi dai camaitarsoimaasi iducamicagi. ³ Δmos aatΛmΛ sΛalicΔΔ arΛgai ismaacΛΔ Diuusi cΛagacΛΓΛ vuvaitu. Diuusi IbΛadΛ gΛrΛΛmadu daja dai garsoicΛi issiaa duutuuda aatΛmΛ Diuusi. Δmos aatΛmΛ maivaavoitudai sai ivuaadatai Δmo istumaasi gartuucugacΛΔ ispoduucacai istutuidi aatΛmΛ iscΛagacΛΓΛ vuvaquiagi. ⁴ IsiΛrvaavoicamudai isivuaadatai aatΛmΛ Δmo istumaasi gartuucugacΛΔ cΛagacΛΓΛ vuvacΛdamudai, aanΛ gia casiooma cΛaga cΛagacΛΓΛ vusaimudai siaa. ⁵ Aidasi vuusai aanΛ bomamacova tasaicΛΔ giñdΛΔΔ iquita giñtuucuga. AanΛ arjudiΛ daidΛ arcΛjiudadΛ Benjamín. Dai ebreo tΛagidu garñiooqui antai aanΛ cΛaga maī Δpan duucaī giñdΛΔΔ. AanΛ arfariseo aduñΔcatadai, Δgai arjudiΛ

17 Giñaaduñi giñapan duuquiavar oidaca. Dai gantagitovar nlijada aa vaavoitudadami ismaacada apaan duucaid oida Timoteo dai Epafarodito dai aana dai poducaid oida aapima. 18 Camuiyoco ganaagidi aana damos apamu ganaagida inlidi asta suaacaitai sai oida mui oodami ismaacada vuidara vata Suusi Cristo mamaatutldaragada dai maiojoidi masaagiadagi isSuusi Cristo curusiaba muu. 19 Dai siascada coiya agai, agai gia Diaavora lamadu iimimu. Agai gia maivaavitudai Diuusi tomali maitagitoi. Agai mosaca cuadagai tatagitoi dai googosi ganducami dai oojoidi isaagadagi vasi istumaasi soimaascami ismaacada ivuaadana agai baiyoma gaagai issiaa lradamudai agai. Agai maitagitoi Diuusi mosacaasi istumaasi oida tami oidigi daama. 20 Damos aatama maitroidacami tanai amo imidagai noonogimu aatama tavaagiamu. Dai tanai nanaa aatama isdiviagi gataanadamiga Suusi Cristo tavaagianara. 21 Agai baliquia agai gartuucuga ismaacada otoma ugiatidai dai dadadaquituda agai apaan duucaid ismaasi agai tuucugada. Poducaid idunia agai agai agai vaa guvucadagaicada ismaacadacada taanaid agai vasiaacataid istumaasi oida.

4

1 Cascada giñaaduñi apiavar vaavoitudada dai apialliada aapima Suusi Cristo. Aana gia salicada gannida inlidi aliidai ganoigadai aana cascada. Alia baigiñalidi aana aapimacada vai tomasioora sioora nlijadagi isducataid oida aapima caga matiagi ismaisiu mosagicada gaaagidi aana Diuusi ñioquidai aapima gansaagida.

2 Daanaid aana Evodia lamadu Sintique sai baiduuna ñioqui agai arvaavitudadami cascada. 3 Dai aapi giñaduñi ismaacada giñsoicaiña giñaa duiñdagara gdaanaid aana issoicada aapi gooqui goovai giñsoiñacai gaaagidiña isSuusi Cristo arcagacara vuviadami lamadu Quimiñtu dai aa ismaacada giñsoicaiña. Diuusi caoja vascataid goovai taatarada galiivrugara ismaacadara oojai agai vascataid taatarada ismaacada vascara oida agai agai lamadu.

4 Vascara avar baigaliada aapima vaavoitudaitai gataanadamiga Suusi Cristo. Apamu ganaagidi baigavar aliada. 5 Cagavar tuutiaca vasi oodami vui. Ataanadami Suusi Cristo caotoma divia agai.

6 Maitavar vuama aliada tomali amo istumaasicada. Baiyoma gaagai masvascara apiamamadadagi dai taanadagi Diuusi vasi mastumaasi agito. Baigavaranaliada Diuusicada. 7 Ispoducaid ivuaada aapima Diuusi

ganiibastudacan tadacamu dai poduucai sioma canga istutuidi aapima ismaivuama analiadagi tomali amo istumaasicada. Aatama gartatagitoidacada lagi maitistutuidi isgariibastudacan tadacagi. Suusi Cristo ivueeyi gomaasi tomasi maimaata aatama isducatai.

⁸ Tatagitodavurai agiara ismaacada arvaavoi, dai agiara ismaacada arcagaducami, dai cagaducada voiyara ismaacada Diuusi ganmamaacai.

⁹ Ivuaadavurai aapima vasi istumaasi ganmaatutuli aana dai istumaasi gantajai aana dai istumaasi aagaiña aana dai istumaasi ivuaadana aana poduuquivaar ivuaada aapima vai Diuusi ganiibastudacan tadacana.

¹⁰ Alia baigiñalidi aana Diuusicada apamu giñsoiñacai aapima. Aana maipotaiya iñalidi masai maitiñtatagitoitadai damos maitiipucata dai isducatai giñsoiña aapima.

¹¹ Poduucai ganaagidi aana maisiu gantaanadami iñaliditai apua. Aana maata isbaigiñaliadagi istumaasicada viaacagi.

¹² Aana amo iimidagai maiviaacana istumaasi dai amo iimidagai canga viaacana aana. Aana istutuidi istomasduucai oidacagi, istasconacatai isbiuugimucatai apa. ¹³ Aana tomasduucai istutuidi isbaigiñaliadagi, Suusi Cristo giñsoicai cascada. ¹⁴ Dai aapima alia canga idui giñootosdacai soiñi aidasi soimaa taatacatadai aana.

¹⁵ Dai canga maata aapima aidasi ii aana Masedoniamu dai giñaagacai gaaagidi aana isSuusi Cristo arcagacara vuviadami. Dai gooquiaran amapacara ganampaidiña vaavoitudadami. Dai aidasi ii aana Masedoniañdara mosacaasi aapima Filipinoisara oidacami giñootosdiña istucada giñsoicada aana.

¹⁶ Aidasi quiaa daacata dai aana Tesalonicara aapima amo iimidagai giñootosdiña soiñi. ¹⁷ Aana maitantaanadami iñalidi vaamioma mosaipalidi aana isDiuusi cagacara gannajadagi. ¹⁸ Aapima casi giñootosi mui naana maasi Epafaroditocada dai sivi camaitagito aana vaamioma. Alia baigiñalidi aana govaicada ismaacada giñootosi dai Diuusi baigalidi apa.

¹⁹ Dai garDiuusiga ganmaaquimu vasi istumaasi tagito aapima. Agai naana maasi viaa lavaagiara aapima vaavoitudai Suusi Cristo cascada. ²⁰ Gaaagai isvascatai siaa duutuadagi Diuusi garooga vascara.

²¹ Diuuscada viaatuldi aana vascatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Garaadufni ismaacada tanai daraaja aana giñlamadu Diuuscada ganviaatuldi apa. ²² Dai vasi gogaa vaavoitudadami Diuuscada ganviaatuldi apa, sioma

caga agai ismaacada agaa raí quidiara oidaga Diuuscada
ganviaatuldi.

²³ Vai gartaanadamiga Suusi Cristo cagacara gannidiña
dai ganlamadu daacana.

Moscaasi.

Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami ColoosasiΛΛ oidacami

1-2 AanΛ ΔrPaavora. Dai aanΛ ΛΛmadu Timoteo gΛnviaatuldi aapimΛ gΛraaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aanΛ gΛnoojidi aapimΛ ColoosasiΛΛ oidacami ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaida. AanΛ ΔrootosadΛ Suusi Cristo, Diuusi ipΛlidi cascΛdΛ. AatΛmΛ ipΛlidi sai Diuusi gΛrooga cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadana dai gΛniibastudacan tadacana. Diuusi ΔroogadΛ Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga.

3 VΛascΛrΛ baigΛrΛlidi aatΛmΛ DiuusicΛdΛ daanΛitai sai gΛnsoicΛiña aapimΛ mΛsai cΛΛgacΛrΛ oidacana. 4 BaigΛrΛlidi aatΛmΛ DiuusicΛdΛ maatacatai isaapimΛ cΛΛga vaavoitudai Suusi Cristo dai issΛlicΛdΛ oigΛdai aapimΛ aa vaavoitudadami, 5 nΛnΛracatai aapimΛ istuigaco iimi agai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu oidaca agai tomastuigaco. AidΛsi tucamidΛrΛ maí aapimΛ isΛrvaavoi isSuusi Cristo ΔrcΛΛgacΛrΛ vuviadami, aapimΛ vaavoitu isΛmo imidagai iimi agai Diuusi ΛΛmadu. 6 Dai idi vaa ñiooqui cΛΛgaducΛdΛ ismaacΛdΛ maí aapimΛ gaaagidi Suusi Cristo ojootosadΛ vΛasi oidigΛrΛ dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai Λma duucaí gΛntatΛgitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucai isduucaí ΔpΛdui aapimΛcΛdΛ. AapimΛ maí isDiuusi sΛlicΛdΛ oigΛdai oodami. 7 VΛasi gomaasi gΛnmamaatΛtuli gΛraduñi Epaafarasi. Agai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛ Δpan duucaí aatΛmΛ dai aliΛ oigΛdai aatΛmΛ Δgai. Agai sΛlicΛdΛ gΛnsoicΛiña mΛsai vaamioma cΛΛga maatΛna Diuusi ñiooquidΛ. 8 Agai vaa Epaafarasi gΛraagidi mΛsai aapimΛ aliΛsi gΛnoigΛdai aipacoga gΛnΛΛmadu daacatai Diuusi IbΛadΛ.

9 CascΛdΛ aidΛ abiaadΛrΛ simaí aatΛmΛ gomaasi apiadaanΛiña Diuusi sai Δgai gΛnsoicΛiña mΛsai cΛΛga maatΛna istumaasi Δgai ipΛlidi isivuaada aapimΛ dai mΛsai cΛΛga maata caΛcana vΛasi ñiooquidΛ dai mΛsai cΛΛga maatΛna isducatai gΛagagai isoidacagi. 10 Mai poduucai sΛlicΛdΛ cΛΛgacΛrΛ oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipΛlidi poduucai isduucaí gΛagagai isivuaadagi vΛasi vaavoitudadami. Poduucai iduñia agai aapimΛ naana maasi cΛcΛΛgaducami dai vaamioma cΛΛga maatΛmu Diuusi. 11 Dai daanΛi aatΛmΛ Diuusi, Δgai sΛlicΛdΛ viaa guvucadagai, sai Δgai gΛnmaacana guvucadagadΛ vai poduucai siΛΛscadΛ

oodami soimaasi gantaatamituldadagi istutiada aapima issoimaasi taatamadagi dai apiacagacata oidacagi. ¹² Diuusi garoigali garsoimaascamiga cascada viaa aatama samicami amadu vasi aa vaavoitudadami isiimiagi tavaagiamu dai isDiuusi cagacata garnaijadagi. Cascada baigaralidi aatama Diuusi garoogacada. ¹³ Agai cagacata garvuvaitu saida adiaavora camaitaanina gariibadaga vai poduucai camaiagidi aatama adiaavora baiyoma agidi aatama Suusi Cristo. Agai arDiuusi marad dai Diuusi samicada oigadai agai. ¹⁴ Suusi Cristo agai daida cagacata garvuvaitu muucucai curusiaba vai Diuusi oigaldi garsoimaascamiga.

¹⁵ Tomali amaadutai mainidi Diuusi. Damos Diuusi ootoi gamara tavaagiaiñdara tami oidigi daama vai poduucai oodami maatana istuiga Diuusi. Agai arSuusi Cristo dai anpan tuiga Diuusi googa. Suusi Cristo agai dai vaamioma viaa guvucadagai sitomasioora.

¹⁶ Suusi Cristo idui vassiacatai tavaagiarai dai oidi daama siasi istumaasi maasi, acaasi istumaasi maimaasi poduucai isduucai Diuusi ipali. Dai Diuusi marad idui vasi Diuusi tataañicaruda sai agai siaa duutudaina. ¹⁷ Diuusi marad tomastuigaco oidaga Diuusi amadu. Dai agai caga nuucada vassiacatai sai maiugitana tomali oidigi, tomali tasai, tomali sisiaavugai, tomali amo istumaasi. ¹⁸ Dai Cristo artaanadamigada vasi vaavoitudadami. Agai maa ibadagai utudui avavoitudadami. Dai agai arlabaitacacamigada vascatai ismaacada apamu duduaaca agai coidada saagidañdara dai agai vaamioma taanada agai istomasioora. ¹⁹ Agai poduucai ivueeyi. Agai arDiuusi cascada. Diuusi ipali isaCristo anpan tuigacagi agai. ²⁰ Diuusi ootoi gamara tami oidi daama tavaagiaiñdara sai agai muucuna curusiaba sai poduucai cagacata vuvacana oodami dai Diuusi oigaldi soimaascamigada. Dai muucucai Suusi Cristo poduucai vascatai oidigi daama oidacami istutuidi iscamaivui vatacagi Diuusi. Dai vassiacatai oidigi daama dai tavaagiarai Diuusi utulda agai sai apa maascana aidasi tucamidara idui agai.

²¹ Damos aapima aquiomai maitarmamaaradacataidai Diuusi baiyoma vuidara vatacataidai aapima Diuusi soimaasi ivuaadatai. ²² Damos sivi camaivuidara vata aapima Diuusi muucucai Suusi Cristo curusiaba dai poduucai Suusi Cristo anpavidacaimu Diuusi vuitapi caoigaldacai ansoimaascamiga dai camaisoimaasi duucamicamu dai acovai vuvaidacamumu masaidi ivuaadana Diuusi aa duiñdada. ²³ Suusi Cristo iduina agai gomaasi isaapima apiavaavoitudadagi agai dai caga vaavoitudadagi ismaitiipu

Λmai vΛΛsi oidigαΓα ismaacαΔΛ viaa guvucadagai iscΛΛgacαΓα vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vΛΛsi Diuusi ñiooquidΛ. Αgai vaa ñiooqui cΛΛgaducαΔΛ Αgai ismaacαΔΛ gaaagidi Λvaavoitudadami vΛΛsi oidigi daama dai ismaacαΔΛ camai aapimΛ dai ismaacαΔΛ aanΛ Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

24 BaigiñΛlidi aanΛ soimaasi taatamaitai aapimΛ ganvΛΛtarΛ. Suusi Cristo soimaa taata vaavoitudadami vΛΛtarΛ. Dai poduucai isduucai Αgai soimaasi taata aanΛ ΛpΛ soimaasi taatamai soicαitai vaavoitudadami. 25 Diuusi giñmaa Αmo sΛΛlicami ansai aanΛ gΛnsoicαiña aapimΛ ΛΛmadu aa vaavoitudadami masai vaamioma cΛΛga maatΛna Diuusi ñiooquidΛ 26 ismaacαΔΛ ΛΛquioma maitΛmaatΛcatadai. Δmos sivi Diuusi gαrmaatαtuli vΛΛsi gomaasi. AatΛmΛ ΑΓαcovai vuvaidαΔ Αgai. 27 Diuusi ipΛli isvΛΛsi vaavoitudadami maatΛcana isSuusi Cristo gαrΛΛmadu daja aatΛmΛ ismaacαΔΛ vaavoitudai Αgai, dai cascαΔΛ cΛΛ maata isiimia ragai Diuusi ΛΛmadu. Goñiooqui sΛΛlicαΔΛ cΛΛgadu daidΛ ΑΓΑgai vΛΛtarΛ ΛpΛ ismaacαΔΛ maitαrjudidíu. ΛΛquioma maimaatΛcatadai oodami goñiooqui Δmos sivi casi gΛmaatΛ.

28 Tomasiaaco siaaco ajioopada aatΛmΛ aagidiña aatΛmΛ vΛΛsi oodami sai Suusi Cristo ΑrcΛΛgacαΓα vuviaadami. Aagidiña aatΛmΛ oodami sai gΛaagai isgajiaαΔΓα viaagi vΛΛsi soimaascami dai cΛΛga mamaatαtuldi aatΛmΛ vΛΛscatai sai Suusi Cristo cΛΛgacαΓα vuvaidi tomasioora sioora vaavoitudagi. AatΛmΛ ipΛlidi issoicαdagi oodami sai vaamioma cΛΛga vaavoitudana dai sai vaamioma maatΛna Diuusi ñiooquidΛ dai sai vaamioma cΛΛga ivuaadana istumaasi Diuusi ipΛlidi vaavoitudaitai Suusi Cristo. 29 Gomaasi Αrgiñaα duiñdaga naidΛ povueeyi aanΛ vΛΛsi giñguvucadagacαΔΛ ismaacαΔΛ giñmaacai Suusi Cristo.

2

1 AanΛ ipΛlidi masai maatΛna aapimΛ sai aanΛ duudatai gantαtαgitoi aapimΛ ΛΛmadu vΛΛsi Λvaavoitudadami LaodiseeαΓα oidacami ΛΛmadu vΛΛsi Αгаа ismaacαΔΛ maiquiaa giñmaatΛ. Dai sΛΛlicαΔΛ daanΛi aanΛ Diuusi sai Αgai gΛnsoicαiña aapimΛ ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacαΔΛ caagai aanΛ masai apiavaavoitudaiña ñiooquidΛ. 2 Dai aanΛ ipΛlidi masai aapimΛ baiganΛΛliatudaiña aipaco gΛnoigΛadaitai, dai masai cΛΛga maata nΛidiña Diuusi ñiooquidΛ dai masai cΛΛga maatΛna vΛΛsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidαΓα aagaitai Suusi Cristo. VΛΛsi gomaasi ΛΛquioma maimaatΛcatadai oodami. 3 Suusi Cristo Αgai dai vaamioma cΛΛga tatαgitoi sitomasioora dai Αgai gαrsoicαi tasai cΛΛga maatΛna naana

maasi istumaasi istumaasi maat^Λ Diuusi dai poduucai alia sastuduacamu aat^Λma^Λ. ⁴ Gomaasi g^Λnaagidi aan^Λ vai tomali ^Λmaadutai mait^Λnvupuiirumadañña c^{ΛΛ} baimaasi ñiooqui g^Λnaagidi masai ^Λagidi ca^Λcana. ⁵ Tomasi maig^Λna^Λmadu daja aan^Λ v^Λascara^Λ g^Λntat^Λgitoi aan^Λ aapima^Λ dai baigiñ^Λlidi aan^Λ maat^Λcatai isaapima^Λ v^Λascatai viaa ^Λmo ^Λg^Λg^Λitoidagai s^Λalic^Λda^Λ c^{ΛΛ}ga vaavoitudaitai Suusi Cristo.

⁶ Poduucai isduucai cavaavoitu aapima^Λ Suusi Cristo g^Λrt^Λaan^Λdamiga c^{ΛΛ}gac^Λra^Λ g^Λnvuvaidacai ^Λgai poduucai g^Λaagai isapiavaavoitudadagi aapima^Λ sai ^Λgai apiag^Λnnuucada. ⁷ Dai g^Λaagai isdaan^Λdagi aapima^Λ Suusi Cristo sai g^Λns^Λoic^Λñña masai c^{ΛΛ}ga oidacana poduucai isduucai ^Λgai ip^Λlidi poduucai isduucai g^Λnmamaat^Λtuli aan^Λ dai v^Λascara^Λ baigav^Λr ^Λn^Λliada Diuusic^Λda^Λ v^Λasi istumaasic^Λda^Λ istumaasi ^Λgai idui aapima^Λ g^Λnv^Λatar^Λ.

⁸ Maitav^Λr dagitu aapima^Λ isaa oodami g^Λnvupuiirumadadagi vai poduucai maigajiaad^Λra^Λ vipiaa aapima^Λ mamaat^Λtuldiaragada^Λ Suusi Cristo, g^Λnmamaat^Λtulditai ^Λgai ^Λmai mamaat^Λtuldaragai ismaac^Λda^Λ maitarvaavoi. Istumaasi g^Λnmamaat^Λtuli ^Λgai ^Λroodami mamaat^Λtuldaragada^Λ dai oodami viituldarada^Λ, gomaasi maitarSuusi Cristo mamaat^Λtuldaragada^Λ.

⁹ Suusi Cristo arDiuusi daida^Λ ^Λroodami ^Λra^Λ ^Λgai tami oidigi daama oidacatai. ¹⁰ Dai Suusi Cristo g^Λna^Λmadu daja dai poduucai Diuusi g^Λna^Λmadu daja ^Λra^Λ. Poduucai aapima^Λ viaa v^Λasi istumaasi ^Λg^Λg^Λitu dai c^{ΛΛ}gac^Λra^Λ vuv^Λvaquiagi. Suusi Cristo ^Λgai dai t^Λaan^Λi v^Λasiaacatai. ^Λgai vaamioma t^Λaan^Λi isDiuusi t^Λaaañicaruda^Λ dai vaamioma t^Λaan^Λi si^Λdiaavora t^Λaaañicaruda^Λ. ¹¹ Aidasi vaavoitu aapima^Λ Suusi Cristo dai g^Λmmaacacai ^Λgai guvucadagai masai camaisoimaasi ivuaadana g^Λmaí isaapima^Λ arSuusi Cristo mamaat^Λrdamigada^Λ maisiu iquit^Λc^Λitai g^Λntuucuga poduucai isduucai g^Λmviituli ^Λjudidíu. ¹² Aidasi g^Λnvapacoñi aapima^Λ vaavoitudacai Suusi Cristo ^Λra^Λga vaapa aapima^Λ suudara^Λ. Gomaasi ar^Λpan ducami isyaasapicamudai aapima^Λ Suusi Cristo ^Λmadu. Dai gooqui^Λra^Λ vuvaja suudagaiñ^Λda^Λra^Λ. Gomaasi ar^Λpan ducami is^Λpan duduaaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai ^Λgai ^Λgai dai duaacali Suusi Cristo coidada^Λ saagidiaiñ^Λda^Λra^Λ g^Λg^Λvucadagac^Λda^Λ. ¹³ ^Λra^Λquioma maiviaacatai aapima^Λ ib^Λdagai utudui soimaasi ivuaadatai dai vui v^Λat^Λcana Diuusi d^Λmos sivi Diuusi g^Λnmaa ib^Λdagai utudui dai oig^Λli ^Λgai g^Λns^Λoimaascamiga vaavoitudacai aapima^Λ Suusi Cristo. ¹⁴ Dai tomasi aapima^Λ g^Λpi^Λr

vΛΛacatadai maiΛΛgidityai Diuusi sΛΛlicamigadΛ vΛΛscΛrΛ Diuusi oigΛli gΛnsoimaascamiga, Suusi Cristo muu curusiaba cascΛdΛ. ¹⁵ AidΛsi Cristo muu curusiaba vaamioma istui isΛDiaavora ΛΛmadu ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ dai poduucai vΛΛsi oodami istutuidi ismaatiagi isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo siΛDiaavora.

¹⁶ IsΛmaadutai gΛnaagiadagi sai maitΛagagai mΛscuaadagi ΛΛmo cuaadagai dai sai maitΛagagai isgayΛadagi ΛΛmo istumaasi dai sai aliΛsi gΛaagagai issiaa duutuadagi Λmo tasai siaa duudagaicatai Λgai siΛpΛ Λmo ibΛstaraga tasΛrΛ siΛpΛ tomastuma tasai maitavΛr ΛΛgiada aapimΛ Λgai. ¹⁷ VΛΛsi gomaasi Λroodami ΛΛquidadΛ sΛΛlicamigadΛcatadai dai camaiñamΛga aidΛsi abiaadΛrΛ divia Suusi Cristo. Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ Λgai dai namΛga sivi. ¹⁸ MaitavΛr vaavoitudada aapimΛ Λgai ismaacΛdΛ gΛnaagiadagi sai maicΛΛgacΛrΛ vuvaquia agai aapimΛ ismaisaa duutuadagi Diuusi tΛtΛaañicarudΛ tomasi Λgai gΛnaagiadagi sai nΛidi Λmo istumaasi ismaacΛdΛ mainΛidi aa oodami. Λgai gaaagidi sai sioorΛ maisiaa duutuadagi Diuusi tΛtΛaañicarudΛ sai aliΛ gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi. DΛmos Λgai ismaacΛdΛ pocaitiadagi gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi tomasi maiviaa istuisidΛ gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliadagi dai Λgai ivuaada Λlidi mosΛcaasi istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi. ¹⁹ Λgai maicΛΛga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo ΛrgΛrbaitΛcΛaacamiga daidΛ Λgai soicΛi vΛΛsi Λvaavoitudadami sai vaamioma cΛΛga maatΛna istumaasi ipΛlidi Diuusi isivuaadagi dai sai Λmo tΛgitoidagai viaacana vΛΛscatai poduucai isduucai Diuusi ipΛlidi.

²⁰ AidΛsi abiaadΛrΛ vaavoitu aapimΛ Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ cagajiaadΛrΛ viaa aapimΛ oodami mamaatΛtuldaragadΛ ismaacΛdΛ gaaagidi sai sioorΛ ΛΛgiadagi oodami sΛΛlicamigadΛ dai oodami viituldaragadΛ sai Λgai gia cΛΛgacΛrΛ vuvaquia agai. CascΛdΛ maitΛagagai isapiaΛΛgiadagi Λoodami viituldaragadΛ ismaacΛdΛ maitΛrsoiñi. ²¹ Λoodami pocaiti sai maitΛagagai iscuaadagi ΛΛmo cuaadagai sai tomali maitΛagagai isdΛΛcadagi, tomali istaatamadagi. ²² VΛΛsi gomaasi Λroodami mamaatΛtuldaragadΛ maisiu Diuusi. Λcuaadagai otoma uugiatΛi. ²³ Λoodami ismaacΛdΛ gamamaatΛtuldi gomaasi polidi isΛrsastudugami. Λgai pocaiti sai ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ gamamaatΛtuldi vaamioma cΛΛga siaa duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai ΛΛmo cuaadagai Λrsoiñi oodami vΛΛtarΛ sai vaamioma cΛΛga oidacana dai sai maigΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidiña dΛmos maitΛrvaavoi. Gomaasi maitΛrsoiñi

oodami vΛΛtarΛ isgajiaadΛrΛ viaagi istumaasi ΛΛgi Λgai ipΛlidi isivuaadagi.

3

¹ AidΛsi abiaadΛrΛ vaavoitu aapimΛ Suusi Cristo, Diuusi gΛnmaa ibΛdagai utudui ducami iscaduduaacamudai aapimΛ poduucai isduucai Suusi Cristo duaaca, cascΛΔ gΛaagai isvΛΛscarΛ tΛtΛgitodagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ aagaitai ΛtΛvaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi ΛΛmadu dai tΛaanΛi. ² TΛtΛgitodavurai istumaasi arcaΛgaducami maisiu istumaasi arsoimaascami. ³ DΛmos sivi gajiaadΛrΛ viaa aapimΛ soimaascami dai Diuusi gΛnnuucada vaavoitudacai aapimΛ Suusi Cristo. ⁴ Dai Λgai gΛrΛΛmadu daja cascΛΔ tomastuigaco oidacamu aatΛmΛ. Dai siΛΛscadΛ Suusi Cristo Λpamu diviagi dai tΛaanΛdagi aatΛmΛ ΛpΛ tΛaanΛda agai Λgai ΛΛmadu.

⁵ CascΛΔ gajiaadΛrΛ avΛr vipiaada aapimΛ vΛasi istumaasi soimaascami. MaitavΛr googosi gΛnducamica, dai maitavΛr coimudadΛ tuutiaca, dai maitavΛr ipΛliada gavustuidaga. SioorΛ ipΛliadagi gavustuidaga Λgai gia maisΛΛlicΛΔ siaa duutudai Diuusi baiyoma siaa duutudai tumiñsi dai naana maasi istumaasi. ⁶ CascΛΔ sΛΛlicΛΔ baamucui Diuusi Λgai vui ismaacadΛ maiΛΛgidi dai soimaasi taatatuldia agai Λgai. ⁷ Dai ΛΛquioma aapimΛ povuaadana, ⁸ dΛmos sivi gajiaadΛrΛ avΛr vipiaada vΛasi gomaasi. MaitavΛr baacocoda, maitavΛr soimaasi taatamituldiada Δliada aa, dai maitavΛr vui ñioocada aa, dai maitavΛr sigal naasi ñioocada aa vui. ⁹ Dai maitavΛr gΛnyaatagiada aipacoga. AapimΛ cagajiaadΛrΛ viaa vΛasi gosoimaascami ismaacΛΔ ΛΛquioma ivuaadana cascΛΔ. ¹⁰ Sivi caviaa aapimΛ ibΛdagai utudui. Diuusi Λgai daidΛ idui oodami dai sivi Diuusi gΛnsoicΛi masai vaamioma Λpan tuutiacana aapimΛ Λgai. Diuusi ipΛlidi isaapimΛ cΛΛga maata Λgai cascΛΔ. ¹¹ Λvaavoitudadami Λmadugan duucai gΛnnΛidi vΛΛscatai tomasi arjudidíu ismaitarjudidíu ΛpΛ, tomasi iquitΛquicagai tuucugadΛ ischo ΛpΛ, tomasi artami oidacami siarsibΛacoga oidacami ΛpΛ, tomasi arpipiooñi siartΛtΛaanΛdami ΛpΛ. CasiavΛr maitΛtΛgitoda gomaasi, baiyomavΛr tΛtΛgitoda isSuusi Cristo argΛrbaitΛcaacamiga dai Λgai vΛasi vaavoitudadami ΛΛmadu daja.

¹² Diuusi gΛroigadai daidΛ Λcovai gΛrvuvaitu tsaidΛ ΛrmaamaradΛcana. SoigavΛr gΛnliada aacΛΔ, dai cΛΛ tuutiaca, dai maigΛgΛrducΛΔ gΛnliada, dai soicΛdavurai aa oodami, dai maioomaliaca. ¹³ Dai maitavΛr vui ñioocada aapimΛ aa ismaacΛΔ soimaasi gΛntaatamituldadagi baiyomavΛr oigaldada Λgai poduucai isduucai Suusi Cristo

gARTAAANADamiga gARoigALdi. ¹⁴ Dai VΛASCARΛ aliASI gANOigΛada aipacoga poduucai viaacamu aapimΛ AMO tAgitoidagai. ¹⁵ Diuusi ACovai vuvaitu VΛASI vaavoitudadami dai Λgai ipΛlidi isVΛASCatai viaacagi AMO tAgitoidagai. CAScADΛ aliASI gAAagai isCΛAGACARΛ oidacagi dai poduucai camaitANCocoadamu. Dai baigAVAR ANΛliada DiuusicADΛ.

¹⁶ Aliasi gAAagai istATAgitoda Suusi Cristo ma-maatatuldaragadΛ. Poduucai vaamioma sastuduacamu aapimΛ gANmamaatAtulditai aipacoga dai gANmaacaitai ñiooqui aipacoga. GanΛADavurai aapimΛ Diuusi nAidada dai baigANΛliada DiuusicADΛ. ¹⁷ VΛASI mastumaasi ivuaadagi siAPΛ aagadagi VΛASCARΛ AVAR ivuaada istumaasi oojoidi Suusi Cristo. Dai baigAVAR ANΛliada DiuusicADΛ Suusi Cristo gANΛΛmadu daja cASCADΛ.

¹⁸ AapimΛ ooqui ΛAgiadavurai gANcuucuna, Diuusi ipΛlidi isPovuaadagi VΛASI ooqui vaavoitudadami cASCADΛ. ¹⁹ AapimΛ CACΛΛI oigADavurai gANooñiga dai maioomaliaca Λgai vui. ²⁰ AapimΛ aali ΛAgiadavurai gANDΛADΛ VΛASCARΛ poduucai aliΛ baigΛlidiña Diuusi. ²¹ AapimΛ ismaacADΛ maamara maitAVAR oomaliaca Λgai vui vai Λgai CΛga gANΛAgidiña. ²² AapimΛ pipiooñi ΛAgiadavurai gANAamu maisiu MOSACaasi siuu duucu gANNIijadagi gANAamu ipΛlidityai isPOTAIya Λgai MASAI aliΛ sastuduga baiyomAVAR VΛASCARΛ CΛga aata vuaada siaa duutudaitai Suusi Cristo. ²³ Tomastuma aa duiñdagai ismaacADΛ ivuaadagi aapimΛ SΛLICADΛ AVAR CΛga ivuaada ducami issoicADamudai aapimΛ Suusi Cristo dai maisiu oodami, ²⁴ maatACatai sai iimia agai tAVAagiamu dai Diuusi ΛΛmadu oidaca agai tomastuigaco, aapimΛ ivueeyi gARTAAANADamiga Suusi Cristo aa duiñdada cASCADΛ. ²⁵ DΛMOS siooΓΛ soimaasi ivuaadagi, Diuusi soimaasi taatamituldia agai Λgai. Diuusi Λgai dai VΛASCARΛ ivueeyi istumaasi ARSΛlicami VΛASI oodamicADΛ.

4

¹ AapimΛ gaaamu aliASI gAAagai MASCΛAGACARΛ nIijadagi gANpipiooñiga daidΛ tAAANADagi MOSACaasi istumaasi ARSΛlicami. TATAgitodavurai isgANTAAANADamiga tAVAagiARΛ daja.

² Duudatai AVAR daanADA Diuusi baigANΛliaracADΛ sai gANsoicAIña mai CΛGACARΛ oidaca aapimΛ, CΛga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigAVAR gANliada aapimΛ DiuusicADΛ. ³ Dai daanADavurai aapimΛ Diuusi ΛPΛ sai Λgai giñsoicAIña nai gaaagiada isSuusi Cristo ARCΛAGACARΛ vuviadami gomaasi ΛΛquioma maimaatACatadai oodami. Sivi maisapi aanΛ gaaagiditai gomaasi. ⁴ Dai

daanΛdavurai aapimΛ Diuusi sai Λgai giñsoicΛiña nai cΛΛga gamamaatΛtuldadagi aanΛ Diuusi ñiooquidΛ poduucai isduucaı gΛaagai isıvuaadagi.

⁵ CΛΛgavΛr tuutiaca aapimΛ Λgai vui ismaacΛdΛ maıvaavoi-tudai Suusi Cristo apiavΛr gaagada isducataı aagidagi aapimΛ Λgai Diuusi ñiooquidΛ. ⁶ Dai cΛΛgavΛr ñiooquiada Λgai vΛascΛrΛ dai aagiada istumaasi rsoiñi dai cΛΛgavΛr aa nonoragiada tomastumaasi istumaasi gΛnaagiada Λgai.

⁷⁻⁸ Tiiquico rgaraduñi vaavoitudadami dai aanΛ aliΛ oigΛdai goovai. Goovai cΛΛga garsoicΛi Suusi Cristo aa duiñdadarΛ. CascΛdΛ gΛnootosda iñagai aanΛ dai goovai gΛnaagidamu isducataı daraaja aatΛmΛ aanΛ ΛΛmadu aa vaavoitudadami ismaacΛdΛ giñΛma daraaja. Dai poduucai baıgΛnΛliadamu aapimΛ. ⁹ Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo rgaraduñi ΛprΛ dai aliΛ oigΛdai aatΛmΛ. Goovai ΛΛmadu aapimΛ rΛgai vaa dΛvΛariΛrΛ oidacami dai cΛΛga garsoicΛi Suusi Cristo aa duiñdadarΛ. Goovai vΛgoocataı gΛnaagidamu istuma rpvueeyi aatΛmΛ garsaagida.

¹⁰ Aristarco giñΛΛmadu maisapi dai goovai DiuuscΛdΛ gamviaatuldi. Dai Marcusi, Bernabé suculidΛ, DiuusicΛdΛ gamviaatuldi ΛprΛ. Dai ismΛca aiyagi Marcusi cΛΛgavΛr miaadΛgida. ¹¹ Dai Suusi Justo DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛprΛ. Λvaavoitudadami judidıu saagidiaiñdarΛ mosacaasi Aristarco ΛΛmadu Marcusi ΛΛmadu Justo giñsoicΛi Diuusi aa duiñdadarΛ. Goovai sΛlicΛdΛ baıgiñΛliatudai. ¹² DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛprΛ Epaafarasi. Goovai rColoosasiΛrΛ oidacami daidΛ goovai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛ. Epaafarasi duudataı daanΛi Diuusi sai gΛnsoicΛiña mai vaamioma cΛΛga vaavoi-tuda Diuusi ñiooquidΛ dai masai vaamioma cΛΛga ivuaadana vΛasi istumaasi Diuusi ipΛlidi. ¹³ Dai aanΛ gΛnaagidi sai Λgai sΛlicΛdΛ ipΛlidi isaapimΛ ΛΛmadu Λvaavoitudadami LaodiseeΛrΛ dai YerapoliisiΛrΛ oidacami cΛΛga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi. ¹⁴ DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛprΛ Rucasi ismaacΛdΛ rdoaadigami. Dai DiuuscΛdΛ gamviaatuldi Deemasi ΛprΛ.

¹⁵ DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda garaaduñi vaavoitudadami LaodiseeΛrΛ oidacami. DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda Niinafas ΛprΛ ΛΛmadu vΛascataı ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi quidΛrΛ dai siaa duutudai Diuusi. ¹⁶ SiΛascΛdΛ canΛidagi aapimΛ idi oojai vΛrai ootosda Λvaavoitudadami LaodiseeΛrΛ oidacami vai Λgai nΛidana ΛprΛ. Dai Λgai ΛprΛ gΛnootosdamu Λoojai ismaacΛdΛ ooji aanΛ vΛrai nΛida aapimΛ ΛprΛ. ¹⁷ Dai aagi-davurai aapimΛ Arquipo ansai aanΛ ootosdi ñiooqui sai aliΛsi

gaaagai iscaaga ivuaadagi aaa duiñdagai ismaacada maa Diu-
 usi vaavoitudaitai agai Suusi Cristo.

¹⁸ Sivi aana, Paavora lagi giñnoovicada ganoojidi cacuu-
 gataga dai Diuscada gamviaatuldi. Dai tatagitodavurai is-
 maisapi aana. Sallicaada ipalidi aana sai Diuusi cagacaga
 gannaidiña aapima.

Mosacaasi.

Idi arΛΛpΛgadadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Paavora Λvaavoitudadami TesloniicΛrΛ oidacami

¹ Garaaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi TesloniicΛrΛ siaa duutudaragai vΛatarΛ Diuusi gΛrooga ΛΛmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga, gΛmviaatuldi aanΛ ΛΛmadu Silvaano dai Timoteo. AanΛ anΛrPaavora. AatΛmΛ ipΛlidi isDiuusi gΛrooga ΛΛmadu gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadagi dai gΛniibΛstudacan tadacagi.

² AatΛmΛ vΛΛscΛrΛ alia baigarΛlidiña DiuusicΛdΛ gantΛtΛgitoitai aapimΛ. Dai siΛΛscadΛ gamamadada aatΛmΛ daanΛi aatΛmΛ Diuusi sai gΛnsoicΛiña. ³ Dai vΛΛscΛrΛ tatΛgitoiña aatΛmΛ isducatai ivueeyi aapimΛ Diuusi aa duiñdadΛ vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai isducatai aipaco gΛnsoicΛi aapimΛ gΛnoigΛdaitai, dai isducatai apianΛnΛra aapimΛ siΛΛscadΛ diviagi Suusi Cristo Λpamu. ⁴ Giñaaduñi Diuusi aliΛsi gΛnoigΛdai aapimΛ dai maata aatΛmΛ isagai ΛΛcovai gΛnvuvaitu. ⁵ AidΛsi gΛnaagidi aatΛmΛ isSuusi Cristo ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuuviadami, aatΛmΛ maisiu tomasduuca i gΛnaagidi, aatΛmΛ Diuusi guvucadadΛcΛdΛ gΛnaagidi. GarΛΛmadu daacatai Diuusi IbΛadΛ dai cΛΛga maata aatΛmΛ sai vΛΛsi ismaacΛdΛ gΛnaagidi aatΛmΛ Λrvaavoi. AapimΛ cΛΛga maata isducatai daraajatadai aatΛmΛ gΛnsaagida aidΛtΛsi gΛndadiji mΛsai poduucai oidacana aapimΛ ΛpΛ.

⁶ DaidΛ Λrvaavoi mΛspoduucai idui aapimΛ dai Λpan duuca i oidacana aapimΛ gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo ΛpΛ. Diuusi IbΛadΛ gΛnsoicΛiña mai aapimΛ baiganΛliaracΛdΛ caΛcana Diuusi ñiooquidΛ tomasi aa soimaasi gΛntaatamituldiña. ⁷ AidΛsi ma i Λvaavoitudadami MasedooniΛrΛ dai AcaiyΛrΛ mΛsducatai oidacataidai aapimΛ poduucai ma i Λgai isducatai gΛaagai isoidacagi. ⁸ Dai poduucai aapimΛcΛdΛ ma i MasedooniΛrΛ oidacami dai AcaiyΛrΛ oidacami ΛtΛaanΛdami Suusi Cristo ñiooquidΛ, Dai maisiu mosΛca ami vΛΛsi aipaco gΛaagai gΛnvaavoidaraga. CascadΛ aatΛmΛ camaiviaa isgaaagiadagi siaaco casi gΛmaata gomaasi. ⁹ Baiyoma Λgai vaa ismaacΛdΛ ma i gomaasi aagaiña aidΛtΛsi gΛndadiji mΛsai alia cΛΛga gΛrmiaadΛgi, dai mΛsducatai dagito Λmoomono dai vaavoitu ismaacΛdΛ sΛalicΛdΛ ΛrDiuusi dai duaaca daidΛ ivuaada Λgai istumaasi Diuusi ipΛlidi. ¹⁰ Dai isducatai nΛnΛra aapimΛ isdiviagi Suusi Diuusi maradΛ tΛvaagiaiñdarΛ. Λgai vaa Suusi ismaacΛdΛ duaacali Diuusi coidadΛ saagidaiñdarΛ.

Dai agai agai dai cΛagacara garvuvaida agai soimaasi ivuaadami gAgavituldaragadaiañdara.

2

¹ Aapima giñaaduñi aagi maata isaatama maimosagicaada gandadiji. ² Tomasi aqumioma Filipoosiara aa soimaasi ñiooqui garaagidi dai soimaasi gartaatatuli poduucai masduucai camaata aapima. Dai vaascara aidatasi aayi aatama gandavalaragara Diuusi garsoi tasai ganaagidana ñiooquida maiduaadimudacada tomasi ami oidacami aapa garvui vaatacatadai. ³ Aidasi ganaagidi aatama Diuusi ñiooquida aatama ganaagidi mosacaasi ismaacada arvaavoi, dai maisiu soimaasi tagitoidacada ganaagidi aatama dai tomali maitanyaatagida araliditai. ⁴ Baiyoma Diuusi acovai garvuvaitu dai garootoi tasai ganaagidana Diuusi ñiooquida dai gomaasi agai ismaacada ganaagidi aatama. Aatama ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi dai maisiu istumaasi aoodami ipalidi. Diuusi agai dai maata gariibadaga iscacagadu ischo aapa. ⁵ Caga maata aapima isaatama maitanvuiirumadai caa baimaasi ñiooqui ganaagidi masai garcaacana, dai aatama ganaagidi Diuusi ñiooquida maisiu gamaita araliditai tumiñsi. Diuusi caga maata vasi gomaasi. ⁶ Tomali amo imidagai maitanaagidi aatama aapima masai salicada siaa garduutudaiña dai tomali aa, caga istuidimudai aatama isgantaananadagi talaanadami duucai ojootosadacatai Suusi Cristo. ⁷ Baiyoma caga gartaatacai ivuaadana aatama istumaasi aidasi gansaagida daraajatadai poduucai isduucai caga gataatacai nunuucadaiña amo ooqui gamaamara. ⁸ Aliasi ganoigadaitadai aatama dai salicada ipaliditadai isganaagidagi Diuusi ñiooquida. Baiyoma ipaliditadai aatama masgarcoodagi isdagitocai ganaagidagi Diuusi ñiooquida. Salicada ganoigadaitadai aatama cascada. ⁹ Giñaaduñi caga tagito aapima silasi gaaata vuaadana aatama dai gamaitacaiña cuaadagai aidasi gansaagida daraajatadai aatama dai ganaagidiña Diuusi ñiooquida. Tasaara dai tucara gaaata vuaadana aatama maisiaa ganduiña araliditai ganvustuidaga.

¹⁰ Aapima amadu Diuusi caga maata sila caga daraajatadai aatama aapima vaavoitudadami gansaagida maisoimaasi ivuaadatai dai poduucai tomali amaadutai maitistui isgapiara garsuuligagi tomali amo istumaasicada. ¹¹ Dai maata aapima aapa isduucai caga gartaatacai ganmamaatatuldiña aatama aapima Diuusi ñiooquida, dai ganaapanaquidiña masai apiavaavoitudaiña, dai ganaagidiña

ΛΑΡΑ sai gAAagai MASAAGIADAGI Diuusi. Dai VAAsi gomaasi idui aatAMA APAN duucaí AMO gaooGA ivuuadana gAMAamaracADA. ¹² Dai gomaasi idui aatAMA ΛΑΡΑ masai CAGA oidacana iducatai Diuusi ipALIDI. Diuusi gANVAÍ MASAI AMADU oidacana MACA siaaco gATAANAI AGAI siaaco VAAscatai siaa duutudai Diuusi.

¹³ Aidasi aatAMA gANAagidi Diuusi ñiooquida aapima vaavoitu maisiu AAGI garñiooqui duucaí baiyoma Diuusi ñiooquida duucaí dai poduuquiava AGAI. Cascada alia baigarALIDI aatAMA DiuusicADA. Dai govaa Diuusi ñiooquida AGAI dai gANSOICAI MASAI CAGACARA oidacana aapima ismaacADA vaavoitudagi. ¹⁴ Giñaaduñi aidAMASI vaavoitu aapima gANAaduñi soimaasi gANTAatatuli, APAN duucaí AJUDIDU ismaacADA JudeeARA oidaga ismaacADA gANAMPaidi siaa duutudaragai Diuusi VAAARA vaavoitudaitai Suusi Cristo. AGAI AGAI vaa aaduñda soimaa taatamituldi ΛΑΡΑ. ¹⁵ Dai AGAI vaa judidú ismaacADA soimaasi taatatuli gANAaduñi AGAI dai muua ASuusi dai soimaasi gARTAatatuli aatAMA ΛΑΡΑ. Poduucai idui ΛΑΡΑ aaduñdACARDU coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigada ismaacADA aagiditadai Diuusi ñiooquida. AGAI GIA maitivueeyi istumaasi Diuusi ipALIDI. Baiyoma mosvuidAR VAAACANA AGAI VAAscatai. ¹⁶ SiAAscada aagida ARLIADA aatAMA AGAI ismaacADA maitarjudidú sai AGAI ΛΑΡΑ istutuidi isCAGACARA vuvaquiagi vaidA AJUDIDU gARSobicAIÑA tASAI maiaagidana. Dai poduucai vaamioma soimaasi ivueeyi AGAI. DAMOS sivi GIA casoimaasi taatatuldamu Diuusi AGAI.

¹⁷ Aidasi guvucadacADA gANDagito aatAMA chiAAqui tasai aliasi gANTATAGITOIÑA aatAMA. Otoma garaaga aatAMA dai gANNidaragai dai maiquiaa istui. ¹⁸ AatAMA gamu iimia ragaitadai dai gANNIDA ragaitadai, dai aana GIA muiyoco gamu imia iñaagaiña DAMOS VAAACARA ADIAavora gARSobicAIÑA. ¹⁹ SiAAscada APAMU diviagi gARTAAANADAMIGA Suusi Cristo alia baigarALIADAMU aatAMA AMAPAI daraajatai, CAGA maata aatAMA isami daraajamu aapima ΛΑΡΑ dai alia baigarALIADAMU aatAMA tATAGITOITAI ismaimosAAGICADA APADUI gARA duiñdaga gANSAagida. ²⁰ Muidutai CAGA ñioocai aatAMA GARVAAARA AGaicADA ismaacADA idui aatAMA aapima gANSAagida dai alia baigarALIDI aatAMA aapimacADA.

3

¹ Cascada aidasi camaitistui aatAMA isvaamioma NANARACAGI maimaatacatai MASduucaí daraajataidai aapima, APATAALI aatAMA isAAGI viiyagi tami AteenasiARA ² dai ootosagi GARaduñi Timoteo sai gANNIDANA. Goovai ARAMOCO ismaacADA garsoicAI Diuusi aa duiñdADARA. Goovai

gaaagidiña Diuusi ñiooquida. Tatai cascada gaamucu ootoi sai gnavanaquidana dai gansoiñana masai vaamioma vaavoitudana aapima. ³ Sai tomali maadutai maioojodaiña soimaa taatamaitai. Aapima cllaga maata tasviaa issoimaa taatamadagi. ⁴ Dai aidasi quiaa gannamadu daraajatadai aatama, aatama gnaagidiña tasai soimaa taata ragaitadai. Tai povadi masducatai camaata aapima. ⁵ Cascada aidasi camaitistui aana isnaracagi vaamioma ipiñalli aana isootosagi Timoteo maataca iñaliditai masabai molla cllaga vaavoitudai aapima. Poliditadai aana isdiaavora istutuidi issoimaasi ganduñtuldagi isgaraa duiñdaga aapima gansaagida moslagi duuñimudai.

⁶ Dai goTimoteo cadivia apamu mllcadara dai cllagaducami ñiooqui garvuaapi masai aapima molla cllaga vaavoitudai dai gnoigadai aipacoga. Dai povartadai masai aapima gartatagitoi dai quiaa gnoigadai dai masai gannida alidi poduucai isduucai gannida alidi aatama. ⁷ Cascada garaaduñi tomasi alia soimaa taatama aatama alia baigaralidi maatacai isaapima quiaa cllaga vaavoitudai. ⁸ Cascada vaamioma sioma daraaja aatama maatacai masapiavaavoitudai gartaaanadamiga Suusi Cristo. ⁹ Vlassi gomaasicada alia baigaralidi aatama Diuusicada. ¹⁰ Tasa dai tucara daana aatama Diuusi sai garmaacana oigaragai tatai apamu gannida aatama dai gansoiñagi mai vaamioma cllaga vaavoituda aapima.

¹¹ Daida ipalidi aatama isDiuusi garooga lamadu gartaaanadamiga Suusi Cristo otoma garootosagi gaamucu tatai gannida aatama. ¹² Daida ipalidi aatama lapa isDiuusi garsoiñagi mai vaamioma gnoigada aapima aipacoga dai aa lapa. Poduucai isduucai gnoigadai aatama. ¹³ Vai Diuusi gansoiñana mai vaamioma vaavoituda aapima dai poduucai camaisoimaasi ivuaadagi Diuusi vuitapi dai maitarsoimaasi iducamicagi siascada diviagi gartaaanadamiga Suusi Cristo lamadu vascatai ismaacada vaavoitudai.

4

¹ Sivi gia garaaduñi ltaanadami Suusi Cristo garmaa samicami isgnaagida aatama amo istumaasi. Casi gnaagidi aatama isducatai gaaagai masoidacagi vai Diuusi baigalliadagi aapimacada dai aapima poduucai oidaga dai sivi gandaana aatama dai gnaagidi masai moduucai oidacana.

² Cllaga maata aapima isducatai gnaagidi aatama masaida ivuaadana ltaanadami Suusi Cristo garmaa samicami cascada. ³ Diuusi ipalidi masaida ivuaadana mosacaasi

mainanaracagi poduucai isduucai didivai amo asivogami tucara. ³⁻⁴ Siasscad aoodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiaggidi istumaasi ipalidi pocaitiadagi: “Sivi gia caga gariibastacan tada aatama maitiipucatai istucada vuaama aliada aatama”. Amaasi agai sitodian duucai Diuusi ugitudamu agai. Poduucai siatodian duucai coocora amo ooqui siasscad duaadia agadagi. Poduucai ismaacada maivaavoitudai maiviaacamu oigaldaragai. Damos aapima giñaduñi maitarapan ducami agai ismaacada mosacaasi soimaascami tatagitoina dai mainanara istuigaco divia agai laanadami poduucai isduucai amo oodami ismaacada mainanara amo asivogami. ⁵ Vascatai aapima gia vaavoitudai Diuusi dai agidi istumaasi agai ipalidi, cascada aapima arapan ducami amo cali ismaacada tasara aimarai siasscad caga maasi oidigi. Aatama maitaragai ismaacada maivaavoitudai dai maiaggidi istumaasi Diuusi ipalidi agai arapan ducami amo cali ismaacada tucapi aimarai. ⁶ Cascada aatama maitaagai tasi arapan ducamicagi agai ismaacada tomali amo imidagai maitatagitoi Diuusi agai arapan ducami amo cali coosocami, aliasi gaaagai isapiatlagitoda aatama Diuusi dai caga gartatagitodagi maisiu apan duucai amo navamudada. ⁷ Ismaacada maitatagitoi Diuusi dai ismaacada aliasi arsoimaasi ivuaadami ducami istucapi ajioopadagi. ⁸ Damos aatama ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo aliasi gaaagai iscaga gartatagitodagi maisiu apan duucai amo navamudada. Gaaagai tasvascara apiavaavoitudadagi Suusi Cristo dai oigadagi vascatai dai poduucai garsoicadagi vai maitarmaitaagi adiaavora apan duucai amo sandaaru gaaadai amo tagina giacarui covocami dai agaicada gsoicaina sai maituucugadara vaacana mastagada asaayuda. Dai gaaagai tasapiavaavoitudadagi isDiuusi cagacara garvuvaida agai dai garvaavoidaragacada garsoicadagi apan duucai amo sandaaru gsoicai amo vaiñomi vanamoicada. ⁹ Diuusi acovai garvuvaitu dai maisiu gargagavitulda agai baiyoma cagacara garvuvaida agai tasvaavoitudagi gartaanadamiga Suusi Cristo. ¹⁰ Agai agai dai muu aatama garvatarai dai poduucai siasscad diviagi agai garvaidacaimu tasai amadu daraajana tomatascoiyagi siara quiaa duduaacagi. ¹¹ Cascada apiaganaapanaquiadavurai aipacoga dai apiaaipacoga gansoicada poduucai masducatai casi ivueeyi.

¹² Garaaduñi gandaani aatama masai siaa duutudaina ismaacada aata vueeyi aapima gansaagida dai vaamioma laani dai ganmaacai ñiooqui isducatai gaaagai masoidacagi

vaavoitudaitai. ¹³ Agai ivueeyi Diuusi aa duiñdada cascada siaavar duutuada dai oigada. Maitavar ganvupui ñioocada.

¹⁴ Garaaduñi, ganaagidi aatama masai bagaiña ismaacada maita aata vueeyi, dai aapanaquiadavurai ismaacada duduaadicui mosaa soimaa taatamitulditai agai oodami dai aapanaquiadavurai ismaacada camaicalla vaavoitudada dai maitavar oojoada tomali amaadutai.

¹⁵ Gannuucadavurai dai maisoimaasi ivuuiidiada ismaacada soimaasi ganvuuiidiadagi baiyoma avar vaascara caga ivuuiidiada vascatai.

¹⁶ Dai vaascara avar baiganliada. ¹⁷ Dai vaascara avar gamamadada. ¹⁸ Dai vaasicada istumaasi apavuaadagi gansaagida gaagai masbaiganliadagi Diusicada. Poduucai ipalidi Diuusi masivuaadagi aapima ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo.

¹⁹ Dagitovurai Diuusi Ibadai vai gansoiñana mai caga ganoigada aapima. ²⁰ Dai maitavar amapiadara vipiada ñiooquida amo Diuusi ñiooquituldiadamigada. ²¹ Damos caga avar gantagito caaca sabaiga arDiuusi ñiooquida masmacada ganaagiadagi. SiarDiuusi ñiooquidacagi vurai vaavoituda. ²² Dai gajiaadara avar viaa vasi soimaacada.

²³ Diuusi agai dai gariibastudacan taadatudai. Dai sai Diuusi maitandadagitoña massoimaasi ivuaadagi dai sai Diuusi nuucadacana ganiibadaga amadu gantatagitoidaga amadu gantuutucuga vai maitarsoimaasi iducamica aapima siascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo. ²⁴ Agai ismaacada acovai ganvuvaitu vaascara ivueeyi istumaasi agai agai dai samicada gannuucadacamu agai.

²⁵ Garaaduñi gamamadadavurai aatama garvatar.

²⁶ Diuscada avar viaatulda vascatai garaaduñi.

²⁷ Tartaanadami Suusi Cristo samicamigadacada gandaanai aatama masai vascatai vaavoitudadami vuitapi aagana idi ojai.

²⁸ Gartaanadamiga Suusi Cristo cagacara gannaidiña. Mosacaasi.

Idi aragotordada oojai ismaacada ooji Paavora avavoitudadami Tesaloniicara oidacami

¹ Garaaduñi vaavoitudadami ismaacada ganampaidi Tesaloniicara siaan duutudaragai vaataradi Diuusi garrooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga. Ganviaatuldi aana amadu Silvaano dai Timoteo. Aana anarPaavora. ² Aatama ipalidi isDiuusi garrooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga calagacara ganaijadagi dai ganiibastudacan tadatudacagi.

³ Tomasiuu duucu siuu duucu gamamadada aatama viaa isvaascara alia baigariadagi Diuusicada gantatagitoitai aapima, dai poduucai gaagai tasivuaadagi, aapima apiavaamioma vaavoitudai dai vaamioma ganoigadai aipacoga cascada. ⁴ Cascada aatama calaga ñioocaiña aapima ganvaataravaavoitudadami ismaacada Diuusi acovai vuvaitu saagida. Dai potatadiña aatama masai aapima apiavaavoitudai dai maijojodai silascada loodami soimaasi gantaatamituldadagi. ⁵ Poduucai ivueeyi aapima gansoicaitai Diuusi. Poduucai Diuusi gatatagidi iscalagacara ganaiidi dai agai ganvaidaquia agai malca sianco taana agai, cascada soimaasi taatamai aapima.

⁶ Diuusi maata isgaagai issoimaa taatatuldagi agai ismaacada soimaasi gantaatamituldi aapima goovai aramo istumaasi calgaducami. ⁷ Dai aapima ismaacada soimaa taatamai sivi Diuusi ganiibastudamu aatama garammadu silascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo vansi gomaasi arcalgaducami. Agai tavaagiaiñdara divimu gatataañicaru gupucada amadu dai alia dadadaquidamu. ⁸ Dai soimaa taatatuldamu agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiagidi Diuusi ñiooquida ismaacada agai isSuusi Cristo arcalgacara vuviadami. ⁹ Dai Suusi ugitudamu agai dai tomali amo imidagai maimaquimu oigaragai isDiuusi amadu iimia. Dai tomali maitagimu agai Diuusi guvucadada tomali isduucadi dadadacai agai. ¹⁰ Silascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo vaascatai ismaacada agai acovai vuvaitu soimaasi ivuaadami saagidaiñdara siaan duutuadamu. Dai tomali maitagimu isducatai gantatagituagi naiditai ismaasi. Dai aapima arpa ami daraajamu vaavoitu aapima Diuusi ñiooquida aidasi ganaagidi aatama cascada.

¹¹ Apiadaanai aatama Diuusi sai agai gansoifana mai aapima oidacagi isduucadi agai ipalidi. Agai agai ismaacada

gΛnvai masai iimΛna Λgai ΛΛmadu. Dai daanΛi aatΛma Diuusi ΛpΛ sai gΛnsoicΛiña gΛgυvucadagacΛΔ mai aapimΛ ivuaadagi istumaasi cΛΛgaducami ismaacΛΔ aapimΛ ipΛiadagi, dai sai gΛnsoicΛiña istumaasiΛΓΛ ismaacΛΔ ivuaada aapimΛ vaavoitudaitai Suusi Cristo. ¹² Vai poduucai aapimΛcΛΔ mui oodami siaa duutudaiña gΛrΛaanΛdamiga Suusi Cristo, dai Suusi Cristo cΛΛga ñioocadamu aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ. Gomaasi ΛpΛduñia agai cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛiditai Diuusi ΛΛmadu gΛrΛaanΛdamiga Suusi Cristo.

2

¹ Sivi gΛraaduñi gΛnaagidamu aatΛma Λmo ñiooqui. Suusi Cristo divia agai dai gΛrΛmpaida agai tΛsai ΛΛmadu daraajana. GΛndanΛi aatΛma gΛraaduñi ² masai maitΛndadagitoiña isgΛnΛbΛcatadagi mosΛΛ otoma Λgai ismaacΛΔ pocaiti sai cadivia gΛrΛaanΛdamiga. Tomasi ΛΛmoco pocaitiadagi isΛrDiuusi ñiñiooquituldiadamigada tomasi ΛΛmadutai pocaitiadagi isaanΛ aagidi, tomasi ΛΛmadutai pocaitiadagi isaatΛma poduucai gΛnooji. ³ MaitavΛr gΛndadagitoda masgΛnvupuiirumadadagi tomali Λmo istumaasicΛΔ. Maiquiaa diviacai gΛrΛaanΛdamiga muidutai vuidΛrΛ vΛΛtaca agai Diuusi. Dai divimu ΛcΛli ismaacΛΔ mosΛca soimaasi ivueeyi, siDiuusi ootosamu Diaavora ΛΛmadu. ⁴ Λgai Λgi tΛaanΛdami duucai gΛdaasa agai dai vuidΛrΛ caatΛca agai Diuusi ΛΛmadu vΛΛsi istumaasi aagada Λoodami siΛrDiuusi, ΛΛmadu vΛΛsi istumaasi siaa duutuadagi Λoodami. Dai Λgai ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu daiva agai siaaco siaa duutudaiña Λjudidíu Diuusi, dai pocaitiada agai sai Λgai ΛrDiuusi.

⁵ ¿Casi masmaitΛgito isvΛasi gomaasi gΛnaagidi aanΛ aidΛsi gΛnsaagida daacatadai aanΛ? ⁶ AapimΛ camaatΛ istumaasi Λgai dai soobidaca sai maidiviana Λgai maiquiaa aΛcai istuigaco divia agai Λgai. ⁷ Dai vΛΛscΛrΛ vΛΛsi aipacoga aliΛ soimaasi ivueeyi oodami Λstocai mui naana maasi istumaasi ΛDiaavora ipΛlidi. MosvιΛΛga iscΛquivagi taagiñaiñdΛrΛ sioorΛ soobidaca. ⁸ Vaida diviagi Λsoimaasi ivuaadami vaidΛ tΛaanΛdami muaa agai mosvustacai dai gΛdadadaquigacΛΔ. ⁹ ΛDiaavora Λgai dai ootosa agai Λsoimaasi ivuaadami. Dai Λgai aliΛ viaaca agai guvucadagai. DaidΛ ivuaada agai mui naana maasi gΛgΛrducami vupuiirumada Λlidaditai oodami. ¹⁰ Mui naana maasi soimaascamicΛΔ vupuiirumadada agai Λgai ismaacΛΔ iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu maioojoiditai ismaacΛΔ Λrvaavoi ismaacΛΔcΛΔ istuidimudai Λgai iscΛΛgacΛrΛ

vuvaquiagi. ¹¹ Cascada Diuusi dagitua agai isacacalli soimaasi ivuaadami vupuiirumadadagi, dai Diuusi dagitua agai sai vaavoitudana ismaacada maitarvaavoi. ¹² Dai poduucai vascatai ismaacada maivaavoitudai ismaacada arvaavoi oojoiditai issoimaasi ivuaadagi agai Diaavora amadu iimimu.

¹³ Garaaduñi aliasi ganoigadai gartaanadamiga. Diuusi acovai ganvuvaitu tucamidara abiaadara dai cacagara ganvuvaida agai. Aapima cacagara vuvacai Diuusi Ibadacada dai ganvaavoidaragacada. Diuusi Ibadaga ismaacada acovai ganvuvaidi soimaasi ivuaadami saagidaindara, cascada alia baigaralidi aatama Diuusicada vasi imaasicada. ¹⁴ Diuusi ñioquidacada ismaacada ganaagidi aatama Diuusi ganvai masai cacagara vuvacana dai poduucai iimana agai amadu dai amadu daraajana an duucai gartaanadamiga Suusi Cristo.

¹⁵ Vasi gomaasicada gaagai isapiavaavoitudada aapima Suusi Cristo. Mosavar tagitoca aapima vasi istumaasi ganmaatutuli aatama garñioquicada dai oojacada. ¹⁶⁻¹⁷ Vai gartaanadamiga Suusi Cristo amadu Diuusi grooga baiganalliatudaiña dai gansoicaiña mai aapima ivuaadagi dai aagadagi maiduduaadicuitai vasi istumaasi arcagaducami. Diuusi grooga agai ismaacada groigadai, dai vascara garsoicaiña tasai maisoigaralidiña dai maiduduaadicuiña. Dai Diuusi agai ismaacada garsoicai tasai caga vaavoitudaiña nalaracatai sascada diviagi Suusi Cristo. Vasi gomaasi ivueeyi Diuusi aatama arvatar mai siu maitacitai aatama mospoduucai ipalidi agai cascada.

3

¹ Dai sivi garaaduñi ganaagidamu aatama apa amo ñioqui. Daanadvurai aapima Diuusi aatama arvatar vai agai garsoicaiña taitai otoma gaaagida aatama ñioquida aipacoga vai muidutai maatana isaramo istumaasi cagaducami poduucai isduucai apdui aapima gansaagida, ² dai arnuucadacana vai maisoimaasi arvuiidiadagi oodami soimaasi ivuaadami, maisiu vascatai vaavoitudai gartaanadamiga Suusi Cristo cascada. ³ Diuusi gia vascara ivueeyi vasi istumaasi ismaacada aagai isiduiña agai. Agai gansoianamu maicaga vaavoituda aapima dai agai ganuucadacamu vai maisoimaasi anvuiididiña aDiaavora. ⁴ Dai aatama caga maata isDiuusi gansoicai maipiaivuaada istumaasi antajai aatama. ⁵ Vaida Diuusi gansoiana mai

aliasi taatagitoda isDiuusi gansoicai dai isaCristo alia soimaa taata aatama garvatar dai vascara maivui ñioo Diuusi.

⁶ Sivi garaaduñi gantaanai aatama samicamigadada gartaanadamiga Suusi Cristo masai maisi urapacaiña sioora maitaaata vuaada aliada dai maiagiada aliada agai ismaacada ganmaatutuli aatama. ⁷ Caga maata aapima isducatai gaagai isivuaadagi dai garapan duucai oidacagi. Aatama gaaata vuaadana aidasi aapima gansaagida daraajatadai. ⁸ Dai vascara aa namquidiña aatama sioora garbibidagi. Baiyoma aliasi gaaata vuaadana aatama tasara dai tucara maisiaa ganvuidiada araliditai ganvustuidaga. ⁹ Tomasi aatama viaacatadai samicami isganaagidamudai masgarmaacadamudai istumaasi tagitocatadai aatama, baiyoma gaaata vuaadana aatama ganmaatutulda araliditai isducatai gaagai isoidaca aapima. ¹⁰ Aidasi gansaagida daraajatadai aatama, aatama ganaagidi sai isamaadutai maitaaata vuaada aliada sai maitacuaadana. ¹¹ Cajjoma aatama sai amadutai aapima maitaaata vueeyi dai vascara gacueeyi dai sai aliasi ganvapasaiña aa aa duiñdara dai maitivuaadana agi ganaa duiñdaga. ¹² Agai ismaacada poduucai ivueeyi taanai aatama samicamigadada gartaanadamiga Suusi Cristo saida ivuaadana agi ganaa duiñdaga dai gaagaiña istumaasi tagito dai maitavapasaiña aa aa duiñdara.

¹³ Garaaduñi maitavar iibiocorada ivuaadatai istumaasi arcagaducami. ¹⁴ Isamaadutai maiagidagi istumaasi ganaagidi aatama idi oojara, cagavar gantagito najada sioora agai dai maisi urapacada vai siaa arana. ¹⁵ Damos maitavar gansaayu duucai najada, baiyomavar mamaacada ñiooqui gansuculi duucai.

¹⁶ Gartaanadamiga Suusi Cristo agai ismaacada iibastudacan taadatudai vaavoitudadami. Dai agai vascara ganiibastudacan taadatudai aapima. Vasiara istumaasi arvuaadagi vaida Diuusi ganamadu daacana vascatai aapima.

¹⁷ Aana anarPaavora. Aana anganviaatuldi agi giñnovicada oojacai. Agi anpoduucai ivueeyi aana vascara siascada oojagi amo oojai. ¹⁸ Vaida gartaanadamiga Suusi Cristo cagacara gannaidiña vascatai aapima.

Mosacaasi.

Idi arΛΛpΛgadadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Paavora Timoteo

¹ AanΛ Paavora arootosadΛ Suusi Cristo. Diuusi cΛΛgacΛrΛ garvuviaadami ΛΛmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga giñtΛjai cascΛdΛ. CΛΛ maataΛ aatΛmΛ isSuusi CristocΛdΛ viaaca ragai naana maasi istumaasi cΛcΛΛgaducami istumaasi nΛnΛra aatΛmΛ isDiuusi garmaquia agai. ² GΛoojidi aanΛ aapi Timoteo. Aapi giñmara gaducami vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo. AanΛ ipΛlidi sai Diuusi garooga ΛΛmadu Suusi Cristo gartΛaanΛdamiga cΛΛgacΛrΛ ganΛijadagi, dai soiganΛliadagi aapicΛdΛ, dai ibΛstudacan tadacagi gaibΛdaga.

³ Aidasi ii aanΛ EfeesoaiñdΛrΛ Masedonio dΛvΛΛriamu aanΛ glaagidi pasai movaasi viΛΛna. Dai sivi ipΛlidi aanΛ isquiaa movaasi daaca aapi dai aagiadagi ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami ⁴ sai camaitamamaatΛtuldiña cuentogadΛ Λjudidíu ismaacΛdΛ gamamaatΛtuldi Λgai Diuusi ñiooquidΛ duucaí. GamamaatΛtuldi Λgai mui naana maasi istumaasi istumaasi ivuaadana ΛΛqui aaduñdΛcardu. VΛasi gomaasi maitarsoiñi ismaatΛcagi oodami isducatai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi oodami baiyoma mosganvupui ñioocaiña Λgai.

⁵ Gomaasi glaagidi aanΛ ipΛlidityai isΛgai aipacoga ganoigΛadagi gajiaadΛrΛ viaacai vΛasi soimaascami, ivuaadatai mosacaasi istumaasi arcΛΛgaducami poduucai isduucai cΛΛga maataΛ isgΛaagai isivuaadagi, daidΛ sΛΛlicΛdΛ cΛΛga vaavoitudaitai Diuusi. ⁶ DΛmos ΛΛmoco cagajiaadΛrΛ viaa istumaasi gΛnaagidi aanΛ dai baiyoma mosaatagaiña istumaasi maitarsoiñi. ⁷ Λgai ipΛlidi isΛoodami poΛliadagi isΛgai cΛΛga gamamaatΛtuldi Moseesacaru mamaatΛtuldaragadΛ. Λgai guvucadagai viaacami duucaí ñioocai maimaatΛcatai tomali Λgai Λagi istΛiya Λlidi istumaasi gamamaatΛtuldi Λgai.

⁸ CΛΛ maataΛ aatΛmΛ isMoseesacaru sΛΛlicamigadΛ aliΛ cΛΛgadu dΛmos glaagai ismaatΛ caΛcagi istΛiya Λlidi. ⁹ CΛΛ maataΛ aatΛmΛ sai gomaa sΛΛlicami maitarΛcΛΛga ivuaadami vΛΛtarΛ baiyoma ΛrΛmaicΛΛga ivuaadami vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛta dudunucami, dai maiΛΛgidi dudunucami tomali maiΛΛgidi Diuusi, daidΛ arsoimaasi ivuaadami, dai maisiaa duutudai Diuusi tomali Diuusi mamaatΛtuldaragadΛ, dai coodai gadΛΛdΛ siΛpΛ aa oodami, ¹⁰ daidΛ argoogosi ganducami, dai gaΛΛsidi oodami, daidΛ aryaatavogami, dai vΛΛscatai ismaacΛdΛ vuidΛrΛ vΛΛta Diuusi ñiooquidΛ. ¹¹ Diuusi

ñiooquida garaagidi cʌʌgacʌʌ vuvaidaragai ismaacʌʌ Diuusi giñʌjai sai aagidana aanʌ oodami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌʌ viaa guvucadagai dai sʌʌlicʌʌ cʌʌ tuiga.

¹² Baigiñʌlidi aanʌ Suusi Cristo gʌʌʌaanʌdamigacʌʌ. ʌgai cʌʌgacʌʌ giñʌlidi daidʌ giñmaacai guvucadagai ansai gaaagidiña ñiooquida. ʌgai ʌgai dai ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana ¹³ tomasi ʌʌquioma cʌʌdaiña aanʌ, dai galñaasi ñioocaiña aanʌ ʌgai vui, dai soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌʌ ʌʌgidiña ñiooquida. Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌʌ. Aanʌ maiquiaa vaavoitudaiña, cascʌʌ maimaatʌcana aanʌ istuma vueeyi. ¹⁴ Sʌʌlicʌʌ cʌʌgacʌʌ giñʌlidi Diuusi dai giñsoi ansai cʌʌga vaavoitudaiña aanʌ dai cʌʌga oigadaiña Diuusi dai giñaaduñi vaavoitudadami vaavoitudacai aanʌ Suusi Cristo.

¹⁵ Sʌʌlicʌʌ ʌʌvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi. Suusi Cristo divia tami oidi daama dai cʌʌgacʌʌ vuvaida agai soimaasi ivuaadami. Dai aanʌ vaamioma soimaasi ivuaadana sivʌʌscatai. ¹⁶ Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌʌ sai poduucai gʌmaatʌna sai Suusi Cristo aliʌ cʌʌ tuiga dai maitiñoojogi tomasi aanʌ aliʌsi soimaasi ivuaadana ʌgai vui. Dai poduucai gʌmaatʌ ʌʌʌ sai Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌʌ vuvaidagi tomasioora sioora vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌgai istutuidi isiimiagi tʌvaagiamu. ¹⁷ Cascʌʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi dai cʌʌga ñioocadagi Diuusi vʌʌʌʌʌ tomastuigaco. ʌgai tomastuigaco tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai tomastuigaco oidaga dai tomali ʌmaadutai mainʌlidi. Tiipu tomali ʌmaadutai sioora ʌpan tuigacagi ʌgai. Dai ʌgai vaamioma cʌʌga tʌʌgitoi sitomasioorai.

¹⁸ Timoteo, aapi giñmara gaducami dai aapi Diuusi sandaarugadʌ gaducami. Aliʌsi gʌaagai ismaiduaadicuitai ivuaada aapi Diuusi aa duiñdadʌ. Aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga vaavoitudadagi aapi Diuusi ñiooquida dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ivuaada aapi istumaasi cʌʌgadu ʌliada aapi poduucai isduucai aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma pʌsaidʌ ivuaadana aapi. ¹⁹ ʌʌmoco maitivuaadana istumaasi maatʌ iscʌʌgadu cascʌʌ camaicʌʌga vaavoitudai. ²⁰ Poduucai ʌʌʌdui Imeneocʌʌ dai Alejandrocʌʌ. Dai aanʌ potʌʌdai saidʌ ʌDiaavora soimaasi taatatuldana sai poduucai camaigalñaasi ñioocaiña Diuusi vui.

2

¹ Gʌaagida iñʌlidi aanʌ isducatai gʌaagai masivuaadagi masiʌʌscadʌ gʌʌʌmpaidiadagi dai siaa duutuadagi Diuusi.

Aliaſi gaaagai isdaanaɗagi aapima Diuusi issoicaɗagi aɗagi oodami vaasiaacataicaɗa, dai sai baiganalidiña aapima Diuusi vui nuucadatai aɗagi oodami. ² Aliaſi gaaagai isdaanaɗagi Diuusi sai soicaña gartataanaɗamiga dai vaasi tataanaɗami vaasi oidi daama oidacami vai maioidacana cocoodi dai vai tiipucana sioora garsoobicaɗagi siascada garampaidiada aatama dai siaa duutuadagi Diuusi dai poduucai istutuidi aatama isvaamioma caga oidacagi dai aipacoga garsoicaɗagi. ³ Aliaſi arcagagai ispovuaada aatama dai Diuusi cagacaga garvuiadamiga alia baiganalidiña gomaasicaɗa. ⁴ Dai aɗagi ipalidi sai vaascatai cagacaga vuvacana dai caga maatacana istumaasi arvaavoi. ⁵ Mosalia amo Diuusi oidaga. Dai mosaliamaduga ismaacaɗa soica oodami sai camaiuidara vaatacana Diuusi. Aɗagi arsuusi Cristo ismaacaɗa oodami duucai vusai. ⁶ Suusi Cristo aɗagi gadagito masmuaagi sai poduucai Diuusi oigaldana vaasi oodami soimaascamigada. Vaasi gomaasi gamaí aidasi Diuusi ipali. ⁷ Cascaɗa Diuusi acovai giñvusaitu ansaiɗa arootosadacana Suusi Cristo ansai mamaatatludana aana ismaacaɗa maitarjudidíu Diuusi ñiooquida ismaacaɗa vaavoitudai aatama. Vaasi istumaasi gaaagidi aana sallaicaɗa arvaavoi. Aana maiyaatavoga.

⁸ Tomasiaaco siaaco ganampaidiadaɗagi vaavoitudadami ipalidi aana isacacalli daanaɗagi Diuusi sai aɗagi cagacaga nalidiña. Dai sioora daanaɗagi Diuusi maitaaagai isbaacoicagi, tomali maitaaagai issoimaasi tatagitodagi ganaaduñi vui, baiyoma gaaagai isgajiaadara viaa gosoimaascami dai gamamadadagi tai vapañigitai ganoonovi. ⁹ Daida aooqui maitaaagai isvupuiiruacagi dai tomali maitaaagai iscaga bai ganvuaadagi oro nanacagicaɗa dai oro babaivucaicaɗa, dai yuucusi namaacaɗa tomali maitaaagai isnaana duucai gangagasiuvadagi mosai ipaliditai siaa oodami caga gantagito naljadagi. ¹⁰ Baiyoma gaaagai isivuaadagi naana maasi istumaasi cacagaducami. Gomaasi aliaſi gaaagai isivuaadagi vaasi aooqui ismaacaɗa siaa duutuadagi Diuusi. ¹¹ Aooqui gaaagai isdodoli daraajatai cacagi siascada gamamaatatludiadagi acacalli Diuusi ñiooquida dai agiditai cacagi. ¹² Dai maitipu oigaragai isooqui gamamaatatludiadagi siascada ganampaidiadaɗagi vaavoitudadami. Dai aooqui maitaaagai istaanaɗagi acacalli baiyoma gaaagai isdodoli daraajagi. ¹³ Diuusi araga idui calli dai gooquira ooqui cascaɗa. ¹⁴ Adiaavora maivuiirumagi Adán, baiyoma vuiirumagi aɗagi Eva cascaɗa soimaasi idui aɗagi. ¹⁵ Daida aooqui aɗagi dai maamatai. Diuusi ipali cascaɗa. Dai vaascaga ooqui istutuidi iscagacaga vuvacanaɗagi vaavoitudaitai Diuusi, dai oigadaitai aa oodami,

dai cΛΛgacΛΛ oidacatai, dai maivupuiiruacatai.

3

¹ Istumaasi gΛaagidamu aanΛ arvaavoi. Isamaadutai ipΛliadagi isar baitΛcΛaacamigadΛcagi vaavoitudadami Λgai gia iduunīa alidi Λmo istumaasi cΛΛgaducami. ² Λvaavoitudadami baitΛcΛaacamigadΛ aliasi gΛaagai iscΛΛgacΛΛ oidacagi vai poduucai tomali amaadutai maigΛpiΛΛ vuupadagi. Dai gΛaagai isΛmaaduacagi ooñigadΛ, dai maitΛaagai isvuiiruacagi, dai maitΛaagai ismosΛraimΛrdamicagi, dai gΛaagai isbaigΛΛliaracΛdΛ miaadagiadagi gΛdaividacami, dai gΛaagai iscΛΛga gamamaatΛtuldiadagi Diuusi ñiooquidΛ, ³ dai maitΛaagai isnavamutΛracagi, dai maitΛaagai isoomaliacagi, dai maitΛaagai isgamaitΛcΛdagi tumiñsi vupuiirumadaitai oodami. Baiyoma aliasi gΛaagai iscΛΛ tuigacagi, dai maitΛaagai iscocodatΛracagi, dai maitΛaagai ismuuquimudadΛ tuigacagi tumiñsiΛrΛ. ⁴ Alias gΛaagai iscΛΛga gataaanΛdagi gΛquiiΛrΛ, dai gΛaagai iscΛΛga mamaatΛtuldiada Λgai gΛamaamara vai siaa duutuada Λgai dai ΛΛgiadagi. ⁵ SioorΛ maitistutiadagi isgataaanΛdagi gΛquiiyΛrΛ poduucai ΛpΛ maitistutiadamu Λgai istaanΛdagi vaavoitudadami. ⁶ SioorΛ utudama vaavoitudagi maitΛaagai isar baitΛcΛaacamigadΛcagi vaavoitudadami Λgai gΛducΛdΛ gΛΛliadan tada tΛaanΛdamicatai, vai Diuusi soimaasi taatatuldiagi poduucai isduucai soimaasi taatatuli Λgai ΛDiaavora gΛducΛdΛ gΛΛliditai Λgai. ⁷ Dai alias gΛaagai isΛmaivaavoitudadami siaa duutuadagi ΛpΛ vai maiviaacagi oodami istucΛdΛ gΛpiΛr vuupadagi dai maitΛaagai isgΛdagitu Λgai isΛDiaavora soimaasi iduiñtuldagi.

⁸ DaidΛ ΛsonΛrguucacamigadΛ ΛtΛaanΛdamigadΛ Λvaavoitudadami aliasi gΛaagai isvΛΛsi oodami siaa duutuadagi, dai maitΛaagai isaagadagi Λgai Λmo istumaasi dai Λma maasi ivuaadagi, dai maitΛaagai isnavacoitΛracagi Λgai, dai maitΛaagai isgamaitΛcΛdagi Λgai tumiñsi vupuiirumadaitai oodami. ⁹ Dai alias gΛaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ gomaasi ΛΛquioma maitΛmaatΛcatadai dai sivi gia caasi gΛmaata. Dai gΛaagai iscΛΛga maatΛcagi gatΛgitoidagΛrΛ ismaisoimaasi ivueeyi. ¹⁰ Dai maitΛaagai mΛsmamaacadagi Λmo cΛΛli Λmo sΛΛlicami asta maatΛcai isagai cΛΛgacΛΛ oidacana poduucai isduucai gΛaagidi aanΛ isoidacagi. ¹¹ Dai Λooqui ΛpΛ ismaacΛdΛ gasoicΛdagi aliasi gΛaagai isvΛΛscatai

siaa duutuadagi, dai maitaaagai isñiñiooquidaracagi, dai maitaaagai isvupuiiruacagi, dai gaaagai isvaaascara caga ivuaadagi gaa duiñdaga. ¹² Amo sonarcaaacami gaaagai isamaaduacagi ooñigada, dai gaaagai iscaga taaandagi gaaquiiyaga dai gaaagai iscaga mamaatatuldiada agai gamaamara vai siaa duutuada agai. ¹³ Vasi sonarguucacami ismaacada caga ivueeyi ganaa duiñdaga vaamioma siaa duutudaiña oodami dai poduucai vaamioma caga gaaagidiña agai isducatai vaavoitudai.

¹⁴ Aana ipalidi isotoma maaca ganadagi. Damos gaoojidi aana idi ojai, ¹⁵ siaduñiada maiotoma imia aana, camaataca aapi isducatai gaaagai pasoidacagi maradacatai Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga. Aapi amadu aa vaavoitudadami agai dai caga ñioocai Diuusi ñiooquida vaataraga. ¹⁶ Idi ñiooqui ismaacada gamamaatatuldi aatama aqumioma maitamaatadadai dai goñiooqui alia cagadu dai pocaiti: Diuusi divia tami oidigi daama oodami duucai; Dai aidasi apan duaaca Diuusi Ibada, guvucadadacada poduucai caga gamaí isagai arDiuusi. Dai Diuusi tataañicaruda nadi caduaacacai agai. Dai mui naana maasi oodami saagida gaaagai isducatai apadi Suusi Cristocada. Dai vasi oidigi daama oidaga oodami ismaacada cavaavitudai. Dai apamu ii agai tavaagiamu. Ascaiti goñiooqui.

4

¹ Damos Diuusi Ibada caga aagai sai cayoga ugitacai oidigi sai amoco gajiaadaga viaa agai ganvaavoidaraga, dai baiyoma lagiada agai mamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gamamaatatuldi istumaasi adiaavora tataañicaruda ipalidi. ² Lagiada agai agai amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Tomasi amamaatatuldiadami caa maata issoimaasi ivueeyi vaascara maiama duucai gantatagitua agai. ³ Agai daidi oodami iscuucuntadagi. Dai daidi ara iscuadagi amo cuadagai tomasi Diuusi idui cuadagai sai baigaliaracada cuadana ismaacada vaavoitudai Diuusi ñiooquida. ⁴ Vasi istumaasi idui Diuusi alia cagadu dai maitaaagai tagajiaadaga vipiaadagi tomali amo istumaasi baiyoma gaaagai isbaigaliaracada cuadagi. ⁵ Diuusi cagacara nadi oodami

ismaac^{ad} povuaadagi. Diuusi pocaiti g^{ñioo}qui^{ar} said^{id} idui
cuaadagai sai oodami cuaadana casc^{ad}. Daid^a ^ooodami
baig^{al}idi Diuusi casc^{ad}.

6 Isaapi Timoteo mamaat^{at}tuldiadagi gomaasi g^{ra}aduñi
vaavoitudadami aid^a gia c^laga ivueeyi aapi Suusi Cristo aa
duiñdad^a, dai Diuusi g^{aso}ic^{ai} isvaamioma c^lagac^{ar} oidaca
aapi duudatai t^{at}agit^{oi}tai gomamaat^{at}tuldaragai c^lagaduc^{ad}
ismaac^{ad} cavaavoitu aapi. 7 D^{am}os mait^{aa}agai is^lagiditai
ca^lcagi aapi gocuentogad^a ^{aj}judid^u. Goovai mos^{ar}oodami
cuentogad^a maisiu Diuusi mamaat^{at}tuldaragad^a casc^{ad}
mait^{ar}soiñi. T^{at}agitodañi duudatai Diuusi dai poduuc^{ai}
vaamioma c^laga vaavoitudad^a. 8 Aaduiñdagai gia ^{ar}soiñi
gatuucuga v^lat^{ar} poduuc^{ai} vaamioma b^laj^{ai} oodami
guvucadagai. Dai t^{at}agitoda duudatai Diuusi, dai apiac^laga
vaavoitudai Diuusi dai oig^{ad}ai Diuusi dai poduuc^{ai} gia
^{ar}soiñi gaib^{ad}aga v^lat^{ar} tami oidigi daama dai sior^{ar}
povuaadagi imi agai t^{va}agiamu. 9 Gomaasi s^{al}ic^{ad}
^{ar}vaavoi dai v^lascatai aliasi g^{la}agai isvaavoitudadagi.
10 Dai tomasi soi duuc^{ai} g^{ar}n^{ai}di oodami v^lasc^{ar} ivueeyi
aat^{am} Diuusi aa duiñdad^a vaavoitudaitai Diuusi. Agai agai
dai tomastuigaco oidaga. Dai agai agai dai c^laga istutuidi
isc^lagac^{ar} vuvaidagi v^lasi oodami. Dai sior^{ar} vaavoitudagi
Diuusi agai gia c^lagac^{ar} vuvaquia agai.

11 V^lasi gomaasi mamaat^{at}tuldañi aapi ^{va}avoitudadami
dai t^{aan}adañi aapi agai said^a ivuaadana v^lasi istumaasi
aan^a g^{aa}agidi. 12 Maitig^{ad}agito issoiduuc^{ai} g^{an}ijadagi
aa g^{al}icatai aapi quiaa. Baiyoma aliasi g^{la}agai isc^laga
ñioocadagi dai c^laga oidacagi, dai c^laga vaavoitudadagi
Diuusi, dai g^{la}agai p^{as}siaa duutuadagi v^lasi ooqui
sipoduuc^{ai} c^laga maat^{am} ^{va}avoitudadami isducatai
g^{la}agai isoidacagi. 13 Si^lascad^a g^{an}ampaidiadagi
^{va}avoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi aagiadañi
aapi Timoteo iscaiti ^{oo}jai Diuusi ñiooquid^{ar} dai
mamaat^{at}tuldiadañi gomaasi asta si^lascad^a m^{al} diviagi
aan^a. 14 Gat^{at}agitodañi aapi Timoteo aid^{asi} ^{ac}ac^{al}i
t^{at}aan^{ad}amigad^a ^{va}avoitudadami g^{am}oo dan darai
g^{an}noonovi dai g^{aa}agidi istumaasi Diuusi ip^{al}idi
isivuaadagi aapi. Dai Diuusi g^{ma}a gos^{al}icami p^{as}aid^a
^{ar}t^{aan}ad^{am}igad^{ac}ana ^{va}avoitudadami dai p^{as}aid^a
^{ar}mamaat^{at}tuldiad^{am}igad^{ac}ana. Dai sivi mait^{aa}agai
p^{as}gajiaad^{ar} viaagi g^{as}allicamiga.

15 Baiyoma c^laga ivuaada aapi v^lasi istumaasi g^{aa}agidi
aan^a isivuaadagi vai poduuc^{ai} ⁿⁱijadagi ^{va}avoitudadami
si^{al} c^laga ivueeyi aapi Diuusi aa duiñdad^a. 16 ^lagi

gΛnuucadaca dai poduucai cΛΛgacΛΓΛ oidacamu aapi. Dai apiacΛΛga gamamaatΛtuldida Diuusi ñiooquidΛ. Ispoduucai ivuaadagi aapi aidΛ gia cΛΛgacΛΓΛ vuusaimu aapi dai Λgai ismaacΛdΛ gΛΛΛgidityai caΛ, Λgai cΛΛgacΛΓΛ vuvaaquimu ΛΛpΛ.

5

¹ Maitibaagada aapi Λmo cΛliodami baiyoma cΛΛga ñiooqui aagiada dai cΛΛgacΛΓΛ ñaijada ducami isΛgai ΛrgΛoogacagi. Dai cΛΛgacΛΓΛ ñaijada aapi gΛgΛΛli ducami siΛgai ΛrgΛsisiΛΛgicagi. ² Dai cΛΛgacΛΓΛ inaijada aapi oocodami poduucai isduucai ñidi aapi gΛdaada. Dai cΛΛgacΛΓΛ inaijada aapi Λaal tΛtΛji ducami siΛgai ΛrgΛsusuculicagi.

³ SoicΛdañi aapi Λvipiuudu ismaacΛdΛ maiviaa sioorΛ soicΛdagi. ⁴ DΛmos isΛmo viuudu viaacagi gΛmaamara siΛΛpΛ gΛujuuli aidΛ gia Λgai aliΛsi gΛaagai issoicΛdagi Λviuudu. Λgai nuucagi tai gΛΛ Λgai cascΛdΛ. Poduucai aliΛ cΛΛgadu dai Diuusi ipΛlidi ispoivuaadagi cascΛdΛ. ⁵ Λvipiuudu ismaacΛdΛ maitipu sioorΛ soicΛdagi daanΛiña Diuusi tasΛΓΛ dai tucaraΛ sai soicΛiña. Λgai gia Λvaavoitudadami aliΛsi gΛaagai is-soicΛdagi. ⁶ DΛmos isΛmo viuudu gogoosi gΛducamicagi maitΛaagai issoicΛdagi Λgai. Λgai gia maiimimu Diuusi ΛΛmadu. ⁷ Aagidañi gomaasi vΛΛsi Λvaavoitudadami vai cΛΛga maatΛcagi Λgai istumaasi gΛaagai isivuaadagi dai poduucai ivuaadagi. ⁸ IsΛmaadutai vaavoitudadami maigaagiadagi gΛaaduñi Λgai camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi dai poduucai Λgai vaamioma soimaasi ivueeyi siaa ismaacΛdΛ maiquiaa vaavoitudai.

⁹ Λvipiuudu mΛsmaacΛdΛ Λcovai vuvaidagi sai soicΛiña vaavoitudadami gΛaagai isviaacagi vaamioma isvaic coobai uumigi, daidΛ isΛmaaducatatadai Λgai cunadΛ. ¹⁰ DaidΛ oodami gΛaagai ismaatΛcagi ΛpΛ isΛgai cΛΛgacΛΓΛ oidacana. Dai gΛaagai ismaatΛ gΛΛliadagi aali, dai iscΛΛga miaadΛgiadagi gΛndaividacami, dai gΛaagai ismaigΛgΛrducΛdΛ gΛΛliada Λgai soicΛitai vaavoitudadami, dai gΛaagai isgΛmaatΛcagi is-bai soicΛiña Λgai cococoidadΛ dai isbai givuaadana Λgai Λma maasi istumaasi cΛcΛΛgaducami gasoicΛitai.

¹¹⁻¹² Dai Λvipiuudu ootΛlioma iimΛdami maitΛaagai mΛsmaacadagi gomaasi aa duiñdagai. Λgai cucuuntan tada Λpamu dai dagituagi gΛnaa duiñdaga, dai poduucai camaicΛΛga iduufian tada Λgai Λaa duiñdagai ismaacΛdΛ aagai isivuaadagi Suusi Cristo vΛΛtaraΛ. ¹³ Aipaco quiquiΛrΛ ajioopadan tada Λgai dai papartuagi dai ñiñiooquidaracagi, dai gΛnvapaasadan tada Λgai siaaco maitΛrvΛΛtaraΛ. ¹⁴ CascΛdΛ ipΛlidi aana isΛvipiuudu ootΛlioma iimΛdami

cucuuntadagi apamu dai maamaracagi dai nuucadacagi ganquii, vai poduucai ismaacada vuidara valla Suusi Cristo mamaatatuldiaragada maitarñiooquiadagi aatama vaavoitudadami. ¹⁵ Lamoco vipiuudu ootlioma iimadami cagajiaadara viaa ganvaavoidaraga daida ivueeyi istumaasi adiaavora ipalidi.

¹⁶ Isamo calli sipa amo ooqui aduñda arviuuducagi aidagia agai aliasi glaagai issoicadagi dai poduucai agaa vaavoitudadami maiviaacagi issoicadagi ismaacada aadunu dai poduucai vaamioma calaga istutuidi agai issoicadagi aa vipiuudu ismaacada sallyicada tagitu soñi.

¹⁷ Aliasiglagaai isvasscatali siasa duutuadagi acacalliodami talaanadamigada vaavoitudadami dai glaagai mascalaga aa namaquidagi, vaamioma calaga ismaacada artalaanadami daida armamaatatuldiadami lapa. ¹⁸ Glaagai ispovuaadagi pocaititai Diuusi ñiooquidara: “Maitavar daacamidacartudada avoposi siuu duucu calitapagada agai tligi vai cuaajida agai”. Dai pocaiti lapa Diuusi ñiooquidara: “Vasscatali siora gaaata vuaadagi glaagai masaa namaquidagi”. Gomaasicada ismaacada pocaiti Diuusi ñiooquidara calaga gamaata isaliasi glaagai isaa namaquidagi siora gamamaatatuldiadagi Diuusi ñiooquida.

¹⁹ Isamaadutai gapiar vuupadagi amo caliodami talaanadami maitaaggiada asta siasscada oidacagi gooca sipa vaica najadami. ²⁰ Damos isarvaavoicagi issoimaasi idui agai aidagia glaagai masbagaidagi agai vass vaavoitudadami vuitapi vai poduucai duduaadimugi aa dai maisoimaasi ivuaadagi. ²¹ Vasscara aliasi glaagai paspoduucai ivuaadagi vasscataicada ismaacada soimaasi ivuaadagi, tomasi argaamiigugacagi siargaduñicagi siargasiagicagi tomasioraca agai, Diuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartalaanadamiga lamadu Diuusi talaañicaruda ganlidi cascada. ²² Passiasscada daasa liadagi amo vaavoitudadami talaanadamigada maitimostodian duucal daasa tomasiora tadu dai aapi amo soimaasi ivuaadami dai aoodami potlian tada sai aapi baijadi issoimaasi ivuaada agai baiyoma glaagai pascalaga maatiagi lapa istuiga agai.

²³ Aapi Timoteo alia duudatali cocora gavooca cascada maitaagai pasgola suudagi yadagi baiyoma glaagai pasyadagi laachi uuvasi varagada duaadigami vatar.

²⁴ Dai lamoco otoma gamaata isarsoimaasi ivuaadami dai aa maitaata tomasi arsoimaasi ivuaadami avanacai asta siasscada Diuusi najdagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada arsoimaasi ivuaadami. ²⁵ Dai amo oodami ivuaadana istumaasi cacalagaducami soicalitai aa vai otoma

gamaatai. Damos ismaiotoma gamatiagi vassara amo imidagai gammaamu.

6

1 Dai pipiooni vaavoitudadami aliasi gaagai iscala siaa duutuadaga gaamu vai poduucai isaacada vuidara vata Diusi maifiooquiadagi Diusi tomali Diusi mamaatatuldaragada. 2 Isamo piooni amadu amuda vaavoitudadamicagi vassara apiooni aliasi gaagai issiaa duutuadagi gaamu tomasi argansilamma ducami agai vaavoitudaitai. Apiooni gaagai isvaamioma calga soicada agai oigadaitai vaavoitudadamicatai agai. Gomaasi gaagai psgamamaatuldiadagi.

3 Oidaga mamaatuldiadami yaatavogami isaacada vuidara vata Suusi Cristo mamaatuldiaragada isaacada vaavoitudai aatama dai Suusi Cristo mamaatuldiaragada gia arvaavoi. 4 Amamaatuldiadami yaatavogami alia gargarudada ganalidiña dai maical maata istumaasi gamamaatuldi. Dai agai oojoidi isaipacoga ganvupui ñioocadagi. Gomaasiaiñara vusacai muuquimudagai, dai baamudagai dai ñiooquidaragai dai maivaavoitudaiña agai istumaasi cacagi, 5 dai gansasaayutaiña agai aipacoga mosacaasi soimaasi agaitai agai maicalagadu tatagitoidada cascada, dai maimaata agai istumaasi arvaavoi. Agai polidiña saida arcalagai isgamaitacadagi agai tumiñsi gamamaatulditai ganvaavoidaraga. Maituurapacada aapi agai. 6 Vaavuava issioora tatagitoda duudatai Diusi, dai apiacala vaavoitudai Diusi, dai oigada Diusi poduucai gia ivueeyi istumaasi Diusi ipalidi, dai gomaasi arsoiñi gaibadaga vatarara. Dai siora povuaadagi agai gia samicada baigalidi. 7 Aidasi dada aatama tami oidigi daama maiviaacata dai aatama tomali amo istumaasi. Dai silascada coiya aatama maivuuquia ragai tomali amo istumaasi. 8 Cascada gaagai tsbai garaliadagi viaacatai cuaadagai dai yuucusi. 9 Ammo oodami ipaliditai isriricutuagi soimaasi ivuaadana dai poduucai vaamioma vuudana tumiñsi. Damos agai vupuiirturaiña ivuaadatai istumaasi maitarsoiñi baiyoma gomaasicada Diusi soimaasi taatatulda agai. 10 Siora mosgamaitacada aliada mui tumiñsi agai ivueeyi naana maasi istumaasi soimaasicami dai poduucai gamaitacai. Dai amoco mosgamaitaa lididiña mui tumiñsi dai gajaadara vipieeyiña ganvaavoidaraga dai gooquilara aliasi soimaasi taatamaiña.

11 Damos aapi Timoteo caga vaavoitudai Diuusi cascada aliassi gaaagai pasgajiaadara viaagi vlassi gomaasi soimaascami. Gaaagai pasapiacagacara oidacagi, dai pasapiasiaa duutuadagi Diuusi, dai apiavaavoitudada Diuusi, dai apiaoigada gaaadufi. Dai tomasi soimaasi gataatamituldiadagi agai ismaacada vuidara vata Diuusi maitivui baamucuda tomali maivui nioocada Diuusi, dai maitiomaliaca. 12 Aapi Diuusi sandaarugada gducami cascada aliassi gaaagai pasvuidara caatacagi adiaavora caga vaavoitudaitai Diuusi dai poduucai tomastuigaco oidacamu aapi Diuusi amadu. Diuusi acovai gvuusaitu pasai poduucai ivuaadana. Dai aapi mui oodami vuitapi aagai pasai vaavoitudai Suusi Cristo. 13 Diuusi agai dai maacai ibadagai oodami. Dai Suusi Cristo agai dai salli aagidi Ponsio Pilaato istumaasi arvaavoi. Dai Diuusi amadu Suusi Cristo maata insaana gaaagidi 14 pasai agidiña vlassi istumaasi gataanaai ana poduucai isduucai gaaagidi ana vai poduucai maitipucagi sioora gabagaidagi asta silascada diviagi Suusi Cristo. 15 Suusi Cristo divia agai silascada Diuusi ipaldagi. Vlassi oodami aliassi gaaagai iscaga nioocadagi Diuusi vatarara. Dai agai lagi taanaai vlassiacatai dai agai sallicada viaa guvucadagai. Dai agai arbaitacaaacamigada vlassi tataanadami. 16 Diuusi tomastuigaco oidaga dai tomali amo imidagai maimuquia agai. Diuusi vaamioma dadadacai sitasai cascada tomali amaadutai maitistutuidi isvui nanaavagi tomali ismiaadara calquivagi. Ana ipalidi isvlassi oodami caga nioocadagi Diuusi vatarara tomastuigaco dai vaavoitudagi isDiuusi sallicada viaa guvucadagai.

17 Aagidañi ariricu vaavoitudadami sai maigagarducada ganalidiña. Dai maitaaagai ispoliada agai islagi istutuidi iscagacara vuvaaquiagi atumiñsicada. Atumiñsi uugiatai cascada. Baiyoma gaaagai isvaavoitudadagi Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga. Agai agai dai garmaacai vlassi istumaasi tagito aatama dai baigaraliadagi. 18 Aagidañi sai cagacara oidacana soicitai aa mui naana maasicada. Agai gaaagai istaacogiadagi soituutuigami istumaasi viaa. 19 Sioora poduucai ivuaadagi Diuusi maaquimu agai mui naana maasi istumaasi cacagaducami tavaagiarara dai agai gia tomastuigaco oidacamu Diuusi amadu.

20 Aapi Timoteo gaaagai pascaga gamamaatatuldiadagi Diuusi mamaatatuldaragada. Maitiaggiada aapi agai ismaacada oojoidi isaipacoga gvupui nioocadagi tomali amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gamamaatatuldi naana maasi istumaasi ducami

isavaavoicagi. ²¹ Amoco ismaacdad gidi agai cagajiaadava
viaa gnavavoidaraga.

Aan ipalidi sai Diuusi cagacava gnavidiña.
Mosacaasi.

Idi ArgotordadΛ oojai ismaacΛΔΛ ooji Paavora Timoteo

¹ AanΛ arPaavora ootosadΛ Suusi Cristo. Poduucai ipΛlidi Diuusi cascΛΔΛ. Diuusi aagai sai maaqui agai iibΛdagai uutudui vΛasi oodami ismaacΛΔΛ vaavoitudagi Suusi Cristo cascΛΔΛ giñootoi ansai gaaagidana aanΛ gomaasi. ² GΛoojidi aanΛ aapi Timoteo. Aapi argiñmara gΛducami dai aliΛsi gΛoigadai aanΛ. AanΛ ipΛlidi isDiuusi gΛrooga ΛΛmadu gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo cΛagacΛrΛ ganΛijadagi dai soiganΛliadagi aapicΛΔΛ dai gΛiibΛstudacan tadacagi.

³ AanΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ cΛaga Λgidityi Diuusi ipΛlidityi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi poduucai isduucai ivuaadatadai giñΛΛqui aaduñcaru. Dai baigiñlidi aanΛ DiuusicΛΔΛ vΛascΛrΛ gatΛtΛgitoitai aapi iñsiuu duucu gamamadadagi. ⁴ VΛascΛrΛ tΛtΛgitoi aanΛ isducatai soso aapi aidΛsi gΛdiosagi aanΛ dai vΛascΛrΛ ganΛida iñlidiña aanΛ dai poduucai baigiñliadagi. ⁵ Dai tΛtΛgitoiña aanΛ ΛpΛ siΛΛ cΛaga vaavoitudai aapi. ΛpΛga vaavoitu gΛuuli Loida dai gooquiΛrΛ gΛdaada Eunise. Dai Λgai cΛaga vaavoitudaiña cascΛΔΛ maataΛ aanΛ isaapi cΛaga vaavoitudai ΛpΛ.

⁶ CascΛΔΛ gatΛgitoñi isaidΛsi gΛdaama darai aanΛ giñoonovi Diuusi gasoi iscΛΛga aagiada aapi oodami Diuusi ñiooquidΛ cascΛΔΛ gΛaagai pasapiacΛΛga aagiada Diuusi ñiooquidΛ. ⁷ Diuusi maitΛrmaacai duaadimudagai baiyoma garmaacai Λgai guvucadagai dai garsoicΛi tΛsai aipaco gΛroigΛdaiña dai cΛaga gartΛtΛgitocana. ⁸ Maitisiaa araitai gaaagiada istumaasi ivueeyi gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo aapicΛΔΛ dai maitisiaa arada maisapicatai aanΛ vaavoitudatai Suusi Cristo, baiyoma baigΛduucai issoimaa taatamadagi giñpan duucai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛ aagai cΛagacΛrΛ vuvaidaragai. Dai tomasi soimaa taatamai aapi vΛascΛrΛ Diuusi gΛmaaquimu guvucadagai sipoduucai maidagitomu aapi gΛvaavoidaraga. ⁹ Diuusi cΛagacΛrΛ garvuvaitu dai Λcovai garvuvaitu tΛsai camaisoimaasi ivuaadana dai baiyoma ivuaadana mosΛcaasi istumaasi Λgai ipΛlidi. Diuusi idui gomaasi poduucai ipΛlidi Λgai dai gΛroigadai cascΛΔΛ, maisiu iduucai aatΛmΛ Λmo istumaasi cΛagaducami. Maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ Diuusi gΛroigadai dai aagai sai Suusi Cristo cΛagacΛrΛ garvuvaida agaitadai. ¹⁰ Dai sivi cΛΛ maataΛ aatΛmΛ isgΛroigadai Diuusi. Agai ootoi Suusi Cristo cΛagacΛrΛ garvuviadami cascΛΔΛ. Suusi

Cristo vaamioma istui simuuquigami dai garmaa ibadagai utudui ismaaca tomali amo imidagai maiugiatai. Suusi Cristo garaagidi isagai vaa cagacata garvuvaida agai poduucai maata aatama isgaroigadai Diuusi.

¹¹ Diuusi giñmaa sallyicami ansaidal rootosadacana dai aagidana ismaacada maitarjudidui isSuusi Cristo arcagacata vuviadami. ¹² Cascada alia soimaa taatamai aana dai vaascata maisiaa arai. Aana caa maata Suusi Cristo dai vaavoitudai aana iscaga istutuidi agai isnuucadacagi giñibadaga asta siascada Diuusi naidagi loodami ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami.

¹³ Moduucai ioidaca aapi isducatai gamaatatuli aana dai apiagamamaatatuliada isducatai gamaatatuli aana, alia cagadu gomaasi cascada. Pomaasi ivuaada aapi apiavaavoitudaitai Cristo dai apiaoigada Cristo dai vaasi oodami. ¹⁴ Gamamaatatuldañi aapi Diuusi ñioquida istumaasi gamaatatuli aana dai Diuusi Ibada ismaacada garama daja gasoicadamu.

¹⁵ Caa maata aapi isbaitoma vaasi vaavoitudadami Aasiara oidajami giñdagito dai gooca agai arFigelo dai Ermogenes. Aidasi Oniseforo divia Roomara giñgaagaiña daida giñta. ¹⁶⁻¹⁷ Dai alia duudatai giñdividiña nai aana baigiñlidiña dai maisiaa araiña maisapicatai aana. Cascada aana ipalidi isDiuusi cagacata naijadagi agai aaduñda. ¹⁸ Sallyicada ipalidi aana isSuusi Cristo apiasoigalliadagi Oniseforocada siascada diviagi Suusi Cristo. Caa maata aapi siasi garsoi Oniseforo aidasi Efeesiarara daraacata dai aatama.

2

¹ Dai aapi giñmara gducami caga ivaavoitudada dai lagiada aapi Suusi Cristo agai cagacata ganlidi cascada.

² Dai vaasi ismaaca gamaatatuli aana mui oodami vuitapi maatatuldañi aapi aa ismaaca caa vaavoitudai dai sallyicada ivueeyi istumaasi aagai dai istutuidi ismamaatatuliadagi gomaasi aa.

³ Masiascada soimaasi gataatamituldadagi vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo vaascata iapiacaga ivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdada. Aapi arapan ducami sandaaru dai Suusi Cristo argataaandamiga. Vaasi sandaaru gaagai issoimaa taatamadagi. ⁴ Tomali amo sandaaru maitivueeyi aa duiñdagai ismaacada ivueeyi ismaacada maitarsandaaru. Asandaaru gaagai isbaigaduucagi daidi ivuaadagi istuma taanada taanadamigada cascada. ⁵ Dai aapi Timoteo aliasi gaagai isca lagiada vaasi ismaaca aagai Diuusi ñioquidara arapan duucai amo utuisdami aliasi caga marai siaa sallyi gavopooyi

ipaliditai isgamaitacadagi. ⁶ Dai aliási gaaagai iscavami aata vuaadagi aapi gaa duiñdagara apan duucaí amo asadami caga aata vueeyi dai Diusi gaaquimu aapi vasi istumaasi maacai agai gapiooñiga ismaacada ivueeyi aa duiñdada. ⁷ Tagitodañi istumaasi gaaagidi aan daida garbaitacaacamiga gasoñamu pai maata caaca vasiaacatai.

⁸ Tagitoñi isSuusi Cristo duaaca coidada saagidañdara daida arcajiudadacatai arai Davicarú. Gomaasi agai istumaasi gaaagidiña aan. Gaaagidiña isSuusi Cristo arcagacara vuvuadami. ⁹ Dai cascada soimaasi taataca dai asta vuli aan cadeenacada ducami sarsoimaasi iduucamicamudai aan. Damos Diusi ñooquida gia maivuli. ¹⁰ Dai aan soimaasi taatamai mui naana maasi vai agai ismaaca Diusi aco vuvaitu vaavoitudana Suusi Cristo dai poducaí cacagacara vuvacana. Agai ismaacada vaavoitudagi vascara dadadacada agai tavaagira.

¹¹ Salliacada arvaavoi ismaacada Diusi ñooquidara icaiti: Isamo vaavoitudadami baiga duucagi ismuuquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo,

salliacada oidacamu agai tavaagira Suusi Cristo amadu.

¹² Isoimaa taatamadagi vaavoitudadami dai maivui ñooCADAGI Diusi;

salliacada taanada agai Suusi Cristo amadu siaaco taanai agai.

Isamaadutai gajiaadara viaagi Suusi Cristo, Suusi Cristo gajiaadara vipieeyi ara.

¹³ Isamaadutai camaivaavoitudada Suusi Cristo, Suusi Cristo vascara ivueeyi istumaasi aagai.

Agai vascara aagai istumaasi arvaavoi.

Ascaiti Diusi ñooquidara.

¹⁴ Tagitoldañi avavoitudadami vasi gomaasi dai aagidañi sai maitancocodaiña aagaitai gaa viuirudagai. Gomaasi maitarsoiñi cascada, baiyoma soimaasi ivueeyi agai dai gajiaadara vipieeyi ganvaavoidaraga. ¹⁵ Gaaagañi dai caga ivuaada gaa duiñdaga sipoducaí Diusi potimo isaapi arata vuaadami cacgaducami. Dai poducaí maiviaacamu aapi istuisi siaa aradagi caga gamamaatatulditai Diusi ñooquida. Diusi ñooquida gia arvaavoi. ¹⁶ Gajiaadara ivipiaada govuiirudagai dai gocuentogada ajudidú vasi gomaasi sobicai oodami sai maitatagitoiña dai maagidiña Diusi. ¹⁷ Dai gomamaatatuldaragada amamaatatulidami maicaa tutiacada vasi aipacoga aimarai avavoitudadami saagida dai gomaasicada soimaasi ivueeyi amamaatatuldadami. Gooa amamaatatuldiadami maicaa tuutiaca arImeneo

dai Piletu ¹⁸ ismaac_{ΛΔ} _{ΛΛ}quioma vaavoitudaiña dai sivi gajiaad_{ΛΓΛ} vipieeyi ismaac_{ΛΔ} _{ΛΓ}vaavoi. Agai pocaiti sai _Λcoidad_Λ maiduduaacar_Λ dai sai Diuusi maa oodami ib_Δdagai utudui maisiuu tuucuga utudui. ¹⁹ D_Λmos Diuusi ñiooquid_Λ _{VΛΛ}sc_{ΛΓΛ} _{ΛΓ}agai vaa. Dai Diuusi ñiooquid_{ΛΓΛ} pocaiti: “C_{ΛΛ} maata_Λ Diuusi g_Λmaamara”, dai pocaiti _{ΛΡΛ}: “V_{ΛΛ}scatai ismaac_Λ vaavoitudai Cristo g_Λaagai isgajiaad_{ΛΓΛ} vipiaadagi _{VΛΛ}si soimaascami”.

²⁰⁻²¹ Is_Λmaadutai _{CΛΛ}ga iduñia _Λliadagi Diuusi aa duiñdada_Λ ali_Λsi g_Λaagai isgajiaad_{ΛΓΛ} vipiaadagi _{VΛΛ}si soimaascami mos_Λagi poduuc_Λai istutuidi Diuusi isaa duiñtul_Δdagi _Λgai. Agai ismaac_Λ poduuc_Λai ivueeyi _{ΛΓΛ}pan ducami oro ajaasocoli dai plaata ajaasocoli ismaac_{ΛΔ} _Λvaamioma nam_Λga isuusi ajaasocoli dai bidai ajaasocoli.

²² Gajiaad_{ΛΓΛ} ivipiaada _{VΛΛ}si soimaascami ismaac_{ΛΔ} _Λivueeyi g_{ΛΓ}_{ΛΛ}li dai apiac_{ΛΛ}gac_{ΛΓΛ} oidaca dai apiac_{ΛΛ}g_Λ vaavoitudada dai apiaoig_Λada _{VΛΛ}scatai dai apiag_Λib_Λstacan tadaca _{ΛΛ}madu _{VΛΛ}scatai ismaac_{ΛΔ} gamamadai maisoimaasi ivuaadatai. ²³ Dai gajiaad_{ΛΓΛ} ivipiaada govuiirudagai _{CΛΛ} maata_Λ aapi isgomaasic_{ΛΔ} _{gΛ}ncocodaiña oodami. ²⁴ Dai siora_Λ ivuaadagi g_Λrbait_{ΛCΛΛ}acamiga aa duiñdada_Λ mait_Λaagai isomaliacagi baiyoma g_Λaagai is_{CΛΛ} tuigacagi _{VΛΛ}scatai vui, dai g_Λaagai is_{CΛΛ}ga gamamaat_Λul_Δdiadagi, dai mait_Λaagai isoojoadagi tomali _Λmo istumaasi. ²⁵ Dai g_Λaagai p_Λsc_{ΛΛ}ga mamaat_Λul_Δdiadagi ismaac_{ΛΔ} g_Λvui ñioocadagi oig_Λdaitai sabai poduuc_Λai soiñana Diuusi vai _Λma duuc_Λai g_Λnt_Λat_Λgitona vai poduuc_Λai matia _Λgai istumaasi _Λvaavoi, ²⁶ vai poduuc_Λai _{CΛΛ}ga g_Λnt_Λat_Λgituagi _Λgai _Λpamu dai _{CΛΛ}gac_{ΛΓΛ} vuvuquiagi dai camaitivuaadagi istumaasi ip_Λlidi _ΛDiaavora.

3

¹ Dai g_Λaagai p_Λsmaat_Λcagi _{ΛΡΛ} sai cayoga ugit_Λc_Λai oidigi ali_Λ soimaasi taata _Λgai vaavoitudadami. ² _Λoodami ismaac_{ΛΔ} maivaavoitudadagi Diuusi ivuaada _Λgai mos_Λc_Λasi istumaasi ip_Λlidi, vaamioma oojiada _Λgai tumiñsi isoig_Λada Diuusi, dai g_{ΛΓ}arduc_{ΛΔ} _{gΛ}n_Λliada _Λgai, dai main_Λijada dan vuaada _Λgai aa oodami dai vui ñioocada _Λgai Diuusi, dai mai_{ΛΛ}giada _Λgai g_Λnd_{ΛΛ}Δ, dai maic_{ΛΛ} tuutiaca _Λgai, dai maisiaa duutuda _Λgai Diuusi. ³ Dai maisoig_Λn_Λliada _Λgai aac_{ΛΔ} tomali mai_Λoig_Λada _Λgai, dai aagat_Λraca _Λgai istumaasi mait_Λr_{VΛΛ}ta_{ΓΛ}, dai googosi g_Λnducamica _Λgai, dai oomaliaca _Λgai dai _{CΛΛ}dada _Λgai _{VΛΛ}si istumaasi _Λrc_{ΛΛ}gaducami, ⁴ dai oodami t_Λt_{ΛΛ}giada _Λgai g_Λnaaduñi sasaayud_Λ, dai maidudu-aadicuitai soimaasi ivuaada _Λgai, mos_Λc_Λ t_Λt_Λvigai dai iidagai

dai vΛasi istumaasi arvagimi ipΔliadamu agai isivuaadagi baiyoma isΛΛgiadagi Diuusi. ⁵ Agai ivuaada agai istumaasi ivueeyi ismaacΛ vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ dΛmos vuidarΛ vΛΛacΛ agai Diuusi.

MaitiurapΛcΛada sioraΛ potuutuiga. ⁶ Agai saagida oidaga ΛΛmoco ismaacΛ vapacΛi ooqui vupuiirugami quiiquidΛrΛ dai mamaatΛtuldiña Λooqui gΛnmamaatΛtuldiaraga utuducΛdΛ, dai poduucai vupuiirumadaiña agai. Λooqui aliΛsi arsoimaasi ivuaadami dai aliΛ oojoidi tomastuma mamaatΛtuldiaragai utuducami. ⁷ Dai aliΛ oojoidi ismamaatΛrdagi tomastuma mamaatΛtuldiaragai utuducami dΛmos tomali Λmo imidagagai maiquiaa vaavoitu agai istumaasi arvavaovi. ⁸ Dai Δpan duucai acacΛΛdaracami Janesicaru ΛΛmadu Jambresicaru vuidarΛ vΛΛacΛcatadai istumaasi aagai Moseesacaru poduucai agai ismaacΛ mamaatΛtuldi Λooqui ΛpΛ vuidarΛ vΛΛacΛ istumaasi arvavaovi. AliΛ soimaasi gantatΛgitoiña agai. Agai maicΛΛga vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ Diuusi gajiaadΛrΛ viaa. ⁹ DΛmos maitistuidimu agai ismamaatΛtuldagi mui oodami, vΛasi oodami maatΛmu isagai arvupuiirugami cascΛdΛ maiΛΛgidamu, Δpan duucai ΔvΛΛ goocai ismaacΛ vuidarΛ vΛΛacΛcatadai Moseesacaru.

¹⁰ DΛmos aapi apiavaavoitudai giñmamaatΛtuldiaraga, dai aapi giñΛpan duucai ivueeyi, dai giñΛpan duucai tΛtΛgitoi, dai giñΛpan duucai vaavoitudai dai giñΛpan duucai soimaa taatamai dai apiavueeyi Diuusi aa duiñdadΛ giñΛpan duucai, dai aapi oigΛdai vΛascatai giñΛpan duucai. ¹¹ CΛΛ maata aapi isducatai apΛdui aanΛcΛdΛ AntioquiiarΛ dai IcooñiarΛ dai LiistirarΛ, isducatai soimaasi giñtaatatuli hoodami. DΛmos Diuusi cΛΛgacarΛ giñvusaitu vΛasi gomaasiaiñdarΛ. ¹² SΛΛlicΛdΛ arvavaovi isvΛascatai ismaaacΛdΛ ivuaada Δliadagi istumaasi Suusi Cristo ipΔlidi agai aliΛ soimaa taata agai. ¹³ DΛmos Λsoimaasi ivuaadami dai yaatavogami vaamioma soimaasi ivuiida agai, agai apiavupuiirumadada agai oodami dai aa vupuiirumada agai agai.

¹⁴ DΛmos aapi maidagitu vΛasi pastumaasi camai mosgΛagagai pΛsiapiavaavoitudadagi. Aapi maata siorai gΛmaatΛtuli. ¹⁵ Dai aapi aliducatai abiaadarΛ maata Diuusi ñiooquidΛ. Diuusi ñiooquidarΛ mamaatarai aapi isducatai cΛΛgacarΛ vusiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. ¹⁶ Diuusi maa tΛgitoidagai oodami sai oojana ñiooquidΛ. Dai Diuusi ñiooquidarΛ gΛmamaatarai istumaasi gΛagagai isivuaadagi dai istumaasi maitΛagagai isivuaadagi dai gΛmamaatarai isducatai cΛΛgacarΛ oidacagagai dai aata vueeyi Diuusi vΛΛtarΛ. ¹⁷ Poduucai tomastuma vaavoitudadami ismaacΛdΛ

camaatiagi gomaasi istutuidi isivuaadagi vΛasi istumaasi cΛagaducami istumaasi Diuusi ipΛlidi.

4

1-2 GΛtΛaanΛi aana aapi Timoteo pasai apiagaaagidiña Diuusi ñiooquida. CΛΛ maata Diuusi gΛrooga dai gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo istumaa vueeyi aatΛma. Suusi Cristo divia agai tΛaanΛdami duucaí dai nΛida agai ismaacΛda ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛda ΛrmaicΛΛga ivuaadami. Λgai nΛida agai vΛasi oidada dai duduaacΛda. VΛascara ibaigΛduuca dai gaaagiada Diuusi ñiooquida siΛascada oidacagi isducatai tomasi maicaΛca aliadagi oodami. Dai mamaatΛtuldañi oodami ismaacΛda ΛrΛistumaasi soimaascami ismaacΛda ivueeyi Λgai, dai aagiadañi sai camaisoimaasi ivuaadana. Dai daanΛdañi oodami sai Λma duucaí gantΛagitona, dai maitioojoada Λoodami dai apiamamaatΛtuldiada oodami Diuusi ñiooquida. ³ Aimu istuigaco Λoodami maicaΛca aliadamu gomamaatΛtuldiaragai cΛagaducΛda baiyoma ivuaada aliadamu Λgai istumaasi ipΛlidi dai gaagadamu Λgai mui mamaatΛtuldiadami sai mamaatΛtuldiña mosaca istumaasi caΛca aliada Λgai. ⁴ Dai gajiaadΛra vipiaadamu Λgai ismaacΛda Λrvaavoi, dai cΛΛga gantΛgito caΛcamu Λgai judidíu cuentogada. ⁵ Damos aapi cΛΛga gatΛagitoda dai pasiaΛascada soimaa taatamadagi apiavuaadagi Diuusi aa duiñdada apiagaaagiditai Diuusi ñiooquida ismaacΛ aagai cΛagacara vuvaidaragai dai cΛΛga ivuaada gΛaa duiñdaga.

⁶ PoΛlidi aana iscayoga aayi istuigaco muuquia iñagai aana. Dai imimu aana tΛvaagiamu. ⁷ CatavΛpi aata dui aana Diuusi aa duiñdadΛra dai cayoga naato aana giñaa duiñdaga dai apiaquia vaavoitudai aana Diuusi dai Suusi Cristo. ⁸ GarbaitΛcΛaacami Suusi Cristo ΛrΛtΛaanΛdami cΛΛ tuigacΛda dai siΛascada divia agai Λgai giñmaaquimu istumaasi maacai Λgai sioora cΛagacara oidacana tami oidi daama. Dai maisiu mosaca aana giñmaaquimu Λgai. Λgai maaquimu ΛpΛ vΛascatai ismaacΛda baiganΛliaracΛda nanara istuigaco divia agai Λgai.

⁹ GΛaagañi dai otoma diviacai giñnΛida. ¹⁰ Deemasi vaamioma oojoidi istumaasi oidaga tami oidigi daama cascada giñdagito dai ii Tesaloniicamu. Cresente ii Galaasia dΛvΛariam. Dai Tito ii Dalmasia dΛvΛariam. ¹¹ Mosaca Ruucasi giñama daja. Gaagañi Marcusi dai vuaapa pasiaΛascada diviagi. Λgai istuidi isgiñsoiñagi giñaa duiñdagara. ¹² Atiiquico Efeesiamu ootoi aana. ¹³ PasiaΛscada diviagi pai giñvuaapida giñvaasaraga ismaacΛda Trooasilara viaa aana

Carpō quidiŕa. Dai vuaapañi ʌʌpʌ giñlilivruḡa dai sioma ʌʌḡa giñpapepeliga.

¹⁴ Alejandro ismaacʌ ivueeyi vapaiñomi aliʌ soimaasi giñvuiididiña. ḡarbitʌʌacamiga bai duuñimu gomaasi ʌḡai ʌʌmadu. ¹⁵ ʌḡai vui caatʌ ḡarmamaatʌtuldiaraga cascʌdʌ ḡʌnuucadacana aapi ʌḡaicʌdʌ.

¹⁶ Aidʌmasi tucamidʌḡa vaama giñcaʌi dudunucamiʌḡa vʌʌscatai giñdagito. Tomali ʌmaadutai maitiñsoi. Antai anʌʌḡi giñsoi. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi maigʌpiʌḡa suuligagi ʌḡai ismaacʌ giñdagito. ¹⁷ Dʌmos Diuusi giñsoi dai giñmaa guvucadagai antai aanʌ istui isnaatocai gaaagidagi isSuusi Cristo ʌrcʌḡacʌḡa vuviadami sai poduucai maatʌna vʌʌscatai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dai Diuusi ʌʌḡacʌḡa giñvusaitu mʌtai maitiñmuaa. ¹⁸ Dai ʌʌḡacʌḡa giñvusaidamu ʌḡai vʌʌsi istumaasi soimaascamiañdʌḡa dai giñvaidacaimu ʌḡai tʌvaagiamu siaaco tʌaanʌi ʌḡai. Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi tomastuigaco. Angia siaa duutudai Diuusi vʌʌscʌḡa.

¹⁹ Diuuscʌdʌ iviaatulda Prisca dai Aquila dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ Oniseforo quidiŕa oidaga. ²⁰ Erasto Coriintoʌḡa vii. Dai Trofimo coco antai Mileetʌḡa viaa. ²¹ ḡaaagañi dai divia maiquiaa aʌcai toomoco. Diuuscʌdʌ ḡaviaatuldi Euvulo, dai Pudente, dai Lino, dai Claudia, dai vʌʌscatai gogaa ḡraaduñi vaavoitudadami.

²² Aanʌ ipʌlidi isḡarbitʌʌacamiga Suusi Cristo ḡʌʌmadu daacagi dai ḡʌnuucadacagi vʌʌscatai aapimʌ.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Tito

¹ AanΛ arPaavora Diuusi piooñigadΛ dai Suusi Cristo ooto-sadΛ. Agai giñootoi ansai soiñana aanΛ agai ismaacadΛ Diuusi acovai vuvaitu sai vaamioma cΛga vaavoitudana Diuusi ñiooquidΛ dai cΛga maatana Diuusi ñiooquidΛ ismaacadΛ arvaavoi ismaacadΛ garmamaatΛtuldi isducatai ipΛlidi Diuusi isoidaca aatΛmΛ. ² Dai Diuusi giñootoi ansai soiñana aanΛ ΛpΛ aoodami sai nanaracana cΛga vaavoitudaitai istuigaco vΛascara oidaca ragai aatΛmΛ Diuusi Λmadu. Λqui aagai Diuusi ispoduucai apaduñi agai dai Diuusi tomali amo imidagai maiyaatagai. ³ Dai sivi caaayi istuigaco Diuusi cΛgacara garvuviamiga ipali ismatiagi oodami ñiooquidΛ ismaacadΛra aagai isagai ismaacadΛ vaavoitudai isSuusi Cristo aracagacara vuviamami vΛascara oidaca agai Diuusi Λmadu. Agai giñajai sai gaaagidana aanΛ ñiooquidΛ sai maatana aoodami istumaasi aagai agai. ⁴ Aapi Tito angloojidi idi oojai. AanΛ gaaagidi isSuusi Cristo arcagacara vuviamami patai vaavoitu aapi cascada giñmara gaducami aapi. AanΛ ipΛlidi isDiuusi garooga Λmadu Suusi Cristo cΛgacara garvuviamiga cΛgacara ganaijadagi dai gaibastudacan tadacagi.

⁵ AanΛ caratara gaviaa pasai bai duuna aapi istumaasi viagacata dai vaavoitudadami saagida dai pasai darasana vaavoitudadami tataanadamigada vΛasi amapacara poduucai isducatai gaaagidi aanΛ. ⁶ Amo taanadami aliasi gaaagai iscagacara oidacagi vai tomali amaadutai maigapiara vuupadagi tomali amo istumaasicada. Dai agai gaaagai isalia amaaduacagi ooñigada. Dai aliasi gaaagai ismaamarada arvaavoitudadamicagi dai cΛga Λgiadagi gandΛdΛ, dai maisoimaasilara siaa vuaadagi gantumiñsiga vai tomali amaadutai maiñiooquiadagi. ⁷ Amo taanadamigada vaavoitudadami arDiuusi piooñigada cascada aliasi gaaagai iscagacara oidacagi vai tomali amaadutai maitistutuidiña isgapiara vuupadagi tomali amo istumaasicada. Maitaagai isivuaada liada mosacaasi istumaasi ipΛlidi, dai maitaagai isoomaliacagi, tomali mainavaamutaracagi, dai maicocodatracagi, dai maitaagai isgavupuiirumadaitai gamaitacadagi tumiñsi. ⁸ Baiyoma gaaagai isbaigaliaragacada miaadagiadagi agai oodami gaquiiyara, dai oojiadagi isivuaadagi istumaasi cΛgaducami, dai cΛga gatagitocagi, dai cΛgacara oidacagi ivuaadatai

istumaasi Diuusi ipalidi, dai istutiadagi isgajiaadara vipiadagi asoimaascami. ⁹ Aliasi gaaagai iscala vaavoitudadagi Diuusi ñiooquida ismaacada maatutuli aana dai poduucai agai istutuidi iscala maatutuldagi aa, dai maatutuldagi agai ismaacada vui ñioocai Diuusi ñiooquida isducatai maicagadu vaavoidaragada.

¹⁰ Oidaga mui oodami ismaacada maiagidi atataanadami vaamioma giñaaduñi judidíu saagida ismaacada aagaiña istumaasi maitarsoiñi dai vupuiirumadaíña oodami.

¹¹ Agai gamamaatutuldi istumaasi maitaagai isgamaatutuldiadagi mosgamaitacada aliditai tumiñsi. Dai mui gadada moduucai maamarada dadagitoi ganvaavoidaraga vaavoituda aliditai istumaasi mamaatutuldi agai cascada gaaagai ismaidagituagi isgamamaatutuldiada agai.

¹² Caratara oidacami saagida oidacatai amo mamaatutuldiadami ismaacada aagai gaaaduñi dai pocaiti: “Caratara oidacami yaatavoga dai oomaliga dai paparaga mosgacuaada alidiña”, ascaiti. ¹³ Daida arvaavoi ispotutuiga agai cascada aagidañi aapi vaavoitudadami Caratara oidacami sai mamaatutuldaragada judidíu ismaacada maioidaga Diuusi ñiooquidara maitarvaavoi cascada aliási gaaagai isgajiaadara vipiaadagi agai mamaatutuldaragada dai apiavaavoitudadagi mamaatutuldaragada Suusi Cristo, ¹⁴ dai tomali maiagidiña isducatai gataanaí agai ismaacada gajiaadara vipieeyi Diuusi ñiooquida. Agai pocaitiña sai amoco cuaadagai maicagadu.

¹⁵ Damos agai ismaacada Diuusi caigaldi soimaascamigada, agai vaatará vaasi cuaadagai cagadu. Damos ismaacada maivaavoitudai Cristo alia soimaasi tagitoidada agai maicaga maata istumaasi arcagaducami tomali maicagaducami cascada agai vaatará vaasi istumaasi maicagadu asta siuu duucu siaa duutuli agai. ¹⁶ Agai pocaiti sai vaavoitudai Diuusi damos matagia maasi agaicada ismaacada ivueeyi agai ismaitarvaavoi. Sallicada maiojoidi Diuusi istumaasi ivueeyi agai. Agai maiagidaraga, dai cascada maitistutuidi isiduñiagi tomali amo istumaasi cagaducami.

2

¹ Damos gamamaatutuldañi aapi isducatai gaaagai isoidacagi vaascatai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arcagacara vuviadami. ² Dai aagidañi acacalliocoidada vaavoitudadami sai mainavacoríña, dai cagacara oidacana vai siaa duutuada oodami, dai caga gantatagitocagi, dai sai

cΛΛga vaavoitudaiña dai sai cΛΛga oigΛdaiña vΛΛscatai, dai sai maivui bacocoiña Λgai ismaacΛdΛ soimaa taatamituldiadagi. ³ Dai aagidañi Λoocodami vaavoitudadami sai cΛΛgacΛΓΛ oidacana siaa duutudaitai Diuusi dai sai maiñiooquidiña aa, dai sai mainavacorΛiña ⁴ dai sai mamaatΛtuldana istumaasi cΛΛgadu vai poduucai matiagi Λooqui utu iimΛdami vaavoitudadami isoigΛadagi gΛncuucuna dai gΛnmaamara, ⁵ dai cΛΛga gΛntΛgagitocagi, dai maigoogosi gΛnducamicagi dai tomali maitΛgagitodagi gomaasi, dai cΛΛga ivuaadagi gΛnaa duiñdaga gΛnquiiyΛΓΛ, dai soicΛiña aa, dai Λgidiña gΛncuucuna vai maipocaitiadagi Λoodami sai Diuusi ñiooquidΛ maitarsoiñi.

⁶ Dai poduucai aagida ΛpΛ ΛgΛgΛΛli vaavoitudadami sai cΛΛga gΛntΛgagitocana. ⁷ Dai cΛΛga ioidaca aapi vai poduucai oidacana Λgai ΛpΛ. Dai pΛsiΛΛscadΛ gamamaatΛtuldiadagi Diuusi ñiooquidΛ maitΛagai pΛsmui gamaitΛcΛda aliada tumiñsi. Dai cΛΛga ivuaada vai siaa gΛduutudaiña oodami. ⁸ Dai vΛΛscΛΓΛ igamamaatΛtuldiada mosΛcaasi istumaasi gamamaatΛtuldiña Suusi Cristo ΛΛmadu mamaatΛrdamigadΛ vai tomali Λmaadutai pocaitiadagi ismaitarvaavoi. Vai siΛΛscadΛ Λmaadutai gΛvui ñioocadagi siaa Λra Λgai maiviaacatai istucΛdΛ gΛvui ñioocadagi.

⁹⁻¹⁰ Dai aagidañi Λpipiooñi vaavoitudadami sai vΛΛscΛΓΛ cΛΛga Λgidiña gΛnaamu, dai maivui ñiñiooquitΛracana, dai maiΛΛsivuacana, dai gΛagai isivuaadagi Λgai vΛΛsi istumaasi aagadagi vai poduucai baigΛnΛliadagi aamudΛ vai poduucai siΛΛscadΛ nΛijadagi aa matiagi isDiuusi cΛΛgacΛΓΛ gΛrvuviadamiga ñiooquidΛ cΛΛgadu.

¹¹ Diuusi ootoi gΛmara oidigi daama sai cΛΛgacΛΓΛ vuvaidiña oodami poduucai gΛrtΛagi issΛΛlicadΛ cΛΛgacΛΓΛ nΛidi vΛΛscatai. ¹² Dai poduucai Diuusi gΛrmamaatΛtuldi isgΛagai isgajiaadΛΓΛ vipiaadagi vΛΛsi soimaascami dai sai maitΛagai isivuaadagi naana maasi soimaascami ismaacΛdΛ ivueeyi Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi, dai sai gΛagai iscΛΛga tuutiagagi dai siaa duutuadagi Diuusi. ¹³ Dai gΛrmamaatΛtuldi ΛpΛ sai gΛagai isbaigΛrΛliaracΛdΛ nΛnΛracagi istuigaco divia agai gΛrDiuusiga Suusi Cristo ismaacΛdΛ ΛrcΛΛgacΛΓΛ gΛrvuviadamiga. Λgai ΛrbaitΛcΛaacami tΛvaagiΛrΛ dai oidigi daama alia dadadaquidamu Λgai siΛΛscadΛ diviagi. ¹⁴ Suusi Cristo Λagi gΛdagito mΛsmuaagi sai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvacana aatΛmΛ gΛrsoimaascamigaiñdΛrΛ tasaidΛ ΛrmaamaradΛcana caoigaldicatai gΛrsoimaascamiga dai baigΛrΛliaracΛdΛ ivuaadatai naana maasi cΛcΛΛgaducami.

¹⁵ VΛΛsi gomaasi gΛagai pΛsgamamaatΛtuldiadagi.

Aapi apartaanadamigada govaavoitudadami daida armamaatatuldiadami cascada gaaagai pasaapanaquiadagi vai apiavaavoitudaiña agai dai bagaidañi agai ismaacada maiagidaracagi. Dai maiti gadagito masgajiaadara vipiaadagi gamamaatatuldaraga.

3

1 Dai tagitoldañi vaavoitudadami sai abaidiña atataanadami ismaacada viaa guvucadagai dai agiditai caana dai sai gaaagai isgasoicadagi aa duiñdagira ismaacada arvascatai vatarara. 2 Dai sai maisigalnaasi ñiooqui aagidiña tomali amaadutai, dai sai maiomaliacana dai sai oigaditai naidiña vascatai, dai sai maigarducada ganalidiña tomali amaadutai vui tomasi maitarvaavoitudadami siarvaavoitudadami ara.

3 Vaavoitudadami dai aatama ara alia soimaasi ivuaadatadai maiquiaa vaavoitudacai aran duucai agai ismaacada maivaavoitudai. Aatama aiquoma arvupuiirugamicatadai dai vaavoitudaiña istumaasi maitarvaavoi, dai googosi garducamicana, dai alia soimaascataidai gartagitoidaga cascada ivuaadana aatama istumaasi ipalidi naana maasi soimaascami. Dai coimudad tuutiacana aatama dai garcaldaiña oodami taitai aatama ara. 4 Damos aidasi Diuusi calgacara garvuviadamiga divia oidigi daama dai calgacara vuvaida agai oodami poduucai gataagi isalia oigadai dai calgacara naidi vascatai. 5 Calga maata Diuusi isaatama tomasi calga ivueeyi maitamaitacai calgacara vuvaidaragai damos cascada Diuusi soigalli aatamacada cascada calgacara garvuvaitu. Diuusi Ibada maigovai dai vasi garsoimaascamiga dai utuldan dui griibadaga. 6 Poduucai idui agai aidasi Diuusi ootoi sai garlamadu daacana. Suusi Cristo calgacara garvuviadamiga aagidi looga sai ootosana gibadaga cascada ootoi agai vai aliasi garsoicai tasai calga oidacana. 7 Vaida Diuusi calgacara garnaidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatama cascada viaa aatama samicami isarmaamaradacagi dai isvascara oidacagi agai lamadu dai canara aatama istuigaco oidaca ragai agai lamadu.

8 Vasi imaasi samicada arvaavoi dai ana ipalidi iscala gamamaatatulda aapi vasi gomaasi vai agai ismaacada vaavoitudai Diuusi ganaagana dai calga ivuaadana istumaasi arsoiña vascatai vatarara aliasi calgadu ispovuaada agai daida arsoiña agai vatarara ara. 9 Damos maiti aatagada agai lamadu ismaacada aagaiña goangi vuiirudagai dai

tomali agai amadu ismaacada armamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada mamaatatuldi mui cuentogada judidú Diuusi ñiooquida duucái dai tomali agai ismaacada cocotuldi oodami dai tomali agai amadu ismaacada mosvupui ñioocada aliadagi tomasiooga aagaitai Moseesacaru mamaatatuldaragada, vasi imaasi maicagadu dai maitarsoiñi.

¹⁰ Isoidacagi amaadutai vaavoitudadami saagida ismaacada cocotuldiadagi oodami gamamaatatuldaragacada ismaacada maitarvaavoi bagidañi amo imidagai isgooca apa dai ismaitagidagi agai pai camaidagito vaavoitudadami isuurapadagi agai. ¹¹ Caga maata aapi isamoco cocotuldiadagi oodami agai maicaga gatagito dai alia soimaasi ivueeyi dai agai lagi maata apa ismaicaga ivueeyi.

¹² Siascada gautosda aan Arteemasi siapa Tiiquico pai gaaga dai giñdivida Nicopoliisira ami daivuñda iñlidi aan tomoco. ¹³ Dai soiñañi Seenasi ismaacada ñiooquituldi oodami amadu Apoolosi vasicada pastucada istuidiagi, maacañi istumaasi tagito agai dai apiaiimadagi vai maivilagacana tomali amo istumaasi. ¹⁴ Vai govaavoitudadami maatana iscaga ivuaadagi dai soicadagi aa siascada tagitocagi agai vai poduucái arsoiñicagi govaavoitudadami.

¹⁵ Vascatai ismaacada aan giñamadu daraaja Diuscada gaviaatuldi. Dai Diuscada viaatulda garaaduñi vaavoitudadami Diuusi cagacaga gannidiña vascatai.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora Filemón

¹ Aana arPaavora, dai aagidiña aana oodami sai Suusi Cristo arcAagacara vuviadami mai cascada giñmaisaca. Aana amadu Timoteo gAoojidi idi oojai aapi graduñi Filemón aapi garsoicai garaa duiñdagara. ² Dai idi oojai aravaavoitudadami vaatarapa ismaacada ganampaidi gAquiyrara dai siaa duutudai Diuusi, dai graduñi Apia vaatarapa dai graduñi Aquipo vaatarapa ismaacada garsoicai garaa duiñdagara rapa. ³ Aatama ipalidi isDiuusi garooga amadu qartaanadamiga Suusi Cristo cAagacara ganaijadagi dai ganiibastudacan tadacagi.

⁴⁻⁵ Maí aana isalia cAaga vaavoitudai aapi dai oigadai Suusi Cristo dai oigadai aapi vaasi avavoitudadami rapa cascada alia baigiñalidi aana Diusicada daanitai sai gasoicaiña. ⁶ Daanai aana Diuusi sai soicaiña agai ismaacada vaavoitu Suusi Cristo aidasi aapi aagidi Diuusi ñioquida. Daanai aana Diuusi sai soicaiña agai iscAaga maatana vaasi istumaasi cAagaducami ismaacada Suusi Cristo ivueeyi vaasi vaavoitudadami vaatarapa. ⁷ Maí aana isaapi Filemón alia oigadai avavoitudadami vai poduucai ganiibastacan tada agai dai poduucai baigiñaliatudai aapima.

⁸⁻¹² Vaasi imaasicada aana ñioquiagi gApiooñigabaru Onésimo vaatarapa. Tomasi alia oigadai aana goovai vaascara movi angAootosdi pai cAaga miaadagida. Aana arrootosada Suusi Cristo cascada viaa aana sAllicami isgataañiagi aapi pasai cAaga miaadagidana Onésimo dai aapi sAllicada gAagagai pasivaadagi istumaasi gAagida aana. Damos aliasi garoigadai aatama cascada maitataanai aana dai baiyoma gadaanai pasai cAaga miaadagidana Onésimo. Aana Paavora casi arcalimudada dai apiagaaagidiña sai Suusi Cristo arcAagacara vuviadami cascada maisapi aana. Aaquioma Onésimo maicAaga gasoicaiña dai sivi gia arsoiñi goovai aapi gavvaatarapa dai aana giñvaatarapa. Onésimo giñdiviji tami maisacara dai aidasi aana aagidi isSuusi Cristo arcAagacara vuviadami goovai vaavoitu dai cascada giñmara gAducami goovai. ¹³ Alia baigiñaldamudai aana istanasi viimudai goOnésimo dai giñsoicadamudai tami maisacaruana poduucai isduucai giñsoicadamudai aapi istanai daacamudai. ¹⁴ Damos aana maitipalidi isviiagi goovai maiquiaa giñmaacacai aapi oigaragai isviaa aana cascada baiyoma gAootosdi aana. Damos sivi aapi istutuidi

isgiñootosdagi pasipaliadagi maisiu guvucadagaicada.
 15 GoOnésimo vaasiqui ii giquiyaiñdara maitaagidacai.
 Damos sivi apamu galamadu daacamu goovai. Aana polidi
 sai Diuusi poduucai idui sai vaavoitudana goovai dai sivi
 tomastuigaco galamadu daacamu 16 maisiu amo pioñi
 duucai baiyoma amo gaduñi duucai dai alia oigadamu
 aapi cavaavoitudacai agai. Dai poduucai sioma arcagai
 aapi gavalatar. Aana gia alia oigadai, damos aapi gia gaagai
 isvaamioma oigadagi, maisiu tomastuma cali duucai sivi
 gia argaduñi vaavoitudadami goovai.

17 Pasaapi gaduñi duucai giñaijadagi pai miaadagida
 goOnésimo ducami iñsiraanacagi. 18 Issoimaasi gaduñi
 goovai aidasida argapioñiacatadai silara isgvuatuldiada
 goovai aana angaa namquidagi. 19 Aana Paavora
 angaojidi giñnoovicada dai aana gia gaa namquidamu.
 Aana gamaatutuli isSuusi Cristo arcagacara gargvuviadami
 patai poduucai calgacara vuusai aapi goovai aramo istumaasi
 ismaacada tomali amo imidagai maitistutuidi aapi isgiña
 namquidagi. 20 Sallicada giñaduñi aana ipalidi isgiñsoiña
 aapi giñootosdacai Onésimo. Aatama argaraadunuma
 vaavoitudadami cascada. Iduñiñi aapi istumaasi gaagidi
 aana sipoduucai baigiñliadamu aana.

21 Aana maat isgiñlagida agai aapi cascada gaojidi. Dai
 maat aana isvaamioma iduñia agai aapi maisiu mosacaasi
 istumaasi gaagidi aana. 22 Dai baigi duuca siaaco giñuuliña
 aana. Aapima daana Diuusi ansai vuusaiña aana tabiaadara
 dai aana polidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isvusia
 aana tabiaadara.

23 Diuscada gaviaatuldi giñaduñi Epaafarasi ismaacada
 giñlamadu maisapi gaaagiditai lara isSuusi Cristo
 arcagacara gargvuviadami. 24 Dai Diuscada gaviaatuldi lara
 Marcusi, dai Aristarco, dai Deemasi, dai Ruucasi ismaacada
 giñsoicai aa duiñdagara.

25 Vai qartaanadamiga Suusi Cristo calgacara gannidiña.
 Mosacaasi.

Oidigi dai tavaagi cacaaliocoimu apan duuca i yuucusi.

¹² Dai aapi gajiaadara viaamu cacacaliocoidada dai aa utudui iduunimu.

Damos aapi tomastuigaco momaascamu dai tomastuigaco oidacamu.

Astada dai Diuusi. ¹³ Diuusi potadai gamara:

Daacani ginsalicia padara, asta silascada ana voopoidagi salicamigada vasi gantalaanadamiga agai ismaacada gavuidara vataca.

Dai lagi aapi gataana da agai.

Astada dai Diuusi. Dai Diuusi tomali amo imidagai maipodu aagidi tomali amoco gatalaanararu. ¹⁴ Vasi Diuusi

talaanararu iibadaga agai daida ivueeyi vasi istumaasi Diuusi taana. Diuusi ootosai gatalaanararu sai soicania ismaacada Diuusi cacacara vuvaida agai.

2

¹ Cascada aliasi gaagai iscala agiditai cacagi Diuusi niooquida dai poduca maigajiaadara viaagi Diuusi mamaatutldiaragada. ² Anioqui ismaacada otoi Diuusi laquioma gatalaanararucada arvaavoi dai ismaacada soimaasi ivuaadana dai mai lagi anioqui Diuusi soimaasi taatuli. Diuusi idui agacada istumaasi arsalicami.

³ Lapaga Suusi Cristo gartalaanadamiga aagai sai Diuusi cacacara vuvaidi oodami dai gooquira garaagidi agai vaa niooqui aa ismaacada ca. Ismailagiditai caaca aatama anioqui ismaacada aagai agai maitiipucamu isducatai cacacara vuvaiquiagi. ⁴ Dai Diuusi lapa gartalagidi

isarvaavoi istumaasi aagai Cristo ivuaadatai naana maasi galarducami. Dai Diuusi Ibada garmacai guvucadagai saida ivuaadana naana maasi istumaasi poduca isduuca Diuusi ipalidi.

⁵ Caaagai aatama sai Diuusi iduunia agai oidigi utudui dai tavaagi utudui damos Diuusi maimaquia agai salicami gatalaanararu sai gataanaia oidigi utudira dai tavaagi utudira. ⁶ Davicaruramo Diuusi niooquitldiadamigada dai potadai agai Diuusi:

GiñDiuusiga vasi oodami coiya agai dai maiviaa agai istuisi talagitodagi sai aapi viaa cacacara najadagi dai nuucadacagi.

⁷ Bai tavapi aapi ipali sai oodami palapioma gataanaia sitalaanararu.

Damos gooquira maa aapi oodami amo salicami ismaacada vaamioma namaga sitomasmaacada.

Dai Diuusi maa oodami sállicami sai tlaanaña vallasiaacatai istumaasi idui agai.

⁸ Poduucai oodami vaamioma gataañai tami oidi daama sivlassi gomaasi ismaacada idui Diuusi.

Astladai Davicaru. Aidasi Diuusi maa gosállicami oodami poduucai oodami tlaañai vallasiaacatai istumaasi oidaga oidigi daama. Damos vasscaga gamaata ismaisiu vlassi istumaasi oidaga agidi oodami. ⁹ Damos vallasiaacatai agidi asuusi Cristo tomali caga gamaata isDiuusi ipali sai bai tavapi palapioma gataañña Suusi Cristo istaañaicaruda. Diuusi cagacaga naidi oodami cascada ipali agai sai Suusi Cristo muucuna curusiaba sai poduucai vascatai istutuidi iscagacaga vuuvaquiagi. Dai muucucai Suusi Cristo dai apamu duuca Diuusi maa amo sállicami vai cascada vlassi oodami dai Diuusi tañaicaruda gaagai issiaa duutuadagi agai.

¹⁰ Diuusi agai daida idui vallasiaacatai dai tlaañada agai agi agai. Dai aliási arcaga isDiuusi ootoi gamara oidigi daama sai agai soimaasi taatana dai poduucai istutuidi iscagacaga vuvaidiagi siora vaavoitudagi. Dai poduucai agai rbaitacacamigada vlassi vaavoitudadami. Dai poduucai Diuusi vaidagui agai muidutai oodami tvaagiamu vaavoitudacai agai Suusi Cristo. ¹¹ Suusi Cristo agai ismaacada co vuvaidi vaavoitudadami daida Suusi amadu co vuvaidada amo oogacami. Cascada Suusi Cristo maisiaa arai isgaaduñi aagadagi vaavoitudadami. ¹² Cascada pocaiti agai Diuusi ñooquidaga:

Aagidamu aana gñaaduñi sai alia ca tuiga Diuusi garooga, dai mapai nladamu aatama Diuusi nidad siaa duutudaitai Diuusi.

Ascaiti Suusi Cristo. ¹³ Dai pocaiti ara Diuusi ñooquidaga:

Aana ca vaavoitudai sai Diuusi gñaoga gñnucada.

Ascaiti Suusi Cristo. Dai pocaiti ara Diuusi ñooquidaga:

Tan daja aana daida gñnamadu daraaja mui aa Diuusi mamarada ismaacada cagacaga vuvaida aana.

Ascaiti Suusi Cristo.

¹⁴ Oodami ara dai tuucuga poduucai ara Suusi Cristo ara dai tuucuga. Suusi muuquia agaitadai tami oidigi daama cascada oodami duucai vuusai. Avnacai poduucai istui Suusi isvoopoidagi diaavora guvucadada. Diaavora arduñida iscooyi oodami. ¹⁵ Oodami abaidiña muuquigami damos muucucai asuusi casi istutuidi issoicadagi oodami sai camiaabaidiña muuquigami. ¹⁶ Agai divia dai soña agai Avraañicaru cajiudad maisiu Diuusi tañaicaruda. ¹⁷ Cascada gaagaitadai isoodami duucai vuusia agai dai poduucai istuidiagi isarpapaali baitacacami ducamicagi

11 CascadΛ baamu aanΛ agai vui daidΛ potΛtadai aanΛ agai sai sΛalicadΛ maiimi agai aan iñΛΛmadu siaaco istutuidi agai isgΛniibΛstacan tadacagi.

Ascaiti Diuusi.

12 Giñaduñi gΛnnuucadacavurai dai maisoimaasi gΛntΛtΛgitoda. Baiyoma gΛagai isapiavaavoitudadagi Diuusi ismaacadΛ tomastuigaco oidaga dai maigajiaadΛra vipiaadagi.

13 Dai vΛas tasai avΛr gΛnmaacada ñiooqui aipacoga masiΛasi uucami oidacagi tami oidigi daama vai poduucai ΛDiaavora maitΛnvupuiirumadadagi tomali Λmaadutai aapimΛ masai vuidΛra vΛΛtΛcana Diuusi.

14 IsapiacΛga vaavoitudadagi aatΛmΛ Suusi Cristo siΛasi uucami oidacagi poduucai isduucai vaavoitudaiña tucamidΛra aidΛ gia sΛalicadΛ ΛraaduñdΛ aatΛmΛ Suusi Cristo.

15 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛra:

Issivi caΛca aapimΛ isñioocadagi Diuusi Λgriadavurai dai maisiu vuidΛra vΛΛtΛca poduucai isduucai idui Λjudidíu oidigana siaaco soimaasi taatacatadai agai.

Ascaiti Diuusi ñiooquidΛra. 16 VΛasi Λoodami ismaacadΛ vaidacai Moseesacaru EjiipituaiñdΛra caí Diuusi ñiooquidΛ dai vΛascΛra vuidΛra vΛΛtΛcana Diuusi. 17 Vai cascadΛ Diuusi goo coobai uumigi baamucataidai agai vui. Agai soimaasi ivuaadana cascadΛ coi oidigana. 18 Diuusi caagiditadai agai sai camaivaapaqui agaitadai CanaanΛra. Agai maiΛgidi Diuusi cascadΛ. 19 CΛΛ maata aatΛmΛ isΛgai maivaavoitu cascadΛ maivaapa.

4

1 Dai sivi Diuusi gΛraagidi sai aatΛmΛ ΛpΛ istutuidi isiimiagi mΛΛca siaaco daja agai dai ΛΛmadu oidacana dai aatΛmΛ aliΛsi gΛagai isgΛrnuucadacagi iscΛga vaavoitudadagi Diuusi dai poduucai sΛalicadΛ iimiagi Diuusi ΛΛmadu. 2 AatΛmΛ ΛpΛ caí Λmo ñiooqui cΛΛgaducami poduucai isduucai caí Λjudidíu Λmo ñiooqui cΛΛgaducami isDiuusi cΛΛgacΛra gΛrvuvaida Λlidi dΛmos agai moscaΛ ñiooqui dai maiΛgi cascadΛ maiaayi CanaanΛra siaaco istutuiditadai agai isoidacagi. 3 DΛmos aatΛmΛ ismaacadΛ cavaavoitu Diuusi iimia ragai tΛvaagiamu siaaco gΛriibΛstacan tadacamu aatΛmΛ tomastuigaco. DΛmos pocaiti Diuusi aagitai Λjudidíu ismaacadΛ maiaayi CanaanΛra maiΛgidacai Diuusi:

AliΛ baamu aanΛ agai vui maitiñΛΛgidacai agai.

CascadΛ aagidi aanΛ sai tomali Λmo imidagai maigΛniibΛstacan tadaca agai agai tΛvaagiΛra aanΛ iñΛΛmadu.

Ascaiti Diuusi.

Agai cΛΛga istuidimudai isiimiagi tΛvaagiamu isΛΛgidamudai Λgai Diuusi. Diuusi tΛvaagiara daacatai nΛnΛra vaavoitudadami sai iimΛna dai ΛΛmadu daraajana. Agai modaja ibΛstai aidasi abiaadara idui oidigi. ⁴ CΛΛ maata aatΛma istΛvaagiara daja ibΛstai Diuusi. Diuusi ñiooquida pocaiti sai naadami tasaicada naato Diuusi oidigi:

Dai cuvaracami tasaicada camaitistuma dui, mosgaibas.

Ascaiti Diuusi ñiooquida. ⁵ Dai Diuusi ñiooquidara pocaiti Λpa: Ismaacada maitiñΛagiada maiiimia agai tΛvaagiamu aana iñΛΛmadu tomali maiganiibastacan tadaca agai.

Ascaiti Diuusi. ⁶ Dai muidutai vaavoituda agai quiaa dai iimia agai tΛvaagiamu siaaco ganiibastacan tadacamu. Damos agai ismaacada Λpa ga sai Diuusi cΛΛgacara vuvaidi oodami maiΛΛgi, cascada maiiji tΛvaagiamu. ⁷ Dai tΛvΛpicada Diuusi aagidi Davicarū sai cΛΛgacara vuvaidi oodami poduucai isduucai aagidi Λgai Λjudidū ΛΛquioma, dai potatada:

Issivi caΛca aapimΛ istumaasi gΛnaagiadagi aana Λgiadavurai.

AstΛtada Diuusi. ⁸ Aidasi Josué vaidacai Λjudidū Canaaniamu Λgai ami oidatu. Damos Josué gia maitistui isvaidaquiagi Λjudidū tΛvaagiamu siaaco ganiibastacan tadacamudai Λgai cascada tΛvΛpicada Diuusi Λpamu aagai sai cΛΛgacara vuvaidi oodami sai iimΛna tΛvaagiamu dai ganiibastacan tadacana.

⁹ Poduucai cΛΛga gΛmata sai Diuusi maamarada iimia agai tΛvaagiamu dai ganiibastacan tadaca agai. ¹⁰ Siora iimiagi tΛvaagiamu mΛΛca camaitaata vuaada agai Λpan duucai tanai. Agai gia ganiibastacan tadaca agai. Λpan duucai Diuusi aidasi iduí oidigi naadami tasaicada dai gotora mosgaibas.

¹¹ Cascada aliΛsi gΛagai iscΛΛga Λgiadagi aatΛma Diuusi dai poduucai iimiagi tΛvaagiamu dai mΛΛca gariibastacan tadacamu aatΛma. Dai ismaiΛgiada aatΛma Λpan duucai Λjudidū ismaacada maiΛΛgi Diuusi poduucai siaadara iimΛna aatΛma tΛvaagiamu.

¹² Diuusi tomastuigaco oidaga dai istumaasi agada agai ΛpΛvueeyi, agai aliΛ viaa guvucadagai cascada. Diuusi ñiooquida soicai oodami sai maatana isiarsoimaasi ivuaadami dai Diuusi ñiooquida soicai oodami sai cΛΛgacara oidacana. Diuusi tΛΛgida oodami vΛΛsi istumaasi tΛtΛgitoi agai. ¹³ Diuusi maata vΛΛsi istumaasi ivueeyi oodami dai Λmo imidagai Diuusi nΛidamu ismaacada arcΛΛga ivuaadami dai ismaacada armaicΛΛga ivuaadami.

¹⁴ Suusi arDiuusi marada ismaacada tΛvai tΛvaagiaindara. AatΛma vaavoitudadami viaa amoco ismaacada papaali baitaΛaacamigada gΛducami. Agai arSuusi. Agai ii

tavaagiamu dai Diuusi vuidara caquiva. Cascada aliasi glaagai isapiavaavoitudada aatama Suusi. ¹⁵ Dai lagi samicada istutuidi issoigaliada aatamacada silascada Adiaavora soimaasi garduiñtuldia aliadagi. Tomasi soimaasi ivueeyi aatama lagi vascara soigalidi aatamacada. Adiaavora soimaasi iduiñtuldia aliditadai Suusi lara cascada. Dai vascara Suusi maisoimaasi idui tomali amo imidagai. ¹⁶ Cascada aliasi glaagai isdaanadagi aatama Diuusi garooga vaavoitudaitai isagai calgacara garnalidi dai garsoicai siuu duucu tagitoca aatama. Lagi soigalidi aatamacada cascada. Lagi tavaagiaru daja.

5

¹ Amo papaali baitacaaacamigada maiangi gadadaasai. Diuusi lagi dai dadaasai oodami saagidiañdara vai lagi daanadagi Diuusi sai oigaldiana oodami soimaascamigada. Apapaali baitacaaacamigada coodai vustaqui dai dadaasdi Diuusi sai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada. ² Lagi arsoimaasi ivuaadami lara cascada istutuidi lagi issoigaliada oodamicada ismaacada soimaasi ivueeyi. ³ Dai cascada viaa lagi iscoodadagi vustaqui dai dadaasdiadagi Diuusi sai Diuusi oigaldiana soimaascamigada lapan duucal agaa oodami.

⁴ Tomali amo papaali baitacaaacamigada maiangi gadadaasai. Diuusi lagi dai dadaasai. Poduucal isduucal dai lagi Aarónicaru saida arpapaali baitacaaacamigadacana. ⁵ Poduucal lara Suusi Cristo maiangi gadi papaali baitacaaacamigada duucal. Diuusi lagi dai dai. Dai Diuusi potadai Suusi Cristo:

Aapi apargiñmara

sivi gamaa aan amo samicami.

Astatadai Diuusi. ⁶ Dai gooquiaru potadai:

Aapi paali gaducami tomastuigaco

Melquisadeecaru duucal.

Ascaiti Diuusi. ⁷ Aidasi Suusi Cristo tami oidigi daama aimaraiña, daanaiña lagi Diuusi sai soicaiña. Dai amo imidagai asta suaacaiña dai iñacaiña daanaitai Diuusi. Dai Diuusi calga istutuiditadai isvaidaquiagi tavaagiamu maiquiaa muucucal lagi. Dai Diuusi idui istumaasi aagidiña Suusi daanaitai. Suusi vascara iduñia aliditadai istumaasi Diuusi ipalidi cascada. ⁸ Poduucal Suusi Cristo tomasi arDiuusi marada ismaacada tavai tavaagiañdara vascara mai islagiadagi Diuusi, soimaasi taatamaiña lagi cascada. ⁹ Poduucal samicada calga istutuidi iscalgacara vuviadagi siora lagiadagi vai poduucal oidacagi Diuusi

ΛΛmadu tomastuigaco. ¹⁰ Diuusi daí Suusi Cristo saida
 Αrpapaali baitΑCΛaacamigada ducamicana Αpan duucaí
 Melquisadeecacaru.

¹¹ AanΛ ipΛlidi isgΑnaagidiagi mui naana maasi aagaitai
 gomaasi Δmos aapimΛ maimaata caΛ cascada alia sijaiga
 isgΑnmaatΑtuldiagi. ¹² AapimΛ caΛΛqui abiaadΑra vaavoitu
 cascada casi gΛaagai isgamamaatΑtuldiadamudai aapimΛ.
 Δmos aapimΛ quiaa tΑgito sioora gΑnmamaatΑtuldiagi Αgai
 vaa ñiooqui ismaacada gΑnmaatΑtuli tucamidΑra. ¹³ AapimΛ
 Αpan ducami aali ismaacada maiquiaa cΛga maata caΛ dai
 maiquiaa cΛga maata istumaasi ΑrcΛagaducami dai istu-
 maasi ΑrmaicΛagaducami. ¹⁴ Δmos Diuusi ñiooquida is-
 maacada vaamioma sijaiga ismaata caΛcagi Αragai vΛatara
 ismaacada camaata istumaasi ΑrcΛagaducami dai istumaasi
 ΑrmaicΛagaducami. Agai cΛgacΑra oidaga cascada.

6

¹ AapimΛ casi gΛaagai masgΑnmaatΑtuldiagi aa ñiooqui
 vaamioma sijiacami isΑgai ismaacada gΑnmamaatΑtuli
 aatΑma tucamidΑra. AatΑma casi gΑnmaatΑtuli sai aliasi
 gΛaagai isΑma duucaí gΑntΑtΑgitua aapimΛ dai camaisoimaasi
 ivuaadagi, dai sai gΛaagai masvaavoitudagi Diuusi, ² dai
 sai gΛaagai masgΑnvapaconagi, dai sai gΛaagai masdaama
 daraasa vaavoitudadami gΑnnoonovi sai Diuusi soicΑiña
 Αgai, dai sai Αmo imidagai duduaaca agai coidada, dai sai Αmo
 imidagai Diuusi naida agai ismaacada ΑrcΛga ivuaadami
 dai ismaacada ΑrmaicΛga ivuaadami. Dai Αgai ismaacada
 ΑrcΛga ivuaadami iimia agai tΑvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu
 daraaja agai tomastuigaco. Dai Αgai ismaacada ΑrmaicΛga
 ivuaadami iimia agai ΑDiaavora ΛΛmadu dai ΛΛmadu
 daraaja agai tomastuigaco. VΛasi gomaasi camaitΑagai
 isgΑnmaatΑtuldia aatΑma Αpamu. ³ Dai isDiuusi ipΛliadagi
 gΑnmaatΑtuldiamu aatΑma Αma maasi.

⁴ Ismaacada camaata Diuusi ñiooquida dai maata caΛ isdu-
 catai cΛgacΑra vuvacai oodami dai Diuusi IbΛada soicΑi sai
 tatΑgitoiña vΛasi gomaasi, ⁵ dai caΛ maata Αgai isvΛasi gomaasi
 alia cΛgadu, dai naidi naana maasi gΑgarducami ismaacada
 ivueeyi vaavoitudadami Diuusi guvucadadΑcada, ⁶ isΑgai
 gajiaadΑra viaagi gomaasi camaitistutiadamu isΑpamu Αma
 duucaí gΑntΑtΑgituagi. Sioora gajiaadΑra viaa gomaasi
 ducami isΑpamu curusiaba sisapadamudai Suusi Cristo dai
 parunadamudai Αgai vΛasi oodami vuitapi. ⁷ Diuusi ñiooquida
 ΑrvΛasi oodami vΛatara. Δmos Αmoco gΑntΑgito caAcana dai
 cΛgacΑra oidacana. Dai Diuusi cΛgacΑra naidi Αgai. ⁸ Dai aa

maitantagito caacana dai mosapiasoimaasi ivuaadana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu agai.

⁹ Tomaasi poduucai ganoojidi aan vaaascaara aan saalicada vaavoitudai isaapima maigajiaadara viaagi Diuusi ñiooquida. Aan povai inlidi saraavaovi isaapima caagacara oidaga poduucai isduucai gaagai isoidacagi vaasi vaavoitudadami. ¹⁰ Diuusi vaaascaara ivueeyi istumaasi arsaalicami cascada agai mostagitoca istumaasi ivueeyi aapima soicaitai aa vaavoitudadami poduucai caaga gamaata isaapima oigadai Diuusi. ¹¹ Dai aatama ipalidi isaapima apiaoigada aa vaavoitudadami saasi uucami oidacagi tami oidigi daama, dai isapiavaavoitudadagi isDiuusi gnvaidaquia agai tavaagiamu. ¹² Poduucai maioojoadamu aapima ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi. Dai gaagai isapan duucai ivuaada aapima agai ismaacada caaga vaavoitudaiña istumaasi Diuusi aagidi isidunña agai. Agai maioojodaitadai nanaacatai istumaasi Diuusi aagidi isidunña agai. Cascada caviaa agai istumaasi Diuusi aagidi sai maquia agai.

¹³⁻¹⁶ Aidasi Diuusi aagidi Avraañicaru saida idunña agai mui naana maasi istumaasi agai vaatar, potadai: “Saalicada iduunimu aan naana maasi istumaasi cacagaducami aapi gavaatar dai saalicada muidamu gacajudaga”. Dai potadai ara: “Istumaasi aagai aan arvaavoi”. Diuusi maititutuidi ispotiyagi sai maata Diuusi, agai lagi arDiuusi cascada. Dai tiipu amai vaamioma namacami isagai. Damos Diuusi vaamioma namaga sioodami cascada oodami pocaitiña sai maata Diuusi. Saascada pocaitadagi amo oodami sai maata Diuusi camaitarsoiñi isapiaaagadagi agai vaa ñiooqui. Avraañicaru tavapi nanaa sai Diuusi iduuna istumaasi aagidi maivui ñioocaitai Diuusi. Dai poduucai Diuusi maa agai istumaasi aagidi sai maquia agaitadai. ¹⁷ Diuusi pocaiti sai istumaasi aagai agai arvaavoi. Diuusi ipaliditadai sai caaga maatana Avraañicaru amadu cajiudadai sai agai saalicada idunña agai istumaasi aagidi sai idunña agaitadai cascada. ¹⁸ Diuusi aagai sai idunña agai amo istumaasi Avraañicaru vaatar dai pocaiti ara sai istumaasi aagai agai arvaavoi. Poduucai caa maata aatama sai saalicada idunña agai istumaasi aagai. Agai maiyaatavoga cascada. Dai poduucai aatama ismaacada vaavoitudai sai Diuusi caagacara garyuvaidi baigarlidi dai vaamioma caaga vaavoitudai aatama Diuusi. ¹⁹ Dai poduucai caa maata aatama isiimia ragai tavaagiamu dai Diuusi amadu daraaja ragai maa ca siaaco daja asuusi. ²⁰ Dai Susi Cristo arpapaali baitaacamigada ducami tomastuigaco

Melquisedeeca duucaí. Suusi Cristo muu curusiaba dai aasi
 ΛΑΡΑΔΑ dai gooQUIΛΓΑ ΔΠΑΝ duaaca dai ii ΤΑΥΑΑΓΙΑΜΟΥ dai
 Diuusi vuidΑΓΑ CΑQUIVA sai poduucái Diuusi ΓΑΡΟΙΓΑΛΔΙΑΝΑ
 ΓΑΡΣΟΙΜΑΑΣΚΑΜΙΓΑ dai aatΑΜΑ istutuidi isiimiagi ΤΑΥΑΑΓΙΑΜΟΥ.

7

¹ Melquisedeecacaru ΑΡΡΑΙCΑΤΑΔΑΙ ΣΑΛΕΕΜΑΓΑ. ΔΑΙΔΑ ΑΓΑΙ
 ΑΡΠΑΙCΑΤΑΔΑΙ ΔΑΙΔΑ ΙVΥΑΑΔΑΝΑ Diuusi ΑΑ ΔΥΙΝΔΑΔΑ. Diuusi
 ΑΓΑΙ ΔΑΙ VΑΑΜΙΟΜΑ ΤΑΑΝΑΙ ΙCΤΟΜΑCΙΟΟΓΑ ΤΑΥΑΑΓΙΑΓΑ ΔΑΙ
 ΟΙΔΙΓΙ ΔΑΑΜΑ. ΑVΡΑΑΝΙCΑΡΟΥ CΙΒΑCΟ CΟCΟΔΑ ΑΑ ΤΑΤΑΑΝΑΔΑΜΙ
 ΔΑΙ VΑΑΜΙΟΜΑ ΙCΤΥΙ ΑVΡΑΑΝΙCΑΡΟΥ ΔΑΙ ΑΙΔΑCΙ ΝΟΡΑ ΑΓΑΙ
 ΓΑΔΑΥΛΑΑΡΑΓΑΜΟΥ ΣΑΛΕΕΜΑΜΟΥ ΔΑΙVΥΝΙ ΑΓΑΙΤΑΔΑΙ ΤΑΙ ΙΙ
 ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ ΔΑΙ VΟΙΥΑΓΑ ΑΑΥΙ ΔΑΙ ΔΑΑΝΙΜΙ Diuusi CΑΙ
 CΑΛΓΑCΑΓΑ ΝΑΙΔΙΝΑ ΑVΡΑΑΝΙ. ² ΔΑΙΔΑ ΑVΡΑΑΝΙ ΑΑ ΟΙ ΑΓΑΙ
 ΙCΤΥΜΑCΙ VΟΠΟΓΙ ΑΓΑΙ ΑΓΑΑ ΤΑΤΑΑΝΑΔΑΜΙ. ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ
 ΙΤΑΙΥΑ ΑΙΔΙ ΑΜΟ ΡΑΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ ΙVΥΕΕΥΙ ΙCΤΥΜΑCΙ ΑΡCΑΛΙCΑΜΙ.
 ΔΑΙ ΑΓΑΙ ΑΡΡΑΙCΑΤΑΔΑΙ ΣΑΛΕΕΜΑΓΑ. ΔΑΙ ΣΑΛΕΕΜΑ ΙΤΑΙΥΑ ΑΙΔΙ
 ΜΑΙΟΜΑΙΓΑ CΑCΑΔΑ ΡΑΙ ΜΑΙΟΜΑΙΑCΑΔΑ ΑΑΓΑΙΝΑ ΟΟΔΑΜΙ
 ΑΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ. ³ ΔΑΙ ΜΑΙΤΑΜΑΙ CΙΟΟΓΑ ΑΡΔΑΔΑΔΑCΑΤΑΔΑΙ
 ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ ΤΟΜΑΙ CΙΟΟΓΑ ΑΡΑΔΥΝΔΑCΑΤΑΔΑΙ ΤΟΜΑΙ
 CΙΑΑQΥΙΔΑ VΥΥCΑΙ ΤΟΜΑΙ CΙΑΑQΥΙΔΑ ΜΟΥ. Diuusi
 ΜΑΡΑΔΑ ΙCΜΑΑCΑΔΑ ΤΑΥΑΑΓΙΑΙΝΔΑΓΑ ΔΙVΙΑ ΑΡΠΑΙ ΔΥCΑΜΙ
 ΤΟΜΑCΤΥΙΓΑCΟ. ΔΑΙΔΑ ΤΟΜΑΙ ΑΜΑΑΔΥΤΑΙ ΜΑΙVΙΑΑCΑΤΑΔΑΙ
 ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ CΑΛΙCΑΜΙΓΑΔΑ CΑCΑΔΑ ΤΟΜΑΙ ΑΜΑΑΔΥΤΑΙ
 ΜΑΙΤΑΑΓΙ ΑΓΑΙ ΓΑCΑΛΙCΑΜΙΓΑ ΑΡΡΑ. ΔΑΙΔΑ ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ
 ΑΡΠΑΙ ΤΟΜΑCΤΥΙΓΑCΟ ΑΠΑΝ ΔΥΥCΑΙ Diuusi ΜΑΡΑΔΑ ΙCΜΑΑCΑΔΑ
 ΤΑΥΑΑΓΙΑΙΝΔΑΓΑ ΔΙVΙΑ.

⁴ Poduucái CΑΛΓΑ ΓΑΜΑΑΤΑ ΙCVAΑΜΙΟΜΑ ΝΑΜΑΑCΑΤΑΔΑΙ
 ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ CΙΑVΡΑΑΝΙ. ΓΑΡΑΔΥΝΙ ΑVΡΑΑΝΙCΑΡΟΥ ΑΑ
 ΟΙ ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑΡΟΥ ΙCΤΥΜΑCΙ VΟΠΟΓΙ ΑΓΑΙ ΑΓΑΑ
 ΤΑΤΑΑΝΑΔΑΜΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ CΟCΟΔΑ. ⁵ ΜΟCΕCΑCΑΡΟΥ
 CΑΛΙCΑΜΙΓΑΔΑΓΑ ΠΟCΑΙΤΙ CΑΙΔΑ ΠΑΠΑΑΙ ΛΕVΙCΑΡΟΥ CΑΓΙΥΔΑΔΑ
 VΙΑΑCΑΤΑΔΑΙ CΑΛΙCΑΜΙ ΙCΤΑΑΝΑΔΑΓΙ ΑΑ ΑΟΟΔΑΜΙ ΜΑΙΤΑQΥΙΔΑ
 ΤΟΜΑCΙ VΑΑCΑΤΑΙ ΑΡΑVΡΑΑΝΙCΑΡΟΥ CΑΓΙΥΔΑΔΑ. ⁶ ΔΑΜΟC
 ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑΡΟΥ ΜΑΙΤΑΡΑΔΥΝΔΑCΑΤΑΔΑΙ ΛΕVΙCΑΡΟΥ ΤΑΙ
 VΑΑCΑΓΑ ΑVΡΑΑΝΙCΑΡΟΥ ΑΑ ΟΙ ΙCΤΥΜΑCΙ VΟΠΟΓΙ ΑΓΑΙ ΑΓΑΑ
 ΤΑΤΑΑΝΑΔΑΜΙ. ΔΑΙ Diuusi ΑΑΓΙΔΙ ΑVΡΑΑΝΙCΑΡΟΥ CΑΙ CΑΓΙΥΔΑΔΑ
 ΜΥΙΔΑ ΑΓΑΙΤΑΔΑΙ ΔΑΙ CΑΙ Diuusi ΙΔΥΝΙ ΑΓΑΙΤΑΔΑΙ ΜΥΙ ΝΑΝΑ
 ΜΑCΙ ΑCΑΓΙΥΔΑΔΑ VΑΑΤΑΡΑ. ΤΑΙ VΑΑCΑΓΑ ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ
 ΔΑΑΝΙΜΙ Diuusi CΑΙ CΑΛΓΑCΑΓΑ ΝΑΙΔΙΝΑ ΑVΡΑΑΝΙ. ⁷ ΔΑΙ
 VΑΑCΑΤΑΙ CΑΛΓΑ ΜΑΑΤΑ CΑΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ VΑΑΜΙΟΜΑ ΝΑΜΑΓΑ
 ΑCΟVΑΙ VΥVΑΙΔΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ ΜΑCΙ ΝΑΜΑΓΑ. ⁸ ΤΑΜΙ ΑΑΤΑΜΑ
 ΙΥΔΙΔΙΥ CΑΑΓΙΔΑ ΑΠΑΠΑΑΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ ΤΑΑΝΑΙ ΑΑ ΜΑΙΤΑQΥΙΔΑ
 ΟΟΔΑΜΙ ΑΓΑΙ ΑΡΟΟΔΑΜΙ ΙCΜΑΑCΑΔΑ ΥΥΓΙΑΙ ΔΑΜΟC Diuusi
 ΝΙΟΟQΥΙΔΑΓΑ ΑΑΓΑΙ ΜΕΛQΥΙCΕΔΕΕCΑ ΔΥCΑΜΙ ΙCΤΟΜΑCΤΥΙΓΑCΟ

oidacamudai. ⁹⁻¹⁰ Aidasi Avraañicaru maa Melquisedeeca aa istumaasi vuucaticatadai, Leví ammadu vlassi acajiudadá ismaacáda vuvaqui agaitadai ducami isaa maaquimudai arpa gárvustuidaga. Agai arAvraañicaru cajiudadá cascáda, tomasi aidá maiquiaa vuusai Levícaru. Dai sivi áLevícaru cajiudadá arpapaali dai gataaná aa maitaquidá oodami.

¹¹⁻¹² Damos agai maitistui iscáagacárga gárvuvaidagi gánsállicamigacáda. Cascáda Diuusi gajiaadára viaa arpapaali Levícaru cajiudadá dai ootoi Suusi Cristo saidá arcáagacárga vuviadamicana dai paali ducamicana arpan duucaí Melquisedeeca dai maisiu arpan duucaí Aaróñi. Aaróñi arámo paali Levícaru cajiudadá. Dai caotoscai Diuusi ámai paali cascáda aliási gaaagai ismaaquiagi Diuusi áoodami ámai sállicamiga. ¹³ Suusi Cristo maitarLevícaru cajiudadá agai arJudácaru cajiudadá dai tomali ámoco ámai Judácaru cajiudadá arpaali mosaca Suusi Cristo. ¹⁴ Cáaga gámaata isSuusi Cristo arJudácaru cajiudadá dai cáaga gámaata arpa sai Moseesacaru maimaa sállicami tomali ámoco Judácaru cajiudadá saidá arpaalicana.

¹⁵ Dai vaamioma cáaga gámaata sai Diuusi gajiaadára viaa arpapaali Levícaru cajiudadá maatacatai isSuusi Cristo divia dai paali gáducamicatadai arpan duucaí Melquisedeeca. ¹⁶ Moseesacaru sállicamigada pocaiti sai mosaca Levícaru cajiudadá arpapaalicana damos Suusi Cristo maitarLevícaru cajiudadá dai vlasscára paali gáducami. Agai tomastuigaco oidaga dai aliá viaa guvucadagai cascáda paali gáducami. ¹⁷ Cascáda pocaiti Diuusi agaitai Suusi Cristo: Aapi paali gáducami tomastuigaco, maisiu Levícaru cajiudadá duucaí baiyoma Melquisedeeca duucaí.

Ascaiti Diuusi. ¹⁸⁻¹⁹ Papaali Levícaru cajiudadá sállicamigada ismaacáda maa Moseesacaru maitarsoi iscáagacárga vuvaquia aatáma tomali maitarsoi iscáagacárga oidacagi cascáda Diuusi gajiaadára viaa Moseesacaru sállicamigada daidá gármáa ámai sállicami vaamioma cáagaducami ismaacáda garsoicái issállicáda siaa duutuuda aatáma Diuusi.

²⁰⁻²¹ Arpapaali Levícaru cajiudadá viaacatadai sállicamigada gánaaduñicaru. Áoodami táagida sállicamigada agai. Damos Diuusi daí Suusi Cristo sai paali ducamicana dai pocaiti Diuusi ñiooquidára sai Diuusi potátdai Suusi Cristo:

Cáa maata aana isarvaavoi isaapi paali gáducami tomastuigaco, maisiu Levícaru cajiudadá duucaí baiyoma Melquisedeeca duucaí.

Astátdai Diuusi. Dai Diuusi maiyaatagai. ²² Cascáda gámaata sai vaamioma cáagadu utuducáda sállicami. Suusi Cristo

pocaiti said_Δ _Δsa_Δlicami utuduc_Δ _Δsa_Δlic_Δ _Δca_Δgadu dai
 Δgai _Δr_ΔDiuusi ñiooquituldiadamigad_Δ. ²³ _Δpapaali Levícaru cajiudad_Δ
 muiducata dai. Cooyiña _Δamoco dai aa vuudana
 sa_Δlicamigad_Δ. ²⁴ _Δamos Suusi Cristo tomastuigaco oidaga
 casc_Δ _Δmait_Δagi Δgai _Δmai g_Δsa_Δlicamiga. ²⁵ Casc_Δ _Δistu-
 tuidi isca_Δgac_Δra_Δ vuviadagi va_Δscatai ismaac_Δ _Δvaavoitudai
 isiimia agai Diuusi _Δmadu dai tomastuigaco oidacagi vaavoituda-
 itaitai Suusi Cristo. Δgai tomastuigaco oidaga casc_Δ _Δdai
 daan_Δ _ΔDiuusi sai soic_Δña va_Δsi vaavoitudadami.

²⁶ Poduucai tudu Suusi _Δpapaali bait_Δca_Δacamigad_Δ
 ismaac_Δ _Δtgitocatadai aat_Δma. Δgai tomali _Δmo
 imidagai maisoimaasi ivueeyi, va_Δscara_Δ ivueeyi mos_Δcaasi
 istumaasi _Δrc_Δgadu, dai Diuusi vaidacai t_Δvaagiamu
 vai Δgai vaamioma t_Δaan_Δ _Δsiva_Δsi Diuusi t_Δtaañicarud_Δ.
²⁷ _Δpapaali bait_Δguucacamigad_Δ Levícaru cajiudad_Δ Δgai
 viaa iscoodadagi vustaqui dai dadasdiadagi Diuusi. Δgai
 povueeyi sai Diuusi oig_Δldiana soimaascamigad_Δ Δgai
_Δpa_Δgai dai got_Δra_Δ oodami soimaascamigad_Δ. _Δamos Suusi
 Cristo mai_Δpan duucai ivueeyi Δgai. Suusi Cristo tomali
_Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi casc_Δ _Δmaiviaacatadai
 iscoodadagi vustaqui sai Diuusi oig_Δldiana. Tomali maiviaa
 iscoodadagi vustaqui _Δoodami va_Δtar_Δ _Δsai Diuusi oig_Δldiana
 soimaascamigad_Δ baiyoma Δgai g_Δmuatu curusiaba
 va_Δsi oodami va_Δtar_Δ. Δgai Diuusi dasdiarad_Δ ducami.
 Mos_Δmo imidagai podui Suusi Cristo. Daid_Δ _Δpapaali
 bait_Δguucacamigad_Δ Levícaru cajiudad_Δ ivuaadatai g_Δaa
 duiñdagai va_Δs tasai. ²⁸ Moseesacaru sa_Δlicamigad_Δ
 aagai sio_Δra_Δ viaa is_Δpapaalicagi _Δamos va_Δsi _Δrsoimaasi
 ivuaadami. _Δamos got_Δra_Δ Diuusi dai g_Δmara Suusi Cristo
 papaali bait_Δca_Δacamigad_Δ duucai dai pot_Δadai: “Ca_Δ maata
 aan_Δ isaapi _Δpaali ducami tomastuigaco”, ast_Δadai Diuusi.
 Dai Suusi Cristo tomali _Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

8

¹ Va_Δsi gomaasic_Δ _Δca_Δga g_Δmaata isSuusi Cristo
 vaamioma nam_Δga is_Δpapaali bait_Δguucacamigad_Δ Levícaru
 cajiudad_Δ. Dai Suusi Cristo tavaagi_Δra_Δ daja sa_Δlisia pad_Δra_Δ
 Diuusi. ² Ma_Δca t_Δvaagi_Δra_Δ siaaco daja Diuusi Suusi Cristo
 Δgai daid_Δ _Δrg_Δpaaliga. Δgai ivueeyi aa duiñdad_Δ papaali
 bait_Δguucacamigad_Δ. ³ _Δpapaali bait_Δguucacamigad_Δ
 g_Δdadaasai sai coodaiña vustaqui dai dadasdiña Diuusi.
 Dai dadasdiña _Δpa_Δ istumaasi v_Δapaiña oodami. Casc_Δ _Δg_Δmaata
 isSuusi Cristo viaacatadai isdasdagi _Δmo istumaasi
 Diuusi. ⁴ IsSuusi Cristo tami oidigi daama oidacamudai

tomali maitarpaalicamudai agai. Quiaa oidaga papaali tami oidi daama cascada. Apapaali coodai vustaqui dai dadasdi Diuusi poduucai isduucai aagai Moseesacaru samicamigadaga ismaacada maa Diuusi Moseesacaru. ⁵ Dai istumaasi ivueeyi apapaali tami oidi daama apa maasi istumaasi ivueeyi Suusi Cristo tavaagiaga. Gomaasi caga gamaata. Aidasi Moseesacaru iduñia agaitadai licuusi vaaqui Diuusi potadai: “Cagai giduñi goicuus vaaqui apa maasi agai ismaacada gatlagi aana giidiana”, astadai Diuusi. ⁶ Damos vaamioma namaga gapaaliga. Agai tavaagiaga ivueeyi gaa duiñdaga cascada. Vai aga papaali tami oidi daama ivueeyi istumaasi aagai Moseesacaru samicamigadaga. Dai vaamioma cagadu Suusi Cristo samicamigada isMoseesacaru samicamigada. Suusi Cristo agai dai soicai oodami sai Diuusi oigaldiana soimaascamigada dai cagacaga oidacagi cascada vaamioma cagadu Suusi Cristo samicamigada.

⁷ Aoodami maitistui iscagacaga vuvaaquiagi Moseesacaru samicamigadacada cascada Diuusi gajiaadaga viaa Moseesacaru samicamigada daida maa oodami amo ñiooqui utudui. ⁸ Daida ajudidú maiagidi Moseesacaru samicamigada cascada Diuusi ñiooquidaga pocaiti aagaitai ajudidú:

Amo imidagai ootodamu aana ajudidú amo samicami utudui.

⁹ Asamicami maiapaa maascamu agai ismaacada ootosi aana aaduñdardu,

Aidasi cavuaidia iñagaitadai aana agai Ejiipituaiñdaga.

Damos agai maiagidi asamicami.

Cascada gajiaadaga viaa aana agai.

Ascaiti Diuusi.

¹⁰ Dai vascaga amo imidagai ootodamu aana ajudidú asamicami utudui dai poduucai apaduñimu:

Aliasi caga mamaatatuldiamu aana agai giñsamicamiga siagai samicada maata cacamu dai lagiadamu.

Poduucai aana arDiuusigadacamu dai agai argiñmaamaracamu.

¹¹ Vascatai giñmaataca agai aaliducami dai gagarducami cascada tomali amaadutai maiviaacamu: isaagiadagi aa istuiga aana.

¹² Dai aana oigaldiamu soimaascamigada.

Dai tomali amo imidagai maitatgitodamu aana asoimaascamigada ismaacada idui agai.

Ascaiti Diuusi. ¹³ Podu caiti Diuusi aagaitai goutudui samicami dai poduucai maiñamacatu goaquida samicami.

9

¹ Aidasi Diuusi maa Moseesacaru $\Lambda\Lambda\text{p}\Lambda\text{g}\Lambda\text{d}\Lambda\ \text{s}\Lambda\Lambda\text{licami}$, Diuusi aagidi Moseesacaru saida iduuna $\Lambda\text{mo icuusi vaaqui dai ami siaa duutudaiña Diuusi}$. Dai aagidi isducatai siaa duutuada Λgai . ² $\Lambda\text{icuusi vaaqui viaacata dai gooca tuutucavi dai maicuuparaga}$. Mosquitaagiña $\text{v}\Lambda\Lambda\ \text{goo ca tuutucavi saig}\Lambda\text{catadai amo icuusi ap}\Lambda\Lambda\ \Lambda\Lambda\text{si covocami amo sueeyi}$. $\Lambda\text{tuucavi ismaac}\Lambda\Lambda\ \text{quidiganioma c}\Lambda\Lambda\text{acata dai mo araana c}\Lambda\Lambda\text{acata dai amo vaiñomi siaaco g}\Lambda\text{tutusaiña cuvaracami vela, dai amo meesa vai daama darasaiña apapaali apaana Diuusi daasdarad}$. ³⁻⁴ Dai tuucavioma $\Lambda\text{icuusi goquirdad}\Lambda\ \Lambda\text{b}\Lambda\text{gi c}\Lambda\Lambda\text{acata dai ag}\Lambda\text{mai tuucavi ismaac}\Lambda\Lambda\ \text{vaamioma nam}\Lambda\text{ga sig}\Lambda\ \text{tuucavi}$. Dai ami gia alia $\Lambda\text{mojoco vapaclaiña papaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{v}\Lambda\Lambda\text{si uumigi}$. Dai ami $\Lambda\text{raana c}\Lambda\Lambda\text{acata dai amo altar siaaco g}\Lambda\text{m}\Lambda\text{m}\Lambda\text{idaiña acubimidali, altar oorocad}\Lambda\ \text{duñiisicatadai}$. Dai ami daacata dai $\Lambda\Lambda\text{p}\Lambda\ \Lambda\text{cajoñi ismaac}\Lambda\Lambda\ \text{viaacata dai lojoodai ismaac}\Lambda\Lambda\ \text{ooja Diuusi gamasaigac}\Lambda\Lambda\ \text{g}\Lambda\text{s}\Lambda\Lambda\text{licamiga, dai amo ali aayi oorocad}\Lambda\ \text{duuñisicami ismaac}\Lambda\Lambda\ \text{viaacata dai amaná, dai Aaróñi uuchad}\Lambda\ \text{ismaac}\Lambda\ \text{iipoi}$. $\Lambda\text{cajoñi argo}\Lambda\Lambda\ \text{oorocatadai quidigamad}\Lambda\Lambda$. ⁵ Daida $\Lambda\text{cajoñi daama guucacata dai gooca querubiiñisi oorocad}\Lambda\ \text{duuñisicami dai s}\Lambda\Lambda\text{licad}\Lambda\ \text{dadadaclaitadai}$. Dai taranacata dai $\text{g}\Lambda\text{naana acajoñi daama vai ami vausidiña apapaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{cañiiru aradac}\Lambda\Lambda\ \text{sai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigad}\Lambda$. $\Delta\Lambda\text{mos maitistutuidi aan}\Lambda\ \text{isvaamioma g}\Lambda\text{naagidiagi gomaasi}$.

⁶ Poduucai idui Moseesacaru isducatai Diuusi ipali. Daida $\Lambda\text{papaali v}\Lambda\Lambda\ \text{tasai vapaacaiña atuucavi quidiganioma c}\Lambda\Lambda\text{ac}\Lambda\Lambda\ \text{dai ami ivuaadana Diuusi aa duiñdad}\Lambda$.

⁷ Dai tuucavioma $\text{mosaca apapaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{vapaacaiña mosalia amojoco v}\Lambda\Lambda\text{si uumigi}$. Dai ami vausidiña $\text{cañiiru aradac}\Lambda\Lambda\ \text{sai Diuusi oigaldiana agai soimaascamigad}\Lambda\ \Lambda\Lambda\text{madu oodami sai maascamigad}\Lambda$.

⁸ Gomaasicad $\Lambda\ \text{garmamaat}\Lambda\text{tuldi Diuusi Ib}\Lambda\Lambda\ \text{said}\Lambda\ \Lambda\text{tuucavi quidiganioma c}\Lambda\Lambda\text{ac}\Lambda\Lambda\ \text{ivuaadana apapaali Diuusi aa duiñdad}\Lambda\ \Delta\Lambda\text{mos tuucavioma mosaca apapaali bait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \text{vapaacaiña quiaa nam}\Lambda\text{acatai go}\Lambda\Lambda\ \text{quid}\Lambda\ \text{s}\Lambda\Lambda\text{licami}$.

⁹ $\text{v}\Lambda\Lambda\text{si istumaasi ivuaadana apapaali ammadu abait}\Lambda\text{c}\Lambda\Lambda\text{acamigad}\Lambda\ \Lambda\text{pan ducami istumaasi iduí Suusi Cristo diviacai tami oidi daama}$. $\Delta\Lambda\text{mos v}\Lambda\Lambda\text{si agaic}\Lambda\Lambda\ \text{ismaac}\Lambda\Lambda\ \text{ivuaadana apapaali icuusi vaaquiara maitistui issoiñagi oodami sai g}\Lambda\text{niibastacan tadacana}$. ¹⁰ $\Lambda\text{oodami maacaiñi apapaali naana maasi cuaadagai sai agai dadasdiña Diuusi dai viaacana agai s}\Lambda\Lambda\text{licami istumaasi c}\Lambda\Lambda\text{gadu}$

iscuaadagi dai istumaasi cΛΛgadu isyΛΛdagi dai isducatai vapaconadagi gΛnnoonovi dai gΛnyuucusi. Dai vΛasi gosΛΛlicami viaacata dai oodami isΛΛgiadagi asta aidΛ uucami sidivia Suusi Cristo dai maa Diuusi ΛSΛΛlicami utudui.

¹¹ Dai sivi Suusi Cristo papaali baitΛcΛaacamigadΛ ducami. Dai Λgai cΛΛgacΛrΛ gΛrnΛidi. Dai aidΛsi camuu Suusi Cristo tai aasi ΛradΛ gooquiΛrΛ ii Λgai tΛvaagiamu dai vuidΛrΛ cΛquiiva Diuusi sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigadΛ. Dai poduucai gΛmaataΛ sai siaaco ivueeyi Suusi Cristo gΛaa duiñdaga vaamioma cΛΛgadu ismΛΛca siaaco ivuaadana Λpapaali baitΛcΛaacamigadΛ gΛaa duiñdaga.

¹² Suusi Cristo maibΛΛcai vustaaqui ΛradΛ Λpan duucai Λpapaali baitΛcΛaacamigadΛ. Λgi Suusi Cristo aasi gΛΛrΛ cascΛdΛ. Dai mosΛmo imidagai podui dai ii tΛvaagiamu. Dai poduucai isduucai Suusi Cristo casistutuidi vΛasi oodami iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi Diuusi Λmadu.

¹³ SiΛΛscadΛ Λjudidiu taatagi Λmo muuquiedΛ siΛΛpΛ siaaco yaasapi coidadΛ maiviaacana oigaragai Λgai issiaa duutuadagi Diuusi asta siΛΛscadΛ gΛnvausi Λgai sivatu dai tuuru ΛradΛcΛdΛ dai vaacasi baabiedΛ maataigadΛcΛdΛ Λgi poduucai gΛnviidacata dai Λgai. Capovuaadatai Λgai cavuaañicam vii duucami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai casistutuidiña isΛpamu siaa duutuada Diuusi.

¹⁴ Suusi Cristo aasi ΛradΛ muucucai curusiaba Diuusi IbΛadΛ guvucadadΛcΛdΛ gomaasi gΛdaasdaraga Diuusi vΛatarΛ. Tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi Suusi Cristo cascΛdΛ siorΛ vaavoitudai Λgai vaamioma cΛΛga istutuidi isgΛniibΛstacan tadacagi oigaldacai Diuusi soimaascamigadΛ dai poduucai viaacana oigaragai issiaa duutuadagi Diuusi daidΛ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipΛidi. Diuusi tomastuigaco oidaga.

¹⁵ Poduucai Suusi Cristo Λgai dai daanΛi Diuusi aatΛmΛ garvΛatarΛ ootoscai Diuusi sΛΛlicami utudui ΛgaicΛdΛ. Dai poduucai vΛascatai ismaacΛdΛ vapaidi Diuusi istutuidi isiimiagi Diuusi Λmadu dai viaacamu vΛasi istumaasi ismaacΛdΛ aagai Diuusi sai maquia Λgai vaavoitudadami. Suusi Cristo muu sai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna ΛvapaidadΛ ismaacΛdΛ soimaasi ivuaadana maiquia diviacai Suusi Cristo tomasi cacoi Λgai, dai aidΛ quiaa namΛaacana Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ.

¹⁶⁻¹⁷ SiΛΛscadΛ Λmo oodami iduñiagi Λmo oojai siaaco aagai siorΛ vΛatarΛca Λgai vustuidadΛ siΛΛscadΛ muuquia Λgai dΛmos tomali Λmaadutai maitistutuidi isbΛiyagi tomali Λmo istumaasi asta siΛΛscadΛ muuquiagi ismaacΛdΛ iduΛoojai. ¹⁸ Poduucai ΛpΛ aidΛsi Diuusi maa Moseesacaru gΛSΛΛlicamiga maiñamΛaacana gosΛΛlicami asta siΛΛscadΛ Moseesa coi vustaqui. ¹⁹ AidΛsi Moseesacaru caagidi

19 oodami vΛasi asΛΛlicami ismaacΛdΛ maa Diuusi amaasi bai
 20 Λgai voopoi vΛΛgicami dai Λmo uusi isopo tΛΛgiducami maa-
 maradΛ dai vadΛitu vustaqui ΛΛradΛcΛdΛ ΛΛmadu suudagi
 dai vausi aliivru ismaacΛdΛrΛ oojisicatadai asΛΛlicami dai
 vΛasi oodami vausi Λgai ΛpΛ. 20 Amaasi potΛtadai: “Idi
 ΛΛraicΛdΛ canamaacamu idi sΛΛlicami ismaacΛdΛ giñmaa Di-
 uusi aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ”, astΛtadai Moseesacaru. 21 DaidΛ
 Moseesacaru vausi ΛpΛ licuusi vaaqui ΛΛmadΛ vΛasi istu-
 maasicΛdΛ siaa duutudaiñΛ Λgai Diuusi. 22 Moseesacaru
 sΛΛlicamigadΛrΛ pocaiti sai baitoma vΛasi istumaasi gΛaagi
 isvausidicagi vustaqui ΛΛradΛcΛdΛ dai poduucai istutiadagi
 isΛcΛdΛ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadΛ. Diuusi maioigΛldiñΛ
 tomali Λmaadutai soimaascamigadΛ asta siΛascadΛ coodaiñΛ
 vustaqui vai bΛΛjΛiñΛ ΛΛradΛ. Dai sivi Suusi Cristo aasi ΛΛradΛ
 muucucai dai poduucai Diuusi oigΛldi oodami soimaascami-
 gadΛ.

23 Poduucai gΛaagaitadai isbai vuaada Λgai istucΛdΛ
 ivuaada Diuusi aa duiñdadΛ poduucai isduucai Diuusi
 aagai Moseesacaru dai aliΛsi gΛaagai ΛpΛ isiduñi agaitadai
 Λmo istumaasi vaamioma namaacami sicoodai vustaqui
 vai poduucai oigΛldicagi oodami soimaascamigadΛ dai
 Λgai iimiagi tΛvaagiamu dai siaa duutuada agai Diuusi
 tΛvaagiΛrΛ. Istumaasi idui Suusi Cristo vaamioma namΛga
 sistumaasi ivuaadana Λjudidiu coodaitai vustaqui. 24 Suusi
 Cristo maivapacΛiñΛ liicuusi vaaquiΛrΛ ismaacΛdΛ idui
 oodami Λgai tΛvaagiΛrΛ vaa dai vuidΛrΛ cΛquiva Diuusi
 dai daanΛi Diuusi aatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ. Λjudidiu coodaiñΛ
 vustaqui licuusi vaaquiΛrΛ dai bΛΛjΛiñΛ ΛΛradΛ dai ΛgaicΛdΛ
 vausidiñΛ tucavi siaaco ivuaadana Diuusi aa duiñdadΛ sai
 poduucai Diuusi oigΛldiana oodami poduucai isduucai
 Suusi Cristo gΛmuaatu dai ΛΛgi Λgai ii tΛvaagiamu dai mΛΛca
 ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ sai poduucai Diuusi oigΛldiana
 oodami. 25 Λjudidiu papaali baitΛcΛaacamigadΛ vapacΛiñΛ ali
 Λmojoco vΛasi uumigi Λtuucavi tuucavioma cΛaacΛdΛrΛ dai
 bΛΛcaticana vustaqui ΛΛradΛ dΛmos ΛSuusi Cristo mosaliΛ
 Λmo imidagai muu maisiu muiyoco. 26 DΛmos aidΛsi divia
 Suusi Cristo ugidagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ. Dai
 Suusi Cristo muu tai aasi ΛΛradΛ mosΛmo imidagai sai
 poduucai Diuusi oigΛldiana oodami soimaascamigadΛ.
 27 Oodami ali Λmojoco cooyi dai gooquiΛrΛ Diuusi nΛidamu
 ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga
 ivuaadami. 28 Poduucai ΛΛgi Suusi Cristo ali Λmo imidagai
 muu tai aasi ΛΛradΛ sai poduucai Diuusi oigΛldiana oodami
 soimaascamigadΛ. Dai gooquiΛrΛ Λpaamu divia agai Suusi

Cristo dai vaidaquia agai vΛascatai ismaacΛΔ nΛnΛra vaavoitudaitai.

10

¹ VΛasi istumaasi ivuaadana Λjudidíu Λicuusi vaaquiΛrΛ agai povuaadana sai maatΛna oodami tomasi palΛpi istumaasi iduñia agaitadai Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. IsmaacΛΔ vΛasi uumigi maacaiña vustaqui Λpapaali sai coodaiña dai poduucai siaa duutudai Diuusi maicΛΛgacΛrΛ vuvacΛi gomaasicΛΔ.

² IsgomaasicΛΔ istutiadamudai Λoodami iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi aidΛ gia aliΛmo imidagai vuaapamudai agai vustaqui dai cascΛΔ caoigΛldicamudai agai soimaascamigadΛ dai camaisoigΛnΛliadamudai soimaasi ivuaadatai. ³ DΛmos baiyoma coodaitai vustaqui vΛasi uumigi gΛntΛtΛgitoiña issoimaasi ivuaadana. ⁴ Vustaqui ΛrradΛcΛΔ maitomastuigaco oigΛldicana oodami soimaascamigadΛ.

⁵⁻⁶ CascΛΔ aidΛsi Suusi Cristo divia tami oidi daama potΛtΛdai agai Diuusi gΛooga:

Aapi maitipΛlidi isoodami moscoodadagi vustaqui dai gΛdadasdiagi naana maasi.

Baiyoma aapi ipΛlidi saidΛ oodami Λma duucaí gΛntΛtΛgitona dai camaisoimaasi ivuaadana dai gΛΛΛgidiña.

CascΛΔ giñootoi aapi tami oidi daama ansai oodami duucaí vuusaiña aanΛ dai muucuna dai poduucai aapi oigΛldi oodami soimaascamigadΛ.

⁷ Tami daja aanΛ daidΛ iduñia iñagai aanΛ istumaasi aapi ipΛlidi.

AanΛ iduñia iñagai vΛasi istumaasi oojisi gΛñiooquiΛrΛ giñaagaitai aanΛ.

AstΛtΛdai Suusi Cristo. ⁸ Moseesacaru sΛΛlicamigadΛrΛ pocaiti sai aliΛsi gΛaagai iscoodada vustaqui dai dadasdiagi Diuusi naana maasi dai vΛascΛrΛ potΛtΛdai Suusi Cristo gΛooga: “Aapi giñooga maitipΛlidi gomaasi”, astΛtΛdai. ⁹ Dai Suusi Cristo pocaiti ΛpΛ saidΛ iduñia agai istumaasi Diuusi ipΛlidi. AidΛsi pocaiti agai poduucai gajiaadarΛ viaa Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ dai pocaiti sai agai sΛΛlicamigadΛ agai dai namΛga. ¹⁰ Suusi Cristo muu curusiaba Λmo imidaga sai poduucai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛna oodami. Suusi Cristo podui iduñia Λlidityai istumaasi Diuusi ipΛlidi. CascΛΔ Diuusi gΛroigΛldi dai Λcovai gΛrvuvaitu tΛsai aatΛmΛ siaa duutudaiña.

¹¹ VΛasi Λpapaali judidíu ivueeyi gΛnaa duiñdaga vΛas tasai dai mui imidagai coodai vustaqui tomasi vustaquicΛΔ maitomastuigaco oigΛldicana oodami soimaascamigadΛ. ¹² DΛmos Suusi Cristo camuucucai dai aasi ΛrradΛ sai poduucai Diuusi tomastuigaco oigΛldiana oodami soimaascamigadΛ ii tΛvaagiamu dai Diuusi vuitapi cΛquiva dai gooquiΛrΛ sΛΛlisia

padarā Diuusi daiva. ¹³ Dai movasi nānaraca agai Suusi asta siāascadā Diuusi voopoidagi sāllicamigadā vāasi tatāanādamigadā agai ismaacādā vuidarā vāatāca āSuusi dai āagi agai gataānāda agai. ¹⁴ Iduucāi Suusi Cristo vāasi gomaasi poduucāi cāl tutiatu agai ismaacādā Diuusi ācovai vuvaitu dai Diuusi tomastuigaco cāagacārā nāidi agai ducami istomali āmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ¹⁵ Dai Diuusi Ibādā arnāijadami vāasi istumaasi iduī Suusi Cristo daidā icaiti Diuusi Ibādā:

¹⁶ āmo imidagai ootosdamu aana ājudidū āmo sāllicami utudui dai poduucāi āpādūñimu.

Aliasi cāaga mamaatātuldiamu aana āgai giñsāllicamiga siāgai sāllicādā maata cācamu dai āgiadamu.

Ascāiti Diuusi Ibādā. ¹⁷ Dai gooquiarā icaiti:

Tomali āmo imidagai maitātāgitodamu aana āsoimaascamigadā ismaacādā iduī āgai.

Ascāiti Diuusi Ibādā. ¹⁸ Caoigāldicātai āsoimaascamigadā ājudidū camaigāagai isapiacoodadagi vustaqui soimaasi ivuaadatai.

¹⁹ Cascādā giñāaduñi casistutuidi aatāma isdaanādagi Diuusi maisiaa āaraitai, vaavoitudaitai isSuusi Cristo muu curusiaba dai aasi āradā vai Diuusi gāroigāldi gārsoimaascamiga daidā āgai gārmaa āsāllicami utudui. ²⁰ Dai duaaca Suusi Cristo dai tāvaagiārā daja dai cascādā istutuidi aatāma isdaanādagi Diuusi sai gārsoicāñā. ²¹ Suusi Cristo ārpapaali baitācāacamigadā ducami tāvaagiārā. Dai āgai aliā viaa guvucadagai. ²² Cascādā aliāsi gāagāi issiaa duutuadagi Diuusi cāaga vaavoitudaitai. Diuusi casi gāroigāli gārsoimaascamiga cascādā gāriibāstacan tada aatāma sivi. Dai cavapacoñi aatāma. ²³ Dai aatāma aliāsi gāagāi isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo. Diuusi āgai daidā gāragidi sai tomastuigaco oidaca āgai vāasi vaavoitudadami dai maiyaatavoga āgai cascādā aliāsi gāagāi isvaavoitudadagi aatāma Suusi Cristo. ²⁴ Dai aliāsi gāagāi aatāma isgārsoicāda aipacoga dai poduucāi vaamioma gāroigāda aipacoga dai vaamioma cāagacārā oidaca. ²⁵ Maitāagāi tāspan duucāi ivuaadagi āgai ismaacādā maidāvāi siaaco gārāmpaidi aatāma dai siaa duutudai Diuusi. Baiyoma gāagāi iscāaga gārmaacadagi ñiooqui aipacoga. Vaamioma cāaga sivi camiaadimi istuigaco divi āgai Suusi Cristo cascādā.

²⁶ Isapiasoimaasi ivuaada aatāma āagi pōārāliaracādā camaatācātai aatāma isSuusi Cristo ātācāagacārā vuvāquiadami, camaitipu isduucātai isgāroigāldi gārsoimaascamiga. Maitipu tomali āmo āmai ismaacādā

muu aatama garvattar moscaasi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi garoigaldi garsoimaascamiga. ²⁷ Sivi mosgaaagai isnaaracagi istuigaco Diuusi soimaasi gartaatatuldi agai isducatai asalicami. Salicada ugittuda agai Diuusi vasi ismaacada vuidara vattacagi. ²⁸ Siascada amaadutai maiagidagi Moseesacaru sallicamigada dai isoidacagi gooca sipa vaica najadami aid gia adunucami gataanaiña muaragai dai maisoigalidiña gaicada. ²⁹ Damos gaaagai isDiuusi vaamioma soimaasi taatatuldiagi agai ismaacada mosparunai dai gajiaadara vipieeyi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada dai maivaavoitudai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cagacara vuvaquiana oodami tomaasi Suusi Cristo arDiuusi acovai vusaidada. Dai mosparunai Diuusi Ibaada ismaacada cagacara naidi vaavoitudadami. ³⁰ Cal maata aatama iscaiti Diuusi: “Aana agai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. Dai pocaiti ara Diuusi: “Dai aana naidamu oodami ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami”, ascaiti Diuusi. ³¹ Sial duduaadimumu asoimaasi ivuaadami siascada ajiagi istuigaco Diuusi naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami.

³² Damos gantagitovurai aapima issiaquioma aidasi utudama mai aapima Diuusi ñioquida dai vaavoitu, aa oodami alia soimaasi gantaatatuli mai aapima vascara apiavaavoitudaiña. ³³ Dai amadutai aapima ganparunai agai dai aa soimaasi taatatuli vasi oodami vuitapi, dai aa soicaiña ismaacada soimaasi taatacatadai. ³⁴ Dai soigalidiña aapima ganaaduñicada ismaacada maamaisapicatadai dai daividiña. Dai aidamasi ganasidiña ganvustuidaga maivui ñioocaiña aapima Diuusi baiyoma baigalidiña aapima, maatacatai aapima isviaaca agai amo istumaasi cagaducamioma tavaagiar ismaacada maiugiatai tomali umo imidagai. ³⁵ Gaaagai masapiavaavoitudadagi Diuusi, poduucai Diuusi ganmaaquimu naana maasi istumaasi tavaagiar. ³⁶ Dai gaaagai masapiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi maijojodaitai poduucai Diuusi ganmaaquimu istumaasi aagai agai sai maquia agai vaavoitudadami. ³⁷ Pocaiti Diuusi ñioquidara:

Otoma divi agai acristo.

³⁸ Sioora vaavoitudai isSuusi Cristo arcagacara vuviaadami Diuusi cagacara naidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

Damos isamaadutai gajiaadara viaagi gavaavoidaraga, Diuusi maibaigalidiña agai vui.

Ascaiti Diuusi ñioquidara. ³⁹ Damos aatama maitaragai ismaacada gajiaadara vipieeyi ganvaavoidaraga dai poduucai

ajioopai Diaavora $\Lambda\Lambda$ madu, baiyoma aat Λ m Λ Δ r Δ gai ismaac Δ Δ apiavaavoitudai dai poduucai Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ g Δ r ν uvaidi.

11

¹ Ismaac Δ Δ vaavoitudai Diuusi c $\Lambda\Lambda$ ga maat Δ iss $\Delta\Delta$ lic Δ Δ viaaca agai istumaasi n Δ n Δ ra dai iss $\Delta\Delta$ lic Δ Δ Δ p Δ duñia agai istumaasi aagidi Diuusi isiduñia agaitadai tomasi maiquiaa n Δ idi gomaasi. ² Garaaduñicar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ idiña agai.

³ Vaavoitudai aat Λ m Λ isDiuusi idu \acute{u} oidigi. Agai mosaagai said Δ Δ p Δ duuna oidigi taid Δ Δ p Δ du \acute{u} . N Δ idi aat Λ m Λ istumaasi Diuusi idu \acute{u} tomasi main Δ idi aat Λ m Λ istuc Δ Δ Diuusi idu \acute{u} oidigi.

⁴ Abeelicar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ istumaasi daasi agai Diuusi vaamioma c $\Lambda\Lambda$ gadu si Δ gai ismaac Δ Δ daasi Ca \acute{u} nicar ν . Casc Δ Δ Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ idiña Abeelicar ν dai baig $\Delta\Delta$ li Diuusi agaic Δ Δ ismaacad Δ daasi agai. Tomasi camuu Abeelicar ν v $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ istumaasi idu \acute{u} agai g Δ rsoic Δ tasai maat Δ na aat Λ m Λ isducatai g Δ aagai isvaavoitudadagi Diuusi.

⁵ Enococar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi tai Diuusi duaacami b $\Delta\Delta$ c Δ ai t Δ vaagiamu, casc Δ Δ mait $\Delta\Delta$ oodami oidigi daama. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidar Δ sai Diuusi alia baig $\Delta\Delta$ lidiña Enoco vui $\Delta\Delta$ qui abiaad Δ r Δ . ⁶ D Δ mos Diuusi maitistutuidi isc $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ ijadagi sioor Δ maivaavoitudadagi. Dai sioor Δ siaa duutuada aliada Diuusi Δ p Δ ga g Δ aagai isvaavoitudagi isoidaga Diuusi dai isDiuusi s $\Delta\Delta$ lic Δ Δ soic Δ ai sioor Δ siaa duutuada aliadagi.

⁷ Noécar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ aid Δ si Diuusi aagidi sai naana maasi istumaasi Δ p Δ duñia agaitadai dai casc Δ Δ g Δ aagaitadai isiduñia agai Δ mo vaarcu g Δ ducami dai agaic Δ Δ c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ vuusiagi agai $\Lambda\Delta$ madu aaduñ Δ , Noécar ν c $\Lambda\Lambda$ ga $\Delta\Delta$ gidiña Diuusi. Tomasi Δ oodami n Δ iditadai aid Δ si Noé ivuaadatadai ag $\Delta\Delta$ vaarcu dai poduucai ma \acute{u} is Δ Noé vaavoitudaiña Diuusi v $\Delta\Delta$ sc Δ r Δ Δ oodami maivaavoitu dai poduucai g Δ maat Δ is Δ gai Δ rsoimaasi ivuaadami dai casc Δ Δ baicoi agai aid Δ si t Δ v Δ pi duudu. D Δ mos Diuusi c $\Lambda\Lambda$ gac Δ r Δ n Δ idiña Noé.

⁸ Avraañicar ν c $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi, casc Δ Δ aid Δ si Diuusi aagidi sai vuusaiña agai g Δ d Δ v $\Delta\Delta$ ragaiñ Δ r Δ , vuu-sai agai dai ii sib Δ acoga siaaco Diuusi maquia agaitadai Δ mai d Δ v $\Delta\Delta$ r Δ ai tomasi Avraañi maimaat Δ catadai siaacoga. ⁹ Dai Avraañicar ν aayi Δ d Δ v $\Delta\Delta$ r Δ r Δ siaaco Diuusi vaidacai. Dai apiac $\Lambda\Lambda$ ga vaavoitudaiña Diuusi casc Δ Δ ami oidatu sib Δ ad Δ r Δ oidacami duucai. Dai icuusi vaaquiar Δ oida-catadai. Dai Isaacar ν dai Jacocar ν Δ p Δ poduucai oida-catadai. Dai Diuusi aagidi agai Δ p Δ sai Δ d Δ v $\Delta\Delta$ r Δ ai Δ r Δ gai

vΛΛtarΛca agaitadai. ¹⁰ Avraañicaru ΛΛgidiña Diuusi vaavoitudaitai isΛmo imidagai iimi agaitadai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu daaca agai.

¹¹ Saacararu ooñigadΛ Avraañicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ marai tomasi casi ΔrooquimudadΛcatadai Diuusi aagidi Saara sai maraata agaitadai tai Λgai vaavoitu caşcadΛ marai. ¹² Avraañicaru sΛΛlicadΛ ΔrcΛΛlimudadΛcatadai dai camaitistui ismaamatagi dΛmos vΛΛscarΛ maamarai dai sΛΛlicadΛ muidu cajiudadΛ Λgai. Avraañicaru muidu cajiudadΛ Δpan ΛΛquidu sisiaavugai. Tomali Λmaadutai maitistutuidi isΛcaldagi.

¹³ VΛΛsi Λgai ismaacadΛ vaavoitudaiña Diuusi coi maiquiaa maacacai Diuusi vΛΛsi istumaasi aagai sai maaquia agaitadai. VΛΛscarΛ Λgai cΛΛga vaavoitudai vΛΛsi ismaacadΛ aagai Diuusi cascadΛ maatacatadai isiduñia agai Diuusi vΛΛsi istumaasi aagai isiduñia agaitadai. DaidΛ Δoodami baigΛnΛliaracadΛ tatΛgitoiña. Dai Λgai maatacatadai isΛmo imidagai iimia agaitadai sibΛacoga dai maisiu vΛΛscarΛ anaasi oidaca agaitadai. ¹⁴ CΛΛga gΛmaataΛ sai sioora poduucai vaavoitudadagi nΛnΛra istuigaco iimia agai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu oidaca agai tomastuigaco. ¹⁵ IstatΛgitodamudai Λgai gandΔvΛaraga siaadΛrΛ vuvaja cΛΛga istutiadamudai Λgai isiimiagi Δpamu mΛca. ¹⁶ DΛmos Λgai baiyoma ipΛlidadai isviaacagi Δmo dΔvΛarai vaamioma cΛΛgaducami tΛvaagiΛrΛ. CascadΛ Diuusi baigΛllidiña giñooa agaitai Λgai. Diuusi cabai duu siaaco oidaca Λgai tΛvaagiΛrΛ.

¹⁷⁻¹⁸ Avraañicaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ aidasi Diuusi aagidi sai muaana gΛmara dai daasdana, Avraañicaru gia muaa agaitadai gΛmara Isaa dai daasda agaitadai Diuusi tomasi mosaca Δmoco viaacatadai Λgai. Dai Diuusi caaagidadai Avraañi sai alia muida agaitadai cajiudadΛ IsaaaiñdΛrΛ. DΛmos Diuusi mosnΛida Δlidadai sabai cΛΛga ΛΛgidi Avraañi dai maisiu issΛlicadΛ muaagi Avraañi gΛmara. ¹⁹ Avraañicaru vaavoitu isDiuusi istutuidi isduduaacaldiagi coidadΛ. CascadΛ siaduucai isDiuusi duaacaldiamudai Isaa coidadΛ saagidiaiñdΛrΛ.

²⁰ Isaacaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ maiquiaa muucucai Λgai aagidi gΛmaamara Jaco dai Esaú sai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijada agaitadai. ²¹ Jacoaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ aidasi cayoga muu cΛΛlimucacai aagidi gΛmara Osé maamaradΛ sai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijada agaitadai. Dai Jaco siaa duutuli Diuusi daagacatai gΛgiica. ²² Osécaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascadΛ aidasi camuquia agaitadai pocaiti sai gΛaduñi Δjudidíu vuvaaquia agaitadai gooquirioma EjiipituaiñdΛrΛ. Dai aagai ΔpΛ mΔsiaaco vuuquiagi ooda camuucucacai Λgai.

23 Moseesacaru dΛΛdΛdΛ cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ aidΛsi vuusai Moseesa maatΛ tΛΛ Λgai sidi rDiuusi Λco vusaidadΛ. CascΛdΛ vaica masaadai Λstocatadai Λgai, tomasi Λraí gatΛjai coodaragai vΛΛsi aali utu vuvaquiadΛ ismaacΛdΛ ΛrcΛcΛΛlicatadai judidíu maamaradΛ. VΛΛscΛrΛ Moseesa dΛΛdΛdΛ maiΛΛbΛñi Λraí. 24 Moseesacaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ aidΛsi cagΛΛ Λgai maitipali isΛoodami Λraí baabadΛ duucai nΛijadagi. 25 Baiyoma ipΛli Λgai isΛoodami maatacagi isΛgai Λrjudíu. Λjudidíu rDiuusi maamaradΛ cascΛdΛ. Tomasi vΛΛsi Λjudidíu ΛrpipiooñigadΛcatadai Λraí EjiipitΛrΛ oidacami dai soimaasi taatamituldiña. Moseesa baiyoma ipΛli issoimaasi taatagi dai maisiu baigΛΛliadagi chΛΛqui tasai ivuaadatai istumaasi ipΛlidi Λsoimaasi ivuaadami ΛΛmadu. 26 ΛMoseesa vaavoitudaiña isDiuusi maquia agai Λmo istumaasi vaamioma cΛΛgaducami tΛvaagiΛrΛ cascΛdΛ ipΛli isΛEjiipitΛrΛ oidacami soi duucai nΛijadagi poduucai masduucai soi duucai nΛijada agaitadai ΛCristo goquiΛrΛ diviacai. Moseesa poliditadai sai poduucai vaamioma baigΛΛlidi isviaacatai vΛΛsi Λraí EjiipituaíñdΛrΛ vustuidadΛ. 27 Moseesacaru cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascΛdΛ ii EjiipituaíñdΛrΛ maiΛΛbΛñi Λgai Λraí tomasi Λraí alia baamu ΛMoseesa vui. VΛΛscΛrΛ Moseesa iduí vΛΛsi istumaasi Diuusi tΛjai saidΛ iduuna ducami isnΛijadamudai Λgai Diuusi tomasi maitΛrtΛΛgacarui.

28 Moseesa cΛΛga vaavoitu isDiuusi iduñia agai istumaasi aagi isiduñia agaitadai cascΛdΛ gatΛjai coodaragai cañiiru maamaradΛ dai aagidi sai vΛΛsi oodami vausidana ganquii quitaagiña sicoli cañiiru ΛΛradΛcΛdΛ sai poduucai maivaacΛna Diuusi tΛaañicarudΛ dai maicoodana judidíu maamaradΛ cΛcΛΛli ΛpΛgadadΛ. 29 Λjudidíu cΛΛga vaavoitu Diuusi cascΛdΛ dΛgavusai agΛΛ suudagi ismaacΛdΛ vΛΛgicΛdΛ tΛΛgiducatadai ducami issiΛrdΛvΛΛrai gaquicamicamudai Λgai. Dai aidΛsi ΛEjiipitΛrΛ oidacami dΛgavuñia Δlidadai ΛpΛ baicoi.

30 Λjudidíu cΛΛga vaavoitu Diuusi cascΛdΛ gΛí Δbidaviqui ismaacΛdΛ sicoli cuupicatadai JericooΛrΛ. Cuvaracami tasai sicoli dΛgavuscΛñia Λjudidíu JericooΛrΛ bidaviqui ΔbΛgi, taida gΛí. 31 Raavacaru ΛrΛmo ooqui ismaacΛdΛ JericooΛrΛ oidacatadai dai vaavoitu isDiuusi maaquia agaitadai ΔdΛvΛΛrai Λjudidíu cascΛdΛ soí Λgai ΛcΛcΛΛli judidíu ismaacΛdΛ vaapa JericooΛrΛ dai nΛida agai ΔdΛvΛΛrai ismaasi cascΛdΛ maimuu Λooqui aidΛsi coi Λgaa ismaacΛdΛ maiΛΛgidi Diuusi. Raavacaru ΛrΛmo ooqui tataligamicatadai.

32 Camitistutuidi aanΛ isaagagi vaamioma. Camaitiñaajai tasai isaagagi istumaasi ivuaadana garaaduñicarui Jedeoona dai Baraca dai Sansona dai Jefete dai Davi dai Samueeli

dai aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigada. ³³ Agai cΛΛga vaavoitudaiña Diuusi cascada ivuaadana naana maasi. ΛΛmoco vuvaidiña oidacami dai ΛΛgi ami dΛVΛARagadΛΛΛ oidacana. DaidΛ ΛTΛTAAanΛdami cΛΛga ivuaadana gΛnaa duiñdaga. Dai Diuusi soí vΛΛscatai isducatai aagidi. Dai Diuusi nuucagi aa sai maiugaana mamavidi, ³⁴ dai aa sai maimΛΛna aidΛMΛsi gΛΛ taiyΛΛΛ suuli dai Diuusi soí aa mΛsai maicoodana. Dai Diuusi soí ismaacada maiguupuacatadai sai guupucatura. Dai Diuusi soí aa sai cΛΛga maata cocodaiña dai voopoitudaiña gΛnsasaayu. ³⁵ Dai ΛΛmo ooqui aaduñda duduaaca.

Dai ΛΛmoco gia soimaasi taatatuli sasaayuda dai coi. DΛmos agai baiyoma ipΛli mΛscoodagi dai maisiu gajiaadΛΛΛ viaa gΛnvaavoidaraga. Agai maatacatadai isΛmo imidagai duduaaca agai dai iimi agai Diuusi ΛΛmadu. Agai maatacatadai isvaamioma sioma oidaca agai tΛvaagiΛΛΛ istami oidi daama. ³⁶ Dai ismaacada maivaavoitudaiña Diuusi soí vuaadana Λvaavoitudadami. ΛΛmoco parunaiña agai dai aa gΛvaiña dai aa mamaisapaiña dai vupuuraiña cadeenacada. ³⁷ Dai ΛΛmoco coodaiña ojoodaicada dai aa seruuchucada guicumaiña agai dai aa aagidiña agai sai gajiaadΛΛΛ viaana gΛnvaavoidaraga sai poduucai camaisoimaasi taatamituldiada agai dai amaasi coodaiña mastaicada. Dai aa mosaipaco ajioopaiña dai sisivatu oojogidΛcada dai cañiiru oojogidΛcada ivuaadana agai gΛnyuucusi. SΛΛlicada Λrsoituutuigami agai daida Λoodami soi duucai nΛidiña dai soimaasi taatamituldiña. ³⁸ Agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi aliΛ soimaasi ivuaadana cascada maitΛagaitadai isΛgai vaa dΛVΛΛRIΛΛΛ oidaca agai ΛΛmadu Λvaavoitudadami ismaacada oidigana ajioopaiña dai tΛtΛjovai oidacana. Λvaavoitudadami vaamioma namΛga cascada. ³⁹ Diuusi cΛΛgacΛΛΛ nΛidiña vΛΛsi agai ismaacada vaavoitudaiña. DΛmos vΛΛscΛΛΛ maimaa agai vΛΛsi istumaasi aagidi sai maquia agai. ⁴⁰ Diuusi ipΛlidadai isΛgai nΛnΛracagi asta istuigaco ootosda agaitadai agai Λmo sΛΛlicami vaamioma cΛΛgaducami dai agai ΛRΛSΛlicami ismaacada gΛrootosi agai aidasi divia Suusi Cristo. Dai poduucai Diuusi oigaldi agai soimaascamigada dai aatΛMΛ ΛpΛ. Dai Diuusi vΛΛscatai Λmapai gΛrmaquia agai vΛΛsi istumaasi aagai.

12

¹Maatacatadi iscΛΛga vaavoitudaiña muidutai gΛraaduñcaru aatΛMΛ ΛpΛ gΛagagai iscΛΛga vaavoitudadagi dai cΛΛgacΛΛΛ oidacagi dai gajiaadΛΛΛ vipiaadagi vΛΛsi soimaascami dai vΛΛsi istumaasi maitΛrsoicΛi iscΛΛgacΛΛΛ

oidacagi. ² Dai gaaagai isapiatagitoda aatama isSuusi argar baitaacamiga dai samicada vaavoitudai agai Diuusi. Suusi Cristo tavaagiara daacatadai Diuusi amadu dai alia baigaliditadai agai maaca. Dai vascara divia tami oidigi daama ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi dai muu curusiaba tomasi gomaasi aliassi arsiaa araragaicatadai ajudidiu vatarara. Dai gooquiarara apamu ii tavaagiamu dai Diuusi salisia padara daja. Dai aatama gaaagai isvaavoitudai Diuusi an duuca Suusi vaavoitudai Diuusi.

³ Tagitodavurai aapima isducatai Suusi Cristo apiaivuaada istumaasi Diuusi ipalidi tomasi soimaasi ivuaadami soimaasi taatatuli cascada aliassi gaaagai isapiavaavoitudada aapima tomamasi soimaasi taatamai. Dai maivui fioocada Diuusi tomasi oodami soi duuca ganlidi. ⁴ Aapima maiquiaa gancooditu vuidara vatacatai diaavora amadu soimaasi ivuaadami. ⁵ Gaaagai masapiatagitodagi iscaiti Diuusi fiooquidara siaaco pocaiti Diuusi maacaitai fiooqui vaavoitudadami gamaamara duuca:

Giñmaamara maitaagai masbacocodagi tomali maitaagai isdaguagi isivuaadagi istumaasi ana ipalidi silascada soimaasi gantaatamituldiada ana soimaasi ivuaadatai aapima.

⁶ Dai soimaasi taatamituldi ana vasi giñmaamara, alia oigadai ana cascada.

Ascaiti Diuusi. ⁷ Silascada Diuusi soimaasi gantaatamituldiada maamaradacatai aapima maitaagai masvui fioocadagi. Vasi oodami ismaacada oigadai ganmaamara soimaasi taatamituldi silascada maicaga ivuaadagi. ⁸ IsDiuusi maisoimaasi gantaatamituldiadagi silascada soimaasi ivuaada aapima poduca isduuca soimaasi taatamituldi agai gamaamara aidia aapima maitarmaamarada agai. ⁹ Aidia aaliducataidai aatama soimaasi gartaatamituldiña gardada soimaasi ivuaadatai aatama dai vascara siaa duutudaiña aatama. Damos vaamioma caga gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi tomasi soimaasi gartaatamituldiadagi agai soimaasi ivuaadatai aatama vai poduca maisoimaasi ivuaada aatama dai tomastuigaco oidaca Diuusi amadu. ¹⁰ Aidia aaliducataidai aatama soimaasi gartaatamituldiña gardada isducatai cagadu lidia agai. Damos Diuusi soimaasi gartaatamituldi, agai salicada caga maata istumaasi arcagai aatama garvatarara, vai poduca maisoimaasi ivuaada aatama an duuca agai tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ¹¹ Salicada arvaavoi sai tomali maadutai maiojoidi issoimaasi taatamituldiadagi dadada damos ismaacada

mamaatΛΓΛi isCΛΛga tuutiacagi soimaasi taatamaitai Λgai gia sΛΛlicΔΛ CΛΛgacΛΓΛ oidacana.

12-13 Aliasi gΛaagai isapiadaanΛda aapimΛ Diuusi sai gansoicaiña dai CΛΛgacΛΓΛ oidacagi isducatai Diuusi ipΛlidi vai poduucai aa oodami maigajiaadΛΓΛ vipiaadana Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ dΛmos baiyoma vaavoitudana Λgai dai CΛΛgacΛΓΛ vuvacana. Dai aliasi gΛaagai isCΛΛga gamamaatΛtuldiada aapimΛ Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ vai poduucai aa oodami CΛΛga maata caΛcana dai Λgigitai caΛcana dai maisoimaasi ivuaadana.

14 MaitavΛr vuidΛΓΛ vΛΛtaca aa oodami tomasi Λgai ganvuidΛrΛ vΛΛta dai maitavΛr soimaasi ivuaada. IsmaacΔΔ apiasoimaasi ivueeyi maitistutuidi isiimiagi Diuusi Λmadu. 15 Gannuucadacavurai aapimΛ aipacoga vai tomali Λmaadutai maigajiaadΛΓΛ viaana Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ, isdagitua aapimΛ Diuusi maicΛΛgacΛΓΛ gannΛijadamu. Dai gannuucadacavurai aapimΛ aipacoga vai tomali Λmaadutai maitΛvΛpi bacocodagi poduucai baacoitudan tada aapimΛ muidutai ΛpΛ. 16 Dai gannuucadacavurai aapimΛ aipacoga vai tomali Λmaadutai maigoogosi gΛducamicana dai maigajiaadΛΓΛ vipiaadana istumaasi aagai Diuusi poduucai isduucai idui Esaúcaru. Esaúcaru gajiaadΛΓΛ viaa gΛsΛΛlicamiga ismaacΔΔ viaacatadai gΛooga vustuidadΛrΛ. VΛΛsi maa Λgai gΛsuculi. VaidΛ suculidΛ maaquiagi laachi cuaadagai. 17 CΛΛ maata aapimΛ isgooquiΛrΛ aidasi Esaú ipΛlidadai isΛoogadΛ daañiagi Diuusi sai CΛΛgacΛΓΛ nΛidiña maitistui oogadΛ. Esaú Λpamu viaaca Λlidadai gΛsΛΛlicamiga dai asta suaacaitadai dΛmos camaibaigacatadai.

18 ΛΛquioma aidasi Diuusi maa Λjudidíu gΛsΛΛlicamiga Λgiidi SiñaíΛrΛ aliΛ copoñimi oidigi dai ΛvΛΛrai dai tucagamu dai gΛΛpi mΛí taí ΛgiidiΛrΛ. 19 Dai cavami caidatu Λmo piito dai caidatu Diuusi ñiooquidΛ taidΛ Λoodami sΛΛlicΔΔ duduaadimu dai daañimi Diuusi sai camañiooquidiña Λpamu. 20 Λgai pollidadai ismaitistutuidi isΛΛgiadagi istumaasi aagidi Diuusi. Λgai potΛtadai sai isΛmaadutai siΛpΛ Λmo istumaasi taatagi Λgiidi gΛaagaitadai mΛsmuaagi ojodaicΔΔ siΛpΛ uusicΔΔ cascΔΔ duduaadimu Λgai. 21 SΛΛlicΔΔ sigalnascatadai oidigi cascΔΔ asta Moseesa ΛΛgi pocaiti sai givuli duaadimucai. VΛΛsi gomaasi tΛΛ dai caΛ Λjudidíu, dΛmos aapimΛ gia cho.

22-24 DΛmos Diuusi ganmaa aapimΛ Λmo sΛΛlicami utudui. Λgai rSuusi Cristo sΛΛlicamigadΛ dai aapimΛ cavaavoitu. Suusi Cristo Λgai dai muu curusiaba dai aasi ΛrradΛ vai

poduucai oigaldicana oodami soimaascamigada tomastuigaco. Vaamioma calagadu istumaasi idui Suusi Cristo sistumaasi idui Aveelicaru. Aveelicaru muaa amo caniru mara dai arada daasi Diuusi. Dai aapima vaavoitudai isDiuusi ganvaidaquia agai tavaagiamu siaaco daja agai. Agai tomas-tuigaco oidaga dai naida agai ismaacada arcaga ivuaadami daida ismaacada armaicaga ivuaadami. Dai modaraaja arpa mui miil talaanficaruda dai vasi siaa duutudai Diuusi. Dai mui miil Diuusi maamarada ami daraaja arpa, agai vaa ismaacada Diuusi aco vuvaitu. Agai gia tomali amo imidagai camaisoimaasi ivuaada agai.

25-26 Gannuucadacavurai aapima dai maigajiaadara vipi-aada Diuusi baiyoma agiadavurai. Aidasi Diuusi fiooqui ajudidiu Sinalara aidasi maa gasalicamiga gigivuli adavarai damos vascara ajudidiu maiagi Diuusi tai cascada Diuusi soimaasi taatatuli. Poduucai soimaasi gartaatatuldia agai agai ismaiagiadagi aatama Suusi Cristo salicamigada. Cascada pocaiti Diuusi sivi: "Arpa amo imidagai gigivuquitudamu ana davarai dai tavaagi arpa", ascaiti Diuusi. ²⁷ Aidasi Diuusi pocaiti sai arpa amo imidaga padunia agai gomaasi agai potiya alidi sai ugitudada agai vasi istumaasi idui agai tami oidigi daama, dai tasai, dai masaadai dai sisiaavugai arpa, dai viaa agai moscaasi istumaasi maiugiatai. ²⁸ Alasi gaaagai isbaigraliada aatama Diuusicada. Agai vascara garoigadai dai gannuucada dai garsoicai tasai calagacara oidacana cascada. Dai vasi gomaasi maiugiatai. Cascada gaaagai tsbaigraliaracada ivuaadagi Diuusi aa duiñdada dai siaa duutuadagi Diuusi calagacara oidacatai poduucai isduucai Diuusi ipalidi dai tagitoitai isDiuusi vascara soimaasi taatamituldi siora maiagidi. ²⁹ Maatacatai isDiuusi grooga salicada soimaasi taatamituldi vasi soimaasi ivuaadami.

13

¹ Gaaagai masapiaganoigadagi aipacoga. Aapima argnaadunumu vaavoitudadami cascada. ² Vascara gaaagai masmiadagiadagi gandaividacami. Amoco camiaadagidiña Diuusi talaanficaruda dai vascara maimaatcana isarDiuusi talaanficaruda.

³ Soicadavurai aapima avavoitudadami ismaacada maimaisapi ducami isaapima amadu maamaisapicagi. Dai soicadavurai aapima avavoitudadami ismaacada soimaasi taatamai, tagitodavurai isaapima arpa istutuidi issoimaasi taatagi.

⁴ Siaavar ganduutuada aapima cuucunacami aipacoga dai calgavar gantagitoca dai maisoimaasi ivuaada. Maitavar

googosi gANDUCAMICA tomali cALLI tomali ooqui. VΛASCATA maisoimaasi ivueeyi sioorA MOSACAASIGA gAOOñiga ΛAMADU voopodagi. Diuusi soimaasi taatatuldia agai VΛASI ismaacADA googosi gANDUCAMI.

⁵ MaitAAagai MASMUI AMPAIDIADA ΛIADA tumiñsi. Baigavar ganALIADA AAPIMA ΛGAICADA MASMAACADA VIAACAGI, maatacATAI sai Diuusi pocaiti: “Aana VΛASCATA gANSOICADAMU dai ganΛΛAMADU daacamu”, ascAITI Diuusi. ⁶ CASCADA aatAMA istutuidi ispocaitiadagi vaavoitudaitai Diuusi:

Diuusi Λgai dai GARSOICAI

CASCADA maiΛΛBΛIDI aatAMA tomali ΛMAADUTAI.

ISCAITIADAMU aatAMA.

⁷ DaanADAVURAI Diuusi sai soicAIña ismaacADA ganMAATATULI Diuusi ñiooquIDA tUCAMIDATA. Λgai cΛAGACATA oidacANA dai cΛAGA ivuaADANA Diuusi aa duiñDADA. Dai AAPIMA gAAAGAI MASAPAN duucaI ivuaADA Λgai dai APAN duucaI vaavoitudADA Λgai.

⁸ Suusi Cristo ARAGAI vaa tomastuigaco. ⁹ MaitAVAR vaavoitudADA AAPIMA itumaasi GAMAMAATATULDIADAGI aa ismaacADA maiAPA maasi ismaacADA ganMAMAATATULI tUCAMIDATA. Diuusi GAROIGADAI dai cΛAGACATA GARNIDI poducaI istutuidi aatAMA TASCALAGACATA oidacagi. DAMOS ΛMOCO vaavoitudAI sai maitAAagai iscuAADAGI ΛAMO cuaadagai. Gomaasi maitARsoiñi. CASCADA aatAMA maitAAagai TSVaavoitudADA gomaasi.

¹⁰⁻¹³ AbaitACLAAACAMIGADA papaaligADA AJUDIDU coodaiña vUSTAQUI AMO altar daama dai bΛΛ AIMARAIÑA ΛRADA iicusi vaaqui ARAANA tUCAVI tUCAVIOMA CLAACADA dai dadaasdiña Diuusi sai poducaI Diuusi oigALDIANA oodami soimaascamigADA. Dai vUSTAQUI tuucugADA bΛΛ AIMARAIÑA siaaco maitiipu baabaqui dai MAMΛIDIÑA. Dai poducaI ΛPΛ ASUUSI GAMUAATU siaaco maitiipu baabaqui. Suusi muu sai poducaI Diuusi oigALDIANA oodami soimaascamigADA gomaasi ARASALICAMI utudui ismaacADA GARMAA Diuusi oOTOSACAI Suusi Cristo tami oidi daama. DAMOS Λgai ismaacADA APIVAavoitudADAGI MoseesACARU SALLICAMIGADA Λgai maiOigALDICAMU soimaascamigADA. CASCADA aatAMA gAAAGAI ISGAJIAADATA vipiaADA MoseesACARU SALLICAMIGADA dai APIVAavoitudADAGI Suusi Cristo SALLICAMIGADA tomasi soimaasi taatamai aatAMA vaavoitudAITAI. ¹⁴ CΛΛ maATA aatAMA sai istumaasi oidaga tami oidigi daama ugitia agai cascADA NANARA aatAMA istuigaco iimia ragai TAVAAGIAMU siaaco daja Diuusi dai ΛMADU oidaca ragai tomastuigaco. ¹⁵ CASCADA gAAAGAI ISVΛASCATA cΛAGA ñioocADA aatAMA Diuusi VΛATARA GARSOICAITAI Suusi Cristo. APAPAALI JUDIDU dadasdiña Diuusi naana maasi istumaasi DAMOS aatAMA maitAAagai

isdadasdiagi tomali amo istumaasi mosgaaagai tascanga
 ñioocada Diuusi vllatar. ¹⁶ Tlatagitodavurai isgaaagai
 iscagacara oidacagi vllascara dai oidiadagi aa mastumaasi
 viaacagi. Poduucai baigallidiña Diuusi.

¹⁷ Llagiadavurai aapima gantataanadamiga. Agai
 gansoicada alidi masai cagacara oidacana maatacatai isamo
 imidagai voidara guuquiva agai agai Diuusi. Cagacara
 avar oidaca vai maisoiganalidiña gantataanadamiga.
 Issoiganallada agai aapima lpara soiganalidamu.

¹⁸ Daanadavurai Diuusi sai apiacagacara oidacana aana
 tomasi aana polidi isivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi.
¹⁹ Dai vaamioma ipalidi aana isdaanada aapima Diuusi nai
 vaamioma otoma istuidia aana ismalca gandividiagi.

²⁰ Diuusi agai dai griibastudacan tadatudai. Dai Suusi
 Cristo gartaaanadamiga muu curusiaba dai aasi lpara dai
 gotora Diuusi duaacali coidada saagidiaiñdara poduucai is-
 duucai aagai Diuusi gasallicamiga utuducadara ismaacada
 maiugitia agai tomali amo imidaga. Suusi Cristo agai dai ali-
 asi oigadai dai nuucada vllasi lvaavoitudadami. ²¹ Aana ipalidi
 sai Diuusi ganmaacana guvucadagai mai caga ivuaada
 aapima istumaasi agai ipalidi vaavoitudaitai aapima Suusi
 Cristo. Dai aana ipalidi lpara isaapima dai vllasi oodami siaa
 duutuadagi Diuusi dai caga ñioocadagi tomastuigaco.

²² Giñaaduñi gandaanai aana masai maitiñvui baacocoiña
 ganmaacaitai aana ñiooqui idi ooji cavulicamiara. ²³ Graduñi
 Timoteo cavuusai maisacaruaiñdara. Isotoma divia agai tami
 vaidacamu aana siascada malca gannidamuagi.

²⁴ Diuscada viaatuldi aana vllasi gantataanadamiga
 lamadu aapima vaavoitudadami. Govaavoitudadami
 ismaacada tanai Itaalira oidaca Diuscada ganviaatuldi.

²⁵ Aana ipalidi sai Diuusi cagacara gannidiña vllascatai
 aapima.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Santiago Jacocarujacajudad

¹ Aan Santiago arpiooñigada Diuusi dai aanaanadami Suusi Cristo. Viaatuldi aan abaiivustaama dan gooca Jacocarumarada cajudad ismaacada aipaco oidaga vasi oidigara.

² Giñaaduñi aliasi gaagai isbaigallliada aapima silascada soimaa taatamadagi naana maasi. ³ Moscaga maata aapima issoimaasi taatamituldagi aapima caga vaavoitudaitai Diuusi aid gia vaamioma caga vaavoitudadamu aapima Diuusi soimaasi taatamaitai. ⁴ Ganaagavurai dai poduucai ivuaada. Aapima ismaacada mamaatarai issoimaa taatamadagi dai vascara maivui ñioocadagi Diuusi caga vaavoitudai, dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapima.

⁵ Ismaadutai aapima vilagacagi maatadagai taafivurai Diuusi sigai ganmaaquimu. Agai maituu daayi dai maigaducada galidina. ⁶ Damos caga vaavoitudaitai gaagai mastaanadagi. Agai ismaacada maicaga vaavoitudai amo imidagai caga vaavoitudaina dai siaadiqui camaisi caga, agai arapan ducami uusi aagada ismaacada mosaipaco oinidina valli. ⁷ Siora povuaadagi agai maitaagai istatagitodagi isDiuusi maquia agai istumaasi. ⁸ Agai amo imidagai tatagitoina amo istumaasi dai siaadiqui ama maasi agai maimoduucai oidacana vascara.

⁹ Vaavoitudadami soitigami gaagai isbaigallliadagi cagacara naiditai Diuusi agai dai maisiu soiduucai nidi. ¹⁰ Vaavoitudadami ricu ara gaagai isbaigallliadagi silascada aoodami soiduucai najadagi vaavoitudaitai agai Suusi Cristo. Vasi vustidad aricu ugiatara pan duucai yoosigada vasi maitavapi cavaca. ¹¹ Mosvusaara tasai dai totoindara dai gaquistudai yoosigai vai suuligai vai camaisigiamascana. Poduucai ara todian duucai ugiatara vustidad aricu quiaa aata vaaadatai agai.

¹² Siora soimaa taatamadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi agai aliasi baigallliadamu. Agai ismaacada istutuidi ispoduucai oidacagi Diuusi maaquimu oigaragai isvascara oidacamu agai Diuusi amadu, poduucai iduucai aagai Diuusi sidunia agai gaicada ismaacada lagiadagi. ¹³ Silascada amaadutai soimaasi idunia liada maitaagai ispolliada agai

isDiuusi poduucai tatΛgitoituldi. Diuusi tomali Λmo imidagai maitatΛgitoi issoimaasi ivuaadagi, dai tomali poduucai maitatΛgitoituldi Λgai aa. ¹⁴ Baiyoma siΛΛscadΛ Λmaadutai soimaasi iduñia aliada Λgai ΛΛgi poduucai tatΛgitoi cascΛΔ. ¹⁵ TΛgitoidagliañdarΛ vusacΛi soimaascami dai siΛΛscadΛ caaliΛsi Λrsoimaasi iducamicagi Λoodami camaitis-tutuidi isimiagi Diuusi ΛΛmadu.

¹⁶ Giñaaduñi maitavΛr ΛΛgi gΛnvupuiirumadada. ¹⁷ VΛΛsi istumaasi cacΛΛgaducami ismaacΛΔΛ viaa aatΛmΛ oidigi daama Diuusi gΛrmaacai. Diuusi iduñi tasai dai masaadai dai sisi-aavugai dai aliΛ cΛΛga dadadacΛi vΛΛsi Λgai, dΛmos Diuusi vaamioma dadadacΛi. Gocuudagi ismaacΛΔΛ viaa Diuusi tomali Λmo imidagai maiugiatai tomali maitutucui. Diuusi vΛΛscΛrΛ gΛrmaacai istumaasi cacΛΛgaducami. ¹⁸ Diuusi cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidi tΛsvaavoitudagi dai muidutai vaavoituda Λgai dΛmos aatΛmΛ ΛpΛga vaavoitu. Poduucai ipΛli Λgai cascΛΔΛ poduucai ivueeyi.

¹⁹ Giñaaduñi sioma ΛrcΛΛgai iscaΛcagi isñioocadagi dai maitΛagagai isbacocodagi. ²⁰ Oodami ismaacΛΔΛ bacocorΛi maitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi, ²¹ cascΛΔΛ casiavΛr maisoimaasi ivuaada. ΛΛgiadavurai aapimΛ Diuusi. Caviaa aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛΔΛ gΛrootosi Λgai. Diuusi viaa guvucadagai daidΛ istutuidi iscΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaidagi isvaavoitudagi aapimΛ ñiooquidΛ.

²² Ivuaadavurai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛ mai-siu moscaΛca. SioorΛ caΛcagi dai maitivuaadagi poduucai ΛΛgi gΛnvupuiirumadai Λgai. ²³ SioorΛ moscaΛcagi Diuusi ñiooquidΛ dai maiΛΛgiadagi Λgai ΛrΛpan ducami Λmo cΛΛli ismaacΛΔΛ mΛΛ nΛnΛidi gΛΛΛsi ²⁴ dai casi gΛΛagadagi tuitaragai vai Λgai mosimiagi abiaadΛrΛ dai camaitΛgituagi ismaasi ΛΛsidΛ. ²⁵ SioorΛ mostΛgitocagi istumaasi caΛ Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛΔΛ cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidi dai cΛΛga tΛgito caΛcagi dai apiacΛΛga vaavoitudadagi daidΛ ivuaadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ Λgai aliΛ baigΛΛliadamu.

²⁶ IsΛmaadutai pocaitiadagi siΛrvvaavoitudadami dai vΛΛscΛrΛ vuñi ñioocada aa ΛΛgi gΛnvupuiirumadai dai poduucai vaavoidaragadΛ maisoicΛi. ²⁷ Diuusi nΛidi sioorΛ soicΛi aali maidΛΛΔcamΛ ΛΛmadu Λvipiudu siΛΛscadΛ soimaa taatamada Λgai dai mai soimaasi ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi aa ismaacΛΔΛ maiΛΛgidi Diuusi. Diuusi pocaiti sai sioorΛ poduucai ivueeyi Λgai giaa sΛΛlicΛΔΛ cΛΛga vaavoitudai.

1 Giñaaduñi aapimΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo Λgai vaa ismaacΛdΛ sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai aliΛsi gΛaagai aapimΛ isvΛΛscatai Λmadugan duucai nΛijadagi. MaitΛaagai issiooma cΛΛgacΛrΛ nΛijadagi ΛΛmoco siaa. 2 Ducami isvaapaquiagi gooca cΛcΛΛli siaaco siaa duutuada aapimΛ Diuusi, Λmoco ΛrgΛvidacamicagi daidΛ Λroorocagi aaniyugadΛ dai cΛcΛΛgaducagi yuucusidΛ, daidΛ ΛgΛmai Λrsoitigamicagi dai cΛcΛΛliocoidadΛ yuucusucagi. 3 Amaasi mai aapimΛ cΛΛgacΛrΛ miaadΛgidagi Λgai ismaacΛdΛ cΛcΛΛgadu yuucusidΛ dai potΛΛdagi: “Tami daiva cΛΛgaducΛdΛ daicariΛrΛ”. DaidΛ Λsoitigami mospotΛΛda aapimΛ: “MΛΛcai cΛca siΛpΛ daivañi tami dΛvΛΛrapi”. 4 Poduucai aapimΛ maiΛmadugan duucai nΛidi vΛΛscatai, baiyoma maicΛΛga tΛtΛgitoi aapimΛ.

5 Giñaaduñi caΛcavurai idi ñiooqui Diuusi Λcovai vuvaitu vaamioma mui soitutuigami dai chiΛΛquioma riricu oidigi daama oidacami saagidaiñdΛrΛ sai cΛΛga vaaavoitudaiña Λgai. Dai vΛΛscΛrΛ vaamioma Λrsoiñi isvaavoitudagi oodami Diuusi siviaacagi mui tumiñsi. Diuusi maaquimu Λvaavoitudadami oigaragai sai gataΛaanΛiña Λgai ΛΛmadu. Poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ΛgaicΛdΛ ismaacΛdΛ ΛΛgiadagi. 6 DΛmos aapimΛ soiduucai nΛidi soitutuigami. TΛtΛgitodavurai aapimΛ isΛriricu Λgai dai soimaasi gΛnvuiididi aliΛ duudatai dai Λgai gΛntΛvaimaticana aapimΛ dai vamΛn tutusaiña dudunucamiΛrΛ. 7 Dai Λgai vaa Λgai dai vuí ñioocai Suusi Cristo ismaacΛdΛ gΛaagai issiaa duutuadagi. Suusi Cristo guvucadadΛcΛdΛ vapacoñi aapimΛ.

8 Aduucai oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ: “OigΛadavurai gΛnaaduñi poduucai mΛsduucai gΛnoigΛdai aapimΛ ΛΛgi”. IssΛΛlicΛdΛ povuaada aapimΛ aidΛ gia cΛΛga ivueeyi aapimΛ. 9 DΛmos ismaiΛmadugan duucai nΛijada aapimΛ aidΛ gia soimaasi ivueeyi aapimΛ. Dai poduucai aapimΛ Λrsoimaasi ivuaadami maiΛΛgidacai Diuusi ñiooquidΛ. 10 TomasioorΛ ismaacΛdΛ ΛΛgidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ dai Λmo imidagai maicΛΛga iduñiagi tomasi Λmo istumaasiΛrΛ Λgai ducami ismaiΛΛgiada tomali Λmo istumaasi. 11 Diuusi pocaiti sai maitΛaagai isgoogosi gΛnducamicagi oodami dai Λgai vaa pocaiti ΛpΛ sai maitacoodaiña. IsΛmaadutai maigoogosi gΛducamicagi tomasi mosgamuaa vΛΛscΛrΛ Λrsoimaasi ivuaadami maiΛΛgidacai Diuusi ñiooquidΛ. 12 AapimΛ aliΛsi gΛaagai iscΛΛgacΛrΛ oidacagi Λpan duucai Λgai ismaacΛdΛ maatΛ isΛmo imidagai Diuusi nΛida agai ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami. Diuusi cΛΛgacΛrΛ garvuvaidi soimaascamiñdΛrΛ cascΛdΛ istutuidi aatΛmΛ isΛΛgiadagi ñiooquidΛ. 13 IsΛmaadutai

Raava dai pocaiti sai ḷgai ḷḷamo oodami ismaacḷḷa caḷma duucaḷ gaḷḷagito dai camaisoimaasi iuvaada ḷgai dai ḷḷgidi Diuusi. ²⁶ Sioorḷ vaavoitudagi dai maicḷḷga ivuaadagi ḷgai maitḷḷcḷḷgai vaavoidaragadḷ, ḷgai ḷḷapan ducami ḷmo oodami ismaacḷḷa cavusacḷi ibḷadḷ muuccuai ḷgai.

3

¹ Giñaaduñi maitḷḷagai issii muidutai ḷḷmamaatḷtuldiamicagi. Camaata aapima sai aatḷma ismaacḷḷa ḷḷmamaatḷtuldiadami Diuusi saḷḷicḷḷa soimaasi gaḷḷtaataamituldagi ismaisḷḷli aagidi aatḷma ñioquida ḷgai. ² Vaascatai aatḷma muiyoco maicḷḷga ivuaadana. Isamaadutai tomali ḷmo imidagai maisoimaasi ñioocadagi ḷgai ḷḷamo oodami cḷḷga gaḷḷgitocami dai cḷḷga istutuidi ismaisoimaasi ivuaadagi. ³ Siḷḷscadḷ dacamidacartuda aatḷma cavayu poduucai istutuidi aatḷma isiimitudadagi siajaacoga ipḷiadagi. ⁴ Gaḷḷagitovḷḷ ḷḷijada vaarcuḷḷa ismaacḷḷa gaḷḷ suudagi daama ajioopai tomasiḷḷ gaḷḷardu ḷgai dai ḷḷḷli ismaacḷḷa nuituscḷi aliḷ guvuca vaidḷ ḷiimitudadami iimitudai siajaacoga ipḷiadagi ḷmo ali taavlacḷḷa ismaacḷḷa vaarcu uta daja. ⁵ Poduucai ḷḷḷvueeyi ḷḷḷ ganḷḷḷḷcḷḷa tomasi alidu vaascḷḷga istutuidi isnaana maasi ivuaadagi. ⁶ Dai ganḷḷḷḷ ḷḷḷapan ducami taí ḷḷḷḷ. ḷḷḷchi taicḷḷa mḷḷmḷḷai gaḷḷpi oidigi. Ganḷḷḷḷ istutuidi isaliḷ soimaasi ivuaadagi poduucai soimaasi ivueeyi oodami. Siḷḷasi ucami oidacagi ḷmo oodami amaasi ucami soimaasi ivueeyi ḷḷḷḷḷḷ Diaavora guvucadadḷcḷḷḷ. ⁷ Oodami istutuidi isbai tuutiatudagi tomastuma cḷḷcḷisi, dai coocoyi, dai ujuurugi, dai cḷḷcḷisi gaḷḷ suudara oidacami, dai cabai tuutiatudaiña. ⁸ Dḷmos ganḷḷḷḷ gia tomali amaadutai maitistutuidi isbai tuigatudagi. Ganḷḷḷḷ ḷḷḷmo istumaasi ismaacḷḷa maibaiga isbai tuigatudagi. Ganḷḷḷḷcḷḷḷ oodami ñioquidi aa oodami dai soigaliatu poduucai isduucai muuquigami. ⁹ Gaḷḷḷḷḷḷcḷḷḷ siaa duutudai aatḷma Diuusi gaḷḷrooga dai ḷgai vaacḷḷa ñioquidi aatḷma oodami ismaacḷḷa Diuusi idui pomaasi ismaasi Diuusi. ¹⁰ Gaḷḷḷḷḷḷcḷḷḷ siaa duutudai aatḷma Diuusi dai ḷgai vaacḷḷa soimaasi ñioocai. Giñaaduñi poduucai gia maitḷḷagai isivuaadagi. ¹¹ ¿Isbai vuusaiña ḷgai vaa vagḷḷacañañḷḷḷḷḷḷ suudagi yoovicami dai sivucami? ¹² ¿Giñaaduñi isbai ḷmo iigosi dḷḷḷḷ iibiatana uuvasi siḷḷḷḷ ḷmo uuvasi dḷḷḷḷ bais iibiatana iigosi? Poduucai ḷḷḷḷ ḷmo vagḷḷacañañḷḷḷḷḷḷ maivusacḷi suudagi yoovicami dai sivucami.

13 Isoidacagi ʌʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌʌ cʌʌga gʌʌgitocagi ʌgai gʌʌagai iscʌʌgacʌʌʌ oidacagi vai poduucʌi nʌijadagi aa siʌʌrvaavoi iscʌʌga gʌʌgito dai maitʌʌagai isgʌducʌʌ gʌʌliadagi. ʌgai vaa maatʌdagadʌ mamaatʌtuldi ismaitʌʌagai isgʌducʌʌ gʌʌliadagi. 14 Dʌmos isaliʌ muuquimudadʌ tuigacagi ʌgai dai ʌʌgi gʌvʌʌtaraʌ ʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌʌgitodagi aa maitʌʌagai isgʌducʌʌ gʌʌliadagi gʌmaatʌdagacʌʌ vʌʌsi gomaasi ʌpan ducami isyaatagʌdagi. 15 Googadʌ maatʌdagai maitʌʌʌgai ismaacʌʌ gamaacai Diuusi goovai mosʌʌroodami oidigi daama oidacami ʌgitoidadʌ dai goovai ʌgai ismaacʌʌ gamaacai ʌDiaavora. 16 Siaaco coimudadʌ tuutiacagi oodami dai ʌʌgi gʌvʌʌtaraʌ ʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌʌgitodagi aa ami mosgʌnvupui ʌnioocaiʌna oodami, daidʌ ivuaadana mui naana maasi soimaascami. 17 Dʌmos ʌgai ismaacʌʌ viaa maatʌdagai ismaacʌʌ gamaacai Diuusi ʌgai cʌʌgacʌʌʌ oidacana dai maioomaliacana, dai ʌʌʌgitoiʌna aa, dai ʌʌgidiʌna gʌnbaitʌguucacamiga, dai soigʌʌʌlidiʌna aacʌʌ dai soicʌʌʌna dai ʌmadugan duucʌi nʌidiʌna vʌʌscatai dai vʌʌsi isducatai aagai poduucʌi ivuaadana. 18 Dai maicocodaiʌna aa dai poduucʌi cʌʌga ivueeyi, ʌgai ipʌʌlidiʌna iscʌʌgacʌʌʌ oidacagi oodami cascʌʌʌ.

4

1 ¿Ducatai gʌncoodaiʌna aapimʌ? Soimaasi ʌgitoidagai gʌnmaitʌʌʌi dai poduucʌi maicʌʌga ivueeyi aapimʌ. 2 Aapimʌ aagaiʌna ʌmo istumaasi dai mʌsmaitʌnmaquiagi gacoodaiʌna aapimʌ. Aapimʌ viaaca ʌlidiʌna istumaasi viaaca gʌnaduʌni dai mʌsmaitʌnmaquiagi cocodaiʌna aapimʌ. Aapimʌ maiviaacana istumaasi ipʌʌlidi maitaanʌi aapimʌ Diuusi cascʌʌʌ. 3 Dai mʌstaanʌdagi, Diuusi maitʌnmaacai. ʌʌgi gʌvʌʌtaraʌ taanʌiʌna aapimʌ cascʌʌʌ. Maitavar cʌʌgai ispoduucʌi taanʌdagi. 4 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi. ¿Maitamasmaatʌ aapimʌ sai sioora ivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌʌ vʌʌʌ Diuusi? Mospoduucʌi sioora ipʌʌliadagi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌʌ vʌʌʌ Diuusi. 5 Maisiu mosʌʌgi pocaiti Diuusi ʌniooquidʌʌʌ: “Gʌʌbʌdaga ismaacʌʌ ootoi Diuusi sai garʌʌmadu daacana aliʌsi garsoicʌi dai aliʌ soigʌʌʌlidi ʌgai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aatʌmʌ”. 6 Diuusi cʌʌgacʌʌʌ garʌʌlidi dai aliʌsi garsoicʌi cascʌʌʌ pocaiti Diuusi ʌniooquidʌʌʌ. “Diuusi vʌi caata ismaacʌʌ gʌgʌrducʌʌ gʌʌʌlidi dʌmos Diuusi soicʌi ʌgai ismaacʌʌ maigʌgʌrducʌʌ gʌʌʌlidi”. 7 ʌʌgiadavurai aapimʌ

Diuusi dai vuid^ΛΛ av^Λr^Λv^ΛΛ^Λtaca Diaavora si^Λgai m^Λlimu. ⁸ Duudatai av^Λrgamamadada siDiuusi g^Λnsoic^Λdamu dai vaamioma c^ΛΛgac^Λra g^Λnn^Λijadamu. Dañi aapim^Λ soimaasi ivuaadami, ^Λma duuquiav^Λr g^Λnt^Λt^Λgito dai camaisoimaasi ivuaada. Dai aapim^Λ ismaac^Λda ^Λagiada aliada Diuusi dai soimaasi ivuaada aliada ^Λpa, dagitovurai gosoimaa t^Λgito^Λdagai, ⁹ dai soig^Λn^Λliada soimaasi ivuaadatai. Sioora as^Λdagi soimaasi ivuaadatai baiyoma g^Λaagai issuaan^Λdagi, sioora baig^Λliadagi soimaasi ivuaadatai baiyoma g^Λaagai issoig^Λliadagi. ¹⁰ Maitav^Λr g^Λg^Λrduc^Λda g^Λn^Λliada vuitapi Diuusi siDiuusi g^Λnoig^Λdamu dai g^Λnsoic^Λdamu.

¹¹ Giñaaduñi maitav^Λr g^Λnñiooquiada aipaco, sioora ñiooquiadagi ^Λmoco g^Λaduñi dai dunucami duuca g^Λvuaadagi tacaca ^Λlidityai g^Λaduñi ^Λgai vuí ñioocai Diuusi ñiooquida ismaac^Λda pocaiti sai g^Λaagai isoig^Λada g^Λraaduñi. ^Λgai ducami ispocaitiadagi sai Diuusi ñiooquida maitarsoiñi. D^Λmos isaapim^Λ pocaitiadagi sai Diuusi ñiooquida maitarsoiñi dai aapim^Λ mai^Λagidi Diuusi ñiooquida aida gia aapim^Λ ^Λgi g^Λnaagidi isducatai g^Λaagai m^Λsoidacagi ducami isaapim^Λ ^Λrdudunucamicagi. ¹² ^Λgi Diuusi gamaa g^Λñiooqui. ^Λgai vaa ^Λgai daida ^Λrdunucami. ^Λgai istutuidi isc^Λgac^Λra vuviadagi oodami si^Λpa ugititudagi. ¿Dai aapim^Λ giñaaduñi, ¿moora dai dudunucami duucai darai^Λva ^Λlidi aa v^ΛΛ^Λra?

¹³ Aapim^Λ g^Λnsaagida oidaga ^Λmoco ismaac^Λda pocaiti: “Sivi si^Λpa sioroco iimimu aat^Λma sib^Λaaco dai m^Λaca oidacamu ^Λmo uumigi dai gaaata vuaadamu dai gamait^Λdamu tumiñsi”. ¹⁴ Dai tomali maimaat^Λcatai istumaasi ^Λpa^Λduñiagi siaadiqui aapim^Λ maimaat^Λ si^Λscada coiya ^Λgai ali^Λ mait^Λv^Λpi capacar^Λi oodami. ¹⁵ Baiyoma g^Λaagai m^Λspocaitiadagi: “IsDiuusi ip^Λliadagi oidacamu aat^Λma daida ivuaadamu imaasi si^Λpa ^Λma maasi”. ¹⁶ D^Λmos aapim^Λ g^Λg^Λrduc^Λda g^Λn^Λlidi dai ^Λgi g^Λnt^Λaan^Λdan duuca ñioocai dai mait^Λt^Λgitoi isDiuusi ^Λgai dai g^Λnt^Λaan^Λ. Poduucai gia maic^Λagadu. ¹⁷ Sioora maat^Λtai ivuaadagi istumaasi c^Λg^Λaducami dai maitivuaadagi ^Λgai maic^Λga ivueeyi.

5

¹ Ca^Λcavurai aapim^Λ riricu. Diuusi s^Λlic^Λda soimaa g^Λntaatamituldamu soimaasi ivuaadatai aapim^Λ casc^Λda ali^Λsi g^Λaagai iscavami aijig^Λdagi. ² V^Λasi g^Λn^Λvustuidaga duva ^Λgai dai g^Λnyuucusi c^Λc^Λg^Λaduc^Λda maamata ^Λgai. ³ Dai g^Λnooroga dai g^Λn^Λplaataga biitama ^Λgai dai

poduucái maatamu aa sialia maicaga tuutiacatadai aapimá dai maisiaa doodai gánvustuidaga dai soñamudai aa. Diuusi soimaasi gántaatatuldamu. Aapimá mui ampagi gánvustuidaga sivi cayoga aayi istuigaco Diuusi náida agái soora arcaga ivuaadami dai soora armaicaga ivuaadami. ⁴ Aapimá maiaa namaqui gánpipioñiga soora yovaiña gánlasi, vai agái aagidi dudunucami vai Diuusi ca istumaasi aagai agái. Diuusi agái dai taanaí vassiacatai. ⁵ Aapimá mui viaacana tumiñsi dai yuucusi cacagaducami tami oidigi daama, dai mosgavagimataiña vassi gomaasi ivueeyi aapimá vai camiaadimi istuigaco Diuusi gannáida agái ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami. ⁶ Aapimá van tutusaiña ismaacada maitaristuma ducami dai gataanaíña coodaragai dai maidadagitoiña aapimá islagi gánsoiñagi agái.

⁷ Giñaaduñi maitavar vuí bacocoda ismaacada soimaasi gántaatamitldi poduuquiavar ivuaada asta silascada diviagi Suusi Cristo maiojodaitai. Lasadami gaaagai isnaracagi duuqui maivui ñioocaitai Diuusi vaidai aiyagi yovaragai. ⁸ Casia miaadimi istuigaco divia agái Suusi Cristo cascada sálicada gaaagai isnaracagi istuigaco diviagi dai maitaagái masvui bacocodagi ismaacada soimaasi gántaatamitldi. ⁹ Giñaaduñi maitavar gánvupui ñioocada vai Diuusi maisoimaasi gántaatatuldana. Casia miaadimi istuigaco Diuusi náida agái soora arcaga ivuaadami dai soora armaicaga ivuaadami. ¹⁰ Giñaaduñi tagitovurai Diuusi ñiñoquituldiadamigada agái alia soimaa taata dai maivuí bacocoiña ismaacada soimaasi taatamitldiña poduuquiavar ivuaada aapimá lar. ¹¹ Aatama pollidi sai agái ismaacada soimaa taata dai maivuí ñiño Diuusi agái alia baigánlidadai. Aapimá camaata isducatai Job alia soimaasi taata dai vascara maivuí ñioo Diuusi dai maata aapimá lar isducatai Diuusi cagacaga náidi gooquir. Diuusi alia soigánlidiña vascataicada.

¹² Sivi giñaaduñi gánaagidamu ana amo ñiooqui ismaacada aliasi gaaagai ismaataca aapimá. Maitavar aagada Diuusi tomastumaasicada. Maitaagái ispocaiti adagi sai ca maata Diuusi isarvaavoi istumaasi aagai aapi dai ismaitarvaavoicagi vai Diuusi gamuaana.

¹³ Ismaadutai aapimá soimaa taatacagi gaaagai isgamamadadagi. Dai ismaadutai baigánli adagi gaaagai isganladagi siaa duutudai Diuusi. ¹⁴ Dai ismaadutai cococagi gaaagai isvaidagi atataanadamigada vaavoitudadami vai gamamadana cococada vatarai dai taidana asaiti daañidatái Diuusi sai duaaidana. ¹⁵ Dai

mAsiΛΛscadΛ vaavoitudaitai gamamadadagi siDiuusi duaaidamu sivañigamu Λgai. Dai Diuusi oigaldamu soimaascamigadΛ ΛΛpΛ. ¹⁶ CascadΛ baigavΛr vuaada ñiooqui mAsiΛΛscadΛ soimaasi gΛnvuidiadagi aipacoga, dai vΛscatai avΛr mamadada vai Diuusi duduaaidiana vΛasi ΛcococoidadΛ aapimΛ gΛnsaagida. AliΛ guvuca ΛmamadaragadΛ Λoodami ismaacΛdΛ caΛma ducai gΛtΛgito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ΛΛgidi Diuusi. ¹⁷ Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ Eliasi Λroodamicatadai gΛrΛpan ducai, dai aidΛsi daanΛi Λgai Diuusi sai maiduuduna tai maiduudu vaica uumigi dan tajucami. ¹⁸ Dai gooquiΛrΛ aidΛsi daanΛi Λgai Λpamu sai duuduna tai duudu tai baigΛdui ΛΛsicami.

¹⁹ Giñaaduñi isΛmaadutai aapimΛ gΛnsaagida dagituagi gΛvaavoidaraga vai Λmai Λpamu vaavoituldagi ²⁰ maatΛcavurai aapimΛ isΛgai ismaacΛdΛ vaavoituldagi Λgai ismaacΛdΛ dagituagi gΛvaavoidaraga sai Λgai cΛΛgacΛrΛ vu-saitu ibΛadΛ Λsoimaasi ivuaadami gΛgΛvituldaragadΛaiñdΛrΛ dai poduucai oigΛldicamu soimaascamigadΛ tomasi aliΛsi Λrsoimaasi iducami.

Mosacaasi.

Idi arΛpΛgadadΛ oojai ismaacΛdΛ ooji Piiduru Λvaavoitudadami vΛΛtarΛ

¹ AanΛ arPiiduru ootosadΛ Suusi Cristo dai gΛnoojidi aanΛ aapimΛ ismaacΛdΛ JerusaleenΛrΛ oidacatadai dai aidΛsi Λjudidiu soimaasi gΛntaatatuli aapimΛ ΛΛmadu Λgaa vaavoitudadami, aapimΛ sibΛaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga aapimΛ PoontarΛ dai GalaasiarΛ dai CapadoosiarΛ dai AasiarΛ dai BatiñiarΛ. ² Diuusi garooga caΛcovai gΛnvuvaitu aapimΛ poduucai isduucai ipΛlidadai Λgai ΛΛqui abiaadΛrΛ. Diuusi IbΛadΛ Λcovai gΛnvuvaitu masaidΛ ivuaadana aa duiñadΛ dai Λgai apiagΛnsoicΛi iscΛΛgacΛrΛ oidaca aapimΛ masai ΛgidiñΛ aapimΛ Suusi Cristo. Suusi Cristo muu curusiaba tai aasi ΛrΛradΛ masai aapimΛ cΛΛgacΛrΛ vuvacana masvaavoitudagi cascΛdΛ Diuusi apiagΛnoigΛldi gΛnsoimaascamiga. Vai Diuusi sΛΛlicadΛ cΛΛgacΛrΛ gΛnΛijadagi dai gΛniibΛstudacan tadacagi.

³ CΛΛgavΛr ñiioocada aapimΛ Diuusi vui Λpan duucai aanΛ. Agai ΛroogadΛ gΛrtaanΛdamiga Suusi Cristo. Agai duucali ΛSuusi Cristo coidadΛ saagidaiñdarΛ cascΛdΛ viaa aatΛmΛ ibΛdagai utudui. Agai sΛΛlicadΛ soigΛlidi aatΛmΛcΛdΛ cascΛdΛ. Dai poduucai nΛnΛra aatΛmΛ vaavoitudaitai istuigaco vΛΛscΛrΛ oidacamu aatΛmΛ Diuusi ΛΛmadu. ⁴ Diuusi gΛnmaa oigaragai isiimia aapimΛ tΛvaagiamu dai Λgai ΛΛmadu oidacagi vΛΛscΛrΛ siΛΛscadΛ coiyagi. MΛΛca tΛvaagiΛrΛ Diuusi ΛΛmadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali Λmaadutai. Dai vΛΛscΛrΛ baigΛnliadamu vΛΛscatai aapimΛ. AapimΛ arDiuusi maamaradΛ cascΛdΛ. ⁵ AapimΛ vaavoitudai isDiuusi arcΛΛgacΛrΛ gΛnvuviadami cascΛdΛ Λgai gΛnnuucada aapimΛ gΛguvucadagacΛdΛ. SiΛΛscadΛ Λpamu diviagi Suusi Cristo cΛΛgacΛrΛ gΛnvuvaidamu aapimΛ soimaasi ivuaadami saagidaiñdarΛ dai maatΛmu aapimΛ istumaasi cΛΛgaducami istumaasi Diuusi iduñia agai aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ.

⁶ VΛΛsi imaasicadΛ avΛr baigΛnliada aapimΛ tomasi sivi chiΛΛqui uumigi gΛagagai issoimaa taatagi aapimΛ mui naana maasi. ⁷ SiΛΛscadΛ soimaa taatamadagi oodami poduucai gamaataΛ issΛΛlicadΛ vaavoitudai ischo ΛpΛ. GΛnvaavoidaraga ΛrΛpan ducami ooro gamΛmΛldi vai Λcovai vusacΛi goΛΛ ooro. Poduucai aapimΛ siΛΛscadΛ soimaasi taatamadagi apiaΛΛgiditai Diuusi cΛΛ maatΛ issΛΛlicadΛ vaavoitudai. Dai poduucai gΛvaavoidaraga vaamioma

cΛagadu sioro. Ooro gia uugiatai vai gΛnvaavoidaraga gia cho. Sioora soimaasi taatamadagi dai apiaΛagiadagi Diuusi dai siΛscada diviagi Suusi Cristo agai potΛadamu isalia cΛaga idui, dai aagidamu agai aa Λpa.

8-9 Aapima mainΛiditai Suusi Cristo vΛascara siaa duutu-dai dai oigadai, tomasi maiquiaa nΛidi aapima agai vΛascara vaavoitudai vai poduucai cΛagacara gΛnvuvaidana. Dai cascada vaavoitudai aapima sai agai cΛagacara gΛnvuvaidana. Dai cascada alia baiganΛlidi aapima dai maitatagai ñiooqui isducatai aagidagi aa, masalia baiganΛlidi.

10 Λaquioma Diuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada gaaagidi isDiuusi cΛagacara gΛnvuvaida agai aapima gΛnaajagΛitadai ismaatiagi isducatai Diuusi cΛagacara gΛnvuvaida agaitadai. Agai Λgi caagaitadai gomaasi dΛmos maicΛaga maata caΛcatadai. 11 Diuusi Ibada, agai vaa ismaacada Λmadu daja Suusi Cristo, maatΛtuli gΛñiooquituldiadamiga isducatai ΛCristo soimaa taata agaitadai dai goquiara Diuusi maquia agaitadai Λmo sΛlicami tΛvaagiara. Dai Diuusi ñiooquituldiadamigada aliasi gΛnaajagΛitadai ismaatiaga siora arCristoca agaitadai dai siΛscada divia agaitadai. 12 Dai Diuusi Ibada aagidi agai sai ñiooqui vaamioma araatama garvΛatarasigai. Dai vΛasi imaasi ismaacada gaaagidiña Diuusi ñiooquituldiadamigada rΛagai vaa ismaacada casi gΛnaagidi Diuusi ñiooquituldiadamigada sividada. Agai gΛnaagidi isSuusi Cristo rCΛagacara vuviadami dai Diuusi ootoi gΛibadaga tΛvaagiaindara vai agai guvucadadΛada aagaiña ñiooquituldiadamigada. Dai Diuusi tΛtaañicaruda tΛvaagiara ipΛlidadai ismaata caΛcagi vΛasi istumaasi aagai Λquida Diuusi ñiooquituldiadamigada.

13 Cascada vΛasi imaasicada tatagitodavurai aapima isdivia agai Suusi Cristo bai gΛnduuca dai nanaraca vaavoitudaitai issΛlicada cΛagacara gΛnnΛijada agai agai siΛscada diviagi. Maitavar tatagitoda istumaasi soimaascami dai cΛagacara avΛroidaca. 14 Λgiadavurai aapima Diuusi dai camaitivuaada vΛasi istumaasi ivuaadana maiquiaa maatacai mamaatΛtuldaragada Suusi Cristo. 15 Diuusi Λcovai gΛnvuvaitu aapima cascada avΛ rpan duucai ivuaada Diuusi. Agai tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. 16 CΛa maata aapima iscaooja Diuusi ñiooquituldiadamigada istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti: “CΛagacara avΛroidaca aapima dai maisoimaasi ivuaada, aana tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascada”, ascaiti Diuusi.

17 Diuusi ḷgai dai nḷidi vḷḷsi istumaasi ivueeyi vḷḷscatai ḷḷmadutai isbai cḷḷga ivueeyi ischo ḷḷpḷ. Dai ismaacḷḷa maicḷḷga ivueeyi Diuusi soimaasi taatamituldi tomasi ḷrriricu siarsoitutuigami, siaraaliducami, siargḷgḷrducami, dai ooqui dai cḷḷḷḷli vḷḷsi soimaasi taatamituldi Diuusi dai ḷgai ḷrgḷrooga cascḷḷa siaa duutuada aapimḷ Diuusi quiaa oidacatai tami oidigi daama. 18 ḷpan duucaḷ oidacana aapimḷ gḷḷḷḷqui aaduñicaru dai cḷḷga maata aapimḷ sai istumaasi ivuaadana maitḷḷsoicḷiña iscḷḷgacaru vuvuquiagi aapimḷ. Damos Diuusi cacḷḷgacaru gḷḷvuvaitu masai camaipoduucaḷ oidacana. Cḷḷ maata aapimḷ isSuusi Cristo gaa namḷqui cḷḷgacaru gḷḷvuvaidaraga namḷgadḷ aidḷmasi muaa curusiaba, dai maisiu oorocḷḷa tomali plaatacḷḷa istumaasi uugiatḷi. 19 Suusi Cristo gḷḷmuaatu maitḷḷsoimaasi iducamicatai poduucḷi isduucḷi coodaiña ḷjudidíu aali cañiru ismaacḷḷa maitḷḷrcoococoidadaḷ sai Diuusi oigḷldana soimaascamigadḷ. 20 Maiquiaa cḷquivacai oidigi abiaadḷḷḷ Diuusi camaatḷcatadai ispoduucḷi ḷpḷaduñia agaitadai Suusi Cristocḷḷa damos ḷgai cayoga ugitḷcai oidigi divia dai cḷḷgacaru gḷḷvuvaida ḷgai. 21 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadaḷ saagidaiñdaru dai maa ḷmo sḷḷlicami tavaagiaru cascḷḷa cḷḷga vaavoitudai aapimḷ Diuusi dai nanaru masiḷḷscadḷ ḷḷmadu oidaca ḷgai.

22 Diuusi caoigḷli gḷḷḷsoimaascamiga ḷḷgiditai aapimḷ ñiooquidḷ, Diuusi Ibḷadḷ gḷḷḷsoicḷi cascḷḷa, mai cascḷḷa aapimḷ sḷḷlicadḷ oigḷdai gḷḷḷaduñi. Apiavar cḷḷga gḷḷoigḷada aapimḷ aipacoga. 23 Diuusi gḷḷḷmaa ibḷdagai utudui aidasi vaavoitu aapimḷ ñiooquidḷ. Gandḷḷḷa maitḷḷḷmaa idi ibḷdagai utudui. 24 Mospoduucḷi ooja ḷmo Diuusi ñiooquituldiadamigadḷ:

Vḷḷsi oodami ḷḷpan ducami vasoi. ḷvasoi gaquisarḷi daida oodami cooyi.

Dai vḷḷsi istumaasi viaa oodami ḷḷpan ducami yoosigai.

Yoosigai gaquisarḷi dai uugiatḷi vai istumaasi viaa oodami uugiatḷi.

25 Damos Diuusi ñiooquidḷ vḷḷscaru ḷḷvaavoi.

Asduu ooja ḷmo Diuusi ñiooquituldiadamigadḷ. Dai ḷgai vaa ñiooqui ḷgai masmaacḷḷa gḷḷḷagidi aapimḷ.

2

1 Cascḷḷa casiavar maisoimaasi ivuaada, tomali maivupuiirumadada aa mastumaasi aagadagi varai gomaasi ivuaada, dai maitavar coimudadḷ tuutiaca, dai maiñiooquiada aa. 2-3 Cḷḷ maata aapimḷ isDiuusi cḷḷgacaru gḷḷḷḷidi cascḷḷa aliḷsi gḷḷḷagai ismaatḷcagi iscaiti Diuusi ñiooquidḷ dai

ΛΛgaidagi mospoduucai vaamioma cΛΛga oidacana oodami
isducatai Diuusi ipΛlidi vai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ vuvaidagi.

4⁸ Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ Diuusi
ñiooquidΛΓΛ iscaiti Diuusi:

AanΛ ootosdi Λjudidíu Λmo sΛΛlicami viaacami ismaascΛΔΛ
Λcovai vusaitu aanΛ.

SΛΛlicΔΔ cΛΛ tuiga Λgai.

VΛΛsi soora vaavoitudagi Λgai maiviaacamu istuusi siaa
ΛΛradagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.

Asduu ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. CascΔΔ alia cΛΛ
tuiga Λgai aapimΛ gΛnvui ismaacΔΔ vaavoitudai dΛmos aa
vui ismaacΔΔ maivaavoitudai Λgai alia soimaa taatamituldi.

Mospocaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ:

ΛsΛΛlicami viaacami ismaacΔΔ daí Diuusi muidutai gaji-
aadΛΓΛ vipieeyi.

Dai Λgai ΛΓΛgai vaa ismaacΔΔ vaamioma tΛaanΛi.

Dai pocaiti ΛΛpΛ:

Sioora gajiaadΛΓΛ vipiaadagi gosΛΛlicami viaacami sΛΛlicΔΔ
soimaa taatamu.

Dai iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu.

Ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. VΛΛsi imaasicΔΔ
avΛrvaavoitudada dai ΛΛgiada aapimΛ Suusi Cristo. Λgai
ΛΓΛgaa guvucadagai viaacami ismaacΔΔ vΛΛscΛΓΛ cΛΛ tuiga
dai tomastuigaco oidaga. Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai.
Diuusi Λco vusaitu sai tΛaanΛiña oodami dΛmos muidutai
gajiaadΛΓΛ viaa tomasi cΛΛ maatacatadai. AapimΛ Λmo
siaΛgama gΛnducami vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai
Diuusi Λcovai gΛnvuvaitu aapimΛ dai gΛnmaa ibΔdagai
utudui mΛsaidΛ ivuaadana Diuusi aa duiñdadΛ dai mΛsaidΛ
ΛrpipiooñigadΛcana dai mΛsaidΛ ivuaadana istumaasi Λgai
ipΛlidi dai mΛsaidΛ siaa duutudaiña aapimΛ Diuusi. AapimΛ
cΛΛga istutuidi isivuaadagi vΛΛsi gomaasi. Suusi Cristo IbΛada
gΛnΛΛmadu daja cascΔΔ. VΛΛsi gomaasi alia oojoidei Diuusi.

9 DΛmos aapimΛ ΛΓΛmo oodami ismaacΔΔ Diuusi Λcovai
vuvaitu daidΛ ΛrmaamaradΛ Diuusi. DaidΛ ΛΓΛpan ducami
aapimΛ Λjudidíu papaaligadΛ ismaacΔΔ ivuaadatadai Diuusi
aa duiñdadΛ, mai aapimΛ gaaagiada istumaasi gΛgΛrducami
ismaacΔΔ ivueeyi Diuusi. Diuusi cΛΛgacΛΓΛ gΛnvuvaitu
aapimΛ gΛnsoimaascamigaiñdΛΓΛ dai sivi maata aapimΛ
ñiooquidΛ. 10 ΛΛquioma aapimΛ maitΛrmaamaradΛcatadai
Diuusi dai sivi casi ΛrmaamaradΛ aapimΛ Diuusi. ΛΛquioma
tomali Λmaadutai maisoigΛΛlidiña aapimΛcΔΔ dΛmos sivi Di-
uusi soigΛΛlidi aapimΛcΔΔ.

11 Giñaaduñi aapimΛ alia tΛtΛgitoi mΛsiΛmo imidagai tΛvaagianana oidaca agai dΛmos aapimΛ quiaa tami oidigi daama oidaga, cascΛdΛ gΛndaanΛi aanΛ mΛsai maigoogosi gΛnducamicana. CamaataΛ aapimΛ isgΛaagai isapiagΛnaajagΛdagi dai maisoimaasi ivuaadagi. 12 CΛΛgacΛrΛ avΛroidaca aapimΛ Λgai saagida ismaacΛdΛ maivaavoitudai Diuusi vai siΛascadΛ ganvui ñioocada Λgai ducami siΛrsoimaasi ivuaadamica aapimΛ vΛascΛrΛ nΛijadamu Λgai isaliΛ cΛΛgacΛrΛ oidaga aapimΛ dai poduucai siΛascadΛ diviagi Diuusi dai nΛida agadagi ismaacΛdΛ rCΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ rmaicΛΛga ivuaadami Λgai siaa duutuadamu Diuusi.

13 CΛΛ maataΛ aapimΛ isDiuusi ipΛlidi isvΛascatai ΛΛgiadagi dudunucami cascΛdΛ avΛrΛΛgiada aapimΛ vΛasi ΛtΛtaanΛdami ismaacΛdΛ darasai Λoodami tomasi rΛbaitΛcΛaacamigadΛ rromamano. 14 SiΛ sonrΛ guucacami ismaacΛdΛ tΛaanΛi ΛbaitΛcΛaacamigadΛ rromamano sai soimaa taatatuldana Λgai ismaacΛdΛ soimaasi ivueeyi dai sai cΛΛgacΛrΛ nΛidiña ismaacΛdΛ cΛΛga ivueeyi. 15 Diuusi ipΛlidi iscΛΛgacΛrΛ oidaca aapimΛ vai poduucai Λgai ismaacΛdΛ vupuiiruga dai maivaavoituda Λlidi Diuusi ñiooquida maitΛñiooquiadagi.

16 Dudunucami maivaamioma gataaanΛi siDiuusi dΛmos vΛascΛrΛ gΛaagai mΛsΛΛgiadagi dai maisoimaasi ivuaadagi. Diuusi rΛrΛgai ismaacΛdΛ vaamioma gataaanΛi dai aapimΛ rrpipiooñigadΛ Diuusi. ΛΛgiadavurai Λgai. 17 SiaavΛr duutuada aapimΛ vΛasi oodami. OigΛadavurai vΛasi gΛnaaduñi vaavoitudadami. ΛbΛiadavurai Diuusi dai siaavΛr duutuada ΛbaitΛcΛaacamigadΛ rromamano.

18 AapimΛ ismaacΛdΛ rrpipiooñi ΛΛgiadavurai gΛnaamu dai siaavΛr duutuada maisiuu mosΛcaasi Λgai ismaacΛdΛ cΛΛ tuutuiga, ismaacΛdΛ tΛtΛaañicui dai oomaliga ΛpΛ. 19 Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi vΛascatai ismaacΛdΛ iduñia Λlidi istumaasi ipΛlidi Diuusi dai maisoimaasi ivuaadatai vai vΛascΛrΛ aa soimaasi taatamituldi dai vΛascΛrΛ maivui ñioocai Diuusi. 20 DΛmos isaapimΛ soimaasi ivuaadagi mai cascΛdΛ soimaasi gΛntaatatuldagi tomasi maivui ñioocai aapimΛ Diuusi. ¿Tumaasi rCΛΛgai gomaasi? DΛmos isaapimΛ cΛΛga ivuaadagi mai vΛascΛrΛ soimaasi gΛntaatamituldiadagi dai vΛascΛrΛ maivui ñioocada aapimΛ Diuusi Λgai sΛllicadΛ cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadamu. 21-23 Diuusi cΛΛgacΛrΛ ganvuvaitu mΛsai poduucai ivuaadana aapimΛ. Cristo sΛllicadΛ soimaa taata mΛsai cΛΛgacΛrΛ vuvacana aapimΛ. Tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui Λgai dai tomali Λmo imidagai maiyaata dai aidΛsi Λoodami sigalnaasi ñiooqui aagidi Λgai maiagidi

tomali amo ñiooqui sigalnaascami. Dai aidasi aoodami soimaa taatamituldidatagai maipotatadai issoimaasi taatatulda agai aapa. Baiyoma agai dagito sai Diuusi bai duuna caa maatacatai isDiuusi vaascara caaga ivueeyi. Dai Diuusi ipalidi masi aapima poduucai ivuaadagi aapa. ²⁴ Aatama alia soimaasi ivueeyi cascada soimaa taataragaitadai damos Cristo soimaa taata curusiaba tasai aatama caagacara vuvaacana dai poduucai camaitarsoimaasi iducamicana aatama dai saida ivuaadana aatama istumaasi Diuusi ipalidi. Aidasi gamuaatu Suusi Cristo curusiaba poduucai caagacara garvuvaitu garsoimaascamigaiñara. ²⁵ Mosca maata aatama tasmaiquiaa caagacara vuvacacai aatama maivaavoitudaiña tomali maiagidiña Suusi Cristo damos sivi cama duucai gartagito aatama dai camaisoimaasi ivuaadaragai dai cavaavoitudai dai agidi aatama Suusi Cristo. Suusi Cristo garnuucada aatama apan duucai isduucai nucada amo pastuuru gasosoiga cañiru dai caagacara garvuvaidi.

3

¹⁻² Poduucai aapa aapima ooqui cuucunacami aagiadavurai gancuucuna vai poduucai ismaadutai maivaavoitudadagi Diuusi ñiooquida vaavoitudagi naiditai mascaagacara oidaga aapima dai siaa duutudai tomasi aapima maiagidi Diuusi ñiooquida. ³ Maitavar mostatagitoda masducatai gangagasiuva agai dai masmaasi ganaada agai yuucusi dai masmaasi ganaada agai babaivucai dai nanaacagi gomaasi maitarsoiñi. ⁴ Baiyoma gaagai mastatagitodagi masducatai oidaga. Maitavar gagarducada ganliada tomali maiomaliaca. Gomaasi agai istumaasi alia oojoidi Diuusi. ⁵ Aaquioma poduucai oidacana ooqui ismaacada agidiña Diuusi. Agai sallacada vaavoitudaiña Diuusi dai agidiña gancuucuna. ⁶ Potuigacana Saara aapa agai caaga agidiña Avraañi dai siaa duutudaiña. Aapima potuutiacamun aapa mascaagacara oidacagi dai maiabiadagi tomali maadutai.

⁷ Dai aapima cacalli ooñiacami aapa caagacara avar najada ganooñiga dai siaa duutuada maisiu mosacaasi maisi guupuacatai agai. Diuusi caagacara vuvaitu agai aapa sai vaascara oidacana agai amadu ganapan duucai cascada. Poduucivav ivuaada vai tomali amo istumaasi maisobicaiña ganmamaraga.

⁸ Maitavar gancocoda. Dai soigavar ganliada ganaaduñicada dai aipaco ganoigada amo siagama duucai. Cagavar tuutiaca vaascatai vui dai maigarducada

g_{AN}liada. ⁹ Is_{MA}adutai soimaasi g_{AN}vuiidiadagi aapim_A mait_{AA}agai ispoduca_I ivuiidiadagi aad_{AA}. Dai is_{MA}adutai g_{AN}ñiooquiadagi aapim_A mait_{AA}agai isñiooquiadagi. Diuusi _{AC}ovai g_{AN}vuvaitu aapim_A dai g_{AN}soiña agai casc_{AD} daan_{AD}avurai Diuusi sai soiñana _{AG}ai _{AA}p_A. ¹⁰ Pocaiti Diuusi ñiooquid_{AA}:

Sioor_A sioma oidaca _{AD}iadagi mait_{AA}agai issoimaasi ñioocadagi dai maiyaatag_{AD}agi.

¹¹ Mait_{AA}agai issoimaasi ivuaadagi mos_{AC}a istumaasi _{CA}agaducami.

G_{AA}agai istomali _{AM}o imidagai maitacocoadagi.

¹² Diuusi nuucada ismaac_{AD} mait_{AR}soimaasi ivuaadami.

Dai ca_{AC}ana siuu duucu gamamadada _{AG}ai.

Dai _{AG}ai vuid_{AA} ca_{AT}a ismaac_{AD} _{AR}soimaasi ivuaadami.

Ascaiti Diuusi ñiooquid_{AA}.

¹³ Is_Vaa_{SC}aa _{CA}agac_{AA} oidaca aapim_A baitoma maitiipucamu sioor_A soimaasi g_{AN}taatamituldiadagi,

¹⁴ d_{AM}os is_Vaa_{SC}aa soimaasi g_{AN}taatamituldiadagi _{AA}moco

tomamas _{CA}agac_{AA} oidaga maitav_{AR} _{AA}biada dai maitav_{AR}

vuaman _{AD}iadagi Diuusi _{CA}agac_{AA} g_{AN}ñijadamu casc_{AD}

v_{AA}sc_{AA} baig_{AN}liadamu aapim_A. ¹⁵ Dai siaav_{AR} duutuada

aapim_A g_{AN}taan_{AD}amiga Suusi Cristo. V_{AA}sc_{AA} av_{AR} bai

g_{AN}duuca dai aa noragida sioor_A g_{AN}ta_{AC}acadagi m_{AS}tuisi

tagito is_Vaa_{SC}aa oidacagi Diuusi _{AA}madu. Dai maitav_{AR}

g_{AG}arduc_{AD} g_{AN}liada dai siaav_{AR} duutuada _{AG}ai ismaac_{AD}

g_{AN}ta_{AC}acadagi. ¹⁶ _{CA}agac_{AA} av_{AR} oidaca m_{AS}ducatai

maat_{AC}agi m_{AS}maisoiimaasi ivueeyi, vai poduucai sioor_A

g_{AN}ñiooquiadagi _{CA}agac_{AA} oidacatai aapim_A vaavoitudaitai

Suusi Cristo siaa _{AA}rana Diuusi vui. ¹⁷ Sioom_A _{AR}ca_{AG}ai

issoimaa taatamadagi _{CA}aga ivuaadatai isDiuusi poduucai

ip_{AD}liadagi issoimaa taatamadagi soimaasi ivuaadatai.

¹⁸ Tomasi Suusi Cristo mait_{AR}soimaasi ivuaadami v_{AA}sc_{AA}

g_{AM}uaatu. Oodami _{AR}soimaasi ivuaadami casc_{AD}. Suusi

Cristo g_{AM}uaatu sai oodami _{CA}agac_{AA} vuvac_{AN} daid_A

{AR}Diuusi maamarad{AC}ana. ¹⁹ Aid_{AS}i maiquiaa duaaca Suusi

ib_{AD}ad_A ii siaaco maa maisapi coidad_A iib_{AD}ad_A dai aagidi

{AM}o istumaasi istumaasi Diuusi ip{AD}lidi ismaat_{AC}a _{AG}ai. ²⁰ _{AG}ai

mai_{AA}gi Diuusi aid_{AS}i oidacatai Noé_{CA}ru. Diuusi maisoimaa

taatatuli _{AO}odami aid_{AS}i Noé ivuaadatadai _{AG}aa vaarcu asta

aid_{AS}i naato Noé _{AG}aa vaarcu ismaac_{AD}aa vaa _{AG}ai _{AA}madu

cucaracami aaduñ_{AD} aid_{AS}i t_Vv_{AR}api duudu vaid_A _{AA}vaarcu

suudagi daama aim_{AR}aiña poduucai _{CA}agac_{AA} vuvaja _{AG}ai.

²¹ Dai poduucai sivi aat_{AM} _{GAR}vapaconai suudagic_{AD} dai

{CA}agac{AA} vuvac_{AI} vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca

coidad_A saagidaiñ_{AD}aa. Vacuanaragaic_{AD} maivuaan_{AI}

gatucuraga baiyoma poduucai _{CA}aa maata oodami isaat_{AM}

daanaɪ sai gaɾoigaldana gaɾsoimaascamiga. ²² Suusi Cristo caii tavaagiamu dai maɫca daja saɫɫisa padaɾa Diuusi dai taanaɪ vaasi Diuusi tɫtaañicaruda dai vaasi dudunucami ismaacada ami daraaja.

4

¹ Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapima ɫpa gaagagai isbai gɫnducagi dai soimaa taatagi. Agai ismaaca soimaa taatamai gajiaadaɾa vipieeyi vaasi istumaasi soimaascami. ² Dai maitivuaadana moɫacaasi istumaasi ɫgi agai ipɫliadagi, baiyoma ivuaadana agai istumaasi Diuusi ipɫlidi. ³ Aapima ɫquioma ivuaadana istumaasi ipɫlidiña ɫpan duucai agai ismaacada maiɫgidi Diuusi camaitaagagai maɫspoduucai ivuaadagi. Aliasi ɫsoimaasi ivuaadamicana aapima dai googosi gɫnducamicana dai navacoitracana dai aapima ivuaadana mui naana maasi oloodaicada dai uusicada dai siaa duutudaiña gɫndidiuusiga duucai, gomaasi alia daidi Diuusi vaasi oidi daama oidacami. ⁴ Agai ismaacada maiɫgidi Diuusi maimaata istuisida camaiɫpan duucai soimaasi ivueeyi aapima agai ɫmadu cascada gɫnñiooquidi agai. ⁵ Damos aimu istuigaco vuidara guuquiva agai agai Diuusi, dai Diuusi aagidamu ismaacada caɫga ivuaadana dai ismaacada maicaɫga ivuaadana. Diuusi cabai gɫduu dai aagida agai vaasi duduaacada dai coidada ismaacada caɫga ivuaadana dai ismaacada maicaɫga ivuaadana. ⁶ Muidutai ismaacada cacoi aidasi maiquiaa coi agai ca Diuusi ñiooquida dai poduucai ismaacada vaavoitu vaascara oidaca agai Diuusi ɫmadu ɫpan duucai Diuusi, Diuusi tomastuigaco oidaga. Vaasi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi cascada.

⁷ Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vaasi istumaasi cascada caɫgacara avar oidaca aapima dai maitaɫgitoda istumaasi soimaascami gɫnnuucadacavurai dai maisoimaasi ivuaada baiyoma avar gamamadada. ⁸ Damos sioma gaagagai maɫoigadagi gɫnaaduñi. Siora oigadai gɫnaaduñi caɫga gaoigaldi ɫpa maɫsoimaasi ivuiidiadagi. ⁹ Baiganɫliaracada avar gɫnmiaadagiada aipaco gɫnquiquiara. ¹⁰ Vaasi oodami maata amo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicadagi aa. Diuusi poduucai idui cascada. Vaascatai gaagagai isaipacoga gɫnsoicadagi isducatai istutiadagi. Poduucai vaascatai ivueeyi ɫaa duiñdagai ismaacada Diuusi ipɫlidi saida ivuaadana. ¹¹ Siora ɫñiooquituldiadamigadacagi Diuusi gaagagai iscaɫga agadagi istumaasi Diuusi ipɫlidi. Siora soicadagi iscaɫga aagadagi vai poduucai vaasicada istumaasicada ivueeyi aatama

VΛASCATA siaa duutudai aatama Diuusi. Suusi Cristo aragai ismaacada garsoicai iscaga ivuaada aatama vasi istumaasi. Aliasi gaaagai isvascatai siaa duutuadagi Diuusi. Diuusi aragai dai tomastuigaco taana oidi daama dai tavaagiar.

¹² Giñaaduñi maitavar vuaam analiada tomali maidudu-aadicuda masiascada soimaasi taatamadagi. Diuusi agai dai soimaasi gantaatamituldi naida aliditai masabai salicada vaavoitudai. Gomaasi gaaagai siapaduñiagi vasi vaavoitudadamicada. ¹³ Baiyoma avar baiganaliada masiascada soimaa taatamadagi. Aapima soimaa taatamai anpan duucai Suusi Cristo cascada. Dai poduucai baiganaliadamu aapima anpa siascada diviagi Suusi Cristo dai vascatai siaa duutuda agai. ¹⁴ Massoimaasi ñiooqui gnaagiadagi vaavoitudaitai aapima Suusi Cristo gaaagai masbaiganaliadagi. Diuusi Ibadaliasi dadadacai dai anama daja cascada gaaagai masbaiganaliadagi. Agai ismaacada soimaasi ñiooqui gnaagiadagi agai ñiooquidi Diuusi Ibadali, damos aapima siaa duutudai Diuusi Ibadali. ¹⁵ Aapima gaaagai issoimaa taatamadagi damos maisu soimaasi ivuaadatai tomali gacoodacamicatai tomali asivuacatai tomali gvapasaitai aa aa duiñadara. ¹⁶ Damos siora soimaa taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo agai maitaagai issiaa aradagi, baiyoma gaaagai isiaa duutuadagi Diuusi, vaavoitudai agai Suusi Cristo cascada.

¹⁷ Caaayi istuigaco Diuusi naida agai loodami sabai calaga ivuaadana ismaicalaga ivuaadana anpa. Araga naida agai agai vaavoitudadami dai gooquiar agai ismaacada maitarvaavoitudadami dai soimaa taatatulda agai ismaacada maicalaga ivuaadana. Damos isDiuusi soimaasi gartaatamituldi aatama ismaacada arvaavoitudadami, vaamioma soimaa taatatuldamu agai ismaacada maiangidi. ¹⁸ Calaga ivuaadami avanacai istutuidi iscalagacara vuvacuigi dai asoimaasi ivuaadami siaadara calagacara vuvacana. ¹⁹ IsDiuusi ipaliadagi isvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vascata gaaagai isvaavoitudadami apiacalagacara oidacagi, vaavoitudaitai isDiuusi nuucada. Diuusi idui oodami dai salicada calagacara naidi ismaacada vaavoitudai.

5

¹ Ganmaaquia inlidi ana ñiooqui aapima vaavoitudadami gantataanadamiga. Ana anpa artaanadami anpan duucag agai. Daidali anaijadami isducatai soimaa taata Suusi Cristo dai ana anpa anmadu daacamu Suusi Cristo vasi

vaavoitudadami aamadu. ² Aapima tataanadami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaacaa taaana. Aliasi gaaagai masbaiganaliaragacada ivuaadagi isducatai Diuusi ipalidi, damos maisiu guvucadagaicada, tomali maisiu mosgamaitaa liditai tumiñsi. Baiganaliaragacada avarivuaada gnaa duiñdaga, ³ maitavar soi duucai najada dai maitavar soi vuaada baiyomavar caagacara oidaca vai poduucai oidacana gogaa vaavoitudadami aapa. ⁴ Dai poduucai siascada diviagi Suusi Cristo agai gandadadaquituda agai an duucai agai dai vascatai siaa anduutuadamu aapima aapa.

⁵ Poduucai aapa aapima gagali agiadavurai gantaaanadami aipacoga avar gansoicada maigarducada ganliditai.

Diuusi soicai ismaacada maigarducada ganlidi.

Dai agai vuidaa caata ismaacada garducada ganlidi.

⁶ Dai maitavar garducada ganliada Diuusi vui. Agai alia viaa guvucadagai dai amo imidagai siascada agai ipaliadagi ganmaaquimu amo samicami. ⁷ Maitavar vuaam anliada tomali amo istumaasicada Diuusi agai dai gansoicai dai annuucada.

⁸ Caagavar gantagitoca. Gansaayu adiaavora tomasi-aacoga aimarai dai gaagai soora soimaasi iduiñdagi cascada annuucadacavurai. ⁹ Dai maitandadagitoda issoimaasi anduiñtuldagi agai, baiyomavar apiacaga vaavoitudada maatacatai isvascatai gnaaduñi vaavoitudadami vasi oidigaa soimaasi taatamai ganapan duucai. ¹⁰ Dai masiascada casoimaasi taatagi bai tavapi Diuusi bai duña agai aniibadaga sipoducacaga ivuaadamu aapima gnaa duiñdaga dai Diuusi caga ganvaavoitulda agai dai caga ganmaaquia agai tagitoidagai. Diuusi agai dai caagacara ganlidi dai ganvai masai iimana tavaagiamu dai aamadu daraajana agai dai Suusi Cristo tomastuigaco. ¹¹ Aliasi gaaagai isvascatai siaa duutudagi Diuusi. Diuusi agai dai tomastuigaco taaana oidigi daama dai tavaagigaa.

¹² Aana ganooji idi ali ojai dai Silvaanocada ganootosi. Goovai argaraduñi vaavoitudadami dai caga tuiga. Dai idi ojiaga ganmaa aana ñiooqui dai gnaagidi sai Diuusi caagacara ganlidi dai poduucai maatacamu aapima isDiuusi samicada ganoigadai. Dai apiavar caga vaavoitudada isDiuusi ganoigadai.

¹³ Idi vaavoitudami ismaacada tami Babilooniaga daraaja Diuscada ganviaatuldi. Diuusi covai vuvaitu idi an duucacai aapima. Marcusi ismaacada giñmara gducami Diuscada

gΛnviaatuldi ΛΛρΛ. ¹⁴ BaigΛηΛliaragacΛdΛ gΛnviaatuldiada dai
apiavΛr gΛnoigΛada aipacoga.

AanΛ ipΛlidi isvΛΛscatai aapimΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai Su-
usi Cristo baigΛηΛliadagi.

MosΛcaasi.

Idi arΛoojai gotordadΛ ismaacΛdΛ ooja Piiduru

¹ Aana arSimuñi Piiduru Suusi Cristo ootosada daidΛ arpioonigada. Aana ganoojidi idi ooja aapima vaavoitudadami ismaacΛdΛ cΛga vaavoitudai garapan duucai. Diuusi garooga amadu Suusi Cristo cΛgacΛra garvuviadamiga sΛlicadΛ ivueeyi amo istumaasi cΛgaducami aatamΛcadΛ garsoiñacai tasai lpan duucai vaavoitudana. CascadΛ gamaata isgai amadugan duucai garnaidi. ² Aana ipΛlidi isDiuusi vaamioma cΛgacΛra gannajadagi vai vaamioma ganiibastacan tadacagi ganiibadaga maatacatai Diuusi amadu Suusi gartaanadamiga.

³ Diuusi alia viaa guvucadagai. Dai lagi casi garmaa vΛasi istumaasi tagito aatama dai cΛgacΛra oidacagi dai siaa duutuadagi lagi. Diuusi garsoi tasai maatana Suusi Cristo. Lagi acovai garvuvaitu. Dai lagi alia viaa guvucadagai daidΛ idui naana maasi istumaasi gagarducami. ⁴ GomaasicadΛ cΛl maata aatama isDiuusi vaamioma mui naana maasi istumaasi gagarducami iduñia lagi aatama garvΛatarΛ. Vai poduucai mosacaasi cΛga ivuaada aatama isduucai Diuusi mosacaasi cΛga ivueeyi. Dai poduucai istutuidi aatama isgajiaadarΛ viaagi soimaascami dai maipan duucai ivuaadagi maivaavoitudadami ismaacΛdΛ ivueeyi mosacaasi istumaasi lagi lagi ipΛlidi isivuaadagi. ⁵ CascadΛ aliasi glaagai iscΛgacΛra oidacagi aapima cavaavoitudacai Diuusi. Dai aliasi glaagai lpa isvaamioma cΛga matia liadagi istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaadagi, ⁶ dai aliasi glaagai lpa ismaitivuaadagi istumaasi aapima lagi ipΛlidi, dai siascadΛ soimaasi taatamadagi aapima aliasi glaagai isapiacΛga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidΛ, dai aliasi glaagai lpa isivuaadagi vΛasi istumaasi Diuusi ipΛlidi, ⁷ dai aliasi glaagai lpa masaipacoga gnoigadagi aapima vaavoitudadami dai isoigadai vΛasi oodami lpa.

⁸ Isivuaadagi aapima vΛasi gomaasi aidΛ gia vaamioma cΛgacΛra oidacamu aapima dai vaamioma cΛga ivuaadamu Diuusi aa duiñdadΛ agiditai maatacatai aapima Suusi Cristo gartaanadamiga. ⁹ Damos ismaitivuaadagi aapima gomaasi aidΛ gia maiquiaa cΛl maata aapima istumaasi arcΛgaducami maitatagitoitai isDiuusi caigali gansoimaascamiga. ¹⁰ CascadΛ giñaduñi vaavoitudadami

cΛΛgacΛΓΛ avΛr oidaca vai poduucai cΛΛga gΛmaatΛcana isDiuusi Λcovai gΛnvuvaitu dai gΛmaamara duucai gΛnnΛidi. IscΛΛgacΛΓΛ oidacagi aapimΛ aidΛ gia maigajiaadΛrΛ viaamu aapimΛ ganvaavoidaraga. ¹¹ Poduucai viaacamu aapimΛ oigaragai isiimiagi tΛvaagiamu siaaco gatΛaanΛi Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga tomastuigaco. Λgai Λgai daidΛ ΛrcΛΛgacΛΓΛ gΛrvuviadami.

¹² CascΛΔΛ apiagantΛtΛgitoldiadamu aanΛ gomaasi tomasi camaata aapimΛ dai cΛΛga vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛΔΛ caviaa aapimΛ dai gomaasi gia Λrvaaivoi. ¹³ Dai aanΛ polidi iscΛΛga ivueeyi aanΛ ganmaacaitai idi ñiooqui sivi maiquiaa muucuai. ¹⁴ Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga casi giñaagidi sai caotoma muquia iñagai aanΛ. ¹⁵ CascΛΔΛ gΛnoojidi aanΛ vai poduucai siΛascadΛ camuuquiagi aanΛ vΛascΛΓΛ tΛtΛgitoda aapimΛ gomaasi.

¹⁶ Casi gΛnaagidi aanΛ sai Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga alia viaa guvucadagai dai sai Λpamu divia agai tami oidigi daama. Gomaasi gia sΛΛlicΛΔΛ Λrvaaivoi. Gomaasi maitarcueentogadΛ oodami yaatavogami. AatΛmΛ Λgi gΛrvuupuquicΛΔΛ ñaidi gΛrtΛaanΛdamiga issΛΛlicΛΔΛ viaa guvucadagai. ¹⁷⁻¹⁸ AatΛmΛ caΛ aidasi Diuusi gΛrooga tΛvaagiaiñdΛrΛ cΛΛga ñioo Λgai vΛΛtarΛ dai pocaiti; “Idi Suusiava Λrgiñmara nai aanΛ alia oigΛdai dai baigiñlidi aanΛ govaicΛΔΛ”, caiti Diuusi. Dai aatΛmΛ ΛΛmadu daraajatadai gΛrtΛaanΛdamiga ΛgiidiΛΓΛ ismaacΛΔΛ Diuusi Λcovai vuvaitu vai ami dadadacΛi Suusi sicoli. CascΛΔΛ ñaidi aatΛmΛ aidasi Suusi sicoli dadadacΛi.

¹⁹ Istumaasi ñaidi aatΛmΛ dai caΛ caagaitadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ΛΛquioma cascΛΔΛ aidasi ñaidi aatΛmΛ dai caΛ, maí issΛΛlicΛΔΛ Λrvaaivoi. Dai aapimΛ ΛpΛ aliasi gΛaagai mΛsΛΛgiadagi goñiooqui. Diuusi ñiooquidΛcΛΔΛ maata oodami mui naana maasi istumaasi maimaatΛcatadai. AapimΛ aliasi gΛaagai mΛscΛΛga Λgiditai caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ asta siΛascadΛ Λpamu diviagi Suusi Cristo dai aapimΛ ΛΛmadu daraajamu. ²⁰ Damos sioma cΛΛga gΛaagai mΛsmaatΛcagi sai tomali Λmaadutai maiΛagi istutuidi isaagagi istΛiya Λlidi istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ. ²¹ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ tomali Λmo imidagai maiaagai istumaasi Λgi Λgai ipΛlidi baiyoma Λgai ΛrcΛcΛΛli ismaacΛΔΛ Diuusi Λcovai vuvaitu dai Λgai ñiooquituldiña Diuusi. Diuusi IbΛadΛ mamaatΛtuldiña istumaasi aagadagi Λgai.

VΛASCATA maisoimaasi ñioocai ASALLicami viaacami vui tomali maiaagidi Diuusi issoimaasi idui agai.

12 DAMOS sioora ivuaadagi MOSACAasi istumaasi AAgI Agai ipALidi Agai CACAisi gANDUCAMI maicALLaga gANTATAgitocatai. Agai ivueeyi MOSACAasi istumaasi AAgI Agai ipALidi Apan duuca CACAisi. Oodami coodaiña CACAisi ismaacADA CACAidaga. Dai sioora vui ñioocadagi istumaasi maicALL maatA CAΛ Agai maiiimi agai Diuusi AMmadu. 13 Agai soimaasi taatamituldiña oodami yaatagiditai dai vupuiirumaditai cascADA soimaasi taata agai. Dai Agai baigANALidiña asta tASATA soimaasi ivuaadatai cascADA siaa AARadamu aapimA isAMmadu gacuaadagi. Agai poduucAI ivueeyi gANvupuiirumada Aliditai.

14 Dai Agai maisiaa duutudai tomali AMmo ooqui. Agai mai-ibiocora soimaasi ivuaadatai dai vupuiirumadaiña AMmoco ismaacADA maicALLaga vaavoitudai Diuusi. Dai Agai alia coimudada tuutuiga. Dai Diuusi SALLicADA soimaasi taatatulda agai Agai. 15 Dai Agai iimi agai ADiaavora AMmadu maiAAGiditai Diuusi ñiooquida. Agai Apan duuca ivueeyi Balaam Beor marada. Agai gamaitACAida Alidiña tumiñsi soimaasi ivuaadatai. 16 DAMOS AMmo asñitu ñioo dai bagaimi ABalaam dai Agai dagitu gAVuiirudaga.

17 DAMOS AMmamaatAtuldiadami yaatavogami maitARsoiñi. Agai tomastuigaco oidacamu siaaco SALLicADA tucagamucana tomastuigaco. 18 Agai AAgI CALLaga ñioocai gANmamaatAtuldiaraga vui DAMOS maitARsoiñi istumaasi gamamaatAtuldi Agai. GANmamaatAtuldiaraga maicALLagaducamicADA vupuiirumagi Agai ismaacADA cayoga maiuurapACaitadai Asoimaasi ivuaadami. 19 AmamaatAtuldiadami yaatavogami gamamaatAtuldiña sai tomasioorai istutuidi isivuaadagi istumaasi ipALIadagi dai sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai tomasi soimaasi ivueeyi. DAMOS AMmamaatAtuldiadami yaatavogami maitistutuidi isdagitocai soimaasi ivuaadagi dai cascADA maitistutuidi isivuaadagi MOSACAasi istumaasi ipALIadagi. 20 DAMOS isAMAadutai camaiuuvapACADagi Asoimaasi ivuaadami dai cagajiaadARA viaagi naana maasi istumaasi soimaasicami maatacatai isSuusi Cristo gARTAAANADamiga ATACALLagacARA vuviadami dai gooquiARA Apamu uuravagi Asoimaasi ivuaadami dai Apamu soimaasi ivuaadagi aidA gia Diuusi vaamioma soimaasi taatatulda agai Agai. 21 Vaamioma ARCALLgaicamudai Agai VALLARA ismaimaatAMudai Diuusi ñiooquida dai maisiu gajiaadARA viaamudai camaatacai. 22 GomaasicADA casi Apan istumaasi aagaiña oodami dai pocaitiña: “Googosi viootaiña dai Apamu cuaadana gAVioosi dai tomasi sociacami CALLaga vapaATAsdiña gANSosoiga tataisoli

vΛΛSCATΛ ATataisoli gANTuculimadaiña dΛVΛΛrai vaagicamiΛRΛ”,
ascaitiña oodami.

3

¹ Giñaaduñi aliΛsi gΛNOigΛdai aanΛ. Idi ΛrgootordadΛ oojai
ismaacΛdΛ gΛNOojidi aanΛ. Dai vΛgooquiΛRΛ ganmaacai aanΛ
ñiooqui ipΛliditai mΛSCΛΛga gANTΛTΛgitodagi ² tΛTΛgitoitai
istumaasi ΛΛquioma aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ
ismaacΛdΛ Diuusi ΛCOvai vuvaitu dai Suusi Cristo
mamaatΛtuldaragadΛ ismaacΛdΛ aatΛMΛ Suusi Cristo
ojootosadΛ gΛNAagidi.

³ DΛmos ΛPΛga gΛAagai mΛSmaatΛcagi sai cayoga uugitΛcai
oidigi oidaca agai oodami ismaacΛdΛ parunada agai Diuusi
ñiooquidΛ dai Λgai ivuaada agai istumaasi ΛΛgi Λgai ipΛliadagi.

⁴ Dai Λgai gatacacada agai dai pocaitidada agai: “¿Tadui
ΛCristo dai camaidivia? Λgai aagidi gΛraaduñicarΛ sai divia
agaitadai. Dai gΛraaduñicarΛ cacΛCΛΛliocoi dai cacoι taidΛ
ΛCristo camaidivia baiyoma momaasi oidigi aidΛsi abiaadΛRΛ
CΛQUIVA”, ascaitiada agai. ⁵⁻⁶ DΛmos gomaasi maitΛRvaavoi.
Λgai mospoduucΛi tΛTΛgitoda agai cascΛdΛ pocaitiada agai.
Oidigi camaimomaasi. Λmo imidagai Diuusi caugititu vΛΛsi
istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicΛdΛ. TucamidΛRΛ
Diuusi gΛñiooquicΛdΛ idui tΛvaagi dai oidigi. DaidΛ idui iicomai
sai duucuiña. Dai gooquiΛRΛ Diuusi ugiritu vΛΛsi istumaasi
oidacatadai oidigi daama duuquicΛdΛ. ⁷ DΛmos gotΛvaagi
ΛΛmadu gooidigi ismaacΛdΛ oidaga sivi Diuusi caaagai sai
Λmo imidagai ugirituda agai taicΛdΛ. Amaasi Λgai vai Diuusi
ootosa agai Λsoimaasi ivuaadami mΛΛca siaaco tomastuigaco
soimaasi taataca agai.

⁸ DΛmos aapimΛ giñaaduñi mosavΛR tagitoca sai Diuusi
vΛΛtarΛ Λmo tasai ΛTΛpan ducami Λmo mil uumigi dai Λmo
mil uumigi ΛTΛpan ducami Λmo tasai. ⁹ Diuusi gia iduñia
agai istumaasi aagai saidΛ iduñia agai, tomasi ΛΛmoco poΛlidi
sai cataVΛpi daivusai. DΛmos Diuusi maitΛroojodai baiyoma
ipΛlidi Λgai isvΛΛscatai aatΛMΛ Λma duucΛi gARTΛTΛgituagi vai
poduucΛi tomali Λmaadutai maiimiagi ΛDiaavora ΛΛmadu.

¹⁰ DΛmos Λmo imidagai aimu istuigaco divia agai
gARTΛaanΛdamiga Suusi Cristo. Dai todian duucΛi divimu Λgai
siΛΛscadΛ oodami mainΛNΛracagi poduucΛi isduucΛi daivui
ΛΛsivogami siΛΛscadΛ oodami mainΛNΛracagi. Amaasi ugitia
agai gotΛvaagi taicΛdΛ dai cavaini copoñdatai. Dai dΛVΛΛrai
mΛia agai ΛΛmadu vΛΛsi istumaasi oidaga oidigi daama.

¹¹ Dai maatacatai aapimΛ isvΛΛasiaacatai ugitia agai
aliΛsi gΛAagai issΛΛlicΛdΛ CΛΛgacΛRΛ oidacagi aapimΛ dai

cΛΛga siaa duutuadagi Diuusi. ¹² Dai aapimΛ gΛaagai isnaΛaracagi ipΛlidityai sai otoma aΛna istuigaco Diuusi iduñia agai vΛΛsi gomaasi. Amaasi ugitia agai gotΛvaagi taicΛΔ dai vΛΛsiaΛcatai maia agai. ¹³ Damos aatΛmΛ naΛara istuigaco Diuusi iduñia agai Λmai tΛvaagi utudui dai oidigi utudui ismaacΛΔ aagai Λgai saidΛ iduñia agai. Dai amaasi Λoodami ivuaadamu mosacaasi istumaasi arcΛΛgaducami dai istumaasi arsaΛlicami.

¹⁴ CascΛΔ aapimΛ giñaaduñi naΛaracatai aapimΛ gomaasi gaagadavurai isducatai cΛΛgacΛrΛ oidacagi dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapimΛ siΛΛscadΛ diviagi Diuusi, dai poduucai cΛΛgacΛrΛ gannΛijadamu Λgai. ¹⁵ Aliasi gΛaagai ismaatacagi aapimΛ ismaiquiaa divia gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo ipΛlidityai Λgai ismuidutai cΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi. Garaduñi Paavora ismaacΛΔ aliase oigΛdai aatΛmΛ poduucai gΛnooji ΛpΛ. Diuusi maatΛtuli Λgai istumaasi gΛnoojida Λgai cascΛΔ. ¹⁶ VΛΛscΛrΛ siΛΛscadΛ gaojiada Λgai gaaagidiña gomaasi tomasi ΛmapΛcΛrΛ alia sijaiga ismaata caΛcagi. Dai Λmoco ismaacΛΔ maicΛΛ maatΛ caΛ Diuusi ñiooquidΛ dai maicΛΛga vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ ama duucai aagaiña poduucai isduucai Λma duucai aagaiña Λgai ΛmapΛcΛrΛ Diuusi ñiooquidΛrΛ dai poduucai maiimimu Λgai Diuusi Λmadu.

¹⁷ CascΛΔ aapimΛ giñaaduñi camaatacatai gomaasi gΛaagai masigΛnnuucadacagi vai maitΛnvupuiirumadadagi gomaatΛtuldiadami yaatavogami aidΛ gia camaicΛΛga vaavoitudadan tada aapimΛ Diuusi ñiooquidΛ. ¹⁸ Damos aliase gΛaagai isvaamioma cΛΛga maatia aapimΛ gartΛaanΛdamiga Suusi Cristo ismaacΛΔ cΛΛgacΛrΛ garvuvaidi. Dai aliase gΛaagai isdagitoagi ΔSuusi vai Λgai gΛnsoiñana isvaamioma cΛΛga oidacana aapimΛ. Aliase gΛaagai isvΛΛscatai cΛΛga ñioocadagi Suusi Cristo vΛΛtarΛ.

Mosacaasi.

Idi arʼoojai apʼagadad ismaacʼad ooji Vuaana gaaduñi vaavoitudadami

¹ Aanʼ arʼVuaana daidʼ gʼanoojidi aanʼ aagaitai Suusi Cristo. Suusi Cristo ʼagai daidʼ gʼarmaa ibʼadagai utudui. Aidʼasi abi-aadʼarʼ maiquiaa caʼquiva oidigi Suusi Cristo caoidacatadai tʼavaagiʼarʼ Diuusi ʼʼmadu. Dai aidʼasi divia ʼagai tami oidigi daama nʼidi aanʼ ʼagai, dai caʼcana aanʼ ñiooquidʼ, dai taata aanʼ tuucugadʼ. Dai siorʼ maatʼ istuiga Suusi Cristo poduucai maatʼ istuiga Diuusi. ² Suusi Cristo divia ami siaaco daraa-jatadai aatʼama cascʼadʼ gʼanaagidi aatʼama sai nʼidi. Dai sivi gʼaraagidi aatʼama sai Suusi Cristo ʼagai dai gʼarmaacai ibʼadagai utudui dai ʼagai tomastuigaco oidaga. ʼagai Diuusi gʼarooga ʼʼmadu oidacatadai dai gooquiʼarʼ divia tami oidi daama dai aatʼama nʼidi ʼagai. ³ Dai aatʼama gʼanaagidi istumaasi nʼidi dai caʼ vai poduucai aapima ʼʼpʼ gʼarʼpan duucai tʼatʼagitodagi dai vʼʼscatai ʼpan duucai tʼatʼagitodagi aatʼama Diuusi gʼarooga ʼʼmadu Suusi Cristo Diuusi maradʼ. ⁴ Gomaasi gʼanoojidi aanʼ masai vaamioma baigʼanʼlidiña.

⁵ Sivi gʼanaagidamu aatʼama istumaasi Suusi Cristo gʼarmaatʼtuli sai Diuusi alia caʼ tuiga dai tomali ʼmo imidagai maitivueeyi istumaasi soimaascami. ⁶ Ispocaitiada aatʼama tasai ʼpan duucai tʼatʼagitoi Diuusi dai maitivuaadagi istumaasi arʼcaʼgaducami aidʼ gia yaatagai aatʼama dai sʼʼlicʼadʼ soimaasi ivueeyi. ⁷ Dʼamos iscaʼgacʼarʼ oidaca aatʼama dai caʼga ivuaadagi poduucai isduucai ivueeyi Diuusi aidʼ gia ʼmo tʼagitoidagai viaacamu aatʼama. Dai Diuusi gʼaroiɡʼaldi gʼarsoimaascamiga muucucai Suusi Cristo Diuusi maradʼ curusiaba.

⁸ Ispocaitiadagi aatʼama tasai maitʼarsoimaasi ivuaadami aidʼ gia gʼarvupuiirumadai aatʼama ʼʼgi daidʼ arʼyaatavogami aatʼama. ⁹ Dʼamos isaagiada aatʼama Diuusi ʼsoimaascami ismaacʼadʼ ivuaadagi aidʼ gia Diuusi iduunʼimu aatʼamaʼcaʼadʼ istumaasi arʼsʼʼlicami. ʼagai gʼaroiɡʼaldamu gʼarsoimaascamiga dai caʼgacʼarʼ gʼarnʼijadamu ducami istomali ʼmo imidagai maisoimaasi iduunʼimudai aatʼama. ¹⁰ Dʼamos ispcocaitiadagi aatʼama tasai maisoimaasi ivueeyi aidʼ gia ducami ispcocaiti-ada aatʼama isDiuusi yaatavoga dai poduucai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidʼ.

2

¹ Giñaaduñi vaavoitudadami g_Λnaagidi aan_Λ gomaasi ma_Sai maisoimaasi ivuaadana. Da_Λmos is_Λmaadutai soimaasi ivuaadagi, ca_Λ maata_Λ aat_Λma_Λ isoidaga a_Λmoco ismaac_Λda_Λ ga_Λrsoic_Λi Diuusi ga_Λrooga vuitapi. A_Λgai a_ΛrSuusi Cristo. Dai a_Λgai ivueeyi istumaasi a_ΛrS_Λalicami. ² Dai a_Λgai vaa a_Λgai dai muu curusiaba vai poduuc_Λi Diuusi ga_Λroig_Λldi aat_Λma_Λ ga_Λrsoimaascamiga dai va_Λasi oidigi daama oidacami soimaascamiga_Λ.

³ Is_Λagiada aat_Λma_Λ istumaasi aagai Diuusi ñiooquid_Λra_Λ aid_Λ gia ca_Λ maata_Λ aat_Λma_Λ is_Λarmaamarad_Λ Diuusi. ⁴ Da_Λmos is_Λmaadutai pocaitiadagi sai maata_Λ Diuusi dai said_Λ a_ΛrDiuusi marad_Λ dai va_Λasc_Λra_Λ mai_Λagiadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquid_Λra_Λ a_Λgai gia a_Λryaatavogami dai mait_Λrvaavoitudadami. ⁵ Baiyoma ismaac_Λda_Λ ca_Λga a_Λgiadagi Diuusi ñiooquid_Λ a_Λgai gia oig_Λdai Diuusi dai poduuc_Λi ca_Λ maata_Λ aat_Λma_Λ is_Λpan duuc_Λi ta_Λgitoi Diuusi. ⁶ Sioor_Λ pocaitiadagi is_Λpan duuc_Λi ta_Λgitoi Diuusi a_Λgai gia ga_Λagai isca_Λga oidacagi poduuc_Λi isduuc_Λi oidacatadai Suusi Cristo tami oidigi daama.

⁷ Giñaaduñi istumaasi g_Λnoojidi aan_Λ mait_Λra_Λmo mamaat_Λtuldiaragai utuducami. Goovai a_Λra_Λgai vaa ismaac_Λda_Λ ca_Λ aapim_Λ aid_Λsi abiaad_Λra_Λ ga_Λagacai gamamaat_Λtuldi Suusi Cristo. ⁸ Da_Λmos va_Λasc_Λra_Λ g_Λnaagidi aan_Λ a_Λmo ñiooqui ducami is_Λra_Λmo mamaat_Λtuldiaragai utuduc_Λda_Λ da_Λmos va_Λasc_Λra_Λ a_Λra_Λgai vaa ismaac_Λda_Λ g_Λnaagidi Suusi Cristo ma_Sai aipacoga g_Λnoig_Λdaiña. Suusi Cristo ali_Λsi g_Λnoig_Λdai aapim_Λ dai poduuc_Λi g_Λnoig_Λdai aapim_Λ aipacoga. Si_Λascad_Λ oodami aipacoga g_Λnoig_Λdagi aid_Λ gia gajaad_Λra_Λ viimu gosoimaascami dai ca_Λgac_Λra_Λ oidacamu oodami.

⁹ Is_Λmaadutai pocaitiadagi isca_Λgac_Λra_Λ oidaca dai ca_Λdadagi ga_Λaduñi vaavoitudadami a_Λgai quiaa soimaasi ivueeyi. ¹⁰ Da_Λmos sioor_Λ oig_Λadagi ga_Λaduñi a_Λgai gia cac_Λgac_Λra_Λ oidaga. Dai a_Λgai maisoimaasi duiñtuldi aa. ¹¹ Da_Λmos sioor_Λ ca_Λdadagi ga_Λaduñi a_Λgai quiaa soimaasi ivueeyi dai maimaata_Λ isducatai ca_Λga oidacagi maimaata_Λ ca_Λcatai Diuusi ñiooquid_Λ.

¹² Ga_Λnoojidi aan_Λ va_Λascatai aapim_Λ giñaaduñi vaavoitudadami caoig_Λldacai Diuusi ga_Λnsoimaascamiga muucuca. Suusi Cristo aapim_Λ ga_Λnva_Λta_Λra_Λ. ¹³ Ga_Λnoojidi aan_Λ va_Λascatai aapim_Λ ca_Λca_Λli oodami maata_Λcatai aapim_Λ Suusi Cristo. A_Λgai caoidacatadai maiquiaa ca_Λquivacai oidigi abiaad_Λra_Λ.

Ganoojidi aanΛ vaascatai aapimΛ gagaali cavaamioma istui aapimΛ isaDiaavora.

Ganoojidi aanΛ aapimΛ aali vaavoitudaitai aapimΛ Diuusi garooga. ¹⁴ Ganoojidi aanΛ aapimΛ cacalliodami maatacatai aapimΛ Suusi Cristo. Agai caoidacatai maiquiaa caquiva oidigi abiaadara. Ganoojidi aanΛ aapimΛ gagaali calga vaavoitudaitai aapimΛ Diuusi ñiooquida dai cavaamioma istui aapimΛ isaDiaavora.

¹⁵ Maitavar oojiada isivuaadagi gosoimaascami ismaacada oidaga tami oidi daama. Dai maitavar viaaca liada naana maasi istumaasi istumaasi oidaga tami oidi daama. Isamaadutai oojiada gomaasi aidΛ gia maioigadai Diuusi. ¹⁶ Ismaacada maivaavoitudai Diuusi ivueeyi mui naana maasi soimaascami. Agai ivueeyi mosacaasi istumaasi agi agai ipalidi dai viaaca alidiña vasi istumaasi najadagi, dai gargarducada ganalidiña naana maasi viaacatai. Vasi gomaasi ivueeyi ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai Diuusi maitipalidi ispomaasi ivuaadagi oodami. ¹⁷ Dai amo imidagai ugitimu vasi gomaasi dai oidigi ugitimu ara. Damos siora ivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi agai gia tomastuigaco oidacamu.

¹⁸ Giñaaduñi cayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. Camai aapimΛ isdivia agai amo oodami ismaacada vuidara caataca agai Cristo. Dai caoidaga mui oodami ismaacada vuidara vaata Cristo cascada cal maata aatama iscayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. ¹⁹ Ismaacada vuidara vaata Cristo agai gia maitargaraaduñi vaavoitudadami cascada iji garsaagidañdara. Issallicada argaraaduñicamudai aidΛ gia garalamadu daraacamudai agai. Damos agai iji sai vaamioma calga gamaatana isagai maitargaraaduñi.

²⁰ Damos Cristo ootoi Diuusi IbadΛ sai ganlamadu daacana. Dai agai gansoicai masai calga maatacana istumaasi arvaavoi dai istumaasi maitarvaavoi. ²¹ Ganoojidi aanΛ maatacatai aapimΛ istumaasi arvaavoi. Dai istumaasi maitarvaavoi.

²² Isamadutai pocaitiadagi sai Diuusi maiotoi Suusi sai cascada maitaraCristo agai gia yaatagai. Agai gia vuidara vaata Cristo. Agai pocaiti sai Diuusi maitararooga dai sai Suusi maitarDiuusi marada. ²³ Ispocaitiadagi oodami sai Suusi maitarDiuusi marada Diuusi garooga maialamadu daja agai. Damos ispocaitiadagi oodami sai Suusi arDiuusi marada aidΛ gia Diuusi lamadu daja agai.

²⁴ Cascada apiavar calga lagiada aapimΛ Diuusi ñiooquida ismaacada cal aapimΛ tucamidara abiaadara. MasiaapimΛ

apiac^Λga vaavoitudada aid^Λ gia Diuusi g^Λrooga ^Λmadu mara^Δ g^Λn^Λmadu daraajamu. ²⁵ Dai Suusi Cristo g^Λraagidi t^Λsai tomastuigaco oidaca ragai aat^Λm^Λ Diuusi ^Λmadu.

²⁶ Aan^Λ g^Λnoojidi gomaasi masai maatacana isoidaga oodami ismaac^ΔΔ g^Λn^vvupuiirumadada ^Δlidi. ²⁷ Suusi Cristo ootoi Diuusi Ib^ΔΔ sai g^Λn^Λmadu daacana, casc^ΔΔ mait^Δgito aapim^Λ sioora g^Λn^mmamaat^Δtuldiadagi istumaasi ^Δrc^ΛΔgaducami, ^Δgai g^Λn^mmamaat^Δtuldi v^ΛΛsia^Δcatai casc^ΔΔ. Istumaasi gamamaat^Δtuldi ^Δgai gia s^Λlic^ΔΔ ^Δrvaavoi. Dai poduuc^Δ apiac^Λga ^Λgidi aapim^Λ Suusi Cristo poduuc^Δ isduuc^Δ g^Λn^mmaat^Δtuli Diuusi Ib^ΔΔ.

²⁸ Giñaaduñi apiav^Δr c^ΛΔga ^Λgiada aapim^Λ Suusi Cristo dai poduuc^Δ maisiaa ^Δradamu aapim^Λ si^Λscad^Δ diviagi ^Δgai tomali mai^Δbiadamu aapim^Λ Diuusi. ²⁹ C^ΛΔ maata aapim^Λ isSuusi Cristo tomali ^Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi casc^ΔΔ c^ΛΔ maata aapim^Λ sai sioora apiac^Λgac^Δr^Δ oidacagi ^Δgai gia ^ΔrDiuusi maamarad^Δ.

3

¹ S^Λlic^ΔΔ g^Δroig^Δdai Diuusi g^Δrooga, casc^ΔΔ g^Δmaamara g^Δraagai. Dai s^Λlic^ΔΔ ^Δrvaavoi is^Δrmaamarad^Δ aat^Λm^Λ. D^Δmos ismaac^ΔΔ maivaavoitudai Diuusi maimaat^Δ is^ΔrDiuusi maamarad^Δ aat^Λm^Λ. ^Δgai maivaavoitudai Diuusi casc^ΔΔ. ² Giñaaduñi s^Λlic^ΔΔ g^Δnoig^Δdai aan^Λ. Vaavuava iscasi ^Δrmaamarad^Δ aat^Λm^Λ Diuusi d^Δmos maiquiaa c^ΛΔ maata aat^Λm^Λ istuutiaca ragai gooqui^Δrioma. D^Δmos c^ΛΔ maata aat^Λm^Λ sai si^Λscad^Δ diviagi Suusi Cristo aat^Λm^Λ ^Δpan tuutiaca ragai ^Δgai maatac^Δtai istuiga ^Δgai. ³ V^Λscatai ismaac^ΔΔ vaavoitudai is^Δpan tuutiacagai Suusi Cristo gajiaad^Δr^Δ vipieeyi soimaascami c^ΛΔgac^Δr^Δ oidaca ^Δliditai ^Δpan duuc^Δ Suusi Cristo.

⁴ Tomasioora sioora soimaasi ivuaadagi mai^Δgidi Diuusi s^Λlicamigad^Δ. Asoimaasi ivuaadami vuid^Δr^Δ v^ΛΛt^Δ s^Λlicami. ⁵ C^ΛΔ maata aapim^Λ isSuusi Cristo divia tami oidi daama dai muu curusiaba dai poduuc^Δ oig^Δldi ^Δgai soimaascamigad^Δ oodami dai tomali ^Δmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ⁶ Sioora c^ΛΔga ^Λgidi Suusi Cristo maisoimaasi ivueeyi. Dai sioora apiasoimaasi ivueeyi ^Δgai maimaat^Δ istuiga Suusi tomali maivaavoitudai ^Δgai. ⁷ Giñaaduñi maitav^Δr g^Δndagito m^Δsg^Λn^vvupuiirumadadagi. Sioora c^ΛΔga ^Λgiadagi Diuusi s^Λlic^ΔΔ c^ΛΔga ivueeyi ^Δpan duuc^Δ Suusi Cristo. ⁸ Dai sioora apiasoimaasi ivueeyi ^Δgai ivueeyi istumaasi ^ΔDiaavora ip^Δlidi ducami is^Δrmaamarad^Δcamudai ^Δgai. ^ΔDiaavora soimaasi ivueeyi maiquiaa c^Δquivacai oidigi abiaad^Δr^Δ. Dai Diuusi

marad Δ divia tami oidi daama dai ugitituda agai Δ Diaavora guvucadad Δ .

⁹ Diuusi maacai g Δ maamara ib Δ dagai utudui dai Δ gai maisoimaasi ivueeyi. Sivi maitip Δ lidi Diuusi maamarad Δ issoimaasi ivuaadagi Diuusi maamarad Δ catai.

¹⁰ C $\Delta\Delta$ ga g Δ maata Δ sioor Δ Δ R Δ Diuusi maamarad Δ dai sioor Δ Δ rmaamarad Δ Δ Diaavora. Tomasioor Δ sioor Δ maic $\Delta\Delta$ ga ivuaadagi dai maioig Δ adagi g Δ aaduñi Δ gai gia mait Δ r Δ Diuusi maamarad Δ .

¹¹ Aid Δ si abiaad Δ r Δ ca Δ aapim Δ Suusi Cristo mamaat Δ tuldiaragad Δ aid Δ maí aapim Δ sai g Δ aagai isg Δ roig Δ adagi aipacoga. ¹² Dai mait Δ aagai is Δ pan duucaí ivuaada aat Δ m Δ Caín. Δ gai idui istumaasi ip Δ li Δ Diaavora casc Δ d Δ muaa g Δ suculi. Caín maic $\Delta\Delta$ ga idui dai suculid Δ c $\Delta\Delta$ ga idui casc Δ d Δ vui baamu Δ gai dai muaa.

¹³ Giñaaduñi maitav Δ r vuaam Δ n Δ liada isg Δ nc $\Delta\Delta$ dada Δ gai ismaac Δ d Δ maivaavoitudai Suusi Cristo. ¹⁴ Camaiimia ragai aat Δ m Δ Δ Diaavora Δ Δ madu baiyoma iimia ragai aat Δ m Δ Diuusi Δ Δ madu. Maata aat Δ m Δ gomaasi oig Δ daitai g Δ raaduñi. Sioor Δ maioig Δ adagi g Δ aaduñi imia Δ gai Δ Diaavora Δ Δ madu. ¹⁵ Tomasioor Δ sioor Δ c $\Delta\Delta$ dadagi g Δ aaduñi ducami is Δ rgamuaacami. Dai c $\Delta\Delta$ maata aapim Δ is Δ mo gamuaacami maitistutuidi isimiagi Diuusi Δ Δ madu. ¹⁶ Suusi Cristo muu curusiaba aat Δ m Δ g Δ r Δ v Δ atar Δ dai poduucai maata aat Δ m Δ isducatai ivueeyi sioor s Δ llic Δ d Δ oig Δ dai aa. Poduucai aat Δ m Δ Δ Δ p Δ ali Δ si g Δ aagai isoig Δ adagi g Δ raaduñi dai asta coiyagi Δ gai v Δ atar Δ isg Δ aagadagi. ¹⁷ Is Δ maadutai viaacagi v Δ asi istumaasi t Δ gito dai is Δ n Δ ijadagi Δ gai is Δ mo aduñd Δ maiviaacagi dai v Δ asc Δ r Δ maisoig Δ Δ ldiagi Δ gaic Δ d Δ Δ gai maitistutuidi ispot Δ iyagi sai Diuusi soic Δ í sai oig Δ daiña aa. ¹⁸ Giñaaduñi is Δ pocaitiadagi aat Δ m Δ sai oig Δ dai aa dai v Δ asc Δ r Δ maisoic Δ dagi aid Δ gia mait Δ r Δ v Δ avoí isoig Δ dai aa. Baiyoma ali Δ si g Δ aagai issoic Δ dagi aat Δ m Δ aa poduucai g Δ maata iss Δ llic Δ d Δ oig Δ dai aat Δ m Δ .

¹⁹⁻²⁰ Dai poduucai c $\Delta\Delta$ ga maata aat Δ m Δ is Δ r Δ Diuusi maamarad Δ . Δ amos is Δ Δ mo iimidagai po Δ liada aat Δ m Δ t Δ sai maitistutuidi is Δ r Δ Diuusi maamarad Δ cagi aid Δ gia ali Δ si g Δ aagai ist Δ t Δ gitoda aat Δ m Δ is Δ Diuusi maata v Δ asia Δ catai. Δ gai vaamioma maata isaat Δ m Δ casc Δ d Δ g Δ aagai isg Δ riib Δ stacan tadaca dai baig Δ r Δ liadagi Diuusi vui. ²¹ Giñaaduñi ali Δ si g Δ noig Δ dai aan Δ . Isc $\Delta\Delta$ maataca aat Δ m Δ is Δ maisoimaasi idui aid Δ gia maidodoadicudamu aat Δ m Δ Diuusi vuitapi. ²² Dai Δ gai g Δ rmaaquimu v Δ asi istumaasi taañiagi aat Δ m Δ Δ Δ giditai

aatΛmΛ sΛlicamigadΛ Λgai daidΛ ivuaadatai istumaasi ipΛlidi Λgai. ²³ Dai Λgai gΛraagidi tΛsai vaavoitudaiña Suusi Cristo Diuusi maradΛ dai tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña, poduucai isduucai Suusi Cristo gΛraagidi. ²⁴ Sioora ΛΛgiadagi Diuusi sΛlicamigadΛ poduucai cΛΛga oidaca ivuaadatai istumaasi Diuusi ipΛlidi dai Diuusi ΛΛmadu daja Λgai.

Dai Diuusi ootoi gΛIbadaga sai gΛrΛΛmadu daacana cascΛdΛ maata aatΛmΛ isDiuusi gΛrΛΛmadu daja.

4

¹ Giñaaduñi aliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ. MaitavΛr tomasioora vaavoitudada ismaacΛdΛ pocaitiadagi saidΛ rDiuusi ñiñoquituldiadamigadΛ. ΛpΛgavΛr cΛΛga gantΛgito caΛca sabaiga rDiuusi ñiñoquidΛ ismaacΛdΛ aagai Λgai. Oidaga mui mamaatΛtuldiadami yaatavogami cascΛdΛ. ² Tomasioora sioora gaaagiadagi sai Suusi Cristo Diuusi maradΛ oodami duucai vuusai tami oidi daama Λgai gia gaaagidi Diuusi ñiñoquidΛ dai Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu daja Λgai. ³ DΛmos sioora maigamamaatΛtuldiadagi gomaasi maigaaagidi istumaasi Diuusi ipΛlidi, baiyoma Λgai vuidΛrΛ vΛΛtΛ ΛCristo. Camaī aapimΛ isvaamioma muidaimi ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami vΛΛsi oidi daama.

⁴ Giñaaduñi aapimΛ rDiuusi maamaradΛ. Dai aapimΛ vaamioma istui isΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami. Diuusi IbΛadΛ ismaacΛdΛ gΛnΛΛmadu daja vaamioma viaa guvucadagai siΛDiaavora ismaacΛdΛ ΛmamaatΛtuldiadami yaatavogami ΛΛmadu daja cascΛdΛ. ⁵ Λgai ΛΛmadu ajioopai Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo dai gaaagidi naana maasi istumaasi soimaascami ismaacΛdΛ ivueeyi Λmaivaavoitudadami dai Λgai baigΛnΛliaracΛdΛ caΛcana. ⁶ DΛmos aatΛmΛ rDiuusi maamaradΛ. Sioora maata Diuusi gantΛgito caΛcana istumaasi aagiadagi aatΛmΛ. DΛmos sioora maimaata Diuusi maitantΛgito caΛcana. CascΛdΛ poduucai cΛΛga gΛmaata sioora aagai Diuusi ñiñoquidΛ dai sioora mosyaatagai.

⁷ Giñaaduñi aliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ dai ipΛlidi aanΛ isaipacoga gΛnoigΛadagi aapimΛ ΛpΛ. Diuusi Λgai dai gΛrsoicΛi tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña. Dai sioora sΛlicΛdΛ oigΛadagi gΛaduñi Λgai gia maata Diuusi daidΛ rDiuusi maamaradΛ. ⁸ Sioora maioigΛadagi aa Λgai gia maimaata Diuusi. Diuusi Λgai dai oigΛdai vΛΛsi oodami oidi daama oidacami. ⁹ Diuusi gΛrmaatΛtuli isgΛroigΛdai ootosacai gΛmara tami oidi daama tomasi aliΛ Λmaduga, tΛsai poduucai

viaacana aatama ibadaga utudui muucucai agai. ¹⁰ Diuusi oigadai vassii oodami oidigi daama oidacami tomasi maicalla ga oigadai aatama Diuusi, agai sallowada garoigadai ootosacai gamara sai muucuna curusiaba dai poduucai oigaldiana garsoimaascamiga.

¹¹ Giñaaduñi aliassi ganoigadai aana. Dai maatacatoi vasscatoi aatama siassi garoigadai Diuusi aatama lapa gaaagai isaipacoga garoigadagi. ¹² Tomasi tomali amaadutai mainaidi Diuusi vasscaga issallowada aipacoga garoigadagi aidaga Diuusi garalamadu daja dai vaamioma canga oigadai aatama Diuusi. ¹³ Dai Diuusi ootoi gaibadaga sai garalamadu daacana sai poduucai maatacana aatama isDiuusi garalamadu daja. ¹⁴ Aatama gia tala Diuusi marada dai cascada ganaagidi aatama isDiuusi garooga ootoi gamara tami oidi daama sai agai cagacaga vuvaidana oodami. ¹⁵ Tomasioora sioora pocaitiadagi sai vaavoitudai isSuusi arDiuusi marada aidaga Diuusi lamadu daja agai.

¹⁶ Caa maata aatama isDiuusi garoigadai dai sallowada vaavoitudai isDiuusi oigadai vassii oodami oidi daama oidacami. Isaipacoga ganoigadagi oodami aidaga Diuusi lamadu daja agai. ¹⁷ Dai poduucai vaamioma canga oigadai aatama Diuusi dai siasscada Diuusi naidagi oodami ismaacada arcanga ivuaadami dai ismaacada armaicalla ivuaadami aatama maiabbiadamu Diuusi maamaradacatoi agai poduucai isduucai Suusi Cristo maiabbiada Diuusi. ¹⁸ Tomasioora sioora canga oigadagi Diuusi agai maiabbiadi isDiuusi soimaasi taatatuldiagi. Dai sioora abbiadagi Diuusi canga gamaata ismaiQUIAA canga oigadai.

¹⁹ Laquioma abiaadaga garoigadai Diuusi cascada aatama lapa oigadai. ²⁰ Isamaadutai pocaitiadagi sai oigadai Diuusi dai caddadagi gaaaduñi agai gia yaatagai. Isamaadutai maitis-tutuidi isoigadagi gaaaduñi ismaacada naidi tomali maitis-tutuidi isoigadagi Diuusi ismaacada mainaidi. ²¹ Diuusi garaagidi sai sioora oigadagi Diuusi sai gaaagai isoigadagi gaaaduñi lapa.

5

¹ Tomasioora sioora vaavoitudai isSuusi arCristo ismaacada Diuusi ootoi tami oidigi daama agai gia arDiuusi maamarada. Tomasioora sioora oigadai Diuusi garooga agai gia oigadai vassii vaavoitudadami agai arDiuusi maamarada cascada. ² Tomasioora sioora oigadagi Diuusi dai lagiadagi poduucai gamaata isagai oigadai Diuusi maamarada lapa. ³ Sioora oigadai Diuusi agai gia lagiidi Diuusi dai gomaasi gia maisijaiga ⁴vaavoitudadami vataraga, agai gajaadaga vipieeyi

Λsoimaascami ismaacΛdΛ oidaga tami oidigi daama cascΛdΛ. Λvaavoitudadami cΛΛga istutuidi isgajiaadΛrΛ vipiaadagi Λsoimaascami vaavoitudaitai Suusi Cristo. ⁵ MosΛcaasi sioorΛ vaavoitudai isSuusi ΛrDiuusi maradΛ istutuidi isgajiaadΛrΛ vipiaadagi Λsoimaascami.

⁶⁻⁸ Dai cΛΛ maataΛ aatΛmΛ sioorΛ ΛrSuusi Cristo. AidΛsi Suusi gΛvacoι Diuusi ñioo tΛvaagiaiñdΛrΛ dai pocaiti saidΛ ΛrmaradΛ dai gooquiΛrΛ aidΛsi camuquui agaitadai Suusi Cristo Diuusi Λpamu ñioo tΛvaagiaiñdΛrΛ. Dai Diuusi IbΛadΛ gΛrmaatΛtuldi Λgai vaa ñiooqui dai Λgai tomali Λmo imidagai maiyaatagΛi. Dai poduucai vaica padΛrΛ maataΛ aatΛmΛ is-Suusi ΛrDiuusi maradΛ. Diuusi IbΛadΛ gΛrΛΛmadu daja, dai Diuusi ñioo tΛvaagiaiñdΛrΛ aidΛsi Suusi gΛvacoι, dai ΛpΛpΛ aidΛsi camuquui agaitadai Suusi. Dai vΛΛ vaica padΛrΛ maataΛ aatΛmΛ isSuusi Cristo ΛrDiuusi maradΛ. ⁹ SiΛΛscadΛ Λrñajadamicagi oodami Λmo istumaasi vΛΛscarΛ vaavoitudaiña aatΛmΛ cascΛdΛ vaamioma cΛΛga vaavoitudai aatΛmΛ istumaasi aagai Diuusi. Dai Diuusi pocaiti sai Suusi ΛrmaradΛ. ¹⁰ SioorΛ vaavoitudai gomaasi cΛΛga maataΛ isΛrvaavoi. SioorΛ maivaavoitudai gomaasi Λgai yaatavogami duucai ñidi Diuusi maivaavoitudaitai istumaasi aagai Diuusi aagaitai gΛmarΛ. ¹¹ Diuusi aagai ΛpΛ sai Λgai gΛrmaacai ibΛdagai utudui dai poduucai tomastuigaco oidacamu aatΛmΛ Λgai ΛΛmadu vaavoitudaitai aatΛmΛ maradΛ. ¹² SioorΛ vaavoitudai Diuusi maradΛ viaa ibΛdagai utudui dΛmos sioorΛ maivaavoitudai Diuusi maradΛ maiviaa ibΛdagai utudui.

¹³ Gomaasi gΛnoojidi aanΛ aapimΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai Diuusi maradΛ mΛsai maatacΛna mΛsitomastuigaco oidaca agai Diuusi ΛΛmadu.

¹⁴ CΛΛ maataΛ aatΛmΛ sai istaañia aatΛmΛ Diuusi Λmo istumaasi istumaasi Λgai ipΛliadagi Λgai gia gΛrΛΛgigitai caΛ. ¹⁵ Poduucai isduucai maataΛ aatΛmΛ isDiuusi gΛrΛΛgigitai caΛ poduucai ΛpΛ maataΛ aatΛmΛ isΛgai gΛrmaaquimu istumaasi taañiagi aatΛmΛ.

¹⁶ IsΛmo vaavoitudadami ñajadagi Λmaadutai gΛaaduñi isivuaadagi Λmo istumaasi soimaascami istumaasi Diuusi gia istutuidi isoigΛldiagi aidΛ gia gΛaagai isdaanΛdagi Diuusi Λgai vΛΛtarΛ dai Diuusi oigΛldamu Λgai dai maaquimu guvucadagai sai cΛΛga ivuaadana isgomaasi istumaasi idui Λgai Diuusi istutuidi isoigΛldagi. Oidaga ΛΛmo istumaasi soimaascami istumaasi maitaoigΛldi Diuusi maitaaagidi aanΛ sai gΛaagai isdaanΛdagi Diuusi Λgai vΛΛtarΛ ismaacΛdΛ ivuaadagi Λsoimaascami. ¹⁷ SioorΛ maitivuaadagi istumaasi

ΛRCΛΛgaducami Λgai soimaasi ivueeyi. DΛmos oidaga soimaascami istumaasi Diuusi gia gaoigaldi.

¹⁸ MaataΛ aatΛMΛ sai siooraΛ ΛrDiuusi maradaΛ camaioijada gosoimaasi. Diuusi maradaΛ nuucadacana Λgai cascΛdΛ daidaΛ ΛDiaavora camaitistutuidi issoimaasi iduiñtuldiadagi.

¹⁹ CΛΛ maataΛ aatΛMΛ isaatΛMΛ ΛrmaamaradaΛ Diuusi dai vΛΛscatai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo, ΛDiaavora ΛrtΛaanΛdamigadaΛ Λgai.

²⁰ CΛΛ maataΛ aatΛMΛ ΛpΛ iscadivia Diuusi maradaΛ dai garsoicai tΛsai cΛΛga maatacana siooraΛ sΛΛlicΛdΛ ΛrDiuusi. Dai sivi Diuusi gaΓΛΛmadu daja vaavoitudaitai aatΛMΛ Suusi Cristo Diuusi maradaΛ. Λgai sΛΛlicΛdΛ ΛrDiuusi dai Λgai garvaidacaimu tΛvaagiamu tΛsai tumastuigaco oidacana Λgai ΛΛmadu.

²¹ Giñaaduñi maitavΛr siaa duutuada aapimΛ Λmomoono ismaacΛdΛ ivueeyi oodami dai pocaiti saidΛ Λrdidiuusi.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gΛaaduñi vaavoitudadami

¹ AanΛ arVuaana Λvaavoitudadami tΛaanΛdamigadΛ daidΛ gΛnoojidi aanΛ aapimΛ giñaaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi dai siaa duutudai Diuusi. AapimΛ Λmo siΛΛgΛmΛ ganducami Λcovai gΛvuvaidacai Diuusi dai aanΛ sΛΛlicΛdΛ gΛnoigΛdai. Dai vΛΛscatai ismaacΛdΛ vaavoitudai Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ arvaavoi gΛnoigΛdai ΛpΛ maisiu mosacaasi aanΛ. ² GΛnoigΛdai aatΛmΛ vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidΛ dai tomastuigaco vaavoitudadamu aatΛmΛ. ³ CΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadamu Diuusi gΛrooga ΛmΛadu Suusi Cristo Diuusi maradΛ dai Λgai soigΛnΛliadamu aapimΛcΛdΛ dai iibΛstudacan tadacamu gΛniibΛdaga. GomaasicΛdΛ vaamioma cΛΛga vaavoitudadamu aapimΛ dai aipacoga gΛnoigΛadamu.

⁴ Dai sΛΛlicΛdΛ baigiñΛΛli aanΛ tΛΛgacai ΛmΛoco gΛnaaduñi ismaacΛdΛ cΛΛga Λgidi Diuusi ñiooquidΛ poduucai isduucai Diuusi gΛrooga gΛrtΛjai. ⁵ Dai sivi gΛndaanΛi aanΛ aapimΛ giñaaduñi tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña. Gomaasi maitarΛmo sΛΛlicami utuducami goovai arΛgai vaa ismaacΛdΛ viaa aatΛmΛ aidΛsi abiaadΛrΛ gΛaagacai gamamaatΛtuldi Suusi Cristo. ⁶ IsoigΛada aatΛmΛ Diuusi aidΛ gia ivuaadamu aatΛmΛ istumaasi Diuusi gatΛjai. Λgai gΛrtΛjai tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña poduucai isduucai maí aapimΛ aidΛsi vaavoitu.

⁷ Tami oidi daama oidaga mui mamaatΛtuldiadami yaatavogami. Λgai gaaagidi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai. Λgai gia Λryaatavogami daidΛ vuidΛrΛ vΛΛtΛ Suusi Cristo. ⁸ GΛnnuucadacavurai aapimΛ taduucai gΛnvupuiirumagi. Isvaavoituda aapimΛ Λgai aidΛ gia Diuusi maitanmaaquimu vΛΛsi istumaasi gΛnmaaqui Λgai.

⁹ TomasioorΛ sioorΛ Λma maasi gamamaatΛtuldiadagi istumaasi maitarΛmaatΛtuli Suusi Cristo aidΛ gia Diuusi maiΛΛmadu daja Λgai. DΛmos sioorΛ cΛΛga gamamaatΛtuldiadagi Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ aidΛ gia Diuusi ΛΛmadu maradΛ ΛΛmadu daraaja Λgai. ¹⁰ IsΛmo mamaatΛtuldiadami yaatavogami gΛndividagi ismaacΛdΛ pocaitiadagi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai maitavΛr dagito ismiaadΛrΛ cΛΛcada Λgai siaaco gΛnΛΛmpaidi aapimΛ tomali maitΛagai mΛspocaitiadagi sai Diuusi soifΛna. ¹¹ IsΛmaadutai pocaitiadagi aidΛ gia ducami ispomaasi ivuaadamudai Λgai ΛpΛ.

12 Naana maasi g^Λnaagida iñ^Λlidi aan^Λ d^Λmos maisiu oojaic^Λd^Λ baiyoma ip^Λlidi aan^Λ ism^Λca g^Λndividagi dai g^Λnaatagidagi dai poduucai baig^Λr^Λliadamu aat^Λm^Λ.

13 G^Λraaduñi vaavoitudadami ismaac^Λd^Λ tami oidaga ismaac^Λd^Λ Diuusi ^Λcovai vuvaitu Diuusc^Λd^Λ g^Λmviaatuldi.

Mos^Λcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gɔaduñi Gaayo

¹ Aanɔ ɔrVuaana ɔvaavoitudadami taanɔdamigadɔ daidɔ gɔoojidi aanɔ aapi giñaduñi Gaayo sɔɔlicɔdɔ gɔoigɔdai aanɔ.

² Daanɔi aanɔ Diuusi sai ɔgai cɔɔga gɔnuucadacana pasai maicocorɔiña maatacatai aanɔ isapiacɔɔga vaavoitudai aapi. ³ Aliɔ baigiñɔɔli aanɔ dadacai ɔɔmoco gɔraaduñi mɔɔcadɔɔɔ. ɔgai giñaagidi sai apiacɔɔga vaavoitudai aapi dai apiacɔɔgacɔɔɔ oidaga. ⁴ Aliasi baigiñɔɔlidi aanɔ maatacatai isɔgai ismaacɔdɔ mamaatɔtuli aanɔ Diuusi ñiooquidɔ apiacɔɔga vaavoitudai dai apiacɔɔga oidaga.

⁵ Giñaduñi Gaayo aliasi gɔoigɔdai aanɔ. Aapi aliɔ cɔɔga ivueeyi soicɔitai vɔɔsi gɔraaduñi vaavoitudadami tomasi ɔɔmoco maimaata aapi. ⁶ ɔɔmoco ismaacɔdɔ daivui mɔɔcadɔɔɔ gɔraagidiña siɔɔscadɔ gɔɔɔmpaidiada aatɔmɔ pasai aapi aliasi oigɔdai. Sivi siɔɔscadɔ mɔɔ dadia goovai ɔpamu soiñañi istumaasicɔdɔ tɔgitoca goovai voyɔɔɔ, poduucai isduucai Diuusi ipɔlidi. ⁷ ɔgai ivueeyi Diuusi aa duiñdada dai ɔgai maitipɔlidi isvuudagi istumaasi maacadagi ismaacɔdɔ maitɔrvaavoitudadami. ⁸ Cascɔdɔ aatɔmɔ aliasi gɔaagai ismaacadagi istumaasi tɔgitoca ɔgai dai poduucai soicɔdagi aatɔmɔ isapiagaaagiada ɔgai Diuusi ñiooquidɔ.

⁹ Aanɔ ooji ɔmo oojai gɔraaduñi vaavoitudadami ismaacɔdɔ gɔnɔmpaidi dai siaa duutudai Diuusi movai siaaco daja aapi. Dɔmos Diótrefesi maitiñɔɔgidi. ɔgai aliasi ojoidi isɔrbaitɔcɔaacamigadɔcagi ɔvaavoitudadami cascɔdɔ. ¹⁰ Cascɔdɔ isgaamo imi aanɔ aagidamu aanɔ vɔɔscatai vuitapi astuisidɔ giñyaatagai dai giññiooquidi. Dai goovai maimiaadɔgidi aagiadami Diuusi ñiooquidɔ ismaacɔdɔ dɔgavuscaɔi tomali maidadagitoi isaa miaadɔgidagi. Dai siooɔɔ miaadɔgidagi maidadagitoiña goovai isɔɔmadu gɔnɔmpaidadagi. ¹¹ Giñaduñi Gaayo aliasi gɔoigɔdai aanɔ. Maitiɔpan duucai ivuaada ɔgai ismaacɔdɔ maicɔɔga ivueeyi baiyoma ivuaada aapi ɔpan duucai ɔgai ismaacɔdɔ cɔɔga ivueeyi. Siooɔɔ ivueeyi istumaasi ɔrcɔɔgaducami ɔgai ɔrDiuusi maamaradɔ, dɔmos siooɔɔ soimaasi ivueeyi ɔgai maimaata Diuusi.

¹² Vɔɔscatai cɔɔga ñioocai Demetrio vɔɔtaraɔ daidɔ ɔrvaavoi istumaasi aagai oodami. Aanɔ ɔpɔɔ pocaiti sai ɔgai cɔɔ tuiga dai aapimɔ cɔɔ maata iñsaana maitɔnyaatagidi.

¹³ Naana maasi gaaagida iñalidi aanΛ dΛmos maisiu oo-
jaicΛdΛ ¹⁴ baiyoma otoma gΛdivida iñalidi aanΛ dai ΛΛgi
gΛaatagidagi.

¹⁵ AanΛ ipΛlidi sai Diuusi ibΛstudacan tadacana gΛibΛdaga.
GΛraaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ tami daraaja
DiuuscΛdΛ gΛviaatuldi. DiuuscΛdΛ iviaatulda vΛascatai
gΛraaduñi.

MosΛcaasi.

Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami

¹ Aana arUudasi suculida Jacovo daida arpiooñigada Suusi Cristo. Ganoojidi aana idi oojai aapima ganvatar ismaacada Diuusi garooga oigada dai acovai vuvaitu sai agidiña vai Suusi Cristo nuucada. ² Aana ipalidi isDiuusi soigaliadagi aapimacada dai ganiibastudacan tadacagi, dai ganoigadagi.

³⁻⁴ Giñaaduñi aliasi ipaliditadai aana isganoojidagi ganaagida inlidi aana isducatai calgacaga garvuvaitu Diuusi silasi aapima acasi aana ara. Dai sivi aliasi gaagai isganoojida aana gandaañidatani masai maidagitona ganvaavoidaraga dai vuidaga avavataca amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gansaagida vapacadagi. Diuusi garmaatutuli istumaasi vaavoitudai aatama. Aatama arDiuusi maamarada dai maitaagai tasdagituagi garvaavoidaraga ismaacada garmaa Diuusi dai ama maasi vaavoitudagi. Amamaatatuldiadami yaatavogami gansaagida vaapa maitanaagidacai ismaitanapan duucai vaavoitudai agai. Agai maicala tuutuiga dai googosi ganducami dai ama duucai aagai Diuusi ñiooquida dai pocaiti sai Diuusi calgacaga nidi oodami dai sai soigalidi oodamicada dai sai oigaldi soimaascamigada sai cascada casistutuidi istomasduucai oidacagi. GarDiuusiga ismaacada agidi aatama dai gartlaanadamiga Suusi Cristo agai gajaadaga vipieeyi. Aaqui ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai aagai isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai agai ismaacada pomaasi ivueeyi.

⁵ Tomasi camaata aapima aana valscaraga gantagitolda inlidi iducatai idui Diuusi ajudiducada agai calgacaga vuvaitu Eji-ipitu davariañdaga dai gooquiga dagito sai coona oidigana agai ismaacada maivaavoiu. ⁶ Dai gantagitolda inlidi aana ara isducatai Diuusi tataañicaruda dagito ganguvucadaga dai vuvuaaja tavaagiañdaga. Vai Diuusi maamaisaca dai tomali amo imidagai maivuvaida agai. Diuusi nanara isajagi aga tasai silascada soimaasi taatatuldia agai agai vasi gosomaasi ivuaadami vai aaga agai agai isducatai soimaasi taatatulda agai. Diuusi maamaisaca agai siaaco tomastuigaco tucagamucana. ⁷ Dai gantagitolda inlidi aana ara isducatai soimaa taatatuli Diuusi Sodoomaga dai Gomoogaga oidacami dai sicoli oidacami. Agai googosi ganducamicana anapan duucali Diuusi tataañicaruda ismaacada maiagi Diuusi. Cascada agai ootoi oodami siaaco tomastuigaco taiyaga daraajagi

Agai. Imaasic^{AD} gartat^{AG}gidi Diuusi isducatai ivueeyi Agai soimaasi ivuaadamic^{AD}.

⁸ Amamaat^{AT}tuldiadami yaatavogami Apan duucaí ivueeyi Ajudidíu dai ADiuusi t^{ATAA}añicarud^A dai ASoodom^{AR} dai Goomoor^{AR} oidacami tomasi camaat^A Agai isducatai A^{AD}dui Agaic^{AD}. V^{AA}ascara^A googosi g^{AN}ducami dai mai^{AA}gidi tomali A^{MO} t^{AA}aan^{AD}ami, dai sigalnaasi ñioocai Diuusi t^{ATAA}añicarud^A vui ismaac^{AD} A^{AG}gidi Diuusi. Agai pocaiti sai Diuusi ma^{MA}aat^{AT}tuldi coosigad^{AR} sai casc^{AD} poduucái ivueeyi Agai.

⁹ D^{AMOS} aidasi Migili Diuusi t^{ATAA}añicarud^A t^{AA}aan^{AD}amigad^A A^{AM}madu ADiaavora g^{AN}vupui ñiñio aagaitai soor^A b^{AQ}uia agai Moseesacaru tuucugad^A aidasi muu Agai. AMigili siaa duutu^Ddai Diuusi ismaac^{AD} A^{RT}aan^{AD}ami v^{AA}ascatai casc^{AD} maisigalnaasi ñioo Agai ADiaavora vui, tomasi ADiaavora sigalnaasi ñiooqui aagidi. D^{AMOS} AMigili potat^{AD}dai ADiaavora: “Diuusi g^{AB}bagaidamu”. ¹⁰ D^{AMOS} Amamaat^{AT}tuldiadami yaatavogami siigalnaasi ñiooqui aagai Diuusi t^{ATAA}añicarud^A vui, dai googosi g^{AN}ducami dai aipaco g^{ANC}ocodaiña mait^{AT}agitoitai istumaasi A^{AD}duñia agai Agaic^{AD} vai casc^{AD} Diuusi soimaasi taatatulda agai.

¹¹ Si^{AA} soimaa taatamu Agai. Agai mai^{AA}gidi Diuusi Apan duucaí Caín mai^{AA}gi Diuusi. Daid^A Amamaat^{AT}tuldiadami yaatavogami mosgamamaat^{AT}tuldi istumaasi mait^{AR}vaavoi. Goovai A^{RAA} duiñdada Agai. Poduucái ivueeyi Agai gamait^{AC}ada Aliditai tumiñsi Apan duucaí Balaam gamamaat^{AT}tuldiña istumaasi mait^{AR}vaavoi dai poduucái gamait^{AC}aiña tumiñsi. Daid^A Amamaat^{AT}tuldiadami yaatavogami mai^{AA}gidi A^Tt^{AA}aan^{AD}ami Apan duucaí Coré A^{AM}madu aa duiñda mai^{AA}gi t^{ATAA}aan^{AD}ami casc^{AD} ugidagai Agai. Poduuiñimu A^{AP}A Amamaat^{AT}tuldiadami ismaac^{AD} mai^{AA}gidi A^Tt^{AA}aan^{AD}ami. ¹² Si^{AA}scad^A g^{AN}ampaidiada aapim^A dai Amapai gacuaadagi gat^{AA}gida Aliditai m^{ASG}anoigadai aipacoga Amamaat^{AT}tuldiadami yaatavogami mos^{ARS}siaa Araragai aapim^A g^{AN}v^{AA}atar^A. Agai mosnavaacor^{AI} aapim^A g^{AN}saagida dai maisiaa duutudai tomali Amaadutai. Dai Agai mos^{AA}gi gacuaadana dai mait^{ANT}agito n^{AI}diña isvi^{AA}gacagi aa. Agai mait^{AR}soiñi ¹³ dai naana maasi sigalnaascami ivueeyi siaa Araraca maasi casc^{AD} Agai maic^{AA}gadu isgamamaat^{AT}tuldiadagi dai Diuusi ootosamu m^{AA}ca siaaco tomastuigaco tucagamucana.

¹⁴ A^{AA}qui A^{MO} Diuusi ñiooquituldiadamigad^A Enoco t^{AA}giducami aagai isducatai A^{AD}duñia agai Amamaat^{AT}tuldiadami yaatavogamic^{AD}. Enoco Arcajudada Adán. Adán Arvisiolida Enoco visiolida. Daid^A Diuusi ñiooquituldiadamigad^A pocaiti: “Diuusi divia agai A^{AM}madu mui gat^{ATAA}añicaru, ¹⁵ dai pot^{AI}ya agai sai v^{AA}asi Asoimaasi

ivuaadami maiiimia agai Diuusi $\Lambda\Lambda$ madu Λ gai ivueeyi mui naana maasi soimaascami dai ali Λ si vui \tilde{n} ioocaiña Diuusi casc Λ d Λ soimaa taatatulda agai Λ gai. ¹⁶ Λ mamaat Λ tuldiadami yaatavogami pocaiti sai maibaig Λ Λ lidi dudunucami vui, dai is Λ mo istumaasi soimaascami Λ p Λ duñiagi Λ gaic Λ d Λ Λ gai g Λ pi Λ r vuupaiña aa, dai Λ gai ivueeyi v Λ Λ si istumaasi soimaascami istumaasi iduñia Λ liada, dai g Λ g Λ r Λ \tilde{n} ioocai dai pocaiti sai v Λ Λ si istumaasi ivueeyi Λ gai vaamioma c Λ Λ gadu siistumaasi ivueeyi aa, dai v Λ amunaidana Λ gai oodami dai poduucai voopoidiña Λ mo istumaasi”, ascaiti Diuusi \tilde{n} iooquituldiadamigad Λ .

¹⁷ D Λ mos aapim Λ giñaaduñi g Λ nt Λ gitovurai is Λ Λ qui pocaiti Suusi Cristo ojootosad Λ : ¹⁸ “Si Λ Λ scad Λ cayoga ugitiagi oidigi Λ Λ moco g Λ nparunadamu daid Λ ivuaadamu istumaasi soimaascami istumaasi ip Λ liadagi dai maitivuaadamu istumaasi Diuusi ip Λ lidi”, ascaiti ojootosad Λ . ¹⁹ Daid Λ Λ mamaat Λ tuldiadami yaatavogami Λ r Λ gai dai Λ gai g Λ ncocotuldi aipacoga, daid Λ ivueeyi istumaasi soimaascami istumaasi ip Λ lidi, dai Diuusi Ib Λ ad Λ mai Λ Λ madu daja Λ gai.

²⁰ D Λ mos aapim Λ giñaaduñi c Λ Λ gav Λ r vaavoitudada Diuusi \tilde{n} iooquid Λ dai poduucai maata oidaca isducatai Diuusi ip Λ lidi, dai gamamadadavurai aapim Λ siDiuusi Ib Λ ad Λ g Λ nsoic Λ damu. ²¹ V Λ Λ sc Λ r Λ av Λ r Λ gitoca isDiuusi g Λ noig Λ dai dai baigav Λ r Λ Λ liada g Λ noig Λ daitai Diuusi, dai t Λ gitovurai Λ p Λ is Λ mo imidagai ajia agai istuigaco v Λ Λ sc Λ r Λ oidacamu aat Λ m Λ Diuusi Λ Λ madu. Suusi Cristo soig Λ Λ lidi aat Λ m Λ c Λ d Λ casc Λ d Λ .

²² Soigav Λ r Λ Λ liada Λ gaic Λ d Λ ismaac Λ d Λ maic Λ Λ ga maata istumaasi Λ r Λ g Λ gaducami tomali soimaascami, ²³ dai g Λ naagavurai dai c Λ Λ gac Λ r Λ vuvaida vai poduucai maiiimia agai Diaavora Λ Λ madu. Dai soigav Λ r Λ Λ liada Λ p Λ Λ soimaasi ivuaadamic Λ d Λ dai mait Λ agagai m Λ sbaig Λ Λ liada Λ gaic Λ d Λ ismaac Λ d Λ ivuaadagi Λ gai, g Λ nnuucadacavurai dai maipomaasi ivuaada aapim Λ Λ p Λ .

²⁴⁻²⁵ Mosali Λ Λ maadugava Diuusi dai ali Λ saituduga Λ gai. Dai Λ gai c Λ Λ gac Λ r Λ g Λ r Λ vuvaidi Suusi Cristo g Λ r Λ aan Λ damiga muu aat Λ m Λ g Λ r Λ v Λ at Λ r Λ casc Λ d Λ . Λ gai istutuidi isg Λ nsoiñagi vai camaisoimaasi ivuaadagi aapim Λ dai g Λ n Λ vaidaquiagi siaaco daja Λ gai caoig Λ ldicami v Λ Λ si g Λ nsoimaascamiga dai baig Λ Λ liadamu aapim Λ . Aana ip Λ lidi is Λ oodami vaavoitudagi is Λ Λ qui abiaad Λ r Λ dai sivi dai v Λ Λ sc Λ r Λ Diuusi Λ r Λ g Λ l bait Λ c Λ acami tami oidigi daama dai t Λ v Λ agi Λ r Λ , dai Λ gai t Λ aan Λ i v Λ Λ siaacatai, dai ali Λ si g Λ agagai issiaa duutuuda aat Λ m Λ Λ gai.

Mosacaasi.

Istumaasi Diuusi taañicaruda ismaacada ootoi Suusi Cristo taañgi Vuaana

¹ Aan arVuaana dai ganoojidi aan aapima vaavoitudadami ismaacada ganampaidi dai siaa duutudai Diuusi cuvaracamipara gagar quiquiara oidacami Asia davalariara. Aan ganoojidi dai ganaagidi naana maasi istumaasi ismaacada giñtaagi amo Diuusi taañicaruda. Agai giñtaagi istumaasi otoma apaduñi agai tavaagiara dai oidigi daama. Diuusi agai dai taañgi vasi gomaasi Suusi Cristo sai vasi vaavoitudadami maana gomaasi. Cascada Suusi Cristo ootoi amo Diuusi taañicaruda sai agai giñtaagidana vasi gomaasi. ² Ganaagidamu aan vasi istumaasi ta aan dai caa. Istumaasi ca aan arñiooquida Diuusi amadu Suusi Cristo dai istumaasi ta aan Diuusi amadu Suusi Cristo idui.

³ Diuusi sallaicada cagacara najadamu siora aagadagi idi oojai ismaacada Diuusi giñmaa sascada ganampaidiadagi vaavoitudadami dai siora agiditai cacagi ara Diuusi cagacara najadamu. Otoma apaduñia agai vasi istumaasi gaagai idi oojara.

⁴ Aan ipalidi isDiuusi amadu Suusi Cristo amadu Diuusi Ibadada cagacara ganajadagi dai ganiibastudacan tadacagi aapima vaavoitudadami Asia davalariara oidacami. Diuusi agai ismaacada maiquia caquivacai oidigi abiaadara oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Diuusi Ibadada agai dai ganuucada aapima vaavoitudadami cuvaracamipara gagar quiquiara oidacami dai agai tavaagiara daja siaaco Diuusi daacatai gataana. ⁵ Suusi Cristo agai dai gaaagidi vasi istumaasi arvaavo. Dai agai araragadada ismaacada duaaca dai camaimuquia agai tomali amo imidagai. Dai agai vaamioma viaa guvucadagai istomasmaacada taanadami tami oidigi daama. Agai garoigada dai garoigaldi garsoimaascamiga muucuai curusiaba. ⁶ Dai agai covai garvuvaitu tasai soña taanaiña Diuusi raraí duucai dai tasaida ivuaadana Diuusi aa duiñdada papaali duucai siaa duutudaitai Diuusi garooga. Alasi gaagai tascaga ñioocadagi aatama Suusi Cristo vatarara. Agai viaa guvucadagai tomastuigaco.

⁷ Suusi Cristo iicomai saagida divia agai. Vascatai taagimu asta agai ismaacada curusiaba siisa. Dai vasi oodami aipaco

oidacami ismaacada maivaavoitudagi suaañidamu taagacai agai. Saalicada arvaavoi isdivia agai agai.

⁸ Dai Diuusi gartaanadamiga agai ismaacada maiquiaa calquivacai oidigi abiaadaga oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Dai agai aliavi viaa guvucadagai cascada istutuidi isiduniagi tomastumaasi. Dai pocaiti agai: “Aana oidaga maiquiaa calquivacai oidigi abiaadaga dai siascada ugitiagi oidigi aana apiaoidacamu”, ascaiti Diuusi.

⁹ Aana arvuaana dai aatama argaraadunumu vaavoitudadami. Aana apa soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai aapima soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai tomastuigaco oidacamu aatama tavaagiaga Diuusi amadu. Dai Suusi Cristo ginsocai aana apa ansai soimaasi taatamaiña maivui nioocaitai agai poduucai isduucai gansocai agai aapima masai soimaasi taatamaiña aapima maivui nioocaitai agai. Aana ginmaisatu amapacaga siaaco sicolimadi suudagi, ami Patmos tagidu. Aana ginmaisatu gamamaatutulitai Diuusi nioquida dai gaaagiditai Suusi Cristo mamaatutuldiaragada. ¹⁰ Amo imidagai tumiñoco Diuusi Ibadaga ginmaa guvucadagai antai aana cal amo nioqui ginlabagi ismaacada anan caiti amo trompeta ¹¹ dai cavami nioo dai povaiñatadai:

—Aana aragai dai maiquiaa calquivacai oidigi abiaadaga oidaga dai tomastuigaco oidaca inagai. Oojañi amo liivruaga vasa pastumaasi tagia aagai dai ootosda vaavoitudadami ismaacada ganampaidi dai siaa duutudai Diuusi Asia davalriaga Efeesoga, dai Esmirnaga, dai Pergamoga, dai Tiatiraga, dai Sardisoga, dai Filadelfiaga, dai Laodiseaga —inñatadai nioqui.

¹² Amaasi aja calquiva aana dai naida inagai sooga agai dai ginioquidi dai ta aana cuvaracami veela daraasacarui agai oocada duñisi. ¹³ Dai goveela daraasacarui saagida caacatadai Suusi Cristo. Agai gaadaca amo vaasaragi tavaducami. Dai taagiaga caata amo oro givuurai. ¹⁴ Dai cuupada cal tootoaja apa maasi vopoi tuaacami dai calvai. Dai vuupuida cavami dadadacai anan duucai tai. ¹⁵ Dai acasoda dadadacai anan duucai amo vaiñomi toñicami bronse tagiducami. Dai cavami nioocai anan caiti siascada muiducagi ajaqui cal daapadicami. ¹⁶ Dai ganovi sallsa padacada daaga agai cuvaracami sisiaavugai. Dai tainiñidaga vuusanaca amo mastai aipadaga muucacami. Dai vuivasada cavami dadadacai anan duucai tasai cavami dadadacai dan duucu.

17 Dai aidasi taa aana aacasoda abaana gaa muuquidaa duuca. Damos agai giindaama dai ganovi saalisa padaga dai povaiñtadai:

—Maitiduaadica aana aragai dai maiquiaa caquivacai oidigi abiaadaga oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai. 18 Aana aragai dai tomastuigaco oidaga. Aana muu amo imidagai damos sivi cadaaca aana dai tomastuigaco oidaca iñagai. Dai aana viaa saalicami isvaidaquiagi avavoitudadami iibada tvaagiamu dai isootasagi agai ismaacada maivaavoitudai adiaavor amadu. 19 Oojañi aapi pastumaasi cataa dai vvasi istumaasi avvuiida agai dai istumaasi avduña agai. 20 Acucaracami sisiaavugai ismaacada taa aapi giñovira arapan ducami acucaracami giñtataañicarua ismaacada ootoo aana sai nuucadacana avavoitudadami ismaacada ganampaidi cucaracamipaga Asia davvira. Daid acucaracami veela daraasacarui arapan ducami avavoitudami ismaacada ganampaidi cucaracamipaga Asia davvira.

2

1 Oojidañi aapi Vuaana ataanadamigada avavoitudadami ismaacada ganampaidi Efeesoga dai povaitada: “Povaiñtadai aali ismaacada ganovi saalisa padaga daaga cucaracami sisiaavugai dai acucaracami veela daraasacarui saagida aimari: 2 Caa maata aana vvasi istumaasi ivueeyi aapima, dai iscaga ivueeyi aapima giña duiñdaga, dai issoimaasi taatamai aapima dai vvasca maivui ñioocai Diusi. Caa maata aana isaapima maiurapaasoimaasi ivuaadami. Caa maata aana isaapima gansaagida ajioopai mamaatuldiadami yaatavogami dai isaapima caga cacai agai istumaasi vaavoitudai agai dai poduca maata aapima sigai aryaatavogami. 3 Dai aliasi soimaasi taatamai aapima giñvaavoitudaitai damos vvasca maiojodaitai ivueeyi aapima giña duiñdaga. 4 Damos aapima ivueeyi amo istumaasi ismaacada maiojoidi aana, camaitiñigadai aapima poduca isducai giñigadaiña aidasi tucamidaga giñvaavoitu aapima. 5 Cascada aliasi gaagai iscaga ama duuca gantagituagi aapima isducatai ivuaadana aapima aidamasi tucamidaga giñvaavoitu dai aliasi gaagai isapamu giñigada aapima poduca isducai giñigadaiña aidamasi tucamidaga giñvaavoitu. Dai isaapima maama duuca gantagituagi aidaga aana imimu gaamucu siaaco daraaja aapima dai ganvoopoidamu aana ganveelaga daasacarui bovasdaga siaaco daga vai poduca gamaatcana iscamaiviaa aapima saalicami isgamamaatuldiadagi

giñiooqui. ⁶ Damos vaascara aapima ivueeyi amo istumaasi cagaducami aapima maiojoidi istumaasi ivueeyi anicolaítasiara oidacami poduucai isduucai maiojoidi aana istumaasi ivueeyi anicolaítasiara oidacami. ⁷ Cagavar agiditai caaca aapima istumaasi agidi Diusi Ibada vaavoitudadami: Soora maisoimaasi ivuaadagi siascada Diaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi, agai gia viaacamu oigaragai iscuucumiagi auusi ibiada ismaacada oidaga tavaagiara dai ismaacada viaacana oodami ibadagai utudui”.

⁸ Oojidañi aapi Vuaana ataanadamigada vaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Esmirnara lapa dai povaitada: “Povaiñtatadai acalli ismaacada maiquiaa cquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidaca agai. Agai vaa muu amo imidagai damos sivi caduaaca. ⁹ Caa maata aana vasi istumaasi ivueeyi aapima. Caa maata aana isaliasi soimaasi taatamai aapima dai issalicaada arsoituutuigami aapima. Damos vaascara Diusi cagacara gannaidi aapima dai gansoicai masai cagacara oidacana dai naana duucai gansoicai. Caa maata aana isducatai ganvui ñioocai amoco ajudidiu ismaacada pocaiti saida arDiuusi maamarada dai maitarvaavoi. Baiyoma agai ganmpaidi dai siaa duutudai Diaavora. ¹⁰ Otoma aimu istuigaco aapima soimaasi taata agai. Amo oodami ismaacada ivueeyi istumaasi ipalidi Diaavora ganmaamaisa agai dai poduucai nada agai sabai caga giñvaavoitudai aapima ismaitiñvaavoitudai lapa. Sallicaada soimaasi taata agai aapima baivustaan tasai. Damos vasi gomaasicada maitavar duduaadimu aapima baiyomavar apiacaga vaavoitudada Diusi asta masiascada coi dai aana ganvaidacaimu tavaagiamu simaca oidacamu aapima Diusi amadu tomastuigaco. ¹¹ Cagavar agiditai caaca aapima istumaasi agidi Diusi Ibada vaavoitudadami. Soora maisoimaasi ivuaadagi siascada Diaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi, agai gia maisoimaasi taata agai coocai agai maiimia agai Diaavora amadu cascada”.

¹² Oojidañi aapi Vuaana ataanadamigada vaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Pergamora lapa dai povaitada: “Povaiñtatadai acalli ismaacada viaa amastai aipadara muucacami: ¹³ Caa maata aana vasi istumaasi ivueeyi aapima. Maata aana isaapima mapacara oidaga siaaco oodami ivueeyi istumaasi Diaavora ipalidi dai vaascara apiacaga siaa giñduutudai aapima. Dai apiacaga giñvaavoitudai aapima aidasi oodami

Pérgamo¹⁴ oidacami muua Antipasi ami siaaco ivueeyi aoodami istumaasi ΔDiaavora ip¹⁵lidi. Antipasi ¹⁶agai dai c¹⁷aga aagidi aoodami isgiñvaavoitudai. Δamos v¹⁸ascara ivueeyi aapim¹⁹ amo istumaasi ismaac²⁰ada maioojoidi aan²¹. Δmadutai g²²naaduñi quiaa vaavoitudai Balaam mamaat²³atuldiaragada. Balaam ²⁴agai dai av²⁵anaqui ΔBalaac sai ²⁶agai soimaasi iduiñtuldana ²⁷ajudidíu. Casc²⁸ada Balaac aagidi ²⁹ajudidíu sai ugana cuaadagai ismaac³⁰ada aa oodami cadaasi ³¹amomoono dai sai googosi g³²nducamicana. ³³Dai ³⁴Δmadutai g³⁵naaduñi vaavoitudadami quiaa vaavoitudai Nicolaítasi mamaat³⁶atuldiaragada ismaac³⁷ada maioojoidi aan³⁸. ³⁹Casc⁴⁰ada ali⁴¹asi g⁴²aaagai isotoma ⁴³ama duuca⁴⁴i g⁴⁵ant⁴⁶at⁴⁷agituagi ⁴⁸agai dai ismai⁴⁹ama duuca⁵⁰i g⁵¹ant⁵²at⁵³agituagi ⁵⁴agai aid⁵⁵a gia gaamu imimu aan⁵⁶ dai cocodamu aan⁵⁷ ⁵⁸agai idi mastai⁵⁹c⁶⁰ada ismaac⁶¹ada vuusai giñ⁶²tañiaíñ⁶³da⁶⁴ra. ⁶⁵C⁶⁶agav⁶⁷ar ⁶⁸agiditai ca⁶⁹ca aapim⁷⁰ istumaasi aagidi Diuusi Ib⁷¹ada ⁷²vaavoitudadami. Sioora maisoimaasi ivuaadagi si⁷³ascada ΔDiaavora soimaasi iduiñtulda ⁷⁴liadagi, maaquimu aan⁷⁵ ⁷⁶agai gocuaadagai ismaac⁷⁷ada ⁷⁸tavaagi⁷⁹ra oidaga ismaac⁸⁰ada maitipu tami oidi daama. Dai maaquimu aan⁸¹ ⁸²agai ⁸³amo odai tojacami siaaco oojisi ⁸⁴amo t⁸⁵ataragai ismaac⁸⁶ada maimaat⁸⁷aa oodami ⁸⁸mos⁸⁹ca ⁹⁰agai sioora maaquiagi aan⁹¹”.

¹⁸ Oojidañi aapi Vuaana ¹⁹ataaan²⁰adamigada ²¹vaavoitudadami ismaac²²ada g²³anampaidi Tiatiir²⁴ara ²⁵ara dai povait²⁶ada: “Povaiñ²⁷at²⁸dai Diuusi marada. ²⁹Agai vaa ³⁰agai dai cavami dadadac³¹i vuupuid³² ³³apan duuca³⁴i taí dai ³⁵acasoda ³⁶apan duuca³⁷i dadadac³⁸i ³⁹amo vaiñomi bronse t⁴⁰agiducami ⁴¹c⁴²aa daapacadicami. ⁴³C⁴⁴aa maata⁴⁵ aan⁴⁶ v⁴⁷asi istumaasi ivueeyi aapim⁴⁸. Aapim⁴⁹ giñ⁵⁰oig⁵¹dai dai aipacoga g⁵²noig⁵³dai aapim⁵⁴ ⁵⁵ara. Dai maata⁵⁶ aan⁵⁷ isc⁵⁸aga giñ⁵⁹vaavoitudai aapim⁶⁰ dai isc⁶¹aga ivueeyi aapim⁶² giñ⁶³aa duiñdaga dai issoimaasi taatamai dai v⁶⁴ascara maivui ñi⁶⁵ocai Diuusi. Dai maata⁶⁶ aan⁶⁷ issivi vaamioma c⁶⁸aga ivueeyi aapim⁶⁹ Diuusi aa duiñdada ⁷⁰situcamid⁷¹ra giñ⁷²vaavoitudacai. ⁷³Damos v⁷⁴ascara ivueeyi aapim⁷⁵ ⁷⁶amo istumaasi istumaasi maioojoidi aan⁷⁷. Aapim⁷⁸ g⁷⁹ansaagida oidaga ⁸⁰amo ooqui Jesabela t⁸¹agiducami. ⁸²Agai pocaiti saida ⁸³ar⁸⁴Diuusi ñi⁸⁵ooquituldiadamigada ⁸⁶amos mait⁸⁷arvaavoí. Baiyoma ⁸⁸agai vupuiirumadai ⁸⁹amoco ismaac⁹⁰ada giñ⁹¹vaavoitudai mamaat⁹²atulditai ⁹³agai isali⁹⁴asi ⁹⁵arc⁹⁶agai isgoogosi g⁹⁷nducamicagi daid⁹⁸ ⁹⁹iscuaadagi cuaadagai ismaac¹⁰⁰ada aa oodami cadaasi ¹⁰¹amomoono. Dai aapim¹⁰² dadagitoi sai apiaquiaa gamamaat¹⁰³uldiña gomaasi. ¹⁰⁴Catav¹⁰⁵api nanara aan¹⁰⁶ ¹⁰⁷ooqui sai ¹⁰⁸ama duuca¹⁰⁹i g¹¹⁰at¹¹¹gitona dai sai gajaad¹¹²ra viaana g¹¹³soimaasicamiga ¹¹⁴amos ¹¹⁵agai

maitipalidi. ²² Sivi gia daituldamu aanΛ cocodagai Λgai dai sΛalicadΛ soimaasi taatatuldiamu aanΛ vΛasi vipioolimadΛ, ismaiΛma duuca i gantatΛgituagi Λgai dai camaipomaasi ivuaadagi. ²³ Dai coodamu aanΛ sioraΛ vaavoitudai looqui mamaatΛtuldiaragadΛ dai poduucai vΛasi oodami ismaacadΛ giñvaavoitudai cΛga maatumu iñsaana maata vΛasi istumaasi tatΛgitoi oodami dai vΛasi istumaasi ipalidi isivuaadagi Λgai. Dai sioraΛ cΛga ivuaadagi aanΛ cΛgacara nΛijadamu dai sioraΛ soimaasi ivuaadagi aanΛ soimaasi taatatuldiamu. ²⁴ Damos aapimΛ Tiatirara oidacami ismaacadΛ maivaavoitudai looqui mamaatΛtuldiaragadΛ tomasi maimaata vΛasi istumaasi mamaatΛtuldi Λgai ismaacadΛ ivueeyi istumaasi ΛDiaavora ipalidi aanΛ maiviaa isvaamioma ganmaacadagi ñiooqui aapimΛ. ²⁵ Damos gaaagai masiapiacΛga vaavoitudadagi aapimΛ asta siascadΛ gaamu imiagi aanΛ. ²⁶ SioraΛ maisoimaasi ivuaadagi siascadΛ ΛDiaavora soimaasi iduiñtuldi Λliadagi dai sioraΛ apiacΛga ivuaadagi istumaasi ipalidi aanΛ isivuaadagi asta siascadΛ coiyagi, maaquimu aanΛ Λgai sΛlicami sai giñΛmadu taaanΛiña vΛasi oodami oidigi daama oidacami, ²⁷ poduucai isduucai giñooga giñmaa sΛlicami ansai aanΛ taaanΛiña vΛasi oodami oidigi daama oidacami. Dai sΛlicadΛ viaacamu Λgai guvucadagai dai vaamioma istutiadamu Λgai siagaa oodami. ²⁸ Dai vaidacamu aanΛ Λgai tvaagiamu sai aanΛ giñΛmadu oidacana tomastuigaco. AanΛ arapan ducami agΛΛ siaavugai ismaacadΛ lΛquiamoco vusacΛi. ²⁹ CΛgavar Λgigitai caaca aapimΛ istumaasi aagidi Diuusi Ibada Λvaavoitudadami”.

3

¹ Oojidañi aapi Vuaana ΛtaanΛdamigadΛ Λvaavoitudadami ismaacadΛ ganmpaidi Sardisara lapa dai povaitΛda: “Povaiñtatadai acΛali ismaacadΛ ootoi Diuusi Ibada sai nuucadacana Λvaavoitudadami cuvaracamipara gagar quiquiara oidacami dai ganovira daaga Λgai cuvaracami sisiaavugai: CΛ maata aanΛ vΛasi istumaasi ivueeyi aapimΛ. Maata aanΛ ismuidutai aapimΛ mospocaiti iscΛga vaavoitudai Diuusi daida isΛgai ganmaa iibadagai utudui damos maiviaacan vueeyi aapimΛ iibadaga utudui. ² CΛgavar ganuucadaca aapimΛ dai poduucai cΛgacara oidaca. Quiaa vaavoitudai aapimΛ palapi. Vaamiomavar cΛga vaavoituda dai poduucai cΛgacara oidacamu aapimΛ. Maitavar dagitu isugitia ganvaavoidaraga. Canidi aanΛ isaapimΛ maicΛgacara oidaga Diuusi vui cascada pocaiti aanΛ. ³ CΛgavar tatΛgitoda aapimΛ Suusi Cristo

mamaat⁷tuldiaragad⁸ dai ⁸aggiadavurai gomaasi. Ama duuquiva⁹ar gant¹⁰tat¹¹gito dai camaidagitu ganvaavoidaraga. Isma¹²ima duuca¹³i gant¹⁴tat¹⁵gituagi aapim¹⁶a aid¹⁷a gia todian duuca¹⁸i imimu aan¹⁹a maimaat²⁰cat²¹ai aapim²²a si²³ascad²⁴a poduuc²⁵ai isduuc²⁶ai maimaat²⁷cana aapim²⁸a siuu duucu divia agadagi ²⁹amo ³⁰asivogami. Dai soimaasi gantaat³¹tuld³²amu aan³³a. ⁴ Damos va³⁴ascara³⁵ oidaga ami Sardisi³⁶ara³⁷ amo vaavoit³⁸udadami ismaac³⁹ada⁴⁰ maisoimaasi ivueeyi casc⁴¹ada⁴² gi⁴³namadu oidacamu ⁴⁴agai tavaagi⁴⁵ara⁴⁶ dai viaacamu ⁴⁷agai yuucusi tootoacami. ⁵ Sioora⁴⁸ maisoimaasi ivuaadagi si⁴⁹ascad⁵⁰a ⁵¹diaavora soimaasi idui⁵²ntulda ⁵³liadagi ⁵⁴agai gia gnaadamu yuucusi tootoacami tavaagi⁵⁵ara⁵⁶. Dai aan⁵⁷a maisiaa duaadamu t⁵⁸at⁵⁹aragad⁶⁰a ⁶¹agai ⁶²liivruai⁶³ndara⁶⁴ siaaco oojisi. ⁶⁵Aliivrua⁶⁶ra⁶⁷ oojisi ⁶⁸t⁶⁹at⁷⁰aragad⁷¹a ⁷²agai ismaac⁷³ada⁷⁴ viaa iib⁷⁵adagai utudui. Dai aagidamu aan⁷⁶a gi⁷⁷ooga ⁷⁸am⁷⁹ada⁸⁰ gi⁸¹ooga t⁸²ataa⁸³nicaruda⁸⁴ is⁸⁵agai ⁸⁶argi⁸⁷naadu⁸⁸ni. ⁶ C⁸⁹lav⁹⁰ar ⁹¹agiditai ca⁹²ca aapim⁹³a istumaasi aagidi Diuusi Iba⁹⁴ada⁹⁵ vaavoit⁹⁶udadami”.

⁷Oojidani aapi Vuaana ⁸t⁹aan¹⁰adamigad¹¹a vaavoit¹²udadami ismaac¹³ada¹⁴ gan¹⁵mpaidi Filadelfi¹⁶ara¹⁷ dai povait¹⁸ada: “Povai¹⁹nt²⁰at²¹dai ²²ca²³ali ismaac²⁴ada²⁵ tomali ²⁶amo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai va²⁷asi istumaasi aagai ²⁸agai ²⁹arvaavoi dai ³⁰agai viaa ³¹as³²alicamigad³³a ³⁴ara³⁵i Davicar³⁶u, dai ³⁷aggi ³⁸agai aagai istumaasi ³⁹ap⁴⁰adu⁴¹nia ⁴²agai dai maitiipu sioora⁴³ ama duuca⁴⁴i aagidagi: ⁸ C⁴⁵la⁴⁶ maat⁴⁷a aan⁴⁸a va⁴⁹asi istumaasi ivueeyi aapim⁵⁰a. Va⁵¹ascara⁵² ca⁵³ga gi⁵⁴vaavoit⁵⁵udai aapim⁵⁶a daid⁵⁷a ⁵⁸agiditai ca⁵⁹ gi⁶⁰ni⁶¹ooqui dai aagidi aa oodami isgi⁶²vaavoit⁶³udai. Casc⁶⁴ada⁶⁵ gan⁶⁶maa aan⁶⁷a guvucadagai ⁶⁸masai ca⁶⁹ga gaaagidi⁷⁰na gi⁷¹ni⁷²ooqui dai maitiipu tomali ⁷³amoco ismaac⁷⁴ada⁷⁵ viaa guvucadagai isg⁷⁶ansobic⁷⁷adagi. ⁹ Ami Filadelfi⁷⁸ara⁷⁹ oidaga ⁸⁰amoco ismaac⁸¹ada⁸² pocaiti said⁸³a ⁸⁴ar⁸⁵Diuusi maamarad⁸⁶a ⁸⁷damos mait⁸⁸arvaavoi. ⁸⁹Agai ⁹⁰aryaatavogami daid⁹¹a gan⁹²mpaidi dai siaa duutudai ⁹³diaavora. Dai aan⁹⁴a t⁹⁵aa⁹⁶ni⁹⁷mu ⁹⁸lyaatavogami sai gan⁹⁹uravana aapim¹⁰⁰a dai sai gan¹⁰¹vuid¹⁰²ara¹⁰³ gant¹⁰⁴ootonac¹⁰⁵ada¹⁰⁶ guuquivana. Dai ca¹⁰⁷la¹⁰⁸ maat¹⁰⁹amu ¹¹⁰agai isg¹¹¹anoig¹¹²dai aan¹¹³a aapim¹¹⁴a. ¹⁰ Aapim¹¹⁵a ca¹¹⁶ga gi¹¹⁷nam¹¹⁸gidi dai maiti¹¹⁹nvui ¹²⁰ni¹²¹oo¹²²cai si¹²³ascad¹²⁴a taatamadagi casc¹²⁵ada¹²⁶ gan¹²⁷nuucadacamu aan¹²⁸a aapim¹²⁹a si¹³⁰ascad¹³¹a s¹³²alic¹³³ada¹³⁴ soimaasi taatagi ¹³⁵oodami va¹³⁶asi oidigi daama oidacami, dai ¹³⁷naidamu aan¹³⁸a sabai ca¹³⁹ga ivueeyi ¹⁴⁰agai ischo ¹⁴¹ara¹⁴². ¹¹ Damos aan¹⁴³a gia ca¹⁴⁴ga gan¹⁴⁵nuucadacamu aapim¹⁴⁶a simaisoimaasi taatamu aapim¹⁴⁷a. ¹² Otoma gaamu imimu aan¹⁴⁸a. ¹⁴⁹Apiav¹⁵⁰ar ca¹⁵¹ga gi¹⁵²vaavoit¹⁵³udada aapim¹⁵⁴a dai ¹⁵⁵apiav¹⁵⁶ar ca¹⁵⁷ga oidaca vai poduuc¹⁵⁸ai maiviaacamu aa oodami istumaasi Diuusi gan¹⁵⁹maaquigai tavaagi¹⁶⁰ara¹⁶¹. ¹² Sioora¹⁶² maisoimaasi ivuaadagi si¹⁶³ascad¹⁶⁴a ¹⁶⁵diaavora soimaasi idui¹⁶⁶ntulda ¹⁶⁷liadagi ¹⁶⁸agai gia viaacamu ¹⁶⁹amo

saa^llicami tavaagiara siaaco oidaga Diuusi dai Diuusi amadu oidacamu tomastuigaco. Dai agai coocovadara oojamu aana giñDiuusiga taataragada, oojamu aana ara istagidu Diuusi quida. Agai ara Jerusalén utuducada ismaacada idui Diuusi tavaagiara dai tavaandamu agai tami oidigi daama. Dai oojamu aana ara giñtaataraga utuducada. ¹³ Cagavar agiditai caaca aapima istumaasi aagidi Diuusi Ibada vaavoitudadami”.

¹⁴ Oojidañi aapi Vuaana ataanadamigada vaavoitudadami ismaacada ganampaidi Laodiseara dai povaitada: “Povaiñtadai aali ismaacada saalica^lda ivueeyi istumaasi aagai saida ivuaada agai. Dai vasi istumaasi aagai agai avavoi. Dai agai vaamioma gataana^li istomasioora dai taana^li ara vasi istumaasi idui Diuusi: ¹⁵ Caa maata aana vasi istumaasi ivueeyi aapima. Aapima maitipalidi isgajiaadara giñviaagi tomali maitipalidi iscaga giñvaavoitudagi. Sioma arcaga iscaga giñvaavoitudada aapima ismaitiñvaavoitudada tomalaachi ara. ¹⁶ Cascada gajiaadara gaviaa inagai aana. ¹⁷ Pocaiti aapima masai saalica^lda riricuga dai sa^lcaga avavueeyi vasiaacatai dai sa maiviaaga tomali amo istumaasi. Damos maimaata aapima ismaiviaa naana maasi istumaasi istumaasi Diuusi ipalidi isviaaca aapima, maiojoidi Diuusi isduucai gantatagitoi aapima, dai Diuusi maicagacara ganna^lidi, dai maimaata caa aapima Diuusi mamaatatuldiaragada, dai aliasi gaagai issiaa aradagi aapima maicaga ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi. ¹⁸ Cascada ganaagidi aana masai giñdaanaiña ansai gansoicadagi masai cagacara oidacana dai aana gia gansoicadamu masai cagacara oidacana. Dai ganaagidi aana ara masai giñdaanaiña ansai gansoicadana masai ivuaadana istumaasi aana ipalidi vai poduucai maisiaa aradamu aapima. Dai gansoicadamu aana iscaga maata caaca aapima giñmamaatatuldiaragada. ¹⁹ Aana gia bagai dai soimaasi taatamituldi soora oigadai aana siascada agai soimaasi ivuaadagi cascada soimaasi gantaatatuldamu aana aapima masmaiama duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. ²⁰ Aana gia gansoicada inalidi. Isaapima ipaliadagi insaana gansoicadagi aida gia gansoicadamu aana dai ganamadu daacamu aana dai aapima giñamadu oidacamu. ²¹ Soora maisoimaasi ivuaadagi siascada diaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi aana gia maquimu saalicami sai aana giñamadu gataana^liña poduucai isduucai gataana^liña aana giñooga amadu. Aana daja giñooga abaana gdaicarui gadocami daama maisoimaasi iduucai aana aidasi diaavora

soimaasi giñduiñtulda agaitadai. ²² CΛΛgavΛΓ ΛΛgigitai caΛca aapimΛ istumaasi aagidi Diuusi IbΛadΛ Λvaavoitudadami” —iñtatΛdai ΛcΛΛli ismaacΛdΛ tΛΛ aanΛ dai caΛ.

4

¹ AidΛsi caΛpΛdui vΛΛsi gomaasi aidΛ nΛnΛava aanΛ tΛvaagiamu dai tΛΛ aanΛ Λmo cuparagai cupioquicami dai caΛ aanΛ isgiññiooqui Λgai vaa ismaacΛdΛ ΛpΛga giññiooqui ismaacΛdΛ ΛpΛan caiti Λmo trompeta dai povaiñtatΛdai:

—TΛsadiñi baigovai nai aanΛ gΛtΛΛgidana istumaasi ΛpΛduñia agai —iñtatΛdai Λgai.

² Dai todian duucai Diuusi IbΛadΛ giñmaa guvucadagai antai tΛΛ aanΛ Λmo daicarui gΛducami istΛvaagiΛΓΛ cΛΛca. Dai godaicarui dan daja Diuusi. ³ Λgai sΛΛlicΛdΛ dadadacΛi poduucai isduucai dadadacΛi ojoodai namΛacami ismaacΛdΛ jaspe tΛΛgidu dai cornalina tΛΛgidu. Dai godaicarui sicoli cΛΛca Λmo quijonali dai dadadacΛi poduucai isduucai dadadacΛi Λmo odai namΛacami ismaacΛdΛ esmerelda tΛΛgidu. ⁴ Dai godaicarui gΛducΛdΛ sicoli tΛΛ aanΛ ΛpΛ Λmo coobai dai maacova daraicarui siaaco daraaja Λmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami tooto yuucuscami, dai vΛΛscatai gΛntuutusaca Λmo cooronai oorocΛdΛ duuñisicami. ⁵ DaidΛ daicarui iñdΛrΛ vΛpΛdocΛi dai coponΛi, daidΛ Λdaicarui vuidΛrΛ daraaja cuvaracami cucuudagi. Λcucuudagi ΛΓΛpan ducami Diuusi IbΛadΛ. Λgai Λgai dai nuucada Λvaavoitudadami ismaacΛdΛ gΛnΛmpaidi cuvaracamipΛrΛ quiiquiΛrΛ. ⁶ DaidΛ Λdaicarui vuidΛrΛ cΛΛ tΛpαlica dai gΛΛ suudagi maasi dai vidrio maasi ΛpΛ.

DaidΛ Λdaicarui sicoli guuca maacova Diuusi tΛtΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ vΛΛsi tuucugadarΛ daraaja vuupuidΛ. ⁷ ΛpΛgadadΛ pΛΛ maasi Λmo mavidi, daidΛ ΛgΛmai pΛΛ maasi Λmo tuuru, daidΛ ΛgΛmai viaa oodami vuivasadΛ, daidΛ ΛgΛmai pΛΛ maasi Λmo baagai dai daigigi. ⁸ VΛΛ maacova viaa naanadami aanai. Dai daamadΛrΛ dai utadΛrΛ aanadΛ muumujidu vuupuidΛ. Dai tΛsΛrΛ dai tucarΛ Λgai moñioocaiña dai pocaitiña:

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ maisoimaasi ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ maisoimaasi ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ maisoimaasi ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai.

Maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ oidaga aapi.

Dai quiaa oidaga aapi.

Dai tomastuigaco oidaca agai.

Pocaitimi ΛcΛcΛisi.

⁹ Dai siuu duucu $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\text{i}\text{s}\text{i}$ $\text{C}\Delta\Delta\text{g}\Delta$ ñiioocadagi $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ $\text{v}\Delta\Delta\text{t}\Delta\text{r}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ $\Delta\text{g}\Delta\Delta$ daicarui dan daja, ismaac $\Delta\Delta$ tomastuigaco oidaga, dai siuu duucu $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\text{i}\text{s}\text{i}$ siaa duutudaiña $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$, dai siuu duucu baig Δ liarac $\Delta\Delta$ ñiioocadagi $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$, ¹⁰ aid Δ gia $\Delta\Delta\text{m}\Delta$ coobai dan maacova $\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$ $\text{g}\Delta\text{n}\text{t}\Delta\text{o}\text{o}\text{t}\Delta\text{o}\text{n}\Delta\text{C}\Delta\Delta$ guguucaiña $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ vuid $\Delta\text{r}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudaiña $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$. Dai $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ vuid $\Delta\text{r}\Delta$ daraasaiña $\text{g}\Delta\text{n}\text{c}\Delta\text{o}\text{o}\text{r}\Delta\text{o}\text{n}\Delta\text{i}\text{g}\Delta$ dai pocaiti:

¹¹ $\text{G}\Delta\text{r}\text{D}\text{i}\text{u}\text{u}\text{s}\text{i}\text{g}\Delta$, $\text{g}\Delta\text{r}\text{b}\Delta\text{i}\text{t}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{a}\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}\text{g}\Delta$ aapi gia viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}$ isv $\Delta\Delta\text{s}\text{i}$ oodami $\text{C}\Delta\Delta\text{g}\Delta$ ñiioocadagi aapi $\text{g}\Delta\text{v}\text{u}\text{i}$,

daid Δ isv $\Delta\Delta\text{s}\text{i}$ oodami $\text{g}\Delta\text{s}\text{i}\Delta\Delta$ duutuadagi.

Aapi $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta$ viaa $\text{g}\text{u}\text{v}\text{u}\text{c}\Delta\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ daid Δ idui $\text{v}\Delta\Delta\text{s}\text{i}\Delta\text{c}\Delta\text{t}\Delta\text{i}$ casc $\Delta\Delta$.

Aapi idui $\text{v}\Delta\Delta\text{s}\text{i}\Delta\text{c}\Delta\text{t}\Delta\text{i}$ dai nuucada aapi $\text{v}\Delta\Delta\text{s}\text{i}\Delta\text{c}\Delta\text{t}\Delta\text{i}$ poduucai ip Δ lidi aapi casc $\Delta\Delta$.

Caiti $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$.

5

¹ Dai amaasi $\text{t}\Delta\Delta$ aan Δ Diuusi isdaja $\Delta\text{g}\Delta\Delta$ daicarui daama daag Δ $\Delta\text{m}\Delta$ liivru $\text{g}\Delta\text{n}\Delta\text{o}\Delta\text{v}\Delta\text{i}\Delta\text{r}\Delta$ $\text{s}\Delta\Delta\text{l}\text{i}\text{s}\Delta$ pad $\Delta\text{r}\Delta$. $\Delta\text{l}\text{i}\text{i}\text{v}\text{r}\Delta$ $\Delta\text{r}\Delta\text{m}\Delta$ papeli $\text{t}\Delta\text{v}\Delta\text{d}\text{u}\text{c}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}$ biisapicami dai aipad $\Delta\text{r}\Delta$ oojisi dai $\text{C}\Delta\Delta\text{g}\Delta$ cuupi arastudi cuvaracamip $\Delta\text{r}\Delta$ seerac $\Delta\Delta$. ² Dai $\text{t}\Delta\Delta$ aan Δ $\Delta\text{m}\Delta$ Diuusi $\text{t}\Delta\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\text{a}\text{r}\Delta\text{u}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ viaa $\text{g}\text{u}\text{v}\text{u}\text{c}\Delta\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ cavami ñiioocai dai $\text{t}\Delta\text{c}\Delta\text{c}\Delta\text{i}$:

—¿ $\text{V}\Delta\Delta\text{u}\Delta$ $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta$ $\text{C}\Delta\Delta$ tuiga dai casc $\Delta\Delta$ viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta\text{i}$ iscuupiocoagi idi liivru dai $\Delta\Delta\text{l}\text{i}\text{g}\Delta\text{g}\Delta\text{i}$? —caiti Diuusi $\text{t}\Delta\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\text{a}\text{r}\Delta\text{u}\Delta$.

³ $\text{D}\Delta\text{m}\Delta\text{s}$ maidada ami tomali $\Delta\text{m}\Delta\text{a}\text{d}\text{u}\text{t}\Delta\text{i}$ tomali $\text{t}\Delta\text{v}\Delta\text{a}\text{g}\Delta\text{i}\Delta\text{i}\text{n}\Delta\text{d}\Delta\text{r}\Delta$ tomali oidigi $\text{d}\Delta\text{a}\text{m}\Delta\text{i}\text{n}\Delta\text{d}\Delta\text{r}\Delta$ tomali oidigi utad $\Delta\text{r}\Delta$ ismaac $\Delta\Delta$ isistutuidi iscuupiocoagi $\Delta\text{l}\text{i}\text{i}\text{v}\text{r}\Delta$ dai $\text{n}\Delta\text{l}\text{i}\text{d}\Delta\text{g}\Delta$ $\Delta\Delta\text{o}\Delta\text{j}\Delta\text{i}$. ⁴ Aid Δ gia cavami sosua aan Δ maitiipucatai tomali $\Delta\text{m}\Delta\text{a}\text{d}\text{u}\text{t}\Delta\text{i}$ ismaac $\Delta\Delta$ viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta\text{i}$ iscuupiocoagi $\Delta\text{l}\text{i}\text{i}\text{v}\text{r}\Delta$ dai $\text{n}\Delta\text{l}\text{i}\text{d}\Delta\text{g}\Delta$ $\Delta\Delta\text{o}\Delta\text{j}\Delta\text{i}$. ⁵ Amaasi $\Delta\text{m}\Delta\text{a}\text{d}\text{u}\text{t}\Delta\text{i}$ $\Delta\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$ povaiñt $\Delta\text{t}\Delta\text{d}\Delta\text{i}$:

—Casi maisuaacada aapi Vuaana. Cadivia $\Delta\text{m}\Delta$ $\text{C}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$ $\text{C}\Delta\Delta$ tuigacami ismaac $\Delta\Delta$ vaamioma istutuidi is Δ Diaavora dai goovai gia viaa $\text{s}\Delta\Delta\text{i}\text{c}\Delta\Delta\text{i}$ ismaigovai daasagi goseera $\text{v}\Delta\Delta$ cuvaracamip $\Delta\text{r}\Delta\text{i}\text{n}\Delta\text{d}\Delta\text{r}\Delta$. Idi $\text{C}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$ $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai $\text{t}\Delta\Delta\Delta\text{n}\Delta\text{i}$ $\Delta\text{J}\Delta\text{u}\text{d}\Delta\text{e}\Delta$ $\text{d}\Delta\text{v}\Delta\Delta\Delta\text{r}\Delta\text{i}\Delta\text{r}\Delta$ oidacami dai idi vaa $\Delta\text{r}\text{c}\Delta\text{j}\Delta\text{i}\text{u}\text{d}\Delta\Delta$ $\Delta\text{r}\Delta\text{i}$ Davicaru —iñt $\Delta\text{t}\Delta\text{d}\Delta\text{i}$ $\Delta\text{C}\Delta\text{l}\text{i}\Delta\text{d}\Delta\text{a}\text{m}\text{i}$.

⁶ Amaasi $\text{t}\Delta\Delta$ aan Δ $\Delta\text{m}\Delta$ $\text{C}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$ $\text{m}\Delta\text{s}\Delta\text{m}\Delta\text{a}\text{c}\Delta\Delta$ Cañiiru aagaiña. Dai ami $\text{C}\Delta\Delta\text{C}\Delta$ $\Delta\text{g}\Delta\Delta$ daicarui vai vaasoñioma guuca $\Delta\text{m}\Delta\text{a}\text{c}\Delta\text{v}\Delta$ $\text{C}\Delta\text{C}\Delta\text{i}\text{s}\text{i}$ dai $\Delta\text{r}\Delta\text{n}\Delta$ daraaja $\Delta\Delta\text{m}\Delta$ coobai dan maacova $\text{C}\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{liodami}$ vai ami saagida $\text{C}\Delta\Delta\text{C}\Delta$ $\Delta\text{C}\Delta\Delta\text{l}\text{i}$. Dai $\text{C}\Delta\Delta$ maasi noonovid $\Delta\text{r}\Delta$ dai $\Delta\Delta\text{c}\Delta\text{s}\Delta\text{o}\Delta\text{d}\Delta\text{r}\Delta$ $\text{m}\Delta\text{s}\Delta\text{i}\Delta\text{a}\text{c}\Delta\Delta$ $\text{d}\Delta\Delta\Delta\Delta\text{g}\Delta\text{r}\Delta\text{i}$ clavoc $\Delta\Delta$ dai $\text{C}\Delta\Delta$ maasi oonomad $\Delta\text{r}\Delta$ $\text{m}\Delta\text{s}\Delta\text{i}\Delta\text{a}\text{c}\Delta\Delta$ $\text{s}\Delta\text{i}$ mastaic $\Delta\Delta$ dai muua. Dai cuvaracamiga aagad Δ $\Delta\text{g}\Delta\text{i}$ dai cuvaracamiga vuupuid Δ .

ΛνυυρuidΛ αρΑpan ducami Diuusi IbΛadΛ ismaacΛdΛ ootoi Diuusi vΛΛsi oidigi daama. ⁷ Agai vaa cΛΛli miaadΛrΛ cΛquiva siaa daja Diuusi agΛΛ daicarui daama dai daagΛ Λliivru gΛnooviΛrΛ sΛΛlisa padΛrΛ. TaidΛ acΛΛli bΛi Λliivru. ⁸ Dai aidΛsi bΛi agai Λliivru Λmaacova cΛcΛisi ΛΛmadu ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami gΛntootonacΛdΛ guuquiva acΛΛli vuidΛrΛ. Dai vΛΛscatai daadagΛ ΛΛmo arpa agai arivacarui. Dai daadagΛ ΛΛmo aali ooro aasocoli susuudacami cubimidali. Agai αρΑpan ducami ΛmaamadaraqadΛ Λvaavoitudadami. ⁹ DaidΛ agai ganΛi Λmo nΛidaga utuducami agaitai Suusi Cristo dai pocaiti:

Aapi viaa sΛΛlicami isbΛiyagi goliivru dai ismaigovai daraasagi Λseera ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi goliivru.

Λoodami gΛmuaa aapi pasai poduucai cΛΛgacΛrΛ vuvaidana aapi mui naana maasi oodamiaiñdΛrΛ naana maasi ñioocadami, aipaco gΛgΛr quiquiΛrΛ oidacami, dai vΛΛsi oidigiaiñdΛrΛ.

¹⁰ Dai aapi acovai garvuvaitu tΛsai soiña tΛaanΛiña Diuusi rarai duucai,

dai tΛsai ivuaadana Diuusi aadiñdadΛ papaali duucai siaa duutudai Diuusi garooga.

Dai tΛaanadamu aatΛmΛ oidigi daama oidacami.

Caiti agai.

¹¹ Amaasi gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ mui mil Diuusi tatΛaañicarudΛ ismaacΛdΛ agΛΛ daicarui sicoli daraaja ΛΛmadu Λmaacovai cΛcΛisi dai acΛcΛΛliodami. Dai caΛ aanΛ isvΛΛscatai agai gΛΛgarΛ ñioocai ¹² dai pocaiti:

Muaa Λoodami acΛΛli ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami.

Agai vaa agai dai sΛΛlicΛdΛ viaa sΛΛlicami, dai maatΛ caΛ vΛΛsiaΛcatai. DaidΛ artuidacami vΛΛsiaΛcatai.

Dai aliΛsi viaa guvucadagai dai aliΛsi gΛaagai isvΛΛsi oodami siaa duutuadagi agai,

dai iscΛΛga ñioocadagi agai vui ΛpΛ.

¹³ Dai caΛ aanΛ isñioocai ΛpΛ vΛΛsiaΛcatai istumaasi Diuusi idui tΛvaagiΛrΛ dai oidigi daama dai dΛvΛΛrΛi uta dai agΛΛ suudagiΛrΛ dai pocaiti agai:

AliΛsi gΛaagai isvΛΛscatai siaa duutuadagi agai ismaacΛdΛ agΛΛ daicarui dan daja ΛΛmadu agai ismaacΛdΛ Cañiiru aagai Λvaavoitudadami.

Dai aliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi agai vui.

Agai gia sΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai dai viaa sΛΛlicami ΛpΛ.

Dai aatΛmΛ ipΛlidi isvΛΛscΛrΛ viaaca agai sΛΛlicami dai guvucadagai.

Dai isvΛΛscΛrΛ vΛΛscatai cΛΛga ñioocadagi agai vΛΛtarΛ.

DaidΛ issiaa duutuadagi agai tomastuigaco.

Poduucai ganΛi Λgai.

¹⁴ DaidΛ Λmaacova cΛcΛisi apiañiooquimi dai pocaiti:

—Poduucai ΛΛpΛ duuna —caiti.

DaidΛ ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami gan̄tootonacΛdΛ guuquiva Λgai vuidΛrΛ ismaacΛdΛ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudai Λgai.

6

¹ Amaasi tΛΛ aanΛ isΛgai ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami maigovai daí Λseera ΛmapΛcΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliiru. Dai caΛ aanΛ iscavami ñioo Λmaadutai Λmaacova cΛcΛisi. Dai Λpan caiti copondami dai povaiñtΛtΛdai:

—¡Dimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtΛtΛdai Λgai.

² Antai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo tojacami vai dan daitugai Λmo cΛΛi dai gΛnooviΛrΛ bΛcati Λmo uus gaatoi. Dai Λgai gΛcΛΛsati Λmo coronai mΛsmaacΛdΛ maa dai maiduadicuitai imΛi dai Λpamu gamaitΛquimi cocodiΛrΛ.

³ AidΛsi Λgai ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami maigo daí Λseera ΛpΛ ΛmapΛcΛraiñdΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliivru caΛ aanΛ iscaiti ΛgoquirdadΛ cΛisi dai povaiñtΛtΛdai:

—¡Dimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtΛtΛdai Λgai.

⁴ Dai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo vΛgicami dai dan daitugai Λmo cΛΛi. MΛtai ΛcΛΛi maa Λmo gΛΛ mastai dai maa sΛΛlicami sai cocotuldiña oodami tami oidigi daama oidacami dai sai aipacoga gΛncoodaiña.

⁵ Dai Λgai ismaacΛdΛ Cañiiru aagaiña Λvaavoitudadami maigo daí Λseera ΛpΛ ΛmapΛcΛraiñdΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliivru, dai caΛ aanΛ iscaiti Λmai cΛisi dai povaiñtΛtΛdai:

—¡Dimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtΛtΛdai Λgai.

Dai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo tucucami vai dan daitugai Λmo cΛΛi dai gΛnooviΛrΛ bΛcati Λmo vΛΛtΛtudacarui. ⁶ Dai caΛ aanΛ Λmo ñiooqui Λmaacova cΛcΛisi saagidaiñdΛrΛ vai pocaiti:

—Mosacaasi Λmo litro tΛligi gamaitΛcΛi Λmo tasai aa duiñdagaicΛdΛ. Dai vaica litro sevada gamaitΛcΛi Λmo tasai aa duiñdagaicΛdΛ. DΛmos Λsaiti ΛΛmadu Λvino maitavΛr vaamioma namΛquiada.

⁷ Dai Λgai mΛsmaacΛdΛ Cañiiru aagaiña maigo daí Λseera ΛpΛ ΛmapΛcΛraiñdΛrΛ ismaacΛdΛcΛdΛ arastudi Λliivru dai caΛ aanΛ iscaiti ΛgΛmai cΛisi dai povaiñtΛtΛdai:

—¡Dimi dai nΛida Λmo istumaasi! —iñtΛtΛdai Λgai.

⁸ Antai gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ Λmo cavayo vuamacami dai dan daitugai Λmo cΛΛi ismaacΛdΛ viaa sΛΛlicami

17 Caaayi istuigaco Diuusi soimaasi gartaatatulda agai dai tomali amaadutai aatama maitistutuidi iscalgacala vuvaquiagi —tatadai agai.

7

1 Dai tala aan maacova Diuusi talaanficaruda isguuca maacovapala oidigi soosonala dai soobidaca avalli sai maivustaina oidigi daama, tomali gala suudagi daama, dai sai maioinidina tomali amo uusi. 2 Dai tala aan lapa amoco Diuusi talaanficaruda vai siaali amadala imai dai bacati Diuusi seeyogada. Diuusi agai dai tomastuigaco oidaga. Daida ladiuusi talaanficaruda galara iina dai potatadai laga maacova Diuusi talaanficaruda ismaacada viaa samicami issiaa duaadagi naana maasi istumaasi oidigi daama dai gala suudagiala:

3 —Maitavara siaa duaada tomali amo istumaasi oidigi daama tomali gala suudagiala tomali uusi asta silascada cocovara daraasi aatama lavaavoitudadami Diuusi seeyogada —tatadai Diuusi talaanficaruda.

4 Dai cal aan isgalaagai silaquiatai viaa Diuusi seeyogada. Agai ajaga amo sientu dan goo coobai dan maacova mil aljudidiu cajiudad saagidiaindala. 5 Judá cajiudad saagidiaindala ajaga baivustaama dan goo mil ismaacada viaa Diuusi seeyogada, dai Rubén cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil ismaacada viaa Diuusi seeyogada, dai Gad cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, 6 dai Aser cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Nefatalí cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Manasés cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, 7 dai Simeón cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Leví cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Isacar cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, 8 Dai Sebulón cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Osee cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil, dai Benjamín cajiudad saagidiaindala ajaga lapa baivustaama dan goo mil.

9 Dai gooqiala gaamucu nalava aan dai tala mui naana maasi oodami naana maasi niocadami, aipaco galara quiqiala oidacami vasi oidigiaindala. Dai agai moguuca gala daicarui vuidala dai agai ismaacada Cañiru aagaiña lavaavoitudadami vuidala. Aoodami samicada muidu tomali amaadutai maitistutuidi iscaldagi. Dai galaadaca yuucusi

tootoacami dai g_{AN}noonovi_{AR} daag_A palma aagad_A. ¹⁰ Dai v_{AA}scatai g_{AG}AR iññacai dai pocaiti:

Diuusi _{AG}ai dai gog_{AA} daicarui daama daja.

Dai goovai _{AM}madu gog_{AM}mai ismaac_{AD} Cañiiru aagaiña _{AVA}avoitudadami c_{AA}gac_{AR} vuvaidi oodami.

Caiti _{AG}ai. ¹¹ Dai t_{AA} aan_A is_{AG}aa daicarui sicoli guuca _{AC}ac_{AA}liodami _{AM}madu _{AM}aacova Diuusi t_{ATA}aañicarud_A dai v_{AA}si _{AG}ai sicoli guuc_{AI} v_{AA}si Diuusi t_{ATA}aañicarud_A dai _{AG}ai d_{AV}AArapi cuiqui siaa duutudaitai Diuusi dai ¹² pocaiti:

Poduuquiava. Alias_I ip_{AL}idi aat_{AM} isv_{AA}si oodami c_{AA}ga ñioocadagi

Diuusi vui baig_{AN}aliarac_{AD} tomastuigaco.

_{AG}iava _{AG}ai dai s_{AA}lic_{AD} c_{AA} maata c_{AA} v_{AA}siaacatai,

dai s_{AA}lic_{AD} viaa s_{AA}licami dai guvucadagai,

dai v_{AA}si oodami g_{AA}agai issiaa duutuadagi _{AG}ai tomastuigaco.

Poduuquiava.

Caiti Diuusi t_{ATA}aañicarud_A.

¹³ Amaasi _{AM}aadutai _{AC}ac_{AA}liodami giñtacacai dai povaiñt_{AT}adai:

—¿Voora_A idi dai g_{AN}aadaca yuucusi tootoacami dai vaad_{AR} dada goovai? —iñt_{AT}adai.

¹⁴ Antai aan_A aa noragi dai pot_{AT}adai:

—Aapi gia maata aan_A gia cho —t_{AT}adai aan_A.

Tai _{AG}ai povaiñt_{AT}adai:

—Idi _{AG}ai dai oidigi daamaiñd_{AR} dada. M_{AA}ca siaad_{AR} dada goovai s_{AA}lic_{AD} soimaasi taatamai oodami d_{AM}os c_{AA}gac_{AR} vuvaja idi vaavoitudacai _{AC}ac_{AA}li ismaac_{AD} Cañiiru aagaiña _{AVA}avoitudadami. Goovai muu curusiaba tai aasi _{AR}ad_A dai poduuc_{AI} oig_{ALI} goovai soimaascamigad_A _{AVA}avoitudadami.

¹⁵ C_{AS}c_{AD} Diuusi vuid_{AR} guuca goovai dai t_{AS}AR dai tuc_{AR} ivueeyi Diuusi aa duiñdad_A tami siaaco oidaga Diuusi. Dai Diuusi nuucada goovai _{AM}madu daacatai.

¹⁶ Camaibiuugicoñicamu goovai tomali camaitonocoñicamu, tomali camaisoimaasi taatacamu goovai toiñdaligad_A tasai.

¹⁷ Goovai ismaac_{AD} Cañiiru aagaiña _{AVA}avoitudadami moc_{AA}ca _{AG}aa daicarui vuid_{AR} siaaco Diuusi dajatai gataaani.

Goovai _{AR}agai dai apianuucadacamu govaavoitudadami vai baig_{AN}aliarac_{AD} oidacana. Dai goovai t_{AA}gidamu _{AG}ai siaad_{AR} vusan_{AI} suudagi ismaac_{AD}ac_{AD} viaacana oodami ib_{AD}agai utudui. Dai tomastuigaco oidacamu goovai _{AM}madu. Dai maitiipucamu istuc_{AD} soig_{AN}aliadagi oodami —iñt_{AT}adai

_{AG}ai.

8

1 Aidasi agai ismaacada Cañiiru aagaiña avaaivoitudadami maigo dai aseera apra amapacrañidaga ismaacadacada aras-tudi liivru aid gia maitadatu tomali amo istumaasi tajucami ora tavaagiala. 2 Amaasi taa aan acucaracami Diuusi tataañicaruda ismaacada Diuusi vuidala guuca. Matai maa amoco trompepeta. 3 Dai gooquiala divia apra amai Diuusi taañicaruda dai amo ooro asocoliala bacati cubimidali dai altar vuidala calquiva agai. Altar oorocada duñisi dai mocaca agaa daicaruda Diuusi vuidala. Matai maa Diuusi taañicaruda gaapi cubimidali sai maidana altar daama siu duucu avaaivoitudadami daanidagi Diuusi. 4 Aidasi Diuusi ca isdaana avaaivoitudadami tasai cubusigada acubimidali ismaacada maji Diuusi taañicaruda dai Diuusi vuivasadala aayi. 5 Amaasi Diuusi taañicaruda bai asocoli ismaacadala mamaidi agai acubimidali dai suudagi tutupali altar daamaiñidala dai daitu agai asocoli oidigi daama dai oidigi cavami copoñimi dai vapadoquimi, dai gigivuli adavalarai.

6 Amaasi acucaracami Diuusi tataañicaruda ismaacada ganooviala daadaga ammo iivacarui baigandui dai gaiiva agai.

7 Daidala praga iiva amaadutai Diuusi tataañicaruda gatrompeta tai duudu taayi dai tai dai larai oidigi daama. Dai baitoma tajucami oidigi daama mai vasi auusi amadu avasoi.

8 Tai gooquiala amai Diuusi taañicaruda iiva galiivacarucada matai agaa suudala daitu amo istumaasi pra maascami amo gaa giidi ismaacada majimi dai baitoma tajucami agaa suudagi larai gnaato. 9 Dai baitoma tajucami vasi avatopa amadu vasi cacacasi agaa suudala oidacami coi, dai baitoma tajucami avapaarcu ugidagai.

10 Amaasi amai Diuusi taañicaruda iiva galiivacarucada tai gai amo siaavugai gducami tavaagiaiñidala dai majimi anpan duucal amo cuudagi dai baitoma tajucami ajaaquiala dai baitoma tajucami amapacala siaaco vusanai suudagi gai. 11 Asiaavugai Ajenjo talagidu. Agai lalamo muuquigami dai sivu. Cascada baitoma tajucami asuudagi oidigi daama sivutu dai mui oodami coi yalcai asuudagi sivucada.

12 Tai gooquiala amai Diuusi taañicaruda iiva galiivacarucada tai baitoma tajucami atasai tucagamutu dai baitoma tajucami amasaadai tucagamutu dai baitoma tajucami asisiaavugai tucagamutu apra dai poduucal maisicalaga tonoraga talarai dai vaamioma tucagamu tucara.

¹³ Amaasi gaamucu nΛnΛava aanΛ dai tΛΛ aanΛ istΛvaagiΛrΛ daigigi Λmo Diuusi tΛaañicarudΛ dai caΛ aanΛ iscavami ñiooquimi dai pocaitimi:

—¡SΛalicΛΔ soimaasi taata agai vΛasi oodami oidigi daama oidacami siuu duucu iivagi gΛniivacarucΛΔ gogaa vaica Diuusi tΛtΛaañicarudΛ! —caiti Λgai.

9

¹ Tai Λmai Diuusi tΛaañicarudΛ iiva gΛiivacarucΛΔ antai tΛΛ aanΛ Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ dΛvΛΛrapi daja ismaacΛΔ gΛi tΛvaagiaiñdarΛ Λpan duucai Λmo siaavugai. MΛtai maa Λgai Λmo yaave sai cupiocona ΛcuparagadΛ agΛΛ dΛgai ismaacΛΔ sΛalicΛΔ tuucavaga dai tucagamu. ² Tai Λgai cupioco ΛcuparagadΛ agΛΛ dΛgai tai abiaadΛrΛ vuu-sai cuubusi poduucai isduucai vusanΛi cuubusi Λmo gΛΛ ooroñiaiñdarΛ. Dai maimaastu atasai sΛalicΛΔ cubima oidigi cascΛΔ. ³ Dai cuubusiaiñdarΛ vuvaaja soosoyi dai oidigi daama tuali nΛnΛΛyi. MΛtai maa Λsoosoyi guvucadagai sai cacΛΛyiña oodami Λpan duucai nanacasΛrΛi. ⁴ MΛtai maimaa Λsoosoyi oigaragai iscuaadagi vasoi tomali uusi mosviaa Λgai oigaragai iscΛcΛdagi Λoodami ismaacΛΔ maiviaa Diuusi seeyogadΛ coocovadΛrΛ. ⁵ DΛmos maiviaa Λgai oigaragai iscoodadagi oodami gΛncΛicΛΔ moscoocotuldiña Λgai taama masaadai. Dai cΛidΛ Λpan tadaga nacasΛrΛi cΛidΛ. ⁶ Amaasi coiya Λliadamu Λoodami taatacatali Λsoosoyi cΛidΛ dΛmos maitistutiadamu iscoiyagi.

⁷ Λsoosoyi Λpa mamaasi caapayo ismaacΛΔ vuu ajiopai sandaaru siΛascadΛ gacocoda agadagi. DaidΛ Λsoosoyi gΛntuutusaca Λmo istumaasi ooro cooronai maasi. Dai vuivasadΛ Λgai ΛpΛa maasi oodami vuivasadΛ. ⁸ Dai cuupadΛ Λgai ΛpΛa maasi ooqui cuupadΛ. Dai taatamudΛ Λgai ΛpΛa maasi mavidi taatamudΛ. ⁹ Dai Λgai gΛnaadaca vapaiñomi vapasaragai. Dai siuu duucu nΛnΛdagi Λgai aanadΛ Λpan caitiña mui carru ismaacΛΔ vapaiñsΛcΛi caapayu vaidΛ oodami dadarΛi siΛascadΛ gacocoda agadagi. ¹⁰ DaidΛ Λsoosoyi baabajidΛ Λpa maasi nanacasΛrΛi baabajidΛ dai gΛnbaabajicΛΔ gacΛcΛΛyi Λgai vai taama masaadai cococana cΛidΛ. ¹¹ DaidΛ Λsoosoyi viaa gΛntΛaanΛdamiga. Dai Λgai vaa viaa sΛalicami isgataaanΛdagi agΛΛ dΛgiΛrΛ siaaco sΛalicΛΔ tuucavaga. Dai evreocΛΔ Abadón aagaiña Λoodami dai giliegocΛΔ Apolión aagaiña Λoodami ismaacΛΔ gamuaacami tΛiya Λlidi.

¹² Casi ΛpΛdui Λmo istumaasi soimaascami ismaacΛΔ ΛpΛduñi agaitadai dΛmos quiaa viΛΛga ΛpΛa gooca.

¹³ Tai Λmai Diuusi tΛaañicarudΛ iiva gΛtrompeta. DaidΛ agΛΛ daicarui vuidΛrΛ cΛΛca Λmo altar oorocΛΔ duñisicami dai vΛΛ maacova siisisodΛrΛ guuca uusi Λpa maasi vaacasi agadΛ.

Dai aidasi iiva ΔDiuusi taañicarudΔ gΔtrompteta antai caΔ aanaΔ mo ñiooqui ismaacΔΔ aaltar aagadΔ saagidiaiñdΔrΔ caidatu. Diuusi vuidΔrΔ daja aaltar. ¹⁴ DaidΔ ñiooqui potΔtdai ΔDiuusi taañicarudΔ ismaacΔΔ gaiivaitadai:

—Upasañi Δmaacova Diuusi tΔtaañicarudΔ ismaacΔΔ vupuli ΔgΔΔ aqui Eufratesi ugidana —tΔtdai ñiooqui.

¹⁵ Tai Δgai uupai Δmaacova Diuusi tΔtaañicarudΔ sai coodana baitoma tajucami oodami oidigi daama oidacami. TΔvΔpi nΔnΔra Δgai taida aayi istuigaco gacoodi Δgai Δgai. Diuusi maatacatadai ismaacΔΔ uumiΔrΔ dai ismaacΔΔ masaadΔrΔ dai ismaacΔΔ tasΔrΔ dai siuu duucu ΔpΔduñia agaitadai gomaasi. ¹⁶ Dai maí aana siΔΔqui sandaaru caapayu daama daraitugai dai Δmadu ajioopai Δmaacova Diuusi taañicarudΔ dai Δgai ajΔga goo siento mil mil.

¹⁷ Dai tΔΔ aana ismaasi Δcaapayu Δmadu Δsandaaru. Δsandaaru gΔntaagiana daraasaca Δmo gΔgΔr vapaiñomi cacaparacami Δgai laalachi vΔpΔΔgi dai laalachi tΔtΔdogi dai laalachi vuaama. DaidΔ Δcaapayu moomodΔ Δpa maasi mamaavidi moomodΔ. DaidΔ Δcaapayu uusudΔaiñdΔrΔ vusanΔi taí Δmadu cubusi Δmadu asufre. ¹⁸ Dai baitoma tajucami Δoodami oidigi daama oidacami coi gotaícΔΔ dai gocubusicΔΔ dai goasufreΔΔ ismaacΔΔ vusanΔi Δcaapayu uusudΔaiñdΔrΔ. ¹⁹ Δcaapayu viaa guvucadagai gΔnuusΔrΔ dai gΔnbaabajiΔrΔ. BaabajidΔ Δgai Δpa mamaasi cocooyi moomodΔ vai ΔgaicΔΔ cΔcΔΔyi Δgai oodami.

²⁰ Δmos gogaa oodami ismaacΔΔ maicoi vΔasi gomaasicΔΔ ismaacΔΔ vusanΔi Δcaapayu uusudΔaiñdΔrΔ dai baabajidΔ cidΔcΔΔ, maiΔma duucai gΔntΔgito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma apiasiaa duutudai Δgai ΔDiaavora tΔtaañicarudΔ Δmadu Δoro momoono daidΔ Δplata momoono daidΔ Δbronse momoono daidΔ Δojoodai momoono daidΔ Δuusi momoono ismaacΔΔ maiñΔΔΔai tomali maitΔtΔcaidaga tomali maiajioopai. ²¹ DaidΔ Δoodami apiagΔncoodaiña dai apiagataapaiñi dai apiagoogosi gΔnducamicana dai apiagaΔsidiña.

10

¹ Amaasi tΔΔ aana Δmai Diuusi taañicarudΔ. Aliasi viaa guvucadagai Δgai dai tΔvañimi tΔvaagiaiñdΔrΔ Δmo icomai saagida dai moodΔ daama cΔcΔ Δmo quijonali. VuivasadΔ Δgai dadadacΔi Δpan duucai Δtasai dai caacaidΔ Δpa maasi gooca gΔgΔr uusi mΔΔdami. ² Dai gΔnooviΔrΔ bacati Δgai Δmo liivru cupioquiñicami dai amaasi suudarΔ cΔisa Δgai gΔΔcΔso sΔΔlisa padΔrΔcΔΔ dai ΔgΔmaicΔΔ dΔvΔΔrapi cΔisa. ³ Amaasi ΔDiuusi taañicarudΔ cavami iñna Δpan duucai Δmo mavidi.

Dai aidasi iina agai aidΛ gia cavami copoi oidigi cuvaracamioco. ⁴Tai acovondami nioo nai aanΛ ooja inagaitadai istumaasi aagai agai dΛmos caΛ aanΛ amo niooqui tvaagiaiñdara vai povaiñtadai:

—Maitiaagada iscaiti acovondami dai maitiooja —iñtadai ñiooqui.

⁵Amaasi adiuusi taañicaruda ismaacada agaa suudarΛ dai dΛvΛrapi cisaca taiyago vañigi ganovi salla padara. ⁶⁻⁷Dai aagai agai sai maata Diuusi agai ismaacada tomastuigaco oidaga daidΛ idui tvaagi dai oidigi dai agaa suudagi dai vΛsiasacatai istumaasi oidaga dai pocaiti:

—Casi apadunia agai istumaasi Diuusi aagidi ganiñioquituldiadamiga saidΛ apadunia agai. Sillascada aiyagi istuigaco acuugatarΛ acucaracamiñdara Diuusi taañicaruda iivagi gaiivacarucada casi apaduuñimu istumaasi aagidi Diuusi ganiñioquituldiadamiga.

⁸DaidΛ ñiooqui apamu giñiooqui tvaagiaiñdara dai povaiñtadai:

—Macaai bai liivru cupioquiñicada ismaacada daaga Diuusi taañicaruda ismaacada agaa suudarΛ dai dΛvΛrapi cisaca —iñtadai ñiooqui.

⁹Antai aanΛ ii siaaco caaacatadai adiuusi taañicaruda dai aagidi aanΛ sai giñmacana liivru tai agai povaiñtadai:

—Baiñi dai uga. Gatañiara yoovicamu goovai apau duuca saivoli dΛmos gavoocara sivucamu goovai —iñtadai agai.

¹⁰Antai aanΛ bai liivru dai uu, vai giñtañiara caΛ yoovi apau caaca saivoli dΛmos gooquiara sivutu giñvoocara. ¹¹Tai agai povaiñtadai:

—Aapi viaa isapamu ñioquituldiagi Diuusi oodami saagida, dai mui gagara quiquiara dai oodami naana maasi ñioocadami saagida dai mui rari vuitapi —iñtadai agai.

11

¹Matai giñmaa amo tootoicami apavidacarui amo metro asai tavadocami daidΛ giñtajai adiuusi taañicaruda dai povaiñtadai:

—Cequivañi daidΛ gotootoicamicada apavida Diuusi quida. Dai apavidañi altar. Dai caldañi vΛsi ismaacada moguuca dai siaa duutudai Diuusi. ²DΛmos quidigana gia maiapavida tuisiqui ami aragai vΛtara ismaacada maitarjudidiu. Dai vaic uumigi dan tajucami agai siaa vaaada agai agagar quiqui ismaacada Diuusi aco vuvaitu sai ami siaa duutudaina oodami. ³Dai Diuusi ootosa agai gooca ganiñioquituldiadamiga sai gaaagidiña vaic uumigi dan

tajucami istumaasi iduñia agai agai. Dai agai gnaadaca agai yuucusi tutuucucami —ĩntatadai agai.

4 Idi gooca cacalli Diuusi vuidara guuca anpan duucai agooca oliivosi daida agooca veela daraasacarui. Diuusi agai dai taanai vasi oidigilara. 5 Isloodami soimaasi taatatuldia liadagi adiuusi ñiñoquituldiadamigada aida gia ñiaiañdara vusaimu tai dai coodamu agai. 6 Idi gooca ñiñoquituldiadami viaaca agai guvucadagai iscuupacagi lavaagi vai maiduucudagai sila lavaapi ajioopada agai tami oidigi daama dai gaaagiadagi Diuusi ñioquida. Dai viaaca agai guvucadagai ara istaanaada suudagi sai arai gananaatoña, dai issoimaasi taatamituldiadagi oodami naana maasi istumaasicada silascada ipaliadagi agai. 7 Damos silascada naatuagi agai ganaa duiñdaga aida gia vusaimu gaa casi omaligami gaa dangiaiañdara dai cocodamu adiuusi ñiñoquituldiadamigada dai coodamu. 8 Daida vaic tasai dan tajucami acoidada tuutucugada mosvaltacamua caayara gaa quiyara siaaco gasiisatu curusiaba gartaanadamiga. Sodoma dai Ejiipitu aagaiña loodami gaa quii soimaasi ivuaadatai oidacami. 9 Dai vaic tasai dan tajucami oodami mui gar quiquiaiañdara dai oodami naana maasi ñiocadami dai vasi oidigiaiañdara najadamu tuutucugada agai dai maidagitamu agai isyaasagi tomali amaadutai. 10 Dai oodami vasi oidigi daama oidacami iduñimu vagimi coocai agooca Diuusi ñiñoquituldiadamiga. Dai aipacoga gnoidamu naana maasi istumaasi baiganalidiacai. Idi gooca Diuusi ñiñoquituldiadamigada samicada soimaasi taatamituldiña loodami cascada baiganali loodami coocai agai. 11 Damos vaic tasai dan tajucamicada Diuusi duduaacali agooca cacalli tai agai vaapañi. Dai vascatai ismaacada ta agai samicada dodoaadimu naiditai. 12 Amaasi agooca Diuusi ñiñoquituldiadamigada cai amo ñioqui iscavami ñioqui lavaagiaiañdara dai potadai:

—Taltaidivurai tan tacaui —tatadai ñioqui.

Tai agai taltasai motavaagiamu amo icomai saagida vaidaa asaayuda taagigi. 13 Tai otoma cavami gigivuli oidigi tai suuli mui baabaqui tai cuvaracami mil coi oodami. Daida gaa oodami ismaacada vii samicada dodoaadimu dai pocaiti sai samicada viaa guvucadagai Diuusi ismaacada lavaagilara daja.

14 Casi aradiu amo istumaasi soimaascami ismaacada araduñi agaitadai damos otoma araduñia agai ara amoco istumaasi soimaascami.

15 TaidΛ ΛcuugatarΛ ΛcuvaracamiañdarΛ Diuusi
tatlaañicarudΛ iiva gΛiivacarucΛΔ tai caidatu ñiiocadami
tΛvaagiΛrΛ. Agai cavami ñiiocai dai pocaiti:
Sivi gia caaayi istuigaco gatlaanΛda agai Diuusi
gΛrbaitΛcΛaacamiga ΛΛmadu
ΛCristo vΛasi oidigi daama siaaco tlaanΛi oodami.
Dai tomastuigaco tlaanΛda agai Diuusi ΛΛmadu ΛCristo.
Caiti Λñiioqui.

16 Amaasi ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami
ismaacΛdΛ gΛndaraicarΛ daama daraaja Diuusi vuidΛrΛ
dΛvΛΛrapi cuiqui dai siaa duutudaimi Diuusi ¹⁷ dai pocaitimi:
BaigΛrΛlidi aatΛmΛ aapicΛdΛ gΛrDiuusiga.
SΛΛlicΛdΛ viaa aapi guvucadagai dai
aapi maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ oidaga dai quiaa
oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai.
Aapi cabΛi gΛsΛΛlicamiga gΛducami dai casi tlaanΛda agai
oidigi daama.

18 Dai mui oodami muiyapΛcΛrΛ oidigi daama oidacami
cabaacoi aapi gΛvui.

DΛmos caaayi istuigaco aapi baamu agai Λgai vui.
Dai caaayi istuigaco nΛidamu aapi vΛasi Λgai ismaacΛdΛ
cacoι ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ
maitΛrcΛΛga ivuaadami.

Dai caaayi istuigaco maaquiagi aapi naana maasi istu-
maasi cΛcΛΛgΛducami gΛñiñiioquituldiadamiga ΛΛmadu
Λvaavoitudadami, ivuaadatai Λgai gΛaa duiñdaga.

ΛΛmadu vΛascatai ismaacΛdΛ gΛsiaa duutuadai tomasi
Λrsoituutuigami siΛrriricugami.

Dai caaayi istuigaco ugitudamu aapi vΛasi Λgai ismaacΛdΛ
siaa doodai naana maasi istumaasi oidigi daama.

Caiti ΛΛmo coobai dan maacova cΛcΛΛliodami.

19 Amaasi gΛcupioco Diuusi quiidΛ ismaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ
cΛcΛ vai ami Λrana daja Λcajoñi ismaacΛdΛ viaa Λojoodai
ismaacΛdΛrΛ ooja Diuusi gΛmasaigacΛdΛ gΛsΛΛlicamiga. Vai
oidigi vΛpΛdoquimi dai covoñimi dai gigivuli oidigi dai gΛΛpi
gΛi tΛaayi.

12

¹ Amaasi tΛvaagiΛrΛ gΛmaasitu Λmo istumaasi. ΛgaicΛdΛ
gΛmaatΛcatadai isΛpΛduñia agai Λmo istumaasi soimaascami.
Λgai ismaacΛdΛ gΛmaasitu ΛrΛmo ooqui dai Λgai gΛaadaca
yuucusi dadadacΛdami ismaacΛdΛ dadadacΛi Λpan duucai
Λtasai. Λgai masaadai daama cΛcΛ dai gΛcΛΛsaca Λmo
cooronai ismaacΛdΛ viaa baivustaama dan gooca sisiaavu-
gai. ² Λooqui noonoacatadai dai camaraata agaitadai dai

iiñacai cococatai. ³ Amaasi g Δ maasitu $\Delta\Delta$ p Δ Δ moco istumaasi ismaac Δ Δ c Δ Δ g Δ maat Δ c Δ tadai is Δ p Δ duñia agai $\Delta\Delta$ p Δ Δ mo istumaasi soimaascami. Agai ismaac Δ Δ g Δ masitu Δ r Δ mo g $\Delta\Delta$ c Δ isi omaligami v Δ gicami. Daid Δ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagad Δ dai $\Delta\Delta$ mo cooronai v $\Delta\Delta$ si moomod Δ r Δ . ⁴ Dai g Δ bajic Δ Δ t Δ vaim Δ agai baitoma tajucami sisiaavugai ismaac Δ Δ t Δ vaagi Δ r Δ daraaja dai oidigi daama suuli. Daid Δ Δ c Δ isi vuid Δ r Δ c Δ quiva Δ ooqui ismaac Δ Δ maraata agaitadai dai ugia agaitadai Δ ali si $\Delta\Delta$ ñi mosaivusaicai agai. ⁵ Daid Δ Δ ooqui marai, vaid Δ Δ r Δ c Δ ali marad Δ . Dai g Δ Δ r Δ c Δ agai t Δ aañia agai v $\Delta\Delta$ si oodami oidigi daama oidacami dai soimaasi taatamitulda agai agai v $\Delta\Delta$ si soimaasi ivuaadami. Dai Diuusi b $\Delta\Delta$ c Δ ai Δ ali si $\Delta\Delta$ ñi m $\Delta\Delta$ c Δ t Δ vaagiana ami siaaco daacatai gata Δ an Δ Δ g $\Delta\Delta$ daicarui daama. ⁶ Taid Δ Δ ooqui daivunu m $\Delta\Delta$ oidigamu Δ map Δ c Δ r Δ siaaco cabaiduitadai Diuusi sai ami daacana vai ami Diuusi nuucadaca agai vaic uumiga dan tajucami.

⁷ Tai gooqui Δ r Δ ali Δ si g Δ ncocoda t Δ vaagi Δ r Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ Migili $\Delta\Delta$ madu Δ c Δ isi. Δ Migili viaacatadai g Δ sandaaruga vaid Δ Δ c Δ isi $\Delta\Delta$ p Δ . ⁸ Δ amos Δ g $\Delta\Delta$ c Δ isi $\Delta\Delta$ madu sandaarugad Δ agai maitistui ismait Δ agi Δ Migili $\Delta\Delta$ madu sandaarugad Δ agai c Δ s Δ c Δ maitistui isami t Δ vaagi Δ r Δ daraacagi. ⁹ C Δ s Δ c Δ Diuusi m Δ tan suuli t Δ vaagiañd Δ r Δ Δ g $\Delta\Delta$ c Δ isi moduuc Δ ai sandaarugad Δ . Agai vaa Δ r Δ mo cooyi ismaac Δ Δ Δ qui abiaad Δ r Δ oidigi daama aim Δ raiña, dai Diaavora t $\Delta\Delta$ gidu dai Satanási v $\Delta\Delta$ si. Agai vaa agai dai vupuiirumadai mui oodami v $\Delta\Delta$ si oidigi daama oidacami saagida.

¹⁰ Amaasi cai aan Δ Δ mo ñiooqui t Δ vaagiaiñd Δ r Δ ismaac Δ Δ cavami ñioo dai pocaiti:

—Caaayi istuigaco Diuusi s $\Delta\Delta$ lic Δ Δ c Δ agac Δ r Δ vuvaida agai oodami. Casi g Δ r Δ agi Diuusi iss $\Delta\Delta$ lic Δ Δ viaa guvucadagai agai dai isgata Δ an Δ agai tomasiaacoga dai is-Suusi Cristo viaa guvucadagai. Cam Δ tan daitu Diuusi Δ Diaavora t Δ vaagiaiñd Δ r Δ . Δ Diaavora agai dai g Δ p Δ iar vupuai Diuusi vuitapi tas Δ r Δ dai tucara g Δ raaduñi vaavoitudadami sai agai soimaasi ivueeyi. ¹¹ Δ Diaavora maitistui isvupuiirumadagi g Δ raaduñi vaavoitudadami vaavoitudaitai agai Δ c Δ ali ismaac Δ Δ Cañiiru agaiña oodami ismaac Δ Δ muu curusiaba dai aasi $\Delta\Delta$ rad Δ aat Δ m Δ g Δ r Δ v Δ atar Δ , dai aagidacai Δ vaavoitudadami sai vaavoitudai gomaasi. Dai maiduduadimu Δ vaavoitudadami tomasi cooda Δ lidi aa oodami. ¹² Aliasi g Δ agagai isbaig Δ n Δ liadagi v $\Delta\Delta$ scatai ismaac Δ Δ t Δ vaagi Δ r Δ daraaja. Δ amos sioora oidaga oidigi daama s $\Delta\Delta$ lic Δ Δ soimaasi taata agai $\Delta\Delta$ mudu Δ c Δ c Δ isi g $\Delta\Delta$

suudar_Λ oidacami. Cat_Λvan_Λcai_Λ Diaavora oidigi daama. Dai s_Λalic_Λd_Λ baamucu_Λ gai maata_Λcatai ismait_Λv_Λpi aim_Λrda agai_Λ oidigi daama.

¹³ Dai aid_Λsi ag_ΛΛ c_Λisi v_Λgic_Λd_Λ maí isDiuusi daitu_Λ agai_Λ oidigi daama aid_Λ adaim_Λiña dai muaa agai_Λ oooqui ismaac_Λd_Λ masaadai daama c_Λaacatadai dai marai_Λ mo c_Λali.
¹⁴ D_Λmos Diuusi maa_Λ oooqui baagai aanad_Λ sai agaic_Λd_Λ da_Λna oidigamu siaaco Diuusi baidui_Λ amap_Λc_Λr_Λ siaaco nuucadaca agaitadai vaic uumigi dan tajucami m_Λacasi abiaad_Λr_Λ siaaco daja ag_ΛΛ cooyi. ¹⁵ Amaasi ac_Λooyi sisivai suudagi g_Λt_Λñiaiñd_Λr_Λ daid_Λ idui_Λ mo g_ΛΛ aqui dai agaic_Λd_Λ t_Λvaim_Λ agai_Λ oooqui. ¹⁶ D_Λmos ad_Λv_Λl_Λr_Λai g_ΛΛ d_Λagacatadai tai ami vaa asuudagi dai maiaayi_Λ oooqui. ¹⁷ Amaasi s_Λalic_Λd_Λ baamu ac_Λooyi oooqui vui. Dai ii dai cocoda agai_Λ oooqui cajiudad_Λ ismaac_Λd_Λ agidi Diuusi s_Λalicamigad_Λ dai apiac_Λga vaavoitudai Suusi Cristo mamaat_Λtuldiaragad_Λ.

13

¹ Antai aan_Λ ag_ΛΛ suudagi ugidana c_Λquiva. Dai t_ΛΛ aan_Λ isvuusai suudagi_Λiñd_Λr_Λ mo c_Λisi g_Λducami dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagad_Λ. Dai _Λmo coronai viaa v_Λasi aagad_Λr_Λ. Dai v_Λasi moomod_Λ daama oojisi _Λmo ñiooqui ismaac_Λd_Λ parunai Diuusi. ² Daid_Λ ac_Λisi ismaac_Λd_Λ t_ΛΛ aan_Λ apa maasi mo d_Λd_Λv_Λli dai taatarad_Λ agai_Λ apa maasi voji taatarad_Λ dai usud_Λ agai_Λ apa maasi mavidi usud_Λ. Ag_ΛΛ c_Λisi v_Λgic_Λd_Λ maa g_Λg_Λuvucadaga dai g_Λs_Λalicamiga ag_Λmai c_Λisi dai poduucai s_Λalic_Λd_Λ viaacatadai guvucadagai. ³⁻⁴ Mo mood_Λ ac_Λisi ismaac_Λd_Λ ag_ΛΛ suudaiñd_Λr_Λ vuusai dai d_Λd_Λv_Λli maasi ali_Λ saasaquicatadai dai muuquiada maascatadai d_Λmos dueeyi dai v_Λasi oodami oidigi daama oidacami mait_Λ istumaasi g_Λnt_Λat_Λgitoi dai vaavoitudai iss_Λalic_Λd_Λ viaa guvucadagai agai_Λ dai siaa duutudai agai. Dai siaa duutudai ag_ΛΛ c_Λisi v_Λgic_Λd_Λ _Λp_Λ maacacai agai ag_Λmai c_Λisi mos_Λasi guvucadagai. Dai pocaiti aoodami:

—Maitiipu _Λmai _Λpan duucai idi c_Λisi tomali amaadutai maitistutuidi agai vui —caiti aoodami.

⁵ Dai Diuusi maa oigaragai ac_Λisi isc_Λga ñioocadagi agi g_Λvui daid_Λ issoimaasi ñioocadagi Diuusi vui dai viaa oigaragai isgataaan_Λdagi vaic uumigi dan tajucami. ⁶ Tai pov_Λdui. S_Λalic_Λd_Λ ñiooquidi agai Diuusi dai parunai Diuusi _Λmadu agai ismaac_Λd_Λ Diuusi _Λmadu oidaga. Dai maisiaa duutudai Diuusi quid_Λ. ⁷ Dai Diuusi maa oigaragai iscocoda agai Diuusi maamarad_Λ dai maa oigaragai isvaamioma istuidagi. Dai Diuusi maa agai oigaragai ist_Λaan_Λdagi v_Λasi oodami oidigi daama oidacami mui naana maasi oodami

naana maasi ñiioCADAMI dai aipaco gAGAR quiiQUIARA oida-cami. ⁸ Tai VAAasi oodami oidigi daama oidacami ismaacADA maioojisi tALARADA lliivrugadARA Agai ismaacADA ACAñiiru aagaiña oodami, Agai gia sias duutuli ACAsi ismaacADA vusai AGAA suudagiaiñdARA. ACAñiiru Agai dai GAMuaatu. Dai Agai ismaacADA oojisi tALARAGADA lliivruARA tomastuigaco oidaca Agai. Maiquiaa CAQUIVACAI oidigi abiaadARA oojisi oodami tALARAGADA lliivruARA.

⁹ CAAGAVAR AAgiditai CAACA aapima istumaasi GANoojidi aanA. ¹⁰ ISaoodami GANvuiyagi daida GANmamaisa agadagi vaavoitudaitai aapima Diuusi MOSAVAR dodoli iimADA aapima dai dodoli daraaja AAPA maisACATARA. Tomasi Aoodami GANcooda lliadagi GANmamaastacADA VAAscARA apiacAAGA vaavoitudadagi aapima Diuusi.

¹¹ Antai gooQUIARA tAA aana AAPA AMOCO CAisi ismaacADA vuusai dAVAArai utaiñdARA. ACAsi gooca aaga APA maasi cañiiru aagada dAMOS APAN duucAI ñiioCAI Agai AGAA CAisi VAGICADA. ¹² MAtai maa Agai VAAsi guvucadada AGAMAI CAisi ismaacADA suudagiaiñdARA vuusai dai dueeyi AMOODA. Taida ACAsi ismaacADA dAVAArai utaiñdARA vuusai vuidARA CAQUIVA ACAsi ismaacADA suudagiaiñdARA vuusai. Daida ACAsi ismaacADA dAVAArai utaiñdARA vuusai gOGUAAMA tAJAI VAAsi oodami sai sias duutudana ACAsi ismaacADA suudagiaiñdARA vuusai. ¹³ Daida ACAsi ismaacADA dAVAArai utaiñdARA vuusai ivuaadana naana maasi istumaasi gAGARDUCAMI asta tai VAAsi tAAapañdiña Agai tAVAAGiaiñdARA vai VAAsi oodami nAIdiña. ¹⁴ Dai gonaana maasi istumaasi gAGARDUCAMICADA ismaacADA viaa Agai oigaragai isivuaadagi AGAMAI CAisi vuitapi vupuiirumagi Agai Aoodami oidigi daama oidacami dai tAJAI saidA iduuna AMO moonO APA maasi ACAsi ismaacADA iiquiaquicatadai moodA mastaicADA dai VAAscARA dueeyi. ¹⁵ MAtai maa guvucadagai AGAMAI CAisi ismaacADA dAVAArai utaiñdARA vuusai sai maacana iBAdagai AMOONO ismaacADA APA maasi AGAMAI CAisi sai ñiioCANA AMOONO dai gATAANANA COODARAGAI VAAsi oodami ismaacADA maisiaa duutuadagi. ¹⁶ Dai gatajai AAPA tATAPARAGAI Aoodami noonovIARA sALLISA PADARA siAAPA COCOVADARA. VAAsi aali dai gAGARDUCAMI, dai riricugami dai soituutuigami dai tATAANADAMI dai pipiooñi. ¹⁷ Dai tomali AMOCO maitistutuidiña isgasapAdagi tomali isgagagardagi ismaitAAPALICAGI ACAsi tALARAGADACADA siAAPA ANÚMEROGADACADA. ¹⁸ ANÚMEROGADA Agai ARnaadan siento dan vaic coobai dan naadami. Dai aliAsi gAAAGAI isCAAga tAGITUAGI dai maata CAACAGI istAAGIDU ACAsi mosmaatacai númeroGADA Agai. Agai vaa número ARnúmeroGADA oodami.

14

¹ Antai gooquiara tavaagiamu nanaava aan dai taa isagai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami agiidi ismaacada Siõn taagidu dan caacatadai. Dai agai lamadu guacatadai amo sientu dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacada oojisi cocovadara atataragada agai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami dai oojisi lara atatarada oogada agai. ² Amaasi cai aan isiaa caiti istumaasi tavaagiaran pan caiti mui ajaaqui dai pan caiti siuu duucu covondagi oidigi dai pan caiti siuu duucu gaiivadagi muidutai arpacada, agai ariivacaroi. ³ Dai agai gala daicaruda Diuusi vuidara guacatadai siaaco guuca maacova clasi lamadu clalliodami dai ganlayi agai amo naidagai utudui. Dai moscaasi lamo sientu dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacada clagara vuvaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñara istui ismaatiagi anaidagai utudui. ⁴ Agai gia maigoogosi ganducamicana dai maisoimaasi ivuaadana. Dai agai salicada claga agidiña agai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami. Dai agai clagara vuvaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñara daida arapan ducami amo oidaragai Diuusi vatar daida agai vatar ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami. ⁵ Dai agai maiyaatagiña dai Diuusi clagara naidi agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduufimudai.

⁶ Amaasi taa aan amai Diuusi taañicaruda ismaacada tavaagi raana daigigi. Agai cabaigadi isimiagi dai aagidagi oodami oidigi daama oidacami istomastuigaco Diuusi ipalidi isclagara vuviadagi oodami mui naana maasi oodami-aiñara naana maasi ñioocadami aipaco gagar quiquiara oidacami dai vasi oidigiaiñara. ⁷ Dai cavami ñioo agai dai pocaiti:

—Abiadavurai aapima Diuusi dai claga ñioocada agai vui. Caaayi siuu duucu agai soimaasi taatatulda agai siora maiagiditai ca gñiooqui. Siaavar duutuada aapima agai ismaacada idui tavaagi lamadu oidigi lamadu gala suudagi lamadu vasi lamapagara siaaco vusanai suudagi —caiti aDiuusi taañicaruda.

⁸ Dai gooquiara divia lara amai Diuusi taañicaruda dai pocaiti:

—Caugidagai gala quii Babilonia taagidugara. Ababiloniaran oidacami agai dai vupuiirumagi mui oodami aa gagar quiquiara oidacami sai agai soimaasi ivuaadana pan duuca ababiloniaran oidacami. Poduca isduuca amo iitaracami

oidi amai istumaasi navamudaga —caiti agamai Diuusi tlaañicarudá.

⁹ Dai gooquiara divia ara amai Diuusi tlaañicarudá dai cavami ñioo dai pocaiti:

—Sioora siaa duutuadagi agra calsi ismaacada davarrai utaiñdara vuusai dai sioora siaa duutuadagi amoono ismaacada idui aoodami dai sioora gadagituagi masitlapagi coovadara siara noovira,¹⁰ Diuusi sallaicada baamucami agai vui dai aliasi soimaasi taatatulda agai agai maidacai agai taicada amadu asufrecada Diuusi tlaañicarudá vuitapi dai agai vuitapi ismaacada Cañiru aagaiña vaavoitudadami.¹¹ Dai tomastuigaco vusanai cubusi ami siaaco mamaidi agai. Tomastuigaco tadera dai tucara apiamamiadamu sioora siaa duutuadagi acalsi amadu amoono dai sioora dagituagi masitlapagi coovadara siara noovira tlapacarudacada agai.¹² Casada sioora cavaavitudai Suusi Cristo daida armaamarada Diuusi aliasi gaagai isapiacaga agiadagi Diuusi sallaicamidagi dai isapiacaga vaavoitudadagi Suusi Cristo ara tomasi soimaasi taatamadagi vaavoitudacai agai —caiti Diuusi tlaañicarudá.

¹³ Amaasi cai ana amo ñiooqui tvaagiaiñdara vai povaiñtadai:

—Oojañi istumaasi gaagida iñagai ana: “Sallaicada baiganliadamu agai ismaacada coiyagi vaavoitudacai Suusi Cristo”. Dai pocaiti Diuusi Ibada, agai sallaicada ganibastamu camaitaata vaaadai. Diuusi caga ñioocadamu agai vui tatagitocatai iscaga idui agai Diuusi aa duiñdadá oidigi daama —iñtadai ñiooqui.

¹⁴ Amaasi tvaagiamu nanaava ana dai tla amo icomai tojacami. Daida aicomai daama daacatadai Suusi Cristo dai gamoo dan casaca amo ooro coronai dai ganoovira daaga amo oos ca muucacami.¹⁵ Amaasi Diuusi quidiñdara vuusai ara amoco Diuusi tlaañicarudá dai cavami iña dai potadai acali ismaacada aicomai daama daacatadai:

—Casiata baigadi asicami. Yoovani gaosigacada.

¹⁶ Amaasi agai ismaacada aicomai dan daacatadai gayoova gaosigacada.¹⁷ Amaasi amai Diuusi tlaañicarudá vuusai Diuusi quidiñdara ismaacada tvaagira caa dai daaga amo oos muucacami.¹⁸ Dai ara amoco Diuusi tlaañicarudá vuusai altaraiñdara ismaacada viaa guvucadagai ismidagi aoidigi taicada dai cavami iña agai dai potadai agai ismaacada daaga oos muucacada:

—Casiata bai uuvasi. Yoovani gaosigacada —tadai aDiuusi tlaañicarudá.

19 Taid Δ Δ Diuusi t Δ aañicarud Δ yoova Δ uuvasi dai Δ mo g $\Delta\Delta$ piilar Δ tua sai ami g Δ vaca Δ ana Δ uuvasi iibiad Δ . Gomaa-sic Δ d Δ g Δ maata Δ isDiuusi s $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ soimaasi taatatulda agai Δ soimaasi ivuaadami. 20 Δ piila siaaco g Δ vaca Δ aayi Δ uuvasi g $\Delta\Delta$ quii ugidana daacatadai daid Δ Δ piilaiñdar Δ vuusai $\Delta\Delta$ rai dai s $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ g $\Delta\Delta$ pi sicoli daiva naadan tasai imidagai $\Delta\Delta$ m $\Delta\Delta$ casi uucami.

15

1 Antai t $\Delta\Delta$ aan Δ t Δ vaagiar Δ $\Delta\Delta$ p Δ Δ moco istumaasi duadimu-daca maasi. T $\Delta\Delta$ aan Δ cuvaracami Diuusi t Δ t Δ aañicarud Δ is-maac Δ d Δ viaa s $\Delta\Delta$ licami issoimaasi taatatuldagi oodami. Dai cuvaracamioco soimaasi taatatulda agai Δ gai oodami dai go-maa-sic Δ d Δ camaibaamucamu Diuusi oodami vui.

2 Antai t $\Delta\Delta$ aan Δ $\Delta\Delta$ p Δ Δ mo istumaasi ismaac Δ d Δ Δ pa maasi g $\Delta\Delta$ suudagi. Δ gai Δ r Δ n Δ n Δ idacarui tai v $\Delta\Delta$ nacamicatadai. Dai Δ gai ismaac Δ d Δ maisiaa duutuli Δ c Δ isi ismaac Δ d Δ d Δ v $\Delta\Delta$ rai utaiñdar Δ vuusai tomali maisiaa duutuli Δ moono ismaac Δ d Δ idui Δ oodami, tomali mait Δ ndagito m Δ st $\Delta\Delta$ pagi Δ n Δ merogad Δ c Δ d Δ Δ c Δ isi moguucacatadai siaaco Δ pa maasi g $\Delta\Delta$ suudagi abaana. Dai Δ gai viaacatadai $\Delta\Delta$ mo arpa ismaac Δ d Δ maa Diuusi. 3 Dai gan $\Delta\Delta$ yi Δ gai Δ n Δ idagad Δ Moseesa $\Delta\Delta$ madu Δ Cañiiru. Moseesa Δ gai daid Δ Δ rpiooñigad Δ Diuusi. Dai pocaiti Δ n Δ idagai:

Aapi g Δ rDiuusiga s $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ viaa guvucadagai.

S $\Delta\Delta$ lic Δ d Δ naana maasi istumaasi g Δ g Δ rducami ivueeyi aapi.

V $\Delta\Delta$ scar Δ ivueeyi aapi mos Δ caasi istumaasi Δ rs $\Delta\Delta$ licami.

Dai mos Δ caasi istumaasi Δ rvaavoi aagai aapi.

Aapi tomastuigaco Δ rg Δ rbait Δ c Δ aacamiga.

4 V $\Delta\Delta$ si oodami siaa g Δ duutuadamu aapi g Δ r Δ aan Δ damiga.

V $\Delta\Delta$ si oodami c $\Delta\Delta$ ga ñioocadamu aapi g Δ vui.

Mos Δ caasi aapi tomali Δ mo imidagai maisoimaasi ivueeyi casc Δ d Δ .

Dai v $\Delta\Delta$ si oodami siaa g Δ duutuadamu maat Δ catai isc $\Delta\Delta$ tuiga aapi.

Caiti Δ n Δ idagi.

5 Antai gooquiar Δ t Δ vaagiamu n Δ n Δ aava aan Δ dai t $\Delta\Delta$ isg Δ cupioco Δ cuparagad Δ Δ quii siaaco caata Δ odai ismaac Δ d Δ ra Diuusi ooja g Δ s $\Delta\Delta$ licamiga. 6 Tai quiiyaiñdar Δ vuvaja Δ cuvaracami Diuusi t Δ t Δ aañicarud Δ ismaac Δ d Δ viaa s $\Delta\Delta$ licami issoimaasi taatatuldagi oodami cuvaracamioco. Dai Δ gai g Δ naadaca yuucusi tootojacami dadadac Δ dami. Dai taatagar Δ v $\Delta\Delta$ t Δ ooro giigivurai. 7 Amaasi Δ moco Δ maaco Diuusi t Δ t Δ aañicarud Δ ismaac Δ d Δ Diuusi daicarud Δ abaana guucacatadai maa $\Delta\Delta$ moco ooro ajaasocoli aaliducami Δ v $\Delta\Delta$ cuvaracami. Daid Δ Δ aajasocoli Δ raana daacatadai

amo istumaasi ismaacada soimaasi taata agai oodami. Diuusi baamucu oodami vui cascada. Diuusi agai dai tomastuigaco oidaga. ⁸ Tai Diuusi quidara suuda cubusi cavami dadadacitai Diuusi dai viacatai guvucadagai. Dai tomali amaadutai maiviaa oigaragai isami vaaquiagi asta siascada naatocai soimaasi taatatuldagi acucaracami Diuusi talaanifaruda oodami.

16

¹ Amaasi cai aana amo ñiooqui iscavami ñioo Diuusi quidara dai potadai acucaracami Diuusi talaanifaruda:

—Imdavurai aapima dai oidigi daama asta istumaasi viaa gocucaracami ajaasocoli. Goovai aramo istumaasi ismaacada Diuusi soimaasi taatatulda agai oodami.

² Amaasi ii amo Diuusi talaanifaruda dai oidigi daama aasi istumaasi viacatadai gaaasocolira. Tai otoma vuvaja cacavusuli vasi oodamiara ismaacada viacatadai acasi tlapacaruda dai ismaacada siaa duutudai amoono ismaacada gatjai agai. Dai sallyicada coco cacavusuli.

³ Dai amai Diuusi talaanifaruda aasi istumaasi viacatadai gaaasocoliara agaa suudara taida asuudagi arai ganaato apa maasi coidada arada. Tai coi vasi cacasi ismaacada oidaga agaa suudara.

⁴ Dai amai Diuusi talaanifaruda aasi istumaasi viacatadai gaaasocoliara ajaquiara dai siaaco vusanai suudagi taida asuudagi arai ganaato. ⁵ Amaasi cai aana adiuusi talaanifaruda ismaacada viaa sallyicami isivuaadagi istumaasi ipalidi suudagicada dai potadai agai Diuusi:

—Aapi garDiuusiga ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi, maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga aapi dai quiaa oidaga. Aapi idui istumaasi arsallicami aidapasi poduucai soimaasi taatatuli oodami. ⁶ Agai coi ganiñiooquituldiadamiga ismaacada aco vuvaitu aapi. Dai sivi aapi iitu arai poduucai gaagaitadai pasiduñiagi agaicada —tadai adiuusi talaanifaruda.

⁷ Dai cai aana amaadutai isñioo altaraiñdara dai pocaiti:

—Aapi garDiuusiga garbaitacaaacamiga sallyicada viaa guvucadagai. Aapi gia calga idui istumaasi arsallicami soimaasi taatatuldacai soimaasi ivuaadami —caiti agai.

⁸ Tai amai Diuusi talaanifaruda aasi istumaasi viacatadai gaaasocoliara atasai daama dai poduucai viaa atasai guvucadagai ismidagi oodami gatoiñdaligacada. ⁹ Dai tomasi alia mamai vasi oodami vascara maiama duucai gantatagito tomali maicalga ñioocaiña Diuusi vatar, baiyoma sigalnaasi

vui. ²⁰ Dai v_{AA}si _{AA}map_{AC}AR_{AA} siaaco sicolimadi suudagi mo-sugititu dai v_{AA}si _{AG}igiidi most_{AP}alitu. ²¹ Dai t_{VA}agiaiñd_{AR}AA suuli t_{AA}ayi g_{AG}ARducami asta goo coobai kilo _{AA}si v_{AA}t_{AA} _{AA}mo t_{AA}ayi. Dai oodami daama suuli vai casc_{AD} _{AG}ai sigalnaasi ñiooquidi Diuusi ali_{AA}si soimaasi taatatuldacai.

17

¹ Amaasi divia _{AA}maadutai _{AC}uvaracami Diuusi t_{AA}aañicarud_{AA} ismaac_{AD} _{AA}viaacatadai _{AC}uvaracami ajaasocoli dai povaiñt_{AT}adai:

—Dimi, g_{AT}AAgidamu aan_{AA} isducatai Diuusi soimaasi taatat-
ulda agai _{AA}ooqui tataacaligami ismaac_{AD} _{AG}AR suusudagi
daama daja. ² Araraí oidigi daama oidacami _{AR}vipiolimad_{AA}
{AA}ooqui daid{AA} _{AA}ooqui vupuiirumagi mui oodami aa g_{AG}AR qui-
iqui_{AR} _{AA}oidacami sai _{AG}ai soimaasi ivuaadana _{AP}an duucai
_{AG}ai, poduucai isduucai _{AA}mo iit_{AR}acami oidi _{AA}mai istumaasi
navamudaga.

³ Amaasi apiagiñt_{AT}AAgidi Diuusi Ib_{AA}d_{AA} naana maasi is-
tumaasi. Daid_{AA} Diuusi t_{AA}aañicarud_{AA} oidigamu giñvaidacai
dai ami t_{AA} aan_{AA} _{AA}mo ooqui _{AC}AAisi v_{AG}icad_{AA} dan daitugai
dai _{AC}AAisi tuucugad_{AR}AA oojisi mui ñiooqui ismaac_{AD} parunai
Diuusi dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagad_{AA}.

⁴ _{AA}ooqui g_{AA}adaca yuucusi moraaduacami dai v_{AP}AGicami.
Dai g_{AA}adaca ooro nanaacagi dai ooro babaivucai dai ooro
mooan tuutusacarui dai ooro aniyo dai ojoodagad_{AA} _{AR}ojoodai
nam_{AA}acami. Dai g_{AN}oovi_{AR}AA daag_{AA} _{AA}mo ooro aasocoli vai
{AG}aic{AD} _{AA}vapaidi _{AG}ai _{AC}AAali sai soimaasi ivuaadana _{AG}ai
{AA}madu. ⁵ Dai covad{AR}AA oojisi oojaic_{AD} ismaac_{AD} oodami
maimaat_{AC}atadai. Dai pocaiti _{AA}oojai: “Babilonia g_{AD}ucami
t_{AA}aan_{AD}amigad_{AA} v_{AA}si _{AA}taatacaligami dai v_{AA}si _{AA}soimaasi
ivuaadami oidigi daama oidacami”, caiti _{AA}oojai. ⁶ Amaasi
maat_{AA} t_{AA} aan_{AA} isnavamucu _{AA}ooqui _{AA}rad_{AC} _{AA}amaamarad_{AA}
Diuusi dai _{AG}ai ismaac_{AD} g_{AN}coodaditu gaaagiditai isSu-
usi _{AR}AC_{AA}gac_{AR}AA vuviadami. Amaasi mait_{AA} aan_{AA} istumaasi
giñt_{AG}ituagi t_{AG}aacai _{AA}ooqui mosduaadimuan tada aan_{AA}.

⁷ Amaasi _{AA}Diuusi t_{AA}aañicarud_{AA} povaiñt_{AT}adai:

—¿Tui_{PA}si duaadimuan tada aapi? G_{AA}agidamu aan_{AA} ooqui
goovai dai istuma _{AA}isi goovai ismaac_{AD} cuvaracami moomo
dai baivustaamadu aagad_{AA}. ⁸ _{AC}AAisi ismaac_{AD} t_{AA} aapi
{AA}quioma oidacatadai dai camaitiipu d{AA}mos _{AA}mo imidagai
vuusia agai _{AG}AA d_{AG}AAcaind_{AR}AA ismaac_{AD} s_{AA}lic_{AD} tuucav-
aga dai tucagamu dai gooqui_{AR} imia agai _{AG}ai _{AA}Diaavora
{AA}madu. Daid{AA} _{AA}oodami oidigi daama oidacami ismaac_{AD}
maioojisi t_{AT}ARagad_{AA} aliivru_{AR}AA _{AC}quivacai oidigi abiaad_{AR}AA.

18

¹ Antai gooqui_{AR} _{TAA} aan_Λ amai Diuusi t_{AA}añicarud_Λ vai t_{VA}añimi t_{VA}aagiaiñd_{AR}. Dai s_{AA}lic_{AD}Λ viaa guvucadagai. Dai c_{AA} maasi oidigi daama cavami dadadac_{AI}tai agai. ² Dai cavami iña dai pocaiti:

—Caugiti agai ag_{AA} quii Babilonia siami oidacamu _ΛDiaavora t_{AA}añicarud_Λ daid_Λ _Λnunui coocosatamu ami. ³ _ΛBabiloni_{AR} oidacami agai dai vupuiirumagi mui oodami aa g_{AR} quiiqui_{AR} oidacami sai agai soimaasi ivuaadana _Λpan duucaí _ΛBabiloni_{AR} oidacami. PoduUCAI isduUCAI _Λmo iit_{AR}acami oidi amai istumaasi navamudaga. Daid_Λ _{AR}arai v_{AA}si oidigi daama oidacami googosi g_Λnducami _Λpan duucaí _ΛBabiloni_{AR} oidacami. Daid_Λ _ΛBabiloni_{AR} oidacami sap_{AD}daiña naana maasi istumaasi nam_{AC}acami dai poduUCAI mui gaagardami v_{AA}si oidigi daama oidacami riricutu. Casc_{AD}Λ ug_{IT}imu Babilonia —caiti _ΛDiuusi t_{AA}añicarud_Λ.

⁴ Amaasi cai aan_Λ amai ñiooqui t_{VA}aagiaiñd_{AR} vai pocaiti:

—Im_{AD}avurai aapim_Λ giñmaamara Babiloniaiñd_{AR} dai maisoimaasi ivuaada poduUCAI isduUCAI soimaasi ivueeyi _ΛBabiloni_{AR} oidacami dai poduUCAI maisoimaasi taatamu aapim_Λ _Λpan duucaí agai. ⁵ Agai s_{AA}lic_{AD}Λ mui naana maasi istumaasi soimaascami ivueeyi dai Diuusi n_{AI}di v_{AA}si gomaasi dai soimaasi taatatulda agai Diuusi agai. ⁶ Soimaasiav_{AR} taatatulda aapim_Λ agai _Λpa _Λcaasi vaamioma si_{AA} soimaasi taatatuli agai aa. ⁷ PoduUCAI isduUCAI agai mosivuaadana mos_{AC}acasi istumaasi _Λgi agai ip_{ALI} dai tomasiaacoga gaaagidi sai s_{AA}lic_{AD}Λ riricuga poduUCAI _Λpa soimaasiav_{AR} taatatulda. Agai mospo_{ALI}di: “Aat_{AM} most_{AT}aan_{AD}ami g_{AR}ducami, mait_{AR}v_{IA}ga tomali _Λmo istumaasi. Tomali _Λmo imidagai maisoig_{AR}liadamu aat_{AM}”, as_{ALI}di agai. ⁸ Casc_{AD}Λ ali_Λ _Λmo tasaic_{AD}Λ soimaasi taata agai agai. Daivuñi agai coocodagai dai biuugigai dai coiya agai muidutai, dai m_{AI} agai ag_{AA} quii. Diuusi agai dai s_{AA}lic_{AD}Λ viaa guvucadagai dai agai gia soimaasi taatatulda agai ag_{AA} quiiy_{AR} oidacami.

⁹ Ararai oidigi daama oidacami ismaac_{AD}Λ googosi g_Λnducami dai soimaasi ivuaadana _Λpan duucaí _ΛBabiloni_{AR} oidacami soig_{AN}liadamu dai suaañidamu t_{AG}acai _Λcubusi si_{AA}scad_Λ m_{AA}jidagi ag_{AA} quii. ¹⁰ Agai m_{AA}casd_{AR}Λ guucaca agai duduaadimucai t_{AG}acai isducatai Diuusi soimaasi taatatuli _ΛBabiloni_{AR} oidacami, dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapim_Λ Babiloni_{AR} oidacami. Aapim_Λ s_{AA}lic_{AD}Λ viaa guvucadagai dai Babilonia s_{AA}lic_{AD}Λ _{AR}amo g_{AA} quii. Dai todian duucaí Diuusi soimaasi g_{AN}taatutuli aapim_Λ —ascaitada agai ararai.

¹¹ Aagaardami vΛasi oidigi daama oidacami soigΛΛliadamu ΛΛpΛ dai suaañidamu ΛpΛ tΛagacai ismΛi Babilonia camaiti-
ipucatai sioorΛ sapΛadagi istumaasi cucupΛtica Λgai. ¹² Agai
vuaapaiña ooro, dai plaata, dai ooodai namΛacami, dai yu-
cusi namΛacami, seseda dai aa Λma maasi yuucusi moraad-
uacami dai vΛpΛdacami, dai naana maasi uusi chigian
uvadami, dai naana maasi istumaasi elefante taatamudΛcΛdΛ
duñisicami, dai uusi namΛacami, dai bronse, dai vapaiñomi,
dai marmol. ¹³ Dai vuaapaiña ΛpΛ canela, dai aa naana
maasi uuvadami cuaadagai vΛatarΛ dai aa naana maasi uu-
vadami coidadΛ vΛatarΛ dai aa naana maasi sigian uuvadami
istumaasi gΛtΛidiña oodami, dai cubimadali, dai mirra, dai
valienti, dai asaiti, dai tΛligi tui, dai tΛligi. Dai vuaapaiña
ΛpΛ asñiñitu ΛΛmadu cameyu, dai cañiiru, dai caapayu, dai
carros, dai vuaapaiña Λgai oodami dai gaagaraiña. ¹⁴ DaidΛ
Agaagardami pocaitiadamu:

—Camaitipu vΛasi naana maasi istumaasi namΛacami
ismaacΛdΛcΛdΛ baigΛΛlidiña ΛBabiloniΛrΛ oidacami,
caugidagai vΛasi gomaasi ismaacΛdΛ viaacatadai Λgai
dai camaoidaca agai tomali Λmo imidagai —caitiadamu
Agaagardami.

¹⁵ Dai Λgai vaa gaagardami ismaacΛdΛ riricutu gaagalditai
naana maasi istumaasi ΛBabiloniΛrΛ oidacami mΛacscdΛrΛ
daraacamu duduaadimucal tΛagacai isducatai Diuusi
soimaasi taatatuli ΛBabiloniΛrΛ oidacami soigΛΛliadamu
Λgai dai suaañidamu ¹⁶ dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapimΛ BabiloniΛrΛ oidacami. SΛlicΛdΛ
Babilonia ΛrΛmo gΛΛ quiicatadai. Dai aapimΛ gΛnadaca
yuucusi cΛcΛgΛducami moraaduacami dai vΛpΛgicami dai
gΛnadacatadai aapimΛ ooro nanaacagi dai ooro baabaivu-
cui dai ooodagadΛ aliΛsi ΛrnamΛacami. ¹⁷ DΛmos todian
duucal ugidagai mosΛΛ naana maasi istumaasi sΛlicΛdΛ
namΛacami —caitadamu Λgai.

Dai vΛascatai ismaacΛdΛ gaaata vaaadana ΛvaarcuΛrΛ dai
tatΛaanΛdamigadΛ dai aa oodami ismaacΛdΛ ami iimΛiña
mΛacscdΛrΛ guucaca agai ¹⁸ tΛagacai iscamΛΛjimi ΛgΛΛ quii
Babilonia cavami ijiñiña agai dai pocaitiada agai:

—Maitipu Λmai gΛΛ quii siaaco vaamioma gatΛaanΛi
oodami —caitiada agai.

¹⁹ Dai gΛnmoomo daama daituada agai Λgai dΛvΛΛrai
suaañΛitai dai soigΛΛliditai dai iñacaitai dai pocaitiada agai:

—¡Aiji! Soogigi aapimΛ BabiloniΛrΛ oidacami.
GΛntumiñsigacΛdΛ riricutu vΛasi govaarcu sociacami. Dai
todian duucal caugidagai gΛnvustuidaga —caitiada agai
Λoodami.

²⁰ Damos aapima ismaacada tavaagiara oidaga aliassi gaaagai masbaiganliadagi. Dai aapima lapa Suusi Cristo ojootosada, dai aapima Diuusi ñiñiooquituldiadamigada, dai aapima Diuusi maamarada aliassi gaaagai masbaiganliadagi lapa. Soimaasi taatatuldacai Diuusi Babiloniara oidacami idui Diuusi istumaasi arsalllicami aapima ganvataara, cascada aliassi gaaagai masbaiganliadagi.

²¹ Amaasi amo Diuusi taañicaruda sallyicada guvucami vañigi amo gaa odai daida agaa suudara daitu dai pocaiti:

—Poduucai lapa ugitimu agaa quii Babilonia dai tomali amo imidagai camainlijadamu oodami. ²² Tomali amo imidagai maitiivadamu arpa tomali flauta tomali trompeta Babilonia cacaayara. Tomali maitiipucami tomali amo aata vaaadami. Tomali maitiipucami siora gatuaadagi mataimadai. ²³ Camaitiipucami tomali amo cuudagi dai camaitiipucami vagimi ismaacada ivuaadana aoodami cucuntaitai. Laquioma gaagardami Babiloniara oidacami vaamioma riricuacana siaa gaagardami oidigi daama oidacami dai vaamioma viaacana guvucadagai damos vupuiirumadaiña oodami aa gagar quiquiara oidigi daama oidacami taapaditai.

²⁴ Babiloniara oidacami coodaiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai Diuusi maamarada. Daida Babiloniara oidacami taaandamigada gataañiña coodaragai vaaavoitudadami vaaasi oidigi daama oidacami.

19

¹ Antai gooqura cai aana iscavami ñioocai mui oodami tavaagiara dai pocaiti:

Aliassi gaaagai iscaga ñioocadagi Diuusi vui.

Agai cagacara garvuvaidi.

Agai sallyicada viaa sallyicami.

Agai sallyicada viaa guvucadagai.

² Agai vaaacara ivueeyi istumaasi arsalllicami.

Dai vaaacara aagai mosacaasi istumaasi arvaavoi.

Agai soimaasi taatatuli aooqui tataacaligami.

Ismaacada soimaasi iduiñtuli mui oodami oidigi daama oidacami.

Diuusi soimaasi taatatuli aooqui coodaitai agai Diuusi ñiñiooquituldiadamigada.

Caiti añiooqui.

³ Amaasi apamu ñiñioo agai dai pocaiti:

—Aliassi gaaagai iscaga ñioocadagi Diuusi vui. Tomastuigaco cuubusada agai Babilonia maaai —caiti añiooqui.

⁴ Taida amo coobai dan maacova callyiodami amadu amaacova Diuusi taañicaruda cuiqui Diuusi vuidara dai

siaa duutuli Diuusi ismaac^ΛΔ^Λ ag^{ΛΛ} daicarui daama daja, dai pocaiti:

—S^{ΛΛ}lic^ΔΔ^Λ arvaavoi istumaasi aagai añiooqui. Aliasi g^Λaagai isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi Diuusi vui —caiti agai.

⁵ Amaasi movas^Δr^ΛΛ siaaco daja Diuusi ñioo ^Λmo ñiooqui dai pocaiti:

Aliasi g^Λaagai isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi Diuusi vui v^{ΛΛ}scatai aapim^Λ
ismaac^ΔΔ^Λ siaa duutudai Diuusi.

Ismaac^ΔΔ^Λ ivueeyi Diuusi aa duiñdada^Λ.

Tomasi ^Λraali si^Λp^Λ g^Λg^Λrducami.

⁶ Dai cai aan^Λ ^Λp^Λ ^Λmo ñiooqui vai ^Λpan caiti si^{ΛΛ}scada^Λ
ñioocadagi mui oodami dai ^Λpan caiti mui ajaaqui dai ^Λpan
caiti si^{ΛΛ}scada^Λ cavami copondagi dai pocaiti:

Aliasi g^Λaagai isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi Diuusi vui.

Diuusi g^Λr^Λbait^Δc^{ΛΛ}aacamiga s^{ΛΛ}lic^ΔΔ^Λ viaa guvucadagai.

Dai agai tomasiaacoga gata^Λan^Λi casc^ΔΔ^Λ ali^Λsi g^Λaagai
isc^{ΛΛ}ga ñioocadagi agai vui.

⁷ Dai ali^Λsi g^Λaagai isbaig^Δr^Λliadagi aat^Λm^Λ Diuusic^ΔΔ^Λ c^{ΛΛ}ga
ñioocaitai Diuusi vui.

Caaayi istuigaco dadia agai ^Λvaavoitudadami tami
t^Λvaagi^Λr^Λ.

Dai tomastuigaco ^{ΛΛ}madu daraajamu agai ismaac^ΔΔ^Λ ^ΛCañiiru
aagaiña oodami.

Agai cabaig^Λnduuduna.

⁸ Agai g^Λnaadaca yuucusi c^Λc^{ΛΛ}gaducami c^{ΛΛ} vuaañicami dai
dadadac^Δdami.

Caiti añiooqui.

^Λyuucusi c^Λc^{ΛΛ}gaducami ^Δr^Λpan ducami isduucaⁱ oidacana
Diuusi maamarada^Λ.

⁹ Amaasi ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda povaiñt^Δt^Δdai:

—Poduucai ooja aapi: “S^{ΛΛ}lic^ΔΔ^Λ baig^Λn^Λliadamu
^Λvapaidarsicami si^{ΛΛ}scada^Λ ^Λp^Δduñiagi vagimi t^Λvaagi^Λr^Λ
a^Λc^Λi ^Λvaavoitudadami” —iñt^Δt^Δdai ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda.

Dai agai povaiñt^Δt^Δdai ^{ΛΛ}p^Λ.

—Istumaasi g^Λaagidi aan^Λ ^Δr^ΔDiuusi ñiooquid^Λ casc^ΔΔ^Λ
s^{ΛΛ}lic^ΔΔ^Λ arvaavoi.

¹⁰ Antai aan^Λ giñtootonac^ΔΔ^Λ c^Λquiva ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda
vuid^Λr^Λ dai siaa duutudaiña agaitadai aan^Λ. D^Λmos agai
povaiñt^Δt^Δdai:

—Maiti pomaasi iñvuiidiada aapi. Aan^Λ gia mos^Δr^ΔDiuusi
piooñigada^Λ ^Λpan duucaⁱ aapi ^{ΛΛ}madu g^Λaaduñi ismaac^ΔΔ^Λ
apiac^{ΛΛ}ga gaaagidi Suusi ñiooquid^Λ. Siaa iduutuda aapi Diu-
usi.

Sioor^Λ gaaagidi Suusi ñiooquid^Λ agai vaa ^Δr^ΔDiuusi
ñiñiooquituldiadamigada^Λ —iñt^Δt^Δdai ^ΛDiuusi t^Λaañicaruda.

11 Amaasi taa aan isgacuupiojo atavaagi. Tai gamaasitu amo cavaayu tojacami. Dai agai ismaacada dan daitugai tomali amo imidagai maivuidara caatacana Diusi dai vascara aagaiña agai mosacaasi istumaasi arvaavoi. Dai mosacaasi istumaasi arsaalicami ivueeyi agai, dai cocoda agai mosacaasi asoimaasi ivuaadami. 12 Dai vuupuida agai apanduucai dadadacai tai. Dai gamoo daama mui tuutustugai coronai. Dai covadara oojisi tararada agai damos mosaga agai maata iscaiti loojai. 13 Gaaadaca yuucusi aramadicami. Dai agai Diusi niooquida taagidu. 14 Dai oidi agai vasi sandaaru tavaagidara oidacami. Dai gnaadaca sandaaru yuucusi cacagaducami totoacami dai cal vaañicami. Dai dan daraitugai agai caapayu totoacami. 15 Dai agai ismaacada Diusi niooquida taagidu tñiaidara vuusai amo mastai muucacami vai gaicada cocoda agai agai oodami oidigi daama oidacami. Dai calga taanada agai agai oodami oidigi daama oidacami gaguvucadagacada. Dai cavami soimaasi taatatulda agai agai oodami sai poduucai maatana oodami issallicada baamucu Diusi agai vui. Diusi agai dai sallicada viaa guvucadagai. 16 Dai agai ismaacada Diusi niooquida taagidu cajidara dai yuucusida daama oojisi amo niooqui vai pocaiti loojai: “Raigada vasi rari dai taanadamigada vasi tataanadami”, caiti loojai.

17 Amaasi taa aan apa amoco Diusi taañicaruda ismaacada tasapai calca dai cavami iña dai potadai agai vasi aujuurugi ismaacada valtapai nanyi:

—Dimivurai, vascataiavar ganampaida Diusi iduñia agai amo vagimi, 18 dai anbibiida agai rari baabieda, dai sandaaru tataanadamigada baabieda, dai calali maiduduaadicudami baabieda, dai caapayu baabieda, dai agai ismaacada dan daraitugai caapayu baabieda, dai vasi oodami baabieda tomasi artaanadami tomasi arpipioñi tomasi arali tomasi argarducami —tadai Diusi taañicaruda aujuurugi.

19 Amaasi taa aan acasi ismaacada gaa suudagaiñidara vuusai dai taa aan apa rarraigada oidigi daama oidacami ismpaidaca agai gansandaaruga dai cocoda agai agai ismaacada dan daitugai acavaayu tojacada amadu sandaarugada agai. 20 Daidasandaarugada calli ismaacada dan daitugai acavaayu bal acasi amadu agai ismaacada pocaiti saida arDiusi niooquituldiadamigada dai maitarvaavoi agai vaa ismaacada idui naana maasi istumaasi ggarducami acasi vuitapi dai gomaasicada vupuiirumagi agai oodami ismaacada gandagitu mastalpagi acasi tararagadacada

dai ismaac^{αδ}α siaa duutudai ^αmoono ismaac^{αδ}α ^αpa maasi ^αcaisi dai maamaisa. Amaasi m^αtai duduaacami taiy^αα suuli ^αcaisi ^αmmadu ^αgai ismaac^{αδ}α pocaiti said^α ^αrDiuusi ^ñiooquituldiadamigad^α dai mait^αrvaavoi. Ataí m^αsiaaco suuli ^αgai v^αanag^α asufre. ²¹ Daid^α ^αcaali ismaac^{αδ}α ^αcavaayu tojac^{αδ}α dan daitugai coi ^αsandaarugad^α ^αcaisi ^αmastaic^{αδ}α ismaac^{αδ}α t^ñiaifid^αα v^uusai tai v^αasi ^αujuurugi ^αα tataasco- vai baabied^{αδ}α ^αgai.

20

¹ Antai gooqui^αα t^αα aan^α ist^αvaagiaiñd^αα t^αvañimi ^αmo Diuusi t^αañicarud^α dai b^αcati ^αgai yavigad^α ^αg^αα d^αgai tuucavac^{αδ}α dai g^αnoovi^αα b^αcati ^αmo cadena g^αducami.

² Daid^α ^αDiuusi t^αañicarud^α b^αi ^αcaisi v^αgic^{αδ}α. ^αGai vaa ^ααmo cooyi ismaac^{αδ}α ^αqui abiaad^αα oidi daama aim^αraiña dai Diaavora t^ααgidu dai Satanási v^αasi. Daid^α ^αDiuusi t^αañicarud^α v^uu ^αcaisi v^αgic^{αδ}α sai amaasi vuulicana ^αmo mil uumigi. ³ Daid^α ^αg^αα d^αgai tuucavac^αα daitu dai ^αα cuu sai camaivupuiirumadaiña ^αgai oodami oidigi daama oidacami asta si^αascad^α aayi ^ααmo mil uumigi. Amaasi ^αcaí ^αcaqui uumigi m^αsiuupanamu chi^αqui tasai.

⁴ Amaasi t^αα aan^α g^αg^αr daraicarui vai daama daraaja ^αgai m^αsmaac^{αδ}α darai said^α ^αrdudunucamicana. Dai t^αα aan^α ^αα^α iib^αad^α ^αgai m^αsmaac^{αδ}α guicuta moomod^α gaaagiditai ^αgai Suusi mamaat^αtuldiaragad^α dai vaavoitudaitai ^αgai Diuusi ^ñiooquid^α. ^αGai maisiaa duutuli ^αcaisi v^αgic^{αδ}α tomali moonogad^α. Dai ^αgai mait^αndagitu m^αst^αα^αpagi ^αcaisi t^αα^αragad^αα coocovad^αα si^αα noonovi^αα. Dai t^αα aan^α isduduaaca ^αgai dai gatajai Cristo ^αmmadu ^αmo mil uumigi.

⁵ ^αGai ^αα^αgadad^α ismaac^{αδ}α duduaaca. Dai ^αgaa coidad^α gia maiduduaaca asta ^αcaí ^ααmo mil uumigi. ⁶ S^αlic^{αδ}α baig^ααlidi ^αgai ismaac^{αδ}α ^ααga duduaaca Diuusi ^αcovai vuvaitu ^αgai. ^αGai ^ααpapaalicamu t^αvaagi^αα Diuusi vuitapi dai gata^αandamu Cristo ^αmmadu ^αmo mil uumigi. Dai ^αgai gia maiimia ^αgai ^αDiaavora ^αmmadu.

⁷ Dai caa^αcaí ^ααmo mil uumigi m^αsivuusaidamu Satanási ^αg^αα d^αgacaiñd^αα ⁸ si^αgai v^αasi oidigi daama aim^αrdamu dai vupuiirumadadamu oodami. ^αGai vupuiirumadamu Gog^αα oidacami dai Magog^αα oidacami. Dai ^αmpaidamu ^αgai ^αsandaaru ami oidacami sai soiña cocoodana ^αDiuusi sandaarugad^α. ^αSandaaru ismaac^{αδ}α Gog^αα dai Magog^αα oidaga ^αpan ^ααquidu ^αoorai ismaac^{αδ}α ^αg^αα suudagi ugidana oidaga. ⁹ Dai iimi ^αgai ^αgai ^αmap^αα^αα siaaco ^αg^αα t^αpalica. Dai sicolima ^αgai ^αgai siaaco daraaja Diuusi sandaarugad^α dai

siaaco oidaga aoodami ismaacada Diuusi oigada. Damos Diuusi ootosa agai taivaagiaiñdara sai mana vasi Satanasi sandaarugada. ¹⁰ Dai Diuusi taiyara daituda agai Diaavora vupuiirumadacai agai agaa. Atai siaaco daituda agai Diuusi Diaavora vanaga asufre dai amiava masiaaco daitu acasi vagicada amadu agai ismaacada pocaiti saida rDiuusi ñiooquituldiadamigada dai maitarvaavoi. Ami soimaasi taataca agai vascara tasara dai tucara.

¹¹ Amaasi taa ana amo gaa daicarui tojacami dai taa ana agai ismaacada dan daja. Dai ugidagai oidigi amadu tavaagi siaaco daja atasai daida masaadai daida asisiaavugai, dai camaitiiputu tomali amo istumaasi. ¹² Antai taa ana acoidada garducami dai aaliducami vai vuidara guuca Diuusi. Matai cupioojo liliivru siaaco oojisi istumaasi ivuaadana oodami dai Diuusi soimaasi taatatuli vasi soimaasi ivuaadami ismaacada vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli agai. Dai cupioojo amai liivru siaaco oojisi tataragada vasi agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu. ¹³ Daida aoodami ismaacada coi agaa suudara duduaaca daida aoodami ismaacada yaasapicatadai duduaaca dai vasi acoidada duduaaca dai iji tavaagiamu tai Diuusi soimaasi taatatuli soimaasi ivuaadami. Ismaacada vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli agai. ¹⁴ Dai camaicoodamu oodami baiyoma tomastuigaco madamu taiyara. Daida Diaavora amadu oidacamu tomastuigaco. ¹⁵ Vascatai agai ismaacada maioojisi tataragada liivruara siaaco oojisi tataragada agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu Diuusi suuli agai taiyara.

21

¹ Antai gooquira taa ana amo tavaagi utudui dai amo davarai utudui. Atavaagi aragadada daida davarai aragadada caugidagai cascada dai camaitipu gaa suudagi. ² Antai ana Vuana taa gaa quii ismaacada Diuusi covai vusaitu Jerusaleena utudui tagidu vai tavanimi tavaagiaiñdara. Diuusi vuidara caacatadai agai. Sallica chigia maasi gaa quii poduucai isduucai chigia maasi amo ali taji siuu duucu cunata agadagi. ³ Antai cai ana amo ñiooqui iscavami ñioo tavaagiaiñdara dai pocaiti:

—Sivi gia Diuusi oodami saagida oidacamu daida aoodami armaamaradacamu Diuusi. Dai Diuusi rDiuusigadacamu aoodami. ⁴ Dai siaaco daja Diuusi maitiipucamu istucada soiganliadagi oodami. Dai camaicoodamu oodami, tomali

maisuaanadamu tomali maisoigandliadamu. Dai camaicocordamu agai. Vasi aquid istumaasi caugidagai cascada—caiti ñiooqui.

⁵ Amaasi Diuusi agaa daicarui daama daja pocaiti:

—Sivi gia utuldamu aan vasi istumaasi —caiti agai.

Dai Diuusi povaiñtadai apaa:

—Oojañi aapi. Idi ñiooqui salicada arvaavoi cascada dai caga baiga isvaavoitudagi—ñtadai Diuusi.

⁶ Dai gooquiara povaiñtadai:

—Caslapdui vasi istumaasi apduña agaitadai. Aana aragai dai maiquiaa caquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidacamu. Sioora viaaca liadagi ibadagai utudui vai tomastuigaco oidacagi aan ñlamadu aan gia maquimu asuudagi ismaacacada viaacana agai ibadagai utudui dai maitaanai aan tomali amo sintavu. ⁷ Gomaasi iduñimu aan agai vatarara sioora maisoimaasi ivuaadagi siascada adiaavora soimaasi iduñtulda liadagi. Dai aan arDiuusigadacamu agai dai agai argiñmaamaracamu. ⁸ Damos sioora duduaadicudagi, dai sioora maivaavoitudadagi Diuusi, dai sioora cadadagi aa oodami, daida sioora argacoodacami, dai sioora googosi ganducami, daida sioora arcacadaracami, daida sioora siaa duutudai amoomono, dai vasi yaatavogami, iimia agai ataiyamu ismaacada vana agasufre. Gomaasi arapan ducami isapamu coiyagi.

⁹ Amaasi aayi maadutai acivaracamiañadara Diuusi taañicaruda ismaacada viaacatadai acivaracami ajaasocoli. Ajaasocoli arana daacatadai amo istumaasi ismaacacada soimaasi taata agai oodami. Daida adiuusi taañicaruda povaiñtadai:

—Dimi gatlagidamu aan siaaco oidaca agai agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai agai lamadu masmaacada Cañiru aagaiña.

¹⁰ Dai Diuusi Ibadapiagiñtagidimi naana maasi istumaasi cascada adiuusi taañicaruda giñvaidacai amo gaa giidiamu. Agiidi alia tacavaga. Dai abiaadara giñtagi agaa quii Jerusaleena tagiducada ismaacada tavañimi tavaagiañdara ismaacada Diuusi vuidara caacatadai ismaacada Diuusi covai vusaitu. ¹¹ Agaa quii cavami dadadacai modaacatai Diuusi. Apan asi dadadacai amo odai namacami ismaacada jasper tagidu. Caa maasi arana agai vidrio maasi cascada. ¹² Vasi sicoli curartudi agaa quii. Dai tacavaga acurarai dai baivustaama dan gooca cucuuparaga. Vai amo Diuusi taañicaruda guuca vasi cucuuparagara. Dai cucuuparagara oojisi Jacovo maamarada taragada. ¹³ Dai siaali apacoga guuca vaica cucuuparagai dai norte amacoga guuca

ΛΡΡΛ vaica cucuuparagai dai sur amacoga guuca ΛΡΡΛ vaica cucuuparagai dai uruñi utamacoga guuca ΛΡΡΛ vaica cucuuparagai. ¹⁴ Dai Λcurarai uta daraaca baivustaama dan gooca ojoodai. DaidΛ ΛojoodΛΡΛ oojisi τΑΤΛaragadΛ Λgai ΜasmaacΛΔ Cañiiru aagaiña.

¹⁵ DaidΛ ΛDiuusi τΑaañicarudΛ ismaacΛΔ giñaatagidi bΛcati Λmo ooro Λpavidacarui Λmo metro Λsi τΛVΛducami dai ΛgaicΛΔ Λpavida agai ΛgΛΛ quii ΛΛmadu cucuuparagadΛ ΛΛmadu curaradΛ. ¹⁶ ΛgΛΛ quii maacuadu siisisodΛ dai aipadΛΡΛ mosΛmaduga muiduru. Amaasi ΛDiuusi τΑaañicarudΛ Λpavi ΛgΛΛ quii gΛΛpavidacarucΛΔ. Λgai ajΛga goo mil dan ΛΡΡΛ goo siento kilómetros. Dai Λgai Λmaduga muiduru aipadΛΡΛ dai tai acoga ΛΡΡΛ. ¹⁷ Amaasi ΛDiuusi τΑaañicarudΛ Λpavi Λcurarai siuiduru gajiaacoga vai ajΛga vaic coobai dan maacova metros. Λpavidacarui ismaacΛΔΛcΛΔ gaΛpavidi ΛDiuusi τΑaañicarudΛ Λroodami ΛpavidacarudΛ.

¹⁸ Λcurarai jaspecΛΔ duñisi. DaidΛ ΛgΛΛ quii goΛΛ ooroCΛΔ duñisi. Dai sΛΛlicΛΔ dadadaCΛi Λpan duucaí vidrio. ¹⁹ DaidΛ Λbaivustaama dan gooca ojoodai ismaacΛΔ uta daraaja Λcurarai daama arastudicatadai naana maasi ojoodai namΛacami. Λmoco viaacatadai jaspe. Dai Λmai viaacatadai sifiro. Dai Λmai viaacatadai ágata. Dai Λmai viaacatadai esmeralda. ²⁰ Dai Λmai viaacatadai ónise. Dai Λmai viaacatadai cornalina. Dai Λmai viaacatadai crisólito. Dai Λmai viaacatadai berilo. Dai Λmai viaacatadai topacio. Dai Λmai viaacatadai crisoprasa. Dai Λmai viaacatadai jasinto. Dai Λmai viaacatadai amatista. ²¹ Λbaivustaama dan gooca cucuuparagai perlacΛΔ duñisicatadai. DaidΛ Λcaayi gΛducΛdioma goΛΛ ooroCΛΔ duñisi dai Λpan duucaí dadadaCΛi vidrio.

²² Dai ami ΛgΛΛ quiiyΛΡΛ maitΛΛ aanΛ tomali Λmo quiu-upai. Diuusi gΛrbaitΛcΛaacamiga Λgai dai sΛΛlicΛΔ viaa guvucadagai. Dai Λgai ΛΛmadu ΜasmaacΛΔ Cañiiru aagaiña ΛΡΛpan ducami quiquiupai cascΛΔ maitiipu quiquiupai. ²³ ΛgΛΛ quiiyΛΡΛ maitΛaagai tasai cuudagidΛ tomali masaadai Diuusi ΛΛmadu Λgai ΜasmaacΛΔ Cañiiru agaiña cavami dadadaCΛi cascΛΔ. ²⁴ Dai naana maasi oodami saagidiaiñdΛΡΛ ismaacΛΔ cΛΛgacΛΡΛ vuvaja ajioopada agai ΛgΛΛ quii cuudagidΛcΛΔ. DaidΛ ΛraraígadΛ oodami oidigi daama oidacami ΛgΛΛ quiiyΛΡΛ oidaca agai ΛΡΡΛ dai siaa duutuada agai Diuusi. ²⁵ ΛcuucuparagadΛ ΛgΛΛ quii vΛascΛΡΛ moscuucupioquiñicana ami maitiipuca tucagi cascΛΔ. ²⁶ Dai ami oodami vΛasi oidigi daama oidacami saagidiaiñdΛΡΛ siaa duutuadamu Diuusi. ²⁷ Dai tomali Λmo istumaasi soimaascami maivapaacΛdamu. Dai tomali Λmo soimaasi ivuaadami tomali Λyaatavogami maivapaacΛdamu. MosΛcaasi Λgai is-

maacada oojisi tataragada liivrugadara agai masmaacada Cañiiru aagaiña. Liivruara oojisi tataragada agai ismaacada viaa ibadagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai Diuusi lamadu.

22

¹ Amaasi Diuusi taañicaruda lapapa giñtangi ami siaaco daja Diuusi agaa daicarui daama lamadu agai masmaacada Cañiiru aagaiña. Dai agaa daicaruiaindara vusanai amo istumaasi apa maasi amo gaa aqui caa vuaañicami suudagi ismaacadacada viaacana oodami ibadagai utudui. Asuudagi apa maasi vidrio. ² Daida agaa quii caayigadara gaducadioma larana marai aqui. Daida aqui aipadara guuca mui uusi. Daida uusi ammo masaadaicada iibiatai. Daida iibiadacada viaacana oodami ibadagai utudui. Daida uusi aagadacada maicoocorai oodami. ³ Dai ami maitiipucamu tomali amo istumaasi soimaascami. Agaa daicaruda Diuusi lamadu agai masmaacada Cañiiru aagaiña ami gaa quiiyara daacamu. Dai apipiooñigada agai masmaacada Cañiiru aagaiña siaa duutudamu agai. ⁴ Dai voidara daraacana dai cocovadara oojisicamu Cañiiru tataragada. ⁵ Dai ami maitiipuca agai tucagi. Dai siora ami oidaga maitigitoca agai cuucudagi tomali tasai. Diuusi garbaitacaaacamiga dadadaquigadacada maasca agai ami cascada. Dai tomastuigaco gatlaanada agai apipiooñigada agai masmaacada Cañiiru aagaiña.

⁶ Amaasi Diuusi taañicaruda povaiñtatadai:

—Istumaasi gaaagida inagai aanal arvaavoi dai baiga isvaavoitudagi. Dai Diuusi garbaitacaaacamiga aragai ismaacada aagidi ganiñiooquituldadamiga istumaasi aagada agai. Caotoi gatlaañicaru sai agai tlagidana pipiooñigada istumaasi caotoma apadunia agai —iñtatadai Diuusi taañicaruda.

⁷ Amaasi Suusi Cristo povaiñtatadai:

—Otoma divimu aanal. Siora lagiditai caacagi Diuusi ñiooquida ismaacada oojisi idi liivruara salicada baiganaliadamu —iñtatadai Suusi Cristo.

⁸ Aidasi aanal Vuaana caa gomaasi dai taa giñtootonacada caquiva aanal Diuusi taañicaruda voidara ismaacada giñtangi vansi gomaasi dai siaa duutudai inagaitadai. ⁹ Damos agai povaiñtatadai:

—Maitipomaasi ivuaada. Aanal lapal arDiuusi piooñigada lapan duuca ai lamadu gaaduñi ismaacada gaaagidi Diuusi ñiooquida lamadu vascatai ismaacada lagiditai caa istumaasi oojisi idi liivruara. Baiyoma isiaa duutuda Diuusi —iñtatadai Diuusi taañicaruda.

¹⁰ Dai povaiñtΛtΛdai ΛΛpΛ:

—Gaaagidañi aapi Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ oojisi idi liivruΛrΛ cayooga aayi istuigaco ΛpΛduñia agai istumaasi agai idi liivruΛrΛ. ¹¹ SioorΛ soimaasi ivueeyi dagitoñi vai apia-soimaasi ivuaadana. Dai sioorΛ googosi gΛnducamica dagitoñi vai apiagoogosi gΛnducamicana. Dai sioorΛ maisoimaasi ivuaadagi dagitoñi vai apiacΛΛga ivuaadana. Dai sioorΛ Diuusi Λcovai vuvaitu dagitoñi vai apiacΛΛga vaavoitudaiña Diuusi —iñtΛtΛdai ΛDiuusi tΛaañicarudΛ.

¹² Dai Suusi Cristo Λpamu povaiñtΛtΛdai:

—SΛΛlicΛdΛ otoma divimu aanΛ. Dai vuaapidamu aanΛ ΛΛmo istumaasi namΛacami Λgai ismaacΛdΛ ivuaadana giñaa duiñdaga. SioorΛ vaamioma cΛΛga ivuaadagi maaquimu aanΛ Λmo istumaasi vaamioma namΛacami. ¹³ AanΛ Λgai dai maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai —iñtΛtΛdai Suusi Cristo.

¹⁴ SΛΛlicΛdΛ baigΛnΛlidi Λgai ismaacΛdΛ Diuusi oigΛldi soimaascamigadΛ vai poduucai viaacana Λgai oigaragai iscuucumiagi Λuusi ibiadΛ ismaacΛdΛcΛdΛ viaacana oodami iibΛdagai utudui dai poduucai viaaca Λgai oigaragai mΛsvaapaquiagi agΛΛ quiiyΛrΛ. ¹⁵ DΛmos agΛΛ quii quidiga madΛrΛ viimu Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo, ΛcΛcΛΛdaracami, daidΛ sioorΛ googosi gΛnducami, daidΛ gacoodacami, dai sioorΛ siaa duutuadagi moomono, daidΛ Λyaatavogami.

¹⁶ —AanΛ Suusi caotoi giñtΛaañicarΛ sai aagidana vΛΛsi gomaasi Λvaavoitudadami muiyapΛrΛ oidacami. AanΛ ΛrcajiudadΛ Λraí DavicarΛ. AanΛ ΛrΛpan ducami agΛΛ siaavugai ismaacΛdΛ Λquiaamoco vusacΛí —iñtΛtΛdai Suusi Cristo.

¹⁷ Dai Diuusi IbΛadΛ ΛΛmadu Λoodami ismaacΛdΛ tomastuigaco oidaca agai Λgai ΛΛmadu mΛsmaacΛdΛ Cañiiru aagaiña potΛtΛdai Λgai ΛSuusi Cristo.

—Dimi —tΛtΛdai.

Dai sioorΛ caΛcagi idi ñiooqui aliΛsi glaagai ispotΛtΛadagi ΛSuusi Cristo sai diviana.

Dai sioorΛ sΛΛlicΛdΛ ipΛliadagi isDiuusi maaquiagi ibΛdagai utudui Λgai viaa isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidΛ vai Diuusi gΛnmaaquiagi suudagi ismaacΛdΛcΛdΛ viaacana ibΛdagai utudui dai maitataanΛi tomali Λmo istumaasi.

¹⁸ Dai aagidi aanΛ vΛΛscatai ismaacΛdΛ caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ ismaacΛdΛ oojisi idi liivruΛrΛ sai maiΛma duucai oojaiña. SioorΛ vaamioma oojagi Diuusi gia soimaasi taatatuldia agai Λgai poduucai isduucai taatatuli Λgai Λsoimaasi ivuaadami ismaacΛdΛ glaagai idi liivruΛrΛ. ¹⁹ Dai sioorΛ

maigovai daraasagi aa ñiooqui idi liivruaiñdara Diuusi maigovai daasamu tataraagada agai liivruaiñdara siaaco oojisi tataraagada agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu. Dai maiviaacamu oigaragai isoidacagi aga quiiyara ismaacada Diuusi covai vusaitu.

²⁰ Aana arSuusi Cristo dai pocaiti ansai sallaicada otoma divia ñagai ana.

Dai aatama vaavoitudadami ipalidi sai otoma diviana gartaanadamiga Suusi.

²¹ Aana ipalidi sai Suusi Cristo gartaanadamiga calgacara ganñidiña vascatai aapima.

Mosacaasi.